ezberbozan

KPSS • ALES • DGS

PARAGRAF

SORU BANKASI

Özenle Seçilmiş
1730 Soru

Pratik Bilgiler
İleri Düzey Metinler
Özgün Sorular
Çıkmış Sorular

Telif Bildirimi İçin
dkitap@protonmail.com

TELEGRAM
@dkitap

SINCE 2019

Fatih Mehmet MUŞ • Uğur TOPUZ
Yelda ÜSTÜN

PEGEM AKADEMİ

PEGEM AKADEMİ

Editör
Fatih Mehmet Muş

Ezberbozan KPSS - ALES - DGS Paragraf Soru Bankası

ISBN 978-605-241-453-8

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi
Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları
Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir.
Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt
ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.
Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.
Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında
yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları
satın almamasını diliyoruz.

8. Baskı: 2019, Ankara

Proje-Yayın: Mehmet Ali Tutlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Gürsel Avcı

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No:105
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 26687

Telif Bildirimi İçin
dkitap@protonmail.com
TELEGRAM
@dkitap
SINCE 2019

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Titizlikle hazırlanan Paragraf Soru Bankası'nı sizlere sunmanın mutluluğu içerisindeyiz.

Hepimizin bildiği üzere, ÖSYM'nin tüm sınavlarındaki Türkçe testlerinin ağırlık noktası, öğrencilerin "Türkçeyi anlama ve yorumlama gücü"nü ölçen sorulardan, yani paragraf sorularından oluşmaktadır. **Hatta "Türkçeyi anlama, yorumlama" sadece Türkçe testlerinde değil, diğer tüm branşların testlerinde gerekli olan, en temel beceridir.**

Bu temel becerinin kullanılması konusunda kendini geliştirmek isteyenlere kaynak olması amacıyla hazırlanan PEGEM AKADEMİ Paragraf Soru Bankası ile

- **Türkçeyi anlama ve yorumlama yeteneğinizi geliştirmek,**
- **Hızlı ve anlayarak okumanıza katkı sağlamak,**
- **Sınavlardaki Türkçe testlerini maksimum hızla ve maksimum verimle çözmenizi mümkün kılmak ve**
- **Diğer derslerin testlerindeki soruları hızlı ve anlayarak okumanıza katkı sunmak hedeflenmiştir.**

Elinizdeki bu kitap ALES, DGS, KPSS gibi sınavlardaki sorular taranarak, ÖSYM'nin soru tarzları çok iyi analiz edilerek hazırlanmış ve ÖSYM'nin sınavlarında çıkmış paragraf sorularının bir kısmı konularına göre sınıflandırılıp ilgili bölümlerin arkasına eklenmiştir.

Türkçeyi anlama, yorumlama yeteneğini ölçmeye yönelik soru tipleri konularına göre ayrılmış ve her konu, girişinde yer alan o konuyla ilgili kısa ve etkili bir konu anlatımı ile desteklenmiştir. Bu konu anlatımları, soru tiplerinin en pratik ve en verimli şekilde çözülmesine yönelik çeşitli uyarılar ve öneriler içermektedir. Bu konu anlatımı kısımlarında ÖSYM'nin çeşitli sınavlarında sorduğu sorular örnek soru çözümü olarak kitaba eklenmiş ve bu örnekler, çeşitli pratik bilgiler, uyarılar ile zenginleştirilmiştir.

Ayrıca, soru tiplerinin önem derecelerine göre testler eklenmiştir. Bu testler, özgün sorulardan oluşmaktadır. Bu soruların çözümleri de ayrıntısıyla hazırlanarak o bölümün testlerinin arkasına koyulmuştur. Tüm testlerinin cevap anahtarı kitabın en arkasında, sıralı şekilde yer almaktadır.

Titiz bir çalışmanın ve uzun yıllara dayalı bir birikimin sonucunda oluşan Paragraf Soru Bankası'nın, her seviyedeki adaya katkı sağlayıp faydalı olacağına inanıyoruz.

PEGEM AKADEMİ olarak tüm adaylara, tüm sınavlarında ve hayatları boyunca başarılar diliyoruz.

Fatih Mehmet Muş

Telif Bildirimi İçin
dkitap@protonmail.com
TELEGRAM
@dkitap
SINCE 2019

İÇİNDEKİLER

Söz Öbeklerinde Anlam 1
Söz Öbeklerinde Anlam Test-1 2
Söz Öbeklerinde Anlam Çözümler-1 6

Cümlede Anlam İlişkisi 7
Cümledeki Çeşitli Anlamlar 9
Cümlede Kesin Yargı 10
Cümle Analizi 11
Cümle Tamamlama 12
Cümlede Anlam Test-1 13
Cümlede Anlam Test-2 17
Cümlede Anlam Test-3 21
Cümlede Anlam Çözümler-1 25
Cümlede Anlam Çözümler-2 27
Cümlede Anlam Çözümler-3 29

Cümle Oluşturma 31
Cümle Oluşturma Test-1 32
Cümle Oluşturma Çözümler-1 36

Paragrafta Anlatım Özellikleri 38
Düşünceyi Geliştirme Yolları 39
Paragrafta Anlatım Test-1 41
Paragrafta Anlatım Çözümler-1 45

Paragrafta Konu-Ana Düşünce 47
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Test-1 50
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Test-2 55
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Test-3 5
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çözümler-1 6
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çözümler-2 .....
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çözümler-3 .....
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çıkmış Sorular-1 .....
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çıkmış Sorular-2 .....

Yardımcı Düşünceler 110
Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-1 111
Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-2 116
Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-3 122
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çözümler-1 127
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çözümler-2 129
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çözümler-3 131
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkmış Sorular-1 133
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkmış Sorular-2 145
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkmış Sorular-3 159

Anlatımın Akışını Bozan Cümleler 184
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Test-1 186
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çözümler-1 190
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çıkmış Sorular-1 191
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çıkmış Sorular-2 193

Paragraf Tamamlama 204
Paragrafı İkiye Bölme 205
Paragrafa Cümle Ekleme 206
Paragrafta Boşluk Tamamlama Test-1 207
Paragrafta Boşluk Tamamlama Test-2 211
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çözümler-1 215
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çözümler-2 216
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çıkmış Sorular Test-1 217
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çıkmış Sorular Test-2 222

Paragrafta Yer Değiştirme 230
Paragrafta Yer Değiştirme Test-1 231
Paragrafta Yer Değiştirme Test-2 235
Paragrafta Yer Değiştirme Çözümler-1 239
Paragrafta Yer Değiştirme Çözümler-2 240
Paragrafta Yer Değiştirme Çıkmış Sorular-1 241
Paragrafta Yer Değiştirme Çıkmış Sorular-2 252

Paragraf Oluşturma 265
Paragraf Oluşturma Test-1 266
Paragraf Oluşturma Çözümler-1 271
Paragraf Oluşturma Çıkmış Sorular-1 274
Paragraf Oluşturma Çıkmış Sorular-2 277
Paragraf Oluşturma Çıkmış Sorular Çözümler-1 282
Paragraf Oluşturma Çıkmış Sorular Çözümler-2 284

Paragrafa Dayalı Çoklu Sorular 287
Paragrafta Çoklu Sorular Test-1 288
Paragrafta Çoklu Sorular Test-2 292
Paragrafta Çoklu Sorular Test-3 297
Paragrafta Çoklu Sorular Test-4 301
Paragrafta Çoklu Sorular Test-5 306
Paragrafta Çoklu Sorular Test-6 311
Paragrafta Çoklu Sorular Test-7 316
Paragrafta Çoklu Sorular Test-8 321
Paragrafta Çoklu Sorular Test-9 326
Paragrafta Çoklu Sorular Test-10 331
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-1 336
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-2 338
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-3 340
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-4 342
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-5 344
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-6 346
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-7 348
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-8 350
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-9 352
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümler-10 354
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-1 356
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-2 359
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-3 389
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-4 435
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-5 445
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-6 466
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular-7 469

Cevap Anahtarı 475

SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

Uzmanından Öneri

Bu tip sorularda, verilen bir parçadaki bazı kelimelerin altı çizilir ya da parçada geçen bazı kelimeler soru kökünde tırnak içinde verilir ve bu kelime grubuyla anlatılmak istenenin ne olduğu sorulur.

Peki, bu tip soruların çözümünde neler yapmalıyız?

✓ **Unutmayalım ki kelimeler, bağlamından yani içinde yer aldığı cümleden ve parçadan ayrı düşünülemez. Buna göre,**

! Kelimelerin anlamına, parçanın tamamını okumadan karar vermeyin.

✓ **Bu tip sorularda, anlamı istenen ifadeler mecaz anlamlı sözlerdir. Kelimelerin mecaz ya da gerçek anlam boyutları yalnızca cümleden veya parçadan anlaşılabilir.**

! Soruda istenen kelimelerin mecaz anlamlarını dikkate alarak yorum yapın.

Örnek

Edebiyatımız eski dönemlerinde şiir cennetlerinde yaşadı. Ama bu şiir cennetleri bize pahalıya patladı.Bayağılıktan kurtulmak, bulunmaz düşlerin lezzetiyle yaşamak isterken yeryüzü ile bağlarımızı kopardık. Güzeli, yalnız gökyüzünde görür olduk. O kadar ki yaşayabilmek için yeryüzüne inmek, yanımızı yöremizi görmek için "bayağılaşmak" zorunda kaldık en sonunda.

Sadece altı çizili yeri okuyarak yapsaydık "şiir cenneti" sözü edebiyatımızın

A) En parlak devrini geçmişte yaşadığı

B) Günümüzde eski gücünü kaybettiği

ifadelerini de düşündürürdü. Fakat parçanın bütününe baktığımızda "geçmişte edebiyatımızın gerçeklikten bağını kopardığı"ndan söz edildiğini görürüz. Şu durumda, parçada olumlu bir durumdan değil olumsuz bir durumdan söz edilmiştir. Buna göre, altı çizili sözle edebiyatımızın "Gerçeklikten uzak düştüğü" anlatılmak istenmiştir.

Öncül bulunan sorularda önce soru kökü okunur.

Bu parçadaki altı çizili sözle edebiyatımız hakkında anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (ALES)

A) En parlak devrini geçmişte yaşadığı
B) Günümüzde eski gücünü kaybettiği
C) Gerçeklikten uzak düştüğü
D) Batı etkisiyle olumsuz bir süreçten geçtiği
E) Sıradan konuları ele aldığı

Cevap C

Örnek

Parçanın tümünü dikkatle okumayı unutmayın.

Bir eleştirmenimiz şöyle diyor: "Şu da bir gerçektir ki şiirin ayağına köstek olan uyağı atmakla Orhan Veli şiirimize çok büyük katkıda bulunmuştur."

Sadece altı çizili yeri okuyarak yapsaydık "şiirin ayağına köstek olan" sözü

A) Şiirin anlaşılmasını zorlaştırmak

C) Şiirin benimsenip sevilmesini engellemek

ifadelerini de düşündürürdü. Fakat parçanın bütününe baktığımızda "köstek olan" ifadesinin "uyak"la ilgili olduğunu görürüz. Uyak ise kısaca, şiirdeki ses benzerlikleridir ve belirli kalıplarla oluşur, yani şiiri belirli sınırların içine hapseden bir durumdur.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (KPSS)

A) Şiirin anlaşılmasını zorlaştırmak
B) Şairleri birbirini taklit etmeye yönlendirmek
C) Şiirin benimsenip sevilmesini engellemek
D) Şiiri, belirli sınırların içine hapsetmek
E) Şiirde, bilinen konuların işlenmesine yol açmak

Cevap D

1 SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

1. Açıkçası bu yazısı okuyanları oldukça şaşırttı. Şaşırttı demem yeterli olmayabilir. Yazısındaki kelimeler âdeta deli kızın çeyizi gibi desem daha doğru olacak. Daha önceki çizgisinden ayrılmış olması okuyucularının asıl alışamadıkları şey oldu. Kimse bu duruma dayanamadı. Eleştirel kimliği gitmiş yerine uysal, hemen hemen her şeyi kabul eden biri gelmişti. Belki de böyle olması gerekiyordu.

Bu parçada geçen "deli kızın çeyizi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kelimelere farklı anlamlar yüklemiş olmak
B) Özgün konularla okuyucuları etkilemek
C) Kelimeleri darmadağınık kullanmak
D) Herkesin beğenisini toplamak
E) Görülmemiş bir konuyu ele almak

2. Roman yazarı olmak büyük deneyim gerektiriyor. İmkânsız değil her şeyden önce. Herkes bir yazar olabilir. Ama yazar olmak var yazar olmak var. Kimisi onlarca kitap yazar adı duyulmaz, kimisi bir kitapla herkese ulaşır. Bu yazarlar okuyucunun damarlarında dolaşan yazarlardır.

Bu parçadaki "okuyucunun damarlarında dolaşmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okuyucu için her şeyini ortaya koymak
B) Özgün ifadelerle eseri yoğurmak
C) Okurun beklentilerine hâkim olmak
D) Kitabını okur merkezli yazmak
E) İfadelerinde bireysellikten kurtulmak

3. Ressam, heykeltıraş ve bilim insanı Leonardo da Vinci, çok azı günümüze kalabilmiş büyüleyici eserleriyle asırlar boyunca adından söz ettirmeyi başarmış büyük bir sanatçı. Zamana böylesine kafa tutan bu kahramanın, eserlerinin ve yaşamının karanlıkta kalan yanları da sanatseverlerin, tarihçilerin ve araştırmacıların ilgisini çekmeye devam ediyor.

Bu parçadaki "zamana böylesine kafa tutan" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Kalıcılığı yakalayan
B) Özelliğini yitirmeyen
C) Değerini kaybetmeyen
D) Özgünlüğünü koruyan
E) Her çağa uyum sağlayan

4. Sinema eleştirisi yazdığı dönemlerde kelime kullanımına çok dikkat ederdi. Kelimelerin öz suyunu çıkarırdı. Sonra da bunu okuyucu ile buluştururdu. Okuyucu bunu anlayabilirse ne âlâ ama çoğu zaman anlayamazdı.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her zamanki kullanımlarını göstermek
B) Kelimeleri çok anlamlı olarak kullanmak
C) Düşsel ögelerle anlatımını yoğurmak
D) Yasaklı kelimeler tercih etmek
E) Kelimelerin en derin anlamlarını kullanmak

5. Aslında düne kadar her şey yolundaydı. Yediğimiz içtiğimiz bir gitmiyordu. Ne karar alacaksak alalım mutlaka bir gönül birliği sağlıyorduk. Ne olduysa dün gece oldu. Artık eski yakınlığı kalmamıştı. Ne karar alacaksa tek başına alır olmuştu. Hatta beni bir kere bile dinlemez oldu. İyice gemi azıya almıştı anlaşılan.

Bu parçadaki "gemi azıya almak" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başkalarını can kulağıyla olmasa da dinlemek
B) Söz dinlemez olmak
C) İstenilen şeyleri zamanında yapmamak
D) Gittikçe vurdumduymaz olmak
E) Yakınlıktan her zaman uzak durmak

PEGEM AKADEMİ

6. Ansiklopediyi karıştırırken bir anda yanımda beliriverdi ve o dipnotlar bana ait diye gerine gerine konuştu. Ben de bilmiyormuş edasıyla biraz da kızdırmak için "Çalakalem yazmışsın anlaşılan." dedim.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gerekeni yapmayıp yarım yamalak bırakmak
B) İstenilenin çok çok ötesinde bir şeyler yazmak
C) Farkında olmadan konu dışına çıkmak
D) Özenmeden, üstünkörü bir şekilde yazmak
E) Zaman zaman özgünlüğü yakalasa da başarılı olamamak

7. Halkın anlayacağı biçimde yazmayı, vatandaşın seviyesine inmeyi basitlik sanan yazarlar tanıyorum. Bu onlara göre sanatın değerinin eksilmesi demek. Bunu bir türlü kabul edemedim. Sanki onlar bu toplumun dışında yaşıyorlar. Hem bu kitapları okuyacak insanlar da sıradan halktan kimseler. Okur olmadan eser de değersizdir bence. Eserlerinin okunmasını istiyorsan o zaman halkı da düşünmek zorundasın.

Bu parçada geçen "vatandaşın seviyesine inmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Romanlarında günlük hayatın sorunlarını işleme
B) Yapıtlarının kalitesini satış miktarlarından anlama
C) Söz sanatlarıyla dili zenginleştirerek üstün bir dil yaratma
D) Sanatı araç olarak kullanarak halkı eğitmeye çalışma
E) Eserleri kaleme alırken halkın dilini kullanma

8. Dün akşam canlı yayımlanan bir programa takılıp kaldım. Gündemin etraflıca ele alındığı bu programda özellikle dış basının görüşleri üzerine yoğunlaşılmıştı. Daha önce de birçok programı takip etmişliğim vardır ama açıkça söylemeliyim ki bu program modadan sıyrılmıştı.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sıradanlığı sürdürme
B) Klişeleri sona bırakma
C) Beklenen verme
D) Alışılmışın dışına çıkma
E) Öykünmeye çalışma

9. Hayallerini duysanız inanamazsınız. Çalışacak ve bunları yapacak deseniz bir değil on ömür yetmez. Söylediklerine aslında kendi de inanmıyor ama yine de tekrarlıyordu. Onun yaptığı çoban kulübesinde padişah rüyası görmekti. Başka türlü de anlatılamazdı aslında.

Bu parçadaki altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Durumuna uygun düşmeyen hayallere kapılmak
B) Bulunduğu konumu başka konumlarla karşılaştırmak
C) Kendini olduğundan büyük görmek
D) Sahip olduklarıyla asla yetinmemek
E) İçinde bulunduğu durumdan memnun olmak

10. Konuşmama başlayalı tam bir saat olmuştu. Ön sıralarda pek de sevmediğim bir arkadaşım oturuyordu. Konuşmamı dinlemiyor gibi görünse de zaman zaman — gözden kaçırmadım.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilirse cümle "büyük bir dikkatle" anlamı kazanır?

A) kulak kabartmasını
B) kulak kesilmesini
C) bir kulağından girip diğerinden çıkmasını
D) kulağına kar suyu kaçırmasını
E) kulağının delik olmasını

PEGEM AKADEMİ

11. Yazar, kelimelerle çok katmanlı bir anlam dünyası oluşturmak suretiyle okurun ufkunu açıp bakış açısını çeşitlendiren kimsedir. Anlatılarda okura verilmek istenen mesaj, kimi zaman doğrudan kavranabilirken kimi zaman da sembollerle şifrelenmiş vaziyette olabilmektedir.

Bu parçada geçen "çok katmanlı bir anlam dünyası oluşturmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farklı düşüncelere yer vermek
B) Anlamı açık, yalın bir şekilde ortaya koymak
C) Yoğun anlama sahip cümleler kurmak
D) Okuyucunun zihin dünyasına etki etmek
E) Anlatımda üslup özelliklerini ön plana çıkarmak

12. Edebiyat dilinin günlük dilden, çapası ona takılı olmakla birlikte, kimi farklı özelliklere sahip olduğunu biliyoruz. Bu yüzden bir romancı ya da ozanın sözcüklerle, kurallar açısından günlük dilden uzaklaşması zaten beklenmez mi? Eğer bu sorunun cevabı "evet" ise sorun, okuyucunun dil bilincinin sorunu olmaktan çıkarak öncelikle yazarın kendini ifade etmekteki başarısıyla ilgili bir soruna dönüşmez mi?

Bu parçada geçen "çapası ona takılı olmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dilin bütün inceliklerinden faydalanmak
B) Günlük dil ile bağını sürekli kılmak
C) Edebî dili, günlük dilin kurallarına göre şekillendirmek
D) Günlük dilin sözcüklerinden faydalanmak
E) Anlaşılır, yalın, akıcı bir dil kullanmak

13. Modern anlamda kısa hikâye, Türk edebiyatında XIX. yüzyılda Tanzimat ile birlikte edebî bir tür olarak görülmeye başlanmıştır. İlk örneklerden sonra her geçen zaman diliminde hikâyecilerimizin dili ve konuyu ele alışlarının gelişip modern bir çizgiye eriştiğini söylemek mümkündür. İlk dönemde Doğu hikâyelerine bağlı kalınırken ilerleyen zamanda sosyal meselelerin, halk âdetlerinin anlatıya dahil edildiği, kahramanların iç dünyalarına ayna tutulmaya başlandığı görülmektedir.

Bu parçada geçen "kahramanların iç dünyalarına ayna tutulmaya başlandığı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çevresel özelliklerin etkilerini ortaya koymak
B) Ruhsal yönlerini açığa çıkarmak
C) Kahramanları çok yönlü ele almak
D) Bilinç düzeyini geliştirmek
E) Duygusal ifadelere ağırlık vermek

14. Böyle kırk kitabın tozunu yutup da eserlerini oluşturan yazarlarımızı gördükçe bir kez daha Türk edebiyatının sonsuza kadar var olacağını söylüyorum. Bunda hiç de haksız olmadığımı her okuyucu görecektir.

Bu parçada geçen "kırk kitabın tozunu yutmak" sözüyle yazar hakkında anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her eserinde bir öncekinin izini gizleyemediği
B) Sanata hep aynı pencereden bakmayı bildiği
C) Eleştirmenlerin sözlerinin onun bir kulağından girip diğerinden çıktığı
D) Yapıtlarını oluştururken işe hatrı sayılır bir miktarda araştırma yaparak başladığı
E) Kafasındaki fikirleriyle kaleminden çıkanların uyuşmadığı

15. Gazete köşelerinde günübirlik konular üzerine yazıp, yazdıklarımın unutulduğunu görünce arkadaşlarım gibi ben de edebiyat karıncası olmalıydım diyorum kendi kendime.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Daha verimli edebî eserler vermek
B) Kolay anlaşılan bir yazar olmak
C) Bilinmeyen konuları açığa çıkarmak
D) Halkın duygularını işleyebilmek
E) İnce eleyip sık dokuyan bir yazar olmak

PEGEM AKADEMİ

16. Birkaç dil milliyetçisi aydınımız dışında Türkçemiz çeşitli nedenlerden dolayı şuurlu bir yaklaşımla işlenmediği hâlde dünyadaki diğer dillerden geri kalmış değildir.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dil konusunun hep geri plana atıldığı
B) Geniş bir coğrafyada çalışmanın zorluğu
C) Bir konuda gerekli öz bilincin gösterilmediği
D) Konunun toplumsal bilinçle işlenmediği
E) Bir konunun öznel bir şekilde değerlendirildiği

17. Her eserin gün doğumu, onu raftan bir okuyucunun almasıdır. Okuyucu kitabın kapağını açtığında okuyucunun yüzünü günün ilk ışığıyla aydınlatmaya çalışan kitaplar, iyi kitap olarak düşünülmez çünkü güneş etkisini sabah değil ilerleyen saatlerde gösterir.

Bu parçada geçen "günün ilk ışığıyla aydınlatmak" sözüyle kitabın hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

A) Eserin üslup bakımından yetersiz olması
B) Okuyucunun yüreğindeki teli titretememesi
C) Tek okumalık bir ömre sahip olması
D) Eserin kendini ilk başta açıklayıp ilgiyi yitirmesi
E) Kapak seçiminin eserin içeriğiyle uyumlu olmaması

18. Eleştiri okumayı bilmek de en az eser okumak kadar önemlidir. Özellikle genç yazarlar, ortaya koydukları ürünle ilgili değerlendirmeleri, mutlaka dikkatle incelemelidir. Tabi bunu yaparken karganın sesine kulak verip bülbülü duymamak olmaz. İnsan sadece olumsuz değil, olumlu eleştirilerden de bir şey öğrenebilir.

Bu parçada altı çizili sözle, genç yazarlarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bazı farklılıkları dikkate almamaları
B) Hep aynı konuları tercih etmeleri
C) Eleştirilerden olumsuz etkilenmeleri
D) Sadece olumsuz eleştirilere kulak vermeleri
E) Olumlu değerlendirmelere daha çok ihtiyaç duymaları

19. Yazmaya yeni başladığım zamanlarda ne çok yazmışım. Şimdi geriye dönüp baktığımda kendime şaşırıyorum. Söylenmeyecek ne varsa uzun uzun anlatmışım. Sanki sürekli bir şey yetiştirmeye çalışıyormuş gibi. Şimdiyse canım ne zaman isterse o zaman yazıyorum. Sanırım artık kısa yazmak için daha çok vaktim var.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özlü bir anlatıma sahip olmak için zaman gerektiği
B) Yazarların yaşlandıkça eserlerindeki kaliteyi artırdığı
C) Çabuk ve içten geldiği gibi yazılan eserlerin daha başarılı olduğu
D) Yazarların stresten ve baskıdan uzak olunca daha başarılı olduğu
E) Zamanın ve dönemin zihniyetinin yazarların üretkenliğini etkilediği

20. Gerçek tabiat; rengi, kokusu ve sesiyle edebiyatımıza Tanzimat'ın açtığı pencereden girdi. Bu konuda öncülüğü, romantizmin ve özellikle Victor Hugo'nun etkisinde kalan Namık Kemal'in yaptığını söyleyebiliriz. Bu dönemden önce de doğa, şiirin konusuydu elbette fakat eski şiirin o kalıplaşmış mazmunları içinde gülü, bülbülü görmeyen şairlerin kendince tabiattan bahsetmesi, fazlasıyla soluk ve suni durmaktaydı. Divan şairlerinin aslında olmayan sevgililerine umurlarında olmayan tabiatı anlatıp da böyle bir canlılık yakalamasını beklemek de çok sağlıklı değildir zaten. O yüzden tabiata ait unsurlardan ilk kez Tanzimat Dönemi'nde bahsedilmese bile edebiyatımızda doğayı bütün canlılığıyla hissetmemiz, Tanzimat'a denk gelir. Tabi bu dönemde, Namık Kemal ile birlikte *Sahra*, *Belde* gibi şiirlerin sahibi Abdülhak Hamit Tarhan'ı da unutmamak gerekir.

Bu parçada geçen "gülü, bülbülü görmeyen şairlerin kendince tabiattan bahsetmesi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatçıların hayatının güzelliklerle dolu olması
B) Şairlerin sıkıntılı bir hayatları olsa bile bunu eserlerine yansıtmaması
C) Gerçekle ilgilenmeyen şairlerin, gerçeği kendi kurgularıyla anlatması
D) Şairlerin söylediklerinde, her zaman için bir hata payının olması
E) Şairlerin sırf gündemde olmak için bilmedikleri konuyla ilgili yorum yapması

PEGEM AKADEMİ

SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
ÇÖZÜMLER

1. Parçada geçen, "deli kızın çeyizi (gibi olmak)" karmakarışık, darmadağın anlamında kullanılan bir deyimdir.

Cevap C

2. Parçadaki "okuyucunun damarlarında dolaşmak" ifadesi okuyucuyu çok iyi tanımak olarak yorumlanabilir. Bu anlayışa karşılık gelen en net ifade C seçeneğindedir.

Cevap C

3. "Özgünlük" sıra dışı, farklı ya da kendine has olmayı vurgulayan bir niteliktir. Parçada ise "zamana kafa tutmak" ifadesi kalıcılığı vurgulamaktadır. A, B, C ve E seçeneklerindeki ifadeler de bu yöndedir. Özgünlüğe yönelik bir ifade bu sözden çıkarılamaz.

Cevap D

4. Parçadaki "Kelimelerin öz suyunu çıkarmak" ifadesi, "kelimelerin anlamsal yönlerinde derinlere inmek" anlamında kullanılmıştır.

Cevap E

5. Parçada geçen "gemi azıya almak" deyimi "söz dinlemez olmak" anlamında kullanılmıştır.

Cevap B

6. Parçada geçen "çalakalem yazmışsın" ifadesi "üstünkörü, özenmeden" anlamında kullanılmıştır.

Cevap D

7. Parçadaki "vatandaşın seviyesine inmek" sözüyle parçada bir yazarın eserini oluştururken halkın kullandığı dili tercih etmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Eserlerin okunması için bu durumun önemli olduğundan söz edilmiştir.

Cevap E

8. Parçadaki "modadan sıyrılmıştı" ifadesine baktığımızda "moda" kelimesinin alışılmış olan gibi bir anlam kattığını görüyoruz. Modadan sıyrılma ifadesi de alışılmış olandan uzaklaşma, çıkma anlamı taşımaktadır.

Cevap D

9. Parçadaki "Çoban kulübesinde padişah rüyası görmek" ifadesi duruma uygun düşmeyen hayaller kurmak anlamında kullanılmıştır.

Cevap A

10. Boşluk doldurma sorularında parçanın anlamına ve yapısına bakmak gerekir. Bu parçaya en uygun düşen deyim "kulak kesilmek" deyimidir. Kulak kesilmek, dikkatle dinlemek anlamına gelmektedir.

Cevap B

11. Parçada geçen "çok katmanlı bir anlam dünyası" söz öbeği ile yazarın kelimelere yoğun anlamlar yüklemesi, anlamı genişletmesi anlatılmıştır.

Cevap C

12. Parçada geçen "çapası ona takılı kalmak" söz öbeğiyle günlük dil ile edebî dil arasındaki ilişkiden söz edilmiştir. Bu ilişkinin sürekliliği, devamlılığı vurgulanmıştır.

Cevap B

13. Parçada geçen "kahramanların iç dünyalarına ayna tutma" söz öbeğiyle kahramanların ruhsal yönlerini ortaya, açığa çıkarmak kastedilmiştir.

Cevap B

14. Parçada verilen "kırk kitabın tozunu yutmak" sözüyle anlatılmak istenen, yazarın farklı araştırmalar yaptıktan sonra eserini oluşturmasıdır.

Cevap D

15. Karınca, çalışkanlık ve üretkenlik anlamında kullanılmıştır. Edebiyat karıncası olmak da edebiyat alanında üretken bir yazar olmak anlamına gelir.

Cevap A

16. "Şuur" kelimesi "bilinç" anlamına gelir. Altı çizili sözle anlatılmak istenen, Türkçeye öz bilinçle yaklaşılmamasıdır.

Cevap C

17. Parçada geçen "günün ilk ışıklarıyla aydınlatmak", olumsuz bir özellik olarak verilmiştir. Eserden asıl istenen, ilk sayfalarda anlatmak istediklerini bitirmesi değil, ilerleyen sayfalarda vermesidir.

Cevap D

18. Parçada altı çizili sözle genç yazarlarla ilgili olarak anlatılmak istenen, sadece olumsuz eleştirilere kulak vermeleridir.

Cevap D

19. Parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen, daha az şey söyleyerek daha çok şey anlatmak için daha geniş bir zaman gerektiğidir.

Cevap A

20. Parçada geçen "gülü, bülbülü görmeyen şairlerin kendince tabiattan bahsetmesi" sözüyle anlatılmak istenen, gerçekle ilgilenmeyen şairlerin gerçeği kendi kurgularıyla anlatmasıdır.

Cevap C

PEGEM AKADEMİ

CÜMLEDE ANLAM İLİŞKİSİ

Uzmanından Öneri

Bu tip sorular sınavlara hazırlık kitaplarında "... cümledeki anlam ilişkisi farklıdır?" şeklinde sorulmaktadır.

ÖSYM'nin sınavlarında ise daha çok;

- ✓ ... hangisinde neden belirtilmiştir?
- ✓ ... hangisinde amaç söz konusudur?
- ✓ ... hangisinde koşula bağlılık söz konusudur?
- ✓ ... kendisinden önceki cümlede söylenenlerin nedeni açıklanmaktadır?

şeklinde sorulmaktadır. Bu tip soruların yapılabilmesi için bazı temel kavramların bilinmesi gerekir. Bunlar,

Neden (Gerekçe)

- Cümlede belirtilen yargının gerçekleşme sebebinin aktarıldığı cümlelerdir.
- Kısacası, **yargı bir nedene bağlanır.**
- Neden anlatan cümlelerde **"çünkü, bu yüzden, için, -den dolayı, -inca..."** gibi ifadeler bulunur.
- Erken hazırlanmaması **yüzünden** konsere geç kaldık.
- Cüzdanını kaybed**ince** beş parasız kalmıştı.
- Çok yoğun çalıştığ**ından dolayı** erken uyuyamıyordu.

Koşul

- Bir eylemin ya da durumun gerçekleşmesinin, başka bir eylemin ya da durumun gerçekleşmesine bağlı olduğu cümlelerdir.
- Cümledeki **yargı bir şarta bağlanır.**
- Şart cümlelerinde **"ise, -se/-sa, üzere, mı, -dıkça, -ınca, yeter ki..."** gibi ifadeler bulunur.
- Kardeşi bizi aradı **mı** çıkarız.
- Kitabımı, haftaya geri getirmek **üzere** alabilirsin.
- Seninle konuş**tukça** düzeliyor moralim.

Cümlede Anlam İlişkileri

Amaç

- Cümlede belirtilen yargının **hangi amaçla** yapıldığının aktarıldığı cümlelerdir.
- Amaç cümlelerinde **"için, amacıyla, üzere..."** ifadeleri bulunur.
- O son sözü doğru söyletmek **için** çabalıyor.
- Bazı sorunları çözmek **üzere** toplantı düzenledi.

Örnek

(I) Karacaköy'den ayrılan bir yol, sizi deniz kenarındaki Yalıköy'e götürüyor. (II) Yolun yaklaşık beşinci kilometresinde, Evcik İskelesi adlı kumsala giden altı yedi kilometrelik dar bir yol çıkıyor karşınıza. (III) İşte Anastasius Surları'nın kalıntılarının en iyi görüleceği yer burası. (IV) Fazlaca tahrip olmuş, yer yer ormanın içinde kaybolmuş sur kalıntıları, yol boyunca deniz kıyısına kadar uzanıyor. (V) Bizans İmparatoru Anastasius'un beşinci yüzyılda savunmaya yönelik olarak yaptırdığı set, Marmara Denizi'nden Karadeniz'e uzanıyor.

Cümlelerdeki yargılara "Hangi amaçla?" sorusunu yöneltin.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç belirtilmiştir? (DGS)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Parçanın V. cümlesinde "İmparator seti hangi amaçla yaptırmıştır?" sorusunun cevabı alınır. "savunmaya yönelik olması" **setin yapılma amacıdır.**

Cevap E

Örnek

(I) Okul dergilerinde çok fazla şiir yayımlanması doğru bir tutum değil. (II) Çünkü yapılması gereken, bütün öğrencilerin değil, şiir yazabilecek öğrencilerin öne çıkarılmasıdır. (III) Bir öğrencide yazma tutkusu varsa o, şiirlerini kabul ettirene kadar çabalayacak, hep daha iyisini yapmaya çalışacaktır. (IV) Böyle bir tutkusu yoksa şiire ilgi duymayacaktır. (V) Bunun sonucunda da ucuz aşk şiirleri yazmaktan öteye geçemeyecektir.

Cümlelerdeki yargılara "Hangi koşulda gerçekleşeceği" sorusunu yöneltin.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde koşul anlamı vardır? (KPSS)

A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

Parçanın III. cümlesinde "Daha iyi yapmanın koşulu olarak yazma tutkusunun olması", IV. cümlesinde "İlgi duymamasının koşulu olarak yazma tutkusunun olmaması" gösterilmiştir. ve bu koşul ilgileri "-sa" ekiyle kurulmuştur.

Cevap D

Örnek

(I) 19. yüzyılın başlarında Osmanlı donanmasında eğitimini tamamlayamamış leventlerin çok olması denizcilikte ileri olan kimi ülkelerin iştahını kabartmıştı. (II) Osmanlı, düşmanın güçlü atışlar yapan büyük yelkenli gemilerine karşı koymak üzere kadırgalarını güçlendirmeye çalışıyordu. (III) Donanmaya mali desteği arttırmak maksadıyla olağanüstü tedbirler alınmış, eyalet merkezlerine elçiler gönderilmişti. (IV) Elçilerin getirdikleri mektupların içeriklerinden; onların söz ve tavırlarından halk pek hoşlanmamıştı. (V) Osmanlı'nın denizdeki rakipleri, ticaret yollarının kesilmesi hâlinde Osmanlı donanmasına öldürücü darbenin vurulacağını düşünüyordu.

Cümlelerdeki yargılara "Niçin?" sorusunu yöneltin.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden - sonuç ilişkisi yoktur? (KPSS)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Parçanın I. cümlesinde "... leventlerin çok olması", II. cümlesinde "... karşı koymak üzere" III. cümlesinde "... desteği artırmak maksadıyla", V. cümlesinde "... ticaret yollarının kesilmesi hâlinde" ifadeleri, "niçin?" sorusunun cevabıdır. IV. cümlede bu soruya cevap alamayız.

Cevap D

CÜMLEDEKİ ÇEŞİTLİ ANLAMLAR

Uzmanından Öneri

Cümlenin anlamı sorularının bazılarında cümlelerin yorumları sorulurken bazı sorularda teknik bilgiler sorulmaktadır.

✓ **"Sezgi, tahmin, olasılık, yakınma, beğeni, saptama, varsayım, çıkarım, öznel anlatım, nesnel anlatım, tanım" gibi bazı teknik bilgiler bu tarz sorularda karşımıza çıkar.**

Sezgi

Açık bir kanıt olmaksızın olmuş veya olacak şeyi anlamayı, kestirmeyi anlatan cümlelerdir.

- Onun bu işi biterebileceğini hepimiz tahmin edebiliyorduk.

Çıkarım

Belli önermelere dayanarak başka önermelerin doğruluğu ya da yanlışlığına ulaşmaktır; kısacası "bir veriye dayanarak sonuca ulaşmak"tır.

- Binanın bu kadar bakımsız olmasına bakılırsa uzun zamandır kimse yaşamıyor burada.

Saptama

Bir şeyi belirgin kılmak, tespit etmek demektir. Gözlemlenen, bilinen, duyulan bir durumun aktarılmasıdır.

- Yoğun kuraklık, ürünlerin azalmasına yol açtı.

Tanım

Bir kavramın ya da nesnenin, nitelikleri verilerek sınırlanmasıdır. Tanım cümlesi, "... nedir?, ... kimdir?, ... neredir?" sorularının cevabını içerir.

- Aşk, insan ruhunun narince öpülmesidir.

Varsayım

Farz etmek, bir olayın sonuçları üzerinde fikir yürütebilmek için, onu olmuş veya olacak diye kabul etmektir.

- Düşün ki şu an onun yanındasın, neler değişirdi?

Kanıksama

Sıkça tekrarlanan bir durumu kabullenmek, o duruma alışmaktır.

- Derse sürekli geç kalmasını yadırgamıyoruz artık.

Biçem (Üslup)

Bir eserdeki dil, anlatım, söyleyiş özelliklerinden söz eden cümlelerdir. "Nasıl anlatmış, dili/anlatımı nasıl?" sorularına yanıt alınır.

- Millî Mücadele'nin destanı bir dille aktarıldığı bu şiir, onu ölümsüz kıldı.

İçerik (Muhteva)

Bir eserde işlenen konudan söz eden cümlelerdir. "Neyi anlatmış?" sorusuna yanıt alınır.

- Hepimizin aklından geçen korkuların işlendiği, etkileyici bir romandı bu.

Nesnel Anlatım

Yorum, kişisel düşünceler ya da beğeni içermeyen cümlelerdir. Cümlede aktarılan yargı kanıtlanabilir.

- 1960'lı yılların siyasi olayları bu esere konu olmuştur.

Öznel Anlatım

Yorum, kişisel düşünceler ya da beğeni içeren cümlelerdir. Cümlede aktarılan yargı kanıtlanamaz.

- Karın yarattığı estetik, yamacı bir tablo gibi sermişti önümüze.

CÜMLEDE KESİN YARGI

Uzmanından Öneri

Bu tip sorular paragraf sorularının çözümüne yardımcı olan soru tiplerindendir çünkü cümlelerden çıkarılacak kesin yargılar paragraf sorularının temelini oluşturur.

✓ Kesin yargı soruları yoruma yer vermeksizin, kesin ifadeler içeren sorulardır. Buna göre, soruların çözümünde;

- "En, daha, de/da, yine ..." gibi kapsayıcı, karşılaştırıcı ifadelere dikkat edilmelidir.
- Sayısal veya tarihle ilgili verilere dikkat edilmelidir.

Örnek

Venüs ve Dünya, Güneş sisteminde birbirine en çok benzeyen iki gezegendir.

Cümlede geçen "en" ifadesi bizim için önemli bir ipucudur çünkü bu ifade "karşılaştırma, benzerlerinin de bulunduğu" anlamı katar. Bu durumda cümleden "Güneş sisteminde birbirine benzeyen başka gezegenler de vardır." anlamı kesin olarak çıkar.

Bu cümleden, aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

Önce soru kökünü okuyun.

A) Güneş sisteminde Venüs ve Dünya'dan başka gezegen incelenmemiştir.

B) Venüs, Dünya'ya yakın mesafede olan gezegenlerden biridir.

C) Güneş sisteminde birbirine benzeyen başka gezegenler de vardır.

D) Birbirine en çok benzeyen gezegenler, Güneş sisteminde bulunmaktadır.

E) Dünya'ya Venüs kadar benzeyen gezegenler, Güneş sisteminin dışındadır.

Cevap C

Örnek

Tam tahıl ürünü tüketen bireylerin kalp-damar sorunları yaşama riskinin, tahıl miktarı düşük ürünler tüketenlere göre yaklaşık %20 oranında daha az olduğu tespit edilmiştir.

Cümlede geçen "sayısal veriler" bizim için önemli bir ipucudur. Bu cümlede tahıl ürünü tüketen bireylerin sağlık sorunları yaşama riskinin %20 oranında daha az olacağından söz edilmiştir. Buna göre, cümleden "Kalp-damar rahatsızlıkları, tüketilen ürünlerdeki tahıl miktarıyla ilişkilidir." anlamı kesin olarak çıkarılabilir.

Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

Önce soru kökünü okuyun.

A) Kalp-damar sorunu olanların, tam tahıllı ürünleri tüketmemesi gerekir.

B) Tam tahıllı ürünlerin sağlık üzerindeki etkisi, diğer besinlere göre düşüktür.

C) Kalp-damar sorunu yaşama riski %20 olanlar, tahıl oranı düşük ürünler tüketmelidir.

D) Tahıl tüketiminin yarattığı en önemli sorun, kalp-damar sağlığında görülmektedir.

E) Kalp-damar rahatsızlıkları, tüketilen ürünlerdeki tahıl miktarıyla ilişkilidir.

Cevap E

CÜMLE ANALİZİ

Uzmanından Öneri

ÖSYM'nin sınavlarında sorduğu kolay soru tiplerinden biridir.

✓ **Verilen parçada numaralanmış cümlelere dair yorum soruları da sorulabilmektedir. Cümlelerdeki çeşitli anlam ilişkileri de sorulabilmektedir.**

! **Soru çözümünde, tüm seçenekleri teyit ederek çözmeyi unutmayın.**

Örnek

(I) Köyün girişinde bahçeli, yeni yapılarla karşılaşıyoruz. (II) İçerilere doğru yürüdükçe eski doku ortaya çıkıyor. (III) Biraz daha ilerlediğimizde bir dere görüyoruz. (IV) Kıyısındaki tahta masaları ve oturma yerlerini görünce bunların niçin yapıldığını merak edip çevredekilere soruyoruz. (V) Yalnızca piknikçiler için yapılmış olamayacağını düşünüyoruz. (VI) Meğer her yıl burada pilav şenliği düzenlenirmiş. (VII) Başka yerlerde yaşayan bu köyün insanları buraya akın edermiş.

karşılaşılan yeni, ilk görüntü

görünüşün giderek değişmesi

tahmin

IV. cümlenin açıklaması

Bu cümlede ekonomik sıkıntılar nedeniyle göç etmekten söz edilmemiştir.

Öncelikle soru kökünü okumayı unutmayın.

Bir köyün anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (ALES)

A) I. cümlede, ilk karşılaşılan görüntüden söz ediliyor.

B) II. cümlede, görünüşün giderek değiştiği belirtiliyor.

C) V. cümlede, bir tahmin dile getiriliyor.

D) VI. cümlede, IV. cümleyle ilgili bir açıklamaya değiniliyor.

E) VII. cümlede, ekonomik sıkıntılar nedeniyle başka yere göç edildiği belirtiliyor.

Cevap E

Bu tip sorularda önce seçenekteki ifadenin, daha sonra parçadaki numaralı cümlenin okunması size zaman kazandıracaktır.

CÜMLE TAMAMLAMA

Uzmanından Öneri

Bu tip sorular, cümlenin anlaşılması ve yorumlanmasıyla ilgili olduğu kadar, kelimelerin anlam ayrıntılarıyla da ilgilidir.

- Cümlede verilen boşluklar tamamlanırken kelimelerin anlamları ve aldıkları ekler dikkate alınmalıdır.
- Cümleyi tamamlamadan önce tüm cümleyi okuyup iletilmek istenen ana fikri tam olarak kavramak gerekir.
- Cümlede boş bırakılan yerlerden önceki veya sonraki kelimelere dikkat edilmelidir. Çünkü bunlar sizi cevaba götürebilecek anahtar niteliğindedir.

Örnek

Cümlenin ilk bölümünde, anne babaların bir tavrı; ikinci bölümde çocukların bir davranışı aktarılmıştır.

Hemen her anne babanın, çocuk kanallarını yer yer bebek bakıcısı gibi —— göz önüne aldığımızda çocukları televizyon izleme —— uzaklaştırmanın zorluğu daha iyi anlaşılır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) önemsediğini - bağımlılığından
B) kullandığını - alışkanlığından
C) bulunduğu - sorunundan
D) düşündüğünü - amacından
E) benimsediğini - eğiliminden

"bebek bakıcısı" ifadesinden, verilen boşluğa "kullandığını" kelimesinin geleceğini, "uzaklaştırmanın" kelimesinden ise "alışkanlığından" kelimesinin geleceğini anlıyoruz.

Cevap B

Örnek

Cümlede "cep telefonu teknolojisinin gelişmesiyle televizyon kalitesinde görüntü elde edildiği" anlamı vardır.

Avuç içi büyüklüğündeki telefon ekranlarının 1.29 ekran televizyonlardaki —— yakalamasıyla televizyonların HD olma özelliğine ——.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) dış dizaynı - sevindik
B) devasa görüntüyü - bayıldık
C) ayrıntıları - veda ettik
D) ergonomiyi - hayran kaldık
E) görüntü kalitesini - burun kıvırır olduk

"yakalanmasıyla" kelimesi boşluğa "görüntü kalitesini" sözünün getirilmesi gerektiğini, cümledeki karşılaştırma anlamı ve telefon ekranlarının övülmesi anlamı cümlenin sonuna "burun kıvırır olduk" deyiminin getirilmesi gerektiğini gösterir.

Cevap E

1 CÜMLEDE ANLAM

1. Mezopotamya olarak isimlendirilen Irak, Doğu Suriye ve Güneydoğu Anadolu üçgeni arasında kalan bölge, zamanında çok verimli toprakları ile önemli medeniyetlere beşiklik etmiştir; günümüzde ise bu verimli topraklar, ne yazık ki önemli ölçüde çölleşmiş ve verimsizleşmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Mezopotamya'da günümüzde tarıma elverişli toprak bulunmamaktadır.

B) Mezopotamya bölgesi farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır.

C) Mezopotamya olarak isimlendirilen bölgede günümüzde pek çok devlet bulunmaktadır.

D) Mezopotamya insan yerleşimlerinin kurulduğu ilk bölgedir.

E) Mezopotamya verimli toprakları yüzünden pek çok savaşa sahne olmuştur.

2. Sanatçı, çevresindeki tüm değişimlerden etkilenirken bunları değiştiren, etkileyen ve bu değişimi eserlerine yansıtan kişidir.

Bu cümleden sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Çevresiyle sürekli bir etkileşim hâlindedir.

B) Etrafında olanlara duyarsız kalamayan kişidir.

C) Çevresini etkileme gücüne sahip kişidir.

D) Tüm eserlerinde öznel davranmak zorundadır.

E) Eserlerinden onun dış dünyayla olan bağlantısı görülebilir.

3. Sanatsal ödülleri vermekle yükümlü sanat çevreleri, genellikle, işleri güçleri gözyaşı akıtmak olan şairleri ödüllendirirler hâlbuki en buruşuk soğanlar bu yetiye sahiptir.

Böyle söyleyen bir kişi sanat çevrelerinin <u>özellikle</u> hangi yönünü eleştirmektedir?

A) Dramatik şiirler yazan şairleri yeğlemeleri

B) Değerlendirmelerinde nesnel olamamaları

C) Ödül verirken tecrübeli sanatçıları tercih etmeleri

D) Eserin içeriğinden çok yazarına bakmaları

E) Ödül verirken kararsız kalmaları

4. Her gerçekçi yapıt iyi yapıt değildir, yapıtın sanat değeri taşıması için estetik unsurunun devreye girmesi gerekir.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bazı yapıtların değeri ancak eseri veren kişi öldükten sonra anlaşılabilir.

B) Bir sanat yapıtının içeriği kadar seslendiği kitle de önemlidir.

C) Bir yapıtın sanatsallığı, güzellik duygusunu göstermesine bağlıdır.

D) Sanat yapıtlarının başarısı her şeyden çok onların estetik ve güzellik duygusunu özgür biçimde vermesine bağlıdır.

E) Sanatta aslolan üslup değil, içeriktir.

5. **"Bir şeyi siz beyaz olarak görürken ben siyah olarak görebilirim fakat bir buluşma yerimiz yani bir gri alan her zaman vardır." diyen biri için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Hoşgörülü B) Uzlaşmacı

C) Barışçı D) Kararsız

E) Düşünceli

PEGEM AKADEMİ

6. Toplumdan ve toplumsal olaylardan kendini uzak tutan sanatçı, kalıcılığın merdivenlerini tırmanamaz.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden çıkarılamaz?

A) Her çağda okunabilen eserler meydana getirebilmek için yapıtlarda toplumsal sorunlara yer verilmelidir.

B) Kalıcı eserler yazabilmek için yazarın toplumdan kopmaması gerekir.

C) Bir sanatçı eserleriyle toplumsal sorunlara çözüm üretemiyorsa kendini geleceğe taşıyamaz.

D) Toplumsal olayların yapıtlara yansıması eserin her çağda okunabilirliğini arttırır.

E) Sanatçının kalıcılığa ulaşabilmesi için sosyal içerikli konuları seçmesi gerekir.

7. "Her edebî nesil, bir önceki edebî neslin genlerini taşır." **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kendinden önceki sanat anlayışının taklidi olması

B) Sanata çağdaş yorumların katılması

C) Sanat eserinin gelenekten izler taşıması

D) Eserlerin yazıldığı akıma uygun olması

E) Geçmişteki edebî anlatımın sürdürülmesi

8. (I) Fındığın sağlığa yararları konusu uzun süredir üzerinde durulan bir konu olduğundan iyice bellendi. (II) Hatta bu yüzden birçok önemli mesele bir kenara atıldı. (III) Sonucunda ise birçok veri elde edilmiş olmalı ki şu bilgileri öğreniyoruz. (IV) Mesela fındık yiyenlerin büyük bir kısmı kalbe iyi geldiğini düşündüğünden yiyor. (V) Az bir kısmı ise fındık yağ deposudur çok fazla tüketilmemelidir, diyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, neden anlamı vardır.

B) II. cümlede, I. cümledeki durumun bir sonucu aktarılmıştır.

C) III. cümlede, bir olasılıktan söz edilmiştir.

D) IV. cümlede, amaç anlamı vardır.

E) V. cümlede, bir öneriye yer verilmiştir.

9. İstanbul Teknik Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Türkiye ve yakın çevresinde gerçekleşen depremler hakkında yeni bir mobil uygulamayı hayata geçirdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Türkiye'nin birçok bölgesinde depremler meydana gelmektedir.

B) Türkiye ve komşularında can kaybına neden olan depremler olmuştur.

C) Deprem konusunda farklı kurumlar birlikte çalışmaktadır.

D) Türkiye'deki kurumlar depremleri önceden öğrenecek yöntemleri araştırmaktadır.

E) Deprem konusunda birçok ülke bir arada çalışmaktadır.

10. Avner Ziss "Sanatçı iyiliğe de kötülüğe de uzak duramaz." diyor.

Avner Ziss'in bu sözüyle aşağıdaki yargılardan hangisi arasında anlamca bir yakınlık yoktur?

A) Sanat tek yanlı olarak iyiyi ya da kötüyü değil, gerçeği anlatır.

B) Sanatçı iyi ve kötü arasında taraf tutan değil, iyiye de kötüye de ayna tutandır.

C) Sanatçı iyiyi ve kötüyü toplumun önüne koyup toplumu doğru yola çekmek ister.

D) Sanatta iyi ya da kötü olay yoktur, hayatın bütün gerçekleri sanatın konusu olabilir.

E) Sanatçı gördüğü, farkına vardığı, yaşadığı olumlu-olumsuz her olayı konu olarak işler.

PEGEM AKADEMİ

11.

I. Geçen zaman insanı eritir, diyerek başladı bu uzun konferansına.

II. Şiirde Anadolu'nun yolları, köyleri, kervansarayları şairin gözlemlerine dayanılarak anlatılmış.

III. Yarın akşam işten biraz erken çıkıp hep birlikte bir yerlere oturmaya gidelim.

IV. Bu türün, Batı'da olduğu gibi Türk edebiyatında da sağlam bir geçmişi vardır.

V. Fuzûlî de bu hikâyeyi mesnevileştiren bir sanatçıdır.

Yukarıdaki numaralı cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I. cümle, doğrudan anlatımlı bir cümledir.

B) II. cümle, üslup cümlesidir.

C) III. cümle, istek cümlesidir.

D) IV. cümle, karşılaştırma cümlesidir.

E) V. cümle, kanıtlanabilirlik açısından nesneldir.

12. İnsan kaynaklı sera gazı salınımlarının çevre kirliliğinde ana faktör olduğu kanısı giderek artıyor, bu nedenle de son yıllarda birçok kuruluşun, hükümetin ve çevreci topluluğun gündeminde bu tehlike yer almakta.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Sera gazı salınımları, büyük şehirlerde daha fazladır.

B) Sera gazı salınımlarının önlenmesi konusunda bilimsel çalışmalar yapılmıştır.

C) Sera gazı salınımının, tamamen doğal olaylar sonucu gerçekleşmediği düşünülmektedir.

D) Sera gazı, daha çok canlı türler üzerinde etkisini göstermektedir.

E) Sera gazı salınımının önlenmesi konusunda yasalar çıkarılmıştır.

13. Düşüncelerini gerektiğinde değiştirebilenler, düşünebiliyor demektir.

Bu görüşü savunan biri aşağıdaki yargılardan hangisine <u>katılmaz</u>?

A) Herkes yanlış düşüncelere sahip olabilir; ustalık, bir düşüncenin yanlışlığını fark ettiğinizde onu terk edebilmektedir.

B) Düşünen insanlar, bazı düşüncelerinin yanlış olabileceğini de bilir.

C) Düşündüklerinin tümünü sorgulanmaz gerçekler olarak görenler, aslında düşünmüyor demektir.

D) Düşüncelerinin doğruluğundan kuşkulananlar, sağlıklı düşünme yeteneğine sahip olmayanlardır.

E) Gerçek anlamıyla düşünme, körü körüne inanmaya değil, sorgulayarak yanlışları doğruya çevirmeye dayalı bir eylemdir.

14. **Aşağıdaki mısraların hangisinde düşsel ögelere yer verilmiştir?**

A) Orada, sehpanın üstünde iki bardak
Senin demlediğin çayı içtik birlikte

B) Sandım ki güzelliğin cihanda
Bir saltanatın kalıcı güzelliğiydi

C) İster ayırın, dağıtın ister yığın
Bu kabza, bu namlu, bu tetik

D) Sizi bir yerlerden tanır gibiyim
Sanırım Bodrum'daydı geçen yaz

E) Bursa'da bir eski cami avlusu
Küçük şadırvanda şakırdayan su

PEGEM AKADEMİ

15. Yaşamaktan zevk almak için yalnızca belirli yaş grubuna ait olmak, para sıkıntısı çekmemek, toplum içinde belirli bir düzeye gelmiş olmak yeterli değildir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geçim sıkıntısı çekmeyen insanlar mutlu olabilir.
B) Geçim kaygısı insanları strese sürüklemektedir.
C) Mutlu olmak belirli kalıpları gerektiren bir olgudur.
D) Mutlu olmak sadece kişinin sosyal konumuna göre değerlendirilemez.
E) Mutlu olmak her insanın ulaşabileceği bir durum değildir.

16. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç belirtilmiştir?**

A) Doğanın güzellikleriyle yoğrulmuş bir nehrin damarlarından akan suyun, geçtiği yerleri nasıl canlandırdığını izledik.
B) Bu kangurular insanlara alıştıkları için zarar görebilecekleri durumlarda bile onlardan kaçmıyorlar.
C) Gemide bir yabancıyla geçirdiğiniz birkaç saat, uzun yılları kapsayan bir yaşam diliminin bütün evrelerini içerebilir.
D) Günümüzde barajlar, sadece su baskınlarını engellemek için değil, sulama ve ucuz enerji elde etmek için de kullanılmaktadır.
E) Halk edebiyatında şairler, süsten ve gösterişten uzak durarak halkın diliyle söylemeyi yeğlemişlerdir.

17. **Aşağıdakilerin hangisinde yoruma yer verilmemiştir?**

A) Bir düşmanı bağışlamak, bir dostu bağışlamaktan daha kolaydır.
B) Romanda, yerli ve yabancı törelerin anlatımına yer verilmiş.
C) Yaşar Kemal, çok eser vermiş gayretli bir yazarımız ancak akıl hocalığını biraz fazla kaçırmış.
D) Anadolu'da gençler, sevgileri bir anlam kazansın diye fedakârlıkta bulunurlar.
E) Tiyatro, sinemaya göre daha önemli ve etkili bir sanattır.

18. (I) Bütün duvarlar; Floransalı, çok yetenekli bir ressama ısmarlanmış çiçek resimleriyle kaplıydı. (II) Kıymetli Çin vazolarında o çiçeklerin balmumu taklitleri vardı. (III) Çin'den gelen nadide paravanaların arkasında seçme bir saz takımı yerleştirilmişti. (IV) İran'dan hususi ısmarlanan ve duvardaki çiçeklerle aynı desende muazzam bir taban halısı, odayı boydan boya örtüyordu. (V) Çeşit çeşit yemekleri, şarapları taşıyan kocaman gümüş tepsiler, aynı çiçeklerle süslüydü.

Bu pargadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik yönünden diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. (I) Rahat okunan fakat anlaşılması pek de kolay olmayan cümlelerle örülü bir romanla karşı karşıyayız. (II) Bu kolaylık, yazarın dilin olanaklarını etkin kullanma biçiminden geliyor. (III) Cümlelerin değişik şekillerde kurulması da okumayı biraz güçleştiriyor. (IV) Romanda tarihsel temellere dayanan bir gerçeklikle karşı karşıya kalıyoruz. (V) Ama bu fon romanın tarihî roman olarak algılanmasını da öngörmüyor.

Parçada numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde romanın biçeminden söz edilmemiştir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

20. Bu sanatçımız, gökyüzünde parıldadıktan sonra kayıp giden gök taşlarından biri değil. O, sürekli göz kırpan binlerce yıldız arasında yerini çoktan almış.

Bu sözlerle sanatçının hangi yönü vurgulanmaktadır?

A) Yaratıcılığı B) Özgünlüğü C) Etkileyiciliği
D) Kalıcılığı E) Yalınlığı

PEGEM AKADEMİ

2 CÜMLEDE ANLAM

1. İnsanı kuşatan ve insanın iç dünyasına ait olan hiçbir ayrıntı ona yabancı değildir. Bununla birlikte ayrıntı düşkünlüğü onun hikâyelerini, gereksiz uzatma tuzağına düşüremez.

Bu cümlede sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

A) Ayrıntıları okurun seçmekte zorlandığı

B) Ayrıntıları yerinde ve tadında kullandığı

C) Kısa hikâyelerden oluşan eserler verdiği

D) Eserlerinde insanın iç dünyasını anlattığı

E) Çalışmalarında titiz davrandığı

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi ayraç içinde verilen anlamı taşımamaktadır?**

A) Günümüz çocukları telefon, televizyon, video, bilgisayar gibi elektronik aletleri büyüklerinden daha iyi kullanmaktadır. (karşılaştırma)

B) Fizik alanında okuduğunuz her şey, aralarına birtakım Yunanca sözcükler serpiştirilmiş, formüller ve simgelerle dolu, hepsi birbirine benzeyen metinler değildir. (genelleme)

C) Resmini yapacağı yüzü bir bakışta keşfeder ve o yüzün sahibinin kişiliğini yansıtacak en uygun tabloyu yapardı. (beğenme)

D) Bazı uzmanlar, barajların bazı bitki türlerinin yok olmasına yol açtığını ve balıkların göçlerini engellediğini iddia etmektedir. (tasarı)

E) Karşımızdakine uygun zamanda uygun sorular sorarsak onun kalbini kazanabilir, bize yakınlaşmasını sağlayabiliriz. (koşul)

3. (I) 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren insanlığı tehdit eden problemlerden birisi hâline gelen çevre kirliliği, kökü çok eskilere uzanmasına rağmen sanayileşme sonucunda daha da hissedilir hâle gelmiştir. (II) Önceleri sadece kirlenme olarak algılanan çevre sorunları, gün geçtikçe artmış, yöresellikten kurtulup tüm dünyanın sorunu olmuştur. (III) Bir ülke sınırları içindeki kirletici unsurun ortaya çıkardığı zararlı duman ve gazlar, rüzgârın da etkisiyle başka ülkelere taşınmıştır. (IV) Böylelikle başka ülkeler için kirletici faktör olabilmiştir. (V) Sonuçta çevre sorunları ve kirliliği toplumsal hayatın bütün alanlarının yanında biyolojik çeşitliliği de etkilemiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir saptama yapılmıştır.

B) II. cümlede, çevre sorunlarının gittikçe arttığı belirtilmiştir.

C) III. cümlede, çevre kirliliğinin tüm ülkelerin sorunu olduğu belirtilmiştir.

D) IV. cümlede, önceki cümlede aktarılan durumun sonucu belirtilmiştir.

E) V. cümlede, çevre sorunlarının etkilerinden söz edilmiştir.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde değerlendirme yapılmıştır?**

A) Himalayalara tırmanan dağcılar fiziksel zorluklar yanında biyolojik zorluklar da yaşarlar.

B) İzlediğim bu müzikalde olabildiğince rahat, doğal, bir çağlayan gibi gürül gürül bir anlatım hâkim.

C) Türkiye'de bahçe, park, piknik alanları ve yol kenarlarında en çok yetiştirilen ağaçlardan biridir çam.

D) Yağların çeşitli kimyasal reaksiyonlarla değiştirilerek sabun hâline getirilmesi ilk defa 12. yüzyılda gerçekleştirildi.

E) Alıntı yapmak, savunulan düşüncenin geçerliliğini, doğruluğunu vurgulamak için kullanılan yollardan biridir.

PEGEM AKADEMİ

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir kanının yanlış olduğu belirtilmemiştir?**

A) Her ne kadar öyle olduğu sanılıyorsa da sözcükleri yan yana getirmekle cümle kurulmuyor.

B) Dünü yarında görmek isteği veya bugünde dünü bulma isteği, gerçekte bize yeni sayılabilecek geleceği unutturmaktadır.

C) Okur, sanatçıyı anlamak için gerçekten çaba harcarsa onun hakkındaki görüşleri tamamen değişecektir.

D) Ülkemizin değerleri, bazılarının dediği gibi küreselleşmeden değil, yerel değerlere sırt çevirmekten yok oluyor.

E) Sanat, aslında insanlar arasındaki farklılığı ortadan kaldırmayı hedeflemez, farklılığın zenginlik olduğunu hatırlatır.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir beklenti söz konusudur?**

A) 20. yüzyılın başlarına kadar temizlik maddesi üretiminde ciddi bir gelişme kaydedilemedi.

B) Bu hastalığın, tedavisine yönelik ilaçların dünya çapında yaygınlaşmasıyla 2019 yılına kadar ortadan kalkması umuluyor.

C) Anlaşılan o ki insanlığın zekâsı kuşaktan kuşağa giderek yükseliyor.

D) Bu pişmaniyeyi yemeye başladınız mı ağzınızın içinde eridiğini hissederdiniz.

E) Araştırmacılar, laboratuvar ortamında yaşayan farelerin beyinlerinde, yabani türdeşlerine göre küçülme olduğunu saptadılar.

7. (I) Yarım kalmış bir yolculuktur gurbet. (II) Başladığınız noktaya geri dönemezsiniz ama o noktadan da kopamazsınız. (III) Dilinizle, alışkanlıklarınızla hep bir yerinizden bağlı kalırsınız uzaklaştığınız topraklara. (IV) Tuhaf bir bağlılıktır bu, gittiğiniz yere yabancı olduğunuz gibi dönemediğiniz yere de yabancılaşırsınız zamanla. (V) Zoraki bir yabancılaşmadır bu ikincisi, oradakiler sizi yabancıladığı içindir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümle, öznel bir tanım cümlesidir.

B) II. cümlede, ayrı da olunsa bir duruma bağlılıktan bahsedilmiştir.

C) III. cümlede, kişinin bağlı bulunduğu toprakların kişi üzerindeki etkileri aktarılmıştır.

D) IV. cümlede, yaşadığı yerden ayrılan birinin ne gittiği yere alıştığı ne de bıraktığı yere geri dönebildiği söylenmiştir.

E) V. cümlede, kişi ayrıldığı toprakları unutamadığı için yeni yerindekilerin onu kabullenmediği belirtilmiştir.

8. **"Birikmiş bir hayat olmadan yaşanan an açıklanamaz." cümlesinde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmıştır?**

A) Zaman

B) Tecrübe

C) Sabır

D) Pişmanlık

E) Yakınma

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağımlı olma durumu söz konusudur?**

A) Benim için güçlülüğün temsilcisi olan öğretmenimin elini sıktığımda, onun hasta olduğunu anladım.

B) Bilim dünyasının büyücüleri hücrelere girerken kimliklerinden arınarak şekil değiştirmekte ve hücreleri aldatmaktadır.

C) Süngerler, daha çok denizlerde yaşar fakat az da olsa tatlı sularda yaşayanlar da vardır.

D) Evcil hayvanlar, avlanma yeteneklerini yitirdikleri için sadece insanların verdikleri yiyeceklerle beslenmeye alışmış durumdalar.

E) Bahçe içindeki tek katlı, birbirini takip eden evlerin hepsinin yerine dörder beşer katlı evler yapılmış.

PEGEM AKADEMİ

10. "Okur, bir romanda kendini görüyorsa orada bir sorun var demektir." **diyen birinin romandan beklediği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Akıcı bir dille yazılması
B) Anlaşılır bir içeriği olması
C) Okuru farklılıklarla şaşırtması
D) Eğlenceli bir üslubu olması
E) Düşündürücü olması

11. Ertelenen ne varsa ruhunu, kokusunu, tazeliğini, öz suyunu yitirir. Söylenmeyen sözler de zaman aşımına uğrar ve anlamlarını kaybeder.

Böyle düşünen birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

A) Huzuru yakalayabilmek için anı yaşamak gerekir.
B) Yapmak istediklerimizi erteledikçe mutlulukları da ertelemeye başlıyoruz.
C) Hayatın anlamını her şeyi yerinde ve zamanında yaşayarak anlayabiliriz.
D) Zamanında söyleyemediklerimizin üzüntüsünü er ya da geç çekiyoruz.
E) Kısa anların tadını çıkarmak uğruna kalıcı mutlulukları yaşayamıyoruz.

12. **Mutluluğu aramak için evinden çıkan, onun gölgesinin peşinden gider.**

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsan mutlu olmak istiyorsa sürekli arayış içinde olmalıdır.
B) Dostlarıyla mutlu olmayan birinin, mutluluğu dışarıda araması doğaldır.
C) Mutluluğu kendi içinde değil de dışarıda aramak, boş bir uğraştır.
D) Kişi aradığı mutluluğu farklı ortamlarda bulabilir.
E) Mutlu olmak için hayallerin peşinden gitmek gerekir.

13. Bir sanat yapıtı, ait olduğu kitlenin özünü, sevinçlerini, acılarını ve sorunlarını sergileyebilmelidir ki o toplumun bireyleri onu anlayabilsin, ona ilgi göstersin.

Bu cümleye göre sanat yapıtının ilgi görmesi aşağıdakilerden hangisiyle mümkündür?

A) Açık bir dil kullanmasıyla
B) Toplumun hissettiklerini yansıtabilmesiyle
C) Hayatın güzel yanlarını dile getirmesiyle
D) Sanatçının gözlemlerini aktarmasıyla
E) Özgün bir tarzı yakalayabilmesiyle

14. Hülyası kalmayınca hayatın ne zevki var
Bitsin hayırlısıyla bu beyhude sonbahar

Bu mısralarda aşağıdaki duygulardan hangisi yoğun olarak anlatılmıştır?

A) Heves B) İyimserlik C) Mutluluk
D) Endişe E) Usanç

15. Çocukken çizdiğim kâğıtları annem saklar, konuklara gösterirdi. Ben de "aferin" alırdım. O zaman anladım ki resim, insanları tavlamak içindir.

Bu parçada resimle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) En iyi iletişim aracı olması
B) Estetik unsurları barındırması
C) Hitap ettiği kitleyi etkilemesi
D) Sanatsal bir yetenek gerektirmesi
E) Herkeste farklı bir etki bırakması

PEGEM AKADEMİ

16. **Aşağıdakilerin hangisinde bir tanım yapılmıştır?**

A) İdeal düzen, bireyin kendisinden başlayarak toplumsal yapıda dürüstlük ve eğitimi temel alması ile kurulur.

B) Devlet, felsefe eğitimi almış ve tüm bedensel arzu ve zevklerden arınmış bir filozof tarafından yönetilen kurumdur.

C) Devlet, toplumun tüm kesimlerine mutluluk sağlaması gereken yükümlülükleriyle algılanmalıdır.

D) Devlet kendi sınırları içinde kendisinden üstün otorite tanımaz ve dışarıdan gelecek her müdahaleyi saldırı sayar.

E) Evrensel değişmez değerlerin farkındalığı insanın doğa karşısındaki konumunu yükseltir.

17. R. Steiner, Ay'ın ve yıldızların etkilerinden tarımda nasıl faydalanılabileceğini içeren çalışmalar yaparak modern biyodinamik tarımın temellerini atmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Ay'ın ve yıldızların tarıma eşit düzeyde etkisi vardır.

B) Steiner, dışında da biyodinamik tarım alanında çalışanlar olmuştur.

C) Biyodinamik tarımla ilgili çalışmalar son yıllarda artmıştır.

D) Tarımsal verimliliği artırmak birçok farklı yolla mümkündür.

E) Astronomik olayların tarımda kullanılabileceği tezi rağbet görmüştür.

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi ayraç içinde verilen anlamıyla örtüşmemektedir?**

A) Kitaplar insana her zaman doğruyu göstermez. (çıkarım)

B) Eleştiri uygun koşullarda yapıldığı zaman eleştiridir. (koşul)

C) Dünya ekonomisinde önlem alınmadığı takdirde kontrol dışı bir sürece girilecektir. (endişe)

D) Din alanında kullanılan üslup, sosyal barışa katkı sağlayacak bir boyutta olmalı. (öneri)

E) Sürükleyici ve belgelere dayalı anlatımıyla Lambron, olayları neredeyse gerçek kılıyor. (yaklaşma)

19. Gelişmenin önündeki en büyük engel, hayata hep aynı pencereden bakmaktır.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) İnsanın engelleri aşması için yaşayacağı olumsuzluklarda hemen pes etmemesi gerekir.

B) Elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışan kişi başladığı bir işte mutlaka başarılı olur.

C) Kişi düşüncelerini geliştirmek istiyorsa farklı düşüncelerden de yararlanmalıdır.

D) Kişinin gelişmeye açık biri olması, onun olaylara ve insanlara farklı yaklaşmasına bağlıdır.

E) Önemli olan, engellerle karşılaşıldığında insanın her şeye rağmen ayakta kalmaya çalışmasıdır.

20. Şiirde kullanılan her sözcük bir inşaatın tuğlası gibidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Şiirde her unsur özgün olmalıdır.

B) Şair, her türlü etkiden uzak kalırsa başarılı olur.

C) Şiirde her sözcüğün bir işlevi vardır.

D) Şair, gördüğü her şeyi değiştirerek aktarır.

E) Şiirin açık, akıcı bir dili olmalıdır.

PEGEM AKADEMİ

3 CÜMLEDE ANLAM

1. (I) Kafkasya, biyoçeşitlilik açısından adeta bir cennet ve kendine özgü birçok canlı türünü bünyesinde bulunduran bu bölgede Türkiye'nin de önemli bir toprak parçası bulunmakta. (II) Bu önemli alanın bir kısmı olan Kars, Türkiye florasında bulunan bitkilerin yaklaşık 1.200 çeşidini barındırıyor. (III) Bunların da 100'ü, Kars ve çevresi için endemik, yani bu bölge dışında dünyanın hiçbir yerinde yetişmiyor bu bitkiler. (IV) Sınırda bir kent için endemik bitki oranının yüksek olması çok önemli çünkü bu bitkilerin Kars'ın komşusu ve yakınında bulunan Ermenistan, İran, Gürcistan gibi ülkelerde de olma olasılığı yüksek. (V) Normalde sınır bir kentte endemik bitki oranı az olur ancak Kars ve çevresinin coğrafik yapısı ve şekli, dağlarının volkanik özellik göstermesi, ikliminin çok sert geçmesi gibi özellikler bitki çeşitliliğini arttırmakta.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir terim açıklamasıyla verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Anne sütüyle ilgili bir araştırmada yaş, boy, kilo gibi bütün özellikleri birbirine denk iki grup bebek ele alınmıştır. Birinci gruba anne sütü, ikinci gruba ise hazır mama verilmiştir. Üç ay sonra boy, kilo ve hastalığa yakalanma gibi gelişmeler açısından karşılaştırıldığında anne sütü ile beslenen birinci gruptaki bebeklerin daha sağlıklı oldukları gözlenmiştir.

Bu araştırmada etkisi araştırılan değişken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kilo
B) Yaş
C) Sağlık durumu
D) Anne sütü
E) Hazır gıda

3. Kül olan ağaçlarımızın yerine fidanlar dikilmediği sürece atmosferdeki oksijen oranının düşüşü şimdilik fark edilmese ya da sorun yaratacak bir düşüş olmasa da ileride ciddi bir eksiklik oluşturacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Oksijenin temel kaynağı fidanlardır.
B) Ormanların büyük bir kısmı insan faaliyetleri sonucu yok olmaktadır.
C) Atmosferdeki oksijen düzeyinin dengelenmesi mümkündür.
D) Atmosferdeki oksijen miktarı, insan nüfusunun artışına paralel olarak azalmaktadır.
E) Atmosferdeki oksijenin azalması etkisini ormanlar üzerinde göstermektedir.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çıkarım söz konusudur?**

A) Yurt dışına giden insanlar, kısa zamanda ülkesini özler duruma gelir.
B) Havaların ısınmasıyla birlikte pek çok evde bahar temizliği şimdiden başladı bile.
C) Bütün öğrenciler sınav sonuçlarının açıklanmasını bekliyor.
D) İyi bir yazar olmak sadece yetenekle olacak iş değildir.
E) Meyve ve sebze fiyatlarının artması bu yılı da meyve yemeden geçireceğimizi gösteriyor.

PEGEM AKADEMİ

5. Şair, konuşma dilinin ve ondaki müzikalitenin uyumunu şiirlerinde en kusursuz biçimde yansıtmalıdır.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konuşma dilinin, şiirin kendi içindeki bütünselliği bozduğu bir gerçektir.

B) Bazı insanlar hayatın anlamını şiirlerdeki müzikalitede aramaya çalışırlar.

C) Günlük konuşma dilindeki müzikalite şiirde kendini göstermelidir.

D) Bir şairin konuşma diliyle şiir dili arasında belirgin farklar vardır.

E) Hayatın karmaşası içinde şiirdeki müziği yakalamak kişiyi mutlu eder.

6. Bu yıl otuz üçüncüsü düzenlenen Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı'nda 150'yi aşkın yayınevinin, yazarlarıyla okurların buluştuğu imza ve söyleşi etkinlikleri düzenlendi.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) Fuarda belli bir türün yazarları yer almıştır.

B) Fuar her yıl aynı yerde düzenlenmektedir.

C) Fuarda yazarlar ve okurlar bir araya gelmiştir.

D) Fuara aynı şehirden yayınevleri katılmıştır.

E) Fuar bir sonraki yıl da aynı temayla organize edilecektir.

7. E-kitapların avantajları ve sunduğu cazip yenilikler gün geçtikçe gelişecek ve geliştikçe bizlere daha ilginç bir yayın dünyası sunacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) E-kitaplar mevcut okuma alışkanlığını değiştirecektir.

B) E-kitapların getirdiği yenilikler tüm okurların ilgisini çekecektir.

C) E-kitaplar içerik bakımından mevcut kitaplardan farklı değildir.

D) E-kitaplar yayın hayatına farklılıklar getirecektir.

E) E-kitapların yaygınlaşmasıyla klasik kitaplara olan ilgi azalacaktır.

8. (I) Yazar, hayat ve ölüm arasındaki o ince çizgide yürümeye başlayan gençlerin başına gelenleri çözmeye çalışır ve onların hayata geri dönme mücadelesini anlatır. (II) Şantaj olayının ve şahısların kaderlerinin bir noktada kesişmesi biçiminde kurguladığı romanı, karmaşık kurguya rağmen toplamayı bilmiş. (III) Hikâyenin, metafiziğin alanına giren bölümleri saçmalığa düşmüyor. (IV) Kısacası romanda anlatılan hikâye iyi. (V) Ne var ki hikâyenin nasıl anlatıldığı sorusuna aynı yanıtı vermek zor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede, yazarın gençlerin sorunlarını ve hayatta kalma mücadelelerini anlattığı belirtilmiştir.

B) II. cümlede, yazarın romanı kurgulama biçiminden bahsedilmiştir.

C) III. cümlede, yazara olumlu eleştiri yapılmıştır.

D) IV. cümlede, romandaki hikâyenin beğenilmesinin nedeni söylenmiştir.

E) V. cümlede, yazarın bu hikâyedeki üslubunun başarılı olmadığı söylenmiştir.

9. Korkudan kaçmak, bir koşu bandında koşmak gibidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlamca özdeştir?

A) İnsan korkulardan ne kadar uzaklaşmaya kalkarsa kalksın bir arpa boyu yol alamaz.

B) Korkularından kaçan insan bir süre sonra onlarla karşılaşacaktır.

C) Korkular insanın başarılı olmasındaki engellerin en başında gelir.

D) Korkularla yüzleşmek, insana cesaret ve özgüven kazandırır.

E) İnsan her zaman korkularla karşılaşacaktır, önemli olan onları kontrol altında tutabilmektir.

PEGEM AKADEMİ

10.

I. Bunların hiçbirini ben söylemedim.

II. Onun bu konuşmalarına bir anlam veremiyordu.

III. Söylediğin sözleri duyunca büyük bir şaşkınlık yaşadım.

IV. Bu maaşla ancak kendimi geçindirebilirim.

V. Sevdiği insanların çevresinde olmasından mutluydu.

Yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde yadsıma anlamı söz konusudur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Uzmanlar, uzun yıllar boyunca insan nüfusunun oldukça şaşırtıcı bir biçimde arttığını varsaydı. (II) Ancak bundan sonra bu artışın hızı, daha da şaşırtıcı olabilir. (III) Population Reference Bureau'de yayımlanan son bir rapora göre, 2050 yılı itibarı ile dünya nüfusu 9,9 milyara erişecek. (IV) Bu düşünce, Birleşmiş Milletler'de en güncel verilere göre hazırlanmış olan ve 2050 yılı ile birlikte 9,6 milyar insana ulaşacağımızı varsayan rapora göre daha büyük bir rakam. (V) Dünya nüfusunun bu kadar hızlı büyümesinin sebeplerinden biri insanların sağlık, beslenme ve yemeğe erişimlerindeki ilerlemeler sayesinde tarih boyunca hiç olmadıkları kadar uzun ömürlü olmaları.

Dünya nüfusunun artışının anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I. cümlede ön yargı dile getirilmiştir.

B) II. cümlede olasılık anlamı vardır.

C) III. cümlede öngörüden söz edilmiştir.

D) IV. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

E) V. cümlede yargı gerekçesiyle verilmiştir.

12. Şiirde yeni olmak, eskinin sırrını bulmaktır. Çünkü o "eski" bir nevi ölmezlik kazanmıştır. Şair de zaten o ölmezlik sırrının peşindedir.

Bu parçaya göre bir şairden beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gelenekçiliğe başkaldırma

B) Kendine özgü bir imgeler dünyası yaratma

C) Gelenekle yeniyi özümseyerek kalıcılığı yakalama

D) Kendine ait bir üslup yakalama

E) Geleneği takip ederek yeniye sırt çevirme

13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?**

A) Kaygı, üzüntü, az hareket, temiz havadan mahrum olmamak, dengesiz beslenme vücudun savunma sistemini zayıflatır.

B) Savunma sistemine, metabolizma ve hormonlara iyi gelen çörek otu vücudu toksinlerden korur, kan dolaşımını güçlendirir.

C) Yaralar çabuk iyileşsin ve hücreler hızla yenilensin diye deriye sık sık çörek otu yağı sürülmelidir.

D) Çörek otu ifrazat boşaltır, soluk borusunu genişletir; mikrop, virüs ve mantarlara karşı öldürücü etkiye sahiptir.

E) Çörek otunu süs olarak görmekten ve süs gibi kullanmaktan vazgeçelim.

14. Tarih boyunca doğa hakkındaki bilgimiz arttıkça ilk başta evrenimiz olan kıtadan Dünya'ya, Dünya'dan Güneş sistemine, oradan da gök adamız Samanyolu'na ve daha ötesine olmak üzere evrenimizin sınırlarını hep genişlettik.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

A) İnsanlar en çok coğrafi konulara ilgi duymuştur.

B) Yeni şeyler öğrendikçe insanların merak duygusu daha çok tatmin olmuştur.

C) Teknoloji geliştikçe insanların öğrendikleri de artmıştır.

D) Öğrendikçe insanın çevreye karşı algısı değiştirmiştir.

E) İnsanlar gizemli konulara daha çok ilgi duymuştur.

15. Fiziksel etkinliklerin, düzenli ve tempolu yapıldığı takdirde kan basıncını ve vücut ağırlığını dengeli bir düzeyde tuttuğu, enerji verdiği, stresi ve depresyonu azalttığı, duygularımızı olumlu yönde etkilediği; kanser, diyabet ve obezite riskini azalttığı, kalp sağlığını koruduğu biliniyor.

Bu cümleye göre aşağıdakilerden hangisi bazı sağlık sorunlarını önlemenin koşuludur?

A) Stresin azaltılması

B) Fiziksel etkinliklerin bir uzman kontrolünde yapılması

C) Sağlıksız beslenmenin etkilerinin yok edilmesi

D) Fiziksel etkinliklerin düzenli ve tempolu yapılması

E) Fiziksel etkinlikler günün belli saatlerinde yapılması

PEGEM AKADEMİ

16. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi hem içerik hem üslupla ilgili yargılar içermektedir?**

A) Türkiye'yi ve Türk insanını çok iyi tanıdığını sonraki kitaplarında ispat eden yazar bu kitabında sadece insanı ele alır.

B) *Yalnızlar*, yazarın ilk eserim dediği Akümülatörlü Radyo adlı tiyatro oyununun romana dönüşmüş hâlidir.

C) *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*'daki hikâyelerde insanımızın değişmeyen yanlarını bulacak ve eskimeyen bir Türkçenin keyfine varacaksınız.

D) Günlük hayatta kullandığımız sözcüklerden Eski Türkçe Dönemi'ne kadar Türk diline ait 246000 sözcük bulacaksınız Ötüken Türkçe Sözlük'te.

E) Tarık Buğra'nın çeşitli yerlerde ve zamanlarda kaleme aldığı yazılarından ve kendisiyle yapılmış mülakatlardan derlenenlerle oluşturulmuştur *Politika Dışı*.

17. Kalıcılık niteliği gösteren, yıllar yılı yaşayan şiirlerin pek çoğu, daha önce anlatılamamış tasarımların, duygu ve düşüncelerin açıklanabildiği ürünlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakın cümledir?

A) Kişiliklerini eserlerine yansıtan sanatçılar gelecekte de var olur.

B) Önceki sanatçıların işlediği konuları işlemek sanatçıyı geleceğe taşır.

C) Sanat açısından mükemmel olan eserler, geçmiş ile gelecek arasında köprü kuran eserlerdir.

D) İlk defa anlatılan fikir ve hislerin işlendiği eserler yarına kalır.

E) Kalıcılık, duygu ve düşüncelerin planlanarak işlenmesiyle sağlanır.

18. (I) Eski Yunan Dönemi'nde, dil öğretimiyle ilgili çalışmalara rastlanmamaktadır. (II) Dil kavramına genellikle benmerkezci bir açıdan yaklaşmaları, hatta öteki toplumların dillerini kuş sesi anlamına gelen barbar kelimesiyle nitelendirmeleri, dil konusundaki tutuculuklarını açıkça ortaya koymaktadır. (III) Dolayısıyla dillerini başka toplumlara öğretmek ve başka toplumların dillerini öğrenmek fikrinden uzaklaşmış olabilirler. (IV) Eski Yunan kültüründeki dil çalışmalarında düşünürler, daha çok dilde temel bir sistemin yani gramerin olup olmadığı konusunu tartışmışlardır. (V) Bu da dilbilim çalışmalarının tarihsel köklerini oluşturmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde çıkarım yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yoktur?**

A) Okumayı öğrenmeye başladığımızdan beri edindiğimiz ve hemen herkeste bulunduğu için farkına varamadığımız bazı alışkanlıklar nedeni ile okuma hızımız, insanın sahip olduğu kapasiteye göre hayli yavaştır.

B) Vücudun en tehlikeli düşmanı olan kolesterolün hiçbir meyvede olmadığını belirten uzmanlar, yaz meyveleriyle diyet ve tedaviyi tavsiye ediyor.

C) Müzik setleri 100 desibelle bu gürültü kaynağını on kat geride bırakmakta ve yarım saatlik bir dinleme seansında beş saatlik trafik gürültüsünün etkisini kulaklara yansıtmaktadır.

D) Günlük yaşamımızda petrol ürünleri o kadar yaygın bir kullanım alanına sahiptir ki insanlığa sunulmuş mucizevi bir armağan olduğunu söylesek herhalde abartmış olmayız.

E) 19. yüzyılda Avrupalı zenginlerin boş zamanlarını değerlendirme ve hayatlarını yeni maceralarla süsleme arayışıyla bir spor sayılmaya başlanan dağcılık, 20. yüzyılın başında birçok sporu geride bıraktı.

20. (I) Peirce, dilin çocukken öğrendiğimiz ve başkalarına öğrettiğimiz toplumsal bir uzlaşımdan ibaret olduğunu söyler. (II) Eğer anlam, kamusal ve paylaşılabilir bir şeye dayanmasaydı dilin öğrenilmesi ve öğretilmesi olanaklı olmazdı. (III) Dolayısıyla terimlerin anlamlarının "belirlenmiş" ya da "sabitlenmiş" olduğu da söylenemez. (IV) Anlamlar ne yaptığımıza, neyi hangi yöntemle ve ne ölçüde açıklığa kavuşturduğumuza bağlı olarak değişebilir. (V) Öte yandan, gözlemlenebilir ve paylaşılabilir olan etkiler ve sonuçlar, anlam için esastır. (VI) Birbirinden farklı biçimde ifade edilen ama etkileri veya sonuçları bakımından ayırt edilemeyen iki inancın farklı olduğu söylenemez.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde görecelik anlamı vardır?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PEGEM AKADEMİ

1 CÜMLEDE ANLAM ÇÖZÜMLER

1. Öncüldeki cümlede geçen "önemli medeniyetlere beşiklik etmiştir" sözünden "Mezopotamya bölgesi farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır." ifadesine kesin olarak ulaşılabilir.

Cevap B

2. Cümlede sanatçı ve çevresi arasındaki etkileşim üzerinde durulmuştur. A, B, C ve E seçenekleri de bu yöndedir. Sanatçının öznel ya da nesnel davranmasıyla ilgili herhangi bir ifadeye ise yer verilmemiştir.

Cevap D

3. Cümledeki " ...işleri güçleri gözyaşı akıtmak olan şairleri ödüllendirirler..." ifadesiyle ödül verirken tercih edilen şiirlerin dramatik içerikli olanlar olduğu belirtilmiş ve bu durum eleştirilmiştir.

Cevap A

4. Parçada, yapıtın gerçekçiliğinin bir yapıt için yeterli bir özellik olmadığı belirtilmiştir. "Bir yapıtın sanatsallığı, güzellik duygusunu göstermesine bağlıdır." cümlesindeki "güzellik duygusu" ifadesiyle "estetik unsurlar" kastedilmiştir. Dolayısıyla cümleye göre "sanat değeri" estetik unsurlarla kazanılmaktadır.

Cevap C

5. Cümleyi söyleyen kişinin siyah ile beyaz arasında bir nokta yakalanabileceğine inanması onun "hoşgörülü, uzlaşmacı, barışçı ve düşünceli" olduğunu gösterebilir. Fakat "kararsızlık", tercih yapamama durumudur ve sözü edilen kişinin kararsız olduğunu gösterecek bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap D

6. "Toplumdan ve toplumsal olaylardan kendini uzak tutan sanatçı, kalıcılığın merdivenlerini tırmanamaz." cümlesinde yazarın geleceğe kalmasının, toplumsal konulara değinmesiyle mümkün olduğu anlatılmıştır. Toplumsal sorunlara çözüm bulmasından söz edilmemiştir.

Cevap C

7. Cümlede "edebî neslin genleri" benzetmesiyle anlatılmak istenen "edebî geleneğin izlerini taşımak"tır.

Cevap C

8. I, II, III ve V. cümlelerle ilgili olarak verilenler doğrudur. IV. cümlede amaç anlamı değil neden anlamı vardır. "Mesela fındık yiyenlerin büyük bir kısmı kalbe iyi geldiğini düşündüğünden yiyor." ifadesinde gerekçeli bir yargı vardır.

Cevap D

9. "İstanbul Teknik Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü" sözünde birden fazla kurumun bir arada çalıştığı anlatılmaktadır. Buradan da C seçeneğindeki ifadeye kesin olarak ulaşılır.

Cevap C

10. Avner Ziss'in aktarılan sözü, sanatçının iyiliğe ya da kötülüğe karşı özel bir mesafe koyamayacağı, konu seçiminde de bunlardan birini tercih edip diğerine cephe alma gibi bir tutumunun olamayacağı gibi örtülü anlamlara çağrışımlar yapabilir. Ancak bu sözden, toplumu doğru yola çekme gibi bir çıkarımda bulunmamızın olanağı yoktur.

Cevap C

11. I, III, IV ve V. cümlelerle ilgili verilenler doğrudur. II. cümle bir üslup cümlesi değildir. Cümlede konudan söz edilmiştir.

Cevap B

12. Öncülde "İnsan kaynaklı sera gazı salınımlarının..." ifadesi geçtiğine göre C seçeneğinde verilen yargı kesin olarak çıkarılabilir.

Cevap C

13. Verilen sözde körü körüne inanmamak, dogmatik olmamak, gerektiğinde düşüncelerini değiştirebilmek, "düşünebiliyor olmanın" koşulu olarak dile getirilmektedir. Bu cümleden "Düşüncelerinin doğruluğundan kuşkulananlar sağlıklı düşünme yeteneğine sahip olmayanlardır." yargısı çıkarılamaz.

Cevap D

14. "Düşsel öge" ifadesiyle, olağanüstü ve fantastik özelliklere sahip, hayal ürünü, mecazlı anlatımlar kastedilir. B seçeneğindeki "... güzelliğin cihanda bir saltanatın kalıcı güzelliğiydi." ifadesinde gerçek dışı, hayali bir durum anlatılmıştır.

Cevap B

15. Öncüldeki cümlede mutlu olmanın, kişinin sosyal konumuna bağlı olmadığı vurgulanmıştır.

Cevap D

16. D seçeneğinde verilen cümlede "... sulama ve ucuz enerji elde etmek için kullanılmaktadır." ifadesi amaç belirtmektedir.

Cevap D

17. A seçeneğinde "daha kolaydır." C seçeneğinde "gayretli", D seçeneğinde "sevgileri bir anlam kazansın diye" ve E seçeneğinde "önemli ve etkili" ifadeleri yorum içermektedir.

Cevap B

18. I. cümlede "çok yetenekli", II. cümlede "kıymetli", III. cümlede "nadide, en seçme", IV. cümlede "muazzam" sözleri cümlelerin öznel olmasını sağlayan sözcüklerdir. V. cümle ise kanıtlanabilir, nesnel bir cümledir.

Cevap E

19. I. cümlede "anlaşılması kolay olmayan cümlelerle örülü", II. cümlede "etkin kullanma biçiminden", III. cümlede "cümlelerin değişik şekillerde kurulması" ifadeleri biçem (üslup) ile ilgilidir.

Cevap E

20. Parçadaki "kayıp giden göktaşlarından biri değil" ifadesinden sözü edilen sanatçının kalıcılığına vurgu yapıldığı anlaşılmaktadır.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

2 CÜMLEDE ANLAM ÇÖZÜMLER

1. Cümlede sözü edilen kişinin ayrıntılara önem verdiği belirtildiyse de "gereksiz uzatma tuzağına düşüremez" ifadesinden B seçeneğine, yani ayrıntıları dozunda kullandığı yargısına ulaşılabilir.

Cevap B

2. A, B, C ve E seçeneğinde verilen cümleler ayraç içindeki anlamı içerir. "Tasarı" olması ve yapılması planlanan bir durumu ifade eder. D seçeneğinde ise tasarı değil, bir tahmine yer verilmiştir.

Cevap D

3. I, II, IV ve V. cümlelerle ilgili olarak verilenler doğrudur. III. cümlede çevre kirliliğinin ülkeler arasında yayılabileceğinden söz edilmişse de bunun tüm ülkelerin sorunu olduğundan söz edilmemiştir.

Cevap C

4. B seçeneğinde "...olabildiğince rahat, doğal, bir çağlayan gibi gürül gürül bir anlatım hâkim." ifadesinde sözü edilen esere yönelik olumlu değerlendirmede bulunulmuştur.

Cevap B

5. A seçeneğinde "Her ne kadar öyle olduğu sanılıyorsa da..." ifadesi, B seçeneğinde " Dünü yarında görmek isteği veya bugünde dünü bulma isteği..." ifadesi, D seçeneğinde "... bazılarının dediği gibi..." ifadesi ve E seçeneğindeki "... aslında..." ifadesi çeşitli konular hakkındaki kanıları, yani düşünce ve inanışları yansıtır. Bu cümlelerde de bu kanıların doğru olmadığı ifade edilmektedir. "Okur, sanatçıyı anlamak için gerçekten çaba harcarsa onun hakkındaki görüşleri tamamen değişecektir." ifadesinde herhangi bir kanının yanlış olduğu belirtilmemiştir.

Cevap C

6. B seçeneğindeki "... 2019 yılına kadar ortadan kalkması umuluyor." ifadesinde beklenti söz konusudur.

Cevap B

7. I, II, III ve IV. cümlelerle ilgili verilenler doğrudur. Parçadaki V. cümlede kişinin ayrıldığı toprakları unutamadığı belirtilmemiştir.

Cevap E

8. "Birikmiş bir hayat olmadan yaşanan an açıklanamaz." cümlesinde geçen "birikmiş bir hayat" sözüyle deneyim anlatılmaktadır. Bu nedenle cümlede "tecrübe" üzerine vurgu yapılmıştır.

Cevap B

9. D seçeneğinde "... insanların verdikleri yiyeceklerle beslenmeye alışmış durumdalar." ifadesinde bağımlı olma durumu söz konusudur.

Cevap D

10. Cümledeki "okurun romanda kendini görmesi" ifadesiyle yazarın okura farklı bir şeyler sunamaması kastedilmiştir. Dolayısıyla okur, eserde farklılıklar görebilmelidir.

Cevap C

11. Parçada, ertelemenin bazı güzelliklerin kaçmasına neden olduğu vurgulanırken E seçeneğinde tam tersi bir ifadeye yer verilmiş, kısa anların değerlendirilmesi uğruna daha uzun vadeli mutlulukların kaçırıldığından söz edilmiştir.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

12. Cümlede "gölgesinin peşinden gitmek" ifadesiyle boş bir işle uğraşmak kavramı anlatılmak istenmiştir. Buradan da C seçeneğine ulaşılır.

Cevap C

13. Parçada sanat yapıtının anlatması gerekenler olarak ifade edilen unsurların (sevinçler, acılar, sorunlar vs.) tamamı toplumun hissettikleridir.

Cevap B

14. Dizelerde "hülyası (hayal) kalmayan bir hayatın zevksiz olduğu ve sonbahara benzeyen bu durumun bitmesine dair istek" anlatılmıştır. Buna göre, dizelerde "usanç" anlatılmıştır.

Cevap E

15. Cümlede "insanları tavlamak" sözü "kişileri etkileme" anlamında kullanılmıştır. Bu tip sorularda verilen sözcüklerin gerçek anlamından yola çıkılarak mecaz anlama, daha sonra anlatılmak istenene ulaşılır.

Cevap C

16. B seçeneğindeki cümlede "Devlet nedir?" sorusu sorulduğunda "Devlet, felsefe eğitimi almış ve tüm bedensel arzu ve zevklerden arınmış bir filozof tarafından yönetilen kurumdur." yanıtı alındığı için bu cümle tanım cümlesidir.

Cevap B

17. Cümlede "R. Steiner"in ayın ve yıldızların etkilerinden nasıl faydalanılabileceğini içeren çalışmalar yaptığı ve modern biyodinamik tarımın temellerini attığı" anlatılmaktadır. Bu cümleden anlaşılacağı üzere R. Steiner bu çalışmaların temelini atmış, o alanla ilgili çalışmaları başlatmıştır, buna göre daha sonraki dönemlerde bu çalışmaları devam ettirenler olmuştur.

Cevap B

18. A seçeneğinde çıkarım yapılmamış, bir konuda genelleme yapılamayacağı ifade edilmiştir.

Cevap A

19. Cümlede gelişmenin çok yönlü olmakla mümkün olabileceği vurgulanmıştır. D seçeneği de hoşgörülü olabilmeyi yani farklı düşünceler açısından da olayları değelendirebilmek gerektiğini vurgulamaktadır.

Cevap D

20. Cümlede "tuğla" benzetmesi yapılmıştır ve bir yapıyı meydana getiren yapı taşı tuğladır. Sözcüklerin de bir bütünü meydana getiren en küçük birimler olduğu, dolayısıyla her sözcüğün bir işlevi olduğu, yargısına ulaşılabilir.

Cevap C

PEGEM AKADEMİ

3 CÜMLEDE ANLAM ÇÖZÜMLER

1. III. cümlede "endemik" terimi verilmiş ve endemik teriminin açıklaması yapılmıştır.

   Cevap C

2. Parçada anne sütü içen ve içmeyen bebekler karşılaştırıldığından söz konusu araştırmada etkisi araştırılan değişkenin "anne sütü" olduğu anlaşılmaktadır.

   Cevap D

3. Cümledeki "Kül olan ağaçlarımızın yerine fidanlar dikilmediği sürece" ifadesinden fidan dikilerek atmosferdeki oksijen düzeyinin dengelenmesinin mümkün olduğu yargısına ulaşılabilir.

   Cevap C

4. Çıkarım, belli önermelerin sonuçlarından başka sonuçlar çıkarma işidir. E seçeneğinde meyve-sebze fiyatlarının artması sonucu, bu yılı meyve yemeden geçireceğimiz sonucuna bağlanmıştır. Bir durumdan başka bir sonuca ulaşılmıştır.

   Cevap E

5. Öncülde verilen cümlede yazar, şairin şiirlerinde konuşma dilinin ahengine uygun hareket etmesi gerektiğine vurgu yaparak günlük konuşma dilinin şiirlerde kendini gösterebileceğini anlatmaya çalışmıştır.

   Cevap C

6. Öncülde Türkiye Kitap Fuarı'ndan söz edilmektedir. Buna göre, A, B, D ve E seçeneklerinin herhangi birinde öncüldeki yargıyı kesinleştirecek veriler yoktur. Verilen cümledeki "yazarlarıyla okurların buluştuğu" sözü C seçeneğiyle anlamca örtüşmektedir.

   Cevap C

7. Öncüldeki "bizlere daha ilginç bir yayın dünyası" ifadesinden D seçeneğindeki yargıya kesin olarak ulaşılabilir

   Cevap D

8. I, II, III ve V. cümlelerle ilgili olarak verilenler doğrudur. IV numaralı cümlede hikâyenin iyi olduğu belirtilmiştir. Beğenilmesinin nedeni söylenmemiştir.

   Cevap D

9. "Korkudan kaçmak, bir koşu bandında koşmak gibidir." cümlesinde koşulsa da üzerinde yol alınamayan "koşu bandı" benzetmesiyle korkudan kaçılsa bile yol alınamayacağı vurgulanmıştır.

   Cevap A

10. Yadsıma, inkâr etmek demektir. "Bunların hiçbirini ben söylemedim." cümlesinde bir inkâr (yadsıma) anlamı taşır.

    Cevap A

11. II, III, IV ve V. cümlelerle ilgili olarak verilenler doğrudur. I. cümlede "ön yargı" anlamı yoktur, bir varsayım aktarılmıştır.

    Cevap A

PEGEM AKADEMİ

12. Verilen cümlede vurgulanmak istenen, şiirde yeni olmanın eskiye ait olan gizli yönleri bulmakla mümkün olacağıdır. Kalıcılığa bu şekilde ulaşılabilecektir.

Cevap C

13. C seçeneğindeki cümlede geçen "Yaralar çabuk iyileşsin ve hücreler hızla yenileşsin diye" ifadesi amaç anlamı taşır.

Cevap C

14. Verilen cümlede, insanların bilgisi arttıkça fiziki sınırların da (mecazi anlamda) genişlediğinden söz edildiğine göre insanların algısı yeni şeyler öğrendikçe değişmiştir.

Cevap D

15. Öncüldeki cümlede "düzenli ve tempolu yapıldığı takdirde" ifadesi bir koşul olarak konulmuştur.

Cevap D

16. C seçeneğinde verilen cümlede geçen "değişmeyen yanlarını bulacaklar" sözü ile içerikten, "...Türkçenin keyfine varacaksınız." yargısıyla üsluptan söz edildiği görülmektedir.

Cevap C

17. Öncüldeki cümlede kalıcılığın ölçütü olarak "daha önce anlatılamamış duygu ve düşüncelerin anlatılması" verilmiştir. Burada özgünlük vurgusu yapılmıştır. Aynı vurgu D seçeneğindeki cümlede vardır.

Cevap D

18. II. cümledeki "açıkça ortaya koymaktadır." ifadesinde çıkarım yapılmıştır.

Cevap B

REGEM AKADEMİ

19. A seçeneğinde "okuma hızı insanın sahip olduğu kapasiteye göre hayli yavaştır" ifadesi,

B seçeneğinde "en tehlikeli düşmanı" ifadesi,

C seçeneğinde "bu gürültü kaynağını on kat geride bırakmakta" ifadesi,

E seçeneğinde "birçok sporu geride bıraktı" ifadesi karşılaştırmadır.

D seçeneğinde karşılaştırma değil, benzetmeye yer verilmiştir.

Cevap D

20. IV. cümlede "Anlamlar ne yaptığımıza, neyi hangi yöntemle ve ne ölçüde açıklığa kavuşturduğumuza bağlı olarak değişebilir." ifadesinde görecelik anlamı verilmiştir.

Cevap C

CÜMLE OLUŞTURMA

Uzmanından Öneri

Bu tip sorularda, soru kökünde "anlamlı ve kurallı" ifadesi geçmektedir.

✓ Dilimizdeki kurallı cümleler "Özne-Tümleçler-Yüklem" şeklinde sıralanır.

Cümle oluşturulurken yüklem en sona getirilmelidir.

Özne ise başa getirilmelidir.

Tamlama oluşturan ifadelere, niteleyici kelimelerin hangi kelimeye bağlı olduğuna, birleşik kelimelere dikkat edilmelidir.

Örnek

Öncelikle tüm verilenler okunup cümlenin iletisiyle ilgili fikir sahibi olmalısınız.

I. bulunduğu, yakın dönemin kültür hayatına
II. damgasını vurmuş kahvehanelerin en
III. İstanbul'un Beyazıt semtinde, şimdi yerinde iş hanlarının
IV. güzel sanatlar fakültesi gibi entelektüel yetiştirmiştir
V. bir devrin sosyal bilimler enstitüsü veya
VI. önemlisi olarak gösterilebilecek olan Küllük

Cümlede iletilmek istenen yargı, yani yüklemdir, en sonda yer alır.

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi <u>baştan üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

"yetiştirmiştir" yüklemine soracağım "Ne/kim" sorusunun cevabıdır, yani öznedir.

Cevap B

Cümlenin sıralanışı III - I - II - VI - V - IV şeklindedir.

Örnek

I. 2 yaş civarında başlar ancak kimi çocuklar birkaç gün
II. kimi çocuklarsa aşırı direnç gösterip tuvalet
III. arasında kazanıldığından genelde tuvalet eğitimi
IV. içinde tuvalet olgunluğu kazanırken
V. çocuklarda mesane kontrolü 18 ay - 3 yaş
VI. eğitimine karşı gelebilir

Bu soruda, çocuklara tuvalet eğitimi verilmesiyle ilgili iki cümle kurulması gerekiyor. İlk cümlede "tuvalet olgunluğunun 2 yaş civarında başlandığından" ikinci cümlede ise "bazı çocukların eğitime karşı geldiğinden" söz edilmiştir.

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi <u>baştan dördüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap D

Cümlenin sıralanışı V - III - I - IV - II - VI şeklindedir.

1 CÜMLE OLUŞTURMA

1.

I. olumlu hava, sıcak ve samimi ilişkiler, dostane

II. yemeklerin lezzetini beğenmesek de oradaki

III. garsonun ya da yöneticilerin bize lokanta içinde hissettirdikleri

IV. yaklaşım yemeğin lezzetindeki olumsuzluğun üstünü örtebilir

V. yemek yeme amacıyla gidilen bir lokantada

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

I. gibi bilim dallarının ortaya çıkmasına neden olmuştur

II. günümüzde insan nüfusunun hızlı artması, doğal

III. kaynakların azalması, tarım alanlarının çoraklaşması ile birim

IV. başlanmış ve bu da biyoteknoloji, genetik mühendisliği, moleküler biyoloji

V. alandan daha fazla ürün elde etmenin yolları aranmaya

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

I. ve evrenin temsil edildiği 7 ayrı bölümden oluşuyor

II. İslam medeniyeti içinde yaşamış farklı

III. alanı ev, pazar, okul, hastane, şehir, dünya

IV. din ve kültürdeki insanların bilimsel ve

V. teknolojik başarılarının yer aldığı sergi

Yukarıdaki numaralandırılmış sözler anlamlı bir kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

I. gerektiği, herkesin bildiği ve kabul ettiği bir gerçektir

II. bir ülkenin, gelişebilmesi yani teknolojiyi

III. yakalayabilmesi ve gelişmiş ülkeler arasındaki

IV. önem vererek kaynak ayırması

V. yerini koruyabilmesi için AR-GE altyapısına

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

I. mevsim normallerine göre oldukça sıcak ve kurak geçmesi ve büyük

II. son yıllarda yaşadığımız çevre felaketleri, solunulan havanın özellikle

III. büyük şehirlerde birçok kişide rahatsızlıklara yol açmaya başlaması, yazların

IV. neticesinde birçok kişi olayın ciddiyetine yeni yeni varmaya başlıyor

V. şehirlerde kendini gösteren su sıkıntısı gibi etkenler

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

6.

I. tıpkı güçlü bir bilgisayarın
II. yazılımı dışında işleyememesi gibi bireyler
III. inançları dışında işleyemez
IV. kendi kültürel kuralları, standartları ve
V. kurumlar ve toplumlar da

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>ikinci</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

I. Osmanlı sınırlarının korunması demektir
II. Osmanlıcılık; dil, din, ırk farkı
III. tebaanın Osmanlı milleti şuurunu edinmesi, bir
IV. bayrak altında toplanması ve bu yolla
V. gözetilmeksizin Osmanlı sınırlarındaki bütün

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

I. gerçek bir Harry Potter tutkunu olarak
II. geriye dönüp taşları yerine oturtmak için tekrar tekrar kitaba
III. baktıran özellikleri bu kez bulamadım
IV. *Harry Potter* ve *Zümrüdüanka Yoldaşlığı*'nı ağır aksak ritmine rağmen okusam da diğer
V. kitaplarını bir solukta okutan ve kitabı kapadıktan sonra

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>dördüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

I. ve vatandaşa ait nüfus bilgilerinin yetkisiz kimseler tarafından
II. hem görsel hem de elektronik tedbirler ile korunur
III. yeniden üretilmesini ya da değiştirilmesini olanaksız hâle
IV. günümüz ihtiyaçlarına bir yanıt olarak ortaya çıkan
V. getirecek şekilde tasarlanan kimlik kartı,

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>ikinci</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

I. kuyusunda başlayan ve her gün yüz binlerce
II. litre ham petrolün denize karışmasına yol açan
III. 20 Nisan 2010'da BP'nin Meksika Körfezi'ndeki "Deepwater Horizon"
IV. petrol sızıntısı tabii ki uzaydan da fark edilebiliyor
V. isimli petrol platformunda bir patlama sonucu sondaj

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>dördüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

I. içerikleri olarak geliştirilmesi, farklı düzeylerde tekrarlanarak ilk
II. deprem ve toplum hazırlığı konularının düzenli ders
III. yaşta bu doğa olayının her yönüyle bilgilendirilmesi sağlanacak
IV. ve orta eğitimde yer bulması ile tüm yurttaşların genç
V. ve bu, uzun dönem için en değerli yatırım olacaktır

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

12.

I. geçim yollarından yoksun bırakarak göçe zorlar
II. emek arayışı içinde sızarak var olan yapıları, sermaye birikiminin mantığı içinde dünya
III. küreselleşen ekonomi kapsamında kapitalizmin çevre ülkelere yeni pazarlar, ham madde ve
IV. piyasasına entegre etmesi, bu bölgelerde var
V. olan sosyal ve ekonomik yapıları bozar ve insanları geleneksel

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13.

I. uygun plastik malzemeden üretilen kapaklarla kapatılmış
II. ve etrafıda suyun markasını taşıyan şirink
III. damacana suları evimize ağızları gıda kodeksine
IV. denen, suyun sızmasını engelleyen bir bantla
V. sıkıca kapatılmış olarak ulaşmaktadır

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

I. zamanlarda ortaya çıkarken bazı hastalarda da
II. giderek daha çok kişiyi etkisi altına
III. alan ve tedavisi oldukça güç olan astım hastalığı bazı
IV. kronik, yani sürekli hâle gelebiliyor
V. hastalarda alerjik bir tepki olarak belirli

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15.

I. ve ona bir anlamda radikal görünümler
II. değerlendirerek, bilinen ürünlere denenmemiş kullanım şekilleri
III. kazandırmak, "yeni" kavramının sınırlarını zorlamanın
IV. çok bilinmeyen ve denenmeyen bir boyutu
V. parçaları farklı bir şekilde yerleştirerek, endüstriyel atık kullanarak ya da yeniden

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16.

I. bağırsaktaki tümörler, yutak borusundaki kanser
II. türleri olmak üzere birçok kanser
III. tutun da hem kadın hem erkekte böbrek kanseri, kalın
IV. erkeklerin yaşamsal bir sorunu olan prostat kanserinden
V. türünde ağır metallerin etkileri olabiliyor

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi en başta yer alır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17.

I. mirasa, günümüzde bile canlılığını koruyan gelenek
II. Irak'ta yüzyıllardan beri varlık gösteren Türkmen toplumu
III. bilinçli veya bilinçsiz bir biçimde gözardı edilmekte
IV. görenek, folklor ve halk müziği ürünlerine rağmen
V. köklü geçmişine, ülkede bıraktığı zengin tarihî ve kültürel

Yukarıdaki sözler kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

18.

I. işlenme sürecinin verimliliğini artırdığını

II. araştırma sonuçları ana dilimiz dışında başka bir dil

III. bilmenin, yeni bir bilgi öğrenirken verilerin beyninde

IV. ve beynin yapısal olarak bu değişimlere

V. uyum sağlama yeteneğini geliştirdiğini gösteriyor

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19.

I. Kuyucaklı Yusuf, hayatın ve insanların zalimliği karşısındaki

II. naif duruşu ile bir yandan trajik bir sona ilerlerken bir

III. Türk edebiyatının belki de en romantik kahramanı olan

IV. olarak edebiyat tarihinde yerini almıştır

V. yandan da yaşadığı lirik aşk hikâyesinin kahramanı

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>dördüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20.

I. yüceltilerek anlatılırken hayatın ne

II. denli yalın yaşanabileceği de vurgulanıyor

III. barındığı yıkık dökük bir evde, hayatta kalmaya

IV. çalışan insanların öyküleri, sevgi dolu bir dille

V. *Piano Piano Bacaksız*'da her odasında bir ailenin

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

21.

I. şiirlerini "divan" ya da "divançe" adı altında bir araya getiriyorlardı

II. uzunca bir zamandan beri adına divan edebiyatı

III. önceki döneme ait Türk edebiyatı, tamamen denmese de büyük ölçüde şiir

IV. üzerine kurulmuştu ve o dönemde bütün şairler

V. klasik Türk edebiyatı veya eski Türk edebiyatı denen Tanzimat'tan

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan <u>dördüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

I. CÜMLE OLUŞTURMA ÇÖZÜMLER

1. Verilen sözler anlamlı şekilde sıralandığında sıralama V - II - III - I - IV şeklinde olur.

Yemek yeme amacıyla gidilen bir lokantada / yemeklerin lezzetini beğenmesek de oradaki / garsonun ya da yöneticilerin bize lokanta içinde hissettirdikleri / olumlu hava sıcak ve samimi ilişkiler, dostane / yaklaşım yemeğin lezzetindeki olumsuzluğun üstünü örtebilir.

Cevap B

2. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralanışı şu şekildedir: II - III - V - IV - I

Günümüzde insan nüfusunun hızlı artması, doğal / kaynakların azalması, tarım alanlarının çoraklaşması ile birim / alandan daha fazla ürün elde etmenin yolları aranmaya / başlanmış ve bu da biyoteknoloji, genetik mühendisliği, moleküler biyoloji / gibi bilim dallarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Cevap E

3. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı dizilişi şu şekildedir: II - IV - V - III - I

İslam medeniyeti içinde yaşamış farklı / din ve kültürdeki insanların bilimsel ve / teknolojik başarılarının yer aldığı sergi / alanı ev, pazar, okul, hastane, şehir, dünya / ve evrenin temsil edildiği 7 ayrı bölümden oluşuyor.

Cevap C

4. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak sıralaması II - III - V - IV - I şeklindedir.

Bir ülkenin, gelişebilmesi yani teknolojiyi / yakalayabilmesi ve gelişmiş ülkeler arasındaki / yerini koruyabilmesi için AR-GE altyapısına / önem vererek kaynak ayırması / gerektiği, herkesin bildiği ve kabul ettiği bir gerçektir.

Cevap E

5. Verilen sözlerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - III - I - V - IV şeklindedir.

Son yıllarda yaşadığımız çevre felaketleri, solunulan havanın özellikle / büyük şehirlerde birçok kişide rahatsızlıklara yol açmaya başlaması, yazların / mevsim normallerine göre oldukça sıcak ve kurak geçmesi ve büyük / şehirlerde kendini gösteren su sıkıntısı gibi etkenler / neticesinde birçok kişi olayın ciddiyetine yeni yeni varmaya başlıyor.

Cevap C

6. Verilen sözler anlamlı şekilde sıralandığında sıralama I - II - V - IV - III şeklinde olur.

Tıpkı güçlü bir bilgisayarın / yazılımı dışında işleyememesi gibi bireyler, / kurumlar ve toplumlar da / kendi kültürel kuralları, standartları ve / inançları dışında işleyemez.

Cevap B

7. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak sıralaması II - V - III - IV - I şeklindedir.

Osmanlıcılık, dil, din, ırk farkı / gözetilmeksizin Osmanlı sınırlarındaki bütün / tebaanın Osmanlı milleti şuurunu edinmesi, bir / bayrak altında toplanması ve bu yolla / Osmanlı sınırlarının korunması demektir.

Cevap C

8. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak sıralaması I - IV - V - II - III şeklindedir.

Gerçek bir Harry Potter tutkunu olarak / *Harry Potter ve Zümrüdüanka Yoldaşlığı*'nı ağır aksak ritmine rağmen okusam da diğer / kitaplarını bir solukta okutan ve kitabı kapadıktan sonra / geriye dönüp taşları yerine oturtmak için tekrar tekrar kitaba / baktıran özellikleri bu kez bulamadım.

Cevap B

9. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak sıralaması IV - I - III - V - II şeklindedir.

Günümüz ihtiyaçlarına bir yanıt olarak ortaya çıkan / ve vatandaşa ait nüfus bilgilerinin yetkisiz kimseler tarafından / yeniden üretilmesini ya da değiştirilmesini olanaksız hâle / getirecek şekilde tasarlanan kimlik kartı, / hem görsel hem de elektronik tedbirler ile korunur.

Cevap A

10. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak sıralaması III - V - I - II - IV şeklindedir.

20 Nisan 2010'da BP'nin Meksika Körfezi'ndeki "Deepwater Horizon" / isimli petrol platformunda bir patlama sonucu sondaj / kuyusunda başlayan ve her gün yüz binlerce / litre ham petrolün denize karışmasına yol açan / petrol sızıntısı tabii ki uzaydan da fark edilebiliyor.

Cevap B

11. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması II - I - IV - III - V şeklindedir.

Deprem ve toplum hazırlığı konularının düzenli ders / içerikleri olarak geliştirilmesi, farklı düzeylerde tekrarlanarak ilk / ve orta eğitimde yer bulması ile tüm yurttaşların genç / yaşta bu doğa olayının her yönüyle bilgilendirilmesi sağlanacak / ve bu, uzun dönem için en değerli yatırım olacaktır.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

12. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması III - II - IV - V - I şeklindedir.

Küreselleşen ekonomi kapsamında kapitalizmin çevre ülkelere yeni pazarlar, ham madde ve / emek arayışı içinde sızarak var olan yapıları, sermaye birikiminin mantığı içinde dünya / piyasasına entegre etmesi, bu bölgelerde var / olan sosyal ve ekonomik yapıları bozar ve insanları geleneksel / geçim yollarından yoksun bırakarak göçe zorlar.

Cevap B

13. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralaması III - I - II - IV - V şeklindedir.

Damacana suları evimize ağızları gıda kodeksine / uygun plastik malzemeden üretilen kapaklarla kapatılmış / ve etrafıda suyun markasını taşıyan şirink / denen, suyun sızmasını engelleyen bir bantla / sıkıca kapatılmış olarak ulaşmaktadır.

Cevap D

14. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralaması II - III - V - I - IV şeklindedir.

Giderek daha çok kişiyi etkisi altına / alan ve tedavisi oldukça güç olan astım hastalığı bazı / hastalarda alerjik bir tepki olarak belirli / zamanlarda ortaya çıkarken bazı hastalarda da / kronik, yani sürekli hâle gelebiliyor.

Cevap E

15. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması şöyledir: V - II - I - III - IV

Parçaları farklı bir şekilde yerleştirerek, endüstriyel atık kullanarak ya da yeniden / değerlendirerek, bilinen ürünlere denenmemiş kullanım şekilleri / ve ona bir anlamda radikal görünümler / kazandırmak, "yeni" kavramının sınırlarını zorlamanın / çok bilinmeyen ve denenmeyen bir boyutu.

Cevap C

16. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması şöyledir: IV - III - I - II - V

Erkeklerin yaşamsal bir sorunu olan prostat kanserinden / tutun da hem kadın hem erkekte böbrek kanseri, kalın / bağırsaktaki tümörler, yutak borusundaki kanser / türleri olmak üzere birçok kanser / türünde ağır metallerin etkileri olabiliyor.

Cevap D

17. Verilen sözlerin anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak sıralaması şöyledir: II - V - I - IV - III

Irak'ta yüzyıllardan beri varlık gösteren Türkmen toplumu / köklü geçmişine, ülkede bıraktığı zengin tarihî ve kültürel / mirasa, günümüzde bile canlılığını koruyan gelenek / görenek, folklor ve halk müziği ürünlerine rağmen / bilinçli veya bilinçsiz bir biçimde gözardı edilmekte

Cevap E

18. Verilen sözler II - III - I - IV - V şeklinde sıralandığında anlamlı bir bütün oluşturur.

Araştırma sonuçları ana dilimiz dışında başka bir dil / bilmenin, yeni bir bilgi öğrenirken verilerin beyinde / işlenme sürecinin verimliliğini artırdığını / ve beynin yapısal olarak bu değişimlere / uyum sağlama yeteneğini geliştirdiğini gösteriyor.

Cevap A

19. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması şöyledir: III - I - II - V - IV

Türk edebiyatının belki de en romantik kahramanı olan / Kuyucaklı Yusuf, hayatın ve insanların zalimliği karşısındaki / naif duruşu ile bir yandan trajik bir sona ilerlerken bir / yandan da yaşadığı lirik aşk hikâyesinin kahramanı / olarak edebiyat tarihinde yerini almıştır.

Cevap E

20. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması şöyledir: V - III - IV - I - II

Piano Piano Bacaksız'da her odasında bir ailenin / barındığı yıkık dökük bir evde, hayatta kalmaya / çalışan insanların öyküleri, sevgi dolu bir dille / yüceltilerek anlatılırken hayatın ne / denli yalın yaşanabileceği de vurgulanıyor.

Cevap D

21. Verilen sözlerin anlamlı bir cümle oluşturacak sıralaması şöyledir: II - V - III - IV - I

Uzunca bir zamandan beri adına divan edebiyatı, / klasik Türk edebiyatı veya eski Türk edebiyatı denen Tanzimat'tan / önceki döneme ait Türk edebiyatı, tamamen denmese de büyük ölçüde şiir / üzerine kurulmuştu ve o dönemde bütün şairler / şiirlerini "divan" ya da "divançe" adı altında bir araya getiriyorlardı.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA ANLATIM ÖZELLİKLERİ

Uzmanından Öneri

Anlatım biçimi, bir paragrafta aktarılmak istenenlere göre belirlenen anlatım yöntemidir.

✓ Paragraflar "öğretme-bilgi verme" amaçlı ya da "sanat yapma" amaçlı yazılabilir. Buna göre,

! Anlatım biçimlerinin, parçanın yazılış amacına ve iletmek istediği mesaja göre şekillendiği unutulmamalıdır.

Açıklama

- Doğrudan bilgi verme, öğretme amaçlanan parçalarda kullanılır.
- Nesnel bir anlatım görülür.
- Makalelerde, ansiklopedilerde kullanılan anlatımdır.

Tartışma

- Herhangi bir konudaki düşünceler, kanılar değiştirilmeye çalışılır.
- Öznel bir anlatım görülür.
- Parçanın yazarı bizi kendi düşüncesine çekmeye çalışır.

Öyküleme

- Bir olay anlatımı söz konusudur.
- "Olay içinde yaşatma" da denebilir.
- Hareket ifade eden fiiller sıkça geçer.

Betimleme

- Bir varlığın, durumun ayırt edici yanlarına değinilir.
- "Kelimelerle resim çizme" olarak da tanımlanabilir.
- Hareketten çok durağanlık vardır.

Örnek

Mevsime ve hava durumuna bağlı olarak yeryüzünün ısısı ile gökyüzü arasındaki ısı farkları ve bulut türleri şimşek ve yıldırımı oluşturan şartlardır. Havanın iyi bir iletken olmaması bünyesinde yüksek gerilimli bulutları oluşturur. Fiziki sebeplerden ötürü, bulutun yüklenmesi sırasında yere yakın olan kısmı negatif değerle yüklenir (%85 ihtimal). Bu sırada yer de bulut boyunca pozitif yüklenir. Bazı koşullarda bunun tersi yüklenme de olabilmektedir (% 15 ihtimal). Fırtınanın artmasıyla buluttaki negatif yük oranı ve buna bağlı olarak da yerdeki pozitif yük ayrışması hızlanarak devam eder. Bulutla yer arasındaki potansiyel fark arttıkça aradaki havanın da delinmesi kolaylaşır ve belli bir değerden sonra havanın delinmesiyle oluşan iletken kanal boyunca buluttan toprağa veya topraktan buluta deşarj başlar. Bir bulutla diğer bulut arasında olan deşarja şimşek ve bulut ile toprak arasında oluşan deşarja yıldırım denmektedir.

Parçanın tümünü dikkatle okuyup yazılma amacına karar vermelisiniz. Parça bilgilendirme amaçlı yazılmış olabilir, sanat yapma amacıyla yazılmış olabilir.

Açıklama ve tartışma daha çok bilgilendirici metinlerde, öyküleme ve betimleme daha çok sanatsal metinlerde kullanılır.

Buna göre seçenekleri elemeniz cevabı bulmayı kolaylaştırır.

Parçada yıldırım ve şimşeğin nasıl oluştuğuna dair nesnel bilgiler aktarılmıştır. Buna göre, parçanın anlatımında açıklama ağır basmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Açıklama — Yazar, okuru bilgilendirmeye çalışır. Aktardığı bilgiler nesneldir.

B) Tartışma — Yazar, okuru kendi düşüncelerine çekmeye çalışır. Öznel anlatımdır.

C) Öyküleme — Yazar bir olay aktarır. Hareket vardır. Olay içinde yaşatma söz konusudur.

D) Betimleme — Niteleyici kelimeler kullanılır. Hareket yoktur, durağandır. Fotoğraf karesine bakmak gibidir.

E) Tanık gösterme

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Uzmanından Öneri

Düşünceyi geliştirme yolları bir parçanın anlatımını, iletilmek istenen mesajı desteklemek veya belirgin kılmak için kullanılır.

✓ **ÖSYM'nin son yıllardaki sınavlarında "... parçanın anlatımı ile ilgili olarak söylenemez?" şeklinde karma sorular olarak gelmektedir.**

✓ **Bunların en çok sorulanlarını birlikte inceleyelim:**

Tanımlama ⇝ **Bir varlığın, kavramın temel nitelikleriyle tanıtılmasıdır. Kısacası, parçada tanım cümlesi bulunur. Yani, parça "... nedir?" sorusuna cevap alabileceğimiz cümle içerir.**

Sorularda, açıklama ve tanımlama karıştırılabilmektedir. Unutmayalım, "açıklama bir anlatım biçimidir" yani parçanın geneliyle ilgilidir. Tanımlama ise daha dar kapsamlıdır. Parçadaki bir ya da birkaç cümleyle ilgilidir ve bu cümlenin tanım cümlesi olması gerekir.

Karşılaştırma ⇝ **Birden çok nesne, durum, duygu, olay ya da kişinin "benzer ya da farklı yanları"nın aktarılmasıdır.**

Kişileştirme ⇝ **İnsana ait özelliklerin insan dışı varlıklara aktarılmasıdır. İnsan dışı varlıklara insana özgü özellikler yüklenir.**

Örnekleme ⇝ **Parçada aktarılanların kanıtlanması, inandırıcı kılınması amacıyla örnekler verilmesidir.**

Tanık Gösterme ⇝ **Parçada aktarılan düşüncelerin inandırıcı kılınması amacıyla, sözü edilen konuda uzman birinin sözlerinden alıntı yapılmasıdır. Uzman kişinin sözü parçada bir cümle hâlinde geçer.**

Sorularda, örnekleme ve tanık gösterme karıştırılabilmektedir. Unutmayalım ki tanık göstermede doğrudan (tırnak içinde) ya da dolaylı olarak "bir söz, cümle" alınır. Örneklemede ise isimler söylenerek örnek verilir. Tanık gösterilen kişi aleyhte ya da lehte konuşturulmak zorundadır. Sadece kişilerin ve isimlerinin verilmesi örneklendirmedir.

Sayıp Dökme ⇝ **Çeşitli isimlerin, sıfatların, nesnelerin art arda sıralanmasıdır. Sayıp dökülürken amaç bir bütünün parçalarını zihinde belirgin kılmaktır.**

Yinelemelere Başvurma ⇝ **Parçanın anlatımında bir kelimenin, kelime grubunun ya da ikilemenin tekrarlanmasıdır.**

Yinelemelere başvurma, öğrenciler tarafından sadece "parçada ikileme bulunması" olarak yorumlanmaktadır. Fakat yineleme, sadece ikileme kullanılması değil herhangi bir kelimenin tekrarlanmasıdır.

Unutmayalım ki düşünceyi geliştirme yolları anlatım biçimlerini içinde yer alır, parçanın anlatımını destekler.

Örnek

Tarihlendirme, kabaca bir kalıntının, fosilin var olduğu dönemin hesaplanması, yaşının belirli aralıklara sığdırılmasıdır. Arkeolojik bulgularda tarihlendirme, kıyaslamalı ve mutlak olmak üzere iki biçimde gerçekleştirilmektedir. Bilim insanları buldukları fosilleri stratigrafik bir dizin içine yerleştirilebildiğinde etrafında bulunan diğer fosillere ilişkin olarak yaşlarını belirleyebilirler ki bu şekilde belirlemeye kıyaslamalı tarihlendirme denir. Özellikle bir tabakada bulunan fosillere ilişkin jeolojik özellikler ve ilkel bitki ve hayvanların kalıntıları bize fosillerin oluştuğu iklim hakkında bilgi verir ve kıyaslamalı bir tarihleme yoluna gidebiliriz. Ayrıca buluntular üzerinde birçok metotla yaşının hesaplanması söz konusu olabilir. Böyle radyoaktif veya radyoaktif olmayan bir yöntemin kullanılmasıyla belirlenme de mutlak tarihlendirme olarak adlandırılır ve kıyaslamalı tarihlendirmeye göre daha sağlam bir yoldur.

Koşul belirtme

Olasılık bildiren sözler

Karşılaştırma

Parçanın genelinde "tarihlendirme" ile ilgili bilgiler verilmiştir. Buna göre, parçada açıklayıcı anlatım görülür.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur? (KPSS)

Yazar, okuyucuyu bilgilendirmeye çalışır. Aktardığı bilgiler nesneldir.

A) Açıklayıcı anlatım

B) Tanık gösterme — Söylenenleri inandırıcı kılmak için alanında uzman birinin cümlesi alınır.

Olabilme, ihtimal bildiren cümlelerdir.

C) Olasılık bildiren sözler

D) Karşılaştırma — En az iki şeyin benzer ya da farklı yanlarının söylenmesidir.

Bir şeyin gerçekleşmesinin başka bir şarta bağlı olmasıdır.

E) Koşul belirtme

Cevap B

Örnek

Her şeyi göze alanlar, aysız bir gece vakti yalnız kabı kacağı, tası tarağı, yatağı yorganı değil; ellerindeki nasırı, soludukları dağ kokusunu, içlerindeki sesleri, dedelerinin anlattıkları göç hikâyelerini, yaşayıp biriktirdikleri ne varsa güçleri yettiğince yüklediler kamyona. Ama kamyona yüklediklerinden daha çoktu geride bıraktıkları. İnsan ne kadarını sırtlanıp nereye kadar sürükleyebilirdi ki çocukluk vatanını?

Sayıp dökmeler

Koklama, duyma, görme gibi değişik duyulara seslenen ayrıntılar.

Karşılaştırma

Parçanın genelinde "bir olay anlatımı" söz konusudur. Buna göre, parçada öyküleyici anlatım görülür.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (KPSS)

A) Değişik duyulara seslenen ayrıntılardan yararlanılmıştır.

B) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.

C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.

D) Öyküleyici anlatım yeğlenmiştir.

E) Kişileştirme yapılmıştır.

Cevap E

1 PARAGRAFTA ANLATIM

1. Yalnızca doğuştan getirdikleriyle kalan oyuncu, çoğu kez çok kötü, kimi zaman da pek iyidir. Hangi bakımdan olursa olsun, şaşmaz bir orta hâlilikten sakının. Kendisine ne denli sert davransa da mesleğe yeni başlayan birinin, gelecekteki başarıları önceden sezilebilir. Nasıl olur da sanatsız bir doğa büyük bir oyuncu yetiştirebilir? Nasıl olur da bir rol iki ayrı oyuncu tarafından aynı biçimde oynanır?

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Benzetme
B) Kişileştirme
C) Soru sorma
D) Alıntı yapma
E) Tanımlama

2. Sanatın insanlıkla yaşıt olduğu söylenebilir. İnsanlık, geçirdiği evrelere uygun olarak sanatı da değiştirmiş, geliştirmiştir. İlk sanat örneklerini incelediğimizde sanatın ilkel nitelik taşıdığını görürüz. Sonraları, insanın yerleşik yaşama geçmesiyle birlikte kültür düzeyi de yükselmiştir. Bu da ister istemez sanata yeni nitelikler, yeni boyutlar kazandırmıştır. İnsan geliştikçe sanat da gelişecektir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Saptama yapma
B) Yoruma yer verme
C) Tanıma yer verme
D) Bir yargıyı gerekçesiyle belirtme
E) Yinemelemelere başvurma

3. Kendine güvenle kendini beğenmek arasında çok büyük farklar vardır. Güven, hayat hakkındaki emniyet duygusudur, kişinin her durumda kendine güveneceğini bilmesidir. Kibir veya kendini beğenmişlik ise başkalarını, aslında sahip olmadığı kendine güven duygusunun varlığına inandırmaya çalışmaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

A) Tanık gösterme
B) Öyküleme
C) Karşılaştırma
D) Betimleme
E) Soru sorma

4. Mart sonu, sabah gidip akşam dönmek üzere Karaman'daydım. Karaman deyince akla iki isim gelir: Karamanoğlu Mehmet Bey ve Yunus Emre. Her ikisinden de güzel izler var Karaman'da ama ilk söz yolla ilgili: Orta Anadolu yolculuğu öteki bölgelerimize benzemez. Akdeniz, Karadeniz kıvrıla kıvrıla; Ege, Marmara ine çıka; Doğu, Güneydoğu döne döne; İç Anadolu ise düzlük, yine düzlük, sonra yine düzlük!.. Göz alabildiğine uzanan düzlük insana, yolun sonunda yeryüzü ile gökyüzünün birleşeceği duygusunu verir. Konya'ya ulaştığınızda ise hemen ötede yükselen dağlar "Yolun sonu!.." diye seslenir. Ama sağa dönüp Karaman yoluna devam ettiğinizde arada iniş çıkışların da olduğu uzun bir düzlük yine uzanıverir önünüze. Anadolu'nun tahıl ambarı bu düzlükte yükselen tek tük ağaçlar uzun mu uzun bir masanın ortasındaki güzel mi güzel bir vazoyu çağrıştırır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Kişileştirmeye yer verilmiştir
B) Benzetmeye başvurulmuştur.
C) İkilemeler kullanılmıştır.
D) Yinelemelere başvurulmuştur.
E) Örnekler verilmiştir.

5. Derin bir nefes alıp dış seslerden arınarak etrafıma dikkatlice baktığımda çevremde gördüğüm canlıların çeşitliliğine hayranlık duyuyorum. Dahası, dünyamızın yakın çevremizde görebildiğimiz ve hayal edebildiğimiz çeşitlilikten çok daha fazlasına ev sahipliği yapıyor olması benim için müthiş bir merak kaynağı. Hayvanlar, bitkiler, böcekler, mantarlar, mikroorganizmalar... Henüz keşfedilmemiş türler... Yaşamın, bizleri de içeren bunca farklı formu "biyolojik çeşitliliğin" ya da kısaca "biyoçeşitliliğin" bir parçası. Lafı uzatmadan söylenmesi gereken endişe verici gerçek ise mevcut biyoçeşitliliğin artan bir hızla kayboluyor olduğu. Bu kayboluşa en büyük sebep de ne yazık ki sonuçları hesaplanmadan gerçekleştirilen insan aktiviteleri...

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.
B) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
C) Duygu bildiren ifadeler kullanılmıştır.
D) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
E) Sohbet havasında yazılmıştır.

PEGEM AKADEMİ

6. Bu tür eleştirileri bizler de bir zamanlar az mı okuduk? Az mı kınandık "bireyci" olmakla? Bireyi anlatmayan, bireyi duymayan toplumculuğu her zaman yermişimdir. Bu toplum ancak tek tek bütün bireylerin mutluluğunu kurarak barışı elde edebilir ama toplumun, mutlu yazarlarını bir makinenin parçası, bir çarkı körü körüne döndüren kişiler sayması, anlayışsızlık ve bilgisizliktir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Koşula yer verilmiştir.
B) Eleştiri yapılmıştır.
C) Öznel bir anlatım görülür.
D) Olasılığa yer verilmiştir.
E) Tanım bulunmaktadır.

7. Merdivenlerden büyük bir hızla indi ve hemen hemen herkesin gördüğünü bildiği hâlde çevreye baktı. Görmezden gelenler olsa da görülmeyecek gibi değildi. Koşusunu görmemek çok zordu. Havanın sıcak olması onu biraz yavaşlatsa da ilginç koşu stiliyle herkesi büyülemeyi başarmıştı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
B) Yazar kişisel görüşünü katmıştır.
C) Deyime yer verilmiştir.
D) Benzetme yapılmıştır.
E) Olaylar bir hareket içerisinde aktarılmıştır.

8. Alman yazar ve düşünür Schlegel'e göre sanatçının görevi; çağın gerçeklerini, geçmişin ve geleceğin değerlerinde bulmaktır. Böylece çağdaş şair, sadece kendi zamanının öznel değerleri içinde kalmayacak, geçmişin değerlerini çağda ve gelecekte bularak insan tecrübesinin objektif ve evrensel boyutlarını sanatının konusu yapabilecektir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Amaç cümlesi
B) Doğrudan anlatım cümlesi
C) Tanık gösterme
D) Verilen yargıyı sebebi ile açıklama
E) Benzetme

9. Yeni yaptırdıkları evin bahçesini düzenlemek onun en büyük eğlencesiydi. Zevk alıyordu toprakla oynamaktan, bir şeyler ekip dikmekten. Onun için bahçe evin en güzel yeriydi. Odaları büyükmüş, balkonu varmış, sessizmiş gibi özelliklerin bir önemi yoktu. O tek başına otlarla konuşsa bile yeterdi. Ivır zıvır işlerle uğraşmazdı. Bu ev onu özüne döndürmüştü, bulmuştu artık kendini.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.
B) İkilemeye yer verilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Görme duyusuna yönelik bir ayrıntıya yer verilmiştir.
E) Benzetmeye yer verilmiştir.

10. Kuzey Kutbu'nda görülen Aurora Borealis ve Güney Kutbu'nda görülen Aurora Australis, genel olarak kutup ışıkları ya da kutup aurorası olarak biliniyor. Aurora adı ise Roma mitolojisinde Şafak Tanrıçası'nın adından gelmektedir. Bu ışımalara aurora adını veren insanlar Orta Çağ'da tanrıdan gelen işaretler olarak kabul etmiştir. 1741 yılında Anders Celcius ise bu ışımaların olduğu zamanlarda büyük manyetik akımın oluştuğuna dair gözlemlerini açıkladı. Celcius ve daha sonrasında yapılan çalışmalar bu ışımaların dünyanın manyetik alanı ile doğrudan ilgili olduğunu göstermiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışma
B) Örnekleme
C) Sayısal verilerden yararlanma
D) Açıklama
E) Tanımlama

PEGEM AKADEMİ

11. Çiçero'nun "Bir yerde yaşam varsa orada umut vardır." sözünü işitip de hayata tutunmayan var mıdır ki aramızda? Peki ya Abdülhak Hamit Tarhan'ın *Makber*'ini okuyup da ölüm kavramıyla tanışmayan? Edebî eserler insan üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Hangi eseri ele alırsak alalım illaki bir noktasından ilişkilendiririz hayatımızı. Olumlu ya da olumsuz hiç fark etmez mutlaka bir ipucu buluruz yüreğimize dokunan. Nedense genelde de olumsuz olur. Bir şiir okurken ağlamak, eskileri anımsamak ya da geleceğe dair umutsuz bir hâl alıp üzülmek mutlu olmamızı gerektirecek durumlara nazaran bize daha çekici gelir. Gözyaşları atılan kahkahaların yerini her daim almalıdır bizim felsefemize göre. Ah insanlık, ne olurdu neşeyi, gülümsemeyi merkezine alsaydın, ne olurdu her zaman gülüp eğlenseydin?

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Karşılaştırma cümlesine yer verilmiştir.
B) Koşul cümlesi bulunmaktadır.
C) Sözde soru cümlesi vardır.
D) Hayıflanma cümlesine yer verilmiştir.
E) Tanımlamaya yer verilmiştir.

12. Ben o zamanlar on altı yaşındaydım, lise birde. İnce uzun bir oğlan. Saçlarım kirpi gibi dik duruyor, ne yana ne geriye taranıyor, beni deli ediyordu. Babam "İnatsın inat... İnatçı adamın saçı yatmaz. Dedene çekmişsin besbelli. Keşke annene benzeseydin!" diyordu. Keşke... Annemin lepiska gibi yumuşacık, sarı saçları vardı. En çok o mavi gözlerini özlüyorum. Hüzünlü olmaktan çok bir merhametle bakan o bir çift mavi gözü...

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışma
B) Betimleme
C) Tanık gösterme
D) Öyküleme
E) Açıklama

13. Zafere giden yolda harcanan güç, kaybedilen enerji mutlaka depolanmış bir şekilde size geri dönecektir. Bunu unutmamak ve hedef uğruna ciddi ciddi çaba sarf etmek gerekir. Bir karıncanın bir damlacık suyla mücadelesi nasıl bazen bir çalıya takılarak son buluyorsa sizin de tam yenildiğinizi düşündüğünüz anda karşınıza çıkacak bir destek sizi o durumdan kurtarabilir ya da zafer yolunda pes etmeye yakın olduğunuz bir an size güç verecek bir unsur ortaya çıkabilir. İşte bu ve buna benzer durumlarda yapılacak en güzel şey umudunu yitirmemektir. Çölde bir damla suya ihtiyacın varken derya düşlemek gibi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.
B) Nesnel bir anlatım söz konusudur.
C) İkilemeye yer verilmiştir.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
E) Benzetme vardır.

14. Babam o gece tüm meyveleri toplamış, onları handa bir adama toptan satmış. Annemi ve beni de yanına alarak bir trenle nereye gittiğimizi bilmeden yola çıktık. Neyse babam makinisti kafalamış ve onunla çok iyi bir arkadaşlık ve dostluk kurmuş. Makinist babamı çok sevmiş nereye gittiğini falan sorunca babam olanları anlatmış ve nereye gittiğimizi bilmediğini söyleyince makinist, babamın sözünün bitmesini beklemeden konuşmaya başlamış. "Sen hiç sıkıntı etme, ben sana ev ve iş ayarlarım." demiş. Babam anneme sürprizi verdi ve bir sonraki durakta ineceğimizi söyledi, biz durakta indik. Makinist babama ev ve iş konusunda yardım etmeye söz verdiği için işe koyuldu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışma
B) Betimleme
C) Tanık gösterme
D) Öyküleme
E) Açıklama

PEGEM AKADEMİ

15. 1990 yılındaki bu olaylar sonrasında yazarlar eserlerinde biraz daha okuyucuyu ön plana alan yazılar yazmaya başladılar. Yazdıkları her eserde okur biraz daha kendini bulmaya başladı. 2000'li yıllara gelindiğinde bu anlayışın gittikçe arttığını, yazarların tamamen okur odaklı olduğunu gördük. Okur kitabı artık hiç araştırmadan alıyor ve okumaya çalışıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Açıklama
B) Öyküleme
C) Betimleme
D) Tartışma
E) Tanımlama

16. Âdem, onu bir daha göremeyecekti. O zaman içini büyük bir hüzün kapladı. Başını eğdi, gözyaşlarını meleklere göstermek istemiyordu. Havva bu hüznü sezdi. Onun başını kendi göğsüne çekti ve Âdem, Aden bahçelerinin geniş otları, büyük erguvan çiçekleri, mor gülleri arasında kendisini olduğundan büsbütün başka duydu. Havva'nın göğsünde her şey unutuluyordu. Bu yumuşak ve kokulu yastıkta her azap dinebilirdi. Her acı burada serinleyebilirdi. Fakat içinde bir korku vardı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İlahi bakış açısıyla yazılmıştır.
B) Öyküleyici bir anlatımı vardır.
C) Benzetmeye yer verilmiştir.
D) Öğretici metin örneğidir.
E) Kurgusal bir anlatımı vardır.

17. Şiirlerden resimler yapan adam Guillaume Apollinoire, bu dünyadan daha 38 yaşında insanlık tarihinin bilinen en büyük salgını İspanyol gribine yakalanıp göç ederken arkasında söylemesi hoş, tınısı tatlı, anlamı yüzyıllar sonrasında bile çok farklı şeyleri nitelendirmek için kullanılacak bir kelimeyi bırakmış: Sürrealizm. 1917 yılında Apollinaire'in tiyatro oyununa yazdığı ön sözünde doğan bu kelime 7 yaşındayken tetiği çekildiğinde namlusundan rengarenk çiçekler püskürten bir silaha benzeyen bir akıma adını vermiş. Kuramcısı Andre Breton sonunda adını koyabildiği çocuğunu edebiyat dünyasına "Sürrealizm Manifestosu" ile tanıtmış.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme
B) Tartışma
C) Açıklama
D) Tanık gösterme
E) Betimleme

18. Leonardo, vaktinden önce gelişmiş dehalardandır. Oğlunun yüksek kabiliyetini gören Ser Piero, onu o zamanki Floransa'nın en ünlü sanatçılarından biri olan Andrea del Verrocchio'nun atölyesine, 1470 yılında yerleştirmiştir. Verrocchio, atölyesinde Botticelli, Fiorenzo di Lorenzo, Peruguino ve Lorenzo di Credi gibi birçok tanınmış ve eşsiz eserler vermiş ressamlar yetiştirmişti. Fakat bu sanat havarilerinin arasında ve üstünde göz kamaştıran bir ışık gibi Leonardo parıldıyordu. O zamanın akademileri olan bu atölyelerde, birçok şey öğretilirdi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tanık gösterme
B) Örnekleme
C) Karşılaştırma
D) Niteleyici sözcükler
E) Benzetme

19. Sözlü eylemlerin yerini yazının aldığı zamandan bu yana, insanlar kendilerini ifade etmenin etkili birçok yolunu aramışlardır. Böylelikle kendilerinden sonrakilere bırakacakları eserlerin ölümsüz olacağını düşünmüşlerdir. Bu anlamda, yazının kullanılabileceği en etkili ve estetik saha da tabii ki edebiyat olmuştur. Zaman içerisinde edebiyatta ve fikir dünyasında insanların görüş, duyuş ve anlayışları bakımından farklılıklar görülmeye başlanmış ve bu yüzden de edebî akımlar ortaya çıkmıştır. Edebiyat akımlarının meydana gelişinde çeşitli sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel olaylar ve bu olaylar çerçevesinde ortaya çıkan felsefi, kültürel, estetik perspektifler vardır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Aktarılanlar kronolojik olarak sıralanmıştır.
B) Sayıp dökmelerden yararlanılmıştır.
C) Sebep-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
D) Açıklayıcı bir anlatım benimsenmiştir.
E) Koşul cümleleri vardır.

20. Teknolojik gelişmeler son dönemde önceki dönemlere nazaran %6 gibi bir artış göstermiş. Artış özellikle bilgisayar teknolojisi üzerine gerçekleşmiş. Dünyanın adeta savaşa sürüklendiği şu günlerde teknolojik gelişmelerin özellikle bilgisayar teknolojileri ile kendini göstermesi pek de şaşılacak bir durum değil. Dünyanın her yerinde bu böyledir. Ülke içinde bulunduğu durumun gereklerine göre bünyesinde birtakım geliştirmelere, değiştirmelere gidebilir. Bunu sağlayabilirse başarılı olur aksi hâlde kaybolur gider.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışma
B) Betimleme
C) Öyküleme
D) Örnekleme
E) İlişkilendirme

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA ANLATIM
ÇÖZÜMLER

1. Parçada oyuncuların yetenekleri konusu işlenirken okuru daha iyi düşündürmek ve sorgulatmak amacıyla sorular sorulmuştur.

Cevap C

2. Parçada geçen "İlk sanat örneklerini incelediğimizde sanatın ilkel nitelik taşıdığını görürüz." ifadesinden A seçeneğine,

"Sonraları insanın yerleşik hayata geçmesiyle birlikte kültür düzeyi de yükselmiştir." ifadesinden B ve D seçeneklerine,

"insan geliştikçe sanat da gelişecektir." ifadelerinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada tanıma yer verilmemiştir.

Cevap C

3. Parçada "kendine güven" ile "kendini beğenme" kavramları karşılaştırılmıştır.

Cevap C

4. Parçadaki "Konya'ya ulaştığınızda ise hemen ötede yükselen dağlar 'Yolun sonu..' diye seslenir." cümlesinde kişileştirme vardır. "Anadolu'nun tahıl ambarı bu düzlükte yükselen tek tük ağaçlar uzun mu uzun bir masanın ortasındaki güzel mi güzel bir vazoyu çağrıştırır. " cümlesinde benzetmeye başvurulmuştur. Parçada birçok ikilemeye başvurulmuştur. "Yine düz, sonra yine düzlük" sözü yinelemedir. Örneklere yer verilmemiştir.

Cevap E

5. Parçada geçen "Derin bir nefes alıp dış seslerden arınarak etrafıma dikkatlice baktığımda çevremde gördüğüm canlıların çeşitliliğine hayranlık duyuyorum. Dahası, dünyamızın yakın çevremizde görebildiğimiz ve hayal edebildiğimiz çeşitlilikten çok daha fazlasına ev sahipliği yapıyor olması benim için müthiş bir merak kaynağı." ifadelerinden A seçeneğine,

"Hayvanlar, bitkiler, böcekler, mantarlar, mikroorganizmalar..." ifadesinden B seçeneğine,

"... endişe verici gerçek" ifadesinden C seçeneğine,

Parçanın genelinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada, tanık gösterme yoktur.

Cevap D

6. Parçadaki "Bu toplum ancak tek tek bütün bireylerin mutluluğunu kurarak barışı elde edebilir." ifadesinde koşul belirtilmiş ve yorum yapılmıştır. "elde edebilir" ifadesi olasılık ifade etmektedir.

"...anlayışsızlık ve bilgisizliktir" ifadesinde eleştiriye yer verilmiştir. Parçanın bütününde herhangi bir kavram tanımlanmamıştır.

Cevap E

7. Parçadaki olay, yer gibi ögelerin varlığından A seçeneğine, "Görmezden gelenler olsa da görülmeyecek gibi değildi." ifadesinden B ve C seçeneğine, parçanın genelinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

8. Parçadaki "Çağın gerçeklerini, geçmişin ve geleceğin değerlerinde bulmaktır." ifadesinden A ve B seçeneğine,

"Schlegel'e göre" ifadesinden C seçeneğine,

"Böylece çağdaş şair..." ile başlayan cümleden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

9. Parçada geçen "en güzel yeriydi" ifadesinden A seçeneğine,

"Ivır zıvır" ifadesinden B seçeneğine,

"en büyük eğlencesiydi" ifadesinden C seçeneğine,

"Odaları büyükmüş, balkonu varmış, sessizmiş gibi özelliklerin bir önemi yoktu onun için." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada benzetmeye yer verilmemiştir.

Cevap E

10. Verilen parçada kuzey ışıklarıyla ilgili bilgiler verilmiştir. Buna göre parçanın anlatımında açıklama ağır basmaktadır.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

11. Parçada geçen "...mutlu olmamızı gerektirecek durumlara nazaran bize daha çekici gelir." ifadesinden, A seçeneğine,

"Bir yerde yaşam varsa orada umut vardır." ifadesinden, B seçeneğine,

"... ne olurdu neşeyi, gülümsemeyi merkezine alsaydın, ne olurdu her zaman gülüp eğlenseydin?" ifadesinden, C seçeneğine,

"Ah İnsanlık, ne olurdu neşeyi, gülümsemeyi merkezine alsaydın..." ifadesinden D seçeneğine ulaşılır. Parçada tanımlamaya yer verilmemiştir.

Cevap E

12. Verilen parça sanatsal bir metinden alınmıştır ve pek çok sıfat da kullanılarak tasvir yapılmıştır. Buna göre, parçada betimleme ağır basmaktadır.

Cevap B

13. Parçada geçen "en güzel şey" ifadesinden A seçeneğine, "ciddi ciddi" ifadesinden C seçeneğine, "buna benzer durumlarda yapılacak en güzel şey" ifadesinden D ve E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap B

14. Parçada, bir olay aktarılmıştır. Yani okuru olay içinde yaşatma amacı söz konusudur, pek çok hareket fiili vardır. Buna göre, parçanın anlatımında öyküleme ağır basmaktadır.

Cevap D

15. Parçada bir bilgi aktarımı söz konusudur. Buna göre, parçada açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.

Cevap A

16. Parça sanatsal metne örnektir, buna göre kurgusal bir anlatım görülür. "Âdem'in zihninden geçenler" aktarıldığı için parçada ilahî bakış açısı vardır. "Bu yumuşak ve kokulu yastıkta her azap dinebilirdi." cümlesinde benzetme vardır. Parçada, öğretme amacı yoktur.

Cevap D

17. Parçanın bütününde ağırlıklı olarak açıklama yapılmış ve sürrealizmin oluşumu konusunda bilgilere yer verilmiştir.

Cevap C

18. Parçada geçen "Botticelli, Fiorenzo di Lorenzo, Peruguino ve Lorenzo di Credi" isimlerinin sıralanması örneklemedir.

"En ünlü sanatçılarından biri olan" ifadesinde karşılaştırma vardır.

"Yüksek kabiliyet", "tanınmış ve eşsiz eserler" ifadelerinde niteleyici sözcükler vardır.

"Üstünde göz kamaştıran bir ışık gibi" ifadesi benzetmedir.

Parçanın anlatımında, tanık gösterme yoktur.

Cevap A

19. Anlatılanlar zamanın akışına göre (kronolojik) sıralanmıştır.

"Çeşitli sosyal, siyasi, ekonomik, ... estetik perspektifler vardır." cümlesinde sayıp dökmelere yer verilmiştir.

"...ve bu yüzden de edebî akımlar ortaya çıkmıştır." cümlesi sebep-sonuç cümlesidir.

Parçada bilgi verildiği için açıklayıcı bir anlatım vardır.

Parçada koşul cümleleri yoktur.

Cevap E

20. Verilen parçada teknolojik gelişmeler ve sonuçlarıyla ilgili kişisel görüşler aktarılmıştır. Buna göre, parçanın anlatımında tartışma ağır basmaktadır.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE

Uzmanından Öneri

Bundan önceki bölümlerde kelimelerin, kelime gruplarının ve cümlelerin anlamlarıyla ilgili çalışmalar uygulayarak paragraf konusu için hazırlık yaptık.

✓ Hepimizin bildiği üzere ÖSYM'nin Türkçe testlerinin ağırlık noktası parçada anlam soruları. Paragraf sorularının ağırlık noktası ise parçanın konusu ya da ana fikrini buldurmaya yönelik sorular. Şu durumda, basit ve temel bir soru karşımıza çıkıyor.

Parçanın konusu/ana düşüncesi nasıl bulunur?

Parçanın ana fikrinin bulunması konusunda "ilk cümleyi oku yeterli. Son cümleyi oku yeterli!" şeklinde önerilerde bulunamayız. Zaten bu tarz önerilerin işlevsel bir sonucu yoktur.

Çünkü bir yazar, yazısının en vurucu cümlesi olarak ilk cümleyi seçebilir. Başka bir yazar ise çeşitli örneklerden sonra ana fikir belirtebilir.

Buna göre, mevcut durumun çözümü ne olmalı?

Elbette ki bol bol paragraf sorusu çözmek.

Elinizdeki bu kitabın hazırlanma amacı da bu. Yani size bol bol paragraf sorusu egzersizi yaptırmak.

Parçanın ana fikri ilk cümlede verilir, parçanın ortasında verilir, son cümlede verilir gibi önerilerde bulunamayız ya da bu tarz soru çözme pratikleri vardır diyemeyiz. Aşağıda birlikte inceleyeceğimiz sorularda göreceksiniz ki ana düşünce, bazı parçalarda ilk cümlede, bazı parçalarda son cümlede, bazı parçalarda ise parçanın genelinde verilmiştir.

Örnek

Parçanın tamamını dikkatle okumayı unutmayın.

Türk romancılığının kendini bulmasının çok uzun zaman almasındaki en büyük etken, sözlü kültürün Türk halkında önemli bir yere sahip olmasıdır. Batı'nın etkisiyle oluşturulan ilk eserlerde görülen eksiklikler geçen zaman içerisinde büyük oranda azalmış olsa da halen roman sanatının Türk kültür, edebiyat ve toplum hayatına tam anlamıyla yerleşemediğini söylemek mümkündür.

Bu soruda, parçanın ana fikri ilk cümlede verilmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Romancılıkta Türk edebiyatçıları söz sahibi değildir.

B) Batı edebiyatı her anlamda Türk edebiyatından üstündür.

C) Batı'nın romancıları Türk kültür ve edebiyatına yabancıdır.

D) Roman yazarlığı ve okurluğu zor bir iştir.

E) Sözlü edebiyat, Türk kültür ve edebiyatının en önemli unsurlarından biri olmuştur.

Parçada Türk kültür ve edebiyatında, romanın kendini tam olarak bulmasının uzun zaman aldığından söz edilmiştir ve bunun sebebi olarak da sözlü edebiyatın etkisi gösterilmiştir.

Cevap E

Örnek

Richard Strauss, "senfonik şiir"e getirdiği anlatım gücü ve operalarındaki sarsıcı yaklaşımla müzik tarihinin en önemli isimlerinden biri olmuştur. Müzik tarihçileri, on dokuzuncu yüzyılın son çeyreği ile yirminci yüzyılın ilk yarısını değerlendirirken müziği ile büyük bir yankı uyandıran Strauss'un iki farklı yüzyılı birbirine bağlaması üzerinde çok tartışmışlardır. Ancak bu, onun müzik tarihindeki yerini ve gücünü gölgeleyememiştir. Strauss'un eserleri bugün klasik müzik literatürü içinde en çok seslendirilen ve sahnelenenler arasındadır. Müziği, gelenekçilik ile modernistlik arasındaki özgün konumunu yansıtır niteliktedir. Operaları, bilinen bir yemeğin bir miktar baharatla kazandığı özel lezzeti anımsatır.

Parçada, sözü edilen müzisyenin başarılı ve özgün olduğundan söz edilmiştir ve bunların sebebi olarak da "hem gelenekçi hem modern olması" yani "farklı dönemlerden yeni bir sentez çıkarması" gösterilmiştir.

Bu soruda, parçanın ana fikri ortadaki bir cümlede verilmiştir.

Bu parçadan hareketle Strauss'u özgün kılan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farklı dönemlerden yeni bir sentez çıkarması

B) Kendisine yapılan eleştirileri dikkate alması

C) Müzik kariyerine yeni türlerde başlaması

D) Çağdaşlarının işlemediği temaları kullanması

E) Bestelerini yaşadığı yüzyılın beğenileriyle yapması

Cevap A

Örnek

Sözlü kültürün en belirgin özelliği insanları birbirine bağlamasıdır. Bu anlamda sözün ve sözel iletişimin birbirine sımsıkı bağlı insan kümeleri oluşturduğu söylenebilir. Konuşmacı, bir topluluğa seslenirken dinleyiciler, hem kendi aralarında hem de konuşmacıyla bir bütün oluşturur. Ancak konuşmacı, bir metin dağıtıp dinleyicilerden onu okumalarını isterse metni okumaya başlayan herkes kendi dünyasına çekilir. Bu nedenle sözlü kültür ve konuşmanın kişileri birleştirdiği, yazı ve matbaanın ise yalıttığı söylenebilir. Nitekim matbaanın icadı, sözlü kültür geleneğinin bir tür uzantısı sayılabilecek "birlikte okuma eylemi"nin niteliğini değiştirmiştir. Söz gelişi, el yazması eserlerin hâkim olduğu ve kitapların kolaylıkla çoğaltılamadığı dönemlerde okuma, bir kişinin geniş bir topluluğa metni seslendirdiği bir etkinlikti. Matbaa sonrası dönemde ise çok sayıda ve farklı boyutlarda kitap basıldığı için okurlar, kitabıyla baş başa bir köşeye çekildiği ve zamanla sessiz okuma alışkanlığı kazandığı yeni bir döneme geçti.

Parçada, "sözlü kültür ile matbaa sonrası yazılı kültür dönemi karşılaştırılmış ve matbaanın kullanımından sonra okurların bireysel bir okuma imkânına kavuştuğu" anlatılmıştır.

Bu soruda, parçanın ana fikri son cümlede verilmiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Kişiler, el yazması eserleri okumak yerine dinlemeyi tercih etmiştir.

B) Sözlü kültür döneminde hacimli kitapların okunmasından kaçınılmıştır.

C) Matbaa ile birlikte, okumada bireyselliğe ortam hazırlamıştır.

D) Birlikte okuma eyleminin yapıldığı dönemlerde fazla bilgi üretilmiştir.

E) Yazının icadı, okuma alışkanlığının gelişmesini sağlamıştır.

Cevap C

Örnek

Dünyanın en gelişmiş teknolojilerini kullanan ülkelerde sosyal hayatın ne denli yara aldığını görmek hiç de zor değil. "Sosyal ağ" adı altında oluşturulan sanal platformlar, insanların fiziksel ve sosyal yönden birbirinden uzaklaşmasına neden oldu ve artık insanlar yüz yüze gelmeyi dahi istemez hâle geldi. Yapılan bir araştırmada sosyal paylaşım sitelerinin üye sayısının, dünya nüfusunun çok üstünde olduğu tespit edildi. Bu da demek oluyor ki gerçek hayatlarının dışında, sanal bir dünyada yaşayan milyonlarca asosyal insan var. Belki de dışarı çıktıklarında yüz yüze gelip konuşabileceği tek bir arkadaşı olmayan ancak sanal âlemde binlerce takipçisi olan ünlü yalnızlar...

Parçada "teknolojik gelişmelerden, İnternet'in, insanların birbiriyle olan yüz yüze iletişimlerini ve sosyal bağlarını koparma noktasına getirdiğinden, aslında sosyal ağların insanları asosyalliğe ittiğinden" söz edilmiştir.

Bu soruda, parçanın ana fikri parçanın genelinden çıkarılmaktadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sosyal ağlar ve İnternet, insanlığın geleceğini belirleyecektir.

B) Sanal platformlar, toplumları derinden etkiler.

C) İnternet'in ve teknolojinin yaygınlaşması insanlar arasındaki iletişimin boyutunu değiştirmiştir.

D) Sosyal ağlar aile bağlarını olumsuz etkilememektedir.

E) Teknolojinin en büyük zararı sosyal yaşantıyı tamamen yok etmesidir.

Cevap C

Örnek

Nobel ödülü alan kişi veya kuruluşlara "Nobel laureate" denir. Buradaki "laureate", Antik Yunan'da atletik müsabakalar ve şiir yarışmalarında zafer kazananlara onur nişanesi olarak verilen "laurel wreath" sözlerinden gelir. Bu sözler ise mitolojide Apollon'un başında taşıdığı bir tacı ifade eder.

Parçada, "Nobel ödülü alan kişi ve kuruluşlara verilen unvanın nereden kaynaklandığı" anlatılmıştır. Buna göre parçadan, farklı dönem ve kültürlerde başarılı kişilere unvanlar verildiği anlamı çıkarılabilir.

Bu soruda, parçanın ana fikri parçanın genelinden çıkarılmaktadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Eski Yunan mitolojisinin Nobel ödüllerini şekillendirdiğine

B) Farklı dönem ve kültürlerde başarılı kişilere unvan verildiğine

C) Tarihî süreç içerisinde ödül verilen alanların benzerlik gösterdiğine

D) Sanat alanında eser veren kişilerin hatırlanmasının istendiğine

E) Eski dönemde kullanılan sözlerin günümüzde işlevini yitirdiğine

Cevap B

Paragrafın ana fikri soruları "parçanın akışını bozan cümle, paragraf sıralama, paragrafta yardımcı düşünceler" gibi soru tiplerinin kolay yapılması için en önemli soru tipidir.

1 PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE

1. Gitar çalanların kabusu nedir? Herhâlde tam bir konser için sahneye çıkmak üzereyken gitarın akordunun bozuk olduğunu anlamak. Oysa artık teknoloji bunun için de bir çözüm üretmiş. Kendi kendini akort eden gitarlar yakında piyasaya çıkacak. Ünlü gitar üreticisi Gibson'ın, kullanıcıların sıkça dile getirdikleri talepleri doğrultusunda hazırladığı bu yenilik; özellikle bir konserde, farklı akortlarda çalınması gereken parçaların sunumu sırasında sıkıntı yaşayan gitarcıları memnun edecek gibi görünüyor.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçada anlatılan durumu anlamca destekler niteliktedir?

A) İhtiyaçlar, sürekli artma eğilimindedir.

B) İhtiyaç, icadın oluşmasında en büyük etkendir.

C) İhtiyaçlar sınırsız ve süreklidir.

D) İhtiyaçlar, isteklerden önce gelir.

E) İhtiyaçların şiddeti, tatmin edildikçe azalır.

2. Atmosferdeki oksijenin ana kaynağı, fotosentez yapan canlılardır. Üç oksijen atomunun birleşmesiyle oluşan ozon molekülü, bundan sonra ortaya çıkmıştır. Karalardaki yaşamın gelişmesi de bunun sonucunda mümkün olabilmiştir. Yeryüzünde yaşamın ortaya çıkışından jeolojik anlamda kısa bir süre sonra dengeye oturmuş olan ozon-oksijen oranı, yaklaşık 100 yıl önce bozulmaya başladı. Bunun temel nedeni, kloroforokarbon molekülleri. Bunlar, o zamanlar ozon üzerindeki etkileri sorgulanmadan buzdolaplarında, spreylerde itici gaz olarak ve polimer köpüklerde yaygın biçimde kullanılmaya başlandı.

Bu parçaya dayanarak ozon tabakası ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yakın bir gelecekte tamamen yok olacağı

B) Yeryüzündeki canlılığın bir ürünü olduğu

C) Dünyayı zararlı ışınlardan koruduğu

D) Yeniden onarılmasının mümkün olduğu

E) Ortadan kalktığında yeryüzünde canlılığın da ortadan kalkacağı

3. Mevlâna, 26300 beyitten oluşan *Mesnevi*'sinde halk kültürü unsurlarından (atasözleri, fıkralar ve hayvan hikâyeleri vb.) da yararlanmıştır. "Onun sesi yarın çıkar." ve "Kedi burada ise et nerede, et burada ise kedi nerede" fıkraları acaba kimindir? Şimdilik bunu ayırmamız çok zordur çünkü Mevlâna'yla Nasreddin Hoca çağdaştır, aynı coğrafyada yaşamışlardır, aynı kültür ikliminden beslenmişlerdir. Belki de birlikte dost sohbetlerine katılmışlardır. Bilinen tek şey yukarıda adlarını saydığımız fıkraların Hoca'yla ünlendiğidir. Oysa Mevlânâ'nın *Mesnevi*'sinin okuyucusu aydın kesim arasında sıkışıp kalmıştır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Türk sözlü kültür ürünlerinin yazılı edebiyata kaynaklık ettiğine

B) Sözlü kültür ürünlerinin büyük bir bölümünü deyim ve atasözlerinin oluşturduğuna

C) Türk halk kültürü unsurlarının daha geniş bir kitleye hitap ettiğine

D) Sözlü kültür ürünlerinin eserler aracılığıyla korunduğuna

E) Aynı çağda yaşayanların aynı konulara ilgi duyduğuna

4. Yaklaşık on bin yıl önce, avcı ve toplayıcı toplumlar, iki kola ayrılarak gelişmeye devam etmiştir. Bunlardan birincisi, daha çok toprağın kurak ve dağlık olduğu bölgelerde ortaya çıkan göçebe toplumlardır. Göçebelik insanların, yaşamını sürdürmek için evcil hayvanlarına bağlı olduğu yaşam biçimidir. Yetiştirdikleri hayvanlar arasında sığır, koyun, deve, lama ve ren geyiği vardır. Göçebe toplumlar; Afrika, Orta Doğu, Güney Amerika ve Asya'nın steplerindeki bazı yarı kurak topraklarda yaşamışlardır. Yaşam biçimleri, avcı ve toplayıcı toplumlara bazı bakımlardan benzer. Kullandıkları aletler basit ve taşınabilirdir ancak avcı ve toplayıcıların teknolojileri ile karşılaştırılırsa biraz daha gelişmiştir. Göçebe toplumlar; hayvanlarının süt, yün, kıl gibi her türlü yan ürününden faydalanırlar. Akrabalık (kabile) son derece önemlidir. Göçebe toplumlar sürekli hareket hâlindedirler.

Bu parçaya göre göçebe toplumların sürekli yer değiştirmelerinin gerekçesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Kabile savaşlarından zarar görmemek

B) Tarımsal yeniliklere açık olmak

C) Hayvanlarının beslenmesini sağlayacak yerler bulmak

D) Geleneksel yaşam tarzını korumak

E) Akrabalık ilişkilerini güçlü tutmak

PEGEM AKADEMİ

5. *Tutunamayanlar*, Türk edebiyatının en önemli eserlerinden biridir. Berna Moran, Oğuz Atay'ın bu ilk romanını "Hem söyledikleri hem de söyleyiş biçimiyle bir başkaldırı." olarak niteler. Ona göre Oğuz Atay'ın mizah gücü, duyarlılığı ve kullandığı teknik incelikler, *Tutunamayanlar*'ı büyük bir yeteneğin ürünü yapmış, eserdeki bu yetkinlik Türk romanını çağdaş roman anlayışıyla aynı hizaya getirmiş ve ona çok şey kazandırmıştır. Küçük burjuva dünyasını ve değerlerini zekice alaya alan Atay, saldırısını tutunanların anlamayacağı, reddedeceği türden bir romanla yapar.

Bu parçada sözü edilen eserin hangi yönü vurgulanmaktadır?

A) İlgi çekici bir anlatımı olduğu
B) Eleştirel bir tavrı olduğu
C) Akıcı bir dille yazıldığı
D) Diğer türlerin gelişimine ön ayak olduğu
E) Belirli kesimlerce daha çok okunduğu

6. Genç Cumhuriyet'in ilk yıllarında dil ve kültür alanlarındaki olumlu adımlar, Atatürk'ün ölümünden sonra, iç ve dış politik tercihlerle devam etmemiş; dilde tasfiyecilik, yabancı dille öğrenim gibi yanlışlarla günümüze kadar gelmiştir. Osmanlı'nın son dönemlerinde sayıları hızla artan yabancı okulların faaliyetleriyle sonraki dönemlere zemin hazırlanılmış, "ibret alınmadığı için" de aradan on üç asır geçmesine rağmen "Türk beyler, Türk adını bırakır." olmuşlar. Bugün gelinen hazin durumsa çoğu kimseyi artık rahatsız dahi etmemektedir. Hâlbuki bu alanda hazırlanmış eserler ile doktora tezlerinden birkaçına göz atıvermek, düşüncelerimizin berraklaşmasını sağlamaya yetecektir.

Bu parçada yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ana dili eğitiminin ailede yeterli düzeyde verilememesi
B) Dil konusundaki yanlışların kanıksanması
C) Yabancı dil öğretiminin devlet okullarında yapılması
D) Türkçe üzerine yeteri kadar akademik çalışma yapılmaması
E) Dil konusundaki kurumların yetersiz kalması

7. Sosyal fobi erişkinlerde olduğu gibi çocuklarda da en sık toplum içinde konuşma, yemek yeme, yazı yazma, otorite figürleri ile konuşma gibi durumlarda daha yoğun olarak yaşanan; yanlış bir şey söyleyeceği, küçük düşeceği korkusu ile sosyal ilişkilerden kaçınma, sosyal ortamlarda nefes darlığı, çarpıntı, titreme, ağız kuruluğu, baygınlık hissi, karın ağrısı gibi bedensel belirtilerin de eşlik ettiği bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Bu çocuklar özellikle misafir ağırlama, başkaları ile tartışma, toplulukta telefonla konuşma, başkalarının önünde yazı yazma, topluluk önünde konuşma, başkalarının önünde yeme içme gibi durumlarda belirgin sıkıntı yaşar ve bu durumlardan kaçınmaya çalışırlar. Bazı olgularda sosyal fobi okul korkusuna neden olabilir. Sıklıkla ergenlikte başlar ve kız çocuklarda daha sık görülür. Bu çocukların sosyal beceri düzeyleri düşüktür, az sayıda arkadaşları vardır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Korkulan kişilerin çabasıyla sosyal fobiden kurtulunacağı
B) Korkuların telkinlerle aşılabileceği
C) Psikolojik durumun fiziksel sonuçlar üretebileceği
D) Sosyal fobinin en çok çocuklarda görüldüğü
E) Sosyal fobinin daha çok kentlerde görüldüğü

8. Açlık, karaciğerdeki glikojen miktarı belirli bir seviyenin altına düştüğünde hissedilen ve genellikle beraberinde yeme arzusu da getiren his veya duruma verilen isimdir. Biyolojik olarak yaşanan gereksinim yanında çevresel etkiler de bireylerin açlık gereksinimi yaşamalarına neden olabilir. Güzel bir pastanın görüntüsü, güzel kokan bir simit gibi çevresel unsurlar biyolojik süreçleri tetikleyebilir ve ani bir açlık dürtüsüne neden olabilir. Bu tarz yiyecek koku, görüntü ve düşüncesi insülin salgılanmasına ve kandaki glikoz seviyesinin düşmesine neden olmaktadır. Bir şekilde çevresel unsurlar aslında herhangi bir biyolojik gereksinim olmadan da biyolojik süreçlerin harekete geçmesinde etkili olabilmektedir.

Bu parçada vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Açlık duygusunun bir süreliğine ötelenebileceği
B) Açlık duygusunun psikolojik boyutları olduğu
C) Biyolojik yapının bireyden bireye değiştiği
D) Kültürel yapının beslenme alışanlıkları üzerinde etkili olduğu
E) Yağ oranının yüksek olmasının açlığı tetiklediği

PEGEM AKADEMİ

9. (I) Hepimizin yakından bildiği üzere Türkçe, Cumhuriyet Dönemi'nde, kendi tabii gelişmesi dışında bir inkılâp konusu olarak da ele alınmıştır. (II) Bunun başlıca sebebi, dilimizin XIII. yüzyıldan XX. yüzyıl başına kadar uzanan yol alışı sırasında, tarihî ve kültürel şartlara bağlı olarak dıştan gelen etkiler altında uğradığı birtakım tıkanmalar ve bunların giderilmesi için alınması gerekli tedbirlerdir. (III) Aslında, dil konusu üzerinde yalnız Cumhuriyet Dönemi'nde durulmuş değildir. (IV) Dil tarihimizde, başlangıcı Tanzimat Dönemi'ne kadar uzanan bir dil davası vardır. (V) Ancak Cumhuriyet Dönemi'nin dil davası, konunun gelişmesi bakımından kendinden öncekilerin bir devamı olmakla birlikte, dayandığı fikir temeli bakımından modern Türkiye Cumhuriyeti'nin millî devlet yapısını oluşturan temel ilkelere, devlet felsefesinin gerekli kıldığı şartlara ve millî kültür politikasına uygun düşen sistemleştirilmiş bir dil davasıdır.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde yaygın bir kanının doğru olmadığı anlaşılmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Güncel olanı yazmanın bazı tehlikelerinden hep kaçınırım. Yüzeysel yargılarla, gündemi yakalayacağım kaygısıyla, yüzeyde kalmaktan korkarım. Oysa her güncelin derinine indiğinizde, güncel kalıcı kılma olanağı yaratabilirsiniz. Güncel mayalandırmazsanız sığ bir yazı çıkar ortaya. Ben hep güncele başvururken şunu düşünürüm. Bunu oluşturan nedenleri anlamalıyım. Hiçbir gündem maddesi birden o gün, o saat oluşmaz. Onu besleyen kaynaklara gitmek zorundasınız. Akan suyun kaynağına giderseniz hem güncel boyutlandırır hem de kaynağa ulaşırsınız. Gündemi yaratmak sözünü kabul edeyim mi? Övünmek gibi olmasın ama birçok konuda bunu başarabildim.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Güncel konularla ilgilenmediği

B) Daha çok siyasi olaylara ilgi duyduğu

C) Güncelin oluşum sürecini yakalamaya çalıştığı

D) Güncel konuların ilgi çekmediğini düşündüğü

E) Edebî yazmanın kalıcı olabileceğine inandığı

11. Yahya Kemal'in şiirleri güzel doğa manzaraları gibi insanın birden hoşuna gider. Onlardan zevk almak için bir düşünce gayretine lüzum yoktur. Rüzgâra, suya, aydınlığa kendini bırakır gibi bu ahenkli ve içi hayat dolu mısralara kendini bırakıvermek yeter.

Bu parçaya göre, Yahya Kemal ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Şiirlerinde doğa konularına yer verdiğine

B) Düşsel ögeleri sıkça kullandığına

C) Okuru zorlamayan bir anlatımı olduğuna

D) Sıradan şeyleri şiire aktarabildiğine

E) Sanatsal anlatımı öne çıkardığına

12. İçinde duygusallığı barındıramayan şiiri sevemiyorum, kanım ısınmıyor o şiire. Bence bir şair duygu ve düşünce metaforları arasında bir denge kurmak için çok fazla çaba harcamamalı. Şairin, düşünceyi duygunun içinde eritecek, düşünceyi duyumsatacak, düşünceyi duygunun tamamlayıcısı olan bir parça durumuna getirecek donanımda olması gerektiğine inanıyorum.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Sizce bir şair hangi vasıflara sahip olmalıdır?

B) Şiirin müzikal açıdan bir değeri olduğunu düşünüyor musunuz?

C) Düşünceyi ve duyguyu şiirinde dengeleyebilen şair sizce kalıcı mıdır?

D) Duygusal yönü ağır basan şiirleriniz okur tarafından ilgi görüyor mu?

E) Şairin asıl görevi duyguları anlatmak mı?

PEGEM AKADEMİ

13. Acı yaşayana özgüdür ve tabii ölüm de. Ölüm, başka olasılıkların olmadığı tek durumdur. Oysa acı başka olasılıkların da olduğu bir duruma, yani hayata işaret eder. Bu yüzden acı, yaşamın devam ettiğine dair işarettir. Ama daha önemlisi hayatın tüm olasılıklarını görmemize yardım eder. Acı bize hayat okyanusunun ortasında küçük bir ada sunar ki denizin ortasında kaldığımızda yüzmekten tamamen vazgeçmeyelim.

Bu parçada "acı"nın hangi özelliği vurgulanmıştır?

A) İnsana huzursuzluk vermesi
B) İnsana yaşadığını hissettirmesi
C) Hayatın gerçeklerini göstermesi
D) Karamsarlığa neden olması
E) Geçici mutluluklar yaşatması

14. Belli bir akrabalık sistemi içinde kişiye düşen yerin, her kültürde farklı olduğu anlaşılmaktadır. Söz gelimi Batı kültüründe bir dayı tipi vardır ama Doğulu insanlar, Batı kültürünü etnografya açısından inceleseler, bu dayı tipini, kendi kültürlerindeki annelerinin erkek kardeşine benzetmekte güçlük çekerler. Öte yandan evli bir Batılı kadın da, çok eşliliğin, yani bir evde kocanın başka eşlerinin de bulunmasının, önemli ve ağır işleri hafiflettiği için ilk eş tarafından da istenmesi olgusunu kolay kolay anlayamaz.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Batı toplumu, aile kavramına daha serbest bir şekilde bakmaktadır.
B) Sosyal ilişkilerin algılanması kültürden kültüre farklılık göstermektedir.
C) Doğulu insanlar akrabalık konusunda birbirine çok sıkı bir şekilde bağlıdır.
D) Toplumlar geliştikçe aile bağları da o oranda gevşemektedir.
E) Aile kurumunun değişime uğraması toplumsal bir tehlikedir.

15. Evdeydim, kitabımı yazıyordum. Sayfalar sonra, ortasını tam geçmiştim ki yazdığımın hoşuma gitmeye ve gerçekten hoşuma gitmeye başladığı o an geldi, yazmayı sürdürmek o andan sonra daha kolay olmasa da. Kendimi bitkin hissediyordum. Uykum gelmişti. Biraz önce romanın kadın kahramanı bir öfke nöbeti geçirmiş, bu da benim bütün gücüme mal olmuştu. Biraz uzanmak istiyordum ama başka bir odada bulunan yatağa ya da kanepeye değil. Kitabımda geçen tahta divanda biraz kestirecektim.

Bu düşünceleri aktaran bir yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Romanlarını hayali unsurlarla oluşturmaktadır.
B) Roman kişilerini genellikle tanıdığı insanlardan seçmektedir.
C) Romanını oluştururken aynı zamanda romanı yaşamaktadır.
D) Romandaki olayları gerçek yaşamdan almıştır.
E) Romanlarının bir kısmı kendi yaşamını yansıtmaktadır.

16. Şiir yayımlayan dergi sayısı 70. Bu dergilerde 1000'den fazla şiir yayımlandığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu 70 dergiden ancak 10'u bir yılda beş altı sözü edilebilir şiir yayımlamış. Sayısı fazla ve üzerinde çok çalışılmamış ürünler veriliyor, bunlardan ancak bir kısmı ortalamaların üzerinde. Ama hakkında konuşabileceğimiz şiir sayısı belli değil. Dilden dile dolaşan kaç şiir, hatta kaç dize var?

Bu parçaya göre şiirin kalıcı olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Özlü bir anlatım yapılmasına
B) Açık ve anlaşılır olmasına
C) Özenli bir şekilde yazılmasına
D) Şiir geleneğine uygunluğuna
E) Sade bir dille yazılmasına

PEGEM AKADEMİ

17. Okur sayıları her zaman şaşırtıcıdır ve bazen çok büyük yanlış anlamalara sebep olabilir. Bazı metinlerin ortalıkta dolaşan pek az nüshasıyla son derece yaygın etkileri göz önüne alınacak olursa bu iddia daha iyi anlaşılacaktır. Descartes'ın meşhur eseri iki bin adet basılmıştı. Descartes dünün değil de bugünün seçkin bir bilgi kuramcısı olsaydı ve şu an yaşasaydı, bu kitabı daha çok basmazdı. Hatta belki daha sakınarak bin sekiz yüz basardı. Çünkü herkesin ilgisini çekmezdi. Gerçek şu ki büyük yayınevleri hesaplarını yüzlerce nüsha üzerinden yapıyorlar, binlerce nüsha üzerinden değil.

Bu parçaya göre bazı önemli metinlerin az basılması aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olabilir?

A) Yalnızca, o metinlerle ilgilenen sınırlı sayıdaki bir okurlar topluluğuna ulaştığının

B) Bilime verilen önemin günümüzde gittikçe azaldığının

C) Basım - dağıtım ağının yeterince yaygınlaşmamış olduğunun

D) Baskı tekniklerinin sanıldığı kadar gelişmemiş olduğunun

E) Metinlerin başarısının sadece okurların sayısıyla ölçüldüğünün

18. Bilim insanı olmak, toplumun öteki mesleklerinden olanlarla araya sınır çizmeyi gerektirir. Çünkü bilim insanı, sadece bugün için yaşamaz, geleceği de düşünür. Gelecekten sorumlu hisseder kendini, kendisine devredilen mirası alır, işler, yetkinleştirir, yeni kuşaklara armağan eder. O bilir kendisinin sınırlı bir gücü olduğunu ama çalışmaları kesintiye uğratmaz. Duraganlığa tahammülü yoktur. Her konuyu ince eleyip sık dokur.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Bilimde öznelliğe yer yoktur.

B) Bilimsel bilgi, birikimli olarak ilerler.

C) Bilimin konusu ile sanatın konusu birbirinden farklıdır.

D) Fen bilimleri ile sosyal bilimlerin yöntemleri birbirinden farklıdır.

E) Bilimsel çalışmalar, teknolojinin gelişmesinde de itici güç olmuştur.

19. Nasreddin Hoca'nın çok sevdiği eşeği bir gün kaybolmuş. Hoca, eşeği aramak için kırlara doğru açılmış. Bir taraftan da bir türkü söylemeye başlamış. Böylece dolaşıp dururken bir tanıdığına rastlamış.

Tanıdığı:

- Hoca, böyle türkü çağıra çağıra nereye gidiyorsun, diye sorar.

Hoca merhum da eşeğini kaybettiğini, onu aramakta olduğunu söyler.

Tanıdığı:

- Bu ne iştir Hoca Efendi? Benim bildiğim, insan eşeğini kaybetti mi feryat eder, ağlar, dövünür. Sen ise türkü söylüyorsun!

Hoca, ona önündeki tepeyi gösterir.

- Bir ümidim şu dağın ardında kaldı. Eşeğimi orada da bulamazsam, o zaman siz dinleyin bendeki feryadı!

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İnsanlar kayıpları karşısında üzüntülerini abartmamaktadır.

B) İnsanlar zor durumda kaldıklarında başkalarının yardımına ihtiyaç duymaktadır.

C) Zorluklar karşısında yılmayınca olumlu sonuçlara ulaşılabilir.

D) Zorluklar karşısında durmamız, umudumuzun sürmesine bağlıdır.

E) İnsanlar, başkaları yardıma ihtiyaç duyduğunda kayıtsız kalabilmektedir.

20. Can sıkıntısına yol açan etkenlerden biri, şimdiki durum ile engel olunamaz şekilde hayalinde canlanan, geçmiş hatıralar arasındaki aykırılıktır. Can sıkıntısı başka bir ortamda, insan yeteneklerinin tam olarak kullanılamadığı durumlardır. Can sıkıntısı aslında bir olaylar özlemidir, hem de yalnız hoşa gidecek olaylar değil bunalım kurbanının bir günü öbüründen ayırt etmesine yardım edecek herhangi bir olay özlemidir. Can sıkıntısının aksi ise haz değil heyecandır. Büyük başarılar bu heyecanı sağlar, bu başarılar ise devamlı çalışmalarla elde edilebilir, hem de öylesine meşgul edici bir çalışma ki insanda yorucu eğlencelere dalmak için enerji bırakmaz, böylelikle hoşnut yaşamak mümkün olur.

Bu parçaya göre can sıkıntısının olmaması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Çeşitli çalışmalar içinde olmakla

B) Geçmişle bağların koparılmasıyla

C) İnsan yeteneklerinin saklı kalmasıyla

D) Şimdiki anın değerinin bilinmesiyle

E) Pek çok yorucu eğlence peşinde olmakla

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE

1. Ülkemizin en büyük adası Gökçeada, Çanakkale iline bağlı bir ilçedir. 5978 kişinin yaşadığı bu adada, nüfusun büyük bölümü ilçe merkezi Çınarlı'da toplanmıştır. Adada ayrıca 5 köy vardır: Bademliköy, Dereköy, Kaleköy, Tepeköy, Zeytinliköy. Topraklarının % 26'sı tarıma elverişli olan adada, yerel gereksinimi karşılamak için tahıl tarımı yapılır. Zeytin ağaçları ve üzüm bağları geniş yer tutar. Hayvancılık da gelişmiştir. Yine Çanakkale ilinin ilçelerinden biri olan Bozcaada'da bütün nüfus, adanın tek yerleşme merkezi olan ilçe merkezinde toplanmıştır. Üzüm bağları adalıların başlıca gelir kaynağıdır. Dördüncü büyük adamız Uzunada'da yerleşme yoktur, bazı askeri tesisler kurulmuştur.

Bu parçaya göre Gökçeada'daki tahıl üretiminin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ada gelirlerini artırmak
B) Ada halkının ihtiyacını karşılamak
C) Çevre adalardaki halkın ihtiyacını karşılamak
D) Toprakların çoraklaşmasını önlemek
E) Uzunada'daki askeri tesislerin ihtiyacını karşılamak

2. "Ada", "Armageddon"dan sonra Michael Bay'in bilimkurgu unsurları içeren ikinci filmidir desek yanlış olmaz ama açıkçası pek bir anlamı da olmaz. Çünkü hikâyesi hangi türlerle akrabalık içinde görünürse görünsün, Michael Bay'in film üretebildiği tek bir tür olduğunu biliyoruz. Komedi aksiyon, bilimkurgu aksiyon, romantik aksiyon... Bay, hepsini çekebilir.

Bu parçada sözü edilen yönetmenin filmlerinde görülen olumsuz durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bütün türlerinin aksiyon içermesi
B) Kendi kişisel düşüncelerini yansıtması
C) Gerçekçilikten uzak olması
D) Kalitesinin düşük olması
E) Konularının birbirinden farklı olması

3. Yaşamının sevgiyle dolu olmasını istemeyen bir tek insan çıkacağını sanmam. Ama bunu gerçekleştirebilmek için ilk çabayı biz gösteriyor muyuz? Arzuladığımız sevgiyi bize başkalarının sağlamasını beklememeliyiz. Kendimiz bir sevgi kaynağı olmalıyız. Başkalarına örnek olmak istiyorsak içimizdeki sevgi ve şefkati harekete geçirmeliyiz.

Bu parçada vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sevginin kaynağının kişinin kendisi olduğu
B) Karşılıksız sevginin daha anlamlı olduğu
C) Sevgisiz insanın mutlu olamayacağı
D) Sevmenin sonradan da öğretilebileceği
E) Herkesin sevmek ve sevilmekten haz aldığı

4. Gençliğimde severek okuduğum yazarların şimdi tamamen yaşlandıklarını ve kabuklarına çekildiklerini görüyorum. Toplumda sanat anlayışının her geçen gün değişmesine rağmen onlar sırça köşklerinde hayatın nabzını tuttuklarını sanıyorlar. Onlara "dinozor" denilmesi de bu yüzden sanırım. İyi ki bizim gibi toplumla soluk alıp veren yeni nesil yazarlar var.

Bu parçada sözü edilen yaşlı yazarların eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanat ilkelerinden ödün vermemeleri
B) Toplumsal yaşama katkıda bulunmamaları
C) Gerçekleri yaşamadan yazmaları
D) Değişime ayak uyduramamaları
E) Tecrübelerini gençlere aktarmamaları

5. Başarıya giden ilk adım, başarıyı istediğinize karar vermek ve ona ulaşmak için ne gerekirse yapacağınıza dair söz vermektir. Çoğu insan başarıyı istediğini söyler ama gerçekte başarıya eşlik eden sorumluluğu almaya cesaret edemez. Bir işi yapmaya karar verdiğinizde, başarınız için planlı, cesur ve bilinçli bir tavır göstermeniz gerekir.

Bu parçaya göre, başarıya giden yol aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Doğru kararlar almaya
B) Amaçları doğru belirlemeye
C) Kararlı ve azimli olmaya
D) Grup çalışmasını önemsemeye
E) Hatalardan ders çıkarmaya

PEGEM AKADEMİ

6. Andre Gide insan yaşadığı ya da tanık olduğu bireysel ya da toplumsal bir gerçeğin kendisiyle birlikte yok olup gitmesine razı olmaz. Bunu ortaya koyarak topluma, tarihe bir katkıda bulunmak ister. Bazen de, yaşadıklarını başkalarıyla paylaşma eğilimi ağır basar. Gide, konuyla ilgili bir konuşmasında "Bu yazıları yazmak bazı şeyleri ölümün elinden kurtarmaktır." demiştir.

Bu parçada sözü edilen yazara göre yazmanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duygu ve düşüncelerini diğer insanlarla paylaşmak

B) Yaşananların, tarihe gömülerek kaybolmasını engellemek

C) Farklı düşünce ve duyguları bir arada sunabilmek

D) Siyasi gerçeklere belgelerle ışık tutmak

E) Edebiyatın gelişmesine katkıda bulunabilmek

7. Olabilir olanı yapabileceğinize kendinizi inandırırsanız ne denli güç olursa olsun onu başarırsınız. Bu iş isterse en yüksek dağın zirvesine tırmanmak gibi zor bir iş olsun. Sizin azminiz karşısında o dağlar küçülür, size yol ve geçit verir. Ancak dünyadaki en sıradan işi yapamayacağınızı düşünüyorsanız onu yapmanız mümkün olamaz ve küçük tepecikler bile karşınıza aşılmaz dağlar gibi dikilir.

Bu parçada özellikle aşağıdakilerin hangisinin önemi üzerinde durulmaktadır?

A) Hırsın

B) Öz güvenin

C) İnatçılığın

D) Dayanışmanın

E) Yeteneğin

8. Marconi olmasaydı radyoyu, Gutenberg olmasaydı matbaayı bir başkası icat edecekti. Yine Galileo olmasaydı dünyanın döndüğünü bir başkası mutlaka söyleyecekti. Fakat Sokrates, Hegel, Descartes, Kant, İmam Gazali, İbni Haldun olmasaydı onların felsefe sistemleri de olmayacaktı.

Bu parçada felsefi bilginin hangi yönü vurgulanmıştır?

A) Bilimsel temellere dayanması

B) Akıcı olması

C) Eleştiriye yer vermesi

D) Öznel olması

E) Çağdan çağa değişmesi

9. Birini eleştirmeden, azarlamadan, ona ithamda bulunmadan önce kendinize şunu sorun: "Bu gerçekten önemli mi?" Birçok durumda önemli değildir, cevabını aldığınızda da uyuşmazlıktan kaçınmış olursunuz. Olumsuz bir tutum içine gireceğinizi hissettiğiniz an kendinize sorun, "Gerçekten önemli mi?" Bu soru daha hoş bir ev ortamı yaratmada büyüsel bir işleve sahiptir. Büroda da geçerlidir. Eve giderken trafikte birisi aniden önünüze geçtiğinde de... Bu soru, hayatta tartışma yaratmaya açık tüm durumlarda işinize yarar.

Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tartışmaların birçoğunun önemsiz şeylerden kaynaklandığı

B) İnsanların büyük bir bölümünün düşünmekten kaçındığı

C) Önemli sorunların tartışılarak çözüme kavuşturulacağı

D) Tartışmaların bir haksızlık göstergesi olduğu

E) Konuşarak her sorunun aşılabileceği

10. Bir tarih kitabı, ne denli güzel ne denli etkileyici bir üslupla yazılmış olursa olsun, kabul ettirmeye çalıştığı şeyleri belgelere dayandırmıyorsa o kitabın tarih bilimi açısından bir önemi yoktur.

Bu parçaya göre bir tarih kitabından beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olayları sıkmadan anlatması

B) Nesnel bir nitelik taşıması

C) Okuyucuya bilgi vermesi

D) Okuyucuya tarih sevgisi aşılaması

E) Üslubunun etkileyici olması

11. Yunus'un dilinin büyük gücü, sözcük bilincinden, dizelerin Türkçe söz diziminden, ahenk ve vurgusundan kaynaklanmaktadır. Yunus'un dili, özellikle şiirlerde, belli oranda etkilerinde kalmış olmakla birlikte Arapça ve Farsça tarafından istila edilmemiş, saf bir dildir. Böyle olduğu içindir ki Yunus, yüzyıllar boyu varlığını korumuş, günümüze dek sevilerek okunmuş ve şiirleri ezberlenmiştir.

Bu parçaya göre Yunus'un günümüzde de keyifle okunmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akıcı bir dille yazması

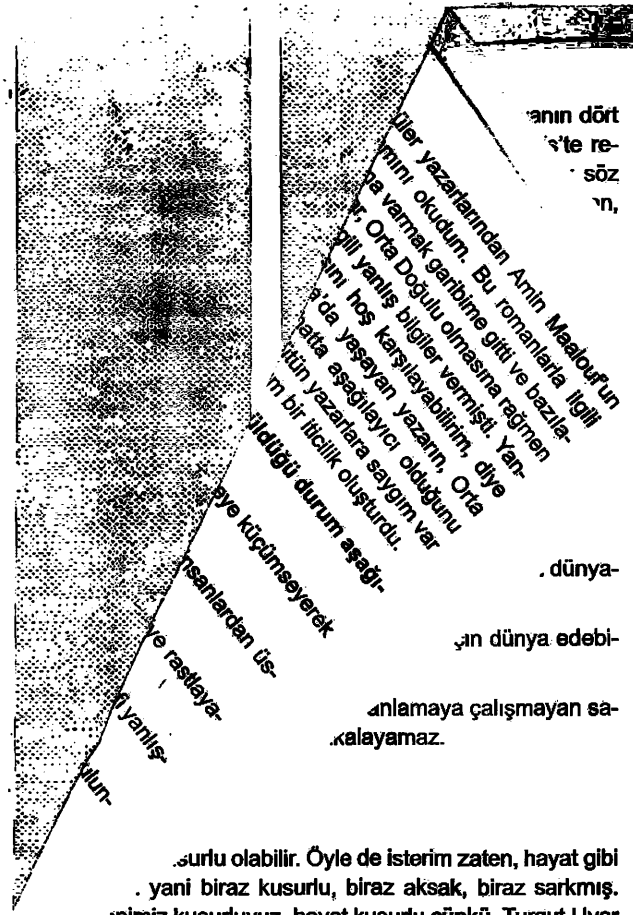
B) Arı bir dil kullanması

C) Etkileyici bir üslubu olması

D) Özgün bir anlatımı olması

E) Konularını halktan alması

PEGEM AKADEMİ

...anın dört
...'te re-
... söz
...n,
...ler yazarlarından Amin Maalouf'un
...mını okudum. Bu romanlarla ilgili
...a varmak garibime gitti ve bazıla-
...r: Orta Doğulu olmasına rağmen
...bili yanlış bilgiler vermişti. Yan-
...ını hoş karşılayabilirim, diye
...da yaşayan yazarın, Orta
...latta aşağılayıcı olduğunu
...tüm yazarlara saygım var
...m bir iticilik oluşturdu.
...ildüğü durum aşağı-
...ye küçümseyerek
...nsanlardan üs-
...e rastlaya-
...yanlış-
...lum-
. dünya-
...ın dünya edebi-
...anlamaya çalışmayan sa-
...kalayamaz.

...surlu olabilir. Öyle de isterim zaten, hayat gibi
. yani biraz kusurlu, biraz aksak, biraz sarkmış.
...epimiz kusurluyuz, hayat kusurlu çünkü. Turgut Uyar
da "Efendimiz acemilik." demiyor mu?

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşamda olduğu gibi edebiyatta da eksik ya da yanlışlar doğal karşılanmalıdır.

B) Her eserin kendine göre bir güzelliği vardır.

C) Duyan, düşünen insan eksik ve yanlışları görmezden gelemez.

D) Hatalarımızdan ders çıkarmayı bilmeliyiz.

E) Şiir, edebî türler içinde kusura en açık olan türdür.

14. Bugünün Türkiyesi'nde, çoğu kişi bundan habersiz de olsa, müthiş bir sanatçı kadrosu var. Örneğin, Fransızcaya çevrilmiş Türk yazarları Yunan yazarlardan da fazla. Prag Devlet Tiyatrosunda bir yıl boyunca oynayan *Keşanlı Ali Destanı* gözümüze çarpmıyor bile. Ne Aziz Nesin'in Sovyetlerde satış rekorları kıran yapıtları ne Güney Amerika'ya kadar uzanmış Türk romanları toplum kıvancına mal ediliyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Sanatçı yetiştiren kurumların yetersiz olması

B) Sanatsal zenginliklerimizin fark edilmemesi

C) Yabancıların sanat alanındaki seviyesine erişilememesi

D) Yeni neslin sanat konusunda bilinçsiz yetişmesi

E) Sanata verilen değerin günden güne azalması

15. Bilimsel iletişimin temeli doğruluk, netlik, kısalık ve tutarlılıktır. Ancak zaman zaman kavramlar görecelilik taşır şekilde karşımıza çıkmaktadır. Üstelik ideoloji söz konusu olduğunda herhangi bir ideolojik söylemin doğruluğunu, tutarlılığını sınamak bu çalışma kapsamında olası görülmemektedir. Netlik ve kısalık kavramları bilimsel olduklarını ileri süren bazı yayınlarda karmaşık bir şekilde karşımıza çıkmıştır. Örneğin, "Eleştiri, 'tuhaf bir yaklaşımın' öznesine dönüşüyor ve bağlamından soyutlanıyor. Bu sürecin sonunda eleştirilen olgu, ...ndisi için yaşamsal bir meşruiyet zeminine çoktan kavuşurken köşeli olmakla suçlanan karşıt söylem tüm eleştirel kimliğinden soyutlanarak absürde indirgeniyor..." şeklinde okuyucu için oldukça belirsiz bir dil kullanımı sergilenmektedir. Her ne kadar bu tür kullanımlara rastlansa da bunu doğru bir yaklaşım olarak görmek mümkün değildir.

Bu parçada yakınılan durum aşağıdakilerin hangisidir?

A) Bilimsel kavramların yeterince aktarılamaması

B) Bilimsel yazılarda ağdalı bir dil kullanılması

C) Bilimsel çalışmaların bilimsel kurallar çerçevesinde yapılmaması

D) Bilimsel yazıların okur tarafından ilgi görmemesi

E) İdeolojilerin bilimsel yaklaşıma tercih edilmesi

16. Şiir bana içinde yaşadığım, elimle tutup gözümle görebileceğim dünyayı anlatmalı ancak benim görebildiklerimi anlatması yetmez. Yaşadığım hâlde adlandıramadıklarımı, baktığım hâlde göremediklerimi anlatmalı ki onu okuduktan sonra yeni bir insan olayım ve bulunduğum noktadan farklı bir noktaya gideyim.

Bu parçaya göre şiirden asıl beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okuru sanatsal açıdan eğitmesi

B) İnsan duygularını en açık şekilde anlatabilmesi

C) Kişiye, anlamlandıramadıklarını göstermesi

D) Toplumsal sorunlara çözüm üretmesi

E) Kimi güzellikleri tüm insanlara göstermesi

PEGEM AKADEMİ

17. Bir sanat yapıtı ancak alıcısının yeniden üretimi ile tamamlanır. Bu yüzden sanat olgusu, günümüzde gittikçe daha da öznel bir nitelik kazanmaktadır. Sanatçı, yapıtının algılanma sürecini de daha yaratım aşamasındayken hesaba katmaktadır.

Bu parçada sanat yapıtı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

A) Her devirde aynı değeri göreceği

B) Sanatçının yeteneği oranında başarılı olduğu

C) Sadece sanatçısına mal olmadığı

D) Özgün olması gerektiği

E) Herkesçe yorumlanamayacağı

18. Türküleri seviyorum. "Türküler, halkın hasretler kitabıdır." çünkü. Ama türküden korkanlar var. Kimileri, şunu yazma, buna değinme diyerek sanatı iğdiş etmek girişimleri içerisinde bulunuyor çoktandır. Bizler, toplumundan koparılıp kendi dünyasına çekilebilecek divan şairleri değiliz. Bizler toplumun değerlerinin ve kültürünün içinden çıkıp buralardan beslenen insanlarız.

Bu parçada şair aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Türkülerin bazı insanlar için gereksiz sayılmasından

B) Türkülerin toplumdan uzaklaştırılmaya çalışılmasından

C) Türkülerin toplumsal sorunlara çözüm üretemeyişinden

D) Sanatçıların türküyü sanat dalı olarak görmemesinden

E) Türkü türünün insanlara yeteri kadar tanıtılmamasından

19. Günümüzün pop
romanlarının tema
bazı detayların farkı
rına da üzüldüm. Yaz
buradaki coğrafyayla il
lış bilgiler veriyor olma
düşündüm. Ancak Frans
Doğu'ya bakışının alaycı
fark ettim. Bir yazar olarak bu
ancak bu, bende onaramadığı

**Bu sözleri söyleyen birinin üz
dakilerden hangisidir?**

A) Yazarın doğup büyüdüğü çevr
yaklaşması

B) Bahsettiği yazarın kendini diğer
tün görmesi

C) Okuduğu eserlerde hiçbir doğru bilgi
maması

D) Sözünü ettiği yazarın eserlerinde coğra
lıklar bulunması

E) Popüler yazarların küçümseyici tavırlarda bu
ması

20. Toplum yaşamında insan ilişkilerinin dengeli ve düzenli yürümesi için gerekli yasal düzenlemeleri yapacak, insanların bu yasalara uyup uymadıklarını izleyip uymayanları cezalandıracak bir büyük otoriteye ihtiyaç vardır ki o güç devlettir. Devletin olmadığı yerde her zaman karmaşa ve güvensizlik vardır.

Bu parçaya göre, devletin temel işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ticari ilişkileri düzenleyecek yasalar yapmak

B) Toplumsal yaşamda düzeni sağlamak

C) Vatandaşların sorunlarını gündeme taşımak

D) Toplumu dış tehlikelere karşı korumak

E) Vatandaşlarının eğitim ihtiyacını karşılamak

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE

1. Tarihsel dönem, bölge, kültür ve kişisel beğenilere bağımlı olarak ele alındığında müzik teriminin tanımı önemli farklılık gösterebilmektedir. Özellikle 20. yüzyıl çağdaş Batı müziğinde ortaya çıkan çok farklı müzik akımları, ortak bir tanımı büyük ölçüde zorlaştırmaktadır. Türkiye'de ise müzik her zaman kişisel ya da sosyal bir mesaj aracı olarak kullanıldı. Bunun nedeni, yaşadığımız toplumun söz esasına dayalı bir kültürel zemin üzerine oturması ve müziğinde de yine sözün önde tutulması. Hâlbuki müziği farklı açılardan ele alabiliriz. Yapılan her çalışma, o müziğin belli bir kısmı üzerinde yoğunlaşır ve literatüre yeni bilgiler ekler. Türkiye'deki çalışmalara baktığımızda ise çoğunun anlamsızca söz üzerine yoğunlaştığını görüyoruz. Aslında sadece müzik olarak da düşünülebilir. En azından bir denge sağlanmalıdır.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Müzik her toplumda farklı anlamlara mı sahip?

B) Müzik hangi toplumsal amaca hizmet etmelidir?

C) Müzik sadece müzik olarak düşünülemez mi?

D) Müziğin ortaya çıkışındaki etkenler nelerdir?

E) Müziğin çeşitlenmesi kültürel özelliklerle mi ilgilidir?

2. Son dönemlerde oldukça yaygınlaşan tükenmişlik sendromu adı altında çalışanların işten kaçtıklarını gördük. Kime sorsan kendinde bir tükenmişlik sendromu hissettiğini söylüyor. Ben hemen size söyleyeyim: Bu durum, tükenmişlik sendromu falan değil. Bildiğin tembelliğin modern deyişi. Akşama kadar boş vaktin var ve bir türlü yapacağın işlere başlayamıyorsun. İşte bu anlarda devreye giren bir sendromdur. Bu sendromun tedavisi ancak kişiyi güdüleyerek olabilir. Kendine hedef koyan ve yılmak nedir bilmeyen kişiler için bu sendromdan söz bile edemeyiz.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanlar, tembelliklerine çok kolay bahane bulabilmektedir.

B) Çalışmanın öncesinde kişinin içinde bu isteğin olması gerekir.

C) Boş vakitleri değerlendirmek için planlı olmak gerekmektedir.

D) Tükenmişlik sendromunun çözümü için çok çalışmak gerekmektedir.

E) İş yapabilmek tamamen istekli olmaya bağlıdır.

3. Özel Eğitim adıyla onlarca kurum açılıyor. Şu an sadece Levent semtinde 345 tane özel eğitim bürosu var. Bu tarz eğitimlerin birkaç saatlik sertifikayla olmayacağını düşünüyorum. Çünkü eğitime gelecek kişi özel şartlarıyla senin karşına çıkıyor. Yükseköğrenimini tamamlamış bir uzmanla sertifikalı bir kişi asla bir tutulmamalıdır. Burada yapılacak en önemli şey yeni açılan bu kurumların yeterlilik şartlarını yükseltmek. Ancak bu şekilde kaliteli bir eğitim verilebilir.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özel eğitim üzerine günümüzde birçok kuruluş açılmaktadır.

B) Özel eğitim alan kişilerin özel şartlarına hazırlık yapılmalıdır.

C) Eğitim kaliteleri belli bir seviyeye çekildiği müddetçe yeterlilik seviyelerinin artırıldığını düşünebiliriz.

D) Özel eğitimin sadece sertifika ile yapılması pek çok soruna yol açabilir.

E) Özel eğitim kurumları işlerine gereken önemi vermemektedir.

4. Tarih ile edebiyat ilişkisi uzun yıllar kendini edebiyat camiasına hissettirmiştir. Ziya Gökalpler, Yakup Kadriler ve dahası eserlerinde tarihî bilgileri ele almışlardır. Bu bir şiir de olsa, bir roman da olsa değişmemiştir. Yazar ucundan kıyısından mutlaka tarihî bir gerçeği eserinde işlemiştir. Edebiyatçılar edebiyatın tarihî temeliyle ele alınması gerektiğini düşünüyorlar. Tarihçiler de aynı şekilde tarihî bilgilerin edebî eserlerle yoğrulursa ancak ayakta kalabileceklerine inanıyorlar. Yani her iki taraf da kalıcı olmanın tarih-edebiyat iş birliğine bağlı olduğunu biliyor.

Bu parçada özellikle üzerinde durulan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarih ile edebiyat arasındaki ilişki iki bilimin bağımsızlığını doğurmuştur.

B) Edebî eserlerin temelinde tarihî olayları bulmak mümkündür.

C) Edebiyat ve tarihin ölümsüzlüğü, kardeşliklerine bağlıdır.

D) Edebiyatı tarihten bağımsız düşünmek onları yok saymakla birdir.

E) Edebiyatçıların tarihe olan tavırları edebiyatın gelişimi açısından önemlidir.

PEGEM AKADEMİ

5. Öğretmenlerin rolü toplum için büyük önem taşıyor. Doktor, avukat, mühendis ne olunursa olunsun mutlaka bir öğretmenin elinden geçiliyor. Öğretmenin yoğurduğu o beyinler ülkede söz sahibi olabiliyor. İşte bu durum öğretmenlerin eğitimi konusunu gündeme getiriyor. Bu noktada sene başı ve sonu seminerleri değerlendirilmesi gereken en önemli zaman dilimleridir. Öğretmen eğitimi gelecekte daha da önem kazandı mı öğretmenlere yönelik eğitimlerin sayısının da artacağını düşünüyorum.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğretmenlerin eğitimi üzerine birçok yöntem denenmiştir.

B) Meslek dallarını incelediğinizde bir öğretmen izine rastlarsınız.

C) Öğretmenlerin etkili olduğu kişiler ülke yönetiminde etkili olabilir.

D) Öğretmenlerin varlığı bir ülke için önemli bir veridir.

E) Eğitmenlerin de eğitilmeleri gerektiği bilinci oturursa öğretmenlerin de eğitimine zaman ayrılacaktır.

6. Geçenlerde Karadeniz yayla şenliklerinde ilginç bir olaya denk geldim. Şenlik tahmin edersiniz ki horonlar başladı ve horonun bin bir çeşidiyle devam etti. Tulumlar, kemençeler çalındı. Buraya kadar bir şey yok gibi. Asıl dikkatimi çeken horon sırasında sımsıkı birbirlerine bağlanmış olan kişilerin aslında farklı illerden geldikleri ve birbirlerinin adlarını dahi bilmiyor olmaları. Bundan daha harika ne olabilir? Birbirini hiç tanımayan bir grup insan sımsıkı tutunmuş vaziyette oyuna devam ediyor. Biri çıkınca da yerini hemen başka biri alıyor. Dayanışma dendi mi bence örnek bir olay bu etkinlik. Karadeniz halkı bu tarz etkinlikleriyle ülkemizde gerçekten örnek olacak bir yapıya sahip. Önemli olan buna benzer etkinlikleri ülke geneline yaymak ve birlikteliğin güzel bir örneği sayılan bu tarz etkinlikleri fazlalaştırmak.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birlik ve beraberliğin ortaya konulduğu etkinlikler artırılmalıdır.

B) Karadeniz halkı birlik kavramının vücut bulmuş hâlidir.

C) Etkinliklerin en büyük katkısı birlik beraberliği sağlamasıdır.

D) Sosyalleşen insanların empati yeteneği de gelişmektedir.

E) Ülkemizin birçok yerinde etkinliklere rastlamak mümkündür.

7. Heyelan dendi mi akla ilk gelen yer olan Karadeniz, son dönemlerde bu sorunu gidermiş gibi görünüyor. Artık bilinçlenen müteahhitler projelerini dere yataklarından, sağlam olmayan zeminden uzak tutuyorlar. Artık biraz daha içerilerde kayalık zemin üzerine yapılar inşa ediyorlar. En büyük payın kendilerinde olduğunu bilen müteahhitler Karadeniz Bölgesi'ndeki hemen hemen her projelerinde artık iki kat daha dikkatliler. Heyelana karşı en güzel bu şekilde önlem alınabilirdi. Ağaç bakımından ne kadar zengin olunursa olunsun yapılaşma zihniyeti oturmadı mı yol almak neredeyse imkânsız.

Bu parçada özellikle aşılanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapılaşmanın gelişmesi için içinde bulunulan coğrafyanın iyi bilinmesi yeterlidir.

B) Müteahhitler bilinçlendiği için son dönemlerde önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

C) Heyelanın en fazla görüldüğü yerlerde bile müteahhitler yoğun olarak çalışmaktadır.

D) Yapılaşma zihniyeti doğru olduğu müddetçe coğrafi etkenler aşılıp belli bir mesafe kat edilecektir.

E) Karadeniz Bölgesi'nin en büyük sorunu olan heyelan birçok bölgemizde vardır.

8. *Huzur* romanını okuyup da uzun uzun düşünmeyen var mıdır acaba? Peki ya *Yaban*'ı okuduktan sonra içindeki aydın profilini incelemeyen? *Çalıkuşu*'nu okuyup da mücadele eden bir öğretmene el uzatmak istemeyen olmuş mudur? Sanmıyorum. Edebiyatımız bunun gibi onlarca eseri barındırıyor bünyesinde. Önemli olan bunların bilincine varmak ve eserlerin ışığında yol alabilmek. Sadece okumak değildir edebiyatımıza sahip çıkmak ya da eserlerden bir şeyler almak. Tüm mesele eserin kazandırdıklarını hayatta tatbik edebilmektir.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okunan romanlar günlük hayata uygulanabilirse amaca ulaşılmış olacaktır.

B) Romanların hayatımız üzerindeki etkisi yaşanarak görülebilecek bir şeydir.

C) Yazarlar yazdıkları eserlerle özdeşleşmiş ve okurları etkilemişlerdir.

D) Eserlerin en önemli yönü okuruna bir mesafe kat ettirebilmesidir.

E) Okunan tüm eserlerin bir köşesinde hayata yönelik önemli getiriler olabilir.

REGEM AKADEMİ

9. Seyahat anlayışı kişiden kişiye değişir. Kimisi için seyahatin en güzeli memlekete yapılandır kimisi içinse yurt dışına çıkarken yapılan. Nereye yapılırsa yapılsın ortak olan bir şey vardır ki o da bulunduğun yerden uzaklaşmak. Bu durum yapılan bir araştırmayla netleştirilmiş. Araştırmaya göre 2055 kişiyle yapılan görüşmeler sonunda insanların %56'sı bulunduğu yerden uzaklaşma hissinin oradaki sıkıntıları da beraberinde götürdüğünden bir rahatlama yarattığını söylüyor. %44 ise uzaklaşma hissinden ziyade gidilmek istenen yerin olumlu taraflarını ön plana çıkarıyor. Ne olursa olsun sonuç uzaklaşma hissi galip geliyor. Bu durum bana acaba insanımız bulunduğu yerden memnun değil mi sorusunu düşündürüyor. Yine de olumsuz olmamaya çalışıyorum. Seyahatten yola çıkarak kendimi bir olumsuzluk denizine atmak istemiyorum. Fakat şunu da söylemeden edemeyeceğim seyahat edenlerle yapılan bu araştırmada verilen cevapların temelinde bir sıkıntıdan kurtulma isteği var. Yani bulunulan yer değil de o yerle ilgili bir sıkıntıdan uzaklaşma üzerine duruluyor. Bu da demek oluyor ki insan iş hayatında ya da günlük hayatında karşılaştığı sıkıntıları her ne kadar kapatmış gibi görünse de en güzel yolun oradan uzaklaşmak olduğunu görüyor.

Bu parçada yazarın üzerinde durduğu düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karşılaşılan sorunların üzerini örtmek kesin bir sonuç üretebilir.

B) Sıkıntılardan kaçma isteğinin altında bastırılmış bir seyahat isteği vardır.

C) Seyahat eden kimselerin tamamen sıkıntılardan uzaklaşma istekleri vardır.

D) İnsan kesin çözüm ürettiği sorunlarla asla bir daha karşılaşmamaktadır.

E) Sıkıntılara kesin çözümler üretmek yerine onlarla aramıza mesafe koymayı tercih ediyoruz.

10. Ulusların ahlak kuralları dişlere benzer. Ne kadar çürürse dokunmak o kadar acıtır. Bir oyun yazarı, tıpkı bir dişçi gibi, acı çektirmeden işini yapamaz.

Bu parçada, oyun yazarlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

A) Sağlam bir üslup yakalamak zorunda olduğu

B) Kalıplaşmış anlayışlara ters düşebileceği

C) Toplumsal konuları temel alması gerektiği

D) Oyunlarıyla halkı eğitebileceği

E) Sanatsal kaygı taşıması gerektiği

11. Son dönemlerde aşırı kilo, obezite oldukça yayılmış durumda. Toplumumuza şöyle bir baktığımızda obeziteye yakalanan o kadar insan görüyoruz ki şaşılacak sayıda. Her üç kişiden biri obez. Küçük yaşlarda gelen kötü beslenme alışkanlığı obezitenin başlıca sebebi. Aileden gelen genlerse zaten tuzu biberi oluyor. Genlerinde kilo almaya yatkınlık olan kişi bir de kötü beslenme alışkanlığı kazanırsa sonuç kaçınılmaz oluyor. Obeziteye karşı yapılacak belki de en önemli hamle ailelerin eğitilmesinden geçiyor. Aileler eğitilmeli ki çocukları küçük yaşlarda bu bilince ulaşsın. Bilinç sağlanırsa önceden önlemi alınarak obezite önlenmiş olur.

Bu parçada üzerinde durulan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ailelere gerekli eğitim verilebilirse obezite diye bir hastalık kalmayacaktır.

B) Gen faktörü obezite üzerinde çok büyük bir etkiye sahiptir.

C) Zamanında önlem almak obeziteyi önlemede yeterli olabilir.

D) Aşırı kilolarıyla mücadelede genellikle küçük çocukların olduğu dikkat çekiyor.

E) Özellikle çocukların okul çağlarında eğitim almaları bazı hastalıkları önleyebilir.

PEGEM AKADEMİ

12. Bunu okuyucular için söylemek pek mümkün değil, çünkü okurlarımız romancıları utandıracak kadar saygılı. Gelgelelim eleştirmenler ve eleştirel yazılarında romancılar, ne kadar da yüksekten bakıyorlar! Romancı ve yapıtı sanki bir suçlu ile suç. Bir yargılamadır alıp yürümüş. Kimi, Türk romanı yüzünden neredeyse yazı yazmaktan vazgeçecekken öteki yalnız ben vardım, var olacağım şamatasını usanmadan yineliyor. Söz gelimi, falan romancının yapıtındaki yanılgılar bir yargı cümlesiyle belirtiliyor, o falan romancıdan öğrenilenler hep es geçiliyor. Niye bu böyle? Öyle sanıyorum ki aydın hayatımızın gereği bu. Romancıyı bir bankacı, bir devlet memuru olarak göremediğimizden, onu bilinçaltında, gözümüzde büyütüyoruz; bu yüzden aşağılamayı da bir görev sanıyoruz.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Okurların romancılara sağlayabileceği katkılar var mıdır?

B) Okurlar romancının ilettiklerini tam anlamıyla kavrayabilir mi?

C) Eleştirmenler ve okurlar görevlerini tam anlamıyla yapıyor mu?

D) Romancının çabasına, gösterdiği gayrete yeterince saygı gösterilmiyor mu?

E) Romancının özgün olması, okuyucu sayısını artırır mı?

13. Bir dünya edebiyatı dostunun kolay kolay yanıtlayabileceği bir soru değil sorduğunuz. Okuduğum kitap sayısı birkaç bini aştı bugüne kadar, içlerinden bazılarını da birkaç kez dönüp dönüp okudum. İlke olarak herhangi bir edebiyatı, yazarı kitaplığımın dışında tutmanın, sempati ya da ilgi alanımın ötesine atmanın karşısındayım. Ama yine de sorduğunuzun bir de şu yönü var: Biri vardır, ne olursa olsun yer, çavdar ekmeğinden havuca kadar. Öyleyken bile yiyeceklerden üç dördü vardır, bunlara bayılır. Yine başkası vardır, birçok müzisyeni sever ama ilk tercihi yine Dede Efendi'dir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Bize, özellikle okumamızı tavsiye edeceğiniz kitaplar nelerdir?

B) Bir okuyucu olarak ne tür kitaplar bizi geliştirir?

C) Çok geniş bir kitaplığınız var, en çok severek okuduğunuz kitaplar hangileridir?

D) Özellikle çok beğendiğiniz ve ayrıcalıklı bir yere koyduğunuz yazarlar oluyor mu?

E) İnsanların, kitapları yazarının ideolojisine göre yargılamaları sizce doğru mu?

14. İnsanını, toplumunu kavramaya çalışmayan, ister yazınsal ve kuramsal açıdan olsun ister içerik açısından bilgileri, sezgileri yaşamdan geçirip arada denek taşına vurmayan romandan ne ot olur ne ocak. Roman, elbette tarihin, coğrafyanın, toplum biliminin işlevlerini doğrudan yüklenmez. Yüklenmemelidir. Yine de biz Tolstoy'u okurken Çarlık Rusyası'nı, Flaubert'i okurken Fransa'nın Louis Philippe Dönemi'ni, bu tarih ve coğrafya ortasındaki birey ilişkilerinden, onların iç dünyalarından yola çıkarak daha iyi kavrayabiliyoruz. Kısacası, romanın işlevi gerekliliğinde ise romancının işlevi de insanı toplumsal varlık olarak kavramamız için bu gerekliliği, benimsenirliği sürdürebilmesindedir.

Bu parçada yazarın bir romanda olmasını istediği özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Roman, bir tarih kitabı olmamalıdır kendine has özellikleri vardır.

B) Roman, toplumdan farklı düşünceleri işlemeli ve el feneri olmalıdır.

C) Roman, kendini sürekli yenilemeli uygarlık yolunda adım atmalıdır.

D) Roman, içinden çıktığı toplumu kucaklamalı onların duygularını anlatmalıdır.

E) Roman, toplumu değil toplum, romanı iyi irdelemeli ve kendine yol çizmelidir.

15. Bir denemeci için en önemli sorun -bu bütün yazarların da sorunudur- denemesini bir "can sıkma sanatı" olmaktan kurtarmaktır. Yani dört dörtlük bir denemenin bir adı da "kurtarılmış deneme"dir. Bunun için yapılacak şey, bir tümceden öbürüne geçerken uyuyup kalmamak, her an okurların bu söylenen şeylerden sıkılıp sıkılmayacağını hesaba katmaktır. Yani doldurmaca tümcelere, duygulara ve düşüncelere hiç gerek yoktur. Kendi yazınızı okurken yüzünüzde gülücükler açmıyorsa bilin ki okurların yüzünde hiç açmaz. Çünkü siz kendinizi kollasanız da, kendinizi kendi kanadınız altına alsanız da okurlar böyle bir şeye yanaşmazlar. Çünkü onlar, üzülerek söyleyeceğim ama acımasızdırlar. Her an elindeki kitabı fırlatıp atmanın yolunu gözlerler. Onun için yazar; kitabını okutturmak, kitabını rafa kaldırtmamak için, gerekenden fazlasını sunmamalıdır okura.

Bu parçaya göre yazarın, eserini "bir can sıkma sanatı olmaktan kurtarması" için yapması gereken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okuru ilgilendiren güncel konular seçmelidir.

B) Hangi çevre anlatılıyorsa o yörenin dil özelliklerini kullanmalıdır.

C) Gereksiz ayrıntılara, fikirlere yer vermeden olayları etkili anlatmalıdır.

D) Anlattığı her konuya yazar mutlaka kendi yorumunu katmalıdır.

E) O gün işlenen en popüler konuyu seçmeli ve sade üslup kullanmalıdır.

16. Günümüz şairlerinin çoğu, şiiri sadece duygudan ibaret zannediyor ve yanılıyorlar. Şiirde biçim kaygısı olmadan söyleyişte bir incelik bulunmadan duygu ve mananın çatısı altında teknikleri birleşmeden şiirin sadece ilhamla ortaya çıkabileceğini iddia etmek, gerçek şiirden ne kadar uzaklaştığımızın göstergesidir. Bugünkü şairlerin içine düştüğü durum, işte budur.

Bu parçada şairin günümüz şairleriyle ilgili yakındığı asıl durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eskiyi beğenmeyip arayış içinde olmaları

B) Eğitimleri olmadığından kusurlu bir söyleyişe sahip olmaları

C) Şiirde biçim özelliklerini göz ardı edip sadece anlama odaklanmaları

D) Şiirdeki teknik unsurlara hakim olmadıkları için bunları önemsemedikleri

E) Şiiri sadece kendi duygularını ifade aracı olarak görüp toplumsal faydadan uzak olmaları

PEGEM AKADEMİ

17. Günümüzde artan kitap ve yazar çeşitliliğine rağmen tek solukta okuyabileceğimiz kitap sayısı, tezat bir şekilde azalmıştır. Bir okuyucu olarak şunu söylemeliyim ki çağdaş yazarlardan oldukça az bir kesim okuma heyecanını yaşatabilmektedir. Bu yazarları keşfedebilmek için edebî açıdan yoksun birçok kitap okumanız gerekmektedir. Peki, üzerinden yüzlerce yıl geçmesine karşın tüm ülkelerde en çok basım yapan, derslerde okutulan ve artık 'klasik' niteliğini alan kitapların ve yazarların sihri neydi? Cümle kurabilmekten öte sıradan bir olay kurgusunu en etkili şekilde anlatmak ve yaşatmaktı yazarların sihri.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Yazılmasının üstünden yüzlerce yıl geçmesine rağmen klasik niteliği kazanmış eserlerin hâlâ okunuyor ve tartışılıyor olmasından

B) Günümüzde çok fazla ve çeşitli eser yazılmasına rağmen bunların çok azının etkileyici bir anlatıma sahip olmasından

C) Yazarların klasik eserleri okumadıkları için anlamsız ve içi boş eserler vermesinden

D) Yazarların suya sabuna dokunmayan konuları tercih ederek toplumsal fayda gözetmemesinden

E) Yazarların eser oluştururken üsluplarına dikkat etmeyerek akıcılıktan uzak eserler ortaya çıkarmasından

18. Bunun tamamen mümkün olacağını gösteren bir roman, henüz yok. Bazı romanlar, masalsı bir yapı içinde mekândan bağımsız görünseler bile en azından belirsiz bir mekâna sahiptirler. Bir romanda, mekânın çeşitli işlevleri vardır. Her şeyden önce ve en azından olayların bir dekorudur. Ama genel olarak mekân, vakanın varlık bulduğu yer, şahısların içinde yaşadıkları, kendi oluşlarını fark ettikleri alandır.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Romanın masala ait unsurları barındırması mümkün müdür?

B) Bir romanın mekândan bağımsız olması mümkün müdür?

C) Masalsı ögelerden yararlanması romanı olumsuz etkiler mi?

D) Zamanla birlikte türlerin birbirine karışması mümkün müdür?

E) Mekân seçiminin yanlış olmasının romanın başarısını belirlemesi mümkün müdür?

19. Bütün sanatların anası olan edebiyat, öteki sanat alanlarını her zaman etkilemiştir. Zamanımızın en gözde zanaat alanı olan sinemanın da bunun dışında kalması düşünülemezdi. Sonuç olarak elinizde yazılı bir metin yani senaryo ya da bir hikâye bir tretman yoksa bir film de yok demektir. Senaryo, yönetmenin kutup yıldızı, pusulasıdır. Bu nedenle güçlü romanlar ya da güçlü hikâyeler, her zaman sinemacıların ilgisini çekmiştir. Hem bir edebiyatçı hem de sinema tutkunu olarak bu iki farklı sanat türünün alışverişini doğal, hatta gerekli bulurum.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Edebiyatla sinemanın alışverişi hakkında neler düşünüyorsunuz?

B) Edebiyatın etkilendiği başka sanatlar var mıdır?

C) Senaryonun kitaptan uyarlanması, kesin başarı getirir mi?

D) Sinemanın edebiyattan beslenmesi, ne tür olumsuzluklar içerebilir?

E) Edebiyatın sinema haricindeki türlerle ilişkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

20. (I) Açlık duygusu midede oluşan kasılmalarla birlikte gelse de aslında mideyle ilgili özelliklerin ötesinde bir olgudur. (II) Midenin büyük bölümünün alınması ya da mide sinirlerinin kesilmesi durumunda bile açlıktan kaynaklanan öbür belirtiler (baş ağrısı, halsizlik, vb.) ortadan kalkmaz. (III) Hayvanlar kısa sürede, bu belirtilerin yalnızca besin alınca ortadan kalktığını öğrenirler. (IV) İnsanlara özgü olan iştah duygusuysa koku, görüntü ya da düşünce aracılığıyla bile harekete geçebilir. (V) Bu duygu bedenin gereksinmelerinin çok ötesinde de ortaya çıkabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE ÇÖZÜMLER

1. Parçada müzisyenlerin konsere çıkmak üzereyken akortlarının bozulması üzerine sorunu çözme yönünde bir çalışma yapıldığı ifade edilmiştir. Buradan da B seçeneğindeki ifadeye ulaşılabilir.

Cevap B

2. Parçadaki "Atmosferdeki oksijenin ana kaynağı, fotosentez yapan canlılardır. Üç oksijen atomunun birleşmesiyle oluşan ozon molekülü, bundan sonra ortaya çıkmıştır." ifadesi ışığında ozon tabakası ile ilgili olarak yeryüzündeki canlılığın bir ürünü olduğu yargısına ulaşılabilir.

Cevap B

3. Parçada "Bilinen tek şey yukarıda adlarını saydığımız fıkraların Hoca'yla ünlendiğidir." ifadesine dayanarak C seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir.

Cevap C

4. Parçadada "Göçebelik insanların yaşamını sürdürmek için evcil hayvanlarına bağlı olduğu yaşam biçimidir." ifadesi göçebe toplumların tüm faaliyetlerinin hayvanlar temelinde yürüdüğünü göstermektedir. Dolayısıyla göçebe yaşamın da hayvanların beslenmesi amacıyla sürdürüldüğü yargısına ulaşılabilir.

Cevap C

5. Parçadaki "söyleyiş biçimiyle bir başkaldırı" ve "burjuva dünyasını ve değerlerini zekice alaya alan" ifadeleriyle sözü edilen eserin eleştirel bir tavrı olduğu vurgulanmaktadır.

Cevap B

6. Parçadaki "Bugün gelinen hazin durumsa çoğu kimseyi artık rahatsız dahi etmemektedir. Hâlbuki bu alanda hazırlanmış eserler ile doktora tezlerinden birkaçına göz atıvermek, düşüncelerimizin berraklaşmasını sağlamaya yetecektir." ifadelerinde sorunların artık kabullenildiği ve sorun olarak görülmediğinden yakınılmaktadır.

Cevap B

7. Parçadaki "...yanlış bir şey söyleyeceği, küçük düşeceği korkusu ile sosyal ilişkilerden kaçınma, sosyal ortamlarda nefes darlığı, çarpıntı, titreme, ağız kuruluğu, baygınlık hissi, karın ağrısı gibi bedensel belirtilerin de eşlik ettiği bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır." ifadesinde psikolojik durumun fiziksel sonuçlar üretebileceğine değinilmiştir.

Cevap C

8. Parçada açlığın biyolojik nedenleri yanında psikolojik nedenleri de olduğu "Güzel bir pastanın görüntüsü, güzel kokan bir simit gibi çevresel unsurlar biyolojik süreçleri tetikleyebilir ve ani bir açlık dürtüsüne neden olabilir. Bu tarz yiyecek koku, görüntü ve düşüncesi..." ifadesiyle vurgulanmıştır.

Cevap B

9. III. cümledeki "Aslında, dil konusu üzerinde yalnız Cumhuriyet devrinde durulmuş değildir." ifadesinde yaygın bir kanının doğru olmadığı vurgulanmıştır.

Cevap C

10. Parçadaki "Bunu oluşturan nedenleri anlamalıyım." ifadesine dayanarak C seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir.

Cevap C

11. Parçada geçen "...onlardan zevk almak için bir düşünce gayretine lüzum yoktur." ifadesinden hareketle okuru zorlamayan bir anlatım yapıldığına ulaşılabilir.

Cevap C

12. Parçanın bütününde şairde olması beklenen vasıflardan söz edildiğine göre A seçeneğindeki soru parçaya en uygun sorudur.

Cevap A

13. Parçada "...acı, yaşamın devam ettiğine dair işarettir." ifadesiyle acının, insana yaşadığını hissettirmesi vurgulanmaktadır.

Cevap B

14. Parçaya göre, sosyal ilişkiler toplumdan topluma farklı değerlendirilmektedir. Bu ifade parçada verilen "dayı" ve "çok eşlilik" örnekleriyle daha da açıklanmıştır. Çok eşlilik Doğu bölgelerinde, hatta ilk eş tarafından bile normal karşılanmaktayken bu durum Batı bölgelerimizde oldukça ilkel, yanlış ve kabul edilemez bir durum olarak algılanmaktadır. Sonuç olarak, parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı, "Sosyal ilişkilerin algılanması kültürden kültüre farklılık göstermektedir." ifadesidir.

Cevap B

15. Parçada anlatılanlardan ve özellikle "Kitabımda geçen tahta divanda biraz kestirecektim." ifadesinden yazarın, romanı oluştururken romanı yaşadığına başka bir deyişle olayların kendisini sardığına ulaşılabilir.

Cevap C

16. Parçaya göre şiirin kalıcı olması özenli bir anlatıma bağlıdır. "Çok ve üzerinde çok çalışılmamış ürünler veriliyor" ifadesinde buna vurgu yapılmıştır.

Cevap C

17. Parçada sözü edilen eserlerin az basılması onların hitap ettiği okurun azlığıyla orantılanmıştır. Yeni basım sayısını ilgili okur sayısı belirlemektedir.

Cevap A

18. Parçadaki "Kendisine devredilen mirası alır, işler, yetkinleştirir, yeni kuşaklara armağan eder." ifadesinden bilimsel bilginin birikimli olarak ilerlediği yargısına ulaşılabilir.

Cevap B

19. Verilen fıkrada Nasreddin Hoca eşeğini kaybetmiş ve onu aramaktadır fakat bakabileceği son yere bakıncaya dek umudunu korumaktadır. Bakabileceği son yerde de bulamazsa yani son ümidini de yitirirse feryat figan edecektir. Buna göre, parçadan "zorluklar karşısında durmamız, umudumuzun sürmesine bağlıdır." anlamı çıkarılır.

Cevap D

20. Verilen parçada geçen "Can sıkıntısının aksi ise haz değil heyecandır. Büyük başarılar bu heyecanı sağlar, bu başarılar ise devamlı çalışmalarla elde edilebilir, hem de öylesine meşgul edici bir çalışma ki insanda yorucu eğlencelere dalmak için enerji bırakmaz, böylelikle hoşnut yaşamak mümkün olur." ifadesinde can sıkıntısının aksi tarif edilmiş ve bunun olması da "çeşitli çalışmalar" olarak gösterilmiştir.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

2

PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE ÇÖZÜMLER

1. Parçada "yerel gereksinimi karşılamak için" ifadesiyle tahıl üretiminin ada halkının gereksinimi karşılamak için yapıldığı belirtilmiştir.

   Cevap B

2. Parçada sözü edilen yönetmenin, hangi türde film çekerse çeksin, filmlerinin aksiyon içermesinden yakınılmıştır.

   Cevap A

3. Parçanın bütününde, herkesin sevgi dolu bir yaşam isteyeceğini ama bunu elde etmek için kişinin önce kendisinin karşısındakine sevgisini sunması gerektiğinden söz edilmiştir.

   Cevap A

4. Parçada geçen "Toplumda sanat anlayışının her geçen gün değişmesine rağmen onlar sırça köşklerinde hayatın nabzını tuttuklarını sanıyorlar." cümlesine göre yaşlı yazarların kendilerini geliştirmedikleri, eski bilgilerle yetindikleri anlatılmış, bu durum eleştirilmiştir.

   Cevap D

5. Parçanın ilk cümlesinde başarı için "ne gerekirse yapmanın zorunluluğu" anlatılmıştır. Buradan da başarının kararlı olmak ve onu istemekle mümkün olacağı sonucuna varabiliriz.

   Cevap C

6. Parçada "Bu yazıları yazmak bazı şeyleri ölümün elinden kurtarmaktır." sözüyle Gide, yaşananların tarihe gömülmelerine yazıyla engel olunacağını vurgulamıştır.

   Cevap B

7. Parçanın bütününde başarının yolu olarak "öz güven" gösterilmektedir.

   Cevap B

8. Parçada bazı bilimsel buluşların her zaman, birileri tarafından bulunabileceğini fakat felsefi görüşlerin sadece onu ortaya çıkaran filozof tarafından bulunabileceği aktarılmıştır.

   Cevap D

9. Parçada geçen "Gerçekten önemli mi?" sorusuyla aranan yanıt aslında söz konusu durumların önemli olmadığıdır. Parçanın bütününde verilen örneklerle sözü edilen durumların önemli olmadığı ve tartışmaların da büyük bir bölümünün önemsiz şeylerden kaynaklandığı vurgulanmaktadır.

   Cevap A

10. Parçada "belgelere dayandırmak" ifadesi ile kişisel etkilerden uzak durmak, yani nesnel davranmak gerektiği vurgulanmaktadır.

    Cevap B

11. Parçada "... Arapça ve Farsça tarafından istila edilmemiş, saf bir dildir." ifadesi Yunus'un dilinin saf bir dil olduğu için günümüze dek sevilerek okunduğunu belirtmektedir.

    Cevap B

12. Parçada şairlerin diğer sanatçılar gibi farklı mekânlarda eser sunamayacağı, bunun da nedeninin dilin sürekli takip edilmesi gereken, dinamik bir yapısı olduğu vurgulanmıştır.

    Cevap B

13. Parçanın ana düşüncesi şiirin de hayat gibi kusurlu olmasının doğal olduğudur.

    Cevap A

14. Parçada verilen örnekler Türk sanatı ve sanatçılarının başarısını göstermektedir. Bu başarıları insanların çoğu bilmediği için sanatsal zenginliklerimizin fark edilmediği ifadesine ulaşılabilir.

    Cevap B

15. Parçada örnekte de verildiği üzere, bazı yazılarda, özellikle bilimsel olduğunu ileri süren yayınlarda, anlaşılmaz bir dil kullanıldığından yakınılmakta ve parçanın başında belirtildiği gibi bilimsel iletişimin temelinin netlik, kısalık ve tutarlılık olduğu belirtilmektedir.

    Cevap B

16. Verilen parçada, şiirin kişiye somut dünyayı anlatması ve okuru etkileyip değiştirmesi gerektiğinden söz edilmiştir.

    Cevap C

17. Verilen parçanın genelinden, sanat eserinin sadece sanatçıya değil, okura da ait olduğu anlamı çıkmaktadır.

    Cevap C

18. Parçada bazı kişilerin yazılması ya da yazılmaması gerekenler yönünde telkinlerde bulunarak türkülere müdahalede bulunulmasından yakınılmıştır. Ayrıca, "bizler toplumdan koparılıp..." ifadesinde de türkü sanatçılarının dışlanmaya çalışıldığı eleştirilmektedir.

    Cevap B

19. Parçada yazarın Orta Doğulu olmasına rağmen Orta Doğu'yu küçümsemesi eleştirilmiştir.

    Cevap A

20. Parçanın bütününde insan ilişkilerinin dengelenmesine, düzenlenmesine yönelik vurgulanan görevler, devletin toplumsal görevleri ile ilgilidir.

    Cevap B

3 PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE ÇÖZÜMLER

1. Parçada müziğin bir mesaj aracı olarak kullanıldığı ya da sözlerin üzerine yoğunlaşıldığı, aslında müziğin sadece müzik olarak düşünülebileceği vurgulandığından C seçeneğindeki soru parçaya en uygun sorudur.

Cevap C

2. Parçada insanların tembelliklerine buldukları bahaneden söz edilmiştir.

Cevap A

3. Parçanın son kısmında geçen "...Burada yapılacak en önemli şey yeni açılan bu kurumların yeterlilik şartlarını yükseltmek. Ancak bu şekilde kaliteli bir eğitim verilebilir." ifadesi parçada vurgulanan düşüncedir.

Cevap C

4. Parçanın son kısmı olan "...Tarihçiler de aynı şekilde tarihî bilgilerin edebî eserlerle yoğrulursa ancak ayakta kalabileceklerine inanıyorlar. Yani her iki taraf da kalıcı olmanın tarih-edebiyat iş birliğine bağlı olduğunu biliyor." ifadesi parçada vurgulanan düşüncedir.

Cevap C

5. Parçanın sonundaki "...Öğretmen eğitimi gelecekte daha da önem kazandı mı öğretmenlere yönelik eğitimlerin sayısının da artacağını düşünüyorum." ifadesi asıl anlatılmak istenen düşüncedir.

Cevap E

6. Parçada geçen "...Önemli olan buna benzer etkinlikleri ülke geneline yaymak ve birlikteliğin güzel bir örneği sayılan bu tarz etkinlikleri fazlalaştırmak." ifadesi parçada asıl vurgulanan düşüncedir.

Cevap A

7. Parçanın sonundaki "Ağaç bakımından ne kadar zengin olunursa olunsun yapılaşma zihniyeti oturmadı mı yol almak neredeyse imkânsız." ifadesi parçada asıl vurgulanan düşüncedir.

Cevap D

8. Parçada geçen "Sadece okumak değildir edebiyatımıza sahip çıkmak ya da eserlerden bir şeyler almak. Tüm mesele eserin kazandırdıklarını hayatta tatbik edebilmektir." ifadesi asıl vurgulanan durumdur.

Cevap A

9. Parçada geçen "Bu da demek oluyor ki insan iş hayatında ya da günlük hayatında karşılaştığı sıkıntıları her ne kadar kapatmış gibi görünse de en güzel yolun oradan uzaklaşmak olduğunu görüyor." ifadesi parçada üzerinde durulan düşüncedir.

Cevap E

10. Parçada toplumdaki işlevselliğini kaybetmiş, bozulmuş değer yargılarından kurtulmanın çok zor olduğu bir benzetme yapılarak açıklanmıştır. Bir yazarın da işini yapabilmesi için bu kalıpları zorlaması gerekmektedir.

Cevap B

11. Parçada geçen "...Obeziteye karşı yapılacak belki de en önemli hamle ailelerin eğitilmesinden geçiyor. Aileler eğitilmeli ki çocukları küçük yaşlarda bu bilince ulaşsın. Bilinç sağlanırsa önceden önlemi alınarak obezite önlenmiş olur." ifadesi parçada üzerinde durulan düşüncedir.

Cevap C

12. Parçada, binbir emekle eser yazıp okuyucuya sunan romancıya yeterince değer verilip verilmediğinden bahsedilmiştir. Buna göre verilen parça D seçeneğindeki sorunun yanıtı olabilir.

Cevap D

13. Parçada geçen "İlke olarak herhangi bir edebiyatı, yazarı kitaplığının dışında tutmanın karşısındayım..." ifadesi parçanın konusudur ve sorulan soru da bu konuya göre olabilir.

Cevap C

14. Verilen parçada geçen "insanın, toplumunu kavramaya çalışmayan..." sözüyle sanat eserlerinin dönemini ve ait olduğu toplumu yansıtması gerektiği vurgulanmıştır.

Cevap D

15. Verilen parçada geçen "... gerekenden fazlasını sunmamalıdır." ifadesinden denemecinin, okuru sıkmamak için gerektiği kadar ayrıntıya giren bir anlatım seçmesi gerektiğinden söz edilmiştir.

Cevap C

16. Parçada, şairin günümüz şairleriyle ilgili yakındığı asıl durum, şiirde biçim özelliklerini göz ardı edip sadece anlama odaklanmalarıdır.

Cevap C

17. Parçada yazar, günümüzde çok fazla ve çeşitli eser yazılmasına rağmen bunların çok azının etkileyici bir anlatıma sahip olmasından yakınmaktadır.

Cevap B

18. Parçada, roman ve mekân ilişkisi anlatılmakta ve romanın mekândan bağımsız düşünülemeyeceği belirtilmektedir.

Cevap B

19. Parçada, edebiyatla sinema arasındaki alışverişten bahsedilmektedir. Buna göre, parça A seçeneğindeki sorunun cevabıdır.

Cevap A

20. Parçanın bütününde açlık duygusunun sadece midenin fiziksel özellikleriyle ilgili olmadığı, beyinsel fonksiyonlarla da ilgili olduğu vurgulanmıştır. Bu durum I. cümlede (...aslında mideyle ilgili özelliklerin ötesinde bir olgudur.) açıkça anlatılmıştır.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

1 PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE ÇIKMIŞ SORULAR

1. Bir meyvenin içinde saklanan tohum, görünmez bir meyve bahçesidir. Fakat bu tohum sert kayalar arasında sıkışıp kalırsa ondan hiçbir şey çıkması mümkün değildir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir insanın çevresindekileri doğru değerlendirmesi için öncelikle kendini tanıması gerekir.

B) İnsanlar, gerçek potansiyellerini ancak uygun şartlar oluşursa gerçekleştirebilirler.

C) Bir insanın kendi kimliğinin oluşması için başkalarının düşüncelerinden daha çok kendi düşüncelerine göre hareket etmesi gerekir.

D) Bir toplumun ilerlemesi için, yeniliklerin desteklenmesi gerekir.

E) Bir toplumun gelişmesi, o toplumdaki bireylerin başarısıyla doğru orantılıdır.

2. Diğer yazarlarımız, çağdaş şehir yaşamını ve onun getirdiği sanayileşmeyi eserlerinde olumsuz biçimde yansıtırken o, teknolojik gelişmeleri eserlerinde coşkuyla anlatıyordu.

Bu parçada sözü edilen yazar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Çalışkan

B) Maceraperest

C) Hayalperest

D) Çevreye karşı duyarsız

E) Yeniliklere açık

3. Tiyatro eserlerinde tip tasviri yapılırken insan yüzünün her kişiliği yansıtamayacağı akıldan çıkarılmamalıdır. İnsan yüzü kızgınlık, sevinç gibi anlık hisleri yansıtabilir fakat örneğin bir hırsız tipi yüz hatlarıyla ne kadar yansıtılabilir ki?

Parçada anlatılanlar aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olarak söylenmiş olabilir?

A) Tiyatrodaki kişiler gerçek hayattan alınmak zorunda mıdır?

B) Tip tasvirleri tiyatro eserinde ne kadar yer almalıdır?

C) Tiyatro eserlerinde yüz özelliklerinden ne ölçüde yararlanılabilir?

D) İyi bir gözlem gücü tiyatro yazmayı kolaylaştırır mı?

E) Tiyatro eserlerinde tip oluşturmak için psikoloji eğitimi almak gerekir mi?

4. Edebi eser, sezgilere dayanır fakat şuurlu bir çabayla oluşturulur. Edebi eser, yazarın ruhunda kopan fırtınaların dışa yansıyan kısmıdır, hislerin aktığı ırmak yatağıdır, bir kez gerçekleşip de bir daha asla gerçekleşmeyen bir şeydir.

Aşağıdakilerden hangisi edebi eserin parçada değinilen özelliklerinden biridir?

A) Ortaya konulmasının uzun süre gerektirmesi

B) Tekrarlanamaz olması

C) Toplumsal sorunları konu edinmesi

D) Kişiden kişiye farklı değerde olması

E) Yazarın yaşadığı dönemi yansıtması

PEGEM AKADEMİ

5. İnsanın tabiatında merak vardır. İnsan, kainatı ve kainattaki yerini öğrenmek ister, ulaştığı bilgileri bilimsel bilgi çerçevesinde değerlendirmeye ve birbiriyle ilişkilendirmeye çalışır. Böylece öğrenme tutkusu bilim tutkusuna dönüşür.

Bu parçada bilimin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?

A) İnsanların birçok yersiz korkusunu aşmasını sağladığı

B) İnsanların sorunlarının çözülmesini sağladığı

C) İnsanların değer yargılarından ayrı tutması gerektiği

D) Günlük yaşamı kolaylaştırdığı

E) İnsanın öğrenme isteğinden ortaya çıktığı

7. İstanbul'da, balık pazarı denildiğinde akla ilk olarak, kıdem ve önem bakımından diğerlerini gerde bırakan Beyoğlu'ndaki Balık Pazarı gelir. Diğer balık pazarları bulunduğu semtin adıyla anılmasına karşın, yalnızca balık pazarı adıyla anılan, adının başına semt adı getirmeye gerek duyulmayan tek balık pazarı, Beyoğlu'ndaki Balık Pazarı'dır.

Bu parçada, Beyoğlu'ndaki Balık Pazarı'nın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

A) İstanbul'a giden herkes tarafından ziyaret edildiği

B) Balık çeşidi bakımından zengin olduğu

C) İstanbul'daki en eski ve tanınmış balık pazarı olduğu

D) Çok kalabalık bir semtte bulunduğu

E) İstanbul'daki öteki balık pazarlarından daha büyük olduğu

PEGEM AKADEMİ

6. Şiir sanatında yenilikler sergileyen birkaç şair dışında, günümüzün genç şairleri takip etmeleri gereken yolu bilmiyorlar. Yeni şeyler ortaya koymak yerine, eskilerin söylediklerini tekrar ediyorlar. Bu yüzden genç şairlerin çoğu kendilerinden yüzyıllar önce ölen bazı şairlerden daha yaşlıdır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Genç şairlerin kendi üsluplarını ortaya koymaları gerektiği

B) Günümüzde şiire konu oluşturabilecek duygusal ortamların oluşmadığı

C) Genç şairlerin çok az şiir yazdığı

D) Şiir sanatında başarının sürekli çalışmakla sağlanabileceği

E) Geçmişteki şiirlerin daha değerli olduğu

8. Meşe ağacının hızarla biçilerek elde edilen kerestesi dış etkilere karşı çok dayanıklıdır. Tanenli olduğu için böcekler tarafından tahrip edilmesi zordur. Sürtünme ve aşınmaya karşı çok dirençlidir. Türlerine göre, orta sertlikte veya sert bir kerestedir. Kolay işlenir ve temiz bir yüzey verir. Sarı ve kahverengi belirgin damarları vardır. Uzun liflidir. Kolay bükülür.

Meşe kerestesinin bu parçada değinilen özellikleri, aşağıdakilerin hangisi için kullanılmasına en az etkilidir?

A) Mobilya

B) Pencere çerçevesi

C) Duvar kaplaması ve yer döşemesi

D) İskele ve köprü ayakları

E) Odun kömürü

9.

- Bir Türk atasözü "Bugünün işini yarına bırakma." der. Bu atasözü şöyle açıklanmaktadır: Yarın çıkacak başka işler bugünküne ekleneceğinden hepsini yapmaya zaman yetmeyebilir.
- Bir Yunan atasözü "Bugünün işini yarına bırak." der. Bu atasözü şöyle açıklanmaktadır: Yorgunken yapılan iş, dinlenmişken yapılan iş kadar nitelikli olmayabilir.

Aynı konuda bu iki farklı atasözünün söylenmiş olması, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

A) Kültürel farklılıkların, olaylara bakış açısı üzerinde etkili olduğunun

B) Gelir farkının, çalışma süresini etkilediğinin

C) Toplumlardaki alışkanlıkların zamanla değiştiğinin

D) Kişiler arasındaki ilişkilerin toplumdan topluma değiştiğinin

E) Toplumların gelenek ve göreneklere bağlılıklarının farklı olduğunun

PEGEM AKADEMİ

10. Kuşkusuz, çocuklar evde pek çok şey öğrenirler. Ama yeni ve farklı şeyleri ancak evin dışına çıktıklarında öğreniyorlar. Çocuk, erişkinliğe geçiş sürecinde ev dışında edindiklerini beraberinde sürüklüyor. Çünkü, yaşamının geri kalan bölümünü orada geçirmek zorunda.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan görüşlerden biridir?

A) Ailedeki ilginin yetersizliği, çocuğu ev dışına yöneltir.

B) Çocuğun olumlu kişilik özelliklerini yitirmemesi için, ev dışı ortamın etkilerinden korunması gerekir.

C) Çocukların aile ortamı dışında da öğrenecekleri çok şey vardır.

D) Kalabalık ailelerde büyüyen çocuklar, ev dışındaki ortama uyumda zorluk çekmezler.

E) Çocukluk çağında evde öğrenilenler yaşam boyu hatırlanır.

11. Yüzlerce şarkıcı ortaya çıktı, binlerce şarkı üretildi. Birçoğu kağıt mendil ya da peçete gibi bir kez kullanılıp atılan bu ürünler, önce plaklara, sonra kasetlere, en son da CD'lere doldurulup aklın alamayacağı uzaklıktaki yerlere, tüketicilere yayıldı.

Bu parçada, müzik sektörü aşağıdakilerin hangisi açısından olumsuz yönde eleştirilmektedir?

A) Kullanılan teknolojinin çabuk değişmesi

B) Fazla sayıda kişiye seslenilmesi

C) Kalıcı olmayan yapıtlar üretilmesi

D) Dağıtım alanının genişletilmesi

E) Sanatçı sayısının artması

12. Manzara bir anaokulu çocuğunun resim defterinden çıkmış gibiydi. Masmavi bir gök, bembeyaz bulutlar, sanki pamuk helva... Yeşil, üçgen tepelerin üzerinde sürekli ışıldayan bir güneş, çiçeğe durmuş elma ve armut ağaçları, yeşillikler içine serpiştirilmiş tek tük kırmızı kiremitli evler ve ince, uzun toprak bir yol göze çarpıyordu. Henüz gelinciklerini açmamış tarlaların, meyve bahçelerinin, güneşte şeffaf bir yeşile dönen ekinlerin kıyısındaki bu toprak yol, göle doğru uzanıyordu; kendini, kendi güzelliğini seyreden göle...

Bu parçanın yazarı için, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bu yerin doğal güzelliklerinden etkilenmiştir.

B) Buraya ulaşmada güçlük çekmiştir.

C) Tatilini burada geçirmek için gelmiştir.

D) Buraya tekrar gelmeyi düşünmektedir.

E) Yöre halkının refah içinde olduğunu düşünmektedir.

13. Okur, bir anlamda kendi deneyimleri, bilgisi ve düş gücüyle, okuduğu romanı yeniden yaratır. Satır aralarında, yazarın bıraktığı ipuçlarını bir dedektif gibi keşfetmeye, boşlukları doldurup yeniden yorumlamaya ve romanı yeniden kurmaya başlar. Romana yaşam veren, onu canlandıran ve onun var olmasını sağlayan okurdur.

Bu parçadan, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Gerçek olaylardan esinlenerek yazılmış romanlar okurları daha çok etkiler.

B) Aynı romanı, her okur farklı şekilde yorumlayabilir.

C) Okurların, okudukları romandan etkilenip etkilenmemeleri yazarın üslubuna bağlıdır.

D) Okurların bir romanı tercih etmelerinde yazarının kişiliği rol oynar.

E) Bir romanın eleştirmenler tarafından beğenilmiş olması, okurları etkiler.

14. Yazar, her şeyden önce kendisi için yazar ama düşüncelerini başkalarına iletmeyi de amaçlar. Aksi takdirde, yaptıklarıyla ilgili yankı gelmez; hedefine ne kadar ulaşabildiğini fark edemez.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okurlardan gelen tepkilerin yazarların çalışmalarına ışık tuttuğu

B) Çevrede gerçekleşen olayların yazarlar için önemli bir esin kaynağı olduğu

C) Yazarların kitap okuma alışkanlığı olan kişilerle tanışmak istediği

D) Yazarların olumlu eleştiri yapan kişilerin görüşlerinden daha çok etkilendiği

E) Yazarların yapıtlarında kendi düşüncelerinden çok başkalarının düşüncelerine yer verdiği

15. İstanbul, hem tarihi derinliği olan hem de geleceğe hitap eden bir bellek gibidir. Oradan sökülen her taş, yerinden oynatılan her değer, bu bellekte sarsılmaya ve unutkanlığa neden olur. Bu unutkanlık, dünya uygarlığının tarihini unutmasıyla eşdeğerdir.

Bu parçada İstanbul'un hangi özelliğinden söz edilmektedir?

A) Dünya için çok önemli bir kültürel birikime sahip olduğu

B) Gelişme hızı bakımından, dünyanın önemli büyük kentleriyle yarıştığı

C) Kentsel özellikleri bakımından diğer Avrupa kentlerine benzediği

D) Dünyada ender görülen bir doğal güzelliğe sahip olduğu

E) Dünyanın kalabalık ve kozmopolit kentlerinden biri olduğu

16. 18. yüzyıl matematikçilerinden Joseph Lois Lagrange, tek bir evren olduğundan ve Newton'un bu tek evrenle ilgili yasaları çoktan gün yüzüne çıkartmış olduğundan yakınıyordu. Bu görüş, bir bakıma, Newton'a gerçek anlamda rakip olacak birinin ortaya çıkmasının neden 200 yılı aşkın bir süre aldığını açıklıyor.

Bu parçaya dayanarak, bilimin ilerlemesi için aşağıdakilerden hangisinin gerekli olduğu söylenebilir?

A) Bilim tarihinin tüm ayrıntılarıyla öğrenilmesinin

B) İspatlanmış bilgilerin doğruluğunun kabul edilmesinin

C) Bilim dalları arasında bilgi alışverişinin olmasının

D) Olayları sorgulamaya devam edilmesinin

E) Teknolojideki gelişmelerden bilim alanında da yararlanılmasının

PEGEM AKADEMİ

17. Yaratıcı düşünceye değer veriyoruz; hatta bu düşüncelerin eyleme geçirilmesini daha da fazla takdir ediyoruz. Ne var ki yaratıcı düşüncenin ürünü bireysel bir çabanın sonucuymuş gibi algılanıyor. Oysa birçok kâşif ya da mucit, tarihe imzasını attığı sırada yalnız değildi; yanında onu başarıya taşıyan, çalışmalarına katkıda bulunmuş bir yardımcı ya da bir ekip vardı.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan görüşlerden biridir?

A) Önemli bilimsel buluşların gerçekleşmesinde rastlantıların rol oynadığı

B) Yaratıcı düşünceye değer veren toplumların bilimde daha hızlı ilerlediği

C) Bilimde, önemli gelişmelerin tek kişiye mal edilmemesi gerektiği

D) Gözle görülür bir sonuç vermeyen yaratıcı düşüncenin değersiz olduğu

E) Bilim adamlarının birlikte çalışacağı kişileri seçerken çok titiz davrandığı

18. Bir yazar, çok ünlü bir savaşı anlattığı romanının kahramanlarıyla ilgili olarak şunları söylemiştir: "Yaramaz çocuklar gibiydiler. Yapın dediklerimi değil, bir zamanlar yaptıklarını yaptılar."

Yazarın bu sözünden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Romanındaki kahramanlar asi kişiliktedir.

B) Konu ettiği tarihi gerçeklik, kendi kurgusunun önüne geçmiştir.

C) Romanda, günümüz olayları tarihi mekânlarda anlatılmıştır.

D) Tarihe olan yoğun ilgisini romanına yansıtmıştır.

E) Romanda resmi tarihin dışında halk söylencelerine de yer vermiştir.

19. Yalnızlığımın sadık dostları olan kitapların manevi varlıkları benim için çok önemlidir. Sevgiden de öte bir çeşit saygı beslerim onlar için. Bu sebeple sokaklarda satılan, dizgisi, baskısı, kalitesi kötü olan korsan kitaplar beni çok üzüyor, sinirlendiriyor. Yazarının emeğine olan saygısızlık bir yanda, kitabın manevi şahsiyetine saygısızlık diğer yanda... Korsanla savaş amacıyla başlatılan ucuz kitap yayımlama sistemini bu yüzden destekliyorum.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yönelik bir yakınma vardır?

A) Kitap fiyatlarının yüksek olması

B) Kitapların arkadaşların yerini alması

C) Yazarların kitap satışından elde ettikleri kazancın az olması

D) Kitap satılan dükkan sayısının az olması

E) Kitapların izinsiz olarak çoğaltılıp satılması

20. Eski Dünya'nın tarımla ilgilenen toplulukları tarafından tanınmadan önce Orta ve Güney Amerika'da yetiştirilen mısır, Aztekler ve Tolteklerin başlıca besin kaynağıydı. Daha sonra Kuzey Amerika'nın güney kesimlerindeki Kızılderililer, Guatemala'daki Mayalar, Peru'daki İnkalar tarafından da benimsenmişti. Kolomb'un İspanya'ya dönüşünde Amerika'dan getirdiği mısır, 15. yüzyılda Avrupa'da, 16. yüzyılda da Batı Afrika ve Çin'de yetiştirilmeye başladı.

Bu parçaya dayanarak, mısır bitkisiyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) 16. yüzyılda dünya ticaretinde ilk sırada yer almıştır.

B) Eski Dünya'da ilk olarak İspanya'ya getirilmiştir.

C) Avrupa'da yetiştirilen türleri Amerika'dakinden farklıdır.

D) Besin olarak ilk kez Mayalar ve İnkalar tarafından kullanılmıştır.

E) Bir dönem, Avrupa'da başlıca besin kaynağı olmuştur.

PEGEM AKADEMİ

21. Erişkinlik dönemlerinde 2,7 - 4,3 m boyunda olan mamutların en büyük özelliği yukarı doğru kıvrılan dişleriydi. Ortalama 2,5 m ve 45 kg ağırlığında olan bu dişler hem savunma hem de beslenme için kullanılırdı. Mamutlar dişleriyle buzları kırıp buz içerisinde besinlerini bulurlardı. Bitki dalları, ağaç kabukları gibi sert besinlerden zamanla otlarla beslenmeye doğru evrimleşmişlerdi.

Bu parçada mamutlar hakkında aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi vardır?

A) Yok olma nedenleri
B) Beslenmeleri
C) Üreme yöntemleri
D) Yaşam süreleri
E) Türleri

22. Bundan 80 yıl önce tiyatroda yönetmen yoktu. O günlerden bugüne giderek hızlanan bir değişimle tiyatroda yönetmenin ağırlığını koyduğu bir akım başladı. Yönetmenin adı yazarın adını geçti. Örneğin, "Shakespeare'in Macbeth'i" ifadesi yerini "Streller'in Macbeth'i"ne bıraktı. Shakespeare'in bir başka yapıtından küstahça, "Peter Brook'un Bir Yaz Gecesi Rüyası" diye söz edilmeye başlandı; sanki bütün o rüyayı baştan sona gören Shakespeare değilmiş gibi.

Bu parçada eleştirilen durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Klasik yapıtların yönetmenlerin adıyla anılması
B) Yönetmenlerin oyunculara göre ön plana çıkarılması
C) Yönetmenlerin yapıtları kendilerine göre yeniden yazması
D) Hangi oyunun sahneleneceğine yönetmenin karar vermesi
E) Tiyatro yönetmenliğinin çok geç başlaması

23. Birinci Körfez Savaşı'ndan bu yana yeni bir âdet edindik. Bu tür olayları dakikası dakikasına televizyondan izleyebiliyoruz. Ekranda kurulmuş kürsüde, spikerler her soruya yanıt bulma gayretinde. Oysa, olayların devamlı ekranda kalması, gazetecilerin durmadan konuşmak zorunda olması, bana kalırsa, bıkkınlık veriyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Her televizyon kanalında aynı olayların konu edilmesi
B) Olayların tarafılı biçimde ele alınması
C) Olaylarla ilgili aşırı uzun yayın yapılması
D) Spikerlerin ekrana hazırlıksız çıkması
E) Günlük yaşamda, televizyon izlemeye fazla zaman ayrılması

24. İnsanlığın çevreye uyum sağlamada geliştirdiği birçok yeni teknikle, yerleşilebilir ortamlar 1.500'lü yıllara kadar çok genişlemişti. Aşırı dik ve aşırı kurak yerler dışında kalan ve buzla kaplı olmayan her alana, dağınık biçimde de olsa, yerleşilmiş durumdaydı. O tarihten beri yerleşme sınırında çok az değişiklik olmuştur. Yalnızca Kuzey Şili, Büyük Sahra'nın merkezi kısımları gibi yaşanması güç yerlerde madencilik faaliyetleri dolayısıyla bazı yerleşmeler kurulmuştur.

Bu parçaya dayanarak yerleşme sınırında 1.500'lü yıllardan sonra meydana gelen genişlemede aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Aşırı kurak bölgelerin azalması
B) Ülke sınırlarının değişmesi
C) Yeryüzünde yeni yerlerin keşfedilmesi
D) Kaynak gereksiniminin artması
E) İnsanların çevreye uyum sağlamayı amaçlaması

PEGEM AKADEMİ

25. Paleontologlar, Tiktaalik roseae adını verdikleri timsaha benzeyen hayvan fosiliyle ilgili bulguları yayımladılar. Kuzey Kutbu'na 1.000 km mesafedeki Ellesmere Adası'nda neredeyse hiç bozulmamış durumda bulunan fosil, sudan karaya geçiş sınırındaki bir hayvanın ilk eksiksiz kanıtıdır. Adı, büyük sığ su balığı anlamına gelen tiktaalik, suda yaşayan hayvanların karaya geçişinin kademeli olduğunu göstermektedir. Bu da balıkların karaya çıkmadan önce sığ sularda bir dönem geçirdiği anlamına gelir.

Bu parçada tiktaalik fosiliyle ilgili olarak asıl vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bulunduğu coğrafya
B) Bilimsel önemi
C) Adının anlamı
D) Çıkarılma süresi
E) Tahmini yaşı

26. Alzheimer olduğundan beri, onun için saatler doğrusallığını kaybetmiş bir akışın gelişigüzel tiktakları demek. Zaman otoyolunda hiçbir işaret levhası, hiçbir trafik lambası yok; istediği yöne gidebilir, istediği gibi şerit değiştirebilir. Yahut yolun tam ortasında aniden durup gitmeyi reddedebilir. Çünkü onun yaşamında "ilerleme" diye bir şey yok artık. Sadece kopuk kopuk anlar var.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Zamanın sürekliliği kavramını yitirdiği
B) Önerileri dikkate almadığı
C) Anılarının tüm yaşamını yönlendirdiği
D) Yaşamdan beklentisinin azaldığı
E) Sayısal işlem yapmada güçlük çektiği

27. Amerikan otomobil üreticisi Chevrolet'nin büyük satış beklentisiyle çıkardığı Nova modeli, en yakın pazar olan Latin Amerika'da istenen satış miktarına bir türlü ulaşamamıştı. Acaba Latinler otomobilin şeklini mi beğenmediler, yoksa fiyatı mı fazla geldi diye araştırılırken gerçek ortaya çıktı: "Nova" sözü İspanyolca'da "gitmiyor" (no va) anlamına geliyormuş.

Bu parçada anlatılan durum, pazarlamada aşağıdakilerden hangisinin önemini gösteren bir örnektir?

A) Yabancı dildeki ürün adlarının doğru yazılmasının
B) Ürünün pazarlanacağı ülkenin kültürel özelliklerinin
C) Pazarlanacak ürünün benzerlerinden üstün olan niteliklerinin
D) Ürünün beklenen satış miktarının gerçekçi biçimde tahmin edilmesinin
E) Pazarlanacak ürünün tanıtımının iyi yapılmasının

28. Kendilerine millî sembol olarak üç yapraklı yoncayı seçen halkı gözlemlediğinizde, bu seçimin halkın mütevazı yaşam tarzını çok iyi yansıttığını görürsünüz. Olanla, olağanla yetinmeyi, mutlu olmayı bilen; bir başka deyişle, yoncanın dört yapraklısını ararken ömrünü tüketmek yerine üç yapraklısıyla yaşamına renk katabilen insanların iç huzurunu duyumsarsınız.

Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisi savunulmaktadır?

A) Huzurlu bir yaşam için, sahip olunanların değerinin bilinmesi gerektiği
B) Gelecek kaygısı duymayanların kendilerine mutlu bir gelecek hazırlayamayacağı
C) Geçmişin özlemiyle yaşayanların geleceğe umutla bakamayacağı
D) Teknolojinin sunduğu olanaklardan yararlanmak gerektiği
E) Maddi sıkıntıların kişiler arası ilişkileri olumsuz etkilediği

PEGEM AKADEMİ

29. Bir halk ozanına "Kaç besteniz var?" diye sorulduğunda, ozanın yanıtı şu olmuş: "Halkımız kaç tanesini kabullendiyse o kadar."

Ozanın bu sözleri aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) Sabırlı olduğunun
B) Uzun yıllardır beste yaptığının
C) Sık sık halk konserleri verdiğinin
D) Dinleyicilerinin değerlendirmelerine önem verdiğinin
E) Bestelerini kendisinin seslendirdiğinin

30. Bilimsel alanda, cilalanmış üç günlük teoriler değil, yüz yıllık mermer bir merdiven basamağı gibi kullanılmaktan zaman içinde parlayıp yasa hâline gelmiş sessiz düşünceler işe yarar daha çok.

Bu parçadan bilimsel teorilerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Zamanla önemini kaybedip kullanılmaz duruma gelir.
B) Geçerli olmasını sağlayan, zaman içinde tekrar tekrar sınanarak doğruluğunun kanıtlanmasıdır.
C) İşe yarama derecesi, teknolojide gerçekleşecek gelişmelere bağlıdır.
D) Yeni olanlar nispeten eski olanların kullanımını kısıtlar.
E) Hangi sorulara cevap verdiği kadar, nasıl ifade edildiği de önemlidir.

31. Mars yörüngesinde bulunan bir uydunun birkaç yıl arayla çektiği Mars yüzeyi fotoğraflarında; su buzunun bulunduğu uzun süredir bilinen bu gezegende bazı kraterlerin kenarında bulunan sel yarıklarının son yedi yıl içinde uzamış ve dallanmış, diplerindeki deltaların genişlemiş olduğu görülmektedir. Bir engelle karşılaşan yarıkların, bu engelin çevresinden dolanan dallar oluşturduğu da gözlenmiştir.

Bu parçada verilen bilgiler, Mars'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olabilir?

A) Krater çevresindeki buzun eridiği
B) Canlı organizmalar barındırdığı
C) Atmosferinde azot bulunduğu
D) Dünya'ya olan uzaklığının değiştiği
E) Güneş çevresinde dönme hızının Dünya'nınkinden farklı olduğu

32. Aynı tür ötücü kuşlardan ormanlık bölgelerde ve kentlerde yaşayanlar üzerinde yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre; kentlerde yaşayan kuşların karşı cinsi çekme amaçlı ötüşleri, ormanlık bölgede yaşayanlara göre daha kısa ve hızlıdır. Ayrıca kentlerde yaşayan kuşların ötüşleri, çevredeki gürültü nedeniyle daha yüksek frekanslıdır.

Bu parçaya dayanarak, kentlerde yaşayan kuşlarla ormanlık bölgelerde yaşayanlar arasındaki ötüş farkının aşağıdakilerin hangisinden kaynaklandığı söylenebilir?

A) Türe özgü özellikler sayısında azalma
B) Çevresel faktörlere uyum sağlama
C) Besin maddelerinde değişim
D) Kuş sayısında azalma
E) Farklı türlerle etkileşim

33. Öykülerinde ayrıntılı doğa ve ortam betimlemelerine yer veren yazar, "Çıplak gözle o kadar ayrıntılı göremiyorum; kâğıdı kalemi elime alıp yazmaya başladığımda, oraya yazacağım kelimelerle görüyorum. Yoksa günlük hayatta dalgın, dikkatsiz biriyim." demiştir.

Buna göre, yazarın öykülerinde yer alan betimlemelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Öykülerin büyük bir kısmını oluşturduğu
B) Gerçeklerle bağdaşmadığı
C) Yazarın yakından bildiği ortamlarla ilgili olduğu
D) Hayal gücüyle biçimlendiği
E) Her okurda farklı izlenim bıraktığı

PEGEM AKADEMİ

34. Kuzey Hindistan'ı fetheden Türklerin buradan aldıkları "pitta" adlı ekmek, Anadolu'ya geldiğinde "pide" olup çıkmış. Anadolu'nun çeşitli yörelerinde de farklı biçimler ve isimler almış. Konya'da etli ekmek, Karadeniz'de Karadeniz pidesi, Güneydoğu'da lahmacun olmuş.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Anadolu'nun çeşitli yörelerinde oluşan mutfak kültürlerinde, komşu oldukları ülkelerin etkisi olmuştur.

B) Türkler, fethederek yerleştikleri bölgelerde dünyanın zengin kültür sentezlerinden birini oluşturmuşlardır.

C) Türk mutfak kültürü, fethedilen bölgelerin mutfak kültürlerini önemli ölçüde etkilemiştir.

D) Türk mutfağında güncelliğini yitirmiş, ancak kayıtlardan ulaşılabilen yemek tarifleri yer almaktadır.

E) Türklerin geniş bir coğrafyaya yayılması, Türk mutfak kültürünün zenginleşmesinde etkili olmuştur.

35. Fotoğraf sanatında, renkli fotoğrafın icadından önce siyah-beyaz fotoğraflar renklendirilmeye başlamış, dijital teknolojinin ortaya çıkmasından önce kolaj ya da üst üste baskı gibi yöntemler kullanılarak farklılık yaratılmıştı.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Fotoğrafta, teknolojik gelişme sanatsal gelişimi takip etmiştir.

B) Fotoğraf teknolojisindeki gelişim, bilimsel çalışmalara paraleldir.

C) Fotoğraf sanatında farklı arayışların temelinde resimden uzaklaşma isteği vardır.

D) Teknolojideki tüm gelişimde fotoğraf sanatçıları yol gösterici olmuştur.

E) Teknolojisinin değişmesine karşın fotoğraf sanatçıları için temel değerler geçmişteki yle aynı kalmıştır.

36. Oğlumla aramızda 32 yıllık yaş farkı var. Ben 1960'ların koşullarında büyüdüm. Oğlumun yetiştiği koşullarla benim yetiştiğim koşullar çok farklı. Günümüzde teknolojinin ulaştığı boyut, artan uluslararası iletişim, insanlığı yeni bir çağa taşıdı. Günümüzün dünyasında konuşulanlar, bizim kuşağa bizim anlayışımıza ters gelebilir. Bugünün gençliği dünyayı bizden farklı algılayıp farklı yorumluyor. Bu yüzden oğlumun bize benzemeyişi çok doğal. Oğlumla tartışıyoruz. Yanlış olduğunu düşündüğüm şeyleri ona açıklıyorum. Karşılıklı öğreniyoruz. Anne-baba-çocuk ilişkileri kolay değil. Yürütmeye çalışıyoruz.

Böyle diyen bir baba için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Teknolojik gelişmeleri yakından izlediği

B) Arkadaş seçimi konusunda çocuklarına yardımcı olduğu

C) Geleneklere bağlı bir baba olduğu

D) Mesleğinin çocuk eğitimiyle ilgili olduğu

E) Çocuklarının kendisinden farklı düşünmesini doğal karşıladığı

37. Her memeli canlı gibi insan da yavrusunu emzirmelidir. Emzirmeye doğumdan hemen sonra, mümkün olduğunca erken başlanmalıdır. Doğumun ardından ilk 4-5 gün gelen ve kolostrum denen süt, bebeğin ilk aşısı gibi olduğundan bu sütün bebeğe verilmesi çok önemlidir. Anne sütü emdiği sürece, bebeğe ayrıca su veya diğer içeceklerin verilmesine gerek yoktur. Anne sütü bebeğin gelişimini sağlayacak en iyi besin olduğundan hiçbir yiyecek veya içecek anne sütünün yerini tutamaz.

Bu parçada, emzirmenin aşağıdaki yararlarından hangisine değinilmiştir?

A) Bebeğin bağışıklık sistemini güçlendirmesi

B) Bebek acıktığında zaman kaybetmeden verilebilmesi

C) Hazırlanması için herhangi bir uğraş gerektirmemesi

D) Emziren kadında meme kanseri riskini azaltması

E) Bebeği beslemede ekonomik bir yöntem olması

PEGEM AKADEMİ

38. Sivas'ın Hayranlı ve Haliminhanı mevkilerinde yürütülen kazı çalışmalarında bulunan, aralarında üç toynaklı atın da yer aldığı yaklaşık on milyon yıllık fosillerin Sivas Arkeoloji Müzesinde sergileneceği bildirildi.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sivas Arkeoloji Müzesinde yeterince fosil örneği sergilenmemektedir.

B) Sivas Arkeoloji Müzesi, arkeolojik çalışmalar sonucunda, sergilenen malzeme yönünden zenginleşecektir.

C) Üç toynaklı at fosilleri Sivas'ta ilk defa bulunmuştur.

D) Hayvan kalıntılarının fosilleşmesi için en az on milyon yıl geçmesi gerekir.

E) Arkeologlar kazı yapmak için daha çok Sivas ve çevresini tercih etmektedir.

39. Uzmanlar, bağışıklık sistemini güçlendirmek, kış aylarını zinde ve sağlıklı geçirmek için özellikle C vitamini içeren mandalina, portakal, greyfurt, elma ve diğer meyveleri bol bol yemeyi öneriyor. Meyve tüketimi kanser, obezite, kalp hastalıkları, kireçlenme, cilt bozulması gibi hastalıklara yakalanma riskini azaltıyor. Meyve, hafızayı canlandırıyor, kendinizi daha iyi hissetmenizi sağlıyor. Az kalorili olanlar ölçülü yendiği sürece kilo aldırmıyor.

Bu parçada meyvelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

A) Her mevsim her türünün bulunamadığına

B) Tüketildiğinde ne gibi yararlar sağladığına

C) Diyet yapanların hangilerini tercih ettiklerine

D) En çok hangi yaşlarda yenmesi gerektiğine

E) Öğün aralarında da tüketilmesi gerektiğine

40. Küçük kumaş parçalarını bir araya getirerek "bir bütün yaratma sanatı" olarak tanımlanır patchwork. Kumaşların el tezgâhlarında dokunduğu, bu nedenle de çok pahalı olduğu dönemlerde kumaş artıkları bu yöntemle değerlendirilerek çeşitli eşyalar yapılırdı. Ayrıca eski giysilerin sağlam yerleri de bu amaçla tekrar kullanılırdı. Patchwork, günümüzde renk kompozisyonları ve desen arayışlarıyla hızla gelişen bir sanat dalı hâline geldi. Tüm dünyada patchwork adıyla tanınan çalışmanın, Anadolu'daki tarihine göz attığımızda "yamalı bohça, kırkyama ve kırkpare" gibi isimlerine rastlamak mümkündür.

Bu parçaya dayanarak "patchwork" ile ilgili olarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Desenler ülkeden ülkeye farklı anlamlar taşır.

B) Zaman içinde yeni dikiş teknikleri ortaya çıkmıştır.

C) Genellikle ekonomik açıdan sıkıntısı olanların yaptığı bir çalışmadır.

D) Yapımı kumaş maliyetlerinin düşmeye başlamasıyla gelişmiştir.

E) Eskiden zorunluluktan yapılsa da günümüzde sanatsal bir nitelik kazanmıştır.

41. Küçüktüm anneannem öldüğünde. Yüzüne, sözüne ait belirgin hiçbir şey kalmadı belleğimde. Ama yine de ondan bana kalan çok güçlü bir anı var. Hiç silinmeyen, tazeliğini hep koruyan güçlü bir anı. Ne mi? Bir koku. Evet bir koku. Onun evinin bahçesinde yetiştirdiği sırık domateslerinin mis kokusu. Çocuk yanaklarımdan suları ve çekirdekleri süzülürken burumu yakan o keskin kokuyu anneannemin imgesiyle öyle bir birleştirmişim ki... O kokuyu artık hiçbir domateste bulamayışımla anneannemin yıllar önce bu dünyadan ayrılmış olması arasında doğrudan bir bağ varmış gibi geliyor bana.

Bu parçada anlatılanlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bir çağrışımın, düşüncelerin dile getirilmesini sağladığı

B) Bir olayın ya da durumun herkes üzerinde aynı etkiyi bırakmasının beklenmediği

C) Her insanın değer yargılarının zamanla değişebileceği

D) Teknolojinin gelişmesiyle doğal ürünleri bulmanın zorlaştığı

E) Geçmişten gelen değerlerin günümüzde de yaşatılması gerektiği

PEGEM AKADEMİ

42. 1979 - 1990 yılları arasında Afrika'daki fillerin yaklaşık yarısı, yani altı yüz bini öldü. Bunların çoğu, dişleri için öldürüldü. Afrika'daki fil dişi ticareti, "Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)" uyarınca 1979'da yasaklansa da bu ticaret hâlâ devam ediyor. Aslında bazı fil dişlerinin ticareti yasallaştı. Örneğin ABD'de, yüz yıldan eski olan fil dişlerinin ithal edilmesine izin veriliyor. Ancak gerekli belgelere sahip değilse yasal fil dişini karaborsa ürünlerden ayırt etmek oldukça zor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

A) Son yıllarda dişleri için öldürülen fil sayısında artış gözlendiğine

B) Fillerin, belli bölgelerde sayıca yoğun olduğuna

C) Dişini anı olarak saklamak koşuluyla avcıların bugün de fil avlamasına izin verildiğine

D) Kaçak olarak avlanan fillerin dişlerinin yasa dışı satıldığına

E) Fillerin korunması için hangi önlemlerin alınması gerektiğine

43. Modern öykücülüğümüzün öncülerinden Sait Faik Abasıyanık anısına verilen Sait Faik Hikâye Ödülü, yarım yüzyılı aşkın tarihi, ödül alan öykü kitaplarının edebî değerleri, seçici kurulların oluşumunda gösterilen özen ve süreklilik açısından Sait Faik'e ve öykücülüğümüze yaraşır bir ödül. Bu ödülü kazanmış elli dört kitaptan birer öykünün yer aldığı *İnsanlar İçinde Bir İnsan* adlı kitap, ülkemizde bir edebiyat ödülü bağlamında hazırlanan ilk antoloji: Haldun Taner'den (1955), Selma Fındıklı'ya (2007) uzanan...

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Sait Faik, Türk öykücülüğünün önemli yazarları arasında yer almaktadır.

B) Oluşturulan seçici kurulda, ödülü daha önce kazanmış öykü yazarları bulunmaktadır.

C) Bu ödül, gençleri öykü yazmaya teşvik etmek amacıyla verilmektedir.

D) Sait Faik Hikâye Ödülü'nün verilmesine bizzat yazarın kendisi ön ayak olmuştur.

E) Antolojide Sait Faik üzerine yazılan öykülerin en beğenilenleri yer almaktadır.

44. Dedem beni çok severdi. Pek çok gece beni yanına alır, gece yarılarına kadar bana masallar, efsaneler, öyküler anlatırdı. Durmadan, usanmadan her şeyin sözle var olup sözle yok olduğu bir dünyadan söz ederdi. Geniş bir hayal dünyasının ürünü olan sözlü edebiyatla, daha kendime "yazar" diyemediğim o günlerde tanıştım. Sözün büyüsüne kapılıp gitmelerim, o zamanların kış gecelerinde, dünyadaki her şeyi bildiğini düşündüğüm dedemle başladı ve hâlâ devam ediyor.

Böyle konuşan bir yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yaşamda karşılaştığı sorunları tek başına çözememiştir.

B) Yazarlığının şekillenmesinde dinlediği anlatıların önemli bir yeri vardır.

C) Çocukluğunu zor koşullar içinde geçirdiği için okuma alışkanlığını geç kazanmıştır.

D) Zamanla düşüncelerinde değişiklikler olmuştur.

E) Küçük yaşlarda yazmaya başlayamadığı için kimi eksikliklerinin farkındadır.

45. Anlaşılamamanın korkusu sardığında bedeni, sözcükler değersizce ortalığa saçılır ve çaresizce konuşmacıyı kurtarmak için koşuşur. Çoğaldıkça birbirlerine yabancılaşır. Tıpkı sokakta birbirine yabancı olan insanlar gibi...

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kimi zaman susmak daha güçlü bir iletişim yoludur.

B) Topluluk önünde konuşma alışkanlığı zamanla kazanılır.

C) Çoğu zaman anlatılmak istenenle karşı tarafın anladığı birbirinden farklıdır.

D) Kaygıyla söylenen gereksiz sözcükler anlatımı daha da zora sokmaktadır.

E) Dil, insanları birbirine bağlayan en önemli anlaşma aracıdır.

PEGEM AKADEMİ

46. Bence edebiyat öğretmeni, edebiyatı öğreten değil, sevdiren insandır. Öğretim izlencelerinin, ders kitaplarının yıkılmaz duvarlarını zorlayıp alanı genişletmesini bilir. Açılan yeni alanlara benzersiz, yeni yeni fideler diker. Söylediklerini ezberletmez, öğrencilerini özgürce düşünmeye yöneltir. Çünkü ona göre edebiyat, sadece bir ders değil, insana iyiyi ve doğruyu öğreten bir yaşam biçimi, bir duygu eğitimidir.

Bu parçaya göre, edebiyat öğretmenlerinden beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hangi konunun nerede bulunacağını öğretme
B) Okuma alışkanlığı edinmiş kuşaklar yetiştirmeyi amaçlama
C) Okuryazarlığın her şeyden önemli olduğunu anlatma
D) Kendi dünya görüşünü benimsetmeye çalışma
E) Bireyin iç dünyasını zenginleştirip kişisel gelişimine katkı sağlama

47. Ben gerçek şiirin insana tattırdığı duyguların, iç ürpertilerinin, aktardığı etkileyici imgelerin; öteki söz sanatlarının, plastik sanatların ve özellikle müziğin uyandırdığı duygulardan pek farklı olmadığını düşünüyorum. Bu düşüncemin oluşmasındaki neden, çok iyi yorumlanan güçlü ve güzel bir müzik yapıtını dinlediğimde benliğimi kaplayan duyguların aynısını, birkaç dize de olsa, iyi bir şiiri okuduğumda ya da dinlediğimde de tatmamdır.

Bu parçada sanatla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapıtların yaratım süreçlerinin benzerliği
B) Her türün, birbirinden farklı özellikler taşıdığı
C) Farklı alanları olsa da hepsinin benzer duygulara seslendiği
D) Yapıtların, sanatçının duygularının dışa vurulmuş biçimi olduğu
E) Her türün izleyicisinin farklı olduğu

48. Aslında her yazıda bir kurgu söz konusudur. Yazının gerçeği, yazarın izin verdiği ölçüde asıl gerçekle örtüşür. Bir olay, bir söz, bir yüz, yazıya döküldü mü artık o başkasıyla paylaşılan bir gerçek değildir. Yazarın, hatırladığı gerçekleri zenginleştirip okura sunduğu bir eserdir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Her edebî yapıtın öznel bir yanı vardır.
B) İnsan belleğinde yalnızca belli olaylar kalır.
C) Yaşananlar başkalarıyla paylaşıldıkça kalıcılık kazanır.
D) Yazarın belleği ne kadar güçlü ise yapıtında da o ölçüde ayrıntılara yer verir.
E) İnsanı yalnızlıktan kurtaran en etkili araç yazıdır.

49. Okuyucuya, üslup ve sözcük oyunlarıyla güçlük çıkarıp yazarlığımı kanıtlamaya çalışmak yerine, olabildiğince rahat okunabilecek bir anlatım ve üslupla, okuyucuyla aramda duygusal ve düşünsel bağlar oluşturmaya çalışırım.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nasıl anlattığınız kadar neyi anlattığınız da önemlidir.
B) Yazıda okurun ilgisini canlı tutmak gerekir.
C) Güncel konular her zaman daha çok ilgi çeker.
D) Kalıcı ürünler vermek için çok çalışmak gerekir.
E) Okurla sıkı bir iletişim kurmada anlatım biçiminin önemli bir yeri vardır.

PEGEM AKADEMİ

50. Çok ünlü bir tiyatrocunun annesi hep anılarından söz edermiş. Tiyatrocu bir gün annesine, "Biraz da bugünden, yarından söz etsen olmaz mı?" deyince yaşlı kadın çok öfkelenmiş: "Anılar ihtiyar beyinlerin bastonudur. Sen bunun farkında değilsin." demiş.

Bu parçada yaşlı kadın, oğluna verdiği cevapla aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

A) Geçmişin güzel günlerini özlemle andığını

B) Gelecekten bir beklentisi olmadığını

C) Yaşlıların, geçmişin verdiği güçle yaşama sarıldığını

D) Bütün yaşlıların, anılarını anlatma eğiliminde olduğunu

E) Yalnızca onu etkileyen olayları hatırladığını

51. Kansas Üniversitesinde bir sergi salonunda, duvarlar birkaç kez farklı renge boyanmış. Fonda beyaz kullanıldığında insanlar sergide yavaş hareket etmiş. Fon kahverengiye döndüğünde ise insanların sergi salonunda daha çok yeri, daha az zamanda gezdiği gözlenmiş.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Renkler, değişik insanlar üzerinde benzer etkiler yaratır.

B) Renkler, insanlardaki duygusal farklılıkları ortaya çıkarır.

C) Seçilen renkler, insanların ruhsal durumlarını yansıtır.

D) Sergi salonları, sergilenecek ürünlerin niteliğine uygun olmalıdır.

E) Renk seçimi yaşa ve kişiye göre değişir.

52. Tarihi MÖ 2000'e kadar uzanan, doğanın hâlâ pırıl pırıl olduğu, stresten uzak, huzur dolu bir yer Datça. Dünyada oksijeni en fazla olan bölgeler sıralamasında ikinci. Yalnızca astım ve kalp rahatsızlığı olanlar değil Datça'ya koşanlar, keşifçiler, şairler, ressamlar ve daha onlarcası... Datça'da çok sayıda arkeolojik eser de var. Bu yüzden burası en az doğa tutkunları kadar tarih meraklılarını da kendine çekiyor. Geleneksel yemekleri arasında dallame, mürdümük, lokum pilavı ve kabak çiçeği dolması bulunuyor.

Bu parçada Datça'yla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

A) Ulaşım olanakları nelerdir?

B) Eski uygarlıklara ait kalıntılara rastlanıyor mu?

C) Hangi bitkiler yetiştirilmektedir?

D) Turizm gelirleri halkın geçimine yetmekte midir?

E) Yemek kültürü nasıl oluşmuştur?

53. Davranış ve gen arasındaki ilişki, kertenkele genomlarının incelenmesiyle ortaya çıkarıldı. 20 yıldır kertenkelelerin kendilerine değil, başkalarına yararlı olmaya çalışmalarını yani özgecil davranışlarını araştıran bilim insanları, farklı boğaz derisi rengine sahip kertenkelenin farklı davranışlar sergilediğini belirledi. Mavi boğazlı kertenkele iş birlikçi, turuncu boğazlı saldırgan, sarı boğazlı ise sinsi. Örneğin mavi boğazlı erkek kertenkele, bölgesine saldıran turuncu boğazlıyla kavga ederken, korumasız bölgeye sinsice sızan sarı boğazlı dişilerle ise kolayca çiftleşiyor. İş birlikçi mavi boğazlı kertenkele kendini tehlikeye atarak diğer mavi boğazlıların üremesini sağlıyor. Kendi üreme şansını kaybetse bile kendi türünün genleri gelecek kuşaklara aktarılmış oluyor.

Bu parçaya göre, mavi boğazlı kertenkelelerin özgecil davranışlarının temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

A) Yaşam alanlarına saldıran türleri yok etmek

B) Diğer türlerin üremelerine engel olmak

C) Kısıtlı besin maddelerini öteki canlılarla paylaşmak

D) Üstünlüğünü ortaya koymak

E) Türlerinin devamını sağlamak

54. Bu kazıda gün yüzüne çıkardığımız bir yazıtla, bulduğumuz öteki kalıntıların Myndos kentine ait olduğu kanıtlandı. Bulduğumuz birçok seramik parçası kentin yaklaşık MÖ 8. yüzyıldan beri var olduğunu gösterdi. Ayrıca buranın 13. yüzyıla kadar yerleşim alanı olduğu da ortaya çıktı. Kısacası, bugünkü verilerin ışığında, kentin yaklaşık 3 bin yıllık bir tarihe sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Kente ait yapıların tümü ortaya çıkarıldı mı?

B) Yürüttüğünüz bu kazıyla hangi bilgilere ulaştınız?

C) Myndos halkının yaşama biçimiyle ilgili ne tür bilgiler elde ettiniz?

D) Bugüne kadar yapılan kazılarda hangi sorunlarla karşılaştınız?

E) Kazılarda ne tür kişisel eşyalar ortaya çıkarıldı?

PEGEM AKADEMİ

55. Kimi büyük yapıtlar anlattıkları olaylarla değil, kişileriyle yaşarlık kazanmıştır. Örneğin *Hamlet*'te yaşanan olayları unutabiliriz ama *Hamlet*'i asla. Dostoyevski'nin *Suç ve Ceza*'sında anlatılanları anımsamayız ama Raskolnikov için aynı şeyi söyleyemeyiz. Tolstoy'un Nataşa'sı, Balzac'ın Goriot Baba'sı hiç unutamadığımız kişilerdir. Çünkü yaratıcıları onları özlemleri, tutkuları, özverileri, bencillikleriyle sevmiş, öylece yansıtmışlardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Bazı edebî yapıtlardaki karakterler, anlatılanları gölgede bırakmıştır.

B) Yapıtta anlatılanların gerçekmiş gibi algılanabilmesi için karakterlerin ayrıntılı olarak betimlenmesi gerekir.

C) Kendine özgü yapısı, kimi yapıtların "unutulmazlar" arasında yer almasını sağlar.

D) Tarihî bir dönemle ilgili ipuçları veren yapıtlar daha ilgi çekicidir.

E) Bir yapıtta ileti, karakterler aracılığıyla verilirse etkili olur.

56. Gazetelerdeki köşe yazıları, yaratıcı yazarlığın gerektirdiği duygu ve düş gücünden çok, güncel olaylar hakkında nesnel yorumlar yapmayı gerektiriyor. Olabilecekleri tahmin etmeden, gelişmeleri mantık süzgecinden geçirip yorumlamadan yazılan köşe yazılarının sütun doldurmanın ötesinde bir işlevi yerine getirmediğini işin ustaları bilirler. Öz eleştiri aynasını kendime tuttuğumda gördüm ki gazetedeki köşe yazılarım giderek beni yazınsal yaratıcılığın özgür havasından uzaklaştırıyor. Köşe yazılarının kendine özgü kıvamını tutturamadığımı anlayınca köşe yazısı yazmaktan vazgeçtim.

Bu sözleri söyleyen bir köşe yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Düşüncelerini açıkça söylemekten çekindiği

B) Köşe yazılarında bulunması gereken niteliklerin neler olduğunu bildiği

C) Yazdıklarıyla adından söz ettirmeye çalıştığı

D) Usta yazarları kendine kılavuz edindiği

E) Toplumun belirli bir kısmını ilgilendiren konularda yazı yazdığı

57. Başlangıçta belki pek kolay ortaya konamayan ama zihninizi bu yönde eğitmeye başladığınızda insana büyük ufuklar açan, hem kişinin ruhunu zenginleştiren hem de toplumsal dinamizmi ve çeşitliliği sağlayan belki en temel güçtür yaratıcılık. İster kişisel isterse toplumsal anlamda olsun, ilerleme yaratıcılığa dayanır. Yaratıcılık mutlaka büyük keşifler yapmak, icatlara imza atmak anlamına gelmemeli. Yaratıcılıkla anlatmak istediğimiz, yaşamın hemen her alanında ortaya konabilecek sıra dışı düşüncelere sahip olmaktır. Ne var ki otoriter aile ve eğitim sisteminin yapısı, yaratıcılığı yok eden temel etmenlerin başında geliyor.

Bu parçada yaratıcılıkla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

A) Ortaya çıkan düşüncelerin her zaman kabul gördüğüne

B) Kişide aşırı bir öz güven duygusu uyandırdığına

C) Yararlarının neler olduğuna

D) Kimlerde daha çok geliştiğine

E) Küçük yaşlarda ortaya çıkmaya başladığına

58. Tahıl üretimini artırmak için uzmanlar, küçük ölçekli tarıma yönelmeyi öneriyorlar. Küçük çiftliklerde yapılan tarımdan beklenen verimin alınabilmesi için de taze bilgilerle eski deneyimlerin birleştirilmesi gerektiğini belirtiyorlar. Uzmanlar, tarlaya, tek çeşit tahıl yerine, farklı tahılların ekilmesini salık veriyorlar. Küçük çiftliklerin, kendi ürettikleri doğal gübreleri kullanmalarını uzun sürede daha kârlı buluyorlar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

A) Verimi artırmak için çok yönlü araştırmaların yapılması gerektiği

B) Kâra dayalı büyük çiftliklerin ekonomiyi yönlendirdiği

C) Tahılla beslenmenin daha sağlıklı olduğuna dikkat çekmek gerektiği

D) Artan nüfusun beslenme sorunu karşısında alınan önlemlerin yetersiz kaldığı

E) Tahıl üretiminin artırılması için hangi çözüm yollarına başvurulabileceği

PEGEM AKADEMİ

59. Şairim
Zifiri karanlıktan gelse şiirin hası
Ayak seslerinden tanırım
Ne zaman bir köy türküsü duysam
Şairliğimden utanırım

Bedri Rahmi Eyuboğlu, bu dizelerinde aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

A) İyi şiir yazmak için deneyimin Önemli olduğunu
B) Köy hayatını anlatan şiirlerden hoşlanmadığını
C) Kendisini şair olarak değerlendirmekten kaçındığını
D) Şiirinde, halk ezgilerindeki ustalığı gösteremediğini
E) Şiir yazmayı geçim kaynağı olarak görmediğini

60. Röportajda okuyucu, yaşamla, yaşamın ve olayların özüyle karşı karşıya kalır. Haber, gerçeğin kabaca yansıması, röportaj ise yaşamın özüne doğru bir iniştir.

Bu parçaya göre röportajın haberden ayrılan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kapsamda çeşitlilik
B) Gerçekleri yansıtma
C) Ayrıntılara inme
D) Bilgi verme
E) Gördüklerinden etkilenme

61. Öykülerde yarattığım karakterlerin gerçek yaşamdan seçildiğini açıkça söylerim ve bunun sorun yaratacağını da düşünmem. Kaldı ki bir yazar olarak sanatınızı, başkalarının alınganlıklarını hesap ederek geliştiremezsiniz.

Bunları söyleyen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Her yazarın birbirinden farklı nitelikler taşıdığını düşünmektedir.
B) Yazma yönteminin doğruluğunu savunmaktadır.
C) Öykülerinin hak ettiği değeri görmediğine inanmaktadır.
D) Alıngan insanlara karşı ön yargılıdır.
E) Kendi yaşantısının irdelenmesinden hoşlanmamaktadır.

62. Ben, yazının gizlediklerinin peşinde olan biriyim. Çünkü yazar, yazdıkları kadar yazmadıklarıyla da "yazar'dır. Bir yazar, neleri yazabileceğinin, neleri yazamayacağının, daha doğrusu yazmayacağının hesabını kesinlikle yapmalıdır.

Böyle konuşan bir yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

A) Yazacaklarını bir elemeden geçirmektedir.
B) Kendi sanatının sınırlarını sorgulamaktadır.
C) Düşsel öğeler kullanmayı önemsemektedir.
D) Okuyucunun beklentilerine göre yazmaktadır.
E) Yazarlığa başka işlevler yüklemektedir.

63. 1957'de Kaliforniya'da bir hastaneye başvuran Bay Wright'ın vücudunun boyun, göğüs, karın vb. yerlerinde portakal büyüklüğünde tümörler saptayan doktorlar ona "En fazla iki gün yaşarsınız." demişti. Henüz deneme aşamasındaki yeni bir kanser ilacını duyan Wright, ilacın kendisine uygulanması için doktoruna yalvardı. Doktoru, Bay Wright'ın denemeye katılmak için uygun bir aday olmadığını bilmesine rağmen isteğini kabul etti. Birkaç gün sonra Wright'ın tümörleri yarı yarıya küçüldü, 10 gün sonra da bütün hastalık belirtileri ortadan kalktığı için taburcu edildi, iki ay sonra gazetede o ilacın kanser üzerinde hiçbir etkisinin olmadığı haberini okuyunca yeniden kötüleşti. Birkaç gün sonra cankurtaranla hastaneye kaldırıldı. Doktoru, çok güçlü yeni bir kanser ilacı geliştirildiğini söyledi. Bu kez hastasına su enjekte etti. Tümörler yine küçüldü ve bir süre sonra kayboldu. İki ay sonra eskisinden iyi olmuştu.

Bu parçadan aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Psikolojik durum kimi hastalıkların tedavisinde çok önemli bir etkendir.
B) Hastaları doğru bilgilendirmek doktorların sorumluluğudur.
C) Bilim, her hastalığa çare bulamayabilir.
D) Yeni İlaçlar, uzun denemeler sonunda geliştirilmektedir.
E) Doğru ilaç, tedavi süresini kısaltır.

PEGEM AKADEMİ

64. Ben denemelerimi şiir gibi yazarım. Sürekli sözcüklerle, tümcelerle boğuşurum. Bir yerde yazının iplerini çekenin ben olmadığımı, buna sözcüklerin karar verdiğini, buyruklar savurduğunu görürüm. Kimi zaman bir tümceye denememde yer vermek istediğim halde bunun üstesinden gelemem. Denemenin yapısı, denemedeki öteki tümcelerin sıralanışı buna engel olur. Uzun denemelerimi de parça parça yazar, onları sonradan birbirine eklerim. Ne var ki bu parçalar kafamda önceden belirlenmiştir. Yalnızca kurguya yani o büyük yapıya geçerken parçaların yerlerini değiştirdiğim ya da onları böldüğüm, kırptığım olur. Kurguyu bitirdikten sonra da denemeyi baştan başlayarak yeniden yazmaya koyulurum.

Bu sözler bütünüyle düşünüldüğünde aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olarak söylenmiş olabilir?

A) Deneme türünü seçmenizin nedeni nedir?

B) Denemelerinizde daha çok hangi konuları işlersiniz?

C) Yazılarınızdaki değişiklikler konusunda başkalarının görüşünü alır mısınız?

D) Yazılarınızı oluşturma sürecinizden söz eder misiniz?

E) Denemelerinizin üzerinde çok zaman harcamanız, size yetersiz olduğunuzu düşündürür mü?

65. Bir senaryoyu yazdıktan sonra hep kendi kendime sorarım: Ben bunun filmini çekmeli miyim? Tamam, uğraştım, emek verdim ama bunu çekmeye gerçekten gerek var mı? Mesela *Suç ve Ceza*'daki, yüz elli yıl öncesinin ahlaki gerçekliğiyle yaşamış Raskolnikov'u bugün nasıl akla yakın kılacaksın? O diriliş sahnesini düşünün mesela. Bütün o vicdan azaplarını yaşayan biri... Raskolnikov gibi, o derinlikte, öyle bir muhakeme gücün olacak, öyle bir vicdan azabı çekeceksin ve onun gerektirdiği davranışı göstereceksin. Günümüzde mümkün mü bu?

Böyle diyen yazarın, yazdığı senaryoları filmleştirme konusundaki kaygısının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnandırıcılığı sağlayamamak

B) Yazdığı senaryoyu teknik yetersizlikler nedeniyle gerektiği gibi yansıtamamak

C) Herkesçe bilinen konuların seyirciye ilginç gelmeyeceğini düşünmek

D) Görev vermeyi düşündüğü oyuncularla fikir ayrılığı yaşamak

E) Önceki başarısızlıklarını unutmamış olmak

66. Epik de yazsa lirik de yazsa anlatımıyla "Bu, şu yazarındır." dedirtebilmesi gerek bir sanatçının. Ben, tek bir paragrafım okunduğunda, onu yazanın ben olduğum anlaşılsın isterim. Bunu başarabilirim, başaramam; o ayrı konu. Ama yazar olmanın bunu gerektirdiğine inanıyorum.

Bu sözleri söyleyen yazar, aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiş olabilir?

A) Yazınsal türlerin belli özellikleri olduğunu

B) Yapıtta üslubun önemini

C) Yazma konusunda kendisine çok güvendiğini

D) Yazarken başkalarının görüşlerinden yararlandığını

E) Yazarların, kendilerini tekrarlamaktan kaçınması gerektiğini

67. Ürettikleri eşyalar taklit edilen bir iş adamı şöyle diyor: "Taklit edilmek, başlangıçta, gelinen aşamayı göstermek açısından insanı gururlandırıyor ancak taklitler, imaja zarar veriyor."

Bu sözleriyle iş adamı, ticaretle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisini belirtmek istemiştir?

A) Bir kuruluşun ürünlerinin, başkalarınca örnek alınmasının o ürüne olan ilgiyi artırdığını

B) Başarısız olanların, sürekli başarılıların izinden gittiğini

C) Kendi ürünlerinin çok iyi olduğunu ama aynısının değil, kalitesizinin yapılabildiğini

D) Bir malın benzerlerinin çoğalmasının, onun değerini yükselttiğini

E) Belirli alanlarda üretim yapmanın riskli olduğunu

PEGEM AKADEMİ

68. Dünyanın en eski tapınağını görmek için dünyanın öbür ucundaki bir dağın tepesine çıkmanız gerektiğini sanmayın. Şanlıurfa yakınlarında, 800 metre yüksekliktеki Göbeklitepe bölgesinde bulunan tapınak kalıntısı, insanlığın geçmişinin burada MÖ 9500 yılına kadar gittiğini gösteriyor. Dünyada, geçmişi daha eskiye dayanan başka tapınak yok. Bundan önce, çok tanrılı dönemden kalan, bilinen en eski tapınak MÖ 2500 yıllarına ait. Yani Türkiye'nin güneydoğusundaki bu arkeolojik değerimiz, Stonehenge'den 7000 yıl daha eski

Bu parçada tapınaklarla ilgili olarak yapılan karşılaştırma, aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

A) Ulaşım kolaylığıyla
B) Ait olduğu dönemle
C) Bulunduğu bölgeyle
D) Halkın inanışlarını yansıtmasıyla
E) Sanatsal özellikleriyle

69. İster şehir manzarası olsun ister yüksekçe bir tepeden gözlenmiş bir kır manzarası... Hepimiz aslında sürekli bir manzaranın içinde yaşıyoruz. Onu; manzara, doğa parçası veya şehir parçasından başka bir şey olarak görebilmemiz mümkündür. Bunun için önce ona dikkat etmemiz, her şeyin nerede olduğunu ayrıntılarıyla belirlememiz gerekiyor.

Bu parçaya göre, bir kişinin herhangi bir manzarayı farklı görmesini sağlayan etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Beklenti B) Bakış açısı C) Estetik değer
D) Aitlik duygusu E) Etkilenme

70. Her düşünce sistemi, birtakım imkânları dışlamak zorundadır ve bu yüzden ister istemez eksik ve yetersizdir. Yazar genellikle bu boşluğa parmak basar. Belli bir dönemde egemen olan dünya görüşünü kopya ederek sunmaz; onun eksik bıraktığı, görmezden geldiği, inkâr ettiği yönleri su yüzüne çıkarır.

Bu parçaya göre, yazarın bir düşünce sistemiyle ilgili tutumu aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılabilir?

A) Gerçekçi B) Yansıtmacı C) Eleştirel
D) Kuralcı E) Yenilikçi

71. Çocuklar, çocukluktan bu kadar mahrum ve çocukluğa bu kadar muhtaçken ne yapılabilir? Onlardan küçük yetişkinler oluşturma sevdamızı bir kenara bırakıp yaşlarına uygun giysiler içinde çocuk şarkıları söylemelerini, oyunlar oynamalarını, reklam dili dışında diller ve asıl ihtiyaç duyduğu besinlerle tanışmalarını istemek için çok mu geç? Bizleri çocuklaştırırken onları vakitsiz olgunlaştıran bu süreç kaçınılmaz mı?

Bu parçada çocuklarla ilgili olarak asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeterli imkânların sağlanmaması
B) Yetişkinler tarafından sınırlandırılmaları
C) Erişkinler gibi yetiştirilmeye çalışılmaları
D) Aile içi eğitimlerine gerekli özenin gösterilmemesi
E) Yanlış yönlendirilmeleri

72. Bir araştırma dolayısıyla otuz kırk yıl öncesinin edebiyat dergilerini tararken bir şey çekti dikkatimi, şaştım. Kırk yıldır tartıştığımız sorunlar hemen hiç değişmemiş. Bugün tartışılan sanat ve edebiyat sorunlarıyla o yıllarda tartışılanlar arasında büyük bir benzerlik, neredeyse aynılık var. O zaman da bugünkü gibi, özbiçim sorunu gündemdeymiş; yalnız bir farkla, o zaman özbiçim demiyorlarmış da "muhteva-şekil" diyorlarmış. O yıllarda bugün olduğu gibi "halk ve sanat", "sanat ve toplum", "bireyci sanat-halkçı sanat" gibi sorunlar başı çekiyormuş tartışmalarda.

Bu parçada edebiyat tartışmaları ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Bir konuda bilgi vermekten uzak olduğundan
B) Her yeniliğin eleştirildiğinden
C) Yapay gündemler oluşturulduğundan
D) Farklı zamanlarda da aynı konuların gündemde olmasından
E) Belirli insanlar arasında geçtiğinden

PEGEM AKADEMİ

73. Günümüz bilişimcileri tarafından geliştirilen yazılımlar ve donanımlar; kâğıt, dosya, klasör, arşiv gibi somut elemanlardan oluşan donanımları ortadan kaldıracak düzeye gelmiş bulunmaktadır. Bu kapsamda ülkemizdeki bazı kurumlar Elektronik Doküman Yönetim Sistemi'ni kullanmaya başlamış ve ıslak imza yerine elektronik imza için altyapıları oluşturmuşlardır. Son zamanlarda sıkça duymaya başladığımız e-devlet, e-Türkiye gibi kavramlar, bilişim alanındaki bu gelişmelerin sonucudur. E-devlet yapısının temelini elektronik bilgi sistemleri oluşturmaktadır. Elektronik Doküman Yönetim Sistemi ise, bu altyapıyı kullanarak kanunla belirlenmiş görevlerin hızlı ve güvenli biçimde yerine getirilmesine imkân sağlamaktadır.

Bu parçaya göre "Elektronik Doküman Yönetim Sistemi"nin asıl amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Resmî işlemlerin güvenli ve süratli yapılmasını sağlamak

B) İmza gerektiren işlemlerde güvenliği sağlamak

C) Yasa kapsamındaki harcamaları en aza indirmek

D) Devlete bağlı kurumlar arasındaki etkileşimi güçlendirmek

E) Personel ve araç kullanımı konusunda tasarruf etmek

74. Üniversitede arkeoloji okurken, sınıf arkadaşlarımla bir ilkokulda, öğrencilerde arkeolojiye ilgi uyandırmak için etkinlik düzenlemiştik. Hazırladığımız haritalarla, bahçedeki ağaçların altına gömdüğümüz kap kacağı bulacaklardı. Ellerinde küçük mala ve küreklerle gruplara ayrılarak haritada Keops, Kefren ve Mikerinos gibi Mısır piramitlerinden alınmış isimlerle belirtilmiş ağaçların altına koştular. Bizim için çok güzel bir gündü fakat oğlu o okulda öğrenci olan bir veliden şu sözleri duyana kadar: "Etkinliğe bayılmış, o kadar ki akşam eve, 'Anne büyüyünce defne avcısı olacağım.' diye geldi."

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine varılabilir?

A) Yararlı olma amacıyla girişilen işte bazen istenmeyen bir sonuç elde edilebilir.

B) Çocuklara ilişkin eğitsel çalışmaların, konular çerçevesinde yapılaması gerekir.

C) İnsanları belli bir düşünceye yönlendirmede, onların konuya ilgi duyup duymadıkları önem taşır.

D) Kişilerin ilgi duyduğu konular, yaş gruplarına göre değişiklik gösterebilir.

E) Herkesten, geçmişe ilgi duymasını beklemek yanlış olur.

75. Osmanlı Dönemi'nde kurulan vakıfların önemli bir kısmı, devletten kaynak aktarılarak oluşturulurdu. Vakıf kurmak isteyen veya kurduğu vakıflara kaynak arayan devlet adamları ve memurlar, padişahtan vakıfları için gelir talebinde bulunurlar ve padişahlar da bu vakıflara bazı önemli gelir kaynaklarını ayırırdı. Devlet adamlarının kurduğu kamuya yönelik bu vakıfların çoğu bu tür gelir kaynaklarıyla desteklenmekteydi. Tanzimat'a kadar sürekli sayıları artan bu vakıflar, sonradan eski özelliklerini kaybetti.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisinin vakıfların kurulması ve yaygınlaşmasında rolü vardır?

A) Devletin halktan ulaşamadığı insanlara bu yolla ulaşma düşüncesi

B) Tanzimat öncesi kimi hizmetlerin ağırlıklı olarak vakıflar aracılığıyla yürütülüyor olması

C) Vakıfların kimileri için iş imkânı sağlaması

D) Vakıf kuran devlet adamlarının toplumda saygı görmesi

E) Üst düzey devlet adamlarının vakıf kurarak maddi birikimlerini koruma düşüncesi

76. Fotoğraf, inanmayı kolaylaştırıcı, anlık bir durumu insan bakışı gerçekliğinde sunabilen bir araç. Gazeteyse, insanı çevresinde olan bitenle ilişkilendiren, yaşadığı dünyanın parçası yapan, haber ileten ve haber toplayan bir araç. Bu iki aracın 1920'lerde bir araya gelişiyle biçimlenen ve ivme kazanan foto habercilik salt mali bir yatırım değil, düşüncelerin, görüşlerin, duyguların da yer aldığı bir bütün. Sözcükler, haberi yazanın yorumunu yansıtırken fotoğraf, yorumu okura bırakır.

Bu parçaya göre, foto haberciliğin, fotoğrafsız haberciliğe göre üstün yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olaylardan haberdar olunmasını sağlaması

B) Olayların daha tarafsız aktarılmasına olanak vermesi

C) Gündem yaratan haberlerin toplanmasını sağlaması

D) Olayların, aktaran kişinin bakış açısına göre yorumlanmasına neden olması

E) Her konudaki haberde kullanılabilmesi

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA KONU-ANA DÜŞÜNCE ÇIKMIŞ SORULAR

1. Çakmaktaşı, Paleolitik Çağ insanlarının kullandığı alet ve silahların temel malzemesiydi. Bu çağda çakmaktaşı çıkarmak için taş ocakları kurulmuştur. Bu ocaklardan elde edilen malzemeyle yapılan silahlar ve aletlerin satışı, insanlık tarihinin ilk ticari etkinliklerinden biri olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın son cümlesinde ileri sürülen görüşe kanıt oluşturabilecek bir bilgidir?

A) Bilinen eski ticaret yollarından çoğunun önemli çakmaktaşı yataklarından geçmesi

B) 17.-19. yüzyıllarda çakmaklı tüfeklerin yapımında temel olarak çakmaktaşından yararlanılması

C) İlk çağlardan günümüze takı yapımında çok parlak çakmaktaşlarından yararlanılması

D) Çakmaktaşı çıkarımının, sulu tarıma geçilmesiyle çeşitlenen ekonomik etkinliklerden biri olması

E) Çakmaktaşını biçimlendirmede ilk çağlarda kullanılan yöntemlerin, deneysel arkeolojinin önemli konuları arasında yer alması

2. Coğrafyacılar, tarih boyunca pek çok farklı rol üstlenmişlerdir. Önceleri bilinmeyen bölgeleri tanıtan kâşifler, coğrafi olguları kaydeden haritacılar; daha sonraları yeni araştırmalar için kullanılacak bilgileri derleyip düzenleyen bilginler; günümüzdeyse insanların dünyayı daha iyi tanıyıp anlamalarına yardımcı olan öğretmenler olarak görülmüşlerdir.

Coğrafyacıların üstlendikleri rolün bu parçada sözü edildiği gibi değişmesinde temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Keşfedilen bölgelerde yerleşimler kurulması

B) Bilgi ve teknoloji düzeyinin yükselmesi

C) Coğrafyanın farklı alanları olan bir bilim dalı olması

D) Coğrafyayla ilgilenen kişi sayısının azalması

E) Merak ve isteklerin değişmesi

3. Bazı olayların nasıl adlandırıldığına bakarak dünyanın neresinde, Doğu'da mı, Batı'da mı olduğumuzu çıkarabiliriz. Örneğin, 29 Mayıs 1453'te yaşanan olay Batılılar için Constantinople'un Düşüşü, Doğulular için İstanbul'un Fethi'dir.

Aşağıdakilerden hangisi, belirli bir olayın Doğu'da ve Batı'da farklı değerlendirilmesinin bir nedeni olabilir?

A) Dünyanın bir bölgesinde gerçekleşen olayın, diğer bölgelerdeki kişileri de etkilemesi

B) Olayın Doğu ve Batı kültürlerinin oluşumunda önemli etkisinin olmaması

C) Doğu ve Batı toplumlarının teknolojik gelişim düzeyinin farklı olması

D) Olayın Doğu ve Batı toplumları için doğurduğu sonuçların aynı olmaması

E) Doğu ve Batı toplumları arasındaki etkileşimin az olması

4. Bu müzede yer alan eski otomobil koleksiyonunu yakından incelediğinizde çok değil, en fazla 40-50 yıl içinde alınan yol inanılmaz geliyor. Daha da şaşırtıcı olan, günümüz otomobillerinin çok daha kısa sürede müzelik olacağıdır.

Bu parçada otomobillerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Dünya ekonomisindeki yerleri

B) Teknolojilerindeki hızlı değişim

C) Güvenli olmaları için alınan önlemler

D) İnsan yaşamındaki önemleri

E) Uygun sergilenme yöntemleri

PEGEM AKADEMİ

5. Avrupa'nın askeri bakımdan gelişmesi, ağır sabanın yaygınlaşmasıyla köylünün, tüketeceğinden fazla ürün elde etmesine dayanır. Böylelikle göreli olarak zenginleşen köylülerden alınan vergi ve kiralar sayesinde profesyonel askerlerden oluşan ordular kurulabildi. Bunun en tipik örneği zırhlı süvariler, yani şövalyelerdir. Güçlü bir köylü sınıfına sırtını dayamış olan şövalyeler, Latin Hıristiyanlığının durumunu komşularına karşı temelden değiştirip güçlendirdi. Bir zamanlar Avrupa'yı birbirine katan istilalar bu yeni askeri güç sayesinde çok azaldı.

Bu parçada aşağıdaki neden-sonuç ilişkilerinden hangisine değinilmiştir?

	Neden	Sonuç
A)	Sabanın yaygınlaşması	Üretimin artması
B)	Vergi alınması	Kiraların artması
C)	Şövalyeliğin çıkması	Köylünün zenginleşmesi
D)	İstilaların azalması	Yeni askeri güç oluşması
E)	Askeri gelişim	Sabanın yaygınlaşması

6. **Dört ay boyunca Amsterdam'a konuk olacak, Osmanlı kültürünü İstanbul üzerinden anlatan "İstanbul: Kent ve Sultan" sergisi, çoğu Topkapı Sarayı'ndan olmak üzere, Türk İslam Eserleri Müzesi, Sadberk Hanım Müzesi ve Sabancı Müzesi'nden 300 eseri bir araya getiriyor. Sergide padişah portreleri, kutsal emanetler, kaftanlar, halılar, hatlar, önemli olayları anlatan minyatürler, çiniler, mistik objeler, nargileler, müzik aletleri yer alıyor. Tüm bu eserler çarşı, kahvehane, hamam, mezarlık, cami, tekke, Topkapı Sarayı'nda yaşam, harem gibi özel olarak tasarlanmış bölümlerde sergileniyor ve farklı dillerde açıklamalarla ziyaretçilere sunuluyor.**

Bu parçada sözü edilen eserlerin özel tasarlanmış bölümlerde sergilenmesinin amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Ortamla ve birbirleriyle uyum içinde sunarak algılanmalarını kolaylaştırmak

B) Üretim yıllarına ve sanatçılarına göre sınıflamak

C) Avrupa kültüründeki etkilerini göstermek

D) Türkiye'de sergilendikleri müzelere benzer bir ortam oluşturmak

E) Hangilerinin daha çok ilgi çektiğini saptayabilmek

7. Güzel bir romanı okurken kitap, kâğıt, harf ortadan kalkar. Gitmediğimiz şehirlerde dolaşmış gibi oluruz. Tanımadığımız insanlarla tanışır, hatta kimilerinde kendimizi buluruz.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçaya göre, güzel bir romanda olması gereken özelliklerden biridir?

A) Etkileyici olma

B) Akıcı bir dille yazılma

C) Okunduktan sonra uzun süre akılda kalma

D) Değişik bir konuyu ele alma

E) Yazarın etkilendiği olayları yansıtma

8. Günümüzde birçok yazar, ünlü yazar ve şairlerden alıntılar yapıyor. Klasikleşmiş yapıtlardan alınan parçalar bu yapıtlarda gecekondu duvarındaki tapınak taşları gibi duruyor.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her yapıttan alıntı yapılmaması gerektiği

B) Alıntıların, alındığı yapıtta önemli bir yerinin olduğu

C) Alıntı yapmanın günümüz edebiyatında oldukça yaygın olduğu

D) Alıntılanan parçaların dikkat çekici olması gerektiği

E) Alıntıların kullanıldığı yapıtların niteliksiz olduğu

9. Ben yalnızca bir sonucum, yazın dünyasına herhangi bir yenilik getirmedim. Çünkü ben, on dokuzuncu yüzyılda Fransız, Rus ve İngiliz romancılarının açtığı tarlaları özenle, dürüstlükle ama kendi yöntemlerimle ekip biçmekten başka bir şey yapmadım.

Bu sözü söyleyen kişinin kendisiyle ilgili asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilinen akımlardan yola çıkarak kendine özgü bir tarz oluşturduğu

B) Klasik yapıtları dil ve mekân bakımından günümüze uyarladığı

C) Farklı kültürlerin özelliklerini bir araya getiren öyküler yazdığı

D) Etkilendiği yazarların adlarını ve yapıtlarını kaynak gösterdiği

E) Eski romanları farklı dillere çevirerek onların daha çok okuyucuyla buluşmasını sağladığı

PEGEM AKADEMİ

10. "Bir yazar nelerden esinlenerek, ne hissederek yazmıştır, bilemeyiz. Aslında tarihteki büyük yazarlar, biraz da onları bir doktor gibi inceleyen yorumcular tarafından yaratılmıştır." **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yazarların, düşüncelerini yapıtlarına aktarmada zorlandıkları

B) Eleştirmenlerin yazarlar ve yapıtları hakkında yaptıkları eleştirilerde acımasız oldukları

C) Yorumcuların yazarlar hakkındaki görüşlerinin yönlendirici olduğu

D) Yorumcuların eleştirilerinin ve önerilerinin göz ardı edilmemesi gerektiği

E) Eski yapıtları anlayabilmek için onlarla ilgili yorumları okumak gerektiği

11.

- Bu benim son fırsatımdı ama ne yazık ki kaçırdım.
- Umutsuzluğa kapılma, gün doğmadan neler doğar.
- Bırak bu kalıplaşmış sözleri.
- Öyle söyleme, bu sözler nasıl kalıplaştı sanıyorsun?

Bu konuşmaya dayanarak kalıplaşmış sözlerle ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Gereksiz yere kullanıldığı

B) Yanlış anlaşılmalara yol açtığı

C) Yaşanmış gerçeklerden doğduğu

D) Herkes tarafından bilindiği

E) İletişimi kolaylaştırdığı

12. Benim bütün çabam, belirsizliklerle dolu gündelik yaşamın karmaşasını seyirciye gösterebilmek. Ben, doğru sorular sorulduğunda insanların doğru cevapları bulacağına inananlardanım. Düşünme zahmetine girmeden, sürekli sürpriz bekleyen seyircilere göre film yapamam ben. Seyircinin düşünmesini isterim.

Bu parçada anlatılan yönetmenin filmlerinin aşağıdaki özelliklerden hangisini taşıması beklenir?

A) Aksiyon ve görsel efekt ögeleri içerme

B) Olaylar hakkındaki görüşlerini açıkça ortaya koyma

C) Beklenmedik sonla izleyicileri şaşırtma

D) Sıradan olduğu düşünülen olaylara farklı bir bakış açısı getirme

E) Yaşanan olayların eğlenceli yanlarını vurgulama

13. Mağara resimlerinden minyatürlere, minyatürlerden kumaş desenlerine, toprak kaplardan mozaiklere resmin serüveni insanın yaşam ve düşün serüvenine paralel bir seyir izledi. Ancak hiçbir dönemde sanatın değişimi, son iki yüzyıldaki kadar hızlı ve yıkıcı olmadı. Cézanne, yaşadığımız yüzyıla egemen olan modern resmin temel taşlarından biridir. Ressam, doğanın silindir, koni ve karelerle ele alınması yönündeki öğüdüyle maddenin resmedilme geleneğinde köklü değişiklikler yapmış ve böylece modern sanatın babası unvanını almıştır.

Bu parçaya göre, Cézanne'ın modern sanatın babası kabul edilmesindeki etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Daha önce ele alınmamış konuları işlemesi

B) Resimlerinde karmaşık desenler kullanması

C) Son dönem resim anlayışına yön vermiş olması

D) Öğrencilerine kendi resim tekniklerini öğretmesi

E) Resimlerinde nesnelerin doğal formlarından yararlanması

14. Galata köprüsü, sabahları canlı ve serindir, ışık içindedir. Canlı ve atik bir şekilde işe giden insanlarla aynı ruh hâlindedir. Akşamüstlerine doğru şişman, yorgun, vurdumduymaz bir insan hâline gelir. Üstünde esen serin meltemlere karşı göğsünü açmış gibidir. Sonra birdenbire şairleşir. Süleymaniye'den kırmızı, mor, sarı, turuncu bir akşam başladı mı köprüden geçenler altın yaldızlı bir ışık içinde yüzerler.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdakilerden hangisini desteklemektedir?

A) İnsanların çevreleriyle ilgili algılarının kendi ruh hâlleriyle ilişkili olduğunu

B) Gündelik yaşamın karmaşası içinde insanların çevrelerinde olup bitenin farkına varamadıklarını

C) İnsanların sürekli gittikleri mekânlardaki değişiklikleri fark etmediklerini

D) Doğadaki değişimlerin her kişide farklı duygular uyandırdığını

E) Doğada gözlenenle sanat yapıtına aktarılanın birbirinden farklı olduğunu

PEGEM AKADEMİ

15. Abdülhak Şinasi'yi okurken düz yazının "konuşma" olmadığını tekrar hatırladım. Abdülhak Şinasi, son zamanlarda unutur gibi olduğumuz düz yazıyı makamına yeniden oturtan yazarlarımızdandır.

Bu sözlerden aşağıdaki sonuçların hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) O dönemin edebî akımlarında şiirin düz yazıya göre baskın olduğu

B) O dönemde konuşma diliyle yazılan edebî yapıtlar bulunduğu

C) Abdülhak Şinasi'nin değişik türde yapıtlar verdiği

D) Abdülhak Şinasi'nin, yapıtlarında kolay anlaşılır bir dil kullandığı

E) Abdülhak Şinasi'nin, devrinin yazın anlayışını reddederek, daha eski edebî kalıpları kullandığı

17. Tiyatro salonları dışında, açık havada, sokakta ya da parkta sergilenen sokak tiyatrosu, özellikle genç tiyatrocular tarafından gerçekleştirilen, iletisini kısa yoldan veren ve gösteri süreleri on beş dakikayı geçmeyen oyunlarıyla ilgi çekiyor.

Bu parçaya göre, sokak tiyatrosuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) İzleyici kitlesi genellikle gençlerden oluşmaktadır.

B) Belirli bir mesaj içermektedir.

C) Prova yapmadan sergilenmektedir.

D) İzleyicilerden ücret alınmamaktadır.

E) Yazılı bir metne bağlı olmaksızın oynanmaktadır.

16. Bu filmin senaryosu yönetmene aitti. O, öykünün geçtiği köyü biliyordu ve filmin ana konusunu da köydeki hayatın ritmi oluşturuyordu. Yönetmenin isteği üzerine roller için klasik bir karakter çalışması yapılmadı. Çünkü karakter çalışmalarıyla oyuncuların kafasında önceden belirlenmiş kalıplar ortaya çıkacak ve yönetmenin bunları yıkması zor olacaktı. Yönetmen, oyunculardan yalnızca rollerini ezberlemelerini istedi. Çekimler bittiğinde bunun çok doğru bir karar olduğunu hepimiz gördük.

Bu parçaya göre, sözü edilen yönetmenin karakter çalışmasından kaçınmasının asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Az sayıda oyuncuyla çalışmaktan hoşlanması

B) Filmdeki hiçbir karakterin ön planda olmaması

C) Oyuncuları doğal hâlleriyle çekmek istemesi

D) Daha önceki filmlerinde denediği tekniği kullanması

E) Çekimler bitmeden oyuncularla film hakkında konuşmak istememesi

18. MÖ 3000 yıllarına uzanan tarihiyle Anadolu'nun eski halklarından olan ve özgürlüklerine düşkünlükleriyle ünlenen Likyalıların yerleşim yerlerinden biri de Hoyran'dır. Bir antik çağ araştırmacısına göre, Akdeniz'e hâkim bir tepecikte bulunan bu ören yerinin adı "Yüce Ana Tanrıça Ülkesi" anlamına geliyor. Antik kentin binlerce yıllık hikâyesini anlatan kalıntılarla dolu alanın bir bölümü köy evleriyle iç içe bulunuyor.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

A) Likyalılara ait kalıntıların onlar hakkında bilgi verdiği

B) Likyalıların benzer özellikte, çok sayıda yerleşim yeri kurduğu

C) Likyalıların savaşçı bir yapıya sahip olduğu

D) Günümüzde yapılan evler nedeniyle antik kentin giderek yok olduğu

E) Likyalıların yaşadıkları her kente tanrılarından birinin adını verdiği

PEGEM AKADEMİ

19. Benim öykülerim okurlarda bir yaşanmışlık duygusu uyandırır. Bu yüzden "Yaşanmış öykülerdir onlar." diyorum, "Ben yaşadım." demiyorum. Öykülerimde geçen olayları, serüvenleri benim yaşadığımı sananlar aldanırlar. Kişi olarak değil, yazar olarak yaşadığım olaylardır bunlar, yarı yarıya düşleyerek, yaratarak. Öykülerimde yaşantımdan izlere rastlanır, ama tümüyle "ben" hiçbirinde yokum.

Kendisinden bu parçadaki gibi söz eden bir yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Öykülerini sade bir dille yazmıştır.
B) Yapıtlarında yalnızca kendini anlatmıştır.
C) Öykülerinde gerçekle kurmaca bir aradadır.
D) Eleştirilere açık bir yapısı vardır.
E) Ruhsal çözümlemelere ağırlık vermiştir.

20. Her okuyuşta şiir yeniden üretiliyor. Her okur şiire ayrı bir zenginlik katıyor. Şairinin hiç düşünmediği çağrışımlar gelip yerleşiyor şiire. Böylece şairin belki de aklının ucundan bile geçmeyen bir tazeliğe ulaşmış oluyor şiir. Bu özellik, öteki yazın türleri için de geçerli olmakla birlikte şiirde daha belirgindir.

Bu parçada okurlarla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şairlerin düşünce dünyalarını genişlettikleri
B) Şiire yeni boyutlar kazandırdıkları
C) Şairleri kendilerine daha yakın hissettikleri
D) Şiirden daha çok hoşlandıkları
E) Şairleri överek onları yücelttikleri

21. Misafirin çok önemli yer tuttuğu Anadolu kültüründe, gelen misafiri iyi ağırlamanın ötesinde, misafirin bolluk ve bereket getireceği inancı da vardır. "Başım gözüm üstüne." denilerek misafir saygıyla karşılanır, baş köşede ağırlanır. Fakat bunun yanında misafirin de uyması gereken kurallar vardır. En önemlisi "Misafir umduğunu değil bulduğunu yer."dir. Misafir, içine girdiği topluluğun kurallarına saygı göstermeli, onlara uymalıdır. Bu kural yalnızca evlere misafir olanlar için değil, eski han ve kervansaray müşterileri için de geçerlidir. Kısacası günümüz müşterileri gibi "daima haklı" kabul edilmezler.

Bu parçaya göre, geçmişle günümüz arasında aşağıdakilerin hangisi bakımından fark vardır?

A) Misafire ikram edilenler
B) Misafire gösterilen saygı
C) Misafirin bereket getireceği inancı
D) Müşteriye bakış açısı
E) Müşterilerin beklentileri

22. Bir roman yazarı olarak özgürlükten yanayım. Bu nedenle roman yazarları ve romanlarla ilgili yapay sınıflamalar yapmanın doğru olmadığını düşünürüm. Bence kimsenin sanatçıya yol, yöntem göstermeye hakkı yoktur. İsteyen kişisel bunalımları, isteyen toplumsal sorunları ya da ruhsal çözümlemeleri yapıtlarında ele alabilir. Beğenen beğenir, beğenmeyen beğenmez. Ne var ki, roman yazarı istediklerini özgürce yazarken, dünya görüşünü dile getirirken, kimi gerçekleri saptırmamalı, onları bir toplumsal yaşam felsefesi olarak kabul ettirmeyi amaçlamamalıdır.

Bu parçaya göre, yazarlardan beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konularını gerçek olaylardan seçmesi
B) İlgi çekici konuları işlemesi
C) Yazdıklarının bilgilendirici nitelikte olması
D) Başka sanatçıları taklit etmemesi
E) Düşüncelerini benimsetmeye çalışmaması

23. İlk kez karşılaştığımız kokuları tam olarak tanımlayamayabiliriz. Bunun yerine kokuyu bize anımsattıkları yoluyla anlatırız. Kokuyla ilgili hemen bütün benzetmeler gücünü dolaylılığından alır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada sözü edildiği gibi bir koku tanımlaması vardır?

A) Bazen kızımın bebeklikteki kokusunu özlüyorum.
B) Yeni biçilmiş çimen kokusuna bayılırım.
C) Bu parfümde anneannemin yaptığı bitki çaylarının kokusu var.
D) Apartmanın içine yayılan balık kokusu karnımı acıktırdı.
E) Havadaki kokusundan leylakların açtığını anlarım.

PEGEM AKADEMİ

24. Filmlerin, çizgi filmlerin, haberlerin ve benzeri yayınların şiddet içermesi insanların, şiddete karşı duyarsızlaşmasına ve istediklerini elde etmede şiddeti bir yöntem olarak görmesine neden oluyor. Son yıllarda artan ve kontrol edilemeyen saldırgan davranışların artışıyla gazete ve televizyon yayınlarındaki şiddet içerikli haberler arasında doğru orantı olması bunun kanıtı. Şiddetle ilgili başka bir önemli noktaysa okuyucu ve izleyicilerin kendilerini daha güçlü görünenle, daha ünlü olanla özdeşleştirmesidir. Anne babalar ve eğitimciler, çocuklara iyi örnek olacak dizi ve film karakterleri bulmanın çok zor olduğu konusunda birleşiyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biridir?

A) Şiddetin, sorun çözmenin ve güçlü olmanın en etkili yolu olarak gösterilmesi

B) Kişilerin şiddet karşısındaki tutumlarının birbirinden farklı olması

C) Şiddet unsurlarının çocukları yetişkinlerden daha fazla etkilemesi

D) Gazete ve televizyonda içeriği aynı olan haberlerin yayımlanması

E) Çocukların şiddet içeren yayınları izlemeyi tercih etmeleri

25. Gazetedeki köşemde yazdığım yazılarda bir şirketi veya bir kurumu eleştirsem hemen arayıp "Halledilmesi gereken bir işiniz mi vardı?" diye soruyorlar. Halbuki ben sadece olanlarla ilgili eleştirilerimi yazıyor, fikrimi ortaya koyuyorum. Onlara göre bizim "fikrimiz" yok, yalnız "çıkarlarımız" var ve bütün bu yazıları çıkarlarımızı korumak ve istediklerimizi elde etmek için yazıyoruz.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Yazdığı konuların ilgi görmemesinden

B) Eleştirilerinin arkasında gizli gerekçeler aranmasından

C) Düşüncelerini istediği gibi dile getirememesinden

D) Okuyucuların, yazdıklarını beğenmemesinden

E) Eleştirdiği kişilerin, bu eleştirilere çok sert cevap vermesinden

26. İbni Haldun'a göre, tarih, Yunan tarihçileri ile onlardan sonra gelen Müslüman tarihçilerin düşündükleri gibi, birtakım dinî, siyasi ve askerî olayları, oluş sırasına göre arka arkaya vermekten veya peygamberlerin ve hükümdarların hayatlarını anlatmaktan ibaret değildir. Bir tarihçinin, öncelikle tarihî olaylardaki benzerlikleri ve farklılıkları saptayarak bunlar arasındaki zaman ve mekân dışı nedensellik ilişkilerini belirlemesi gerekir.

Aşağıda verilen örneklerden hangisi, İbni Haldun'un tarih görüşünü örnekler nitelikte bir yargıdır?

A) Tarihte çok uluslu imparatorlukların parçalanmasının ana nedenlerinden biri milliyetçilik akımının ortaya çıkması ve güçlenmesidir.

B) Sümerler, ziggurat denilen tapınaklarını rasathane olarak da kullanmış, Ay ve Güneş tutulmalarını hesaplamıştır.

C) Türklerin Anadolu'ya akınları 11. yüzyılda Çağrı Bey ve Tuğrul Bey dönemlerinde yoğunluk kazanmıştır.

D) Hititler ve Mısırlılar arasında yapılan Kadeş Antlaşması, yazılı bir antlaşmadır.

E) Hukuk kavramı ve adaletin üstünlüğü anlayışı Mezopotamya'da, Lagaş Kralı Urgakina'nın düzenlediği kanunlarla ortaya konmuştur.

27. Fiziğe, kimyaya ya da öteki bilim dallarına ilgi duymayan insanlar için doğanın kuralları, çok da şaşırtıcı olmayan, statik kurallardır. Bilim adamları için ise bunlar, bulundukça ve keşfedildikçe farklılaşan, tılsımlı yapı taşlarıdır.

Bu parçada bilim adamlarının hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

A) Araştırma yapmaktan yorulmadıkları

B) Açık fikirli oldukları

C) Gördükleri karşısında birbirlerinden farklı tepkiler verdikleri

D) Öteki insanlara yol gösterdikleri

E) Bakış açılarının öteki insanlardan farklı olduğu

PEGEM AKADEMİ

28. Belgesel filmlerin kalitesi, öncelikle hazırlık aşamasında yapılan araştırmayla doğru orantılıdır. Ayrıca bu aşamada varsayımlardan kaçınılmalıdır. Araştırmalar sonunda elde edilen bilgilerin doğruluğunun çeşitli kaynaklardan denetlenmesi de gerekmektedir.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Belgesel film çekerken hangi bilimsel kaynaklardan yararlanılabilir?

B) Belgesel film çekerken ne tür zorluklarla karşılaşılabilir?

C) Belgesel film çekerken sette nasıl bir iş bölümü yapmak gerekiyor?

D) Nitelikli bir belgesel film çekerken hazırlık aşamasında neler yapılması gerekir?

E) Belgesel film çekiminde hazırlık aşaması ne kadar sürer?

29. Yapılan bir araştırmaya göre, 1960-1980 yılları arasında öykü kitabı yayımlamış kadın yazarların, ele aldıkları konular açısından çizdiği genel tablo çok karmaşık değildir. Söz konusu yazarlardan adları fazla duyulmamış olanlar, daha çok gündelik yaşamla ilgili sorunları yansıtmaya çalışmışlardır. Tanınmış olanlarsa ilgi gören toplumsal sorunları ayrıntılı olarak değişik yönleriyle ele alıp işlemişlerdir.

Bu parçada sözü edilen kadın öykü yazarlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Sorunlara yaklaşımlarının yüzeysel olduğu

B) Kadınların güncel sorunlarını yeterince yansıtmadıkları

C) Bu dönemde kitaplarına olan ilginin arttığı

D) Konulara öncekilerden çok farklı bir biçimde yaklaştıkları

E) Tanınmamışlarla ünlülerin seçtiği konular arasında fark olduğu

30. Bir sanat yapıtı, konunun ele alınış biçimi ve işleniş özellikleri açısından değerlendirilmelidir. Bunun için konunun ne olduğu, değerlendirmede göz önüne alınmaz. Ama bazıları, bu yanılgıya düşer ve beğendikleri, onayladıkları bir konuyu işleyen yapıtı güzel ve değerli bulurlar. Bu tür değerlendirmeler, bir portreyi sevgilisine benzediği için güzel bulmak gibidir.

Bu parçaya göre, bir sanat yapıtını değerlendirmede, benimsenmesi istenen yaklaşım aşağıdakilerin hangisidir?

A) Yapıcılık B) Nesnellik C) Açıklık D) Çok yönlülük E) Samimiyet

31. Dağcılık konusunda yıllar boyu geliştirdiğim bir anlayışım var. Benim için önemli olan, sadece zirveye çıkmak değil, dağı bir bütün olarak yaşamak. Teknik açıdan zorlukları olmayan, rahat yürüme ve eski usul tırmanma olanağı veren dağlara çıkmak benim için çok keyifli bir iş.

Bu sözlerin söylenmesindeki amaç, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Dağa tırmanmanın zorluklarını dile getirmek

B) Dağa tırmanmanın zamanla bir tutku hâline geleceğini vurgulamak

C) Ne tür dağ tırmanışları yapmaktan hoşlandığını açıklamak

D) Dağa tırmanmanın neden güç olduğunu anlatmak

E) Dağcılık sporunun yaygınlaşmasını sağlamak

32. Günümüzde araştırmacılar, sanatın kökenlerini binlerce yıl önce yaşamış insanların ortaya koyduğu ürünlerde arıyorlar. Ancak o çağın insanının yaratma isteğini ve sürecini tanımlamak pek kolay değildir. Mağarasına çizdiği resimlerde neyi amaçlıyordu tarih öncesi insanı? Zamanlarının çoğunu mağaralarda geçiren bu insanlar için bir oyalanma aracı mıydı resim? Yoksa gerçekçi, bilinçli bir yaratma ihtiyacının ürünleri miydi? Eski çağlardan günümüze gelen küçük heykelciklerin bir simgesel anlamı, saptanmış belirli bir formu mu vardı? Tüm bu sorulara kesin yanıtlar vermek o kadar da kolay değildir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi eleştirilmektedir?

A) Amacı bilinmeyen bir yaratma döneminin ölçü alınması

B) Geçmişte yaşamış insanların inançlarının yeterince bilinmemesi

C) Araştırma yöntemlerinin geliştirilmeye çalışılmaması

D) Değişen yaşam şartlarının göz önünde tutulmaması

E) Tartışmaların bir sonuca ulaşmaması

PEGEM AKADEMİ

33. Bir yazar, "Yazdıklarımı dağdaki çoban da anlasın, profesör de yavan bulmasın." diyordu. Mevlana'nın dile getirdiği bir başka gerçeği de göz ardı etmeyelim. "Anlattıklarınız, karşınızdakinin anlayabildiği kadardır." Evet, sorun, dönüp dolaşıp anlayabilmekte düğümleniyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Kişilerin kavrama düzeyleri birbirinden farklıdır.

B) Herkesin anlayabileceği biçimde yazmak çok zordur.

C) Söyleneni ya da okunanı anlamada kişinin mesleği belirleyicidir.

D) Bireyin kavrama yetisinin gelişmişliği, sorunların çözümünde işe yarar.

E) Anlamada alışkanlıkların etkisi büyüktür.

34. Sabun yapımına ilişkin ilk tarifler MÖ 2500 yılına ait Sümer yazıtlarında ortaya çıkmıştır. Buna rağmen Pompei'de yapılan kazılarda bir sabun imalathanesiyle kalıp sabunlara rastlanmış olması, ilk sabunun Romalılar tarafından bulunduğu düşüncesinin yerleşmesine neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun bir açıklaması olabilir?

A) İnsan belleğinde daha çok pratik bilgilerin yer ettiği

B) Kabul gören bazı bilgilerin doğru olmayabileceği

C) Arkeoloji alanında yeterli bilgiye sahip olunmadığı

D) Bazı tarihsel bilgilerin bilerek çarpıtıldığı

E) Hafızanın insanı yanıltabileceği

35. Batı'da yemek yerken ses çıkarmak görgüsüzlük kabul edilir. Oysa Japonya'da çorba içerken höpürdetmek ayıp sayılmaz, tersine ne kadar höpürdetirseniz çorbanın o kadar lezzetli olduğunu belirtmiş olursunuz.

Bu parça aşağıdaki görüşlerden hangisini desteklemektedir?

A) Görgü kurallarına her zaman her yerde uyulmalıdır.

B) Gidilen ülkenin âdet ve gelenekleri konusunda önceden bilgi edinmek gerekir.

C) Farklı kültürlerin düşünce şekillerini anlamak o kültürlere uyumu kolaylaştırır.

D) Doğu ve Batı kültürleri birbirinden etkilenmemiştir.

E) Her kültürün kendine özgü görgü kuralları vardır.

36. Kimi sanatçıların kişilikleri yapıtlarına yansır. Örneğin bazı ressamların fırça darbeleri imzaları gibidir ya da birkaç romanını okuduktan sonra iyice tanıdığımızda, o yazarın yazınsal kişiliğini görmeye başlarız. Hatta bazen çocuk denecek yaştayken yazdıklarında bile görülebilir bu özellikler.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Her yazarı ötekilerden ayıran bir yazma tarzı vardır.

B) İyi bir yazar olabilmek için uzun zaman gerekir.

C) İyi yazarlar yapıtlarında kendi kişiliklerini gizlemez.

D) Yazarın kendini anlattığı romanlar daha çok okunur.

E) Yazı hayatının başlangıcında iyi ürünler vermiş yazarlar bu özelliklerini korurlar.

37. Kendinden kaçmak için kitaba sığınmak, filme sığınmaya benzemez. Kitaplar, sizi kendilerine bir karşılık vermeye, aklınızı ve hayal gücünüzü kullanmaya zorlar. Oysa film izlerken hiçbir şey düşünmeden kendinizi kaptırır filmi seyredersiniz, hoşunuza da gider.

Bu sözü söyleyen kişi aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

A) Kitap okumaktan herkesin keyif alamadığını

B) Kitap okumaya uzun zaman ayırmak gerektiğini

C) Kitap okumanın düşünce ve duyguları harekete geçirdiğini

D) Nitelikli film yapmanın zor olduğunu

E) Boş zamanları değerlendirmek için film seyretmenin daha iyi bir seçim olacağını

38. Bir oyuncunun kaç yüzü vardır, gerçekten bilebilir miyiz? Bir rol için yaptığı makyaj daha sonra çıkar mı yüzünden? Yoksa ötekilere eklenerek ömür boyu kalır mı oyuncuda?

Bu sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Oyuncu asla kendi olamaz.

B) Oyuncu oynadığı karakterlerden etkilenir.

C) Oyuncu her karakterde kendinden bir parça bulur.

D) Oyunu başarılı kılan oyuncunun kişisel becerileridir.

E) Her oyuncu her karakteri canlandıramaz.

PEGEM AKADEMİ

39. Bu yapıt, çok beğenilen ve çok sevilen bir roman. Bu etkisini dilinden alıyor, şiirsel bir dili var. Anlatımıyla, anlattıklarıyla Türk edebiyatında yankı uyandırmış böyle bir romanı sinemaya uyarlamak yürek isteyen bir iş. İlk teklif geldiğinde nasıl yaparım, nasıl uyarlarım diye çok korktum. Çünkü bu, yoruma başvurmadan uyarlanamayacak bir yapıt.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Sinemaya uyarlanacak yapıtların ne tür özelliklere sahip olması gerekir?

B) Romanda verilmek istenen iletiyi, sinemada da aynı biçimde verebildiniz mi?

C) Her yapıt, her roman kolaylıkla sinemaya uyarlanabilir mi?

D) Böyle iddialı bir romanı senaryoya dönüştürme sürecinde zorlandınız mı?

E) Bunun gibi değerli bir romanı sinemaya uyarlamanız edebiyat çevrelerince nasıl karşılandı?

40. Denizde toplu hâlde yaşayan Golyan balıkları üzerinde bilim insanları bir deney yaptılar. Balıklardan birinin beynini açarak sürüde birlikte hareket etmeyi kontrol ettiğini düşündükleri bölümünü etkisiz hâle getirdiler. Daha sonra bu balığı türdeşlerinin arasına bıraktılar. Bu balığın, sürüyü bırakarak ayrı gezmeye başladığı görüldü. "Yarım beyinli" balık böyle olunca, öteki balıklar da onun peşinden gitmeye başladılar. Böylece "yarım beyinli" balık, "tam beyinli" balıkları peşinden sürükledi.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Liderlik için özgür düşünce gerekir.

B) Liderlik, nitelikli olmayı gerektirir.

C) Sürüde toplu hareket sorgusuz gerçekleşmektedir.

D) Sürü hareketi, insanlar tarafından kontrol edilebilir.

E) Sürüden ayrılmak Golyan balıkları için tehlikelidir.

41. Usta tırmanıcılar olan Gekko kertenkeleleri, dik bir yüzeyde yukarı doğru tırmanırken bir saniyede vücutlarının on beş misli uzunluğundaki bir mesafeyi aşabiliyor. Bu kertenkelelerin parmaklarında yüzeye tutunmayı sağlayan çengeller şeklinde çok sayıda yapışıcı kısımlar bulunmaktadır. Bu hayvanlardan hareketle bilim insanları aynı şekilde yüzeye yapışan bir nano yapıştırıcı icat ettiler. Bu yapıştırıcı, tıpkı Gekko kertenkelelerinin ayağı gibi gerektiğinde yüzeyden sorunsuz olarak ayrılıyor.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bazı ürünleri geliştirmek için doğadaki canlıların özelliklerinden esinlenilir.

B) Pek çok bilimsel gelişme birbirine kaynaklık etmiştir.

C) Bir canlı üzerinde çalışmaya başlamadan önce o canlı iyi gözlemlenmelidir.

D) Doğanın kendi içinde bir dengesi vardır.

E) Doğadaki her canlı, yaşadığı ortama en iyi biçimde uyum sağlar.

42. Frigler, MÖ 1200'lü yıllardan itibaren Makedonya ve Trakya üzerinden Boğazlar yoluyla dalgalar hâlinde Anadolu'ya göç eden Trak kökenli boylardan biriydi. MÖ 11. yüzyıla doğru Polatlı yakınlarındaki Yassıhöyük'e ulaşan ilk Frig göçmenleri, başlangıçta basit köy düzeninde bir yaşamı benimsedi. MÖ 9. yüzyıla gelindiğinde Yassıhöyük, çevresi güçlü surlarla çevrili bir başkente dönüştü. Ünlü Frig Kralı Midas döneminde Frigler, Orta Anadolu'da, görkemli kaya anıtlarının gölgesinde, Anadolu'nun köklü gelenekleri ile yoğrulmuş güçlü bir krallık olarak Anadolu kültür tarihine damgasını vurmuştur.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Anadolu'nun en görkemli döneminin Frigler zamanında yaşandığı

B) Friglerin Anadolu'da uzun süre aynı yörede yaşadığı

C) Savaşçı bir toplum olan Friglerin Orta Anadolu'da kesin bir hâkimiyet kurduğu

D) Friglerin, ticaret yolları üzerine kurdukları şehirler sayesinde zenginleştikleri

E) Friglerin, Avrupa'da yaşanan karmaşadan kaçarak Anadolu'ya göç ettiği

PEGEM AKADEMİ

43. "İki tür insan var." dermiş Gandhi. "İşi yapanlar ve yapılan işten kendilerine pay çıkaranlar. Ben daima ilk grupta yer alıp çalışmayı tercih ettim. Çünkü bu grupta daha az rekabet var."

Gandhi'nin bu sözlerinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Rekabetin olumlu sonuçlar doğurabileceği

B) Yeni düşüncelerin toplumların gelişmesinde önemli rolünün olduğu

C) Her insanın çalışırsa başarılı olabileceği

D) İnsan davranışlarıyla ilgili gözlemlerden nesnel sonuçlar çıkarılması gerektiği

E) Bazı insanların, katkılarının olmadığı başarıları sahiplendiği

44. *Fahim Bey ve Biz* adlı yapıt Türk edebiyatı tarihinde birdenbire ortaya çıkmış bir doruk noktasıdır. Eski baskıları arasındaki farklar gözetilerek, yazarın imlası ve üslubu korunarak yeni baskıya hazırlanan bu önemli kitap, yazarının edebiyatımızdaki yerini belgeler niteliktedir.

Bu parçada adı geçen kitapla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) Yazarının en fazla bilinen yapıtı olduğu

B) Yazım üslubuyla yeni bir akıma öncülük ettiği

C) Yazarının sanat hayatındaki ilk başarılı ürünü olarak kabul edildiği

D) Şimdiye kadar çok ilgi görmediği

E) Yazıldığı dönemdeki edebî yapıtlardan üstün olduğu

45. Fotoğraflarının konusu, yangın yerleri, asfalt parçaları, dövüşen köpekler, kurbanlık koyunlardır. Ama gelecekte adından söz ettirecek asıl önemli çalışmaları, insan fotoğraflarıdır. Çünkü sanatçı onlarda, hayatta gizlenen bütün önemli şeylerin ışıltısını ortaya çıkarabilmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) Fotoğraflarının konusu, insanın yaşamda ayakta kalma mücadelesidir.

B) Ele aldığı konular eleştirilmektedir.

C) Kalıcı nitelikte yapıtlar ortaya koymuştur.

D) Kuralları ters yüz etmekle yenilikler ortaya koyabileceğini düşünmektedir.

E) Yeterince bilgi sahibi olmadan bir konu üzerinde çalışılmaması gerektiğini savunmaktadır.

46. "Öykülerimle öne çıkmayı isterdim." demiyorum, ama öykücülüğümün unutulmaya yüz tuttuğu düşüncesi hüzünlendiriyor beni zaman zaman. Çünkü sadece dile ilişkin konularda yazılar yazan biri olarak algılanmaya başlandım son zamanlarda. Oysa altı öykü kitabım var. Daha önce, yazdığım öykülerle ödül de aldım. Ama pek çok kişi öykücülüğümü dili konu alan kitaplarım sayesinde öğrendi. Bu şekilde okura ulaşmak güzel tabii ama bazen de "Ben aslında öykücüyüm." diyorum.

Bu sözleri söyleyen kişi aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Öykü türüne gereken ilginin gösterilmemesinden

B) Yazdıklarının okur tarafından yanlış anlaşılmasından

C) Aldığı ödüllerle adını duyuramamaktan

D) Yazdığı öykülerin istediği sayıya ulaşamamasından

E) Dil üzerine yaptığı çalışmaların öykücülüğünün önüne geçmesinden

47. Yabancı ülkelerde yapılan pazar araştırmalarının sağlıklı değerlendirilebilmesinde, "saha araştırmaları" nın yanı sıra kültür farklılıkları ve yerel alışkanlıklar da önem taşır. Örneğin Afrika'yla ilgili incelemelerini bitiren iki rakip ayakkabı üreticisinden biri, "Burada hiç kimse ayakkabı giymiyor, durum ümitsiz." derken öteki, "Burada henüz hiç kimse ayakkabı giymemiş, pazar aç, durum harika." diyebilir. Hangisinin haklı olduğu, yalnız ayakkabı kullanım alışkanlığı olup olmadığıyla değil, tüketicilerle sohbet edilmesi, istek ve şikâyetlerinin dinlenmesi ya da gözlemlerle anlaşılabilir.

Bu parçaya göre, bir pazar araştırmasının sonucunun sağlıklı değerlendirilebilmesi için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

A) Araştırmada kullanılacak bilimsel metotların önceden denenmiş olması

B) Araştırma yapılacak yabancı ülkenin dikkatle seçilmiş olması

C) Araştırmanın her kesimden insan üzerinde yapılması

D) Bilimsel yollarla elde edilen bilgilerin başka bilgilerle desteklenmesi

E) Kullanılacak araştırma yönteminin güvenirliğinin kanıtlanmış olması

PEGEM AKADEMİ

48. Zamanında kendisi de iyi bir kaleci olan Fransız düşünürü ve romancısı Albert Camus, "Ahlaka dair bildiğim ne varsa futboldan öğrendim. Çünkü top hiçbir zaman beklediğim köşeden gelmedi." demiş.

Albert Camus bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiş olabilir?

A) Ahlak üzerine geliştirdiği düşünceleri aktarmada futbol terimlerinden yararlandığını

B) İyi bir düşünür ve romancı olmasını, eskiden sporla uğraşmış olmasına bağladığını

C) Farklı bir alanda edindiği tecrübenin yaşama bakış açısını etkilediğini

D) Kendisini, düşün ve yazın alanlarında, futbolda olduğundan daha başarılı bulduğunu

E) Başarılı bir sporcu olmanın öncelikle güzel ahlaka sahip olmaktan geçtiğini

49. Amerikalı bir antropolog, Senegal'de yaşayan şempanzeler üzerinde yaptığı araştırmalarda, ilginç bulgulara ulaştı. Bu antropolog, ormanda yaşayan şempanzelerin bir lemur türünü avlamak için ağaçtan kopardığı dalları dişleriyle sivrilterek bir çeşit mızrak yaptığını ve öteki şempanzelerin bu beceriyi izleyerek öğrendiğini gözledi. Aynı bilim insanı, şempanzelerin insanlar gibi bir tür kültür geliştirip geliştiremediğini araştırmaya devam edeceğini dile getirdi.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Şempanzelerin farklı ortamlara kolayca uyum sağlayabildiği

B) Yeni becerilerinin şempanzeleri baskın tür hâline getirdiği

C) Her şempanze türünün bir şeyi öğrenme süresinin farklı olduğu

D) Şempanzelerin başka canlılara yalnızca beslenme gereksinimi duyduklarında zarar verdiği

E) İnsan dışında, alet yapabilen başka canlıların da bulunduğu

50. Çevirmen de bir insandır. Onun da bir bakış açısı vardır. Bu bakış açısı, ister istemez çeviriye yansır. Dolayısıyla aynı yapıtın farklı çevirileri olabilir.

Bu parçada çevirmenle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

A) Üslubunun yapıttan yapıta değiştiği

B) Düşüncelerini istediği gibi yansıtamadığı

C) Başka çevirmenlerden etkilendiği

D) Yetkinliğinin çeviriyi etkilediği

E) Çeviriye yorumunu kattığı

51. Edebiyat, insanı büyük bir ailenin üyesi yapar. Ne var ki büyük aileler tarihe karışmak üzere. Çekirdek aileden söz ediliyor artık. Gene de dünyada apayrı coğrafyalarda yaşayan birtakım insanlar edebiyat aracılığıyla kimi değerleri paylaşıyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir yargıdır?

A) Farklı bölgelerde farklı sanat ürünlerinin verilmesi doğaldır.

B) Edebiyat, insanlar arasında ortak bir dil oluşturur.

C) Edebiyata ilgi duyanlar birbirini etkiler.

D) Edebiyat yapıtlarında insanların önemsediği konulara yer verilir.

E) Edebiyatın işlevi zaman içinde bütünüyle değişmiştir.

52. Michael Faraday, bilim tarihinde "deneyler kralı" diye tanınır. Bir gün Londra'da deneysel bir ders sırasında, küçük bir mıknatısı bir bobine yaklaştırarak bobinde elektrik akımının nasıl gerçekleştiğini gösteriyordu. Bu deneyi izleyenlerden biri kalkarak Faraday'a, "Bu buluşun ne yararı var?" diye sorunca Faraday ona şöyle karşılık vermişti: "Yeni doğan bir bebeğin ne yararı var?"

Faraday, bu sorusuyla aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

A) Bilimin, insanlığın yararına çalıştığını

B) Her buluşun rastlantı sonucu ortaya çıktığını

C) Deneylerin, bilimsel çalışmalarda çok önemli bir yerinin olduğunu

D) Basit görünen buluşların, ileride ortaya çıkabilecek gelişmelerin ilk adımı olduğunu

E) İnsanlığın ilerleyişini hızlandırmak için deneyler yapılması gerektiğini

53. Ne zaman elime bir biyografi kitabı geçse "İşte!" derim kendi kendime, "Sınav başlıyor.". Biyografisi yazılan kişi hakkında anlatılanların ne kadarını bildiğim ya da neleri daha önce hiç duymadığım önemlidir benim için. Hatta kitapta anlatılan kişiyle ilgili bilgimin seviyesini bir öğretmen edasıyla değerlendiririm. Son defasında sınıfta kaldım. İtiraf ediyorum, kendime hayli düşük bir not verdim.

Bu parçanın yazarı, bir biyografi kitabı okurken neye önem vermektedir?

A) Fazla tanınmayan kişilerle ilgili olmasına

B) Konu edilen kişinin hayatının kronolojik olarak ele alınıp alınmadığına

C) Kendisinin, kitapta anlatılanların ne kadarını bilip ne kadarını bilmediğine

D) Kitapta anlatılanların gerçekleri yansıtıp yansıtmadığına

E) Titizlikle yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanmış olmasına

PEGEM AKADEMİ

54. Narkolepsi, insanın gün içinde çok kolay uyumasına yol açan bir hastalık. Uykunun REM evresini kontrol eden merkezlerdeki sorunlardan kaynaklanıyor. Narkolepsi hastaları, gün içinde çok hızlı bir şekilde REM uykusuna dalıp rüya görmeye başlayabiliyorlar. Oturdukları yerde, ayakta ya da araba kullanırken rüya görebiliyorlar. Bu durum çok ciddi sosyal ve hayati sorunlara yol açıyor. Narkolepsi hastalığı olanların kasları, uyanıkken bile aniden REM uykusundaki gibi gevşeyebiliyor. Bu durum gülerken, üzülürken ya da yürürken oluşabiliyor.

Bu parçaya göre narkolepsiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Tehlikeli durumlara yol açabileceği

B) Yaşlıların yakalanma riskinin yüksek olduğu

C) Yorgunken uyuklama olasılığının arttığı

D) Yaygın olarak karşılaşılan bir uyku bozukluğu olduğu

E) Gece kaliteli uyku uyumayı engellediği

56. Bu kitap akademik bir çalışma değildir. Hedefi yalnızca akademisyenler, hukukçular veya siyaset uzmanları da değildir. Bu kitap, ortalama okura, yani topluma ve siyasete ara sıra da olsa kulak kabartan, yolu bir şekilde adliyeye düşen ve hukuk sisteminin nasıl çalıştığına tanık olan tüm yurttaşlara hitap ediyor.

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Belirli bir konusu olmayan, genel ifadelerle dolu bir çalışmadır.

B) Toplumdaki sorunların tamamına çözümler öneren ayrıntılı bir çalışmadır.

C) Alışılmış kalıplar dışında yazılmış, öğretici özelliği ön planda olan bir ders kitabıdır.

D) Uzun süre gündemde kalan gerçek olayların derlendiği bir kitaptır.

E) Geniş kitlelere ulaşmak amacıyla sade bir biçimde kaleme alınmış bir çalışmadır.

PEGEM AKADEMİ

55. O yıllarda Ankara'da eğlence denilince önce sinemalar gelirdi akla. Ama tiyatroya gitmek bambaşkaydı. İlk göze çarpan, insanların sinemaya giderken giyim kuşamlarına göstermedikleri özeni tiyatroya giderken göstermeleriydi. Örneğin, erkekler takım elbiseli; kadınlar bakımlı, şıktılar. İnsanlar arasında saygılı konuşmalar, kibar davranışlar... Tiyatroda hiç kimse ayrıksı bir davranışta bulunmaya cesaret edemezdi. En küçük bir kabalık, konuşmalarda argo hemen dikkat çekerdi. Bu yolla tiyatro, bana göre, gerçek yaşamdaki davranışlarımızı da etkiler, kent kültürünün nasıl olduğunu göstererek onu benimsememizi sağlardı.

Bu parçada tiyatroyla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sinemadan daha çok tercih edildiği

B) Günümüzde geçmiştekinden farklı algılandığı

C) Kent kültürünün özümsenmesinde etkili olduğu

D) İnsanların yapmacık davranışlar sergilemesine neden olduğu

E) Yeniliklerin ülkeye getirilmesini hızlandırdığı

57. Sait Faik "Yazmasam deli olacaktım." sözüyle bence "Hayata başka türlü katlanamayacaktım." demek istiyor. Benim içinse yazdığım metinlerde savunduğumun aksine, yaşam bir yük ya da boş bir çaba değil. Yaşama bağlı olan insanlardanım ben. Ama sanırım benim yaşamı yaşanılası bir şey olarak görmemi sağlayan da "yazmak"tır.

Bu sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazmanın, yaşamla olan ilişkiyi güçlendirip güzelleştirdiği

B) Yazarların, yaşadıkları olayları olumsuz bir bakış açısıyla değerlendirdiği

C) Yaşamayı sevmenin, insanı yazmaya yönlendirdiği

D) Yazarların, yapıtlarında gerçek düşüncelerini yansıttığı

E) Yazmanın, sosyalleşmeyi sağladığı

58. Türkçede kırkpare, yamalı bohça, hanım dilendi bey beğendi gibi pek çok isimle anılan kırkyama, parça kumaşların birleştirilmesiyle yapılıyor. Kırkyama, eldeki malzemelerle ihtiyaç duyulan eşyaların üretilmesi zorunluluğundan doğmuştur. Bazı kaynaklara göre Orta Asya bazılarına göreyse Mısır kaynaklı. Bugün bilinen en eski kırkyama parçası, bir İskit kabile reisinin mezarında bulunmuş. Marco Polo'ya göre Budist rahipler, İpek Yolu'ndan geçen yolcuların mabetlere bıraktıkları kumaş parçalarından yapılmış giysiler kullanırlardı. Kırkyamanın Haçlı Seferleri'yle Avrupa'ya ve daha sonra da keşifler yoluyla Amerika'ya geçtiği düşünülmektedir. Kırkyama, günümüzde bir hobi olarak varlığını sürdürüyor. Üretimi ister elle ister makineyle yapılsın kırkyamaya yeni başlayanlar kendilerini renkli ve dayanışması bol bir dünyanın kapısında buluyor. Herkesin ortak görüşüyse kırkyamanın, onu yapana sabrın, çabanın, paylaşımın ve üretimin inceliklerini öğrettiği.

Bu parçada kırkyamayla ilgili olarak,

I. Günümüzde hangi ürünlerin yapımında kullanılmaktadır?

II. En eski örnek ne zaman bulunmuştur?

III. Yapımında hangi yöntemler kullanılmaktadır?

IV. Yapım amacında değişiklik olmuş mudur?

V. Yapanlar üzerinde nasıl bir etkisi vardır?

sorularından hangilerinin cevabı vardır?

A) I, II ve III B) I, III ve IV C) II, III ve IV
D) II, IV ve V E) III, IV ve V

59. Edebiyat eserlerine verilen ödüller beni biraz korkutur. Jüri üyeleri gerçekten eseri mi oyluyorlar yoksa kendi biricik üstün zevklerini mi? Bazen pek emin olamıyorum.

Bu sözleri söyleyen bir kişinin korkusunun <u>temel</u> nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Ödül kazanmış bir yazardan beklenenin, ötekilerden farklı olması
B) Oylama sırasında kullanılan ölçütlerin nesnel olmaması
C) Yarışan eserlerin sanatsal değerleri bakımından belli bir düzeyde olmaması
D) Yazarların ödül kazanmak uğruna düşüncelerinden ödün vermesi
E) Jüride bulunan kişilerin edebiyat konusunda yeterli birikime sahip olmaması

60. Arşimet'in, suyun kaldırma kuvvetini hamamda; Newton'un, yer çekimini elma ağacının altında keşfetmesi türünden olaylar, rastlantıya dayanıyor gibi gözükebilir. Ancak bu rastlantılar, bu konular üzerinde hiç çalışmamış, hiç kafa yormamış sıradan kişilerin başına gelseydi sonuç ne olurdu? Ağır malzemelerin taşınması için tekerleğin icat edilmesi ya da geceler boyu mum ışığı altında çalışmak zorunda kalan Edison'un elektriği bulması gibi olayları rastlantıyla açıklamak ne kadar doğru olur?

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi vurgulanmıştır?

A) Topluma yarar sağlamayan bazı buluşlar zamanla unutulmuştur.
B) Gelişmiş teknoloji birçok bilginin birleştirilmesiyle ortaya çıkmıştır.
C) Buluşların ortaya konmasında o konuda zihinsel çaba harcayan insanlar rol oynamıştır.
D) Bilim ancak bireysel çalışmaların ışığında gelişmiştir.
E) Her insan yenilikler ortaya koyacak kapasiteye sahiptir.

61. Son yılların popüler konularından biri de küresel ısınma. Bu konudaki görüşler ikiye ayrılıyor. Sorunun önemli olduğunu düşünenler de var, abartıldığını düşünenler de. Bu görüşleri yansıtan pek çok kitap var piyasada. Elimizdeki bu kitabı benzerlerinden farklı kılan, yazarın küresel ısınma tehdidinin abartıldığını okuyucuya göstermek için kitaba birtakım açıklayıcı dipnotlar ve grafikler eklemiş olması. Kitabın yazarı bu konudaki görüşünü şöyle açıklamış: "Bugünkü ısınma eğiliminin doğal bir olay olup olmadığı, ne kadarının insan kaynaklı olduğu, sonraki yüzyılda ne kadar ısınma görüleceği bilinmiyor."

Bu parçada sözü edilen kitabın, benzerlerinde bulunmayan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Savunulan tezlerin ek bilgi ve görsel malzemeyle desteklenmesi
B) Sorunun çözümüne ilişkin önerilere yer verilmiş olması
C) Konuyla ilgili en yeni bilgileri içermesi
D) Olayların, yaşamın doğal sonucu olduğunun savunulması
E) Yeni ortaya çıkan bazı bilgilerden yola çıkılarak bir sonuca ulaşılması

PEGEM AKADEMİ

62.

I. E-kitapla basılı kitabı karşılaştırmak çok doğru bir şey değil. E-kitabın kullanılmasının basılı kitabı ortadan kaldıracağını zannetmiyorum. Çünkü Türkiye'de insanların kitapla gerçekten tanışmış olduğunu düşünmüyorum ben aslında. Bu nedenle basılı kitap mı, e-kitap mı tartışmasını yapmayı gereksiz buluyorum.

II. E-kitaba olan ilginin artması için zamana ihtiyaç var. Bu konuda daha kapsamlı bir e-kitap çalışması yapılması gerekliğine inanıyorum. Yayıncılar yaptıkları işi daha ciddiye almak zorunda kalacaklar bence.

III. Aslında e-kitabın gözle görülür bir pazar payı yok ve uzun bir süre de olmayacak gibi görünüyor. Çünkü öncelikle e-kitabın okunmasını sağlayacak araçların kullanımının ülkemizde yaygınlaşması gerekir.

IV. Kâğıt ve mürekkep kokusunu çok seviyorum ama e-kitaba da karşı değilim. Bir yazar olarak kitaplarımın e-kitap olarak yayımlanmasına da olumlu bakıyorum.

V. Özellikle ülkemizde e-kitabın, basılı kitapların geleceğini tehdit ettiğini hiç sanmıyorum. Bir yılda yayımlanan binlerce kitabın ancak birkaç yüz tanesinin satıldığı ülkemizde e-kitap, basılı kitabın ne varlığını tehdit edebilir ne de şimdiki satış miktarını düşürebilir.

E-kitapla ilgili yukarıdaki numaralanmış paragraflardan hangileri benzer düşünceler içermektedir?

A) I. ve III. B) I. ve V. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

63. Katıldığım bir toplantıda birçok şair, yazdığı şiirleri okudu. Kimi monoton bir sesle, acemice; kimi de belirli bir ustalıkla, tiyatro sanatının olanaklarını kullanarak okudu şiirlerini. En çok da onlar alkışlandı. Hele birisi şiirini öylesine coşkulu okudu ki salon, uzun alkışlarla, bravo sesleriyle sarsıldı. İnsan, duygusallığın işe karıştığı bu gibi durumlarda, alkışlanan tiyatro muydu yoksa şiir miydi, diye sormaktan kendini alamıyor.

Bu parçaya göre şiir okumayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Doğal bir ses tonuyla okumanın anlamayı kolaylaştırdığı
B) Okunduğu ortamın dinleyenleri etkilemede önemli olduğu
C) Güzel okuma ölçütlerinin önceden belirlenmesi gerektiği
D) Duyguları etkileyecek şekilde okumanın kimi zaman şiirin önüne geçtiği
E) Herkesin şiirden aldığı hazzın farklı olduğu

64. Uzun bir süredir öykülerimi resimli-yazılı olarak düşünüyorum. Onları önce öykü olarak zihnimde oluşturup sonra çizgi film hâline getirmektense kafamda oluşturduğum çizgi filmleri öykü hâline dönüştürmeyi tercih ediyorum. Gerçeklik dediğimiz şey günümüzde büyük ölçüde karikatürleşiyor; abartılı jestlerden, mimiklerden, hızlı hareketlerden, çığlıklardan ve gürültülerden oluşan bir dünya yaratılıyor. Yani çizgi filmin kendine özgü evreni, ete ve kemiğe bürünüyor sanki. Günümüzde geleneksel olarak, birbirinden farklı olduğu düşünülegelen sanat dallarının birlikte sunulduğu pek çok yapıtla karşılaşıyoruz. Son kitabım da işte bu türden "resimli-yazılı-sinemasal-düz yazısal" bir kitap. Resim-yazı melezliğinin ne ölçüde başarılı olduğuna karar vermekse günümüzün "okuyucu-izleyici"sine düşüyor.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden söz etmektedir?

A) Karikatürün öyküye göre daha popüler olmasından
B) Sanatın her dalında çeşitli yapıtlar yaratılmasından
C) Sanat eserlerinin hızla tüketilmesinden
D) Öykülerde gerçeklerin eskisinden farklı biçimde yansıtılmasından
E) Karikatür sanatının yeterince anlaşılamamasından

65. Dergilerde yayımlanan şiirlerin büyük bir çoğunluğunun düzeysizliği edebiyat çevrelerince bilinen bir gerçek. Bir de pek çok kişinin iki üç dize yazıp şiir diye bilgisayar aracılığıyla birilerine göndermesi bu düzeysizliği yaygınlaştırıyor. Şiir, dilin ve düşüncenin yarattığı anlam güzelliği, insanın yaşam karşısındaki duruşunun fotoğrafı, özgün bir mimarlık ürünü, etki gücünü kendi içinde büyütüp güçlendiren bir kompozisyon, bütünselliği olan bir yapıdır. Bu yapıyı göz ardı edip onun tek bir taşını sanat diye sunmanın ne yararı olabilir!

Bu parçada şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Kolay oluşturulan bir ürün olarak değerlendirildiği
B) Teknolojik olanaklar kullanılarak geliştirildiği
C) Şairine bağlı olarak farklı nitelikler taşıdığı
D) Değerlendirecek kişilerin bu konuda yetkin olması gerektiği
E) Şiir yayımcılığının biçimi değiştirdiği

PEGEM AKADEMİ

66. Konuşmak kadar susmak da insana özgüdür. Günlük yaşamda, susmaya farklı anlamlar yüklenmiştir. Herhangi bir duruma ses çıkarmama, söyleyecek sözün belki de beklentinin olmaması biçiminde değerlendirilir. Sosyal yaşamımızda da susmanın önemini vurgulayan düşünce ve davranışlarla çok karşılaşırız. Geleneklerimizi gözden geçirdiğimizde her koşulda susmadan yana bir tavır olduğunu görürüz. Oysa yeri geldiğinde konuşmak ve suskunluğu yenmek için eğitimin ve çok yönlü bilgilenmenin yanında duyarlılığın artırılması da önem taşır.

Bu parçada suskunluğun nedenleri arasında,

I. geleneksel olarak benimsenmiş olması,
II. kalıplaşmış bakış açılarına bir karşı çıkış olması,
III. tepkisizliğin takdir edilmemesi,
IV. konuşulan konu ile ilgili fikrin olmaması

durumlarından hangilerinin rol oynadığından söz edilmektedir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

67. Avını yiyen timsahın vicdan azabı çektiği için gözyaşı döktüğü iddiası bir şehir efsanesidir. Bu efsaneyi Orta Çağda yaşamış bir ansiklopedi yazarı üretmiş ve "Bir timsah su kenarında öldürdüğü bir adamın üzerine gözyaşını döker ve onu hemen yutar." diye yazmış. Oysa timsahın gözyaşları, gözünün korneasını kayganlaştırıp bir tür göz kapağı görevi gören saydam zarın kornea üzerinde kolayca hareket etmesine yararmış. Bu yüzden belki de gözyaşı denmesi bile yanlış. Yani timsahın gözyaşlarının duygusal bir nedeni yok. Ama yine de yaygın anlamı nedeniyle "timsah gözyaşları" hoş bir metafordur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Bilimin öncelikli görevinin, toplumu doğru bilgiye ulaştırmak olduğuna
B) Bilim alanında doğrulanmayı bekleyen pek çok bilgi bulunduğuna
C) Yanlışlığı bilimsel olarak ispatlanan bilgilerin kolayca terk edildiğine
D) Yerleşik bazı bilgilerin bilimsel dayanaktan yoksun olabileceğine
E) Kökeni uzun bir geçmişe dayanan sözlerin günümüz koşullarına uyarlanması gerektiğine

68. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtilenler kanıtıyla birlikte verilmiştir?**

A) Bu yapının, Büyük Selçuklu Hükümdarı Melikşah'ın buyruğuyla 1091-1092 yıllarında onarıldığını, çiçekli ve kûfi yazıyla yazılmış kitabesinden öğreniyoruz.
B) Bu cami, plan bakımından Erken İslam Dönemi'ne ait olan Şam Emeviye Camisi'nin daha sade bir mimari üslupla Anadolu'ya yansımış hâli olarak nitelendirilebilir.
C) Caminin batı girişinden geçilerek varılan ve bir dönem yoksullar için barınak olarak da kullanıldığı söylenen Zinciriye Medresesi, bu dinî ve kültürel yapı grubunu tamamlayan bir halkadır.
D) Bu caminin, kubbesiz planı, revaklı avlusu ve köşeli minaresiyle Anadolu'da daha sonra yapılan camiler üzerinde belirleyici bir mimari etkisi olmamıştır.
E) Yapılar topluluğunun ortasında büyük, dikdörtgen bir avlu bulunduğu ve bu avlunun doğu ve batı kanatlarının, üst tarafı kütüphane olan iki katlı revaklarla çevrili olduğu bilinir.

69. Hayatımızın büyük bir bölümü para biriktirmek ya da birtakım şeyler satın alabilmek için çalışmakla geçiyor. Sonra, sahip olduğumuz bu şeyleri "miras" olarak çocuklarımıza bırakıyoruz. Hatta bazen amaç da bu oluyor: Çocuklarına bir şeyler bırakabilmek. Hâlbuki bu konuda biraz bencil olmak da gerekli. Tabii ki çocuklarımızı düşünmeyelim demiyorum. Ama onlar zaten kendi gelecekleri için çalışacaklardır. Hayatımızı tümüyle onlara adamamıza gerek yok ki! Biraz da kendi zevklerimiz, özlemlerimiz için çaba harcamalıyız. Vakit varken gezip tozmalıyız mesela, içimizden gelen bazı istekleri yerine getirmek için kendimize fırsat tanımalıyız, hayattan hoşnut olabilmek için...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi eleştirilmektedir?

A) Günümüzde büyüklerden çok şey beklenmesi
B) Çocuklara gereğinden fazla zaman ayrılması
C) İnsanların iş yaşamında mutsuz olması
D) Kendi hayatını yaşamanın ihmal edilmesi
E) İnsanların umutlarını yitirmesi

PEGEM AKADEMİ

70. Aslında mutluluk bütünüyle kişiye özgü bir kavram. Kimi çok çalışarak, kimi ailesi ve çocukları için fedakârlık yaparak, kimi insanlık için, kimi de kendisi için çalışarak mutlu olur. Ama hem anlamlı bir hayat sürüp hem de zevk aldığımız şeyleri yaparak mutlu olmak mümkün. Bir denge kurabilmeli insan bu ikisi arasında.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hayattan çok şey bekleyenler mutsuz olur.

B) Mutlu insan, önemsiz ayrıntılarla kendini yıpratmayan kişidir.

C) Hayata değer katabilmek, her şeyin yolunda gitmesine bağlıdır.

D) Mutlu olmak, kendini ve başkalarını düşünerek bir şeyler yapmayı içeren bir bütündür.

E) Mutluluk henüz tanımı yapılamamış, son derece karmaşık bir kavramdır.

71. Toplumu bu kadar etkileyen, yapıtları bu kadar çok okunan bir yazarın, yalnızca melodram yazarı olarak anılması haksızlık. Yazdıklarıyla muhakkak bir şeylere dokunmuş. Ama yine de edebiyat dünyası onu küçümsemiş. Niçin? Yazdıklarını edebî bulmadıklarından. İddiaları bu. Oysa bugün onun romanlarını okuduğumuzda onların, "anlatım sanatı" dediğimiz "tahkiye" bakımından çok başarılı yapıtlar olduğunu görürüz; Türkçeyi çok doğru kullandığını da... Ama onun, o zamanlar çok yaygın bir hastalık olan veremi ya da aşkı işleyerek okurları oyaladığı, vakit geçirmek için okunduğu söylenegelmiş, bu nedenle de küçümsenmiştir.

Bu parçada anlatılanlardan aşağıdakilerin hangisine varılabilir?

A) Tanınmış kimi yazarların yapıtları, okura ulaştırılamadığı için unutulmuştur.

B) Dili doğru kullanmak, yazarların zaman içinde ulaşabildikleri bir başarıdır.

C) Önemli ve nitelikli konuları ele alan yapıtların sanat değeri taşıdığı kabul edilir.

D) Kendinden beklenmeyecek kadar kısa bir sürede okurlarca tanınan sanatçılar vardır.

E) Sanatçılar tarafından çokça işlenmiş konuları farklı bir bakışla yansıtmak gerekir.

72. Zinkeisen'in *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi* adlı yapıtını Hammer'inkinden farklı olarak orijinal ve değerli kılan nokta, ele aldığı olayların geçtiği dönemle aynı çağda oluşturulmuş Batı kaynaklarını, ayrıntılarına inerek kullanmasıdır. Bu kaynaklar arasında, çeşitli belge koleksiyonları ve çağdaş kronikler vardır. Çok sayıda kaynağa dayandığı için yapıt bugüne kadar değerini korumuştur. Özellikle şimdiye kadar hiçbir Türk tarihçisinin yabancı kaynakları bu ölçüde kullanmadığı göz önüne alınırsa eserin Türkçe çevirisi, tarihî konu alan edebiyatımız için büyük kazançtır.

Bu parçaya göre Zinkeisen'in eserini Hammer'inkinden ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Daha önce yayımlanmamış kaynakların dünyaya tanıtılmış olması

B) Anlatılanların o döneme ait belgelerden alınan bilgilerle desteklenmiş olması

C) Akla gelen bütün soruların cevaplarını içermesi

D) Olayların kronolojik olarak neden ve sonuçlarıyla ele alınması

E) Türkçeye daha sonra çevrilebilmiş olması

73. "Uzununa roman, kısasına öykü denir.", "Öykü romana göre...", "Şiirle karşılaştırıldığında öykü..." sözlerinin ötesinde, türün satır sayısıyla, mezurayla ölçülmeyeceği görüşünü benimseyen, öykünün sadece başka bir edebiyat türüyle karşılaştırıldığında tanımlanabileceği yolundaki yorumlardan farklı görüşlere yer veren bir inceleme kitabı bu. Edebiyatın usta kalemlerinin öykü türü üzerine yazdıklarından oluşuyor. Yazarlar türe farklı bakış açılarıyla yaklaşarak farklı sorular soruyorlar. Bunların bir bölümünü kendileri cevaplıyor, bir bölümünün cevabını bulmayı ise okura bırakıyorlar.

Bu parçada öyküyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine bir karşı çıkış söz konusudur?

A) Kendine özgü özellikleri olan başlı başına bir tür olduğunun göz ardı edilmesine

B) Edebiyatın gündeminde fazla yer alamayan bir tür oluşuna

C) Özellikleriyle ilgili belirsizliklerin sanatçıları bu türden uzaklaştırışına

D) Okurların beklentilerinin, türün mevcut durumunun çok üstünde oluşuna

E) Sanatçıların başka türler kadar ilgi görmeyeceğini düşünmelerine

PEGEM AKADEMİ

74. Jaws filmini seyreden birçok kişi köpek balıklarının bazı plajlardaki insanlara saldırarak ekmeğini çıkaran (!) bir canlı türü olduğu kanısına kapılabilir. Aslında gerçek öyle değil. Çok az sayıda köpek balığı türünde saldırgan eğilimler gözleniyor. Hatta, Türkçede "kumsal köpek balığı" adı verilen ürkek bir alt tür dahi var. Bunlar her yıl Marmaris yakınlarında bulunan, dünyadaki ikinci üreme bölgeleri olan Boncuk Koyu'nu mesken tutuyor. Kumsal köpek balığı her yıl mayıs ayında binlerce kilometre yüzüp Boncuk Koyu'na ulaşıyor, burada yavruluyor. Bu koyu, köpek balığı için ilginç kılan etmenlerden biri burada bir gölcüğün olması. Gölcüğün tatlı suyunun denizle kucaklaştığı yer, kumsal köpek balıklarının yavrulaması için çok uygun bir ortam sağlıyor. Bu nedenle bunlar, çiftleşmek için 3-5 m derinlikteki sığ ve kumluk bölgeyi seçiyor. Koyun 75-100 m açığındaki kayalıklarda yaşadığı sanılan bu canlılar, genellikle 30-50 m derinlikte bulunmakla birlikte sabahın çok erken saatlerinde gruplar hâlinde sığ kumluk alanlarda da görülüyorlar.

Bu parçada kumsal köpek balıklarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin nedenine değinilmiştir?

A) İnsanlarca öteki köpek balıkları kadar tanınmamalarının

B) Kayalık bölgelerde daha fazla görülmelerinin

C) Saldırmayan bir tür olmalarının

D) Yavrulamak için Boncuk Koyu'nu tercih etmelerinin

E) Alt tür olarak kabul edilmelerinin

••

75. İlköğretimde hayat bilgisi derslerinde ağaçların ve kayaların üzerinde yetişen kara yosunlarının her zaman kuzeyi göstereceği öğretilir. Ancak çok nemli bir bölgeye gittiğinizde kara yosunlarını hemen her yönde görebilirsiniz. Çünkü kara yosunları yaşamak için nemli havaya ve gölgelik alanlara ihtiyaç duyar. Bu iki şart oluştuğunda o bölgede kara yosunları kolayca yetişir. Kuzey yarım kürede yer alan ülkelerde kuzeye bakan yamaçlar her zaman daha az ışık alır ve bu nedenle daha serin olur. Ancak bazı bölgelerde yamaçların kuzeybatıya, bazı bölgelerde de kuzeydoğuya bakan tarafları daha nemlidir. Bu da bölgede nem getiren rüzgârların hangi yönden estiğine bağlıdır. Örneğin nem getiren rüzgârlar batıdan esiyorsa kuzeybatı yönü daha nemli olur ve bu yönde daha çok kara yosunu bulunur. Bu nedenle kara yosunları bize gerçek kuzeyi göstermeyebilir.

Bu parçaya göre,

I. kara yosunlarının nemli ve gölgelik her alanda yaşayabilmesi,

II. kuzey yarım kürede kuzeye bakan yamaçların daha serin olması,

III. nem getiren rüzgârların farklı yönlerden esmesi

etkenlerinden hangileri kara yosunlarının her zaman kuzeyi göstermemesinin nedenidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

76. Geçmişte yapılmış bir işe ilk kez görüyormuşçasına bakmak, yaratılarını bir tür laboratuvar çalışmasının eleğinden geçirmektir. Fransız yönetmen Jean-Luc Godard'ın, eski filmlerinden birini izledikten sonra hissettiklerini özetlediği şu sözler de bu görüşü destekliyor: "Kendime şöyle dedim: Demek ki yirmi-yirmi beş yıl önce buymuş benim istediğim ve yaptığım. Sanki bir aile albümünü karıştırır gibiydim ve başkalarının önünde bunu yapmaktan hoşlanmıyordum. İnsanın kendi aile albümünü karıştırması ve öyle bir aileden olduğuna şaşırması gibiydi."

Bu parçada sözü edilen tutumun laboratuvar çalışmasına benzetilmesi, laboratuvar çalışmalarının aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Tekrarlanabilirlik B) Deneysellik

C) Yansızlık D) Kesinlik

E) Değişmezlik

77. Küçük yaşlarda geçirdiği bir kaza sonucu bir gözünü kaybeden ve o zamandan beri göz bandı kullanan bir film yapımcısının bir süre önce protez göz takmaya karar vermesiyle yepyeni bir fikir ortaya çıktı. Sadece estetik amaçla kullanılan protez göz yerine, video kaydı yapabilen daha da küçük boyutlu dijital bir göz takan film yapımcısı, bir kamera, batarya ve kablosuz vericiden oluşan bu kameralı protez gözle elde ettiği görüntüleri video oynatıcılara gönderebiliyor.

Bu parçada bahsedilen yeni fikrin ortaya çıkmasında

I. gereksinimler,

II. estetik kaygılar,

III. mesleki yatkınlık

etkenlerinden hangilerinin etkili olduğu ileri sürülebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

78. Neredeyse hiçbir doğal sınırın olmadığı uçsuz bucaksız bir coğrafyadır Mezopotamya. Bu yönüyle ne Mısır gibi geçilemez çölün korumasına ne Hindistan gibi aşılamaz dağların güvencesine ne de Ege gibi çetrefilli bir dünyanın özerkliğine sahiptir. Tam da bu yüzden bu coğrafyada kurulan onca devlet ortalama bir Mısır Firavunu kadar dahi hayatta kalamadı. Ve yine bu yüzden, bu coğrafyada kurulan bütün devletlerin en hayati refleksi, yıkılmamanın yollarını aramak oldu. Bu kaçınılmaz sona şaşırtıcı bir süre direnebilen tek bir istisnadan söz edilebilir: Asur.

Bu parçadan, Mezopotamya'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bölge devletlerinin yaşadığı sıkıntılar, arazinin engebeli olmasıyla ilişkilidir.

B) Bölgede kurulan kimi devletlerin uzun ömürlü olmasının sırrı, komşularıyla iyi geçinmesidir.

C) Bölge, burada kurulan devletlerin sayısının çokluğu bakımından sıra dışıdır.

D) Bölge, ekonomik gelişmişliğini ticaret yolları üzerinde bulunmasına borçludur.

E) Bölgede kurulan devletler, farklı kültürlerden beslenmişlerdir.

80. Yerli otomobil üretimi konusunda Türk girişimcileri özendirecek bir haber var. Otomotiv dünyasında söz sahibi olmayan Hırvatistan'da 20 mühendisin ortak çalışmasıyla ortaya çıkarılan elektrikli otomobil prototipi, benzerlerinden gücü ve hızıyla ayrılıyor. 1088 beygir güce sahip bu araç 100 kilometre hıza 2,8 saniye gibi rekor sürede ulaşan bir spor otomobil. Kasası karbon fiberden yapılan aracın maksimum hızı da heyecan verici: Saatte 305 km.

Bu parçada bahsedilen haberin özendiriciliği aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) İlk kez bir elektrikli spor otomobil üretilmiş olması

B) Geliştirilen otomobilin elektrikli araçlar içinde en hızlısı olması

C) Gelişmenin otomotiv dünyasında adı geçmeyen bir ülkede yaşanması

D) Aracın Türk yerli otomobili projesiyle benzerlikler taşıması

E) Aracın yapımında yeni teknoloji ürünlerinden yararlanılması

PEGEM AKADEMİ

79. Modern fiziğin konularından biri olan Özel Görelilik Kuramı, 19. yüzyılın sonunda birçok bilim insanının katkısıyla şekillenmiş ancak Albert Einstein'ın 1905 yılında yayımladığı "Hareketli Cisimlerin Elektrodinamiği Üzerine" adlı makalesiyle ilk defa derli toplu bir şekilde sunulmuştur.

Bu cümleden yola çıkılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Hareketli cisimlerin elektrodinamiği konusunu, ilk olarak Einstein gündeme getirmiştir.

B) Einstein, adı geçen makaleyi geniş kitlelerce anlaşılması için sadeleştirerek yazmıştır.

C) Einstein, daha çok modern fiziğin çalışma alanlarına giren konularda çalışmalar yapmıştır.

D) Özel Görelilik Kuramı, çok sayıda bilim insanının çalışmaları sayesinde geliştirilmiştir.

E) Einstein, günümüzdeki popülerliğini Özel Görelilik Kuramı üzerindeki çalışmalarına borçludur.

81. Tarihi ezber konusu saymanın sakıncalarından biri, düşünme eylemi aracılığıyla bugünü de sorgulamayı sağlayabilecek olayların sıradan kalıplara indirgenmesi olasılığıdır. Eskiden olanları yalnızca bir zamanlar olup bittikleri için önemli saymanın, neden-sonuç ilişkisi temeline oturmuş modern tarihçilik anlayışında hiçbir yeri yoktur.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarih öğretiminde ezberciliğe gidilmesi, tarihî olayların anlaşılmasını güçleştirir.

B) Tarih araştırmalarının gitgide içine giren öznellik, bu bilimi nesnellikten uzaklaştırmaktadır.

C) Olayları birbiriyle olan ilişkisine göre değerlendirme ve bu yolla kavramlaştırma yoluna gitme, sağlam bir düşünce zemini oluşturmayı sağlar.

D) Günümüzde tarihçiler, geçmişte olup bitenlere daha objektif bir gözle bakabilmektedir.

E) Geçmişi öğrenmek, bu yolla elde edilen bilgileri bugün için kullanmak açısından önemlidir.

82. Bir romancı ve bir ressam, yaratım süreçleri hakkında şunları söylemiştir:

Romancı:

- Yazım sürecinde kahramanlarım beni hiç rahat bırakmadılar diyebilirim. Düşlerim ve kâbuslarım kendi yarattığım karakterlerle doldu. Sıkıldığım, dertlendiğim her an onlarla oynadım, sürekli yeni parçalar ekledim yazıma. Şu an, kitap bitmişken bile hâlâ eklenebilecekler var aklımda... Kitap bitince boşluğa düştüm ama onu düşünmekten vazgeçmedim.

Ressam:

- Bugünlerde resimlerdeki renk sorunu üzerinde dönüp duruyorum. İki ışığın aşkını, birbirini tamamlayan iki rengin birbirine karışmalarını, birbiriyle karşıtlıklarını ifade edebilmek için aynı konunun çeşitlemelerini yapıyor, farklı anlatım yolları deniyorum. Bitirdiğimi düşündüğüm resmi, her bakışımda yeniden yapasım geliyor.

Bu söylenenlere göre, romancı ve ressamın ortak noktası aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kendilerini yetersiz görmeleri

B) İçinde yaşadıkları çevreden beslenmeleri

C) Alanlarında en iyi olmaya çalışmaları

D) Yaratım süreçlerinin sonlanmaması

E) Eserlerinin etkisinden uzun süre çıkamamaları

83. Çocukları, gençleri düş kurmaktan vazgeçirip yalnızca yaşanılan dünyanın gerçekleriyle sınırlamaya çalışmak yanlıştır. Çocuklar, gençler gerçeklere gözlerini kapatsın demiyorum ancak düş güçlerini kullanmazlarsa, düş kurmaya alışmazlarsa gerçeği de, doğruları da sezemezler, göremezler. Hayalden, düş gücünden yoksun bir us, işlevsiz kalır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Düş kurmak, insanı dış dünyadan uzaklaştırır.

B) Dış dünyayla düş dünyası sürekli bir çatışma hâlindedir.

C) Duyguları devindiren yapıtlar insanın gerçeklerden bir süre uzaklaşmasını sağlar.

D) Düş dünyasının zenginleştirilmesi doğrulara ulaşmayı kolaylaştırır.

E) Yaşananlardan uzaklaşmak kişileri geçici olarak rahatlatır.

84. Dil bilimciler için dil, bir iletişim aracıdır, anlaşmayı sağlayan toplumsal bir dizgedir. Böyle olunca dilin çirkini güzeli, zengini yoksulu, iyisi kötüsü olamaz. Eskimoca da bir dildir, Fransızca da Türkçe de Fince de. "Biri ötekinden daha güzel." ya da "çirkin" diye bir nitelendirme yanlış olur. Oysa ozanlar, yazarlar için dil, iletişim aracı olmanın ötesinde bir anlam taşır. Onlar yalnızca bir iletişim aracı gözüyle bakmazlar dile. Eserleri aracılığıyla zenginleşen böylece kendilerini ulusal ve uluslar arası alanda var eden büyük bir güç olarak algılarlar onu.

Bu parçada verilmek istenen temel ileti, aşağıdakilerden hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Dünya dillerini birbirinden ayıran ve farklı kılan özellikler nelerdir?

B) Bilim insanları için dil nasıl bir anlam taşır?

C) Bir dili zenginleştiren özellikler nelerdir?

D) Bir dilin insana özgü her durumu ifade edecek güçte olması, onun iyi bir dil olduğunun kanıtı mıdır?

E) Bir dili geliştiren ve evrensel kılan yazarlar ve ozanlardır, yargısına katılıyor musunuz?

85. Kimi eleştirmenler, anlamadıkları her şeyi eleştiriyorlar. Bir şiirde, bir denemede ya da bir romanda karşılaştıkları sözcük onlara yabancıysa sanki eski zamanlardan kaçıp gelmiş bir yaratığı işaret eder gibi onu parmakla gösteriyorlar. Bilinmeyenin çekiciliğinden haberleri yok, bilmediklerini öğrenmek gibi bir kaygıları da...

Bu sözleri söyleyen kişi, aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Yazarların anlamsız kelimeler kullanmalarından

B) Türe özgü bir dil kullanılmamasından

C) Eleştirmenlerin kendilerini geliştirmemelerinden

D) Yeni sözcük türetilmesinden

E) Sözcüklerin anlamının genişlemesinden

PEGEM AKADEMİ

86. Çocuk yetiştirmenin en güç tarafı, çocukların bir gün yuvadan uçup gideceğini bilmek midir? Yoksa kendi kanatlarını kullanmayı hiç öğrenemeyecekler diye mi kaygılanırız en çok? Onlardan ayrılmak mı üzücüdür, yoksa onların kendi ayaklarının üzerinde duracak hâle gelememeleri mi? Bağımsız bir yaşam kurduklarında mı sevinirız en çok, yoksa bize duydukları gereksinimin hiç bitmediğini anladığımızda mı?

Bu sözleri söyleyen kişi, hangi duygusal çelişkiyi anlatmak istemiştir?

A) Çocuklarımızı çok severiz ama onları yetiştirmek çok karışık ve güç bir iştir.

B) Biz çocuklarımıza çok değer veririz ama onlar bizi ihmal ettiği için yalnız kalabiliriz.

C) Ne kadar uğraşırsak uğraşalım, çocuklarımızın kendi başlarına yaşayabilecekleri koşulları oluşturamayabiliriz.

D) Çocuklarımızın özgür ve güçlü yetişkinler olması için uğraşırız ama bunu başardığımızda onlardan ayrılacağımızı bilmek bizi üzer.

E) Çocuklarımızın başarıları bizi sevindirir ama başarısızlıkları da çok üzer.

87. Yazarlık, genellikle, en yalın hâliyle kendini ifade etme gereksinimidir. Jean Paul Sartre, "Yazma Nedir?" başlıklı yazısında, kendini ifade etme konusuna "sözü olmak" ile "yazısı olmak" bağlamında net bir ayrım getirir: "Yazış diye bir şey vardır ortada. Birtakım şeyleri seçtiği için değil, birtakım şeyleri şu ya da bu biçimde söylemeyi seçtiği için yazar olur insan. Evet, düzyazıya değerini veren yazıştır."

Jean Paul Sartre bu sözleriyle neyin önemini vurgulamak istemiştir?

A) Üslubun

B) Konunun

C) Türlerin

D) Yazma sürecinin

E) Düzyazının üstünlüğünün

88. Telefona not alır gibi yazıldıkları için öykülerin dili alışılmış kurallara pek fazla uygun değil. Kimi okurun dikkatini soru cümlelerinin fazlalığı çekecektir. Öykülerimin, türün klasik özelliklerinden ayrıldığı nokta da işte bu. Bunlar da elbette ki bir olguyu, bir karakteri, bir yaşam dilimini, bazı etkileşimleri anlatıyor ama karakterler genellikle bunları, kendilerine sordukları sorular üzerinden hayata geçiriyor. Okuma tamamlandığında okur, ya soruların yanıtlarını seziyor ya da tamamen gereksiz olduklarını anlıyor ve yeni bir soruyla karşılaşıyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Öykünüzü diğer öykülerden ve sizi diğer öykücülerden farklı kılan nedir?

B) Öykülerinizde okur, kendisini şaşkınlığa sürükleyecek durumlarla karşılaşacak mı?

C) Okurun, kitabı okurken kimi noktalarda kitaptaki yönlendirmelere kapıldığı olur mu?

D) Kitap bir olay örgüsü hâlinde mi kurgulandı, yoksa karakterlerin iç dünyalarına inildi mi?

E) Okur, bu kitabı okuyup bitirdikten sonra kendini sorguladığında nasıl bir cevap verecek kendine?

89. Gelecekte dünya nüfusunun artmasında etkili olacak "yüksek nüfus artışlı güç bölgeleri" hiç kuşku yok ki Batı sanayi ülkeleri olmayacaktır. Çünkü bu ülkelerin büyük kısmında nüfus artışı pek görülmemektedir. Latin Amerika ülkeleri, Afrika ülkeleri, Orta Doğu ve Muson Asyası ülkeleri, "yüksek nüfus artışlı güç bölgeleri" olup doğal nüfus artış hızları yüksektir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Afrika ve Orta Doğu ülkeleri ekonomik yetersizlik nedeniyle yüksek nüfus artışlı bölgeleri değildir.

B) Batı sanayi ülkeleri, ekonomik gelişmişlik düzeyleri sayesinde geleceğin güç bölgeleri olabilir.

C) Batı sanayi ülkelerinde beslenme ve sağlık hizmetlerinin üst düzeyde olması, yıllık doğal nüfus artış hızını yükseltmiştir.

D) Doğal nüfus artış hızı yüksek ülkeler aynı bölgede toplanmıştır.

E) Dünyada yüksek nüfus artışlı bölgelerde yer alan ülkeler sanayi ülkeleri değildir.

PEGEM AKADEMİ

90. "Benim gerçek yurdum Fransızcadır, ana dilimdir." demiş ünlü yazar Albert Camus. Yurt; insanın kendini güvende hissettiği, kimliğini ve kişiliğini koruyabildiği, kendini gerçekleştirebildiği, varlığını kanıtlayabildiği alan, yer diye tanımlanabilir. Dil, bireye toplumun bağışladığı en güzel yurttur. Dil; tarihtir, coğrafyadır, tüm değerlerin yaşandığı alandır. Duyarlığımızı, düşüncelerimizi besleyen en bereketli toprak... Geçmişi, geleceği, sonsuzu kucaklayan bir dünyadır dil. İnsan, yaşadığı topraklardan koparılabilir ama dilinden koparılamaz. Konuşabildiği sürece kişi, dil toprağında her şeyi yeniden oluşturabilir. Yerden göğe haklı Camus, insanın gerçek yurdu dilidir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yalnızca ana dilinde yazılmış yapıtların kalıcı olabileceği belirtilmiştir.

B) Dilin insan hayatındaki yeri ve önemi vurgulanmıştır.

C) Çeşitli diller arasında, kullanımla ilgili benzerlikler bulunduğu ortaya konmuştur.

D) Kişinin dilde yetkinliği ancak belli bir yaşa kadar kazanabileceği üzerinde durulmuştur.

E) Dili geliştirmenin pek çok yolu olduğuna değinilmiştir.

92. Mutluluk, doğrudan elde edebileceğiniz ya da erişebileceğiniz bir şey değildir. Uygun koşulları sağlamalı ve beklemelisiniz. Bunlardan bazıları zaten sizde vardır. Örneğin, kişiliğinizi oluşturan özelliklerin tutarlılığı gibi. Diğer koşullar ise sizin dışınızda, yaşamın karşınıza çıkardıklarıyla ilgilidir. Nasıl ki bitkiler büyümek için güneşe, suya ve iyi bir toprağa ihtiyaç duyuyorsa insanlar da sevgiye, çalışmaya, üretmeye ve kendini gerçekleştirmeye ihtiyaç duyar. Eğer bunlar doğru bir biçimde gerçekleştirilirse mutsuzluk söz konusu olmaz.

Bu parçada mutlulukla ilgili olarak ne anlatılmaktadır?

A) Türleri

B) Yol açtığı sonuçlar

C) Başarı üzerindeki etkisi

D) Erişmenin yolları

E) İnsan üzerinde oluşturduğu değişiklikler

PEGEM AKADEMİ

91. Kitabı tanıtan arka kapak yazısı, anlatılan kişilere yöneltilen alaylı bakış dikkate alındığında, ortada bir hesap sorma olduğu söylenebilir. Öte yandan bir tadını çıkarma da var. Eski dönemlerde yaşamış ve bugün için olağanüstü sayılabilecek kişilerde, onların aykırı davranışlarında, ilişkilerinde, konuşmalarında kolayca sanatsal değerler bulunabileceği gözden kaçmıyor. Bir de bunlar, kabalıktan uzak, ince bir alayla sarılıp sarmalanıp abartmalara yaslanılarak anlatıldığından, ortaya çıkan sonuç herkesçe beğenilecek düzeyde.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Selim İleri, Pastırma Yazı adlı kitabının kapak fotoğrafıyla içeriği arasında nasıl bir ilişki kuruyor?

B) Pastırma Yazı'nın, Selim İleri'nin diğer kitaplarından ayrıldığı nokta nedir?

C) Pastırma Yazı'nda Selim İleri bir hesaplaşma içinde mi, yoksa ortamını bulmuş da ilişkilerin, anlatımın, sözcüklerin tadına mı varıyor?

D) Pastırma Yazı'nda kullanılan dil, yazarın önceki yapıtlarından farklı mı?

E) Selim İleri Pastırma Yazı'nda kırk yıllık sanat yaşamını mı sorguluyor?

93. Bir yapıtta ya da yazıda bir diğerine gönderme yapılması çok sık karşımıza çıkar: parodi, pastiş, yanklanma, kinaye, doğrudan alıntılama, yapısal paralellik vb. Bunların hepsi bir yapıtın izlerini başka bir yapıta taşımak için kullanılan tekniklerdir. Kimi edebiyat eleştirmenlerine göre bütün metinler kendinden önce yazılmış metinlerin iplikleriyle dokunur. Ama tanıdık ipliklerle dokunmuş olsa da önemli olan, her defasında ortaya yeni bir kumaşın çıkıp çıkmadığıdır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir metnin başka metinlerden etkilenmesi doğaldır ancak bu etkilenme onun özgün olmasını engellememelidir.

B) Her metin kendinden önce yazılmış metinlerin bir özeti olarak değerlendirilebilir.

C) Metinlerde çok yönlülüğü sağlamak için farklı işlevlerde farklı teknikler kullanılır.

D) Edebiyat eleştirmenlerine göre yazarlar, yaşananlara farklı açılardan bakmadığı sürece ortaya yeni bir şey koyamaz.

E) Yazarlar bir metni oluştururken özgün olmak amacıyla yola çıkarlar ama sonunda bunların hepsi birbirine benzer.

94. Bir yazarın samimiliğinden niçin şüphe ederiz? Hangi yazar söz konusu olursa olsun bu bana tuhaf gelir. Ben nereden bileyim? "Ben şöyleyim, ben böyleyim, şunu severim, bundan hoşlanmam..." dediğinde, biz bunu kendi düşüncelerimize, kendi beğenimize uygun bulmuyorsak hemen yargılarız, eleştiririz o yazarı. Oysa "Ben onun gibi düşünmüyorum, onun düşüncelerini doğru bulmuyorum ama böyle düşünenlerin olması da doğaldır." demek daha doğru değil midir? Bunun içindir ki ben, bana en aykırı gelen sözler karşısında bile: "Bu adam gerçekten böyle düşündüğü için böyle söyüyor, bana benzemiyor çünkü o farklı bir birey." demeyi yeğlerim.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanlar, kendi düşüncelerine uygun buldukları yapıtları okur.

B) Yazarları değerlendirirken objektif ölçütler kullanmak gerekir.

C) Yazarın temel görevi, okurlarının duygu ve düşüncelerine yön vermektir.

D) Yazarlar anlatımlarına, başkalarında olmayan özellikler kattıkları sürece değerlidir.

E) Yazardan beklenen, özgün düşünceleriyle okurların düş gücünü harekete geçirmektir.

95. Halide Edip Adıvar geçmişin izdüşümlerini güçlü bir biçimde yaşatırken alaycı bir tutumla yaklaştığı yeni zamanlar, bir yığın "bilinmeyen" üzerine kuruludur. Önceleri İngiliz kültürünün etkisini dışa vuran yazar, son romanlarında "Amerikanlaşmayı" benimseyip benimsemediğinin, övüp övmediğinin, yerip yermediğinin anlaşılamadığı bir belirsizlikle yansıtır. Amerikalıların eleştiri özgürlüğü, demokrasi gelenekleri hoşuna gitmekte fakat Amerikan politikasının aksayan birçok yanını da görmektedir.

Bu parçada Halide Edip Adıvar'la ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geçmişte olup bitenleri etkili bir biçimde aktarır.

B) Geçmişin etkisini üzerinden atamaması sonraki dönemlerde olanları yanlış yorumlamasına neden olur.

C) İlk romanlarında İngiliz kültürünü son romanlarında ise Amerikan kültürünü benimsediği görülmektedir.

D) Romanlarında düşüncelerini, zamana göre değişen bir tutumla yansıtır.

E) Kimi konularda kesin yargılara varmaz, olumlu ve olumsuz yanlarını irdeler.

96. Duygusuz ve renksiz "Kendine iyi bak." sözünün, belki de söyleyenin hiç düşünmediği gizli bir anlamı var ki, tam da bu çağın bireysel yaşamına denk düşüyor. Bir şuuraltı olarak onu seslendiriyor: Kendine iyi bak. Çünkü sen yalnızsın ve tek başınasın. Benim sana bir yararım olmaz. Sana bir şey olursa benden yardım bekleme, elimden bir şey gelmez. İstesem de yapamam. Öyleyse kendi kendine bakmayı, yetmeyi öğren. Kendine iyi bak... Başının çaresine bak!

Aşağıdakilerden hangisi, yazarın "Kendine iyi bak." sözünü eleştirme nedenidir?

A) Kalıplaşmış bir söz olması

B) Bencilliği yansıtması

C) Belirgin bir anlamının bulunmaması

D) Toplumca hoş karşılanmaması

E) Yerli yersiz kullanılması

97. Bir yolculuğa çıkmalıyız. Bu yolculuk, başka iklimlere doğru değil, yaşadığımız toplumun geçmişine doğru olmalıdır. Çünkü edebiyatçı, önce kendisini yaşatan ve sonsuza kadar var edecek olan kültürü tanımalıdır. Bu, onun özgün sanat eseri ortaya koyabilmesinin en önemli yoludur. Zira bir sanat eserinin kökleri, onu ortaya koyan yazarın ruhsal ve zihinsel yapısından olduğu kadar, içinden çıktığı toplumun kültüründen de beslenir, gelişir.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Geleneksel sanat ürünlerinin en belirgin özellikleri nelerdir?

B) Sanat eseri, yazarın duygu ve düşünce dünyasını ne ölçüde yansıtmalıdır?

C) Yerelliği esas alan bir yazarın geleceğe yön vermesi mümkün müdür?

D) Nitelikli bir edebiyat eseri ortaya koymanın temel şartı nedir?

E) Yazar, yetiştiği topluma yol göstermede nasıl bir rol üstlenmelidir?

PEGEM AKADEMİ

98. İnsanlara karşı tutumumuz onları anlamamıza bağlıdır. Bu, toplumsal ilişkinin temel taşlarından biridir. Eğer insan doğasına ilişkin bilgiler daha tatmin edici olsaydı insanlar birlikte daha kolay yaşarlardı. O zaman bazı toplumsal sorunların önüne geçilebilirdi. Çünkü bunlar, genellikle birbirimizi anlamadığımızdan ve yüzeyselliğin yanıltıcılığından ortaya çıkar. Bunun en somut örneğini, ebeveynlerin çocuklarını anlayamamasında, çocukların da ebeveynleri tarafından yanlış anlaşılmasında görürüz.

Bu parçaya göre, insanlar arasındaki iletişimsizliğin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bireylerin yanlış anlaşılmaktan korkmaları
B) Kişilerin başkaları hakkında olumsuz düşünceler beslemesi
C) İnsan gerçekliğinin yeterince kavranamamış olması
D) Kişisel çıkarların ön planda tutulması
E) Aile içi eğitime gereken önemin verilmemesi

99. Son zamanlarda yeniden okuduğum romanlardan biri de Gonçarov'un (1812-1891) Oblomov adlı eseri. O dönemin ünlü bir eleştirmeni bu eser için şöyle demiş: "Bu kitapta önemli olan, romanın başkişisi Oblomov değil, Oblomovluktur."

Bu parçada eleştirmenin roman karakteriyle ilgili olarak belirtmek istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gerçek yaşamdaki bir karakter özelliğine adını verdiği
B) Konuşmalarından çok, davranışlarıyla belirginlik kazandığı
C) Oluşturmanın, romanın bütününü yazmaktan daha zor olduğu
D) Öbür kişilerle olan ilişkileri çerçevesinde yansıtıldığı
E) Anlaşılabilmesi için karşılaştırmalı olarak incelenmesi gerektiği

100. Sanatta başarıyı sürdürmek, çoğu zaman kazanmaktan daha zordur. Ben, büyük bir başarıya ulaşmanın parlak çekiciliğinde, aslında ölüm gibi bir sonun saklı olduğunu düşünürüm. Çünkü o en üst noktanın arkası; gizemli ve karanlıktır, bitişin ilanıdır bence.

Bu sözleri söyleyen bir yazar aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Kimi sanatçıların başarılarını önemsiz göstermek isteyen, hırslı
B) Başka sanatçılarla yarışmanın zorluğunu bilen, güvensiz
C) Belli bir düzeyin üstünde başarıyı korumanın zor olduğunu düşünen, kötümser
D) Başarıların insanı mutsuz edebileceğine inanan, isteksiz
E) Başkalarının başarılı olmasına katlanamayan, kıskanç

101. Dergilerimizde, öykü yazmanın inceliklerinden söz edilmiyor. Edilse bile bu yazılar, yabancı yazarlardan çeviri yoluyla elde ediliyor. Bizim öykücülerimiz, kendi öykü anlayışlarının ne olduğunu açıklayıp bunları savunmuyorlar. Bir öykücü bunu yapmak zorunda mıdır? Hayır. İsterse yazar, istemezse yazmaz. Ama edebiyatla uğraşanların; öykünün ne olduğu, nasıl yazılması gerektiği konusunu kendisine dert edinmiş olmaları gerekmez mi? Her yıl en az on tane öykü kitabı yayımlanıyor. Bunlar üzerine doğru dürüst bir eleştiri yazısı okuyabildik mi? Kimisi yazarın anlatımından söz eder, yanlış cümleler bulmuşsa onları söyler. Yahut da "Yazar, edebiyata yeni bir hava, deyiş ve söyleyiş getirmiştir." gibi beylik laflar edilir.

Bu parçada eleştirilenler arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

A) Edebiyat dergilerinde öyküyle ilgili yazılara öncelik verilmemesi
B) Yazarların, bu türe ilişkin görüşlerini açıklamamaları
C) Kişisel çekişmelerin, türün gelişimini engellemesi
D) Öykü kitaplarıyla ilgili eleştiri yazılarının, okurların ilgisini çekmemesi
E) Öykü eleştirmenlerinin, eserin yapısından çok içeriğiyle ilgilenmeleri

PEGEM AKADEMİ

102. Bugünkü Yakut Türklerinin yaşadığı yerleri, bir dönemde harita mühendisleri incelemişler. Çekirdeği buz kütlesi olan çok sayıda tepe varmış burada. Mühendisler hepsine aynı adı vermişler: Bulgunyak. Sonra haritalar Bilim Akademisinde incelenirken bu ad dikkat çekmiş. Araştırmacılar, "Neden bu tepeler aynı adı taşıyor?" diye sormuşlar haritaları çizen mühendislere. Onlar da cevaplamış: "Hangi tepenin adını sorduysak Yakut halkı hep "Bulgunyak." diye cevapladı, o yüzden..." Bir süre sonra Yakut Türkçesi-Rusça sözlüğü hazırlanırken anlaşılmış ki Yakutçada "bulgunyak" "Bilmiyorum." demekmiş.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

A) Dildeki adlandırmaların türleri
B) Dillerin geçirdiği aşamalar
C) İletişimde dilin önemi
D) Dil öğrenmenin zorluğu
E) Bilim insanlarının özverisi

103. Yaşam kitapların, kitaplar da yaşamın izdüşümüdür. Bundan ötürü de okuduklarımız bize bizi anlatmakta, kim olduğumuzu göstermektedir. Yaşamımızın nelerle, kimlerle, nasıl sarmalandığını ancak edebiyatın içinde kalarak öğrenebiliriz.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Edebiyat eseri, gerçeklerden yola çıkmalıdır.
B) Okumak, zor kazanılan bir alışkanlıktır.
C) Kurmaca eser, düşlerden beslenir.
D) Edebiyatla hayat iç içedir.
E) Okuma, insanın düşünce dünyasını geliştirir.

104. Eserde anlatılanlar, çok gelişmiş bir uygarlıkta geçiyor. Alt metne baktığımızda kitabın, çağımız uygarlığına bir eleştiri niteliği taşıdığı söylenebilir. Ama yazar, genellikle doğrudan yermek yerine güzel olanları, değer verdiklerini anlatmayı seçmiş.

Bu parçada sözü edilen yazarın tutumu aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

A) Anlatmak istediklerini açıkça söylemekten çekinen
B) Doğruları öne çıkararak yanlışlar üzerine düşündürmeye çalışan
C) Karşılaştırma yoluyla bir sonuca varmayı amaçlayan
D) Anlatımda nüktelere yer veren
E) Kişisel tercihlerinin bilinmesinden yana olan

105. Biz Türkçenin, metaforlar yönünden zengin, derinlikli bir dil olduğunu, Türkçe yazan yazarlar olarak biliyorduk. Ama Batı için durum farklıydı. Batılılar hâlâ kullandığımız alfabenin ne olduğundan haberdar bile değildiler. Katıldığım bir uluslararası sanat ve edebiyat etkinliğinde bana "Kiril mi yoksa Arap alfabesiyle mi yazıyorsunuz?" diye sormuşlardı. Sık sık yabancı yazar ve yayıncılarla karşılaşma imkânı bulan bir yazar olarak bu ödül, edebiyatımızın daha yakından tanınmasını sağlamıştır, diyebilirim.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Bu ödülün niçin Türkçe bir esere verildiğini açıklayabilir misiniz?
B) Dilimizin zenginliğinin, yeni ödüllerin kazanılmasını sağlayacağını düşünüyor musunuz?
C) Ödül, öteki yazarlarımız üzerinde özendirici rol oynayacak mıdır?
D) Bu ödülü bir Türk yazarın almasının, edebiyatımız üzerindeki etkisi ne olmuştur?
E) Bu ödül, genç yazarlarımız açısından yönlendirici olabilir mi?

PEGEM AKADEMİ

106. Sanatçı, içinde doğduğu, kendisinden bağımsız olarak gelişen gerçeklik karşısında nasıl bir tutum içinde olabilir ki? Bütün kurallar ve yönelimleriyle, gelenekleri ve düşünüş biçimleriyle her şeyin inceden inceye belirlendiği ve çoğunluk tarafından kabul edildiği bir ortamda, sanatçının seçimlerinin başkalarınınkinden farklı olma ihtimali var mıdır sizce?

Bu sözleri söyleyen birinin sanatçıyla ilgili olarak vurgulamak istediği temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kendi dışında gelişen bir durum karşısında nasıl bir tavır sergileyeceğinin belirsiz olduğu

B) Örf, gelenek ve düşünce tarzı belli olan bir çevrede kendini geliştirebileceği

C) Yaşadığı toplumdan etkilenmesinin doğal olduğu

D) Başarılı olmasının, toplumsal kuralların işlediği bir ortamda bulunmasına bağlı olduğu

E) Yalnızca, yetişmesinde etkili olan şartların bulunduğu ortamlarda nitelikli ürünler ortaya koyabileceği

PEGEM AKADEMİ

107. Bir gazete yazarının, toplumsal konularla ilgilenmesi, birtakım görüşler ileri sürmesi çok doğal karşılanıyor da bu konularda sanatçıların düşüncelerine dudak büküllüyor, küçük bir çocuk gibi azarlanıyorlar: "Senin işin değil bu." deniyor. Aslında bu, herkesin işidir, öyle olması da gerekir. Eskiler, hele Antik Yunan'da yazarlar, şairler toplumsal hayatla ilgilenmiş, yol gösterici olarak görevlerini kusursuz bir biçimde yerine getirmişlerdir. En büyük savaşlar da, önemsiz sayılabilecek toplumsal konular da eserlerinde yer almıştır. Çoğu, insanların nasıl daha iyi yaşayabileceğini, mutluluğa nasıl ulaşabileceklerini araştırmış, görüşlerini belirtmişlerdir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi eleştirilmektedir?

A) Sanatçıların toplumsal konular üzerine eğilmelerine karşı çıkılması

B) Sanatçıların sanat alanında başarıyı ikinci plana atmaları

C) Günümüzde sanata eskisi kadar önem verilmemesi

D) Yazarların geçmişte toplumsal konularla gereğinden fazla ilgilenmeleri

E) Günümüzde sanatçıların toplumsal konulara karşı duyarsız kalmaları

YARDIMCI DÜŞÜNCELER

Uzmanından Öneri

ÖSYM'nin tüm sınavlarında sıkça sorduğu soru tiplerinden biridir.

Her seçeneğe ayrı ayrı uğraşıldığı için bir hayli süre harcatan soru tiplerindendir.

✓ Bu soru tipiyle ilgili en çok karşılaştığımız sorulardan biri de şu:

– Önce seçenekleri sonra parçayı okuyarak yapsam daha hızlı yapmaz mıyım?

– HAYIR. Seçenekler anlamca birbirine bağlı değildir. Parçaya bağlı fakat dağınık şekilde verilmiştir. Bu yüzden hepsinin akılda tutulması zordur.

Verilen parçalar ise anlamca bir bütünlük gösterir, bundan dolayı akılda tutulmaları daha kolaydır.

Buna göre, önce verilen parçayı dikkatle okumayı unutmayın.

Örnek

Eski dergileri karıştırmaktan hoşlanır mısınız? Ben vakit buldukça artık birer silik hatıra olan bu dergilerin yapraklarını çevirmekten büyük bir zevk duyarım. Bundan daha eğlendirici, daha düşündürücü bir şey olamaz. İnsan neler öğrenmez ki eski dergilerden! Bilmem hangi meseleyi ilk defa sizin ortaya koyduğunuzu sanırsınız. Fakat bir bakarsınız, bundan yıllar öncesinde o konu üzerine yazılmış çizilmiş zaten. Sevdiğiniz bir Fransız veya İngiliz yazarından bir şeyler çeviriyorsunuz, görüyorsunuz ki bu işi de sizden şu kadar yıl önce yapmışlar. Ama iş bununla kalmıyor, eski dergilerin insana öğrettiği daha başka şeyler de var. Bunlar bizden önce gelip geçen kuşakların çağdaşları üzerine çoğu zaman söyledikleri şeylerdir. Yıllar sonra bunları okurken şaşırıp kalırsınız.

Haz ve mutluluk uyandırarak insanı eğlendirdiğini anlatan cümle.

Dergilerin hem öğretici hem de düşündürücü boyutu olduğunu aktaran cümle.

İlgilenilen konu hakkındaki önceki çalışmaları gösterdiği anlatılan cümle.

Bu parçaya göre eski dergileri okumakla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Okurken kişiyi hayrete düşürebileceği gibi nostalji de yaşatır.

B) Okuyan kişinin yazma kabiliyetini geliştirmesine yardımcı olur.

C) İlgilenilen konu hakkında önceki çalışmaları gösterir.

D) Hem öğretici hem de düşündürücü boyutu olan bir aktivitedir.

E) Haz ve mutluluk uyandırarak insanı eğlendirir.

Cevap B

Bu tip sorularda, cevap olarak düşündüğümüz seçeneğin teyidi amacıyla parça hızlıca bir kez daha okunabilir.

Parçanın yardımcı düşüncesine yönelik sorular "...çıkarılamaz, değinilmemiştir, söylenemez" gibi olumsuz soru kökleriyle sorulur.

1 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

1. Dua, mani, tekerleme, türkü ve danslar, tüm oyunlarda ve törenlerde kullanılan motiflerdendir. Söylenen türküler, gerek girişte gerek aralarda ve bitişte kullanılan danslar, oyunlar, halaylar köy seyirlik oyunlarının ve törenlerin zenginliklerindendir. Danslar ve türküler, oyun hangi yörede çıkartılıyorsa o yöreye ait türküler ve danslardan oluşur. Topluca oynanan halaylar, danslar, bolluk bereket geleceğine dair inancın bir yansıması olarak hem büyüsel bir motif hem de topluca eğlenme ögesi olarak oyunlarda işlevsel olarak kullanılır. Hasat sonunda oynanan oyunlarda, Yağmur Duası, Ekin Kurtarma Oyunu ve benzeri oyunlarda ve törenlerde ortak motiflerden biri de duadır. Dua okuma, köylünün üstesinden gelemediği durumlarda Tanrı'ya yakarması ve böylece bolluk-bereket geleceğine dair inancıdır. Dua; gülbank, hûtbe, salavat, tevhit, tekbir; cem törenlerine katılanları kutsayan, dayanışmayı güçlendiren motiflerdendir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yönelik bir bilgi yoktur?

A) Doğa olaylarına yönelik etkinliklerin ortaya çıktığına
B) Duanın işlevine
C) Çeşitli etkinliklerdeki benzer motiflere
D) Danslara kutsal anlamlar yüklendiğine
E) Dua ve dansların nasıl ortaya çıktığına

2. Şiirimiz günümüzde yeni arayışlar içine girdi ancak aradığını bulduğunu pek sanmıyorum. Edebiyatımızda şiirin hâlâ romantik bir çizgide olduğunu düşünüyorum. Sorunlardan biri de çok fazla kırsal imge taşıyor olmasıdır. Bu imgeler yaşadığımız zaman dilimine pek uymuyor ne yazık ki. Modern zamanın kent yaşantısı da şiirimize yansımış değil. İyi örnekler şiirimizde tabii ki var ama bunların da yeterli estetik düzeye ulaştığını düşünmüyorum.

Bu parçada şiirimizle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Farklı sorunları olduğuna
B) Romantizmin gölgesinden çıkamadığına
C) Taşıdığı bazı imgelerin günceli karşılamadığına
D) Kent motiflerine yeterince yer verilmediğine
E) Bireysel konuları anlatmakla sınırlı kaldığına

3. Gerçek olaylar, gerçek hayatlar ve acımasız gerçekler daha doğrusu her şey gerçek. Bir terörist şebekenin üyesi olmakla suçlanmış, iki kez müebbet hapse mahkum edilmiş Xavier ve dışarıda yalnız başına hayatına Xavier olmadan yaşamaya mahkum edilmiş Aida... Bu iki seven insanın birbirlerine yazdıkları mektupları konu alan bir kitap... Peki bu mektuplar nasıl John Berger'in eline geçmiş? Bu henüz açıklanmamış. Mektuplardan oluşan kitapta, yoğun bir duygu hâli yaşıyorsunuz ve sevginin en çaresiz hâlini okuyorsunuz. Aida dışarıda özgür gibi yaşıyor ama aklı, yüreği, benliği kısaca her şeyi Xavier ile. Fakat elinden mektup yazmaktan ve mektup okumaktan başka bir şey gelmiyor. Mektuplar o kadar içten ve o kadar insani bir şekilde yazılmışlar ki en ufak bir pürüz ile karşılaşmadan duyguyu en yoğun şekilde tadarak okuyorsunuz. Mektuplarda sadece duyguları değil aynı zamanda insanlarla olan ilişkileri, dünyanın karşılaştığı sorunları ya da hayatlarına giren insanları ve bu insanlarla yaşanan olayları da okuyorsunuz.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bireysel konularla sınırlı kalmadığına
B) Duygusal bir içerik barındırdığına
C) Okurda iz bıraktığına
D) Klasik değeri kazandığına
E) Kurguya yer verilmediğine

4. Çağdaşlarının "Çılgın Blake" diye adlandırdıkları William Blake, daha çocukken mistik hayaller görmeye başladı: Tanrı'nın, meleklerin ve peygamberlerin sürekli olarak ana-babasının evini ziyaret ettiğini söylüyordu. On yaşındayken Paris Akademisinde ünlü gravür ustalarının yönetiminde resim öğrenimine başladı. Daha çok, o dönemde küçümsenen gotik üsluba ilgi duyduysa da özellikle Michaelangelo'nun etkisinde kaldı ve birçok gravüründe, bu büyük ustanın eserlerini taklit etti. Yoksul bir kız olan Catherine Boucher'yle evlendiği için babası tarafından evden kovulunca yaşamını gece gündüz yazarak ve gravür yaparak kazanmak zorunda kaldı.

Bu parçada William Blake ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yaşamını yazarak kazandığına
B) Gotik tarza ilgi duyduğuna
C) Fantastik hayaller gördüğüne
D) Küçük yaşta resim öğrenimi gördüğüne
E) Gotik tarzın temsilcisi hâline geldiğine

PEGEM AKADEMİ

5. Fransa'nın zengin bir kültür mirası vardır. Yazarlarının, sanatçılarının, bestecilerinin, yönetmenlerinin ve filozoflarının yapıtları; Fransız kültürünü de dünya kültürünü de yüzyıllar boyu zenginleştirmiştir. Devlet her zaman güzel sanatlar için önemli bir koruyucu olmuştur, bu gelenek günümüzde de sürmektedir. Kültür etkinliklerinin hemen her çeşidi kamu fonları tarafından desteklenir. Örneğin, opera ve tiyatro masraflarının yarısından çoğu hükûmet ya da yerel yönetim tarafından karşılanır. Bununla birlikte Fransa'da devletin kültür işlerine karıştığı pek görülmemiş, bunu yaptığı zaman seri bir şekilde ileştirilmiştir.

Bu parçada Fransa ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Kültürel etkinliklerin devletçe korunduğuna
B) Kültürel bir geçmişe sahip olduğuna
C) Dünya kültürüne katkıları olduğuna
D) Devletin kültür işlerine pek karışmadığına
E) Kültür etkinliklerinin gittikçe arttığına

6. Sanırım okumadığım şiir serüvenini takip etmediğim Fransız şairi kalmadı ve bunun çok yararını gördüm. Bizim şairlerimizin içinde de dikkatli bir şiir okuyucusuna çok şey öğretecek olanlar vardır. Divan şairlerinden, halk şairlerimizden yararlandığım kadar Yahya Kemal'den, Ahmet Haşim'den ve daha yenilerden de yoluma ışık serpen pek çok şairin birikiminden yararlanıyorum. İşini namuslu gören her şair, kendisinden sonra geleceklere bir şeyler öğretir. Bu yüzden genç şairlerin, kendilerinden önce gelmiş olanları dikkatle okumalarında fayda vardır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangine ulaşılamaz?

A) Genç şairlerin eskilerden yararlanmasının faydalı olabileceğine
B) İşini ciddiye alan duyarlı bir şairin yenilere bir şeyler öğretmesi gerektiğine
C) Fransız şiirinin Türk şiirini oldukça etkilediğine
D) Fransız şairlerinin başarılı ürünleri olduğuna
E) İyi bir şiir okuyucusunun yetkin şairlerin birikiminden yararlanabileceğine

7. Güney Amerika'nın maden kaynakları son derece zengindir ama maden yataklarının işletilmesi de çok güçtür. Örneğin, Brezilya ve Şili'de çok büyük demir cevheri damarları vardır ama onlardan çelik üretmek için gerekli olan iyi kalite taş kömürü yoktur. Son bulunan demir cevheri yataklarından sonra, Brezilya'nın Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra dünyada ikinci büyük rezerve sahip olduğu söylenebilir. Venezuela, Güney Amerika'daki ikinci büyük demir cevheri üreticisidir; onu, Peru ve Şili izlemektedir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Güney Amerika'da maden kaynakları zengin ülkeler vardır.
B) Yer altı demir rezervleri bakımından en zengin ülke Amerika'dır.
C) Peru ve Şili, demiri sadece işlenmemiş hâlde ihraç etmektedir.
D) Ülkede bol miktarda bulunan bir maden başka bir madenin eksikliğinden dolayı işletilememektedir.
E) Güney Amerika'daki maden kaynaklarını işletecek koşullar yeterli değildir.

8. Hikâyenin Arapçada sözlük anlamı "bir sürü haberi nakil ve rivayet eylemek, bir nesneye benzemek, bir kimseden bir söz nakletmek"tir. Bu anlamda "anlatma, benzetme, tarih, destan, kıssa, masal, rivayet" kelimelerini de karşılar. Genel olarak gerçek ya da hayal ürünü olayların aktarılması biçiminde tanımlanan anlatı türünün bir dalı sayılmıştır. Günümüzdeki anlamıyla, asıl 19. yüzyılda gelişmeye başlayan hikâyenin tanımında, romandan kısa olması, dar bir zaman parçasını kapsaması, kişilerin sayıca az olması, bu kişilerin hayatının tek boyutta verilmesi, ayrıca hayatlarının bir yanı üstünde daha çok durulması gibi ölçüler getirilmiştir.

Bu parçada hikâyeyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine yönelik bir bilgi yoktur?

A) Hangi konuların ele alındığı
B) Kelime anlamı olarak neleri ifade ettiği
C) Romanla farklı yönleri olduğu
D) En çok ilgi gören türlerden biri olduğu
E) Ne zaman ortaya çıktığı

PEGEM AKADEMİ

9. Düzenli bir şekilde egzersiz yapan bireylerin yaşam enerjileri artar, kendilerini daha iyi hisseder ve daha iyi görünürler. Yaşam boyu egzersiz yapmak, kalp ve damar hastalıkları, tansiyon yüksekliği ve ileri yaşlarda kemik yoğunluğunun azalması gibi sorunları azaltır. Başka türlü spor yapma olanağı olmasa bile her gün, hiç değilse gün aşırı en az 30 dakika hızlı tempoda yürüyüş yapmak da iyi bir egzersizdir. Gebelik, doğum sonrası ve menopoz dönemlerinde kadınlar için egzersiz yapmak daha da önemlidir. Ancak egzersiz yapmak bir yaşam biçimi olmalıdır. Birey günlük hayatını programlarken temel gereksinimleri arasında egzersize de yer açmış olmalıdır. Daha önceden hiç egzersiz yapmamış bir kişi hareketli yaşama geçerken sorun yaşayabilir ancak bu geçiş döneminin ardından kendi bedenindeki değişiklikleri ve bunun önemini kavrayarak egzersizi hayatının bir parçası hâline getirecektir.

Bu parçada egzersizle ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Birçok sorunu ortadan kaldırdığı
B) Hayatın bir parçası olması gerektiği
C) Sağlıklı yaşamın anahtarı olduğu
D) Her yaştan insanın yapması gerektiği
E) Yeni başlayanlar için risklerinin olabileceği

10. Türk ciltlerinde başlangıçta tahta kapaklar kullanılmış, sonradan kağıdın bulunması ve zamanla mukavva (karton) yapılmasıyla cilt kapaklarında tahtanın yerini mukavva almıştır. Kapak yapılırken mukavva klasik yöntemle, "murakkaa" denilen üslupla hazırlanır. Bu yöntemde, önce kağıtları birbiri üstüne yapıştırarak germekte kullanılan ve ıhlamur ağacından yapılan murakkaa tahtasından yararlanılır. Kağıtlar önce iyice ıslatılıp kurumaya bırakılır. Kağıtlardan birinin "su"yu öbürünün ters yönünden gelecek biçimde kolayca yapıştırılması işlemine "murakkaa germek" denir. Kitap kabı için istenilen kalınlık elde edilince yapıştırılan ve gerilen kağıtlar kurumaya bırakılır. Kuruma zamanı ne kadar uzun olursa o ölçüde iyi sonuç elde edilir. Bu biçimde elde edilen murakka mukavva, sert ve dayanıklıdır; sonradan dönme yapmaz. Kağıtları yapıştırmakta kullanılan kolanın içine, kağıdın iyice kurumasını sağlamak amacıyla ve korunması için belli ölçüde şap karıştırılır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz <u>edilmemiştir</u>?

A) Kağıt yapıştırmada kullanılan malzemelerden
B) Kağıdın bulunmasıyla tahta kapakların bırakıldığından
C) Kapaklardaki tahtaların hangi ağaçtan yapıldığından
D) Kağıdın bulunmasından önce ciltlerde hangi malzemenin kullanıldığından
E) Kapakların nasıl hazırlandığından

11. Yazar; Eski Mısır'ı, Mezopotamya uygarlığını, İsrail'i ve Antik Yunanistan'ı karşılaştırmalı olarak incelediği bu çalışmasında toplumsal belleğin temel karakterine, farklı biçimlerine ve araçlarına yönelik ayrıntılı çözümlemeler getiriyor. Bir hatırlama ve geçmişle iletişim aracı olarak tanımlanan yazı, Assmann'a göre toplumun belleğine de yeni olanaklar sunarak toplumsal dönüşümlerde merkezi bir rol oynuyor. Assmann yazının bu rolünü açıklarken "kanon" ve "klasik" kavramlarıyla birlikte yazı sistemlerini de ayrıntılarıyla ele alıyor. Assmann, Batı merkezci bakışı reddediyor ama öte yandan Antik Yunanistan'ın bilimsel düşünce ve Batı uygarlığının kökenini oluşturduğu tezini de kendi araştırma alanından açıklamalarla yinelemekten geri duramıyor.

Bu parçada sözü edilen yazar ve eserleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Farklı konuları birlikte ele aldığına
B) Diğer bilimsel disiplinlerden faydalandığına
C) Toplumun hafızasını tazelediğine
D) Nasıl bir üslupta oluşturulduğuna
E) Kendi içinde tutarsızlık bulunduğuna

12. Bizde eleştiri ve eleştirmen dendiğinde objektif ölçütlerden ziyade, kişisel beğenilerin ortaya çıktığı görülür. Eseri hiç göz önünde bulundurmayan öznel değerlendirmeler, kişisel egolar, boş sözler... Bazen yazara karşı takınılan kişisel tavır bile yer alır bu değerlendirmelerde. "Çok beğendim, beş para etmez, hayran olmamak elde değil, yazarlığı bıraksın..." gibi ifadeler eleştirmenlere değil, futbol yorumcularına yakışır. Bu yolda gidildikçe de sanatımız hiçbir zaman hak ettiği yere ulaşamayacaktır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Eleştirmenlerin nesnel verilerle hareket etmediğine
B) Kişilerin eserlerinden çok kendilerinin değerlendirmeye alındığına
C) Sanatın ancak sağlıklı eleştirilerle belirli bir çizgiye ulaşacağına
D) Yazarı esas alan eleştiri anlayışının terk edilmesi gerektiğine
E) Eleştirmenlerin sanatçı kökenli olmadığına

PEGEM AKADEMİ

13. Kitap eleştirisi, kitap için ne yapabilir? Kitabın diğer kitaplardan ayrılmasını sağlayan özelliklerin, orijinal veya akılda kalıcı taraflarının altını çizebilir. Kitap eleştirisi, kitabı basit bir sunumun ötesinde bir sanat eseri olarak tanımlayabilir. Kitap, sadece içeriğinden ibaret değildir. Eleştiri, insanların o kitaptan bahsetmelerini sağlar. Hakkında yapılan konuşmalar da kitabın hayatının bir parçasıdır. Eleştiri kitaptaki kusurları ortaya çıkarıp sanatçının ileride daha iyi işler üretmesini sağlayabilir. Kitapla ilgili yazılan yazılar onu benzer göründüğü diğer kitaplardan ayırır ve bazen okuyucuların ilk etapta görmedikleri detaylara dikkati çeker.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi kitap eleştirisinin faydalarından biri değildir?

A) Kitabın farklı yönlerini gösterebilmesi
B) Yazara yol gösterebilmesi
C) Kitabın satışlarını artırması
D) Kitaptan söz ettirebilmesi
E) Kitapla ilgili ayrıntıları sergilemesi

14. Düzenli ve çok yazan yazarlara saygı duymak gerekir. Kalemleri ile geçinebildikleri için, bize yılmadan yeni dünyalar yarattıkları, yeni sığınaklar kurdukları için... Osman Aysu böyle bir yazar. Çok yazıyor. Çok yazdığı için bir anlamda güncelin yansıması oluyor yazdıkları. Romanlarında pek çok güncel tartışmanın, olayın izlerini sürebiliyorsunuz. Yazarın büyüklüğü, kendini ve edebiyatını var ederken gündemden konu alıp bunu eserlerine malzeme yapmasında yatıyor. Yazarın tek bir eksiği var ki o da kendisini bazı eserlerinde tekrar etmeye meyilli olması.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Konularını güncel olaylardan seçtiğine
B) Günceli yansıtarak okuru eğitmeyi hedeflediğine
C) Bazı eserlerinde tekrara düştüğüne
D) Eserleriyle okuru farklı dünyalara çektiğine
E) Çok sayıda eserinin olduğuna

15. Amerikan toplumunun, diğer ülkelerden daha fazla medya şiddeti ile tanıştığı bir gerçektir. Amerikan Psikoloji Birliğinin yaptığı bir araştırmaya göre, bir çocuk ilkokuldan mezun olana kadar 100.000'den fazla şiddet içeren TV görüntüsü arasında en az 8.000 cinayet görüntüsüne şahit olmaktadır. Dolayısıyla öldürmeyi normal gösteren medya ve yayıncılık anlayışının doğrudan olmasa da büyük oranda sosyal bir etkisi olduğuna şüphe yoktur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Medyanın yararlı yönlerinin de bulunduğuna
B) Medyada şiddetiyle ilgili psikolojik araştırmalar yapıldığına
C) Medyanın sosyal yapı üzerinde ciddi etkileri olduğuna
D) Amerikan toplumunun medyanın olumsuz etkilerine maruz kaldığına
E) Bazı toplumların medyadan daha fazla etkilendiğine

16. Bilim ile sanat arasındaki temel farklardan biri olguları ele alış biçiminde görülür. Bir soyutlama yöntemi olan bilim, somut gerçekleri soyut gerçeklere dönüştürür. Nesnel gerçekliği açıklamaya çalışırken duyumsal ve sezgisel bilgiden çok, mantıksal bilgiden yararlanır. Kavramsal bir modelden, belli bir kuramdan hareket eder. Oysa sanatta belli kuramlara, modellere dayanma zorunluluğu yoktur. Çünkü sanat sürekli bir somutlaştırma süreci niteliğini taşır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bilimde akıl yürütmenin ön planda olduğuna
B) Sanatın bilime göre daha özgür olduğuna
C) Bilimin belli kurallar çerçevesinde hareket etmesi gerektiğine
D) Sanatın bilimin gelişmesine katkıda bulunduğuna
E) Bilimin somutu soyut hâle getirdiğine

PEGEM AKADEMİ

17. Koşular, düz ya da engelli olsun, üç ana bölümden oluşur: Sürat koşuları, orta mesafe koşuları ve uzun mesafe koşuları. Sürat koşularında, insanın hızı ve koşuyu uzun süre devam ettirebilme yeteneği şu iki temel niteliğin sonucudur: İnsanın, hızlı adım atma komutlarını beyinden kaslara aktarma yeteneğine sahip olması ve bu yeteneği antrenmanlarla geliştirebilmesi. Sürat koşucusu sinir komutları hızlı, uyluk ve baldır kasları gelişmiş, hızdan tam anlamıyla bir gevşemeye geçebilmekte usta bir kişidir. Engelli sürat koşucuları için özel bir nitelik gerekir. Engelleri belli bir adım genişliği içinde aşmak; bacakların uzunluğuna, esnekliğe ve apansız hareket yapabilme yeteneğine dayalıdır.

Bu parçada verilen bilgiye dayanarak aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Farklı türde koşanların farklı fiziksel yetenekleri gelişmiştir.

B) Hızlı koşabilme kaslar ve beynin iş birliğiyle gerçekleşen bir etkinliktir.

C) Koşular nitelik ve mesafelerine göre türlere ayrılmıştır.

D) Koşucuların fiziksel yetenekleri antrenmanlarla geliştirilebilir.

E) Koşucular performanslarını kaybetmemek için beslenmelerine özen göstermektedir.

18. Balığa benzemeyen görünüşüne rağmen balık olan denizatı, *Syngnathus ophidion* ailesinin bir üyesidir. Erkek denizatının doğurduğu da bir söylencedir. Dişi denizatı yumurtlar. Doğum gerçekleşene kadar bu yumurtalar erkek denizatının kuyruğuna yakın bir keseye konur. Çok erken bir evrede de olsa erkek denizatı yavrunun beslenmesinde aktif görev almış olur. Pek çok canlı türünde örneğin bazı kuşlarda dişinin yiyecek aramasına fırsat vermek için erkeklerin kuluçkaya yattığı bilinmektedir. Denizatlarında görülen de benzer bir durumdur.

Parçada denizatlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Bir tür balık olduğuna

B) Erkek denizatının doğurmadığına

C) Dişi denizatının yumurtladığına

D) Erkek denizatlarının kuyruklarına yakın bir kesenin bulunduğuna

E) Erkek denizatlarının yavruları beslediğine

19. Şemsiye, güneş ve yağmurdan korunmak için tasarlanarak üretilmiş bir araçtır. Kökeni çok eskilere dayanır. Eldeki verilerden, ilk şemsiye kullanımının yağmuru az güneşi bol Mezopotamya'da olduğu kabul edilmektedir. Mısır, Yunan, Asur ve Çin antik sanat eserlerinde de ellerinde şemsiyeler olan insan figürlerine rastlanmaktadır. İlk su geçirmez şemsiyeler ise yağmurdan korunmak için Çin'de üretilip kullanılmıştır. On altıncı yüzyılda şemsiye Avrupa'da giyim kuşamı tamamlayan çok popüler bir süs eşyası hâline gelmiştir. İlk şemsiye dükkânı 1830'da, Londra'da açıldı. Uzun süre şemsiye yapımında kullanılan iskeleti abanoz gibi sert, eğilmesi ve kırılması zor ağaç dallarından oluşmaktaydı. Koruyucu kısmında ise çadır kumaşı ya da alpaka kumaş kullanılıyordu. 1852'de Samuel Fost ilk çelik telli şemsiyeyi üretti. Türkiye'de 1882 yılında, İstanbul'da yaşayan Robenson adlı İngiliz'in üretime başlamasıyla da ilk yerli yapım şemsiyeler kullanılmaya başlandı.

Bu parçada şemsiyeyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden <u>söz edilmemiştir</u>?

A) Tarihsel geçmişinin oldukça eskilere dayandığından

B) Hangi amaçlarla üretildiğinden

C) Ülkemizde ilk kez hangi tarihte kullanıldığından

D) Üretiminde hangi maddelerin kullanıldığından

E) Hangi işlevlerde kullanıldığından

20. 1450'li yıllarda Johann Gutenberg'in matbaa makinesini icat etmesiyle oldukça büyük bir gelişim gösteren kitap endüstrisi, iletişim ve bilgi teknolojilerine paralel olarak sürekli bir değişim içindedir. Bu değişimin son halkasını kitap endüstrisinde ve yayıncılık sektöründe devrimsel bir nitelik taşıyan elektronik kitaplar oluşturmaktadır. E-kitap teknolojisi, birtakım avantaj ve dezavantajlarıyla beraber birçok yeni e-kitap okuma cihazının akademik ve gündelik yaşantımıza girmesine neden olmuştur. E-kitaplar, günümüzde yayıncılık, eğitim ve bilgi hizmetleri alanlarında gelişme göstermekte, gün geçtikçe artan sayılarıyla daha geniş kullanıcı kitlelerine hitap etmektedir. Basılı kitaplara alternatif olabileceği tartışılmakta olan bu teknolojinin zamanla bilgi edinme ve bilgiyi yayma yöntemlerimizi değiştirmesi kaçınılmazdır. E-kitapların yaygınlaşması, bilgi merkezlerinde kullanıcı hizmetleri ve teknik hizmetlerdeki işlemlere yeni bir boyut kazandıracaktır.

Bu parçada e-kitaplarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Hangi alanlarda kullanıldığına

B) Gelecekte ne gibi işlevler üstleneceğine

C) Teknolojinin yaygınlaşmasına katkısı olduğuna

D) Ne zaman geliştirildiğine

E) Geleceği konusunda tartışmalar olduğuna

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

1. Otuz altı yaşını doldurmadan yeryüzünden ayrılan müzik dehası Mozart için ağlayanların sayısı, ölümünü izleyen yıllarda pek fazla değildi. Zamanla, verimindeki şaşırtıcı zenginlik, melodilerindeki olağanüstü güzellik, tekniğindeki akıl almaz ustalık ve eserlerindeki derin anlam anlaşıldıkça bu vakitsiz kayıp önem kazanmış, müzik sanatıyla en ufak ilişki kurabilenleri bile düşündürmüştür.

Bu parçaya dayanarak Mozart hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Etkileyici bir anlatım gücü vardır.
B) Yetkin bir müzisyendir.
C) Üretken bir sanatçıdır.
D) Melodileri etkileyicidir.
E) Sanatta sadelikten yanadır.

2. Bir aile tanıyorum. Çocukları pırıl pırıl, ahlaklı gençler olarak yetiştiler. Özel bir çocuk yetiştirme eğitimi almadıklarını da biliyorum. Evlerine misafir olduğum bir gün "Nasıl böyle mükemmel çocuklar yetiştirdiniz?" diyecek oldum. Ama son anda vazgeçtim, demedim. Zira o kadar açıktı ki her şey. Anne ve baba temiz huylu ve samimi. Sohbetler iyilik, doğruluk, fedakârlık üzerine. Yalan yok, dedikodu yok, kavga yok... Nasıl çocuklar çıkabilirdi ki böyle bir evden?

Bu parçada anlatılanlar ile aşağıdaki atasözlerinden hangisi arasında bağ kurulamaz?

A) Şahinle dolaş et ye, kargayla dolaş pislik ye.
B) Armut dibine düşer.
C) İsin yanına varan is, misin yanına varan mis kokar.
D) Baca eğri de olsa duman doğru çıkar.
E) Üzüm üzüme baka baka kararır.

3. Bitkiler dünyasında dönüşü olmayan bir yoksullaşma içine düşülmek istenmiyorsa birçok bitki türünü korumak gerekmektedir. Birçok ülkede, tarım alanında besin bitkilerinin yerini sanayiye yönelik bitkilerin alması, bazı bölgelerde yeni bitki türlerinin tarımının başlatılması, bitkilerin bakterilere, mantarlara ve böceklere karşı dayanıksızlığı ve aşırı kentleşme yüzünden birçok bitki türü yok olmuştur. Ayrıca böcek öldürücü ilaçların bilinçsizce kullanımı çok sayıda bitki türünün döllenmesini tehlikeye sokmakta, tropikal bölgelerdeki kuşlar da bitkilere büyük ölçüde zarar vermektedir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bitki türlerinin yok olmasının nedenlerinden biri değildir?

A) Bazı alanlarda yeni bitki türlerinin tarımının başlatılması
B) Kentleşmenin gittikçe artması
C) Zirai ilaçların bilinçsizce kullanılması
D) Sanayi atıklarının tarım alanlarını kirletmesi
E) Besin bitkilerinin, yerini sanayi bitkilerine bırakması

4. Henüz tek bir roman yazmış biri olarak edebiyat dili üzerine ahkâm kesmek istemem doğrusu. Ancak hem çevirmenliğin bana öğrettiği hem de birçok deneyimli yazarın kabul ettiği bir şey var: Diyaloglara yer vermek, işin kolay değil, zor kısmıdır. Çünkü betimleme yaptığınız zaman kullandığınız dil, tamamen yazara aittir. Oysa diyalogda, konuşan her bir kişinin kendi konuşma tarzını kendi iç dünyasını, kültürünü yansıtabilmesi gerekir. Diyalogda farklı yaşlardan, sosyal çevrelerden, farklı kişilikteki insanlar farklı şekilde konuşurlar. Diyalog yazarken bunu verebilmek gerek.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

A) Diyaloglarda nelere dikkat edilmesi gerektiği
B) Betimleme ile diyalog dilinin farklı olduğu
C) Diyalogların sadece romanlar için geçerli olduğu
D) Diyaloğun yazar için zor bir iş olduğu
E) Diyaloglarda, konuşanların özelliklerinin yansıtılması gerektiği

PEGEM AKADEMİ

5. Tetorna adı verilen sulama düzeni ülkemizde henüz yaygınlaşmadı. Bu sistem ülkemizde yaygınlaşırsa sudan tasarruf edildiği gibi görüntü olarak da muhteşem bir şey çıkacak ortaya. Bu sistemi biraz açmak gerekirse lunaparklardaki rayları havada olan treni aklınıza getirinlz. Hani şu zevkle bindiğimiz ama bir süre sonra durdurun diye bağırdığımız. İşte aynen o görüntünün küçük hortumlarla bahçede sağlandığını düşününüz. Su her yolu kat eder ve en sonunda küçücük bir delikten kendini dışarı bırakır. Basınçla iyice sıkışmış olan su dışarı doğru yönelirken çeşitli şekiller alır. Gelelim görüntüsel muhteşemliğine. Hortumun her bir santimetresi özenle boyanmıştır. Rengârenk bir hortumdan savrulan suyu düşününüz. Ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksınız.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Sözü edilen sulama düzeninin ülkemizde yaygın hâle gelmediğine

B) Tetorna adı verilen düzenin lunaparklardaki bir treni hatırlattığına

C) Tetornanın görüntüsel açıdan da muhteşem bir görselliği olduğuna

D) Tetornanın su tasarrufu sağladığına

E) Sulama sistemleri konusunda ülkemizin istenilen seviyede olmadığına

6. Roman seçerken dikkat ettiği en önemli husus içeriğiydi. Yani tam bir roman okuruydu. Okuyacağı kitapları kapağına ya da kalınlığına bakmadan seçerdi. Fiyatı tabiî ki önemliydi ama kitaba harcanan paraya acımazdı. Seçtiği kitaplarını raflara özenle yerleştirir, okuyacağı sıraya göre de dizerdi. Bu sıra azıcık bozulmuş olsun fark ederdi. Evde kitap egemenliği kurmuştu âdeta. Odası tabandan tavana kitapla dolmuştu desek doğru olur. Kitaplarını okuduktan sonra da özenle belli bir yere yerleştirirdi. Kitaplara inanılmaz bir saygı duyardı. İçerdikleri bilgiler bakımından çok şey borçlu olduğunu söylerdi kitaplara. İnsanlaştırırdı âdeta onları. Bu durum onun hayatına güzel bir şekilde yansıdı. Eğitim hayatında gerek konuşması gerekse bilgi birikimi ile hocalarının her zaman gözüne girmeyi başardı.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Kitaplarını hiçbir zaman bir kenara atmayıp dikkatle yerleştirdiğine

B) Okuduğu kitapları adeta insan yerine koyup onlara insan gibi davrandığına

C) Kitaplara saygı göstermeyenleri önemsemediğine

D) Kitap için harcadığı paralara asla acımayacağına

E) Roman okuru sayılabilmek için bütün şartları yerine getirdiğine

7. Suçiçeği, kızamık gibi çocukluk döneminde geçirdiğimiz hastalıklar artık yavaş yavaş tarihe karışıyor çünkü bebeklik döneminde kullanılan birtakım ilaçlar ve yapılan aşılar bu tarz hastalıkların önünü kesiveriyor. Geçenlerde bir hastanenin bu hastalıklar üzerine çıkarmış olduğu listeye baktım ve kızamık geçiren hastaların neredeyse %67'lik bir kısmının psikolojik olarak da etkilendiklerini, suçiçeği geçiren hastaların ise %12'sinin bu etkiyi yaşadıklarını gördüm. Bu bilgiler bize gösteriyor ki birçok insan hastalıkları geçirmekle kalmıyor etkilerini de psikolojik düzeyde ciddi anlamda yaşıyor, yaşatıyor. İlginç bir diğer nokta ise suçiçeğini çocukluk çağı dışında bir dönemde geçiren hastalar çocukluk çağında geçiren hastalara göre daha dirençsiz oluyor. Neticede suçiçeği de kızamık da rastlanılmak istenmeyen en güzeli de günümüzde neredeyse hiç yaşanmayan hastalıklar hâline gelmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Suçiçeği, kızamık gibi bazı hastalıkların günümüzde neredeyse yok olma düzeyine geldiğine

B) Kızamık geçiren hastaların büyük bir bölümünü psikolojik olarak da bu durumdan etkilendiğine

C) Hastalıkların ruhsal etkilerinin sadece hastalarla sınırlı kalmayıp çevresindekileri de etkilediğine

D) Sözü edilen hastalıkların çocukluk çağında geçirilirse hasta üzerinde daha büyük etkileri olduğuna

E) Bebeklik döneminde kullanılan ilaçlar ve aşıların bazı hastalıkların kaybolmasında etkili olduğuna

PEGEM AKADEMİ

8. Öykü ve romanı Tanzimat Dönemi'nde bazı aydınların Batı'dan getirdikleri birtakım düşünce tarzlarının bir sonucu olarak görüyoruz edebiyatımızda. Özellikle İbrahim Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa gibi aydınlarımız Batı'nın alınabilecek en önemli özelliklerini tespit etmişler ve o dönemde fazlasıyla yaşanan "Batı'nın her şeyi mi yoksa bizdeki eksikliklerden mi alınmalı sadece?" tartışmasını da nihayete erdirmişlerdir. Tartışmanın sona ermesinin bir sonucu olarak da Şinasi dil boyutunda Batı'yı irdelerken Ziya Paşa ve Namık Kemal ise gazetecilik noktasında bir şeyler yapmaya çalışmışlar ve yurt dışında çıkarılan ilk gazetelerden olan "Hürriyet" gazetesini çıkarmışlardır. Batı'dan bir şeyler alma geleneği son dönemlerde bitmeye yüz tutmuş hatta Millî Edebiyat Dönemi'nde artık yavaş yavaş millî bir edebiyat oluşturulmaya başlanmıştır. Bundan böyle de bu şekilde devam edilmeli ve edebiyatımız artık yerli bir edebiyat konumuna yükselmelidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Ziya Paşa ve Namık Kemal yurt dışında ilk çıkarılan gazete olan Hürriyet gazetesini çıkarmışlardır.

B) Öykü ve roman türü Batılı düşünce tarzının girmesiyle edebiyatımıza dahil olmuş türlerdir.

C) Edebiyatımızın yerli bir konuma yükseltilmesini istiyorsak dilimizi sadeleştirmeliyiz.

D) Şinasi'nin Batı'yı dil boyutunda irdelemesi tartışmanın sona ermesiyle gerçekleşmiştir.

E) Millî Edebiyat Dönemi millî bir edebiyat oluşturulmaya başlanılan dönemdir.

9. MÖ 254 yılında yaşam kalıntılarına rastlanan bu topraklarda insanların yerleşik yaşama oldukça sancılı bir şekilde geçtikleri anlaşılıyor. Buluntular burada yaşamış insanların önce yerleşik yaşama geçtiklerini ardından tekrar gerileyip eski yaşamlarına döndüklerini gösteriyor. Belli ki büyük bir doğal afet, büyük bir göç, savaş gibi durumlar yaşanmış. Hatta bir noktada burada yaşayan insanların yaşam belirtilerinin bile son bulduğu görülüyor. Anlaşılan o ki yaşanılan her neyse çok ama çok etkili bir olay olmuştur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Yaşanılan olay burada yaşayan insanların hayatında çok büyük bir etkiye neden olmuştur.

B) Yerleşik hayata geçen bu insanlar olası bir felaket sonrası tekrar gerilemişlerdir.

C) Geçmişte toplumlar arası etkileşim söz konusu olmuştur.

D) Söz konusu insanlar göçebe bir hayat sürmüşlerdir.

E) Yaşanılan olay tam olarak belirlenemese de sonuçları diğer toplulukları da etkilemiştir.

10. Yeni bulunan bu böcek türü biyologları hayli heyecanlandırdı çünkü keşfedilen bu böcekle birlikte cevap aranan birçok soru da cevabını buldu. En önemlisi de bu konu üzerine makaleler yayınlayan bölüm başkanımız bunu duyunca havalara uçacaktır. Ama şundan eminim ki haberi alır almaz makalenin devamını da getirmeyi ihmal etmeyecektir. Böceğe dönmek gerekirse böcek daha önce hiç rastlanmamış sekiz ayaklılardan ve omurgasız. Ayak sayısının omurgalarıyla orantılanması esası bu böcek için geçerli bir çalışma olamaz ama bilinen şu ki bilim dünyası büyük bir olayın peşinde.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Böcekler üzerine yapılan araştırmalarda ayak sayısının omurgalarına orantılanması gibi bir yöntem kullanılmıştır.

B) Böcek türü üzerine makale yazan bilim insanı aynı zamanda bölüm başkanıdır.

C) Makale yazmış olan bilim insanı için böceğin bulunması kesin olarak makaleye devam etme sebebidir.

D) Böceğe rastlanmış olması başta üzerine çalışan bilim insanı olmak üzere tüm bilim dünyası için önemli bir gelişmedir.

E) Sekiz ayaklı olup da omurgasız yaşayan bir böceğe daha önce rastlanmamıştır.

PEGEM AKADEMİ

11. Resim sergilerini gezmek önemli bir alışkanlık. Birçok ressam gezenlerin azlığından şikayetçi. Belki davetler duyuluyor, belki en yakın arkadaşlarımızdan haber alıyoruz yakınlarda bir sergi olacağını ama bunlara vakit ayırmak gerçekten zor. Günün yorgunluğu akşamüzeri iyice üzerine çökmüş, evde ilgi bekleyen birileri de varsa vay hâline. Sergiye gitmek çoktan hayal olmuştur bile. Aslında insanın duygu ve düşünce dünyası için o kadar faydalı bir eylem ki sergi gezmek. Sergiyi gezerken zaman zaman eskilere gidersin, zaman zaman bir portre sana bir dostunu hatırlatır. Hatta geçenlerde, bir sergi gezmesinde yıllar önceki bir arkadaşımın portresiyle karşılaştım. Sonradan da öğrendim ki serginin sahibiymiş. Düşünün artık sergi sahibi zamanında arkadaşlık ettiğim bir kimseymiş de haberim yokmuş.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Pek çok insan, sergiyi gezmeyi alışkanlık olarak edinememiştir.

B) Sergi gezme eylemi geniş bir zaman gerektirir.

C) Sergi gezmek insanın zihinsel gelişimi için büyük bir fayda sağlar.

D) İnsanlar sergiyle vakit kaybedeceklerini düşünüp sergi gezmeyi sürekli ertelemektedir.

E) Sergi gezmeye çeşitli nedenlerle zaman ayıramayabiliyoruz.

12. İhracat rakamları dikkatli incelendiğinde son yıllarda özellikle Avrupa ülkeleri ile ciddi bir alışverişin yaşandığı göze çarpar. Tarım ürünlerinin bu rakamlar içerisinde büyük bir payı vardır. Özellikle de domates 255.000 ton gibi bir istatistikle birinci sırada yer alıyor. Hemen ardından 158.000 ton ile patates ikinci sırayı alıyor. Devamında ise soğan ve sarımsak geliyor. Ama şu bir gerçek ki ihraç edilen bu ürünler ülkemizde üretim konusunda da ilk sıralarda yer alıyor. Üretimlerinin çok olmasından ziyade kaliteleri de bu ürünlerin ihraç edilmesinde etkili. Hatta domatesin dünyada en önemli üreticilerinden biri olarak görülür Türkiye. Son yıllardaki rakamlar da bunu söyler. Seracılık faaliyetlerinin ülkemizde geniş yer bulması ise bu rakamlara ulaşılmasında büyük destek. Seracılığın rağbet gördüğü son dönemlerde ihracatın da alıp başını yürümesi çok da manidar olmasa gerek. Nihayetinde mevsimi dışında bir şey üretebilmek ve bunu kendi insanın dışında birilerine beğendirebilmek gerçekten güç. İşte seracılık ve ihracat verileri arasında böyle bir ilişki vardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Belirtilen ihracat rakamları içerisinde yer alan tarım ürünleri dışında hangi ürünlerin yer aldığına

B) Ürünlerin ihraç edilmesinde kalitelerinin büyük bir etkiye sahip olduğuna

C) Seracılığın rağbet gördüğü dönemlerde ihracat rakamlarının da önemli derecede artış gösterdiğine

D) Üretilen ürünlerin kendi vatandaşın dışında birilerinin ilgisini çekmesinin, beğenilmesinin zor olduğuna

E) İhraç edilen ürünler arasında tarım ürünlerinin önemli bir paya sahip olduğuna

13. Üreticiler elma üretiminde büyük bir atılım gerçekleştirdi. 2014 yılında %8 olan kâr oranını 2015 yılında iki katına çıkararak %12 yaptı. Elma ağaçları üzerine yaptığı araştırma sonrasında elde ettiği verileri bilim adamlarıyla paylaştı ve bunun sonucunda elde ettiği bilgileri üretimde kullandı. Bilim adamlarının çalışmalarının etkisi büyük oldu. Üretim sırasında işte bu bilgileri harfi harfine kullandı. Özellikle de elma ağaçlarının bakımı üzerine edindiği bilgiler üretimde önem taşıyordu. Sonunda istediği gibi oldu. Dünyanın her yerinde üretimleriyle tanınan biri oldu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Elma üretiminde edilen kârın dünyaya açılmada önemli yararları olduğuna

B) Bilim adamlarının çalışmalarının elma üretimi üzerinde etkiye sahip olduğuna

C) Elma ağaçlarının bakımı üzerine edinilen bilgilerin elma üretimi konusunda önemli olduğuna

D) Özellikle bilimsel araştırmaların bu tür üretimsel faaliyetlerde kullanılabileceğine

E) Elma üretimi konusunda bilimsel desteğin yanı sıra bakımı gibi konularda da bilgi sahibi olunması gerektiğine

14. Bir rüya görürsün ve sonra hatırlamazsın değil mi? Yapılan psikolojik araştırmalar da bunu söylüyor. Rüyaların uyandıktan sonra da hatırlanabilmesi herkeste rastlanan bir durum değil. Uyandıktan sonra rüyalarını hatırlamayan bir kişi rüya görmediğini ileri sürse de aslında bu doğru bir ifade değildir. Sadece gördüğü rüyayı hatırlamıyordur. Anket sonuçları rüyayı hatırlama konusunda çoğunluğun fikrini aldı. Birçoğu sabah kalktıklarında kısa süreli bir hatırlama yaşadıklarını ama sonrasında unuttuklarını söyledi. Bir kısmıysa anlattıkça hatırladıklarını söyledi. Büyük bir kısmıysa rüya görmediklerini dile getirdi. Her ne kadar anket böyle bir durumu ortaya çıkarmış olsa da araştırmalar tam da bunu yansıtmıyor. Hatta içeriğin, rüyanın hatırlanması konusunda bile yardımcı olabileceği söyleniyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yapılan araştırma sonuçları ve anketler uyumlu olmayabilir.

B) Rüyasını hatırlamayanların rüya görmediklerini söylemesi yanlış olabilir.

C) Rüyaların hatırlanması konusunda genel geçer bir durum söz konusu değildir.

D) Rüyaların içeriği, rüyanın hatırlanması konusunda yardımcı olmaktadır.

E) Yapılan psikolojik araştırmalara göre insanların çok az bir kısmı rüyayı hatırlamadığını söylemektedir.

PEGEM AKADEMİ

15. Telefonların tamamen akıllı versiyonlarının yaygınlaştığı günümüzde birçok işinizi telefondan halledemiyorsanız siz de bir akıllı telefon mağdurusunuz demektir. Herkesin hemen hemen her işini akıllı telefonlardan hallettiği günümüzde hâlâ kuyruk beklemek, hâlâ birçok işi kurum önlerinde yapmak büyük bir eksiklik. Yetersiz kalmak tam olarak bu olsa gerek. Akıllı telefonların hayatımızın her anını aldıkları bu dönemde yetersiz kalmak âdeta yok olmak demek. Bu nedenle hemen akıllı telefon kullanımını öğrenmek gerekiyor. Bu noktada kullanım kılavuzu gibi olan gençlerden yardım almak yerinde olacaktır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Akıllı telefonların günümüzde çok amaçlı olarak kullanıldıklarına

B) İnsanların telefon kullanımı konusunda yetersiz kalmaları hâlinde âdeta yok olduklarına

C) Gençlerin akıllı telefon kullanımında gayet iyi olduklarına

D) Akıllı telefonların birçok iş konusunda kolaylıklar sağladığına

E) İnsanların akıllı telefonları kullanma konusunda hâlâ direndiklerine

16. Psikolojik araştırmalar gösteriyor ki insanların stres altında verdikleri kararlarda doğruluk payı daha yüksek. Belli orandaki stres insanın dikkatini artırıyor. İşte bu noktada çok önemli bir kavram devreye giriyor: Stres yönetimi. Stres yönetimini iyi yapanlar kararlarında sağlamlığı yakalarken stres yönetiminden uzak olanlar verdikleri kararlarda başarısız olabiliyorlar. Bu başarısızlıkları günlük hayatlarında onları strese daha da yöneltiyor ve bu durum gerçekten zor bir hâl alıyor. Yapılması gereken stres anında tamamen kendinizi başka işlere vermeniz. Stresle baş etmeye kalktığınız andan itibaren başarısız olacağınızı kabullenmiş oluyorsunuz.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Stres yönetimi ile ilgili eğitimlere katılmak önemli bir fayda sağlayabilir.

B) Stres yönetimini yapan kişiler kararlarında daha başarılı olurlar.

C) Kendilerini başka şeylere yöneltenler stres anında daha da zor durumda kalmazlar.

D) Kararlar üzerinde stresin önemli bir etkisi vardır.

E) İnsanların stres anında yapması gereken bazı şeyler vardır.

17. Kütüphane kurdu olarak adlandırdığım bazı kişiler vardır. Bunlar zamanlarının büyük bir bölümünü kütüphanede geçiren, okumadığı kitap neredeyse olmayan, her konuda bilgi sahibi olan, hazırcevap bir kişiliğe sahip insanlardır. Bu insanlarla tanışmak zor değildir. Bir kütüphane çalışanına buraya en sık gelen kişi kim? diye sorarsanız size mutlaka göstereceklerdir. Bu kişiler kütüphanelerde en köşe yerlerde otururlar. Amaçları tamamen kitap okumak olan bu insanların diğer insanlarla da pek bir bağlantıları yoktur. Sosyal ortamlarda pek de ön plana çıkan tipler değillerdir. Ön planda olma çabaları da yoktur açık söylemek gerekirse. Tek hedefleri yeni bir kitap çıkarsa hemen almak ve okuyabilmektir. Bu hedef gerçekleştiği müddetçe onlardan mutlusu yoktur. Onun dışında da bir telaşları istekleri, arzuları yoktur. Kitap çıkacak ve onlar da aynı gün alıp en kısa zamanda bitirecek. Okuma eylemi sırasında da kimse onlara karışmamalı. Kütüphane kurtlarının en tipik özelliklerinden biri de güçlü bir hafızaya sahip olmalarıdır. Okumalarından dolayı kelime dağarcıkları geliştiği gibi akılda tutabilme yetileri de gelişmiştir. Onlarla ezber yarışına girmek tam bir deliliktir. Onlara bu konuda saygı duyup geride durmak en doğrusudur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada kütüphane kurtları olarak bahsedilen kişilerin özelliklerinden biri olamaz?

A) Her konuda söyleyecek bir çift sözleri mutlaka bulunmaktadır.

B) Okudukları birçok şeyi hafızalarından dolayı hatırlayabilmektedirler.

C) Sosyal ortamlarda kendilerini göstermeye çalışan tipler değillerdir.

D) Yeni çıkan bir kitabı hemen alamadıklarında daha önce okudukları bir kitabı okurlar.

E) Kütüphaneciler tarafından gösterilebilecek tipik özellikleri vardır.

PEGEM AKADEMİ

18. Bu ülkede bazı edebiyat dergilerinin 40-50 aralığında okuyucuyla buluştuğunu biliyor muydunuz? O zaman hangi okur, diye sormak gerekiyor sanırım. Şairin fiziki portresinden uzak kalanlar -çoğunlukla Anadolu kentlerinde- şiiri ve şairi adam yerine koyuyor. İstanbul'da durum çok farklı; okurla aynı mekânı paylaşan, onunla iç içe olan şair, gündelik hayata dair yapıp ettikleriyle her geçen gün itifa kaybediyor. Bu şairlerin önemli bir bölümü "okumak" yerine "dokunulmak" peşinde.

Bu parçadan;

I. Anadolu kentlerinde şiir ve şair daha çok ilgi görmektedir.

II. Bazı şairler, daha çok tanınmak ve beğenilmek istemektedir.

III. Şairler, ünlenmek istiyorlarsa halkla iç içe olmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III

D) I ve III E) Yalnız III

19. Edebiyat akımlarının gelişimine bakıldığında bu akımların salt edebiyata özgü olmadığı, genel bir sanat akımı olarak geliştiği görülür. Üstelik hemen hepsi, genelde doğdukları çağın toplumsal yapısının, bu yapıya bağlı düşünüş biçiminin, ideolojilerinin ürünüdür. O yüzden aydınlar, yazıncılar, genç kuşak sanatçıları baskıcı dönemlerde, savaş gibi önemli koşullarda yeni akımların oluşumuna önderlik ederler. Yazınsal ve sanatsal akımların çıkışında bu savaşımcı, atılımcı, yönlendirici amaç ve ruh egemendir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Sanat akımlarının birbirleriyle etkileşim kurarak gelişim gösterdiğine

B) Aydınların, baskıcı dönemlerde yeni akımların ortaya çıkmasına liderlik ettiklerine

C) Sanatsal akımların, sanatçıların baskıya karşı direnme, yol gösterme araçları olduğuna

D) Aydınların dünyayla ilgili eleştirilerini akımlarla ortaya koyduklarına

E) Sanatın her dalında, ortaya çıktığı dönemin ideolojisini yansıtan akımlar olduğuna

20. Kendimize benzeyenleri arayıp bulmak isteriz. Bize benzemeyenler bizi tedirgin eder. Onlarla iletişim kurmak istemediğimiz gibi, bunu nasıl yapacağımızı da bilemeyiz. Ne var ki kendi sürümüzün içindeki beraberlik, ayrılığın biteviye yenilenişidir, bitmeyen bir nöbetin tekrarıdır. Herkesin aynı biçimde düşünmesini ve davranmasını isteriz. Biraz bireysel, benzersizlik gösterenlere tahammül edemeyiz. Biraz canımız sıkılsa bile gruba boyun eğeriz.

Böyle düşünen bir kişinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

A) Aşma özlemi duyduğumuz sınırları, gruptan kopma adına aşamıyoruz.

B) Kendimiz gibi olan insanlarla yaşadığımız ilişkiler, kendimizin tekrarıdır sadece.

C) Bizden olmayanı reddetme dar ufuklu, deneyimleri anlayamamaya dair bir temele dayalıdır.

D) Gençler gençlerle, sanatçılar sanatçılarla ilişki kurarak tekrarın tekrarı bir yaşam sürmektedir.

E) Toplumdaki bireysel çıkışlar, bireysel ayrılıklar topluma zarar verir.

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

1. Doğrusu denemelerimde ahkâm kesmemeye, yorum yapmamaya pek özen gösteririm. Denemecinin söyleyeceği bir söz varsa onu başka yollardan da duyurabilir. Yorum, yazarların ve düşünürlerin değil; laf ve güzaf vuranların işidir. Ama benim denemelerimde yine de yorum vardır. Gerçi bu yorum, okurların önüne aniden atılmamıştır ama yapının bütünü yorum getirir. *Padişah Olma Sanatı* adındaki denememe bakalım. Ortaya konan yorum, zorbaların zorbalık yapmaya hakları olmadığını vurgulamaya yöneliktir. Gelin görün ki bu yorum hiç mi hiç bir kayık tabağı içinde masaya getirilmiş değildir. İlk bakışta okur, XIX. yüzyılın sonlarında, adlarını "harabati"ye çıkaran ozanların kanlarını içkiyle beslemelerinin gündeme alındığını sanabilir. Hani bu, pek yanlış bir iş de olmaz. Şu var ki bütün bunlar, us kutusuna göre ayarlanmayan politika işlerini daha belirgin kılmak için denemeye alınmıştır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Yazar, denemelerinde kesin yargılardan ve yorumdan kaçınmaktadır.

B) Aksi yönde çabasına rağmen denemelerinde yorum vardır.

C) Yazar, yorumunu eserin tamamına yedirmiştir.

D) Yazarın, denemelerinde yaptığı yorum kolayca anlaşılır değildir.

E) Yazar *Padişah Olma Sanatı* adlı denemesinde yoruma hiç yer vermemiştir.

2. Dalyanlar, sığ olmaları nedeniyle balık yavrularının büyüdüğü deniz alanlarıdır. Buralar aynı zamanda su kuşlarının kuluçkaya yatıp yavrularını büyüttüğü korunaklı ve güvenli yerlerdir. İzmir Körfezi'nin kuzeyinde yer alan Homa Dalyanı da yüzlerce hektarlık alana sahip bir lagün sistemidir. Körfezde eskiden beş dalyan varken bunlardan sadece Homa Dalyanı günümüze ulaşabilmiştir. Bu açıdan bu dalyan İzmir Körfezi'ndeki balık ve kuş popülasyonu açısından büyük öneme sahiptir.

Bu parçada dalyanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Denizlerin derinliği az olan yerlerinde bulunduğu

B) Lagünlerden oluşan dalyanların günümüze ulaşmasının kolay olduğu

C) Farklı tür hayvanların yavrularını dalyanlarda büyüttüğü

D) İzmir Körfezi'nde bulunan dalyanın öneminin nereden geldiği

E) Balık ve kuş nüfusu için önemli olduğuna

3. Tanzimat öncesi Osmanlı aydını, Tanzimat aydını, Cumhuriyet aydını... Aynı kaynaktan geldikleri ve aynı geleneklere sahip oldukları için benzerlikleri ve ortaklıkları olsa da aralarında büyük ayrımlar vardır, nitelikleri değişiktir. Aydın niteliğini değiştiren etkenlerin en büyüğü; siyasal değişimler, inkılaplar ve eğitim yöntemlerinin, kültür politikalarının değişmesidir. Tanzimat, büyük bir siyasal ve toplumsal değişim getirdiği için aydınların niteliği de hem olumlu hem olumsuz değişimlere uğramıştır. Tanzimat Türk aydınını İslamcı sınırlar içinde Batı öykünmeciliğine, biçimsel olarak Batı'nın Endüstri Devrimi hayranlığına götürmüştür. Tanzimat, Osmanlı kapıkulu aydınının özgür düşünmeye ulaşmasının başlangıcıdır; buna karşılık aydının sorumluluk duygusu, Türk aydınında Cumhuriyet Dönemi'nde, İkinci Dünya Savaşı'nın ve yeni emperyalizmin etkisiyle uyanmaya başlamıştır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Türk aydınlarının her dönem aynı ortak değerlere sahip olduğuna

B) Dünyadaki gelişmelerin aydınların anlayışları için önemli bir faktör olduğuna

C) Aydın niteliğinin değişmesinde etkisi olan unsurlara

D) Tanzimat aydınlarının yaşadıkları dönemde bazı değişimler başlattığına

E) Tanzimat aydınlarındaki nitelik değişiminin gerekçelerine

4. Orta oyunu, Türk toplumunun yüzyıllardan beri kişilik verdiği bir halk tiyatrosu türüdür. Kendi özelliklerimizden yeşermiş olan bu tür, kendi toplumunu, çevresini ve sorunlarını yansıtır. Orta oyununda insansal açı, güldürü yoluyla sağlanır. Orta oyunu geleneği içinde asık yüzlü, iç ezici, duyguları gıcıklayan tek bir tragedya, dram ya da bu anlamda bir oyun yoktur. Nedir bunun gerekçesi? Neden hep güldürü? Burada güldürü, "boş bir şekilde güldüren" olarak anlaşılmamalıdır. Orta oyununda güldürünün önemli, toplumsal bir görevi vardır. Güldürü yoluyla doğruyu yanlıştan ayırmak, yapılacak ve yapılmayacak işleri göstermek, kötülüğe, zorbalığa, haksızlığa karşı halkı uyarmak... Bu tür oyunda "kıssadan hisse" çıkarmak niteliği, orta oyununun görevci açısını, açık ve seçik bir yolda önümüze serer.

Bu parçada "orta oyunu" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yüzlerce yıllık bir sürecin ardından, Türk toplumuyla bir şahsiyet kazandığına

B) Tragedya ya da dram kadar geniş kitlelere ulaşamadığına

C) Toplumda olup biteni ve toplumun sorunlarını yansıttığına

D) Güldürü yoluyla zıtlık içeren kavramları birbirinden ayırıp toplumu uyardığına

E) İçinde üzücü kötü kavramları barındırmayıp hep güldürmeyi amaçladığına

PEGEM AKADEMİ

5. Türk sineması; geçirdiği toplumsal olaylar, savaşlar ve siyasi gelişmelerin etkisinde varlığını sürdürmeye çalışmakla kalmamış; belirli bir gelişme de göstermiştir. Yabancı filmle sinemayı tanıyan ülkemiz, kendi ürünlerini vermekle kalmamış, uluslararası alanda ödüller alan eserleri ve sinemacıları da çıkarmıştır. Fakat dil konusunda yeterli özenin gösterilmemesi de millî sinemanın oluşmasında gecikmeye neden olmuştur. Bu sebeple, her alanda gösterilmeye çalışılan yerelleşme, dil konusunda da aynı hassasiyetle devam etmeli ve sinema alanında da Türk diline gereken önem gösterilmelidir. Bunun temeli sinema terimlerinin Türkçeleştirilmesiyle başlamalıdır.

Bu parçada Türk sineması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Karşılaştığı olumsuz koşullara rağmen gelişimini sürdürdüğüne

B) Sinema kültürünün, ülkemize yabancı filmlerle girdiğine

C) Özgün örnekler vererek başarıyı yakaladığına

D) Uluslararası ödüller alınmasına rağmen millî sinemanın oluşmadığına

E) Dil konusunda, gereken hassasiyetin gösterilmediğine

6. Altaylarda MÖ 3000 yılına ait höyüklerin kazılarından o dönemde cesetlerin gömüldüğünü görmekteyiz. MÖ iki bin yılında Andronovo uygarlığında, ceset yakma olayının ortaya çıktığı sanılmaktadır. Yakma olayı, MÖ 1200 ve 700 yılları arasında Karasuk döneminde, Minusinsk havzasında yeniden karşımıza çıkmaktadır. MÖ 700 ve 300 yıllarında Tagar kültüründen hemen sonra gelen Taşlık kültüründe yakma olayıyla birlikte cesedi toprağa gömme olayına da şahit olmaktayız. Gömme uygulamalarında özellikle mumyalama yöntemine sıkça başvurulduğunu gözlemlemekteyiz. İşte bu sırada, Altay ya da Altay-öncesi toplumların cenaze törenleri hakkında ilk yazılı belgeler ortaya çıkmıştır.

Bu parçada Altay toplumuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Altayların ölüleri için farklı yöntemler kullandığı

B) Altaylardaki cenaze törenleriyle ilgili belgelerin bulunduğu

C) Altaylarda mumyalama yöntemiyle ölülerin daha uzun yıllar saklandığı

D) Altay toplumunda farklı kültürlerin görüldüğü

E) Altaylardaki cenaze törenlerinin milattan önceki yıllara dayandığı

7. Binlerce yıldır insanlar renkleri iyileşmek, eğlenmek, güzellik yaratmak ve daha canlı hissetmek için kullandılar. Renkler her yerde: doğada, evimizde, dolaplarımızda ve yemeğimizde kullanılıyor. Renklerin çeşitli unsurlarını keşfettikçe onları bilinçli kullanmaya başlayabilirsiniz. Renklerin her birinin sıcaklık, ağırlık, titreşim gibi özellikleri vardır. Bunun anlamı bazı renklerin ısı yaratırken bazılarının serinletici etkisi vardır. Bilimsel deneylerde çeşitli renklerde camlara ısıölçer yerleştirildiğinde sonuçlar gösterdi ki kırmızı ışık demetleri en yüksek, mavi ışıklar en düşük sıcaklığı veriyor.

Bu parçada renklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Her rengin özelliklerinin bir diğer renkten farklı olduğuna

B) Renklerin kullanım alanının geniş olduğuna

C) Renkler üzerinde bilimsel araştırmalar yapıldığına

D) İnsanların hastalıklardan kurtulmak için renklere başvurduğuna

E) Renklerin etkisinin insandan insana değiştiğine

8. Günümüzde, özellikle son yıllarda, hem çeşitli bilgi alanlarında hem de günlük yaşamın içinde sıkça etikten söz edildiği görülmektedir. Öyle ki etik sözcüğü, araştırma ve uygulama olarak çoğu etkinliğimizde ve yaşama dünyamızın hemen her alanında çok yaygın olarak kullanılan bir sözcük olmuştur bugün. Oysa yaklaşık otuz veya kırk yıl önce bu sözcük, ne felsefeciler arasında ne diğer bilgi alanlarında ne de günlük yaşamda bu denli yaygındı. Yalnızca birkaç düşünürün önem verdiği bir alanın adı olarak dile getirilen ve duyulan bir sözcüktü etik sözcüğü. Ona, bir bilgi alanı olarak önem veren birkaç düşünürün dışında etik, çoğu filozofun ilgisini çekmiyordu. Ama bugün etik, felsefede öncelikli bir araştırma alanının adı olarak öne çıkmasının yanında, hem bilim çevrelerinde hem günlük yaşamın içinde çok sık dile getirilen bir sözcük olmuştur. Çünkü felsefe araştırmalarında da 20. yüzyılın ilk yarısında olduğunun tersine, filozofların yeniden eğildiği ve önem verdiği bir alan haline gelmiştir.

Bu parçada etikle ilgili aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Geçmiş yıllarda etik sözcüğünün çok az kullanıldığına

B) Günümüzde etiğin araştırma alanı olarak kullanıldığına

C) Hayatımızın hemen her alanında etikten söz edilebildiğine

D) İnsanın kendisine ilişkin bilgisinin yetersizliğinin onu etiğe yönelttiğine

E) Felsefede, etiğin yerinin eskiden de olduğu ancak bugün yeni bir alan olarak görüldüğüne

PEGEM AKADEMİ

9. Reklam fotoğrafı, haber fotoğraflarından tamamen farklı ögelere sahiptir. Örneğin haber fotoğrafında olay kendiliğinden gelişir, fotoğrafçı var olan olayı fotoğraf makinesi ile kaydeder. Reklam fotoğrafında ise bir kurgu vardır. Fotoğraf, reklamın mesajı ve ürünün içeriğine göre fotoğrafçı tarafından kurgulanır. Ürün ya da model fotoğrafta ilginin merkezinde olmalıdır. Bunun anlamı, ürünün ya da modelin kompozisyonun ortasında olması demek değildir. İlginin merkezi, iki boyutlu fotoğraf yüzeyinin herhangi bir yerinde olabilir. Kullanılan ışık ve görüntü düzenlemesi teknikleri ile ilgimiz ürüne çekilebilir. Reklam fotoğrafında, sıra dışı insanlar ya da nesneler, görsel olarak sıra dışı yollarla gösterilir. Uçan insanlar, aynı karede farklı pozisyonlarda bir kişinin birden fazla görüntüsü, tropikal bir adada yerlilerle çekilmiş ya da yüzyıl öncesine ait bir kıyafetle size poz veren ünlü modellerin fotoğrafları gibi fotoğraflar örnek olarak verilebilir.

Bu parçada reklam fotoğraflarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Reklam fotoğrafında alışılmadık pozisyonlar, jestler ve görsel efektlerin sıklıkla kullanıldığı

B) Reklam fotoğrafındaki olayların kurgulandığı

C) Reklam fotoğraflarında en önemli unsurun zaman olduğu

D) Reklam fotoğraflarının haber fotoğraflarından ayrılan yönlerinin olduğu

E) Reklam fotoğrafları sayesinde ilgimizin ürünlere çekildiği

10. Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu birikimine katkıda bulunan tiyatro geleneğimizden birisi Anadolu'da köylerde gelişmiş köy seyirlik oyunları ya da dramatik köylü oyunlarıdır. Kaynağını Anadolu köylüsünün oyun çıkartma ya da oyun yapma geleneğinden alan ve ritüellerden beslenen bu oyunlar, pek çok özelliğiyle, evrensel ve yenilikçi tiyatral arayışlarla buluşmaktadır. Şarkı ve dansın birlikte kullanımı, güldürme ve eğlendirme gibi özelliklerinin yanında, kaynağını dinsel törenlerden alması nedeniyle ciddi ve saygın bir niteliğe sahip olmaları köy seyirlik oyunlarımızı incelenmeye değer kılmaktadır.

Bu parçada köy seyirlik oyunlarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine yer verilmemiştir?

A) Köy seyirlik oyunlarının günümüz tiyatrosuna katkıda bulunduğuna

B) Köy seyirlik oyunlarında güldürme ve ciddiyetin bulunduğuna

C) Köy seyirlik oyunlarının kaynağını aldığı oyunların neler olduğuna

D) Köy seyirlik oyunlarının dini merasimlerden beslendiğine

E) Köy seyirlik oyunları üzerinde incelemeler yapıldığına

11. Türk edebiyatında, yaygın olarak 19. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanan edebiyat terimi Arapça "edeb" sözcüğünden türetilmiştir. Arapçada "davet" anlamına gelen bu sözcük, "iyi terbiye, zerafet, güzel ahlak, usluluk" anlamlarını da içermektedir. Edebiyat terimi ise Batı dillerindeki "littérature" karşılığı olarak 1860'lardan sonra kullanılmaya başlanmıştır. Bu kavramın Tanzimat'tan önceki karşılıkları "ilm-i edeb", "şiir ve inşa", "belâgat" terimleri idi. Fransızca littérature sözcüğü ise "edebiyat, kültür, yazarlık" anlamlarından başka "belli bir alan veya konu (tıp, hukuk, müzik vb) üzerine yazılmış eserler topluluğu" anlamını da içermektedir. Türkçede bu son kullanımın karşılığı olarak edebiyat yerine daha çok "literatür" sözcüğü tercih edilmektedir.

Bu parçada edebiyatla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Farklı dillerde farklı şekillerde ifade edildiğine

B) Hangi sözcükten türetildiğine

C) Edebiyat sözcüğünün ilk olarak kim tarafından kullanılmaya başlandığına

D) Günümüzde edebiyat yerine hangi sözcüğün kullanıldığına

E) Edebiyat sözcüğünü karşılayan kelimelerin ne anlama geldiğine

12. Anadolu, coğrafi konumuyla Avrupa ve Asya gibi uygarlık tarihinin iki temel kıtası arasında doğal bir köprü konumundadır. Asya'dan Avrupa'ya uzanan bu büyük yarımada boyutlarından beklenmeyecek kadar çok iklim ve bitki örtüsü çeşitliliğine sahiptir. Bu nedenle, iki kıta arasında uzanan Anadolu Yarımadası'nın göstermiş olduğu bu çeşitlilik tarih boyunca farklı hayat biçimleri (geçimlik, ticaret, sosyal hareketlilik vb.) ve dolayısı ile farklı gelişen kültürlere sahne olmuştur. Anadolu'da zengin kültürel çeşitlilikle sonuçlanan bu durum, özellikle tarihçi ve arkeologların çalışmalarının yüzyıllar boyunca odak noktası olmuş ve dünya tarihi içinde ayrıcalıklı bir konum edinmiştir. Sonuç olarak, Anadolu tarih öncesi dünyanın en eski tarımcı yerleşmeleri, planlı yerleşmeleri, dinsel yapıları, maden işçiliği örnekleri gibi insanlığın temel unsurlarının kökenlerine sahiptir.

Bu parçada Anadolu'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Yüzölçümüne göre barındırdığı bitki örtüsünün çeşitli olduğuna

B) Konumu itibariyle iki kıtayı birbirine bağladığına

C) Bünyesinde farklı kültürleri barındırdığına

D) Tarih öncesinde çeşitli uygarlıkların çatışmalarına sahne olduğuna

E) Tarihçi ve arkeologların araştırmalarında kullandığına

PEGEM AKADEMİ

13. Neolitik Dönem, günümüz yaşamının temellerinin atıldığı birçok devrimsel nitelikteki gelişimin yaşandığı bir dönem olmuştur. İnsanlık kültürünün maddi ve manevi boyutlarını oluşturan bu gelişmeler tarımdan mimariye, sosyal ve sanatsal yaşamdan tinsel düşünceye kadar birçok alanda görülmektedir. İlk yerleşik hayata geçiş, hem mimari atılımları beraberinde getirmiş hem de toprağın işlenip hayvancılığa başlanması, besin üretimine geçilmesine ve dolayısı ile artı değerin oluşmasına neden olmuştur. Tüm bu etkenler bir araya geldiğinde oluşan sosyal düzen ise demografik ve sosyal yaşamın çeşitlenerek yeni bir sosyal yapının kurulmasıyla sonuçlanmıştır.

Bu parçada Neolitik Dönem'le ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bu dönemde yaşanan gelişmelerin çok önemli olduğuna

B) Neolitik Dönem'in insan yaşamının tüm öğelerini etkileyen maddi ve manevi bir olaylar bütünü olduğuna

C) Günümüzdeki hayatın yapı taşlarının bu dönemde atıldığına

D) Bu dönemde yerleşik hayata geçişle birlikte birçok alanda gelişme sağlandığına

E) Neolitik Dönem'deki nüfus yaşamının farklı etkenler nedeniyle uygarlık seviyesine ulaşamadığına

14. Sanatın öncelikli işlevi, insanı anlamak ve anlatmaya çalışmaktır. Sanatın öncelikli işlevi, dünyayı, yaşamı, insanı ve insan yaşamını yeni bir açıdan görme, idrak etme, yorumlama ve değerlendirme biçimi sunmasıdır da denebilir. Ülkemizin değerli düşünürlerinden biri olan Nermi Uygur'un deyişiyle "Sanat, insana kendisini öğretendir." ya da ünlü Fransız filozof ve sanatçı Jean Paul Sartre'ın deyişiyle "Sanat, dünyayı, özellikle de insanı öteki insanlara gösterendir." Dil içindeki her dil (beden dili, kimya-matematik dili, spor dili vb.) belli bir "bilgi" alanını bulgular, betimlerken sanatın dili de sürekli değişen "insanlık durumu"nu dile getirir. "İnsanla ilişkisi dışında bir dünya bilmiyoruz, bu ilişkinin izinden başka bir şey olan bir sanat da istemiyoruz." diyen Goethe'nin dile getirmek istediği şey de aynı "insanlık durumu"dur.

Bu parçada sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Sanatın, yaşamı insana yeni bir açıdan sunduğuna

B) Sanatın en önemli görevinin insan olduğuna

C) İnsanı anlatmayan ve yorumlamayan sanatın giderek azaldığına

D) Ünlü düşünürler tarafından sanatın nasıl yorumladığına

E) Sanatın dilinin değişen insanlık durumunu anlattığına

15. Gözün işlevini yerine getirebilmesi için öncelikli olarak ışığa ihtiyacı vardır. Bizler için ışık, görebildiğimiz dalga boylarından ibarettir. İnsan gözünün göremediği dalga boyları da mevcuttur fakat insan gözünün yapısı ancak görülebilir ışık tayfıyla sınırlıdır. Görülebilir ışık tayfı da renklerden oluşur. CIE 380 nm ile 780 nm arasındaki dalga boylarını "görülebilir" olarak belirlemiştir. Bu görülen ışığın 380 nm'den (mavi) 780 nm'ye (kırmızı) değişen birleşimleridir. Nesnelerin üzerlerinden yansıyan ışıklar önce gözdeki kornea tabakasına gelir. Kornea, gözün en üst katmanını oluşturan parlak yüzeydir. Yaklaşık olarak yarım milimetre kalınlığında ve 12 mm çapındadır ve göze gelen ışınların en fazla kırıldığı bölümdür. Ayrıca gözün nesneleri net bir şekilde görmesinde en büyük rol korneaya aittir.

Bu parçada gözle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Gözün ışığa neden ihtiyaç duyduğuna

B) Gözün görebildiği ve göremediği dalga boylarının olduğuna

C) Gözün net görmesine yardımcı olan unsurların bulunduğuna

D) Gözün mavi ile kırmızı arasındaki renk tonlarını görebildiğine

E) Gözü oluşturan katmanların her birinin yarım milimetre olduğuna

16. 20. yüzyılın başlarında görülen bazı gelişmeler insan hayatının şekillenmesinde önemli roller üstlendi. Fotoğraf, çizgi film, sinema gibi görsel sanatlardaki gelişmeler kitle kültürünün şekillenmesine yardımcı oldu. Yazılı basın, fotoğraflarla desteklendi. Savaş öncesi çocuk yayınları çerçevesinde başlayan çizgi filmler, büyük gelişme kaydetti. Avrupa'da "Tintin (Tenten), Barbar"; Amerika'da "Popeye (Temel Reis), Superman" gibi çizgi film kahramanları bu dönemde doğdu. 1895'te ortaya çıkan sessiz sinema, 1920'li yılların sonuna doğru, sesin de kullanılması ile kitle iletişim aracı olarak önemini devam ettirdi. 1927 yılında ilk sesli sinema filmi yapıldı. 1895 yılında Lumiere kardeşlerin ilk filmi göstermelerinden beri sessiz sinema gündemdeydi. 1927'den sonraysa sessiz filmler yerlerini yavaş yavaş sesli filmlere bıraktı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Sessiz sinemaların gündemden ne zaman çekildiğine

B) Bazı çizgi film kahramanlarının hangi dönemde ortaya çıktığına

C) İnsan hayatının biçimlenmesinde nelerin etkili olduğuna

D) Sessiz sinema olarak gösterilen filmin kime ait olduğuna

E) Sessiz sinemada oynatılan ilk filmin çocuklara yönelik olduğuna

PEGEM AKADEMİ

17. Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en popüler yörelerinden biridir Ayder. Rize'nin Çamlıhemşin ilçesine on yedi kilometrelik yeni yapılan asfalt yolla bağlanması Ayder'e olan talebi daha da artırmıştır. Ancak henüz oturmamış alt yapı ve konaklama alanındaki eksiklikler, gidenlerin tatiline tatsız sürprizler katabilir. Buna rağmen Ayder, Kaçkar Dağları'ndaki en turistik yerdir. 1980'li yıllarda Ayder'deki kaplıca suyunun sondajla çoğalmasından sonra tamamlanan kaplıca binasıyla birlikte Ayder'in konukları artmıştır. Yöreye yakın tüm merkezlerden Ayder'e çok sayıda ziyaretçinin gelmesine rağmen konaklama alanında herhangi bir gelişme olmamıştır.

Bu parçada Ayder'le ilgili aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Ayder'in nerede bulunduğuna
B) Ayder'in konaklama alanında yetersiz olduğuna
C) Ayder'deki kaplıca suyunun çıkarılmasıyla birlikte gelen kişi sayısının arttığına
D) Barındırdığı olumsuzluklara rağmen en turistik yer olduğuna
E) Gelen her ziyaretçinin konaklama yapmadığına

18. Edebî çevrelerde hakkı teslim edilse de, Türkçe yazılan romanları takip ettiğini söyleyen pek çok kişinin yakından tanımadığı, hatta hiç okumadığı bir isim Hasan Ali Toptaş. Birçok okuyucu tarafından tanınmasa da onun günümüz roman yazımının en özgün ve önemli yazarlarından biri olduğunu hiç tereddüt etmeden söyleyebilirim. Sık yazmadığı için kitap tanıtım dergilerinde röportajları da yayımlanmıyor. Röportajlarda görünmediği için, İstanbul dışında, dışı ne kelime, taşranın tam da kalbinin attığı bir yerde yaşadığı için entelektüel mekânlardan dolayısıyla gözlerden ırak kalıyor, artık unutulan, doğrusu unutulmak istenen o taşra hayatını konu edindiği için romanları zenginlik imgelerine alışkın şehirli okuyuculara sevimli gelmiyor belki de. Oysaki zamanların iç içe geçtiği, düşle gerçeğin birbirine karıştığı, bilincin farkına bile varılamamış parçalanmışlığının resmedildiği çok katmanlı -ama hikâyesiz- metinleri ve büyülü diliyle sevimliliğin de ötesine geçiyor bence.

Bu parçada Hasan Ali Toptaş'la ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bazı roman çevrelerinde pek tanınmadığına
B) Romanlarının konusunun neler olduğuna
C) Gözlerden uzak kalmasının sebebine
D) Roman dünyasındaki yerine
E) Kent yaşamına ayak uyduramadığı için taşrada yaşadığına

19. Bir sanatçının gündelik hayata nüfuz edebilmesi, sanatını besleyen en önemli damarlardan biridir. Ortaya koyduğu eserin kalitesini, bu damardan beslenme derecesiyle ölçmek gerekir. Türk edebiyatı, Ahmet Mithat'tan itibaren böyle bir ölçüte sahip oldu. Sokaktaki insan, ilk kez Ahmet Mithat'ın romanlarıyla edebiyata girdi. Çünkü o, sokağın hâkim değerlerini temsil eden Osmanlı orta tabakasının temsilcisiydi. Bu noktada Cumhuriyet aydınımız da hâlâ tipik bir Ahmet Mithat çizgisini sürdürmektedir. Her konuda ölçüsüz konuşan, derinleşmek yerine yüzeyde kalmayı tercih eden ve sokaktaki insanı yanlış değerlendiren bir aydın tipi. Belki de tam anlamıyla Batılı bir edebiyat oluşamamasının nedeni de budur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Ahmet Mithat'ın eserlerinde gündelik hayattan izler bulunduğu
B) Ahmet Mithat'ın eserlerinde yetkin bir üslubun bulunduğu
C) Cumhuriyet aydınlarının Ahmet Mithat'ın etkisinde olduğu
D) Günümüzdeki aydınların sokağı yanlış değerlendirdiği
E) Batılı bir edebiyat oluşamamasının nedeninin ne olduğu

20. Servi ağacını görmeyenimiz veya bu isme aşina olmayanımız yoktur. Çünkü servi ağaçları kültürümüzün vazgeçilmez ögeleri arasına girmeyi başarmıştır. Parklarda, mezarlıklarda, yol kenarlarında bolca görebilirsiniz. Ancak servi kentsel alanların dışında, yani doğal ortamlarda da bol miktarda bulunuyor ve bizlerin çok sık ziyaret etmediği bu yaşam alanlarında şehirlerdeki soydaşlarından daha farklı görevler üstleniyorlar.

Bu parçada servi ağacıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Servi ağacının kültürümüzde önemli bir yere sahip olduğuna
B) Servi ağacının insanlar tarafından bilindiğine
C) Servi ağaçlarının şehirlerde farklı yerlerde bulunduğuna
D) Servi ağacının mezarlık ağacı olarak da bilindiğine
E) Şehirde bulunan servi ağaçlarıyla doğal ortamında bulunanların görevlerinin farklı olduğuna

PEGEM AKADEMİ

1 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE ÇÖZÜMLER

1. Verilen parçada geçen "Hasat sonunda oynanan oyunlarda, Yağmur Duası, Ekin Kurtarma Oyunu..." ifadesinde A seçeneğine,

"Dua okuma, köylünün üstesinden gelemediği durumlarda Tanrı'ya yakarması ve böylece bolluk-bereket geleceğine dair inancıdır." ifadesinde B seçeneğine,

"Dua; gülbank, hûtbe, salavat, tevhit, tekbir, cem törenlerine katılanları kutsayan, dayanışmayı güçlendiren motiflerdendir." ifadesinde C seçeneğine,

"Topluca oynanan halaylar, danslar, bolluk bereket geleceğine dair inancın bir yansıması olarak hem büyüsel bir motif..." ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir.

Cevap E

2. Parçadaki "Sorunlarından biri..." ifadesinden A seçeneğine, "hâlâ romantik bir çizgide olduğunu düşünüyorum" cümlesinden B seçeneğine, "bu imgeler yaşadığımız zaman dilimine pek uymuyor" cümlesinden C seçeneğine, "modern zamanın kent yaşantısı da şiirimize yansımış değil" cümlesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

3. Verilen parçada geçen "Mektuplarda sadece duyguları değil aynı zamanda insanlarla olan ilişkileri, dünyanın karşılaştığı sorunları ya da hayatlarına giren insanları ve bu insanlarla yaşanan olayları da okuyorsunuz." ifadesinde A seçeneğine,

"Mektuplar o kadar içten ve o kadar insani bir şekilde yazılmışlar ki en ufak bir pürüz ile karşılaşmadan duyguyu en yoğun şekilde tadarak okuyorsunuz." ifadesinde B ve C seçeneğine,

"Gerçek olaylar, gerçek hayatlar ve acımasız gerçekler daha doğrusu her şey gerçek." ifadesinde E seçeneğine yer verilmiştir.

Cevap D

4. Parçadaki "Yoksul bir kız olan Catherine Boucher'yle evlendiği için babası tarafından evden kovulunca yaşamını gece gündüz yazarak ve gravür yaparak kazanmak zorunda kaldı." ifadesinden A seçeneğine, "... o dönemde küçümsenen gotik üsluba ilgi duyduysa da..." ifadesinden B seçeneğine, "... daha çocukken mistik hayaller görmeye başladı." ifadesinden C seçeneğine, "On yaşındayken... resim öğrenimine başladı." cümlesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

5. Parçadaki "Kültür etkinliklerinin hemen her çeşidi kamu fonları tarafından desteklenir." ifadesinden A seçeneğine,

"Fransa'nın zengin bir kültür mirası vardır." ifadesinden B seçeneğine,

"Fransız kültürünü de dünya kültürünü de yüzyıllar boyu zenginleştirmiştir." ifadesinden C seçeneğine,

"Bununla birlikte Fransa'da devletin kültür işlerine karıştığı pek görülmemiş, bunu yaptığı zaman sert bir şekilde eleştirilmiştir." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

6. Parçadaki "Bu yüzden genç şairlerin, kendilerinden önce gelmiş olanları dikkatle okumalarında fayda vardır." ifadesinden A seçeneğine,

"İşini namuslu gören her şair, kendisinden sonra geleceklere bir şeyler öğretir." ifadesinden B seçeneğine,

"Şiir serüvenini takip etmediğim Fransız şairi kalmadı ve bunun çok yararını gördüm." ifadesinden D seçeneğine,

"Bizim şairlerimizin içinde de dikkatli bir şiir okuyucusuna çok şey öğretecek olanlar vardır." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap C

7. Parçadaki "Örneğin, Brezilya ve Şili'de çok büyük demir cevheri damarları vardır ama onlardan çelik üretmek için gerekli olan iyi kalite taş kömürü yoktur." ifadesinde A, D ve E seçeneklerine,

"Brezilya'nın Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra dünyada ikinci büyük rezerve sahip olduğu..." ifadesinde B seçeneğine değinilmiştir.

Cevap C

8. Parçadaki "Hikâyenin Arapçada sözlük anlamı..." ifadesinden B seçeneğine, "...gerçek ya da hayal ürünü olayların aktarılması..." ifadesinden A seçeneğine, "romandan kısa olması" ifadesinden C seçeneğine, "19. yy.da gelişmeye başlayan..." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

9. Parçadaki "Yaşam boyu egzersiz yapmak, kalp ve damar hastalıkları, tansiyon yüksekliği ve ileri yaşlarda kemik yoğunluğunun azalması gibi sorunları azaltır." cümlesinden A ve C seçeneklerine ulaşırız.

"Ancak egzersiz yapmak bir yaşam biçimi olmalıdır." cümlesinden B seçeneğine ulaşırız. İlk cümleden C seçeneğine ulaşırız.

"Daha önceden hiç egzersiz yapmamış bir kişi hareketli yaşama geçerken sorun yaşayabilir." cümlesinden E seçeneğine ulaşırız.

Cevap D

10. Parçada geçen "Kağıtları yapıştırmakta kullanılan kolanın içine, kağıdın iyice kurumasını sağlamak amacıyla ve korunması için, belli ölçüde şap karıştırılır." ifadesinde A seçeneğine,

"Türk ciltlerinde başlangıçta tahta kapaklar kullanılmış, sonradan kağıdın bulunması ve zamanla mukavva (karton) yapılmasıyla cilt kapaklarında tahtanın yerini mukavva almıştır." ifadesinde B ve D seçeneğine,

"Kapak yapılırken mukavva klasik yöntemle 'murakkaa' denilen üslupla hazırlanır. Bu yöntemde..." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Kapaklardaki tahtaların hangi ağaçtan yapıldığından parçada söz edilmemektedir. Parçada geçen ıhlamur ağacı kapaklarda değil, kâğıtları germek için kullanılan malzemedir.

Cevap C

11. Parçadaki "Yazar; Eski Mısır'ı, Mezopotamya uygarlığını, İsrail'i ve Antik Yunanistan'ı karşılaştırmalı olarak incelediği bu çalışmasında" ifadesinden A seçeneğine,

"Bir hatırlama ve geçmişle iletişim aracı olarak tanımlanan yazı, Assmann'a göre toplumun belleğine de yeni olanaklar sunarak toplumsal dönüşümlerde merkezi bir rol oynuyor." ifadesinden C seçeneğine,

"yazı sistemlerini de ayrıntılarıyla ele alıyor" ifadesinden D seçeneğine,

"Assmann, Batı merkezci bakışı reddediyor ama öte yandan Antik Yunanistan'ın bilimsel düşünce ve Batı uygarlığının kökenini oluşturduğu tezini de kendi araştırma alanından açıklamalarla yinelemekten geri duramıyor." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap B

12. Parçadaki "Bizde eleştiri ve eleştirmen dendiğinde objektif ölçütlerden ziyade, kişisel beğenilerin ortaya çıktığı görülür." A seçeneğine,

"Eseri hiç göz önünde bulundurmayan öznel değerlendirmeler, kişisel egolar, boş sözler..." B seçeneğine,

Parçanın genelinden C seçeneğine,

"Bu yolda gidildikçe de sanatımız hiçbir zaman hak ettiği yere ulaşamayacaktır." ifadesinden ve parçanın genelinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

13. Parçada geçen "Kitapla ilgili yazılan yazılar onu benzer göründüğü diğer kitaplardan ayırır ve bazen okuyucuların ilk etapta görmedikleri detaylara dikkati çeker." ifadesinden A ve E seçeneklerine ulaşılabilir. "insanların o kitaptan bahsetmelerini sağlar" ifadesinden D seçeneğine,

"Eleştiri kitaptaki kusurları ortaya çıkarıp sanatçının ileride daha iyi işler üretmesini sağlayabilir." ifadesinden B seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap C

14. Parçada geçen "gündemden konu alıp" ifadesinde A seçeneğine,

"kendisini bazı eserlerinde tekrar etmeye meyilli olması" ifadesinde C seçeneğine,

"bize yılmadan yeni dünyalar yarattıkları yeni sığınaklar kurdukları için... Osman Aysu böyle bir yazar. Çok yazıyor." ifadelerinde D ve E seçeneklerine değinilmiştir.

Cevap B

15. Parçada geçen "Amerikan Psikoloji Birliğinin yaptığı bir araştırmaya göre..." ifadesinde B seçeneğine,

"...büyük oranda sosyal bir etkisi olduğuna şüphe yoktur." ifadesinde C seçeneğine,

"Amerikan toplumunun, diğer ülkelerden daha fazla medya şiddeti ile tanıştığı bir gerçektir." ifadesinde D ve E seçeneklerine değinilmiştir.

Cevap A

16. Parçadaki "mantıksal bilgiden yararlanır" ifadesinden A seçeneğine, "Kavramsal bir modelden, belli bir kuramdan hareket eder. Oysa sanatta belli kuramlara, modellere dayanma zorunluluğu yoktur." cümlelerinden B ve C seçeneklerine ulaşınız. "... bilim somut gerçekleri soyut gerçeklere dönüştürür" ifadesinden E seçeneğine ulaşınız.

Cevap D

17. Parçanın genelinden A seçeneğine,

"Hızlı adım atma komutlarını beyinden kaslara aktarma yeteneğine sahip olması ve bu yeteneği antrenmanlarla geliştirebilmesi." ifadesinden B ve D seçeneğine,

"Koşular, düz ya da engelli olsun, üç ana bölümden oluşur: Sürat koşuları, orta mesafe koşuları ve uzun mesafe koşuları." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

18. Parçadaki "... balık olan denizatı..." cümlesinden A seçeneğine, "Erkek denizatının doğurduğu da bir söylencedir." cümlesinden B seçeneğine, "Dişi denizatı yumurtlar." cümlesinden C seçeneğine, "... erkek denizatının kuyruğuna yakın bir keseye konur." cümlesinden D seçeneğine, "... erkek denizatı yavruların beslenmesinde aktif görev almış olur." ve "... dişinin yiyecek aramasına fırsat vermek için erkeklerin kuluçkaya yattığı bilinmektedir. Denizatlarında görülen de benzer bir durumdur." cümlelerinde aslında erkek denizatının yavruları beslemediği anlaşılmaktadır.

Cevap E

19. Parçadaki "Kökeni çok eskilere dayanır." ifadesinde A seçeneğine,

"... yağmurdan korunmak için" ifadesinde B seçeneğine,

"şemsiye yapımında kullanılan iskelet; abonoz gibi sert, eğilmesi ve kırılması zor ağaç dallarından..." ifadesinde D seçeneğine,

"... giyim kuşamı tamamlayan bir süs eşyası..." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Parçada, şemsiyenin ülkemizde ne zaman üretilmeye başlandığı ile ilgili bilgi vardır ama ilk kez hangi tarihte kullanılmaya başladığı ile ilgili bilgi yoktur.

Cevap C

20. Parçada geçen "E-kitaplar, günümüzde yayıncılık, eğitim ve bilgi hizmetleri alanlarında gelişme göstermekte, gün geçtikçe artan sayılarıyla daha geniş kullanıcı kitlelerine hitap etmektedir." cümlesinden A seçeneğine,

"E-kitapların yaygınlaşması, bilgi merkezlerinde kullanıcı hizmetleri ve teknik hizmetlerdeki işlemlere yeni bir boyut kazandıracaktır." cümlesinden B seçeneğine,

"Basılı kitaplara alternatif olabileceği tartışılmakta olan bu teknolojinin zamanla bilgi edinme ve bilgiyi yayma yöntemlerimizi değiştirmesi kaçınılmazdır." cümlesinden C ve E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Zamanla, verimindeki şaşırtıcı zenginlik, melodilerindeki olağanüstü güzellik, tekniğindeki akıl almaz ustalık ve eserlerindeki derin anlam anlaşıldıkça" ifadesinde A, B, C ve D seçeneklerine değinilmiştir.

   Parçada Mozart'ın müzikle ilgili görüşlerine yer verilmediği için sadelikten yana olup olmadığına yönelik bir bilgiye ulaşılmaz.

   Cevap E

2. A, B, C ve E seçeneklerindeki atasözleri kişinin ilişkide bulunduğu kişilerden çeşitli şekillerde etkileneceğini anlatmaktadır. Parçada çocuğun ailesinden olumlu yönde etkilendiği vurgulanmaktadır. "Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar." atasözü, iyi ve doğru kişinin olumsuz ortam ya da kişilerden etkilenmeyeceğini vurgulamaktadır.

   Cevap D

3. Parçada bitki türlerinin yok olmasına yeni bitki türleri, zirai ilaçlar, kentleşme ve sanayi bitkileri neden olarak gösterilmiştir. Sanayi atıklarıyla ilgili bir neden verilmemiştir.

   Cevap D

4. Parçadaki "...diyalogda, konuşan her bir kişinin kendi konuşma tarzını kendi iç dünyasını, kültürünü yansıtabilmesi gerekir. Diyalogda farklı yaşlardan, sosyal çevrelerden, farklı kişilikteki insanlar farklı şekilde konuşurlar. Diyalog yazarken bunu verebilmek gerek." ifadesinde A ve E seçeneklerine, "Diyaloglara yer vermek, işin kolay değil zor kısmıdır. Çünkü betimleme yaptığınız zaman kullandığınız dil, tamamen yazara aittir." ifadesinde B ve D seçeneklerine yer verilmiştir.

   Cevap C

5. Parçadaki "Tetorna adı verilen sulama düzeni ülkemizde henüz yaygınlaşmadı." ifadesinden A seçeneğine, "Bu sistemi biraz açmak gerekirse lunaparklardaki rayları havada olan treni aklınıza getiriniz." ifadesinden B seçeneğine, "Bu sistem ülkemizde yaygınlaşırsa sudan tasarruf edildiği gibi görüntü olarak da muhteşem bir şey çıkacak ortaya." ifadesinden C seçeneğine, "...sudan tasarruf edildiği gibi..." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap E

6. Parçadaki "kitaplarını okuduktan sonra da özenle belli bir yere yerleştirirdi." ifadesinden A seçeneğine, "kitaplara inanılmaz bir saygı duyardı." ifadesinden B seçeneğine, "Fiyatı tabiî ki önemliydi ama kitaba harcanan paraya acımazdı." ifadesinden D seçeneğine, "tam bir roman okuruydu." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap C

7. Parçadaki "Neticede suçiçeği de kızamık da rastlanılmak istenmeyen en güzeli de günümüzde neredeyse hiç yaşanmayan hastalıklar hâline gelmiştir." ifadesinde A seçeneğine,

   "...kızamık geçiren hastaların neredeyse %67'lik bir kısmının psikolojik olarak da etkilendiklerini..." ifadesinden B seçeneğine,

   "...düzeyde ciddi anlamda yaşıyor, yaşatıyor." ifadesinden C seçeneğine,

   "...bebeklik döneminde kullanılan birtakım ilaçlar ve yapılan aşılar bu tarz hastalıkların önünü kesiveriyor." ifadesinden E seçeneğine ulaşılır.

   Parçadaki "İlginç bir diğer nokta ise suçiçeğini çocukluk çağı dışında bir dönemde geçiren hastalar çocukluk çağında geçiren hastalara göre daha dirençsiz oluyor." ifadesinden D seçeneğinde verilenin tam tersi bir durum olduğunu görüyoruz.

   Cevap D

8. Parçadaki "...Ziya Paşa ve Namık Kemal ise gazetecilik noktasında bir şeyler yapmaya çalışmışlar ve yurt dışında çıkarılan ilk gazetelerden olan "Hürriyet" gazetesini çıkarmışlardır." ifadesinden A seçeneğine, "Öykü ve romanı Tanzimat Dönemi'nde bazı aydınların Batı'dan getirdikleri birtakım düşünce tarzlarının bir sonucu olarak görüyoruz edebiyatımızda." ifadesinden B seçeneğine, "Tartışmanın sona ermesinin bir sonucu olarak da Şinasi dil boyutunda Batı'yı irdelerken..." ifadesinden D seçeneğine, "...Millî Edebiyat Dönemi'nde artık yavaş yavaş millî bir edebiyat oluşturulmaya başlanmıştır." ifadesinden E seçeneğine ulaşılır.

   Cevap C

9. Parçadaki "Belli ki büyük bir doğal afet, büyük bir göç, savaş gibi durumlar yaşanmış." ifadesinden A ve C seçeneğine, "Buluntular burada yaşamış insanların önce yerleşik yaşama geçtiklerini ardından tekrar gerileyip eski yaşamlarına döndüklerini gösteriyor." ifadesinden B ve D seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap E

10. Parçada geçen "Ayak sayısının omurgalarıyla orantılanması esası bu böcek için geçerli bir çalışma olamaz ama bilinen şu ki bilim dünyası büyük bir olayın peşinde." A ve D seçeneğine,

    "En önemlisi de bu konu üzerine makaleler yayınlayan bölüm başkanımız bunu duyunca havalara uçacaktır." cümlesinden B seçeneğine,

    "Ama şundan eminim ki haberi alır almaz makalenin devamını da getirmeyi ihmal etmeyecektir. Böceğe dönmek gerekirse böcek daha önce hiç rastlanmamış sekiz ayaklılardan ve omurgasız." cümlesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

    Cevap C

11. Parçada geçen "Resim sergilerini gezme önemli bir alışkanlık. Birçok ressam gezenlerin azlığından şikayetçi." cümlesinden A seçeneğine,

"Günün yorgunluğu zaten akşamüzeri iyice üzerine çökmüş, evde ilgi bekleyen birileri de varsa vay hâline. Sergiye gitmek çoktan hayal olmuştur bile." cümlesinden B ve E seçeneğine,

"Aslında insanın duygu ve düşünce dünyası için o kadar faydalı bir eylem ki sergi gezmek." cümlesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

12. Parçadaki "Üretimlerinin çok olmasından ziyade kaliteleri de bu ürünlerin ihraç edilmesinde etkili. Hatta domatesin dünyada en önemli üreticilerinden biri olarak görülür Türkiye." ifadesinden B seçeneğine,

"Seracılığın rağbet gördüğü son dönemlerde ihracatın da alıp başını yürümesi çok da manidar olmasa gerek." ifadesinden C seçeneğine,

"Nihayetinde mevsimi dışında bir şey üretebilmek ve bunu kendi insanın dışında birilerine beğendirebilmek gerçekten güç." ifadesinden D seçeneğine,

"İhracat rakamları dikkatli incelendiğinde son yıllarda özellikle Avrupa ülkeleri ile ciddi bir alışverişin yaşandığı göze çarpar." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap A

13. Parçada geçen "Elma ağaçları üzerine yaptığı araştırma sonrasında elde ettiği verileri bilim adamlarıyla paylaştı ve bunun sonucunda elde ettiği bilgileri üretimde kullandı. Bilim adamlarının çalışmalarının etkisi büyük oldu." ifadesinden B seçeneğine,

"Özellikle de elma ağaçlarının bakımı üzerine edindiği bilgiler üretimde önem taşıyordu." ifadesinden C seçeneğine,

D ve E seçeneklerine parçanın genelinden ulaşılabilir.

Cevap A

14. Parçada geçen "Her ne kadar anket böyle bir durumu ortaya çıkarmış olsa da araştırmalar tam da bunu yansıtmıyor" ifadesinden A seçeneğine,

"Uyandıktan sonra rüyalarını hatırlamayan bir kişi rüya görmediğini ileri sürse de aslında bu doğru bir yönelim değildir." ifadesinden B seçeneğine,

"Yapılan psikolojik araştırmalar da bunu söylüyor. Rüyaların uyandıktan sonra da hatırlanabilmesi herkeste rastlanan bir durum değil." ifadesinden C seçeneğine,

"Hatta içeriğin hatırlanması konusunda bile yardımcı olabileceği söyleniyor." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

15. Parçada geçen "Telefonların tamamen akıllı versiyonlarının yaygınlaştığı günümüzde birçok işinizi telefondan halledemiyorsanız siz de bir akıllı telefon mağdurusunuz demektir." ifadesinden A seçeneğine,

"Akıllı telefonların hayatımızın her anını aldıkları bu dönemde de yetersiz kalmak adeta yok olmak demek." ifadesinden B seçeneğine,

"Bu noktada kullanım kılavuzu gibi olan gençlerden yardım almak yerinde olacaktır." ifadesinden C seçeneğine,

"Herkesin hemen hemen her işini akıllı telefonlardan hallettiği günümüzde hâlâ kuyruk beklemek hâlâ birçok işi kurum önlerinde yapmak büyük bir eksiklik." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

16. Parçada geçen "Psikolojik araştırmalar gösteriyor ki insanların stres altında verdikleri kararlarda doğruluk payı daha yüksek." ifadesinden B ve D seçeneklerine,

"Bu başarısızlıkları günlük hayatlarında onları strese daha da yöneltiyor ve bu durum gerçekten zor bir hâl alıyor. Yapılması gereken stres anında tamamen kendinizi başka işlere vermeniz." ifadesinden C seçeneğine,

"Bu başarısızlıkları günlük hayatlarında onları strese daha da yöneltiyor ve bu durum gerçekten zor bir hâl alıyor. Yapılması gereken stres anında tamamen kendinizi başka işlere vermeniz. Stresle baş etmeye kalktığınız andan itibaren başarısız olacağınızı kabullenmiş oluyorsunuz." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap A

17. Parçadaki "her konuda bilgi sahibi olan, hazırcevap bir kişiliğe sahip insanlardır." ifadesinden A seçeneğine, "Okumalarından dolayı kelime dağarcıkları geliştiği gibi akılda tutabilme yetileri de gelişmiştir." ifadesinden B seçeneğine, "Sosyal ortamlarda pek de ön plana çıkan tipler değillerdir." ifadesinden C seçeneğine, "Bir kütüphane çalışanına buraya en sık gelen kişi kim? diye sorarsanız size mutlaka gösterecektir." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

18. Parçadaki "Şairin fiziki portresinden uzak kalanlar -çoğunlukla Anadolu kentlerinde- şiiri ve şairi adam yerine koyuyor." cümlesinden I. öncüle, "Bu şairlerin önemli bir bölümü "okumak" yerine "dokunulmak" peşinde." cümlesinden II. öncüle ulaşılabilir.

Cevap E

19. Parçadaki "O yüzden aydınlar, yazıncılar, genç kuşak sanatçıları baskıcı dönemlerde, savaş gibi önemli koşullarda yeni akımların oluşumuna önderlik ederler." cümlesinden B, C ve D seçeneğine, "Edebiyat akımlarının gelişimine bakıldığında bu akımların salt edebiyata özgü olmadığı, genel bir sanat akımı olarak geliştiği görülür." cümlesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap A

20. Parçada yazar, sürekli aynılıklardan bahsetmiş ve "Ne var ki" ifadesiyle birlikte bu aynılığın olumsuzluğuna yer vermiştir. A, B, C ve D'deki cümleler bu yargıyla aynı doğrultudadır.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Doğrusu denemelerimde ahkâm kesmemeye, yorum yapmamaya pek özen gösteririm." ifadesinden A seçeneğine, "Ama benim denemelerimde yine de yorum vardır." ifadesinden B seçeneğine, "Gelin görün ki bu yorum hiç mi hiç bir kayık tabağı içinde masaya getirilmiş değildir." ifadesinden C ve D seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap E

2. Parçada geçen "Dalyanlar, sığ olmaları nedeniyle balık yavrularının büyüdüğü deniz alanlarıdır." ifadesinde A seçeneğine,

   "Bu açıdan bu dalyan İzmir Körfezi'ndeki balık ve kuş popülasyonu açısından büyük öneme sahiptir." ifadesinde D ve E seçeneklerine, parçanın genelinde C seçeneğine değinilmiştir.

   Cevap B

3. Parçadaki "Aydın niteliğini değiştiren etkenlerin en büyüğü; siyasal değişimler, inkılaplar ve eğitim yöntemlerinin, kültür politikalarının değişmesidir." ifadesinden B ve C seçeneğine, parçanın genelinden D seçeneğine, "Tanzimat, büyük bir siyasal ve toplumsal değişim getirdiği için aydınların niteliği de hem olumlu hem olumsuz değişimlere uğramıştır. Tanzimat Türk aydınını İslamcı sınırlar içinde Batı öykünmeciliğine, biçimsel olarak Batı'nın Endüstri Devrimi hayranlığına götürmüştür." ifadesinden E seçeneğine ulaşılır.

   Cevap A

4. Parçada geçen "Türk toplumunun yüzyıllardan beri kişilik verdiği bir halk tiyatrosu türüdür." ifadesinden A seçeneğine,

   "Kendi toplumunu, çevresini ve sorunlarını yansıtır." ifadesinden C seçeneğine,

   "Güldürü yoluyla doğruyu yanlıştan ayırmak, yapılacak ve yapılmayacak işleri göstermek." ifadesinden D seçeneğine,

   "Neden hep güldürü?" ifadesinden E seçeneğinde ulaşılabilir.

   Cevap B

5. Parçada, millî sinemanın oluşmadığına dair bir ifade yoktur. Sadece millî sinemanın oluşumunun geciktiği belirtilmiştir.

   Cevap D

6. Parçada geçen "Altay ya da Altay-öncesi toplumların cenaze törenleri hakkında ilk yazılı belgeler ortaya çıkmıştır." ifadesinde B seçeneğine, parçanın genelinde A, D ve E seçeneklerine yer verilmiştir.

   Cevap C

7. Parçada geçen "Renklerin her birinin sıcaklık, ağırlık, titreşim gibi özellikleri vardır." ifadesinden A seçeneğine,

   "Renkler her yerde: doğada, evimizde, dolaplarımızda ve yemeğimizde kullanılıyor." ifadesinde B seçeneğine,

   "Bilimsel deneylerde çeşitli renklerde..." ifadesinde C seçeneğine,

   "Binlerce yıldır insanlar renkleri iyileşmek, eğlenmek, güzellik yaratmak ve daha canlı hissetmek için kullandılar." ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir.

   Cevap E

8. Parçada geçen "Oysa yaklaşık otuz veya kırk yıl önce bu sözcük, ne felsefeciler arasında, ne diğer bilgi alanlarında, ne de günlük yaşamda bu denli yaygın değildi." ifadesinde A seçeneğine,

   "Ama bugün etik, felsefede öncelikli bir araştırma alanının adı olarak..." ifadesinde B seçeneğine,

   "yaşama dünyamızın hemen her alanında çok yaygın olarak kullanılan bir sözcük olmuştur." ifadesinde C seçeneğine,

   "felsefe araştırmalarında da 20. yüzyılın ilk yarısında olduğunun tersine, filozofların yeniden eğildiği ve önem verdiği bir alan hâline gelmiştir." ifadesinde E seçeneğine yer verilmiştir.

   Cevap D

9. Parçada geçen "Reklam fotoğrafında, sıra dışı insanlar ya da nesneler, görsel olarak sıra dışı yollarla gösterilir." ifadesinden A seçeneğine,

   "Reklam fotoğrafında ise bir kurgu vardır." ifadesinden B seçeneğine,

   "Reklam fotoğrafı, haber fotoğraflarından tamamen farklı öğelere sahiptir." ifadesinden D seçeneğine,

   "Kullanılan ışık ve görüntü düzenlemesi teknikleri ile ilgimiz ürüne çekilebilir." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap C

10. Parçada geçen "Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu birikimine katkıda bulunan tiyatro geleneğimizden birisi Anadolu'da köylerde gelişmiş Köy Seyirlik Oyunları..." ifadesinde A seçeneğine,

    "güldürme ve eğlendirme gibi özelliklerinin yanında, kaynağını dinsel törenlerden alması nedeniyle ciddi ve saygın bir niteliğe sahip olmaları..." ifadesinde B ve D seçeneklerine,

    "Kaynağını Anadolu köylüsünün Oyun Çıkartma ya da Oyun Yapma geleneğinden alan..." ifadesinde C seçeneğine yer verilmiştir.

    Cevap E

11. Parçanın genelinde A ve E seçeneklerine, "edebiyat terimi Arapça "edeb" sözcüğünden türetilmiştir." ifadesinde B seçeneğine,

    "Türkçede bu son kullanımın karşılığı olarak edebiyat yerine daha çok "literatür" ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir.

    Cevap C

PEGEM AKADEMİ

çada geçen "bu büyük yarımada boyutlarından bekmeyecek kadar çok iklim ve bitki örtüsü çeşitliliğine sahiptir." ifadesinden A seçeneğine,

"Avrupa ve Asya gibi uygarlık tarihinin iki temel kıtası arasında doğal bir köprü konumundadır." ifadesinden B seçeneğine,

"farklı gelişen kültürlere sahne olmuştur." ifadesinden C seçeneğine,

"tarihçi ve arkeologların çalışmalarının yüzyıllar boyunca odak noktası olmuş." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

13. Parçada geçen "birçok devrimsel nitelikteki gelişimlerin yaşandığı..." ifadesinde A seçeneğine,

"insanlık kültürünün maddi ve manevi boyutlarını oluşturan bu gelişmeler..." ifadesinde B seçeneğine,

"günümüz yaşamının temellerinin atıldığı..." ifadesinde C seçeneğine,

"İlk yerleşik hayata geçiş, hem mimari atılımları beraberinde getirmiş hem de toprağın işlenip hayvancılığa başlanması..." ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir.

Cevap E

14. Parçada geçen "Sanatın öncelikli işlevi, dünyayı, yaşamı, insanı ve insan yaşamını yeni bir açıdan görme..." ifadesinden A seçeneğine,

"Sanatın öncelikli işlevi, insanı anlamak ve anlatmaya çalışmaktır." ifadesinden B seçeneğine,

"sanatın dili de sürekli değişen "insanlık durumu"nu dile getirir." ifadesinden E seçeneğine parçanın genelinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap C

15. Parçada geçen "Gözün işlevini yerine getirebilmesi için öncelikli olarak ışığa ihtiyacı vardır. "Bizler için ışık, görebildiğimiz dalga boylarından ibarettir. İnsan gözünün göremediği dalga boyları da mevcuttur" ifadesinde B seçeneğine,

"gözün nesneleri net bir şekilde görmesinde en büyük rol korneaya aittir." ifadesinde C seçeneğine,

"Bu görülen ışığın 380 nm'den (mavi) 780 nm'ye (kırmızı) değişen birleşimleridir." ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir.

Cevap E

16. Parçada geçen "Lumiere kardeşlerin ilk filmi göstermelerinden beri sessiz sinema gündemdeydi. 1927'den sonraysa sessiz filmler yerlerini yavaş yavaş sesli filmlere bıraktı." ifadesinde A ve D seçeneklerine,

"Avrupa'da "Tintin (Tenten), Barbar"; Amerika'da "Popeye (Temel Reis), Superman" gibi çizgi film kahramanları bu dönemde doğdu." ifadesinde B seçeneğine,

"Fotoğraf, çizgi film, sinema gibi görsel sanatlardaki gelişmeler kitle kültürünün şekillenmesine yardımcı oldu." ifadesinde C seçeneğine değinilmiştir.

Cevap E

17. Parçada geçen "Kaçkar dağlarındaki en turistik yerdir." ifadesinde A seçeneğine,

"alt yapı ve konaklama alanındaki eksiklikler..." ifadesinde B seçeneğine,

"kaplıca suyunun sondajla çoğalmasından sonra tamamlanan kaplıca binasıyla birlikte Ayder'in konukları artmıştır." ifadesinde C seçeneğine,

"Ayder'e çok sayıda ziyaretçinin gelmesine rağmen konaklama alanında herhangi bir gelişme olmamıştır." ifadesinde E seçeneğine yer verilmiştir.

Cevap D

18. Parçada geçen " pek çok kişinin yakından tanımadığı, hatta hiç okumadığı bir isim" ifadesinde A seçeneğine,

"artık unutulan, doğrusu unutulmak istenen o taşra hayatını konu edindiği için" ifadesinde B seçeneğine,

"taşranın tam da kalbinin attığı bir yerde yaşadığı için entelektüel mekânlardan dolayısıyla gözlerden ırak kalıyor." ifadesinde C seçeneğine,

"günümüz roman yazımının en özgün ve önemli yazarlarından biri olduğunu" ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir.

Cevap E

19. Parçada geçen "Sokaktaki insan, ilk kez Ahmet Mithat'ın romanlarıyla edebiyata girdi." ifadesinde A seçeneğine,

"Cumhuriyet aydınımız da hâlâ tipik bir Ahmet Mithat çizgisini sürdürmektedir." ifadesinde C seçeneğine,

"sokaktaki insanı yanlış değerlendiren bir aydın tipi Belki de tam anlamıyla Batılı bir edebiyat oluşamamasının nedeni de budur." ifadesinde D ve E seçeneklerine değinilmiştir.

Cevap B

20. Parçada geçen "servi ağaçları kültürümüzün vazgeçilmez ögeleri arasına girmeyi başarmıştır." ifadesinde A seçeneğine,

"Servi ağacını görmeyenimiz veya bu isme aşina olmayanımız yoktur." ifadesinde B seçeneğine,

"Parklarda, mezarlıklarda, yol kenarlarında bolca görebilirsiniz." ifadesinde C seçeneğine,

"şehirlerdeki soydaşlarından daha farklı görevler üstleniyorlar." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

1 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE ÇIKMIŞ SORULAR

1. "Hafta sonunda ne yapacağız?" demeyin. Abant'tan Assos'a, Ayvalık Cunda Adası'ndaki Rum evlerinden Safranbolu Türk evlerine kadar birçok güzel yeri gezme olanağınız var. Dilerseniz, çadır kamplarına katılıp şehrin tüm gürültüsünden uzak, doğayla baş başa huzurlu saatler geçirebilirsiniz. Seçiminiz yürüyüşten yana ise Erikli Yaylası, Sülüklü Göl, Çal Deresi ve Menteşe Yaylası gibi yerleri seçebilir, ormanlardaki patikalarda ve dere boylarında yürüyebilirsiniz.

Bu parçada yurdumuzla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tarihinin çok eskilere dayandığına
B) Değişik yapılar olduğuna
C) Doğal ortamda tatil yapma olanağı bulunduğuna
D) Tatil seçeneklerinin çeşitliliğine
E) Yürüyüş yapılabilecek yerlere

2. Günümüzde, sinema endüstrisi alanında büyük harcamalar yapıldığından, oyunculara büyük sorumluluklar yükleniyor. Bu yüzden oyuncular yoğun bir baskı ve korku hissediyorlar. İşe korkuyla başlamanın, başarıyı olumsuz yönde etkilediğini söylemeye gerek yok. Film yapımcıları ise bir filmin başarısını, izleyicilerin izlenimlerinden çok, gişe getirisiyle ölçüyorlar. Oysa bana göre bir filmin başarısı, yıllar sonra bile bizi etkileyebilmesindedir.

Bu parçaya dayanarak, sinemayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) Yapımcılarla izleyicilerin beklentilerinde farklar vardır.
B) Başarılı her film, farklı bir nitelik taşır.
C) Çekim sırasında oyuncuları zorlamak, onlarda sıkıntı yaratır.
D) Filmin kalıcı olması, çok kâr getirmiş olmasından daha önemlidir.
E) Günümüzde masraflı bir sanat dalı olmuştur.

3. Zaman zaman düşünürüm: On altı yaşımdan beri ekmeğimi kazanmak zorunda kalmasaydım ne olurdu? Örneğin, baba evinin güvenli koşullarında öğrenim görüp diploma sahibi olsaydım belki de herhangi bir memur olur, dümdüz bir yaşam sürerdim. Belki yine yazar olur, yine öyküler, romanlar yazardım; ama konularım, sanırım bugünkü konular olmazdı. Rahat ekmekle yetişen insanların yaşamlarını anlatan konular olurdu. Çünkü bilip tanıdığım çevreler, o insanların çevresi olacaktı.

Bu parçaya dayanarak, yazarlarla ilgili aşağıdaki genellemelerin hangisine varılamaz?

A) Yaşamları kimi durumlarda yapıtlarına yansır.
B) Konularını, yakından tanıdıkları çevrelerden seçerler.
C) Zor koşullarda yetişenler gerçekleri yazmaya daha yatkındır.
D) Yaşadıkları, ele alacakları konuları belirlemelerinde etkilidir.
E) Dünya görüşlerini, içinde bulundukları koşullar belirler.

4. Filipinler'deki bu adada, MÖ 3500 yılına ait kaya tapınağı, burada yerleşim tarihinin ne kadar eski olduğunun göstergesi. Bu tapınağın, Mısır Piramitleri'nden yaklaşık 1000 yıl önce yapılmış olması dikkat çekiyor. Son yıllarda önemli restorasyon çalışmalarının yapıldığı kale içindeki müzeler ve katedral de görülmeye değer. Katedralin düz tavanında, perspektiften yararlanılarak oluşturulan sanal kubbe gerçekten şaşırtıcı.

Bu parçada sözü edilen adadaki yapıtlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tapınağın nasıl bir önem taşıdığına
B) Kimler tarafından yaptırıldıklarına
C) Bakımı yapılanların hangileri olduğuna
D) Katedralin mimari bir özelliğine
E) Tapınağın ait olduğu döneme

PEGEM AKADEMİ

5. Oyunda ünlü bir yazarla bir kadın arasındaki, oyun sırasında tanıyacağınız bir başka kişinin de içinde olduğu bir aşk öyküsü anlatılmaktadır. Bir başka anlatımla oyun, bir aşk çemberi içinde yer alan, aralarında farklı ilişkiler olan insanları ve onların yaşadıkları çeşitli gerçekleri sergilemektedir. Başta bilinmeyen bu gerçeklerin ortaya çıkması, oyunun merak öğesini oluşturmaktadır. Taşıdığı sürprizlerle gelişen oyun, böylece bir devinim kazanıyor ve bittiği yerde yeniden başlıyor.

Bu parçada sözü edilen oyun, aşağıdakilerden hangisiyle niteleniriliemez?

A) Şaşırtıcı öğeler taşıyan
B) Çapraşık gönül ilişkileri içeren
C) Yoğun tartışmalara neden olan
D) İzleyicilerin ilgisini diri tutan
E) Oyun içinde oyun izlenimi veren

6. Dillerin sözcükleri gökten inmemiştir, bir gereksinmeden doğmuştur. Her ulus, dilini işleyerek kendine gerekli kavramları yaratmıştır. Biz de artık enine boyuna düşünmeden yabancı sözcüklere sarılmayalım. "Buna Türkçede ne denir?" diye düşünelim. Anlamadığımız sözcüklerin büyüsüne kapılıp alacakaranlık içinde dolaşacağımıza, onların ne demek olduğunu araştıralım; ondan sonra kullanalım. Türkçesi yoksa onlara Türkçe karşılıklar arayalım. Bunu, anadili bilinciyle yapalım.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Diller ihtiyaçları karşılayacak biçimde gelişir.
B) Türkçesi varken yabancı sözcük kullanılmamalıdır.
C) Anlamını bilmediğimiz sözcükleri kullanmaktan kaçınmalıyız.
D) Türkçe geniş bir sözcük haznesine sahiptir.
E) Yabancı sözcüklere Türkçe karşılıklar bulmak ulusal bir görevdir.

7. 30 000 eserin sergilendiği Louvre Müzesi'nin girişinde şemsiye, paket, çanta gibi fazlalıkları bırakacağınız bölümler var. Ayrıca paltolarınız için vestiyerler de bulunuyor. Saatlerce kalınabilecek olan müzede keyifle dolaşabilmeniz için her şey düşünülmüş. Eğer hastanız ya da bebeğiniz varsa onlar da unutulmamış. Tekerlekli arabalar ve bunları çıkarıp indirebileceğiniz asansörler hizmetinizde. Bütün bu hizmetlerin ücretsiz olduğunu da söylemek gerekir.

Bu parçada Louvre Müzesi'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Gezip görmenin uzun zaman aldığına
B) Elinizdeki eşyalar konusunda sağlanan kolaylıklara
C) Sergilenen yapıtların sayısına
D) Bakım gerektiren insanlarla ilgili düzenlemelere
E) Yapıtların bulunduğu bölümlere

8. Portekiz'deki bu kentin giriş kapısının içi 18. yy. çinileriyle süslü. Buradaki Santa Maria Kilisesi başlangıçta tapınak olarak yapılmış. Sonra camiye, daha sonra da kiliseye dönüştürülmüş. Kilisenin içi, dışından çok daha etkileyici; çünkü tavanında boyama sanatının en güzel örnekleri var. Duvarlarında süsleme amacıyla kullanılan renk mavi. Kentin 13. yy.dan kalma kalesi, 16. yy.da saray olarak kullanılmış. Bugün ise konaklama tesisi durumunda. Turizm danışma bürosunun karşısında heykel müzesi var. Müzede dinsel tablolara da yer verilmiş.

Bu parçada, sözü edilen kentle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tarihsel yapıtların bakım gerektirdiğine
B) Kalesinin geçmişte farklı amaçla kullanıldığına
C) Müzesinde bulunan yapıtların türüne
D) Kilisesinin tarihte geçirdiği işlevsel değişikliklere
E) Kalesinden bugün nasıl yararlanıldığına

PEGEM AKADEMİ

9. Yazılarında dil ve düşünce aynı amaca hizmet eder. Olgulara, olaylara, düşüncelere bilimsel kuşkuculukla bakar, onları sorgular, eleştirir. Halkı eğitmeye çalışır. Bu yüzden yalın, anlaşılması kolay bir dille yazar. Sözcüklerini özenle seçer. Denemeleri içten bir konuşmaya benzer. Somut yaşamdan düşünceye, düşünceden yaşanmış olana bir mekik gibi gider gelir kalemi.

Bu parçaya göre, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Gerçekleri ortaya koymaya çalışır.

B) Bilimsel çevreler için yazmaktan hoşlanır.

C) Düşüncelerini yansıtırken yansız bir tutum içindedir.

D) Düşündüklerini dile getirirken öğretici olmaya çalışır.

E) Anlatımında konuşma havası vardır.

10. Okurların, bir edebî metni anlamaları, kendi yaşantılarının zenginliğiyle, özellikle de dil yetilerini kullanma güçleriyle doğru orantılıdır. Bu bakımdan bir metnin yorumlanması biraz da kendi benliğimizin yorumlanışıdır. İşte bu anlamda okuma, bir metinden her seferinde değişik tatlar almaya yönelik bir gezi, yaratıcı bir etkinliktir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Bir metnin yorumu, okuyandan okuyana değişebilir.

B) Okurlar, metne yazarının düşünmediği anlamlar yükleyebilirler.

C) Edebî metnin ölçütü, okura her okuyuşta aynı tadı vermesidir.

D) Metinlerin anlaşılmasında okurların kültür birikimi önemli bir etkendir.

E) Bir metinden tat alma, okurun bazı niteliklere sahip olmasını gerektirir.

11. Dünya, Güneş çevresindeki bir yıllık yolculuğu sırasında yaklaşık 40 bin ton uzay tozu topluyor. Teknik açıdan birer göktaşı olan uzaydaki toz parçacıklarının çapı, saç telinden bile küçüktür. Bu parçacıklardan kimileri saatte 240 bin km hızla hareket edebiliyor. Toplu iğne başı büyüklüğündeki bu toz tanecikleri bir uyduya ya da astronota çarptığında çok yakından ateşlenen bir tabanca mermisi etkisi yapıyor. Bu nedenle uzmanlar, uzay giysilerini ve uzaya gönderilen araçları binlerce göktaşı darbesine dayanıklı olabilecek biçimde tasarlıyor.

Bu parçada uzay tozlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nasıl oluştuğuna

B) Boyutlarına

C) Hızlarına

D) Çarptığında ne gibi bir etki yarattığına

E) Uzay araçlarının yapımında alınan önleme

12. Mayıstaydık. Bir banka oturmuş düşünürken birden saate baktım; saat on bire geliyordu. Park bomboştu. Havada geceleri soğuyan toprağın serinliği vardı. Çiçek ekilmiş yerlerden nemli ot, çayır kokuları geliyordu. Kavakların arkasından tostoparlak bir ay yükseliyordu. Solumuzdaki akasyanın dal uçlarından yüzümüze düşen parça parça gölgeler hafif hafif kımıldıyor, yer değiştiriyordu.

Bu parçada geçen aşağıdaki varlıklardan hangisinin özellikleri belirtilmemiştir?

A) Ot B) Toprak C) Saat

D) Ay E) Gölge

13. Bu sanatçının, bir masal büyücüsü gibi sihirli değneğini dokundurarak nice harap olmuş tarihsel yapıyı eski görkemine nasıl kavuşturduğuna tanık oldum. Yeniden can verdiği bu yapıları gördükçe bunca olumsuzluğa karşın yine de dünyanın yaşanmaya değer olduğunu düşünürüm. Yeşil Ev'in bahçesindeki tek parça mermerden yapılmış havuzun fıskiyesinden suyun sesini dinlerken hafiften çalan klasik müzik eşliğindeki kuş sesleri arasında kendimden geçerim.

Bu parçada sözü edilen sanat adamıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Eski yapıların onarımında ustalık gösterdiği

B) Yeniden düzenlediği mekânlara güzellik kattığı

C) Tarihsel yapılar konusunda bilgisi olduğu

D) Yapıların onarımında mimarlıktaki yeni akımlardan yararlandığı

E) Özgün buluşların insanda yaşama sevinci uyandırdığı

PEGEM AKADEMİ

14. Bir kadının, bir kimse ve özellikle bir yuva için çok büyük bir özveri göstermesi, büyük sıkıntılara katlanması, uzun süre çeşitli zorluklara göğüs germesi Türkçede "saçını süpürge etmek" deyimiyle anlatılır.

Bu deyimin oluşturulmasında aşağıdakilerden hangisinin söz konusu olduğu savunulamaz?

A) Yoğunlaştırarak anlatma
B) Somut duruma getirme
C) Karşılaştırmaya başvurma
D) Sözcükleri gerçek anlamı dışında kullanma
E) Benzetmeden yararlanma

15. Yazar bu yapıtında, yüreklere dokunan, yüreklerdeki telleri titreştiren bir tutum takınıyor. Sözcükleri seçerken kılı kırk yarıyor. Söyleyiş ve biçim açısından yapıta kendi damgasını vuruyor. Sözcüklerin uzak ve yakın anlamlarından ustaca yararlanıyor. Bu da anlam ve anlatım bakımından yapıtına yoğunluk kazandırıyor. Bu yoğunluk kimi yerlerde benzetmeler, karşılaştırmalarla somutlaştırılıyor.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yapıtını, okuru etkileyecek bir biçimde oluşturduğu
B) Herkesin anlayabileceği yalın bir anlatımının olduğu
C) Anlatımında çeşitli yöntemlerden yararlandığı
D) Dili başarılı bir biçimde kullandığı
E) Çalışmalarında çok titiz davrandığı

16. Genellikle sabah erken kalkıp yazıyorum kitaplarımı. Mutlaka şöyle bir ortamda yazarım, diye bir düşüncem yok. Ama her gün, iki elim kanda bile olsa masanın başına oturuyorum. Çünkü yazmanın en iyi yolu, bir an önce yazmaya başlamak. Sloganım şu: "Düşünme, yaz!" Yazmaya başlayınca düşünce geliyor zaten.

Bu parçada, sözü edilen sanatçının hangi özelliğine değinilmemiştir?

A) İlginç konuları işleme
B) Daha çok belirli saatlerde yazma
C) Çalışma koşullarını önemsememe
D) Yazacaklarını bir an önce kâğıda dökmek isteme
E) Yazmayı bir tutku hâline getirme

17. Kanımca ülkemizdeki çocuk kitabı yazarlarının büyük çoğunluğu başarılı. Günlük hayatla ilgili eğitici öykülerden tutun da tarihe, doğaya ilişkin ya da ansiklopedik bilgilerle donatılmış çocuk kitaplarının çizimleri ve sunumları da çarpıcı ve göz alıcı; çocukların ilgisini canlı tutacak nitelikte. Bir çocuk kitabında çizimler ve renkler neredeyse kitabın içeriği kadar önemlidir. Çünkü ilk bakışta çocuğun ilgisini bunlar çeker; çocuk önce bakar, sonra okur. Bütün bunlar göz önüne alındığında bizdeki çocuk kitaplarının başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

Bu parçada ülkemizdeki çocuk kitaplarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yaşama ilişkin yol gösterdiğine
B) Çeşitli konularda aydınlatıcı olduğuna
C) Etkileyici bir yönünün bulunduğuna
D) İçeriğinin tek boyutlu olduğuna
E) Şekilleri ve renkleriyle ilgi çektiğine

18. Hâlâ dolmakalemle yazıyorum. Defalarca yazdıktan sonra, artık bu sayfa oldu, dediğimde bilgisayara aktarıyorum. Her gün aksatmadan çalışıyorum. Ne var ki elimden çok iş çıkmıyor. Hastalık derecesindeki hassasiyetlerim yüzünden oldukça yavaş yazıyorum.

Bu sözleri söyleyen sanatçı aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Kendine özgü bir çalışma yöntemi olan
B) Yazdıklarını yayımlamaktan kaçınan
C) Titiz çalışan
D) Belli bir iş disiplini olan
E) Az ve öz üreten

19. Dil, insanın en temel gereksinimlerinden biri olan iletişimi sağlar. Dilin, söze dönüşebilmesi, onun doğal bir biçimde öğrenilmesini zorunlu kılar. Dile yatkınlık, genetik bir özellik olmasına karşın, gerçekleşmesi kültürel bir süreci, daha doğrusu bir öğrenme sürecini gerektirir. İşte dilbilim, insana özgü dil yetisiyle, bu yetinin farklılaşmasından kaynaklanan dilleri, bunların zaman içinde uğradıkları değişimleri ve işleyiş biçimlerini inceleyen bir bilim dalıdır.

Bu parçada dille ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) İnsanlar arası ilişkilerde rolünün olduğuna
B) Gelişiminin neye bağlı olduğuna
C) Söze dökülmesinde neye gereksinim duyulduğuna
D) Bilim olarak hangi konuları ele aldığına
E) Değişmesi güç bir kurallar dizgesi oluşturduğuna

PEGEM AKADEMİ

20. Bilimsel bilginin uygarlığın temelini oluşturduğu günümüzde, yabancı dilin önemi görmezlikten gelinemez. İyi temellendirilmiş bir Türkçeyle desteklenen ikinci, üçüncü bir dil öğrenme, yeni dünyalara kapımızı aralayacak; bilgiye, bilime ulaşmamızı kolaylaştıracaktır. Öte yandan, yabancı dil öğreniminde sözlüklerin ayrı bir yeri vardır. Sözlükler salt sözcüklerin sıralandığı kitaplar değildir. Onlarda aranan başka özellikler de vardır. Kullanımdaki yabancı dil sözlüklerinin eksikleri arasında Türkçe açıklamalarındaki özensizlik başta gelmektedir. Açıklamalar, Osmanlıca denen Arapça, Farsça karışımı sözcüklerle yapıldığından onları anlamak için çoğu kez ayrı bir Türkçe sözlüğe gerek duyulmaktadır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

A) Sözlük kullanılmadan yabancı dil niçin öğrenilemez?

B) Yabancı dil öğrenmenin sağlayacağı yararlar nelerdir?

C) Türkçe sözlükler, yetersiz yabancı dil sözlüklerine nasıl yardımcı olmaktadır?

D) Yabancı dil sözlükleri hangi bakımdan eleştirilmektedir?

E) Günümüz uygarlığının temel dayanağı nedir?

21. Öykünme (taklit), sanatçının çıraklık döneminde gerekli bir şeydir. Çalışmaları ürüne dönüştürülmüş olsun olmasın, her sanatçı, her edebiyatçı böyle bir süreçten geçmiştir. Denilebilir ki öykünme imrenmenin bir ileri aşamasıdır. İmrenme sanatçı olmaya, öykünme de sanat üretmeye yöneltir insanı. Sonrasında ya vazgeçer insan öykünmeden ya da inat eder, sürdürür. Sürdürenler gün gelir yapılmış bir şeyi yeniden yapmanın anlamsız olduğunu fark eder. Özgün olanı, yani farklı olanı veya daha iyisini yapmaya koyulursa amacına ulaşır; ama öykünmeye devam ederse o bir sanatçı olmaz bir zanaatçı olur, o kadar.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Her sanatçı başkalarını örnek alarak yetişir.

B) Başarıya giden yol, çabalarını sabırla sürdürmekten geçer.

C) Sanatta başkalarına özenme bir alışkanlık durumuna dönüştürülmemelidir.

D) Başarılı bir sanatçı, gözleme ve araştırmaya öncelik vermelidir.

E) Var olan sanat eserlerinin benzerlerini üretenler gerçek bir sanatçı sayılmazlar.

22. Okumak, "Peki ya böyle olsaydı?"dan yola çıkılarak yapılan bir zihin güçlendirme, ruh tazeleme etkinliğidir. Aynı zamanda başka bir benliği tanımak, onunla aynı yöne gitmektir. Okurken, okunan metinle okur arasında duygusal bir bağ oluşur. Okumaya kendini kaptıran okur, kendi benliğinden çıkıp okuduğu karakterin dünyasında bir yere yerleşir, bir rüya gibi. Bu garip gerçeklikle neyin ne olduğu, yaşamın ve insanın bütün karmaşıklığı, bilinmezliği sanki daha kolay anlaşılır. Yaşam, okurun karşısına daha önce hiç görünmediği bir biçimde çıkar ve okurun bir daha onu öyle görebilme olanağı yoktur.

Bu parçadan okumayla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) İnsana değişik bakış açıları kazandırır.

B) Okurun hiç düşünemeyeceği farklı durumlarla karşılaşmasını sağlar.

C) Sorunlarımızı çözmenin en etkili yoludur.

D) Yaşamı ve başkalarını daha iyi tanımamıza yardımcı olur.

E) Okur, okuduğu kitapların kişileriyle özdeşleşir.

23. Doğru beslenme, aslında basit bir matematik problemidir. Ama her bünye için ayrı toplamalar ve çıkarmalar yapılması gerekir. Uzmanlar: "En iyi beslenme yöntemi, yaşamı en az kaloriyle sürdürmektir." diyor ve hemen ardından ekliyorlar: "Ama herkesin kendine göre bir 'en az kalori eşiği' yani bir gereksinim sınırı vardır. Bu sınırın altına düşmemek gerekir. Kas, kemik, organ hatta gerekli oranda yağ dokusunu koruyacak biçimde, en düşük miktara yakın ölçüde besin tüketerek yaşamak gerekiyor. İşte bunu başardığınızda ömrünüz uzuyor. Eski bir arkadaşınızla karşılaştığınızda arkadaşınızın çok sağlıklı ve iyi göründüğünüzü söylemesi, ömrünüzü daha da uzatıyor; çünkü ruh sağlığınız korunmuş oluyor."

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Zayıflık her zaman için sağlık demek değildir.

B) Besin tüketimi belirli ölçülere göre olmalıdır.

C) Bedensel sağlıkla ruhsal sağlık arasında bir ilişki vardır.

D) Fazla kalori almaktan kaçınılmalıdır.

E) Her kişinin kalori ihtiyacı farklı olabilir.

PEGEM AKADEMİ

24. Bu resim sergisini gezerken gördüğüm her tablodan anlatılmaz bir tat aldım. Bir şiir okuyan, bir ezgi dinleyen insan neler duyar, neler düşünürse ben de onları duydum, onları düşündüm. Tabloların bazılarında biçimle renkler arasında uyum, bazılarında da daha nice yıllar sürecek olan bir çekişme var. Ben bu tür tablolarda biçimin her zaman için önde olması gerektiğini düşünüyorum. Rengin en baştan çıkarıcı, en güzel kullanılmış olduğu bir tabloda bile...

Bu parçaya göre, sergideki resimleri gören kişinin düşünceleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Renklerle, istenenin gereği gibi anlatılamadığına inanmaktadır.

B) Resimlerin kişide estetik hazlar uyandırdığını düşünmektedir.

C) Renklerden çok biçime önem verdiğini belirtmektedir.

D) Çeşitli sanat dallarının kişide benzer etkiler yarattığına inanmaktadır.

E) Tabloların farklı nitelikler taşıdığını düşünmektedir.

25. Gazetecilikte kimi kurallar vardır: dürüst olmak, dostlarınla ya da başkalarıyla olan ilişkilerini yazıya yansıtmamak, soracağın soruların nerede başlayıp nerede biteceğini bilmek... Bunları öğrenmeden yazdığın yazılar, bana göre, gazetecilikle bağdaşmaz. Ben kimse için, yazmasın, demiyorum. Ama gazeteciliğe hevesli misin, öyleyse işin mutfağına gir; biraz araştır, oku, bu mesleğin inceliklerini öğren.

Bu parçada gazetecilik yapacaklara önerilenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Özel yaşamın gizliliğini korumak

B) Mesleğine özgü temel bilgileri edinmek

C) Doğruluktan ayrılmamak

D) Haberleri hazırlarken seçici davranmak

E) Neyi, hangi amaçla yazacağını önceden belirlemek

26. Okunacak o kadar çok şey, görülecek o kadar çok yer var ki çalışırken, onlara ayırmam gereken zamanı kullanarak kendime haksızlık ediyormuşum gibi geliyor. Çünkü genel yayın yönetmenliği, bir sürü ayrıntı demek. Çalışanların sorunlarıyla ilgilenmek demek. "Bana ne!" diyerek genel yayın yönetmenliği yapılamaz. Çalışanların ailelerinin dertleri bile senin dertlerin oluyor. Sonra bir sürü iş var, onlara da eğilmek gerek. Haberi kaç sütunda verelim? Promosyon olarak ne verelim? Bunlar, benim bundan sonraki yaşamımda oturup da uğraşmak istemediğim şeyler. Çünkü okumak istediğim kitaplar, görmek istediğim filmler, tiyatrolar, gitmek istediğim yerler, sohbetine doyamadığım dostlar ve yaşayacağım sevgim var.

Bu sözleri söyleyen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kendi işiyle ilgili birtakım kararlar alması gerektiğini düşünmektedir.

B) Ömrünün kalan bölümünde dilediği şeyleri yapmak istemektedir.

C) Ağır yaşam koşulları nedeniyle çok yorulduğundan yakınmaktadır.

D) İş yaşamının özel yaşamı engellediğinden söz etmektedir.

E) Birlikte çalıştığı kişilerin sorunlarıyla ilgilenmek zorunda olduğunun farkındadır.

27. Onun öykü serüvenine baktığımızda, öykülerinin yükselen değil, düşen bir başarı grafiği izlediğini görürüz. İlk öykülerindeki yoğun şiirsel dil, sonrakilerde tümüyle konuşma diline dönüşür. Son iki kitabı, usta bir öykücünün elinden çıkmış, sıradan öyküler içerir. Artık özgünlük arayışları, yazma sıkıntısına dönüşmüştür. O da yazma serüvenini öyküleştirir. Sonuçta yazma sıkıntısı ve özgünlük arayışları, öykünün kendisi olmaya başlar. Bu kurgu ve mekaniklik ise öykülerdeki sıcaklığı, içtenliği örter.

Aşağıdakilerden hangisi, parçada konuşan kişinin, sözünü ettiği yazarla ilgili görüşleri arasında yer almaz?

A) Öykülerinin niteliğinde zamanla zayıflama olduğu görülmektedir.

B) Sanatındaki başarısı, çalışmalarının verimli olduğunun göstergesidir.

C) Kimi öyküleri yetkin bir yazardan beklenmeyecek kadar basittir.

D) Başka yazarlara benzememe gayreti, onu yenilik yaratma çabasına yöneltmiştir.

E) Öykücülüğünün ikinci döneminde kendi yaşamından esinlenmiştir.

PEGEM AKADEMİ

28. Günlükler, yazan kişinin hem kendisiyle hem yaşadığı dönemle hem de o günlükleri okuyacak olanlarla kurduğu içtenlikli bir diyalogdur. Bu yazarımız da günlüklerinde her şeyi olduğu gibi yazıyor. Düş kırıklıklarını, öfkelerini, sevinçlerini, karşılaştığı ilginç olayları ve kişileri anlatırken "kendisini kendisi yapan" süreci de bizimle paylaşıyor: sevdiği kahvehaneler, girdiği polemikler, evin akan damı, hakkında yazılanlarla ilgili kişisel yorumları, gördüğü rüyalar, her şey... Bu günlükleri okurken zaman zaman gülmekten katılıyorsunuz zaman zaman da onunla birlikte ağlıyor, birilerine kızıyorsunuz.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Günlük yaşamın çeşitli ayrıntılarına yer verdiği
B) Kişiliğini biçimlendiren etkenlere değindiği
C) Düşüncelerini içinden geldiği gibi anlattığı
D) Anlattıklarıyla okurlarını etkilediği
E) Yaşamının akışını değiştirmeye çalıştığı

29. Bu şairimizin büyük bir titizlikle yazdığı şiirleri giderek yetkinleşip olgunlaşıyor. Her kitabı bir öncekini aşıyor, derinleştiriyor, bütünlüyor. Okurun duyarlığını geliştiriyor. Böylece çağının, toprağının, insanının tarihi oluyor onun şiiri. Sessiz, usul usul akan, kişisel ve toplumsal bir tarih.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen sanatçının yazdığı şiirlerin bir özelliği <u>değildir</u>?

A) Zaman içinde gelişme
B) İnsanı, yaşadığı dönemin havası içinde yansıtma
C) Özenle oluşturulma
D) Değişik konuları işleme
E) Okuyanın sezme ve anlama gücünü etkileme

30. "Mükemmel"in peşine düşmüş her birey için yaşam zordur. Böyle bir tutum içinde olanlar, kendi yaşamını ve çevresindekilerin yaşamını zorlaştırır. Çünkü onlar bir tür ulaşılmazın peşine düşmüşlerdir. Bunun için, ulaşma aşaması onlara keyif verir, onun uğruna mücadele etmekten zevk alırlar. Divan edebiyatı şairleri gibi, sevgili değildir onların derdi, sevgiliye kavuşma yolunda çektikleri cefadır.

Bu parçaya göre kusursuzu arayanlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Her yönden yetkinliğe erişmeleri uzun zaman alır.
B) Kusursuzu ararken, yaşamı güçleştirirler.
C) Kusursuzu arayanlar, yakınındakilere de sıkıntı verirler.
D) Kusursuzu bulmaları neredeyse olanaksızdır.
E) Amaca ulaşmaktan çok, harcadıkları çabayı önemserler.

31. Bu şairimizin hiç unutamadığım özellikleri alçakgönüllülüğü ve hoşgörüsüydü. Edebiyatla uğraşmanın sürekli çalışmak olduğunu düşünürdü. Bazen ben birinin şairliğini beğenmediğimi söylesem, "Söylenme, yıllardır şiir yazar o. On tane bile iyi dizesi olsa, birini şair olarak nitelemek için yeterlidir bu." derdi.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisiyle <u>nitelendirilemez</u>?

A) Emeğe saygı duyan
B) Kendini olduğundan aşağı gösteren
C) Yeterince tanınmamış olan
D) İyimser olan
E) Anlayışlı davranan

PEGEM AKADEMİ

32. O benim yalnızca sevdiğim, beğendiğim bir şair değil, en yakın dostumdu. Kırklı yıllardan doksanlı yıllara kadar süren bir dostluk... Şiirlerinde her zaman canlı, hareketli, coşkulu... Her zaman yeni duyarlıklar arayan... Belki, çok yazmayan ama her dizesi ışık veren, insanın içine işleyen, etkin, kalıcı...

Bu parçada sözü edilen sanatçı ve şiirleri, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Heyecan veren
B) Okurun tepkilerini önemseyen
C) Duygusal nitelikler barındıran
D) Uzun süre unutulmayan
E) Yol gösteren

33. Öfkeye kapıldığınızda öfkenizi ya bağırıp çağırarak çevrenize yansıtacaksınız ya da kendinizi frenleyerek bastıracaksınız ve gülümsemeyi sürdüreceksiniz. Çalışmalar, her iki yaklaşımın da sağlık açısından zararlı olduğunu gösteriyor. Öyleyse ne yapmalı? Öfkenizi serbest bırakmalısınız ama kontrollü olarak. Bu nasıl olacak? Sorunu belirleyip onu akılcı bir çözüme kavuşturmayı deneyerek... Örneğin birisine sinirlendiyseniz onunla kararlı olarak ama saldırgan olmayan bir tarzda konuşmalısınız. Ya da sizi ne öfkelendiriyorsa olanağı varsa buna hazırlıklı olmak, daha iyisi ondan uzak durmak, doğru bir yol olarak öneriliyor.

Bu parçada, öfkelenmeyle ilgili olarak önerilenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Bir daha oluşmaması için önlem almak
B) Yaratan kişiyle sakin ama kesin bir tavırla konuşmak
C) Öfkesini denetimli olarak dışa vurmak
D) Ortaya çıktığında yapılacakları belirlemek
E) Hiçbir şey olmamış gibi davranmaya çalışmak

34. Bugün çoğu yazarımız günlük deyince yalnızca kişisel duygularını yazmayı anlıyor, çağına tanıklık etmek yerine. Oysa günlükler, edebî bir tür olmanın dışında hem yazarların edebî duruşlarını hem de tanıklık ettikleri dönemi anlamamızın birincil araçlarındandır. Buna göre, özellikle genç yazarlarımızın dikkatle okuması gereken yapıtlardır günlükler. Günlük tutmanın kültürel bir alışkanlık olarak toplumumuzda yeterince yer edinmemiş olması, edebiyatımızda bu türün zayıf kalmasına neden olmuştur.

Bu parçada günlüklerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Yalnızca yazarın yaşamını yansıtmasının yanlış olduğuna
B) Yazmaya yeni başlayanlar için yararlı bilgiler içerdiğine
C) Özel yaşama ilişkin olanların, okurun ilgisini çekmediğine
D) Çok yazılan bir tür olmadığı için gelişmediğine
E) Yaşanan dönemle ilgili bilgiler içerdiğine

35. Büyük ozanımız Cahit Sıtkı Tarancı'nın aynı zamanda bir öykücü olduğunu biliyor musunuz? Hemen belirteyim, öykü yazarı olarak bir Oktay Akbal ya da Orhan Kemal değildir. Ama kendine özgü bir biçemi, kendine özgü bir kurgu yaklaşımı, kendine özgü bir anlatı evreni olan özgün bir öykücü olduğu da kuşku götürmez bence. "Gün Eksilmesin Penceremden"de yer alan kırk üç öykünün en az dörtte üçü tanıklık etmektedir buna.

Bu parçaya göre Cahit Sıtkı Tarancı ve öyküleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kendinden önceki sanatçıları izlenmeye değer bulmadığı
B) Başkalarından farklı bir anlatım biçimi olduğu
C) Çoğunun benzer nitelikler taşıdığı
D) Kimi yazarlar kadar yetkin olmadığı
E) Öykülerini yapılandırırken değişik bir yol izlediği

PEGEM AKADEMİ

36. Bakarsınız sıradan bir insandır. Yükseköğrenim görmemiş, doktora yapmamış, yurt dışında yaşamamış, dünyayı dolaşmamıştır. Ama yaşama bakışına, olaylara yaklaşımına, bilgisine, görgüsüne, değerlendirmelerine hayran kalırsınız; gerçek bir aydındır. Bağnazlıktan uzak, düşüncelere saygılı, irdelemeyi, tartışmayı, değerlendirmeyi, paylaşmayı bilen, toplumsal konulara kişisel çıkarları açısından bakmayan, insanlara sevgiyle, anlayışla yönelen bir insan...

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen kişinin özelliklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Kimseyi kırmamak için, tartışmaktan kaçınan

B) Çevresindekilerce beğenilip sevilen

C) Bilgilerini ve birikimini başkalarına aktaran

D) Eski ve tutucu düşüncelere bağlı kalmayan

E) Başkalarının görüşlerine karşı hoşgörülü olan

37. Resim yaparken kendime sorduğum tek bir soru vardır: "Bunu da yaptım peki ya bundan sonra?" Sürekli kendimle yarışırım. "Ben ne kadar iyi bir ressamım." dediğim zaman tükendim demektir. Her resmimin bir hikâyesi var, canım istedi de yaptım diye bir şeyi kabul edemem. Oturur düşünürüm, zihnimde planlarım, ondan sonra tuvale aktarırım ve resim ortaya çıkar. Bir resim bir defa yapılır, aynısını yapmak benim için mümkün değil.

Böyle diyen bir sanatçı için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ürettikleriyle yetinmediği

B) Yapacaklarını önceden tasarladığı

C) Kendini yinelemediği

D) Kendince bir çalışma yöntemi olduğu

E) Hiçbir akıma bağlanamadığı

38. Fotoğraf çekme üzerine değişik görüşler ve düşünceler vardır. Söz gelimi bir fotoğrafçı fotoğrafın belgesel değil, sanatsal, sezgisel ve şiirsel yanlarının olduğunu söylüyor. Bir başkasıysa fotoğrafın, dünyamızın hem görsel hem de düşünsel iz düşümü olduğunu belirtiyor. Bu açılardan bakıldığında fotoğraf çekerken neyi anlatmak istiyor ve ne hissediyorsak ona bakan da aynı şeyleri hissetmeli. Bunu yaparken ışık bize yardımcı olacaktır. Örneğin şu gördüğünüz deniz manzarasını çekerken sadeliği, sessizliği anlatmaya çalıştım. İstedim ki insanlar bu fotoğrafa bakarken kendini oradaymış gibi hissetsin, biraz rahatlasın. Bu fotoğrafı çekerken akşam ışığı bana gereken desteği verdi. Siz de önceden düşünün, çerçeveleme yaparken görüntünün, düşündüklerinizi yansıtması için çaba harcayın.

Bu parçadan fotoğrafçılıkla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) İşlevsellik açısından farklı boyutları olduğu

B) Yararlanılan ve göz önünde bulundurulan temel etkenin ne olduğu

C) Görüntülerin, algılayışımızın bir yansıması olduğu

D) Yaşamın birbirini izleyen evrelerine tanıklık ettiği

E) Görüntüyü saptamanın incelikli bir iş olduğu

39. Roman, okurlarına birtakım incelikler, alışkanlıklar kazandırır. Okur, romandaki duymaya alışkın olmadığımız seslere kulak verirken okurların en yalnızıdır. Aileden, arkadaşlardan, gündelik uğraşlardan, her şeyden ve herkesten birkaç saatliğine de olsa uzaklaşarak kendi içine çekilir kişi bir kitabı okurken. Hele ki sarmışsa okuduğu roman, okurun gözü başka kimseyi görmez. Bu yanıyla bir "sırdaşlık"tır insanın sevdiği bir romanı okurken hissettiği. Okurlar bu sırra ortak olmak için romandaki herkese zihinlerinin ve yüreklerinin kapılarını açık tutmuşlardır.

Bu parçada roman okumayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden <u>söz edilmemiştir</u>?

A) Yaşamda ayrımına varılamayan gerçekleri sezdirdiğinden

B) Okurun kendini daha iyi tanımasına olanak sağladığından

C) Beğenilen bir romanın okur üzerindeki etkisinden

D) Romanı gereği gibi anlayabilmek için çaba sarf edildiğinden

E) Okurun kendini yeni bir dünyanın içinde bulduğundan

PEGEM AKADEMİ

40. Roman tekniğine bütünüyle hâkim. Yapıtlarının her birinde farklı anlatım biçimlerini anımsatan bir havanın olması, çevirmen olarak işini güçleştirdi. Dilinin zenginliğini yansıtabilmek için, İtalyanca gibi zengin bir dilde bile güçlüklerle karşılaştım. Ama çeviri sırasında karşıma çıkan sorunları çözmeme yardım ettiğini, bana önerilerde bulunduğunu söyleyerek çevirmenlere ne kadar değer verdiğini de belirtmek isterim.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın bir özelliği değildir?

A) Anlatımda çeşitliliği önemseme
B) Çevirmenlere yol gösterme
C) Başkalarına benzememeye çalışma
D) Romanı oluşturan ögeleri ustaca kullanma
E) Dilin olanaklarından yararlanabilme

41. Edebiyat tarihçisi ve eleştirmen olan yazar Ian Walt, 18. yüzyıl İngiliz edebiyatının önde gelen romancılarından Defoe, Richardson ve Fielding üzerine incelemeler yapıyor. Bu isimlerin, modern roman geleneğinin oluşmasındaki rollerini tartışıyor. Araştırmasını, Batı tarihini belirleyen olayları, toplumsal oluşumları ve ekonomik durum gibi çeşitli dış etkenleri göz önüne alarak yapan yazar, bunların modern roman üzerindeki etkilerini okurlara sunuyor.

Bu parçada anlatılan yazara ve onun çalışmalarına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Çağdaş romanı, içinde oluştuğu öteki koşullarla birlikte değerlendirdiğine
B) İncelemelerini tanınmış sanatçılar üzerine yaptığına
C) Mesleki açıdan iki alanla ilgili olduğuna
D) İncelediği yazarların çağdaş romana katkıda bulunduğuna
E) Daha önce bilinmeyenleri gün ışığına çıkardığına

42. Bir süredir öyküler yazmayı deniyordum. Bunları kitaplaştırmak gibi bir amacım yoktu. Akşam bilgisayarın başına geçip öykülerimi yazarken hayal dünyasında gezinmek, günlük yaşamın yavanlığından kurtulmak istiyordum. Onu yaptım. Böyle yaptığımda sabahları daha mutlu, daha çok şey öğrenme isteğiyle uyanıyordum. Kendi kendime yetiyordum yani. Bir de zamanın olgunlaştırmasına bıraktım öykülerimi, hemen kitap olsun istemedim.

Bu parçada konuşan kişi, öykücülüğü ve öyküleriyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinmemiştir?

A) Yazmanın kendi üzerindeki olumlu etkilerine
B) Yazmaya başlarkenki amacına
C) Yazmanın haz veren, çekici bir iş olduğuna
D) Neden hemen kitaba dönüştürmediğine
E) Yayımlamada hangi sıkıntılarla karşılaştığına

43. Gerilim romanı yazan biri, okurun kalbini avuçlarında hissetmeli; her cümlede, okurunun artan kalp atışını duymalı. Bu, yazarlık kumaşınızda olması gereken bir özellik. Gerilim, aynı zamanda kurgunun da ön plana çıktığı bir tür. O nedenle gevezelik edemez, istediğiniz gibi uzatamazsınız metni. Çünkü o zaman avucunuzdaki kalbin atışı yavaşlar. Bizde gerilim türü pek gelişmemiştir. Nedenini bilmiyorum. Belki de kültürümüzle, toplumumuzun yaşam biçimiyle ilgilidir.

Bu parçada gerilim romanının özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Her düzeyden okura seslenecek bir anlatıma yer verilmesi
B) Olayların oluşturduğu çatının önem taşıması
C) İşlevsiz ayrıntılara yer verilmemesi
D) Heyecanın dozunun önem taşıması
E) Okurunu heyecanlandıran bir yapısının olması

PEGEM AKADEMİ

44. Yazarlık hep içimde taşıdığım, derinlerde bir yerlerde olgunlaşıp zamanı gelince kendi kendine ortaya çıkacak bir hevesti sanırım. Bu heves, ilk belirtilerini lise yıllarındaki okul gazetesine ya da duvar panolarına yazdığım yazılarda kendisini göstermişti. Daha sonra gerçeküstü olayların anlatıldığı kısa öykü denemelerim oldu. Fakat cesaretsizlik, bunların bir köşede unutulmasına yol açtı. Bir gün aklımdan geçenleri küçük kâğıtlara not almaya başladım. Bunları, tanıdıklarıma okuttuğumda çok ilginç bulduklarını söylediler, bu yazıların hangi yazara ait olduğunu sordular. Benim yazmış olduğum düşüncesi o an için pek çoğuna inandırıcı gelmedi. Sonra onlarla yaptığım görüşmeler beni heveslendirdi ve cümleler sayfalara dönüştü.

Bu parçadan, bunları söyleyen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Yazmaya öğrencilik yıllarında ilgi duyduğu

B) Lise yıllarında yazdığı öykü denemelerini beğenilmediği için ortaya çıkarmadığı

C) Öykü denemelerinde anlattıklarının, gerçekleri olduğu gibi yansıtmadığı

D) Başkalarınca, kimi yazılarının, onun olabileceğinin düşünülmediği

E) Yakınlarının yüreklendirmesiyle yazmayı sürdürdüğü

45. Bu sanatçımız çok iyi bir şair olmasına karşın şiir üzerine neredeyse hiç konuşmaz, bir şey söylemez. Kendisine sorulsa çoğu kişiye yabancı gelebilecek ve onları şaşırtacak düşünceler öne sürerek onlarda olumsuz bir etki bile yaratabilir. Ama ben hem kendisini hem şiirini çok severim. Eğer "şair kişilik" diye bir şey varsa odur.

Aşağıdakilerden hangisi kendisinden böyle söz edilen bir şairin özelliği <u>değildir</u>?

A) Şiirle ilgili farklı düşünceleri olan

B) Güzel şiirleri olduğuna inanılan

C) Sanatı üzerine konuşulmasından hoşlanmayan

D) Şiiriyle kişiliği arasında etkileşim bulunan

E) Şiir üzerine görüşlerini açıklamaktan kaçınan

46. Kendine güven duyma, insanın, çocukluk yıllarından başlayarak yaşadığı çevrede kendini ne kadar güvende hissettiğiyle ilişkilidir. Kendine güveni olmayan kişi, güveni hissedebilmek için başkalarından kabul görmeye çalışır. Ama kendini daha iyi ve güvende hissetmek için yaptıkları, onu daha çekingen ve sorumluluk alamaz hâle getirir. Yapmak istediklerini değil de yaparsa kabul göreceğini düşündüğü şeyi yapar; bu da onun kendisinden uzaklaşmasına ve kararsızlığının artmasına yol açar. Giderek başkalarına bağımlı hâle gelir. Bazen çok önemsiz kararlar için bile başkalarının önerilerine ihtiyaç duyar.

Bu parçadan güven duygusuyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Bunu duyumsayamayanların kişilikleri yeterince gelişmez.

B) Bundan yoksun kişi, başkalarının onayına gereksinim duyar.

C) Güvenli ortamlarda yetişenlerde, gerektiği ölçüde kazanıldığı görülür.

D) Bu duygunun gelişmediği kişiler toplumdan dışlanır.

E) Sorumluluk duygusuyla arasında bağ vardır.

47. Yazma ve okuma konusunda maymun iştahlıyım. Hem sanat değeri taşıyan hem de kuramsal birden çok kitabı ayrım gözetmeksizin aynı anda okuyor ve farklı konulara kafa yoruyorum. Bu, yazdıklarıma da yansıyor. Hatta üzerinde çalıştığım öykülere ara verip bir süre sonra geri döndüğümde ilgim, farklı alanlara kaymış olabiliyor. Bu yüzden o öyküyü yazmaya devam edemiyorum; çoğu zaman bir başkasına geçiyorum. Bana göre, gerektiği biçimde bir roman yazmak ise o romanı besleyen konular üzerinde uzun uzadıya ve sistemli bir biçimde düşünmeyi gerektiriyor. Bunun için, farklı konu ya da düşünceleri işleme olanağı veren öykü türünde yazmak sanırım benim "düşünce oburu yapıma" daha uygun.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerin hangisine <u>değinmemiştir</u>?

A) Okuduklarının etkisini öykülerine taşıdığına

B) Yazmada belirli bir tür üzerinde yoğunlaştığına

C) Okuma konusunda türsel bir seçim yapmadığına

D) Her zaman, aynı yapıt üzerinde onu bitirene kadar çalışmadığına

E) Yazdıklarıyla okurlarına yol göstermek istediğine

PEGEM AKADEMİ

48. Arnavut kaldırımlı daracık sokakları, avlulu ve eyvanlı evleriyle geçmişi günümüze taşıyan bir ilçe Kula. Ahşap Kula evleri ise kapı tokmaklarından cumbalarına kadar görsel bir şölen sunuyor ziyaretçilerine. Kula'nın eski mahallelerinde geleneksel Türk ve Rum evleri yan yana görülüyor. Rum evlerini Türk evlerinden ayıran en önemli özellik, giriş kapısının sokağa açılması. Türk evlerine ise duvarlarla çevrili bir avludan geçilerek girilliyor. Tescilli 595 tarihî evin bulunduğu Kula'da; Zabunlar Konağı, Palanduz, Beyler, Göldeliler ve Tamburacılar Evi başta olmak üzere insanı hayran bırakan birçok yapı bulunuyor. Beyazoğlu Evi, kapı kemerindeki 1860 tarihli Bizans kartalı ve kalem işi süslemeleriyle dikkat çekici. Eski Zafer İlkokulu da aslında Damyon Efendi'nin konağıymış.

Bu parçada Kula evleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Görenleri hangi yönüyle etkilediğine
B) Zamanın yıkıcı etkilerine
C) Yapımında kullanılan malzemeye
D) Üzerinde ne tür desenler bulunduğuna
E) Değişik topluluklara ait olanların farkına

49. Yıllardır dergilerde öykü ve yazılarıyla yer almasına karşın yazdıklarının kitaplaşmasını uzun süre bekleyen bir yazar. İyi bir yazar olmanın öncelikle iyi bir "bekleyici" olmaktan geçtiğini bilen biri. Bu ilk kitabının kapak tasarımı kusursuz. Yetkin bir dille ve özenle insanın dünyasına eğilen, başkalarının görmezlikten geldiği kalp yaralarını şefkatli bir elin dokunuşu gibi işleyen; dostluğu, sevgiyi, insanı bir anda mutlu eden küçük ayrıntıları kendine has üslubuyla anlatan bir yapıt. Bu yönüyle okuyucuyu, kitabı uzun süre elinden bırakamayacağı bir zaman dilimine sürüklüyor. Sıradan insanların hayatlarındaki sıradan sorunları, yaşamsal kaygılarını öykülerine taşırken sanatlı, süslü söyleyişlerden uzak duruyor.

Bu parçada, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İşini yaparken titizlik gösterdiğine
B) Okurunu derinlemesine etkilediğine
C) Duygusallığa önem verdiğine
D) Anlatımda yoğunluğu yeğlediğine
E) Günlük yaşamla ilgili incelikler üzerinde durduğuna

50. İnsan; yaşadıkça neyin gerçek, neyin yanılgı, neyin değerli, neyin değersiz olduğunu daha net görüyor. Yaşadıklarının, edindiğin deneyimlerin seni değiştirmesine izin verdiğin, empati kurabildiğin zaman daha mutlu ve huzurlu oluyorsun. Yaşama bakışımızın kalıcı mutluluktaki payı, çok istediğimiz bir şeyi elde etmenin kısa süreli hazzından çok daha büyük. Kendimi en mutsuz hissettiğim zamanlar, içinde bulunduğum koşullara tek bir yönden baktığım zamanlardı örneğin. Şimdi ise bazı şeylerin istediğim gibi gerçekleşmeyeceğini anladığımda o konudaki beklentilerimi değiştirmeyi öğrendim. Amaçların peşinde koşmak hayata renk veriyor ama bir amaca "bağımlı" olmamayı öğrendiğinizde de mutluluk sizi bir yerlerde yakalıyor.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçanın yazarının vereceği öğütlerden biri olamaz?

A) Bir alışkanlığından vazgeçmek istiyorsan işe, ondan bir süre uzak durarak başlayabilirsin.
B) Karşındaki gibi düşünüp bu yolla onu anlamaya çalıştığında kendini daha iyi hissedebilirsin.
C) Seni olumsuz yönde etkileyeceği düşüncesine vardığın isteklerinden vazgeçebilmeyi öğrenmelisin.
D) Olayları, kendine özgü bir biçimde değerlendirebilmelisin.
E) Tek bir noktaya odaklanarak onun, senin için olmazsa olmaz duruma gelmesine izin vermemelisin.

51. Televizyon ve İnternet'in, edebiyatı da şekillendirdiği yadsınamaz bir gerçek. Teknolojinin sunduğu görsellik, kitlelerin düşünme biçimlerini doğrudan etkiliyor çünkü. Üretilen metinler de kısa, basit içerikli ve somut biçimde sunuluyor. Anlatılan her şeyi; renk, biçim ve boyutlarıyla karşısında bulmaya alışan insanlara kitap sayfaları arasında soyut yolculuklar yapmak ağır geliyor. Bu dönüşüm sadece okurlarda değil, yazarlarda da görülüyor. *Huzur*'u, *Yalnızız*'ı, *Tutunamayanlar*'ı anlayacak okuyucu bulmak kadar Ahmet Hamdi Tanpınar, Peyami Safa, Oğuz Atay gibi yazarları bulmak da zorlaşıyor artık.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Teknoloji kullanımı, kitap okumadaki gibi bir soyut düşünmeyi gerektirmektedir.
B) Günümüzdeki edebî metinler, eskiye göre daha yüzeyseldir.
C) Görsel kültürün oluşturduğu düşünme biçimi yazarları da etkilemektedir.
D) Teknolojinin etkisiyle, daha önce yazılmış eserlerin anlaşılması zorlaşmaktadır.
E) Edebî eserlerin değişiminde, kitle iletişim araçları önemli bir rol oynamaktadır.

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE ÇIKMIŞ SORULAR

1. Günümüz müziğinin en belirgin özelliği; kısa ve basit ezgilerin, basit sözlerle birleştirilerek parça içerisinde sürekli tekrarlanmasıdır. Bundan dolayı, günümüz müziğine ait parçalar yaşa ve kültüre bağlı olmadan akılda kalabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi günümüz müziğinin parçada belirtilen özelliklerinden birisi değildir?

A) Kısa ezgilerden oluşma
B) Kolay hatırlanma
C) Tekrarlara yer verme
D) Basit sözler içerme
E) Geniş kitleler tarafından beğenilme

2. Kuzey Atlantik'te yaşayan balinalar arasında hızla yayılan bir hastalık sonucunda, bu bölgedeki balinaların sayısında büyük bir azalma oldu. Alman ve Fransız bilim insanları, ölü balinalar üzerinde yaptıkları incelemelerde, atlara özgü olduğu sanılan "erken yaşlılık virüsü" ve bu virüsün sebep olduğu kronik doku tahribatını belirlediler. Sayıları 35.000 olarak tahmin edilen Kuzey Atlantik balinalarının şu ana kadar 1000 tanesinin bu hastalık nedeniyle öldüğü tahmin ediliyor. Uzmanlar, yayılmayı sürdüren salgının, bölgede bir geminin, içindeki çok sayıda atla birlikte, birkaç yıl önce batmasıyla başlamış olabileceğini düşünüyorlar.

Parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

A) Balinalarda hastalığa neden olan etkenlerden
B) Araştırmanın kimler tarafından yapıldığından
C) Hastalıktan ölen balinaların yaklaşık sayılarından
D) Hastalığın balinalara nasıl bulaştığından
E) Hastalığa karşı alınması gereken tedbirlerden

3. Trahom, göz kapaklarında bir enfeksiyonla başlar. Daha sonra göz kapaklarında oluşan yaranın etkisiyle, göz kapakları içe doğru döner ve kirpikler gözün kornea tabakasına zarar verir. Bulaşıcı olan bu hastalığın tedavisi son derece kolay olmasına karşın dünyanın bazı bölgelerinde çok sayıda insan bu hastalık yüzünden kör olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ancak, bu hastalığın tedavisine yönelik ilaçların dünya çapında yaygınlaşmasıyla 2015 yılına kadar ortadan kalkması bekleniyor.

Parçada trahomla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nasıl geliştiğine
B) Hangi organı etkilediğine
C) Nerelerde yayıldığına
D) Ne gibi sonuçlar doğurduğuna
E) Hastalığın geleceğine

4. Bilimsel düşünceye sahip olan bir kimsenin, belli bir zihinsel disipline ulaşmış olması gerekir. Bu disiplini kazanmış bir kimse gerçeklerden yola çıkar, tek tek olayları değil, olayların arkasındaki olguları değerlendirir. Yargılarında çelişkiye düşmemeye ve aceleci olmamaya dikkat eder. Olgulara dayanmayan genellemelerden kaçınır. Şartlar ne olursa olsun hiçbir zaman önyargıyla hareket etmez.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bilimsel düşüncenin bir özelliği olamaz?

A) Gerçeklere dayalı olma
B) Tutarlı olma
C) Objektif olma
D) Herkesin kabul ettiği düşünceleri benimseme
E) Belli bir düzene sahip olma

5. Göçebe topluluklar için hayattaki en önemli amaç; ilerlemek, yol almaktır. Onlar gittikleri yerlerde hiçbir zaman yerleşmez, sadece geçici sürelerle kalırlar. Bu yüzden dilleri çok sayıda yerel dilin iç içe girmesiyle oluşan melez bir dildir. Göçebe topluluklar, şehir hayatındaki bağlayıcı kuralları tanımazlar. Şehrin dışında konaklarlar. Akşam karanlığı çöktüğünde neredeyse çadırını orada kurar, güneşin ilk ışıklarıyla çadırını sökerler.

Parçada, göçebe topluluklarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nerede konakladıklarına
B) Giyimlerine
C) Dillerine
D) Şehirlerle ilişkilerine
E) Amaçlarına

PEGEM AKADEMİ

6. İnsanlık bilimsel yöntemleri oluşturmadan önce felsefe ile uğraştı, dünyayı felsefe ile tanımaya çalıştı. "Biz kimiz? Nereden gelip, nereye gidiyoruz? Yaşamın anlamı ne? Hangi tür bilgiyi ne kadar kullanabiliriz?" gibi sorularla merakını gidermeye çalıştı. Bu sayede insanlık; sorgulamayı, gerçeğe farklı cephelerden yaklaşmayı, sınamayı, kuşkulanmayı öğrendi. Bütün bunların sonucunda bilime ulaştı.

Parçaya dayanarak felsefeyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) İnsanın kendisini ve evreni anlamaya çalışmasının bir sonucudur.

B) İnsanın bir olaya farklı açılardan bakmasını sağlamıştır.

C) Her zaman geçerli doğrulara ulaşmayı amaçlamıştır.

D) Bilimin oluşması için zemin hazırlamıştır.

E) İnsanların araştırma merakını geliştirmiştir.

7. Bir zamanlar deri çantaların üzerine gidilen şehri tanıtan resimli etiketler yapıştırılırdı. 5-20 cm uzunluğundaki bu etiketlerin bazıları dikdörtgen şeklinde, bazıları da yuvarlak olurdu. Bu etiketlerde bir ressamın elinden çıkmış gibi, grafik ve afiş tarzında desenler bulunurdu. Çantası etiketli yolcu, bir yabancı turist değilse bu, onun "Avrupa görmüş bir kişi" olduğunu gösterirdi. Bu etiketler hem çizildiği dönemin niteliklerini hem de ressamın karakterini yansıtırdı.

Parçada bahsedilen etiketlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Afiş olarak da kullanıldıkları

B) Şehirler hakkında bilgi verdikleri

C) Üzerindeki resimlerin özgün olduğu

D) Tek tip olmadıkları

E) Avrupa'da kullanıldıkları

8. 1950'li yıllara kadar, memeliler üzerine yapılan çalışmalar, basit bir dürbünle evreni tanımaya çalışmaya benziyordu. Fakat genetik şifrelerin hızla çözülmesi, bilgisayar teknolojisindeki gelişmelerin yardımıyla eski iklim koşullarının ve kıta hareketlerinin tespit edilmesi ve çok küçük parçacıklar üzerinde sabırlı çalışmalar sonucunda, kalıplaşmış bazı varsayımlar çürütülmeye başlandı.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Memelilerle ilgili genel kabul gören bazı bilgiler değişmiştir.

B) İklim koşullarının değişmesi ve kıta hareketleri, memelilerin artmasını sağlamıştır.

C) Teknolojik gelişmeler, memelilerin incelenmesinde önemli katkılar sağlamıştır.

D) Son yarım yüzyılda memelilerle ilgili bilgilerde önemli derecede artışlar olmuştur.

E) Azimle ve yılmadan yapılan çalışmalar, memeliler hakkında birçok yeni bilgiye ulaşılmasını sağlamıştır.

9. MÖ 2. yüzyılda Mısır, ürettiği papirüsü, rakibi Bergama'ya satmaktan vazgeçince Anadolu'daki yazıcılar, üzerine yazı yazmak için başka bir gereç icat etmek zorunda kaldılar: parşömen.

Bu cümleye dayanarak, aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Parşömenin papirüsten sonra kullanıldığı

B) Bergama'daki uygarlığın Mısır'dan daha eski olduğu

C) Papirüsün üzerine yazı yazılabildiği

D) Bir dönem, Mısır ve Bergama arasında ticaret yapıldığı

E) MÖ 2. yüzyılda Anadolu'da yazının bilindiği

PEGEM AKADEMİ

10. Yöredeki yoğun endüstrileşme sonucu kendilerine küsmüş olan denizin kıyısında, çınarın altında, aşırı yapılaşmanın betonunu yeşille değiştirmeye çalışan, festivallerin, resim ve heykel sergilerinin çok ilgi gördüğü bir belde burası

Bu parçaya dayanarak, sözü edilen beldeyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Endüstrileşme, deniz kirliliğine neden olmuştur.

B) Halkın gelir düzeyi düşüktür.

C) Sanat ve kültür etkinlikleri düzenlenmektedir.

D) Çok sayıda bina vardır.

E) Yeni yeşil alanlar oluşturulmaktadır.

11. Bir halkı tanımanın en kestirme yolu, onun geleneksel halk söylencelerindeki kahramanlarına, tanrılarına, tanrıçalarına bakmaktan geçer. Geçmişten bize miras kalan bu söylencelere halk, yaşam felsefesini ve değerlerini aktarır olanca çıplaklığıyla. Söylenceler nesiller boyu dilden dile, büyükten küçüğe aktarılan bir servettir. Bunlar o halkın ta kendisidir.

Aşağıdakilerden hangisi, söylencelerin bu parçada değinilen özelliklerinden biri değildir?

A) Halkın hayata bakış açısını yansıtması

B) Kuşaktan kuşağa aktarılması

C) Çeşitli sanat yapıtlarının temasını oluşturması

D) Kültür hakkında bilgi sağlaması

E) Halkın inançlarının etkilerini taşıması

12. Güneş ışınları, soğuk hava, rüzgâr, hava kirliliği, suyla sık sık temas cilt kuruluğuna neden olur. Cildimiz kuruyunca yıpranır, doğal koruyucu tabakasını, esnekliğini, pürüzsüzlüğünü, yumuşaklığını kaybeder. Bunun sonucunda kızararak, kaşınarak bu değişime tepki gösterir. Pul pul olur, sertleşir, gerginliğini yitirir. Cilt kuruluğunda öncelikle cildi nemlendirip yıpranan koruyucu tabakayı yenilemek gerekir.

Bu parçadan cilt kuruluğuyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Nasıl bir değişime neden olduğu

B) Oluşumuna nelerin yol açtığı

C) Olduktan sonra ne yapmak gerektiği

D) Belirtilerinin neler olduğu

E) Tedavisinde hangi ilaçların kullanıldığı

13. Baalbek, Beka Vadisi'nde, deniz seviyesinden 1200 metre yükseklikte kurulmuştu. Güneş Tanrısı Helios Tapınağı'nın burada olması nedeniyle Helenistik dönemde Heliopolis diye adlandırılmıştı. İmparator Augustus döneminden itibaren Roma kolonisi olan kent, en görkemli dönemini MS 2.-3. yüzyıllarda yaşamıştı. Daha sonra, sırasıyla Arapların, Selçukluların, Eyyubilerin, kısa bir Moğol istilasının ardından Memlûkların denetimine geçen kent, 1517'de Osmanlılar tarafından ele geçirildi.

Bu parçada Baalbek'le ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

A) Helenistik dönemde hangi tapınak bulunmaktaydı?

B) Hangi uygarlıklar tarafından ele geçirilmiştir?

C) En parlak dönemini ne zaman yaşamıştır?

D) Nerede ve hangi yükseklikte bulunmaktadır?

E) Şimdiki durumu nasıldır?

14. Saydam cam içinde döne döne yükselen beyaz ya da renkli helezonlarıyla hemen göze çarpan çeşmibülbül, cam sanatının özgün tekniklerinden biridir. Osmanlıca'da "bülbülün gözü" anlamına gelen bu adı, bülbülün gözündeki çizgilere benzediği için almış olabileceği söylenmektedir. İlk kez 16. yüzyılın ilk yarısında Venedik'te geliştirilen bu teknik, Venedikli cam ustalarının yanına eğitim için gönderilen bir Mevlevi dervişi tarafından 19. yüzyıl başlarında Osmanlı topraklarına getirilmiş. Beykoz'daki cam atölyelerinde çeşmibülbül yapımına 19. yüzyıl sonlarına kadar devam edilmiş.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Çeşmibülbülün farklı renklerden oluştuğu

B) Beykoz'un bir dönem cam sanatı açısından önemli olduğu

C) Venedik'in, cam tekniğinin geliştirildiği yerlerden biri olduğu

D) Çeşmibülbül tekniğinin antik çağ eserlerinde görüldüğü

E) Osmanlıların cam üretimiyle ilgilendiği

PEGEM AKADEMİ

15. Yazının henüz bilinmediği tarih öncesi dönemleri aydınlatmanın tek yolu, atalarımızdan kalan kültür kalıntılarını incelemektir. Taş, kemik, boynuz, kil gibi doğal malzemelerden biçimlendirilmiş ürünler binlerce yıl üst üste istiflenerek kronolojik bir arşiv hâline gelmiştir. Arkeologlar, insanlığın geçmişini barındıran bu arşivi tabaka tabaka gün ışığına çıkararak farklı dönemlerdeki kültürleri araştırma olanağı bulmaktadır. Toprak altında korunmuş buluntulardan, on bin yıl önce yaşamış insanların üretim teknikleri, beslenme ve barınma gelenekleri hakkında bilgi edinilebilmektedir.

Bu parçada, arkeolojik kazıların tarih öncesi kültürlerin aydınlatılmasına aşağıdakilerin hangisi bakımından katkı sağladığına değinilmemiştir?

A) Konuşulan diller
B) Yaşanan dönem
C) Kullanılan malzemeler
D) Yaşanan mekânlar
E) Tüketilen yiyecekler

16. Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde giderek artan batılılaşma hareketleri arasında pek çok şeyle birlikte Batı'dan örnek alınan soba da Avrupa görmüş devlet adamları ve aydınlar aracılığıyla getirilerek mangalın yerini almıştır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı İmparatorluğu'nda ısınma amacıyla sobadan önce mangal kullanılmıştır.
B) Osmanlı İmparatorluğu'nda, batılılaşma hareketlerinde devlet adamları ve aydınlar öncü olmuştur.
C) Batı'ya olan ilgi Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde artmıştır.
D) Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde Avrupa'dan pek çok yenilik getirilmiştir.
E) Soba, Osmanlı saraylarından önce evlerde kullanılmaya başlamıştır.

17. Anamur'un 7 km doğusunda, deniz kenarında Anadolu'daki iyi korunmuş kalelerden biri olan Mamure (Anamur) Kalesi yükselir. MÖ 3. yüzyılda Romalılar tarafından yaptırılan kale, Selçuklu Sultanı Alaeddin Keykubat tarafından ele geçirildikten sonra yeniden inşa edilir. Karamanoğlu İbrahim Bey tarafından restore ettirildikten sonra Mamure adını alan kale, 39 kulesi, büyük burçları, hendekleri ve sağlam duvarlarıyla gerçekten etkileyici bir görünüme sahiptir.

Bu parçada Mamure Kalesi'yle ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Nerededir?
B) Hangi dönemde yaptırılmıştır?
C) Yapımı ne kadar sürmüştür?
D) Bugünkü adını ne zaman almıştır?
E) Ne gibi özellikleri vardır?

18. Kapadokya'yı gezenler bilir, boyu bazen insan boyunu bazen on, on beş metreyi bulan peribacaları birtakım şekillere benzetilir. Japon, İngiliz, Fransız ve Alman turistlerin doluştuğu bir balondaysanız bu yorumların ardı arkası kesilmez. Böylesine değişik görünümlü peribacalarını gökyüzünden izlemek için sabahın beşinde kalkıyoruz. Gün boyu ısınmayla oluşacak hava akımları balonu olumsuz etkileyeceğinden günün bu ilk saatleri tercih ediliyor. Sıcak havayla doldurulan balonların her birinin sepetinde balonun iplerini kontrol edecek, daha da yükselmemiz için balonun içine sıcak hava gönderecek, dışarıdaki soğuk havayı balonun içine alıp alçalmamızı sağlayacak bir uçuş uzmanı var.

Bu parçaya dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Kapadokya'nın önemli bir turizm merkezi olduğuna
B) Sıcaklık değişimlerinin balon yolculuğunu etkilediğine
C) Peribacalarının biçimleriyle ilgili algıların kişiden kişiye değiştiğine
D) Balonla uçuşun uzmanlık gerektirdiğine
E) Yukarıdan bakılınca peribacalarının aynı boyda görüldüğüne

PEGEM AKADEMİ

19. Kakao, 3-6 metre boyunda, yüksek sıcaklık ve nem isteyen bir ağaçtır. Kendiliğinden yetiştiği ilk yer Güney Amerika'nın Ekvator bölgesi, Amazon ve Orenok nehirleri havzasıdır. Yerliler kakao ağacını bu bölgeden Orta Amerika kıyılarına götürmüşlerdir. Avrupalılar kıtaya geldiklerinde yerliler arasında kakao içmek yaygındı. İlk kez İspanyollar 18. yüzyılın sonlarına doğru bu ağacı Filipinler'e götürdüler ve orada yetiştirdiler. Daha sonraları kakao Güney Asya'nın bazı adalarına ve oradan da Afrika'ya geçti. Bugün en çok kakao üretilen kıta Afrika'dır.

Bu parçada kakaoyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Anayurdunun neresi olduğu
B) Yetişme koşulları
C) Dünyadaki yayılım alanı
D) Günümüzde en fazla nerede üretildiği
E) Hangi ülkelerde daha çok tüketildiği

20. Ülkemizde haziran ve temmuz aylarında çiçek açan okaliptüsün yaprak şekli ağacın yaşına göre değişiyor. Avustralya ağaç florasında egemen olan okaliptüsün, çoğu bu kıtaya özgü yedi yüzden fazla türü var. Bazı türler de Yeni Gine ve Endonezya'da görülüyor. Okaliptüsler bataklıkları kurutarak çevresini tarıma elverişli hâle getiriyor. Okaliptüs ormanları havanın etkilerini yumuşatarak büyük rüzgârları engelliyor, toz ve dumanı tutuyor, fırtına ve dolu zararlarını kısmen önlüyor. Odunu mobilyacılıkta, kabuk, yaprak ve tohumları da boya ve ilaç endüstrisinde kullanılıyor.

Bu parçaya göre, okaliptüsle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bulunduğu çevreye yararlı bir ağaç olduğu
B) Dünyanın çeşitli yerlerinde farklı türlerinin yetiştiği
C) Yılın yalnızca iki ayında yapraklı olduğu
D) Birçok endüstri dalında ham madde olarak yararlanıldığı
E) Yaşlandıkça yapraklarının değiştiği

21. Kültürel antropologlar, takıların yalnızca süslenme için değil, bereket sağlamaya veya kötü güçlerden korunmaya yönelik muskalar gibi farklı amaçlarla da kullanıldığını düşünmektedirler.

Aşağıdakilerden hangisi, takıların süslenme dışında bir amaçla kullanılmasına örnek gösterilemez?

A) Hititlerde tacirlerin kullandığı mühür yüzüklerin ticaretle uğraşan Hitit kadınları tarafından da kullanılması
B) Taşların kendine özgü güçleri olduğuna inanan Perslerin, dini sembolleri takılarda üçgen biçimli desenlerle simgelemesi
C) Helenistik Dönem takılarında mitolojik tanrıların simgesi olan nesnelerin kullanılması
D) Roma Dönemi'nde kadın ve erkeklerin taktığı yüzüklerin rütbe ve asalet simgesi olması
E) Selçuklularda süsleme sanatında yer alan motiflerin gerdanlıklarda da kullanılması

22. Sazangiller (Cyprinidae) ailesinin bir türü olan çapakbalığı (Abramis Brama), Avrupa ve Asya'da geniş dağılım gösteren bir tatlı su balığıdır. Gövdesi yanlardan basık ve yüksek, başı küçük, gümüş renginde bir balıktır. Göllerde ve yavaş akışlı akarsularda sürüler hâlinde yaşayan çapakbalığı, solucanlar, yumuşakçalar gibi küçük hayvanlarla beslenir.

Bu parçada, çapakbalığıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Besin kaynakları
B) Yaşam alanları
C) Fiziksel özellikleri
D) Üreme mevsimi
E) Bilimsel adı

PEGEM AKADEMİ

23. Yazmayı yazarak öğrenin. Sözcük dağarcığınızı güçlendirin. Sürekli uygulamalarla kendi sesinizi bulun. Dünyayı, gözlerinizi ve kulaklarınızı açarak dolaşın. Gözlemlerinizi sözcüklere yansıtmayı unutmayın. Yazdıklarınızda iyi olmayan bir bölüm görürseniz atın, yeniden yazın.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada iyi yazı yazabilmek için verilen önerilerden biri değildir?

A) Uygulamalar yaparak yazma yeteneğinizi geliştiriniz.

B) Bilgi birikiminize katkısı olacak yapıtlar okuyunuz.

C) Kendinize özgü bir anlatıma ulaşabilmek için çaba harcayınız.

D) Görüp işittiklerinizi büyük bir dikkatle yazıya geçiriniz.

E) Yazdıklarınızı eleştirel bir gözle denetleyerek düzeltiniz.

24. Cahit Sıtkı Tarancı, *Otuz Beş Yaş* şiiriyle edebiyatımızın ünlü şairleri arasına girmiş, Baudelaire, Verlaine gibi Fransız şairlerinden etkilenmesine karşın yaşamı boyunca hiçbir yazınsal akıma dâhil olmamıştır. "Şiirle yaşam arasındaki sıkı ilişkiye inandığım içindir ki şiiri hiçbir zaman bir düşüncenin kanıtlanması olarak düşünmedim. Şiirin yapısının gerektirdiği bu bağımsızlık, şairlerin özgürlük aşkıyla da açıklanabilir." diyen Tarancı; düz yazıları, mektupları ve öykülerinde de bu anlayışını yansıtmıştır.

Bu parçaya göre, Cahit Sıtkı Tarancı'yla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Yabancı edebiyat yapıtlarını takip etmiştir.

B) Şiirlerini yazarken kalıplara bağlı kalmamıştır.

C) Türk şiirinde önemli bir yeri vardır.

D) Yapıtlarının öğretici yanı ağır basar.

E) Farklı edebî türlerde yapıt vermiştir.

25. Sultan Sazlığı, zengin besin kaynaklarıyla, başta su kuşları olmak üzere barındırdığı yaban hayatıyla salt ülkemizin değil, Avrupa ve Orta Doğu'nun da önemli sulak alanlarından biridir. Buradaki canlılar ve bunların içinde yaşadıkları ortamın bütünündeki karmaşık ilişkiler şaşırtıcıdır. Bu özellikleriyle doğanın gücünü yansıtan, eşi bulunmaz, dev bir açık hava laboratuvarıdır. Bu nedenle değişik ülkelerden her yıl binlerce doğasever kuş gözlemcisi, bilim araştırmacısı bölgeyi ziyaret eder.

Aşağıdakilerden hangisi Sultan Sazlığı'nın bu parçada değinilen özelliklerinden biri değildir?

A) Kuşların göç sırasında konakladığı bir yer olması

B) Yaban yaşamının izlenebileceği bir ortam olması

C) Araştırma-inceleme yapmaya uygun özellikler taşıması

D) Sahip olduklarıyla kendine özgü bir niteliği olması

E) Konumu ve işleviyle uluslararası bir üne sahip olması

26. Çanakkale'de Mustafa Kemal'in karargâhının bulunduğu Bigalı Köyü'ne de gittik. Bu köyde, Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşları'nı kısa bir süre komuta ettiği küçük bir ev var. Evi de o günlerden kalan eşyaları da çok güzel korumuşlar. Mustafa Kemal'in oturduğu sandalye, çalışma masası ve az önce söndürülmüş gibi duran gaz lambası... Evin içinde çok fazla eşya yok ama evdeki her parça, dakikalarca önünde durup düşünmeye değer.

Bu parçada, Bigalı Köyü'ndeki evle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Önemlinin nereden geldiğine

B) İyi bir biçimde korunduğuna

C) İçindeki kimi eşyaların neler olduğuna

D) Dış görünüşüyle öteki evlerden farklı olduğuna

E) İçindeki eşyanın tarihî yönden değerli olduğuna

PEGEM AKADEMİ

27. Yavaş gösterilen bir film gibi, davranışları ölçülü, konuşmaları tutuk bir ozandı. Sanki o tutuk konuşmalar, şiirin dokusuna da sinmişti. Bu tutukluğun, şiirlerinde kesik kesik soluk aldığını duyumsardınız. Çünkü o, detayların insanıydı. Nesnelerin öteki yüzünü göstermek isteyen bir şiiri vardı. Tadına varabilmek için döne döne okumak gerekirdi şiirini.

Bu parçada sözü edilen şairin şiiriyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Şairin kimi özelliklerini yansıttığı

B) Kısa ve akıcı yazıldığı izlenimi yarattığı

C) Ayrıntıların önemsendiği

D) Anlayabilmek için emek vermek gerektiği

E) Kendini hemen ele vermeyen bir güzelliğinin olduğu

28. Ananas ile bilinen ilk karşılaşma, Kristof Kolomb'un Karayipler'e ikinci seyahatinde, Fuadaloupe'ta gerçekleşti. Ona, Brezilya yerlilerinin dilinde, "mükemmel meyve" anlamına gelen "anana" deniyordu. Yıllarca gemilerle yapılan ticaret ve seyahatlerle oradan oraya taşındı. Götürüldüğü her yerde, iklimi uygun olan her ülkede ananas yetiştirmeye istekli birileri vardı. Hatta zaman zaman yetiştirmeye uygun olmayan iklimlerde yaşayanlar bile baştan çıkarıcı bu meyveyi yetiştirmeyi denediler. 16. ve 17. yüzyılda seralar kurup ananas yetiştirmeye çalışanların boşa giden çabaları yıllarca anlatıldı. Avrupalılar ananasa, ilk kez tanıştığı birçok sebze ve meyvede karşılaşılan o kuşku dolu bakışla yaklaşmadı bu kez. Başta İngiltere olmak üzere Fransa ve İtalya'da da ilk tadışta çok beğenilmişti.

Bu parçada ananasla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Nasıl bir görünüme sahip olduğuna

B) Çok sevildiğine

C) İlk defa nerede rastlandığına

D) İlk tadıldığında nasıl karşılandığına

E) Nasıl yaygınlaştığına

29. Çikolatanın ham maddesi kakaodur. Kakao tropikal ülkelerde yetişen, Latince adı Theobroma cacao olan ağacın meyvelerinden elde edilir. Bu ağacın anavatanı Orta ve Güney Amerika'nın yağmur ormanlarıdır. Kakaonun ilk kez MS 200'lü yıllarda Mayalar tarafından bulunduğu, sıcak suyla karıştırılıp çeşitli baharatlar eklenerek içecek olarak kullanıldığı sanılmaktadır. Kakao dünyada en çok Batı Afrika ülkelerinde üretilmektedir. Çünkü Güney Amerika'daki kakao ağaçlarına musallat olan bazı böcekler Afrika'da bulunmamaktadır.

Bu parçada kakaoyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İlk kez kimler tarafından, nasıl kullanıldığına

B) Hangi bitkiden elde edildiğine

C) Kökeninin neresi olduğuna

D) En fazla nerede üretildiğine

E) Yetişmesi için gerekli koşullara

30. Helenistik Dönem'den kalan köprüler, tiyatrolar ve tapınaklar, Yunanlıların ileri düzeyde teknik bilgi ve beceriye sahip olduklarını gösteriyordu. Ancak Yunanlılar bunların çizim ve yapım ilkelerini anlatan hiçbir yapıt kaleme almamışlardı. Helenistik Dönem'in sonlarında, belki de siyasi hâkimiyeti giderek ele geçiren Romalıların dünya görüşlerinin etkisiyle bu anlayış kısmen değişti ve Yunan mühendisler ilginç yapıtlar yazdılar. Bu yapıtlarda, geliştirmiş oldukları makineleri tanıttılar. Makinelerin çoğu, insanları eğlendirmek amacıyla tasarlanmıştı ve günlük işleri kolaylaştırmak ya da üretimi artırmak gibi işlevleri yoktu. Yunan mühendislerin yapıtları Orta Çağ'da, diğer bilimsel yapıtlarla birlikte Arapçaya çevrildi ve kullanıldı. Ama Yunanlıların teknolojiye yaklaşımları bu dönemde de değişmedi.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Helenistik Dönem'den günümüze ne tür yapılar kalmıştır?

B) Romalılar kimlerle ticaret yapmıştır?

C) Yunanlıların makine yapmadaki amacı neydi?

D) Yunanlıların yapıtları hangi dile çevrilmiştir?

E) Yunanlıların yapıtları ne zaman başka bir ulus tarafından kullanılmaya başlamıştır?

PEGEM AKADEMİ

31. Gençler İçin Tiyatro Atölyesinde, katılımcılara önce bir konu veriliyor. Bu konunun ses, beden ve hareketlerle özgün bir gösteriye nasıl dönüşebileceği anlatıldıktan sonra, belli bir süre verilerek öğrencilerden bunlar üzerinde metinli ve metinsiz egzersizler yapmaları isteniyor. Bu süreçte, bir yandan doğaçlamalara dayalı karakterler oluşturulurken bir yandan da rol çalışmaları kuramsal bilgilerle pekiştiriliyor ve finalde küçük bir gösteri düzenleniyor.

Bu parçadan, adı geçen çalışmayla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Teorik eğitime ek olarak pratik uygulamalar yapılmaktadır.

B) Tiyatrolara oyuncu yetiştirme amacıyla düzenlenmektedir.

C) Katılımcıların kendilerini geliştirmelerine yönelik çalışmalar ortaya konmaktadır.

D) Katılımcılara bir tiyatrocuda olması gereken özellikler kazandırılmaya çalışılmaktadır.

E) Katılımcıların, ortaya koyacakları oyuna, kendilerinden bir şeyler katmaları beklenmektedir.

32. Eski Mısırlılar tarafından dünyanın ilk meyvesi olarak kabul edilen nar, sahip olduğu eşsiz özellikleriyle tanınır. Nar, Farsçada "ateş, kırmızı" anlamlarına gelmektedir. Sert bir yapısı olması nedeniyle uzun süre bozulmaz. Narda önemli miktarda kalsiyum, fosfor, sodyum, potasyum, magnezyum, demir ve çinko bulunur. Ayrıca A, B1, B2, B6 ve C vitaminleri bulunduğu için birçok hastalığa iyi gelir. Boya endüstrisinde ham madde olarak kullanılan bitkilerin başında yer alır. Narın kökünden, gövdesinden, çiçeğinden ve meyvesinden farklı renkler elde edilebilmektedir.

Bu parçada narla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Bir dildeki anlamına

B) Çeşitli vitamin ve mineralleri içerdiğine

C) Endüstri alanında kullanıldığına

D) Dayanıklılığına

E) Hangi hastalıkların tedavisinde kullanıldığına

33. Neden bir insanın uçabileceğine inanmak isteriz? Nasıl oluyor da milyonlarca insan, Peter Parker'ın Örümcek Adam'a dönüşünü izlemek için sinemalara doluyor? İnsanların çizgi roman karakterlerini bu kadar benimsemelerinin ardında yatan gerçek nedir? Bunu tek bir sözcükle açıklayabiliriz: Özdeşleşme. Her kültürde, insanlar yaşamlarını sınırsız düşlerle süsleme gereksinimi duyarlar ve kendilerinin, başkalarının eylemleri aracılığıyla onların yaşantısına katıldıklarını hayal ederler. Grafik illüstrasyonlarıyla çizgi romanlar, çizenin yarattığı dünyayla özdeşleşmeyi sağlar. Çocuklarda ve gençlerde kendini biriyle özdeşleştirme, onların etkilendikleri kişiye bakarak yaptıkları hareketlerde gözlenebilir.

Bu parçaya göre özdeşleşme ile ilgili olarak aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılamaz?

A) Başkalarının davranışları ile kendininkiler arasında ilişki kurmadır.

B) Çocuklar kendilerini, etkilendikleri kişilerin yerlerine koyarlar.

C) Çizgi roman ya da film süresiyle sınırlıdır.

D) Çizgi romanlarda, gençlerin ve çocukların kendileriyle özdeşleştirebileceği karakterler bulunur.

E) Okuyucular, çizgi roman karakterleri aracılığıyla, gerçek yaşamlarında yapamayacaklarını kendileri yapmış gibi düşlerler.

34. Mercanlarla bir mikroskobik deniz yosunu türü arasında ortak yaşam söz konusudur. Mercan dokusunun en dış tabakasının içine dizilen mikroskobik deniz yosunları, dışarıdan ışık alarak fotosentez yapar. Böylece hem kendisinin hem de üzerinde yaşadığı mercanın besinini üretir. Mercan da ona güvenli bir yaşam alanı sağlar. Suların aşırı kirlenmesi, suda bulanıklığa neden olur. Bu yüzden deniz yosunları mercanı terk ederek ışık alabilecekleri daha temiz sulara gider. Mercanlar ise en önemli besin kaynaklarını kaybettiğinden yavaş yavaş ölür. Ayrıca mercanlara rengini veren deniz yosunlarının mercanları terk etmesi, mercanların renginin beyazlaşmasına ya da saydamlaşmasına neden olur.

Bu parçaya göre, aşağıdaki genellemelerden hangisi yanlıştır?

A) Ortak yaşam sayesinde birçok türün hayatta kalma şansı artar.

B) Canlılar dünyasındaki dengenin bozulması, istenmeyen sonuçlar doğurabilir.

C) Doğada, koşullara bağlı olarak kimi değişiklikler görülür.

D) İki canlının birlikte yaşayabilmesi için bu durumdan ikisinin de olumlu yönde etkilenmesi gerekir.

E) Tüm canlılar doğadaki değişimlere uyum sağlar.

PEGEM AKADEMİ

35. Heredotos, Batı geleneğindeki ilk büyük düz yazı ustasıdır. Yazdığı kitap, günümüze kadar gelen en eski bilimsel yazılarını da içerir. Örneğin, Nil Nehri'nin sürüklediği topraklar konusundaki açıklamaları, kişisel gözlemlerinin ürünüdür. Heredotos toprak sürüklenmesindeki doğal süreçler hakkında bir genelleme yapma girişiminde bulunmuştur. Vardığı sonuçlarda hayal gücü, doğrudan gözlemlerin bir adım önüne geçmiştir. Bu yüzden Mısır'ın, vaktiyle Kızıldeniz'in olduğu gibi, bir havza olduğu yönündeki iddiası da yanlış kabul edilmiştir. Çünkü her ne kadar Nil bir zamanlar Kızıldeniz'e akıyor idiyse de artık yer bilimciler onun çok eski bir nehir olduğu kanısındadırlar. Ancak, bu hatasına rağmen Heredotos'un bilimsel araştırmalara katkısı büyüktür.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tarih yazıcılığını kimin başlattığına

B) Heredotos'un çevreyle ilgili incelemelerine

C) Heredotos'un ulaştığı bazı sonuçların bilimsel olmadığına

D) Nil Nehri konusunda bilinenlerin değiştiğine

E) Batı'daki ilk düz yazı örneklerinin günümüze ulaştığına

36. Çorba her damak tadına hitap eden evrensel bir lezzet olarak mutfaklarda özel bir yere sahiptir. Çorba sözcüğünün kökeni, Farsça "tuzlu haşlama" anlamına gelen "şûrbâ"dır. İnsanlığın avcı ve göçebe kültürden tarım kültürüne geçişinin önemli bir sembolü olarak kabul edilir. Geçmişte ana yemek olarak tüketilen çorba, artık menülerin ilk yemekleri arasında sunulmaya başlanmıştır. Bunun nedeniyse iştahı açmak, sindirim sistemini uyararak daha sonra tüketilecek yemeklerin sindirimini kolaylaştırmaktır. 20. yüzyılda özellikle Batı'da krema ve bitki yaprakları eklenerek çorbanın, bir anlamda, yemek kültüründeki statüsü yükseltilmiştir.

Bu parçada çorbayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İsminin hangi dildeki bir sözcükten geldiğine

B) Yemek listesindeki sırasının değiştiğine

C) Çeşitli toplumlarda önemli bir yerinin olduğuna

D) İnsanların yaşam biçiminin değişmesini sağladığına

E) Tüketilmesinin sağladığı yararlara

37. Dünyanın ünlü arkeolojik yapılarından biri olan İngiltere'deki Stonehenge Anıtı'nın kocaman taşlarının oraya kimler tarafından ve nasıl getirilip yerleştirildiği günümüzde hâlâ bir sır. Buranın bir tapınak mı, gözlemevi mi yoksa bir statü sembolü mü olduğu konusu da... Esrarını koruyan bu yapının yanında bulunan bir mezar, bu akıl almaz işi başaranlardan birkaçı hakkında bilgi verebilecek nitelikte. Su borusu döşemek üzere bir kanal açılırken rastlantı sonucu keşfedilen mezarda, 4300 yıl önce anıtın yapıldığı sıralarda gömüldükleri anlaşılan üç yetişkin erkek, bir genç ve üç çocuğa ait kalıntılar ortaya çıkarıldı. Mezarda bulunan kil sürahi ve başka eşyalar, 4200 - 4400 yıl öncesinde yapıldığı anlaşılan Erken Bronz Çağı kalıntıları. İncelemeler sonucunda, mezardaki yetişkin erkeklerin, anıtın iç halkasındaki mavi taşlar gibi, Galler Bölgesi'nden geldiği anlaşılmış.

Bu parçadan Stonehenge Anıtı'yla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Yakınında çıkarılan canlı kalıntılarının kimlere ait olduğuna

B) İç içe halkalar şeklinde yapılmış olduğuna

C) Hangi amaçla kullanıldığına

D) Yapı malzemesinin taş olduğuna

E) Hangi ülkede bulunduğuna

38. Ben bir işle meşgulken başka şeylerle uğraşmıyorum, o işe veriyorum kendimi. Çok detaycıyım, seçiciyim. Yaşamımın da kaliteli olmasını istiyorum, yaptığım işin de. Mükemmeliyetçiyim herhâlde hatta sağlığımı etkileyecek kadar. Bu da insanı biraz zorluyor.

Bu sözleri söyleyen kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) İşinde ayrıntılara önem veren

B) Her zaman en iyisini yapmaya çalışan

C) Kendini aşırı ölçüde işine veren

D) Her şeyi kolay kolay beğenmeyen

E) Yapamayacağını anlayınca işini yarım bırakan

PEGEM AKADEMİ

39. Elzie Crisler Segar tarafından yaratılan bir çizgi roman kahramanı olan Temel Reis, alışılanın aksine "halktan biri", sıradan bir denizci. En belirgin özelliği, ıspanak yiyerek güçlenmesi ve kötülerle, zorluklarla başa çıkması. Konserve kutusunu tek eliyle sıkıp içindeki ıspanağı bir hamlede ağzına attığında kazandığı güçle biricik sevgilisi Safinaz'ı Kabasakal'ın elinden kurtarır. Bu arada Temel Reis ile Safinaz arasında siyah beyaz filmlerdeki gibi bir aşk olduğunu unutmamak gerek. Aşıklar ayrılsalar da sonunda hep kavuşurlar. Yaratıcısının erken yaşta ölmesine karşın Temel Reis çizgi romanları bir süre daha yayımlandı. Çizgi filmleri ve sinema filmi yapıldı. Oyuncakları üretildi hatta ABD'de posta pulları basıldı. Ama Temel Reis'i bugün okumak isteyenler onun yeni maceralarını bulamıyor ne yazık ki.

Bu parçada Temel Reis ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Çizgi roman kişilerinin bilinen özelliklerini taşımadığına

B) Onunla ilgili çeşitli ürünlerin yapıldığına

C) Günümüzde yeni maceralarının yazılmadığına

D) Yaratıcısının hayatta olmadığına

E) Daha çok, reklam malzemesi olarak kullanıldığına

40. Dünyada on binden fazla türü bulunan kaktüsler radyasyondan koruyucu özellikleri olduğu için ev ve iş yerlerinde daha çok görülmeye başlandı. Susuzluğa uzun süre dayanabilen bu bitkiler, en çok, büyümeye başladıkları ilkbahar ve yaz aylarında suya ihtiyaç duyar. Nisan ve mayıs aylarında iki haftada bir üzerlerine su püskürtülmesi gerekir. Büyümeye başlayınca bu sayı haftada bire çıkarılabilir. Bol güneşe ihtiyaç duyan kaktüsler, kışın soğukta kalırsa yazın daha fazla çiçek açar.

Bu parçada kaktüslerle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Günümüzde daha çok hangi amaçla satın alınmaktadır?

B) Daha çok çiçek açması nasıl sağlanabilir?

C) Sularken dikkat edilmesi gereken noktalar nelerdir?

D) Ani sıcaklık değişikliklerinden nasıl etkilenir?

E) Tür açısından zengin bir bitki midir?

41. Günlük hayatta demirin kullanımı uzun süre sınırlı kalmış. Demirden, süs eşyası dışında, günlük hayatta kullanılan aletlerin yapımı ilk olarak Hititlerde görülüyor. Hitit metinlerinde, demir kılıçlardan, tanrı ve hayvan figürlerinden söz ediliyor. Hititler dövme tekniğiyle demir üretiyordu. Bu yöntemde iş gücüne çok gereksinim duyuluyor ve bu da demirin yaygın olarak kullanılmasını güçleştiriyordu. Hititlerin egemenliğindeki bir kavim olan Kalipler, madencilikle uğraşıyordu. Kalip demircileri, madeni tavlama ve kor hâlindeyken su verme yöntemiyle, dövme tekniğinde yaşanan sorunları çözmüşlerdi.

Bu parçada demirle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Günümüzde kullanımının en yaygın olduğu alanlara

B) Tarihî kaynaklarda hakkında yer alan bilgilere

C) Ne tür eşyaların yapımında kullanıldığına

D) İşlenmesinde karşılaşılan sorunun nasıl çözüldüğüne

E) Günlük hayatta ilk kez kimlerin kullandığına

42. Stephen Hawking, 1988'de yayımlanan *Zamanın Kısa Tarihi* adlı yapıtıyla ve onu izleyen öteki yapıtlarıyla, dünya çapında ün kazanan, Einstein'dan bu yana fizik alanında dünyaya gelmiş ikinci en ünlü bilim insanı sayılıyor. Hawking'in ününü sağlayan etkenlerin başında, düşüncelerinin bilimsel önemi kadar, onları popüler dile çevirmeyi başarması da geliyor. Bu özelliğiyle o, felsefeci ve sanatçı kimliği de kazanıyor. Düşüncelerine milyonlarca insanın ilgi göstermesi de bundan kaynaklanıyor.

Bu parçadan Stephen Hawking'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Düşüncelerini herkesin anlayabileceği biçimde açıkladığı

B) Başka bir bilim insanıyla ortak özelliği olduğu

C) Bilimsel kimliği dışında başka özelliklere de sahip olduğu

D) Tutumunun kimilerince yanlış değerlendirildiği

E) Önemli bilimsel çalışmalar yaptığı

PEGEM AKADEMİ

43. Glokom, göz içi basıncının artması sonucunda ortaya çıkan bir göz hastalığıdır. Kırk yaşını geçenler, yüksek tansiyonu olanlar ve şeker hastaları, glokom bakımından büyük risk altındadır. Bu risk, ileri derecede miyop olanlarla ailelerinde glokom bulunanlar için de söz konusudur. Gözde basınç artışına bağlı olarak zedelenen görme sinirleri, görüntüleri beyne bozuk olarak göndermeye başlar. Böylece görme kaybı başlar, hastalık körlükle sonuçlanabilir. Uzmanlar, glokomun erken evrede herhangi bir belirtisinin olmadığını, bu nedenle hastaların çoğunun görme kaybına uğradığını, bunun da tedavi edilemeyeceğini belirtmektedirler.

Bu parçada glokomla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Görme kaybının nasıl oluştuğuna
B) Tedavi sırasında nelere dikkat etmek gerektiğine
C) Kimlerde daha çok görüldüğüne
D) Ortaya çıkma nedenine
E) Başlangıç aşamasında fark edilemeyeceğine

44. Çevirisini yapacağım kitabı seçmekte zorlanırım. Öncelikle metnin içine girip giremediğime bakarım. Satır aralarını okuyup okuyamadığıma... Üslubunu, dil örgüsünü, anlatılmak isteneni eksiksiz aktarıp aktaramayacağıma... Bunların yanında çok dağılmamaya, metne bağlı kalmaya önem veririm. Çünkü bizim kuşağımız için bunlar, dikkat edilmesi gereken noktalardı. Kitap alınırken onu kimin çevirdiğine de bakılırdı; Eyüboğlu çevirisi, Şipal çevirisi denirdi. şimdiyse dil bilmek, çeviri yapmak için yeterli görülüyor ne yazık ki!

Bu sözleri söyleyen çevirmen aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Alanında başarılı olduğunu savunan
B) Çevirdiği metindeki anlatım özelliklerini yansıtmaya özen gösteren
C) Çeviri yapmanın hafife alınmasından yakınan
D) Çevireceği kitabı kimi ölçütlere göre belirleyen
E) Yapıtı, anlam kaybına yol açmadan çevirmeye çalışan

45. Kimi yönetmenler ızdırap çekerek film yapıyorlar; o gerginliği, o sancıyı birlikte çalıştığı sanatçılar da fark ediyor. Bu yönetmen ise yaşamayı sevdiği gibi sinemayı da seviyor ve zevkle çalışıyor. Doğal olarak bu, bütün sete yansıyor. Kontrol, hâkimiyet sonsuz... Kafasının arkasında olanı görüyor, hissediyor her şeyi. Çalışmaktan aldığı zevk, setin havasına müthiş bir yumuşaklık getiriyor; bir şeyler üretiliyor ama bu, kimseye sıkıntı vermeden başarılıyor.

Bu parçada sözü edilen yönetmenle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Sezgilerinin güçlü olduğuna
B) Sözünü dinleten bir kişi olduğuna
C) Eğlenmenin tek amacı olduğuna
D) Çevresine mutluluk yaydığına
E) İşini istekle yaptığına

46. Yayıncılık dünyasında, edebiyat denince yalnızca "roman"ın kastedildiği düşünülüyor ve çok az öykü kitabı yayımlanıyor. Aynı nedenle çeviri öykü sayısı da az. Buna karşın fazla sayıda şiir kitabı yayımlanıyor ama bunları çok azı kitapçılara ulaşıyor, ilgi görmediği için yalnızca bir bölümü satılabiliyor ve ancak nitelikli birkaç tanesi okurun beğenisini kazanıyor. Bu yıllardır değişmedi.

Bu parçada şiir kitaplarıyla ilgili olarak belirtilenler aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmış olamaz?

A) Sevilmemesinden
B) Okurunun seçici olmasından
C) Yayınevleriyle kitabevleri arasındaki iletişim kopukluğundan
D) Kimi yazınsal türlere göre önemli sayılmamasından
E) Şairlerin, okurlarına uzak durmasından

PEGEM AKADEMİ

47. Paris'teki Louvre Müzesi, dünyanın büyük ve ünlü müzelerindendir. Değerli sanat eserlerine ev sahipliği yapan müze, 2006 yılında 8,3 milyon ziyaretçiyle, dünyanın en çok ziyaret edilen sanat müzesi olmuştur. Rönesans Dönemi'nin özelliklerini taşıyan bir kale olarak yapılan bina 1793'te müzeye dönüştürülmüştür. Daha sonra, yapılan ek binalarla büyütülmüştür. Müze avlusunun merkezine, 1989 yılında Louvre Piramidi yapılmıştır. Louvre Piramidi, müzede yürütülen büyük yenileme çalışmalarının da ilk adımı olmuştur. Mona Lisa'nın sergilendiği Carre Galerisi de bu çerçevede yenilenmiştir.

Bu parçada Louvre Müzesiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Binasının hangi dönemin etkilerini yansıttığına
B) Ne kadar ilgi gördüğüne
C) Nerede bulunduğuna
D) Yapımının ne kadar sürdüğüne
E) Hangi bölümünde değişiklik yapıldığına

48. 1920'de Nobel Edebiyat Ödülü kazanan *Açlık*, Kunt Hamsun'un yayımlanan ilk yapıtı. Bu ilk romanın çoğunlukla öz yaşam öyküsü niteliğinde olduğunun söylenmesi boşuna değil. Zira Hamsun, *Açlık*'ı maddi sıkıntı çektiği bir dönemde kaleme almıştır. Açlığın kendisini nasıl çökerttiğini, bu konuda yazanların pek çoğundan daha canlı, daha vurucu bir biçimde anlatmıştır.

Bu parçada anlatılan yapıtın özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Etkileyici bir anlatımı olduğuna
B) Yazarının, yaşadıklarından yola çıktığına
C) Benzerlerinden daha başarılı olduğuna
D) Duygusallığa gereğinden fazla yer verildiğine
E) Gerçekçi niteliklerin ağır bastığına

49. Kitap, tarih derslerinde öğretilmeyen ve kitaplarda bulunmayan ince, şaşırtıcı ayrıntıların, maddeler hâlinde resimlerle birlikte düzenlenmesinden oluşuyor. Bu kitaptaki bilgiler "British Museum"dan elde edilmiş. Tarihe meraklıysanız kitap size çok çekici gelecektir. Çünkü bu, daha önce okuduğumuz hiçbir tarih kitabına benzemiyor. Bu arada hemen ekleyelim, astında tarihe meraklı olmanız o kadar da önemi değil. "Tuhaf, eğlendirici, korkunç, büyüleyici" sıfatlarıyla aranız iyiyse tamadır! Bu kitap tam da size göre!

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tarihe ilgi duymayanlarda da merak uyandıracağına
B) Anlatılanların doğruluğunun tartışmalı olduğuna
C) Aynı türdeki yapıtlardan farklı olduğuna
D) Oluşturulurken yararlanılan kaynağa
E) Çoğu kaynakta olmayan ilginç ayrıntılar içerdiğine

50. Stephen King geçirdiği trafik kazasından sonra yazıya tutunuşunu anlatırken kişinin neden yazdığı konusunda da şöyle diyor: "İnsan para kazanmak, ünlü olmak, ileride rahat etmek ya da arkadaş kazanmak için yazmaz. Okurlarının ve kendisinin hayatını zenginleştirmek için yazar. Ayakta durmak, kendini aşmak için yazar. En önemlisi de mutlu olmak için..."

Bu parçada yazmanın nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Okurun yaşamına renk katma
B) İsteklerine kavuşma
C) Yaşama karşı direnme gücü kazanma
D) Sözlü iletişim kurmakta zorlanma
E) Donanımını artırma

51. Sağlıklı beslenmek için bol miktarda sebze, meyve yemenin yararlarını göz ardı etmenin ve geleneksel beslenme tarzından vazgeçmenin yanlışlığını belirten uzmanlar şöyle diyor: "Gelecek nesilleri tehdit eden sağlıksız beslenme sonucunda obezite ortaya çıkarken dünyada bir milyara yakın insan da açlıkla savaşmaktadır. Her beş saniyede 10 yaşından küçük bir çocuk, açlık ve yetersiz beslenme nedeniyle kaybedilmektedir. Buna karşılık yılda bir milyar üç yüz milyon ton yiyecek çöpe atılmaktadır. Bunun iki yüz yirmi milyon tonunu ise ambalajı hiç açılmamış yiyecekler oluşturmaktadır."

Bu parçada beslenmeyle ilgili olarak yakınılanlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sebze ve meyveye ağırlık verilmemesi
B) İhtiyaç fazlası besin alınması
C) Besin kaynaklarının giderek tükenmesi
D) Aşırı şişmanlığın tehlikeli boyutlara gelmesi
E) Alışılagelmiş yöntemlerin sürdürülmemesi

PEGEM AKADEMİ

52. Su terapisinde amaç, vücuttaki kan dolaşımını hızlandırmaktır. Bu terapinin gerçekleştirilmesini sağlayacak olan ve vücudu dinlendirip dinçleştiren hidromasajlı küvetleri ilk olarak Roy Jacuzzi tasarlamıştır. Bu nedenle günümüzde tüm hidromasajlı küvetler jakuzi olarak anılmaktadır. Roy Jacuzzi hidromasajlı küveti, yürüyemeyen çocuğunun tedavisine yardımcı olabileceği düşüncesiyle üretmiştir.

Bu parçada jakuzi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Hangi malzemeden yapıldığına
B) Sağlık için yararına
C) Niçin kullanıldığına
D) Adlandırılışıyla ilgili açıklamaya
E) Ortaya çıkış nedeniyle

53. Bir yazar, efsaneyi, olayların veya kişilerin kitlenin ortak düş gücünde ve ortak özlemleri doğrultusunda değiştirilip abartılması, yeni görüntüler kazanması olarak tanımlamaktadır.

Bu tanımda efsanenin aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

A) Toplumun malı olma
B) Hayal gücünün etkisiyle oluşma
C) Gerçeği olduğundan farklı aktarma
D) İstekleri yansıtma
E) Dilden dile aktarılma

54. 1830'lu yıllardan itibaren pedallı bisikletler sahneye çıktı. Bu bisikletlerde pedallar, günümüzün bazı büyük bisikletlerinde olduğu gibi ön tekerleğin üzerinde bulunuyordu ve bu yüzden de ön tekerlek çapı, üzerine binen sürücüyü korkutacak kadar büyüktü. Normal bir insanın dakikada 50-60 kez pedal çevirebildiğini düşünürsek bu bisikletlerin kabul edilebilir bir hızda sürülebilmeleri için en az 2 metre çapında tekerleklere ihtiyaç vardı. Çözüm fazla gecikmedi. Bir vites sistemi sayesinde pedallar ortaya taşınarak sürücünün daha dengeli bir konumda oturması sağlandı. Vites sistemi sayesinde de pedala verilen hareket, kayıpsız şekilde arka tekerleklere taşınmış oldu.

Bu parçada pedallı bisikletlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İlk modellerinin nasıl bir görünüşü olduğuna
B) Ne zaman kullanılmaya başlandığına
C) İnsan hayatındaki yerine
D) Zamanla ne tür değişikliklere uğradığına
E) Vites sisteminin geliştiğine

55. Bugüne kadar yapılan pek çok çalışma, bebeklik döneminde mikroorganizmalara maruz kalmanın, yetişkinlik döneminde bahar nezlesi, astım ve iltihabi bağırsak hastalığı gibi alerjik ve otoimmün hastalıklara karşı direnci artırdığını ortaya koyuyor. Hijyen hipotezine göre de hayatın erken dönemlerinde mikroorganizmalarla tanışmanın, bağışıklık sisteminin gelişmesine katkısı oluyor. Bu konuda uzman tıp doktorları da hijyen hipotezinin, özellikle alerjik ve otoimmün hastalıkların neden arttığı konusuna açıklık getirdiği görüşünde.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Bebeklik döneminde mikroorganizmalarla tanışmak, yetişkin çağlarda alerjik hastalıklara yakalanma riskini azaltmaktadır.
B) Erken yaşlarda mikroorganizmalarla karşılaşmak, çocuklarda bağışıklık sistemini geliştirir.
C) Çocukluğunda aşırı hijyenik ortamlarda büyüyenlerin, ileride hastalığa yakalanmaları daha kolaydır.
D) Bahar nezlesi, astım, iltihabi bağırsak hastalıkları aynı hastalık grubunda yer almaktadır.
E) Alerjik ve otoimmün hastalıkların çok görülmesinin nedenlerinden biri de mikroorganizmaların sağlıklı olmayan ortamlarda üremesidir.

56. Tiyatrodan ayrı, bağımsız bir tür radyo oyunu. Seyirlik bir oyun değil, bir işitme oyunu. Tiyatroda sahne var; dekor, kostüm, ışık, aksesuar, mimik ve jest var. Radyo oyunu ise mikrofona yakın konuşma ve sesler toplamı sadece. Doğa, eşya ve hayvan sesleri, bir de müziktir bu oyunun yardımcıları. Öfkeler, nefretler, sevinçler... Kısaca duygular ve ruh halleri ne mimik ne jestle ancak değişen ses tonları ve ünlemlerle ifade edilir. Radyo oyununda birbirine uzak yer ve zaman kesimleri arasında gidiş geliş ve aktarma kolaylıkları var yalnız. Çünkü göz ve görüntü, işlevini kulağa ve hayale bırakmıştır.

Bu parçaya göre "radyo oyunu" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Farklı duyguların ifade imkânı bulduğu
B) Tiyatroya göre daha az unsura ihtiyaç duyduğu
C) Mekân açısından tiyatroya göre avantajlar taşıdığı
D) Seslendiği dinleyici kitlesinin sınırlı olduğu
E) Çeşitli canlılara ait seslendirmeler barındırdığı

PEGEM AKADEMİ

57. Çağrı merkezleri, yaklaşık on beş yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en genç ve gün geçtikçe büyüyen sektörlerinden biridir. Ülkemizde yaklaşık bin adet çağrı merkezinin faaliyet gösterdiği tahmin edilmektedir. Özellikle işsizlik oranının yüksek olduğu ülkemizde gençlerin istihdamı için iyi bir çözüm sunan çağrı merkezleri, Türkiye'nin önemli sektörlerinden biri durumuna gelmiştir. Bulundukları illerde taşıma, beslenme, ofis hizmetleri ve eğitim gibi yan sektörlere pazar oluşturmanın yanı sıra engelli vatandaşlarımızın ülke ekonomisine kazandırılması konusunda da önemli görevler yerine getirmektedir.

Bu parçada çağrı merkezleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ülke genelinde önemli bir iş sahası oluşturduğuna
B) Yakın çevrelerine ekonomik canlılık getirdiğine
C) Bazı sektörlerin kalitesini yükselttiğine
D) Yeni gelişmekte olan bir sektör olduğuna
E) Sayısının kesin olarak bilinmediğine

58. Kutnu bezi, Türkiye'de yalnızca Gaziantep'te üretilen bir dokuma türüdür. Kutnu bezinin ham maddesi suni ipek ve pamuk ipliğidir. Tamamen el tezgâhlarında dokunan kutnu kumaşının değişik türleri vardır. Geçmişi çok eskilere dayanan ve kendisine özgü renk ve motiflere sahip olan kutnu kumaşı, çeşitli boyalara defalarca batırılarak yapılmaktadır. Gaziantep'le özdeşleşmiş olan bu dokuma, yöresel kıyafetlerin yanı sıra çanta, terlik, perde, aksesuar gibi birçok üründe de kullanılmaktadır.

Bu parçada kutnu beziyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nerede ve hangi tür malzemeden yapıldığına
B) Güneydoğu'da yaygın olarak kullanıldığına
C) Çeşitli modellerinin bulunduğuna
D) Üretim tekniğinin nasıl olduğuna
E) Belli başlı kullanım alanlarının neler olduğuna

59. Günümüzde çocuklar giderek daha fazla teknoloji bombardımanıyla karşı karşıya kalıyorlar. Bu da onların ev içinde zaman geçirmelerine ve eğlenmelerine yol açıyor. Böyle çocuklar, arkadaşlarıyla buluşup oyunlar oynamak yerine onlarla sanal ortamlarda iletişim kuruyorlar ve fiziksel etkinlikten uzak kalıyorlar. Bu da obeziteye neden oluyor. Genellikle bir şeyler atıştırdıktan sonra televizyon veya bilgisayar karşısına oturuyorlar. Oysa açık havada bol oksijen almaları, güneş ışınlarından yararlanmaları gerekiyor.

Bu parçada, teknolojinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Yaşıtlarıyla bir araya gelmelerine engel olma
B) Hareketsiz bir yaşama yöneltme
C) Şişmanlık sorunuyla yüz yüze gelme
D) Doğadan ve çevresel etkileşimden uzak kalma
E) Teknolojik aletler konusunda kendilerini geliştirme

60. Tevfik Fikret'in şairliği hep tartışılır. Zaman zaman saf şiir yanlıları Fikret'i bir yana itmek isterler. Onlara göre Cenap Şahabettin daha iyi şairdir. Birtakım çevreler de Tevfik Fikret'e insancı, ilerici, toplumcu yönünü cesaretle ortaya koyduğundan ötürü kızarlar, onu dışlamaya çalışırlar. Bu yüzden Fikret üzerine sürdürülen tartışmalar kimi zaman kavgaya dönüşür. Bütün bunlar, onun yaşayan bir şair olduğunu, dilinin eskiliğine karşın yine de güncelliğini koruduğunu gösterir.

Bu parçaya göre Tevfik Fikret'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İnandıklarını açık yüreklilikle yazmaktan çekinmediği
B) Unutulmayan şairlerimiz arasında yer aldığı
C) Genç kuşaklara esin veren şiirler yazdığı
D) Düşüncelerinin farklı biçimlerde değerlendirildiği
E) Hem yüceltilen hem de yerilen bir şair olduğu

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE ÇIKMIŞ SORULAR

1. Son günlerde çok okunan bu yazarın ilk yazılarını hatırlıyorum. Yazma ediminin gizlerini öğrenmeye yönelik deyişler, arayışlar, bir tür kanat alıştırması. "Kanat alıştırması" diyorum ama, şunu hemen söylemeliyim ki belirli bir düzeyi, dil tadını içinde barındıran yazılardı onlar. İçlerinde konu sapmalarının, bilgi yığınlarının altında ezilenler de yok değildi. Böyleyken, okuyanı kendine bağlayan yanları vardı yine de.

   Bu parçaya dayanarak, sözü edilen yazarın ilk yazılarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

   A) İyi yazmaya yönelik çabaların ürünleridir.
   B) Gelecekte iyi bir yazar olabileceğinin işaretleri vardır.
   C) Konular, belli olaylarla sınırlı kalmıştır.
   D) Konu bütünlüğünden uzak olanları vardır.
   E) Okurların ilgisini çekmiştir.

2. Üç bin adadan oluşan Japonya'nın neresinde, ne zaman, hangi ağacın çiçek açtığını bütün Japonlar ezbere biliyor. Düğünler, tatiller, geziler mevsimlere, doğa hareketlerine göre düzenleniyor. Japonların doğa tutkusu dinden farksız. Zaten ülkedeki en yaygın din olan Şinto "Tanrıların Yolu" demek ve bu yol doğadan geçiyor. Bu yolu izlemenin bir ön koşulu var: Doğaya saygılı olmak... İnsan da doğanın bir parçası olduğuna göre insana da saygı kaçınılmaz oluyor böylece.

   Bu parçaya dayanarak Japonya'yla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

   A) Doğa sevgisinin dinle yakın ilişkisi vardır.
   B) Günlük yaşamın planlanmasında doğa dikkate alınır.
   C) İnsanlar doğa olayları hakkında bilgi sahibidir.
   D) İnsana verilen değer, doğaya verilen değerden kaynaklanır.
   E) Doğa olaylarıyla ilgili bilimsel araştırmalar yapılmaktadır.

3. Bilim dünyasının 1841 yılında tanıdığı Anadolu yaban koyunu, bugünkü evcil koyunun atası olarak kabul edilen beş yabanıl koyun türünden biridir. Yalnızca Anadolu'da yaşayan bu türün erkekleri 45-75 kg, dişileri 35-50 kg ağırlığındadır. Sarımsı kahverengi postlarının rengi, kış aylarında daha da koyulaşır. Erkeklerin yaklaşık dört aylıkken çıkmaya başlayan boynuzlarına her yıl yeni bir yaş halkası eklenir. Hayvan yaşlandıkça boynuz büyür ve geriye doğru kıvrılır; halkalarsa silikleşir.

   Bu parçada, Anadolu yaban koyunuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi yoktur?

   A) Yaşadığı yer
   B) Fiziksel özellikleri
   C) Dişisiyle erkeği arasındaki farklar
   D) Beslenme biçimleri
   E) Evcil koyunla akrabalığı

4. Dilin iyi kullanılması eksiksiz bir iletişim için gerekli. Kurallara uymadan, sınırlı sayıda sözcükle kendilerini ifade etmeye çalışanların güzel ve etkili konuşamayacağı bir gerçek. İlk başta olayı anlatmaya yeterli gibi görünen bir cümle, üzerinde düşünüldüğünde çok farklı anlamlar taşıyor olabilir.

   Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada değinilen durumlardan biri değildir?

   A) Kişiler arasındaki iletişimde eksiklikler olması
   B) Birden fazla anlama gelecek ifadelerin kullanılması
   C) Dille ilgili çalışmaların yetersiz olması
   D) Az sayıda sözcükle konuşulması
   E) Dilin yanlış kullanılması

5. Çocukken öyküler okuduğumda yalnızca hoş zaman geçirmekle kalmıyor, birçok konuda yeni şeyler de öğreniyor, kendimi geliştiriyordum. Hele okuduklarım arasında dili ve biçemi çok güçlü olan yazarların elinden çıkma öyle öyküler vardı ki bunları okudukça giderek heyecanlanıyor, uyumayı unutuyor, kendimi bir sonraki öyküyü okumaya kaptırıyordum.

   Bu sözlere dayanarak, bunları söyleyen kişiyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

   A) Öykü okumaktan mutlu olmuştur.
   B) Okuduklarından yararlanabilmiştir.
   C) İyi bir öykünün ayrımına varabilmektedir.
   D) Farklı yazarlardan öyküler okumuştur.
   E) Öykü okuma alışkanlığını bugün de sürdürmektedir.

PEGEM AKADEMİ

6. Ünlü bir fotoğraf sanatçısı, fotoğrafını çekeceği kişiyi ve yaşam tarzını anlayabilmek için onunla diyalog kurmanın ve söylemek istediklerini dinlemenin gerekli olduğunu belirtiyor. Bunun yanında sanatçı, fotoğraflarla birleştirdiği metinlerde her bir fotoğrafın ortaya çıkış sürecini anlatarak kendi yorumlarıyla fotoğraf projesi hakkında çok yönlü izlenimler yaratıyor. Fotoğraf karesi, edebî bir kompozisyonun anahtar sözcüğü gibi, her şeyi ifade ediyor, açığa çıkarıyor.

Bu parçaya dayanarak, sanatçının fotoğraflarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Her birinin bir öyküsünün olduğu
B) Sanatçısının yorumlarını yansıttığı
C) Bir ön çalışma gerektirdiği
D) Fotoğraflanan kişilerin karakterlerini yansıttığı
E) Fotoğraflanan kişilere fark ettirilmeden çekildiği

7. Hayatımıza ilk girdiği dönemde otomobillere aşırı talep oldu. Bunun nedeni, otomobilin günümüzdeki kadar statü sembolü olmasından çok, at arabalarına kıyasla hızı ve gücüyle sağladığı kolaylıklardı. Halkları geleri bu yoğun ilgiyi değerlendiren Henry Ford, hızlı ve ucuz üretim olanağı sağlayan tek tip ve tek renkli T-Model'i üretti.

Bu parçada söz edilen dönemle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tüketicilerin alım güçlerinin otomobil alabilecek düzeyde olduğu
B) Otomobil sahibi olmanın kişiyi ayrıcalıklı kıldığı
C) Otomobilin, kişilerin yaşam koşullarını iyileştirdiği
D) Otomobil üretiminin talebi karşılamada yetersiz kaldığı
E) Teknolojik ürünlerin gündelik hayatta yer aldığı

8. Uyku öncesinde anne tarafından söylenen ninnilerin bebeği rahatlattığı, uyumayı kolaylaştırdığı bilinmektedir. Bugün çok az anne, bebeğine ninni söylemektedir. Bir anne, bebeğine ninni kasetleri aldığını ve uyku öncesinde bunları dinlettiğini söylemişti. Bir çocuk psikoloğu olarak bu tür mekanik araçları faydalı bulmuyorum. Kasetteki yabancı ses ne kadar güzel olursa olsun, annenin sesindeki sevgiyi, şefkati ve sıcaklığı veremez.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Ninniler bebekleri sakinleştirmeye yardımcı olmaktadır.
B) Bebekler annelerinin sesini ayırt edebilir.
C) Çocuklukta dinlenen ninniler daha sonra hatırlanmaktadır.
D) Bebekler, annelerinin yanında olduğunu hissetmelidir.
E) Annenin sevgisini hissetmesi bebeğin ruh sağlığı için önemlidir.

9. Çok az şey bir masalın sözcükleri kadar büyülü olabilir. Masallar, dinleyeni yeri göğü olmayan uzak diyarlara götüren bambaşka bir güce sahiptir. Yazılmasa da yıllardır kulaktan kulağa aktarılır; anlatıcının sözcüklerinden çok dinleyicinin hayal gücüyle hareket eden görüntü ve figürler taşır. Binlerce yıldır dağları aşar, ağlatır ya da güldürür, nereden geldiğini unutarak anlatıldığı yerin geleneklerine ve giysilerine bürünür.

Bu parçaya dayanarak masallarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Nesilden nesile aktarılır.
B) Etkileri dinleyicilerin hayal gücüne bağlı olarak değişir.
C) Anlatıldıkları yerin kültürüne uyarlanır.
D) Dinleyende oluşturduğu imgelem anlatıcıdakinden farklıdır.
E) Yazarları ve ortaya çıktıkları yer bellidir.

PEGEM AKADEMİ

10. Belli bir durumdan başlayarak sonlu sayıda adımda belli bir sonucu elde etmenin yöntemini tarif eden iyi tanımlanmış kurallar kümesine algoritma denir. Algoritma bilgisayar programcılığının temelidir. Mantığa dayalı bir düşünme ve çözüm üretme metodudur. Algoritmalar özel durumlara çözüm sunmaz. Genel çözümlerin işlem basamaklarını içerir. İyi bir algoritma, en kısa zamanda işlem yapacak, en az bellek kullanacak ve bilgisayar kaynaklarını en az tüketecek biçimde oluşturulmalıdır. Problemin çözümü için birden çok işlem basamağı ve sıralama yapılabilir. Ancak işlem basamakları iyi belirlenmediğinde program çalışmaz, hata verir ya da sonuç hatalı olur.

Bu parçadan algoritmayla ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Bir işi gerçekleştirmek için yapılması gerekenleri içerir.

B) Farklı yöntemlerle doğruluğu sınanmalıdır.

C) Belirli aşamaları olan işlerde kullanılabilir.

D) Bir problemle ilgili birden fazla çözüm yolu üretilebilir.

E) Zamanı ve kaynakları ekonomik kullanmayı sağlar.

11. Ressam doğaya güvenir, elini ve gözünü doğanın buyruğuna teslim eder, yorumlanmış bir gerçeğe ulaşır, onu süzüp yansıtır. Bu tutum, ana çizgilere ve öze bir yöneliştir. Gözün gördüğü, elin çizdiği, dış dünya, iç dünya derken ne biri ne öteki, öyle bir sarhoşluk ki bu, başkasına benzemez. Çizmek yani "elle görmek" yöntemi, bir disiplin... "El görür mü?" diyeceksiniz. Görür. Bu yöntemin perde perde, kat kat durakları vardır. Hatta kimileri bütün bedeniyle görür. Hangi sanat akımından olursa olsun doğayla karşı karşıyadır sanatçı. Onu izler, çizer.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Doğayı konu alan resimler izleyicilerde benzer duygular uyandırır.

B) Resim, doğa ile ressamın iç dünyasının sentezinden ortaya çıkan yeni bir gerçekliktir.

C) Nesneler tuvale yansıtılırken olduğundan farklı resmedilebilir.

D) Ressam, resim yaparken farklı bir ruh hâline girer.

E) Ortaya çıkan yapıtlar birbirinden farklı olsa bile her resim konusunu doğadan alır.

12. Sınıf içindeki öğretme-öğrenme etkinlikleri sırasında öğrenciler sürekli olarak uyarıcıların etkisi altındadır. Uyarıcıların bir kısmı fiziksel ortamdan, bir kısmı öğretmenden, bir kısmı da çocuğun yaşantılarından kaynaklanır. Uyarıcıların, öğrencilerin dikkatini ders dışında bir şeye çekmemesi için öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğretmenin ses tonunu doğru kullanması, sınıf içinde dolaşması, soyut kavramları somutlaştırması, dersle ilgili farklı materyaller kullanması, dersi oyunlaştırarak sunması bunlardan birkaçıdır. Ayrıca öğretmen, önemli noktaları birkaç kez yineleyerek öğrenmenin kalıcı olmasına da özen göstermelidir.

Bu parçada önerilen yöntemin amacı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Dersi diğer uyarıcılardan daha etkin bir duruma getirme

B) Öğrencilerin derse ilgisini canlı tutma

C) Öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlama

D) Dersi öğrencilerin yönlendirmesine izin verme

E) Farklı duyulara seslenerek öğrenmeyi kolaylaştırma

13. Teknolojideki gelişmelerin hızının, bilim kurgu edebiyatını yaya bıraktığı günümüzde, hayal kurmayı ve kurdurmayı sevenlerin fantastiğe yönelmeleri doğal. Sinemacıların fantastiğe olan ilgisinin her geçen yıl artması türü daha popüler hâle getiriyor. Her edebî türde olduğu gibi, bu türde de nitelikli kitapların sayısı az. Hiç kuşku yok ki zamanla kötüler elendikçe, fantastik kurgu yapıtları arasından klasikleşecek yeni romanlar çıkacaktır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Fantastik romanla bilim kurgu roman farklı özellikler taşır.

B) Fantastik yapıtlar da zamanla kalıcı olacaktır.

C) Günümüz dünyasındaki teknolojik gelişmeler insanların öngörmediği biçimde gerçekleşmektedir.

D) İyi bir roman her yaştan insana seslenmelidir.

E) Son yıllarda fantastik filmlere olan ilgi artmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

14. Uzun bir serüvendir kâğıdın öyküsü. Papirüs tomarlarından başlayan ve günümüzde kullandığımız kâğıtlara kadar uzanan... Yazının bulunmasıyla kardeş, tüm kültürlerde bir misyoner... Kâğıdın yaşamınızdaki yerini bir düşünün. İlk kez kalemle kâğıdın aşkına tanık olduğunuz an, yeni basılmış bir kitabın kokusu, en özel duygularınızı yazdığınız ve yıllar sonra baktığınız o günlük... Kâğıt olmasaydı yaşam ne kadar da eksik olurdu!

Aşağıdakilerden hangisi, kâğıdın bu parçada sözü edilen özelliklerinden biri değildir?

A) Bilgi aktarımında rol oynaması
B) Kullanım alanlarının zamanla değişmesi
C) Çeşitli gelişim aşamalarından geçmesi
D) Güvenilir bir sırdaş olması
E) Yaşantılara tanıklık etmesi

15. Alzheimer, son yıllarda adını sıkça duyduğumuz bir hastalık. Hastalık, beynin belirli bölgelerinde biriken proteinlerin sinir hücrelerini hasara uğratarak birbirleriyle olan bağlantılarının kopmasına ve sinir uyarılarının iletilmesini sağlayan bazı kimyasal maddelerin miktarını azaltarak bilgi ve zihinsel becerilerin birer birer yitirilmesine neden olmaktadır. Çoğu kez yavaş yavaş oluşan unutkanlıklarla başlar. Zaman içinde hastalar gündelik işlerini bile yapamaz hâle gelir. Henüz hastalığı durduran ya da iyileştiren bir tedavi yöntemi bulunmasa da hastalığın belirtilerini belirli ölçülerde gidererek hastanın yaşam kalitesini yükseltecek kimi önlemler alınabilmektedir.

Bu parçada Alzheimer'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Beyne verdiği zararlara
B) İlk belirtisinin ne olduğuna
C) Tedavisinde gelinen aşamaya
D) Günlük yaşamdaki etkilerine
E) En çok görüldüğü yaş grubuna

16. Yıllar önce dondurma yiyebilmek için yalnızca yaz aylarında kepenklerini açan mahalle dondurmacılarını beklemek zorundaydık. Günümüzdeyse marketlerde değişik tatları ve şık ambalajlarıyla yer alan rengârenk dondurmalar, dört mevsim bu lezzeti tatma olanağı veriyor. Doktorlar, dondurmanın sanılanın aksine üst solunum yolu enfeksiyonlarına neden olmadığını belirtiyorlar. Sağlık kurallarına uygun olarak hazırlandığı ve saklandığı sürece çocukların tüketmesinde herhangi bir sakınca olmadığını vurguluyorlar. Dondurmayla ilgili dikkat edilmesi gereken en önemli nokta erimekten sonra bir daha kesinlikle dondurulmaması. Buna dikkat edilmezse ciddi besin zehirlenmelerine yol açabiliyor.

Bu parçada dondurmayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Piyasada çok çeşidinin olduğuna
B) Üretim ve saklama koşullarının önemli olduğuna
C) Sağlık açısından hangi yararları olduğuna
D) Tüketiminin mevsime bağlı olmadığına
E) Hakkında daha önce bilinenin yanlış olduğuna

17. Gazetelerdeki köşe yazıları giderek magazinciler tarafından yazılmaya başlandı. Bir zamanlar siyaset veya ekonomi alanında yazı yazanlar bile magazine kayıyorlar. Okunmak için bunun zorunlu olduğunu hissediyorlar. Bir ömür vererek yazılan bilim kitapları en fazla bin tane satarken, kulaktan dolma bilgilerle, efsanelerle yazılan kitaplar rekora koşuyor. Televizyonlarda dizi ve magazin haberleri yayımlamaktan belgesellere zaman kalmıyor. "Dünyayı sarsan" haberler çabucak geçiştiriliyor; manken, sarhoş sürücü, gecekondu yıkımı haberleri dakikalarca yayımlanıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

A) Ciddi ve önemli konuların gerektiği kadar işlenmemesi
B) Köşe yazarlarının yazdıkları konuları değiştirmesi
C) Televizyonlarda sıradan olaylara fazla zaman ayrılması
D) Yeterince bilimsel kitap yazılmaması
E) Büyük emekler verilerek yazılan kitapların gereken ilgiyi görmemesi

PEGEM AKADEMİ

18. İki evi vardı Sait Faik'in. Biri Adalar, özellikle Burgaz Ada, ötekiyse cadde ve sokaklarıyla bütün bir İstanbul. Aynı zamanda sokaktaki insanın kalbiydi onun evi. Ayrı bir yer, başka bir benlik aramadı. Sokakta nasıl olunursa öyleydi her yerde. Sokaktaki herkesten farkı, bu büyük deneyimi yazıyor olmasıydı. Türkiye insanı için de edebiyatı için de yeni ve modern olan bu anlayışı aşkla, tutkuyla, şevkle, neşeyle yansıttı.

Bu parçaya dayanarak Sait Faik'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Alanında o güne kadar yapılmayanı yapmıştır.

B) Çevresinde gördüğü sıradan insanlarla kendini özdeşleştirmiştir.

C) Yazar olarak kendini çevresinden soyutlamamıştır.

D) İşini çok severek yapmıştır.

E) Dili ve anlatımıyla öykülerinde yetkinliğe ulaşmıştır.

19. Yazar, kafasındakini kâğıda döktükten sonra işi bitmiş saymamalı; yazısını bir kez, bir kez daha, gerekirse birkaç kez daha başkasının yazısını okuyormuş gibi okumalı. Böylece, her okuyuşta dalgınlıktan, dikkatsizlikten kaynaklanan yanlışları görüp düzeltecek, düşünme ve araştırma yetersizliklerini tamamlayacak, gerekli olmayan kısımları çizip atacaktır. Kısacası her yazar yazısını gün ışığına çıkarmadan önce döne döne denetlemelidir.

Bu parçaya göre, yazı yazmayla ilgili olarak önerilenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Eleştirel bir gözle inceleme

B) Eksikleri giderme, fazlalıkları çıkarma

C) Tekrar tekrar okuma

D) Okurlardan gelebilecek tepkileri önemseme

E) Hatalarını en aza indirmek için çaba harcama

20. Günümüzde hiçbir müzede ve koleksiyonda yer almayan Türk sazı "çeng", yeniden hayat buldu. Bir sanatçımız, uzun araştırmalar sonucunda, 15. ve 16. yüzyıl Osmanlı ve İran minyatürlerindeki çeng modellerinden ve 15. yüzyıl Türk şairi Ahmed-i Dal'nin mesnevisi "Çengnâme"den yararlanarak çengi nasıl yapacağını öğrendi, kullanma tekniğini geliştirdi. Arap sazlarına benzeyen bir çalgı olan, çalınırken diklemesine tutulan ve her makamda akordu değiştirilen çeng, 16. ve 17. yüzyıllara ait parçaların günümüze ulaşmasına katkıda bulundu.

Bu parçada çeng ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Nasıl bir müzik aleti olduğuna

B) Ne zaman ortadan kalktığına

C) Yapımında kullanılan bilgilerin nerelerden alındığına

D) Hangi dönemlere ait yapıtların seslendirilmesini sağladığına

E) Nasıl çalınacağıyla ilgili bilgiye

21. Yabancı dil öğreniminde sözlüklerin ayrı bir yeri vardır. Bir sözlükte, her zaman kullanılan yaygın sözcüklerin bulunması, bunların değişik anlamlarının örneklerle açıklanması, söyleyiş ve vurgulama düzeninin gösterilmesi, açıklamaların doğru ve anlaşılır bir dille yapılması gerekir. Kullanımdaki sözlüklerin önemli eksiklerinden biri, sözcüklerin Türkçe açıklamalarındaki özensizliktir. Açıklamalar çoğu kez Arapça-Farsça karışımı sözcüklerle yapıldığından bunları anlamak zordur.

Bu parçadan yabancı dil sözlükleriyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Yeni bir dil öğrenirken önemli olduğu

B) Ne gibi özellikler taşıması gerektiği

C) Sözcüklerin kökenleri hakkında bilgi verdiği

D) Açıklamalarda kullanılan yabancı sözcüklerin anlamada güçlük yarattığı

E) Sağlam bir Türkçeye dayandırılması gerektiği

PEGEM AKADEMİ

22. Müzelerin, genellikle şehir merkezinde, insanların yoğun olarak bulunduğu yerlerde olmasını bekleriz. Oysa Japonya'daki Miho Müzesi, bir dağın tepesine kurulmuş. Müze, Kyoto şehir merkezinin 30 km kadar dışında. Şehir merkezinden müzeye ulaşım düzenli olarak yapılıyor. Miho Müzesinin koleksiyonu, müzenin kurucusunun eskiden Japon çay törenlerinde kullanılan eşyaları biriktirmesiyle başlıyor. Asya ve Batı kültürlerine ait eserleri içeren müze koleksiyonu, 2 binden fazla parçadan oluşuyor. Ayrıca düzenli olarak dönemsel sergilere de yer veriliyor. Böylece ziyaretçiler her seferinde yaklaşık 250-500 kadar yeni eser görme olanağı buluyor.

Bu parçada Miho Müzesiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Alışılmışın dışında bir yerde kurulduğuna
B) Ziyaretçiler için ulaşım olanaklarının sağlandığına
C) Farklı yapıtların da sürekli görülebileceğine
D) Sergilenen eserlerin bir kısmının neler olduğuna
E) Görülmesi gereken sayılı müzeler arasında yer aldığına

23. Hepiniz roman yazabilirsiniz. Edebiyat nedir biliyorsanız, anlatma gücünüz varsa, çevreyi ve insanı ilgilendiren sorunları biliyorsanız, dünyadaki roman örneklerinin en güzellerini ve en başarılılarını bir sınava girecekmiş gibi okuyup incelemişseniz, en son olarak da romancı doğmuşsanız... O zaman hepiniz roman yazabilirsiniz. Ama bir şey daha gerekli: Kimseye benzememek, kendiniz olabilmek...

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi roman yazabilmenin koşulları arasında yer almaz?

A) Özgün olma
B) Toplumsal sorunlara karşı duyarlı olma
C) Dili iyi kullanabilme
D) Biçimsel özellikleri ön plana çıkarabilme
E) Okuduklarını kılı kırk yararak değerlendirme

24. Kelebek gözlemciliği, son yıllarda kuş gözlemciliği kadar ilgi duyulan bir hobi hâline geldi. Zengin kelebek türleriyle Türkiye, sayıları giderek artan yerli ve yabancı kelebek gözlemcileri, doğa fotoğrafçıları ve böcek bilimciler için Avrupa'nın önemli gözlem alanlarından biri durumunda. Kelebeklerin farklı türlerini bir arada görmek için onların yaşam alanlarını ziyaret etmek gerekir. Çoruh Vadisi ve özellikle vadideki Kan Deresi kelebek popülasyonu açısından zengindir. Kaçkar Dağları ve Barhal Deresi de adeta birer kelebek cennetidir. En meşhur gözlem bölgesiyse Fethiye'deki Kelebekler Vadisi'dir. Yaklaşık 85 tür gündüz ve gece kelebeğine ev sahipliği yapan vadinin en popüler kelebeği, temmuz ve ağustos aylarında uçan Kaplan kelebeğidir.

Bu parçada kelebeklerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) İlgilenenlerin sayısının arttığına
B) Doğal dengenin bozulmasından en çok onların etkilendiğine
C) Ülkemizde çok çeşitli türlerinin yaşadığına
D) Bir yere özgü türün bir özelliğine
E) En çok nerelerde görülebileceğine

25. "Tiyatronun asıl amacı dünyaya ayna tutmaktır." diyen Shakespeare'in bu anlayışı, "Komedinin amacı, çağımız insanlarının kusurlarını ortaya sermektir." diyen Molière'in tiyatro anlayışına uygun bir nitelik taşır. Komedide entrika, oyunun iskeletini; kurgu, bu iskeleti bir arada tutan eklem yerlerini temsil eder, hareketin belli yönde seyretmesini sağlar ve her şeyi derli toplu tutarak oyunun dağılmasını önler. Ancak böylesi oyunlar, izleyicinin dikkatini bir noktada tutmayı başarır. Çünkü ancak o zaman, her şey ahenk içinde bir arada bulunur. İlgi çekmenin tek koşulu budur. Oyunun özü, eserin ruhu olurken diyaloglar bu iskeleti saran bedeni oluştururlar.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Entrika, komedinin önemli unsurlarındandır.
B) Kurgu, oyunun akışını sağlayan ögedir.
C) Tiyatro, hayattan kesitler yansıtır.
D) Kurgusu iyi yapılmamış bir oyun, izleyicinin ilgisini canlı tutamaz.
E) Konusunu gündelik yaşamdan alan oyunlar daha çok beğenilmektedir.

PEGEM AKADEMİ

26. Kalıtsal hastalıklar, genlerde meydana gelen hatalardan kaynaklanır ve kuşaktan kuşağa aktarılarak genetik yapının bir parçası olur. Kalıtsal hastalığı olanların büyük çoğunluğunun annesi ve babası sağlıklı olabilir. Bunun nedeni hastalığın ancak hem anneden hem de babadan hatalı gen geldiğinde görülmesidir. Taşıyıcılardaysa anne ya da babadan alınan genlerden sadece biri hatalıdır. Taşıyıcılar taşıyıcı olduklarını dahi bilmeyebilirler. Aslında herkes bazı kalıtsal hastalıkların taşıyıcısıdır. Her bireyde yaklaşık 50 hatalı gen olduğu tahmin edilmektedir. Ama insanda yaklaşık 35.000 gen olduğu göz önüne alındığında bu sayı önemsiz kalmaktadır. Akraba evliliğinden olan çocuklardaysa anne ve babadan gelen belli bir genin ikisinin de hatalı olma olasılığı artmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Sağlıklı bireylerdeki hatalı genlerin belirlenmesinin geçmişe göre daha da kolaylaştığına

B) Taşıyıcıların hastalık belirtisi göstermeyebileceğine

C) Akraba evliliklerinin neden olacağı sorunların kaynağına

D) Hangi durumda hatalı genlerin hastalığa neden olacağına

E) Kalıtsal hastalıkların ortaya çıkış nedenine

27. Atalarımız da müziğe bizim kadar düşkünlermiş. Araştırmalarda Fransa ve Slovenya'da hayvan kemiklerinden yapılmış, yaşları 4000 ile 53.000 arasında değişen flütler bulunmuş. Bu eski enstrümanlarda ses üreten bir tıkaç bulunuyor. Bu özellik, aletin çalınmasını kolaylaştırırken yapımını da güçleştiriyor. Bu da eski uygarlıkların karmaşık müzik aletleri yapmaya epey zaman ayırdıklarını gösteriyor. Tarihî flütlerin araştırmacılarca yapılan modern kopyalarında notalar, değişik ölçülerde çalınabiliyor. Üretilen sesler, genellikle saf ve kalıcı tonlarda oluyor. Bu aletlerde gelişmiş teknikler kullanılması da oldukça şaşırtıcı.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Flütlerin yapımında kullanılan malzemeye

B) Binlerce yıl önce de insanların müzikle uğraştığına

C) İnsanların duygu ve düşüncelerini müzikle ifade edebildiklerine

D) Flütten çıkan seslerin nasıl olduğuna

E) Bulunan müzik aletinin özelliklerine

28. Duygusal zekâsı yüksek çocuklar yetiştirmeye niyetliyseniz çocuğunuzun uzun süre televizyon izlemesine ve bilgisayar başında boş yere çokça zaman harcamasına engel olmalısınız. Dama ya da satranç oynama, kitap okuma, sanat tasarımları yapma gibi etkinliklerle zaman geçirmek çocuğunuz için daha faydalı olacaktır. Unutmayın ki kitabın sayfalarına dokunmanın, top sahasında koşmanın, maket uçak yapmanın ya da örgü örmenin vereceği hazzı hiçbir sanal verici sağlayamaz.

Bu parçadan çocuk yetiştirmeyle ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Çocuğun, zamanını daha keyifli geçirebilmesi için el becerilerini kullanabileceği etkinliklerden yararlanılabilir.

B) Bilgisayar karşısında geçirilen uzun saatlerin çocuğa fazla yararı yoktur.

C) Yaratıcı düşünmeyi ön plana çıkaran etkinliklere önem verilmelidir.

D) Duygusal zekânın geliştirilmesinde anne ve babalara önemli görevler düşer.

E) Kitle iletişim araçlarında çocuklara yönelik programlar eğitici olmalıdır.

29. Eski Çağ olimpiyat oyunlarının amacı, bazılarına göre tanrı ve tanrıçaları özellikle de baş tanrı Zeus'u onurlandırmak için tüm Yunan dünyasını bir araya getirmekti. Olimpia'da düzenlenmeye başlanan bu tören, Antik Yunan'da düzenlenen en önemli iki dinsel törenden biriydi. Şehir devletleri arasında düzenlenen atletizmle ilgili yarışmaların yapıldığı bu spor oyunlarına, Yunanlı genç erkekler katılabiliyordu. Yıllar geçtikçe bu oyunlara boks, güreş, uzun atlama, cirit atma ve disk fırlatma gibi yenileri de eklenmiştir. Dört yıl arayla gerçekleştirilen oyunlar, ev sahipliği yapan şehre büyük bir saygınlık kazandırdığından bu dönemde şehir devletleri organizasyona ev sahipliği yapmak için birbirleriyle savaşmışlardır.

Bu parçada olimpiyat oyunlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) İlk olarak nerede yapıldığına

B) Ortaya çıkmasında ekonomik kaygıların etkili olduğuna

C) Yarışmacıların sahip olması gereken özelliklere

D) Düzenlenme nedenine

E) İçerdiği spor dallarına

PEGEM AKADEMİ

30. Itrî'nin müziği "klasik" diye nitelendirilebilecek özellikler taşır. Onun, bütünüyle kendine özgü bir anlatımı, yapıtlarının dengeli, oturmuş bir yapısı vardır. Dokunaklı yapıtlarında bile abartıdan, gereksiz süslemelerden kaçınmıştır. Cümleleri açık ve berraktır. Yapıtlarının ezgi yapısındaki özellikleriyse sanatının ancak teknik bir inceleme çerçevesinde değerlendirilebilecek başka bir yönüdür. Hiçbir bestesinde alışılmış ezgi örneklerine rastlanmaz. Belli bir makamdaki yapıtı, başka bir bestecinin aynı makamdaki bir yapıtıyla karşılaştırıldığında, Itrî'nin o makamı çok farklı buluşlarla işlediği görülür.

Bu parçaya göre Itrî ve yapıtlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yaptıkları tepkiyle karşılanmış ve birçok eleştiri almıştır.

B) Özgün nitelikler taşır.

C) Değerlendirmek için teknik bilgi gerekmektedir.

D) Sözleri anlaşılır biçimdedir.

E) Diğer bestecilerden farklı teknikler kullanmıştır.

31. Birçok simyacının amacı sıradan metallerden altın elde etmekti. Bunun için sıra dışı deneyler yapmaktan çekinmediler. Örneğin Henning Brand, aslan idrarıyla yüzlerce deney yapmıştı. Ona göre bu soylu hayvanın idrarında altın bulunmalıydı. Aylar süren çabasının sonunda kuşkusuz altın elde edemedi ama parlayan bir madde buldu. Ona, Yunanca "ışık taşıyan" anlamına gelen "fosfor" adını verdi.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bir sonuca ulaşmak için uzun süre çalışmayı göze almak gerekir.

B) Simyacılar değerli olmayan maddeleri daha değerli maddelere dönüştürmeye çalışırlar.

C) Bazı elementler rastlantı sonucu bulunmuştur.

D) Araştırmalar her zaman istenen sonuca ulaşmayabilir.

E) Yapay olarak üretilen her madde, bazı temel maddelerin birleşiminden oluşur.

32. Tedavi sırasında doktor ve hemşirelerden gördüğü ilgi, hastaya, aldığı ilaçların biyolojik etkilerinden bağımsız olarak güç kazandırabiliyor. Bu nedenle de bilim insanları herhangi bir ilacın kimyasal etkilerini sınarken ilaç görünümündeki şekerlerle ilaçların etkilerini ayrı ayrı gözlemleyip ikisinin yarattığı sonuçlara bakarak ilacın etkisi konusunda çıkarımlarda bulunuyorlar. Eğer sıradan bir şeker, ilaç adı altında hastaya verildiğinde hastada aynı düzeyde bir iyileşme gözlemleniyorsa o ilaçlar etkisiz kabul ediliyor. İşte, ilaç görünümündeki bu şekerlere "plasebo" deniyor. Plasebo uygulamasının, yalnızca bedensel hastalıklarda değil, ruhsal hastalıklarda da oldukça etkili bir yöntem olduğu kabul ediliyor. Bazı araştırmacılar plasebo etkisini klasik koşullanmayla açıklarken bazıları da "mutluluk kimyasalı" olarak bilinen endorfin hormonunun salınımıyla açıklıyor.

Bu parçaya göre plasebo uygulamasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ön yargısız bir değerlendirme için, hastanın tedavi sürecinde ona ne verildiğini bilmemesi gerekir.

B) Bazı ilaçların amaca hizmet edip etmediğini araştırmak amacıyla yararlanılır.

C) Psikiyatride de kullanılmaktadır.

D) Önemli hastalıklarda başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

E) Hastanın ilaç aldığını düşünmesi, sonucu olumlu yönde etkiler.

33. Kopuz, Türklerin batıya göç serüvenine tanıklık ederek gelir uygarlıklar beşiği Anadolu'ya. Nehirler misali, bir büyük denize akan gezgin ozanlar, akıncılar ve Horasan erenleriyle... Göç yollarında yeniden yoğrulur tanıştığı birçok kültürle etkileşerek. Bununla yetinmez. Anadolu'nun zengin kültür birikimiyle de kucaklaşır. Değiştikçe gelişir, geliştikçe değişir. Büyük Selçuklular ve Osmanlılarda Kafkasya'dan Balkanlara, Orta Doğu'dan Kuzey Afrika'ya dek yayılır. Bu uzun yolculuğun her durağında, yeni yeni türevleri ortaya çıkar bu çalgının.

Bu parçada kopuzla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) İlk olarak yapıldığı yere

B) Öteki kültürlerden etkilendiğine

C) Yayıldığı yerlere

D) Kimler tarafından kullanıldığına

E) Değişime uğradığına

PEGEM AKADEMİ

34. Outdoor eğitimi, açık havada, doğada, doğa koşullarıyla mücadele etmenin yollarını öğretmeyi amaçlayan çalışmalara verilen isim. En önemli özelliği ise teoriden çok, deneyim kazanılarak öğrenme temeline dayanması. Kano, maymun köprüsü ve kampçılık, bu eğitimin içindeki aktivite ve sporlardan bazıları. Outdoor eğitimlerinde, belirlenen hedefe ulaşırken en uygun planı yapmak, hızlı ve doğru kararlar almaya çalışarak bunları yılmadan uygulamak gerekir. İlk bakışta, bir kayaya tırmanmak ya da bir akarsuyu geçmek, sıradan bir yaşamdan çok farklı görünse de temelde benzerlikler fazla. Burada da en hızlı şekilde en doğru planı yapmak, ekip arkadaşlarından yardım almak ve bazı becerileri kullanarak hedefe ulaşmak gerekir.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerin hangisi outdoor eğitiminin özelliklerinden biri değildir?

A) Yaşayarak öğrenme ilkesinden yola çıkma

B) Belirli yaş gruplarının becerilerini geliştirmeye yönelik olma

C) Kısa sürede doğru çözümler üretebilmeyi gerektirme

D) Yardımlaşma ve takım ruhu oluşmasını sağlama

E) Her türlü zorluğa dayanabilmeyi öğretme

35. Abdülcanbaz yalnızca bir çizgi roman kahramanı olarak değil, zaman zaman bir halk kahramanı olarak da algılanmıştır. Serüvenlerin konularının çoğunlukla halkın gündelik yaşamından alınmasının, bundaki payı önemlidir kuşkusuz. Okurun Abdülcanbaz'la kurduğu yakın ilişki, empati ve özdeşleştirme, gönderilen okur mektuplarının yoğunluğundan anlaşılmaktadır. Yalın çizgilerin akıcı bir anlatıma sahip metinlerle tamamlanması, söz konusu çizgi romanı okunur kılan önemli bir özelliktir. O, bizden biri. Bizim içimizden çıkmış, bizim özelliklerimizi taşıyan bir kahraman.

Bu parçaya göre, Abdülcanbaz ve çizgi romanıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Merak ve güldürü unsurlarına bolca yer verildiği

B) Okurların kendilerini onun yerine koyduğu

C) Her gün karşılaşılan, sıradan insanın niteliklerini taşıdığı

D) Yaşadıklarının gerçek yaşamla benzer yönlerinin olduğu

E) Kolay anlaşılır bir anlatıma sahip olduğu

36. Büyük Okyanus'un güneyinde 83 adadan oluşan bir ülke Vanuatu. Masmavi denizi, pırıl pırıl güneşi ve bembeyaz kumsallarıyla her zaman görmeye alışkın olmadığımız huzur veren manzaraların çok olduğu bir ülke. 1980 yılında bağımsızlığını kazanana kadar oldukça garip bir yönetim şekli vardı. İngilizler, 1872 yılında bu adaları Çinli köle tacirlerinden "korumak" amacıyla işgal etti. Ama adalarda yetişen ve o dönemde ticari değeri yüksek olan sandal ağacı Fransızların dikkatini çekti ve Fransızlar da adalara asker çıkardılar. İngilizler adadan ayrılmaya yanaşmayınca savaşmadan bir çözüm bulmaya karar verdiler ve iki dilli, iki valili, iki farklı ölçü biriminin geçerli olduğu tuhaf bir yönetim ortaya çıktı. Bu yüzden ada halkı uzun süre kendi ana dilleri olan Bislamanın yanında iki yabancı dili de konuştu.

Bu parçada Vanuatu ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Uzun süre başka kültürlerin etkisi altında kaldığına

B) İngiliz ve Fransızların ülkeyi işgal etme nedenine

C) En büyük gelir kaynağının turizm olduğuna

D) Sahip olduğu doğal güzelliklere

E) Yaklaşık otuz yıldır bağımsız bir ülke olduğuna

37. Bir araştırma için iki, üç ve dört yaşındaki çocuklardan oluşan iki farklı grup oluşturulmuş. Araştırmacılar, çocukların daha önce görmedikleri nesneler hakkında sorular sormalarına izin vermişler. Birinci gruptaki çocukların soruları nesnelerin sadece adları verilerek, ikinci gruptaki çocukların soruları ise nesnelerin işlevleri de söylenerek yanıtlanmış. Yaşlarına bakılmaksızın ilk gruptaki tüm çocukların aldıkları yanıttan sonra nesnelerle ilgili tamamlayıcı başka sorular da sordukları, öteki gruptakilerin ise aldıkları yanıtlarla daha çok tatmin oldukları görülmüş.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) Çocuklar nesnelerin özelliklerini öğrenmeye çalışmışlardır.

B) Bir gruptaki çocuklara verilen bilgilerle, onların sorduğu soruların sayısı arasında ters orantı vardır.

C) Bilmedikleri nesnelerin yalnızca isimlerini söylemek çocuklar için bir şey ifade etmez.

D) Nesnelerin işlevleri ile adları arasındaki ilişki çocukların ilgisini çeker.

E) Soru sormak çocukların bilgi edinmek için kullandığı bir yöntemdir.

PEGEM AKADEMİ

38. Masal kahramanlarının aşması gereken engeller ve yenmesi gereken güçlükler saymakla bitmez. Çocuk, kendisini onlarla özdeşleştirirken kötülerle ve onlarla bağlantılı olan tehlikelerle ilgili bilgi edinir. Masallar çocuğun düş gücünü geliştirip yaratıcılığını artırır. Çocuk o masallarda kendisini arar, kendisini bulur. Ayrıca mutlu sonlar, çocuğa her düşüşten sonra yeni bir yükseliş olacağı mesajını verir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin, masalların çocuklar üzerindeki etkilerinden biri olduğu söylenemez?

A) Çeşitli duygularla yüz yüze getirdiği

B) Yapabileceklerinin ve yapamayacaklarının ayırdına varmasını sağladığı

C) Umutlarını canlı tuttuğu

D) Düş dünyasını zenginleştirdiği

E) Olayların kendi başlarından geçtiği duygusunu uyandırdığı

39. "Bütün ölüler unutulur.../ Yaşayanlar kalır tek başlarına." Eski yalıların birbirinden güzel resimlerine bakarken Melih Cevdet Anday'ın bu dizeleri geliyor aklıma. Yaşayanlar işte bu eski yapılar. Yaşıyorlar mı, yoksa çağlarından kopmuş birer geçmiş zaman hayaleti mi bunlar? Çoğu on sekizinci yüzyılda yapılmış, bugün eski günlerin dilsiz tanıkları olarak duruyorlar oracıkta. Vapurla geçerken görüyorum onları. Kiminin kırık panjurları inik, kiminin soluk perdeleri kapalı. Her zaman içime dokunur görünüşleri.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Betimlemeye başvurulmuştur.

B) Konuşma havasıyla yazılmıştır.

C) Koşul bildiren cümleler kullanılmıştır.

D) Varlıklara, insana özgü nitelikler yüklenmiştir.

E) Yer yer birinci kişili anlatıma başvurulmuştur.

40. Bu yazar, her zaman, yakın çevresindekilerin dert ortağı, sırdaşı olduğu gibi, sokakta karşılaştığı herkesin de ablası, annesi gibi davranan bir "insan sevdalısı". Öyküleri, okuruna anlatmadan sezdirir ardındaki duyguyu, insana dair duyarlıkları, incelikleri. Öykülerindeki ayrıntılar ve dilin estetik kullanımıyla yaratılan hava, iyi bir senfonide olduğu gibi kusursuzdur. Fazlalıklara, kakofoniye yer yoktur. Metnin müziğinin aktarımı ve vurgular, noktalama işaretlerinin doğru kullanımıyla sağlanmıştır. Hatta yazdıklarını kimi kez tek bir sözcük ya da tek bir harfe kadar indirgemiştir vermek istediği duyguyu vurgulamak için. Bütün bunları yapabilmek için Türkçenin olanaklarından olabildiğince yararlanmıştır. Onun diğer sanat dalları hakkındaki ayrıntılı bilgisi, yapıtlarına yansımıştır.

Bu parçada anlatılan kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) İnsanlarla iletişim kurmakta zorlanmadığına

B) İlgi alanının geniş olduğuna

C) Dil konusundaki yetkinliğine

D) Anlatmak istediklerini sık sık tekrarladığına

E) Yazdıklarında ses uyumuna önem verdiğine

41. Eskiden sütçümüz, yoğurtçumuz, sebzecimiz vardı. Onlarla merhabalaşırdık. Hijyenin ve kalitenin belgesi işte bu merhaba idi. Hâl hatır sorduğumuz, hangi zeytinden hoşlandığımızı bilen, iyi peynirden bizi haberdar eden bakkalımız vardı. Şimdi potansiyel tehlike olarak görüldüğümüz için üstümüz arandıktan sonra girebildiğimiz büyük alışveriş merkezlerindeki süper marketlerde satılan on binlerce ürünün arasında bir seçim yapamamanın sıkıntısını yaşıyor, "merhabasız" alışveriş yapıyoruz. Hiper, süper ve mega gibi sıfatların kullanıldığı, isimleri yabancı olan marketlere ne kadar sık giderseniz gidin, güvenlik görevlisi, bölüm sorumluları ya da kasiyerlerle sohbet edemezsiniz. Market arabalarıdır orada size en tanıdık gelen.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

A) Zamandan kazanmak için büyük alışveriş merkezlerinin tercih edilmesi

B) İnsanlar arasında güvensizliğin artması

C) Ürün çeşitliliğinin kararsızlığa neden olması

D) Adlandırmalarda Türkçe sözcüklerin kullanılmaması

E) İnsan ilişkilerinde kopuklukların olması

PEGEM AKADEMİ

42. James Joyce'un "*Ulysses*" romanı, Stephen Dedalus ve Leopold Bloom'un Dublin'deki epik yolculuklarının gerçekleştiği tek bir günü anlatır: 16 Haziran 1904. "Bloomsday" olarak da bilinen bu gün, artık dünyanın her yanındaki "Joyceseverler" için bir gelenek hâlini almış durumda. San Fransisco'dan Sydney'e, Trieste'den Paris'e birçok şehrin kendine özgü "Bloomsday Festivali" var. Neredeyse 60 şehirde kutlanıyor ama en şenliklisi Molly ve Leopold Bloom'un, Dedalus'un, Buck Mulligan'ın ve tabii ki James Joyce'un memleketi olan Dublin'de gerçekleşiyor. Öğle yemeği için, Bloom'un yaptığı gibi Duke Street'teki Davy Byrne's Pub'a gidiliyor. Öğleden sonra Bloom'un gittiği Ormond Hotel'e uğranılıyor. Ulysses'ten bölümler okunuyor, edebiyat etkinlikleri düzenleniyor.

Bu parçada Ulysses romanıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Olayların geçtiği mekânlara
B) Gerçek olaylardan yola çıkılarak yazıldığına
C) Roman kişilerine
D) Yazarının nereli olduğuna
E) Bir festivalin düzenlenmesine esin kaynağı olduğuna

43. İtalyan Rönesans Sanatçısı ve Mühendisi Leonardo da Vinci'nin bugün dünyanın dört bir yanındaki önemli koleksiyonlara dağılmış not defterleri büyük ilgi görüyor. Bu ilgi defterlerin içeriğinden, da Vinci'nin şifreli notlarından ve açıklamalarından kaynaklanıyor. Defterler, anatomik çizimler ve fantastik savaş silahlarından sanatsal çalışma eskizlerine ve karalamalara dek pek çok şey içeriyor. Da Vinci'nin, defterlerin hemen her sayfasına aldığı anlaşılmaz notlar, aslında "aynayla okunan yazılar". Da Vinci'nin bunu, notlarını düşman gözlerden gizlemek için mi yoksa solak olduğundan bu şekilde daha kolay yazabildiği için mi yaptığı hâlâ bir sır. Ancak notlarını sıradan okuyucudan gizlemeye, en azından kolay anlaşılır olmaktan uzaklaştırmaya çalıştığına şüphe yok.

Bu parçada Leonardo da Vinci'nin defterleriyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Neler içerdiğine
B) İlgi odağı olmasının nedenlerine
C) Dünyanın çeşitli yerlerinde bulunduğuna
D) Hakkındaki bilinmeyene
E) Yazıldığı dönemde yayımlanmadığına

44. Gemiciler kalkalım, şu yelkeni takalım
Kızılırmak başına, şu ırgatı atalım
Tutalım balık havyar, keyfimize bakalım
Çekin uşaklar çekin, hemen aldık ırgatı
Geliyor bir sert poyraz, vuralım iki katı
Gemici uşakları, deniz başımın tacı

Trabzon yöresine ait bu türküden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Doğa koşulları, balıkçıları ilgilendiren bir etkendir.
B) Balıkçılık yardımlaşılarak yapılan bir iştir.
C) Balıkçılar denizi sevmektedir.
D) Balıkçılar, yaptıkları işten mutluluk duymaktadır.
E) Balıkçılıkta geleneksel yöntemler eski önemini kaybetmiştir.

45. Altmışlı yıllar benim için kasabamızın altın çağıydı. İçinden bir türlü çıkamadığım çocukluk-ilk gençlik dönemimi öykülerime taşırken kasabamıza geniş bir açıdan bakmaya çalıştım. Bahçe içindeki tek ya da iki katlı evleriyle, yaz aylarında kurutulmak için dizilmiş tütünleri, sessiz ve boş sokaklarıyla, çarşısındaki bakırcıların tokmak sesleriyle apayrı bir dünyaydı. Kirletilmemiş derelerinde balık avlanan, dere boylarında piknik yapılan bir cennetti kasabamız. O yıllarda kasabamızın nüfusu yirmi bin dolayındaydı. O zaman için şaşırtıcı bir yanını daha belirteyim: Üç kitapçısı, dört sineması vardı.

Bu parçadan söz konusu kasabayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Kültürel etkinlikleriyle çevre illerde ilgi uyandırdığı
B) Kendine özgü yönlerinin olduğu
C) Özelliklerinin öykülere yansıtıldığı
D) Beklenmeyen özelliklerinin bulunduğu
E) Geçmişte daha güzel olduğu

46. Sümbül, soğanlı ve çok yıllık otsu bir bitkidir. Nemli, kalkerli topraklarda kendiliğinden yetişir. Parlak, yeşil, kalın, ensiz yaprakları vardır. Mart ayı başlarında, yapraklarının ortasından yükselen bir sap üzerinde, cinslerine göre mor, pembe ya da beyaz, keskin kokulu çiçekler açar.

Bu parçada sümbülle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nasıl bir bitki olduğuna
B) Hangi topraklarda, nasıl yetiştiğine
C) Hangi özelliğiyle sevilen bir çiçek olduğuna
D) Ne zaman çiçeklendiğine
E) Yapraklarının niteliğine

PEGEM AKADEMİ

47. Disiplin, aile içindeki denge ve düzenin sağlanmasında büyük önem taşır. Ancak, toplumumuzda çoğunlukla "cezalandırma" ile eş anlamlı olarak kabul edilmektedir. Her ne kadar kelime anlamıyla "katılık" ve "kuralcılık" gibi kavramları çağrıştırıyorsa da aslında disiplin, cezalandırma kadar ödüllendirmeyi de barındırır ve çocukta toplumla uyum sağlamayı kolaylaştıran davranışların geliştirilmesini amaçlar. Disiplin, çocuğa istenen davranış ve alışkanlıkları kazandırır. Çocuğun kendi kendini denetlemesine ya da iç denetim yönünden gelişimine yardımcı olur. Disiplin, tutarlılık ve esneklik gibi temel ilkeleri içermelidir.

Bu parçada disiplinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ailede işlevinin ne olduğuna

B) Bir yönüyle eksik algılandığına

C) Kavramın içeriğinde neler bulunduğuna

D) Çocuk üzerinde nasıl bir etki oluşturmasının hedeflendiğine

E) Uygulanmadığında çıkacak sorunların çözümüne

48. Kısaca e-kitap olarak adlandırılan elektronik kitap, elektronik ortamda, çeşitli sözleşmeler ve yazılımlar kullanılarak okunabilen bir kitap türüdür. E-kitabın geçmişi, Gutenberg Projesi'nin mimarı Michael Hart'ın, ABD'nin Bağımsızlık Bildirgesi'ni elektronik bir sisteme yüklediği 1971 yılına kadar uzanıyor. Bugün Gutenberg Projesi, bünyesindeki 33.000 kitapla en çok bilinen e-kitap sistemlerinden biri durumunda. Başka bir deyişle bir dijital kütüphane. Yine bilgisayar ortamında bulunan ve dünyanın en kapsamlı kitap satış sitesi olan amazon.com'da ise 1 milyonun üzerinde kitap, belge ve makale ücreti ödenerek indirilip okunabiliyor. Bu site, geçtiğimiz temmuz ayı içinde tarihinde ilk kez e-kitap satışının, basılı kitap satışını geçtiğini açıkladı. E-kitap konusunda son yıllarda Türkiye'deki en önemli gelişme ise idefix.com'un "Türkiye E-kitap Platformu Projesi" kapsamında 15 Nisan'dan itibaren e-kitap satışına başlaması. Bu durum, Türkiye'deki e-kitap tarihinde bir devrim olarak nitelendirilebilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) E-kitabın tanımına

B) E-kitap kullanmanın üstünlüklerine

C) E-kitap projesinin yaratıcısına

D) E-kitabın geçmişten bugüne geldiği noktaya

E) Basılı kitap satışının e-kitap satışı karşısındaki durumuna

PEGEM AKADEMİ

49. Çocuk kitabı yazmak çok eğlenceli, ayrıca insanı özgür de kılıyor. Bunu yaparken şu iki ölçüt dışında hiçbir şey önemli değil: Bol bol hayal kurmak ve bol bol mucize gerçekleştirmek... Bir romanda asla yapamayacağım kadar "uçuk kaçık" yazma şansına sahip oluyorum çocuk kitabı yazarken. Örneğin mavi bir timsah gökyüzünde uçabiliyor, siyah bir zürafa çevre yolunda tır kullanabiliyor. Ne var ki bazı yazarlar çocuk kitabı yazmayı küçümsüyor. Bu, tümüyle yanlış bir yaklaşım. İyi bir masal yazmak bence dünyanın en zor işlerinden biri. Ve insanın iyi bir varlık olabilmesi, dünyanın daha güzel bir yer hâline gelebilmesi için iyi romanlardan çok, iyi masallara ihtiyacımız var.

Bu parçada çocuk kitabı yazmayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Hoşa giden, insanı birtakım sınırlamaların dışına çıkaran bir uğraş olduğuna

B) Sanılanın aksine, güç bir iş olduğuna

C) İnsan aklının sınırlarını zorlayan olaylardan ve düşlerden yararlanıldığına

D) Kimi yazarların, bu tür yapıtları çok fazla zaman harcamadan oluşturabildiklerine

E) İnsanlara ve yaşamlarına olumlu nitelikler kazandırılmaya çalışıldığına

50. Gücünü gözlem ve mizahtan alan öyküleriyle tanınmaktadır. Öykülerinde, konuşur gibi yazmanın doğurduğu bir rahatlık ve akıcılık görülür. Toplumsal bozuklukları, çarpık kişilikleri ele alır. Küçük olayların anlatıldığı bu öykülerde yazar, iyimserlikten uzak ve bilgilendirmeye yönelik bir yol seçer.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın özelliklerinden biri olamaz?

A) Anlatımda doğallığa özen gösterme

B) Toplumun aksayan yönlerini konu edinme

C) Güldürü ögesinden yararlanmasını bilme

D) Okuru aydınlatmayı amaçlama

E) Toplumsal olayları yansız bir bakış açısıyla anlatma

51. Hava iyiden iyiye soğudu. Sonbahardan kışa geçtiğimiz bu günlerde akşamları bulabildiğimiz birkaç parça odunla sobamızı yakmaya çalışıyoruz. Birbirine yaslanmış gibi duran eski evlerin arasından süzülen soğuk bir rüzgâr, odun ve kömür kokusunu daracık sokaklardan uzaklara taşıyor. Mavi beyaz dumanlar bir oraya bir buraya savrulup göğe yükseliyor. Kuşlar, son çığlıklarıyla günün bittiğini haykırıyor. Belki birazdan kar yağacak. Odamız ısınmaya başladı. Eski sobamız, ince bir çıtırtıyla ağır ağır yanıyor.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yeteri kadar yakacağın bulunmadığı sezdirilmiştir.

B) Evin bulunduğu çevreye ilişkin bilgi verilmiştir.

C) Kuşların sesi bir söz sanatıyla yansıtılmıştır.

D) Mutlu olabilmenin azla yetinmeyi gerektirdiği vurgulanmıştır.

E) Yoksulluğu çağrıştıran ayrıntılara yer verilmiştir.

52. Çocukluğumda, Ankara'nın en eski mahallelerinden biri olan Hacettepe'de pek çok insanın adı, başına bir başka isim ya da sıfat getirilerek söylenirdi. Bu, aynı isimde olanları ayırt etmek için kişilerin özelliklerinden yola çıkılarak bulunmuş bir sözcük olurdu çoğu zaman. İki Arif varsa biri Deli Arif, öbürü Arabacıların Arif; iki Hasan varsa biri Manav Hasan, öbürü Fotör Hasan oluverirdi. Annemin adı da Halime olduğu hâlde mahalleli, annemi "Zehra Hanım" diye tanır; terzilik yaptığı için de öteki Zehralardan ayırmak üzere adının başına "Terzi"yi eklerdi. Annem bize hem analık hem babalık yapar, terzilikten kazandığı çok az bir para ile evimizi geçindirmeye çalışırdı. Çok büyük zorluklar içinde yaşamamıza karşın annemin sayesinde geleceğe olan umudumuzu asla kaybetmedik.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bir mahalle geleneğinin zamanla nasıl değiştiğine

B) Takma adların hangi amaçla kullanıldığına

C) Anlatılan ailenin hangi koşullarda yaşadığına

D) Takma adların konuluşunda nasıl bir yol izlendiğine

E) Annenin hangi yönden çocuklarına destek olduğuna

53. Yalnızlık öylesine acı veren, ürkütücü bir duygudur ki insanlar bu duyguyla yüzleşmemek için her türlü çabayı gösterirler. Yalnızlık pek çok biçimde karşımıza çıkar. Bir insanın tek başına yaşaması gibi içinde yaşadığı topluma yabancılaşması da bir yalnızlıktır. Ait olunan çevrenin dışına itilme sonucu yaşanan yalnızlığı ya da bir insanın çevresiyle ilişkilerini kendi isteğiyle en aza indirerek yaşamasını da bunlara ekleyebiliriz. İnsanın, anlaşılmadığını düşündüğü ve kendisini kimsesiz hissettiği yalnızlığı da unutmayalım.

Bu parçada yalnızlıkla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çok yaygın bir durum olduğu

B) Bu durumdakilere yardım etmek gerektiği

C) Bu duruma düşmemek için çaba göstermek gerektiği

D) Bir sorun olarak yeterince önemsenmediği

E) Farklı türlerinin bulunduğu

54. Yeteri kadar oksijen alamayan çocuklarda, halk arasında "kan koyuluğu" olarak bilinen alyuvar fazlalığı vardır. Alınan oksijen az olduğunda dokulara daha çok oksijen taşınabilmesi için vücut alyuvar sayısını artırır. Havası temiz yerlere gittiğinizde alyuvar sayısı düşer, kan berraklaşır ve işlevini normal biçimde yerine getirebilir. Havanın kirli olduğu bir yerde bulunduğunuzda ise alyuvar sayısı artar ve kalp normalden daha fazla çalışır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Kan koyuluğunun neden kaynaklandığına

B) Vücudun oksijen gereksiniminin hangi durumlarda arttığına

C) Vücuttaki alyuvar sayısının artmasına neyin neden olduğuna

D) Oksijeni bol olan yerlerde kanda ne gibi değişiklikler olduğuna

E) Kalp atışlarının artmasına neden olan bir koşula

PEGEM AKADEMİ

55. Kültürel yaşamın vazgeçilmezlerinden olan edebiyat dünyasında "yazar"a kutsal ve dokunulmaz bir yaratıcılık atfedilirken çevirmen fazla önemli olmayan, ikinci derece bir işle meşgul kişi olarak nitelendirilmiştir. Oysa kültür aktarımını sağlayan en önemli meslekler birisidir çevirmenlik. Çeviri özellikle de zorlu metinlerin çevirisi ciddi emek, zaman, birikim ve yeri geldiğinde yaratıcılık isteyen bir iştir. Durum böyleyken okurlar, ellerindeki çeviri metnini, orijinal metnin yazarınca yazılmış gibi değerlendiriyor. Çevirmenin varlığı yalnızca "kötü çeviri"lerde hatırlanıyor. Yayınevleri, çevirmenin emeğini mümkün olduğunca ucuza satın almaya çalışırken kitap eleştirmenleri de çevirmenin adını anmayarak emeğini görmezden gelebiliyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Çevirmende bulunması gereken özelliklerin neler olduğuna

B) Çevirmenliğin toplumda nasıl algılandığına

C) Çevirmenlere gereken değerin verilmediğine

D) Çevirmenlerin, emeklerinin maddi karşılığını tam olarak alamadığına

E) Çevirmenlerin, yazar ve okuyucusuna karşı sorumluluklarına

56. 9. ve 12. yüzyıllar arasında eğitim-öğretim Avrupa'da katedral okullarında yapılıyor ve papazlar tarafından yürütülüyordu. Bu okullar Batı'daki en önemli kültür merkezi durumundaydı. Bunlar bilimsel konulara karşı entelektüel ilgi oluşmasını sağlamıştı ve çeviriler aracılığıyla bu ilgi giderek yaygınlaşmıştı. Ancak zamanla bu kurumlar eski önemini yitirdi ve bunların yerine başka bir kurum ortaya çıktı. 1000 yılında İtalya'nın Bologna şehrinde, hukuk öğrenmek isteyen öğrenciler öğrenci loncası kurdular ve bu loncaya da Universitas adını verdiler. Yüz yıl sonra, Bologna Üniversitesine tıp ve felsefe fakülteleri de eklendi. Bu üniversiteyi, Oxford, Cambridge, Padua, Ravenna, Paris Üniversiteleri izledi. Buralarda öğretim elemanları yine din adamlarıydı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Orta Çağ Avrupa'sında eğitimde hangi derslere ağırlık verildiğine

B) Bilimsel kitap çevirilerinin insanlarda bilgilenmeye karşı istek uyandırdığına

C) Geçmişte din adamlarının eğitimde önemli bir rol üstlendiklerine

D) Katedrallerin geçmişte toplumun kültürel açıdan gelişimine katkıda bulunduğuna

E) Bologna Üniversitesinin nasıl ortaya çıktığına

57. Ahlak, insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen temel kuralların ve değerlerin oluşturduğu bir bütündür. Bu kurallara göre her şey için "iyi" ya da "kötü" diyerek değerlendirme yapar, bir yargıya varırız. Gündelik yaşamda sık sık ahlaka vurgu yaparız. Ahlak kuralları insanların elinde yazılı belgeler hâlinde bulunmaz. Toplumdan topluma, devirden devire farklı özellikler gösterebilir. Dönem dönem kimi ahlaki ilkelerin yıprandığı görülür. Ama bu durum onlara bir gün gereksinim duyulmayacağı anlamına gelmez. Özellikle kargaşa ve kriz dönemlerinde, onlardan güç alarak ayağa kalkmak, ahlakın önemini ortaya koyuyor. Toplumsal sorunlar söz konusu olduğunda, insanları kendi davranışlarını sorgulamaya yönelten bir güç olan bu kurallar değer kazanıyor.

Bu cümlede ahlakla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Toplumsal yaşamın temelini oluşturduğuna

B) Hiç kimse tarafından eleştirilemeyen yönlerinin bulunduğuna

C) Her kültürde kendine özgü kurallarının olduğuna

D) Toplumsal bellekte yaşayan sözlü kurallar olduğuna

E) Zamanla, ilkelerinin etki gücünün zayıflayabildiğine

58. Dergimizi başından beri okuyanların gözünden kaçmayan bir şey vardı: Kitap tanıtma yazılarına hiç yer vermemiş olmamız. Yerimizin kısıtlı olması da bunun bir nedeniydi. Ama biz bunu, günümüzde kitap eleştirisinin geldiği duruma bir tepki olsun diye de yaptık. Bu tür yazılarda özgün birkaç cümleye bile rastlayamamak can sıkıcıydı, umut kırıcıydı. Yeni çıkan bir şiir kitabıyla ilgili olarak kaleme alınan yazıyı, şairin ve kitabın adını değiştirdiğinizde başka bir sanatçı ve kitabı için de kullanabilirdiniz oysa. Şablon yazılar, klişe deyişler alıp başını gitmişti. Şairin daha önce yayımlamış olduğu kitaplara, sanat yaşamına hiç değinilmiyordu. Bence bu yazıları, küçük ilan ya da duyuru metinleri kimliğinden kurtarıp şiirin doğasına uygun olarak "az sözle çok şeyin söylendiği" yazılara dönüştürmek gerekir.

Bu parçada kitap tanıtma yazılarıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden yakınılmamaktadır?

A) Şairlerle yapılan söyleşilere yer verilmemesinden

B) Farklı yapıtlar için aynı şeylerin yazılmasından

C) Yapıtların, gerçek özelliklerini yansıtacak biçimde tanıtılmamasından

D) Kalıp sözler kullanılmasından

E) Şair hakkında verilen bilgilerin yetersizliğinden

PEGEM AKADEMİ

59. Günümüzde hemen herkes ya kendisinin ya da bir yakınının hastalığı nedeniyle, "Manyetik Rezonans Görüntüleme" (MRI) hakkında biraz bilgi sahibidir. MRI'nın atası olan NMR (Nükleer Manyetik Rezonans) cihazı ile tıp bilimini ilk tanıştıran kişi olan R. Damadian 1971'de NMR cihazında incelediği kanserli fare dokusunun, normal dokudan daha fazla hidrojen içerdiğini buldu. NMR cihazının bu özelliği ile canlıların dokularının incelenebileceği sonucuna vardı. Ancak, kimyacıların kullandığı bu NMR cihazıyla görüntü elde edilemiyor yalnızca dokulardaki hidrojen miktarları karşılaştırılabiliyordu. NMR konusunda uzman olan Profesör P. Lauterbur, geliştirdiği bir yöntemle, bilgisayar desteği ile atomların dağılım haritasını oluşturup görüntüye dönüştürdü. Ardından bir midyenin dokularını görüntülemeyi başardı. Bu cihaz için Nükleer Manyetik Rezonans adı kullanılmaktan kaçınıldı. Çünkü hastalar "nükleer" kelimesinden yola çıkarak radyoaktif madde kullanıldığını düşünebilirdi. Bu nedenle cihazın adı MRI olarak değiştirildi.

Bu parçada MRI cihazı ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Kim tarafından geliştirildiğine
B) NMR cihazından farkına
C) Bugünkü durumuna nasıl geldiğine
D) Neden MRI adı verildiğine
E) Ne tür bir enerji kullanıldığına

60. Bugün sanat tarihçileri Picasso'nun adını Giotto ve Michelangelo'yla birlikte anarlar. Çünkü onların eserleri gibi Picasso'nunkiler de Batı resmine yeni bir yön vermiştir. Picasso'nun eserleri pek çok farklı ve daha önce denenmemiş biçem içerir. Ressam arkadaşı Braque ile kübizmi geliştirmiş, kolaj tekniğini bulmuş, gerçeküstücülüğün gelişimine katkıda bulunmuştur. Soyut resmi geliştirerek kendisini izleyen ressamları gerçekçi resmin baskısından kurtarmıştır. Soyut resmin en önemli temsilcisi Picasso olmuştur. Picasso, yaşamının sonuna kadar her yıl yüzlerce yağlı boya resim, çizim, baskı ve heykel yapmıştır.

Bu parçadan Picasso'nun sanatıyla ilgili aşağıdaki yargıların hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Varlıkları, herkesin gördüğü gibi değil kendi gördüğü biçimde yansıtmıştır.
B) Değeri ölümünden sonra anlaşılmıştır.
C) Resimde yeni bir teknik geliştirmiştir.
D) Sanatta daha yeni ve özgün olanı aramıştır.
E) Son derece üretken bir sanatçıdır.

61. 1928 yılında 20 kişiyle kurulan ve zamanla dünyanın en büyük ordu korosu hâline gelen Rus Kızıl Ordu Korosu önceleri Sovyet Devrimi'nin simgesi olarak tanındı. Ancak değişen zaman ve koşullarla birlikte koro politik amaçlardan sıyrılarak folklorik bir yapı kazandı. Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'ye de gelerek Onuncu Yıl Marşı'nı ve birçok popüler şarkıyı Türkçe seslendiren koro, özel müzik ve koreografi eğitimi almış kişilerden oluşuyor.

Bu parçadan Kızıl Ordu Korosu'yla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Üye sayısında zaman içinde artış olmuştur.
B) Başlangıçta, siyasetin etkili olduğu bir kuruluştur.
C) Rusya dışında da konserler vermektedir.
D) Kuruluşundan beri dünyanın en büyük korosudur.
E) Ülkesini temsil eden bir topluluktur.

62. İstanbul Arkeoloji Müzeleri "imparatorları" ağırlıyor. Hitit Döneminden Osmanlı'ya kadar Anadolu'da ve çevresinde hüküm sürmüş olan imparatorluklara ait eserler meraklılarıyla buluşuyor. Anadolu'nun değişik müzelerinden seçilmiş olan dev mermer heykellerden sikkelere, el yazmalarından imparator mühürlerine kadar birçok eser, imparatorluklardan kalan izleri sürmemizi sağlıyor. 120 yıllık geçmişiyle kendisi de bir imparatorluk müzesi olan İstanbul Arkeoloji Müzeleri, yaklaşık 3500 yıllık bir dönemde, bu coğrafyada hüküm sürmüş imparatorlarla buluşmak isteyenleri davet ediyor.

İstanbul Arkeoloji Müzeleri ve buradaki sergiye ilişkin bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Sergilenen eserler arasında dönemin toplumsal hayatıyla ilgili buluntular da vardır.
B) Sergilenen eserlerin ortak özelliği Anadolu'ya ve yakın bölgelere ait olmasıdır.
C) Farklı müzelerde bulunan eserler sergilenmek üzere İstanbul'a nakledilmiştir.
D) Osmanlı Dönemi'nde kurulmuş bir müzedir.
E) Sergilenen eserler kronolojik bir düzene göre yerleştirilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

63. Geçmişi Antik Yunan'a uzanan günümüzün tiyatro festivalleri, farklı ülkeler ve kültürler arası etkileşimde rol oynayarak önemini koruyor. Dil farklılıklarını ortadan kaldıran müzik, dans ve mimden yararlanılarak ve günümüzdeki teknolojik olanaklar kullanılarak alt yazıyla başka başka diller konuşan halklara görsel olarak ulaşmak artık zor değil. Yerel ve bölgesel festivaller hemen her ülkede varlığını sürdürürken Avrupa'nın önemli uluslararası tiyatro festivalleri de özellikle yaz ayları boyunca farklı izleyicilerle buluşuyor.

Bu parçada tiyatro festivalleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Hangi görsel ve işitsel ögelerin kullanıldığına
B) Çağımızda nasıl bir işlevinin bulunduğuna
C) Avrupa ülkelerinde neden yaygın olduğuna
D) Kaynağını hangi kültürün oluşturduğuna
E) Farklı ülkelere seslenebilmek için nelere başvurulduğuna

64. Yapılan çalışmalar, annenin ya da babanın obez olması durumunda çocukların ileride obez olma riskinin, ortalamanın dört katı kadar olduğunu gösteriyor. Annenin ve babanın her ikisi de obez ise çocuğun ileride obez olma riski sekiz kata kadar çıkıyor. Çocukluk çağında obez olanların yarısının erişkin dönemde obez olma olasılığı var. Bu da obeziteye yol açan tek etkenin sadece ihtiyaç fazlası yeme alışkanlığı olmadığını gösteriyor. Ayrıca obezite, çocukluk tipi ve erişkin tipi olarak ikiye ayrılıyor. Çocuklukta obezite, yağ hücrelerinin sayısının artmasıyla oluşuyor. Erişkinlikteki obeziteyse yağ hücrelerinin sayısının değil hacminin artmasına, yani hücrenin içinde depolanan yağ miktarının artmasına bağlı olarak ortaya çıkıyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Obeziteyle aileden gelen etkenler arasındaki ilişkiye
B) Çocukluktaki obezitenin erişkinlikte de obeziteye neden olabileceğine
C) Obezitenin türleri olduğuna
D) Çocukluk ve erişkinlikte görülen obezitenin farklı özelliklerine
E) Hangi tip obezitenin daha tehlikeli olduğuna

65. Adıyaman'ın Kâhta ilçesinde bulunan Nemrut Dağı'nda, antik dünyanın en görkemli eserleri olarak kabul edilen olağanüstü anıtlar var. MÖ 69-36 arasında hüküm süren Kommagene Kralı I. Antiokhos tarafından yaptırılan eserler arasında öyle bir taş levha var ki ardındaki sır perdesini aralamak isteyen pek çok araştırmacıyı yıllarca uğraştırdı. Bu kabartma levhada sağa doğru yürüyen bir aslan figürü ve çok sayıda yıldız yer alıyor. "Aslanlı Kabartma" aslında bir gök haritası, yani horoskoptu ve gök cisimlerinin gökyüzündeki konumlarını tasvir ediyordu. Nemrut'taki bu kabartma, dünyanın bilinen en eski ve en büyük horoskobu olarak tarih kitaplarındaki yerini alacaktır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Aslanlı Kabartma'nın gizi neden kısa sürede çözülememiştir?
B) Aslanlı Kabartma nerededir?
C) Horoskop nedir?
D) Sözü edilen eserler hangi dönemden kalmadır?
E) Aslanlı Kabartma neyi anlatmaktadır?

66. Ben başkaları gibi olamam, ben buyum. Beni ben olarak değerlendirmek yerine bir başkasıyla karşılaştırmak ya da "Böyle olması gerek." demek çok zalimce bir şey değil mi? Evet zaaflarım olabilir ama zaten bu zaaflar beni ben yapıyor. Zaaf insana dair bir şey. Ayrıca bana göre zaaflar gün gelir artılara dönüşebilir.

Bu sözlerine göre, parçada konuşan kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Belirli kalıplara yerleştirilmek istemeyen
B) Kendi yetersizliklerinin farkında olan
C) Başkalarınca, olduğu gibi kabul edilmek isteyen
D) Kusurlarının, kendisinin ayırıcı özelliği olduğunu düşünen
E) Toplumsal kurallara uyarak yaşamaktan rahatsızlık duyan

PEGEM AKADEMİ

67. Bugüne kadar pek çok ödül aldım. Her ödülüm benim için gurur kaynağı. Ama ödüller semboliktir; en büyük hediye insanların yapıtlarımı beğenmesi, alması, onlarda kendilerinden bir şeyler bulmasıdır. Bir de sanatçıların gençken ödül almalarının daha anlamlı olduğunu düşünüyorum. Çünkü sanatla uğraşmak zor bir iştir, teşvik gerektirir. Ayrıca ödül yükümlülüktür. Ödüllü sanatçı olmak, her yapıtının öncekinden iyi olması için çok çalışmak demektir.

Bu sözlerine göre, parçada konuşan kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Tanınmak için yapıtlarını sanatseverlerin beklentileri doğrultusunda üreten

B) Ödül almanın sanatçıyı daha başarılı olmaya yönelttiğini düşünen

C) Aldığı ödüllerle övünç duyan

D) Yapıtlarında yansıttıklarıyla sanatseverlerin duygu ve düşünceleri arasında benzerlik bulunması gerektiğini savunan

E) Ödüllerin genç sanatçılar için özendirici olduğunu düşünen

68. Bu romanımı birinin hayatından etkilenerek yazmadım. Ama kimliğinde herkesten bir parça olan ya da tam tersi hiç kimseye benzemeyen bir karakterdir romanımda anlattığım. Güçlü bir kadın ama yaralı. Uçlarda yaşamış, "Ya hep ya hiç!" demiş biri. Kahramanımız böyle bir kimlik sergileyince herkesin onda kendinden bir şeyler bulması doğal. Okur, bir komşusunun, akrabasının belki de kendi hayatının bir kesitine benzetecek onun hayatını. Belki size çok alışılmış gelecek ama bu kahraman aslında herkesten çok benim. Çünkü onu ben oluşturdum. Hayatımdaki iniş çıkışlardan, başarılardan ya da dibe vuruşlardan beslendi bu karakter.

Bu parçada sözü edilen karakterin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Etkili bir kişiliği olduğuna

B) Üzücü durumlarla karşılaştığına

C) Yaratıcısının yaşadıklarından etkiler taşıdığına

D) Çevresindekilerle iyi ilişkiler içinde olmadığına

E) Aşırılıkları sevdiğine

69. Yazınsal metinlerin yazarlarca okunmasıyla okurlarca okunması arasında belirgin bir ayrım çıkıyor ortaya. Edebiyat dünyasından olan kişilerce, ilkelere, biçimlere, kalıplara uygun olarak okunması, yazınsal metnin anlaşılmasından çok, konumlandırılmasını sağlıyor. Bir metin okurlar tarafından okunduğunda ise onun nasıl bir metin olduğu daha iyi ortaya çıkabiliyor. Eğer yazar, yapıtıyla okuru arasına girmezse okur metni daha objektif yorumlayabiliyor. Dolayısıyla yazarın, yazdığı metni açıklamasına gerek kalmıyor. Okurların da bunu yazardan beklemeleri gerekmiyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Bir yazının okur tarafından tarafsız bir biçimde değerlendirilebilmesi için yazarın okuru yönlendirmemesi gerekir.

B) Yazılan bir metnin önce yazarı tarafından yorumlanması, yapıt üzerinde ortak bir görüş oluşmasını sağlar.

C) Bir metni belirli ilkelere göre okumak ancak o metnin önceden belirlenmiş niteliklere uygun olup olmadığını ortaya çıkarabilir.

D) Okurların yaptığı yorumlar, bir metnin içeriğinin değerlendirilmesine yöneliktir.

E) Bir metnin farklı bakış açılarıyla okunmasından farklı sonuçlar ortaya çıkar.

70. Kompakt fotoğraf makinelerinin lensleri sabittir ve amatör fotoğrafçılar için birebirdir. SLR olarak tabir edilen fotoğraf makinelerinin ise çekilmek istenen fotoğrafa göre lensleri değiştirilebilir, görüntüleme sisteminde ayna bulunur ve profesyonellerin çoğu bunları tercih eder.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Kompakt ve SLR fotoğraf makinelerinin görüntüleme sistemleri birbirinden farklıdır.

B) Profesyonel fotoğrafçıların birden fazla fotoğraf makinesi lensine sahip olması beklenir.

C) Kompakt fotoğraf makinelerinin lensleri takılıp çıkarılamaz.

D) SLR fotoğraf makineleri amatör fotoğrafçılar tarafından tercih edilmez.

E) Bazı profesyonel fotoğrafçılar, kompakt fotoğraf makinesi kullanabilir.

PEGEM AKADEMİ

71. Sanatçı olabilmek için yaşantıyı yakalayıp tutmak, onu belleğe, belleği anlatıma, gereçleri biçime dönüştürmek gerekir. Duyuş her şey değildir sanatçı için. Sanatçının; işini bilip sevmesi, bütün kuralları, incelikleri, biçimleri, yöntemleri tanıması, böylece de hırçın doğayı uysallaştırıp sanatın sözleşmesine uydurması gerekir. Sözde sanatçıyı tüketen daha da iyi olma tutkusu, gerçek sanatçının yardımcısı olur. Sanatçı azgın canavara boyun eğmez, onu evcilleştirir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada savunulan düşünceyle örtüşmez?

A) Bir romancı, roman türüyle ilgili teorik bilgi sahibi de olmalıdır.

B) Bir müzisyen, birbirinden farklı müzik formlarını tanımalıdır.

C) Geldiği noktayı aşma güdüsü, kendini kanıtlamış ressam için faydalıdır.

D) Genç bir şair, yapıtlarında kendi iç dünyasını anlatmaya öncelik vermelidir.

E) Bir oyuncu, rolünü daha iyi kavrayabilmek için gözlemlerde bulunmalıdır.

72. Goethe sadece Almanya'nın değil, dünyanın en büyük şairlerinden biridir. Goethe sadece şair ve yazar da değildi. O aynı zamanda bir sanat kuramcısı, bilim insanı ve siyasetçi olarak çok az insanda görülebilen özelliklere sahipti. Onun bilim ve yaşam hakkında çok geniş bir bilgisi vardı. Dünyada var olan her şeyi birbirine bağlı bir bütün olarak değerlendiriyordu. Böyle bir kişiyi "dünya insanı" olarak adlandırmak yanlış olmaz sanırım.

Bu parçaya göre Goethe'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yazdıklarıyla insanlığa mal olmuş bir sanatçıdır.

B) Eserleri ulusal oldukları ölçüde evrenseldir de.

C) Sanatçılığı, bilimdeki yetkinliğinden beslenmiştir.

D) Şairlik ve yazarlık dışında başka alanlarla da ilgilenmiştir.

E) Dünyayı her şeyiyle bir ilişkiler yumağı olarak görmektedir.

73. Özellikle yağmurların, atmosferdeki kirleticileri yıkayarak uzaklaştırdıkları bilinmektedir. Diğer koşullar eşit kabul edildiğinde bir bölgedeki havanın kalitesi, yıllık ortalama yağış dağılışıyla ilgilidir. Türkiye'de Kuzey Anadolu Dağlarının kıyıdaki bölümleriyle Torosların denize dönük yamaçları ve önlerindeki kıyı kuşağı önemli miktarda yağış alır. İç bölgelerde ve çukur alanlarda ise yıllık yağış miktarlarında önemli düşüşler söz konusudur. Buna göre, yıllık yağış miktarının fazla olduğu alanlarda bulunan kentler, diğerlerine göre daha şanslı sayılmaktadır.

Bu parçadan yağış miktarı ve hava kalitesi arasındaki ilişkiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Yağış miktarının değişkenliği kentlerin hava kalitelerini etkileyebilmektedir.

B) Dağlık bölgeler genellikle ormanlarla kaplı olduğundan çok yağış alır.

C) İç bölgelerdeki yağış yetersizliği kentlerin hava kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

D) Kıyılarda yer almayan kentler daha az yağış aldıklarından yağışın temizleyici etkisinden yeterince yararlanamaz.

E) Yüksek ve alçak alanlar arasındaki yağış farklılığı kentlerin hava kalitesine yansıyabilmektedir.

74. Timur'un ölümünden sonraki yarım yüzyıl boyunca Bizanslılar, kimi zaman tahtında hak iddia eden şehzadeleri kullanarak kimi zaman da haçlı tehdidiyle Osmanlılara karşı direnebilmişlerdir. Bizans elçileri, II. Mehmet Karamanlılarla savaşırken tahtta hak iddia eden şehzade Orhan'ı serbest bırakma tehdidiyle birkaç ayrıcalık kazanabilmişlerdi. 12 Aralık 1452'de papa ile kiliselerin birleşmesini sağlayacak anlaşma uyarınca imparatorun huzurunda, Ayasofya'da yapılan ilk tören, Osmanlılara karşı da bir birlik oluşturma ve tehdit anlamı taşıyordu.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

A) Bizans, bazı Osmanlı şehzadelerini politik amaçları için kullanmıştır.

B) Osmanlı yönetiminde zaman zaman iklikler yaşanmıştır.

C) Bizans, Haçlı Seferlerinden güç almıştır.

D) Bizans Avrupalı devletlerle Osmanlıya karşı iş birliği yapmıştır.

E) Bir dönemde, Bizans karşısında Osmanlılar Anadolu sınırları içine çekilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

75. 2007'de sadece kas gücüyle dünyayı dolaşmak için yola çıktım. 5 yıl 11 gün süren bu turda pedal çevirdim, kürek çektim, yürüdüm. Bu yolculuk öz güvenimi artırdı. Hayat kısaydı, hayalleri ertelememek gerekiyordu. Hayaller ise bir hedef belirlemeden gerçekleşmiyor. Yolculuğum sırasında birçok kişi bana yardım eli uzatmıştı. Ama zamanla kimseden bir şey beklemeden küçük zaferlerle mutlu olmayı öğrendim. Zorlandığımda, üstlendiğim yardım projelerini düşünerek iç huzuruna kavuştum.

Bu sözlerden, konuşan kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

A) İstekleri, geciktirmeden gerçekleştirmek gerektiğini düşündüğüne

B) Kendi gücüne inandığına

C) Başkalarının yönlendirmesiyle harekete geçtiğine

D) Belli bir amacı olduğuna

E) İstediği her şeye sahip olmaya değil, küçük şeylerle yetinmeye çalıştığına

76. Bütün uygar ülkelerde aynı yakınma: "Okumuyoruz." Anlaşılan kitaplar çoğaldıkça okuma sevgisi azalıyor. Ama yine de birçokları için okumak bir hastalık. Ancak böyleleri araştırmak, düşünmek, incelemek için okumaz; okumuş olmak için okurlar. Ne sanat heyecanı ararlar ne de okuduklarını özümserler. Ellerine geçeni okurlar. Sabırsızdırlar, sırtlarından bir yük atmak isterler sanki. Okuduklarına karşı çıkmaları ya da onları kabullenmeleri söz konusu değildir. Birçoğu da elerindeki kitabı kapatır kapatmaz içindekileri unutur. Bir bölümü de yalnızca okur gibi yapar. En büyük zevkleri de birbirleriyle kitap değiştirmektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Kimileri, okuduklarını içselleştirmezler.

B) Bir ülkede basılan kitap sayısıyla okuyanların sayısı doğru orantılıdır.

C) Çok kitap okumak, kitabın anlayarak okunduğu anlamına gelmez.

D) Bir grup okur, okuduğunda estetik bir yan aramaz.

E) İyi bir okur olmakla çok kitap okumak arasında doğrudan bir ilişki yoktur.

77. Biçem, kişinin dili kullanma yetisine sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü yazma, sözcüklerle gerçekleştirilen bir davranıştır; sözcüklerin dünyasında yapılan bir yolculuktur. Hangi yazı vardır ki sözcükler evreninde yapılan bir yolculuğun ürünü olmasın? Kesinlemeye giderek söyleyeyim: Türü ne olursa olsun her yazı, sözcüklerin anlam ve çağrışım katmanlarında dolaşmayı zorunlu kılar. Yazar da bu katmanlarda dolaşan bir gezgindir bana göre. Sözcüklerin ülkesinde "yeni keşifler"e çıkan kişidir. Biçem sahibi olması, kendindenliğini oluşturması da buna, sözcüklerin coğrafyasını çok iyi tanımasına, o coğrafyanın havasını solumasına bağlıdır. Çünkü yazar, sözcüklerin ülkesini kendine yurt edinen kişidir.

Bu parçadan hareketle biçem sahibi yazarlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Dili başarıyla kullanıp kendilerine özgü bir anlatıma kavuşurlar.

B) Kendi söyleyişini oluşturmada başarılı yazarları örnek alırlar.

C) Kavramlar arasındaki bağlantıdan yararlanırlar.

D) Sözcüklerle uzun süreli uğraşma sonucunda kendi yollarını belirlerler.

E) Günlük dilden alınan sözcüklere yeni ve özgün anlamlar yüklerler.

78. Bu yönetmen, ilk kez kameranın arkasına geçtiği Ayrılık filmiyle kadının düşünsel ve yaşamsal olarak kendi varlığı üzerindeki söz hakkını geri alma çabasını yansıtır. Bu konuda ailesinin de desteğini ve yakınlığını koruduğu bir yaşamın mümkün olabileceğini göstermek ister. Konuya yaklaşırken kadının dışlandığı alanlara sızma isteği karşısında, egemenlik bölgelerini ne pahasına olursa olsun korumak için şiddete başvuracak olan erkek dünyasına, biraz acıyarak, biraz korkuyla ve toplumsal baskıların süzgecinden bakmayı dener.

Bu parçadan sözü edilen yönetmenin Ayrılık filmiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Sosyal içeriklidir; ailesinin yardımıyla bir kadının erkek egemenliğine karşı mücadelesini işler.

B) Kadın-erkek çatışması kadının cephesinden ele alınmıştır.

C) Toplumda alışılagelmiş kimi durumların sorgulanabilinmesine katkıda bulunmak istenmiştir.

D) Şiddet yanlısı erkeklere kadın haklarını koruyucu bir bakışla yaklaşılmıştır.

E) Toplumsal değer yargıları ve erkeğin kadını yok sayması nedeniyle kadının sürekli kaybedeceği belirtilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

79. Kanuni Dönemi'ndeki en önemli olaylardan biri de Fransızlara ayrıcalık tanınmasıdır. Tarihte "kapitülasyonlar" olarak adlandırılan ve 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşması'yla ortadan kalkan bu ticari, diplomatik ve hukuki ayrıcalıklar, zamanında hangi amaçla verilmiş olursa olsun özellikle 19. yüzyılda büyük felaketlere neden olmuştur.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi iddia edilemez?

A) Fransızlara tanınan ayrıcalıkların belirli bir süre devam ettiği

B) Kapitülasyonların sonraki dönemlerde devletin aleyhine işleyen mekanizmalara dönüştüğü

C) Osmanlıların Fransızlara duyulan sempati ve yakınlık sebebiyle kapitülasyonlar verdiği

D) Kapitülasyonlarla verilen hakların tek alanla sınırlı kalmadığı

E) Kanuni Dönemi'yle 19. yüzyıldaki siyasi koşulların birbirinden farklı olduğu

80. Herhangi bir yerin sıcaklığı mevsimlere, aylara ve özellikle günün saatlerine göre sık sık değişir. Sıcaklık değişimleri, minerallerin oluşturduğu kütleler olan kayaçlar üzerinde etkili olur. Sıcaklık değişikliği esnasında kayaçların dış ve iç kısımları arasında önemli sıcaklık farkları ortaya çıkar. Gündüzleri kayaçların dış kısımları, iç kısımlarından daha fazla ısındığından genişeir. Geceleri ise kayaçların kabuk kısımları hemen soğuduğundan çabucak büzülür. Sık sık tekrarlanan bu olay sonucunda kayaçların dış kısımlarında çatlaklar meydana gelir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Ani sıcaklık değişimlerinden kayaçlar etkilenir.

B) Gündüzleri kayaçların yüzeyleri hacimce büyür.

C) Sıcaklık yılın çeşitli dönemlerinde gün içerisinde sabit kalmaz.

D) Sıcaklık ortalamalarının düşük olması, kayaçlarda çatlaklara neden olur.

E) Kayaçların dışarıdan görünen bölümlerinin yapısı sıcaklığın etkisiyle değişir.

81. Bütün sınavları üstün başarıyla geçmiş ancak bir kere bile denize açılmamış bir kaptan düşünelim. Bu kaptanın denizde bir fırtınaya yakalandığını varsayalım. Ne yapması gerektiğini elbet biliyordur ama bir denizcinin gecenin karanlığında, yıldızlar gözden kaybolduğunda nasıl bir korkuya kapılacağını bilemez. Bir kaptanın, eliyle tuttuğu dümenin azgın dalgalar karşısında küçücük bir oyuncağa dönüştüğünü hissettiğinde içine düştüğü âcizliği, böyle bir anda hesap yapmaya çalışırken kanının beynine nasıl sıçradığını anlayamaz. Kısacası bilgi sahibi kişinin, bilgisini uygulamak zorunda kaldığında ne yapması gerektiğine ilişkin bir fikri yokur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Uygulanmayan bilgi zamanla unutulur.

B) Korkular yaşadıkça öğrenilir.

C) Bir meslekte donanımlı olabilmek için bilgi tek başına yeterli değildir.

D) Bilgi ancak yaşam deneyimiyle bütünleştiğinde anlam kazanır.

E) Bilgi beklenmedik bir olayı çözümlemede yetersiz kalabilir.

82. Bir edebiyat yapıtında onun türünü belirlemeye yarayacak birtakım ipuçları bulunur. Bunlar, okuru yönlendirir. Bu konuda Tzvetan Todorov fantastik türün, diğer türlerden bu işaretlerin muğlaklığıyla ayrıldığını belirtir. Fantastik romanda yazar, okurla yaptığı anlaşmayı muğlak tutar; okura olayları akılla mı yoksa doğaüstü varsayımlarla mı çözümleyeceğini açıklıkla göstermez. Oysa diğer türlerde kurgunun nasıl çözümlenip anlamlandırılacağı, o türün geleneksel işaretleriyle okura iletilir.

Bu parçaya göre fantastik romanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Okurun beklentisini karşılayacak, bilinen yönlendirmelerden yoksundur.

B) Herkesin kolaylıkla anlayamayacağı bir türdür.

C) Okuyucu olayları nasıl çözümleyeceği konusunda kararsız kalır.

D) Metnin içindeki ipuçlarının yol göstericiliğiyle sonuca ulaşılır.

E) Yazar, yapıtının nasıl algılanacağı konusunda yol göstermez.

PEGEM AKADEMİ

83. Edebî değer taşıyan romanlar, öyküler, şiirler, tiyatro oyunları vb. didaktik ilkelere bağlı kalınarak çocuğa öğüt vermek için kullanılmamalı. Çocuklar, öğüt içeren kitaplardan kaçıyor. Oysa bir romanın kurgusuna yedirilmiş, yaşamla ilgili ipuçları, deneyimler, öznel olmayan görüşler, çocuğun kimliğini geliştirir, ufkunu ve zihnini açar. Öz güveninin oluşmasını sağlar. Çocukta yaşamın türlü hâllerine karşı bağışıklık oluşturur.

Bu parçada çocuk kitaplarının taşıması gereken özellikler arasında aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

A) Gelecekle ilgili ayrıntılar taşıyan
B) Bakış açısını geliştiren
C) Yaşanacaklara karşı direnç kazandıran
D) Kişiliği güçlendiren
E) Kendine olan inancını artıran

84. Ülkü Tamer'in, edebî akımların içinde yaşadığı hâlde hiçbirinden tam olarak etkilenmediğini, biçeminde titiz ve ısrarcı olduğunu, söyleyişte özgünlüğünü koruduğunu söyleyebiliriz. Şiire başladığı dönemlerde; şairlerin birbirini kıyasıya eleştirdikleri, dergilerde bazı şairlerle birçok polemiğin yaşandığı, gruplaşmaların yoğunlaştığı günlerde, şairin bu güçlü akıntıya kapılmadan yalnızca şiirini yazmış olması, tek başına şiirini yürütmesi ilginçtir. Üstelik dışarıdaki gürültüyü duymuyormuşçasına yalın, sohbet eder gibi rahat, yer yer gülümseten, kimi zaman özdeyişe benzer dizelerle düşündüren, sesini yükseltmeyen şiirlerdir bunlar.

Bu parçada sözü edilen şair ve şiirleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ana temasının, iç dünyasından beslendiğine
B) Üslup kaygısını ön planda tuttuğuna
C) Söyleyişinde doğallık söz konusu olduğuna
D) Hiçbir sanatsal hareketin içinde yer almadığına
E) Edebiyat dünyasında olup bitenlerle ilgilenmediğine

85. Onunla tanışıklığımız ne zaman ve nerede başladı? Anımsayamıyorum. Nasıl biriydi? Sahiciydi, aklındaki neyse onu söylerdi. Öfkeliydi; kötü, üstünkörü yapılmış işlere kızardı en çok, hele de böyle kitaplara... Kollayıcıydı, içinde iyi niyet gördüğü her girişimi desteklediğinin bilinmesini isterdi. Şakacıydı; takılmayı, şaşırtmayı ne kadar da severdi! Masalcıydı; bir yeni zaman masalının gülen deviydi sanki, bir yanıyla masalsı ama bir yanıyla da sahici. Sözün kısası benim için "anısı güzel bir insan"dı o.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İçtenlikli, göründüğü gibi biri olan
B) Çalışmalarda titizliği önemseyen
C) Güldürmekten, eğlendirmekten hoşlanan
D) Kötü düşünce beslemeyenin yanında olan
E) Çevresindekilerce sevgi duyulan

86. Eskiler "Oku, zihnin açılır." derlerdi. Bence haklıydılar. Okudukça iç dünyam zenginleşti. Öz güvenim arttı. İş dünyasında bu nedenle daha başarılı oldum. Kitaplara fazla zaman ayırabileyim diye elli dört yaşımda emekli oldum. Kitaplar bana resmi, klasik müziği sevdirdi. Bu arada biraz da asosyal oldum. Üslubumda zaman zaman bir kibir dokusu seziliyorsa kitaplar yüzündendir.

Bu parçada okumanın, insan üzerindeki etkileri arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Çevresinden uzaklaşmasına yol açma
B) Bazı hedeflerine kolayca ulaşmasını sağlama
C) Kendine olan inancını güçlendirme
D) Daha önce hayal etmediği bir yaşam biçimine yöneltme
E) Güzel sanatlara karşı ilgi uyandırma

PEGEM AKADEMİ

87. Eğitimcileri kaygılandıran önemli bir gerçek var. Günümüz gençleri, daha çocukken teknolojiye yönelerek sanal oyunlara ve hazır bilginin kolaycılığına sığınıyor. Kitaptan uzaklaşan bu gençlerin büyük bir bölümü, sorumluluklardan kaçarak yaşamı bir eğlence gibi görüyor veya asosyal bir yaşam içinde bunalımlara sürükleniyor. Bu tehlikenin herkes farkında ama "suçluyu" belirleme, zararı en aza indirme konusunda görüşler farklı. Yasakçı bir anlayışla sorunun daha da büyüyeceğine kuşku yok. Birleşilen tek gerçek ise çocuklar için kitabın önemi, yararları.

Bu parçada gençlerle ilgili olarak yakınılanlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Yaşam karşısında gerçekçi bir yaklaşımdan uzak durma

B) Üzerine düşenleri yerine getirmeme

C) Bilmediklerini okuyarak içselleştirmek yerine, elektronik ortamdan elde edileni olduğu gibi alıp kullanma

D) İçinde bulundukları sorunun çözümüne ilişkin çıkış yolları bulmada iş birliğinden uzak durma

E) İnsan ilişkileri zayıfladığından ruhsal sorunlarla karşı karşıya kalma

88. Varlıkları ve özellikle insanı oldukça farklı biçimlerde yorumlayan ve ele alan pek çok düşünür, sanatçı ve uzman bulunmasına rağmen bu konuda, çoğunluğun üzerinde uzlaştığı görüşler de mevcuttur. Bunlardan birisi, insanın diğer tüm nesnelerden ve canlılardan farklı bir varlık olduğu düşüncesidir. Pek çok kişiye göre insan; bir nesneden, bir hayvandan daha "fazla" ve daha farklı bir canlıdır. Bu yüzden de insan; bir nesneyi ve hayvanı inceler gibi laboratuvar ortamında incelenmemeli, o, bir fiziksel veya biyolojik yapı olarak ele alınmamalıdır. Dolayısıyla insanın ne olduğunu değil, kim olduğunu ve neler hissettiğini araştırmak gerekir. Çünkü insan her an değişen, yaratıldığı gibi kalmayan, özgür seçimiyle varlığını şekillendirebilen bir varlıktır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İnsanın duygusal ve düşünsel yönüne

B) Varlıkları inceleyenlerin kimi ortak düşüncelerine

C) İnsana ilişkin araştırmalarda dikkat edilecek noktaya

D) Varlık kavramını oluşturan ögelerin neler olduğuna

E) İnsanın, kendini değiştiren ve geliştiren bir canlı olduğuna

89. 90 Kuşağı'nın en belirgin özelliği, farklılıklarıyla öne çıkmasıdır. Çok önemlidir bu, çünkü öykü, 90'lara kadar hep tek sesli yapısıyla var oldu. Örneğin, 50 Kuşağı'nın öyküleri hep birbirine benzer. Toplumcu öykü âdeta kendi kopyalarını üretip dururken, ilk defa 90'larda öykü farklı bir yapıya kavuşmuştur. Postmodernizmi farklı kılan da budur. Öykü, çok sesli bir orkestraya dönüşmüştür artık. Gerçeklik algısı altüst olmuştur. Bir yönüyle yerliliğin, yerli duruş denilen "özcü" yaklaşımın yerine evrensel bir çerçeveye yerleşmiştir öykü. Bunu yaparken de farklı gerçeklikler üretmiştir.

Bu parçada 90 Kuşağı öykücüleriyle ilgili olarak

I. bütün insanlığa seslenme,

II. dış dünyaya başka bir açıdan bakma,

III. bireysel konuları işleme

özelliklerinden hangilerine değinilmemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

90. Çocuklar üzerinde toplumun etkisinin ne kadar büyük olduğu herkesçe kabul edilen bir gerçektir. Özellikle çocukların örnek almaya ne kadar yatkın oldukları bilinir. Burada anne ve babalara bir şeyi anımsatmak isterim. Çocuğun kendilerine saygı duyması ve sözlerine inanmasını isteyen anne ve babalar, önce o saygıyı çocuğa kendileri göstermelidirler. Çocuklarının önünde, onların öğrenmesini ve örnek almasını istemedikleri hiçbir davranışta bulunmamalıdırlar.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada değinilen durumlardan biri değildir?

A) Bireylerin gelişiminde çevrenin büyük ölçüde etkili olduğu

B) Çocukların, başkalarının tutum ve hareketlerini benimseme eğiliminde olduğu

C) Anne ve babaların, çocuklarının kendilerine güven duymasını, onlara güvenerek sağlayabileceği

D) Anne ve babaların, çocuklarının eğitimine başkalarının karışmasına izin vermemesi gerektiği

E) Anne ve babaların, çocuklarında görmekten hoşlanmayacakları bir tutumu sergilememesi gerektiği

REGEM AKADEMİ

91. 1951'den bu yana her yıl yapılan ve dünyanın en prestijli sinema festivallerinden biri olan Berlin Uluslararası Film Festivali (Berlinale) 7 Şubat 2012'de sinemaseverlere 62. kez merhaba dedi. Sinema dünyasının en önemli ödüllerinden biri sayılan Altın Ayı Ödülleri'nin dağıtıldığı ve bu yıl 400'den fazla filme ev sahipliği yapan Berlinale, Türk sinema tutkunları için büyük önem taşıyor. Nuri Bilge Ceylân'ın Kasaba adlı filmiyle 1998 yılında Altın Ayı ödüllerinden biri olan Caligari Ödülü'nü kazanarak dünya çapında adını duyurduğu festivalde, 2004 yılında da Fatih Akın, Duvara Karşı adlı filmle en büyük ödül olan Altın Ayı'nın sahibi olmuştu.

Bu parçada sözü edilen festivalle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Ülkemizle olan ilgisine
B) Yeni sanatçıların yetişmesindeki rolüne
C) Sinema dünyasındaki saygınlığına
D) Farklı kategorilerde ödüller dağıtıldığına
E) Düzenli olarak gerçekleştirildiğine

92. Bir arada yaşamak zorunda olan insanlık, yaratıldığından bugüne, duygu ve düşüncelerini paylaşma ihtiyacı duymuştur. Tarihin ilk çağlarında sınırlı işaretlerle anlaşmak mümkünken değişip gelişen hayat şartları nedeniyle insanların birbiriyle anlaşması güçleşmiş, daha sağlam, yeterli bir anlaşma sistemi zorunlu hâle gelmiştir. Böylece, bir "gizli anlaşmalar ve fark edilmeyen ittifaklar sistemi" olarak dil ortaya çıkmıştır. Bu yapı, her topluluk tarafından ayrı ayrı kurulmuş ve böylece her toplumda kendine özgü bir dil oluşmuştur.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Zaman içinde insanlar arasında iletişim neden zorlaşmıştır?
B) Bir arada yaşama zorunluluğunun insanlığa yararı ne olmuştur?
C) İnsanlığın en eski dönemlerdeki anlaşma araçlarından söz eder misiniz?
D) Bir iletişim aracı olan dilin gelişim sürecini anlatır mısınız?
E) Dillerin birbirinden etkilenmesi hangi nedenlere bağlanabilir?

93. Eserlerini kaleme alırken onların estetik yapısına dikkat etmiş; süslü söyleyişten ve uzun tiratlardan uzak durmuş; akıl verici bir tutumdan kaçınmış; sorunun temeline, sabırla, anlaşılır cümlelerle inmiştir.

Kendisinden böyle söz edilen bir sanatçının eserleri aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Yol gösterme çabası içinde olmayan
B) Sanatsal değer taşıyan
C) Problemleri kaynağında inceleyen
D) Sade bir dille yazılmış olan
E) Belirli konular üzerinde yoğunlaşan

94. Montaigne'in zeki sayılamayacağını ve belleğinin çok zayıf olduğunu söylemesi, kendi kendinin öğretmeni ve öğrencisi olarak kalma gibi bir kararlılık yansıtması, çekinmeden dile getirdiği özellikleridir. Onun en sevdiği şey, insanlarla bir arada olmaktır. Böylece kendi iç dünyasında bulduğu değerlerle başka insanlarda tespit ettiği değerlerin örtüştüğüne tanık olur. Kendine, bir başkasına bakar gibi bakmaya çalışır. Kendini büyüteç altına aldığında kendinde başkalarını görmesi de bundandır. Her insanda hem "ortak" hem de "biricik" olan bir yanın bulunduğunu o ortaya koymuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, Montaigne'in bu parçada sözü edilen özelliklerinden biri değildir?

A) Çevresindekilerde ilgi uyandırma
B) Kendisiyle başkaları arasında özdeşlik kurma
C) Sürekli öğrenme çabası içinde olma
D) Gözlemleyerek sonuç çıkarma
E) Öz eleştiri yapmaktan kaçınmama

PEGEM AKADEMİ

95. Ona göre büyük eser demek, söyleyecek sözü çok olandır; bu durumda da birtakım oyunlara zaman kalmaz. Eserlerinde dilin sadeliği önceliklidir. Önemli olan, ana düşüncenin bir estetik duyarlıkla verilmesidir. Abartılı betimlemeler, uzun mekân anlatımları yoktur. Dili berraktır fakat olay örgüsüne göre kahramanları, düşüncelerini ait oldukları yörenin şivesiyle veya sözcükleri yanlış vurgularla dile getirirler.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen romancının eserlerinde görülen bir özellik değildir?

A) Süssüz bir anlatıma sahip olma
B) İçerik yönünden güçlü olma
C) Sanatsal değer taşıma
D) Konuşmalarda hatalı kullanımlar içerme
E) Bazılarınca yadırganan bir anlatımı olma

96. Bu eser, müzik-edebiyat birlikteliğinin yeni bir örneği olarak kuşkusuz benzerlerinden bir adım önde. Arka planda ele aldığı dönemi, İstanbullu orta sınıftan bir gencin yaşadıkları bağlamında, ayrıntılardan yola çıkarak anlatmış. Türkçe popun kendine özgü şarkılarının yankılandığı bir müzik tarihiyle, romanını farklılaştırmayı başarmış. Rahat anlatımıyla hızlı ve zevkli bir okuma vadediyor eser.

Bu parçada, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Eserini oluştururken iki ayrı sanat dalından yararlandığına
B) Eserini okunması kolay bir dille yazdığına
C) Bir zaman aralığında olanları, bir karakterden hareketle anlattığına
D) Müziğin belli bir türünün geçmişteki örneklerine başvurduğuna
E) Belli bir yaştaki okur kitlesinin ilgisini çekmeyi amaçladığına

97. Bu kitaptaki öyküler belli bir bütünlük oluşturmuyor. Zamanı geldi, yayımlayayım, denmiş gibi bir havası var. Anlatımda birlik söz konusu değil. İçerik bakımından toplumsal eleştiri de var, fantastik özellikler de... Klişelerden, bilindik konulardan kaçınılmamış. Bütün olarak okunduklarında "bir yazarın öykücülüğü"nden söz etmemiz mümkün olmuyor maalesef.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen öykülerin bir özelliği değildir?

A) Yazarın içinde bulunduğu şartlara göre değişen duyguları yansıtması
B) Olay ve durumların yazıya dökülüşünde birbirinden farklı yollar izlenmesi
C) Kimilerinin kurgusunda hayalî unsurlara yer verilmesi
D) Anlatılanlar arasında sıradan şeyler de olması
E) Aralarındaki ilişkilerin zayıf olması

98. On dokuzuncu asırda, romantizmin doğuş yıllarında halk kültürüne ve tarihe büyük bir ilgi uyanmıştı Batı'da. Bunun sonucunda müzikte, resimde, romanda ve şiirde Avrupa'da öncaki dönemlerden farklı olarak pek çok büyük eser ortaya çıkmıştı. Ancak, bizde halk kültüründen yola çıkmış gibi görünen şairlerimiz, ne yazık ki halkın hafızası olan tarihle, tarih içinde oluşan kültürümüzle hemen hemen hiç ilgilenmeyerek yüzeysel bir edebiyat ortaya koydular.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada değinilen durumlardan biri değildir?

A) Romantik dönemde geçmişe merakın artması
B) Romantizm akımının bir sonucu olarak nitelikli sanat ürünlerinde artış görülmesi
C) Batıda, geçmişle bağ kuran sanatçıların eserlerinin derinlikli olması
D) Ülkemizde şairlerin, şiirlerini üretirken başka milletlerin birikimlerinden yararlanması
E) Kültür ve tarihe ilgi konusunda ülkemizle Batı arasında farklılıklar olması

PEGEM AKADEMİ

99. Toplumun önünde giden sanatçılar, topluma yeni bir dünya görüşü getirir. Bunu başarmak zordur ancak sürekli kendilerini geliştirmeye çalışan, sorunlar üzerinde düşünen ve çözümler sunan sanatçılar bunu gerçekleştirebilir. Bazı sanatçılar ise yalnızca olup biteni saptarlar. Toplumun nasıl bir gidişi, ne tür bir yaşantısı olduğunu gösterirler. Tarihe de o toplumla ilgili gözlemlerini bırakırlar.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>varılamaz</u>?

A) Bazı sanatçılar, eserleriyle topluma önderlik ederler.

B) Öz eleştiri yapmayan sanatçılar kendini geliştiremez.

C) Toplumdaki aksaklıkları görebilen sanatçılar, onlar üzerinde düşünce üretirler.

D) Bazı sanat eserleri bir toplumun düşünce tarihine katkıda bulunabilir.

E) Bir topluma ışık tutan sanatçı kendi görüşlerini, ayna tutan sanatçı ise yaşananları ve görülenleri anlatır.

PEGEM AKADEMİ

100. Bazı bitkilerin çok eski dönemlerden bu yana tedavi amacıyla kullanıldıkları bilinmektedir. İnsanlar, uzun süre hastalıkları iyileştirmek için yalnızca bitkilere başvurmuşlardır. Bitkilerin tedavide kullanılmalarının nedeni, bazı etkin maddeler kapsamalarıdır. Bazı ağrı ve hastalıkları tedavi etmede kullanılan ve şifalı bitkiler diye adlandırılan bitkilerin ekimi yapılabilir ama birkaç istisna dışında, ekilerek elde edilmiş bitkilerin tedavi bakımından yabani bitkilere göre daha az etkili olduğu ileri sürülmektedir. Söz konusu istisnalara, ekimi yapılan nanenin çok daha etkili olması gösterilebilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Ekilerek elde edilen bitkilerin tedavi bakımından yabani bitkiler kadar etkin olmadığına

B) Tedavi amaçlı kullanılan bazı bitkilerin yan etkilerinin de olabileceğine

C) Hastalıkların tedavisinde bir dönem yalnızca bitkilerin kullanıldığına

D) Bitkilerle tedavinin bitkilerdeki etkin maddelerle ilgili olduğuna

E) Ekilerek elde edilen bazı bitkilerin yabanisinden daha faydalı olduğuna

ANLATIMIN AKIŞINI BOZAN CÜMLELER

Uzmanından Öneri

✓ Bu tip sorular parçanın konusuyla doğrudan bağlantılıdır.

! Bu yüzden öncelikle parçanın tümü okunup konunun ne olduğuna karar verilmelidir.

! Anlatımın akışını bozan cümle sorulduğunda, "bu durumda, yani, çünkü..." gibi kelimelere göre değil, parçanın genel anlamına ve bu genel anlamın dışında kalan cümleye karar verilmelidir.

Örnek

(I) Şiirdeki modernizm, sanayi toplumunun ortaya çıkış sürecinde, hayatın geleneksel olarak algılanmasının yetersizleşmesiyle kendini gösterdi. (II) İnsanlık tarihine bakıldığında yaşam şartlarının değişmesindeki en keskin dönüşümlerden birinin sanayileşme olduğu görülür ve modern şiirin sanayileşmeye eş zamanlı bir süreci izlemiş olması da anlaşılabilir bir durumdur. (III) Yani modern şiir, yeni yaşama düzeninin birbirine zıt renklerini başlangıçtan itibaren daima içinde taşımıştır. (IV) Geçen yüzyılda birbirine uzak sınıflardan gelen, farklı geleneklere sahip insanların şehirlerde bir arada yaşamaya başlamaları ve böylece birbirlerinin yaşama biçimlerine tanık olmaları, modern şehir hayatının başlangıcı olarak görülmektedir. (V) Baudelaire ve Rimbaud'nun ürünleri *hem bu karmaşayı yansıtmış hem de kendisine* bir dünya kurarak şiir yoluyla bu karmaşayı aşma çabasını getirmiştir.

Parçanın bütününde "şiirin, gelişen yaşam şartlarına uyum sağlayıp değiştiği" anlatılmıştır.

IV. cümlede ise konu değişmiş ve "modern şehir hayatının nasıl ve ne zaman başladığından" söz edilmiştir. Yani bu cümle parçanın anlatım akışını bozmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (KPSS)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap D

Örnek

(I) Yeryüzünde sayısız canlı yaşar ve bu canlılar yaşadıkları doğanın bir parçası olarak düzeni sağlar. (II) Hepsinin kendine has görevleri vardır ve bu görevler dünyanın çok daha düzenli olmasında etkilidir. (III) İnsan, çevresine en çok zarar veren ve bu zararın etkilerini en fazla gören canlı türüdür. (IV) İnsanlar, hayvanlar, bitkiler ve diğer tüm canlıların oluşturduğu bu düzene ekolojik denge adı verilir. (V) Ekolojik dengenin bozulması veya zarar görmesi durumunda yaşanacak sorunlar, tüm dünyanın düzeninin bozulmasına ve yaşamın elverişsiz hale gelmesine neden olacaktır.

Parçanın bütününde "ekolojik dengeyi oluşturan etmenler ve karşılaşılabilecek sorunlar" anlatılmıştır.

III. cümlede ise parçanın özel-genel ilişkisi bozulmuş ve "insanın çevreye en çok zarar veren canlı olduğundan" söz edilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (ALES)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap C

Örnek

(I) Mali imkânsızlıklar, basın mensupları ve kuruluşlarının bağımsız hareket etmesinin önündeki en büyük engeldir. (II) Özellikle yerel basın mensupları, mali sorunların altında nefes alamamaktadır. (III) Maddi sıkıntı öncelikle basın kuruluşlarının önemli bir sorunudur. (IV) Maddi sıkıntı çeken basın mensupları zaman zaman mesleki etik kurallarını ihlal edebilmektedir. (V) Maddi sıkıntı çeken gazeteler, tecrübeli ve eğitimli eleman çalıştıramayacak, bu da gazetenin içerik olarak kalitesizleşmesine neden olacaktır.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır? (KPSS)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap D

Bu soru tipiyle ilgili çeşitli uyarılar yaptığımız bölümde "bu tip soruların, cümlelerdeki çeşitli kelimelere göre değil parçanın genel anlamına ve bu genel anlamın dışında kalan cümleye göre" çözülmesini önermiştik.

Bu soruyu, cümlelerde geçen "maddi sıkıntı" sözüne göre yapmaya çalışsaydık cevap B olabilirdi.

Fakat parçanın bütününde "basın mensupları ve basın kuruluşlarının maddi imkânsızlıklar çektiğinden" söz edilirken IV. cümlede "bazı basın mensuplarının mesleki etik kurallarını ihlal ettiğinden" söz edilmiştir.

Örnek

(I) Türkiye'de sinema sektöründe devletin hâlâ yapısal ve yasal olarak sinema alanında etkili adımlar atmaması, bunun yerine filmlere maddi destek vererek günü kurtarması sinemamızın geleceğini etkiliyor. (II) Sinema Genel Müdürlüğü her yıl farklı dönemlerde filmlere maddi açıdan destek oluyor ve destek verdiği filmlere çeşitli kriterler getiriyor. (III) Bunlardan biri de filmlerin vizyona çıkma zorunluluğu. (IV) Bu yüzden her sene sonunda pek çok Türk filmi göstermelik olarak bir haftalığına vizyonda kalıyor ve yapılan ikili anlaşmalar gereği yıl içerisinde vizyona girmiş kabul ediliyor. (V) Zaman zaman çok başarılı işler ortaya koyan senarist ve yönetmenler, Avrupa sinemasında da ses getirebilen yapımlar ortaya koyabiliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (ALES)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap E

Parçanın ilk dört cümlesinde "sinema alanında gerçekleştirilen devlet politikalarının eksikliklerinden ve Türk sinema sektörüne olan etkilerinden" bahsedilmiştir.

V. cümlede "bazı Türk filmlerinin Avrupa'da ses getiren başarılı yapımlar olduğuna" değinilmiştir.

Bu tip sorularda "akışı bozduğunu düşündüğünüz cümleden sonraki cümleyi bir önceki cümleye bağlayarak" cevabınızı teyit edebilirsiniz. Bu durumda, atılan cümlenin öncesindeki ve sonrasındaki cümlelerin anlamca birbirini tamamlaması gerekir.

1 ANLATIMIN AKIŞINI BOZAN CÜMLELER

1. (I) Felsefe ve eğitim alanındaki düşünceleri ile dikkatleri çeken bilim adamlarının çabaları bir yana, psikolojinin felsefeden ayrılarak bağımsız bir davranış bilimi olmaya yönelmesi ile birlikte eğitim ile psikoloji arasında daha sıkı bir iş birliği gündeme gelmiştir. (II) Eğitim psikolojisi, elde edilen psikolojik verilenlerden yola çıkarak eğitimin daha iyi yapılabilmesini sağlamıştır. (III) Bir davranış değiştirme süreci olarak eğitim, daha etkili bir işleve kavuşabilmede psikoloji, sosyoloji, sosyal psikoloji gibi davranış bilimlerinden yararlanmaya başlamıştır. (IV) Bunlar arasında eğitimi en çok etkileyen bilim dalı ise psikoloji olmuştur çünkü psikolojinin insan davranışlarının gelişimi ve insanın öğrenmesi ile ilgili bir bilim dalı olması, doğal olarak bir davranış değiştirme süreci olan eğitim ile psikolojiyi aynı noktada buluşturmuştur. (V) Bu iki disiplinin etkileşimi ile de "eğitim psikolojisi" adı altında yeni bir disiplinin gelişmesi kaçınılmaz bir gereklilik olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Dünya bizim evimiz, insanlık bu gezegende ortaya çıktı ve yaşamını sürdürüyor; bununla birlikte biliyoruz ki bir gün gelecek, evimizi terk edip başka dünyalara gitmek zorunda kalacağız. (II) Bugün Dünya dışı bir gezegene bırakın yerleşmeyi, gidip gelmek bile oldukça zor ve külfetli ama yine de roketler tasarlamak, uzay gemileri yapmak gibi işin mühendislik yönüyle ilgili güçlükler diğer sorunlar yanında olduça hafif. (III) Hâli hazırda dünya dışında basit bakteri formunda yaşam olabileceği yönünde hipotezler bulunmakla birlikte, günümüze kadar gözlemlenebilen herhangi bir dünya dışı yaşam bulunmamaktadır. (IV) Asıl zorluksa uzayda ya da başka bir gezegende yaşamakla ilgili çünkü insan, uzayda yaşamak için belki de yeni bir uyum sürecinden geçmek, farklı yaşam alanlarına biyolojik olarak uymak zorunda. (V) Her gezegenin kütle çekiminden, atmosferine dek farklı yanları olduğunu düşünürsek Dünya dışında bir yaşama başlarken bizi kimi sorunlar bekliyor diyebiliriz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) İran efsanelerinin tarihi, Aryaların İran topraklarına geldikleri günlerden başlar. (II) İran kavmi, Hind-Avrupa kavimlerinden biridir ve aşamalı olarak Asya'nın orta kesimlerinden Atlas Okyanusu kıyılarına kadar yayılmış ve yeni dünyanın keşfiyle birlikte dünyanın birçok bölgesine de gidip yerleşmişlerdir. (III) Bu ırkın kollarından biri, (Hind-İran kolu) tarihin çok eski dönemlerinden beri diğer kollara oranla çok daha fazla önem kazanmış, onun oluşturduğu medeniyet, Hind-Avrupa ırkının diğer kollarından daha etkili olmuştur. (IV) Tespitlere göre MÖ 3.000 yıllarında Hint-Avrupa grubundan ayrılıp Hint ve İran ırkları olarak iki ayrı kola bölünmeden önce bunlar, Orta Asya bölgesinde yaşamakta; ortak din, dil, inanç ve mitolojilere sahip olup kendilerini Arya (şerefli) olarak nitelemişlerdir. (V) Sonraki dönemlerde birbirlerinden ayrılarak Hindistan ve İran adlı ülkelerine yerleştiklerinde bu ismi her biri kendisi için kullanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Bundan birkaç yıl evveline kadar, öncelikle engellilerin hayatını kolaylaştırması düşünülen bu teknolojinin gündelik hayata bu kadar çabuk uyarlanabileceğini pek ummuyorduk. (II) Oysa son birkaç yıldaki gelişimler ışığında sistemler çoktan iyi kötü çalışır duruma geldiler bile, hatta laboratuvarlardan kaçıp kişisel eğlence sektörüne girmek için gün sayar oldular. (III) Tabii yine de henüz her şey mükemmel değil, oyun üreticileriyle birliktelik anlaşması yapmış firmalar bile "Hele üzerinde biraz daha çalışalım." diyerek şimdilik çok fazla üstelemiyorlar. (IV) Yeni gelişen teknolojiler bilim kurgu eserleri bile yönlendiriyor. (V) Ama çok yakında güzel haberler duyulacağı biliniyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

5. (I) Günümüzde bilim ve teknolojinin sürükleyici konularından biri çeşitli alanlarda kullanılan küçüklü büyüklü elektronik aygıtlar. (II) Müzik dinlemekten film izlemeye, yazı yazıp kitap okumaya kadar pek çok işe yarayan aygıtlar artık hayatımızda. (III) Yeni teknolojik ürünlerin estetikleri gibi fiyatları da oldukça ileri düzeyde. (IV) Teknolojik bir yenilik olmadığı zamanlarda ise tasarım yenilikleriyle bu aygıtlar bizim hayatımıza girmeye başlıyorlar. (V) Öyle ki teknolojinin de modası oluşmaya başladı, hatta kimi moda markaları da kendi teknolojik ürünlerini tasarlar oldular.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Tarihte Müslüman devletler adlarını hanedandan alıyor ve tebaa da o hanedan mensuplarından oluşuyordu. (II) Osmanlı fetihlerle genişleyip farklı din, dil ve ırktan insanları hakimiyetine alınca durum biraz faklılaşmıştır. (III) Rönesans, Reform, Sanayi Devrimi, Fransız İhtilali gibi Batı kaynaklı sosyal, siyasi, iktisadi gelişmeler modernite rüzgârlarını estirmiş ve devletlerin etnik yapıları gündeme oturmuştur. (IV) Ulus devlet akımlarıyla karşı karşıya kalan Osmanlı da mahiyetindeki etnik grupların birer birer bağımsızlıklarını ilan etmeleriyle yıkılma sürecine girmiş ve bu yıkımı engellemek için birtakım siyasi akımlara ihtiyaç duymuştur. (V) Yeni Çağ'da ortaya çıkan akımlar birçok imparatorluğun yıkılmasına yol açmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III **D) IV** E) V

7. (I) Progeria adı verilen ve dört milyon çocuktan birinde ortaya çıkan erken yaşlanma hastalığı, kellik, cücelik, erken cilt kırışıklıkları, atardamarlarda sertleşme ve kemik erimesi gibi çok acıklı bir tabloya yol açmanın yanı sıra, hastalığa yakalanan çocukların çoğu da kalp hastalıklarına bağlı olarak 15 yaşından önce ölüyor. (II) Şimdiyse bir grup araştırmacı, deney aşamasındaki bir kanser ilacının, şimdilik fare modelinde de olsa progeria hastalığının bulgularını iyileştirme yolunda bir umut ışığı yaktığını müjdeliyorlar. (III) Söz konusu hastalığın beslenme imkânlarının çok daha düşük olduğu ülkelerde daha sık görüldüğü de biliniyor. (IV) İlacın uygulandığı progeria hastalığı farelerin çoğu kilo, kemik yapısı, kuvvet ve genel olarak yaşam süresi bakımından, ilaç almayan hasta farelere kıyasla önemli gelişmeler kaydetmiştir. (V) Araştırmacılar bu çalışmanın, progeria ve bağlı rahatsızlıkları iyileştirmede yararlı olabileceğini gösteren ilk hayvan modeli çalışma olduğunu belirtiyorlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Fil dişi işçiliği, 10. yüzyılın ikinci yarısı ve 11. yüzyılın başlarında, Orta Doğu'dan çok Akdeniz ve çevresinde, İber Yarımadası'nda Kurtuba ve çevresinde gelişmiştir. (II) Fil dişi işçiliği günümüzde eskisi kadar ilgi görmeyen bir süsleme sanatıdır. (III) Batı Afrika'dan elde edilen fil dişi, bu bölgelere ham madde olarak ulaştırılmış ve fil dişinin bu doğal biçiminden çeşitli formlarda mücevher kutuları, satranç taşları, olifanlar (çağrı borusu), kakmalı mobilya, kapı ve minberler üretilmiştir. (IV) Doğal parlaklığı, pürüzsüz düzgün yüzeyi, sağlam ve yontmaya elverişli olmasıyla fil dişleri saray ve çevresinden kişiler için işlenmiş, her dönemde lüks mal olarak kullanılmıştır. (V) Bezemelerde bitkisel kompozisyon içinde kuşlara, çeşitli hayvanlara, bitkisel bir zemin üzerinde yer alan madalyon ve geçmeler içinde saray hayatı ve eğlencelerine, hayvan mücadelelerine, at üzerinde hurma toplayanlar gibi alışılmadık sahnelere de yer verilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Ballard çok derinlerde kalmış içgüdülerimize sesleniyor, kendimizi sorguya çekmemizi sağlıyor ve derinliklerimizde neler olduğunu gösteriyor. (II) Hayatın ne kadar kısa olduğunu zaman zaman unutuyoruz hepimiz. (III) Aynı zamanda modern hayatlarımızda her şeyi ne kadar hızlı bitirdiğimizi her şeyi ne kadar hızlı yaşadığımızı ve bu hızla hiçbir şeyi görmediğimizi de bize gösteriyor. (IV) Kimsenin zamanı yok, herkes bir yerlere geç kalıyor, asla çevresine bakmıyor. (V) Kendi hayatlarımızdan bir an sıyrılıp dışarıdan baktığımızda Ballard'ın anlatmak istediğini anlıyor ve kurduğu bu ütopyavari kurgunun ne kadar mümkün olabildiğini görüyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

10. (I) Düşünün ki İnternet üzerinde bir ürüne teklif vermek için satışa çıkmasını bekliyorsunuz, bilgisayarın başındasınız, satışa sunulduğu anda "satın al" butonuna tıklamaya hazırsınız. (II) Sonunda beklediğiniz an geliyor ama bir de bakıyorsunuz ki saniyeler içinde bir başkası almış bile. (III) İşte bu ve buna benzer şeyler genellikle İnternet üzerinde gezen botların, yani belli işleri otomatik olarak halletmek için yazılmış küçük programların işi. (IV) Yazılım dünyasının sınırları İnternet'le artık daha da genişledi. (V) Kimi zaman restoranda rezervasyon veya konserde bilet kapmak için kullanılıyorlar, kimi zaman herhangi bir web sitesi üzerinde trafik yaratarak reklam gelirlerini artırmak için.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Osmanlı İmparatorluğu'nda türeyen eşkıyalar hakkında henüz derli toplu bir eser yazılmamıştır. (II) Eşkıyaların türedikleri yüzyıla göre kendilerine has özellikleri vardır. (III) Fakat muhtelif yerlerde ve zamanlarda eşkıyalara dair eserler yayımlanmıştır. (IV) Osmanlı İmparatorluğu'nda türeyen bu eşkıyaları öğrenmek için birer birer vakanüvis tarihlerini ve hususi tarihleri taramak ve incelemek gerekir. (V) Buralarda 16, 17 ve 18. yüzyıllarda ayaklanan eşkıyalara dair önemli bilgiler vardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Batı müzik kültürünün temeli olan yedi notalık sistem tüm dünyada evrensel olarak kabul edilmiş olan yegâne sistem değildir. (II) Yazıda kullanılan harflerin adları olduğu gibi, notaların da adları vardır ve notaları adlandırmak için iki temel sistem kullanılmıştır. (III) Bütün dünyayı kapsayan çok geniş bir coğrafya içerisinde yaşamış ve yaşamakta olan binlerce farklı kültür tarafından üretilmiş neredeyse sonsuz sayıda müzik vardır. (IV) Bu müziklerin hepsi de yedi nota ve bu yedi notanın yarımşar perdelik alt ve üst seslerinden oluşan seslerden ibaret değildir. (V) Özellikle Doğu müzik kültürleri melodik yaratıcılığın sınırlarını çok daha geniş bir alana taşıyan çok daha hassas ve ince aralıklara dayanan bir perde sistemi ile zenginleşen, melodik açıdan çok daha geniş imkânlar sunan yapılara sahiptir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. (I) Keskin kokulu ve acı tatta tohumlu bir bitki olan hardal, ilk çağlardan bu yana pek çok farklı biçimde kullanılır. (II) Yunan mutfağında ve Romalılar döneminde hardal tıpkı karabiber gibi öğütülerek kullanılmaktaydı. (III) Hazırlanan yemeklerin içine öğütülmüş toz hâlde katılan hardal, et ve sebze yemeklerini tatlandırmakta kullanılırdı. (IV) Sadece tohumu değil yaprakları da sebze yemeklerinin yapımında kullanılan hardal sofralardan eksik edilmezdi. (V) Hardalın 100 gramında 8.2 gram yağ vardır ve kolesterol değeri sıfırdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. (I) Öyle şairler ve yazarlar tanırız ki günlük yaşamlarında ayrı bir zevkin, şiirlerinde ayrı bir zevkin adamıdırlar. (II) Alacalı bulacalı kravatlardan hoşlanmayan bir sanatçı, bakarsınız alabildiğine renkli, sadelikle hiçbir ilgisi olmayan şiirler beğenir, sırf yürek parçalamak için yazılmış yazılardan hoşlanır. (III) Böyle bir tutum içinde olanlar, süsü faydalıya tercih ederler. (IV) Bu ikiliğin nereden geldiği bilinmez ama şurası muhakkaktır ki özel hayatımızda kılavuz edindiğimiz kuralların çoğu romanlar, şiirler, oyunlar için de geçerlidir. (V) Eserlerini süsleyerek yazanlara yollarının yanlış olduğunu anlatmak da oldukça zordur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. (I) İnternet ortamında gerçekleştirilen iletişim, özellikle iletişim becerileri sorunu yaşayan insanlar için yeni bir uygulama imkânı sunabilir. (II) Bireylerin gerçek hayattaki soysal iletişimde başarılı olmaları adına kullanılabilir. (III) Bununla birlikte İnternet ve sosyal medya kullanımı sahte ilişkiler kurulmasına da yol açıyor. (IV) Eğer utangaçlık sanal âlemde azalıyorsa İnternet utangaçlık yaşayan kişileri bu konularda eğitebilir. (V) Bu kişilerin sanal âlemde kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri için çalışmalar yapmak ve daha sonra bu kazanılan becerileri gerçek hayata geçirmek için girişimlerde bulunmak uzmanlar ve eğitimciler için birer yol olabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

16. (I) Dizüstü bilgisayarların hayatımıza getirdiği önemli bir kolaylık var: Bu cihazlar hem bizimle istediğimiz yere gelebiliyorlar, hem çalışma masasında çok daha az yer kaplıyorlar hem de masaüstü bilgisayarlara oranla çok daha az güç harcıyorlar. (II) Ancak dizüstü bilgisayarlar bugüne kadar terfi konusunda masaüstü bilgisayarların daima gerisinde kaldılar. (III) Örneğin, sisteme daha iyi bir ekran kartı ya da daha yüksek çözünürlüklü bir ekran takmak istediğinizde, bunu ancak dizüstü bilgisayarınızı satıp yenisini alarak yapabiliyordunuz. (IV) Ayrıca dizüstü bilgisayarlar masaüstü bilgisayarlara göre maliyet açısından daha yüksek bir aralıkta satılıyor. (V) Neyse ki ana işlemciden likit kristal ekrana, optik sürücüden grafik kartına kadar dilediğiniz her parçayı sadece birkaç dakika içinde daha güncel olanıyla değiştirebileceğiniz dizüstü bilgisayarlar üretilmeye başlanıyor artık.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Evlilik, bir üçüncünün dünyaya gelebilmesi için iki yüce varlığın beraberliğidir. (II) Evlilik, ancak eşlerin karşılıklı anlayış ve birbirlerine olan saygısıyla ayakta kalabilir. (III) Ayrılığı ortadan kaldırmak uğruna ruhun güçlü bir sevgi içinde kurduğu bu yüce birlik, birbirlerinden ayrık bireyleri bir canın içinde birleştirip bütünler. (IV) Evlilik, başlangıcı bir bakış ve sonu sonsuzluk olan bir zincirin altın halkası, insanın kalp tarlasına inen pak bir yağmurdur. (V) Nasıl ki sevgilinin gözünde parlayan ilk bakış insanın yüreğine serpilmiş tohuma, ilk öpüş hayat ağacının dalında açmış bir çiçeğe benziyorsa aynı şekilde iki sevgilinin evlenerek kurdukları beraberlik de o tohumun ilk çiçeğinin ilk meyvesi gibidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. (I) Sağlığın temellerinin atıldığı ilk yaşlarda anne sütüyle beslenme, büyüme ve gelişim açısından büyük önem taşımaktadır. (II) Son yıllarda sağlık uzmanları süt çocuğuna anne sütü verilmesinin gereğine dikkatleri çekmeye çalışırlarken bazı annelerin özellikle emzirmeden kaçmaları da dikkat çeken diğer bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. (III) Anne sütünün en önemli özelliklerinden birisi, her annenin çocuğunun durumuna, yaşına uygun bir değişim göstermesidir. (IV) Bu nedenle annelerin ve babaların bu konuda bilinçlendirilmeleri gerekir. (V) İnsan organizmasının düzenli çalışması, farklı besin öğelerinin birlikte tüketilmesi ile olanaklıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. (I) Antropolog, sağlıklı bir araştırma yapabilmek için, inceleyeceği topluma kendi değer sisteminin içinden bakmaktan kaçınmak durumundadır. (II) Belirli bir kültürün ögelerinin birbiriyle bütünleşmesi, o kültürün ayakta kalmasında, istikrarında ve sürekliliğinde belirleyici bir rol oynar. (III) Din, akrabalık, iktisadi yaşam, siyasal örgütlenme gibi ögelerin birbirlerini destekleyici bir bütün oluşturması, kültürlere bu açıdan yarar sağlar. (IV) Öte yandan bu bütünlüklü kültür anlayışı, belirli bir topluluğu inceleyen antropoloğa o topluluğu anlamasında da yardımcı olur. (V) Ayrıca antropolog, bir topluluk için bu bütünlüğü varsaydığında kültürel ögeler arasındaki uyumsuzlukları, değişme karşısındaki uyum güçlüklerini ve yine değişme sırasında ortaya çıkan çatışmaları daha kolay gözlemleyebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. (I) Denizel biyoçeşitlilik, insan etkinliklerinden dolayı ciddi tehdit altındadır. (II) Habitat kayıpları, balıkçılık faaliyetleri, kimyasal kirlilik, istilacı ve sonradan getirilmiş egzotik türler ve son olarak küresel iklim değişikliği biyoçeşitlilik üzerinde ciddi baskılar oluşturur. (III) Bu stres faktörleri, ekonomik önemi olan ve besin olarak tüketilen balık türlerinde ve midye gibi canlı topluluklarında dikkate değer azalmalara yol açmaktadır. (IV) Denizel organizmalardaki azalmalar, ekosistemin basit fonksiyonlarının işlemez hâle gelmesi gibi sosyal, ekonomik ve biyolojik boyutta değerlendirilebilecek sonuçlar doğurmaktadır. (V) İnsanlığın yıpratıcı baskısına en fazla maruz kalan denizlerden biri Akdeniz'dir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

ANLATIMIN AKIŞINI BOZAN CÜMLELER ÇÖZÜMLER

1. Parçanın bütününde felsefe ve eğitim yakınlaşmasının eğitim felsefesini ortaya çıkardığından söz edilirken II. cümlede eğitim psikolojisinin işlevsel katkısından söz edilmiştir.

Cevap B

2. Parçanın bütününde yaşamın uzaya taşınması fikri ve bunun zorluklarından söz edilirken III. cümlede dünya dışı yaşamdan söz edilmiştir.

Cevap C

3. Parçanın bütününde İran kavminin yayıldığı kollardan söz edilirken I. cümlede İran efsanelerinin başlangıcına yönelik bir bilgiye yer verilmiştir.

Cevap A

4. Parçanın bütününde engelliler için düşünülen bir teknolojik ürünün diğer insanlar için de kullanılmaya başlanabileceği vurgulanırken IV. cümlede bu teknolojilerin bilim kurgu eserleri yönlendirdiğinden söz edilmiştir.

Cevap D

5. Parçanın bütününde küçük aygıtların gelişmesinden ve bir teknoloji modası oluştuğundan söz edilirken III. cümlede bu teknolojik ürünlerin estetik ve fiyat özelliklerinden söz edilmiştir.

Cevap C

6. Parçanın bütününde çeşitli akımların Osmanlı'nın sosyal ve siyasi yapısı üzerindeki etkisinden söz edilirken V. cümlede söz konusu akımların dünya genelinde etkileri olduğundan söz edilmiştir.

Cevap E

7. Parçanın bütününde progeria hastalığının tedavisine yönelik gelişmelerden söz edilirken III. cümlede söz konusu hastalığın nerelerde daha çok görüldüğünden söz edilmiştir.

Cevap C

8. Parçanın bütününde fil dişi tarihsel süreçteki gelişimi ve kullanım alanlarından söz edilirken II. cümlede fil dişi işçiliğinin günümüzdeki durumuna yönelik bir değerlendirme yapılmıştır.

Cevap B

9. Parçada Ballard'ın eserinin yarattığı farkındalıktan söz edilirken II. cümlede insanların hayata karşı tutumundan söz edilmiştir.

Cevap B

10. Parçanın bütününde İnternet'te çeşitli amaçlar için yazılmış programlardan söz edilirken IV. cümlede yazılım dünyasının ne kadar genişlediğinden söz edilmektedir.

Cevap D

11. Parçadaki I, III, IV ve V numaralı cümlelerde Osmanlı İmparatorluğu'nda türeyen eşkıyalar hakkında bilgilere ulaşılabilecek kaynaklardan söz edilmektedir. II numaralı cümlede ise eşkıyaların türedikleri yüzyıllara göre kendilerine has özellik gösterdiğine değinilerek konu dışına çıkıldığından parçanın anlam bütünlüğü bozulmuştur.

Cevap B

12. Parçanın bütününde kültür çeşitliliğine bağlı olarak çok sayıda müzik sistemi olduğu ifade edilmiştir. II. cümlede ise notaların adlandırılmasına yönelik bilgi verilmiştir.

Cevap B

13. Parçanın bütününde hardalın kullanımından söz edilirken V. cümlede hardalı yapısına yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Cevap E

14. Parçanın bütününde bazı sanatçıların tutumu eleştirilirken V. cümlede bu sanatçıların düzelmesinin zor olduğu vurgulanmıştır.

Cevap E

15. Parçada İnternet'in iletişim sorunu yaşayan bireylerin iletişim sorunlarını çözmede bir araç olabileceği vurgulanırken III. cümlede İnternet ve sosyal medya kullanımının sahte ilişkiler kurulmasına da yol açtığı belirtilmiş ve farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap C

16. Parçanın bütününde dizüstü bilgisayarların masaüstü bilgisayarlara göre donanım yenilenmesi açısından daha kısıtlı olduğundan fakat yeni üretilecek bilgisayarların yeni olanaklar getireceğinden söz edilirken IV. cümlede dizüstü bilgisayarların maliyetlerine yönelik bir ifadeye yer verilmiş ve parçanın anlam bütünlüğünden çıkılmıştır.

Cevap D

17. Parçanın bütününde evliliğin ne olduğu benzetmelerle tanımlanırken II. cümlede evliliğin yürümesinin koşuluna yer verilmiş, paragraf bütünlüğünden farklı bir konuya değinmiştir.

Cevap B

18. Parçanın bütününde sağlıklı gelişim açısından çocukluğun kritik bir dönem olduğu, bu dönemde anne sütünün önemi ve yapılması gerekenler vurgulanırken V. cümlede genel olarak sağlıklı yaşam için farklı besinlerin birlikte tüketilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Cevap E

19. Parçanın bütününde kültürel ögelerin kültürün yaşamasındaki önemi ve (antropoloji açısından) faydası anlatılırken I. cümlede antropologların nesnel olması gerektiğinden söz edilmiştir.

Cevap A

20. Parçada denizel çeşitliliğin insanlar tarafından olumsuzluklara maruz bırakıldığı vurgulanırken V. cümlede bu durumdan en çok Akdeniz'in etkilendiği belirtilmiş ve farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

1

ANLATIMIN AKIŞINI BOZAN CÜMLELER ÇIKMIŞ SORULAR

1. (I) Edebiyatın sorunlarından günlük yaşamın renklerine kadar geniş bir coğrafyada koşturur kalemini. (II) Kaleminden dökülen sözcükler, kullandığı dil, okura yepyeni tatlar sunar. (III) Bunlarda, "lezzet" sözcüğünün dildeki tam karşılığını bulabilirsiniz. (IV) Sanatçının, 1001 Gece Denemeleri adını verdiği seri, tekrar yayımlanmaya başlandı. (V) Okur olarak, böyle bir dil ustasını yapıtları aracılığıyla tanımış olmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Bence yaşlanmak, belli bir yaşa gelmiş olmak değildir. (II) Yaşlanmak, içindeki değişim isteğini kaybetmektir. (III) Eğer yeni bir şeyi merak ediyorsanız, yeni bir insanı tanımak istiyorsanız yaşınızla hiç uğraşmayın. (IV) Kabuğuna çekilmek, dış dünyayla ilişkilerini kesmek insanı bunalıma sürükler. (V) Çünkü bu durumda yaşınız kaç olursa olsun gençsiniz demektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Küçük bir köy okulunun birinci sınıf öğrencileriydi hepsi de. (II) İçlerinden simsiyah gözlü, kıvırcık saçlı Ayşe, ikide bir parmağını kaldırır: "Öğretmenim kalemimin ucu kırıldı, açar mısın? diye sorar, yüzü kızarak önüne bakardı. (III) Öteki çocuklar da aynı şeyleri yaparlardı. (IV) Çocukların bu tutumlarının nedenlerinin farkındaydım. (V) Ben, onlar için kusursuz bir örnektim. (VI) Onların ilgi, güler yüz, sevgi beklediklerini bilirdim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

4. (I) Biz üniversitede şehircilik okurken, İstanbul'da yaşamayı düşlerdik. (II) Çünkü başınızı nereye çevirirseniz çevirin, proje yapacak bir alan, bir konu vardır İstanbul'da. (III) Tarihî kent dokusu, değişken ve dinamik nüfusu, dönüşüme her an hazır yerleşim düzeniyle şehircilik eğitimi için başlı başına bir uygulama alanı. (IV) Galiba edebiyatçılar için de öyle. (V) İstanbul'a kim bilir neler yazarım hayaliyle gidip bir günlük bile tutamadan dönen ben, şehrin hayaliyle avunuyorum şimdi. (VI) Bir yanda romantizmle çıplak gerçekliğin zıtlığını sergileyen, öte yanda eski ile yeninin savaşını veren İstanbul, zengin bir esin kaynağı onlar için de.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

PEGEM AKADEMİ

5. (I) Her çocuk küçükken mahalle arasında top oynamıştır. (II) Topunun, yanlışlıkla komşunun camını kırmasını korkuyla ve fal taşı gibi açılmış gözlerle izlemiştir. (III) Bu durumda, genellikle komşu amca ya da teyze, dökülen gözyaşlarına aldırmadan topu patlatır. (IV) Böylece oyun, komşunun azarlayan sözleriyle biterdi: "Okuyup adam olacağınıza, sabahtan akşama kadar top peşinde koşuyorsunuz!" (V) Halbuki çocukluk çağı oyun çağıdır. (VI) Tabii derslerine hiç çalışmayan çocuklar da vardır. (VII) Komşunun bunu bilmemesi değil, topu patlatma zevkini (!) tatmak istemesi buna neden olmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. (I) Akıllı kartın kimlik kartı olarak kullanıldığı ilk ülkelerden biri Malezya'dır. (II) 1980'li yıllarda bu tür kartların ilk denemeleri ülkedeki haberleşme alanında yapılmıştır. (III) Elde edilen başarının ardından diğer ülkeler de bu konuda çalışmalara başlamıştır. (IV) İtalya, Almanya, Portekiz gibi ülkelerde elektronik kimlik uygulamasına geçme, başarıyla sonuçlanmıştır. (V) Ulaşılan yüksek güvenlikle kredi kartı hırsızlıklarına son verilecek ve kişilerin banka hesaplarının korunması sağlanacaktır. (VI) Yakın bir gelecekte Türkiye'de de nüfus cüzdanları yerine bu kartlar kullanılmaya başlanacak.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

6. (I) Çocuk yetiştirme yöntemleri, ülkeden ülkeye değişen kültürel kodlar taşıyor. (II) Bazı ülkelerde çocuklar, daha küçük yaşlardayken gazete dağıtmaya, kendi yatağını toplamaya başlayarak sorumluluk duygusu kazanıyor. (III) Önce sorumluluk nedir, onu incelemekte yarar var. (IV) Ama sofradan tabağını kaldırmayan, çıkardığı giysilerini sağa sola fırlatan çocuklar da var. (V) Kimi aileler, böyle çocuklara ses çıkarmıyor. (VI) Çocuklara sorumlulukları hatırlatılmadıkça bu sorunu çözmek zor görünüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Mali imkânsızlıklar basın mensupları ve kuruluşlarının bağımsız hareket etmesinin önündeki en büyük engeldir. (II) Özellikle yerel basın mensupları, mali sorunların altında nefes alamamaktadır. (III) Maddi sıkıntı öncelikle basın kuruluşlarının önemli bir sorunudur. (IV) Maddi sıkıntı çeken basın mensupları zaman zaman mesleki etik kurallarını ihlal edebilmektedir. (V) Maddi sıkıntı çeken gazeteler, tecrübeli ve eğitimli eleman çalıştıramayacak, bu da gazetenin içerik olarak kalitesizleşmesine neden olmaktadır.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2

ANLATIMIN AKIŞINI BOZAN CÜMLELER ÇIKMIŞ SORULAR

1. - 72. sorularda, numaralanmış cümlelerden hangisinin, parçanın anlam bütünlüğünü bozduğunu bulunuz.

1. **(I) Bodrum Bale Festivali'nde, 18 Ağustos'ta St. Petersburg'dan bir topluluk sahneye çıkmıştı. (II) Boris Eifman, klasik baleyi temel alarak yarattığı yeni tarzla, Budala, Theresa Raquin, Martı gibi edebiyatın birçok ünlü klasiğine koreografi yapmış bir Rus sanatçısı. (III) Sanatçının koreografisini yaptığı Don Kişot, Bir Delinin Düşleri adlı eserini 1996 yılında İstanbul'da izlemiştik. (IV) Bu eserinde Don Kişot'un hikâyesini, akıl hastanesine kadar taşıyarak yansıtmıştı. (V) Ayrıca Red Giselle adlı eseri de sahnelenmiş ve çok beğenilmişti.**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **(I) Doğayı sistemli bir şekilde anlama ve açıklama konusunda ilk kuram önerme denemelerinde bulunanlar Greklerdir. (II) Onlar bilime, gerçeklik adına konuşan, bu anlamda doğruyu söyleyen tek değer gözüyle bakmışlardı. (III) Greklerin bilgesi Sokrates herkesin, "kendini bil" ilkesine göre davranması gerektiğini vurgulamıştı. (IV) Bu yüzden sürekli bilimin ardından gitmeyi ve olanaklı olduğu ölçüde ondan yararlanmayı önemsemişlerdi. (V) Bunun bir sonucu olarak da bilimsel bilgiyi benimsemeyi ve ona değer vermeyi erdemli olmakla eş değer kabul etmişler, böyle olan insanlara da bilge adını vermişlerdi.**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **(I) Okuyucuyla ilk kez 2007 yılında buluşan dergimiz, ülkemizin çok değerli tarihî ve kültürel mirasını, koruyucuları olan Anadolu insanına anlatmak amacıyla kurulmuştu. (II) Şimdi bu amaca bir yenisi daha eklendi. (III) Evrensel bir değer taşıyan bu mirası tüm dünyaya tanıtmak. (IV) Derginin son sayısında Anadolu'ya damgasını vurmuş dört uygarlığın merkezleri anlatılıyor. (V) Bu amaçla kırk ülkede satılan dergi, şimdi de İngilizce baskısıyla yurt dışındaki Anadolu meraklılarına "Merhaba." diyor.**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **(I) Çok sayıda edebiyat etkinliğine katıldım, kiminde izleyiciydim, kiminde konuşmacı. (II) Bir süredir katılımcılarını gerçekten etkinliğe dâhil eden, yenilikçi, özenle hazırlanmış etkinlikler yapılıyor. (III) Açıkçası çoğunda ağzımda buruk bir tat kaldı. (IV) Klişe konu başlıkları, "Kime nazımız geçerse onu konuşmacı yapalım." acemiliğiyle oluşturulmuş kadrolar, ön çalışması yapılmamış etkinlikler... (V) Bunlardan yola çıkılınca, katılımcısına yukarıdan bakan, sıkıcı ve konuşmacıların kimi zaman anılarını anlattığı, kimi zaman bağlamın tümüyle dışında gezindikleri etkinliklerle karşılaşmamız kaçınılmaz oluyor.**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **(I) Bir yazarın yapıtlarını çevirme söz konusu olduğunda değişmez ve şaşmaz bir yayıncılık ilkesine göre önce ödüllü kitap çevrilir, sonra saat geriye doğru işlemeye başlar. (II) Derken en sonunda da yazarın ilk kitabı raflarda yerini alır ama on yıllık, ama yüzyıllık bir gecikmeyle. (III) Bu kez de öyle oldu; Marquez, 1982 Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. (IV) İki yıl sonra ödüllü yapıtı *Yüzyıllık Yalnızlık* dilimize çevrildi, ardından, elli altı yıllık gecikmeyle *Mavi Köpeğin Gözleri*. (V) Marquez'e göre *Mavi Köpeğin Gözleri*'nde yer alan *Çulluların Gecesi* adlı öykü onun tek kusursuz metni.**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. **(I) Aklımızı zaman zaman kurcalayan, hatta çoğu kez süreklilik gösteren kimi takıntılarımız vardır. (II) Günlük koşuşturmaca içinde bazen kendimizi hayatın akışına öylesine kaptırırız ki kaygı ve öfke bir türlü yakamızı bırakmaz. (III) Örneğin, aklımıza bir şarkı takılır ve ondan kurtulmaya çalışsak da kendimizi o şarkının sözlerini mırıldanırken buluruz. (IV) Ya da saçma olduğunu bile bile, bazen kendimizi bir davranışta bulunmak zorundaymışız gibi hissedebiliriz. (V) Ancak, biz farkına bile varmadan, bu düşünce ve davranışlar bir süre sonra zihnimizi kurcalamayı bırakırlar, normal yaşantımıza devam ederiz.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

7. (I) Bilinen ilk adı Gangra olan Çankırı kenti, MÖ 104 yılında kuruldu. (II) Sonraları Galatların merkezi olan kente Romalılar Germanikopolis deseler de bu ad benimsenmedi. (III) Roma ve Anadolu Selçukluları dönemlerinde Anadolu'daki tıp merkezlerinden biri olan kente Türkmenler ilk ismine benzeyen Gangara dediler. (IV) İç Anadolu ile Karadeniz bölgeleri arasında geçiş niteliği taşıyan Çankırı kentini Tatlıçay ikiye ayırır. (V) Daha sonra Kangırı ya da Kankırı biçiminde söylenen kentin adı zamanla Çankırı'ya dönüştü.

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Sanayileşme sonrası ortaya çıkan yeni sosyal sınıflar artık daha farklı bir estetik tatmin peşindeydi. (II) 19. yüzyıldaki uluslararası sanat sergilerinde değişiklik peşindeki gözler, Japon grafik sanatının çiçeksi bezemeleri ve çizgisel düzenlemelerine çevrildi. (III) Bu ilgi, Amerika'da "modern style", Almanya'da "jugendstil", Fransa'da "art nouveau" olarak anılan ve mimarlıktan başlayarak tüm sanat dallarına egemen olan yeni bir üslubun habercisiydi. (IV) Bu dönemde kırsal kesimden şehir ve kasabalara yoğun bir göç yaşandı. (V) Bu üslup kısa zamanda İstanbul'da da apartmanlarda, köşklerde ve sayfiye evlerindeki süslemelerde görülmeye başlandı.

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Değnek oyunu olarak da bilinen cirit, at üstünde koşturan iki takımın birbirine değnek atmasına dayanan eski bir oyundur. (II) Oyuna adını veren cirit 70-100 cm uzunluğunda, 2-3 cm çapında, mızraktan daha kısa bir değnektir. (III) Ciritle ata vurulması hoş karşılanmaz ve acemilik sayılır. (IV) Değnek yapımında meşe ve hurma dallarından yararlanılsa da yaralama tehlikesi daha az olduğu için kavak dalları tercih edilir. (V) Değneğin ucu, değdiği yere saplanmayacak biçimde yontulur.

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Salzburg kentinde her yıl Mozart onuruna bir müzik festivali düzenlenir. (II) Salzach Nehri kenarında kurulmuş olan Salzburg kentinin eski kent bölümünde Mozart'ın evi vardır. (III) 1920'den bu yana sürüp giden bu festival, dünyanın en pahalı festivali olarak da bilinir. (IV) Her yıl temmuz ve ağustos aylarında düzenlenen festival, Jederman oyunu ile açılır hep. (V) Ölümüne kadar Herbert von Karajan'ın başkanlığını yaptığı bu festival, bir anlamda Mozart müziğinin vitrini durumundadır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Mahmut Cûda, resimlerinde sanat-doğa ilişkisini gerçekçi doğrultuda, kendine özgü bir duyarlılıkla işlemiştir. (II) Üç boyutlu mekânın belirgin olduğu bu resimlerde, doğal ve rastlantısal görünümlere karşın, kompozisyonun geometrik bir düzeni vardır. (III) Resim yapmanın yanı sıra kişileri konu ettiği karikatürler de çizmiştir. (IV) Cûda bu kompozisyonlarındaki uyumu, renk değerlerini dengeli biçimde dağıtarak sağlamıştır. (V) Düz ve kesişen çizgilerin tekdüzeliğini yuvarlak ve kıvrak çizgilerle kırarak resimlerine dinamik bir görünüm kazandırmıştır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Öykü yıllarca roman için bir sıçrama tahtası, bir geçiş süreci, bir hazırlık dönemi olarak görülmüştür. (II) Bu anlayışa göre öykü acemilik, çıraklık işi, romansa ustalık işidir. (III) Öyküyü bağımsız bir tür olarak gören yazarlar uzun yıllar bu türde eserler vermeye devam etmişlerdir. (IV) Bir yazar için de öykü yazmaya devam etmek, gelişimini tamamlayamamaktır. (V) Eleştirmenler, iyi öyküler yazan yazarları "Artık zamanı geldi, bundan sonra kendisinden roman bekleyebiliriz." sözleriyle roman yazmaya özendirmişlerdir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. (I) Sobanın yanındaki iskemlede uyuklayan fener görevlisi yavaşça gözünü açtı. (II) Kalkıp gerindi, sobanın üzerindeki çaydanlıktan bardağına çay doldurdu. (III) O sırada uzaktan gelen çığlıkları işitti ve ne olduğunu anlamak için koşarak dışarı çıktı. (IV) Gülümseyerek küçük dalgaların oluşturduğu şıpırtıları dinledi. (V) Çığlıkların geldiği yöne dikkatle bakınca kıyıya birkaç yüz metre uzaklıkta tuhaf bir ışık gördü.

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. (I) İlk gösterisinden sonra büyülü bir kutu olduğu düşünülen sinemanın o dönemdeki filmleri, bugünkü anlayışımıza göre film sayılamayacak kadar küçük parçalardı. (II) Teknolojik yetersizliklerden dolayı filmlere ses eklenemiyordu. (III) Sinemanın emekleme çağı hep bu parçacıkların biraz daha uzunu çekebilme çabasıyla geçti. (IV) Her gösterimde bir öncekine yeni parçalar eklendi. (V) Harflerin heceye, hecelerin sözcüğe, sözcüklerin cümleye dönüşmesi gibi, emekleme çağının sonunda artık küçük de olsa anlatılacak bir konu gereksinimi doğdu.

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

15. (I) Sürrealizme konu oluşturan malzeme akla dayalı değildir. (II) Onun malzemesi aklın ve iradenin dışında, kendiliğinden oluşan ruhsal olaylar, bilinçaltından gelen çağrışımlar ve rüyalardır. (III) Sürrealistlerin amacı bu ruhsal olayları olduğu gibi aktarmaktır. (IV) Aklıyla madde dünyasında önemli başarılar kazanan insan, aynı başarıyı kendi iç dünyasını tanımada gösterememiştir. (V) Bu ilkelerin ışığında sürrealistler, başta realizm ve natüralizm olmak üzere pek çok akıma ve onların estetik görüşlerine karşı çıkmışlardır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. (I) Hepimiz başımızı, kollarımızı ya da ellerimizi kullanarak iletişim kurmaya çalışırız. (II) Omuz silkmek ya da baş sallamak gibi hareketler kimi ülkelerde farklı anlamlara gelebilir. (III) Gözlerimizle, el ya da kollarımızla işaret ederken, başımızı sallarken sözcükleri kullanmadan birtakım mesajlar verebiliriz. (IV) Tüm bu hareketler vücut dilini oluşturmaktadır. (V) Psikologlara göre, iletişim kurduğumuz kişiler üzerinde bıraktığımız etkinin yüzde elli beşini vücut dili, yüzde otuz sekizini söyleyiş biçimi oluştururken kullandığımız sözcükler yalnızca yüzde yedisini oluşturuyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Sinema yapıtlarını değerlendirme ölçütlerimiz ne denli farklı, ne kadar çelişkili; böyle olması da doğal. (II) Hepimiz, sinemaya farklı açılardan bakıyor, ondan farklı şeyler bekliyor, farklı biçimlerde doyum sağlamayı ve farklı keyifler almayı umut ediyoruz. (III) Kimimiz sadelik, ciddiyet ve tutarlılık; kimimiz ölçüsüzlük, çılgınlık ve coşku arıyoruz. (IV) Yine de değer ölçütlerimizin farklılıklarına değinmek ve kimi ortak noktalar saptamaya çalışmak eğlenceli bir iş gibi gözüküyor. (V) Kimimiz hesaplı, milimetrik, çok iyi üretilmiş filmlere; kimimiz bir ırmak gibi kendi yolunda akan filmlere düşkünüz.

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. (I) Sigara, neden olduğu elliden fazla hastalıkla hayatımızı mahvediyor, yirmi türlü yolla ölüme neden oluyor. (II) İstatistiklere göre, gelişmiş ülkelerde insanların sigarayı bırakması yönünde son yıllarda yapılan çalışmalar olumlu sonuçlar verdi. (III) Bu ülkelerde 1948'de sigara içme oranı % 53 iken, bugün % 26'ya düştü. (IV) Ancak ortalama sigara içme oranında azalma görülürken, 16-24 yaş arası gençlerde, sigara içme oranı sürekli artıyor. (V) Son verilere göre, bu yaş grubunun üçte biri sigara içiyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. (I) Orhan Seyfi Orhon, hecenin beş şairinden biri. (II) Temiz, duru bir Türkçe kullanmasıyla tanınmış. (III) Orhan Seyfi'nin ilk şiir kitabı Fırtına ve Kar'ın yayım yılının 1919 olduğu düşünülürse bu temiz ve duru Türkçenin önemi daha iyi anlaşılır. (IV) Beş hececilerin diğer üyeleri gibi Orhan Seyfi de serbest veznin getirdiği yeniliğe ayak uyduramamış, şiirini geliştirememiş. (V) Yine 1919'da yayımladığı Peri Kızıyla Çoban Hikâyesi, heceyle yazılmış olmasının yanında halk edebiyatıyla iç içeliğiyle de dikkat çeker.

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. (I) Bir metnin içinde yürümeye başladığımda, çoğu zaman bir kusur bulmayı değil, bilinçli olarak yapılmış bir kusurla karşılaşmayı isterim. (II) Yazarın dalgınlığından, cehaletinden, heyecanından kaynaklanan, kendi varlığından habersiz bir kusur değildir bu. (III) Hangi amaçla olursa olsun, bilinçli olarak yapılan bu tür kusurların birçok çeşidi vardır. (IV) Bizzat yazar tarafından düşünülmüş, düşünüldükten sonra özene bezene hazırlanmış, sonra da kusursuzluk süsü verilerek biz okurken aniden karşılaşalım diye yolumuzun üzerine bırakılmıştır. (V) Bu türden kusurlar, metnin öteki alanlarına yayılan zekânın ve ustalığın parıltısının daha iyi görülmesini sağlar.

A) I B) II C) III D) IV E) V

21. (I) Doğa, bir başka güzeldir ilk yazda; ressam tuvalleri araç olur bu güzelliği yansıtmak için. (II) İlk yaz, Osman Nuri Paşa'nın resimlerinde minyatürleri, Hamit Görele'nin resimlerinde bir şiiri düşündürür. (III) Gün ışığının sarı renklerle dansı resimleşir Nazmi Ziya'da. (IV) İbrahim Çallı'da beyaz bir manolyadır bahar sonrası; güzel kokulu haziranda açan... (V) Türk resminde bir döneme ismini veren büyük bir ustadır Çallı.

A) I B) II C) III D) IV E) V

22. (I) Edebiyat bir zamanlar yalnızca şiir anlamına geliyordu. (II) Romansa yazınsallığı açısından lirik ve epik şiirin yüksek duygularına ulaşamayan bir tür olarak hep ikinci planda kaldı. (III) Fakat yirminci yüzyılda roman, hem yazar hem de okur açısından şiiri gölgede bıraktı. (IV) Her romanda bir anlatıcı vardır, olaylar yazarın ağzından da karakterlerin ağzından da anlatılabilir. (V) Günümüzde şiir hâlâ yazılıyor; ama roman, yaşamın ayrılmaz bir parçası haline geldi.

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

23. (I) Ham elmas, doğada bulunduğu hâliyle bir çakıl taşını andırır ve yalnızca bir sanatçının hünerli elleri onu ateş saçan bir pırlantaya dönüştürebilir. (II) Elmas doğada nadir bulunan, çeliğe ve ateşe karşı çok dayanıklı bir taştır. (III) Çoğunlukla nesilden nesile aktarılan elmas işleme işi, sanatın ta kendisidir ve çok ciddi bir birikim gerektirir. (IV) Taşı işleyen sanatçı kılı kırk yarmalı, doğru oranlarda kesim yapmalı ve bu kesim sonucunda taştan yansıyan ışık doğrudan göze gelmeli, taşa giren ışık yine taşın yüzeyinde yansımalıdır. (V) Elmas işlenirken yapılacak herhangi bir hata, yalnızca pırlantaya zarar vermekle kalmaz, aylar boyunca o taşı kesmek, cilalamak için verilen tüm emeklerin boşa gitmesi anlamına da gelir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

24. (I) Türkiye'nin sığla ormanları her yıl endişe verici ölçüde azalıyor. (II) Güneybatı Anadolu'da, özellikle Marmaris ve Fethiye çevresinde ormanlık alanlar oluşturan sığla ağaçlarının bölge ekonomisinde önemli bir yeri var. (III) 1949 yılında yapılan bir araştırmaya göre 6 bin 212 hektar sığla ormanı vardı, bu sayı 1982'de 5 bin hektara düştü. (IV) Günümüzdeyse 3 bin hektar sığla ormanı kaldı. (V) Sığla ormanlarının azalmasının en önemli nedeniyse, buraların narenciye bahçelerine dönüştürülmesidir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

25. (I) Otuz yıl süren araştırmalar sonucunda, çocukların, yaz tatilinde, bir önceki eğitim yılına göre zihinsel yeterlilik bakımından bir ay gerilledikleri saptandı. (II) Yine başka bir araştırmaya göre, çocuklar tatil boyunca zekâ derecelerinden bir puan kaybediyor. (III) Uzmanlara göre çocuklar boş zamanlarında çok fazla kitap okumuyor. (IV) Yeni öğretim yılı başladığında, yaz tatillerini öğretici faaliyetlerle değerlendirmeyen çocukların, ötekilere göre geri kaldığı da yapılan araştırmalarla tespit edildi. (V) Bu fark kısa sürede kapatılsa da çocukların bu durumla hiç karşılaşmaması için anne ve babalara büyük görev düşüyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

26. (I) Opera, müziği ve tiyatroyu bir araya getiren bir sanat dalıdır. (II) Opera binaları, kentlerle ilgili değerlendirmelerde önemli bir ölçüt olarak ele alınabilir. (III) Çünkü opera binaları, ait oldukları kentin kültürel düzeyinin bir göstergesidir. (IV) Örneğin Avrupa'da önemli kültürel etkinliklere ev sahipliği yapan şehirlerden Paris'te beş; Prag, Berlin, Münih'te üçer opera binası vardır. (V) Bu opera binaları o kentte yaşayanların opera sanatına verdikleri değerin ötesinde, kültürel ve sanatsal etkinliklere verdikleri önemin de göstergesidir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

27. (I) Çocukluğumuzda yaz mevsiminin çekici taraflarından birisi, çizgi roman okuma özgürlüğüne kavuşmaktı. (II) Bilgisayarların, DVD'lerin olmadığı hatta televizyonun her evde bulunmadığı zamanlarda, yaz sıcaklarında eve kapanan çocukların tek eğlenceseydi çizgi romanlar. (III) Fazla çeşit olmadığından piyasaya yeni çıkan ne varsa alınıp okunur, okunanlar öteki çocuklardaki çizgi romanlarla değiştirilirdi. (IV) Aynı zamanda kitapçılar da okunmuş çizgi romanları alır, satar, değiştirir ya da hemen oracıkta duvar dibinde okunmak üzere kiralardı. (V) Film yapımcıları ve senaristler pek çok çizgi roman karakterine hayat verip onları beyaz perdeye taşıdı.

A) I B) II C) III D) IV E) V

28. (I) "Diş çürüklerine karşı etkili" sözü diş macunu üreticilerinin en dikkat çekici reklam sloganı hâline geldi. (II) Diş çürüklerinin tedavisinde, dişin hasara uğramış sert dokularını onarmak için çeşitli dolgu malzemelerinden yararlanılmakta. (III) Bu dolgu malzemeleri arasında en çok dikkat çeken, arka dişlerin dolgusunda kullanılan, amalgam adı verilen bir alaşım. (IV) Bakır, gümüş, kalay ve çinkodan oluşan amalgam tozunun cıva ile karıştırılması sonucunda hazırlanan sert, dayanıklı ama estetik olmayan bu malzeme, yüz yılı aşkın bir süredir kullanılmakta. (V) Son yıllardaysa dişin doğal rengindeki estetik malzemelerin geliştirilmesi için büyük çabalar harcanmakta.

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

29. **(I) Hemofili, kanın pıhtılaşmasını sağlayan maddelerin eksikliğine bağlı olarak ortaya çıkan bir hastalık. (II) Hemofili hastalarında, küçük kesikler veya çarpmalar sonucunda oluşan kanamaların durmaması, kan kaybına bağlı olarak ölüme yol açabiliyor. (III) Ciltte kendiliğinden oluşan ve uzun süre geçmeyen morluklar, hastalığın tanısında önemli bir ipucu olarak kabul ediliyor. (IV) Kalıtsal olan bu hastalık, genellikle kadınlarda erkeklere oranla daha az görülüyor. (V) Rus çarının oğlunda ortaya çıkan hastalık, Çarlık Rusyasının sonunu hazırlayan önemli nedenlerden biri olarak kabul ediliyor.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

30. **(I) Anadolu binlerce büyük destanın vatanıdır ve İlyada, Odysseia destanları bunlardan yalnızca ikisidir. (II) Yaklaşık 16 bin dizeden ve 24 bölümden oluşan İlyada'da Truva Savaşı anlatılır. (III) İlion kentinin kuşatılması, savaş boyunca gösterilen kahramanlıklar, on yıl süren savaşın korkunç yönü, aşk ve gurur, hile ve cesaret, inanç ve aldanış konu edilir destanda. (IV) Bu destanın devamı olan Odyssela'de ise savaş sonrasında ülkelerine dönen Odysseus ve arkadaşlarının akıl almaz serüveni anlatılır. (V) Savaşın yapıldığı yer Çanakkale'den otuz kilometre uzakta bulunan ve bugün Hisarlık denilen Dardanos bölgesidir.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

31. **(I) Cep telefonları, fotoğraf makineleri, işitme cihazları, oyuncaklar gibi pek çok eşyayı çalıştırmak amacıyla kullanılan pilleri, ömrü bittiğinde çöpe atarken bir kez daha düşünmek gerekir. (II) Pillerin çoğu lityum, gümüş, nikel ve cıva gibi zehirli metaller içerir, bu nedenle de rastgele çöpe atılmamalıdır. (III) Rastgele atılmaları durumunda, içerdikleri zehirli maddeler toprak, yer altı suları, ırmaklar, bitkiler, balıklar ve insanlar için tehlike yaratır. (IV) Yalnızca ABD'de her yıl 3 milyarın üstünde pilin çöpe atıldığı tahmin ediliyor. (V) Bu tehlike geri dönüş olanağı bulunmayan hasarlara bile yol açabilir.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

32. **(I) Viyana Sebze Orkestrası havucu flüt, pırasayı keman, bal kabağını da davul olarak kullanıyor. (II) Yılda yaklaşık otuz konser vermeyi planlıyorlar. (III) Yani bu grup, eline geçen her türlü sebzeyi kullanarak müzik yapıyor. (IV) Belli bir tarzları yok, çağdaş, klasik, pop, house gibi türlerde parçalar seslendiriyorlar. (V) Son parçayı seslendirdikten sonra konserden önce aldıkları yetmiş kilo sebzeyi, çorba yapıp dinleyicilere ikram ederek değerlendiriyorlar.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

33. **(I) Türkiye'de 1980'lerde yaygınlaşan kuş gözlemciliği, buna gönül vermiş amatörlerce yürütülüyor. (II) Aslında, ülke çapında kuş gözlemi yapan profesyonel topluluklardan en aktif olanı İstanbul Kuş Gözlem Topluluğudur. (III) Gönüllülük esasına dayanan ve amatörce yürütülen bu çalışmalardan elde edilen bilgiler, doğa bilimcilerin veri tabanları oluşturmalarına yardım ediyor. (IV) 2000-2007 yılları arasında İstanbul'da yapılan on iki binden fazla gözlem kaydının bulunduğu veri tabanı, İstanbul'da gözlenen kuşlara ilişkin raporun da bel kemiğini oluşturdu. (V) Kentteki kuşların dağılımını, mevsimsel hareketlerini, üreme alanlarını, göçmenlerin geliş-gidiş tarihlerini bu raporda bulmak mümkün.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

34. **(I) Yazar, "Kayıp Kitaplar Kitabı" adlı yapıtında tarih boyunca yakılmış, kaybedilmiş, bitirilmeden bırakılmış ya da yazarının ölümüyle yarım kalmış, asla sahip olamayacağımız kitapları ortaya çıkarıp tanıtmaya çalışıyor. (II) Yani bir kitabın başına gelebilecek en kötü şeylerin öykülerini anlatıyor. (III) Bu kitabın, "Alternatif bir yazın tarihi, varsayımsal bir kütüphane ve 'Neler olabilirdi' üzerine bir ağıt" olduğunu belirtiyor. (IV) Shakespeare'den Sylvia Plath'a, Homer'den Hemingway'e, Sappho'dan Flaubert'e kadar sekseni aşkın yazarı ele alıyor. (V) Dante'nin otuz yıl üzerinde çalıştığı şiirinin son üç kıtasının uzun bir süre bulunamadığı biliniyor.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

35. (I) Moulin Rouge adlı kabare, Paris'in Montmartre semtinde 1889 yılında hizmete girmiş. (II) Ünlü kabarenin ilk yıllardaki gösterilerinde normal hayatlarında aşçılık, temizlikçilik, bahçıvanlık yapıp gece dans eden amatörler sahneye çıkarmış. (III) Bu amatör dansçıların fırfırlı etekleriyle yaptıkları dansa, önceleri "Quadrille" adı verilmiş. (IV) Paris'in bilinen en eski kabaresi olan Moulin Rouge, bulunduğu semtin simgelerinden biri olmuş. (V) Ancak Charles Morton adında bir İngiliz'in bu dansı "Fransız Kankanı" olarak adlandırması üzerine tüm dünyada bu adla anılmaya başlamış.

A) I B) II C) III D) IV E) V

36. (I) Moğolistan'da, İskit Döneminde yaşamış bir savaşçıya ait mumya bulundu. (II) Mumya, Altay Dağlarındaki 2600 metre yükseklikte kurgan türü bir mezarda ortaya çıktı. (III) Araştırma için Alman, Rus ve Moğol bilim adamları bir araya geldiler. (IV) Kurgan türü mezarların Altay Dağlarındaki Pazırık kültürüne ait olduğu düşünülüyor. (V) Bu kültürün izlerini, Moğolistan, Çin ve Rusya üçgenindeki Altay Dağlarında yaygın olarak görmek mümkün.

A) I B) II C) III D) IV E) V

37. (I) Deneme sözcüğü çoğu zaman bir düşünce zenginliği içeriyor, kimi zaman da düşünce savrukluğu. (II) Deneme, kendine özgü söylemi olan yazınsal bir tür. (III) Kimileri, yazınsal bir tür olmanın ötesinde, bir söylem biçimi olduğunu da savunur. (IV) Böyle düşünenlere göre denemesel söylem, dille içli dışlı olmayı gerektirir. (V) Sözcüklerin iç evrenine uzanır, onlara yeni boyutlar kazandırır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

38. (I) Alibeyköy Baraj Gölü, geçtiğimiz yıllarda kuraklık yüzünden tamamen susuz kalmıştı. (II) Çevresiyse araba kullanmayı öğrenmek isteyenler için ideal bir parkura dönüşmüştü. (III) Son dönemlerdeki yağışlarla, bu baraj gölü nihayet suya kavuştu. (IV) Yağışların azlığı ve yer altı sularının bilinçsiz kullanımı İstanbul ve diğer iller için önemli bir tehdit. (V) Alibeyköy Barajı'nın yüzü şimdilik gülüyor ama su kaynaklarının dikkatli kullanılması gerektiği hiç unutulmamalı.

A) I B) II C) III D) IV E) V

39. (I) Önce 1950'ler, ardından 1960'lar ve unutulmaz filmlerin unutulmaz şarkıları ya da unutulmaz şarkıların unutulmaz filmleri... (II) Unutulmayan nedir? (III) Her kuşağın yıllar geçse de iç burukluğu ile hatırlayacağı filmler, şarkılar ve onları yaratan idolleri olmuştur. (IV) Hızla yitip giden gençlik yılları mı, nostalji takıntısı mı, bir daha yaşanması mümkün olmayan anılar mı ve neden 1950'li, 1960'lı yıllar? (V) Çünkü her dönemin kendine özgü bir dünyası olsa da 1950'li, özellikle 1960'lı yılların filmleri ve şarkıları hiçbir dönemle karşılaştırılamayacak kadar etkileyicidir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

40. (I) Son zamanlarda ülkemizde sıkça duyulan bir kavram var: İnovasyon. (II) Türkçede tam karşılığı olmayan bu sözcüğü dilimizdeki okunuşuyla yazmamız gerekiyor. (III) Bu kavram, her alanda "yeni"nin üretilmesi, özümsenmesi ve işletilmesi anlamında kullanılıyor. (IV) Bireyin ve toplumun gereksinimlerini karşılamak üzere yeni çözümler üretme amaçlanıyor inovasyonda. (V) Araştırmalar sonucunda geliştirilen yeni teknolojilerin kullanımı ise inovasyonun temelini oluşturuyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

41. (I) Dünyanın en tanınmış edebiyat ödülü Nobel Edebiyat Ödülü'dür. (II) Bu ödül çoğunlukla dünya politikasının etkisinde kalınarak, uluslar arası üne ulaşmış yazarlara verilir. (III) Kimi zaman yerini bulur, kimi zaman pek de değerli olmayan birine gider. (IV) Nice yazar var ki daha bu ödülü aldığı yıl unutulup gitmiş, kendi ülkesinin edebiyatında bile önemini yitirmiştir. (V) Bizim de başarılı sanatçılar yetiştirdiğimizi düşünüyorum; Sait Faik, Nazım Hikmet, Halikarnas Balıkçısı gibi...

A) I B) II C) III D) IV E) V

42. (I) Karabük Valiliği, başlattığı özel bir projeyle Karabük Yenice Ormanları'nın yürüyüş ve bisiklet parkurlarını geliştiriyor. (II) Proje kapsamında, yürüyüş parkurlarına işaretler konulması, yön ve bilgi tabelaları yerleştirilmesi planlanıyor. (III) Ayrıca bölgeyle ilgili rehber kitaplar hazırlanması da düşünülüyor. (IV) Yenice Ormanları, Doğal Hayatı Koruma Vakfı tarafından, Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik açısından en değerli ve acil olarak korumaya alınması gereken yüz orman alanı arasında gösteriliyor. (V) Bu çalışmaların amacı, yörenin doğal zenginliklerinin tanıtılması, ekoturizm ve doğa sporları için cazip bir merkez hâline getirilmesi.

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

43. **(I) Deneme türündeki yazıların bence en önemli özelliği kesinlemelere gitmeden okuru kendisiyle tartışmaya çağırmasıdır. (II) Okur bizimle aynı görüşte olmayabilir ama yazımızı okurken bir kuşku büyümeli içinde. (III) O mu doğruyu yazıyor, yoksa ben mi en doğruyu biliyorum, diye. (IV) Montaigne'nin şu sözünü hep hatırlarım: "Yolda karşımıza ilk çıkanla konuşur gibi yazmalı." (V) Yazarlık yaşantımın en güzel övgülerinden biri sayarım bir genç okurumun bana söylediği şu cümleyi, "Her düşüncenize katılıyorum ama yazınızı okurken sizinle tartışmaktan alamıyorum kendimi."**

A) I B) II C) III D) IV E) V

44. **(I) Stockholm'de Djurgarden Adası'nda bulunan Skansen, İsveç'in ilk açık hava müzesi ve hayvanat bahçesi. (II) 1891'de müzenin kurulmasını sağlayan Arthur Hazelius, Endüstri Çağı öncesinde İsveç'in farklı bölgelerindeki yerel yaşamları göstermeyi amaçlamış. (III) Skansen ilk önce adadaki Nordik Müze'nin bir bölümüyken 1963'te bağımsız bir kurum olmuş. (IV) Hazelius, uzun seyahatleri sonunda ülkenin her yerinden parça parça yüz elli civarında yapıyı yeniden inşa edilmek üzere müze alanına taşıyarak müzeyi oluşturmuş. (V) Bu müzedeki yapıların sadece üç tanesi orijinal değil ama onlar da titizlikle kopya edilmiş.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

45. **(I) Size bir kitaptan söz eder biri; piyasada az sayıda kalmış, eski bir kitaptır bu. (II) Bulmak için deliler gibi ardına düşersiniz o kitabın. (III) Sanki onu bulup da okursanız yaşamınızda bazı düğümler kendiliğinden çözülecek, bir şeyler kendiliğinden aydınlığa kavuşacaktır. (IV) Bunun için de gezmediğiniz kitapçı, sahaf kalmaz. (V) Zamanında o kadar çok arayıp da bulamadığım, yakın bir tarihte sahafların birinde karşıma çıkan "Fakir Çalgıcı" adlı kitabı artık okuyup okumayacağımdan emin bile değilim.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

46. **(I) Araştırmacılar, nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan türleri incelemek amacıyla yapılan yaban hayatı araştırmalarında pek çok zorlukla karşılaşmaktadır. (II) Kullanılan yöntemlerden bazıları arazide yakın gözlem yapma, dışkı örnekleri toplama, uyuşturucu iğneyle bayıltmadır. (III) Araştırmacılar, karşılaşılan bu zorlukları göz önünde bulundurarak son derece dikkatli ve titiz çalışmalıdır. (IV) Güvenilir, eksiksiz sonuçlar elde edebilmek için çok sayıda veri toplamalı, bunu yaparken de araştırılan türün bireylerinin yaşamını tehlikeye atacak bir durum yaratmamalıdır. (V) Özellikle ayı, kurt, vaşak, porsuk gibi memeli hayvan türlerinin incelenmesindeki zorluklar nedeniyle araştırmacılar çok dikkatli çalışmalıdır.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

47. **(I) Ailelerin, çocuklara öncelikli olarak ahlaki ve insani değerleri kazandırması gerekir. (II) Günümüzde anne babalar, çocukları daha 8 aylıkken onlara uygun olduğunu düşündükleri birtakım programlar oluşturmaya başlıyor. (III) Ailelerin bu davranışına "aşırı anne babalık", çeşitli etkinliklerle zamanı tıka basa doldurulmuş bu "proje çocuk"lara da "aşırı programlanmış çocuk" deniyor. (IV) Türlü türlü etkinlikler için oradan oraya çekiştirilen "proje çocuklar" çocukluklarını yaşayamıyor, huzursuz oluyor ve sonunda depresyona yenik düşüyor. (V) Bunun sonucunda giderek mutsuzlaşan çocuklar toplumsal bir sorun hâline geliyor.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

48. **(I) Dünyanın her yerinde görülen obezite yirmi birinci yüzyılın vebası sayılıyor. (II) Hipokrat, "Her bireye, doğru beslenmenin ve yeterince egzersiz yapmanın önemini anlatabilseydik sağlığa giden en güvenli yolu göstermiş olacaktık." sözünü söylerken acaba bugünü mü öngörmüştü? (III) Gerçekten de obezite günümüzde başlı başına bir hastalık hâline geldi ve tedavisi için çeşitli yöntemler geliştirilmeye çalışılıyor. (IV) Yapılan araştırmalar obezitenin aynı zamanda birçok hastalığın da kaynağı ya da tetikleyicisi olduğunu ortaya koyuyor. (V) Her insanın ideal kilosu farklı olduğu için kilo kontrolünün her bireyin vücut yapısına uygun olarak planlanması gerekiyor.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

49. (I) Japon derin deniz sondaj gemisi Chikyu, jeologların eski bir hayalini gerçekleştirmeye yani yer kabuğunu delip mantoya inmeye çalışıyor. (II) Okyanusların dibindeki yer kabuğu 5-10 kilometre kalınlığında iken kıtalardaki kabuk kalınlığı 30-40 kilometreye ulaşıyor. (III) Bu işlemi yapacak olan ve adı "Dünya Gezegeni" anlamına gelen 210 metre uzunluğundaki Chikyu, 9,5 kilometrelik bir sondaj borusuna sahip. (IV) Sondaj kulesi de 1200 ton kaldırabilen bir vinçle donatılmış. (V) Uydu navigasyon sistemi, okyanus tabanındaki birkaç verici ve bilgisayar kontrollü 6 pervane sayesinde gemi, sert hava koşullarında bile tam sondaj noktası üstündeki konumunu koruyabiliyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

50. (I) İnsan gücüne ihtiyaç duyan, göçmen işçileri yollarına halılar sererek çiçeklerle karşılayan 1960'lı yılların Avrupa'sı çoktan gerilerde kaldı. (II) Elli yıl önce Almanya'ya giden Türk işçilerin ekonomik kalkınma sağlandıktan sonra ülkelerine dönecekleri düşünülmüştü. (III) Artık Akdeniz'e sürekli devriye gemileri gönderen, mülteci akınlarını durdurmak için her yolu deneyen bir Avrupa var. (IV) Hatta ABD'nin Meksika ile arasındaki sınıra ördüğü güvenlik duvarının bir benzerinin Trakya sınırımıza yapılmasını önerenler bile çıktı. (V) Böyle giderse modernizmin beşiği Kıta Avrupa'sı, yerini "Kale Avrupa'sı"na bırakacak gibi gözüküyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

51. (I) Son zamanlarda uzun ve sağlıklı yaşam konusunda yayımlanan kitapların sayısında bir artış var. (II) Özellikle kent hayatının insanlara dayattığı dengesiz beslenme ve yoğun stresin yol açtığı sağlık sorunları bu kitaplara olan ilgiyi artırıyor. (III) Dönem dönem gündeme gelen Akdeniz Diyeti, Atkins Diyeti, York Testi gibi yöntemler uzmanlarca çeşitli yönlerden eleştiriliyor. (IV) Çoğunlukla Avrupa ve ABD kaynaklı olan bu kitaplarda verilen bilgilerin toplumumuza ne kadar uygun olduğu ayrı bir tartışma konusu. (V) Ama yine de ortaya konan bilgilerin uzun araştırmalara dayandırılmış olması, onların güvenilirliğini az da olsa artırıyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

52. (I) Seramik sanatında Erken Osmanlı Döneminde kullanılan tekniklerden biri, Bizans ve Selçuklu Dönemlerinde de bilinen, kırmızı hamur, beyaz astar üzerine çizikleme ile desenlenen parçaların transparan sırla sırlandığı sgrafitto tekniğidir. (II) Farklı bir teknik olan ve yine Selçukluların uyguladığı slip de Erken Osmanlı Döneminde yapılan seramiklerde kullanılmıştır. (III) Slipte kırmızı hamur üzerine koyuca bir astarla yapılan bezemeler, yeşil, sarı, firuze gibi renkli transparan sırla sırlanarak tek renkle iki görünüm elde edilir. (IV) Bunlardan başka İznik'e özgü olan, ilk olarak Erken Osmanlı Döneminde kullanılan ve literatürde Milet işi adını alan teknikte ise kırmızı hamur, beyaz astar üzerine boya ile yapılan zengin desenler yine transparan sırla sırlanır. (V) İznik atölyelerinde üretilmiş tepsiler, kâseler, maşrapalar, ibrikler, sürahiler, fincanlar, şamdanlar türlerine göre gruplanarak sergilenmektedir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

53. (I) Rock tarihinin en trajik ölümlerinden biriydi onunki. (II) Şiddetin her türüne karşı çıkmasına rağmen en büyüğüne maruz kalmasıydı bu ölümü trajikleştiren. (III) O, "Barışa bir şans ver." derken son duyacağı sesin bir silah sesi olacağını aklına bile getirmemişti. (IV) Onun çok önce söylediği sözler, o öldüğünde henüz doğmamış olanlarımızın bile hayatına anlam katıyor. (V) Ölümüne ironi katan, yaşama böyle veda etmesiydi.

A) I B) II C) III D) IV E) V

54. (I) İnsanlar arasındaki en etkili iletişim aracı olan dil durağan değildir, sürekli bir gelişim içindedir. (II) Ne var ki hiçbir dil kendiliğinden gelişemez, zenginleşemez. (III) Kendi hâline bırakılan dil çoraklaşır, verimsizleşir. (IV) Bu nedenle, dilin gelişmesini istiyorsak ona gereken değeri vermemiz gerekir. (V) Buna karşın Türkçe, sahip olduğu sözcük sayısı açısından oldukça zengin bir dildir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

55. (I) Gelişen teknolojinin mimarlara ve grafikerlere sunduğu yepyeni ürünler sayesinde, ayrıntılı çalışma gerektiren birçok iş daha kolay yapılabiliyor. (II) Üzerine yapılan çizimleri bilgisayara aktaran grafik tabletler, bir ekrandan ve bu ekranda kullanılmak üzere tasarlanmış olan bir kalemden oluşuyor. (III) Yeni geliştirilen bir teknoloji, normal kâğıt üzerinde yapılan çizimlerin bilgisayar ortamına aktarılmasına imkân veriyor. (IV) Kâğıt üzerine yerleştirilen bir alıcı, tükenmez kalemle yapılan çizimleri bilgisayara aktarabiliyor. (V) Kalemi kâğıda bastırma kuvvetine göre hem çizgilerin kalınlığı hem de çizim özellikleri bilgisayara aktarılabiliyor.

A) I B) II. C) III. D) IV. E) V

56. (I) Genellikle gazetelerin yarattığı maddi imkânlarla ayakta durabilen yerli çizgi romanlar, yabancı çizgi romanlarla nicelik ve nitelik bakımından rekabet edebilecek durumda değil. (II) Bugün çizgi roman dendiğinde de ilk akla gelen ürünler, çoğunlukla yabancı çizgi romanlar. (III) Bunun ilk nedeni, kuşkusuz, çizgi romanın Türkiye'de bir sanat kolu olabilecek kadar gelişmemesi. (IV) Türkiye'de çizgi romanın altın dönemi sayıldığı hâlde 1955-1975 yılları arasında, çocuklar için üretilmiş herhangi bir popüler yerli çizgi romanın olmaması da bunun doğal bir sonucudur. (V) Çocuk dergilerinin çok az satıldığı bir dönemde yetenekli çizerler gazetelere yönelmek zorunda kalmıştır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

57. (I) Başka dillerde nasıldır bilemem ama bizim günlük konuşma dilimizde sıcak çağrışımlar yaratan sözcüklerden değildir "yaşlılık". (II) Çağrışım ağına sanki korkunun, ürküntünün soluğu sinmiştir; insana dış dünyadan kopmuşluğu, umarsızlığı, mızmızlığı, kıskançlığı düşündürür. (III) Çevremizdekilerin gösterdiği saygı, sevgi ve hürmetle güzelleşen yaşamın son durağıdır yaşlılık. (IV) İçinde, yaşamın bütün mevsimlerini değil, salt kara kışını barındırıyormuş gibi bir iz düşümü vardır belleklerde. (V) Buna ölümün sesini, gölgesini duyumsatması da eklenebilir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

58. (I) Uluslararası Kanserle Savaş Örgütü (UICC), sayıları üç yüzü aşan üye kurumun katılımıyla, kanserle savaş konusunda kampanyalar düzenlemektedir. (II) 1947 yılında kurulan Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu Derneği, merkezi Ankara' da olmak üzere çeşitli kentlerdeki sekiz şubesiyle ülkemizde hizmet vermektedir. (III) Dernek, her yaş grubuna ve toplumun her kesimine ulaşmayı, onlara kanserin tedavi edilebilir bir hastalık olduğu bilincini kazandırmayı amaçlamaktadır. (IV) Bu amaçla düzenlenen etkinliklerden biri de her yıl 4 Şubat'ta düzenlenen Dünya Kanser Günü organizasyonlarıdır. (V) Her yıl farklı bir sloganın seçildiği organizasyonda 2009 yılının sloganı "Doğru besin, bol hareketle gülümse geleceğine." idi.

A) I B) II C) III D) IV E) V

59. (I) Bankacılık işlemleri, uzun süredir İnternet ya da telefon aracılığıyla, şifre kullanılarak gerçekleştirilebiliyor. (II) Müşteriler, gerçekleştirecekleri işlemlerin, sistem gereği imza alınmadan yapılmasını kabul etmiş oluyor. (III) Şifre kullanılarak verilen talimatların yazılı talimat yerine geçeceğini, bu yolla yapılan işlemlerin kendisi tarafından yapılmış sayılacağını biliyor. (IV) Şifreler belirlenirken en çok doğum tarihi, telefon ya da plaka numarası gibi akılda kolay tutulabilecek sayıları kullanıyorlar. (V) İşte bu nedenlerle müşterilerin, şifrelerinin gizliliği konusunda gerekli özeni göstermeleri gerekiyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

60. (I) Dijital müzik çalarların yaygınlaşması ve hatta cep telefonlarının da müzik dinlemek için kullanılır hâle gelmesi sağlığı tehdit ediyor. (II) Milyonlarca insan kulaklıkla uzun süre yüksek sesli müzik dinlediği için işitme kaybı riskiyle karşı karşıya. (III) Çünkü bu dijital müzik çalarlara, insanı saatlerce kesintisiz müzik dinlemeye iten çok sayıda şarkı depolanabiliyor. (IV) İlk olarak 1979 yılında piyasaya çıkan walkmanlerden beri taşınabilir alet ve kulaklıklarla müzik dinleniyor. (V) Odyoloji uzmanları, kulaklıkla müzik dinleme süresinin haftada toplam yedi saati geçmemesi yönünde uyarılar yapıyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

61. (I) İstanbul'un yemyeşil sayfiye yerlerinden Polonezköy, Polonya'nın bağımsızlığı için mücadele veren göçmenler tarafından kurulmuş. (II) Alemdağ'ın eteklerine kurulan kolonin ilk adı, kurucusu Prens Adam Czartoryski ile Polonya'nın ilk hecesinden geliyor: Adampol. (III) 19. yüzyılın sonundan itibaren Polonezköy olarak adlandırılan Adampol, Polonya sınırları dışında kurulan ve yönetimine yabancıların karışmadığı dünyanın ilk Polonyalı köyü. (IV) Köyde yaşayanların tamamı 1936 yılında Türk vatandaşlığına geçmiş, şimdi yaşayanların ise çok küçük bir bölümü Polonya kökenli. (V) Şehir merkezinden Alemdağ-Cumhuriyet Köyü rotasını izleyerek Şile yolu üzerinden Polonezköy'e ulaşmak oldukça kolay.

A) I B) II C) III D) IV E) V

62. (I) Yalnızca anne sütünün önerildiği ilk altı aylık dönemdeki beslenme, bebeklerin sağlıklı büyümesinin anahtarıdır. (II) Beslenme alışkanlığı çocukluk çağında edinilir ve yerleşen alışkanlığın ileriki dönemlerde değiştirilmesi zordur. (III) Küçük yaşta meyve yeme alışkanlığı kazanmamış, sadece meyve suyu tüketmiş bir çocuk büyüdüğünde meyve yemeyi reddedecektir. (IV) Çocukluğundan itibaren düzensiz yemek yiyen, yemek saatleri belli olmayan birinin de üç öğün düzenli ve sağlıklı yemek yemesi beklenemez. (V) Ağaç yaşken eğilir; ailelerin çocuklarına verebilecekleri en güzel hediye, onlara doğru beslenme alışkanlıkları kazandırmaktır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

63. (I) Bugün radyoaktif kaynakların yaydığı radyasyonu engellemek için 120 cm kalınlığa varan kobalt karışımlı betonarme bloklar kullanılmaktadır. (II) Diğer bir alternatif ise kalın kurşun plakalardır. (III) Gama ışını radyasyonunu durdurmak için kullanılan kurşun plaka yönteminin yarattığı en önemli problem, zehirli bir madde olan kurşunun insan ve çevre için zararlı olmasıdır. (IV) Nükleer enerji santrallerinde kullanılan yakıt çubuklarının imha edilmesi meselesi de bir çevre sorunudur. (V) Gama ışını radyasyonuna karşı yeni nesil bir koruyucu olan hibrid polimer bileşikse kurşundan yaklaşık dört kat hafiftir ve kurşun içermeyen çevre dostu bir malzemedir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

64. (I) Sanayi devrimiyle birlikte insanın çevre üzerindeki etkisi hız kazanmıştır. (II) Sanayileşme çabası içindeki insanın fosil yakıtlara yönelmesi, nüfus artışı, şehirleşme, orman yangınları vb. sonucunda atmosferde artan sera gazları, günümüzde küresel ısınma problemini ortaya çıkarmıştır. (III) Dünyada en çok karşılaşılan durum, insanların çeşitli etkinliklerinin atmosferin güneş enerjisini yutma ve yayma şeklini değiştirmesidir. (IV) Bu problemin varlığı, sanayi devriminin başlangıcından günümüze değin geçen süre içinde, ortalama küresel hava sıcaklığının artmasıyla kanıtlanmıştır. (V) Güvenilir meteorolojik kayıtların tutulmaya başlandığı 1886'da 14,5 °C olan dünyanın ortalama sıcaklığı 1995'te 15,4 °C ye yükselmiştir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

65. (I) Karadeniz'de yaşayan hayvan ve bitki türleri Akdeniz'deki kadar çeşitli değildir. (II) Ama Karadeniz'de verim yüksek, canlıların özellikle balıkların miktarı çok daha fazladır. (III) Nedeni de Karadeniz sularında canlıların yaşaması için gerekli besin maddelerinin bol olmasıdır. (IV) Artan kirlenme, Karadeniz'de verimliliğin ve balık varlığının giderek azalmasına yol açmaktadır. (V) Bunun sonucunda Karadeniz'de; verimliliğin, barınan ve üreyen canlı miktarının dünya denizlerinden ortalama iki kat daha fazla olduğu görülmektedir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

66. (I) Gülümsemenin kendisinin değil, gülümsemenin arkasında yatan gerçeğin önemli olduğu belirtiliyor. (II) Sadece mutlu ve keyifli olduğunuzda mı gülümsersiniz? (III) Hayatta bir şeyler sizi yıldırdığında, hayal kırıklığı yaşadığınızda ya da gerildiğinizde de gülümser misiniz? (IV) Pek çoğumuz bu soruları "Mutlu ve keyifli olunca gülümseriz." diye cevaplarız. (V) Ama yapılan bir araştırmanın sonuçları insanların gerildiklerinde de gülümseyerek tepki verebildiğini gösteriyor.

A) I B) II. C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

67. **(I) Günümüzde artık bitkilerden elektrik üretilebiliyor. (II) Bilim insanları bunu, klorofillerdeki fotosentez proteinlerini kullanıp güneş ışığını elektrik akımına dönüştürerek başardı. (III) Uzmanlar şimdilerde bitkiler tarafından üretilen bu elektriğin günlük yaşamda pratik olarak kullanılabilmesi yönünde araştırmalarını sürdürüyor. (IV) İnsanlık yıllardır topraktan çıkardığı yakıtı enerji elde edebilmek için kullanıyor. (V) Bu yeşil enerji çok yakında hayatımızda yeni bir çığır açacağa benziyor.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

68. **(I) Bilim insanları tarafından, "matematik korkusu" olan kişiler üzerinde beyin görüntüleme teknolojisi kullanılarak bir araştırma yapıldı. (II) Bu araştırmada, bazı öğrencilerin korkularını nasıl yeneceği ve matematikte nasıl başarılı olabileceği konusunda birtakım ipuçları elde edildi. (III) Araştırmacılar, matematikten çok korkan insanlarda, matematikteki başarıyla beynin belirli bölgelerinin oluşturduğu, dikkatin kontrol edilmesini ve olumsuz duyguların denetlenmesini sağlayan bir ağın etkinliği arasında güçlü bir bağlantı olduğunu ortaya çıkardı. (IV) Bu özelliğin, bir matematik problemini çözme söz konusu olduğunda devreye girdiği anlaşıldı. (V) Çözmeleri gereken bir matematik problemi karşısında kaygıya kapılmak yerine, dikkatini toplayabilen öğrencilerin zor bir matematik problemini bile çözmede daha başarılı olduğu gözlendi.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

69. **(I) Bir bilgisayar tarama sisteminde geliştirilen yöntemle, haritada seçtiğiniz bir noktanın üzerine geldiğinizde, o bölgenin göz hizasından alınmış panoramik manzarasını ekranda görüntüleyebiliyorsunuz. (II) Bunlar, konuya ilgi duyanların merakını gidermesine ek olarak eğitim amacıyla kullanılabilecek nitelikte. (III) Bu işi yapanlar; görüntüleri, 360 derece çekim yapabilen özel bir kamera setini, bir otomobilin üstüne veya bir sırt çantasına yerleştirip dolaşarak çekiyor ve birleştiriyorlardı. (IV) Ama bu kez kentin sokak ve caddelerinde dolaşmaktan biraz daha farklı bir yol seçmişler. (V) Kameraları dört kişilik bir tırmanma ekibinin sırt çantasına yerleştirmişler. (VI) Ekibi; Yedi Zirveler olarak bilinen, yedi kıtanın en yüksek yedi dağına keşif gezisine göndermişler.**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

70. **(I) Kars deyince akla kar, kar deyince Sarıkamış gelir. (II) Konuklarını Baltık mimarisiyle şaşırtan Kars; zarif binaları, tarihî mabetleri ve Ani Harabeleri'yle Anadolu'nun bol sürprizli kentlerinden biri. (III) Özellikle bembeyaz bir örtüyle sarmalandığı karlı günlerde... (IV) Şehri beyaza boyamak için koşuşturan kar; bir o yana, bir bu yana savrularak uzun caddelerin üzerine tüy tüy yağar. (V) Bir kış günü Kars'ta olmak, bu manzaranın tadını çıkarmak gerekir.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

71. **(I) Bilimin, hayatın içinde olduğu düşüncesini yaygınlaştırmayı amaçlayan bilim merkezlerinin hepsinde farklı konular üzerine hazırlanmış sergiler ön plana çıkıyor. (II) Bir bilim merkezinde robotlara, diğerinde hayatın kaynağı suya, bir diğerinde ses ve işitme konusuna geniş bir sergi alanı ayrılabiliyor. (III) Her bir serginin, tasarımcısından mimarına, mühendisinden teknisyenine birçok kişinin ortak çalışmasının ürünü olduğunu tahmin etmek zor değildir. (IV) Robotlara ayrılan alanda ziyaretçiler, Mars yüzeyinin modellendiği engebeli bir platform üzerine yerleştirilen yüzey aracını uzaktan kumanda etme şansını yakalıyor. (V) Hayatımızın kaynağı suya ayrılmış sergi alanının bir köşesinde suyun tasarruflu kullanımı üzerine hazırlanmış bir video oyunu, diğer bir köşesinde su ve canlılık arasındaki ilişkiyi ve suyun kimyasını işleyen bir düzenek bulabiliyor.**

A) I B) II C) III D) IV E) V

72. **(I) Bir fotoğraf üzerinde değişiklik yapmak artık çok kolay. (II) Bunu çocuklar bile başarabiliyor ve çok yaratıcı sonuçlar elde edebiliyorlar. (III) Özellikle akıllı telefonlarda ve tabletlerde bulunan uygulamalardan yararlanarak. (IV) Bu ürün piyasada yerini aldığında fotoğrafçılığı ilgilendiren pek çok sorun da çözülmüş olacak. (V) Video üzerinde böyle bir değişiklik yapmak ise biraz daha fazla beceri gerektiriyor. (VI) Çünkü hareket eden bir nesneyi görüntüden kaldırdığınızda arka plandaki görüntü de bundan etkileniyor.**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAF TAMAMLAMA

Uzmanından Öneri

Paragraflar kısa yazılar olsa da "giriş-gelişme-sonuç" bölümleri bulunan, yoğun anlatımlı parçalardır.

Giriş Bölümü

- ✓ Anlatılacak konuyla ilgili ipuçları içerir.
- ✓ Anlatılacak konuyla ilgili genel nitelikli bir anlam taşır.

! Kendinden önceki yargıları çağrıştıracak "bu, bu yüzden, bunun gibi..." şeklindeki ifadeler içermez ve cümleler arası ilgi kurmaya yarayan "ama, fakat, lakin, ancak, halbuki, oysa, çünkü..." gibi bağlaçlarla başlamaz.

Gelişme Bölümü

- ✓ Giriş bölümünde aktarılan konu genişletilir.
- ✓ Bu konuyla ilgili örnekler verilir, giriş bölümündeki konuyla ilgili yardımcı düşünceler aktarılır.

Sonuç Bölümü

- ✓ Parçada anlatılanların bir sonuca bağlandığı cümlelerdir.
- ✓ Sonuç anlatmaya yarayan "kısaca, demek ki, özetle..." gibi ifadeler içerebilir.

Örnek

Okuldan çıkar çıkmaz koşa koşa eve gelir, çantalarımızı, önlüğümüzü bir kenara atar hemen sokağa çıkardık. Olağanca gücümüzle bağırarak arkadaşlarımızın da bir an önce sokağa çıkması için, onların isimleriyle dolu çığlıklar atardık. Herkes toplanınca da tadına doyamadığımız, oynamaktan hiç sıkılmadığımız, en sevdiğimiz oyunları oynamaya başlardık. Körebe, yakan top, çelik çomak ve saklambaç. ---.

Bu tip sorularda da parçanın genel konusunun ve ana fikrinin bulunması temel noktadır.

Parçanın genelinde "çocukluk çağlarında oynanan oyunlardan ve çocukluk anılarına duyulan özlemden" söz edilmiştir.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez? (KPSS)

A) Hiç bitmesin isterdik çocukluğumuz, hep çocuk kalalım isterdik

B) Saymakla bitmezdi bu oyunlar ve her biri diğerinden daha zevkliydi

C) Şimdiki çocuklar bu oyunların varlığından bile haberdar değil, ne acı

D) Her yörenin kendine has çocuk oyunları vardır

E) Keşke hiç büyümeseydik de hep çocuk kalabilseydik

Buna göre parça; A, B, C ve E seçeneklerinde verilen cümlelerle tamamlanabilir. Fakat D seçeneğindeki yargı parçanın genel anlamından uzaktır çünkü parçada "her yöreye has çocuk oyunu bulunduğundan" söz edilmemiştir.

Cevap D

PARAGRAFI İKİYE BÖLME

Uzmanından Öneri

Bu soru tipinde de parçanın anlam bütünlüğü ve konusu temel alınır.

- **Bu tip soruların çözümünde öncelikli olarak parçadaki** *"konu değişikliği oluşturan cümle"* **bulunur.**
- ***İkinci paragrafın giriş cümlesi*** *"parçanın giriş cümlesi olma niteliklerine"* **uygun olmalıdır. Yani kendinden önceki bir yargıyı çağrıştıracak ifadeler, bağlaçlar içermemelidir.**

Örnek

(I) Masallarda anlatılan geçmiş zaman kültürleri insanlığın çocukluk dönemi olarak algılanıyor ve *"Masallar yalnızca çocuklar içindir."* diye düşünülüyor. (II) Oysa bence, amacı gerçekleri topluma *dolaylı olarak anlatmak olan masallar aynı za*manda büyükler içindir. (III) Çünkü masallar bir öykü *anlatır ama öykünün neyi anlattığı ve niçin* anlattığı konusunda bir açıklama yapmaz, yorumu okura bırakır. (IV) Çocukken dinlediğim masal kahramanlarının kendi ülkeleri dışında da yaşayabileceğini düşünemezdim. (V) O zamanlar masalların ait olduğu kültürü yalnızca dekor olarak kullandığını, aslında zamanlar ve sınırlar ötesi olduğunu bilmiyordum. (VI) Hangi ülkeye ait olursa olsun, anlatılanlarla hayatın özünü verdiğini yıllar sonra öğrenmiştim.

I, II ve III. cümlelerde "masalların yalnızca çocuklar için olduğunun düşünülmesi"ne karşı çıkma anlamı vardır. Genel bir durumdan söz edilmiştir.

IV, V ve VI. cümlede özele geçilerek yazarın çocukken dinlediği masallarla ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (KPSS)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Cevap C

Unutmayalım ki giriş cümlesi,

- ✓ **Anlatılacak konuyla ilgili ipuçları içerir.**
- ✓ **Anlatılacak konuyla ilgili genel nitelikli bir anlam taşır.**
- ✓ **Kendinden önceki yargıları çağrıştıracak "bu, bu yüzden, bunun gibi..." şeklindeki ifadeler içermez ve cümleler arası ilgi kurmaya yarayan "ama, fakat, lakin, ancak, halbuki, oysa, çünkü..." gibi bağlaçlarla başlamaz.**

PARAGRAFA CÜMLE EKLEME

Uzmanından Öneri Bu tip sorularda, soru kökünde verilen bir cümlenin öncüldeki parçada numaralarla belirtilmiş yerlere yerleştirilmesi istenir.

Öncelikle soru kökünün okunup verilen cümlenin ana düşüncesi belirlenmelidir.

Soru kökünde verilen cümle çeşitli bağlaçlar içeriyorsa bunların anlamlarına dikkat edilmelidir.

Örnek

(I) Yunanlılar insan vücudunu tasvir etme konusunda hayranlık uyandıran bir ölçü ortaya koydular. (II) Klasik Dönem heykeltıraşları insan vücudunu gerçekçi ve doğal görünüşüyle betimleme sanatını mükemmel hâle getirdiler. (III) Bu dönem heykelleri güzellik ve durağanlıklarıyla dikkat çekiyordu. (IV) Zamanla yüz ifadelerini ve duyguları gösterme konusunda maharet kazandılar ve ünlü insanların tanınabilir portrelerini yapmaya başladılar. (V) Arkaik Dönem'de ise basit, geleneksel tarzda ve Mısır sanatını taklit ederek heykellerini oluşturdular. (VI) Bu heykellerdeki figürler sol bacak önde, kollar iki yanda olmak üzere ayakta dimdik durur hâlde, yüzde de hafif bir tebessümle betimlendiler.

IV. cümlede geçen "ünlü insanların tanınabilir portrelerini" ifadesinden, soru kökünde verilen cümlenin bu cümleden sonra gelmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Çünkü soru kökündeki cümlede geçen "tanrı figürleri, ünlü erkek figürleri, gladyatörler" IV. cümlenin örnekleridir.

Bu tip sorularda öğrencinin asıl hata yaptığı yer soru kökündeki "hangisinden sonra, hangisine" ifadeleridir. Verilen cümlenin getirilmesi gereken yeri belirlediğimizde soru kökündeki bu ifadeleri bir kez daha kontrol etmelisiniz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına uygun olarak "Bu konudaki yeteneklerini göstermek için Tanrı figürleri ve spor etkinliğinde bulunan ünlü erkek figürlerini, özellikle gladyatörleri kullandılar." **cümlesi getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap D

Bu tip soruların çözümünde bazı kelimelerin anlamlarının bilinmesinde fayda var, bunların bir kısmını örnekleyelim:

Çünkü: **şundan dolayı, şu sebeple, zira**

Yani: **sözün kısası, doğrusu, demek oluyor ki**

Belki: **olabilir ki, muhtemel olarak**

Böylece: **en sonunda, böylelikle**

Nitekim: **sonuç olarak**

Bundan dolayı: **çünkü, sebebiyle**

Mesela: **söz gelişi, örneğin**

1 PARAGRAF TAMAMLAMA

1. ---. Çünkü bir türün tüm ayrıntılarını bilmek için bu gerekli. Hatta aralarda bu türe özgü çocuk kitapları da okuyorum. Ama her okuduğum çocuk kitabında fark ediyorum ki aslında bir çocuk kitabı değil, büyükler için de olabilecek bir kitap okumuşum. Örneğin *Küçük Kara Balık*, Samed Behrengi'nin yazdığı en iyi masallardan biri. Hayatını sorgulayan bir balığın macerasını okurken kendi hayatını ya da hayatı sorgulamayan insanları bize düşündürüyor Samed Behrengi.

Düşüncenin akışına göre bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Son zamanlarda çok satan kitaplara karşı ilgim artmaya başladı

B) Yetişkinlere yönelik kitaplarda çocuklara yönelik unsurlara da rastlıyorum

C) Tek bir tür üzerinden ya da hep aynı tarzda okumaya özen gösteriyorum

D) Çocuklar ve yetişkinler için yazılan kitaplar arasındaki farkı görebiliyorum

E) Daha önce ihmal ettiğim birçok kitabı artık okuyorum

2. Elektronik posta, en genel tanımıyla toplumda bireyler, gruplar ve örgütler arasında bilginin elektronik yolla üretilmesine, kullanılmasına, saklanmasına, dağıtılmasına ve değişmesine olanak sağlayan yeni bir iletişim, etkileşim ve paylaşım aracıdır. İnternet ve web teknolojilerinin ürünü olan e-posta, dünya üzerinde özellikle bilgi toplumu alt yapısını oluşturmada önemli yollar katetmekte olup ülkelerde giderek yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu boyutu düşünüldüğünde ---.

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

A) e-posta, sosyalleşmenin önündeki engellerden biridir

B) e-postadan çok daha gelişmiş daha yeni iletişim imkânları ortaya çıkacaktır

C) e-posta yakın gelecekte yaşamın birçok alanını kapsayacaktır

D) e-posta her yaştaki insanın kullandığı bir iletişim aracıdır

E) e-posta, bilgi aktarımındaki en önemli araçtır

3. İnsan ve insanın dünyası üzerine düşünceler geliştiren Demokritos, insanlık tarihinin başlangıcını merak etmiş ve insanların önceleri hayvanlara benzer bir yaşam sürdürdüklerini ileri sürmüştür. Ona göre, akıllı bir yaratık olan insan, zorunluluklar sonucu bir kültüre sahip olmuştur. ---. Tarihsel süreç de insanlığın gitgide hızlanan bu tip adımlarıyla oluşmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bunda insanın üst üste gerçekleştirdiği buluşların ve sürekli gelişimin izleri vardır

B) Zaten insanları diğer canlılardan ayıran da akıllı ve alet kullanabilen bir varlık olmasıdır

C) Tarihin derinliklerindeki bilinmezler, belki asırlar sonra aydınlatılabilecektir

D) Tarihteki olaylar her zaman içinde bulunulan döneme göre değerlendirilmeli ve ona göre karar verilmelidir

E) Bu gelişmeleri kültürel değer yaratabilmenin, ancak insana özgü bir etkinlik olduğunu göstermektedir

4. Türkiye nüfusunun yaklaşık % 26'sını 0-14 yaş grubu oluşturuyor. --- gerek ki çocuklara yönelik pazarlama faaliyetlerinde çok önemli artış gözleniyor. Günümüz çocuklarının erken yaşta tanıştıkları markalara bağlılıkları, alışveriş yapma özgürlüklerinin artması, ailelerinin satın alma kararlarında etkili olmaları çocuklara yönelik ürün pazarının bu kadar büyümesinde en önemli etkenler olarak sıralanıyor.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Yetkililer bu durumun ciddiyetini fark etmiş olsa

B) Bu yüksek oran son yıllarda reklam ve pazarcıların dikkatini çekmiş olsa

C) Genç nüfusun yüksek olması eğitimcilerin önemini artırmış olsa

D) Her toplumda böyle yüksek oranda genç nüfusun olması şaşırtıcı olsa

E) Genç nüfusun fazla olması diğer toplumların da ilgisini çekiyor olsa

PEGEM AKADEMİ

5. Üniversiteye başlamadan önce pek çok yakınım beni fizik bölümünden caydırmaya çalışmıştı, iş bulmam zor olur diye. Bence, bir insanın gerçekten belli bir alana ilgisi varsa onu bu şekilde caydırmak pek de iyi bir fikir değil. Bana kalırsa insanın kendisine şunu sorması lazım: — İnsan neyle mutlu oluyorsa zamanını o şekilde geçirmeli. Bir şeyin gerçekleşmesini beklemek, yani şu gün gelecek şunu yapacağım demek yerine insanın yaptığı işten zevk alması önemli. Ben burada eğitim alıyorum ama bunu ileride bir basamak olarak kullanırım şeklinde görmüyorum. Sürekli zevk alarak yaptığım bir uğraş bu. Aklıma gelen sorulara yanıt bulmaya çalışıyorum. Her gün daha çok öğrenmek bana zevk veriyor. İnsanın yaptığı işi zevkle yapması bu açıdan önemli.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Hayatta insana en çok kazandıran şey nedir?

B) Ben aslında nasıl bir eğitim almak istiyorum?

C) Ben önümdeki zamanı neyle geçirmek istiyorum?

D) İnsanların benden beklediği nedir?

E) İnsanlar hangi alanda çalışırsa prestije ulaşır?

7. Mutluluğun bilimsel olarak tanımını yapabilmek en az resmini çizebilmek kadar zor görünüyor. Çünkü konusu bile tartışmalı. Ancak duygu üzerine çalışmalar yürüten pek çok kuramcı mutluluğun şaşkınlık, korku, iğrenme, öfke ve üzüntüyle beraber öğrenilebilir bir olgu olduğunu belirtiyorlar. Öğrenilmiş davranışlar, mutluluk seviyemizde büyük farklar yaratabiliyor. Çünkü bu davranışlar, öz yeterlilik inancımızı kuvvetlendirerek beynimizde "mutluluk hormonu" olarak adı geçen norefinefrin salgısını arttırıyor. Bu öğrenilmiş davranışlardan birisi de "mutluluk oyunu" olarak geçiyor. Mutlu olduğumuzu düşünüp ona uygun davrandıkça, hissettiğimiz mutluluk da artış göstermeye başlıyor.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) günlük hayattaki iniş ve çıkışlardan çok da fazla etkilenmediği

B) bir duygu mu yoksa zihinsel bir düşünce durumu mu olduğu

C) sürekli mutluluğun peşinde koşmanın anlamsız olduğu

D) mutluluğun geçici bir duygu patlaması olduğu

E) mutluluk kavramının genel bir nitelik taşıyıp taşımadığı

6 Beartooth, 2012'de Amerika'da kurulan bir metalcore grubu. 2014 yılında ilk albümleri *Disgusting*'i — metal müzik dünyasında pek çok radara yakalandılar. Ben de direkt ilk albümden — bu grubun. Bir çıkmazın içinde gitgide sönükleşen "metalcore"da hâlâ hayat olduğunu kanıtlayan şartlara sahipti albüm.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) tanıttıklarında – heveslisi oldum

B) çalıştıklarında – takipçisi sayılırım

C) sürdüklerinde – gönüllüsü oldum

D) çıkardıklarında – rüzgârına kapıldım

E) sattıklarında – arasına katıldım

8. Çağdaş eğitim anlayışı, bireyin entelektüel gelişimi kadar bedensel, psikolojik ve sosyal gelişimini de dikkate alır. Bu nedenle günümüz okullarında öğrencilere sunulan hizmetler, sadece "öğretim" ve "yönetim" hizmetleri ile sınırlı kalmamaktadır. Bunların yanı sıra okullarda öğrencilere, "öğrenci kişilik hizmetleri" olarak adlandırılan üçüncü bir hizmet daha sunulmaktadır. ---- gelişebilmelerine uygun ortamların ve olanakların sağlanmasına yönelik bir grup hizmetten oluşan öğrenci kişilik hizmetleri arasında en önemli olanı ise rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleridir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Öğrencilerin başarılarını artırmak ve

B) Öğrencilerin fizyolojik açıdan

C) Öğrencilerin sosyal açıdan

D) Öğrencilerin her bakımdan dengeli

E) Öğrencilerin bilişsel yönden

PEGEM AKADEMİ

9. Nasreddin Hoca kadar ünlü olamasa da daha çok devlet adamı özelliğiyle --- İncili Çavuş'un fıkralarının eğitici yönü üzerinde bugüne kadar hemen hemen hiç ---. Onun incelemeye esas alınan 87 fıkrasından ancak yedisinde eğitim konusu ile ilgilendirebildiğimiz örneklere rastlanılmıştır. İncili Çavuş'un fıkralarında sarayda bulunmasından dolayı âdeta bir tür üst eğitim söz konusu olmaktadır. Mesela onun nükteleri devlet düzeninin işleyişindeki aksaklıkların ---- hedef alır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) anladığımız – söylenmemiştir – anlaşılmasını

B) tanıdığımız – durulmamıştır – giderilmesini

C) bildiğimiz – bilinememiştir – fark edilmesini

D) gördüğümüz – anlatılmamıştır – engellenmesini

E) duyduğumuz – fark edilmemiştir – anlatılmasını

10. Çanakkale, tarihi boyunca önemli kültürlere sahne olmuştur. Sahip olduğu turistik, tarihî ve kültürel zenginlikleri yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmiştir. Çanakkale savaşlarının olduğu Gelibolu Yarımadası Millî Parkı'nda bulunan Türk anıt ve şehitlikleri ile yabancı anıtlar ve mezarlıklar, turistler için önemli yerlerdir. Çanakkale; Troya, Alexandria, Troas, Assos gibi uygarlıkların merkezidir. Uygarlık tarihinin en eski el sanatlarından olan seramikçilik, çanak çömlekçilik ve halıcılık burada günümüze kadar gelmiştir. ---.

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

A) Anadolu'da yaşayan pek çok kavmin uğradığı bir ticaret kentidir Çanakkale

B) Bu yüzden Çanakkale, birçok tarihî filme de konu olan bir kenttir

C) Tarihin en eski yerleşim yerlerinden biri olmasının nedeni de budur

D) Çanakkale adının da burada yapılan çanak çömlekten geldiği kabul edilmektedir

E) Kaynaklarda hakkında farklı bilgiler bulunan bir kenttir aynı zamanda

11. Gösterimde olduğu yıllarda üç milyon izleyicisi ile gösterişli Hollywood yapımlarını geride bırakan, çeşitli ödüller kazanmış *Eşkıya* bu akşam yeniden ekranda. Şener Şen ve Uğur Yücel'in başrollerini paylaştığı, Yavuz Turgul'un yönettiği filmde, cezaevinde 35 yıl yattıktan sonra özgürlüğüne kavuşan; çıktığı günden itibaren, kendisini ele verip sevgilisini kaçıran en yakın arkadaşıyla "ödeşmek" için onu İstanbul'da arayan ünlü eşkıya Baran ile bir Beyoğlu bitiriminin acı öyküsü anlatılıyor. Güneydoğu gerçeklerini abartısız biçimde vermesine karşın fantastik, çağdaş bir masalı andıran *Eşkıya* --- bir başyapıt. Daha önce seyretmediyseniz sakın kaçırmayın.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) konusu, anlatımı, insancıl duyurusu, oyuncuları, teknik nitelikleri ve özenli çekimiyle

B) yer yer gerçeklerin dışına çıkan, konudan konuya atlayan ve seyredeni bazen meraklandıran bazen de sıkan

C) uluslararası alanda da büyük gişe hasılatı getirmiş ama kısa zamanda unutulup gitmiş

D) çelişkili bazı unsurlar taşıdığı için pek çok eleştireye de uğramış

E) tamamıyla gişe hasılatı gözetilerek ve sıradan izleyiciyi mutlu etmeye yönelik olarak çekilmiş

12. --- göre, pek az istisna dışında, Osmanlıcayla yazılmış divan şiirinin bugünkü çağdaş şiirimizin temeli olduğu yargısı tartışılmalıdır. Çünkü Osmanlı yazı dili, halktan uzak olmasıyla hem de şekil farklılığıyla bugünkü Türkçeye çok ama çok yabancı, ölü bir dildir. Örneğin Puşkin, Lermantov gibi şairler, bugünkü Rus şiirinin temelidir. O zamanlarda bile herkesin anladığı bir dille yazmışlar hatta Rus şiirini, klasisizmin tumturaklığından, romantizmin yapaylığından arındırmışlardır. Shakespeare de yapıtlarında kullandığı dille, İngiliz dilinin çağdaşını oluşturmada yol göstermiştir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Şiir, bir sanat işi olduğuna

B) Türk halkının şiiri sevdiği bilindiğine

C) Şiirin temelini halkın konuştuğu dil oluşturduğuna

D) Şiir, toplumun kültürünü yansıtan bir uğraş olduğuna

E) Halk dilinin her sanat alanında kullanılması mümkün olmadığına

PEGEM AKADEMİ

13. Günün birinde yazmaya başlayınca — fark ettim. Babamdan bende kalanlara kendi yaşanmışlıkla, gerçeklik kazandırmayı beklemiştim galiba. Onu daha iyi anlayabilmek için, yaşamin farklı evrelerinden geçmeyi, sağlam dostlukları, sevgileri, hüzünleri, acıları yaşamayı beklemiştim. Babamın evde çok sık söylediği gibi: Yirmisinde mi, erken; otuzunda belki! Çünkü —.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) yıllarca neyi beklemiş olduğumu - asıl şiirler bek ler bazı yaşları

B) şiirin kolay bir uğraş olmadığını - şiir her yaşta ayrı bir güzellik taşır

C) şairlerin ne kadar yetenekli olduğunu - şiir yazmak tecrübe gerektirir

D) şiirin bana en uygun sanat olduğunu - şiir ancak yaşlılıkta yazılır

E) şiire yatkın olduğumu - şiir gönül işidir

14. Kitaplar arasında cahil kalmak diye bir şey var. Kütüphanedesiniz kitap okumuyorsunuz. Fırındasınız ama ekmek yemiyorsunuz. Okuldasınız ama eğitim almıyorsunuz. Kitaplar arasında cahil kalmak ifadesi, biraz sınırlanmış gibi görünse de aslında söylediklerimle aynı kapıya çıkıyor. Çevreniz bilgi hazineleri ile doluyken sessiz kalmak faydalı olacak birçok şeyi de kaçırmak demektir. Bu nedenle —

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) çevremize şöyle bir bakıp alınacak bilgileri toplamalıyız.

B) bilginin alınacağı yerde sessiz kalmayıp bilgiye uzanılmalıdır.

C) zihnimizi dolduracağımız yerlerde fırsatı kaçırmamalıyız.

D) bilgisel anlamda depo sayılabilecek bir yerdeyseniz değerlendirmelisiniz.

E) fayda sağlamayacak bilgiden uzak durmalısınız.

15. İnsanlar kendileri dışında başkalarını da düşünmeye başladıkları andan itibaren mutlu olmaya başlayacaklardır. — demek asla çözüm değildir ve insanı daima mutsuzluğa sürükler. Bu nedenle çıkar ilişkilerinden uzak durmak gerekir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ben daima insanlarla iç içe yaşamayı severim.

B) İnsansız yaşamak yaşamamakla eş değerdir.

C) Ben tek başıma da yaşayabilirim, kimseye ihtiyacım yok.

D) Yalnızlığı çıkmaz sokak olarak görüyorum aslında.

E) Gidilecek tek yer yalnız kalınabilecek bir yer olabilirdi.

16. — Bunun için de halk onu bağrına bastı ve bütün eserlerini aldı. Eserlerden güzel dönütler alındı. Hemen hemen eserlerinin tamamında vurguladığı aşk teması da okuyucuyu kitaba daha çok çekti.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Eserlerinde halktan uzak bir anlatımı tercih etti.

B) Yazılarının hemen hemen tamamında milletine sevgisini dile getirdi.

C) Eserlerinin temelinde daima halk, okuyucu yer alıyordu.

D) Sevdiği herkesi eserine kolay kolay konu edinmezdi.

E) Kitaplarında kullandığı dili halktan daima uzak tutmuştu.

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAF TAMAMLAMA

1. Felsefe tarihinde Stoacılar der ki: "Nasıl saat günün bir parçasıysa ben de öylece bütünün bir parçasıyım. Saat gelir ben de geçerim. Görevim, elimde olanı yapmak ve üst yanına kulak asmamaktır. Deniz yolculuğuna çıkarken gemiyi, kaptanı ve mevsimi seçerim. Bu, benim işimdir. Yolda bir fırtına koparsa umursamam. Bu, benim işim değildir. Kaptanı seçmek, benim elimdedir; fırtınayla uğraşmaksa kaptanın elindedir. —

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bilgelik, bizim olanı ve olmayanı bilmek ve ona göre davranmaktır.

B) Elimizden gelenin en iyisini yapmadığımız müddetçe mutlu olamayız.

C) Herkes üzerine düşeni yaparsa dünyada kargaşa olmaz.

D) Hayatın anlamını keşfetmiş insanlar, yolda çıkan engellere takılmazlar.

E) İnsan, tercihlerinin sonucuna katlanmak zorunda olan bir varlıktır.

2. (I) Sinema salonuna girip koltuğumuza oturduğumuzda karanlık bir ortamda yalnız kalırız. (II) Bedensel devinimlerimiz azalmaya başlar, bedenimiz bütün çalışmasını görme eylemi üzerine yoğunlaştırır. (III) Tıpkı uyurken olduğu gibi filmi izlerken de neredeyse hiç hareket etmeyiz. (IV) Bedenimiz, rüya görürkenki fiziksel faaliyetleri sinema salonunda da göstermeye başlar. (V) İzleyici olarak önce yavaş yavaş bir "inanma sistemi"nin içine girmeye başlarız. (VI) Zaten kendini yapay bir gerçekçilik kurma konusunda zorlayan sinema, bedenimizin bu tepkisiyle bütünleşerek üzerimizde daha da yoğunlaştırılmış bir gerçeklik etkisi bırakır.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> düşüncenin akışına göre "Sonra sinemasal gerçeklik bir süreliğine de olsa kendi gerçekliğimizin yerine geçmeye başlar." **cümlesi getirilebilir?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. Başlangıçta sanatlı olarak yaratılmış bir söz, başkalarınca da beğenilerek yaygın kullanıma girerse bir süre sonra ya deyimleşip dilin olağan ritmine katılıyor ya da ağızlarda sakız olup hızla değerden düşüyor. Klişeleşmekten kasıt, yalnızca bu ikinci durum. — Günümüzde ise daha çok Batı'dan gelen "klişe" sözcüğü kullanılıyor. "Basmakalıp" diyen de var.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Olsa olsa, dil duyarsızlığından kaynaklanan bir gelişme.

B) Eskiler "beylik söz" derlerdi bu tür ifadelere.

C) İnsanlar çok konuşan kişilere pek itibar etmezdi.

D) Fazla söylenmemekten etkisini yitirmiş sözlere de derler.

E) Her zaman aynı sözlerle cümle kuranlar da vardır.

4. —, üstelik kitap satışındaki düşme, doğrudan okuma oranının düşmesi olarak da yorumlanamaz. Okuyucular çeşitli zaman dilimlerinde satın aldıkları fakat okuma fırsatı bulamadıkları kitapları yaz aylarında okumaktadırlar. Ayrıca ülkemizde "ödünç kitap" alıp okuma alışkanlığının Batı ülkeleriyle kıyaslanamayacak kadar yaygın olduğu gerçeği de göz ardı edilmemelidir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Ülkemizde insanlar kitap okumadıklarından kitap satışları çok düşüktür

B) Ülkemizde yazın kitap satılmadığı, dolayısıyla okunmadığı düşüncesine katılmıyorum

C) Bilimsel temellere dayanan araştırmalar yapılmıyor fikrine katılmıyorum

D) Kitap sosyolojisi ana disiplininde akademisyenler, yayıncılara yol gösterebilirler

E) Ülkemizde pek çok kitap satılmıyor düşüncesi çok yanlış

PEGEM AKADEMİ

5. — Nedenini açıklayayım. Türkiye'de aydınların kendilerini aydın yapan halkımıza borçlu olduklarını, bu borçlarını ödemeleri gerektiğini söylemiştim. Bu borç, herhangi sıradan bir borç değildir. Şöyle düşünelim: Ölümden ya da öldürülmekten kurtulmamız için bin lira gibi küçük bir para gerekse ve bu parayı hiçbir yerden bulamadığınız bir zamanda, bin liradan başka hiç parası olmayan birisi bütün parasını verip bizi ölümden kurtarsa bizi ölümden kurtaran adama borcumuz nedir? Bin lira mı? Üç beş gün sonra gidip bin lirasını versek hatta en yüksek faizle, borcumuzu ödemiş olur muyuz? Bu borç, ne verilse ödenmeyecek bir borçtur. İşte Türk aydınının Türk halkına borcu böyle ödenmez bir borçtur. Hangi Türk halkı? O yüceleştirilen, evliyalaştırılan, melekleştirilen Türk halkı değil çünkü böyle bir halk yok. Borcumuz; iyisi ve kötüsüyle, olumlusu ve olumsuzuyla, alçağı ve yücesiyle, sevdiklerimiz ve sevmediklerimizle, beğendiğimiz ve beğenmediklerimizle halkımızın hepsinedir. Böyle olunca elbet aydın olarak üstüme düşenleri yapamadım ama aydın bilincine vardığımdan bu yana, bu borcu hep ödemeye çalıştım.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Sadece ben değil, hiçbir aydın yapması gerekenleri tam olarak yapamaz.

B) Türkiye'de aydınlar yıllarca kendi doğdukları bölgenin sorunlarını işledi.

C) Aydınlarımız, buna ben de dâhilim, uzun bir süre Batı'yı taklit etmekten kendimizi alamadı.

D) Aydınlarla okuyucularımız zaman zaman üslup konusunda tartışmışlardır.

E) Türkiye'de hiçbir okur, aydınlarımızı tam olarak anlama düzeyine erişemedi.

6. (I) Herhangi bir biçimde üretilmiş bir nesneyi ele alırken onu üretenin amacının ne olduğunu sorarak işe başlamak doğal görünür. (II) Çünkü ne için üretildikleriyle ilgili yarar gözeten amaçlar, estetik nesnelerde tam olarak onları tanımlamaz. (III) Çünkü estetiğin konusu sezgi, duygu ya da coşku olabilir. (IV) Ancak estetiğin kendisi bir felsefe dalıdır ve felsefenin temel özelliği olan mantığın denetlediği düşünce ve tanımlama gibi benzer şeylere tabidir. (V) Bu anlamda estetik, içinde birbiriyle yarışan birçok farklı kuram barındırsa da üzerinde yoğunlaştığı görüngülerle hesaplaşabilmelidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre "Bu, özellikle estetik nesneler söz konusu olduğunda geçerliğini yitirir." cümlesi getirilmelidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Günümüzde, devlet üniversitelerinin bazılarında ve vakıf üniversitelerinin neredeyse tamamında yabancı dilde eğitim verilmektedir. Yabancı dilde eğitime karşı olmak bir yana bu işin en büyük destekçisiyim fakat — Günümüzde yapılanın da tam olarak bu olduğu kanaatindeyim. Öğrencilerin evrensel terimlere ve kavramlara yabancı kalmaması ve dünyada ne olup bittiğini takip edebilecek yeterliliğe sahip olması elbette önemli ancak öğrencileri yani geleceğin bilim insanlarını yetiştirirken onları, kendilerine ve içinde bulundukları topluma yabancılaşmaktan da korumak gerekiyor. O yüzden eğitimde ana dil ve yabancı dil dengesini korumak gerekmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) bu işin nitelikli bir şekilde icra edilmesi gerekir.

B) yabancı dil konusuna gelene kadar üniversitelerin daha öncelikli sorunları vardır.

C) bunu yaparken öğreticilerin dünyayı yakından takip eden kişiler olması gerekir.

D) hiç yabancı dil eğitimi almadan üniversiteye gelmiş birine dil öğretmek, zaman almaktadır.

E) yabancı dilde eğitim verilirken ana dilin bir köşeye itilmesine de karşıyım.

8. Modern toplumlarda sosyo-ekonomik statü ailenin gelir düzeyi, eğitim durumu, yaşadığı yer, sahip olduğu güç ve prestij gibi etmenler tarafından belirlenir. (I) Toplumda bireyler bu özelliklere göre düşük, orta ve yüksek olmak üzere gruplara ayrılırlar. (II) Her gruba ait olan bireylerin yaşam tarzları, sahip oldukları değerler birbirine benzer. (III) Sosyo-ekonomik düzey ile okul başarısı arasında yakın ilişki olduğu belirtilmektedir. (IV) Diğer bir ifade ile öğrencinin içinde bulunduğu kültürel atmosferin onun başarısı üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir. (V) Öğretmenler, kültürel ve sosyo-ekonomik koşullardan kaynaklanan bu farklılıkları dikkate almalıdırlar. (VI) Bunun için öğretmen okulun bulunduğu çevreyi kültürel ve sosyo-ekonomik açıdan tanımaya gayret etmeli, öğrencilerin değer yargılarının farklı olabileceğini, öğrencilerin ailelerini ve toplumsal özellikleri tanımanın gerekli olduğunu bilmelidir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PEGEM AKADEMİ

9. Adanın Yumurtalık Lagünü'nde, Türkiye'de Halep çamının gözlendiği yegâne noktadayım. (1) Neşeyle daldan dala konarak serenat yapıyorlar. (2) Doğal Hayatı Koruma Vakfından (WWF-Türkiye) Nilüfer Araç'ın biraz önce söyledikleri yankılanıyor kulaklarımda: "(3) Yaşanabilir hâle geldiğinde ise ilk gelenler yine kuşlar olur."

I. Çok mutlu görünüyorlar.

II. Kuşlar bir alanın yaşanabilir olup olmadığının göstergesidir, bozulmakta olan bir doğa parçasını önce kuşlar terk eder.

III. Bir Arap bülbülü grubunun sergilediği gösteriyi izliyorum.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	III	II
B)	II	I	III
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

10. (I) Aşk tanımlanması zor ve öznel olan bir fenomendir. (II) Olumlu ancak, karmaşık bir deneyim olan bu görüngü; psikolojik, emosyonel, nörobiyolojik ve duyusal yapı taşlarını içermektedir. (III) Genel olarak, "aşk"ın diğer bir kişi için hissedilen, kuvvetli, tutkulu bir sevgi olduğu kabul edilmektedir. (IV) Tanımı ne olursa olsun aşk kavramı, kişinin arzuladığı bir başkasına emosyonel olarak bağlanmasının yanı sıra arzuladığı duyusal uyaranları elde etmesini de kapsar. (V) Uyaranların kaynağı, aşık olunan kişinin kişide uyandıracağı izlenimlerden beslenir, sonuçta beyin kimyasallarının değiştiği de bilinen bir gerçektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> düşüncenin akışına uygun olarak "Türk Dil Kurumu sözlüğü ise aşkı, aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi, amor olarak tanımlamaktadır." **cümlesi getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Kelimeler canlı birer organizma gibi doğar, yaşar, yaşarken değişim ve dönüşüme uğrar ve ölür. Bu bakış açısı ile baktığımızda bugün Türkiye Türkçesinde var olan çoğu kelimenin Türkçede var olduğu günden bugüne kadar geçen süre içerisinde kültürel yapının etkisiyle değişime uğrayarak farklı anlamlar yüklenerek yaşadığını görmekteyiz. Alıntı kelimeler de Türkçeye yerleştiği andan bugüne farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılmıştır. —

Düşüncenin akışına göre bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Böylelikle edebî diller doğmuş ve yayılmıştır.

B) Bu yüzden Türk dili tarihi araştırmaları tam anlamıyla yapılamamaktadır.

C) Dil araştırmalarının en büyük engelini bu kelimeler oluşturmaktadır.

D) Dilin canlılığını ve dinamizmini bu değişimler yansıtmaktadır aslında.

E) Bu yüzden modern kültürün geçmişten kopuk oluşuna şaşırmamak gerekir.

12. Doğa fotoğrafının konusu doğal ortamı içinde bulunan canlılar ve çevredir. (I) Dolayısı ile insanlar ve insanların ürettiği bitkiler, yapılar, doğa fotoğrafı konusu içerisinde yer almaz. (II) Ancak fotoğrafta insan ve insana ait ögeler fotoğraf karesinde çok küçük bir yer tutuyorsa merkezi bir konumda değilse ve gözü rahatsız etmiyorsa hoş görülebilir. (III) Manzara fotoğrafları doğa fotoğrafçılığında geniş bir yer tutar ve fotoğrafla uğraşan pek çok kişinin de ilgisini çeker. (IV) Güzel bir manzara gördüğümüzde hemen deklanşöre basmayanımız çok azdır. (V) Hele ki günümüzde hemen hepimizin cebinde taşıdığı telefonlar, bize bu gibi fırsatları hiçbir zaman kaçırtmıyor.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

13. İnternet'in kullanılma sıklığı artarken bu sıklık içinde de sosyal medyaya girilme oranı yükselmektedir. (I) Morgan Stanley'in 2004 yılında yapmış olduğu bir araştırmaya göre; diğer iletişim araçlarıyla karşılaştırıldığında 50 milyon kullanıcıya ulaşma sürecinin radyonun 38 yıl, televizyonun 13 yıl, İnternet'in ise 5 yıl olduğu saptanmıştır. (II) Bu hızla hayatlarımızın her alanına giren sosyal medya, sürekli güncellenebilmesi, çoklu kullanım ve paylaşıma açık olması sayesinde popülerliğini her geçen gün daha da artırmaktadır. (III) Sunduğu bu olanaklar sayesinde geleneksel medya (radyo, televizyon, gazete, dergi vb.) karşısında kısa bir süre içerisinde güçlenerek daha da etkinleşmiştir. (IV) Sosyal medya uygulamaları artık sadece iletişimi sağlamamaktadır; oyun, bilgi edinme, arama yapma gibi birçok konuyu da kullanarak, bireylerin hemen her ihtiyacını sağlama niyeti içindedir. (V) Böylece aradığı hemen her şeyi sosyal medyada bulan kişilerin başka bir araca ihtiyaçları olmamaktadır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Yapılan çalışmalar özellikle sanayi devriminden beri, insanların iklim üzerindeki olumsuz etkilerinin hızla artmakta olduğunu göstermektedir. (II) O günden bugüne olan hızlı nüfus artışı ve sanayileşme, çarpık yerleşme ve kentleşme, arazinin yanlış kullanımı ve doğal çevrenin bozulması, aşırı enerji üretimi ve tüketimi, ozon tabakasındaki incelme, atmosfere salınan partiküler maddeler, ormansızlaşma ve özellikle de çeşitli kaynaklardan çevreye verilen sera gazlarındaki artışın neden olduğu küresel ısınma bölgesel ve küresel ölçekte iklimi etkilemiştir. (III) Atmosferde doğal olarak bulunan ve dünyamızın aşırı soğumasını engelleyen sera gazlarının salınımı, özellikle karbon dioksit, metan ve nitrojen oksit sanayi devriminden bu yana insan faaliyetleri sonucu artış göstermiştir. (IV) Böylelikle doğal geri emme süreçleri zorlanmış ve atmosferdeki sera gazı konsantrasyonları sürekli olarak yükselmiştir. (V) Sonuç olarak da küresel ısınma dediğimiz dünyamızın yüzeyinde ortalama sıcaklığın giderek artması süreci başlanmıştır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. İlk Babil takvimleri kameri ayı, yani birbirini izleyen iki dolunay arasındaki 29,5 günlük dönemi temel alan bir sistemdi. (II) Güneş yılına dayalı takvimi ilk geliştirenler, eski çağ Mısırlıları idi. (III) Mısır'da yaşam Nil taşkınlarının etrafında dönüyordu. (IV) Gece göğünün en parlak yıldızı olan Sirius, her yıl Nil'in taştığı zamanlarda, gün doğumundan hemen önce parlamaktaydı, Mısırlılar takvimlerini bu olayla ilgili yapılandırdılar. (V) Mayalar da zaman kaydı tutmakla ilgileniyorlardı ama takvimlerini yıllık bir dönemle ilişkilendirmemişlerdi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına uygun olarak "Modern takvimlerin temeli ise 8. yüzyılda Romalılar tarafından atıldı." cümlesi getirilebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Günümüzde işletmeler kendilerini yoğun ve acımasız bir rekabetin tam ortasında bulmaktadır. Böylesine bir rekabet ortamında tüketici davranışlarının yakından izlenmesi, tüketici davranışlarını etkileyen yeni faktörlerin tespit edilip buna göre pazarlama politikalarının belirlenmesi işletmelerin başarı çıtasını daha da üst düzeylere yükseltecektir. İnternet teknolojisinde meydana gelen hızlı değişmeler yaşamın her alanında olduğu gibi tüketicilerin tüketim davranışlarında da kendini göstermektedir. Bu sebeple işletmeler tüketicilerin algılarını etkileyen faktörleri daha etkin ve verimli kullanmak için, e-pazarlamanın önemli bir unsuru olan sosyal medya araçlarını rekabet gücü olarak kullanmaktadırlar.

Bu parça aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanabilir?

A) Böylelikle kişiye özel reklamcılık da denebilecek, kullanıcı alışkanlığına dayalı reklamlar ortaya çıkmıştır.

B) İnsanların sosyal medyayı kullanma alışkanlıkları sağlıklı olmadığı için reklamcılar oldukça zorlanmaktadır.

C) Rekabetin artması sonucu şirketler televizyon reklamcılığına ağırlık vermiştir.

D) E-ticaret sitelerinin vergilendirilmesi ise ayrı bir ticari sorun hâline gelmiştir.

E) Bunun sonucunda İnternet bireylerin kullanım alışkanlıkları nedeniyle çok sık değişkenlik göstermektedir.

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA BOŞLUK TAMAMLAMA ÇÖZÜMLER

1. Boşluktan sonraki "bir türün tüm ayrıntılarını bilmek, hatta aralarda bu türe özgü çocuk kitapları da okuyorum." ifadeleri dikkate alındığında parçanın başına en uygun ifade, C seçeneğindeki ifade olacaktır.

   Cevap C

2. Parçada e-postanın yaygın kullanımından ve giderek de kullanımının arttığından söz edilmiştir. Parçanın sonunda e-postanın yaygın kullanımına yönelik bir öngörüde bulunacağı anlaşıldığından C seçeneğindeki ifade parçanın sonuna uygundur.

   Cevap C

3. Parçada insanın zorunluluklar sonucu kültürü meydana getirdiği ifade edilmiş ve boşluktan sonra da "gitgide hızlanan bu adımlar" ifadesi kullanılmıştır. Boşluktan önce ve sonraki yargıyı bağlayabilecek tek ifade de A seçeneğinde verilmiştir.

   Cevap A

4. Boşluktan sonraki ifadede çocuklara yönelik pazarlama faaliyetlerinde bir artış gözlendiği belirtildiğine göre B seçeneğindeki ifade boşluğa uygundur.

   Cevap B

5. Boşluktan sonraki "İnsan neyle mutlu oluyorsa zamanını o şekilde geçirmeli." ifadesinden, boşluğa gelecek cümlenin de "Ben önümdeki zamanı neyle geçirmek istiyorum?" ifadesi olduğu anlaşılmaktadır.

   Cevap C

6. Parçada "Beartooth" adlı bir metalcore grubundan söz edildiğini görürüz. Ayrıca ilk boşluğun önündeki "ilk albümleri" sözü ile ikinci boşluğun önündeki "direkt" sözcüğü anahtar niteliğindedir. Buna göre, "ilk albümleri" sözü ile D seçeneğindeki "çıkardıklarında" sözcüğü, "direkt" sözcüğü ile "rüzgârına kapıldım" sözü anlamca birbiriyle uyum sağlamaktadır.

   Cevap D

7. Boşluktan sonraki cümlede "mutluluğun şaşkınlık, korku, iğrenme, öfke ve üzüntüyle beraber öğrenilebilir bir olgu olduğunu" ifadesinden, mutluluğun duygu ya da zihinsel bir düşünce durumu olduğu konusunun kesin olarak ortaya konmadığı anlaşılmaktadır.

   Cevap B

8. Parçada, öğrencilere sunulan bir hizmetten söz edilmiştir. Bu hizmet, öğrencilerin başarılarını artırma, sosyal açıdan geliştirme, öğrencileri dengeli geliştirme, bilişsel yönden geliştirme amaçlıdır.

   Cevap B

9. Parçada ikinci boşluktan önce "üzerinde" sözcüğü dikkate alındığında gelebilecek tek ifade "durulmamıştır" sözcüğü olacaktır. Çünkü burada "üzerinde durmak" deyimi kullanılmıştır.

   Cevap B

10. Parçanın sonunda kentin el sanatlarında çok eski bir geçmişi olduğu vurgulanmıştır. D seçeneğindeki ifade boşluktan önceki cümleyle anlamca birbirini pekiştirmektedir. Dolayısıyla parçaya en uygun ifade D seçeneğinde verilmiştir.

    Cevap D

11. *Eşkıya* — bir başyapıt, ifadesinde boş bırakılan yere "hangi yönleri ve 'olumlu' özellikleriyle" bir başyapıt olacağı bilgisinin eklenmesi en uygundur.

    Cevap A

12. Parçada şiirin anlaşıldığı oranda halka mâl olacağı vurgulanmış ve şiir dilinin halk diline yakınlaştırılmasına yönelik çabalar örneklenmiştir. Dolayısıyla boşluğa en uygun ifade C seçeneğinde verilmiştir.

    Cevap C

13. Parçada geçen "yaşamın farklı evrelerinden geçmeyi" ifadesi şiirin belirli bir yaşı ve tecrübeyi gerektirdiğini göstermektedir. Ayrıca "...gerçeklik kazandırmayı beklemiştim" ifadesi de boşluğa en uygun seçeneğin A seçeneği olduğunu göstermektedir.

    Cevap A

14. Parçanın sonuna "fayda sağlamayacak bilgiden uzak durmalısınız." ifadesi getirilirse anlatılmak istenenin dışına çıkılmış olur.

    Cevap E

15. Parçadaki "İnsanlar kendileri dışında başkalarını da düşünmeye başladıkları andan itibaren mutlu olmaya başlayacaklardır." ifadesinden insanın, başkalarına bağlı olduğu, empati kurması gerektiği" anlatılmıştır. Buna göre, parça C seçeneğinde verilen yargıyla tamamlanmalıdır.

    Cevap C

16. Parçada, halk tarafından sevilen bir sanatçıdan söz edilmiştir. Buna göre parça, C seçeneğinde verilen yargıyla tamamlanmalıdır.

    Cevap C

2 PARAGRAFTA BOŞLUK TAMAMLAMA ÇÖZÜMLER

1. Verilen parçada geçen "Kaptanı seçmek, benim elimdedir; fırtınayla uğraşmaksa kaptanın elindedir." cümlesi bizim için en önemli ipucudur çünkü parçada kendi sorumluluğumuzda olan şeylerden söz edilmiştir. Buna göre, parçanın sonuna A seçeneğinde verilen cümle getirilmelidir.

Cevap A

2. I, II, III, IV ve V. cümlelerde insanın yavaş yavaş sinemanın etkisine girmesinden bahsedilmiştir. Bütün bunlar olduktan sonra sinema gerçekliği kendi gerçekliğimizin yerini almaktadır. Buna göre, verilen cümle V. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap D

3. Verilen parçada boş bırakılan kısımdan önce "klişeleşmek" nedir bununla ilgili bilgiler verilmiştir. Boş bırakılan kısımdan sonra ise günümüzdeki durumdan söz edilmiştir. Buna göre, boş bırakılan yere geçmişteki durumdan söz eden bir cümle getirilmelidir.

Cevap B

4. Parçada, kitap satışının düşmesiyle okur oranının azalmasının aynı şey olmadığı belirtilmiştir.

Cevap B

5. Parçada "aydınların halka borcundan ve bu borcu hiçbir zaman tam olarak ödeyemeyeceğinden" söz edilmiştir. Buna göre, parçanın başına A seçeneğinde verilen cümle getirilmelidir.

Cevap A

6. Soru kökünde verilen cümlede bir durumun estetik nesnelerde işe yaramadığından söz edilmiştir. Parçanın II. cümlesinde ise "ne için üretildikleriyle ilgili amaçlar"ın estetik nesnelerde bir işe yaramadığından söz edilmiştir. Buna göre, soru kökünde verilen cümle II. cümleden önce, I. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap A

7. Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre "Yabancı dilde eğitim verilirken ana dilin bir köşeye itilmesine de karşıyım." cümlesi getirilmelidir.

Cevap E

8. III. cümleye kadar modern toplumlardaki statülerin durumundan söz edilirken III. cümlede sosyal statü ve akademik başarı arasındaki ilişkiden söz edilmeye başlanmıştır.

Cevap B

9. Adanın Yumurtalık Lagünü'nde, Türkiye'de Halep çamının gözlendiği yegâne noktadayım. (Bir Arap bülbülü grubunun sergilediği gösteriyi izliyorum.) Neşeyle daldan dala konarak serenat yapıyorlar. (Çok mutlu görünüyorlar.) Doğal Hayatı Koruma Vakfından (WWF-Türkiye) Nilüfer Araç'ın biraz önce söyledikleri yankılanıyor kulaklarımda: "(Kuşlar bir alanın yaşanabilir olup olmadığının göstergesidir, bozulmakta olan bir doğa parçasını önce kuşlar terk eder.) Yaşanabilir hâle geldiğinde ise ilk gelenler yine kuşlar olur."

Cevap D

10. Parçanın genelinde aşkın ne olduğundan söz edilmiştir. Soru kökündeki cümlede ise TDK'nin aşkla ilgili tanımlamasına yer verilmiştir. Yine IV. cümlede geçen "Tanımı ne olursa olsun" ifadesi bizim için önemli bir ipucudur. Buna göre, verilen cümle III. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap C

11. Verilen parçada dillerdeki değişimlerden söz edilmiş ve bu değişimlerin normal olduğu aktarılmıştır. Buna göre, verilen parça D seçeneğindeki yargı ile tamamlanmalıdır.

Cevap D

12. Verilen parçanın ilk üç cümlesinde "doğa fotoğrafları"ndan söz edilirken III. cümleden itibaren manzara fotoğrafçılığına geçilmiştir.

Cevap C

13. Parçanın ilk dört cümlesinde sosyal medya organlarının yayılmasından söz edilirken IV. cümleden itibaren sosyal medya araçlarının sunduğu şeylerden söz edilmiştir.

Cevap D

14. Parçanın ilk üç cümlesinde küresel ısınmanın geçmişten günümüze nasıl gerçekleştiğinden söz edilirken III. cümleden itibaren atmosferdeki gazlardan ve bunların artışlarından söz edilmiştir.

Cevap C

15. Verilen parçada takvimin bulunuşu ve çeşitli kültürün buna katkısı aktarılmıştır. Soru kökünde verilen cümle ise modern takvimin bulunuşu ile ilgilidir. Bu cümle, parçanın akışına göre, V. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap E

16. Verilen parçada İnternet'in gelişmesi ve buna bağlı olarak e-ticaretin artması aktarılmıştır. Buna göre, verilen parça A seçeneğindeki yargı ile tamamlanmalıdır.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA BOŞLUK TAMAMLAMA ÇIKMIŞ SORULAR

1. - 29. sorularda cümle ya da parçadaki boşluğa getirilebilecek en uygun seçeneği bulunuz.

1. **Bir okur için yabancı dilde yazılan bir kitabın çevirisinde, çevirmenin her iki dile de hakim, estetiğe özen gösteren, bilgili ve usta bir çevirmen olması önemlidir. Aynı kitabın iki ayrı çevirisi yapılmışsa okur çevirinin daha iyi olanını, çevirmenden daha usta olanını tercih eder. ---? Tabii ki bu duruma çok sık rastlanmaz ama yine de olabilir.**

   A) Acaba Almancadan mı Japoncadan mı çeviri yapmak daha kolaydır

   B) Peki, aynı eserin aynı kalitede iki çevirisi yapılmışsa ne yapılmalıdır

   C) Önemli olan çeviri için ne kadar zaman harcanmış olduğu mudur

   D) Hangi edebi türde daha çok sayıda çeviri yapıldığı önemli midir

   E) Bir eser yazıldıktan çok uzun bir süre sonra çevrilmişse ne olur

2. **Doğal bir sürecin sonunda oluşan kimi varlıklar ve tabiat manzaraları estetik bakımdan güzel sayılabilir ama sanat eseri sayılmaz. —. Şayet bir Van Gogh, bir Mozart, bir Dostoyevski, bir Mimar Sinan olmasaydı tabiata onların bakışıyla bakmamız mümkün olmazdı.**

   A) Pek çok sanatçı birden fazla sanat dalında ürün vermiştir

   B) Sanat eserleri çoğunlukla tabiatın taklit edilmesiyle oluşur

   C) Sanatı ortaya çıkaran en önemli özellik, sanatçının yaratıcılığını ortaya koymasıdır

   D) Her sanatçı, içinde yaşadığı bütünün özelliklerini eserlerine yansıtır

   E) Gerçek sanatçılar, ölümlerinden yüzlerce yıl sonra da hayranlıkla anılırlar

3. **Yaratıcı düşüncenin ortaya çıkması için bazen küçük bir — gerekir. Yazma becerileri çok gelişmiş de olsa bazı kişiler, yazmaya başlamak için bir kıvılcım ararlar. — bile zaman zaman bu konuda yardıma ihtiyaç duyarlar.**

   A) yardım – Öğretmenler

   B) neden – İyi eğitimli kişiler

   C) geçim kaygısı – Tecrübeli kişiler

   D) itici güç – Büyük yazarlar

   E) merak – Genç sanatçılar

4. **Sanatçı olmak için çoğu kez gemileri yakacaksın. Üzerine vazife olmayan işlere karışacaksın. Yeri geldiğinde hiç bilmediğin bir şehrin çıkmaz sokaklarına gireceksin. Dikenli olup olmadığına bakmadan her bahçeye girmeyi göze alacaksın. —.**

   A) İnsan, duygularını en iyi biçimde sanatla anlatabilir

   B) Sanatla uğraşanlar özeleştiriye önem vermelidir

   C) Sanat, rahatına düşkün, iç huzuru arayan kişilerin işi değildir

   D) Sanatla uğraşan kişinin, kendisini sürekli geliştirmesi gerekir

   E) Sanat, insanın zihninde ufuk açar

5. **Okumaya başladığım bir kitabı, seveyim sevmeyeyim, bana kazandırdığı bir şey olsun olmasın, tamamlamak zorunda hissediyorum kendimi. Sanırım bu durum, çocukluğumda yemek yeme konusunda edindiğim bir alışkanlığın kılık değiştirmiş uzantısı —.**

   A) Kitaplarla ilgili beğenilerimin zamanla çok değiştiğini söyleyebilirim

   B) O zamanlar tabağıma konulan yemeği yarım bırakamazdım, şimdi de başladığım kitabı bırakamıyorum

   C) Çocukken zevk alarak okuduğum kimi kitapları bugün de okuduğum oluyor

   D) Annemin beni kitapçıya götürüp artık kendi kitaplarımı seçebileceğimi söylediği günü hiç unutmuyorum

   E) Örneğin, günde üç öğün yemek alışkanlığımı bugün de sürdürüyorum

PEGEM AKADEMİ

6. **Akdeniz ikliminin hâkim olduğu bu bölgede kış ayları ılıman geçtiğinden doğa yürüyüşü için sezon uzun. Ancak ---- karlarla kaplı tepeleri ve toprağı tümüyle kaplayan rengarenk çiçekleri ----.**

A) yürümek için en güzel mevsim – bir arada görebileceğiniz ilkbahardır

B) yerleşim pek yoğun olmadığından – yıl boyunca görebilirsiniz

C) her yolculukta olduğu gibi – görmek de mümkündür

D) yolboyunca yerleştirilmiş yönlevhaları sayesinde – kolayca bulabilirsiniz

E) tüm parkuru yürümek 35-40 günü bulacağından – doyasıya seyretmek için bu eşsiz serüveni yaşamalısınız.

7. **Eğer yaşamınızda yoğun stres varsa ve bununla ---- vücudunuz uykusuzluk, mide bulantısı, öfke veya ağlama nöbetleri gibi çok ---- alarm verebilir.**

A) uğraşıyorsanız – başarılı biçimde

B) baş edemiyorsanız – çeşitli tepkilerle

C) aşık atamıyorsanız – beklenmedik zamanda

D) çaresiz kalıyorsanız – tehlikeli olarak

E) kaygılanıyorsanız – farklı yollarla

8. **Tiyatro, yaşamın dilini sahneye taşır. Fakat günümüz tiyatrosu, yaşamın dilini yakalayamadı. Çünkü yaşam çok hareketlendi, aşklar hızlandı, işler hızlandı. ----.**

A) Teknolojik yeniliklerin tiyatro sahnelerinde kullanılması, oyunların yorumlanmasına yeni bir soluk getirdi

B) Tiyatroda seyirciyle iletişim kurmak, aynı duyguyu paylaşmak oyuncu açısından önemli

C) Tiyatroda klasik eserlerin yorumlanmasındaki farklılıklar, yaşama bakıştaki farklılıkları yansıtır

D) Tiyatronun ağır havası, bu hızlı sürece ayak uyduramadı

E) Tiyatro oyuncusunun canlandırılan karakterle kurduğu ilişki, oyunun gücünü etkiler

9. **Bahçe ve balkonlar için mobilya üretiminde plastik malzeme kullanımı her geçen gün artıyor. ----. Ayrıca, olumsuz iklim koşullarına karşı öteki malzemelerden daha dayanıklı olması, plastiğe üstünlük sağlıyor.**

A) Ahşap malzemeden yapılan mobilyalar daha çok ev içi düzenlemelerde tercih ediliyor

B) Plastik mobilyaların dayanıklılığı, kullanılan plastiğin kalitesine bağlıdır

C) Bahçe mobilyası denilince önce ahşap, sonra plastik malzeme akla gelmektedir

D) Plastiğin doğal bir malzeme olmaması, eskiyerek atılan plastik mobilyaların çevreyi önemli ölçüde kirletmesine yol açıyor

E) Malzemesinin ucuz, bakım ve temizliğinin kolay olması, plastik mobilyaların tercih edilmesinde rol oynuyor

10. **Bazı kişiler, iş yerlerinde halletmeleri gereken işlerin büyük bir kısmını evlerine de taşıyor. ----. Üstelik bu işe adanma durumu, hayatlarındaki en büyük mutluluk oluyor.**

A) Oysa, bu işleri bir an önce tamamlamaları gerekiyor

B) Bu kişiler, sürekli olarak kaybetme ve yalnız kalma korkusu yaşıyor

C) Böyle yapanlar, genellikle, kendilerini işlerine adadıklarına inanıyor

D) Evdeki sorunların iş yerine yansıtılmaması gerektiğini gözden kaçırıyor

E) Saldırgan yapıda olan bu kişiler, çoğunlukla kaygılı ve gergin oluyor

11. **Kadın ya da erkek olalım, birçoğumuz dış görünümümüze çok önem veriyoruz. ----. Bedenimizi temizlemek, cildimizi dış etkilerden korumak ve güzelleşmek için her gün çok çeşitli kozmetik ürünü kullanıyoruz.**

A) Kozmetik üreticilerinin ürünlerin etkilerini bilimsel olarak kanıtlama zorunluluğu bulunmuyor

B) Kozmetik endüstrisinde, üreticiler ürünün içeriğinde yer alan maddeleri ürün paketinde belirtmek zorundadır

C) Ne var ki kozmetik ürünlerinin kimi zaman alerji gibi olumsuz yan etkileri olabiliyor

D) Aslında kozmetik ürünü kullanımının hızla yaygınlaşmaya başladığı dönem, 20. yüzyılın başlarıdır

E) Bu nedenle, kozmetik ürünleri yaşamımızda önemli yer tutuyor

PEGEM AKADEMİ

12. **Bir konu işlenirken — verilerden yararlanmak, çocuğu olayın içinde yaşatarak ona olayın — kavratacak bilgiler vermek ve bunlardan bir sonuç çıkarmak gerekir. Eğitimin asıl — bu olmalıdır.**

A) saptanmış – heyecanını – düzeni

B) örnek – gelişmesini – sonucu

C) kitaplardaki – inceliklerini – gelişimi

D) soyut – akışını – yaratıcılığı

E) somut – önemini – amacı

13. **900 yıldan bu yana yurt edindiğimiz Anadolu'yu bizlerden önce birçok ulus da yurt edinmiş ve kültürlerini yansıtan sayısız — geride bırakarak tarihin —- çekilmiştir.**

A) eseri – derinliklerine

B) belgeyi – içine

C) anıyı – eskiliğine

D) düşünceyi – bilinmezliğine

E) yaşamı – karanlığına

14. **Köpekbalıklarının ürkütücü olduğunu hiç kimse —-. Bir seri katil bakışı, çarpık dişlerle edepsiz bir tebessüm, vahşi beslenme tarzı nedeniyle köpekbalıklarını —- kimse şaşmamalı.**

A) bilmiyor – kimsenin algılayamamasına

B) yadsıyamaz – sevmekte zorlanmamıza

C) belirleyemiyor – görmenin heyecanına

D) anlayamaz – yok saymamıza

E) saptayamaz – incelemek istememize

15. **Her toplumun üyelerinin üzerinde anlaştığı ve genelleştirdiği "yanlış" ya da "doğru" olarak nitelendirilen davranış kuralları vardır. İnsanların nasıl davranması gerektiğini belirleyen bu kurallar, her kültürde değişik özellikler gösterir. Örneğin, Türk kültüründe anne-babanın, çocuklarından beklediği davranışlarla Amerikan kültüründeki aynı değildir. —.**

A) Antropoloji ve etnoloji disiplinleri geliştikçe kültür olgusunun karmaşıklığı da belirginleşmiş, kültür tanımları çeşitlenmiştir

B) Kültür, zihindeki düşüncelerden oluşur ve düşünceler toplumda, dilde, eylemde ve yaratılmış ürünlerde kendini gösterdiği sürece bir anlam kazanır

C) Bu durum, kimi toplumlarda kabul gören bazı davranışların başka toplumlarda "kültürsüzlük" olarak değerlendirilmesine neden olur

D) Oysa dil bir anlamda kültürün parçası olsa bile, geniş anlamıyla kültürün kendisidir

E) "Kültür" ve "uygarlık" sözcükleri bir dönem birbirinin yerine kullanılmış olsa da sonradan bunların birbirinden farklı kavramlar olduğu anlaşılmıştır

16. **Balık sürülerini — belirleyen elektronik aygıtların yoğun olarak kullanılması, — ürünlerinin azalmasına ve bazı canlıların neslinin — tehlikesiyle yüz yüze gelmesine neden oldu.**

A) uzaktan – deniz – tükenme

B) yakından – balık – azalma

C) hareketlerinden – su – çoğalma

D) karadan – balıkçıların – bozulma

E) gemiden – tatlı su – değişme

17. **Kimi düşler vardır, uğruna birçok şeyi — göze alır insan, onlar gerçek olsun ister. Kimi gerçekler vardır, bir zamanlar —- olduğunu bildiği hâlde yine de —- zanneder onları.**

A) bilmeyi – ulaşılmış – yanlış

B) harcamayı – sorgulanmış – masal

C) kaybetmeyi – yaşanmış – düş

D) yeniden yaşamayı – bitmiş – öykü

E) yok saymayı – olmuş – sezgi

PEGEM AKADEMİ

18. **Müzelerin yerinde sayan ziyaretçi sayısı, bale, opera ve tiyatro izleyicisi oranlarının düşüklüğü, sinemaların izleyici sayısının azalması ve canlanamayan yayın yaşamı, — ortaya koyuyor.**

A) kişiler arası ilişkilerin azaldığını
B) kültürel yaşamımızın zayıflığını
C) her sanat dalının herkes tarafından anlaşılamayacağını
D) yeniliklere ne kadar kapalı olduğumuzu
E) sanatçıların ürünlerinin azaldığını

19. **Fotoğraf bir anı olduğu gibi yansıtırken edebiyat, o anın çözümlemesini yapar. Örneğin, biraz önce çektiğim fotoğrafta pişirdiği tüm kestanelerini satan satıcının yüzü güleçti ama kestanelerini satmasaydı yüzü asık olacaktı. Edebiyat açısındansa durum böyle değil. Bu adamın oldukça uzun bir hikâyesi olmalı, der ve yaşanan bu hikâyenin kurgusunu yapar edebiyat —.**

A) çünkü iyi bir fotoğraf çekmek için uygun zamanı yakalamak zordur
B) buna karşılık edebiyatta, yaşananları anlatırken sözcükleri ustalıkla seçmek gerekir
C) ayrıca fotoğraf karesinde, hikâyenin bir anını eksiksiz olarak görüntüleyebilirsiniz
D) çünkü edebiyatın işi, yaşananları en ince ayrıntısına kadar bellekte canlandırmaktır
E) ama gerçeği yansıtabilmek için birtakım teknik bilgilere gereksinim duyarsınız

20. **Hâli vakti yerinde yabancı uyruklu bir tanıdığım, bütün varlığını ülkesinde bırakarak İstanbul'a yerleşmişti. Kendisine neden Türkiye'de yaşamayı seçtiğini sorduğumda verdiği cevabı unutamam:** "Orada canım sıkılıyordu. Beş yıl sonra bile neler olacağını bilebiliyordum. Yaşamımda hiç sürpriz yoktu. Buradaysa bırakın gelecek haftayı, yarın bile neler olabileceğini kestiremiyorum. —."

A) İstanbul'un doğal güzelliklerini, kalabalığını özlemişim
B) Bu stresli hayata daha fazla dayanabileceğimi sanmıyorum
C) Aradığım, özlediğim, beklenmedik heyecanlarla dolu bir yaşam var burada
D) Her şeyin yolunda gittiği ülkemde hiçbir konuda günlük kararlar alınmaz
E) Bu ülkede yaşayan insanların sıcakkanlılığı bu kararı almamda etkili oldu

21. **Türkçenin güzel deyimlerinden biri de —. Deyimler Sözlüğü'nde bu deyim şöyle açıklanıyor: "Dünyada neler, ne gibi güçlükler olduğunu, ne gibi dalaverelere çevrildiğini, insanın başına neler gelebileceğini öğrenmek." Peki ne dersiniz, Çehov'un sevgili "Vanya Dayı"sı Hanyayı Konyayı anladı mı acaba Vanya Dayı adlı oyunun sonunda?**

A) Dünyanın kaç bucak olduğunu anlamak
B) Kabına sığmamak
C) Gömlek eskitmek
D) İki ayağını bir pabuca sokmak
E) Oyuna gelmek

22. **Bilim — gelişmektedir. Bu gelişmeler izlenerek eğitimde kişisel görüşlerden çok bilimsel tutumun temel alınması, bizi daha — sonuçlara götürecektir.**

A) ister istemez – çağdaş
B) beklenenden hızlı – öznel
C) sınır tanımadan – bilinmedik
D) son yıllarda – belirgin
E) sürekli olarak – güvenilir

23. **Yakın zamana kadar Alp Dağları'nın zirveleri — ulaşılamaz ve — yerlerdi. Ancak bugün kimileri o zirvelere tırmanırken kimileri de o zirvelerin eteklerinde yürüyüş yapıyor. Matterhorn'un eteklerinde kışın kayak, yazın ise doğa yürüyüşünün yanı sıra inliş bisikleti gibi — yapılıyor.**

A) kimi zaman – uzak – çalışmalar da
B) herkes için – yüksek – programlar da
C) uzun süre – kaygan – uğraşlar da
D) insanlar için – tehlikeli – sporlar da
E) hep – riskli – hareketler de

24. **Yeryüzündeki denizlerin ve okyanusların — hiç bitmeyeceği sanılıyordu ancak — öyle boyutlara vardı ki ticari değeri olan deniz canlılarının büyük bir bölümünün nesli —.**

A) balıklarının – kazanç – ortadan kaybolmak üzere
B) güzelliklerinin – gelişme – yok oldu
C) zenginliklerinin – kaynakların bilinçsiz kullanımı – tükenme tehlikesiyle karşı karşıya
D) canlı varlıklarının – küresel ısınma – değerini yitirdi
E) su ürünlerinin – aşırı tüketim – oldukça azaldı

PEGEM AKADEMİ

25. **Türkçe ve edebiyat öğretmenlerimizin çoğu, bir romandaki olayı ya da olaylar dizisini başat öge sanıyor. Oysa sanatsal ürünlerdeki olayları insandan soyutlayarak düşünemeyiz. Çünkü —.**

A) yaratıcı okur, romanı okurken kendi birikimini de kullanır

B) her olay, kişilerin eyleme dönüşmüş istekleri, düşleri, tutkularıdır

C) olaylar kişiler tarafından farklı açılardan değerlendirilebilir

D) okuma beğenisi gelişmemiş, yalın kat okurlar yetiştiriyoruz

E) okullarımızda çağdaş metinlere dayalı eleştirel okuma yöntemi uygulanmıyor

26. **Yeni anlatım olanaklarını kullanarak 20. yüzyıl edebiyatını — yazar, yazın dünyasının en zor anlaşılan eseri olarak da ünlenen yapıtını, uzun yıllar birlikte yaşadığı Nora'yı sevdiğini anladığı günkü duyguları —.**

A) bütünüyle reddeden - hissetmiştir

B) temelinden sarsan - açıklamak istemiştir

C) derinden etkileyen - üzerine kurmuştur

D) ayrıntılarıyla bilen - yayımlamaya karar vermiştir

E) gençlerle buluşturan - yazmayı reddetmiştir

27. **Tıpkı uzay araştırmalarında olduğu gibi okyanusların dibinde yapılan araştırmalarda da uzaktan kumandalı robot ve sondaların kullanımı —. Bilim insanları bugüne dek ortaya konan iddialı projelerden birini Kuzeydoğu Pasifik'te, yüzeyden 2,6 km derinlikte — hazırlanıyor.**

A) giderek yaygınlaşıyor – hayata geçirmeye

B) biliniyor – yürürlüğe sokmaya

C) gerekli oluyor – incelemeye

D) gözleniyor – denemeye

E) tartışılıyor – sergilemeye

28. **Fransız yazar ve düşünür Jean Paul Sartre, romanlarının yanı sıra her yönüyle özgün — varoluşçu felsefesiyle ve siyasetteki etkinlikleriyle 20. yüzyıla — düşünürlerden biridir.**

A) yaptığı – seslenen

B) olarak nitelenen – damgasını vuran

C) çalıştığı – etki eden

D) ortaya çıkan – taşıyan

E) bulunan – anlatan

29. **Bence dünyadaki en şanslı insanlar, sevdikleri işi yaşam tarzı hâline getirmiş olanlardır. —. Çünkü bu günler çok eğlenceli geçiyor.**

A) Aslında, başka sorunlarım yoksa, bir konu üzerinde yoğunlaşabiliyorum

B) Öncelikle işe gitmeden önce motive olmam gerekiyor

C) İnsanın, iş yaşamında şansını kendinin yaratacağına inanıyorum

D) Örneğin ben, iş günlerini iple çekiyorum

E) İşteki sorunlarımı özel yaşamıma taşımıyorum

30. İki gündür onunla konuşmuyor, kendisi konuşursa yalnızca onu dinliyordum. —. (1) Dışarı çıktığımda yine alçak boyacı iskemlesine oturmuş, yavaş yavaş çayını yudumluyordu. —. (2) Usulca yanına yaklaşıp "Yalnızlık artık hoşuna mı gidiyor?" diye sordum. —. (3)

I. Bu kez, belki ben de konuşmadığım için, sıkılmış, yalnızlığı seçmişti

II. Evet, demedi ama belli belirsiz başını salladı

III. Onun gibi bilge suskunluğunda kalmaya kesin kararlıydım

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	III	II
B)	II	I	III
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA BOŞLUK TAMAMLAMA ÇIKMIŞ SORULAR

1. - 20. sorularda cümle ya da parçadaki boşluğa getirilebilecek en uygun seçeneği bulunuz.

1. **Emerson, heves olmadan büyük başarıların kazanılamayacağını söylemiştir. Çocuklara bu duyguyu aşılamak o kadar zor değildir ama asıl gerekli olan, bu duygunun korunmasını sağlamaktır. Bu da kolay değildir çünkü heves kırılgandır. Küçümsenmeye, alay edilmeye ya da sürekli başarısızlığa gelmez. —. Çünkü düşünmeden söylenen bir söz, alaycı bir gülüş ya da bakış çocuğun tüm hevesini kırabilir.**

A) Kimi zaman küçük bir çocuğun aşırı hevesi büyüklere eğlenceli bir durum gibi görünse de dikkatli olmak gerekir
B) Her anne babanın, çocukça heveslerin zamanla geçeceğini bilmesi gerekir
C) Çocuğun hevesini gerçekleştirebileceği ortamlar hazırlamak aileye zor gelebilir
D) Bunun bir oyun olduğu çocuğa hissettirilerek çocuğun bunu fazla önemsememesi sağlanmalıdır
E) Çocuklara bir şeyi başarmak için bazen başkalarından yardım almanın uygun bir yol olduğu anlatılabilir

2. **Her seçim bir kaybediştir, her tercih bir vazgeçiştir. Sabah işe gitmekle, yatakta miskinlik yapma zevkinden vazgeçmiş olursunuz. Kalkar kalkmaz yaşam bir seçeneği dayar burnunuzun ucuna, "Ne giysem?" telaşından, öğle yemeğinde "Ne alırsınız?" diye baş ucunuzda biten garsona, "Hangi filmi izlesem?" kararsızlığına kadar yaşadığınız her an sizi ısrarla bir seçime zorlar. Yastığınıza teslim olmuşsanız belki dışarıdaki ışıl ışıl günü kaçırmış olabilirsiniz. Belki yemediğiniz musakka, ısmarladığınız köfteden daha lezzetlidir. Bu seçim oyununda, ----.**

A) vazgeçtiğiniz şey, seçtiğinizden daha değerliyse pişmanlık kaçınılmazdır
B) zevkleriniz zamanla değişebilir
C) yapacaklarımızı sıraya koymak, neyi niçin yapacağımız konusunda bize yol gösterir
D) yapmak istediğiniz şey ne kadar çoksa yaşam sizin için o kadar anlamlı olur
E) geçmişteki tercihlerin önemi yoktur

3. **Her çocukta görülmese de birçok çocukta karşılaşılan okul korkusunun en önemli nedeni, çocukların yapabileceği işleri bile anne ve babaların yapmasıdır. Bu yanlış bir tutumdur. Çünkü okula gitmekten korkan çocuklar, genelde ---- çocuklardır.**

A) daha önce hiç sorumluluk almamış, aileleri tarafından sürekli korunmuş
B) uzun süre dikkatini toplayamayan, ailelerince sürekli eleştirilen
C) çevresindekilere karşı ilgisiz, bencil
D) okul öncesi eğitimi almamış, karamsar
E) her şeyin kusursuz olmasını isteyen, yanlış yapmaktan korkan

4. **Türk toplum yaşamında mizahın çok önemli bir yeri vardır. Nasrettin Hoca, Bektaşi, İncili Çavuş fıkraları ile halk edebiyatındaki taşlamalar bunun en belirgin —. Bu mizah ürünleri güncelliklerini yitirmez, yaşanan olaylara göre ---- sürer gider.**

A) açıklamasıdır – birikerek
B) özellikleridir – artarak
C) örnekleridir – yenilenerek
D) bilinenleridir – düşünülerek
E) ipuçlarıdır – özümseyerek

5. **Vietnam'da meydana gelen Lekima tayfununun ardından durum — boyutlara ulaştı. Hâlâ yüzlerce ev — altında. Tayfunun etkisiyle oluşan ---- can ve mal kaybına neden oluyor.**

A) dehşet uyandıran – göçük – kuraklık da
B) erişilemeyecek – yer — rüzgârlar da
C) inanılmaz – tehlike – depremler de
D) endişe verici – sular — toprak kaymaları da
E) dayanılmaz – karantina – volkanik patlamalar da

PEGEM AKADEMİ

6. **Anadolu, tarih boyunca büyük ve güçlü toplumlara ev sahipliği yapmıştır. Bu yüzden ülkemiz, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girebilecek doğal ve tarihî güzellikler açısından çok zengindir. Ne var ki bu listeye Türkiye'den bugüne kadar yalnızca dokuz yer kabul edildi. Böyle bir listede daha fazla doğal ve tarihî güzelliğimizle yer alabilmek bizim elimizde, ---- Türkiye'yi listede hak ettiği sıraya taşımanın o denli zor olmadığını göreceğiz.**

A) hangi ülkelerin hangi yapıtlarla listede yer aldığını öğrenirsek

B) doğal ve tarihî dokumuza bilinçli olarak sahip çıkıp bu konuda boş vermişlikten kurtulursak

C) bunun için geçmişimizle olan bağımızı kuvvetlendirebilirsek

D) gelecek kuşaklara bu köklü geçmişi aktarabilirsek

E) turizm reklamlarına daha fazla ödenek ayırırsak

7. **Antik Dönem'de tiyatrolar, kent nüfusunun % 10 - % 20'sini alacak büyüklükte yapılıyordu. Sanayi Devrimi ancak büyük bir düşünsel değişim sürecinden sonra gerçekleşmişti. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avusturyalıların onarılmasını istedikleri ilk yapı, opera binası olmuştu. Bugün gelişmiş ülkeler arasında yer alan İngiltere'de kütüphanelere üye olma oranıysa % 50'nin üzerinde. Bütün bunlar, ----.**

A) kültürel yaşamın, dün olduğu gibi bugün de toplumsal değişme ve kalkınmanın en önemli yanını oluşturduğunu ortaya koyuyor

B) gelişme ve değişmenin ekonomik kalkınmayla gerçekleşeceğini gösteriyor

C) ulusal gelirin büyük bir kısmını sanata ayırmak gerektiğini ortaya koyuyor

D) o dönemlerdeki kültürel yaşamın bireyler üzerindeki etkileri hakkında bize bilgi veriyor

E) teknolojinin ve bilimin ilerlemesiyle kültüre daha az önem verildiğini kanıtlıyor

8. **Son yıllarda, yapı ve dekorasyon sektöründe eski önemini yeniden kazanmaya başlayan mermerin kullanım açısından birçok üstünlüğü var. Tamamen doğal bir yapı malzemesidir, üretim aşamasında sadece kesilir ve aşındırıcılarla cilalanır; ---. İçinde kimyasal madde barındırmaz. Bu nedenle bulunduğu ortama zararlı madde salmaz. Kir ve leke tutmaz, toz barındırmaz, koku yapmaz; ---. Deterjanlardan etkilenmez, güneşte renk atmaz, soğuktan çatlamaz; ---. Renk ve doku zenginliğiyle, yaratıcı çalışmalara olanak verir, döşeneceği her ortamda uyumlu bir görüntü oluşturur; ---.**

A) dayanıklıdır – ekolojiktir – estetiktir – hijyeniktir

B) estetiktir – hijyeniktir – ekolojiktir – dayanıklıdır

C) ekolojiktir – estetiktir – hijyeniktir – dayanıklıdır

D) ekolojiktir – hijyeniktir – dayanıklıdır – estetiktir

E) dayanıklıdır – hijyeniktir – ekolojiktir – estetiktir

9. **Dağların --- kurulmuş olan Saraybosna, yemyeşil doğası, rengârenk çiçekleriyle yalnız bulunduğu bölgeyi değil, dünyayı da süsleyen bir kent. Her ne kadar binaların duvarlarına dikkatlice bakıldığında --- kurşun delikleri, insanı --- da...**

A) üzerine – sayılan – duygulandırıyorsa

B) arkasına – gözden uzak – heyecanlandırıyorsa

C) arasına – görülen – hüzünlendiriyorsa

D) çevresine – fark edilen – acıtıyorsa

E) yamacına – gözler önüne serilen – utandırıyorsa

10. **Romancı da tarihçi gibi araştırma yapabilir, topladığı belgelerden yararlanabilir ama sıra yazmaya gelince işinin tarih yazmak değil, roman yazmak olduğunu unutmamalıdır. Bunun için romanda, yazarın topladığı bilgiler ve belgeler, buz dağının suyun altında kalan büyük bölümü gibi olmalı, ----.**

A) göze batmamalıdır

B) çarpıcı sonuçlar doğurmalıdır

C) somut verilere dayanmalıdır

D) açık ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır

E) öznellikten kaçınılmalıdır

PEGEM AKADEMİ

11. **Bilgisayar, her ne kadar bir teknoloji harikası olsa da ona hiçbir zaman gereğinden fazla —. Çünkü — çok uzun zamanda ve emek harcayarak oluşturduğunuz bilgilerinizin bir daha dönüşü olmaksızın yitip gitmesine neden olabilir.**

A) önem verilmemeli – iyi bilinmeyen özellikleri
B) zaman ayrılmamalı – hızla gelişen teknoloji
C) bilgi kaydetmemeli – karmaşık programlar
D) güvenilmemeli – olmadık bir anda ortaya çıkacak bir arıza
E) program yüklenmemeli – sürekli yenilenip farklılaştırılan sistemler

12. **Birçok sanat yoktur, tek bir sanat vardır. Müzik, resim, edebiyat bir duygu ya da düşüncenin — başka bir şey değildir. Birçok sanatçı da yoktur, yalnızca çeşitli alanların uzmanları vardır. Uzman olabilmek için ise yeterince — gereklidir.**

A) farklı biçimlerde ifade edilmesinden – bilgi birikimine sahip olmak
B) yan dallarından – eser üretebilmek
C) dile getiriliş biçimlerinden – eleştiride bulunabilmek
D) tercih sebeplerinden – zaman ayırmak
E) türlerinden – okumak

13. **Bu kitapta, aynı ortamda, aynı olayı yaşayan dört ayrı karakter, olayları kendi gözünden ve kendi sözleriyle anlatıyor. Herkesin yaşadığı aynıyken yaşananlar, kitabın kahramanları tarafından, birbiriyle hiç uyuşmayan dört farklı gerçek olarak yansıtılıyor. Bu durumda algımız, zihnimiz, duygularımız, kişiliğimiz "saf gerçek"ten neleri cımbızlar da kendi gerçeğini yaratır? Burada okura asıl anlatılmak istenen, birbirinden farklı dört zihnin ve kişiliğin, kendilerini çevreleyen bir gerçeği nasıl farklı biçimlerde anladığı ve bununla yani yarattığı kendi gerçeğiyle nasıl başa çıktığıdır. —.**

A) Bununla beraber benzer koşullardaki dört kişinin konuşmaları sürekli olarak karşımıza çıkar
B) Çünkü aslında tek olan gerçek, her kahramanın algısıyla şekil değiştirmektedir
C) Aslında kahramanın sözcüklere farklı anlamlar yüklediğine tanık oluruz
D) Böylece duyguların nasıl zaman içinde değişebildiği bütün açıklığıyla ortaya konur
E) İnsanların gelgitlerle dolu yaşamında kendi yaşamınızdan parçalar bulabilmeniz de mümkün

14. **13. - 15. yüzyıllar arasında, Doğu'nun düşünce sistemini anlamak için Batı'nın — çabalar, onu bir dünya uygarlığı hâline getirmiştir. 19. yüzyıl ortalarında ise bu iki dünya arasındaki fark, — büyümüştür.**

A) ileri sürdüğü — beklentilere göre
B) dayattığı – görülmemiş oranda
C) gösterdiği – ölçülemeyecek kadar
D) öncülüğündeki – şaşırtıcı şekilde
E) gözetimindeki – tartışmasız olarak

15. **Başarılı şair olmanın ölçütü, iyi şiir yazabilmek ve şiir sanatına katkıda bulunmaktır. Yani —. Biraz da bundandır ki yazana değil yazılana bakılır. Şairden çok şiiri ele alınır, incelenir.**

A) diken üstünde olmaktır
B) iyiye iyi, kötüye kötü demektir
C) kalıptan kalıba girmektir
D) yaptığı işin hakkını vermektir
E) on parmağında on hüner olmaktır

16. **Fransız İhtilali'nden doğan düşüncelerin ülkemizde yeni yeni tanınmaya başladığı dönemde, her şeyden önce, bu hareketin arkasındaki büyük düşünürlerin bütün eserleriyle incelenmesi ve tartışılması gerekirdi. Ancak onlardan hemen hemen hiçbir yapıt çevrilmemişti dilimize. Türk düşünürleri, gazetelerde ve haftalık dergi sayfalarında sıradan sorulara cevap vermeye çalışarak dar bir çerçeveye sıkışıp kalmışlardı. Durum böyle olunca Tanzimat ve Meşrutiyet'in, düşünce tarihi bakımından — belirtmek gerekir.**

A) değişkenlik gösterebileceğini
B) yüzeysel kaldığını
C) tarafsızlıktan yana olduğunu
D) objektif olarak değerlendirildiğini
E) açıklanması zor dönemler olduğunu

PEGEM AKADEMİ

17. **Yazar, yapıtında yansıttıklarıyla tek ve değişmez bir anlam dünyası yaratmış olmaz. Çünkü yazarın elinden çıktığı anda metin bağımsızlaşır, artık o yazara ait değildir. Okurlarındır, eleştirmenlerindir. Onlar —. Bakış açıları çoğaldıkça metin de çoğalır, gelişir. Kuşkusuz, sanat yapıtının en temel niteliği de budur.**

A) sanatçının yazın estetiği konusunda söylediklerini ne kadar uygulayabildiğini anlamaya çalışır

B) sanatçının kendi yapıtıyla ilgili açıklamalarından çok, kendilerinin ondan ne kadar etkilendiklerine önem verirler

C) metni çoğunlukla yazarın oluşturduğundan farklı biçimde algılarlar ve âdeta yeniden üretirler

D) metnin içeriğinin tutarlı saptamalardan oluşup oluşmadığına bakarlar

E) yazarın anlattıklarıyla, okuru yönlendirmedeki başarısını belirlemek isterler

18. **Toplumların düşünce yaşamına katkıları bakımından edebiyat ürünlerinin —, bir bütünün ancak yarısıdır. Diğer yarısı ise bu ürünlerin yeterince ve olması gerektiği gibi — tamamlanabilir.**

A) varlığı – değerlendirilip özümsenmesiyle

B) elde edilmeleri – incelenip araştırılmasıyla

C) ilgi görmesi – geliştirilip benimsenmesiyle

D) yaratılması – doğrulanıp onaylanmasıyla

E) özgünlüğü – müzelerde sergilenmesiyle

19. **Çoğu ebeveynin aksine, bilgisayar oyunlarının çocukların gelişiminde önemli bir rol oynadığını düşünüyorum. Bunlar çocukları eğlendirirken eğitir de bence. Örneğin çocuk bu oyunlar sayesinde yabancı dilini veya el-göz koordinasyonunu geliştirebilir, hayal dünyasını zenginleştirebilir. —.**

A) Böylece çocuklar, boş zamanlarında kendilerini geliştirecek bir hobi edinmiş oluyor

B) Oynanacak bilgisayar oyununun bir yetişkin tarafından seçilmesi bir önlem olabilir

C) Bununla birlikte fazla bilgisayar oyunu oynamanın zararlı olduğunu da kabul ediyorum

D) Yine de eğitimin ve eğlencenin birbirinden kesin sınırlarla ayrılmasını doğru bulmuyorum

E) Araştırmalar, eğitim ve oyun için ayrılan zamanın iyi dengelenmesi gerektiğini söylüyor

20. **— nasıl "en azından ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek düzeyde okuma ve yazma bilmek" olarak tanımlanabilirse — "bir vatandaş olarak en azından ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek derecede bilim ve teknolojiye hâkim olmak" şeklinde tanımlanabilir.**

A) Temel eğitim – yükseköğretim de

B) Okuryazarlık – bilim okuryazarlığı da

C) Sanat – bilimsel gelişmişlik de

D) Edebiyat – kültürel birikim de

E) Okumak – öğretim programları da

21. **Devrik cümle geçici bir moda, bir özenti gibi geliyor çoklarına. Öyle bir tarafı da yok değil hani. İnadına devrik olsun diye yazanlar, bundan olacak, giderek çoğalıyor. Benim bile devrik cümlelere böylesine özenirken bu tutumu anlamsız bir ısrara dönüştürenlere kızdığım olmuyor değil. —. Yol doğruysa üstünden yalın ayak da olsa rugan pabuçla da olsa yürünmesinde bir sakınca görmemek gerekir. Peki nedir devrik cümlenin tuttuğu yol? Konuşur gibi yazmak değil mi kısacası? Bence bu, eskilerin donmuş cümle kalıplarını kullanmaktan çok daha iyi olacaktır. Edebiyatımız böylece halkımızın diliyle daha kolay bütünleşecektir.**

A) Hatta bu tutum eski edebiyatın cümle kuruluş biçiminin de önüne geçecekmiş gibi görünüyor

B) Ama kurallı cümle kullanmayı yeğleyen birçok yazar da var

C) Ama özentiye kızıp da özenilen şeyin ne olduğunu, nereye gittiğini göz ardı etmek yanlış olur

D) Ancak bu tutumun, gelecekte dilimize nasıl yön vereceği konusu üzerinde düşünmek istemiyorum

E) Aslında bu tür yeniliklere karşı edebiyatçılarımız çok da hazırlıklı değillerdi

PEGEM AKADEMİ

22. **Resim ve heykel gibi plastik sanatlar, gösterime dayanır. Gösterim söz konusu olduğuna göre yapılan iş, becerinin de ürünüdür. Sanatçı, ---. Nesnede sanatsal düzeyi, sanatçı kendi duyumsama ve algılama yeteneğiyle yakalar. Hayat verdiği eserini gösterim aşamasına getirirken kim bilir hangi duygu burgaçlarından geçmiş, yüreği nice coşkularla dolup taşmıştır!**

A) nesnelerde çok kişinin fark edemediği ayrıntıları görmüş, gördüklerini kendine özgü bir beceriyle işlemiştir

B) eserini biçimlendirirken yaşadığı zamanın ve toplumun sanat zevkine bağlı kalır

C) gerçeği olduğu gibi bütün ayrıntılarıyla yansıtmalıdır

D) eserini duygularını başkalarıyla paylaşma kaygısıyla oluşturur

E) bir yandan bugüne seslenirken geleceğin beğeni ölçütlerine de yaklaşmayı hedefler

23. **Geçen hafta İznik'teydim. İznik'i; Güney Marmara'da, göl kıyısında, küçük ve sevimli bir kasaba diye anlatırsam ona haksızlık etmiş olurum. Bu haksızlık, kullandığım sözcüklerden kaynaklanmaz, onlarda bir yanlışlık yoktur. Göl kıyısındadır, sevimlidir, küçüktür. --- İznik, böyle anlatılamaz. Bu yazımda "geçmişiyle büyük" İznik'i anlatmaya başlayınca haklı olduğumu göreceksiniz.**

A) Bunlar da önemlidir.

B) Doğal güzelliklerini göz ardı etmemem gerekir.

C) Peki çinileriyle ünlü değil midir?

D) Hepsi doğrudur ama çok eksiktir.

E) Ama bir gezgin için bunlar yeterli midir?

24. **Şans Meleği adlı romanı okuduğumuzda görüyoruz ki bir ironi yatıyor bu başlığın altında. Şanstan ve kazanmaktan çok, --- vurgu yapan bir roman bu.**

A) yaşama ve olaylara

B) gerçeklere ve duygulara

C) mücadeleye ve başarmaya

D) korkuya ve heyecana

E) acıya ve kaybetmeye

25. **Ilımlı ve dengeli bilgeliğiyle Montaigne, dört yüz yıllık koca bir zaman dilimini aşmış ve günümüze ulaşmıştır; çağdaşımızdır o, bugünün ve geleceğin insanıdır. Çünkü bütün denemelerinde, bakışlarını iç dünyasına çevirerek aslında insan denen varlığın her şeye rağmen değişmeyen ve değişmeyecek olan yapısına ışık tutmuştur. —.**

A) Rönesans kültürünün zirvede olduğu ancak insan ilişkilerinin belli standartları aşamadığı bir dönemin penceresinden bakmıştır olaylara

B) Yani evrensel bir insan portresi çizmiş; onu her yönüyle irdeleyerek tutkuları, eğilimleri, zaafları, yanlış ve doğrularıyla yansıtmıştır

C) Yüzyıllara direnmesini sağlayan en önemli özelliği, içten ve kusursuz anlatımıdır hiç kuşkusuz

D) Aslında onun özgür düşünceli bir insan olması bütün önyargılardan uzak durmasından kaynaklanır

E) Hümanizmi temel alan eğitimine ek olarak o, kendini yetiştirmiş, özgür iradesini oluşturup güçlendirmiştir

26. **Tarihten bu yana oluşturulan bütün değerlerin "kültür" adını alabilmesi için bunların, toplumun üyeleri tarafından --- gerekir. Bu ise, iletişim kurmanın ve toplumsal bütünleşmenin —.**

A) benimsenmesi – göstergesidir

B) değiştirilmesi – temel amacıdır

C) anlaşılması – karşılığıdır

D) önerilmesi – bir yoludur

E) şekillendirilmesi – yoğunlaşmasıdır

27. **William Faulkner'a, o ünlü *Emily İçin Bir Gül* öyküsünü yazmasına neden olan etken sorulduğunda şu cevabı veriyor: "Bir hayalet hikâyesiydi bu. İnsanların girmesine izin verilmeyen bir evde, yastığın üzerinde gördüğüm saç telinin bende bıraktığı izlenim sadece." —. Gerisi, başarılı kurgudan ibaret edebî bir sonuç. Eğer o gün Faulkner, o saç telini yastığın üzerinde görmeseydi belki de bugün *Emily İçin Bir Gül* gibi güzel bir öykü olmayacaktı.**

A) Yani yazara dokunan bir insanlık hâli, bir ürperti kısaca

B) Yazarın yazmaya düşkün olmasıyla ilişkilendirilebilir mi bu, bilemiyorum

C) Değişmeyen tek şey, insanlığın olgular karşısındaki duruşu

D) Sanatın baştan çıkarıcılığını tartışmaya gerek var mı yok mu, tartışılır

E) Bir yazar, özlemlerini de yazma özgürlüğüne sahiptir sonuçta

PEGEM AKADEMİ

28. **Türk edebiyatında olduğu gibi dünya edebiyatında da denize içeriden bakan yazar azdır. Bu yüzden Conrad'ın yeri başkadır benim için. Onun *Karanlığın Yüreği* adlı eserini ürpererek okumuştum. Öylesine canlı sahneler çizlyordu ki yazar, —. Genç yaşlarda karalardan sıkılarak yaşamın gizemini sularda arayan, buna otuz yılını adayan bir serüvenciyi tanımak, neler yaşayabileceğini öğrenmek çok heyecan vericiydi. Tayfalıktan kamarotluğa, kaptan yardımcılığından kaptanlığa uzanan bir gemi adamı deneyimi oluşmuştu bende.**

A) okuduklarım bir filmin karelerine dönüşüyordu âdeta

B) bu yeteneğini kolay kazanmadığını anlıyordum

C) düş dünyama dalıp olayları kaçırıyordum

D) zaman ve mekândan kopuyor, sığınacak bir liman arıyordum

E) bildiklerimin yanlış olduğu düşüncesine kapılıyordum

29. (I) Yol üzerinde gördüğümüz flamingolar, biz yaklaştıkça kanatlarını iki yana açıyor, boyunlarını öne doğru uzatıyor, suyun üzerinde birkaç adım atıp uzun bacaklarını geriye doğru çekerek boşlukta yükseliyorlar. (II) Bir sonraki durağımıza geldiğimizde teleskobumuzu tekrar kuruyoruz. (III) Heyecanla teleskobun başına geçiyoruz; Anadolu'da çok nadir görülen bir kartal türü olan tavşancılın, karşımızdaki tepeye doğru süzüldüğünü görüyoruz. (IV) Onu öbür kartal türlerinden ayıran, sırtındaki beyaz lekeyi hepimiz rahatlıkla seçebiliyoruz. (V) Biraz sonra, bütün heybetiyle tepenin arkasına doğru süzülerek gözden kayboluyor. (VI) Bu sırada arkadaşım yaklaşık 15 m ileride duran küçük kuşu gösteriyor, "Kızıl gerdan, yavaşça yaklaşırsan fotoğrafını çekebilirsin." diyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre "Tam beklemeye başladığımız anda günün en güzel sürprizlerinden biriyle karşılaşıyoruz." cümlesi getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

30. (I) *Zamana Karşı Orhan Kemal* kitabında yer alan sert eleştirileri göz ardı etmedim. (II) Sadece üstadı yücelten bir çalışma olsun istemedim. (III) Tercihimi kullanabilir, bunlardan bazılarını kitaba almayabilirdim. (IV) Böyle yapsaydım kitabın ruhu da yansıtılmamış olurdu. (V) Zaten bu yazıların hepsi arşivde var, iyi bir araştırmacı bunların hepsine kolayca ulaşabilir. (VI) Aslında böyle bir yol seçmesi yazarın değeriyle ilgili.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre "Bu, bana yakışmazdı." cümlesi getirilemez?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

31. (I) İznik'in Osmanlı tarihinde önemli bir yeri var; Osman Bey'in oğlu Orhan Bey, 1331'de Bizanslılardan aldığı İznik'i Osmanlı Beyliği'nin merkezi yaptı. (II) Yani bu ilçe Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş planlarının yapıldığı bir başkent oldu. (III) Burada 16. yüzyılın ortalarında başlayan çinicilik ise kentin ününe ün kattı. (IV) Çünkü Üğücek, Höyük, Karacakaya, Abdülvehap Tepesi ve Müşküle Köyü kazılarındaki buluntular, burada ilk seramiklerin MÖ 7000'lerde yapıldığını gösteriyor. (V) Roma Dönemi'nde yapılanlar yeşil sırlı seramiklerdi, daha sonra mavi beyaz çiniler yapılmaya başlandı ve İznik kırmızısı ile ününün doruğuna ulaştı. (VI) Öyle bir zaman geldi ki İznik atölyeleri Osmanlı sarayından gelen istekleri karşılayamaz oldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre "Eğer İznik çiniciliğinin Osmanlıda başladığını sanıyorsanız, yanılıyorsunuz." cümlesi getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

32. (I) Yemek yemek istemeyen çocuğunuzla boşuna inatlaşmayın. (II) "Peki, sen bilirsin." demek ona verilebilecek en iyi yanıttır. (III) Bu sırada sakin davranmanın çok önemli olduğunu unutmayın. (IV) Bunu başarırsanız inanın, çocuğunuz acıktığında yemek yemek istediğini size kendisi söyleyecektir. (V) Çocuğunuz acıktığını söylediğinde tabağına istediği kadar yemeği kendisinin koymasına izin verin. (VI) Bazı yemekleri yaparken ondan yardım isteyin.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bir başka önerimiz daha var." cümlesi getirilebilir?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PEGEM AKADEMİ

33. İyi bir öykü yazmak istiyorsan elinden geldiğince taklitten kaçın. —. (1) İlk cümleden, neyi ne amaçla anlatmak istediğin anlaşılsın. —. (2) Gereksiz yere sıfatlar kullanma. —. (3)

I. İyi kurgulanmış bir öyküde ilk cümle, neredeyse son cümle kadar önemlidir

II. Kuvvetli bir etki yaratmak için yeni ve farklı bir biçemin olsun

III. Zayıf bir karakteri ne kadar çok renkle süslersen süsle inandıracı olamazsın

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	II	I	III
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

34. Memleketimin bire bir yansımasıdır türküler. Rize'nin horonu deli gibidir yerinde durmaz, sürekli çalkalanır. —. (1) Mağrur bir duruşu vardır daima İzmir zeybeğinin. —. (2) Ve hüznün en içtenini sezersiniz Kırşehir'in bozlağında. —. (3)

I. Düşmanı biz döktük denize, diye haykırırcasına

II. Sanki bozkırın ortasındaki asırlık yalnızlıkları anlatır

III. Karadeniz'in dev dalgalarıyla boy ölçüşür adeta

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

35. (I) Araştırmacılar, nanotüpleri kullanarak "kalıcı" bilgisayar belleği üretebilecekleri görüşünde. (II) Bilginin manyetik bir disk üzerinde saklandığı "uçucu" bellek türlerinde, bilgi yalnızca bilgisayar açık olduğu sürece korunuyor. (III) Bilgisayar her açılıp kapandığında sakladığı bilgiyi, sabit diskten alıp yeniden elektronik bellek üzerine yazıyor. (IV) Kalıcı bellekteyse sistem bilgisi, bilgisayar kapatıldığında da silinmiyor. (V) Böylece bilgisayar açılırken beklenmesi gereken süre ortadan kalkıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre "Bilgisayar açılırken bir süre beklemenin gerekmesi de bu işlemin yapılmasından kaynaklanıyor." cümlesi getirilebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

36. (I) Biyolojik sistemlerin ve süreçlerin karmaşıklığı kimi zaman bilim insanlarını şaşırtan sonuçlar doğuruyor. (II) Kimi virüsler insanlarda ve hayvanlarda bazı kanserleri tetikliyor, kimi virüslerin de kanser hücrelerini öldürdüğü ortaya çıkıyor. (III) Bu durum doğal olarak bilim insanlarına kanser için alternatif bir tedavi geliştirme konusunda esin kaynağı olmuş. (IV) Artık günümüzde virüsleri kullanarak kanser tedavileri geliştirmek amacıyla çok sayıda bilimsel çalışma yapılıyor. (V) Hatta bunlardan bir kısmı insanlar üzerinde deneme aşamasına bile geldi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bunlardan biri de kanserle virüslerin birbirine karşıtmış gibi görünen farklı ilişkilerinde görülüyor." cümlesi getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

PEGEM AKADEMİ

37. "Sefarad" olarak bilinen İspanyol Yahudileri, 1492 yılında İber Yarımadası'ndan çıkarıldıktan sonra Doğu ve Güney Akdeniz'e dağıldılar. (1) Osmanlı kanunlarının, etnik azınlıkların bağımsız bir birim olarak yaşamlarını sürdürmelerine izin vermesi, yeni topraklarında uzun yıllar huzur içinde yaşamalarını sağladı. (2) İstanbul, İzmir, Selanik ve Kudüs gibi şehirlere yerleşen bu topluluk, zaman içerisinde Osmanlı kültüründen etkilenmeye başladı. (3)

I. Böylece, bu Yahudi topluluğu kendi dil, din ve geleneklerini koruyabildi.

II. O dönemde, Balkanları, Anadolu ve Orta Doğu'yu elinde tutan Osmanlı İmparatorluğu'nun koruyucu kanatları altına yerleştiler.

III. Bu etkilerden biri de özellikle bu dönemde bestelenen Yahudi şarkılarının çoğunda, Osmanlı makamlarının kullanılması oldu.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümleler aşağıdakilerin hangisinde verilen sırayla getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	II	III	I
E)	III	I	II

38. (I) Arkeolojide eski yerleşim yeri denince akla ilk gelenler Akdeniz ve Ege kıyılarındaki antik kentler ve höyüklerdir. (II) Sütunlu caddeler, tiyatrolar, stadyumlar ve tapınaklarıyla göz kamaştırır bu antik kentler. (III) Höyük adını verdiğimiz yerleşimlerin tarihi ise çok eskilere, 10-15 bin yıl öncesine uzanır. (IV) Su kaynaklarının yakınına, ziraat ve avcılığa uygun yerlere kurulmuştur. (V) Yapımında kerpiç kullanıldığı için, üst üste yığılmış yerleşim katmanlarıyla birer tepeye dönüşmüştür höyükler. (VI) Dışarıdan bakıldığında yıkık bir duvar, kabaca şekillendirilmiş taş yığını gibi görünür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "İç Anadolu ve Doğu Anadolu'daki yerleşimlerle yaşları bakımından karşılaştırıldıklarında her biri daha dünkü çocuktur bu kentlerin." cümlesi getirilebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

39. Sesimizi kullanmadığımız gün yok gibidir. Konuşma ve şarkı söyleme gücünü bize sesimiz verir. Sevincimizi, üzüntümüzü, neşemizi, öfkemizi kısacası duygularımızı onun aracılığıyla dile getiririz. —. Farklı renkleri, olağanüstü yetenekleri sayesinde çevremizdekileri etkileriz. Gerçekte doğadaki güçlü ve çok yönlü araçlardan biridir ses. Yeter ki onun bu yönlerinin bilincinde olalım.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilirse parçanın anlam bakımından bütünlüğü <u>bozulur</u>?

A) Bizi tanımayan ve yalnızca sesimizi duyabilen bir kimse o an ne hissettiğimizi sesimizden anlayabilir

B) Dolayısıyla sesimiz, ruh hâlimizden yani mutlu veya üzgün, heyecanlı veya sakin olmamızdan etkilenir

C) Sesimizle sevgi ve nefretimizi belli eder, ince ince alay eder, değer verdiğimizi veya küçümsediğimizi belli ederiz

D) Sesimiz uzun uzun veya bağıra bağıra konuştuktan sonra kısılabilir

E) Sesimiz sayesinde kimi zaman söylediklerimize farklı anlamlar katabilir, dinleyende bambaşka etkiler yaratabiliriz

40. Hüznün filmini çekseydim Borçka'ya, Karçal Dağları'nın sisli doğasına giderdim. (1) Aşkın filmini çekseydim, Eğirdir Gölü'nün gözlerden uzak koyu Akbük'e giderdim. (2) Bireysellikten toplumsallığa giden bir öykünün filmini çekseydim, Kapuzbaşı Şelaleleri'ne giderdim. (3)

I. Yaban güllerinden düşen damlaların nasıl bir çağlayana dönüştüğünü izlemeye.

II. Sonbaharın ıslak, sarı bir mendil gibi indiği o yamaçlara...

III. Baş başa vermiş kayıklar başrol oyuncuları; dev kangal balıkları, sazlıklar ve su kuşları da diğer oyuncular olurdu.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 numaralarının yerine I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri gelmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	II	III	I
E)	III	II	I

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME

Uzmanından Öneri

Bu soru tipi paragrafla ilgili üst düzey kazanımları hedef almaktadır.

- Bu tip soruların çözümünde öncelikli olarak parçanın konusuna karar verilmelidir.
- Cümlelerdeki anlam bağlantıları temel noktadır.
- Bunun yanında, cümlelerde geçen "bu durum, buna göre, bu, çünkü, ama, bu yüzden, örneğin" gibi bağlayıcı ifadelere dikkat edilmelidir.
- Bu tip soruların çözümü için şu yöntemi de öneririz:

✓ **Cümleler okunurken "anlatımın akışını bozan cümle" sorularındaki yöntem uygulanır. Yani akışı bozan cümle bulunur, daha sonra bu cümleyi içeren seçenekler anlamlı bir bütün oluşturmak için sırayla denenir.**

Örnek

I. İslam Devleti'nin Medine'de kurulmasından sonra Müslümanlarla gayrimüslimler arasında çıkan ilk savaş Bedir Savaşı'dır.

II. Bedir kasabası, Medine'nin 120 km güneybatısında ve Kızıldeniz sahiline 20 km uzaklıkta bulunan bir kasabadır.

III. Bu savaşa, yapıldığı kasabanın adı nedeniyle Bedir Gazvesi (Savaşı) denmiştir.

IV. Bedir, Mekke'den gelip Medine'den geçerek Suriye'ye kadar uzanan kervan yolunun konak yerlerinden biriydi.

V. Bedir halkı da geçimini buraya uğrayan ticaret kervanlarına hizmet ederek sağlıyordu.

Parçanın anlatım akışını bozan cümleyi bulduktan sonra seçenekleri buna göre deneyebilirsiniz.

III. cümlede "bu savaşa" denilerek I. cümledeki Bedir Savaşı'na atıf yapılmıştır. Buna göre, bu cümle I. cümleden sonra gelmelidir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için bu cümlelerden hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir? (KPSS)

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

Cevap B

Bu tip sorularda "cümleler hızlıca okunur ve parçanın konusuna karar verilir. Daha sonra parçanın giriş cümlesine karar verilerek" **diğerleri sıralanır.**

1 PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME

1.

I. Dudaklarımızı iyice büzerek güçlü bir şekilde üflediğimizde hava küçük bir delikten hızla çıkar.

II. Sürüklenen havanın hacmi ağzımızdan çıkan havanınkinden çok daha fazladır ve bu yüzden serindir.

III. Bu hava yarattığı basınç farkının ve sürtünmenin etkisiyle çevresindeki hava moleküllerini de sürükler.

IV. Ağzımızı genişçe açıp hohladığımızdaysa çok miktardaki havayı geniş bir kesitte ve düşük hızda çıkartmış oluruz.

V. Bu nedenle elimizde hissettiğimiz, bu havanın yavaşça sürüklediği serin hava değil, daha çok ağzımızdan çıkan sıcak havadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

2.

I. Yunan Uygarlığı ve sanatının en parlak evresi sayılan Klasik Dönem, Yunanistan'ın Pers istilasından kurtuluşu ile başlar.

II. Bu dönemde, tapınaklar başta olmak üzere diğer kamu binalarının temel tasarım ilkeleri, plan tipleri, yapısal elemanları, oranları, mimariye bağlı heykeltıraşlık ve süsleme konularında güçlü bir gelenek oluşmuştur.

III. Dor ve İon Düzeni'nin yapısal elemanları da ideal biçim ve oranlarını yine bu evrede kazanmıştır.

IV. Örneğin, dönem mimarlarının, büyük boyutlu yapıların uzaktan algılanışında ortaya çıkan yanılsamaların farkında oldukları ve çözümler getirdikleri de bilinmektedir.

V. Klasik Dönem mimarlığının öne çıkan özelliklerinden biri, mimarların heykeltıraşlıkta olduğu gibi ölçü ve mimari unsurlar arasında ideal oranları arayışıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3.

I. Dil; insanların düşündüklerini, duyduklarını bildirmek için kullandıkları, sözcükler ve işaretlerden oluşan bir anlaşma aracıdır ancak herhangi bir araç değildir.

II. Bir ulusun kimliğini belirleyen, duygu ve düşünce dünyasını besleyen en önemli etkendir.

III. Bu ayna kirlenirse toplumsal varlığımız da kirlenir, işte bu gerçeklerden yola çıkarak bütün ülkede ana dili bilincini ve duyarlığını besleyip geliştirme çabası içinde olmalıyız.

IV. Aynı zamanda ulusal kimliği yansıtan bir ayna gibidir.

V. Çünkü bir dili yozlaşmaktan, bozulmaktan kurtaracak güç, yasalar ve yasaklamalar değil; o dili konuşan toplumun dil bilinci ve duyarlığıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

4.

I. Gece haber bültenlerini dinleyen ya da bir doğa tarihi müzesinde av hayvanlarının peşinde mızrak sallayan insan maketlerini görenler, soyumuzun zamanın başlangıcından beri "öldürmeye programlanmış" olduğunu düşünebilirler.

II. İşte bu av konumumuz, atalarımızı barış içinde bir arada yaşamaya zorlayarak toplumun temellerini attı.

III. Aksine, onların av olarak yaşadıklarını ortaya koyuyor.

IV. Ancak araştırmalar atalarımızın avcı olmadıklarını gösteriyor.

V. Avcı-toplayıcı kültürlerde savaş ve şiddeti inceleyen antropolojik araştırmalar ve sonraki antropolojik çalışmalar bunun kanıtıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

5.

I. Kastamonu, Karadeniz Bölgesi'nde yeşillikler içinde bir kentimiz.

II. En yaygın görüşlerden biriyse Bizanslı Komnenos ailesinin yaptırdığı kalenin, yöreye adını verdiği yolunda; Kastra Komnena (Komnenosların kalesi) olarak anılan kale, zamanla genişleyerek büyük bir yerleşim alanı oldu.

III. Strabon'a göre Olgassys (Ilgaz) Dağı'nın eteklerinde birçok tapınak bulunuyordu ve bu tapınaklar yöreye verilen ada da kaynaklık etti.

IV. Bir başka görüş, kentin adının Hititlerin kimi zaman dostu kimi zaman düşmanı olan Kaşkaların kurduğu Tumanna kentinden geldiği.

V. Kentin adıyla ilgili birçok değişik görüş var, bir görüşe göre buranın ilk adı Hititler Dönemi'nden kalma Kastamawana (tapınak kamının halkının ülkesi).

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

6.

I. Ağaçkakanlar hiçbir zaman boş yere ağacı delmez.

II. Hatta ağaçlardaki zararlı karınca ve böcekleri yediğinden ağacın bunlardan zarar görmesini engeller.

III. Besin bulamayacağı yeri bilir, ne ağacın o kısmına zarar verir ne de kendini boşa yorar.

IV. Genel olarak sayılarının azalmasından dolayı ağaçlar zarar görmektedir.

V. Bilim insanları sayılarını artırabilmek amacıyla çalışmalar yürütmektedirler.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7.

I. Doğal sulara karışan kimyasal bileşiklerin, insanları, hayvanları ya da bitkileri ne şekilde etkiledikleri tam olarak bilinmiyor.

II. Çünkü bu ortamda yaşayan türler 7 gün 24 saat boyunca bu bileşiklere maruz kalıyorlar.

III. Ama en büyük riskin suda yaşayan canlılar üzerinde olduğu kesin.

IV. Bu bileşikler her yerde ve sürekli olarak kullanılıyorlar.

V. Özellikle doğum kontrol ilaçlarında ve hormon tedavilerinde kullanılan bileşiklerin sularda yüksek oranlarda bulunması bazı organizmalar üzerinde yıkıcı bir etki yapıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

8.

I. Eğitimi bir sektör olarak gören ve daha kısa sürede ele alan İngiltere, gerek devlet eliyle gerekse özel sektör yoluyla yurt dışından öğrenci kabul ediyor.

II. Üstelik bu dört yıllık eğitim süresince öğrenci harcamaları ve eğitim giderleri oldukça yüklü bir meblağ tutuyor.

III. Türkiye'de olduğu gibi dünyanın pek çok ülkesinde üniversite eğitimi bilindiği gibi dört yıl.

IV. Bu durumda üniversite eğitiminin kısa olması, diğer ülkelere göre önemli bir avantaj oluşturuyor.

V. Diğer yandan tüm derslerin İngilizce olması, belirli seviyede İngilizce bilgisini getirse de İngilizcenin ana dil seviyesinde öğrenilmesine de olanak sağlıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

9.

I. Tahta çıkışından beri Pers İmparatorluğu'nu ele geçirmeyi tasarlayan Büyük İskender, II. Filip'in kurduğu orduyu beslemek ve 500 talente ulaşan borçları ödemek için gerekli kaynakları bulma düşüncesiyle hemen sefer hazırlıklarına girişti.

II. Kral naibi olarak yönetimi Sibonlu Antipatros'a bıraktıktan sonra MÖ 334 ilkbaharında toplam 30 bin piyade ve 5 binin üzerinde süvariden oluşan ordusuyla yola çıktı.

III. Homeros'tan aldığı esinle önce İlion'u (Troya) ziyaret ederek Akhilleus'un mezarına çelenk koyan İskender, Pers ordularıyla ilk kez Granikos Çarpışması'nda karşı karşıya geldi ve bu çarpışmada elde ettiği zafer ona Batı Anadolu'nun kapılarını açtı.

IV. Silah ve güç dağılımı açısından çok iyi düzenlenen orduya mühendis, mimar, bilim insanı, saray görevlisi ve tarihçiler de eşlik ediyordu.

V. Bu ordunun içinde 14 bin Makedonyalı ve Helen Birliği'ne bağlı 7 bin asker yer alıyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) II ve V

D) III ve IV E) III ve V

10.

I. Yıllardır merak ettiğim, okumayı çok istediğim büyük ustayı en sonunda okuma şansını yakaladım, hemen sonrasında ise kendime çok kızdım.

II. Ne olursa olsun geç kalmış değilim diye kendimi avutuyorum ve tüm eserlerini itina ile okumaya çalışacağımı biliyorum.

III. Daha kötüsü ise tiyatroyu seven biri olduğumu düşünerek yaşardım.

IV. Ama bu sevgiyi Haldun Taner'in eşsiz eserleri ile beslemeden yaşamışım.

V. Böylesi bir eserden, böylesi bir ustadan bu kadar yıl mahrum kalarak yaşamışım, dedim kendi kendime.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve V

D) III ve IV E) IV ve V

11.

I. Araştırmacılar geçmişte, özellikle birbirine zıt iki şey arasında seçim yapma süreçlerinde, beynin ön bölümünde yer alan prefrontal korteksin iki bölgesindeki sinir hücreleri arasındaki etkileşimin etkili olduğu düşünüyordu.

II. Ancak sonuçları Journal of Neuroscience dergisinde yayımlanan araştırmada, seçenekler arasında karşıtlık olmadığı durumlarda tercih yaparken de benzer bir etkileşimin söz konusu olduğu anlaşıldı.

III. Fakat karar verme sürecinde insanların bazen farklı seçenekler arasında tercih yapması gerekebilir.

IV. Örneğin, diyet yapan bir kişi çikolatalı kek ile sağlıklı bir sebze yemeği yemek arasında tercih yaparken seçenekleri değerlendirerek karar verir.

V. Bu etkileşimin bütün karar verme mekanizmalarında etkin olması, insanlara değişen koşullara uyum sağlamalarına yardımcı olacak, esnek bir düşünce yapısı kazandırıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV

D) III ve IV E) III ve V

12.

I. Süt, dünya geneline baktığımızda en önemli besinlerden birisi.

II. Bu da insanlığın besinlerini yaşadığı ortamdan elde etmesinden kaynaklanıyor.

III. Ancak bu süt, inek veya koyun sütü olmayabilir.

IV. Günümüzde değişik toplumlarda deve, at, lama, manda ve daha birçok memeli hayvanın sütü de içilmekte.

V. Yerkürenin neresine giderseniz gidin, içmek için süt bulabilirsiniz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) II ve III C) II ve V

D) III ve V E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

13.

I. Kamber ve Hasan ise birbirlerini çok seven iki ikiz kardeştir.

II. Kitabın anlatıcısı iki farklı kişidir.

III. Anlatıcıların biri Şah İsmail'in safında olan Kamber Can, diğeri ise Yavuz'un yanında olan Can Hasan'dır.

IV. İskender Pala, bu eserinde Yavuz Sultan Selim ile Safevi Devleti şahı Şah İsmail'in arasındaki mücadeleyi ele almaktadır.

V. Fakat siyasi rekabet yüzünden biri Yavuz'un, diğeri ise Şah İsmail'in safındadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

14.

I. Gıda krizi insanlığı tehdit eden en önemli sorunlardan biri olarak dünya gündemini meşgul ediyor.

II. Halkın bu konudaki yetersiz bilgi seviyesi doğal olarak siyasi otoritelerin de konuya ilgisiz kalmasına sebep oluyor.

III. Yine de sorundan henüz doğrudan etkilenmeyen insanların büyük kısmı bazı yerlerde etkileri şimdiden görülen bu önemli sorunun boyutundan ve ciddiyetinden bihaber.

IV. Başka birçok küresel sorunun yanı sıra gıda sorunu konusunda da sayısız araştırma ve bunlara dayanarak da çözüme yönelik strateji belirleme çalışmaları yapılıyor.

V. Bu konudaki araştırmaların sonuçlarının halkla paylaşılması, hem herkesin yaşamlarını etkileyebilecek bir tehlikeden haberdar edilmesi hem de sorunun öneminin anlaşılarak çözüme yönelik eylemlerin teşvik edilmesi açısından çok önemli.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve V B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

15.

I. 1980'lerin sonunda Karayip Denizi'ndeki dalgıçlar Discoderma Dissoluta türü deniz süngerlerinden topladı.

II. Yaklaşık 33 metre derinlikte buldukları gözü, ağzı, midesi ve kemikleri olmayan bu küçük yaratıklar ilk bakışta çok ilkel görünüyordu.

III. Bu canlılar, zehirli özellik gösteren ve başka canlıları onları yemekten alıkoyan büyük ve karmaşık moleküller üretme konusunda çarpıcı bir yeteneğe sahipti.

IV. Fakat düşmanlarından kaçamıyor olmaları Discoderma Dissoluta'yı ve başka deniz süngerlerini birer kimya üstadına dönüştürmüştü.

V. Araştırmacılar bu zehirlerin pek çoğunun tedavi edici özellikleri olduğunu keşfetti, bu maddeler antibiyotik etki gösterebiliyor ya da virüs veya iltihap önleyici işlevler sergileyebiliyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

16.

I. İşte bizim en büyük eksikliğimiz de bu noktada aslında.

II. Eskilerin ama gerçekten eskilerin değiştirilmeden tutulması çağın gerisinde kalmak anlamına gelebilir.

III. Bu noktada yapılacak şey gündemi takip etmek, çağı takip etmektir.

IV. Gelişmiş toplum olabilmek kültürel gelişimlerin yanı sıra birtakım değerlerin yenilenmesi olarak da anlaşılabilir.

V. Gündemi takip etmediğimiz için çağı da yakalamakta zorlanıyoruz.

Yukarıdaki numaralı cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlamlı bir bütün oluşturur?

A) I ve IV B) II ve III C) III ve V
D) II ve IV E) I ve V

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME

1.

I. Bu yeni yöntemle insanların daha önceden dokunduğu patlayıcı, uyuşturucu ve zehirli maddeler gibi bazı maddeler saptanabiliyor.

II. Parmak izleri, yeni geliştirilen analitik bir yöntem sayesinde artık bir insanın kimliğinden çok daha fazla şeyi ortaya çıkarabiliyor.

III. Bu tür testleri yapmak için gereken donanım piyasada var.

IV. Ama çok yüksek fiyatlardan satıldığı için yalnızca büyük suç analiz laboratuvarlarında bulunuyor.

V. Daha küçük ve daha ucuz, taşınabilir tiplerinin birkaç yıl sonra satışa hazır olması bekleniyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2.

I. Tarımsal kültürlerin sanat üslupları, binlerce yıl devam eder durur.

II. Öyle ki XIX. yüzyılın başından itibaren Parlamenter- Bilim-Teknoloji çağı diye yeni bir çağ başlar.

III. Ama sonunda tarım kültürü ve ekonomisi, yerini başka bir dünya görüşüne, başka bir kültür ve ekonomiye bırakır.

IV. Artık tarımsal kültürün bütün değerleri iflas eder.

V. Önce saray, sonra din ve kısa zamanda tarımsal kültürle ilgili bütün kurumlar değişir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

3.

I. Edebî metinlerde dil neredeyse bir araç olmaktan çıkarak bir amaca dönüşür.

II. Bu durumda okurun, öncelikle edebiyat metninin şifresini çözebilmek için hazırlıklı olması gerekir.

III. Bu nedenle bir edebiyat metni, okur tarafından çözümlenmeyi ve alımlanmayı bekler.

IV. Böyle olunca edebî metin okur tarafından çözülecek bir metne dönüşür.

V. Okurun hazırlığı ise geçmiş birimiyle ilgilidir denebilir.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

4.

I. Bir toplumda ahlâkın ilerlemesini, düzelmesini istiyor musunuz?

II. O toplumda edebiyat, sanat merakını uyandırmaya, geliştirmeye çalışın.

III. Çocuğunuz büyüyünce ne olacaksa olsun, küçükken siz ona edebiyatı sevdirmeye bakın, bilgi sonradan gelecektir.

IV. O eserlerin insanlarıyla tanışsınlar, onların hayatlarını hayallerinde yaşasınlar, böylece gerçekteki insanları da daha iyi anlarlar.

V. Çocuklara, gençlere şiirler, hikâyeler, romanlar okutturun, onları tiyatrolara, sinemalara gönderin.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

5.

I. Nurullah Ataç, edebiyat ve kültür hakkında çok sağlam değerlere sahiptir ve bu sağlam bilgi üzerinde çeşitli düşünce denemeleri yapmıştır.

II. Dil ve edebiyatı "eğitim meselesi" olarak ele alışında da aynı tavır söz konusudur.

III. Çünkü Ataç, hükümleri her zaman tartışmak gerektiğine inanmıştır.

IV. Onun yazıları, okuyucuyu -fikirleri paylaşsın paylaşmasın- söyleyecek sözü olan, kültürlü bir yazarı okumaya ve onunla birlikte düşünme çabasına yöneltir.

V. O, sadece bu meseleler hakkında teorik yazılar yazan biri olarak değil bir öğretmen olarak da aksaklıkları tespit etmiş, bir kısmı uygulanabilir, bir kısmı da ütopik olarak kalacak bazı teklifler getirmiştir.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7.

I. Edebiyat eserinin ana konusu, "insan"dır.

II. Hayatı ve çevresi ile insan, içi ve dışıyla insan, duygu ve düşünceleriyle insan, dünü, bugünü ve yarınıyla insan...

III. Hiçbir edebî eser düşünülemez ki insanın şu veya bu yönüne ışık tutmasın, hiçbir insanî mesele düşünülemez ki edebiyat eserine girmemiş olsun.

IV. Böylelikle edebi metindeki gerçek, hiçbir zaman yaşanmış veya yaşanmakta olan gerçeğin bire bir kopyası olmaz.

V. Edebiyat bununla da yetinmez, insan gerçeğinin estetik ifadesinin peşine düşer.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

6.

I. Bir parça ilgilenenler veya ilgi duyanlar gayet iyi bilirler ki eğitim, kitaplar dolduracak kadar çok çeşitli ve çok boyutlu bir "problem"ler alanıdır.

II. Anaokulundan üniversiteye, aileden topluma, okuldan çevreye, müfredattan kitaba, araç gereçten kılık kıyafete kadar uzanabilen âdeta problemler yumağı bir saha.

III. Dolayısıyla sahanın herhangi bir yerinde yaşanan arıza, domino taşları gibi, sistemin bütününü felç edecek seviyede tesire sahip olabilir.

IV. Gerçekte biri diğerinden ayrılamayacak kadar iç içe ve zincirleme bir hâl arz ederler.

V. Söz konusu problemler, ilk planda birbirinden çok farklı gibi görünebilir.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve V
D) III ve IV E) IV ve V

8.

I. Edebiyat eğitimi sırasında doğru metinler seçilemediği için edebiyatın ne olduğunun da kavratılamadığını kabul etmek gerekir.

II. Elbette edebiyat yoluyla bazı değerlerin aşılanması hedeflenebilir.

III. Önemli olan bunların metinde nasıl kullanıldıklarıdır, bu kavramlar metinlerin edebîliğinin önüne geçmiştir.

IV. Bir şiirde ne kadar bayrak, ne kadar vatan geçtiği önemli değildir.

V. Ama bu aşılama incelikli bir biçimde yapılırsa etkili olur.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

9.

I. Ninni dinlemek ya da bir oyuncağa uzanmak gibi farklı güdüler ve görevler farklı sinir ağlarının oluşmasına katkıda bulunuyor.

II. İlk yıllardaki gelişmenin ışık hızı, büyük sinir devresi sarmallarının oluşumuyla çakışıyor.

III. Doğumda beyinde yüz milyar kadar, yani yetişkinlikteki kadar nöron (sinir hücresi) bulunuyor.

IV. Bebek büyüdükçe, duyusal girdi akınına maruz kalan nöronlar diğer nöronlara bağlanıyor ve üç yaşına gelindiğinde yüz trilyon civarında bağlantı oluşuyor.

V. Binlerce yıldır çocuk yetiştirmemize rağmen, halen, bebeklerin bilişsel ve dilsel yetilerinde, akıl yürütme ve planlamada nasıl olup da dev adımlar attığına dair bildiklerimiz çok sınırlı.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

10.

I. Hazır bulunuşluluk, kişinin olgunlaşma ve öğrenme sonucunda belli bir davranışı göstermeye hazır olmasıdır.

II. Bir yaşantının istenilen düzeyde öğrenilebilmesi için o konunun gerektirdiği temel ön yaşantılara, o konuyu öğrenecek kişinin mutlaka sahip olması gerekir.

III. Örneğin dalma eylemi yapmasını öğrenecek olan çocuğun dalma ile ilgili aletlerin özelliklerini kavrayabilecek olgunluğa ulaşması, öğrenmeye hazır olması gerekir.

IV. Okul çağına gelmiş olan bir çocuğun yaşı ve gelişimi kadar, okula karşı tutumu motivasyonu da onun okula hazır bulunuşluk halini belirleyici olmaktadır.

V. Bir yaşantıyı öğrenmeye hazır olmayan çocuğa o yaşantıyı öğretmeye çalışmak çocukta birtakım kalıcı izli olumsuz davranışlar bırakabilir.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

11.

I. Bebek ve çocuklar için en etkili protein kaynağı anne sütüdür.

II. Ancak çocuk büyüdükçe bebekliğe göre bu oran azalır.

III. Alınan proteinin kalitesi düşük olduğundan kilo başına protein ihtiyacı daha fazladır.

IV. Oyun çocuğunda büyümeyi sağlayan yeni hücreleri yapımı için en çok proteine ihtiyaç vardır.

V. Süt çocuğunda bu ihtiyaç anne sütüyle karşılanırken oyun çocuğunda aldığı besinlerle karşılanması gerekir.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

12.

I. İletişim, genel bir tanımlamayla, bilgi, düşünce, tutum ve duyguların, bir birey ya da grup tarafından diğer birey ya da gruba simgeler aracılığı ile aktarılmasıdır.

II. O hâlde bilgi, düşünce, tutum, ve duyguların simgeler aracılığıyla aktarılması bir çeşit toplumsal ve kültürlerarası etkileşimdir.

III. Bu bağlamda, iletişimin "iletiler yolu ile oluşan toplumsal etkileşim" olarak tanımlanması yanlış olmaz.

IV. Bu tanımlamaya göre, simgeleri iletişime doğrudan katkıda bulundukları için bir çeşit ileti olarak tanımlamak olanaklıdır.

V. Bu da insanın çok kültürlü toplumsal bir varlık olduğunun da göstergesidir.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) II ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

13.

I. Roman, kurmaca bir metin olarak kendine ait bir gerçeklik var eder.

II. Var ettiği dünyanın vakaları gibi kişileri de kurmacadır.

III. Pınar Kür'ün *Küçük Oyuncu* romanı, tiyatro türüne ait birçok unsuru bünyesinde toplamış bir eserdir.

IV. Bu kurmaca karakter, onun en güçlü özelliğidir.

V. Tiyatronun yapısı ve tiyatro oyuncularının biroy sel ve toplumsal yaşamları da bu romanın odağında yer alır.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

15.

I. Günümüz dünyasını şekillendiren ve dünyanın en büyük devletlerinden biri olan Roma uygarlığı milyonlarca insanı yönetiyordu.

II. Buna karşın söz konusu bayramlar bölgeden bölgeye değişebilmekteydi.

III. Bu festivallerin başında dinî bayramlar gelmekteydi.

IV. Roma İmparatorluğunda dinî bayramların hangi günlerde kutlanacağı, bayramda neler yapılacağı herkes tarafından bilinmekteydi.

V. Bu dönemde halkın en büyük eğlence kaynağı festivaller ve çeşitli diğer eğlencelerdi.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

14.

I. Günümüzde birçok meslek alanında, insanlarla yüz yüze ve yakın iletişim kurmak gerekmektedir.

II. Bunun sonucunda, duygusal tükenme yaşayan çalışanlarda, yorgunluk, kullanılmışlık, yıpratılmışlık, kendilerini işlerine verememe, işe devamsızlık ve işten ayrılma gibi belirti ve davranışlar gözlemlenir.

III. Duygusal tükenme, kişinin duygusal ve fiziksel kaynaklarındaki bir azalmayı ifade etmektedir.

IV. İnsanlarla yüz yüze iletişimin yoğun olduğu alanlarda çalışanlarda ise duygusal tükenmeye kadar varan düzeylerde bazı duygusal tepkiler gözlenmektedir.

V. Duygusal tükenme boyutu, fiziksel ve duygusal yorgunluk durumlarını ifade ettiğinden tükenmişliğin merkezinde yer alır.

Numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

16.

I. Yapılan bilimsel araştırmalar, insanların çevrelerinde olup bitenlere gereğinden fazla ilgi gösterdiklerini ortaya koydu.

II. Biraz olsun ders çıkarıp da bu davranışlarımızı düzeltebilirsek ne mutlu ama yok aynen devam edersek bilime saygı noktasında büyük bir yanlış yapmış oluruz.

III. Aslında bu sonuç, bizim toplum olarak neler yapmamız gerektiğini açıkça ortaya koyuyor.

IV. Gereğinden fazla diyorum çünkü insanların yardıma ihtiyacı olana el uzatmak bir kenara, kendilerini hiç ilgilendirmeyen konularda da fazlasıyla ilgilendikleri belirlenmiştir.

V. İşte bu nedenle araştırma sonucunu dikkate almalı ve kendimize bir çekidüzen vermeliyiz.

Yukarıdaki numaralı cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlamlı bir bütün oluşturulur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Bu hava yarattığı basınç farkının..." ifadesi I. cümlenin açıklamasını yapmaktadır. Dolayısıyla I. cümlenin arkasına gelmelidir. II ve III. cümle yer değiştirirse anlam bütünlüğü sağlanır.

Cevap B

2. V. cümlede Klasik Dönem mimarlığının öne çıkan özelliklerinden birinin ölçü ve mimari unsurlar arasında ideal oranların arayışı olduğu belirtilmiş, IV. cümlede de büyük boyutlu yapılarda bu konuya çözümler getirdiği örneklenmiştir. Dolayısıyla örneğin V. cümleden sonra getirilmesi gerekir. IV ve V. cümle yer değiştirirse anlam bütünlüğü sağlanır.

Cevap E

3. IV. cümlede dilin bir ayna işlevi olduğu ifade edilmiş, III. cümlede "Bu ayna kirlenirse..." ifadesiyle III. cümlenin devamına yer verilmiştir. Dolayısıyla bu iki ifadenin yer değiştirmesi gerekir.

Cevap C

4. I. cümlede atalarımızın avcı olduklarına yönelik bir kanıdan söz edilmiş, IV. cümlede ise bu cümlede belirtilen durumun yanlı olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla IV. cümlenin I. cümleden sonra gelmesi gerekir.

Cevap C

5. V. cümle, Kastamonu kentinin adının nereden geldiğine yönelik tartışmalarla ilgili en genel yargıdır. Bu yüzden, V. cümle I. cümleden sonra gelmelidir.

Cevap C

6. Numaralanmış cümleler ağaçkakanlardan söz edilmektedir. Böyle bir konunun giriş cümlesi olmaya I numaralı cümle uygundur. Ancak I numaralı cümleyi II numaralı cümle değil, III numaralı anlamca tamamlar niteliktedir. Buna göre, II ve III numaralı cümleler yer değiştirdiğinde cümleler, anlamlı bir bütün oluşturur.

Cevap B

7. II. cümledeki "Çünkü bu ortamda yaşayan türler 7 gün 24 saat boyunca bu bileşiklere maruz kalıyorlar." ifadesi III. cümlede belirtilen durumun gerekçesi olduğundan bu iki cümle yer değiştirmelidir.

Cevap B

8. Parçada önce Türkiye üzerinden dünya genelindeki eğitim sistemine değinilmiş ve daha sonra İngiltere'deki eğitim sistemine geçilmiştir. Dolayısıyla Türkiye ile ilgili olan III. cümlenin giriş cümlesi olması gerekir.

Cevap A

9. V. cümledeki "Bu ordunun içinde..." ifadesi II. cümledeki "...5 binin üzerinde süvariden oluşan ordusuyla yola çıktı." ifadesine gönderme yaptığı için V. cümlenin II. cümleden sonra gelmesi gerekir.

Cevap E

10. V. cümledeki "böylesi bir eserden" ifadesi I. cümledeki esere bağlı bir ifadedir. Dolayısıyla V. cümlenin, I. cümleden sonra gelmesi gerekir.

Cevap C

11. IV. cümledeki örnek, I. cümlede belirtilen ifadenin örneğidir. Dolayısıyla I. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap C

12. II. cümlenin I. cümleye uymadığı, başka bir cümlenin yani IV. cümlenin gerekçesini açıkladığı görülmektedir. II ve V. cümleler yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün oluşturur.

Cevap C

13. IV. cümle, sözü edilen kitabın tanıtımını yapan giriş cümlesidir. Bu yüzden ilk cümle olmalıdır. I. cümlenin de bir giriş cümlesi olamayacağı cümlelerin içeriğinden anlaşılmaktadır. I ve IV. cümleler yer değiştirse parça anlamlı bir bütün oluşturmaktadır.

Cevap B

14. I. cümlede söz konusu sorun konusunda dünyanın ilgili olduğu ifade edilmiş, III. cümlede de bu sorundan habersiz insanlar olduğu belirtilmiş ve karşılaştırma yapılmıştır. Dolayısıyla III. cümlenin I. cümleden sonra gelmesi gerekir.

Cevap B

15. V. cümledeki "bu zehirlerin" ifadesi III. cümleye gönderme yaptığı için bu iki cümlenin peş peşe gelmesi ve bunun için de III ve IV. cümlelerin yer değiştirmesi gerekir.

Cevap E

16. Verilen cümlelerde "gelişmiş toplum olmaktan" söz edilmiştir. Bununla ilgili en genel yargı ise IV. cümlede verilmiş, IV. cümle en başta yer almalıdır.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME
ÇÖZÜMLER

1. I. cümledeki "Bu yeni yöntem... "ifadesi bu cümlenin giriş cümlesi olamayacağını göstermektedir. Dolayısıyla cümlenin yerinin değişmesi gerekir. I ve II. cümleler değiştirildiğinde "analitik yöntem" ve "Bu yeni yöntem" ifadeleri birbirini tamamlar ve parça anlamlı bir bütün oluşturur.

   Cevap A

2. III. cümlede yeni bir dünya görüşünün olduğundan söz edilmiştir. II. cümlede de yeni bir çağın başladığından söz edilmiştir. II. cümledeki örnekler III. cümleyle ilgili olduğu için II ve III. cümleler yer değiştirmelidir.

   Cevap B

3. III. cümlede sözü edilen "... okur tarafından çözülecek bir metne dönüşür." sonucu, I. cümlede sözü edilen durumun sonucudur, bu yüzden III. cümle I. cümlenin arkasında gelmelidir. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için II. ile IV. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

   Cevap B

4. V. cümlede sıralanan unsurlar II. cümlede söylenenlerle ilgilidir. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için III. ile V. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

   Cevap D

5. IV. cümlede "Ataç'ın okuru düşünmeye yönelttiğinden" söz edilmiş ve III. cümlede bunun nedeni aktarılmıştır. V. cümlede ise "bu meseleler" denilerek II. cümleye atıf yapılmıştır. Şu durumda, cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için II. ile IV. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

   Cevap B

6. III. cümlede geçen "dolayısıyla" ifadesi IV. cümlede verilen durumun sonucudur. V. cümlede geçen "söz konusu problemler" ifadesiyse bu cümlenin II. cümleden sonra gelmesi gerektiğinin göstergesidir. Buna göre, III ve V. cümleler yer değiştirmelidir.

   Cevap C

7. V. cümlede aktarılan durum III. cümlede sözü edilen yargının sonucudur. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için IV. ile V. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

   Cevap E

8. V. cümlede geçen "ama bu aşılama" ifadesi bu cümlenin II. cümleye bağlı olduğunun göstergesidir. Bu yüzden II. ile IV. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

   Cevap C

9. V. cümle en genel yargıyı içermektedir, bu yüzden parçanın başında yer almalıdır. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için I. ile V. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

   Cevap B

10. III. cümlede verilen örnek parçanın sonuç cümlesidir, bu yüzden en sonda yer almalıdır. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için III. ile V. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

    Cevap D

11. IV. cümle parçanın en genel ifadesidir. Bu yüzden en başta yer almalıdır. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için I. ile IV. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

    Cevap B

12. I. cümlede bir tanım yapılmıştır ve IV. cümlede "bu tanımlamaya göre" ifadesi geçmektedir. IV. cümle I.den sonra gelmelidir. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için II. ile IV. cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

    Cevap B

13. II. cümlede roman kişilerinin kurmaca olduğundan söz edilmiştir, IV. cümlede ise "bu kurmaca..." denilerek II. cümleye gönderme yapılmıştır. Buna göre, III ve IV. cümle yer değiştirilmelidir.

    Cevap D

14. Duygusal tükenmeyle ilgili olan cümlelerde II ve IV. cümle yer değiştirmelidir.

    Cevap C

15. Roma Dönemi ve bu dönemdeki bayramlardan söz edilen cümlelerde, V. cümlede geçen "bu dönemde" ifadesiyle I. cümleye gönderme vardır. Bu yüzden II. ve V. cümle yer değiştirilmelidir.

    Cevap C

16. IV. cümlede geçen "gereğinden fazla diyorum" ifadesiyle I. cümleye gönderme yapılmıştır. IV. cümle I. cümleden sonra gelmelidir.

    Cevap C

PEGEM AKADEMİ

1 PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME ÇIKMIŞ SORULAR

1. - 55. sorularda, numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerektiğini bulunuz.

1.

I. İnsanlığın dokumacılık macerası çok eskilere dayanır.

II. Uzak Doğu'da ipek üretimi ve pamuk lifi kullanımı ise MÖ 2500'lü yıllarda başlamıştır.

III. Orta Asya'da MÖ 5000'lerden kalma, sepet örücülüğü anlayışıyla hazırlanan dokuma örneklerine rastlanmıştır.

IV. İpek, pamuk, keten ve yün kullanılarak elde edilen dokumaların ilk örneklerine MÖ 4000'lerde, eski Mısır'da rastlanmaktadır.

V. Kamış, saz ya da benzeri esnek malzemeden örülen sepetler tarihteki ilk dokuma örnekleridir.

A) I ile II B) II ile III C) III ile V
D) II ile V E) I ile IV

2.

I. Adam, sokaktan apartmana doğru koştu.

II. Nisan yağmuru sağanak hâlinde yağıyordu.

III. Aniden bir fırtına çıkmıştı.

IV. Binaya girdiğinde sırılsıklamdı.

V. Başını iki tarafa sallayarak saçlarındaki suyu silkelemeye çalıştı.

A) I ile II B) II ile III C) I ile III
D) II ile IV E) IV ile V

3.

I. Türkiye'de bahçe, park, piknik alanları ve yol kenarlarında en çok yetiştirilen ağaçlardan biridir.

II. Bu yüzden tüm dünyada "Türk söğüdü" adıyla da anılır.

III. Söğüt ağacı, Türkiye'de milli nitelik kazanan bir ağaçtır.

IV. Serin gölgesi ve uzun ömürlü oluşuyla bu tür açık alanlar için vazgeçilmez bir ağaçtır.

V. Ayrıca, hava temizliğine önemli derecede katkı sağladığı için şehirlerde ağaçlandırma çalışmalarında tercih edilmektedir.

A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) I ile III E) III ile V

4.

I. Çocuklar da okula gitmeyi çok seviyorlardı, okula her gün giderlerdi.

II. O bölgenin insanları çocuklarını okula göndermenin önemini çok iyi kavramıştı.

III. Hatta, okulu olmayan köylerde dereleri, bayırları aşarak okula giderlerdi.

IV. Yaz-kış, soğuk-sıcak demeden sırtlarında çantalarıyla yola düşerlerdi.

V. Bazen akşamları köylerine dönemez, okulda kalırlardı.

A) I ile II B) II ile III C) I ile IV
D) II ile V E) III ile V

5.

I. Süngerler de daha çok denizlerde yaşarlar; fakat az da olsa tatlı sularda yaşayanlar da vardır.

II. Tatlı suların ve denizlerin her seviyesinde farklı büyüklüklerde süngerlere rastlanabilir.

III. Bazıları sadece birkaç santimetre büyüklüğünde iken, bazıları birkaç metreyi bulabilmektedir.

IV. Süngerler bu organlara sahip olmamaları ve hep aynı yerde duruyormuş gibi düşünülmeleri sebebiyle bitki olarak değerlendirilmiştir.

V. On binlerce yıldır hiç değişmeyen bu canlılarda, kalp, akciğer, karaciğer gibi organlar ve sinir sistemi bulunmaz.

A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) IV ile V E) II ile V

PEGEM AKADEMİ

6.

I. Yağların çeşitli kimyasal reaksiyonlarla değiştirilerek sabun hâline getirilmesi ilk defa 12. yüzyılda gerçekleştirildi; ancak 20. yüzyılın başlarına kadar temizlik maddesi üretiminde ciddi bir gelişme kaydedilemedi.

II. Daha sonra farklı kimyasal maddelerin de kullanımıyla çok amaçlı deterjanlar üretilmeye başlandı.

III. Bu ilk sentetik deterjanlar, yalnızca elde yıkamalar için kullanılabiliyordu.

IV. I. Dünya Savaşı sırasında sabun yapımında kullanılan hammaddelerin temin edilmesinde güçlük çekilmesi üzerine, ilk sentetik deterjan Fransa'da üretildi.

V. O dönemden günümüze kadar, temizlik maddelerinin üretiminde çok büyük gelişmeler sağlandı.

A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) II ile IV E) III ile V

7.

I. Barajların ilk kurulduğu MÖ 1000'li yıllarda temel amaç, sel baskınlarını önlemekti.

II. Günümüzde ise barajlar, sadece su baskınlarını engellemek için değil, sulama ve ucuz enerji elde etme amacıyla da kullanılmaktadır.

III. Bunlar, barajların bazı bitki türlerini yok olmasına yol açtığını ve balıkların göçlerini engellediğini iddia etmektedir.

IV. Buna rağmen barajların yararından çok zararı olduğunu savunan bilim adamları da vardır.

V. Ayrıca, barajların çevresindeki tarihi kalıntıların da yok olmasına neden olduğunu ileri sürmektedirler.

A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

8.

I. Marmaris yolundaki virajları alırken çevremizdeki çam ormanlarının kokusunu içimize çekiyoruz.

II. Kalkmakta olan bir motora binip Sedir Adası'na doğru yola çıkıyoruz.

III. Sedir Adası'na düzenli olarak motorların kalktığı tek yer olan Çamlıköy'e varıyoruz.

IV. Marmaris'e yaklaşık 14 km kala yolun kenarında Sedir Adası tabelasını görüp kavşaktan sağa sapıyoruz.

V. Üzerinde eski çağların mirasını barındıran küçük bir adayı geçiyoruz ve karşımızda Sedir Adası görünüyor.

A) I ile II B) I ile III C) II ile III
D) II ile IV E) III ile IV

9.

I. Batı'nın büyük merkezlerinde, tanınmış kişilerin evlerinde gelenek hâline gelmiş olan sanat ve edebiyat toplantıları Türkiye'de şair Nigâr Hanım'la başladı.

II. Şair Nigâr Hanım, Osmanbey'deki konağında salı günleri bu tür toplantılar düzenlerdi.

III. Müziğe ilgisi fazla olan Nigâr Hanım da bu fasıllara eşlik ederdi

IV. Ayrıca, bu toplantılara ünlü müzisyenler de gelir, gece yarılarına kadar müzik icra ederlerdi.

V. Dönemin kalburüstü kişileri, yazar ve sanatçılar Nigâr Hanım'ın evindeki toplantılara katılırlar, sohbet ederlerdi.

A) I ile II B) I ile III C) II ile III
D) III ile IV E) III ile V

10.

I. Çünkü vücuttaki kimyasal reaksiyonlarda çok önemli bir yol oynar.

II. Buna karşın, su yaşam için vazgeçilmezdir.

III. Suda enerji ya da kalori yoktur.

IV. Ayrıca, metabolizma sonucu ortaya çıkan birçok zararlı maddenin vücuttan atılmasına yardımcı olur.

V. Suyun bu işlevlerinden dolayı, yemek yemeden uzun süre yaşayabilmemize karşın susuz birkaç günden fazla yaşayamayız.

A) I ile III B) I ile IV C) II ile III
D) III ile V E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

11.

I. İstanbul'da, bu kentte yaşayan İngilizlerle başlayan yelken sporu, kısa zamanda varlıklı Türk aileleri arasında benimsenir.

II. İlk yelken kulüpleri dünyada 1700'lü yıllarda, Türkiye'de ise 1890'ların sonunda ortaya çıkar.

III. Bu aileler, İstanbul'da ardı ardına yelken kulüpleri kurmaya başlar.

IV. Bu kulüplerin düzenlediği geziler ve yarışlar bir süre devam eder.

V. Ancak 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla bu kulüplerin faaliyetleri durur.

A) I ile II B) I ile III C) II ile III
D) II ile IV E) III ile IV

12.

I. Osmanlı kültürünün ve toplumsal yapısının bir kesitini yansıtan gölge oyunu, Anadolu'ya, Yavuz Sultan Selim'in 1517'de Mısır'ı Memluklardan almasıyla geldi.

II. Eskiden beri kukla oyununu bilen Türk sanatçılar, gölge oyununu hemen benimsediler.

III. Getirilen Memlüklü sanatçılar arasında gölge oyunu sanatçıları da vardı.

IV. Yavuz Sultan Selim, Anadolu'ya dönerken 600 Memlüklü sanatçıyı beraberinde getirmişti.

V. 17. yüzyılda Türk sanatçılar bu tekniği daha da geliştirdiler ve oyuna baş karakterlerden biri olan Karagöz'ün adını verdiler.

A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

13.

I. İnebolu, Kastamonu ilinin denize kıyısı olan ilçelerinden biridir.

II. İlçe, doğal yapı açısından Karadeniz Bölgesi'nin tipik özelliklerini gösterir.

III. Bu nedenle, İnebolu'nun geçim kaynakları arasında kerestecilik önemli bir yer tutar.

IV. Bol yağış alan bu dağlar gür ormanlarla kaplıdır.

V. İlçe toprakları, kıyıdaki dar ova şeridi ile kıyının hemen gerisinde yükselen ve kıyıya paralel uzanan dağlardan oluşur.

A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

14.

I. İnsanlar akarsu kıyılarında yaşarken ilk zamanlarda suya sadece balık avlamak ve karşıdan karşıya geçmek için giriyordu.

II. Zamanla, ilerleyen bilgi ve tekniğe paralel olarak bu ilk taşıma araçları da geliştirildi ve kayıklar üretildi.

III. Bu iş için, kesilmiş ağaçları birleştirip bağlayarak bir araç yapabileceğini düşündü.

IV. Böylece ilk taşıma aracı olan salı keşfetti.

V. Sonra gereksinimlerin artmasıyla birlikte akarsuyun karşı kıyısına bazı eşyalarını da taşıması gerekti.

A) I ile III B) I ile V C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

15.

I. Çadırımız fırtınada, denizde dev dalgalarla boğuşan tekne gibi bir sağa bir sola yatıyor, rüzgarın uğultusu hepimizi ürkütüyordu.

II. Kampta ilk akşam yemeğini kar suyuyla yaptığımız çorbayla geçiştirdik.

III. Gece, sıcaklık -15°C'ye düşmüş, fırtına başlamıştı.

IV. Hava kararmak üzereyken yaylaya ulaşınca, yaylanın çığ tehlikesi olmayan tarafında kamp kurmaya karar verdik.

V. Uyandığımızda dışarıdaki yoğun tipiyi görünce yola ertesi gün devam etmeye karar verdik.

A) I ile II B) I ile IV C) II ile III
D) III ile V E) IV ile V

16.

I. Cennet ve Cehennem iki obruk; yani yer altı sularının binlerce yılda yol açtığı kimyasal erozyonla tavanın çökmesi sonucu oluşan doğal çukur.

II. Bu çukurlardan büyüğü, derinliği 70 metre olan 452 basamakla inilen Cennet Obruğu.

III. İlk Çağ insanlarının, ölüler diyarının ırmağına ait olduğuna inandıkları ses işte bu.

IV. Bu mağaranın derinliklerine doğru gittiğinizde gürül gürül akan nehrin uğultusu duyuluyor.

V. Cennet Obruğu'na inen merdivenlerin 300. basamağında büyük bir mağara girişi ve mağaranın ağzında Meryem Ana'ya ithaf edilen küçük bir kilise bulunuyor.

A) I ile III B) II ile IV C) II ile V
D) III ile V E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

17.

I. Oteller, restoranlar ve pansiyonlarda son hazırlıklar tamamlandı.

II. Geçen yılki bu ilgi nedeniyle bu yıl daha büyük bir heyecanla festivali bekleyen ilçe halkı, haftalar öncesinden hazırlıklara başladı.

III. Geçen yıl ilki yapılan festivalde ilçe, Türkiye'nin dört bir yanından çok sayıda sporcu, fotoğrafçı, bilim insanı, gazeteci ve doğa severin akınına uğramıştır.

IV. Toplam dokuz gün sürecek festival, dağ yamaçlarından yöreye özgü göbek mantarı toplanmasıyla başlayacak.

V. Festival boyunca, çevrede bulunan ve geleneksel mimari dokusunu koruyan yirmi kadar köye yürüyüş turları da yapılacak.

A) I ile III B) I ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

18.

I. Paleontologlar, dinozorların anatomisini araştırmaya başladıklarında, "Tüylü mü?", "Hortumlu mu?" ya da "Kanatlı mı?" sorularını yanıtlamak için belki de yıllarca tartıştılar.

II. Ancak, bugüne kadar dinozorların yumuşak dokularına ait çok az örnek ele geçmiştir.

III. Bilim insanları, bu yeni soruların yanıtlarına ulaşmak için, buldukları taşlaşmış kemiklerin yanı sıra deri, kas ve iç organlar gibi yumuşak dokularla ilgili bir şeyler öğrenmeye de gerek duyuyorlar.

IV. Bugün artık yanıtı bilinen bu soruların yerini yenileri aldı.

V. Çünkü, yumuşak dokular kimyasal maddeler ve bakteriler tarafından hızla ayrıştırılır.

A) I ile III B) II ile III C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

19.

I. Aspirin'in ham maddesi olan ve ateş düşürücü etkisiyle bilinen salisilik asit, damar sertliği ve kanser gibi hastalıklarla mücadelede de önem taşıyor.

II. İsmini söğüt ağacından (salix) alan bu madde, bitkilerin stres ve hastalık gibi koşullarla başa çıkabilmek için doğal olarak ürettiği bir savunma kimyasalı.

III. Bilim insanları yalnızca bitkisel gıdalarla beslenen Buda rahiplerinin kanında, et yiyen insanlardakinden daha yüksek oranda salisilik asit olduğunu buldular.

IV. Zararlılara karşı tarım ilaçlarının kullanılmadığı organik üretim alanlarında, bitkiler zararlılarla kendi başlarına savaşabilmek için bu kimyasalı bol miktarda üretir.

V. Buda rahiplerinde rastlanan bu durum, organik bitkisel gıda tüketiminin damar sertliği başta olmak üzere birçok kalp ve damar hastalığını önlemede etkili olabileceğinin bir göstergesidir.

A) I ile II B) I ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

20.

I. Emzirme sürecinin çocuğun fiziksel, duygusal ve bilişsel gelişiminde çok önemli olduğu, bilinen bir gerçektir.

II. Çünkü, sürecin bir diğer aktörü de babadır.

III. Bu görüş yanlış değil, fakat eksiktir.

IV. Bu gerçeğin başrol oyuncularının anne-bebek ikilisi olduğu görüşü yaygındır.

V. Ancak, kültürel değerler nedeniyle, babanın rolü ve işlevi çoğunlukla yok sayılır.

A) I ile IV B) I ile V C) II ile III
D) II ile IV E) III ile V

21.

I. İstanbul'da şimdi Atmeydanı adıyla anılan mekân, Romalılar'dan Osmanlı'ya kadar önemini korumuştu.

II. Şehrin yönetimi Osmanlılara geçince hipodrom da yerini Atmeydanı'na bıraktı.

III. Roma zamanında hipodrom olarak yarışlara ev sahipliği yapan bu mekân, zaman zaman bir yargı ve infaz alanı olarak da kullanıldı.

IV. Osmanlılar, meydana saraylar ve hamamlar inşa etti.

V. Burası sünnet düğünlerine, evlenme törenlerine ev sahipliği yaptı.

A) I ile III B) I ile V C) II ile III
D) III ile IV E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

22.

I. Haftada dört kez terapistinin kanepesine uzanıp çocukluk anılarını anlatanlar, sayıları az olsa da bugün hâlâ var.

II. Bu tekniğin geliştirilmesiyle, o güne dek uygulanan ve dualara, adak adamaya, şeytan çıkarmaya dayalı "tedavi" şekilleri büyük ölçüde terk edildi.

III. Bunların yerine, bir psikanalizcinin yönlendirdiği seanslarda anılarınızı hatırlamanız ve bunları dile getirmeniz isteniyor.

IV. Bu uygulama günümüzde geçerli olan kimi tedavi yöntemleriyle çelişmekle birlikte, tümüyle ortadan kalkmadı.

V. Psikanaliz, tanısı konulabilen bazı psikolojik bozuklukların konuşma yoluyla tedavi edilebileceği görüşüne dayanan bir tekniktir.

A) I ile II B) I ile V C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

23.

I. Buruşuk pardösüsüyle ve karşısındakine sürekli soru sormasıyla meşhur Komiser Colombo'yu hatırlayın.

II. Parçaları titiz bir şekilde tek tek birleştirerek olayı çözen roman ya da film kahramanına hayranlık duymamak elde değildir.

III. Dedektif romanları ya da filmlerinde esas olan insan zekâsıdır.

IV. Olayın sonuna kadar, sanki gayet safmış da kimin suçlu olduğunu anlayamamış gibi davranır.

V. Ama keskin zekâsıyla bir anda her şeyi yerli yerine oturtuverir.

A) I ile III B) I ile V C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

24.

I. Birçok orkide türünün çiçeğinde balözü, bitkisel yağ ya da böceklerin yiyebileceği besin maddeleri yoktur.

II. Bu benzerlik sonucu çiçeğe gelen erkek böcekler, ayaklarına ve vücutlarına yapışan çiçek tozlarıyla başka bir çiçeğe konarak türün devamını sağlamış olur.

III. Neyse ki doğa gerçekten şaşırtıcı yollarla bu sorunu çözmüştür.

IV. Örneğin, böcek sehpası adı verilen orkidenin çiçeği bazı böceklerin dişisine benzeyecek şekilde gelişmiştir.

V. Oysa, bu bitkilerin nesillerini devam ettirebilmesi için böceklerin onları ziyaret etmesi gerekir.

A) I ile III B) II ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

25.

I. Yavuz Sultan Selim'in eşi Hafsa Sultan Manisa'dayken bir ara hastalanır ve uzun süre iyileşemez.

II. Sultan Camisi Medresesi'nin başındaki Merkez Efendi, bitki ve baharatların karışımından oluşan bir macun hazırlar.

III. Kırk bir çeşit bitki ve baharatın karıştırılmasıyla hazırlanan bu macunu yiyerek sağlığına kavuşan Hafsa Sultan, diğer hastalara da macundan verilmesini ister.

IV. Macunun bu şekilde halka dağıtılması her yıl tekrarlanan bir gelenek hâline gelmiş ve Manisa Mesir Macunu Şenlikleri adıyla günümüze ulaşmıştır.

V. Hastalardan gelen isteğin artması üzerine, Hafsa Sultan kâğıtlara sarılan macunun Sultan Camisi'nin kubbe ve minarelerinden halka saçılmasını buyurur.

A) I ile III B) II ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

26.

I. Haliç'teki kirliliğin önlenmesine yönelik ilk girişimler 1990'ların sonuna rastlar.

II. 1997'de başlanan projede temel hedef Haliç'in suyunu temizlemekti.

III. Tüm bu çalışmalar sonunda, proje 2000'lere gelindiğinde sonuç verdi ve çevreye yayılan dayanılmaz koku hissedilir biçimde azaldı.

IV. Neredeyse bir foseptik çukuruna dönmüş olan Haliç'ten 4,5 milyon metreküp çamur çıkarılarak Alibeyköy'deki eski taş ocaklarına boşaltıldı.

V. İlk olarak, atıkların doğrudan ya da dereler vasıtasıyla Haliç'e dökülmesini önlemek için yeni kanallar, tüneller açıldı; su arıtma sistemleri kuruldu.

A) I ile III B) II ile IV C) II ile V
D) III ile V E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

27.

I. Yemeni, tabanı manda derisinden, üstü keçi derisinden yapılan bir çeşit ayakkabıdır.

II. Yemeni yapımı için işlenmiş olarak gelen deriler, ayakkabı numaralarına göre hazırlanmış kalıplarla kesiliyor.

III. Yumuşayan deri kolayca şekil alıyor.

IV. Deri parçaları ıslatılarak yumuşatılıyor.

V. Daha sonra, bal mumuyla mumlanmış pamuk ipliği kullanılarak dikiliyor.

A) I ile III B) II ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

28.

I. Araştırmacılar, eski Doğu-Batı ticaret yolu boyunca, ilk çağlardan modern zamanlara kadar yolcuların kum taşı üzerine kazıdıkları çok sayıda resim buldular.

II. Araştırmacılar bu anlama dayanarak insanların zürafaların su bulma becerisi olduğunu düşündükleri yorumunu yapıyorlar.

III. Bu zürafa resimleri, büyük olasılıkla MÖ 6000 civarında bölge sakinleri tarafından kazınmıştı.

IV. Bu bölgede bulunan hiyerogliflerde, zürafa sözcüğü önceden haber vermek anlamına da gelmektedir.

V. Şaşırtıcı olan, bunlar arasında yularlı zürafa resimlerinin de bulunmasıydı.

A) I ile III B) II ile IV C) II ile V
D) III ile V E) IV ile V

29.

I. Günlükçüler, her gün, her hafta ve her yıla ait yorumlarıyla, yollarını çizmeleri için insanlara yardım ederdi.

II. Kitaplardaki bu simgeleri çözüp yorumlayabilen okuyuculara, takvim rahibi ya da günlükçü denirdi.

III. Azteklerde, simgelerin yer aldığı kitaplar yaşamın her alanına hâkim olan doğaüstü güçlerin bir kataloğu niteliğindeydi.

IV. Özellikle ebeveynler, doğumun ardından, bebeğin kaderini okuması için bir günlükçüyü ziyaret ederdi.

V. Gidilen bu günlükçü, bebeğin büyüyünce alacağı tüm önemli kararlarda rehberliğini sunardı.

A) I ile III B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

30.

I. Dört gün boyunca dağda kalacak ekibimiz için son alışveriş noktasından ekmek alıp eksiklerimizi tamamladık.

II. Kara dayanıklı giysilerimizi giyip Uçansu Deresi'nin yanından yürümeye başladık.

III. Ancak, karın tadına vardıkça, şehrin kaosunda bembeyaz kar görmenin mümkün olmadığını düşünüp keyiflendim.

IV. Rahatına düşkün tarafım, bu karda kışta donmak için buralara kadar gelmem gerekmediğini söyledi durdu.

V. Yürüyüşün ilk yarım saatini, her zaman olduğu gibi kendime kızmakla harcadım.

A) I ile III B) II ile V C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

31.

I. Senelerdir uçakla seyahat ediyorum.

II. İnsan bu kadar çok havada kalınca kendini eğlendirmenin bir yolunu buluyor.

III. Bu seyahatler saate vurulsa neredeyse bir pilot kadar havada kaldığım ortaya çıkar.

IV. Benim eğlencem de insanları gözlemek oluyor.

V. Bu sayede, pek çok küçük hikâye yazma olanağım oldu.

A) I ile III B) II ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

32.

I. Zamanla çömlek yapımında kullanılmaya başlanan çömlekçi çarkı, MÖ 4000'lerin sonlarında tüm Mezopotamya'ya yayıldı.

II. MÖ 7000'lerse kilin kap kacak yapımında kullanılmasının yani çömlekçiliğin başlangıç tarihi oldu.

III. İnsanlık kil denen, yoğrularak biçim verilebilen ve formunu koruyan, özel bir cins toprağı Paleolitik Çağ'dan beri biliyordu.

IV. MÖ 3000'li yılların başlarında Mısır, Suriye ve Kilikya'da kullanılan çark, buralardan Orta ve Batı Anadolu'ya yayıldı.

V. Çömlekçi çarkı, Avrupa'ya ise Minos Uygarlığı aracılığıyla MÖ 2400'de girdi.

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

33.

I. Türk Obezite Vakfı, yapılan araştırmalarla Türk toplumunun yaklaşık % 23'ünün obez olduğunu ortaya koydu.

II. Obeziteye aşırı yeme ve hareketsiz yaşam biçimi neden oluyor.

III. Rakamlar, yaşam biçimimizi değiştirmezsek 2025 yılında bütünüyle obez bir toplum olacağımızı gösteriyor.

IV. Bir de şişman sınıfına girenleri düşünürsek bu oran % 30'u aşmakta.

V. Bu nedenle de spor salonlarına, spor aletlerine, diyet kitaplarına, diyet ürünlerine ve diyetisyenlere ilgi her geçen gün artıyor.

A) I ve V B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

34.

I. Geçen birkaç yılda Avrupa'daki hayvanat bahçelerinden 700'e yakın hayvan çalındı.

II. Hayatta kalanların ise dünya geneline yayılan hayvan ticareti ağıyla satışa sunulduğu sanılıyor.

III. Polis, bunlardan kimilerini bulup çalındıkları yerlere geri götürdü ama çoğunun izi bulunamadı.

IV. Kayıp hayvanlardan kimilerinin karşılaştıkları olumsuz koşullar nedeniyle ölmüş olabileceği söyleniyor.

V. Hayvanların, egzotik hayvanlara olan talebin artması ve ender bulunmaları nedeniyle çalındığı düşünülüyor.

A) I ve IV B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

35.

I. Soyu tükenmekte olan Amerikan turnalarının sayısı yapılan çalışmalarla 500'e yaklaştı.

II. Bu kuşları doğal hayata alıştırmak için Göç Operasyonu adı verilen bir çalışma başlatıldı.

III. Eğitim sonunda kuşlar, Necedah'taki sığınaktan havalanan uçakları izleyerek 2000 km ötede, Florida'nın Meksika Körfezi kıyısındaki kışlama alanlarına göç ettirilecek.

IV. Göç Operasyonu'nda, turnalar bir lideri izleme içgüdülerini kullanarak aynen atalarını izler gibi "ultralight" uçakları izlemek üzere eğitiliyor.

V. Doğa korumacılar, turnalar yabanıl yaşamı kendi başına sürdürebilecek duruma geldiğinde bu çalışmaya son verecekler.

A) I ve III B) I ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

PEGEM AKADEMİ

36.

I. Beş yaşında devlet desteğiyle konservatuvarın en genç öğrencisi olarak "Harika Çocuklar Yasası"nın kendisine sağladığı olanaklardan yararlandı.

II. Üstat, piyanoda bir şeyler çaldı ve aynı parçaları onun da çalmasını istedi.

III. Onun, parçaları başarıyla çalması daha o günlerde müziğin harika çocuğu olacağının bir göstergesiydi.

IV. Müzik konusundaki yeteneği fark edilince annesi onu elinden tuttuğu gibi Cemal Reşit Rey'e götürdü.

V. Günümüzde yılda doksan konser veren sanatçı, klasik Türk müziğine önemli yapıtlar kazandırdı.

A) I ve IV B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

37.

I. Uzun bayram tatiline bir hafta daha ekleyip uzak diyarlara on, on beş günlük bir seyahat yapmayı kafamıza koymuştuk.

II. Sonunda Kuzey Hindistan'a gitmeye karar verdik.

III. Gezi öncesi o ülkeyi tanımak için ne hazırlıklar yapmadık ki...

IV. İşin ruhsal hazırlık devresini de unutmadan, kendimizi fakirliğe iyice hazırladık ve farklı kültürleri tanıma adına altı kişilik ekibimizle yola koyulduk.

V. Hindistan, Budizm, Jainizm üzerine İnternet'ten indirilen sayfalarca yazı, Hindistan ve Nepal tarihiyle ilgili kitaplar, gezi yazıları, anılar derken gideceğimiz yer hakkında epey bilgi sahibi olduk.

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

38.

I. Bölgedeki en görkemli volkanlardan biri de çift zirveli Hasandağ'dır.

II. İnsanlığın 9 bin yıl önce bu gezegen üzerinde ilk kez yerleşik hayata geçtiği yerlerden biri sayılan Çatalhöyük, bu dağın eteğinde yer alır.

III. Resim; volkanın yaklaşık 8 bin yıl önce yörede yaşayanların korku, şaşkınlık ve saygı dolu bakışları altında püskürüşünü belgeliyor.

IV. Atalarımız dehşetli bir doğa olayıyla ilgili gözlemlerini, yaratıcı güçlerini kullanarak bu sanat harikasıyla tarihe kazımışlar.

V. Burada, Hasandağ'ın püskürmesini gösteren çok iyi korunmuş bir duvar resmi bulunmuştur.

A) II. ile III. B) II. ile V. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

39.

I. İşte buradan, kayalığın tepesinden aşağıya bakarken, çağlayandan uçuşan serin su damlacıkları, Akdeniz sıcağını, üstünüzdeki başınızdaki tozu unutturuverir.

II. Çağlayanların sesleri de sarp kayalıklarda yankılanır.

III. Bu çağlayanlara giden yollar, kurumuş dere yataklarından, dar patikalardan, çam ormanlarından geçer.

IV. Ardından, bir kayalığın önünde birdenbire son bulur.

V. Toros Dağları'nda duyulan yalnızca kartalların kanat sesleri ve dağ keçilerinin ayak sesleri değildir.

A) I. ile III. B) I. ile V. C) II. ile III.
D) II. ile IV. E) III. ile V.

40.

I. Harşena (Amasya) Dağı'nın güneye bakan eteklerindeki kalker kayalar oyularak yapılan Kral Kaya Mezarları oldukça ilgi çekiyor.

II. İçindeki mezarlar bakımından en önemli ve ilginç olanı, güneş vurduğunda cephesinin parlamasıyla dikkat çeken Aynalı Mağara.

III. Örneğin, Mithridotes'in barış görüşmelerini yokuşa süren Roma elçilerini buraya hapsettiği, tarihî belgelerle belirlenmiştir.

IV. Bazı Kral Kaya Mezarları da savaş yıllarında hapishane ve cezalandırma mekânı olarak kullanılmış.

V. Ötekilerden farklı olarak yerleşim ve ibadet amacıyla oyulduğu tahmin edilen bu mağaranın önemi "Büyük Rahip Tes" yazısından anlaşılıyor.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile V.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

41.

I. Yayınevlerinin bir diğer çözümü de baskı adedini düşürmek.

II. Söz gelimi kitap çeşidini artırıyor, böylelikle okurun seçeneklerini çoğaltıp satın alma olasılığını yükseltmeye çabalıyorlar.

III. Yayıncılar kitap satışlarındaki düşüşün getirdiği olumsuzlukları gidermek ve sektörü koruyabilmek için geçici de olsa kimi çözümler üretmeye çalışıyor.

IV. 10 yıl öncesine kadar yaklaşık 5 bin adet basılan kitaplar artık ortalama bin adet basılıyor.

V. Hatta bazı büyük yayınevleri bile kimi yeni kitapların baskısını 500 adet yapıyor.

A) I. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

42.

I. Arkeolojinin bugün bilinen anlamı ile ortaya çıkışı, 15. yüzyılda filizlenen Rönesans'ın Avrupa'da yayıldığı yıllara rastlar.

II. Rönesans'ın etkisiyle Hristiyanlığın kökenini, eski azizleri araştıranlar, tapınaklar, mezarlar, antik kentler buldu ve arkeoloji bir disiplin olarak bilim dünyasındaki yerini aldı.

III. İlk sistemli kazılar ise İtalya'da Vezüv Yanardağı'nın püskürttüğü lavlar altında kalan Pompeii ve Herculaneum antik kentlerinde 18. yüzyılda başlatıldı.

IV. Buradan çıkarılan yapıtlar, 1883'te Osman Hamdi Bey tarafından kurulan İstanbul Arkeoloji Müzesinde toplanmaya başladı.

V. Anadolu'daki ilk kazılar da 19. yüzyıl sonlarında Troia'da gerçekleştirildi.

A) I. ile II. B) I. ile V. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

43.

I. Aletli dalış için ülkemizde oldukça fazla seçenek var ve bu spor en çok Akdeniz Bölgesi'nde yapılıyor.

II. Aletli dalış yapanlar için önemli başka dalış noktaları da var; buralarda, çok sayıda deniz canlısı rahatlıkla gözlenebiliyor.

III. Örneğin Antalya limanı girişinde 30 m derinlikte yatan Fransız Societe savaş gemisi, Kemer marinası açıklarındaki Paris batığı bunlardan birkaçıdır.

IV. Bunun nedeni bu bölgede su altı zenginliklerinin yanı sıra önemli tarihî batıkların da bulunmasıdır.

V. Bu noktalardan, Ayvalık'ta Kız Adası'nın açıkları ile Gökçeada'daki Mavi Koy açıkları, deniz canlıları açısından son derece zengindir.

A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile III.
D) II. ile IV. E) III. ile V.

44.

I. Günümüzde kalabalık içinde yaşayan "yalnız"ların sayısı hızla çoğalıyor, bunun nedeni yaşama biçimimiz.

II. Örneğin sabahları işe, okula yetişme telaşıyla kahvaltı yaptıktan sonra aceleyle evden çıkıyoruz.

III. Yemeği beğendiğimiz hâlde bunu sözlerimizle ya da davranışlarımızla göstermediğimiz sürece, içimizden, "Yemek ne güzel olmuş." demenin hiçbir anlamı olmuyor.

IV. İstiyoruz ki bizi karşılayan annemiz, babamız, eşimiz, çocuğumuz hiç konuşmadan anlasın yorgunluğumuzu; akşam yemeğini bu yorgunlukla tek bir kelime etmeden beş dakika içinde yiyoruz.

V. Ev dışında olduğumuz süre boyunca, çevremizdekilere bol keseden dağıttığımız hoşgörü ve gülücükler, çoğu kez akşam evimizin kapısından girinceye değin tükenmiş oluyor, günün yorgunluğuyla giriyoruz kapıdan.

A) I. ile III. B) I. ile V. C) II. ile IV.
D) III. ile IV. E) III. ile V.

PEGEM AKADEMİ

45.

I. Uzmanlar arasında okul öncesi eğitime başlama yaşı konusunda görüş ayrılıkları bulunuyor.

II. Çünkü ancak bu becerileri kazanmış çocuk okul ortamına uyum sağlayıp bundan keyif alabilir, paylaşımda bulunabilir.

III. Anaokuluna, başlayacak çocuğun kendini ifade edebilmesi, basit komutları anlayabilmesi, tepki verebilmesi, tuvalet eğitimini kazanmış olması, yürüme ve koşma gibi motor becerilerinin gelişmiş olması beklenir.

IV. Kimi uzmanlara göre anaokuluna başlama yaşı 2-3 iken kimilerine göre ise 3-4'tür.

V. Ne var ki bu becerilerin kazanma yaşının her çocukta aynı olmadığını da unutmamak gerekir.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile IV

D) III. ile V. E) IV. ile V.

46.

I. Birecik Barajı'nın yapımı sırasında Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinin bir bölümü sular altında kaldı.

II. Çoğunluğu çiftçilik yapan bölge halkı önceleri bu durumdan büyük üzüntü duydu.

III. Ancak bu durum Halfeti'yi bir turizm merkezi hâline getirdi.

IV. Yerli ve yabancı turistler bu turlarda en çok su altında kalan camileri, evleri, Savaşan köyünü ve Rumkale'yi görmek istiyor.

V. Geçmişte evinden ve tarlasından olduğu için üzülen insanlar şimdi, özellikle hafta sonlarında gelen turistlere tekne turları yaptırıyor.

A) I. ile V. B) II. ile III. C) II. ile V.

D) III. ile IV. E) IV. ile V.

47.

I. Işık hızını ölçmek için ışıktan hızlı gitmeye gerek yok.

II. Bunun için arabanın belli bir mesafeyi ne kadar zamanda katettiğini ölçmemiz yeterli.

III. Örneğin, bir arabanın saatte kaç kilometre hızla gittiğini ölçmek istiyorsunuz.

IV. Aynı şekilde ışığın da belli bir mesafeyi ne kadar zamanda katettiğini ölçerseniz hızını hesaplarsınız.

V. Nitekim bu yolla 1676'da Ole Roemer, Jüpiter'in uydusu Lo'yu gözlemleyerek ışığın hızını ölçmüştür.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

48.

I. Anadolu'da yemekten sonra aileler, akrabalar, dostlar bir evde kadınlı erkekli toplanırlardı.

II. Bu toplantıya her aile "kahve sepetini" alarak giderdi.

III. Akşam yemeğinden sonra gidilen "tandır kahvesi" toplantıları günümüzde kimi yörelerde devam ediyor.

IV. Kahveler pişirilir, içilir; sohbetler edilirdi.

V. Tandır çevresinde bir daire oluşturulur, kapaklı sepetler açılır, ortadaki tandır ateşine cezveler sürülürdü.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

49.

I. Türkiye'de en çok tüketilen peynir hangisi, diye sorulursa cevap hazırdır: Beyaz peynir.

II. Özellikle Trakya'da ve Marmara Bölgesi'nde, genellikle koyun sütünden elde edilen yumuşak ve yağlı beyaz peynirler herkesçe çok beğenilir.

III. Edirne yöresi ise burada beslenen koyunların sütü kaliteli olduğundan salamura beyaz peyniriyle ünlüdür.

IV. Bir başka tür olan "teleme" peyniri ise tezgâh üzerinde bekletilen ya da yükseğe asılan torbalardan süzülerek elde edilir ve geleneksel olarak hemen her bölgede tüketilir.

V. Burada, salamura yanında, depolarda olgunlaştırılmadan taze olarak tüketilen "ham" beyaz peynir de üretilir.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile V.

D) III. ile IV. E) IV. ile V.

50.

I. Bu nedenle o gün için taze olan bir yazı, ertesi gün bayatlar.

II. Güncele dayanır, yalnızca o günü ilgilendirir.

III. Gazetecilik gündelik bir iştir.

IV. Oysa zaman geçse de değişmeyen, olaylardaki ilişkiler, bağlantılardır.

V. İşte gazeteciğin asıl zor yanı da bu ilişki ve bağlantıları, tarihin hızla akıp giden sayfaları arasında yakalayıp işlemektir.

A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile III.

D) II. ile IV. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

51.

I. Yayıncılığın en büyük sorunu korsan kitaplar.

II. Bu sorun şuradan kaynaklanıyor: Yayıncılık zaten az ve zor para kazanılan bir alan.

III. Oysa çabucak hazırlanan kalitesiz korsan kitaplar, bu çabaların boşa gitmesine neden oluyor.

IV. Bu zorluk, yayıncılığın nitelikli üretim ve çok yoğun çaba gerektirmesinden doğuyor.

V. Son zamanlarda yaygınlaşması da korsanın, sektörümüz üzerindeki yıkıcı etkilerinin artmasına yol açıyor.

A) I. ile III. B) I. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

52.

I. Dil konusunda duyarlı olan herkes, son yıllarda yabancı dillerden dilimize geçen sözcüklerin, Türkçenin en önemli problemlerinden biri olduğunun farkındadır.

II. Çünkü belli ve dar bir çerçevede, belki entelektüel bir çevrede sıkışıp kalır, yaygınlaşmaz.

III. Neyse ki bunların kimileri, kullanım alanı sınırlı kaldığından büyük bir sorun yaratmaz.

IV. Ama kimileri o kadar çok yinelenir ki hiç gerekmediği hâlde günlük dile yerleşir.

V. Günümüzde kullanılan şu iki sözcük, bu yerleşmiş sözcüklere örnek olarak gösterilebilir: konsept ve trend.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

53.

I. Bir yönetmen olan Haneke de Avrupa orta sınıf ruhunun baca temizleyicisi.

II. Freud, psikanaliz için "baca temizliği", psikanalist içinse "baca temizleyicisi" benzetmesini kullanır.

III. Her filminde önce bu ruhun görünür yaldızlarını kazıyor, ardından da içindeki isi, kurumu bize doğru boşaltıyor.

IV. Her filmi, aslında insanın kötülükle ne kadar kötürüm edilmiş hâlde olduğunu gösteriyor.

V. Bu yanıyla eleştirisi, ahlak gibi görünenin ahlaksızlığını ortaya döken bir ahlakçılıkta takılıp kalıyor.

A) I. ile II. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) III. ile V.

54.

I. Dil ve düşünceyle ilgili kavramlarda ortaya çıkan terim kargaşası tek başına bir dil olayı hâlinde kalmış olsaydı belki üzerinde durulmaya değmez, denebilirdi.

II. Gerçekten de Batı Avrupa'da feodalite, burjuva, sanayi dönemi ve sonrası gibi birbirini izleyen bir sürecin bizim tarihimiz için de geçerli olduğuna inananlar, tarihimize yaklaşırken sadece yakıştırmadan ibaret yorum geliştirebilmektedir.

III. Batılı kavramlara göre düşünen veya düşündüğünü sananlar, kendi tarihimizi yorumlamaya giriştiklerinde ancak birtakım yakıştırmalarla yetinmek zorunda kalmaktadır.

IV. Kargaşanın boyutları derinlere uzanmakta, bugün aydın denilen kesimin kafası bu kavram kargaşasının meydana getirdiği bulanıklık içinde yüzmektedir.

V. Türkiye gibi terimler kargaşasının yaşandığı bir ülkede, konuların müzakeresinde karşılaşılan ilk güçlük bu noktada ortaya çıkmaktadır.

A) I. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

55.

I. Meksika'daki Chincua Tepesi'ndeki kelebekler, sıcak yaz ayları boyunca Kuzey Amerika'da kanat çırparken kış yaklaşınca Meksika'nın küçük bir bölgesinde toplanırlar.

II. Varış noktalarına ulaşan kelebekler ve onların kış aylarında dünyaya gelen bebekleri, neredeyse kıpırtısız bir hâlde baharın gelmesini beklerler.

III. Böylece eylül ayında kış bastırmadan güneye doğru birkaç ay sürecek toplu göç başlar.

IV. Bu göç, aslında, yalnızca gidişi veya yalnızca dönüşü olan bir yolculuktur.

V. Çünkü birkaç aylık ömürleri yollarda veya sığındıkları ormanlarda sona erer.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME ÇIKMIŞ SORULAR

1. - 57. sorularda, numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerektiğini bulunuz.

1.

I. Bu ucu bucağı görünmeyen beyaza ilk adımı atmak heyecan vericidir.

II. Ama beklentilerin tersine, sert bir tuz tabakası bekler bizi gölün zemininde.

III. Önce ihtiyatlı davranır insan, ilk adımda batacağını ya da kırılacakmış gibi duran zeminde kayıp düşeceğini düşünür.

IV. Tüm beyazlığın sadece tuzdan kaynaklandığını insan hemen kavrar.

V. Atılan adımlar düzelmiştir artık, yapılacak tek şey gölün üzerindeki yürüyüşün tadını çıkarmaktır.

A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

2.

I. İlk denizciler kıyıları izleyerek yolculuk yaptıklarından, haritaya gereksinim duymuyorlardı.

II. Yaklaşık 1275'te yapılan ve Piza'da bulunduğu için Piza Haritası olarak anılan bir başka harita da günümüze kadar korunabilmiş eski denizcilik haritalarından biridir.

III. 1270'te 8. Haçlı Seferi'ne katılan Fransa Kralı'na sunulan harita, bilinen ilk denizcilik haritasıdır.

IV. Manyetik pusulanın icadından sonra açık denizlere yolculuk yapma olanağı doğdu ve denizcilik haritaları yapılmaya başladı.

V. Bugün Paris'teki Ulusal Kütüphane'de bulunan Piza Haritası, koyun derisi üstüne elle yapılmıştır ve bütün Akdeniz'i gösterir.

A) I ile II B) II ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

3.

I. Osmanlılarda, cilt yapmaya kitabın ölçüsüne göre kapak iskeletinin hazırlanmasıyla başlanır.

II. Tıraşlanan deri, mukavva iskelete yapıştırılarak gölgede ve ılık ortamda kurumaya bırakılır.

III. Pirinç veya bakırdan yapılmış bezeme kalıpları kullanılarak bu mukavva iskelet oyulur.

IV. Daha sonra, cilde kaplanacak deri istenen inceliğe göre elle tıraşlanır.

V. Kapak iskeleti için malzeme olarak tahta ya da mukavva kullanılır.

A) I ile III B) II ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

4.

I. 14 Temmuz 1889'da altı yüze yakın askeriyle birlikte İstanbul'dan yola çıkan Ertuğrul Fırkateyni'yle birçok hediyenin yanı sıra II. Abdülhamid'in Japon İmparatoru'na armağanı olan mücevherli imtiyaz nişanı da Japonya'ya gönderildi.

II. 15 Eylül 1890 günü Yokohama Limanı'ndan ayrılan gemi üç gün sonra korkunç bir tayfuna yakalandı ve battı.

III. Osmanlı heyeti için resmi kabul törenleri yapıldı ve ziyafetler verildi.

IV. Aylar süren zorlu bir yolculuktan sonra 7 Haziran 1890 günü Yokohama Limanı'na demir atan Ertuğrul Fırkateyni'nin komutanı Osman Paşa, Padişah'ın hediyelerini İmparator'a sundu.

V. Kara haber önce Tokyo'ya, oradan da İstanbul'a ulaştı; iki ülke günlerce yas tuttu.

A) I ile II B) I ile III C) II ile III
D) II ile IV E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

5.

I. Genellikle erken kalkarım çünkü önümde çay içip gazete okuyabileceğim, yürüyüş yapabileceğim birkaç saatim olsun isterim.

II. Uzun, düzenli sokakları, bir örnek bloklarıyla insana Ankara'yı anımsatan Levent, bu saatlerde, Başkent'i ne kadar sevdiğimi ve özlediğimi de hep hatırlatır bana.

III. Bu birkaç saat, benim Levent'te olmayı, burada yaşamayı sevdiğim saatlerdir.

IV. Bir daha geri dönemeyecek yakınlarımın ve gençliğimin kentini bir an düşünür, yaklaşan hüznü hissederim.

V. Neyse ki, parkta bebek gezdiren, yürüyüş yapan genç kadınlar yanımdan geçer ve varlıklarıyla yaşamın ne kadar mucizevi olduğunu düşündürürler bana.

A) I ile II B) I ile III C) II ile III
D) II ile IV E) IV ile V

6.

I. İnsanların beslenme serüveninin orman bitkileri ve meyveleriyle başladığı sanılıyor.

II. İnsanlar bu tür bitki ve meyveleri, hayvanların yediklerini saptayarak buluyorlardı.

III. Avlayabildikleri hayvanları ise taştan yaptıkları kesici aletlerle parçalıyorlardı.

IV. Bu nedenle o döneme Yontma Taş Devri adı verilmiştir.

V. Kullanılan bu aletler daha sert taşlarla yontularak biçimlendirilmiş taş parçalarıydı.

A) I ile II B) I ile V C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

7.

I. Öte yandan belki de çocukta var olan ama kendilerinin fark edemediği bir yeteneği ortaya çıkaramadıklarını ya da yarının zorlu rekabet ortamında çocuklarını başkalarından ayıracak bir özelliği ona kazandıramadıklarını düşünüp endişeleniyorlar.

II. Bir yandan çocuklarının oyun oynamanın keyfini çıkarmasını istiyorlar.

III. Anne babaların, özellikle de kentli anne babaların kafası, çocuk yetiştirme konusunda bir hayli karışık.

IV. Bu endişelerini gidermek için çocukların her anını farklı kurslar, özel çalışma sistemleri, yabancı dil programları gibi pek çok etkinlikle dolduruyorlar.

V. Ne var ki çocukların zihinsel, bedensel ve psikolojik gelişimlerine katkı sağladığı sanılan bu aktiviteler de çocukların çocukluklarını yaşamasına engel oluyor.

A) I ile III B) I ile IV C) II ile V
D) III ile V E) IV ile V

8.

I. Hangi enstrümanı çalmayı öğreneceğim konusunda karar vermem gerekiyordu.

II. Ya keman çalacaktım ya piyano ya ud çalacaktım ya da akordeon.

III. Yıllar sonra her enstrümanı iyi çalabiliyordum, ama kimse tanımıyordu beni.

IV. Ama ben kararsız kalıp hepsini öğrenmek istedim.

V. Anladım ki bir alanda başarılı olmayı istemek bir seçim yapmak, ötekilerden vazgeçmekmiş.

A) I ile IV B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

PEGEM AKADEMİ

9.

I. Ne giyeceğimizi, ne dinleyeceğimizi, ne yiyeceğimizi, nasıl düşünürsek doğru olacağını, kısacası nasıl yaşayacağımızı ondan öğrenir olduk.

II. Artık yalnızca salonumuza değil, hemen tüm odalarımıza; yalnızca belli gün ve saatimize değil, neredeyse tüm saniyelerimize egemen olmaya başladı.

III. Sinema, tiyatro, eğlence yerleri, kitaplar, arkadaşlarımız, dostlarımız, hatta aile bireylerimiz şimdiye dek bu kadar ciddi bir rakiple karşılaşmamıştı.

IV. Televizyon son yıllarda artan bir hızla yaşamımızı etkisi altına aldı.

V. Böylece televizyon yalnızca zamanımızı almakla kalmadı, yaşamdaki tercihlerimizi önce etkilemeye sonra da belirlemeye başladı.

A) I ile II B) I ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

10.

I. İlk televizyon uzaktan kumandasını 1950 yılında "Zenith Radio Corporation" adlı bir şirket piyasaya sürdü.

II. "Lazy Bone" adı verilen bu kumanda, televizyonun kanallarını değiştirebiliyordu ancak kablosuz değildi.

III. Televizyon ekranının her bir köşesine yerleştirilen dört tane fotosel aracılığıyla kablodan kurtarılan bu kumanda, güneşli günlerde sorun yaratabiliyordu, çünkü güneş ışığı kanalların kendiliğinden değişmesine neden oluyordu.

IV. Mühendis Eugene Polley 1955 yılında ilk kablosuz uzaktan kumandayı yaptı.

V. Bu kumanda çok yer kaplayan bir kabloyla televizyona bağlıydı, bu da kabloya sık sık ayağı takılan tüketicinin hoşuna gitmiyordu.

A) I. ve IV. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

11.

I. Tarihte su altı dünyasının keşfinin, Büyük İskender'le başladığı bilinir.

II. Hava sorununun çözümü araçların daha derinlere inmesini sağlamış ancak bu kez de derinlere indikçe artan basınç, karşılaşılan yeni bir sorun olmuştur.

III. Deniz altına indirilen bir araca hava pompalama fikriyse ünlü İngiliz Astrofizikçi Edmond Halley'e aittir ve bu keşfin tarihi 1690'dır.

IV. Tarihi kayıtlar MÖ 4. yüzyılda Büyük İskender'in camdan bir kabin yaptırdığını ve su altına indiğini yazar, ama araçtaki oksijen sorunu nedeniyle dalış, çok sığ sularda ve kısa süreli olmuştur.

V. Bu sorun, küre biçimli denizaltı araçlarının bulunmasıyla çözülmüş ve küre üzerinde her noktada eşit dağılan basınç, daha derinlere inmenin yolunu açmıştır.

A) I. ve IV. B) II. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

12.

I. İnsanlar çok eski zamanlarda sayı saymayı öğrendilerse de hesap yapma ancak ticaretin başlamasıyla büyük önem kazandı.

II. Sayma ve hesaplama işlemlerinde parmaklar dışında kullanılan ilk yardımcı araçlar, birden ona kadar sayıları temsil eden küçük çakıl taşlarıydı.

III. Mezopotamyalılar, toprağı kazarak içine çakıl taşlarının konulabileceği bir dizi oluk açtılar ve çakıl taşlarını bu olukların birinden öbürüne aktararak basit hesaplar yapmaya başladılar.

IV. Bunu izleyen atılımlar ancak 17. yüzyılda logaritma cetveli, sürgülü hesap cetveli ve basit mekanik hesap makinesi gibi aygıtların bulunmasıyla gerçekleşti.

V. Daha sonra Çin'de ve Japonya'da, onlukları ve yüzlükleri simgeleyen boncuk sıralarından oluşan abaküs kullanıldı.

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

PEGEM AKADEMİ

13.

I. Günün birinde duydum ki benim şiirlerimi beğeniyor, üstelik dilinden düşürmüyormuş.

II. Çoğu zaman onun evinde gerçekleşen sohbetlerimizde edebiyat, özellikle de şiir üzerine konuşurduk.

III. Benim de bazıları dergilerde yayımlanmış birçok şiirim olmasına karşın, ona bunları hiç okumazdım.

IV. Çünkü bilirdim ki üstat kolay kolay beğenmez, üstelik beğenmediklerıyle alay ederdi.

V. Edebiyatımızın önemli isimlerinden olan bu şairle ara sıra görüşme olanağı bulurdum.

A) I. ve III. B) I. ve V. C) II. ve III.

D) II. ve IV. E) IV. ve V.

14.

I. İstanbul'un tarihi, yakın zamana kadar 3000 yıl öncesinden başlatılıyordu.

II. Çıkarılan otuzun üzerinde batık gemiyle dünyanın en büyük antik limanı sayılan Yenikapı kazı alanı, yakın zamanda yeni bir keşfe daha olanak verdi.

III. Bu projede istasyonlardan biri olarak düşünülen Yenikapı'daki kazılar sırasında bulunan antik liman kalıntıları, İstanbul'un tarihçesinin güncellenmesi gerektiğini ortaya koydu.

IV. Oysa boğazın iki yakasını denizin altından birbirine bağlaması planlanan Marmaray Projesi çalışmaları bu kanıyı değiştirdi.

V. Batık gemilerin kalıntıları arasında bulunan Neolitik Dönem'e ait iyi korunmuş iki kürek, şimdilik dünyanın en eski kürekleri olma özelliğini taşıyor.

A) I. ve III. B) II. ve IV. C) II. ve V.

D) III. ve V. E) IV. ve V.

15.

I. 1980 yılında çekilen *Tanrılar Çıldırmış Olmalı* adlı filmde konu edilen Afrika kabilesindeki insanların tıkırtıyı andıran seslerle dolu, heyecanlı konuşmaları, dünyanın dört bir yanındaki izleyicilere çok tuhaf, bir o kadar da yabancı gelir.

II. Küçük bir gruba özgü bu dille ilgili olarak yapılan birkaç araştırmada, en eski atalarımızın da iletişim kurmak için tıkırtıya benzeyen sesler çıkardığı sonucuna varıldı.

III. Bütün bu bilimsel araştırmaların sonuçlarına göre, bugünkü insanların ortak atalarının savanlarda yaşadığı ve tıkırtılı seslerle iletişim kurduğu akla yakın geliyor.

IV. Genetik veriler ise tıkırtılı konuşan toplulukların kökeninin, günümüzden 50.000 yıl önce yaşamış ortak bir ataya dayandığını ortaya koydu.

V. Dil bilim araştırmaları, çıkarılan bu seslerin, 10.000 yıldan da eski bir zamanda ortaya çıktığını gösteriyordu.

A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

16.

I. Ne var ki Princeton Üniversitesinden bir jeolog, dinozorların yeryüzüne çarpan bir gök taşı yüzünden yok olduğunu savunan popüler inanışı geçersiz kılacak nitelikte ve bu konudaki tartışmaları tekrar gündeme getiren, oldukça güçlü yeni kanıtlar ortaya koydu.

II. Bu gizemi çözmeye yönelik teoriler arasında gök taşı ve kuyruklu yıldız çarpması, yanardağ patlamaları, küresel iklim değişimi, deniz seviyesinin yükselmesi ve süpernova gibi seçenekler yer alıyordu.

III. İlk çağlarda yaşamış, günümüze fosilleri kalmış bir sürüngen olan dinozorların yok oluşuna neyin sebep olduğu hâlâ gizemini koruyor.

IV. Bu bilim insanı, ABD'nin, Meksika'nın ve Hindistan'ın birçok bölgesinde kaya oluşumlarını inceleyerek bu sürüngenlerin yok olmasını yalnızca gök taşı çarpmasına bağlamanın doğru olmadığı kanısına vardı.

V. Çünkü, farklı bölgelerde yapılan çalışmalar sonucunda bulunan bitki ve hayvan fosilleri, kitlesel yok oluşun, gök taşı çarpmasından hemen sonra değil, çok sonra gerçekleştiğini kanıtlıyor.

A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

17.

I. Yeşilçam'ı Yeşilçam yapan yönetmenler artık iyiden iyiye köşelerine çekildiler.

II. Kim bilir belki ilerlemiş yaşlarının değişen sinema ortamına pek uygun olmadığını düşünüyorlardır.

III. Bizlere armağan ettikleri o güzel filmlerin tadında...

IV. Ama gönül yine de onlardan emeklilik dönemlerini taçlandıracak birkaç film istiyor.

V. Ya da bunca yılın yorgunluğunu emeklilik döneminde atmaya çalışıyorlardır.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile V.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

18.

I. Binlerce yıl önce Doğu ve Güneydoğu Asya'dan Adriyatik'e kadar uzanan coğrafyada yapılan baharat ticareti, ekonomik sistemin temelini oluşturduğu gibi dünya siyasetine ve kültürlerine de yön verdi.

II. Birçok el değiştirerek Avrupa'ya ulaşan baharatlar pahalıya mal olsa da bunların ticareti oldukça yoğundu.

III. Bu baharatlardan biber, tarçın, zencefil, vanilya gibi bazıları, doğunun uç noktalarından uzun bir yolculukla Avrupa'ya taşınırdı.

IV. Çünkü aristokratlar arasında bol baharatlı ve aromalı yemekleri tüketmek modaydı ve baharatların önemli bir şifa kaynağı olduğuna inanılıyordu.

V. Türkler ise dalma baharatın bol yetiştiği bir coğrafyada yaşadı, dolayısıyla baharat, Türk mutfağının vazgeçilmezlerinden biri oldu.

A) II. ile III. B) II. ile V. C) III. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

19.

I. Avustralya'nın güneyinde bulunan bir elmasın yerkürenin derinlikleriyle ilgili önemli bilgiler sağlayacağı düşünülüyor.

II. Adelaide'ın 300 kilometre kuzeyinde Eurelia köyünün biraz dışında bulunan bu elmas, Adelaide Üniversitesinde elmas uzmanı olan Ralf Tappert'a gönderildi.

III. Bu kadar derinde içinde mineral barındıran elmasa bugüne kadar sadece Kanada ve Brezilya'da rastlanırken şimdi de böyle bir elmas Avustralya'da bulundu.

IV. Tappert ve ekibinin yaptığı araştırmada elmasın içinde ancak yer kabuğundan 670 kilometre derinlikte oluşabilen minerallere rastlandı.

V. Yer bilimciler böyle elmasların, yerkürenin alt katmanlarına dair birçok önemli bilgiyi barındıran örnekler olduğu için çok önemli olduğunu düşünüyor.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

20.

I. Havacılık tarihinde başarıyla uçan ilk uçağı Wright kardeşler yaptı.

II. Bu saptamadan sonra ürettikleri Flyer adlı ilk uçak 17 Aralık 1903 tarihinde ABD'nin North Carolina eyaletinde havalandı.

III. Wright kardeşler, planörlerle yaptıkları ön çalışmalar sırasında ortaya çıkan sorunları incelediler; başarılı bir uçuşun temel koşulunun denge olduğunu belirlediler.

IV. Flyer ile aynı gün dört uçuş yapan kardeşlerin en uzun uçuşları 59 saniye sürdü ve 26 metrelik bir uzaklığı aştı.

V. 1905 yılına gelindiğinde ise artık 38 dakika uçabiliyorlardı.

A) I. ile II. B) I. ile IV. C) II. ile III.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

21.

I. İnsanların doğasında olan bilme ve bileni destekleme eğilimi, kolay para kazanabilme isteğiyle birleşince bu programlara olan ilgi de artıyor.

II. İzleyiciler, bir konu hakkında görüşlerini belirtmeyi, bilgilerini sınamayı, eğlenceli zaman geçirmeyi de istiyor.

III. Dahası heyecanlanmak, sevinmek ve düş kurmak da onlar için öncelikli hâle geliyor.

IV. İşte televizyon yayıncılığının önemli türlerinden olan yarışma programlarının çıkış noktası bunlar oluyor.

V. Günümüzde neredeyse tüm "kültürel etkinliği" televizyonla sınırlı olan geniş izleyici kitlesi için yalnızca haberler, siyasi tartışmalar ya da çok çeşitli olmalarına karşın diziler yeterli olmuyor.

A) I. ile IV. B) I. ile V. C) II. ile III.
D) II. ile V. E) III. ile IV.

22.

I. İstanbul Silivrikapı'da, sur bedenleri arasında bulunan Bizans mezar odası yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya.

II. Bu mezar odası, surların restorasyonu sırasında, otuz yedinci kulenin güneyinde bulunmuş ve odanın MS 4. yüzyılda yapıldığı anlaşılmıştı.

III. Hatta hırsızlar, bir yıl içerisinde üç kez duvarı delerek iç mekânı kaplayan mermer kabartmaları çaldılar.

IV. Bulunduğu günden beri hırsızların ilgisini çeken bu oda pek çok kez yağmalandı.

V. Bu kabartmalar daha sonra ele geçirildi ve İstanbul Arkeoloji Müzesine teslim edildi.

A) I. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

23.

I. Araştırmacılar, lityum-iyon pillerin geliştirilmesinde, nanoteknolojiden yararlanmaya çalışıyorlar.

II. Bu çalışmalar, dizüstü bilgisayar ve cep telefonu gibi çeşitli elektronik cihazlarda kullanılan yeniden doldurulabilir lityum-iyon pillerin üretimi üzerinde yoğunlaşıyor.

III. Örneğin, yeni bulunan bir başka yöntemle, piller aynı ağırlıkta daha fazla enerji depolayabilecek ya da belirli bir miktarda enerji, daha hafif pillerle sağlanabilecek.

IV. Bunun yanında daha farklı ve kullanışlı piller üretmek için başka yöntemler de deneniyor.

V. Bu gelişmeler sonucunda, cep telefonu ve dizüstü bilgisayar gibi taşınabilir elektronik cihazların küçülebileceği düşünülüyor.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

24.

I. IV. Murat'ın biricik şehzadesi Mehmet adına yapılan şenlikteki kandillerin bolluğu ve güzelliği dillere destan olmuş, semtin bugün de kullanılmakta olan "Kandilli" adını almasını sağlamıştı.

II. Geceleri saray bahçelerinde yapılan bu şenliklerde sohbet edilir ve müzik dinlenir; toplantılara dönemin ünlü şairleri, bestekârları, sazendeleri ve hanendeleri de katılırdı.

III. Bunların yanı sıra kandiller ve çırağlarla ortam aydınlatılarak şenliğe görsel bir güzellik de eklenirdi.

IV. Görselliğin ön plana çıktığı bu şenliklerden biri, yıllar sonra İstanbul'un büyük bir semtinin adı olacak kadar görkemliydi.

V. Osmanlı Döneminde, kara ve deniz zaferleri ile padişah çocuklarının sünnet düğünleri ve evlenmeleri nedeniyle şenlikler düzenlenirdi.

A) I. ile V. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

25.

I. Herhangi bir seçim yaptığınızda, ilk olarak kendinize, "Yapacağım bu seçimin sonuçları ne olabilir?" sorusunu sorun.

II. Yok eğer "Hayır." ise yani bu seçim sizi ve çevrenizdekileri sıkıntıya sokacaksa ondan vazgeçin.

III. İkinci olarak da "Yapacaklarım bana ve çevremdekilere mutluluk getirecek mi?" diye sorun.

IV. Eğer bu soruya yanıtınız "Evet." ise seçiminizden dolayı içiniz rahat olsun.

V. Bunun yanılını size yüreğinizin sesi verecektir.

A) II. ile IV. B) II. ile V. C) III. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

26.

I. İnternet adını verdiğimiz iletişim ağı konusunda son yılların dikkat çeken gelişmesi, "sosyal iletişim ağları" adını verdiğimiz uygulamalar.

II. Bütün bunlara ek olarak söyleyebileceğimiz bir özelliği de anlık duygu ve düşüncelerimizi mesaj olarak paylaşacağımız küçük alanlara, resim ve videolarımızı paylaşacağımız minik panolara sahip olması.

III. Bir başka özelliği, arkadaş listemize eklediğimiz her kişinin, bize kendi arkadaş listesinden bir başka arkadaşımızı bulma ve yeni kişileri tanıma şansını vermesi.

IV. Bu sosyal iletişim ağlarının bir özelliği, temel kişisel bilgilerimizi ve hayatımızın belli dönemlerinde nerede olduğumuzu belirterek yıllardır görmediğimiz arkadaşlarımıza ulaşmamıza olanak sağlaması.

V. Bu tür uygulamaların sayısının artması sosyal medyanın gücüne güç katıyor.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

27.

I. Akvaryum balıkçılığı çok uzun zaman, yalnızca bir hobi olarak algılandı.

II. Artık akvaryumların doğal ortama daha çok benzemesi için suyu temizlemede motorlu su filtresi yerine midyeler kullanılıyor.

III. Sonra akvaryumların, doğanın bir parçasını canlandıran modeller olduğu bilincinin gelişmesiyle daha ciddi bir uğraş olarak görülmeye başlandı ve doğanın her ayrıntısının bu modellerde yaşatılması düşüncesi gündeme geldi.

IV. Çünkü balıklardan arta kalan veya sindirilmeyen yemlerle bazı mikroskobik canlılar, midyelerin başlıca besin maddesini oluşturuyor.

V. Böylece, midyeler beslenirken bir yandan da akvaryum suyunun temizlenmesine yardımcı oluyor.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.

D) III. ile IV. E) III. ile V.

28.

I. Sanat yapıtının pek çok işlevi vardır.

II. Bunlardan biri, sanatın, bilinçaltının dışa vurumu yani bir terapi aracı olmasıdır.

III. Tersini düşünmek çelişkili olur çünkü başkalarına bir şey anlatmak istemiyorsanız o zaman yaptıklarınızı kendinize saklamanız, çekmecenizde tutmanız gerekir.

IV. Yapıtını sergileyen, yayımlayan, bir başka deyişle başkalarına açan sanatçıda bir şeyler anlatma isteği var demektir.

V. Bir başka işlevi de başkalarıyla iletişim kurmak, onlara bir şeyler iletmektir.

A) II. ile IV. B) II. ile V. C) III. ile IV.

D) III. ile V. E) IV. ile V.

29.

I. Bilinen ölçütlerle ele alınırsa uzun olsun kısa olsun her öykünün bir giriş, bir gelişme, bir de sonuç bölümü oluyor.

II. Doğal olarak bu varsayım çizer ile izleyici arasında bir düşünce ve dil birliği gerektiriyor.

III. Yalnız karikatürde çizilen bu giriş, gelişme ve sonuç süreçinin can alıcı bir anıdır; ondan öncesinin bilindiği, sonrasının da anlaşılacağı varsayılır.

IV. Bu, tek karelik bir karikatür için de geçerlidir.

V. Bu da her ikisinin de ortak konuları, sorunları paylaşması ve anlatım aracı olarak kullanılan simgeleri tanımasıyla mümkün olabilir.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile IV.

D) III. ile IV. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

30.

I. Pek çok kişi sosyolojinin, yolunu kaybettiğini düşünüyor oysa 19. yy.da Auguste Comte'un ortaya attığı fikirlerden doğan bu bilimin tüm sosyal bilimlerin kaynağı olduğu düşünülmüştü.

II. Günümüzde sosyoloji çağdaş entelektüel kültürün kıyısına itildi.

III. Yakın geçmişte ise sosyoloji, ilerici bir tarih görüşüyle ilişkilendirilip modernitenin bilimi olarak tanıtılmıştı.

IV. Ünlü bir sosyolog son kitabında bu dışlanmaya karşı çıkıyor.

V. Sosyolojinin sosyal bilimler içinde hâlâ çok önemli bir yer tuttuğunu ispatlamaya çalışıyor.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) II. ile V. E) III. ile IV.

31.

I. 19. yy.ın, 1900 yılında değil Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı 1914'te sona erdiği söylenir.

II. Örneğin, bu arada ortaya çıkan Einstein'ı teorileri, dünya hakkındaki bilgilerimizin dayandığı ana ilkelere meydan okuyordu.

III. Sakin geçen bu yıllarda da bazı sesler işitiliyor ve bunlar Avrupa'daki eskiden kalma yönetici sınıfın ortadan kaldırılacağı ve yerleşik düşünce biçimlerinin bütünüyle değişeceği bir dönemin işaretini veriyordu.

IV. Belirtileri hissedilen bu değişim yalnızca sosyal ve politik alanlarda gerçekleşmiyordu.

V. 1914'e kadar olan dönemde, fırtına öncesi sessizlik egemendi.

A) I. ile II. B) II. ile V. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

32.

I. 2010 yılının Mart ayında Floransa'dayken sokak ressamlarının bulunduğu meydanda dolaşıyordum.

II. Bir ressamın masasının üzerindeki resimler dikkatimi çekmişti.

III. Milot'un, kariyeriyle ilgili olarak anlattıkları beni hem şaşırtmış hem de çok etkilemişti.

IV. Sonra sohbetimiz giderek koyulaştı.

V. Bu resimlerden beğendiklerimi seçerken ressamı Alfred Milot'la tanıştım.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

33.

I. Müzecilik anlayışı, 1990'lı yılların başından beri farklı bir kimlik kazanmaya başladı.

II. Bunun belki de en çarpıcı ilk örneklerinden biri, Rahmi M. Koç Müzesidir.

III. Bu değişimin Türkiye'deki yansımasını son yıllarda özel teşebbüsün, özellikle köklü aile holdinglerinin ülkemize kazandırdığı özel müzelerde görüyoruz.

IV. Burası hem mekânın diliyle hem de mekânda sergilenen objelerin nitelikleriyle farklı bir müze.

V. Bu farklılık, müzenin bir yandan endüstriyel gelişimin ve dönüşümün tarihine ışık tutmasından, bir yandan da eserlerin ilk oyuncak müzemiz, ilk modern sanat müzemiz gibi klasik müzecilik geleneğinden farklı bir anlayışla sergilenmesinden kaynaklanıyor.

A) I. ile V. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

34.

I. Hüseyin Rahmi Gürpınar, toplum için yazayım derken romanın sanatsal özelliklerine, tekniğine hiç özen göstermemiştir.

II. Bu durum onun başarısına gölge düşürmüş ve yapıtlarının "basit" olarak nitelendirilmesine yol açmıştır.

III. Ama tüm kusurlarına karşın Türk romanına İstanbul'daki günlük yaşamın canlılığını ve sıcaklığını getiren odur.

IV. Bunun sonucunda yapıtları bazı eleştirmenlerce küçümsenmiş ve hor görülmüştür.

V. Nitekim bu konuda Ahmet Hamdi Tanpınar, edebiyatımıza sokak onunla girmiştir, der.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

35.

I. İtalyan asıllı gezgin Marco Polo'yu neredeyse tüm dünya tanıyor.

II. İlkinden neredeyse 350 yıl sonra gerçekleşen bu yolculuğun sonunda yayımladıkları *Evliya Çelebi Yolunda* adlı kitap da aynı rotayı izlemek isteyenler için oldukça yararlı bir rehber niteliğinde.

III. Bu ve benzeri sorular, bir grup Osmanlı tarihçisine ilginç gelmiş.

IV. Bunun üzerine, atlarına atlayıp Evliya Çelebi'nin 1671'de çıktığı hac yolculuğunun bir bölümünü tekrarlamaya karar vermişler.

V. Peki 17. yüzyılda yaşamış Osmanlı gezgini aynı zamanda sosyolog, savaş muhabiri, tarihçi ve yazar Evliya Çelebi neden çok az kişi tarafından biliniyor?

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

36.

I. Güneşten korunmaya yönelik ürünler, ancak düzenli ve bilinçli bir şekilde kullanıldıklarında etkili oluyor.

II. Buna karşılık metabolizmaları bunların zararlı etkilerini uzaklaştırabilecek düzeyde olmuyor.

III. Bu ürünlerin içerdiği kimyasal maddelerin emilimi henüz altı ayını doldurmamış çocuklarda daha fazla oluyor.

IV. Bunun sonucunda da vücutlarında toksik etkiler görülebiliyor.

V. Bu nedenle uzmanlar küçük çocukları güneş ışınlarının etkili olduğu saatlerde dışarı çıkarmamayı ya da şapkalı ve giyinik olarak çıkarmayı daha doğru buluyorlar.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) III. ile V.

37.

I. Bilgisayar deyince pek çok kişinin gözünün önüne, iş yerinde veya evinde e-postalarını okuduğu, İnternet sayfalarında gezindiği, rapor hazırlamak için kullandığı ekran, klavye, fare ve işlem biriminden oluşan aygıtlar gelir.

II. Oysa çıplak gözle görmediğimiz hâlde hayatımızı kolaylaştıran bilgisayarlar da var.

III. Cüzdanımızdaki bu çipli kartların bazılarının sahip olduğu bilgi işlem gücü, aya ilk giden astronotların bile hayran kalacağı düzeydedir.

IV. Örneğin günlük hayatta sık sık kullandığımız ve "çipli kart" olarak adlandırılan kredi kartları, SİM kartlar, kimlik kartları ve bir kısım elektronik taşıt biletleri, şifreleme özellikleri gelişmiş birer gömülü bilgisayardır.

V. Bunlar, günlük hayatta karşılaştığımız değişik aletlerin içinde bulunan, o aleti yöneten "gömülü bilgisayarlar'dır.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

38.

I. Jeoarkeoloji, jeoloji ve arkeoloji alanlarındaki bulgu ve kayıtları değerlendirerek neden-sonuç ilişkilerinin kurulmasına yardımcı olan bir alt bilim dalıdır.

II. Bir arkeolog ise hangi katmanlarda ne tür kalıntıların bulunduğu bilgisini elde etmeye çalışır.

III. Örneğin bir jeoloğun üzerinde özellikle durduğu şey, tortulların zamanla alanda nasıl bir kronolojik sıraya göre biriktiği, bölgede ne tür jeomorfolojik olayların meydana geldiğidir.

IV. Jeoarkeolojik çalışmalarda jeologlar ve arkeologlar, araziyi farklı bakış açıları ve araştırma yöntemleriyle incelerler.

V. Bunların yanı sıra daha pek çok farklı alanda gerçekleştirilen araştırmalarla, incelenen yer katmanlarının jeolojik ve arkeolojik tarihi ortaya konmuş olur.

A) I. ile IV. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

39.

I. Bir dünya mirası olan Ayasofya'nın günümüze kadar gelebilmesini gerek Bizans gerek Osmanlı Dönemi'nde yapılan onarımlar ve eklemeler sağlamıştır.

II. Bunlar içinde Mimar Sinan'ın ve Sultan I. Mahmut'un yaptırdıklarından sonraki en önemli onarım Sultan Abdülmecit döneminde olmuştur.

III. Sultan Abdülmecit bu amaçla İtalyan asıllı İsviçreli kardeş mimarlar Gaspare ve Giuseppe Fossati'yi görevlendirdi.

IV. Projeleri sadece onarım değil yapı çevresinde yeni inşaatlar yapılmasını da içeriyordu.

V. Fossati Kardeşler, Ayasofya'nın tarihinde ilk kez kapsamlı bir proje hazırlayarak çalışmalarına başladılar.

A) I. ile V. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile IV E) IV. ile V.

40.

I. 21 Mart 2011'de Japonya'da meydana gelen tsunami, milyonlarca ton ağırlığında enkazın okyanusa taşınmasına neden oldu.

II. Yüzer enkaz o tarihten bu yana dalyanlar, nakliye hatları ve doğal yaşam alanlarından geçerek doğu yönünde ilerliyor.

III. Rüzgâr etkilerine daha büyük önem veren eski bir tahmin yöntemini tercih eden okyanus bilimi uzmanları ise suda yüzen araba lastiği, plastik oyuncak gibi nesnelerin bu yıl Kaliforniya'ya ulaşabileceğini söylüyor.

IV. Modele göre yüzer enkaz, facladan bir yıl sonra Midway Adaları'na, iki yıl sonra Hawaii'ye, üçüncü yılın sonunda ise Kuzey Amerika kıyılarına ulaşacak.

V. Bilim insanları enkazın nereye, ne zaman ulaşacağını anlamak için uydu verilerine dayanan bir okyanus akıntısı modeli kullanıyor.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV
D) III. ile V. E) IV. ile V.

41.

I. Türk müziğinde yürük karakterde bir oyun havasıdır longa.

II. Ancak Romanya'ya güneydoğudan yani Türklerden geldiği için kökeni bakımından Türk'tür.

III. Romen asıllı olarak bilinir.

IV. Geç Osmanlı Dönemi Türk bestekârları bu adla oyun havaları bestelemişlerdir.

V. Bilinen ilk longalarımızın 1880'den daha eski tarihli olmadıkları söylenebilir.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

42.

I. Trakya ormanlarının içinde, yöre halkından başka kimsenin pek bilmediği bir hazine var: Anastasios Suru veya halk arasındaki adıyla Uzun Duvar.

II. Bugünkü Silivri'nin yaklaşık üç kilometre batısındaki Karınca Burnu'ndan başlayan bu tarihî yapı Karadeniz kıyısına kadar 56 km boyunca uzanıyor.

III. Sur, adını aldığı Bizans İmparatoru Anastasios tarafından, şehir surlarının dışında kalan saray, kilise, manastır gibi yapıların korunması amacıyla yaptırılmış.

IV. Bu uzunluğuyla Anastasios Suru'nun Çin Seddi'nden sonra dünyanın en uzun ikinci suru olduğu söyleniyor.

V. Karacaköy'den Evcik Plajı'na giden asfalt yol boyunca bir kısmı görülebilen duvar, sonra yoldan ayrılıp ormana doğru yöneliyor ve gözden kayboluyor.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

43.

I. 1937'de St. Louis'de yaşayan parçalanmış bir ailenin yoksulluğa karşı verdiği hayatta kalma çabası anlatılır.

II. Tennessee Williams'ın yarı biyografik oyunu *Sırça Kümes*, büyük buhran döneminde Amerika'da geçer.

III. Oyunun hem kişilerinden biri hem de anlatıcısı olan Tom, onu yazar olmak için evden kaçmaya götüren süreçteki anılarını paylaşır bizlerle.

IV. Oyunun sonunda yazar olmuştur ama hâlâ evden ayrılma kararıyla yüzleşememiştir.

V. Kız kardeşinin anısı her an onu takip eder, "İyisi mi sen mumları bir an önce söndür, Laura." derken bile...

A) I. ile II. B) I. ile III C) II. ile IV.
D) III. ile IV. E) III. ile V.

PEGEM AKADEMİ

44.

I. Matematik bir bilim midir yoksa bir sanat dalı mı?

II. Onlara göre sezgi, gözlem gücü ve yaratıcılık isteyen matematik teoremlerinin estetik bir yönü vardır.

III. Birçok matematikçi kendini sanatçı olarak görür.

IV. Matematiğin diğer sanat dallarından en önemli farkıysa içerdiği kesinlik ve evrenselliktir.

V. İşte bu da matematiğin bilim yüzüdür.

A) I. ile III. B) I. ile IV. C) II. ile III.
D) II. ile IV. E) III. ile V.

45.

I. 1970'li yıllardan itibaren bilgisayarlarla ilgili olarak geliştirilen teknolojilerin, 1990'lı yıllarda insanlığın hizmetine sunulan İnternet'le buluşmasından sonra insanlık, matbaanın icadından bu yana hiç görülmediği kadar yoğun ekonomik ve sosyal değişiklikler yaşamaya başladı.

II. Bu değişikliklerle birlikte bir de bilgi patlamasıyla karşı karşıya kaldı.

III. Ardından da yerini, gittikçe artan bir hayal kırıklığına bıraktı.

IV. İlk önceleri hayli sevindiren, bilginin artması ve paylaşılmasıyla ilgili bu gelişme, zamanla bilgi yönetiminde ciddi sorunlara yol açtı.

V. Sonuç bugün ortada: Günümüzde üretilen bilgilerin çoğu, İnternet deryasında unutulmaya terk edildi.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) III. ile V.

46.

I. Ulaşımda yer şekillerinin rolü çok önemlidir.

II. Bu da demir yolu yapım giderlerinin artmasına, yapım süresinin uzamasına ve başka sorunlara neden olur.

III. Kara ulaşımında ise sarp ve eğimli arazilerde, yol güzergâhının düz bir hâle getirilmesi için yer yer köprüler ve tüneller yapılması veya bazı yerlerin doldurularak düzeltilmesi zorunluluğu vardır.

IV. Bu arada demir yollarını da unutmamak gerek; demir yolu yapılacak yerlerde rayların mümkün olduğu kadar düz alanlara döşenmesi, maliyetin düşürülmesi bakımından gereklidir.

V. Örneğin, hava ulaşımında ekonomik uçuş yollarının ve havaalanı yapılacak yerlerin belirlenmesinde yer şekilleri göz önünde bulundurulur.

A) II. ile III. B) II. ile V. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

47.

I. Kimi yazarların anlattıkları, hele anlatacakları gerçeğin kesinliği konusundaki sarsılmaz inançlarını kıskanmamak elde değil.

II. Böyleleri kuramsal olarak da pratikte de gerçeklik sorununu çözmüşlerdir.

III. Kanıtlanacak görüşün özelliğine göre etkileyici bir biçimde sunmaktır artık bütün sorun.

IV. Bu noktaya geldikten sonra, yazmak alabildiğine kolaylaşır.

V. Artık bütün açıklığıyla karşılarında duran gerçeği; izdüşümü olan olaylarla, onların çözümleriyle ortaya koyabilirler.

A) I. ile II. B) I. ile IV. C) I. ile V.
D) II. ile III. E) III. ile V.

48.

I. Bitkilerin yaprakları birbirini izleyen iki aşamada gelişir.

II. Yapraktaki bu büyüme ve gelişme belirgin şekilde sürer ve yaprak gerçek büyüklüğüne ulaşır.

III. Önce tomurcuk şeklindeki yaprak belli belirsiz büyümeye başlar.

IV. Bundan sonra çok yavaş gerçekleşen ilk aşamada ana damarlar oluşur ve hızlı seyreden ikinci aşama başlamadan son hâlini alır.

V. Ara damarlar ise asıl olarak ikinci aşamada, ana damarların arasında oluşmaya başlar.

A) II. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

49.

I. Fizik, kimya gibi esas olarak deneye ve ölçüme dayalı bilim dallarına "katı bilimler" denirken psikoloji ve sosyoloji gibi ağırlıklı olarak istatistiğe dayalı bilim dallarına da yumuşak (soft) bilimler denir.

II. Doğa bilimleri, fizik ve yer bilimleri olmak üzere iki daldan oluşur.

III. Sosyal bilimler ise psikoloji, sosyoloji, ekonomi dallarını içine alır.

IV. Ayrıca her dal birçok alt dala ayrılmıştır.

V. Bilimler, doğadaki olguları araştıran "doğa bilimleri" ve insan davranışlarını, toplumları araştıran "sosyal bilimler" olarak iki ana bölüme ayrılır.

A) I. ile II. B) I. ile V. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

50.

I. Zaman kavramı, insan zihnini en fazla meşgul etmiş kavramlardan biri, belki de en önemlisidir.

II. "Zaman, daima dünyanın bir numaralı harikasıydı ve hep öyle kalacak." sözü, bu hayranlığın veciz bir ifadesidir.

III. Ancak bütün izah ve yorum çabalarına rağmen zaman kavramı, "tanımlanması en zor kavram" olarak kabul edilmiştir.

IV. Böyle bir niteliğe sahip olan zaman kavramı, öteden beri gizemli bir değer olarak görülmüş ve hayranlık uyandırmıştır.

V. Bu kavram sadece felsefenin değil, aynı zamanda matematik ile fiziğin, hatta bilimsel gelişmelere paralel olarak diğer birçok disiplinin gündeminde yer almış, her disiplinin kendi bakış açısından değerlendirilmiştir.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) II. ile V. E) III. ile V.

51.

I. Büyük şehirlerde yaz aylarında sıcak, puslu ve tozlu hava yakın bir gelecekte olağan hâle gelecek.

II. Bu bilgi Max Planck Enstitüsü Kimya Bölümünden Dr. Andrea Pozzer ve Anne Reuter'in yaptığı araştırmaya dayanılarak veriliyor.

III. Araştırmaya göre insan kaynaklı gaz salımları havanın kalitesini sanıldığından daha hızlı bozacak.

IV. Doğu Asya'da ise azot oksit, kükürt dioksit ve ince toz yoğunlaşması 2050'de günümüzdekinden üç kat daha fazla olacak.

V. Bunun sonucu olarak da özellikle Çin, Hindistan, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da hava kirliliğinde önemli bir artış görülecek.

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

52.

I. İstanbul, Osmanlı kültür ve mimarisi içinde önemli yer tutan birçok çeşme ve sebille doludur.

II. Bir yıkıntının altında kalmış, iki çirkin duvar arasına sıkışmış pek çok çeşme ve sebil...

III. Örneğin herkesin hayranlıkla süzdüğü III. Ahmet Çeşmesi bunlardan biridir.

IV. Ama çoğu kimsenin bilmediği çeşme ve sebiller de bulunmaktadır.

V. Bunların hemen hepsi birer sanat eseri olarak değerlendirilebilir.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

53.

I. Hangi amaçla olursa olsun insanların gerçekleştirdiği etkinlikler sonucunda ortaya çıkan, sağlığa veya çevreye zarar verme potansiyeli bulunan sıvı, katı veya sıvı katı birleşimi olan atıklara "tehlikeli atık" denilmektedir.

II. Tehlikeli atıklar, uygun biçimde işlenip zararsız hâle getirilmediği veya yok edilmediği sürece, çevre ve insan sağlığı açısından büyük sorunlara neden olabilmektedir.

III. Böylece, belediyelerin kapılardan "çöp" diye topladığı bu atıklar, doğru bir şekilde işlenerek hem kazanılmış bir değer olarak ekonomide yer almakta hem de insan ve çevre için tehlike olmaktan çıkmaktadır.

IV. Özellikle yerel yönetimler kendi bünyelerinde; bu atıkların toplanması, taşınması, işlenmesi ve geri kazanılması gibi işlemleri yöneten birimler oluşturmaktadır.

V. Gelişmiş ülkelerde bu atıkların ekonomiye kazandırılması için gerekli yasalar, yönetmelikler hazırlanmakta ve büyük yatırımlar yapılmaktadır.

A) I. ile II. B) I. ile IV. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

54.

I. Ciddi ve sürükleyici bir tartışma geleneğinden yoksun olduğumuzu söylemek gerekir.

II. En ağırbaşlı konularda bile tartışmalar, sonunda ya bilgiçlik taslamaya ya da seyirlik bir zekâ gösterisine dönüşmektedir.

III. Oysa atışmada, söz ve deyiş inceliğinde baskın çıkmanın belli kuralları vardır; kimin kime baskın çıkacağı, oyunun kurallarına bakılarak kestirilebilir.

IV. Bu da tartışmanın, genellikle bir okul münazarası veya bir atışma olarak algılanmasından kaynaklanır.

V. Tartışmada ise zıt düşünceleri karşılıklı savunarak doğruya ulaşmak esastır.

A) I. ile III. B) II. ile IV. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

55.

I. Bunun sonucu olarak da okuyucu açısından dış politikayla ilgili kitaplar okurken ortaya çıkan sıkılma hâli, yerini isteğe ve öğrenme hevesine bırakıyor.

II. Aksine; iktisat, sosyoloji, siyaset bilimi, felsefe gibi öteki disiplinlerden gerektiği ölçüde yararlanıp okuyucunun dış politikayı bir bütün olarak kavraması sağlanmaya çalışılıyor.

III. Bu çaba, yazarın kıvrak zekâsı, dinamik ve ritmik üslubuyla birleşiyor.

IV. Kitapta, sosyal bilimlerin bir disiplini olan uluslararası ilişkilerin dar patikalarında hapsolma söz konusu değil.

V. Çünkü okudukça tek tek olaylar birbiriyle ilişkileniyor ve okurun zihninde anlam kazanıyor.

A) I. ile III. B) I. ile IV. C) II. ile III.
D) II. ile V. E) III. ile V.

56.

I. Öyküde olsun romanda olsun, erkeklerin, kadın kahramanları anlatmaları doğal karşılanır.

II. Öyküler biraz daha duygusal anlatılsa "melodramatik", biraz abartılsa "komik" olabilirmiş.

III. "Savrulmalar" insanların, özellikle yalnız kalanların iç dünyalarına tutulmuş bir ayna.

IV. Öykülerde en önemli özellik içerik-biçim dengesi.

V. Kadınların erkekleri anlatmaları ise enderdir.

A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

57.

I. Aşkın ilk belirtileri geceleri uykusuzluk ve iştahsızlıktır.

II. Bir de bunların yanında aşırı canlılık varsa siz aşkın çemberine girmişsiniz demektir.

III. Aşk; duygulanım, dikkat, motivasyon ve hafıza ile ilgili beyin alanlarını da aktif hale getirir.

IV. Bu yüzden âşık olan kişi kendini daha mutlu hisseder.

V. Bu yapıların aktifleşmesi, stresin azalmasına neden olur.

A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAF OLUŞTURMA

Uzmanından Öneri Bu soru tipi paragrafla ilgili üst düzey kazanımlara yönelik soru tarzlarındandır.

- Bu tip soruların çözümünde, verilen cümleleri bir paragraf oluşturacak şekilde sıralamaya başlamadan önce tüm cümleler hızlıca okunmalı ve parçanın konusuna, ana düşüncesine karar verilmelidir.
- Daha sonra, konu ile ilgili en genel yargıya karar verilmelidir.
  - ✓ Bu genel yargı paragrafın giriş cümlesidir.
- Paragrafın giriş, gelişme ve sonuç cümlelerin özelliklerini bilmeniz bu tip soruların çözümünde fayda sağlayacaktır.

Örnek

I. Bu indirgeme ve ayrıştırma beşerî ilişkileri tanımlamada da yol gösterici olmuştur.
II. Adam Smith'in *Ulusların Zenginliği* adlı eserinde iş yönetimi ile ilgili önerilerinin insan yönetimine aktarılması da bunun bir örneğidir.
III. Daha çok el yordamıyla yürütülen, ağırlıklı olarak insanın fiziksel gücüne dayalı işler, 1770'li yıllarda önemli bir değişime uğramıştır.
IV. Smith, üretim sürecindeki işleri basite indirgemiş ve temel görevlere ayırmıştır.
V. Genelde yönetim, özelde ise insan yönetimi zamanla değişen bu içerikten önemli ölçüde etkilenmiştir.

IV. cümlede geçen "indirgemiş" ifadesine bağlı bir göndermedir.

V. cümlede sözü edilenlere örnektir.

Konuya göre parçanın en genel ifadesi, yani giriş cümlesidir.

II. cümlede sözü edilen durumun açıklamasıdır.

III. cümlede sözü edilen "değişim"e gönderme ifadesidir.

Öncelikle, verilen cümlelerin tamamını okumayı unutmayın.

Verilen cümlelerde "insanın fiziksel gücüne dayalı işlerin 1770'ten sonra değiştiğinden, Adam Smith'in buna katkılarından" söz edilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi bastan üçüncü olur? (KPSS)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap B

Verilen cümlelerin sıralanışı III - V - II - IV - I şeklindedir.

Unutmayalım ki giriş cümlesi,

- ✓ Anlatılacak konuyla ilgili ipuçları içerir.
- ✓ Anlatılacak konuyla ilgili genel nitelikli bir anlam taşır.
- ✓ Kendinden önceki yargıları çağrıştıracak "bu, bu yüzden, bunun gibi..." şeklindeki ifadeler içermez ve cümleler arası ilgi kurmaya yarayan "ama, fakat, lakin, ancak, halbuki, oysa, çünkü..." gibi bağlaçlarla başlamaz.

1 PARAGRAF OLUŞTURMA

1.

I. Barselona'dan sonra yapılan olimpiyatlarda bu yöntem, çeşitli nedenlerle etkin bir şekilde yaşama geçirilemedi.

II. Barcelona, olimpiyatlara ev sahipliği yaptığında kaynakların birçoğunu kentin alt yapısını düzenleme ve yenileme için kullanmıştı.

III. Ulaşım alt yapısında büyük değişiklikler yapan Çin, metro hatlarıyla ve kurulan park alanlarıyla daha yeşil bir başkente sahip oldu.

IV. Ancak son olimpiyatların yapıldığı Pekin'de olimpiyatlar kentin dönüştürülmesi için bir fırsat olarak kullanıldı.

V. Dolayısıyla olimpiyatların sadece döviz değil, birçok alanda şehre katkısı olduğu anlaşıldı.

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

I. Öykülerden uyarlanan televizyon filmleri, kuşkusuz, öykünün kitabından daha çok ilgi görmektedir.

II. Bu da bizim anlam üretmemizi sağlar.

III. Bu yüzden de filme çekilmiş öykünün, izleyici açısından sığ bir düzlemde kaldığını rahatça söyleyebiliriz.

IV. Oysa öyküyü okurken yazarın dile getirmeden geçtiklerini bilinç düzeylerimizle algılayabiliriz.

V. Ancak bu filmler metindeki iletinin niteliğini değiştirir ve okuma sırasında yaşadığımız bilinç dönüşümlerine olanak tanımaz.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

I. Terzi derken öyle koca koca atölyeler gelmesin aklınıza dikiş makinesi bile olmayan küçük bir odayı düşünün.

II. Bu kentler her sokağında bir seyyar satıcının, her sokağında bir terzi dükkânının bulunduğu kentlerdir.

III. Sokaklarının insan koktuğu kentleri bilir misiniz?

IV. İşte tüm bunlar o sokakların insan kokusuyla dolmasını sağlar.

V. Bir de top koşturan çocukları düşünürseniz ne demek istediğimi çok daha rahat anlayabilirsiniz.

Yukarıdaki parçada numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

I. Nitekim kendisi de bu sözün belki de en yakın örneklerinden biridir.

II. Onun için çalışmak ciddi manada günün büyük bir bölümünü ayırmak demekti.

III. Bir insan çalıştım demek için alnından terini akıtmalıdır görüşünü savunuyordu.

IV. Mesela makale yazmak konusunda o kadar istekliydi ki günde en az beş makale yazmadı mı kendini çalışmıyor gibi hissediyordu.

V. Bunların bir getirisi olarak da işlerinde hep ön planda olmuş, başarı peşinde koşuyordu.

Yukarıdaki parçada numaralı cümleler, anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV. E) V

PEGEM AKADEMİ

5.

I. Belli ki bir inanış gereği sahibiyle birlikte gömülmüştü toprağa.

II. Şimdiye kadar orak, saban, insan iskeleti bulunmuştu ama bir hayvan iskeletine ilk kez rastlanıyordu.

III. Yapılan kazılarda ilk defa bir hayvan iskeletine rastlandığı söylendi.

IV. Bu hayvan bir attı.

V. Gömenler öteki dünyada insanların bu dünyadaki varlıklarıyla birlikte dirileceklerine inanıyor olmalılar.

Yukarıdaki parçada numaralı cümlelerden anlamlı bir bütün oluşturulursa baştan üçüncü cümle hangisi olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

I. Bu nedenle de sanat eserleri hem yaratıcısı için hem de yorumlayıcısı için hakikatle karşılaşma aracıdır.

II. Yani kendi ruhumuzu tanımadan yüksek sanat eserlerini yorumlayamayız.

III. Yorum, önyargılarımız ve kişisel birikimlerimizden sıyrılmış olamaz.

IV. Bir sanat eserini yorumlarken sadece anlatmak istediğimiz bir fikrin göstereni olarak o eseri kullanmayız, aynı zamanda o yorumlama esnasında kendimizi de yorumlarız.

V. Bu bağlamda aslında sanat eseri yaratmak kadar sanat eseri yorumlamak da bir tür anlama gerektirir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

I. Bu işte mıh denilen çiviler kullanılır ve mıh çakılırken hayvanın etine kaçırılmamasına dikkat edilmelidir.

II. Bu yüzden hayvanların tırnaklarını uygun şekilde nallamak gerekir.

III. Nal, çeki ve koşu hayvanlarının tırnaklarının aşınmasını önlemek için ayaklarına geçirilen demir pençeye denir.

IV. Hayvanın önce tırnağı kesilip etrafı temizlenir, uygun büyüklükteki nal iyice kızdırılıp hayvanın ayağına tam olarak gelecek şekilde dövülür ve ardından dövülen nal soğumadan hayvanın tırnaklarına çakılır.

V. Aksi takdirde hayvanın canı yanacağı için hayvan yürümekte zorluk çeker, bu nedenle huzursuzlanıp çeşitli sorunlar çıkarabilir.

VI. At ve eşek cinsi hayvanların ayaklarının yerle teması tırnaklarıyla olduğu için tırnaklar çabuk aşınır.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) IV D) V E) VI

8.

I. RoomAlive yani "yaşayan oda" adını verdikleri bu sistem, 6 adet Kinect algılayıcıdan ve görüntüyü odanın duvarlarına yansıtabilen video projektörlerden oluşuyor, böylece odanızda oluşturduğu sanal gerçekliğin ortasında tüm hareketlerinizi takip ederek oyuna yansıtabiliyor.

II. Bilgisayarda veya konsolda oyun oynamayı seven herkesin bir noktada aklına şu soru gelmiştir:

III. Microsoft araştırmacıları da bu sorunun cevabını merak etmiş ve projeksiyon görüntüleri ile hareketlerinizi oyuna aktarabilen Kinect teknolojisini bir araya getiren bir sistem oluşturmaya karar vermişler.

IV. Sonuçta hikâyenin kahramanı olarak konumlandığınız, bütün odayı kapsayan bir oyun alanının parçası hâline geliyorsunuz.

V. Oyunları televizyonun veya bilgisayarın karşısına geçip oynamak yerine, tüm odayı oyunun bir parçası haline getirebilseydiniz acaba sonuç nasıl olurdu?

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

9.

I. Gidilen ülkelerde daha iyi bir çalışma ortamı ve hayat standartlarının yüksek olması beyin göçünün başlıca nedenleridir.

II. Ülkemizde de bu ve benzeri sebeplerden ötürü artış gösteren beyin göçüne karşı son yıllarda gerek resmî gerekse özel kurumlarca çeşitli önlemler alınmakta ve bu konuda çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

III. Özellikle gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere doğru yoğun olarak beyin goçu gerçekleşmektedir.

IV. İlgisizlik, anlaşılamama, etnik ve siyasi baskılar da beyin göçüne neden olmaktadır.

V. Mesleki açıdan eğitim almış ve çok iyi yetişmiş kalifiye eleman dediğimiz çalışanların çeşitli nedenlerden dolayı başka ülkelerde çalışmayı tercih etmelerine beyin göçü denir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

I. Hücre duvarının sentezini durdurmak, hücre zarının işlevini bozmak, protein sentezini ve nükleik asit sentezini engellemek gibi etki mekanizmaları olan antibiyotikler, milyonlarca insanın hayatını kurtardı.

II. Bu soruna yepyeni bir çözüm önerisi getirmeyi amaçlayan bilim adamları "Yeterli Çoğunluğu Algılama Engelleyiciler" adını verdikleri bir sistemle dirençli bakterilerin yayılmasını önlemeyi başarabileceklerini düşünüyorlar.

III. Fakat hızla artan bilinçsiz ve aşırı antibiyotik kullanımı, günümüzde antibiyotiklere dirençli bakterilerin ortaya çıkmasına neden oldu.

IV. Penisilinin keşfiyle 1928'de hayatımıza giren antibiyotikler, yıllar boyunca tıpta önemli bir yere sahip oldu.

V. Dirençli bakterilerin gittikçe yayılması ise sahip olduğumuz bütün antibiyotiklerin yakın bir gelecekte etkisiz kalması anlamına gelebilir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

I. Ancak aynalar için durum biraz daha farklıdır, karşısına koyulan cisim hangi renktevse ayna o renkte görünür.

II. Örneğin yeşil renkte bir yazı tahtası yeşil ışığı yansıtırken diğer dalga boylarındaki ışığı soğurur.

III. Bir cismin hangi renkte göründüğü cisimden yansıyan ışığın hangi dalga boyunda olduğuyla ilişkilidir.

IV. Çünkü aynalar yüzeylerine çarpan ışığı aynı şekilde yansıtır, yani aynaya çarpan ışığın gelme ve yansıma açısı aynıdır.

V. Işık bir cisimle etkileştiğinde cisim tarafından soğurulabilir ya da yansıtılabilir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12.

I. Bu kimyasal maddeler arasında formik asit (karıncalarda da bulunur), histamin, asetilkolin, serotonin bulunur.

II. Isırgan otu yıllardır çeşitli hastalıkların tedavisi için kullanılan bir bitkidir.

III. Sivri uçlu tüylerin yüzeyi camsı yapıdadır, hafifçe dokunulduğunda bile kırılırlar ve içlerindeki kimyasal maddeler deriye geçer.

IV. Isırgan otunun yapraklarında ve gövdesinde içi boş tüp şeklinde ince tüyler vardır ve bu tüyler, temas edildiğinde ciltte tahrişe neden olan kimyasal maddeler içerir.

V. Bu maddeler deride bölgesel olarak acıya, kızarıklığa, şişkinliğe, kaşıntı ve uyuşmaya neden olabilir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

13.

I. Organik tarım; gerek gübreleme işlemlerinde gerekse zararlıların denetiminde kimyasal gübreler ve ilaçlar yerine biyolojik yöntemlerden yararlanılan tarım sistemidir.

II. Çağdaş kimyasal tarım tekniklerini dışlayan organik tarım uygulamaları ilk olarak 1930'larda İngiliz tarım uzmanı Sir Albert Howard'in önderliğinde başlar.

III. Dünyadaki pek çok tarım bölgesinde uygulanan bu yöntemde hayvan gübresi, insan dışkısı, çöpler, saman ve bitkisel artıklar gibi çeşitli organik maddeler kullanılarak toprağın yapısı ve nem tutma yeteneği iyileştirilir, besleyiciliği artırılır.

IV. Howard, insanların yaşadıkları çevreden kaynaklanan organik atıkların toprağa katılarak yeniden bitki ve hayvanların beslenmesinde kullanılabileceğini ortaya koyar.

V. Bu sistemin savunucuları kimyasal gübrelerin ve zararlılara karşı kullanılan ilaçların insan sağlığında ve çevrede yol açtıkları zararlara ve ayrıca bunların verimli bir tarım için mutlaka gerekli olmadığına dikkat çekerler.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

I. İnsan ve öbür memelilerde yakındaki nesnelerin net görülmesi gerektiğinde göz merceğinin ön yüzünün dışbükeyliği artar, gözbebeği küçülür; aynı zamanda her iki gözyuvarı da içe doğru dönerek bakışın nesne üzerine yöneltilmesini sağlar.

II. Uzaktaki bir nesneye bakıldığında kirpiksi kas gevşer, kasın iç çapı artar, bağlar merceği iki uçtan çekerek ön yüzünün düzleşmesine yol açar.

III. Merceğin çevresini saran kılıf, halka biçimli kirpiksi kasa bağlarla tutunur.

IV. Bunun tersine, yakındaki cisimlere bakılınca bağlar gevşer, esnek yapılı mercek öne doğru bombeleşir.

V. Balıklarda odaklama, fotoğraf makinesinde mercek ile ışığa duyarlı film arasındaki mesafenin ayarlanması gibi, göz merceği ile ağtabaka arasındaki uzaklığın değişmesiyle gerçekleşir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>sonuncu</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15.

I. Denetçilerin bazıları kamu hizmetlerinin bütün alanlarında, bazılarıysa belli alanlarda (hastaneler, mahkemeler, hapishaneler vb.) yetkilidir.

II. Denetçilerin, yurttaşların kolayca ulaşabildiği, tarafsız ve bağımsız kişiler olması bu mekanizmaya büyük değer kazandırmıştır.

III. Ombudsman; kamu görevlilerinin işlem ve davranışlarının yasalara uygun olup olmadığını araştırmaya ve uygunluğu sağlayıcı yolları önermeye yetkili denetçidir.

IV. Bu denetçiler parlamento, hükümet ya da devlet başkanı tarafından, bazı durumlarda da bunlar arasında iş birliğiyle seçilip atanır.

V. Geniş araştırma olanaklarından yararlanan denetçiler ulaştıkları sonuç ve çözüm yollarını idareye bildirir, ayrıca parlamentoya yıllık raporlar sunar; bazı ülkelerde yargı organına başvurma yetkileri de vardır.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan dördüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16.

I. Bu dönem belli bölgelerde farklılıklar gösterse de çoğunlukla bir hafta ya da on gün sürmektedir.

II. Pastırma yazı sonbahar mevsiminin bitimine yakın yaşanan güneşli ve nispeten sıcaklığın mevsim normallerinin üstünde seyrettiği günlere ya da döneme verilen isimdir.

III. Genellikle pastırma yazının yaşandığı günlerde yağış olmamakla birlikte gündüzler sıcak geçer ancak geceleri yine de serindir.

IV. Pastırma yazı denilen dönem genellikle ekim ayının sonlarında başlayıp kasım ayının ortalarında bitmektedir.

V. Hatta yükseltisi fazla olan bazı bölgelerde geceleri don olayı bile yaşanabilmektedir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

17.

I. 3D yazıcılar, teknolojinin el verdiği boyutlarda, yaratıcı fikirleri ve tasarımları hızlı bir şekilde gerçek modellere dönüştürüyor.

II. Son yıllarda çok hızlı bir gelişme gösteren 3D baskı teknolojisini artık duymayan kalmamıştır.

III. İnsan hücrelerinin kullanıldığı 3D biyoyazıcılar ile canlı doku ve organ üretimi.

IV. Günümüzde başta endüstriyel üretim olmak üzere birçok alanda yaygın olarak kullanılan bu teknoloji, tıp alanında çığır açan yeni bir gelişmeye de imza atıyor.

V. Hayal gücüne sınır tanımayan bu teknoloji, can alıcı bir noktada insanlığa hizmet etmeye devam edeceğe benziyor: Doku ve organ nakli ile hayat kurtarmak.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18.

I. Böyle olunca da kişinin normal yaşam fonksiyonlarını sağlıklı bir şekilde gerçekleştirmesi de zora girmiş oluyor.

II. Bu taşların fazla büyümeden vücuttan atılması hem hastanın ilerleyen zamanlarda hissedeceği rahatsızlığın hem de vücutta oluşabilecek risklerin azalması bakımından önemli.

III. Yani böbrek taşı yalnızca boşaltım sistemini değil aynı zamanda tüm sistemlere de dolaylı yollardan etki ediyor.

IV. Çünkü böbrek taşının büyük olması, taşın böbrek kanalları içinde sıkışmasına ve hastanın daha fazla acı çekmesine neden oluyor.

V. Böbrek taşları idrarda fazla miktarda kimyasal maddenin ve tuzun birikmesiyle oluşan sert kitleler olarak tanımlanır.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19.

I. Bu yüzden dış yüzeyi metal olan tüm elektrikli aletler için topraklı priz kullanılmalıdır.

II. Günümüzde en çok tercih edilen priz ise topraklı prizlerdir.

III. Çünkü olası bir elektrik kaçağında, elektrikli aletin dış yüzeyi metal olduğu için elektriği iletecektir.

IV. Her ev ve iş yerinde bulunan prizler, elektrikli cihazları çalıştırmak için kullanılan elektrik malzemesidir.

V. Topraklı prizler, normal prizlerden farklı olarak içerisinde bulunan ve mandal kıskacı adı verilen topraklama ünitesi sayesinde, elektrik kaçaklarını önlemek için kullanılır.

VI. Bunun önüne geçmek içinse prizden çıkan fazla elektriğin, elektrikli alete ulaşmadan önce toprağa iletilmesini sağlayan topraklı prizler kullanılır.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) IV D) V E) VI

20.

I. Yapısal kişilik kuramına göre kişilik, id, ego, süperego olmak üzere üç ana sistemin etkileşimi ile oluşmaktadır.

II. Ego ve süper ego kişiliğin temel sistemi olan id'den zaman içinde ayrılmakta, bu iki sistem bütün gücünü id'den almaktadır.

III. Freud'a göre id, içgüdüler gibi kalıtımla gelen bütün dürtü ve arzuları kapsamaktadır.

IV. Yine Freud'a göre, bu dürtülerden cinsellik ve saldırganlık dürtüleri daha baskındır ve insan davranışları üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

V. Çünkü bu iki dürtü insan yaşamını doğrudan veya dolaylı yollardan etkileyen en temel iki dürtüdür.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAF OLUŞTURMA
ÇÖZÜMLER

1. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - I - IV - III - V şeklindedir:

Barcelona, olimpiyatlara ev sahipliği yaptığında kaynakların birçoğunu kentin alt yapısını düzenleme ve yenileme için kullanmıştı. / Barselona'dan sonra yapılan olimpiyatlarda bu düşünce, çeşitli nedenlerle etkin bir şekilde yaşama geçirilemedi. / Ancak son olimpiyatların yapıldığı Pekin'de olimpiyatlar kentin dönüştürülmesi için bir fırsat olarak kullanıldı. / Ulaşım alt yapısında büyük değişiklikler yapan Çin, metro hatlarıyla ve kurulan park alanlarıyla daha yeşil bir başkente sahip oldu. / Dolayısıyla olimpiyatların sadece döviz değil, birçok alanda şehre katkısı olduğu anlaşıldı.

Cevap D

2. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - V - III - IV - II şeklindedir:

Öykülerden uyarlanan televizyon filmleri, kuşkusuz, öykünün kitabından daha çok ilgi görmektedir. / Ancak bu filmler metindeki iletinin niteliğini değiştirir ve okuma sırasında yaşadığımız bilinç dönüşümlerine olanak tanımaz. / Bu yüzden de filme çekilmiş öykünün, izleyici açısından sığ bir düzlemde kaldığını rahatça söyleyebiliriz. / Oysa öyküyü okurken yazarın dile getirmeden geçtiklerini bilinç düzeylerimizle algılayabiliriz. / Bu da bizim anlam üretmemizi sağlar.

Cevap C

3. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - II - I - IV - V şeklindedir:

Sokaklarının insan koktuğu kentleri bilir misiniz? / Bu kentler her sokağında bir seyyar satıcının, her sokağında bir terzi dükkânının bulunduğu kentlerdir. / Terzi derken öyle koca koca atölyeler gelmesin aklınıza dikiş makinesi bile olmayan küçük bir odayı düşünün. / İşte tüm bunlar o sokakların insan kokusuyla dolmasını sağlar. / Bir de top koşturan çocukları düşünürseniz ne demek istediğimi çok daha rahat anlayabilirsiniz.

Cevap A

4. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - I - II - IV - V şeklindedir:

Bir insan çalıştım demek için alnından terini akıtmalıdır görüşünü savunuyordu. / Nitekim kendisi de bu sözün belki de en yakın örneklerinden biridir. / Onun için çalışmak ciddi manada günün büyük bir bölümünü ayırmak demekti. / Mesela makale yazmak konusunda o kadar istekliydi ki günde en az beş makale yazmadı mı kendini çalışmıyor gibi hissediyordu. / Bunların bir getirisi olarak da işlerinde hep ön planda olmuş, başarı peşinde koşuyordu.

Cevap D

5. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - II - IV - I - V şeklindedir:

Yapılan kazılarda ilk defa bir hayvan iskeletine rastlandığı söylendi. / Şimdiye kadar orak, saban, insan iskeleti bulunmuştu ama bir hayvan iskeletine ilk kez rastlanıyordu. / Bu hayvan bir attı. / Belli ki bir inanış gereği sahibiyle birlikte gömülmüştü toprağa. / Gömenler öteki dünyada insanların bu dünyadaki varlıklarıyla birlikte dirileceklerine inanıyor olmalılar.

Cevap D

6. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - III - II - V - I şeklindedir:

Bir sanat eserini yorumlarken sadece anlatmak istediğimiz bir fikrin göstereni olarak o eseri kullanmayız, aynı zamanda o yorumlama esnasında kendimizi de yorumlarız. / Yorum, önyargılarımız ve kişisel birikimlerimizden sıyrılmış olamaz. / Yani kendi ruhumuzu tanımadan yüksek sanat eserlerini yorumlayamayız. / Bu bağlamda aslında sanat eseri yaratmak kadar sanat eseri yorumlamak da bir tür arınma gerektirir. / Bu nedenle de sanat eserleri hem yaratıcısı için hem de yorumlayıcısı için hakikatle karşılaşma aracıdır.

Cevap B

7. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - VI - II - IV - I - V şeklindedir:

Nal, çeki ve koşu hayvanlarının tırnaklarının aşınmasını önlemek için ayaklarına geçirilen demir pençeye denir. / At ve eşek cinsi hayvanların ayaklarının yerle teması tırnaklarıyla olduğu için tırnaklar çabuk aşınır. / Bu yüzden hayvanların tırnaklarını uygun şekilde nallamak gerekir. / Hayvanın önce tırnağı kesilip etrafı temizlenir, uygun büyüklükteki nal iyice kızdırılıp hayvanın ayağına tam olarak gelecek şekilde dövülür ve ardından dövülen nal soğumadan hayvanın tırnaklarına çakılır. / Bu işte mıh denilen çiviler kullanılır ve mıh çakılırken hayvanın etine kaçırılmamasına dikkat edilmelidir. / Aksi takdirde hayvanın canı yanacağı için hayvan yürümekte zorluk çeker, bu nedenle huzursuzlanıp çeşitli sorunlar çıkarabilir.

Cevap B

8. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - V - III - I - IV şeklindedir:

Bilgisayarda veya konsolda oyun oynamayı seven herkesin bir noktada aklına şu soru gelmiştir: / Oyunları televizyonun veya bilgisayarın karşısına geçip oynamak yerine, tüm odayı oyunun bir parçası haline getirebilseydiniz acaba sonuç nasıl olurdu? / Microsoft araştırmacıları da bu sorunun cevabını merak etmiş ve projeksiyon görüntüleri ile hareketlerinizi oyuna aktarabilen Kinect teknolojisini bir araya getiren bir sistem oluşturmaya karar vermişler. / RoomAlive yani "yaşayan oda" adını verdikleri bu sistem, 6 adet Kinect algılayıcıdan ve görüntüyü odanın duvarlarına yansıtabilen video projektörlerden oluşuyor, böylece odanızda oluşturduğu sanal gerçekliğin ortasında tüm hareketlerinizi takip ederek oyuna yansıtabiliyor. / Sonuçta hikâyenin kahramanı olarak konumlandığınız, bütün odayı kapsayan bir oyun alanının parçası haline geliyorsunuz.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

9. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması V - III - I - IV - II şeklindedir:

Mesleki açıdan eğitim almış ve çok iyi yetişmiş kalifiye eleman dediğimiz çalışanların çeşitli nedenlerden dolayı başka ülkelerde çalışmayı tercih etmelerine beyin göçü denir. / Özellikle gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere doğru yoğun olarak beyin göçü gerçekleşmektedir. / Gidilen ülkelerde daha iyi bir çalışma ortamı ve hayat standartlarının yüksek olması beyin göçünün başlıca nedenleridir. / İlgisizlik, anlaşılamama, etnik ve siyasi baskılar da beyin göçüne neden olmaktadır. / Ülkemizde de bu ve benzeri sebeplerden ötürü artış gösteren beyin göçüne karşı son yıllarda gerek resmi gerekse özel kurumlarca çeşitli önlemler alınmakta ve bu konuda çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Cevap D

10. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - I - III - V - II şeklindedir:

Penisilinin keşfiyle 1928'de hayatımıza giren antibiyotikler, yıllar boyunca tıpta önemli bir yere sahip oldu. / Hücre duvarının sentezini durdurmak, hücre zarının işlevini bozmak, protein sentezini ve nükleik asit sentezini engellemek gibi etki mekanizmaları olan antibiyotikler, milyonlarca insanın hayatını kurtardı. / Fakat hızla artan bilinçsiz ve aşırı antibiyotik kullanımı, günümüzde antibiyotiklere dirençli bakterilerin ortaya çıkmasına neden oldu. / Dirençli bakterilerin gittikçe yayılması ise sahip olduğumuz bütün antibiyotiklerin yakın bir gelecekte etkisiz kalması anlamına gelebilir. / Bu soruna yepyeni bir çözüm önerisi getirmeyi amaçlayan bilim adamları "Yeterli Çoğunluğu Algılama Engelleyiciler" adını verdikleri bir sistemle dirençli bakterilerin yayılmasını önlemeyi başarabileceklerini düşünüyorlar.

Cevap C

11. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - II - V - I - IV şeklindedir:

Bir cismin hangi renkte göründüğü cisimden yansıyan ışığın hangi dalga boyunda olduğuyla ilişkilidir. / Örneğin yeşil renkte bir yazı tahtası yeşil ışığı yansıtırken diğer dalga boylarındaki ışığı soğurur. / Eğer bir cisim yüzeyine çarpan bütün dalga boylarındaki ışığı yansıtıyorsa beyaz görünür. / Ancak aynalar için durum biraz daha farklıdır, karşısına koyulan cisim hangi renkteyse ayna o renkte görünür. / Çünkü aynalar yüzeylerine çarpan ışığı aynı şekilde yansıtır, yani aynaya çarpan ışığın gelme ve yansıma açısı aynıdır.

Cevap D

12. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - IV - I - III - V şeklindedir:

Isırgan otu yıllardır çeşitli hastalıkların tedavisi için kullanılan bir bitkidir. / Isırgan otunun yapraklarında ve gövdesinde içi boş tüp şeklinde ince tüyler vardır ve bu tüyler, temas edildiğinde ciltte tahrişe neden olan kimyasal maddeler içerir. / Bu kimyasal maddeler arasında formik asit (karıncalarda da bulunur), histamin, asetilkolin, serotonin bulunur. / Sivri uçlu tüylerin yüzeyi camsı yapıdadır, hafifçe dokunulduğunda bile kırılırlar ve içlerindeki kimyasal maddeler deriye geçer. / Bu maddeler deride bölgesel olarak acıya, kızarıklığa, şişkinliğe, kaşıntı ve uyuşmaya neden olabilir.

Cevap D

13. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - V - II - IV - III şeklindedir:

Organik tarım; gerek gübreleme işlemlerinde gerekse zararlıların denetiminde kimyasal gübreler ve ilaçlar yerine biyolojik yöntemlerden yararlanılan tarım sistemidir. / Bu sistemin savunucuları kimyasal gübrelerin ve zararlılara karşı kullanılan ilaçların insan sağlığında ve çevrede yol açtıkları zararlara ve ayrıca bunların verimli bir tarım için mutlaka gerekli olmadığına dikkat çekerler. / Çağdaş kimyasal tarım tekniklerini dışlayan organik tarım uygulamaları ilk olarak 1930'larda İngiliz tarım uzmanı Sir Albert Howard'in önderliğinde başlar. / Howard, insanların yaşadıkları çevreden kaynaklanan organik atıkların toprağa katılarak yeniden bitki ve hayvanların beslenmesinde kullanılabileceğini ortaya koyar. / Dünyadaki pek çok tarım bölgesinde uygulanan bu yöntemde hayvan gübresi, insan dışkısı, çöpler, saman ve bitkisel artıklar gibi çeşitli organik maddeler kullanılarak toprağın yapısı ve nem tutma yeteneği iyileştirilir, besleyiciliği artırılır.

Cevap B

14. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması V - I - III - II - IV şeklindedir:

Balıklarda odaklama, fotoğraf makinesinde mercek ile ışığa duyarlı film arasındaki mesafenin ayarlanması gibi, göz merceği ile ağtabaka arasındaki uzaklığın değişmesiyle gerçekleşir. / İnsan ve öbür memelilerde yakındaki nesnelerin net görülmesi gerektiğinde göz merceğinin ön yüzünün dışbükeyliği artar, gözbebeği küçülür; aynı zamanda her iki gözyuvarı da içe doğru dönerek bakışın nesne üzerine yöneltilmesini sağlar. / Merceğin çevresini saran kılıf, halka biçimli kirpiksi kasa bağlarla tutunur. / Uzaktaki bir nesneye bakıldığında kirpiksi kas gevşer, kasın iç çapı artar, bağlar merceği iki uçtan çekerek ön yüzünün düzleşmesine yol açar. / Bunun tersine, yakındaki cisimlere bakılınca bağlar gevşer, esnek yapılı mercek öne doğru bombeleşir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

15. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - IV - I - V - II şeklindedir:

Ombudsman; kamu görevlilerinin işlem ve davranışlarının yasalara uygun olup olmadığını araştırmaya ve uygunluğu sağlayıcı yolları önermeye yetkili denetçidir. / Bu denetçiler parlamento, hükümet ya da devlet başkanı tarafından, bazı durumlarda da bunlar arasında iş birliğiyle seçilip atanır. / Denetçilerin bazıları kamu hizmetlerinin bütün alanlarında, bazılarıysa belli alanlarda (hastaneler, mahkemeler, hapishaneler vb.) yetkilidir. / Geniş araştırma olanaklarından yararlanan denetçiler ulaştıkları sonuç ve çözüm yollarını idareye bildirir, ayrıca parlamentoya yıllık raporlar sunar; bazı ülkelerde yargı organına başvurma yetkileri de vardır. / Denetçilerin, yurttaşların kolayca ulaşabildiği, tarafsız ve bağımsız kişiler olması bu mekanizmaya büyük değer kazandırmıştır.

Cevap E

16. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - IV - I - III - V şeklindedir:

Pastırma yazı sonbahar mevsiminin bitimine yakın yaşanan güneşli ve nispeten sıcaklığın mevsim normallerinin üstünde seyrettiği günlere ya da döneme verilen isimdir. / Pastırma yazı denilen dönem genellikle ekim ayının sonlarında başlayıp kasım ayının ortalarında bitmektedir. / Bu dönem belli bölgelerde farklılıklar gösterse de çoğunlukla bir hafta ya da on gün sürmektedir. / Genellikle pastırma yazının yaşandığı günlerde yağış olmamakla birlikte gündüzler sıcak geçer ancak geceleri yine de serindir. / Hatta yükseltisi fazla olan bazı bölgelerde geceleri don olayı bile yaşanabilmektedir.

Cevap A

17. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - I - IV - III - V şeklindedir:

Son yıllarda çok hızlı bir gelişme gösteren 3D baskı teknolojisini artık duymayan kalmamıştır. / 3D yazıcılar, teknolojinin el verdiği boyutlarda, yaratıcı fikirleri ve tasarımları hızlı bir şekilde gerçek modellere dönüştürüyor. / Günümüzde başta endüstriyel üretim olmak üzere birçok alanda yaygın olarak kullanılan bu teknoloji, tıp alanında çığır açan yeni bir gelişmeye de imza atıyor. / İnsan hücrelerinin kullanıldığı 3D biyoyazıcılar ile canlı doku ve organ üretimi. / Hayal gücüne sınır tanımayan bu teknoloji, can alıcı bir noktada insanlığa hizmet etmeye devam edeceğe benziyor: Doku ve organ nakli ile hayat kurtarmak.

Cevap C

18. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması V - II - IV - I - III şeklindedir:

Böbrek taşları idrarda fazla miktarda kimyasal maddenin ve tuzun birikmesiyle oluşan sert kitleler olarak tanımlanır. / Bu taşların fazla büyümeden vücuttan atılması hem hastanın ilerleyen zamanlarda hissedeceği rahatsızlığın hem de vücutta oluşabilecek risklerin azalması bakımından önemli. / Çünkü böbrek taşının büyük olması, taşın böbrek kanalları içinde sıkışmasına ve hastanın daha fazla acı çekmesine neden oluyor. / Böyle olunca da kişinin normal yaşam fonksiyonlarını sağlıklı bir şekilde gerçekleştirmesi de zora girmiş oluyor. / Yani böbrek taşı yalnızca boşaltım sistemini değil aynı zamanda tüm sistemlere de dolaylı yollardan etki ediyor.

Cevap B

19. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - II - V - I - III - VI şeklindedir:

Her ev ve iş yerinde bulunan prizler, elektrikli cihazları çalıştırmak için kullanılan elektrik malzemesidir. / Günümüzde en çok tercih edilen priz ise topraklı prizlerdir. / Topraklı prizler, normal prizlerden farklı olarak içerisinde bulunan ve mandal kıskacı adı verilen topraklama ünitesi sayesinde, elektrik kaçaklarını önlemek için kullanılır. / Bu yüzden dış yüzeyi metal olan tüm elektrikli aletler için topraklı priz kullanılmalıdır. / Çünkü olası bir elektrik kaçağında, elektrikli aletin dış yüzeyi metal olduğu için elektriği iletecektir. / Bunun önüne geçmek içinse prizden çıkan fazla elektriğin, elektrikli alete ulaşmadan önce toprağa iletilmesini sağlayan topraklı prizler kullanılır.

Cevap A

20. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - II - III - IV - V şeklindedir:

Yapısal kişilik kuramına göre kişilik, id, ego, süperego olmak üzere üç ana sistemin etkileşimi ile oluşmaktadır. / Ego ve süper ego kişiliğin temel sistemi olan id'den zaman içinde ayrılmakta, bu iki sistem bütün gücünü id'den almaktadır. / Freud'a göre id, içgüdüler gibi kalıtımla gelen bütün dürtü ve arzuları kapsamaktadır. / Yine Freud'a göre, bu dürtülerden cinsellik ve saldırganlık dürtüleri daha baskındır ve insan davranışları üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. / Çünkü bu iki dürtü insan yaşamını doğrudan veya dolaylı yollardan etkileyen en temel iki dürtüdür.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAF OLUŞTURMA
ÇIKMIŞ SORULAR

1.

I. Seçtiğim bu yöntem nedeniyle öykülerim birtakım parçalardan oluşur.

II. Ama bu parçaların kimileri "eksiltilmiş"tir.

III. Öykülerimi yazarken giriş, gelişme, sonuç bölümlerini dikkate almam.

IV. Özellikle yapılmış bir eksiltmedir bu.

Yukarıdaki numaralanmış sözlerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) I - II - III - IV
B) I - III - IV - II
C) III - I - II - IV
D) III - IV - I - II
E) IV - I - II - III

2.

I. Bu kampanyalarda, aşı malzemelerinin hazırlanması ve taşınmasında görev aldım.

II. Örneğin üç yıl önceki "Ulusal Aşı Kampanyası"nda Sağlık Bakanlığı tarafından ödüllendirildim.

III. Bu çalışmalarımızda çok başarılı olduğumuzu söyleyebilirim.

IV. Bugüne kadar dokuz aşı kampanyasında görev aldım.

V. Bu sonucun ardından Sağlık Bakanlığı beni çeşitli illere aşı kampanyalarını organize etmek üzere gönderdi.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, baştan ikinci cümle hangisi olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

I. Rolümle ilgili bilgi almak üzere gitmeyi düşündüğüm karakola hırsızlık olayını haber verince polisler evime geldi.

II. Bu rolle ilgili bilgiler edinmeye çalışırken can sıkıcı bir tesadüf oldu ve evim soyuldu.

III. Onların söyledikleri benim için çok yararlı oldu.

IV. Bugüne kadar hiç oynamadığım hırsız rolünü nasıl yapacağımı bilmiyordum.

V. Onlardan öğrendiklerimle rolüm için ön hazırlıkları tamamladım.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, baştan üçüncü cümle hangisi olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

I. Kuruluş amacı, Osmanlı donanmasına yelken bezi ve halat üretmekti.

II. Ancak bir süre sonra Akdeniz ticarî ve askerî gemiciliği buharlı gemilerin egemenliğine girdi.

III. İplikhane-i Amire, 19. yüzyılın ilk yarısına damgasını vuran devlet merkezli sanayileşme politikasının ilk fabrikasıdır.

IV. Bu ani değişimin ardından 1830'ların başında bu fabrikada, devlete ait öteki tekstil fabrikalarının ihtiyacını karşılamak amacıyla iplik eğrilmeye başlandı.

V. Bu yüzden Osmanlının yelken ve halat ihtiyacı birdenbire azaldı.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

I. Çünkü bu dozu nasıl ayarlayacağımı düşünmeye başlarsam kendimi çok kısıtlanmış hissedeceğimi sanıyorum.

II. Eleştiride sadece ve sadece yapıt üzerinde durulmalıdır yani.

III. Ama yine de benim için bir sınır varsa bu, sanatçının özel yaşamı olmalıdır.

IV. Bir eleştirmen olarak eleştirinin bir dozu olması gerektiğini düşünmek, gerçekte ne kadar doğrudur bilmiyorum.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) I - III - IV - II
B) II - IV - III - I
C) III - II - I - IV
D) IV - I - III - II
E) IV - II - III - I

PEGEM AKADEMİ

6.

I. Telif hakkı sahipleriyle adil sözleşmeler yaparak onların telif haklarını güvenceye alıyoruz.

II. Telif haklarının güvenceye alınmasıyla da yayıncılığın doğru bir biçimde gelişmesine öncülük ettiğimizi düşünüyoruz.

III. Yayımladığımız yapıtların seçimine de içerik, tasarım ve baskısına da bütün çalışmalarımızda ayrı ayrı önem veriyoruz.

IV. Ayrıca biz; yayın piyasasına örnek olan, telif hakkı sahipleriyle örnek ilişkiler kuran bir kuruluşuz.

V. Yayınevi olarak baskıdan, kitapların okura ulaştırılmasına kadarki bütün aşamalarda, özenli bir tutumla çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7.

I. Bu yarışma sonunda isabetli ve hedefe yakın atışlarla en yüksek puanı alan düzeneğin sahibinin yarışmayı kazandığı açıklandı.

II. Şenlikte ortak ilgi alanları bilim ve buluş olan katılımcılardan, verilen bir problemi kendi buluşlarıyla çözmeleri isteniyor.

III. Son şenlikte ise katılımcılardan, bir Amerikan futbolu topunu beş metre uzaklıktaki çöp bidonunun içine, bir dakikalık süre içinde üç kez atabilecek bir düzenek hazırlamaları istendi.

IV. ABD'de her yıl eğlenme amacıyla yapılan buluş yarışmasıyla aynı biçim ve içerikte olan "Buluş Şenliği" ABD dışında sadece Türkiye'de düzenleniyor.

V. Önceki yarışmaların birinde, katılımcıların, belli sayıda tenis topunu bir paravanın arkasındaki hedefe isabet ettirecek bir mekanizma oluşturmaları gerekiyordu örneğin.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8.

I. Resimden anlamak, Leonardo'nun deyişiyle, zihinsel bir etkinliktir.

II. Böylesi bir doyum söz konusu değilse dokusal özellikler, renk uyumu... tüm bunlar anlamsız kalır.

III. Ben bu farkın bilincine Avrupa'daki pek çok müze ve sergiyi gezerek vardım.

IV. Yani bir resme "bakmak"la onu "görmek", "görmek"le o resmi "anlamak" arasında bir fark vardır.

V. Aslında bu bilince varmak, bunu duyumsamak olağanüstü bir mutluluktur, daha doğrusu doyuma ulaşmaktır.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9.

I. Amerikalı bilim insanları, uzaylıların yaşayabileceği en uygun gezegen ve uyduları belirlemek için farklı ölçütlere dayanan iki endeks geliştirdi.

II. "Dünya'ya Benzerlik Endeksi"nde gezegenler ve uydular büyüklük, yoğunluk ve ana yıldızdan uzaklık gibi özellikler bakımından birbirleriyle karşılaştırıldı.

III. Ayrıca karşılaştırılan bu gök cisimlerinde ana yıldızdan gelen ışık ya da gelgit çekimi gibi, organizmalara enerji verebilecek kaynaklar olup olmadığı sorularına da yanıt arandı.

IV. "Gezegen Yaşanabilirlik Endeksi"nde ise bunların yüzeyinin buzla mı yoksa taşla mı kaplı olduğu, atmosferi ya da manyetik alanının olup olmadığı gibi özellikler üzerinde durulduğu.

V. Birincisi "Dünya'ya Benzerlik Endeksi", ikincisi "Gezegen Yaşanabilirlik Endeksi".

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

PEGEM AKADEMİ

10.

I. Yol; gidilmesi istenen yere ulaşılmasını sağlayan en uygun, en kestirme gidiş geliş şerididir.

II. Ondan olacak ki, insan becerilmesi zor ve uzun zaman alacak işlerini anlatırken hep "dağ"a benzeterek anlatmıştır.

III. Dağ ise yeryüzünün; deniz suyu seviyesinden çok daha yüksekte kalan, eğimli, genellikle çok büyük taşlarla kaplı, çıkılması ve inilmesi zor yerlerine verilen addır.

IV. Bu amaçla sözlüklere bakıldığında dağla ilgili pek çok atasözü, deyim vb. birleşik sözcük görülecektir.

V. Eğer uygun bir yol yoksa buralarda yürüyerek ve buralardan geçerek bir yerlere ulaşmak çok zordur.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11.

I. Bu da, anlatılanlar arasındaki güçlü bağlantılar aracılığıyla sonuca ulaşmış olmak anlamına gelir.

II. Bu yürüyüşteki en yüksek dağ, kuşkusuz, kitabın sonudur.

III. Çünkü her şeyin bir araya geldiği en güzel manzara buradan görünmelidir.

IV. Kitap yazmak, vadilerden geçip dağları aştığın çok uzun bir yürüyüşe çıkmak gibidir.

V. Ama o noktaya gelene kadar çok uzun ve yorucu bir süreçten geçersin.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12.

I. Hatta uyarlamaların yaygınlaşmasıyla birlikte izleyicilerin seyrettikleri dizi ve filmlerden etkilenerek kitaplarını okuduklarını ve bunun da okuma oranını artırdığını düşünenler bile oldukça çok.

II. Okurlar arasında, özellikle televizyon uyarlamalarının popüler kültüre hizmet ettiği için kitabın ruhuna zarar verdiği kanısı yaygın.

III. Televizyon kanallarında pek çok roman uyarlamasıyla karşılaşmak, her hafta gösterime giren filmlerden en az birinin roman uyarlaması olduğunu fark etmek neredeyse alıştığımız bir durum hâline geldi.

IV. Ama uyarlamaların, heyecan verici olduğunu düşünenler de var.

V. Uyarlamaların, çoğu zaman hayal kırıklığı oluşturduğu ve senaristlerin kolaya kaçtıkları da yaygın görüşler arasında.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13.

I. Yapacağınız birkaç ufak uygulama ile teneke kutuyu tanıyamayacaksınız.

II. Tenekeyi dip kısmından matkapla delerek duvara sabitleyebileceğiniz gibi, saksı veya oyuncak kutusu olarak da kullanabilirsiniz.

III. Tenekeyi üst kenarından teneke makası ile kesin ve koli bandı kullanarak keskin kenarları koruma altına alın.

IV. Bu esnada yüzey ile folyo arasında hava boşluğu kalmamasına özen gösterin.

V. Elinizde büyükçe bir teneke varsa sakın atmayın.

VI. Daha sonra kutunun tüm yüzeylerini yapışkanlı folyo kullanarak kaplayın.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan beşinci olur?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Bu testler çözümlü hazırlanmıştır.

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAF OLUŞTURMA ÇIKMIŞ SORULAR

1.

I. Ama bu yazı, onu "yazar" yapmaya yetmeyebilir.

II. Çünkü yazarlığının ardında, onu yazar yapan nitelikleri kale gibi durmaktadır.

III. Buna karşılık, yazar olmayan biri, gün gelir çok hoş, etkileyici bir yazı döktürebilir.

IV. İyi bir yazar, gün gelir kötü bir yazı yazabilir.

V. Kötü yazısı onun yazarlık niteliğinin sorgulanmasını gerektirmez.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>üçüncü</u> cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

I. Koşuşturanlar içinde en telaşlı olansa birlik komutanıydı.

II. Bu nedenle karakoldaki bütün personel, sabahın çok erken saatlerinden başlayarak bir koşuşturma içine girmişti.

III. Kolordu komutanının o sabah sınır karakolunu denetlemeye geleceği haberi alınmıştı.

IV. Birlik kısa sürede denetime hazır duruma getirildi.

V. Birlik komutanı bir yandan koğuştaki yataklara çekidüzen verdirirken bir yandan da erlerin kıyafetlerini kontrol ediyordu.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>dördüncü</u> cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

I. Orta Afrika'da yaşayan ve birbiriyle ilişkisi olmayan yedi şempanze topluluğu uzun zamandır gözlemleniyor.

II. Davranışların kuşaktan kuşağa aktarılmasındaki yolsa, genç şempanzelerin yetişkinleri taklit ederek davranışları öğrenmesi.

III. Bu gözlemlerden elde edilen bulgular derlenerek, şempanzelerin 39 farklı davranışını içeren bir katalog hazırlanmış.

IV. Gözlemler, ayrıca, şempanzelerin listelenen bu davranışları kuşaktan kuşağa aktardıklarını ortaya koymuş.

V. Katalogda taşla kabukları kırmaktan tutun, parazitlerini temizleme, yağmur dansı yapmaya kadar çeşitli davranışlar listeleniyor.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>ikinci</u> cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

I. Bu çakıllar ilk bakışta size fazla bir şey ifade etmeyebilir.

II. Suyla taşınırken yeterince yuvarlanmadığı için köşeli yapısını hâlâ korumaktadır.

III. Oysa biraz jeoloji bilgisine sahipseniz, onlar size başından neler geçtiğini çok rahat anlatabilir.

IV. Bir dere kenarında yürürken gözünüzü bir an olsun çiçeklerden, ağaçlardan ayırıp deredeki çakıllara bakın.

V. Örneğin, çakıl köşeliyse bu onun koptuğu kaya ile bulunduğunuz yer arasında fazla mesafe olmadığı anlamına gelir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>dördüncü</u> cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

5.

I. Eriyen camın kum zerreciklerini birbirine yapıştırmasıyla yüzyıllarca sağlam kalabilen, dayanıklı çiniler ortaya çıkardı.

II. Ünlü İznik çinileri topraktan değil kumdan yapılır, kumun dağılmasını önlemek için de cam kullanılırdı.

III. Çok sağlam yapılmış bir bina bile zamanla yıpranabilir, ama varsa, binanın çini bezemeleri sapasağlam kalır.

IV. Bu sağlamlık çininin yapımında kullanılan malzemeden ve yapılış yönteminden kaynaklanır.

V. Külçe olarak üretilen cam, pudra hâline getirilip kumla karıştırıldıktan sonra kalıplara basılır ve pişmek üzere fırına verilirdi.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

I. Sergilenen fotoğraflar, su altı yaşamının 24 saatini gösterecek biçimde 2260 fotoğraf arasından seçildi.

II. Su altı ortamının daha iyi algılanabilmesi için gündüz ve gece fotoğraflarının sergilendiği bölümlerde özel ışıklandırmalar yapıldı.

III. Dünya Su Altı Fotoğraf Şampiyonası'nda altın madalya kazanan su altı fotoğraf millî takımı, su altı yaşamına dikkat çekmek amacıyla "Denizde 24 Saat" projesini gerçekleştirdi.

IV. Seçilen bu fotoğraflar sayesinde, su altındaki yaşamın gündüz ve gece nasıl değiştiği belgelenmiş oldu.

V. Proje kapsamında Bodrum Küçük Resifi'nde yaşanan bir güne ait fotoğraflar sergilendi.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

6.

I. Yaylalarda yüksekliğin etkisiyle oksijen azaldığından vücudun oksijen gereksinimi artar.

II. Yeterli oksijen alabilmek için daha derin ve sık nefes alınır, kalp atışları hızlanır.

III. Böylece kaslar toplanır, beden çevikleşir; kişinin vücut direnci artar.

IV. Eskiden beri hasta ve zayıf kişiler güçlensin diye özellikle yaylaya çıkarılır.

V. Birkaç gün içinde sağlıklı nefes alıp vermenin etkisiyle alyuvar ve kılcal damar sayısı artar.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi son cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8

I. Birincisi metabolizma artıkları şeklinde ortaya çıkan maddelerden oluşan pigment renkleridir.

II. Kelebeklerde renk iki yolla oluşur.

III. İkincisi ışığın kırılma ve yansımasıyla ortaya çıkan yapısal renklerdir.

IV. Pigmentlerden kaynaklanan renkler ise kelebek etere yatırılarak kolayca belirlenebilir.

V. Yapısal renkler az ya da çok belirgin bir parıltı eşliğinde ortaya çıkar.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi son cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

I. Çünkü Anadolulu Helenler, Lidyalılardan daha önce, bir yüzyıl boyunca Karadeniz kıyısında kurdukları kentler ve Akdeniz kıyılarında sahip oldukları merkezlerle ticarete egemen durumdaydılar.

II. Ticarete egemen olmalarından dolayı, paranın icadının Anadolulu Helenlerle Lidyalıların ortak başarısı olması akla yakın gelmektedir.

III. Lidyalıların dünya tarihi bakımından çok önemli bir role sahip oldukları kabul edilir.

IV. Yine bu yazarlar, bir devlet tarafından basılan paranın alışveriş aracı olarak kullanılmasının daha çok Anadolulu Helenlerin becerisi olduğu düşüncesindedirler.

V. Nitekim Helen yazarlarına göre madenî sikkeleri icat edenler Lidyalılardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

I. Bu rehberlerin her birini, rehberlik yaptıkları yabancı dile ve bu dilin kültürüne hâkim, sunum yeteneği yüksek kişilerden seçerdim.

II. Biri bana gelip "Ülke turizmi konusunda en yetkili kişi olsaydınız ilk olarak ne yapardınız?" diye sorsa on dokuz yıllık profesyonel bir turist rehberi olarak nasıl cevap verirdim, diye düşündüm.

III. Ayrıca seçtiğim rehberlerle günler hatta haftalar boyunca beyin fırtınası yapar, bundan çıkacak sonuçlara da kesinlikle önem verirdim.

IV. Bu politika uyarınca, tanıtım için "yüz yüze iletişim" yöntemine uygun olarak yetişmiş, işini iyi yapan turist rehberlerini görevlendirirdim.

V. Sanıyorum, her şeyden önce kültür turizmi ağırlıklı bir politikayı benimseyeceğimi söylerdim.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

I. İlk olarak kraterin yaklaşık 200 metre derinliğe ve 800 metre genişliğe sahip olduğu tespit edildi.

II. Bu katmanlar, Mars'ta milyonlarca yıl öncesinde su bulunduğuna dair önemli bir ipucu olarak değerlendiriliyor.

III. NASA'nın 2004 yılında Mars'a yolladığı Opportunity robotu, Victoria Krateri'ni görüntülemeyi başardı.

IV. Bu boyutlarıyla Victoria Krateri, Mars'ın büyük kraterlerinden biri olma özelliğine sahip.

V. Ayrıca görüntülerde kraterin içerisinde, sarp duvarlardaki kaya katmanları da göze çarpıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12.

I. Sonraları, daha uzun süreli dalış yapabilmeyi sağlayan dalgıç çanlarının icat edildiği biliniyor, ama bu yöntem de dalgıçların daha derine ulaşmalarını sağlamadı.

II. İnsanlık için denizin altında neler olduğunu öğrenmek her zaman dayanılmaz bir tutku olmuş, bu tutku dalış tekniklerinin gelişiminde önemli rol oynamıştır.

III. Teknolojinin gelişmesiyle oksijen tüplerinin keşfi ise dalış dünyasında yeni bir çığır açtı.

IV. Mavi derinlikleri keşfetmek için ilk olarak nefes tutma yöntemi geliştirilmiş fakat bu yöntemle ancak sınırlı sürede ve belirli bir derinliğe dalış yapılabilmişti.

V. İnsanın bilinmeyeni keşfetme merakı, uygarlığın oluşumu için önemli bir itici güç ve denizler de bilinmeyen yönleriyle merak uyandırmış.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

13.

I. Bu disiplinlerin ortaya çıkmasından sonra, insanlık, bilgi birikimini sistemli olarak artırıp bilimleri ortaya çıkardı.

II. Daha sonraki aşamadıysa zeki olmayan ama programlandıkları işleri hızla ve hatasız yapabilen makineler üretti ve mekanik işleri robotlara, makinelere yaptırdı.

III. Tohumun büyümesi gözlenerek tarım, doğal barınma koşulları taklit edilerek inşaat ve diğer birçok disiplin ortaya çıktı.

IV. Şimdi de en az kendi kadar zeki ve kendinden çok daha hızlı makineler yapmanın yani yapay zekânın peşinde.

V. Medeniyet, insanın doğayı çeşitli yönleriyle taklit etmesi ve bunu geliştirmesi sonucunda ortaya çıktı.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14.

I. Bu nedenle sağlıksız beslenme sorununa dikkatleri çekmek için bir araya gelen ve kendilerine Slow Food yani "Yavaş Beslenme Hareketi" adını veren bir grup var.

II. Ayrıca sebze ve meyvelerin eski usullerle yetiştirilmesi, yemeklerin geleneksel yollarla pişirilmesi, yemeklerde yalnız doğal malzemelerin kullanılması yönünde çağrılarda bulunuyor.

III. Zamana karşı yarışanların, hayatın koşuşturması içinde yemek yemeye ayırabildikleri zaman çok kısıtlı; bu kişiler ayaküstü sağlıksız gıdalar tüketiyorlar.

IV. Böylelikle hem yemek yemenin gerçek tadına varılabileceğini hem de yanlış beslenmeden kaynaklanan hastalıkların önüne geçilebileceğini savunuyor.

V. Bu grup, öncelikle, sağlıklı beslenme düşüncesini yaymayı amaçlarken yerel tatların korunması ve yeni nesillere tanıtılarak yaşatılması gibi amaçlar da taşıyor.

Yukarıdaki sözler bir paragraf oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi sonuncu olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15.

I. Bu tutumuyla, özellikle Avrupa'yı yücelten anlatıları ve tarihsel kurguları bütünüyle reddediyor.

II. Bunlara ek olarak böyle geniş kapsamlı bir çalışmada objektiflikten ödün vermemiş olması da yazar için başlı başına bir övgü konusu oluyor.

III. İnsanlık tarihiyle ilgili bu serüveni, bugüne kadar sadece bilinenleri kronolojik olarak sıralayan tüm diğer dünya tarihi anlatıcılarından çok farklı bir yaklaşımla sergiliyor.

IV. Tarihçi Clive Ponting, ilk insandan başlayarak yirminci yüzyıla kadar, insanlık tarihinin çarpıcı serüvenine farklı bir açıdan bakıyor.

V. Bu anlatıcıların aksine hiçbir coğrafyaya ya da döneme iltimas geçmeden tarih boyunca dünyanın her yerinde bulunan insan topluluklarının hikâyesini eş zamanlı olarak anlatıyor.

Yukarıdaki sözler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16.

I. Görüntüsü ve tadıyla ilgili şimdilik bir bilgi bulunmayan yapay et acaba kalabalık dünyamızı doyurmak için bir çözüm olabilecek mi?

II. Bilim insanları bu konuda çoktan çalışmaya başladılar ve hayvanların kök hücrelerini kullanarak laboratuvar ortamında yapay et üretiliyor.

III. Kimileri öncelikli sorunun temiz su kaynaklarına erişim olduğunu kimileriyse küresel ısınma olduğunu savunuyor.

IV. Gittikçe artan dünya nüfusunun birçok sorunu da beraberinde getirdiği ortada.

V. Bence, üzerinde durulması gereken asıl sorun, dünyanın bu kadar nüfusu hangi noktaya kadar besleyebileceği.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi, baştan ikinci olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

PEGEM AKADEMİ

17.

I. Dünyanın herhangi bir yerinde Umberto Eco'yu romancı kimliğiyle tanımayan çok az insan vardır.

II. Hatta kişisel tarihinin büyük bölümüne romancı kimliği değil bilim insanı kimliği damgasını vurmuştur.

III. Bırakmış gibi yapıp diyorum çünkü kitabın sayfaları arasında dolaşmaya başladığımızda Eco'nun bilim insanı kimliğini asla elden bırakmadığını, romancılığının da bu kimliğinden doğduğunu açıkça görüyoruz.

IV. Eco, romancı kimliğinin yanında felsefeci, edebiyat eleştirmeni ve Orta Çağ uzmanı olarak da yetkin bir isimdir.

V. Eco, yeni kitabıyla ilgili bir konferansta "gerçek mesleğim" diye tanımladığı bilim insanlığını bir yana bırakmış gibi yapıp kendi roman anlayışını ele alıyor.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi, baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18.

I. Bu oluşumlardan biri de kumullardır ve bu kumullar çok sayıda endemik bitkinin yaşam alanıdır.

II. Ancak tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kıyı bölgelerde çok sayıda insan yaşaması kumulların zarar görmesine neden olmaktadır.

III. Ülkemizin coğrafi konumu, yaşanan farklı iklim tipleri, görülen farklı jeolojik yapılar ve oluşumlar; bitki, hayvan ve mantar türleri için çok çeşitli yaşam ortamları oluşturur.

IV. Örneğin soyları tehlikede olan deniz kaplumbağalarının ve çok sayıda su kuşunun yanında, çeşitli bitki türleri de yaşamakta-dır bu kumullarda.

V. Ayrıca kumullardaki kumun inşaatlarda kullanılması, aşırı otlatma ve yangınlar gibi diğer insan kaynaklı etkenler de kumul ekosistemlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19.

I. Ne var ki özellikle büyük şehirlerde, doğal yaşamdan kopuk olarak büyüyen çocuklar, hayvanlara ve dolayısıyla doğal yaşama karşı yabancılık ve hatta korku hissedebiliyor.

II. Çünkü hayvanlar onlar için diğer canlılara göre daha algılanabilir varlıklar.

III. İşte bu kitap; saldırgan davranışlar gösteren ve pasif tehlike arz eden hayvanların ne zaman ve hangi durumlarda tehlikeli olabileceği, bu tehlikelerden nasıl korunulabileceği gibi konularla ilgili bilgileri, rengârenk, zengin görsel malzemeler eşliğinde çocuklara sunuyor.

IV. Hayvanlar âlemi, küçük çocukların çevreleriyle ilişki kurmasını sağlayan önemli bir alan.

V. Bunu yenmelerine yardımcı olmanın yollarından biri de onlara, doğal yaşamı tanımalarını sağlayacak fırsatlar oluşturmak.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi sonuncu olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20.

I. Onlar atalarının, dedelerinin dilini bilmedikleri için, bizim için son derece kıymetli eserleri okumaktan mahrum kalıyorlar.

II. Kırk iki yıldır üniversitede hocalık yapıyorum.

III. Ve ne yazık ki üniversiteye gelen öğrencilerin kelime hazinesinin gittikçe fakirleştiğini görüyorum.

IV. Dolayısıyla kendi kültür değerlerine karşı yabancılaşıyorlar.

V. Sadece onlar değil Türkiye'de profesörler arasında bile kendi kültürel kaynaklarına ulaşabilenlerin sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Bu testler çözümlü hazırlanmıştır.

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAF OLUŞTURMA
ÇIKMIŞ SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - I - II - IV şeklindedir:

Öykülerimi yazarken giriş, gelişme, sonuç bölümlerini dikkate almam. / Seçtiğim bu yöntem nedeniyle öykülerim birtakım parçalardan oluşur. / Ama bu parçaların kimileri "eksiltilmiş"tir. / Özellikle yapılmış bir eksiltmedir bu.

Cevap C

2. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - I - III - II - V şeklindedir:

Bugüne kadar dokuz aşı kampanyasında görev aldım. / Bu kampanyalarda aşı malzemelerinin hazırlanması ve taşınmasında görev aldım. / Bu çalışmalarımızda çok başarılı olduğumuzu söyleyebilirim. / Örneğin üç yıl önceki "Ulusal Aşı Kampanyası"nda Sağlık Bakanlığı tarafından ödüllendirildik. / Bu sonucun ardından Sağlık Bakanlığı, beni çeşitli illere aşı kampanyaları organize etmek üzere görevlendirdi.

Cevap A

3. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - II - I - III - V şeklindedir:

Bugüne kadar hiç oynamadığım hırsız rolünü nasıl yapacağımı bilmiyordum. / Bu rolle ilgili bilgiler edinmeye çalışırken can sıkıcı bir tesadüf oldu ve evim soyuldu. / Rolümle ilgili bilgi almak üzere gitmeyi düşündüğüm karakola hırsızlık olayını haber verince polisler evime geldi. / Onların söyledikleri benim için çok yararlı oldu. / Onlardan öğrendiklerimle rolüm için ön hazırlıkları tamamladım.

Cevap A

4. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - I - II - V - IV şeklindedir:

İplikhane-i Amire, 19. yüzyılın ilk yarısına damgasını vuran devlet merkezli sanayileşme politikasının ilk fabrikasıdır. / Kuruluş amacı, Osmanlı donanmasına yelken bezi ve halat üretmekti. / Ancak bir süre sonra Akdeniz ticari ve askerî gemiciliği buharlı gemilerin egemenliğine girdi. / Bu yüzden Osmanlının yelken ve halat ihtiyacı birdenbire azaldı. / Bu ani değişimin ardından 1830'ların başında bu fabrikada, devlete ait öteki tekstil fabrikalarının ihtiyacını karşılamak amacıyla iplik eğirilmeye başlandı.

Cevap B

5. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - I - III - II şeklindedir:

Bir eleştirmen olarak eleştirinin bir dozu olması gerektiğini düşünmek, gerçekte ne kadar doğrudur bilmiyorum. / Çünkü bu dozu nasıl ayarlayacağımı düşünmeye başlarsam kendimi çok kısıtlanmış hissedeceğimi sanıyorum. / Ama yine de benim için bir sınır varsa bu, sanatçının özel yaşamı olmalıdır. / Eleştiride sadece ve sadece yapıt üzerinde durulmalıdır yani.

Cevap D

6. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması V - III - IV - I - II şeklindedir:

Yayınevi olarak baskıdan, kitapların okura ulaştırılmasına kadarki bütün aşamalarda, özenli bir tutumla çalışmalarımızı yürütüyoruz. / Yayımladığımız yapıtların seçimine de içerik, tasarım ve baskısına da bütün çalışmalarımızda ayrı ayrı önem veriyoruz. / Ayrıca biz; yayın piyasasına örnek olan, telif hakkı sahipleriyle örnek ilişkiler kuran bir kuruluşuz. / Telif hakkı sahipleriyle adil sözleşmeler yaparak onların telif haklarını güvenceye alıyoruz. / Telif haklarının güvenceye alınmasıyla da yayıncılığın doğru bir biçimde gelişmesine öncülük ettiğimizi düşünüyoruz.

Cevap A

7. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - II - V - III - I şeklindedir:

ABD'de her yıl eğlenme amacıyla yapılan buluş yarışmasıyla aynı biçim ve içerikte olan "Buluş Şenliği" ABD dışında sadece Türkiye'de düzenleniyor. / Şenlikte ortak ilgi alanları bilim ve buluş olan katılımcılardan, verilen bir problemi kendi buluşlarıyla çözmeleri isteniyor. / Önceki yarışmaların birinde, katılımcıların, belli sayıda tenis topunu bir paravanın arkasındaki hedefe isabet ettirecek bir mekanizma oluşturmaları gerekiyordu örneğin. / Son şenlikte ise katılımcılardan, bir Amerikan futbolu topunu beş metre uzaklıktaki çöp bidonunun içine, bir dakikalık süre içinde üç kez atabilecek bir düzenek hazırlamaları istendi. / Bu yarışma sonunda isabetli ve hedefe yakın atışlarla en yüksek puanı alan düzeneğin sahibinin yarışmayı kazandığı açıklandı.

Cevap E

8. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - IV - V - III - II şeklindedir:

Resimden anlamak, Leonardo'nun deyişiyle, zihinsel bir etkinliktir. / Yani bir resme "bakmak"la onu "görmek", "görmek"le o resmi "anlamak" arasında bir fark vardır. / Aslında bu bilince varmak, bunu duyumsamak olağanüstü bir mutluluktur, daha doğrusu doyuma ulaşmaktır. / Ben bu farkın bilincine Avrupa'daki pek çok müze ve sergiyi gezerek vardım. / Böylesi bir doyum söz konusu değilse dokusal özellikler, renk uyumu... tüm bunlar anlamsız kalır.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

9. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - V - II - IV - III şeklindedir:

Amerikalı bilim insanları, uzaylıların yaşayabileceği en uygun gezegen ve uyduları belirlemek için farklı ölçütlere dayanan iki endeks geliştirdi. / Birincisi "Dünya'ya Benzerlik Endeksi", ikincisi "Gezegen Yaşanabilirlik Endeksi". / "Dünya'ya Benzerlik Endeksi"nde gezegenler ve uydular büyüklük, yoğunluk ve ana yıldızdan uzaklık gibi özellikler bakımından birbirleriyle karşılaştırıldı. / "Gezegen Yaşanabilirlik Endeksi"nde ise bunların yüzeyinin buzla mı yoksa taşla mı kaplı olduğu, atmosferi ya da manyetik alanının olup olmadığı gibi özellikler üzerinde duruldu. / Ayrıca karşılaştırılan bu gök cisimlerinde ana yıldızdan gelen ışık ya da gelgit çekimi gibi, organizmalara enerji verebilecek kaynaklar olup olmadığı sorularına da yanıt arandı.

Cevap B

10. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - III - V - II - IV şeklindedir:

Yol; gidilmesi istenen yere ulaşılmasını sağlayan en uygun, en kestirme gidiş geliş şerididir. / Dağ ise yeryüzünün; deniz suyu seviyesinden çok daha yüksekte kalan, eğimli, genellikle çok büyük taşlarla kaplı, çıkılması ve inilmesi zor yerlerine verilen addır. / Eğer uygun bir yol yoksa buralarda yürüyerek ve buralardan geçerek bir yerlere ulaşmak çok zordur. / Ondan olacak ki, insan becerilmesi zor ve uzun zaman alacak işlerini anlatırken hep "dağ"a benzeterek anlatmıştır. / Bu amaçla sözlüklere bakıldığında dağla ilgili pek çok atasözü, deyim vb. birleşik sözcük görülecektir.

Cevap E

11. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - II - III - V - I şeklindedir:

Kitap yazmak, vadilerden geçip dağları aştığın çok uzun bir yürüyüşe çıkmak gibidir. / Bu yürüyüşteki en yüksek dağ, kuşkusuz, kitabın sonudur. / Çünkü her şeyin bir araya geldiği en güzel manzara buradan görünmelidir. / Ama o noktaya gelene kadar çok uzun ve yorucu bir süreçten geçersin. / Bu da, anlatılanlar arasındaki güçlü bağlantılar aracılığıyla sonuca ulaşmış olmak anlamına gelir.

Cevap B

12. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - II - V - IV - I şeklindedir:

Televizyon kanallarında pek çok roman uyarlamasıyla karşılaşmak, her hafta gösterime giren filmlerden en az birinin roman uyarlaması olduğunu fark etmek neredeyse alıştığımız bir durum hâline geldi. / Okurlar arasında, özellikle televizyon uyarlamalarının -popüler kültüre hizmet ettiği için kitabın ruhuna zarar verdiği kanısı yaygın. / Uyarlamaların, çoğu zaman hayal kırıklığı oluşturduğu ve senaristlerin kolaya kaçtıkları da yaygın görüşler arasında. / Ama uyarlamaların, heyecan verici olduğunu düşünenler de var. / Hatta uyarlamaların yaygınlaşmasıyla birlikte izleyicilerin seyrettikleri dizi ve filmlerden etkilenerek kitaplarını okuduklarını ve bunun da okuma oranını artırdığını düşünenler bile oldukça çok.

Cevap E

13. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması V - I - III - VI - IV - II şeklindedir:

Elinizde büyükçe bir teneke varsa sakın atmayın. / Yapacağınız birkaç ufak uygulama ile teneke kutuyu tanıyamayacaksınız. / Tenekeyi üst kenarından teneke makası ile kesin ve koli bandı kullanarak keskin kenarları koruma altına alın. / Daha sonra kutunun tüm yüzeylerini yapışkanlı folyo kullanarak kaplayın. / Bu esnada yüzey ile folyo arasında hava boşluğu kalmamasına özen gösterin. / Tenekeyi dip kısmından matkapla delerek duvara sabitleyebileceğiniz gibi, saksı veya oyuncak kutusu olarak da kullanabilirsiniz.

Cevap C

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAF OLUŞTURMA ÇIKMIŞ SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - V - II - III - I şeklindedir:

İyi bir yazar, gün gelir kötü bir yazı yazabilir. / Kötü yazısı onun yazarlık niteliğinin sorgulanmasını gerektirmez. / Çünkü yazarlığının ardında, onu yazar yapan nitelikleri kale gibi durmaktadır. / Buna karşılık, yazar olmayan biri, gün gelir çok hoş, etkileyici bir yazı döktürebilir. / Ama bu yazı, onu "yazar" yapmaya yetmeyebilir.

Cevap B

2. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - II - I - V - IV şeklindedir:

Kolordu komutanının o sabah sınır karakolunu denetlemeye geleceği haberi alınmıştı. / Bu nedenle karakoldaki bütün personel, sabahın çok erken saatlerinden başlayarak bir koşuşturma içine girmişti. / Koşuşturanlar içinde en telaşlı olansa birlik komutanıydı. / Birlik komutanı bir yandan koğuştaki yataklara çekidüzen verdirirken bir yandan da erlerin kıyafetlerini kontrol ediyordu. / Birlik kısa sürede denetime hazır duruma getirildi.

Cevap E

3. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - III - V - IV - II şeklindedir:

Orta Afrika'da yaşayan ve birbiriyle ilişkisi olmayan yedi şempanze topluluğu uzun zamandır gözlemleniyor. / Bu gözlemlerden elde edilen bulgular derlenerek, şempanzelerin 39 farklı davranışını içeren bir katalog hazırlanmış. / Katalogda taşla kabukları kırmaktan tutun, parazitlerini temizleme, yağmur dansı yapmaya kadar çeşitli davranışlar listeleniyor. / Gözlemler, ayrıca, şempanzelerin listelenen bu davranışları kuşaktan kuşağa aktardıklarını ortaya koymuş. / Davranışların kuşaktan kuşağa aktarılmasındaki yolsa, genç şempanzelerin yetişkinleri taklit ederek davranışları öğrenmesi.

Cevap C

4. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - I - III - V - II şeklindedir:

Bir dere kenarında yürürken gözünüzü bir an olsun çiçeklerden, ağaçlardan ayırıp deredeki çakıllara bakın. / Bu çakıllar ilk bakışta size fazla bir şey ifade etmeyebilir./ Oysa biraz jeoloji bilgisine sahipseniz, onlar size başından neler geçtiğini çok rahat anlatabilir. / Örneğin, çakıl köşeliyse bu onun koptuğu kaya ile bulunduğunuz yer arasında fazla mesafe olmadığı anlamına gelir. / Suyla taşınırken yeterince yuvarlanmadığı için köşeli yapısını hâlâ korumaktadır.

Cevap E

5. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - IV - II - V - I şeklindedir:

Çok sağlam yapılmış bir bina bile zamanla yıpranabilir, ama varsa, binanın çini bezemeleri sapasağlam kalır. / Bu sağlamlık çininin yapımında kullanılan malzemeden ve yapılış yönteminden kaynaklanır. / Ünlü İznik çinileri topraktan değil kumdan yapılır, kumun dağılmasını önlemek için de cam kullanılırdı. / Külçe olarak üretilen cam, pudra hâline getirilip kumla karıştırıldıktan sonra kalıplara basılır ve pişmek üzere fırına verilirdi. / Eriyen camın kum zerreciklerini birbirine yapıştırmasıyla yüzyıllarca sağlam kalabilen, dayanıklı çiniler ortaya çıkardı.

Cevap D

6. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması IV - I - II - V - III şeklindedir:

Eskiden beri hasta ve zayıf kişiler güçlensin diye özellikle yaylaya çıkarılır. / Yaylalarda yüksekliğin etkisiyle oksijen azaldığından vücudun oksijen gereksinimi artar. / Yeterli oksijen alabilmek için daha derin ve sık nefes alınır, kalp atışları hızlanır. / Birkaç gün içinde sağlıklı nefes alıp vermenin etkisiyle alyuvar ve kılcal damar sayısı artar. / Böylece kaslar toplanır, beden çevikleşir; kişinin vücut direnci artar.

Cevap C

7. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - V - I - IV - II şeklindedir:

Dünya Su Altı Fotoğraf Şampiyonası'nda altın madalya kazanan su altı fotoğraf milli takımı, su altı yaşamına dikkat çekmek amacıyla "Denizde 24 Saat" projesini gerçekleştirdi. / Proje kapsamında Bodrum Küçük Resifi'nde yaşanan bir güne ait fotoğraflar sergilendi. / Sergilenen fotoğraflar, su altı yaşamının 24 saatini gösterecek biçimde 2260 fotoğraf arasından seçildi. / Seçilen bu fotoğraflar sayesinde, su altındaki yaşamın gündüz ve gece nasıl değiştiği belgelenmiş oldu. / Su altı ortamının daha iyi algılanabilmesi için gündüz ve gece fotoğraflarının sergilendiği bölümlerde özel ışıklandırmalar yapıldı.

Cevap A

8. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması II - I - III - V - IV şeklindedir:

Kelebeklerde renk iki yolla oluşur. / Birincisi metabolizma artıkları şeklinde ortaya çıkan maddelerden oluşan pigment renkleridir. / İkincisi ışığın kırılma ve yansımasıyla ortaya çıkan yapısal renklerdir. / Yapısal renkler az ya da çok belirgin bir parıltı eşliğinde ortaya çıkar. / Pigmentlerden kaynaklanan renkler ise kelebek etere yatırılarak kolayca belirlenebilir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

6. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İnsan medeniyetinin çağlar boyu gelişimi, hastalık yapıcı mikropları ortaya çıkardı. (II) Mikroplarla savaşta, su ve sabun gibi basit önlemlerin uygulanmasını, daha sonra aşılama, antibiyotikler ve cerrahi aletlerin sterilizasyonu gibi insanı mikroplardan koruyan madde ve yöntemlerin keşfi ve geliştirilmesi izledi. (III) Ülkemizin pek çok yerinde, hatta İstanbul'un ortasında Romalılar ve Osmanlılar zamanında yapılan su kemerleri bulunur. (IV) Bu kemerler tarih boyunca Anadolu'da büyüyen yerleşim yerlerine temiz su temin etti, bu sayede insanlar daha büyük şehirlerde yaşama imkânına kavuştular. (V) Buna rağmen, bulaşıcı hastalıklara bağlı büyük salgınlar tarih boyunca devam etti. (VI) Bulaşıcı hastalıklarla savaşta büyük zaferler, 20. yüzyılın ikinci yarısında kazanıldı; aşılanma, antibiyotiklerin yaygın kullanılışı ve yiyeceklerin buzdolabında saklanması gibi önlemler sayesinde, pek çok bulaşıcı hastalığın önüne geçildi.

6. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde koşulun gerçekleşmesinin beklenen sonucu doğurmadığı anlamı vardır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Bu parçada aşağıdaki konulardan hangisine yönelik bir bilgi yoktur?**

A) Teknolojinin sağlık konusunda olumlu katkıları olduğu

B) Tarihin birçok döneminde bulaşıcı hastalıklar görüldüğü

C) Tarihî bazı yapıların hâlâ varlığını sürdürdüğü

D) Sağlık alanındaki gelişmelerin salgınları ortadan kaldırdığı

E) Suyun, şehirleşmeye katkısı olduğu

PEGEM AKADEMİ

9. - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Endüstriyel toplumda, toplum ile doğal çevresi arasındaki ilişkileri anlayabilmek için endüstriyel toplumların ortaya çıkış sürecini ve bu süreçteki tarihsel, toplumsal, siyasi ve ekonomik oluşumları izlemek ve irdelemek gerekmektedir. (II) Çünkü endüstriyel toplumda ortaya çıkan çevre sorunları ve bu sorunların sonucu ortaya çıkan çevre-toplum ilişkileri, söz konusu oluşumlar ile yakından ilgilidir. (III) Endüstrileşme, üç yüz yıl kadar önce Batı Avrupa'da ortaya çıkmış olan bir olgudur. (IV) İngiltere'de tekstil endüstrisinin keşfedilmesi gibi, bazı anahtar buluşlara dayanır. (V) Buhar makinesinin keşfi, elektrik enerjisi, hidroelektrik enerji ve petrolün enerji kaynağı olarak kullanımının da endüstrileşmeye önemli katkıları olmuştur. (VI) Bu yeni enerji kaynaklarının gelişmesi ve üretim teknolojilerindeki gelişmeler endüstriyel üretimin artmasına yol açmıştır. (VII) Yeni üretim teknolojilerinin icadı ve üretim artışı sonucu ortaya çıkan artı ürünün biriktirilmesi ve organizasyonunu sağlamak, daha merkezi, hiyerarşik ve karmaşık örgütlenmelerin oluşturulmasını gerekli kılmıştır. (VIII) Üretimin merkezileşmesi ve yeniden organizasyonu, insanların günlük yaşantılarını kökten değiştirmiştir.

9. **Bu parçada endüstri ile ilgili olarak;**

I. teknolojinin gelişmesini hızlandırdığı,

II. üretim artışının nasıl sağlandığı,

III. gelişmesini sağlayan etkenler,

IV. ne zaman ortaya çıktığı

bilgilerinden hangilerine yer verilmemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve IV E) III ve IV

10. **Bu parçadaki "anahtar buluşlar" sözü ile aşağıdakilerden hangisine gönderme yapılmaktadır?**

A) Belirli olanlarla sınırlı kalma

B) Ses getirme

C) İtici güç olma

D) Büyük zorluklar sonucu gerçekleşme

E) Herkes tarafından duyulma

11. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde koşul belirtilmiştir?**

A) I B) III C) V D) VI E) VIII

12. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Dr. Brand, acı hakkında incelemelerinden sonra "Acıya minnettar olmamız bile gerekir." demektedir. (II) Acıyı tecrübe etmek, algılama sistemimizi de çalıştıracağından faydalıdır; bedenin geri çekilmesi, dinlenmesi, yavaşlaması, metabolik hız ve azaltılmış aktivite gibi tepkiler organizmanın iyileşmesini hızlandıracaktır. (III) Fiziksel acı, bir bedene sahip olduğumuz duygusunu bize hatırlatarak bedenimizin tümünün farkına varmamızı sağlar. (IV) Cüzzam hastaları şöyle demektedir: "Tabii ki ellerimi ve ayaklarımı görebiliyorum, fakat bunlar sanki benim bir parçam değillermiş, sadece birer oyuncakmış gibi." (V) Ellerimizde ve ayaklarımızda acı duygusu kalktığında, bu parçalar sanki bedenimize ait değillermiş gibi gelmektedir. (VI) Aynı bu şekilde ıztıraplar insanları birbirleriyle bütünleştirir, belki de ıztıraplarımızın ardında yatan nihai anlam da budur. (VII) Diğer insanlarla paylaştığımız en temel unsur ve bizi tüm canlı varlıklar ile birleştiren faktör, acılarımız ve ıztıraplarımızdır. (VIII) Ümitsiz bir durumla karşılaştığımız, değiştirelemeyecek bir kederle yüz yüze geldiğimiz zaman bile hayatta bir anlam bulabileceğimizi asla unutmayalım. (IX) Gereksiz yere acı çekmeyi kimse istemez ancak acının kaçınılmaz olduğu durumlarda, cesurca acı çekmeyi kabul edersek hayat da son ana kadar bir anlama sahip olur ve acı, işkence olmaktan çıkarak anlamlı bir hâle gelir.

12. Bu parçada acıyla ilgili vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanı olgunlaştırdığı
B) Fiziksel yönünün ağır bastığı
C) Kişiyi uyararak koruduğu
D) Sosyal boyutları olduğu
E) Paylaşıldıkça azaldığı

13. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Öneri B) Tartışma C) Benzetme D) Tanık gösterme E) Kişileştirme

14. Bu parçadaki "sadece birer oyuncakmış gibiler" sözüyle aşağıdakilerden hangisi vurgulanmak istenmiştir?

A) Psikolojik olarak bireyi olumsuz etkilediği
B) Kişinin günlük hayatını engellediği
C) Organlar üzerindeki kontrolün kaybedildiği
D) Vücut direncinin azaldığı
E) İyileşme belirtileri görülmediği

15. Bu parçadaki numaralı cümlelerin bir durumun olası nedenine yer verilmiştir?

A) II B) IV C) V D) VI E) VIII

PEGEM AKADEMİ

16. - 17. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Edebiyatta eleştirinin yeri, kapsamı, çerçevesi gibi konularda yapılan tartışmalar izlendiğinde bunların belli bir konuda çıkmaza saplandığı fark edilebilir. O da eleştiri türünün inceleme türü ile olan ilişkisindendir. Her eleştirmenin bu konuda farklı bir görüşü olduğu anlaşılmaktadır. Eleştiri ile inceleme türleri arasındaki ilişki ya da çelişkinin ne olduğu, bunun nasıl kavramsallaştırılması gerektiği bir türlü netlik kazanamamaktadır. Bu noktada yaşanan belirsizlik daha derin bir sorunun, "eleştiri" sözcüğüne yüklediğimiz anlamın, türün belli bir anına saplanıp kalmış olmasının anlatımı olarak görülebilir. Eğer "eleştiri" sözcüğüne yüklenen anlam, yeterince kapsayıcı değilse, farkında olmadan ve istemeden türün gelişiminin önüne dikiliyor da olabilirsiniz. Eleştiri konusundaki tanım ve beklenti sorunu galiba şu noktada düğümleniyor. Türkiye'de "eleştiri" türü sadece bir inceleme türü gibi kabul ediliyor.

16. **Bu parçada eleştiri türüyle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Farklı toplumlarda farklı şekillerde ilgi gördüğü

B) Edebiyat kapsamında değerlendirilemeyeceği

C) Kapsam ve işlevinin tam olarak tanımlanamadığı

D) Yetkinlik gerektiren bir tür olduğu

E) Edebiyata geç girmiş bir tür olduğu

17. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Eleştirinin sanatın gelişimine katkısı olduğuna

B) Eleştiri konusunda farklı yaklaşımlar olduğuna

C) Eleştiri türünün gelişimi konusunda sıkıntılar olabileceğine

D) Eleştiri türüyle inceleme türünün ayrımının net olarak yapılmadığına

E) Eleştiri türünün düşünülenden daha kapsamlı bir tür olduğuna

PEGEM AKADEMİ

18. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Yabancı otlarla kimyasal mücadelede, üreticiler için etkili bir çözüm yolu olan, hem uygulaması kolay hem de sonuca kısa sürede ulaşılabildiği için kimyasallar tercih ediliyor. (II) Ancak son yıllarda toplumda artan çevre bilinci; organik tarım, sürdürebilir tarım ve ekolojik tarım gibi tarım sistemlerini gündeme getirdi. (III) Bu alternatif yöntemlerden birisi de bitkilerin kendilerinin salgıladıkları kimyasallardan yani "allelopatik" özelliklerinden yararlanmak. (IV) Ülkemizde allelopatiyle ilgili yapılan ve uygulamaya aktarılabilen çalışmalardan biri de Çukurova'da yapılan ve pamuğun çok önemli bir yabancı otu olan kanyaşın mücadelesinde Antep turpunun kullanılabileceğini ortaya koyan bir çalışma. (V) Bu çalışma sonucunda Çukurova'daki pamuk üreticilerinin bir kısmı, pamuktan önce tarlalarına Antep turpu ekip bu bitkiyi daha sonra toprağa karıştırmakta ve böylece tarlalarında kanyaş otunun çıkışını büyük oranda engellemekte.

18. **Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Zararlı otlarla mücadelede yüzde yüze yakın başarı elde edilemeyeceği

B) Kimyasal mücadeleyle alternatif doğal mücadele yollarına yönelmenin mümkün olduğu

C) Zararlı otlarla mücadelede kimyasalların belirli oranlarda kullanılması gerektiği

D) Kimyasal kullanımının uzmanların gözetiminde yapıldığında zararların önlenebileceği

E) Tüm yabani otların zararları olmadığı

19. **Bu parçaya dayanarak;**

I. tarımda kimyasal kullanımının daha ucuz olduğu,

II. çevreye olan duyarlılığın arttığı,

III. tarımda zararlı maddelerin kullanımınının azaltılmaya çalışıldığı,

IV. kimyasal kullanımının neden tercih edildiği

bilgilerinden hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) III ve IV

20. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir konunun işlem aşamalarından söz edilmiştir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

2 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Oyun insan hayatının hemen her evresinde var olan bir etkinlik olmakla birlikte özellikle hayatın ilk yıllarındaki temel yaşam deneyimleri ile ilişkilendirilir. ----. (II) Oyun özellikle hayatın ilk yıllarında çocuğun içinde yaşadığı dünyayı tanıması, sevgilerini, kıskançlıklarını, mutluluk ve kırıklıklarını, düşmanlıklarını, iç çatışmalarını, hayallerini, düşüncelerini ifade edebilmesi için en uygun dil olarak kabul edilmektedir. (III) Oyunla ilgili görüşlere tarihsel süreç içinde baktığımızda yaşanılan çağın özelliklerinin, oyunla ilgili görüşleri de önemli ölçüde değiştirdiği dikkati çekmektedir; Orta Çağ'da işle bütünleşmiş hem çocuklar hem de yetişkinler için beceri kazanmaya, rahatlamaya ve dünyayı tanımalarına yardımcı olan bir uğraş olarak kabul edilmiştir. (IV) 18. yüzyıldan itibaren ve özellikle 19. yüzyılda sosyal bilinç gelişmiş ve gelişimin önemli ve farklı bir dönemi olarak bakılmaya başlanmıştır. (V) Günümüzde ise endüstri ve teknoloji ile şehirleşmenin sonucu olarak oyun, çocukluk dönemini neredeyse tek başına temsil eden bir uğraş hâline gelmiştir. (VI) Bugün kırsal alanda yaşayan çocuk, hâlâ iş ve oyunu birlikte gerçekleştirse de artık -özellikle şehir yaşamında- geçmişte olduğu gibi çocukların çalışmaları beklenmemektedir. (VII) Hatta artık çocukların çalıştırılmamaları ile ilgili uluslararası sözleşmeler, bunu kabul eden ülkelerde konuya ilişkin yasal düzenlemeler de vardır. (VIII) Buradaki ortak görüş açısı, ileri teknoloji ve endüstriyel ürünlerin kullanıldığı çağdaş yaşam ortamında çocukların yeterli becerilere sahip olabilmelerinin ancak iyi bir eğitimle gerçekleşeceği fikridir.

1. Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Oyunun hedef kitlesi sadece çocuklar değildir.

B) Bu nedenle de oyun ve çocuk sözcükleri sık sık birlikte kullanılır.

C) Dolayısıyla oyunun bireysel gelişim üzerindeki etkileri olumlu yöndedir.

D) Özellikle okul öncesi dönemde oyun çok etkilidir.

E) Değişik oyunların değişik faydaları vardır.

2. Bu parçada oyunla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Her dönem ilgi gördüğüne

B) Üzerinde farklı görüşler olduğuna

C) Bazı dönemlerde çocuklarla sınırlı kalmadığına

D) Belirli kaynaklarda derlendiğine

E) Değişik işlemleri olduğuna

3. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisi kendinden önceki yargıyı pekiştirmektedir?

A) III B) V C) VI D) VII E) VIII

4. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Gerekçe belirtilmiştir.

B) Açıklayıcı anlatımla yazılmıştır.

C) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.

D) Yorumlara yer verilmiştir.

E) Öykülemeye yer verilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Çin uygarlığında bilimsel faaliyetin başlangıcı MÖ 2500'lere kadar götürülebilir. (II) Zaman zaman sınırları çok genişleyen zaman zaman ise sadece Sarı Irmak civarında ufak bir devlet şeklinde görülen Çin, ilk insan kalıntılarının bulunduğu yerlerden biridir. (III) Çin uygarlığı, kapalı bir kutu olarak nitelendirilmiştir ancak Türklerle ve Hintlilerle yakın ilişki içinde oldukları bilinmektedir. (IV) Bu etkileşim sonucunda Türklerin kullandıkları on iki hayvanlı Türk takvimini benimsemişlerdir. (V) Hint uygarlığından ise özellikle matematik konusunda etkilendikleri bilinmektedir. 12. yy.dan itibaren yapılan seyahatler sonucunda matbaa ve barut gibi teknik buluşlar, Avrupa'ya Çin'den götürülmüştür. (VI) Çin'de kullanılan sayı sistemi on tabanlıdır. (VII) Ayrıca, işlem yapmalarını kolaylaştıran, abaküs ve çarpım cetveli gibi bazı basit aletler de kullanmışlardır. (VIII) Diğer uygarlıklardan farklı olarak Çin'de geometri problemleri bile bu iki disiplinden yararlanılarak çözülmeye çalışılmıştır.

5. **Bu parçada Çin'le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?**

A) Kendilerine özgü yöntem ve araçlara sahip olduklarından

B) Kullandıkları bilimsel sistemlerin hâlâ geçerliliğini koruduğundan

C) Dışarıya çok açık bir toplum olmadığından

D) Etkilendikleri toplumlar olduğundan

E) Coğrafi olarak nerede yer aldığından

6. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?**

A) II B) III C) V D) VII E) VIII

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsanlığın geride bırakacağı atıklar arasında en dayanıklıları plastikler. Bu malzemeler, son 50 yıldır yaşamımızın her alanında kullanılıyor. O zamandan bu yana üretilen plastiğin neredeyse tamamı (yaklaşık 1 milyar ton) bozulmamış olarak duruyor. Plastik malzemeler, güneş ışınlarının içerdiği morötesi ışınım nedeniyle zamanla bozulabiliyor. Ancak bu onların temel bileşenleri olan karbon, hidrojen, oksijen ve azot gibi bileşenlere ayrılmalarına değil, küçük parçacıklara bölünmelerine neden oluyor. Plastikleri doğal yoldan yani bakterilerle yok etme çabaları henüz olumlu bir sonuç vermiş değil. Laboratuvar ortamında yapılan denemelerde, en iyi koşullarda bile bir parça plastiğin ayrışabilmesi için yüzlerce yıl geçmesi gerektiği görülüyor. Doğada bu çok daha yavaş bir şekilde gerçekleşiyor. Her ne kadar plastikler geri dönüştürülebilir olsalar da bu pek ekonomik olmuyor. 50 yıllık bir geçmiş, doğada doğal olarak bulunmayan bu tür malzemeleri ayrıştırabilecek bakterilerin evrimleşmesi için yeterli değil.

7. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?**

A) Yapay ürünlerin doğal yollarla yok olmasının zaman gerektirdiğinden

B) Kısa sürede üretilen ürünlerin aynı sürede yok edilemediğinden

C) Yapay ürünlerin doğal yollarla ortadan kalkabileceğinden

D) Yapay ürünlerin sağlık açısından zararları olduğundan

E) Yapay ürünlerin yeniden kullanımının yeni ürünlere oranla maliyetli olduğundan

8. **Bu parçaya göre plastiklerin yok olmamasının nedeni nedir?**

A) Dayanıklı malzemeden üretilmesi

B) Laboratuvar ortamında üretilmesi

C) Bileşenlerine ayrılmaması

D) Doğal malzemeler içermemesi

E) Atık toplama işlemlerinin yetersiz olması

PEGEM AKADEMİ

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Selçuklularda kent yaşamının gelişmesi ve ticaret yollarının güvenliği bilim, edebiyat ve felsefenin de ilerlemesine katkıda bulunmuştur. (II) İslam dünyasının fıkıh, kelam, tefsir ve hadisçi din bilginlerinin birçoğu bu dönemde yetişmiştir; bunlar arasında İran kökenli Gazali, Kuseyri gibi isimler sayılabilir. (III) Selçuklular bütün dinlere ve mezheplere karşı hoşgörülü olmalarına rağmen, bu dönemde mezhep çatışmaları yoğun olduğu için din felsefesi de buna paralel gitmiştir. (IV) Dönemin önemli düşünürlerinden fıkıh ve kelam bilgini İranlı Gazali'nin, şeriat ve tasavvufu uzlaştırarak şeriata özgü hükümleri mantığa dayandırmaya çalışması, felsefeye ve özellikle Yunan filozoflara karşı tutum takınması daha sonra İbn-i Rüşd gibi önemli filozoflar tarafından eleştirilmiştir. (V) Yine bu dönemde yaşayan İranlı ünlü matematikçi, düşünür ve şair Ömer Hayyam cebirsel denklemler ve geometri konularındaki buluşları sayesinde ünlenmiştir. (VI) Hayyam, aynı zamanda iki bölümlü dizelerden oluşan geleneksel İran şiir türü rubai ustasıdır. (VII) Şiirlerinde dünyaya şüpheci bakışı, özgürlüğü ve mutluluğu dile getirmesiyle Batı'da da ün salmıştır. (VIII) Dönemin belirleyici felsefesi tasavvuf felsefesidir; bu konuda elbette hemen Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli isimleri akla gelmektedir.

9. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?**

A) Açıklama
B) Örnekleme
C) Benzetme
D) Karşılaştırma
E) Öyküleme

10. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde gerekçe belirtilmemiştir?**

A) I B) III C) V D) VI E) VII

11. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Düşünce yardımıyla bir şeyleri kontrol edebilme fikri, başta bilim kurgu edebiyatı olmak üzere uzun zamandır insanların aklında yer eden bir konuydu. (II) Böyle bir fikrin gerçeğe dönüşmesiyle yapılabilecek şeyler de neredeyse hayal gücüyle sınırlı. (III) Bir göz kırpışıyla televizyon kanallarını değiştirmekten yattığınız yerden araç kullanmaya, robot protezleri gerçek birer uzuv gibi kullanmaktan düşüncelerinizi anında yazıya aktarmaya kadar bu işin gidebileceği yerlerin ucu bucağı yok. (IV) Bu alandaki araştırmaların geçmişi 70'lerin ortasına kadar uzansa da çalışmalar özellikle 90'ların ikinci yarısından itibaren iyice hız kazanmaya başladı. (V) Nihayet 2003 yılında Duke Üniversitesi araştırmacıları bir maymunun beynine yerleştirdikleri elektrotlar yardımıyla hayvanın sadece düşüncelerini kullanarak bir robot kolu kendi koluymuş gibi hareket ettirebildiğini gösterip büyük bir heyecan dalgası oluşturdular. (VI) Aynı araştırmacılar 2005 yılında işi bir adım daha ileri götürüp bu kez maymunun beyin dalgalarından çıkan sonuçları İnternet üzerinden binlerce kilometre öteye taşıyarak uzaktaki bir robot kolu hareket ettirmeyi de başardılar.

11. **Bu parçada düşünceyle kontrol ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Hayvanlar üzerinde denendiğine
B) Farklı amaçlarla kullanma beklentisi olduğuna
C) Yeni bir merak konusu olmadığına
D) Gelecekte yaygınlaşacağına
E) Çeşitli eserlere konu olduğuna

12. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde soyut bir kavram somutlanarak anlatılmıştır?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PEGEM AKADEMİ

13. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Türklerin tarih sahnesine çıktıkları Güney Sibirya Ormanları ile Altay Dağları arasındaki bölgede,Tarih Öncesi Dönem'de önce kadınların hâkim olduğu anaerkil bir toplum yapısı içinde yaşadıkları bilinmektedir. (II) Kadını üstün cins, erkeği ikincil bir cins olarak kabul eden ve küçük gruplar hâlinde yaşayan bu toplulukların dinî, siyasi ve ruhani liderleri Türkçe "kam" adı verilen kadın şamanlardı. (III) "Ak Ana" da dedikleri, Umay Tanrıça'ya kâinatın yaratıcısı olarak inanıyorlardı. (IV) Önceleri kadınlara tabî olarak sadece toplayıcılık, avcılık, balıkçılık yapan erkekler, hayvanları evcilleştirerek avcılığın yanında hayvancılık da yapmaya başladılar. (V) Demir ve benzeri metallerden silah yapmaya başlayan yeryüzündeki ilk üç bölgeden birisi olan Altay'daki bu Türkler demircilerin de kadınlar gibi kam olabilmesiyle, kadın hâkimiyetininin yerine erkek hâkimiyetini oluşturdular. (VI) Bu yeni oluşan ataerkil erkek egemen yapıda Umay Tanrıça'nın yerini eril niteliklere sahip "Kök Tenri" veya "Gök Tanrı" aldı. (VII) Bu inanç sistemine bağlı olarak kutsal kabul edilen cisim ve varlıklar etrafında tapınma amaçlı inanç ve düşünce örüntüsü olan kültler oluşmuştur. (VIII) Geleneksel ve bu en eski Türk dünya görüşüne göre kabul edilen kültlerden başlıcaları; atalar kültü, su, yer, dağ, ağaç, orman, ayı, at, ay, güneş, yıldızlar, bozkurt, turna, kartal, demir ve ateş kültleri sayılabilir. (IX) Günümüzde, Türkiye'deki Müslüman Türkler arasında bile bu eski kültlerle ilgili çeşitli halk inançlarına ve dinsel uygulamalara rastlanmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

13. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

A) Eleştiri
B) Tanık gösterme
C) Sayıp dökme
D) Devrik cümleler
E) Birinci kişili anlatım

14. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde erkeklerin çeşitli konularda kazandığı şeylerden söz edilmiştir?

A) II ve IV B) III ve VI C) IV ve V
D) IV ve VI E) VII ve IX

15. Bu parçada;

I. Eski inançlar günümüzde etkisini tamamen kaybetmiş midir?
II. İlk silah yapımına ne zaman rastlanmıştır?
III. Eski Türklerde geçim kaynakları nelerdir?
IV. Türk inanç sisteminde hangi kavramlara önem verilmiştir?

sorularından hangisinin cevabı yoktur?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

16. Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Cinsiyet ayrımının Orta Asya'daki tüm toplumlarda görüldüğü
B) İnanış sistemlerinin insanlığın ortaya çıkmasıyla oluştuğu
C) Cinsiyet egemenliğinin inanç sistemiyle ilişkili olduğu
D) Türk mitolojisinin ağırlıklı olarak dinî unsurlardan oluştuğu
E) Demirin bulunmasıyla tarımsal üretimin arttığı

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dile bağlı olarak yazı kültürüyle gelen değişim şaşırtıcıdır. Son yılların gelişen bilim dallarından arkeolojik araştırmalar bugün önemli ipuçları vermekte, insanlık kültürünün geçmişteki kökleri yavaş yavaş keşfedilmektedir. Örneğin çömleklerin üzerine yazılmış yazılar Anadolu'da en eski kültürünün Yunan Helen kültürü olmadığını göstermektedir. Kaldı ki yazı kültüründen önce maddi bir kültürün de var olduğunu biliyoruz. Ama kesin olan şu ki arkeolojik kazılar her geçen gün Prehistorik Çağ'a ve sonraki dönemlere ait önemli bulgulara ulaşmaktadır. Bu bulgular insan ve insan topluluklarının birbirlerine benzediklerini gözler önüne serdiği gibi, birbirlerine benzemediğini de göstermekte, ayrıca, insan ve toplumların birbirleriyle etkileşime geçerek değişime uğradıklarını da kanıtlamaktadır. Bir kültürden öteki kültüre geçişler bazı alanlarda çok hızlı olduğu hâlde, bazı alanlarda belli bir eğitim düzeyi ve teknolojik olanaklar, yani yoğunlaşma gerektirmektedir. Örneğin, bilimsel alandaki bulguların ve yeni teknolojilerin yaygınlık kazanabilmesi için, önce felsefe ve düşünce alanındaki kültürel değişikliklerin yaygınlık kazanması önemlidir.

17. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Tarihsel belgelerin doğruluğunun kanıtlanmasının mümkün olmadığı

B) Mevcut tarihî bilgilerin mutlak olmayabileceği

C) Her kültürün kendine göre tarihî eserler bıraktığı

D) Anadolu'nun en eski yerleşim yeri olduğu

E) Kültürlerin birbirini en çok yazı alanında etkilediği

18. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Kültürel değişimlerin farklı hızlarda gerçekleştiğine

B) Bazı bilim dallarının zamanla geliştiğine

C) Kültürel değişimlerin hazırlık süreci gerektirebildiğine

D) Bilimsel alanda gelişen kültürlerin teknolojide daha da ilerlediğine

E) Kültürün kökeninin araştırılmasına devam edildiğine

19. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Rehberlik nedir?" sorusunun yanıtı rehberliğin tanımında bulunmaktadır. Rehberliğin çok çeşitli tanımları yapılmıştır. Bu tanımlardan birinde rehberlik, "bireyin en verimli şekilde gelişmesini, doyum verici uyumlar sağlamasında gerekli olan tercihleri, yorumları, planları yapması, kararlar vermesine yarayacak bilgi ve becerileri kazanması, bu tercihlerle kararları yürütebilmesi için bireye yapılan sistemli ve profesyonel bir yardım" olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanımda rehberlik, "bireyin kendini anlaması, çevredeki olanakları tanıması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel yardım süreci" olarak ele alınmaktadır. Bir başkasında ise "kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini geliştirmesi, çevresine sağlıklı ve dengeli bir uyum göstermesi, böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce bireye yapılan psikolojik yardımlar" olarak tanımlanmaktadır.

19. **Bu parçadaki rehberlik tanımlarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Rehberlik bireye yardım etme işidir.

B) Rehberlik, bireyin çevreyi tanımasını sağlayan bir etkinliktir.

C) Rehberlik, bireyin becerilerini artırma çalışmasıdır.

D) Rehberlik, bireyin alışkanlık kazanmasını hedefleyen bir etkinliktir.

E) Rehberlik, bireye sağlıklı yaşam kazandırma işidir.

20. **Bu parçada rehberlikle ilgili üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kimler tarafından yürütülmesi gerektiği

B) Nasıl yapıldığı

C) Nasıl tanımlandığı

D) Hangi dönemlerde yapıldığı

E) Nasıl sonuçlar verdiği

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Eğitim ve öğretim, planlı ve programlı yapılması gereken etkinliklerdir. (II) Eğitim ve öğretim sürecinin amacına ulaşması eğitim ve öğretim programlarına bağlıdır. (III) Bir ülkedeki eğitim sisteminin niteliğini, orada uygulanmakta olan eğitim ve öğretim programları göstermektedir. (IV) Programlar; eğitilecek bireye kazandırılacak davranış standartlarını, öğretilecek içeriği belirler. (V) Eğitim programları, yetiştirilecek insan tipinin belirleyicisidir, bir ülkenin gelecekte nasıl bir insan gücüne sahip olacağını ortaya koyan unsurlardandır. (VI) Hatta ülkelerin birbirleriyle olan ilişkilerini bile eğitim programlarında görmek mümkündür. (VII) Problemleri olan ülkelerin barış görüşmelerindeki konulardan biri de karşılıklı olarak eğitim programlarının gözden geçirilmesi ve ders kitaplarında birbirlerine karşı kullandıkları olumsuz kelimelerin çıkarılmalarını istemeleridir. (VIII) Rusya -o zamanki adı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği- 1957 yılında Sputnik adlı uzay aracını fırlatması sonucu, soğuk savaş rekabetini eğitim sistemi üzerine yoğunlaştırarak Amerikan eğitim sisteminde ciddi program değişikliklerine gidilmesine neden olmuştur.

PEGEM AKADEMİ

1. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

   A) Eğitim programlarının işlevine

   B) Siyasi ilişkilerde eğitim konusunun gündeme alındığına

   C) Eğitimin başarısının eğitim programlarına bağlı olduğuna

   D) Eğitim programlarının hedeflenen insan tipini ortaya koymaya çalıştığına

   E) Eğitim programlarının hangi kurumlarca oluşturulduğuna

2. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

   A) Eğitim programları, geleneksel değerleri korumalıdır.

   B) Eğitim-öğretim sürecinin başarısı, eğitim ve öğretim programlarına bağlıdır.

   C) Eğitim etkinlikleri sadece okulla sınırlı kalmamalıdır.

   D) Eğitim programlarının hazırlanmasında gelişmiş ülkelerin programlarından yararlanılmalıdır.

   E) Eğitim-öğretim programları sadece devletin resmî kurumlarınca hazırlanmalıdır.

3. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde örnek verilmiştir?**

   A) II ve V B) III ve V C) IV ve V

   D) V ve VIII E) VII ve VIII

4. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bütün kültürler tarih boyunca birtakım alışverişlerle, etkilenmelerle melez özellik kazanır. Bir başka deyişle, —. Kültürel etkileşimin kökeninde göç olayı her zaman önemli rol oynamıştır. Bunun zorunlu ya da kendi isteğiyle olması çatışmaları da beraberinde getirir. Örneğin büyük keşiflerden sonra, İngilizler, İspanyollar, Fransızlar sömürgeleştirdikleri ülkelere kendi istekleriyle göç etmişler, buralara yerleşmişler ve zaman içinde sanki yerlisi olmuşlardır. Buna karşılık, Afrikalılar, Amerika'ya zorla köle olarak götürülmüşlerdir. Her iki durumda da göçler, hem yeni bir kültürü keşfetmeyi sağlamış hem o kültür içinde hor görülmeyi ve ezilmeyi de beraberinde getirmiştir. Örneğin, Yeni Dünya'ya göç eden İngilizler atalarına karşı ayaklanarak ve savaşarak ABD'nin bağımsızlığını kazanmasında başrol oynamışlar ve orada egemenlik kurmuşlardır. Ama kültürlerin bu buluşmasından, örneğin yerli Amerikalılarla sömürgeci Avrupalıların karşılaşmasından ağır sonuçlar da ortaya çıkmıştır. Yerli halk direnmiş ama katliama uğramıştır. Buna rağmen etkileşim birçok alanda şaşırtıcı tarzda gerçekleşmiştir. Örneğin, Yeni Dünya'da tahıl, asma ve zeytin yoktur; bunları Avrupalılar getirmiştir. Buna karşın mısır, patates Amerika kaynaklıdır.

PEGEM AKADEMİ

4. **Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) her toplum daha ileri toplumların etkisinde kalmıştır

B) toplumlar zamanla yeni bir kültüre geçer

C) her toplum genelde çok kültürlü bir yapıya sahip olagelmiştir

D) farklı toplumlar kendilerine özgü kültüre sahiptir

E) bazı kültürler tarih içerisinde kaybolur

5. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?**

A) Bir yere göç edenlerin o yerin kültürüne uyum sağladığından

B) Göçlerin bir kısmının toplumun isteği dışında gerçekleştiğinden

C) Kültürler arası etkileşim olduğundan

D) Bir kültürden bir kültüre geçişin uzun zaman gerektirdiğinden

E) Bazı göçlerin olumsuz sonuçlarından

6. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Her kültürün değişime açık bir yapısı olmadığı

B) Bazı kültürlerin yeni kültürleri hoşgörülü karşıladığı

C) Kültürel etkileşimin farklı sonuçlar doğurduğu

D) Tarih boyunca göçlerin aralıksız devam ettiği

E) Kültürlerin zaman içerisinde asimilasyona direnç kazandığı

7. - 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Uranüs, katı bir çekirdeği saran, donmuş ve gaz hâlindeki maddelerden, atmosferiyse büyük oranda hidrojen ve görece az miktarda helyumdan oluşur. (II) Atmosferinde az miktarda bulunan metan, kırmızıyı soğurarak maviyi yansıtır; bu da gezegene mavi-yeşil rengini verir. (III) Uranüs, yörünge düzleminin dönme eksenine dik olmasıyla öteki gezegenlerden ayrılıyor. (IV) Bu da gezegenin bir zamanlar büyük bir gök cismiyle çarpışmasının bir sonucu olabilir. (V) Benzer şekilde, öteki gezegenlerin manyetik kutupları da coğrafi kutuplara yakındır ancak Uranüs'ünkiler 60 derece uzaktadır. (VI) Uranüs'ün de bir halka sistemi var ama koyu tonlu kaya parçaları ve tozdan oluştuğu için uzaktan belirgin olarak görülemiyor. (VII) Uranüs'ün uyduları, adlarını Güneş Sistemi'nin öteki uyduları gibi Yunan mitolojisinden değil, Shakespeare'in karakterlerinden almış. (VIII) Voyager uzay aracı bu gezegenin yakınından geçmeden önce, bu uyduların sadece 5 tanesini biliyorduk.

7. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. **Bu parçada Uranüs'le ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Uyduları nasıl adlandırılmıştır?
B) Kaç tane uydusu vardır?
C) Yapısını oluşturan unsurlar nelerdir?
D) Öteki gezegenlerden farkı nedir?
E) Rengini nereden alır?

9. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde tahmine yer verilmiştir?**

A) II B) III C) IV D) V E) VII

PEGEM AKADEMİ

10. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Önce toplayıcılık döneminde, insanlar ekip dikmeden, doğal olarak yetişen ürünleri toplayarak geçimlerini sağlamaya çalışmışlardır. Bu dönemde henüz avcılık yoktur. İkinci aşamada kara avcılığı başlamıştır. Toplayıcılıkla birlikte yürüyen bu dönemde de karadakinden daha fazla teknik isteyen balık avcılığı yoktur. Üçüncü aşamada balık avcılığı da devreye girer. Kayıkçılık, gemicilik gibi deniz işleri gelişme gösterir. Dördüncü aşamada rençperler gözükmeye başlar. Yarı yerleşik hâldeki insanların en önemli işi ağaç dikmek ve bazı evcil hayvanları eğitmektir. Bunun arkasından çoğu göçebe ve genelde meşguliyeti hayvancılık olan yerleşik topluluklar dönemi başlar. Altıncı aşama yüksek rençperlik dönemidir. Bu dönemde bazı meslekler ve özellikle demircilik gelişmiştir. Demirin kullanımıyla gerçek tarım dönemine girilmiştir. Saban demiri, kazma gibi aletlerin yapımıyla toprağı işlemede kolaylık ve önemli bir enerji tasarrufu sağlanmıştır. Bu aşamalar kaydedilirken önceki döneme ait özellikler devam edegelmiştir. Sekizinci aşamada iş bölümü doğmuş, toplumda belli kişiler belli işlerde sivrilmeye başlamışlardır. Bunu el tezgâhlarının yaygınlaştığı el sanayi dönemi izlemiştir. Nihayet onuncu aşamada sanayi dönemi gelişmiştir.

10. **Bu parçada vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ekonomik gelişmenin aşamaları
B) Sanayinin nasıl ortaya çıktığı
C) Eski dönemlerde ticaretin nasıl yapıldığı
D) Ekonominin ortaya çıkmasını sağlayan icatların neler olduğu
E) Toplayacılıktan yerleşik yaşama nasıl geçildiği

11. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) İş bölümünün sonuçlarına
B) Mesleklerin ne zaman gelişmeye başladığına
C) Toplayıcılık döneminde insanların nasıl geçindiğine
D) Sanayinin gelişmesiyle üretimin arttığına
E) Demirin kullanılmasının sonuçlarına

12. **Bu parçadaki "belli işlerde sivrilmişlerdir" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İşi öğrenme B) İşte uzmanlaşma
C) İşi yaygınlaşma D) İşi öğretme
E) İşe başlama

13. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

----. Tek yıllık bitkilerin ömrü 1 yıldan kısa olduğu için bu tür bitkilerle yapılacak çalışmalar da daha kısa sürede gerçekleşir. Bir meyve ağacının büyüyüp gelişmesi için en az 10 yıla gerek vardır. Örneğin bir ıhlamur ağacı 20 yıl geçtikten sonra meyve üretebilir, o nedenle ıhlamur üzerine çalışma yapmak hayli zordur. Oysa buğday bitkisinin ömrü yaklaşık 110-130 gün arasındadır. Böylece buğday gibi tek yıllık, kısa ömürlü bitkilerin kültüre alınması ve verimli ırklar elde edilmesi çok yıllık bitkilere göre çok daha kısa sürede mümkün oluyor. Çok yıllık bitkilerin birçok üstünlüğü var. Bunlardan biri her yıl dikilmeyip 5-10-20 yıl gibi uzun aralıklarla dikilmeleri iş gücü açısından büyük tasarruf sağlıyor olması. Çok yıllıkların ikinci üstünlüğü, tek yıllık bitkilere göre daha fazla büyüyüp daha fazla ürün vermeleri. Bu özelliğe paralel olarak çok yıllıklar atmosferden aldıkları gazları toprağa daha fazla miktarda bağlayabiliyor ve daha çok karbon üretiyorlar. Çok yıllık bitkiler, ayrıca köklerinin büyük olması nedeniyle toprağı koruyarak toprak erozyonunu da büyük ölçüde engelliyorlar.

13. **Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) Tek yıllık bitkilerin üretimi çok yıllık bitkilerin üretimine göre daha basittir

B) Tek yıllık bitkilerin ekonomik değeri yüksek değildir

C) Çok yıllık bitkilere göre tek yıllık bitkiler daha çok tercih edilmektedir

D) İklim koşulları ekilecek bitkilerin türü konusunda belirleyicidir

E) Tek yıllık bitkiler her koşulda yetişebilir

14. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Çok yıllık bitkilerin avantajlarına

B) Bazı bitkilerde yeni soylar elde edilebildiğine

C) Bazı bitki türlerinin atmosfer yapısı üzerinde etkileri olduğuna

D) Çok yıllık bitki ekiminin daha maliyetli olduğuna

E) Alınan ürün miktarının bitki türlerine göre değişebildiğine

15. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Karşılaştırma

B) Gerekçe

C) Tanım

D) Açıklama

E) Sayısal veri

16. - 19. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Cila, bir maddeyi ya da bir nesneyi parlatmak için kullanılan maddelere verilen isimdir. (II) Metalden yapılan nesneler zaman içerisinde oksitlenerek ahşaptan yapılanlar da çevreden gelen diğer maddelerin yüzeylerine yapışması sonucunda renklerini ya da parlaklıklarını kaybediyor. (III) Bu nedenle bu malzemeler çeşitli sıvılarla silinerek üzerinde oksitlenmeye yol açan maddeler ya da üzerine yapışarak malzemenin rengini değiştiren partiküller ortamdan temizleniyor. (IV) Böylece sahip olduğumuz metal ve ahşaplar eski renklerine dönüyor. (V) Binlerce yıldır atalarımız, sahip oldukları eşyaları parlatmak için bitkilerden yararlanıyorlardı. (VI) Günümüzdeyse gelişen kimya bilimi sayesinde birçok sentetik madde kullanılıyor. (VII) Sentetik maddeler çok kısa sürede ve çok az miktarlarda etkili olmaları ve bazen de ucuz olmaları nedeniyle hızla doğal cilaların yerini alıyorlar. (VIII) Ancak, bazı hassas ve alerjik vücuda sahip kişilerde ve doğru şekilde kullanılmadıkları zamanlarda sağlık açısından riskli olabiliyor. (IX) Yeşil teknikle üretebileceğimiz ve binlerce yıldan beri kullanılan doğal cilalar, ticari olarak olmasa da evlerimizde kullanılmaya devam ediyor.

16. **Bu parçada cilalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Kimyasal içerikli olanların zararları olabildiğine

B) Bazı türlerinin daha maliyetli olduğuna

C) Daha çok endüstriyel ürünlerde kullanıldığına

D) Farklı yollarla üretilebildiklerine

E) Eskiden beri kullanıldığına

17. **Bu parçada "yeşil teknikle üretebileceğimiz" sözüyle aşağıdakilerden hangisine gönderme yapılmaktadır?**

A) Sağlıklı olma

B) Kolay üretilebilme

C) Doğal olma

D) Maliyeti düşürme

E) Az miktarda üretme

18. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisi gerekçe içermez?**

A) II B) IV C) VI D) VII E) IX

19. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?**

A) Koşul

B) Tanımlama

C) Açıklama

D) Karşılaştırma

E) İkinci kişili anlatım

PEGEM AKADEMİ

4 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sis, hava içindeki su buharının yoğuşması veya donarak kristalleşmesi sonucu ortaya çıkan çok küçük su damlacıkları veya buz kristalleşmesi sonucu ortaya çıkan çok küçük su damlacıkları veya buz kristallerinden meydana gelir. (II) Siste yol almaya çalışmak risk almak demektir. (III) Çünkü karşıdan araç gelip gelmediğini veya önünüzde bir kaza olup olmadığını bilmeden yol alırsınız ve her an bir şeyle karşılaşabileceğinizi düşünerek sürekli tetikte gitmek zorundasınızdır. (IV) Uzun süre yüksek konsantrasyonla gitmek sürücüleri yorar ve hata yapmalarına sebep olabilir. (V) Siste görüş mesafesi azaldıkça öncelikle hız düşürülmelidir. (VI) Görüş mesafesi 50 metreyse 60 km/s, görüş mesafesi 30 metreyse 40 km/s hız geçilmemelidir. (VII) Yeterli görüş mesafesi olmadan yavaş giden bir büyük aracı sollamak çok büyük hatadır. (VIII) Mümkünse sollamadan, sabırla yola devam edilmelidir.

1. **Bu parçadan,**

   I. siste yol almak bazı tehlikeli durumlar doğurabilir,

   II. sisli havada aracın hızı görüş mesafesine göre belirlenmelidir,

   III. bir duruma gereğinden fazla odaklanmak hataya yol açabilir

   yargılarından hangileri çıkarılabilir?

   A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
   D) II ve III E) I, II ve III

2. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde gerekçe bildirilmiştir?**

   A) III B) IV C) V D) VI E) VIII

3. **Bu parçadan,**

   I. **siste sürücülerin kendilerini dikkatli olmak zorunda hissettiği,**

   II. **siste büyük araçların hızla sollanması gerektiği,**

   III. **sabırsız sürücülerin siste araç kullanmasının daha büyük riskler oluşturacağı**

   belirlemelerinden hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

   A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
   D) I ve II E) II ve III

4. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kendinden önce belirtilen durum örneklenmiştir?**

   A) II B) IV C) VI D) VII E) VIII

PEGEM AKADEMİ

5. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Toplumsal değişim, toplumun kültürünün, yapısının ve toplumsal davranışlarının zaman içinde farklılaşmasıdır. Toplumsal değişme bir toplumun yapısında, kurumlarında ya da kurumların birbiriyle olan ilişkilerinde meydana gelen değişmelerdir. Örneğin, son altmış yıldır Türkiye tarım toplumu özelliğinden sanayi toplumuna doğru değişmiştir. Bu da toplumdaki insanların yaşam biçimiyle ilgilidir. Bundan on yıl önce yadırganan birçok davranış, bugün normal olarak karşılanıyorsa bu toplumsal değişmenin sonucudur. Değişim milletlerin hayatında her zaman gözlenen bir olgudur. Şartlar, ihtiyaçlar, amaçlar değişir; onlara ayak uydurmak için ister istemez hayatın akışı içinde yapılan işler ve takınılan tavırlar da değişir. Bu anlamda hayat değişimle yürür. Toplum hiçbir uyumsuzluk çekmeden doğal bir eğilimle, çoğu zaman farkına bile varmadan değişir. İnsan ancak aklını kullanabilirse deneyimlerinden yararlanabilir. Neredeyse üç yüz yıldır biriken değişim deneyimi sonucunda Türk toplumu bugün de şaşkın bir durumda denemelere devam ediyorsa deneyimlerin işe yaradığı söylenebilir mi?

5. **Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Değişimin ihtiyaçlardan bağımsız olarak yaşandığı

B) Koşulların değiştiğinin farkına sonradan varıldığı

C) Değişimin kendiliğinden gerçekleşen ve süreklilik arz eden bir olgu olduğu

D) Akıl yoluyla gerçekleşen değişimin toplumsal yaşamı olumlu etkilediği

E) Değişimin hangi yönde meydana geleceğini kestirmenin güç olduğu

6. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Değişime uyum sağlamak amacıyla insanın davranışlarını değiştirebileceğine

B) Yaşamın değişim sayesinde sürüp gittiğine

C) İnsanların değişime doğal olarak uyum sağladığına

D) Değişimin gerçekleşeceği alanı deneyimlerin belirlediğine

E) Milletlerin her devirde değişime uğradığına

7. **Bu parçadan,**

I. deneyimlerin akıl yoluyla kullanılabildiği,

II. insanın değişimle beraber bazı tecrübeler edindiği,

III. Türk toplumunun gelişebilmesi için deneyimlerinden yararlanması gerektiği

belirlemelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

8. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Tartışmacı anlatım benimsenmiştir.

B) Karşılaştırma yapılmıştır.

C) Deyim kullanılmıştır.

D) Niteliyici ögelerden yararlanılmıştır.

E) Tanık göstermeye yer verilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Halk şiirinin bölümleri arasında yer alan "anonim halk şiiri" ilk söyleyeni belli olmayan ve halka mâl olmuş anonim şiirler anlamında kullanılır. (II) Mani veya türkü gibi anonim halk şiiri örneklerinde olduğu üzere bu şiirlerde de mahlas yoktur, şiirlerin kime ait olduğu belli değildir çünkü duygu ortaktır, ifade de ortak olmalıdır, halk kültürünü dokuyan da bu ortak duyuş ve anlatımdır. (III) Halk arasında, geleneksel kültürü temsil ve ifade yeteneği taşıyan fakat adı sanı belli olmayan insanlar tarafından icra edilip sözlü aktarımla yayılan bu şiirler, dinî-tasavvufi halk şiiri ve âşık şiirine göre daha yaygındır çünkü bu şiirler halk hayatının hemen her alanında yer alır. (IV) Özellikle maniler ve türküler, doğumdan ölüme hayatın her geçiş aşamasında yaygın bir şekilde kullanılır. (V) Hem eğlence hem de çalışma hayatında kullanılabilen anonim şiirler, bir yandan halk kültürü değerlerini pekiştirirken diğer yandan iletişim aracı olarak işlev üstlenir. (VI) Anneler, bebeklerini ninniyle teskin ederken annelik duygularını dışa vururlar. (VII) Çocuklar, tekerlemelerle dil yeteneklerini, bilmecelerle zihinsel yeteneklerini geliştirirken tarlada çalışan kadınlar, manilerle yaptıkları işi hafifletip keyifli hâle getirirler. (VIII) Düğünlerde gelinler türkülerle ağlatılıp türkülerle baba ocağından uğurlanırlar.

9. Bu parçada anonim halk şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Geniş bir kullanım alanına sahip olduğuna

B) Toplumsal birçok olayda kendine yer bulduğunda

C) Yazıya geçirilmediği için bazılarının zamanla unutulduğuna

D) Bireysel ve toplumsal bir dışa vurum aracı olduğuna

E) Kültürel unsurların pekiştirilmesini sağladığına

10. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde karşılaştırma vardır?

A) I, II ve III B) I, II ve V C) II, III ve IV
D) III, IV ve VI E) III, V ve VII

PEGEM AKADEMİ

11. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Hristiyanlığın tarih sahnesine çıkışı, Avrupa'nın sadece siyasi ve sosyal hayatı bakımından değil, düşünce hayatı bakımından da birçok önemli sonuç doğurmuştur. (II) Antik Yunan kültürünün kendine has pagan ikliminde gelişen felsefe, Hristiyan düşünürlerce üretilen yeni kavramların ve düşünme yöntemlerinin oluşumunda da önemli bir rol oynamıştır. (III) Hristiyan düşünürlere, inançlarını sağlamca temellendirmek yolunda önemli imkânlar sunmuştur. (IV) Hristiyanlar, henüz Orta Çağ'ın ilk dönemleri itibarıyla Antik Yunan filozoflarının düşünsel üstünlüklerini kavramış, Yunan felsefesinin akli esaslara dayalı kavram ve ilkelerini Hristiyanlığın vahiy esaslı gerçekleriyle uzlaştırmak yoluna girmişlerdi. (V) İlk Hristiyan düşünürlerin, genellikle Yunanca bilen ve Yunan dilinde eserler veren kişiler olmaları bu iki kültür ve medeniyet odağı arasındaki ilişkinin ne denli köklü ve derin olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

11. Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinde çıkarım yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hristiyanlığın felsefi yönü ağır basan bir din olduğu

B) Hristiyanlığın felsefenin kavram ve ilkelerinden faydalandığı

C) Hristiyanlığın en çok Avrupa'da yayıldığı

D) Filozofların Hristiyanlığın yayılması için çalıştığı

E) Felsefe ve dinin ortak görüşleri olduğu

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sosyal politikanın kelime anlamına bakıldığında, Latince bir kelime olan "socius" ve "politika" kavramlarından türediği görülmektedir. (II) "Politika" belirli bir amaca yönelik önlemler bütününü, "socius" ise "ortak dost, arkadaş" anlamlarını taşımaktadır. (III) Bu iki kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan sosyal politika ise devletin belirlenen toplumsal amaç ve hedeflere ulaşmak için aldığı kararlar ve yürüttüğü uygulamalar bütünü anlamı taşımaktadır. (IV) Bu çerçevede en genel anlamı ile sosyal politika, bir ülkede devletin ülke insanının mutluluğu ve refahı hedefine yönelik olarak ülke insanının sağlığı, eğitimi, güvenliği, beslenmesi, korunması, barınması ve istihdamının sağlanması yönünde aldığı kararlar ve sürdürdüğü uygulamaların bütünü olarak tanımlanabilir. (V) Genel olarak sosyal politikanın kavramsal çerçevesini çizen ancak çok geniş bir tanım olan devletin belirli toplumsal amaç ve hedeflere ulaşmak için aldığı kararlar bütünü tanımı, sosyal politika bilim dalını tanımlayamamaktadır.

13. **Bu parçada sosyal politika ile ilgili olarak;**

I. ortaya çıkışı,

II. işlevi,

III. kelime anlamı,

IV. çalışma alanı

bilgilerinden hangisine değinilmemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) I ve IV E) III ve IV

14. **Bu parçadaki cümlelerin hangisinde yetersizlik anlamı vardır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Dinozor fosillerinin ilk bulunduğu zamanlardan bu yana dinozorlarla kuşların akrabalığı konusunda pek çok farklı görüş ileri sürüldü. (II) Her yeni bulgu, bilim dünyasında yeni rüzgârlar esmesine yol açtı. (III) 1990'lardan bu yana da paleontologların çoğu, kuşları "yaşayan dinozorlar" olarak kabul etme eğilimi gösterdiler ancak yine de bu görüşü destekleyen kanıtlar yeterli değildi. (IV) Şimdi durum biraz değişti: Bir grup araştırmacı, son on yıl içinde Çin'in Liaoning bölgesinde bulunan birtakım fosillerin, bu kayıp halkayı bir ölçüde tamamlayacağı görüşünde. (V) Saksağan boyutunda bir kuş düşünün, geniş kanatlı ve uzun kuyruklu. (VI) Tüyleri, bugünkü kuşlarınkine benziyor fakat kemikli kuyruğu, parmaklarının ucundaki tırnakları ve keskin dişlerinin varlığıyla günümüz kuşlarından epeyce farklı. (VII) Bundan 150 milyon yıl önce yaşamış bu kuş, bir Archeopteryx ve kuşların evriminde bilinen en eski ve en temel basamaklardan biri olarak kabul ediliyor. (VIII) Ancak ani bir şekilde soyunun ortadan kalktığı düşünülen bu kuşun, modern kuşların atası olmadığına da kesin gözüyle bakılıyor. (IX) Araştırmacılara göre, uçmaya uygun kasları olsa da Archeopteryx iyi bir uçucu değilmiş.

15. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir beklentiye yer verilmiştir?**

A) II B) IV C) V D) VI E) VIII

16. **Bu parçada sözü edilen fosille ilgili aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?**

A) Hakkında bazı konularda belirsizlik olduğunda

B) Fiziksel özelliklerine

C) Çeşitli konulardaki düşünceleri değiştirdiğine

D) Türünün tek örneği olduğuna

E) Günümüzdeki türleriyle benzerlikleri bulunduğuna

PEGEM AKADEMİ

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Öğrenciler için stresli dönem, sınav dönemleridir. (II) Bu dönemde sivilceler, hâliyle sivilce ile oynama eğilimi artar; sivilceyi sıkmak ise durumu daha da kötüleştirir. (III) Hem cilde zarar verilir hem de sivilcelerin artmasına neden olunur. (IV) Bu durumlarda cilt, sabah ve akşam olmak üzere, günde iki defa ve cildi fazla tahriş etmeden düzenli olarak yıkanmalıdır; böylece gözenekleri tıkayan kirden kurtulmak amaçlanır. (V) Toplumda yaygın olanın aksine, beslenmenin sivilce oluşumunda doğrudan bir etkisi olduğu kanıtlanamamıştır. (VI) Fakat meyve ve sebze ağırlıklı beslenmek faydalıdır çünkü bunların cilt dostu olduğu bilinmektedir. (VII) Ayrıca düzenli uyku, hormonların aktivitesini düzelttiğinden her gece en az 7 saat uyumak çok önemlidir.

17. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

18. **Bu parçada sivilcelerle ilgili olarak;**

I. Cilde faydalı olan besinler nelerdir?

II. Sivilceler arttığında neler yapmak gerekir?

III. Beslenmeyle sivilcenin ilgisi var mıdır?

IV. Sivilceler yüzün daha çok hangi bölgesinde görülür?

sorularından hangisinin yanıtı yoktur?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

19. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Ahlak nedir?" sorusuna insanların verdiği yanıtlarda görüldüğü gibi, ahlaki kavramı hem kişinin ahlakı hem de toplumun ahlaki norm ve değerleri anlamında kullanıldığı için yanlış anlaşılır. Ayrıca gündelik hayatımızda bilincinde olduğumuzdan çok daha fazla ahlaki problemlerle karşılaşırız. Bunun nedeni davranışlarımızda kendimiz için geçerli gördüğümüz kurallara odaklanıyor olmamızdır. Ancak davranışlarımızı yönlendiren ahlaki değerlerimizin, kendi gelişim sürecimizde değişebilir olduğundan kimsenin kuşkusu yoktur. Burada genellikle şu varsayılır: Bir bireyin ahlaki değerlendirmeleri öznel olabilir fakat bir grup tarafından demokratik olarak karar verilmiştir. Değerlendirmeler ortak akılla kararlaştırılmış ve topluca uygulanmaktadır. Ahlaklılığın farklı tanımları olduğu gibi, bu alandaki gelişim hedefleri ve hareket noktaları açısından da farklı yaklaşımlar vardır. Bunlar, farklı felsefi yaklaşımlar, dünya görüşü ya da ahlak anlayışı ile ilişkilidir. Bu bağlamda üç farklı insan anlayışı belirlenebilir: doğuştan günahkârlık, tabula rasa (doğuştan ne iyi ne de kötü olma) ve doğuştan masumiyet.

19. **Bu parçada ahlakla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Değişik felsefi bakışlarla ele alındığına

B) Farklı şekillerde tanımlanabildiğine

C) Yaptırım gücü olduğuna

D) Davranışlar üzerinde etkisi olduğuna

E) Her toplumda ortak tanımları olduğuna

20. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Ahlakın küçük yaşlarda kazanıldığı

B) İnsanların ahlak karşısında göreceli bir tavır takındığı

C) Ahlaklı insanların toplum üzerinde olumlu etkileri olduğu

D) Modernleşmeyle birlikte ahlak olgusunun da ortadan kalktığı

E) Ahlakın sosyal çevreden kazanılabileceği

PEGEM AKADEMİ

5 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Osman Gazi'nin 1299 yılında kurduğu beylik, bir yüzyıldan bile kısa bir sürede Bursa'dan Balkanlar'ın en batı ucuna uzanan bir imparatorluğa dönüştü. (II) Osmanlı'nın Balkanlar'daki bu varlığı 1914'e kadar, yaklaşık 522 yıl sürdü hiç şüphesiz ki Balkanlar'daki bu ilerlemenin temeli ilk başkent Bursa'da atılmıştı. (III) Sonradan Edirne ve ardından da İstanbul payitaht olsa bile Bursa, Rumeli insanının en fazla yakınlık duyduğu şehir olmaya devam etti. (IV) Nitekim Osmanlı'nın 1683 yılındaki Viyana bozgunundan sonra, 1699 yılına kadar süren Osmanlı - Avusturya savaşları sonrasında Balkanlar'dan Anadolu'ya ilk göçler başlamış, özellikle 1689 yılında, Üsküp halkının büyük bir kısmı muhacir duruma düşürülmüştü. (V) İstanbul'a ulaşan göçmenlerden bir kısmı Haliç kıyısında, sonradan Üsküp Mahallesi denilen semte yerleştirilmişlerdi. (VI) Bursa'da da bugün Selamet Mahallesi olarak bilinen mahallenin ilk kurulduğundaki adı Üsküp idi. (VII) Böylece İstanbul'dan sonra Bursa, Rumeli'den göçlerin önemli bir limanı olageldi.

1. **Bu parçadaki cümlelerin hangisinde kesinlik vurgusu söz konusudur?**

A) II B) III C) IV D) VI E) VII

2. **Bu parçada;**

I. Anadolu'ya göçlerin ne zaman başladığı

II. Osmanlı'nın sınırlarının ne kadar genişlediği

III. Osmanlı'nın ne zaman gerilemeye başladığına

IV. İstanbul'a gelen göçmenlerin nerelere yerleştiği

bilgilerinden hangilerine yer verilmemiştir?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İnsanları fiziksel özelliklerine göre sınıflandıran kişilik kuramlarının insanları belli sınırlar içerisinde değerlendirdiklerini görmekteyiz. (II) Çevremize baktığımız zaman bu kuramlar doğrultusunda bazı insanların belli özellikler sergilediğini söyleyebiliriz. (III) Örneğin, şişman bir arkadaşımızın neşeli ve sempatik olduğunu gözlemleyebiliriz fakat tüm bireyleri sadece dış görünüşlerine göre kişilik olarak sınıflandırmak son yıllarda popülerliğini kaybetmiştir. (IV) Bu sebeple son yıllarda yapılan istatistiksel çalışmalar beden yapısı ve kişilik özellikleri arasındaki bağlantının sanıldığının aksine daha düşük olduğunu göstermektedir. (V) Doğal olarak fiziksel özellikler, vücuttaki hormonlar ve benzeri fizyolojik süreçler insan davranışını şekillendirmektedir. (VI) Örneğin ergenlikte ani değişimlerle ortaya çıkan yeni beden yapısı birçok kişi için istenilen şekilde olmayabilir. (VII) Bu süreçte bireylerin vücutlarına ilişkin algılamaları sonucu, düşük benlik saygısı geliştirebilirler ve bu durum da kişilik davranışlarını etkileyebilir. (VIII) Ergenlik döneminde aşırı kilolu olan bir çocuk bu durumun sıkıntılarını yetişkinliğinde kilolu bir insan olmasa da kalıcı bir şekilde kişilik davranışlarına yansıtabilir.

3. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir kanının yanlış olduğu belirtilmiştir?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Fiziksel etkilerin psikolojik sonuçlarının olabileceğine

B) Bireyin kişilik özelliği ile fiziksel özelliğinin uyumlu olmayabileceğine

C) İnsan davranışlarına yönelik kuramların değişebileceğine

D) Çevresel baskıların insan psikolojisi üzerinde belirleyici olduğuna

E) Psikolojik durumların kronik bir hâle gelebileceğine

PEGEM AKADEMİ

5. - 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Atmosfer basıncı, deniz yüzeyi seviyesinin normalden farklılık göstermesine neden olabiliyor. (II) Gelgit tahminleri ortalama atmosfer basıncına göre yapılıyor ancak basıncın normal basınçtan 34 milibarlık bir farklılık göstermesi, gelgitin düzeyinde 30 cm'lik bir farklılık yaratabiliyor. (III) Denizden karaya esen kuvvetli rüzgârlar da gelgit düzeyini etkileyen bir faktör. (IV) Rüzgârın oluşturduğu dalgalarla birleşen büyük yükselmeler, çoğu zaman kıyılarda su taşkınlarına neden olabiliyor. (V) Deniz yüzeyi seviyesindeki küçük salınımlar, bunlara ritmik değişiklikler de deniyor, bir alçak basınç alanı ya da sağanaklar tarafından oluşabiliyor. (VI) Gelgit tablolarında gösterilen yükseklik ve alçaklık değerlerine ilişkin tahminleri değerlendirirken her zaman ilave bir pay bırakmakta yarar var, özellikle de anormal koşullarda. (V) Akdeniz'in en büyük özelliklerinden biri, gelgitlerin hissedilecek düzeylerde olmaması. (VII) Akdeniz'i Atlas Okyanusu'ndan ayıran dar Cebelitarık Geçidi, Atlas Okyanusu'ndaki gelgitlerin Akdeniz'e girmesini bir bakıma engelliyor. (VIII) Kayda değer gelgitler, sadece Tunus'taki Gabes Körfezi ile İtalya'yı Sicilya Adası'ndan ayıran Mesina Boğazı'nda yaşanıyor. (IX) Çok az gelgit etkisi olmasına karşın Akdeniz'in hidrolojisi oldukça karmaşık.

5. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Karşılaştırma B) Öneri C) Tanık gösterme D) Gerekçe E) Açıklama

6. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir kavramın farklı bir tanımına yer verilmiştir?**

A) III B) V C) VII D) VIII E) IX

7. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin yönelik bilgi yoktur?**

A) Deniz yüzeyi salınımların nasıl oluştuğu
B) Akdeniz'in gelgitlerden nasıl korunduğu
C) Gelgit tahminlerinin hangi ölçütlere göre yapıldığı
D) Gelgitlerin ne kadar sürede bir olduğuna
E) Büyük gelgitlerin nerede görüldüğüne

PEGEM AKADEMİ

8. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Svalbard Küresel Tohum Deposu, Norveç'e ait Svalbard Takım Adaları'ndan Spitzenberg'de bulunuyor. (II) Norveç Hükûmetinin, halk dilindeki diğer bir adı da "kıyamet ambarı" olan bu depoyu kurmasının en önemli nedenlerinden biri, bir gün dünyamızın, örneğin küresel ısınma sonucunda eşi benzeri görülmemiş bir doğal felaket veya büyük bir nükleer savaş yaşaması durumunda buradaki tohumlar sayesinde tarımı yeniden başlatarak insanlığı yok olmaktan kurtarmak. (III) Burada yakın bir gelecekte dünyanın hemen hemen her köşesinden 4,5 milyon bitkisel tohum örneğinin her birinden 500, yani toplam 2,25 milyar örnek (Japonya'dan arpa, Meksika'dan mısır ...) depolanması amaçlanıyor. (IV) Hedeflenen çeşitliliğe ve rakamlara ulaşılmasından sonra deponun kapılarının kapatılması ve çok gerekli olmadıkça depoya girişlerin ve çıkışların durdurulması planlanıyor. (V) Bu süre içinde deponun gözetimi ve gerekli kontroller İsveç'teki bir merkez üzerinden yapılacak. (VI) Yerin 120 metre derinliğindeki Svalbard Küresel Tohum Deposu, çelikten yapılmış dar giriş kapısıyla dışarıdan âdeta nükleer bir sığınağı andırıyor. (VII) Depo, Norveç hükûmetince inşa edilirken küresel ısınma sonucunda deniz seviyesinin aşırı derecede yükselmesi ihtimalinden depremlere kadar hemen hemen her şey düşünülmüş.

8. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

9. **Bu parçada sözü edilen tohum deposu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine yönelik bilgi yoktur?**

A) Öngörülen kapasite miktarı
B) Ne zamana kadar hizmet vereceği
C) Kim tarafından kurulduğu
D) Nerede kurulduğu
E) Fiziksel özellikleri

10. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde benzetme yapılmıştır?**

A) I ve IV B) II ve VI C) III ve IV D) III ve V E) IV ve VI

11. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sonbahar mevsiminin en belirgin özelliklerinden biri doğadaki renk cümbüşüdür. (II) Ağaçların yaprakları yeşilden parlak sarıya, turuncuya, kırmızıya ve kahverengiye doğru renk değiştirir. (III) Her ağaç da tıpkı bazı hayvanlar gibi ilkbahar ve yaz aylarında bünyelerinde enerji ve besin maddesi depolar ve kış aylarında dinlenme sürecine geçer. (IV) İlkbahar ve yaz aylarında bitki ve ağaçların tamamı güneş ışığını fotosentez yaparak enerjiye dönüştürür. (V) Yapraklara yeşil rengi veren klorofil pigmenti fotosentezin gerçekleşmesini sağlayan kimyasal bir bileşendir ancak sonbahar ve kış aylarında fotosentezin gerçekleşmesi için yeterli ışık ve su bulunmadığından yapraklardaki klorofil seviyesi azalır ve diğer renk pigmentleri açığa çıkmaya başlar. (VI) Bunlar, yapraklara sarı rengi veren ksantofil, turuncu rengi veren karotin ve kırmızı rengi veren antosiyanindir. (VII) Bütün renk pigmentleri tüm yapraklarda sürekli bulunmasına rağmen yeşil rengi veren klorofil baskın durumda olduğu için yapraklar yeşil renktedir ve diğer pigmentler maskelenmiş durumdadır. (VIII) Havaların soğumasıyla birlikte yaprak içerisindeki klorofiller azalmaya başlayınca parlak turuncu ve sarı renkleri; daha sonra da yapraklardaki fosfat miktarı azaldıkça kırmızı ve eflatun renkleri yapraklarda hâkim olur. (IX) Sonbaharın ilerleyen günlerinde bazı sarı yapraklar kahverengiye dönüşür, bu renk değişiminin ardından ağaçlardaki yaprakların tümü kısa zamanda dökülür.

11. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde genelleme bildiren ifadelere yer verilmemiştir?**

A) III B) IV C) VI D) VII E) IX

12. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde gerekçe belirtilmiştir?**

A) II, III ve IV B) III, V ve VII C) V, VII ve VIII
D) V, VIII ve IX E) VI, VII ve IX

13. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Yapraklara renk veren maddelere
B) Isının klorofil miktarına etkisine
C) Klorofil miktarının azalmasına yol açan unsurlara
D) Yaprakların tekrar yeşermesini sağlayan etkenlere
E) Yaprağın renginin bazı maddelerin oranına göre belirlendiğine

14. **Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Benzerlik ilgisine yer verilmiştir.
B) Açıklayıcı anlatımla kaleme alınmıştır.
C) Amaç bildiren ifadeler kullanılmıştır.
D) Betimlemeler yapılmıştır.
E) Yoruma yer verilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nuruosmaniye Külliyesi; Osmanlı mimari anlayışından uzak, barok tarzı Batılı mimari anlayışın denendiği, süs ve işlemelerin çokça kullanıldığı bir külliyedir. Külliye'nin yapımına I. Mahmut zamanında başlanmış, Sultan'ın ömrü bitirmeye vefa etmeyince III. Osman tarafından bitirilmiştir. Külliye'nin mimarı hakkında kesin bir bilgi elimizde olmasa da bazı kaynaklarda Rum olduğu sanılan, külliye başmimarı Simeon Kalfa tarafından yapılmış olduğu söylenmektedir. Külliye planında; cami, kütüphane, türbe, imaret, medrese, sebil, hünkâr mahfili ve çeşme bulunur. Caminin merkezi, koca bir kubbeyle örtülüdür ve bu kubbe Osmanlı camilerinde kullanılmış en büyük kubbe olma özelliğine sahiptir. Mihraptaki çıkıntılar ve silmeler Osmanlı mimari geleneğiyle bağdaşmayan, aykırı bir tarzdır. Cami, Fatma Hanım Mescidi'nin yerine, 1749 Ocak'ından 1755 Aralık'ına kadar süren zaman diliminde inşa edilmiştir. Camide bulunan yazıların büyük bir bölümü; Hattat Bursalı Ali Efendi, Mehmet Rasim, Seyyid Abdulhalim ve Fahrettin Yahya tarafından yazılmıştır. Duvarları çevreleyen içbükey kornişlerde Fetih Suresi yazılıdır ve camide "S" ve "C" biçiminde eğrisel kemerler kullanılmıştır. İkişer şerefeli iki minaresiyle ve çevresi küçük kubbelerle çevrilmiş "U" şeklindeki avlusuyla farklı bir hava yakalayan Nuruosmaniye Külliyesi'nde kullanılan barok ve rokoko bezemeler, Osmanlı ustalarının elinde farklılaşmış ve eşsiz sanatsal süslemeler olmayı başarmıştır.

15. **Bu parçadaki Nuruosmaniye Külliyesi'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine yönelik bilgi yoktur?**

A) Özgün yönleri olduğu
B) Günümüzdeki kullanım şekline
C) Hakkındaki bazı bilgilerin kesin olmadığı
D) Süslemelerinde hangi tarzın tercih edildiği
E) Yapımına ne zaman başlandığı

16. **Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Gerekçe belirtilmiştir.
B) Okuru bilgilendirme amacıyla kaleme alınmıştır.
C) Yorumlar yapılmıştır.
D) Betimleyici ögelere yer verilmiştir.
E) Eser hakkındaki farklı görüşler karşılaştırılmıştır.

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Chardin'in yapıtları, özellikle de natürmortları, sabırla sürdürülen bir yetkinlik arayışının ürünleridir. Sanatçı yorulmaksızın aynı konuları işlemiştir: mutfak, meyveler, kümes hayvanları, et parçaları... O dönemdeki gündelik yaşamdan alınmış bu konuların kısıtlı olması, tablolarındaki bakış ve tekniği derinleştirmiştir. Böylece resmi yapılan nesnelerin detayları ortaya konmuştur. Nesnenin rengini çevreye ve doğaya göre belirleyen sanatçıların başında gelen Chardin, bu özelliğiyle izlenimciliğin öncülerinden sayılmaktadır.

17. **Bu parçaya dayanarak Chardin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Eserlerinde ayrıntıları yansıtabilmiştir.
B) İzlenimcilik akımına ön ayak olmuştur.
C) Mükemmeliyetçi bir kişiliği vardır.
D) Benzer konuları işlemiştir.
E) Çoğu eseri natürmort tarzındadır.

18. **Bu parçaya göre Chardin'in resimlerindeki tekniğin gelişmesini sağlayan aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İzlenimcilik akımını başarıyla uygulaması
B) Yaşadığı dönemdeki içeriğin sınırlı olması
C) Natürmort türünde eserler vermesi
D) İyi bir resim eğitimi alması
E) Nesneleri, doğaya ve çevreye uygun işlemesi

PEGEM AKADEMİ

19. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Büyüklüklerine karşın okyanuslar da özellikle tankerlerden bırakılan yakıtlarla kirletildi. Suların kirlenmesinin yanı sıra balıklar, kuşlar, mikroorganizmalar ve planktonlar da ölmeye başladı. Etkileri tam olarak bilinmeyen ürünlerin kullanılmasıysa çevre kirlenmesini daha da kötüye götürdü; söz gelimi ilaçlar, ilk ağızda hayvanları öldürmekte ama daha sonra hayvanlar, bu ilaçlara karşı direnç kazanmaktadır. Tarım ilaçlarının yoğun biçimde kullanılmasının, gelecekte insanlarda ve hayvanlarda yapı anormaliliklerine yol açıp açmayacağı da bilinmemektedir.

19. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?**

A) Kirlenmenin okyanuslardaki bazı canlı türlerine zarar verdiğine

B) Bazı ürünlerin ne gibi sonuçları olacağının bilinmediğine

C) Bazı canlıların ilaçlara karşı dirençlilik kazandığına

D) Okyanuslara yakıtların boşaltıldığına

E) Kirlenme sürecini tersine çevirmenin mümkün olmadığına

PEGEM AKADEMİ

20. **Bu parçaya göre, okyanusların kirlenmesinde en büyük etken aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Tankerlerden bırakılan yakıtlar

B) Sanayi atıkları

C) Tarımsal ilaçlamalar

D) Etkileri bilinmeyen ürünler

E) Turizm etkinlikleri

6 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gerçeği bulma, anlama, doğrulama yöntemi olan bilim, insanlığın entelektüel gelişiminde ulaştığı son adım olarak kabul edilir. İnsanlığın uzun geçmişinde evreni anlama çabaları arasında mitoloji, metafizik gibi başka yolların hiçbiri başarılı olmamış; bilimsel yöntemin sağladığı güvenilir bilgiye, olguları açıklama gücüne bilimin dışında erişilememiştir. Böyle olmakla birlikte, modern dünyamızda bilimsel düşüncenin gücüyle kimi yönleriyle karşılaştırılabilecek, bilime en çok yaklaşan ikinci bir güç olarak sanattan söz edilmesi yanlış olmayacaktır. Sanat da bilim gibi amacı karşılıksız olan bir faaliyettir. Nasıl ki bilim her toplum, yer ve zaman için doğru sayılması gereken bir hakikat uğruna çalışırsa sanat da değer ve etkisini hiçbir yerde, hiçbir zaman kaybetmeyecek olan bir güzeli, güzelliği bulmaya çalışır.

1. **Bu parçaya göre bilim ve sanatın ortak yönleri arasında;**

   I. bir menfaat doğrultusunda yapılmamaları,

   II. aynı yöntemleri kullanmaları,

   III. benzer konuları ele almaları

   özelliklerinden hangileri vardır?

   A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

   D) I ve III E) II ve III

2. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?**

   A) Bilim, kullandığı araçlar bakımından sanattan ayrılır.

   B) Doğruyu gösterme açısından sanat, neredeyse bilimle eş değer bir işleve sahiptir.

   C) Bilim, nesnel konuları ele alırken sanat öznel konuları ele alır.

   D) Sanatın bilimden ayrılan yönü bütün insanlığa seslenebilmesi ve evrensel kabul görmesidir.

   E) Sanat ve bilim, insanlığın geleceğini etkileyen etkinliklere yer verir.

3. - 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Geçen hafta iyi bir şairin, Melih Cevdet Anday'ın henüz yayına hazırlanan günlüklerini okuma şansına eriştim. Anday'ın günlükleri ilk bakışta yayımlanmak için yazılmış izlenimi veriyor. Zaten kitaptaki dipnotlardan, şairin günlüklerindeki çoğu malzemeyi daha sonra yazılarında kullandığı anlaşılıyor. Bu da pek hoş bir durum değil. Günlüklerde Anday'ın şiire çalışırken aldığı notlar var. Anday'ın yazılarında yer almayan bu parçaların zihin açıcı olduğunu söylemek gerek. Bilgece, yer yer gereğinden fazla akılcı bir üslup var; tıpkı Anday'ın şiirindeki gibi. Ama günlüklerin bir yerinde öyle bir anekdot var ki sanırım hem Anday'ın şiirini hem de bir kuşağın şiir anlayışını tartışmaya açacak nitelikte. Anday, bir gün öğle yemeğinde buluştuğu Sabahattin Kudret Aksal'a diyor ki: "Şiir ancak mistiklerle yazılır ama bunu söylemeye cesaret edemiyorum." Sabahattin Kudret de onu, "Şiirin tabiatında var mistiklik." gibi bir cümleyle yanıtlıyor. Burada önemli olan, elbette Anday'ın cümlesi. Hem yazdığı bütün şiirleri olumsuzlayan bir sav öne sürdüğü için hem de bunu söylemeye "cesaret edemediği" için!

3. **Bu parçaya dayanarak Anday'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

   A) Günlüğünü, yayımlatma amacıyla yazdığı

   B) Özgünlük kaygısı taşımadığı

   C) Bazı düşüncelerini açıklayamadığı

   D) Günlük türünde daha başarılı olduğu

   E) Akılcı bir anlatımı olduğu

4. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?**

   A) Saptamalara yer verme

   B) Betimlemelere başvurma

   C) Birinin sözünü aktarma

   D) Kişisel görüş belirtme

   E) Alıntı yapma

5. **Bu parçada Anday'ın hangi yönü eleştirilmiştir?**

   A) Bazı eserlerinde kendini tekrarlaması

   B) Konu ve üslup bakımından yetkinliğe ulaşamaması

   C) Sanat dünyasındaki ilişkileri

   D) Yeterince titiz olmaması

   E) Bazı çalışmalarını yayımlamamış olması

6. - 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Antrenman, her şeyden önce, kişinin fiziksel niteliklerini geliştirmesini sağlar. (II) Spor dallarından birinde uzmanlaşma söz konusu olduğunda, özel bir antrenman uygulamak gerekir. (III) Bir sporcu, yarışma mevsimine aylarca süren bir antrenman dönemi geçirmeden başlayamaz. (IV) Bu antrenman dönemi sporcunun fizik kondisyon açısından hazırlanmasını sağlar. (V) Söz konusu dönem boyunca, sporcunun sağlığına son derece özen göstermesi, uyku düzenini ayarlaması ve ölçülü bir beslenme rejimi uygulaması gerekir ayrıca, alkol ve tütünden de uzak durmaya çalışmalıdır. (VI) Dayanıklılık, orta derecede bir kas gücünü, dirençse yuksek derecede bir kas gücünü elden geldiğince uzun süre götürebilme yeteneğidir.

6. **Aşağıdakilerden hangisi sporcunun antrenman döneminde dikkat etmesi gerekenlerden biri değildir?**

A) Bol miktarda temiz hava alması
B) Sağlığına dikkat etmesi
C) Alkol ve sigaradan uzak durması
D) Dengeli bir şekilde beslenmesi
E) Uyku düzenini ayarlaması

7. **Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde tanıma yer verilmiştir?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. - 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Çağımızda, yabani atın tek temsilcisi, Dördüncü Zaman atlarının ilkel niteliklerini korumuş olan, kayalara çizilmiş at resimlerine benzeyen Przewalski atıdır. (II) Büyük başlı, iri görünüşlü kısa kulaklı, dik ve kıllı yeleli, esmer renkli bir attır. (III) Günümüzde Orta Asya'da, Moğolistan Cumhuriyeti'nin güneyi ve Çin'e bağlı Sin-Kiang ve Kansu eyaletlerinin yakınlarındaki bölgeleri de içine alan Gobi Çölü'nde 20-30 kadar örneği yaşamaktadır. (IV) Bundan da anlaşıldığına göre, Przewalski başlangıçta bozkırlarda ya da en azından, açık alanlarda yaşıyordu. (V) Dolayısıyla bunları evcilleştirmeyi ilk başaranlar da Avrasya bozkırlarında yaşayanlar oldu. (VI) Bir saptamaya göre, at ilk olarak Ukrayna'da MÖ 4300-3700 yılları arasında ortaya çıkmış ve aynı dönemlerde, Türkler tarafından evcilleştirilmiş. (VII) Sonraki dönemlerde Mezopotamya'dan dünyanın her yanına yayılmıştır.

8. **Bu parçada sözü edilen at türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Fiziksel özelliklerine
B) Nerede yaşadıklarına
C) Hangi amaçla kullanıldıklarına
D) Kimler tarafından evcilleştirildiklerine
E) Günümüzdeki örneklerine

9. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PEGEM AKADEMİ

10. - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Egemen güçlerin etkinliklerini sürdürebilmeleri için toplumdan özenle saklanan gerçeklerin bulunduğu yadsınamaz. Altı buçuk milyar nüfuslu dünyamızda en zengin üç kişinin varlıkları toplam 48 ülke nüfuslarının yıllık gayri safî ulusal hasılasından daha fazladır. Hâlen dünya nüfusunun 852 milyonu açlıkla savaşmaktadır. Bir milyar üç yüz milyon çocuk okul eğitiminden yoksundur. "Demokrasi, özgürlük, insan hakları" diye yola çıkılarak insanlara sömürgecilik, kültürsüzleştirme, toplumsal değerlerde önemli kayıp verdirilmesi hızını hiç kesmeden sürmektedir. Bireyi "adam yerine koyan" insana özgü emeğin karşılığını vermek, yaratıcı düşünceye olanak tanımak, doğaya saygı duymak ve olayların akışını inceleyen araştırmaları, bilimsel devinimi sürdürmek gereklidir. Ellerindeki teknolojik üstünlük ile taraflı olan ve habire kendine yontanlara bir "Dur!" demekle, bireysel sahtekârlık yapanların önüne geçmekle günümüz insanlığının programlı intiharına son verilmesi, hepimizin öncelikli gündemini oluşturmalıdır. Uluslararası ortamda başarımızı sağlayacak sihire her şeyden önce ulusal dilimize, bilincimize sahip çıkabilmekle ulaşabiliriz. Başkasının parası ve öğretisiyle oluşturulan sanal dünya ancak başkalarına çalışmaktadır. Çağdaş gibi görünen köle toplum olmaktansa, azla idare edebilen, elindekileri hovardaca değil, tutumlu bir şekilde, büyük bir özveriyle belirlenen hedeflere kilitlenmeyi yeğlemeliyiz. Bireyin önceliği yerine, ailenin, ulusun bütünlüğüne yönelik çabamız ulusumuzu egemen baskılardan kurtaracak ve dünyanın onurlu bir toplumu hâline getirecektir. Haksızlıkların hüküm sürdüğü, birbirine güvenmeyen sağlıksız bir toplum hâline dönüştüğümüzü bir an önce fark etmeliyiz!

10. Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

A) Güven duygusunun kaybolması

B) Ulusal olmayan sermayeyle yaşam sürülmesi

C) Gençlerin medyanın olumsuz etkilerine maruz kalması

D) Adeletsiz gelir dağılımı

E) Eğitimde fırsat eşitliğinin olmaması

11. Bu parçaya göre uluslararası başarının öncelikli koşulu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Eğitim-öğretim kalitesini artırma

B) Adaletli bir ekonomik sistem

C) Batı standartlarında demokrasi oluşturma

D) Ulusal dil ve bilince sahip çıkma

E) Geleneksel değerleri koruma

12. Bu parçadaki "kendine yontan" deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çıkar sağladığı kimsenin davasını gütmek

B) Birini küçük bir çıkarla susturmak

C) Geçim sağlamak

D) Her fırsattan yararlanarak çıkar sağlamak

E) Tehditkâr bir tavır içinde olmak

13.

I. Gelişmiş ülkelerin diğerlerini ekonomik baskı altına alması

II. Toplumsal şiddetin artması

III. Bencilliğin yaygınlaşması

IV. Silahlanma yarışının artması

Bu parçada yukarıdakilerden hangilerine yönelik bilgi yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) III ve IV D) I ve III E) II ve IV

PEGEM AKADEMİ

14. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Başkent Ankara'nın 98 kilometre kuzeybatısındaki derin göl havzasının kenarına kurulan Beypazarı, vadiye bakan engebeli yamaçlar üzerine yayılmış. (II) İlk bakışta sıradan bir Anadolu kasabası izlenimi veren ilçe, yaklaştıkça güzelliklerini ortaya döküyor. (III) Kıraç bir vadinin her iki yamacına ve tabanına kurulan ilçeye asıl ününü kazandıran Osmanlı konakları, ağırlıklı olarak vadi manzaralı sokaklara serpilmiş. (IV) Uzun yıllar kaderine terk edilen tarihî evlerin tamamı, bugün koruma altında. (V) Vadinin iki yakasına canlılık veren evler, film çekimi bittikten sonra kaldırılacak dekoratif birer set objesi izlenimi veriyor. (VI) Perdeler arasından bakan al yanaklı mahcup bakışlar, Beypazarı evlerinin ruhsuz birer turistik maket değil, yaşayan ve soluk alan meskenler olduğunu kanıtlamaya yetiyor.

14. **Bu parçada Beypazarı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Coğrafi konumuna
B) Bulunduğu bölgenin yeryüzü şekillerine
C) Görünümün insanda uyandırdığı izlenimlere
D) Ne zaman kurulduğuna
E) İçerisindeki yapıların özelliklerine

15. **Bu parçaya dayanarak Beypazarı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Ekonomisi canlıdır.
B) Bitki örtüsü bakımından yoksuldur.
C) Bir dönem ilgi görmemiştir.
D) Etrafına canlılık kazandıran bir yerdir.
E) Turistik bir mekândır.

16. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Beypazarı'nda yaşayanlar hakkında bir yorum yapılmıştır?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çoğunlukla 2-5 yaş arasındaki çocukların yakalandığı boğmacada, genellikle belirtisiz geçen 6-12 günlük bir kuluçka döneminden sonra, hastalık, grip belirtileri, ateşin 37,5-38 dereceye yükselmesi, boğazın kızarması ve yaklaşık 10 gün süren kuru bir öksürükle ortaya çıkar. Daha sonra, hastalığa özgü, yorucu öksürük nöbetleri belirir. Hasta, nöbetin geleceğini hisseder; öksürük başladıktan sonra, arka arkaya soluk verme evrelerini soluk alamama evreleri izler. Sonra horoz ötüşüne benzer bir ses çıkarılarak derin bir soluk alınır. Nöbet çoğunlukla kusmaya yol açar. Hastalık, genellikle 4-6 hafta sürer.

17. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi boğmacanın belirtilerinden biri değildir?**

A) Tansiyon yükselmesi
B) Soluk alamama
C) Boğazın kızarması
D) Yorgunluk veren öksürük nöbetleri
E) Ateşin yükselmesi

18. **Bu parçada boğmaca hastalığı ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?**

A) Ne kadar sürdüğü
B) Kimlerde görüldüğü
C) Başlangıç belirtileri
D) Hastalığın nedenleri
E) Hastalık sürecindeki belirtiler

PEGEM AKADEMİ

19. - 22. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Toplumsal kümelerin ve alıcının gereksinimlerinin çeşitlenmesi, günümüzde yayın türlerinin de çeşitlenip çoğalmasına yol açmıştır. Çeşitli ülkelerde, ülke çapında basılıp dağıtılan gazetelerin yanı sıra, taşrada da yerel haberlere önem veren gündelik gazeteler çıkmaktadır. Öte yandan, habere dayanan büyük basının karşısında, cinselliği ve cinayetleri ön plana alarak tıpkı skandal dergileri gibi okura bir tür avuntu ve kaçış sağlayan magazin gazeteler yayımlanmaktadır. Bu tür gazetelerin etkisi öylesine güçlüdür ki belli bir görüşü savunan gazeteler bile sayfalarında çizgi romanlara, bulmacalara, moda ve spor haberlerine yer vermektedir. Ayrıca, bilgi edinme açısından önem taşıyan uzmanlaşmış ticaret ve iktisat gazetelerinin yanı sıra konusu yalnızca spor olan günlük gazeteler de vardır. Radyo ve televizyon izleyicilerinin çoğalmasıyla olayları sözlü olarak hemen iletebilen radyo ve televizyon haberleri, yazılı basınla rekabete başlamış; bunun üstüne yazılı basının da yalnızca haber yerine, çözümleme ve yoruma kayması gerekmiş, bunun sonucu, çeşitli süreli yayınların hızla çoğalması olmuştur.

19. **Bu parçada aşağıdaki gazete türlerinin hangisinden <u>söz edilmemiştir</u>?**

A) Spor gazeteleri
B) Magazin gazeteleri
C) Düşünsel gazeteler
D) Ticari gazeteler
E) Edebiyat gazeteleri

20. **Bu parçaya göre radyo ve televizyon haberlerinin yazılı basınla rekabete başlamasını sağlayan etken aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İletişim teknolojisinin gelişmesi
B) Basın sektörünün gerilemesi
C) Radyo ve televizyon izleyicisinin artması
D) Yazılı basına olan güvenin azalması
E) Halkın izledikleriyle daha çok tatmin olması

21. **Bu parçaya göre çeşitli görüşleri savunan gazetelerin de farklı içeriklere yer vermesinde asıl etken aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gazetelerin farklı düşünceleri hoşgörüyle karşılaşması
B) Okuyucunun kendisini gerçeklikten uzaklaştıran magazine ilgi göstermesi
C) Tek yönlü gazetelerin halktan tepki görmesi ve tirajlarının düşmesi
D) Değişen dünyaya uyum sağlama çabası
E) Farklı içerikle ilgilenen gazetecilerin aynı gazetede görev yapması

22. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Toplum, en çok magazin gazetelerine ilgi göstermektedir.
B) Toplumun ihtiyaç ve istekleri yayın türlerini de şekillendirmektedir.
C) Toplum, ilgisine göre yayın yapmayan yayınlara tepki göstermektedir.
D) Farklı görüşlere hitap eden gazeteler, magazine yer vermemektedir.
E) Kültürel olarak ilerlemiş toplumlar, daha çok bilgi veren gazeteleri tercih etmektedir.

PEGEM AKADEMİ

7 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsanlığın çok eski dönemlerden bu yana bilgiyi işlemesi hesaplama sanatının gelişmesiyle bağlantılıdır. (I) Başlangıçta hesap yapmak için parmaklarından yararlanan insan, giderek karmaşık makineler buldu. (II) Çörküler, Neper çubukları, Babbage çarpım aygıtı, delikli kart makineleri kullanıldı; baskı makinesinin bulunmasından sonra otomatikleşmeyi sağlayan elektronik aygıtlara geçildi. (III) Yeni bilim dallarının, bilgileri giderek daha hızlı ve daha güvenli işleme yöntemleri gerektirmesi nedeniyle hesap makineleri geliştirildi. (IV) Bilişim çağı ise ilk bilgisayarların gerçekleştirilmesiyle açılmıştır. (V) Ama yeni bir bilgisayar satışa sunulduğunda, onu her bakımdan aşan bir yenisi çoktan inceleme evresine alınmış olduğundan, bilgisayar kuşaklarından söz edilmektedir.

1. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?**

   A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

   A) Bilim ve teknolojinin kontrolsüz ilerleyişi insanlık için tehdit oluşturmaktadır.

   B) Bilişim, geleceğin en önemli sektörlerinden biridir.

   C) İhtiyaçların artması ve çeşitlenmesi bilim ve tekniğin itici gücüdür.

   D) İnsanlık yaşamın her alanında teknolojiyi kullanmaktadır.

   E) Bilimsel gelişmeler fayda sağladığı kadar zarar da verebilmektedir.

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Önceleri kapalı, zor anlaşılır, ağır bir dil kullanan şair Millî Edebiyat Dönemi'nden sonra sade, temiz Türkçe ile şiirler yazmıştır. (II) O, varlıkların renkli, ışıltılı güzellikleri karşısında duyan, düşünen, iç âleminde hissettiği hazları dile getiren bir doğa şairidir. (III) Onun şiirleri dans gibidir. (IV) Dizelerinde kuvvetli bir ses ve söz uyumu göze çarpar. (V) Duygularını sözcüklerden örülmüş bir ses dizisi hâline koymayı bilen bir şairdir.

3. **Bu parçada sözü edilen şairle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

   A) Şiirlerinde ahenge önem vermiştir.

   B) Duygusal unsurlara yer vermektedir.

   C) Yalın bir dille şiirler yazmıştır.

   D) Başlangıçta kapalı bir dili tercih etmiştir.

   E) Özgün bir anlatımı vardır.

4. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırmaya yer verilmiştir?**

   A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

5. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sepet yapımının en zor yanı, sabırlı olmak. İyi bir sepet ustası normal boyda bir sepetten günde en çok üç dört adet üretebiliyor. Sepet ustaları, genellikle sepet yapımında kullanacakları malzemeleri kendileri topluyor. Bunun için de sepetçiler genellikle sepet yapımında kullanılacak bitkilerin bol yetiştiği bölgelerde bulunuyor. Ülkemizde en ünlü sepetler, Karamürsel, Rize, Samsun, Edirne ve Kırklareli'de yapılıyor. Sepetler hemen her tür bitkiden yapılabiliyor. Bu nedenle farklı bölgelerde değişik bitki türleri sepet yapımında kullanılıyor. Bitkilerin yetişmediği kutup bölgelerindeyse sepetler balina kemiğinden ve çeşitli memelilerin kıllarından yapılıyor. Dünya genelinde, sepet yapımında en çok kullanılan bitkiler kargı ve kamış türleri. Bu türler kısa sürede büyüdüğü ve hemen her koşulda yetiştiği için sepet yapımında en çok yeğlenen türlerin başında geliyor. Bilimsel adı *Phragmites australis* olan kargı, dayanıklı yapısı, kolay işlenebilmesi ve hafif olması nedeniyle ülkemizde de en yaygın kullanılan sepet bitkisi. Çok yıllık bu bitki genellikle su kenarlarında ya da sulak alanlarda yetişiyor. Bir yılda 3 m'ye kadar ulaşabilen bu bitki kurutulup ince şeritler hâlinde kesilerek kullanılıyor. Yine bu bitkinin yaprakları da kurutulup bükülerek sepetlerin özellikle yan duvarlarında kullanılıyor.

6. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Bazı ürünlerin üretim tekniklerinin ham madde kaynaklarına göre şekillendiği

B) Geleneksel ürünlerde kullanılan malzemelerin yerini plastiğe bıraktığı

C) Usta çırak ilişkisine dayalı zanaatçılığın ortadan kalkmaya başladığı

D) Ekonomik açıdan değeri düşük ürünlerin artık ilgi görmediği

E) Farklı kültürlerde farklı geleneksel ürünler ortaya konduğu

7. **Bu parçaya göre sepet yapımında kargının tercih edilmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili <u>değildir</u>?**

A) Farklı iklim koşullarında yetişebilmesi

B) Ucuz bir bitki olması

C) Çabuk yetişen bir bitki olması

D) Dayanıklı olması

E) Rahatça şekillendirilmesi

PEGEM AKADEMİ

5.

I. Farklı malzemelerin kullanıldığı

II. Günümüzde kullanımının azaldığı

III. Malzemelerin nasıl elde edildiği

IV. Fabrika üretiminin geleneksel sepet yapımını ortadan kaldırdığı

Bu parçada sepet ve sepet yapımı ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangilerine yönelik bilgi <u>yoktur</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve IV E) III ve IV

8. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Sepetçiliğin birçok ülkede bilinen bir uğraş olduğuna

B) Sepet yapımında kullanılan malzemelere

C) Sepetçiliğin ülkemizde yaygın olduğu yerlere

D) Sepetlerin hangi tekniklerle yapıldığına

E) Sepet ustalarının sepet üretme kapasitesine

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yetiştireceğimiz insanda bulunmasını istediğimiz, eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikli özelliklerdir; bu özellikler bilgi, beceri, yetenek ve alışkanlıkları kapsar. Eğitimde hedefler çeşitli şekillerde ele alınır. Uzak hedefler, toplumun siyasal felsefesini yansıtır ve toplumun erişmek istediği genel idealleri belirler. Genel hedefler, toplumun siyasal ve sosyal ideallerinin eğitime yansımasıdır ve eğitimin genel amaçlarını belirler, toplumun eğitim felsefesini temsil eder. Dersin hedefleri ise herhangi bir dersin eğitsel açıdan ulaşmak istediği hedeflerdir. Örneğin, ilkokul matematiğinin hedefi dört işlemdir.

9. **Bu parçaya dayanarak eğitim ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Çok boyutlu bir etkinlik olduğu
B) Sadece okullarda gerçekleştirildiği
C) Bazı türlerinin olduğu
D) Planlı, programlı bir etkinlik olduğu
E) Davranışta değişiklik meydana getirdiği

10. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi uzak hedefler kapsamında ele alınabilir?**

A) Diğer bireylere karşı saygılı olma
B) Doğal çevre konusunda bilinçli olma
C) Çağdaş uygarlık seviyesini yakalama
D) Okuma alışkanlığı edinme
E) Bağımlılık yapan maddeler konusunda bilinçli olma

11. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Birileri bizi uyardı. "21 Aralık 2012'de kıyamet kopacak ve Dünya'nın sonu gelecek." Felaket senaristleri, bilimsel gerçekleri saptırarak 2012'deki kıyamet varsayımını destekleyecek savlar öne sürdüler. 2012 yılıyla ilgili, Maya takviminin sona ermesinden gök adamızdaki hizalanmaya, Güneş'in etkinliğinin artmasından Marduk'un geleceğine kadar bir çok senaryo üretildi. Bu konu son üç yıl boyunca gazetelerde, televizyonlarda ve İnternet'te çok tartışıldı. Bilim adamlarının çoğu bu senaryoları ciddiye almadı.

11. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Kıyametin çok yakında gerçekleşeceğinin düşünüldüğüne
B) Felaket senaryolarının bilim camiasında kabul görmediğine
C) Bilimsel gerçeklerin saptırılmaya çalışıldığına
D) Kıyametin birçok filme konu olduğuna
E) Birçok kıyamet senaryosunun gündeme geldiğine

12. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Kıyametin beklenenden çok daha sonra gerçekleşeceğine
B) Eski uygarlıklarda kıyamet inanışının olduğuna
C) Kıyametin çok ilgi çeken konulardan biri olduğuna
D) Bilim dünyasında kıyamet kavramının kabul edilmediğine
E) Bilim adamlarının kıyametin gerçek tarihini hesaplayabildiğine

PEGEM AKADEMİ

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olan Ankara topraklarına, milattan önceki tarihlerde yerleşilmiştir. Bunda en büyük etmen, Anadolu yolları üstündeki konumunun, merkez rolü oynayabilecek bir kentin kurulmasına elverişli olmasıdır. Orta Anadolu'da aşağı yukarı bütün kentler bir ova çevresinde, daha doğrusu, bu ovaları çevreleyen dağların yakınında kurulmuştur. Ankara da ortasından Ankara Çayı'nın geçtiği bir ova kenarında yer alır. Bent deresi, İncesu ve Çubuk Suyu bu ovada, kente yakın bir noktada birleşirler. Söz konusu ova, öbür Anadolu kentlerinin kurulduğu ovalardan küçük olmakla birlikte, korunmaya elverişli bir yerde olduğu için milattan önceki tarihlerde yerleşmeye açılmıştır.

13. **Bu parçaya göre Ankara'nın yerleşime erken tarihlerde açılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Doğal güzellikleri bakımından zengin bir yer olması

B) Jeopolitik konumunun dikkate alınması

C) Nüfus yoğunluğunun az olması

D) Sulama imkânlarının fazla olması

E) İkliminin yaşamaya çok elverişli olması

14. **Bu parçada Ankara'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Ne zaman yerleşilmeye başlandığına

B) Yer şekillerine

C) Jeopolitik konumuna

D) Bölgedeki konumuna

E) Nüfus yapısına

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Günümüzde Doğu ve Batı Almanya'nın biçimsel olarak birleşmiş olmalarına karşın, "Doğu"nun ve "Batı"nın toplumsal ve ekonomik sistemlerinin tam bütünleşmesi belki de yıllar sürecektir. (II) Almanya'nın batı kesimi, çok ileri bir sanayi sonrası toplumudur. (III) Etkin nüfusun çoğu artık hizmetler kesiminde çalışmakta, teknik, yönetsel işler ağır basmaktadır; ekonomi dış ticarete bağımlıdır. (IV) Bu kesim aynı zamanda da çok hareketli bir toplumdur; Batılı Almanlar dünyanın en çok gezen insanları arasında yer alırlar. (V) Buna karşılık eski Doğu Almanya kesimi, İkinci Dünya Savaşı'nın sonundan itibaren komünist yönetimin baskısıyla dünya ülkelerinden yalıtılmış, yurttaşlarının istedikleri gibi seyahat etmeleri yasaklanmıştır.

15. **Bu parçaya göre Almanya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Batı bölümü doğuya göre kalkınmış durumdadır.

B) Doğu bölümünün geri kalmasında siyasi etkenler rol oynamıştır.

C) Batı bölümü dünyayla yoğun bir ilişki içindedir.

D) Doğu toplumu Batı toplumuna uyum sağlamıştır.

E) Batı Almanya toplumu sıkça seyahat eden bir toplumdur.

16. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazarın yorumuna yer verilmiştir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Cam, genellikle yapıların pencere, kapı vb. yerlerinde kullanılır. Cam sanayisinin günden güne gelişmesi sonucu, yapıların cephelerinde kullanılan renksiz cam, yerini ışınların sızmasını engelleyici renkli ya da yarı yansıtıcı camlara bırakmaktadır. Gelen ışın miktarı arttıkça daha çok ışın soğuran camların üretimine çalışılmaktadır. Kara taşıtlarında, kırıldığında az kesici binlerce küçük parçaya ayrılan, soğutma yoluyla sertleştirilmiş cam ya da kırıldığında parçalanmayan cam kullanılır. Yapılarda, kaplama amacıyla camlı maddelerden ve ısı yalıtımı için cam yününden yararlanılır. Camdan yapılmış mutfak gereçleri, sıcağa ve mekanik darbelere dirençli olmaları için soğutma yoluyla üretilir. Camdan ayrıca, elektrik ve elektronik sanayilerinde, ilaç ve kimyasal madde laboratuvarlarında büyük ölçüde yararlanılır. Optikte, kullanım alanı oldukça geniştir.

17. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi camın kullanım alanlarından biri değildir?**

A) Elektrik ve elektronik

B) Optik

C) Otomotiv

D) Ambalaj

E) Kimya

18. **Bu parçaya göre camın farklı şekillerde üretilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Üretimde kullanılan ham maddenin farklı olması

B) Farklı teknolojilere sahip fabrikaların üretim yapması

C) Camın kullanım alanlarının farklı olması

D) Teknolojinin günden güne gelişmesi

E) Camın estetik özelliklere sahip olması

19. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bursa'dan 42 kilometre uzaklıkta, Bursa-İzmir kara yolunun 37'nci kilometresinden güneye saptığınızda, yol sizi Ulubat Gölü'ne götürür. Efsaneye göre, Marmara Denizi'nin güneyinde bulunan Odryses Çayı, Bandırma'dan denize dökülürmüş. Bugünkü Ulubat Gölü'nün olduğu yerde Apollonia Krallığı, Odryses Çayı'nın bulunduğu yerde de Melde Krallığı kuruluymuş. Melde Kralı, Apollonia kralının kızını oğluna istemiş. Ancak kız, bu izdivaca gönlü olmadığı için prensle evlenmemiş. Apollonia Kralı da kızını korumak için bir tepe üzerinde saray yaptırarak kızını buraya saklamış. Bunun üzerine çileden çıkan Melde Kralı, oğluna istediği kızı alamamaktan dolayı kırılan onurunu onarmak için intikam alma yoluna gitmiş ve Odryses Çayı'nın yolunu değiştirip Apollonia kentinin bulunduğu topraklara akmasını sağlamış. Böylece tüm Apollonia toprakları sular altında kalırken prensesin bulunduğu sarayın çevresi sularla çevrili birer ada olarak kalmış. İşte efsaneye göre Ulubat Gölü de böyle oluşmuş.

19. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

A) Ulubat Gölü'nün oluşumu anlatılmıştır.

B) Tarihî bilgilere yer verilmiştir.

C) Tarihî bilgiler belgelerle desteklenmiştir.

D) Gölün oluşumuna yönelik öyküleyici bir anlatım yapılmıştır.

E) Gölün coğrafi konumu hakkında bilgi verilmiştir.

20. **Bu parçadan Ulubat Gölü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?**

A) Oluşumunda insan faktörü olduğu

B) Bugünkü yerinin eskiden yerleşim yeri olduğu

C) Efsanelere dayanan bir geçmişi olduğu

D) Akarsu doldurmasıyla oluştuğuna

E) Büyüklüğü ile ilgi çeken bir yer olduğu

PEGEM AKADEMİ

8 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Mum yapabilmek için öncelikle kullanacağınız malzemeye karar vermeniz gerekiyor. Örneğin, saf iç yağından, bitkisel yağlardan, parafinden, bal mumundan ya da bal mumu ve parafinden doğal mumlar yapabilirsiniz. Bu çeşitlerden iç yağdan ve bitkisel yağlardan yapılan mumlar çok kolay eriyebilen ve şekli bozuk mumlar olacaktır. Parafin mumlarıysa yapımı ve şekil vermesi kolay mumlar olurken parafin bal mumundan yapacağınız mumlar uzun süre yanabilen, hoş kokulu kaliteli mumlar olacaktır. Basit bir mum yapmak istiyorsanız kasaptan biraz iç yağ alıp onu eriterek sıvı hâle getirin. Daha sonra cam bir kavanozun içerisine ortasına pamuktan yapılmış bir ip koyun ve ip alta kalmayacak şekilde eritmiş olduğunuz yağı üzerine dökün. Yağ donduktan sonra mumunuz yanmaya hazır olacaktır. Eğer daha kaliteli bir mum yapmak istiyorsanız, bunun için 3 ölçü parafine 1 ölçü bal mumu karıştırmanız gerekiyor. Bu tarifte de bal mumu ve parafinini yaklaşık 60-65 derecede benmari usulü eritin. Sıvı hâle gelen mumu kartondan yapacağınız kalıbın içerisine dökün ve içinde daha önce bal mumu ile kapladığınız pamuklu ipi yerleştirin. Artık mumunuz yanmaya hazır olacaktır.

1. **Bu parçadan mumlar ve mum yapımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**
   - A) Hangi malzemelerin kullanılabileceğine
   - B) Farklı fiziksel özelliklere sahip mumlar yapılabildiğine
   - C) Daha çok evlerde kullanıldığına
   - D) Ölçülerin miktarına göre dayanıklılığın değişebildiğine
   - E) Doğal malzemelerle yapılabildiğine

2. **Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**
   - A) Mumların kullanım alanlarına
   - B) Mum yapımının ustalık gerektirmediğine
   - C) Mum yapımının eskiye dayalı bir uğraş olduğuna
   - D) Mumların sağlık açısından sakıncaları olmadığına
   - E) Mum yapımının yeterince bilinmediğine

PEGEM AKADEMİ

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Geçmişten günümüze süregelen "Trafik Psikolojisi" ile ilgili araştırmalara göre, sürücüler tarafından trafik kurallarına uyma davranışı trafik polisleri olduğunda gözlemlenebilmektedir. Trafikte şiddet ise öfkeli sürücüler ve hem öfkeli hem silahlı sürücüler tarafından dikkate değer olmaktan çok daha ileri bir noktaya getirilmiştir. Peki, en basit meselelerden kısa sürede kavga çıkarmak hayra alamet midir? Elbette değil. Trafikte, hiç tanımadığımız insanlarla, yol için üç beş saniye yüzünden kavga ediyor ve bazen kan döküyoruz. Çok kısa bir an için sabır göstersek saatler süren kavgalara sebep olmayacağız. Bulunduğumuz psikolojik durum orada verimlilik kavramını düşünmemize imkan bırakmıyor. Bodoslama birilerinin üzerine giderek öfkemizi boşaltmanın yollarını arıyoruz. Aslında daha önce birikmiş öfkemizin patlaması bu. Yoksa ortada fol yok yumurta yokken cinayete kadar giden yolun tek adı "cinnet" olabilir. Ne yazık ki toplum olarak bu cinneti körüklüyoruz.

3. **Bu parçaya göre insanların küçük olaylar karşısında şiddete başvurmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**
   - A) Önceden birikmiş olan öfkeyi birden yansıtmak
   - B) Toplumsal olarak şiddete yatkın olmak
   - C) Sorunları kısa yoldan çabucak halletmeyi istemek
   - D) Kanunlar yetersiz olduğu için bireysel adalet sağlamayı düşünmek
   - E) Kültürel olarak yeterince olgunlaşamamak

4. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**
   - A) İnsanlar küçük meseleler için ciddi sonuçları olan davranışlarda bulunabilmektedir.
   - B) Şiddet ve öfke, kısa süren sabırlı bir bekleyişle ortadan kalkabilir.
   - C) Toplumsal olarak ruh sağlığımız endişelenecek boyutlara varmaktadır.
   - D) Şiddet daha çok eğitimde geri kalmış toplumlarda görülür.
   - E) İnsanın çözümlemeden içine attığı sıkıntılar birikerek ani duygusal patlamalara neden olabilir.

5. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Missouri Üniversitesinden araştırmacılar grip mevsimi ve domuz gribi tehdidiyle aşılara yoğun ilginin olduğu şu günlerde, bazı enzimleri engelleyen ağrı kesici ve soğuk algınlığı ilaçlarının aşıların etkisini azalttıklarını kanıtladılar. (II) Veteriner Patobiyoloğu Charles Brown, kardiyovasküler tedavi ya da soğuk algınlığı, ağrı ve ateş için düzenli alınan, etken maddesi salisilik asit ve paracetamol olan ilaçların (aspirin ve tylenol) dokulardaki COX-1 isimli enzimi engelleyerek vücudun antikor üretimini düşürdüğünü açıkladı. (III) Oysa vücudun korunması için çok miktarda antikor üretimine ihtiyacı var. (IV) COX enzimleri tamamen açıklanamamış olmakla birlikte bağışıklık sisteminin kontrol edilmesinde önemli role sahip oldukları ve ilaçlarla engellendiklerinde bazı olumsuz yan etkilerin ortaya çıktığı biliniyor. (V) Brown'ın araştırmaları beyin ya da böbrek gibi bütün vücut dokularında bulunan COX-1 enziminin engellendiğinde aşıların verimliliğinin de etkilendiğini gösteriyor. (VI) Bugüne kadar hayvanlar üzerinde test edilen ve aşıların etkisini azalttığı belirtilen bu ilaçların insanlardaki etkisini incelemek için bir sonraki aşamada insanlar üzerinde test edileceğini belirten Brown, eğer bekledikleri sonuca ulaşırlarsa aşılanmadan birkaç hafta önce ve aşılandıktan birkaç hafta sonra ateş düşürücü ilaçların alınmamasının önerilebileceğini söylüyor.

5. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?**

   A) Herkesin tüm aşılarını tamamlaması gerektiği

   B) Aşılanma döneminde bazı ilaçların alınmaması gerektiği

   C) Vücudun antikor üretmediği zaman ilaç alınması gerektiği

   D) Grip üzerine yapılan araştırmaların çok ilerlediği

   E) Gribin bazı türlerinin hayati tehlike yaratabildiği

6. **Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinde tahmin söz konusudur?**

   A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. **Bu parçadaki numaralı cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?**

   A) I. cümlede, bir araştırmanın sonuçlarından söz edilmiştir.

   B) II. cümlede, bir maddenin etkileri anlatılmıştır.

   C) III. cümlede, vücudun korunması için gerekli bir unsurdan söz edilmiştir.

   D) IV. cümlede, bazı maddelerin nerelerden alınabileceğinden söz edilmiştir.

   E) V. cümlede, bir maddenin eksikliğinin yol açtığı bir durumdan söz edilmiştir.

8. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?**

   A) Günümüzde grip aşılarına talebin artmasının nedeni nedir?

   B) Aşılarla ilgili deneyler sadece insanlar üzerinde mi yapılmaktadır?

   C) Vücudumuz hastalıklara karşı kendini nasıl savunmaktadır?

   D) Grip türlerinden hangisi daha tehlikelidir?

   E) Soğuk algınlığı ilaçlarında hangi etken maddeler bulunmaktadır?

PEGEM AKADEMİ

9. - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bugün Avrupa'da, 180 milyondan fazla otomobil yollarda dolaşıyor. 2020 yılında, dünyadaki otomobil sayısının, bugünkünün iki katına çıkarak 1,2 milyara ulaşacağı tahmin ediliyor. Yaklaşık bir asırdır insanlığa hizmet veren otomobiller ve taşıt araçlarının faydaları yanında, çevreye birçok zararı da bulunmaktadır. Motorlu araçlar, tasarım aşamasından üretim sürecine, yoldaki kullanılışlarından hurdaya ayrılıp imha edilmelerine kadar bütün yaşamları boyunca çevreyi üç yönde etkiler. Bunlardan birincisi, imalat esnasında oluşan atıklardır. İkincisi, kullanım esnasında egzozdan havaya atılan karbondioksit, karbonmonoksit, partikül maddeler, azotoksitler ve uçucu organik bileşikler gibi zararlı maddelerdir. Üçüncüsü ise, aracın kullanım ömrünü tamamlamasından sonraki, yani hurda hâlindeki atıklarıdır. Daha üretime geçmeden önce acaba otomobiller, daha kolay bir biçimde geri dönüştürülebilir olarak tasarlanamaz mı? Otomotiv fabrikaları, yeni araçlar üretirken enerji ve malzeme kullanırlar. Doğal olarak da atık üretirler. Acaba bu üretim atıklarını en aza indirmek mümkün değil midir? Motorlu araçlar trafiğe çıktığında, daha az yakıt tüketecek ve dolayısıyla daha az atık çıkaracak şekilde üretilemez mi? Verdiği zararı azaltmada, son yıllarda, büyük gelişmeler sağlamıştır. Bu arayışların geri planında, taşıtların neden olduğu sera gazlarını azaltma çabaları yatmaktadır. Çünkü taşımacılık sektörü, tek başına dünya karbondioksit emisyonlarının dörtte birinden sorumludur.

PEGEM AKADEMİ

10. **Bu parçada otomobiller ya da taşıt araçlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?**

A) Çevreye verdiği zararın azaltılması
B) Farklı aşamalardan geçmesi
C) Günden güne sayılarının artması
D) Yapımının kolay olması
E) İnsanların gösterdiği ilginin artması

9. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Taşıtlar en çok hangi sektörleri etkilemektedir.
B) Otomobillerin çevreye zararı var mıdır?
C) Günümüzdeki otomobil sayısı ne kadardır?
D) Araçların neden olduğu olumsuzluklar nelerdir?
E) Otomotiv sanayi gelişmeye açık mıdır?

11. **Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Eleştirel bir yaklaşım benimsenmiştir.
B) Bilgi verme amaçlanmıştır.
C) Öznel anlatıma yer verilmiştir.
D) Tanım cümlesi kullanılmıştır.
E) Düşünce sorularla pekiştirilmiştir.

12. - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Afrika'da, Madagaskar'da ve İspanya'nın güneyi ile Batı Asya'da yaşayan bukalemunlara, Türkiye'de de Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nde rastlanır. Boyları genellikle 30-60 cm arasında değişir. Yanlardan yassılaşmış olan bedenleri, yaşadıkları dallara asılmalarına yarayan bir kuyrukla son bulur. Ayakları gerçek birer kıskaç gibidir. Bukalemunlar normal olarak yeşilimsi renktedirler. Bununla birlikte, derilerindeki renk hücrelerinin çeşitliliğine ya da düşmanlarına göre derilerinin rengi değişikliğe uğrar. Bu değişiklikler hayvanın ruhsal durumuna da bağlıdır. Söz gelimi, bukalemun korktuğunda renk değiştirir. Üreme döneminde erkeklerin renkleri parlaklaşır.

12. **Bu parçada bukalemunlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Renklerine
B) Boylarına
C) Yaşadıkları yerlere
D) Nasıl beslendiklerine
E) Fiziksel değişimlerine

13. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bukalemunların renk değiştirmesini etkileyen durumlardan biri değildir?**

A) Üreme dönemleri
B) Bukalemunun ruhsal durumu
C) Düşmanlarının durumu
D) Renk hücrelerinin çeşitliliği
E) Yaşadığı yerler

14. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Yirmisekiz Çelebi Sefaretnamesi ya da Silahdâr Tarihi gibi kimi eserlerde bazı olayların günlük biçiminde anlatılmasını saymazsak edebiyatımıza Batı'dakî anlamıyla günlük Tanzimat'tan sonra girmiştir. Ancak bu türün edebiyatımızda yeterince geliştiğini söylemek zor. Türkçede yayımlanmış ilk günlük, Ali Bey'in Seyahat Jurnali'dir. Ali Bey'in, eserinin adında jurnal sözcüğünü tercih etmesi, günlüğün bize pek çok başka tür gibi Batı kanalıyla geldiğini gösteriyor.

14. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?**

A) Günlük türü, edebiyatımıza ne zaman girmiştir?
B) Günlük türü diğer türlere göre daha yeni bir tür müdür?
C) Bizim edebiyatımızda günlük ya da benzer türde eserler var mıdır?
D) Günlük türünün edebiyatımızda geliştiği söylenebilir mi?
E) Günlük türü edebiyatımıza nasıl girmiştir?

15. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?**

A) Bir düşünceyi tartışma
B) Bir ortamı tasvir etme
C) Bir konu hakkında okuru bilgilendirme
D) Kavramlar arasında benzetme yapma
E) Bir kavramı tanımlama

PEGEM AKADEMİ

16. - 17. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Altının az olması, Avrupa'da ya yalnız gümüşe dayalı tek para sisteminin ya da altın ve gümüşe dayalı ikili para sisteminin benimsenmesine yol açtı. Altın, ancak XIX. yüzyılın ikinci yarısında, çok sayıda yatak bulunmasıyla büyük ölçüde üretilmeye başlandı. Kaliforniya'da, Batı Avustralya'da ve Kuzey Amerika'da (Kanada ve Alaska) altın yatakları bulundu. Aynı dönemde Sibirya'da altın çıkarılmaya başlandı. Ayrıca, maden çıkarma yöntemlerindeki gelişmeler, Rusya, Brezilya ve Hindistan'da altın üretimini artırdı. Daha sonra, ikinci dereceden maden yatakları işletilmeye başlandı. Ayrıca, Şili ve ABD'de bakır yataklarından, İspanya'da gümüş ve pirit yataklarından az miktarda altın elde edildi.

16. **Bu parçadan aşağıdakilerden hangisinden <u>söz edilmemiştir</u>?**

A) Altın üretiminin XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra arttığından

B) Gümüş ve prit yataklarından da altın çıkarıldığından

C) Maden çıkarma konusundaki gelişmelerin altın üretimini artırdığından

D) Yeni altın yataklarının bulunmasıyla altın üretiminin artırdığından

E) Çok sayıda altın yatağı bulunmasıyla altının değerinde gerileme olduğundan

17. **Bu parçaya göre Avrupa'da ikili para sisteminin kullanılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ekonominin gelişmemiş olması

B) Altının Avrupa'da tutulmaması

C) Altının fazla miktarda olmaması

D) Kağıt paranın bulunmuş olması

E) Altının işlenmemiş olması

PEGEM AKADEMİ

18. - 19. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Akdeniz'in ekonomik önemi günümüzde hem ticaret hem turizmden kaynaklanır. (II) Akdeniz kıyısındaki ülkeler, dünya filosunun yüzde 14'ünü ellerinde tutmaktadır; uluslararası deniz ticaretinin 1/7'si de Akdeniz'den yapılmaktadır. (III) Güneyde ve doğuda petrol gönderen limanlarda, Batı Avrupa'da petrolün alındığı merkezlerde rafineriler kurulmuştur. (IV) Kıyılarda kurulan demir-çelik fabrikaları denizden gelen taşımacılık ekonomisinden yararlanır. (V) Kumsallar da Mısır, Fas, Tunus ve Cezayir kıyılarını dolduran turistlerle doludur.

18.

I. Ekonomik faaliyetleri

II. Jeopolitik önemi

III. Tarihsel şehirleri

IV. Turizm faaliyetleri

Bu parçada Akdeniz ile ilgili yukarıdakilerden hangilerine <u>değinilmemiştir</u>?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

19. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki bilgilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?**

A) Akdeniz turizm açısından dünyanın en zengin bölgesidir.

B) Akdeniz ülkelerinin tek geçim kaynağı turizmdir.

C) Akdeniz'de kıyısı bulunan bütün ülkelerin ticaret limanı vardır.

D) Akdeniz kıyılarındaki ülkelerin farklı geçim kaynakları vardır.

E) Akdeniz'in önemi üç kıtanın arasında yer almasındandır.

9 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

1. - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Ulusumuzun, önümüzdeki on yıl içinde Ay'a insan indirme ve sağlıklı olarak geri getirme amacına dört elle sarılması gerektiğine inanıyorum". Bu sözlerle John F. Kennedy, 21 Mayıs 1961'de ABD Kongresi önünde, insanlık tarihinin en inanılmaz yükümlülüğü altına giriyordu. Tasarıyı NASA, 29 Temmuz 1960'ta kamuoyuna sunmuş ama Kongre, özellikle öngörülen 20 milyar dolarlık ödeneği çok fazla bulduğu için tasarıya şiddetle karşı çıkmıştı. Tasarının uygulamaya konma kararı ancak Kennedy'nin kişisel olarak tasarıya sahip çıkması ve 12 Nisan 1961'de SSCB'den Yuri Gagarin'in yer yörüngesinde ilk dönüşünü yapmasıyla çıkarılabildi. 1961 Temmuz'unda Kongrenin ödeneği onaylamasıyla, insanlığın en eski düşlerinden birini gerçekleştirmek için NASA'nın yanı sıra, sanayide ve laboratuvarlarda 400.000 kişi çalışmaya başladı. 16 Temmuz 1969 Çarşamba günü tan yeri ağarırken, on binlerce Amerikalı ve 500 milyon televizyon seyircisi önünde, Apollo XI bir ışık demeti içinde yeryüzünden ayrıldı. Hedef Ay'dı. O sırada Türkiye'de saat 15.32'yi gösteriyordu. Kazasız geçen bir yolculuktan sonra 20 Temmuz'da Türkiye saatiyle 22.17'de, 39 saniyelik bir gecikmeyle ay modülü, öngörülen bölgeden 6 km uzaklıkta sessizlik denizine indi.

1. **Bu parçaya göre Ay'a yolculuk çalışması için gerekli ödeneğin sağlanmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılabilir?**
   A) Proje için ek kaynak bulunmasıyla
   B) Kennedy'nin projeyi sahiplenmesiyle
   C) Projenin ileri bir tarihe ertelenmesiyle
   D) Başka ülkelerin projeye destek vermesiyle
   E) Proje maliyetinin aşağılara çekilmesiyle

2. **Bu parçada Ay'a yolculuk projesi kapsamında aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi yoktur?**
   A) Ne zaman açıklandığı
   B) Maliyeti
   C) Ne zaman onaylandığı
   D) Ne zaman tamamlandığı
   E) Dünyadaki etkileri

3. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**
   A) Ay'a yolculuk projesi diğer ülkelerin de ilgisini çekmiştir.
   B) Ay'a yolculuk projesinin kabul edilmesinde SSCB'nin uzay çalışmaları da etkili olmuştur.
   C) Ay'a yolculuk projesi tamamlandıktan sonra diğer ülkeler de uzay çalışmalarına başlamıştır.
   D) Ay'a yolculuk projesi ABD'den önce SSCB tarafından planlanmıştır.
   E) Ay'a yolculuk projesi bugüne kadarki en büyük uzay projesidir.

PEGEM AKADEMİ

4. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Az uyumak gibi çok uyumak da bir problemdir. Altında yatan sebep araştırılmalıdır. En önemli sebeplerden biri depresyondur. Aşırı uyuma ile birlikte sinirlilik, öfke, hayattan zevk almama hâlleri görülebilir. O zaman konuya daha hassas yaklaşmalı ve kendimizi bunun sebebine yönelik araştırma yapmaya yönlendirmeliyiz. "Uykunun normali nedir?" diye bir soru sorulursa şöyle cevap vermek gerekir: Herkes için geçerli olan bir normal olmamakla birlikte 6-8 saat normal uyku kabul edilebilir. Gerçi uykunun süresi, kalitesi ile alakalıdır. Sık sık uykunun bölünmesi ile uyku süresi artar. Yani verimli bir dinlenme için daha uzun süre uyumak gerekir. Oysa rahat, normal sıcaklık ve neme sahip bir ortamda uyanmadan uyunan bir uyku daha kısa da olsa yetebilir. Bu nedenle şartlar da göz önüne alınmalıdır. Günlük olaylarla etkilenme uyku süresini bozabilir. Mesela sınavımız kötü geçmiş olabilir, eşimizle kavga etmiş olabiliriz ya da o gün çok ciddi para kaybetmişizdir. Ama bu tür uyku bozuklukları gelip geçicidir. Sebep ortadan kalktıktan sonra tamamen düzelir. Bazen de çok uzun uyunabilir. Bu durumda hâlâ dinlenmemiş kalkıyorsak o zaman ilk önce uyku hijyeni şartlarımızı gözden geçirmeliyiz. Yani yatağımız sağlıklı mı? Odamızın havası temiz mi? Oda ısısı normal mi? Geceleri sık sık uyanıyor muyuz? Tüm bunları gözden geçirdikten sonra hiçbir problemimiz yoksa ve fazla uyumamız hayatımızdaki bazı işleri kısıtlamaya başlamışsa artık iş çığırından çıkıyor demektir. O zaman mutlaka bir hekime başvurmalıyız ve sıkıntının kaynağını bulmalıyız.

PEGEM AKADEMİ

4. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi uyku bozukluklarının nedenlerinden biri değildir?**

   A) Hormonal bozukluklar
   B) Uygunsuz oda sıcaklığı
   C) Depresyon
   D) Günlük yaşam etkileri
   E) Temiz olmayan ortamlar

5.

   I. Farklı türleri olduğu
   II. Nedenleri
   III. Nasıl tedavi edildiği
   IV. Psikolojik etkileri

   Bu parçada uyku bozukluklarıyla ilgili olarak yukarıdakilerden hangisine yönelik bilgi yoktur?

   A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
   D) II ve III E) III ve IV

6. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

   A) Kişisel sorunların birikerek toplumsal sorunlara yol açtığı
   B) Psikolojik etkilerin kısa süreli fizyolojik sonuçlar doğurabileceği
   C) Gelişimsel bozuklukların yaşamı olumsuz etkilediği
   D) Psikolojik bozuklukların yeteri kadar önemsenmediği
   E) Psikolojik sorunların yaşlanmayı hızlandırdığı

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Gençlik yalnız olumsuzlukların toplandığı bir çağ değildir. (II) Gençlik tatlı hayallerin, tutkuların ve idealizmin filizlendiği, sıkı arkadaşlıkların, ilk sevgilerin yaşandığı dönemdir. (III) Yeniliğe ve ileriye doğru atılımların yapıldığı, kendini kanıtlama ve kendi kimliğini ortaya koyma çabalarının yaşandığı çok özel bir dönemdir. (IV) Aristo 2300 yıl önce gençliğin özelliklerini çok çarpıcı anlatmıştır: Gençler oldukça tutkulu, huysuz ve öfkelidirler. (V) Kendilerini isteklerine kaptırırlar, tutkularının kölesi olurlar. (VI) İsteklerinin önüne dikilen en küçük engele bile katlanamazlar. (VII) Onura, başarıya, paradan çok değer verirler çünkü paraya gereksinimleri olmamıştır.

7. **Bu parçada gençlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Kendilerini göstermeye çalıştıklarına
B) Girişimci olduklarına
C) Çabuk güvendiklerine
D) Maddiyatı ön plana almadıklarına
E) Dostluklara değer verdiklerine

8. **Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinde kişileştirme yapılmıştır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

ABD'de yapılan ilk resimlerde İngiliz ve Hollanda resim sanatlarının etkisinde kalındı. Bu resimler, Amerika'da yaşayan Avrupa kökenlilerin ruhsal durumlarını ve kökenlerini yansıtıyordu. XVIII. yüzyıldaki dinî anlayış yalnızca portrelerin ya da aile tablolarının yapılmasına izin verdiği için, çok sayıda portre ressamı, genellikle beceriksizce yapıtlar oluşturdu. Bazı ressamlar daha sonra yapıtlarında naif bir anlayışla kırsal dünyayı yansıtırken, bir yandan da yurtseverlik konularını işlediler. Kuşların yaşamına tutkun olan Audubon, kuşları gösteren renkli tablolar gerçekleştirirken, Martin Johnson da büyük deniz manzaraları yaptı. Resim sanatı bu yolda gelişirken, mimarlık da ulusal nitelik kazanan klasik bir sanat anlayışına yöneldi ve yeni Yunan üslubunda yapıtlar gerçekleştirildi.

9. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) XVIII. yy.daki dinî baskının tablo yapımını sınırlandırdığına
B) ABD'deki resim sanatının zaman içerisinde gelişim gösterdiğine
C) Mimarlığın zamanla ulusal bir nitelik kazandığına
D) ABD'de kıtaya özgü bir resim ekolünün oluştuğuna
E) Ressamların farklı içerikte eserler verdiğine

10. **Bu parçaya göre ABD'deki ilk resimlerin yeteneksizce yapıldığının ileri sürülmesinin gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Doğa ve manzara resimlerinin özensizce yapılması
B) Sadece portre ve aile tablolarına yer verilmesi
C) Yurtseverlik konularının çok fazla işlenmesi
D) İngiliz ve Hollanda sanatının gelişmemiş olması
E) Kuşların yaşamına yer veren tabloların yapılması

PEGEM AKADEMİ

11. - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Mutfaklarda vazgeçilmez yoğunlukta kullandığımız sebzeler vardır; bir maydanozgil familyasından olan havuç da bu listenin başında gelir. (II) Turuncu rengi ile iştahımızı kabartır, içimizi açar; sulu ve gevrek haliyle keyifle tüketilen bir kök bitki olarak sofralardaki yerini alır. (III) Kök sebzelerin çoğunda az miktarda da olsa toprak tadı hissedilir fakat topraksı bir kokusu olmadığı gibi havuç, meyvemsi bir tada da sahiptir. (IV) Bu nedenle günün her saati rahatlıkla çiğ olarak çerez niyetine bile tüketilir. (V) Mutfakta kullanım alanı oldukça geniş olan havuç, birçok evrim geçirdikten sonra bugünkü cazibesini kazanır. (VI) İşte bu noktada şunu sormak gerekir: Eğer havuç, Hollandalılar onu yeniden keşfetmeseydi bugün bu kadar tercih edilir miydi?

11. Bu parçada havucun hangi özelliğine değinilmemiştir?

A) Tadına B) Kokusuna C) Rengine D) Türüne E) Sağlığa faydalarına

12. Bu parçaya göre havuçla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Mutfaklarda sıkça kullanılmaktadır.
B) İştah açıcı bir özelliği vardır.
C) Mutlaka pişirilerek tüketilmelidir.
D) Bir kök bitkidir.
E) Tat bakımından meyveye benzemektedir.

13. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak havucun özellikleri sıralanmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PEGEM AKADEMİ

14. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Televizyon kanallarında yayımlanan leopar, vaşak, bozayı, kurt gibi büyük memeli hayvanlarla ilgili belgeselleri soluğumuz kesilerek izliyoruz. Ne büyük bir serüven... Birkaç hafta ya da ay boyunca kamp yapmak, doğada yaşamak... Ancak böyle bir serüveni yaşamanın bazı zorlukları da var! Güneş altında saatlerce yürümek, rüzgâr, yağmur, kar ve çamurla baş etmek, yaşamı çekilmez hale getiren kene, sivrisinek ve başka yüzlerce börtü böcekle karşılaşmak... Yaban hayatı biyologlarının işi kolay değil. Arazide çalışmanın zor koşullarına, bölgeyi avucunun içi gibi bilen ve duyuları insanlardan çok daha keskin hayvanları bulmak, onları incelemek ve izlemek ekleniyor. Yüzlerce kilometrekare büyüklüğündeki alanlarda büyük memeli hayvanlar nasıl araştırılıyor? Onları incelemek ve izlemek için hangi yöntemler kullanılıyor? İşte bir yaban hayatı araştırması hiç de sanıldığı gibi kolay bir iş değil.

14. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
B) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.
C) Bazı sözler mecaz anlamlarıyla kullanılmıştır.
D) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
E) Öznel anlatıma yer verilmiştir.

15. Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Belgesel türündeki yapımların maliyetli bir iş olduğu
B) Yaban hayatı araştırmalarının sanıldığından daha zor olduğu
C) Belgesel türündeki yapımların diğer türlere göre daha zorlu bir uğraş olduğu
D) Yaban hayatını anlattan belgesellerinin daha çok hangi canlıları ele aldığı
E) Yaban hayatını anlatan yapımların çok daha fazla ilgi gördüğü

16.

I. Doğal yaşamın düzeni
II. Yaban yaşamının ne gibi coğrafi şartlarda gerçekleştiği
III. Belgesellerin uzun süreçli yapımlar olduğu

Bu parçada yukarıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Katalonya, İspanya'nın kuzey doğusunda bulunan özerk bir bölgesidir. Akdeniz boyunca 580 km sahili vardır. Fransa ile İspanya arasında, on bir yüzyıldır bağımsız yaşayan Katalonya halkının, yılda % 4,1 oranında artan nüfusunun çoğunluğu, kırsal kesimde yaşar. Halkın geleneksel geçim kaynakları, vadi tabanlarında sulamayla yetiştirilen yemlik bitki ve mısır ile güneşe dönük yamaçlarda düzenlenen taraçalarda üretilen tahıl, patates, üzüm ve tütündür. Yazları otlaklarda inek ve koyun sürüleri beslenir. İkinci Dünya Savaşı'nda tarafsız kalan Katalonya, savaşan uluslara silah sağlaması ve savaştaki ülkelerden kaçanları barındırmasıyla ülkede büyük bir sermaye birikimi oluşturulmuştur. Savaştan sonra yeni yollar yapılarak hidroelektrik santrallar kurularak, otelcilik tesisleri geliştirilerek turizmde büyük bir atılım yapılmıştır. Günümüzde ülke nüfusunun başlıca gelir kaynağı turizm, içki satışı, posta pulu basımı ve sigara yapımıdır.

17. **Bu parçaya göre, Katalonya'da sermayenin artması aşağıdakilerden hangisiyle mümkün olmuştur?**

A) Etkin kalkınma planlarının yapılması

B) Halkın küçük işletmeler oluşturarak üretime geçmesi

C) Savaşan ülkelere silah satıp mültecileri barındırması

D) Savaştan sonra altyapı yatırımlarının artması

E) Turizm yapılan yatırımların artması

18. **Bu parçaya dayanarak Katalonya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Halkın yoğun olarak yaşadığı yerlerin nereler olduğuna

B) Hangi sektörlerde gelişmeler gösterdiğine

C) Politik olarak taraf olmadığına

D) Günümüzde nüfusun geçimini tarımla sağladığına

E) Başka yönetimlere tabi olmadığına

19. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Gelecek ile ilgili düzenlenen plan ve projelerde oyunculardan birisi insan ise bu durum, düzenlemeleri yapanın işini zorlaştırır. (II) Bunun nedeni, insanın her an, plana uymayacak bir harekette bulunma olasılığıdır. (III) Geleceğin mühendisliğini yapan stratejistler buna "insan faktörü" derler. (IV) Çünkü var olan diğer nesneler insan iradesine teslim olurken insanın kendisi, inatlaştığı zaman hiçbir kayda, sınırlama ve zorlamaya gelmez. (V) Bunun anlamı, insanın nedensellik kuralına tabi olmaması demektir.

19. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) I. cümlede, insanlarla ilgili plan ve projelerin zor olduğu anlatılmış.

B) II. cümlede, insanın planlara sadık kalmayabileceği anlatılmış.

C) III. cümlede, geleceğin mühendislerinin izleyeceği stratejilere yer verilmiş.

D) IV. cümlede, doğada insan dışındaki her şeyin insana boyun eğdiğinden bahsedilmiş.

E) V. cümlede, bir önceki cümlede anlatılanları açıklayan bir ifadeye yer verilmiş.

20. **Bu parçada insanlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Yapılan planlara sadık kalamadıklarına

B) Kararlarından her an vazgeçebileceklerine

C) Zorlamaya gelemediklerine

D) Toplumsal yaşamı istemediklerine

E) Nesneler üzerinde hâkimiyet kurabildiklerine

PEGEM AKADEMİ

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Suların mikroplankton bakımından yoksul olması ve ırmakların taşıdığı alüvyonların sınırlı bir alana yayılması nedeniyle Akdeniz, genellikle mavi ve berrak bir denizdir. Bununla birlikte, bazı yerlerinde suların değişik renkte olduğu görülür. Söz gelimi, Cebelitarık Boğazı dolaylarında suyun yeşil, Akdeniz'in kuzey havzalarındaki ırmak ağızlarının çevresinde de sarımsı olduğu görülür. Bunun nedeni, ırmakların taşıdığı elementlerdir. Ayrıca, yapılan araştırmalar sonucunda Doğu Akdeniz havzasındaki suların, Batı Akdeniz havzasındaki sulardan daha saydam olduğu ortaya çıkmıştır. Akdeniz, dünyamızın su yüzeyinin %4'ünden azını kapladığı halde denizel canlı türlerinin %10'una ev sahipliği yapıyor. Akdeniz sakinleri arasında deniz kaplumbağaları, yüzgeçli balinalar ve okyanus hayatında önemli bir rol oynayan deniz çayırları *"Posidonia oceanica"* sayılabilir.

1. **Bu parçaya göre Akdeniz'in kuzey havzalarındaki ırmak ağızlarının sarımsı renkte olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Suların mikroplankton bakımından yoksul olması
   B) Akdeniz'in sularının tuzlu olması
   C) Irmakların taşıdığı elementler
   D) Akdeniz'in sularının berrak olması
   E) Irmakların taşıdığı alüvyonların sınırlı bir alana yayılması

2. **Bu parçada Akdeniz'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

   A) Saydamlık açısından homojen bir deniz olmadığına
   B) Kimi yerlerinde suyunun renk değiştirdiğine
   C) Mavi ve berrak bir deniz olduğuna
   D) Sularının organik maddeler açısından zengin olduğuna
   E) Irmakların getirdiği alüvyonların sınırlı bir alana yayıldığına

PEGEM AKADEMİ

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Afrika'daki ulaşım sistemleri, sömürgecilik döneminde madenlerin ve öbür değerli ürünlerin Avrupa'ya gönderileceği limanlara taşınması için oluşturulmuştur. (II) Avrupalılar kara yollarını ve demir yollarını, yalnızca Afrika'daki mülklerinin denetimini kolaylaştırmak amacıyla kullanmışlardır. (III) Bunun sonucu olarak da birbirine komşu sömürgeler arasında pek az bağlantı kurulmuştur. (IV) Günümüzde de Afrika ülkeleri arasında kara, demir yolu ve hava bağlantıları son derece yetersizdir. (V) Dünyadaki en düşük demir yolu ağı yoğunluğu Afrika'dadır ve kıtadaki demir yollarının üçte birinden çoğu ve en modern demir yolu tesisleri Güney Afrika Cumhuriyeti'ndedir.

3. **Bu parçaya göre Afrika'da birbirine yakın sömürgeler arasında fazla irtibat <u>olmaması</u> aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?**

   A) Yolların sadece Afrika'nın mülklerini denetlemek için yapılmasından
   B) En düşük demir yolu yoğunluğunun Afrika'da olmasından
   C) En modern demir yolu tesislerinin Güney Afrika'da olmasından
   D) Aradaki mesafenin oldukça uzun olmasından
   E) Ülke arazisinin oldukça engebeli bir yapıda olmasından

4. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde Afrika'daki demir yollarıyla ilgili karşılaştırmaya yer verilmiştir?**

   A) I ve II B) I ve III C) II ve III
   D) III ve IV E) IV ve V

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nüfusun yıl içinde göstermiş olduğu artış hızına yıllık nüfus artış hızı denir. Yıllık nüfus artış hızı, iki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1.000 nüfus için yıllık artan nüfustur. Nüfus artış hızı, eğitime, kültüre ve ekonomik gelişime bağlı olarak değişir. Ekonominin tarım ve hayvancılığa dayalı olduğu, eğitim ve kültür düzeyinin geri olduğu ülke ve bölgelerde doğurganlık hızı fazladır. Ayrıca kırsal kesimde doğurganlık hızı kentlere göre daha yüksektir. Günümüzde, dünya nüfusundaki artış ve ölüm oranının düşmesi nedeniyle, özellikle Üçüncü Dünya Ülkeleri'nde görülen yetersiz beslenme ve açlığa karşı savaş, uluslararası sorunların başlıcalarından biridir. Besin alımında genel bir eksiklik zayıflamaya, temel metabolizmanın düşmesine, kalp hızında yavaşlamaya, atardamar basıncının (tansiyon) düşmesine yol açar. Biyolojik açıdan kanın pıhtılaşma süresi kısalır ve kandaki üre düzeyi yükselir. Beden gücü büyük ölçüde azalır; enerji verimi düşer.

5. **Bu parçaya göre, geri kalmış ülkelerde görülen beslenme sorunları aşağıdakilerden hangisiyle açıklanmaktadır?**

A) Tarım alanlarının azalması
B) Doğal zenginliklerin gitgide azalması
C) Dünya nüfusu artarken ölüm oranının düşmesi
D) Ülkelerin millî gelirlerini ağırlıklı olarak savunmaya ayırması
E) Savaşların ve doğal afetlerin artması

6. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi yetersiz beslenmenin sonuçlarından biri değildir?**

A) Kandaki ürenin yükselmesi
B) Kalp hızının yavaşlaması
C) Atardamar basıncının azalması
D) Kanın pıhtılaşma süresinin kısalması
E) Şekerin yükselmesi

7. - 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Öğretmeye bağlı, gerçekçi anlatım türlerinden biri olan günlükler; bir kişinin önemli ve kayda değer bulduğu olayları; gözlem, izlenim, duygu, düşünce ve hayallerini günü gününe tarih belirterek anlatıp yazdığı yazı türüdür. (II) Latincedeki "diarium" (günlük) sözünden gelir. (III) Edebiyat ve sanat dünyasından tanınmış kişilerin kaleminden günü gününe yazılan günlükler, tüm gerçekliğiyle yaşamı yansıtan birer ayna olarak karşımıza çıkmaktadır. (IV) Ayrıca, yazarlarının iç dünyasını kurgusuz bir biçimde sergileyerek günlüğün sahibine ilişkin ayrıntılı bilgilere birinci elden ulaşmamızı sağladıkları gibi, yazıldıkları dönemin önemli olaylarına ilişkin tarihsel belgeler olarak da önem kazanır. (V) 1409 - 1431 yılları arasında Fransız bir papanın tutuğu "Parisli Bir Burjuvanın Günlüğü", VI ve VII. Charles Dönemi'ni araştıran tarihçiler için önemli bir kaynaktır. (VI) İngiliz günlük yazarı John Evelyn'in "Diary" (günlük) adlı günlüğü 17. yüzyıl İngiltere'sinin toplumsal ve kültürel yapısına ışık tutar. (VII) Günlük, edebî anlamda ülkemize geç girmiş bir türdür ve hâlâ da hak ettiği değeri görmemiştir. (VIII) Günlük türündeki çoraklığın gerçek nedeni insanımızın yaşam karşısında aldığı tavırda aranmalıdır. (IX) Bir kimsenin günlük yazması, kendisiyle ve çevresiyle hesaplaşmasıdır. (X) Yaşadığı olayları, dönemi, toplumu önemli yönleriyle belgelemesidir oysa uzun dönem böyle bir gereksinimi olmamıştır bizim insanımızın.

7. **Bu parçaya göre insanımızın günlük konusunda geri kalmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kendisiyle yüzleşme ihtiyacı hissetmemesi
B) Günlük türünü yeterince anlayamaması
C) Edebiyata ilgisinin zayıf olması
D) Kendini anlatma konusunda yetenekli olmaması
E) Yazmaktan ziyade okumaya meraklı olması

8. **Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Yoruma yer verilmiştir.
B) Gerekçe belirtilmiştir.
C) Betimlemelere yer verilmiştir.
D) Bir kavramın tanımı yapılmıştır.
E) Örnek verilmiştir.

9. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse, ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) III B) IV C) V D) VI E) VII

PEGEM AKADEMİ

10. - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Güneş enerjisini kullanarak uzay gemilerini evrende hareket ettireceği düşünülen güneş yelkenleri, güneş ışınlarını yansıtan çok özel ve hafif malzemeden yapılmış çok büyük aynalar olarak tanımlanabilir. (II) Güneş ışınlarından gelen fotonlar, yelkene çarpıp sektiğinde bir moment oluşturarak yelkeni hafifçe iter; güneşten gelen pek çok foton olduğu ve bunlar durmadan yelkene çarptığı için yelken üzerinde oluşan sürekli bir basınç, uzay gemisini sürekli hızlandırır. (III) Bir güneş yelkenli uzay gemisi üzerindeki kuvvet, geleneksel kimyasal roketli uzay mekiğinin üzerindeki kuvvetten daha küçük olmakla birlikte, gemi zaman içinde sürekli hızlanarak daha yüksek bir hıza ulaşır. (IV) Dolayısıyla, büyük roket motorları ve devasa boyutlarda yakıt taşımadan da, uzay gemilerinin yıldızlar arasında yolculuk yapmaları mümkün olabilir. (V) Güneş yelkenlerinin yakıtı bitmeyeceğinden uzun yıllar evrende seyir yapabilir. (VI) Yelkenler iyi durumda olduğu sürece, uzay gemilerinin Dünya ile Mars arasında birkaç kez gidip gelmemeleri için bir neden yok.

10. Bu parçadaki numaralı cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I'inci cümlede, güneş yelkenlerinin tanımı yapılmıştır.

B) II'nci cümlede, güneş yelkenlerinin çalışma prensibi açıklanmıştır.

C) IV'üncü cümlede, III cümlenin olası sonucuna değinilmiştir.

D) V'inci cümlede, güneş yelkenlerinin bozulmasının zor olduğu ifade edilmiştir.

E) VI'ncı cümlede, uzay gemilerinin uzun süreli yolculuk yapmalarının koşulu belirtilmiştir.

11. Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Gelişen teknolojiyle bugün imkânsız görülen çalışmaların olanaklı hâle gelebileceği

B) Gezegenler arası yolculukla insanlara yeni yaşam alanları bulmanın planlandığı

C) Güneşin sonsuz bir enerji kaynağı olduğu

D) Gezegenler arası yolculuğun bilim camiasının en büyük hedefi olduğu

E) Uzay çalışmalarında bütçenin büyük bir bölümün gezegenler arası yolculuğa ayrıldığı

PEGEM AKADEMİ

12. - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Müzik sektörü ilk günkü enerjisini koruyamadı. Hemen hemen herkesin albüm çıkartır olduğu piyasa iyiden iyiye sönmeye başladı. Kalitenin düşmesi bir yana müzikten anlayan insanlar da bıraktı albüm yapmayı. Ortalık öyle bir hâlde ki herkesin bir şarkısı çıkıyor. Şarkıları dinleyen dinleyici de artık seçiciliğini kaybetti. Kulağa hoş gelmesi falan bir tarafa gürültülü olan her şeyi dinler hale geldi. Önümüzdeki yılları düşünüp bir an önce hamleler yapmalıyız. Mesela albüm çıkarmak bu kadar kolay olmamalı. Kalite standartları getirilmeli. Dinleyiciyle irtibata geçip yönlendirme yapılmalıdır.

12. Bu parçada müzik sektörüne yönelik olarak;

I. Dinleyicinin de etkili olacağı bir albüm çıkarma anlayışı geliştirilmesi gerektiği,

II. Herkesin albüm çıkarabildiği ortamın düzeltilmesi gerektiği,

III. Kalite standartlarını dinleyicinin belirlemesi gerektiği

bilgilerinden hangisine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

13. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Müzik sektörü son zamanlarda eskiye göre olumlu bir gelişim göstermiştir.

B) Albüm çıkarılırken dinleyicinin yönlendirmesi dikkate alınmalıdır.

C) Herkesin albüm çıkarıyor olması dinleyicinin seçiciliğinin artmasını sağlamıştır.

D) Dinlenen şarkıların kulağa hoş gelmesi kriteri önemini korumaktadır.

E) Albüm çıkarmak zorlaşacağından kalite mutlaka artacaktır.

14. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Özellikle okul çağında akranlarının alışkanlıklarını gören birey onlar gibi davranmaya başlar. (II) İyi alışkanlıklarla karşılaşırsa ne âlâ ama kötü alışkanlıklarla karşılaşırsa geleceği tehlikede demektir. (III) Bu noktada aile bireyleri okulla etkileşimli bir şekilde bir süreç izlemelidir ki çocukları karşılaşacakları alışkanlıklarda olumlu olana yönelebilsin. (IV) Çocuğun akranlarının hangi alışkanlıkları olduğunu, çocuğuna hangilerini aktardıklarını araştırmalıdır. (V) Aileler çocuklarının geleceğini garantiye almak için bu çalışmayı yapmalılar.

14. Bu parçadan aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Çocukların okul yıllarında kötü alışkanlıklara yakalanma riskini azaltmak için okul-aile işbirliğini artırmak gerekir.

B) Aile bireyleri ilgili olan çocuklar ileride daha sağlıklı bireyler rol alacaktır.

C) Özellikle okul çağında dikkatle izlenen çocuk bir daha asla kötü alışkanlıklara yakalanmaz.

D) Okul çağı çocukları kötü alışkanlıklara yakalanmaya müsait olduklarından dikkatli olmak gerekir.

E) Rehberlik servisiyle doğru iş birliği yapıldığı müddetçe kötü alışkanlık diye bir kavram kalmayacaktır.

15. Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede kişinin başkalarına öykünme çabasından bahsedilmiştir.

B) II. cümlede bir karşılaştırma yapılmıştır.

C) III. cümlede zorunluluk dile getirilmiştir.

D) IV. cümlede bir şarta bağlılık dile getirilmiştir.

E) V. cümlede amaç-sonuç ilişkisi kurulmuştur.

16. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde parçada anlatılanı özetleyici bir ifade vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Fecrîâti Topluluğu, edebiyat tarihimizde bir manifesto ile ortaya çıkan ilk edebî topluluktur. (II) Yayımladıkları manifestoda sanat anlayışlarını "Sanat şahsi ve muhteremdir." şeklinde açıklayan topluluk uzun ömürlü olamamıştır. (III) Sanatçıların yukarıdaki ilkeyi yanlış anlamaları bunda etkili olmuştur. (IV) Topluluğun şiirdeki en büyük ustası Ahmet Haşim, bu anlayışla eserler vermeye devam ederken diğer sanatçılar Millî Edebiyat akımına katılmışlardır. (V) Yakup Kadri, Refik Halit, Fuat Köprülü bu sanatçılar arasında sayılabilir.

17. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde örneklemeye başvurulmuştur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Fecrîâti Topluluğu'nun sanat anlayışı kişisellik içermektedir.

B) Ahmet Haşim, şiir serüvenine aynı çizgide devam etmiştir.

C) Fecrîâti sanatçılarının çoğu Millî Edebiyat'a katılmıştır.

D) Fecrîâti manifestosu, edebiyatımız için ilk olma niteliği taşır.

E) Yakup Kadri, Fecrîâti Topluluğu'nun dağılmasında başrol oynamıştır.

PEGEM AKADEMİ

19. - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Elbette. İşte size bunun bir örneği:1902 tarihini taşıyan bu yazma günümüze birçok konuda ışık tutuyor. O yıllarda insanların nasıl bir hayat sürdüklerini, birbirleriyle olan ilişkilerini, alışkanlıklarını, yeme içme kültürlerini kısacası hayatlarına dair birçok şeyi öğreniyoruz. Yazmanın son sayfaları ise deyimlere ayrılmış durumda. Halkın ne tarz deyimler kullandığını buna bağlı olarak da olaylara yaklaşımlarını bilebilmek mümkün hâle geliyor. Mesela, çiğ süt emmek deyimini günümüzde insanoğlu çiğ süt emmiş diye kullanıyoruz ama yazmada adamoğlu çiğ süt emmiş diye geçiyor. Anlıyoruz ki söylemlerde de önemli değişiklikler yapılmış. Buradan yola çıkarak acaba bugünkü söylemlerimizin birçoğunda bu tarz değişiklikler olmuş mudur diye sormadan da edemiyoruz. İnanıyorum ki yazma buna benzer daha birçok konuda bizleri aydınlatacak. Yeter ki bizler bu ve buna benzer yazmaları dikkate alalım ve gerektiği gibi inceleyelim.

19. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Elde edilen yazmanın günümüzdeki birçok bilgiye ışık tutacağına

B) İnsanların söylemlerinde zamanla değişikliklerin meydana geldiğine

C) Yazmalar gerçekten dikkate alındığında ve ciddi anlamda incelendiğinde aydınlatıcı bilgiler elde edilebildiğine

D) Yazmadan o dönem insanlarının yaşamlarına dair bilgiler alındığına

E) Yazmalara gerekli ilgi gösterilirse toplum yaşantısıyla ilgili bütün soruların cevap bulacağına

20. **Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Eski yazmaların pek de dikkate alınmadığı doğru mu?

B) Yazmaların üzerinde yazan tarihler her zaman yazmanın gerçek yazılış tarihi midir?

C) Yazmalara gereken önem verilirse insan yaşamına dair daha aydınlatıcı bilgiler alabilir miyiz?

D) Eskiden günümüze kullanılan deyimlerin tamamı değişmiş midir?

E) İnsanların yaşantılarını öğrenmek için sadece yazmalara bakmak şart mıdır?

PEGEM AKADEMİ

PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçada geçen "Doğaya kendini yenileme fırsatı vermeden aşırı tüketim ve tahriple aslında kendi sonumuzu hazırladığımızı ne atalarımız bize ne de biz çocuklarımıza yeterince anlatabildik." cümlesi A seçeneğine,

"Doğa sevgisini öğretmesi beklenenler tarafından, bahçelerde kalan göstermelik birkaç ağaç da otopark, tesis ya da benzerleri için kesildi." cümlesinde B ve D seçeneğine,

"Dalında salıncak kurup oynayacakları bir ağaçları da olmadığından, her ağacın kaç canlıya barınak olduğunu öğrenemeden büyüyen çocuklar elbette doğaya saygılı bireyler de olamadılar." cümlesinde E seçeneğine yönelik yakınma vardır.

Çevre konusundaki kuruluşların yetersizliğine yönelik bir yakınmaya yer verilmemiştir.

Cevap C

2. Parçada "Doğaya kendini yenileme fırsatı vermeden aşırı tüketim ve tahriple aslında kendi sonumuzu hazırladığımızı ne atalarımız bize ne de biz çocuklarımıza yeterince anlatabildik." ifadesinde eleştiri yapılmıştır.

Parçada I. çoğul kişili (biz) anlatımla sohbet havası oluşturulmuştur.

"Dalında salıncak kurup oynayacakları bir ağaçları da olmadığından her ağacın kaç canlıya barınak olduğunu öğrenemeden büyüyen çocuklar elbette doğaya saygılı bireyler de olamadılar." ifadesinde gerekçe belirtilmiştir.

"geniş yollar, otopark, gökdelen, havuz, şelale" ifadesinde sayıp dökmeye yer verilmiştir.

Parçada herhangi bir tanık göstermeye yer verilmemiştir.

Cevap D

3. II. cümledeki "...bu kötü gidişe dur demek için yarın son günmüş gibi harekete geçmeliyiz." ifadesinde öneri vardır.

Cevap A

4. Boşluktan önceki ifadede saatteki hızlar belirtilmiş, sonraki ifadede de saatte bu kadar mesafe alınamadığı belirtilmiştir. Dolayısıyla bu hızların anlık hızlar olduğu, bir saat boyunca bu hızda gidilemediği anlaşılmaktadır. Bu yüzden boşluğa en uygun ifade C seçeneğindeki ifadedir.

Cevap C

5. Parçadaki "Bu sırada suyun geriye doğru itilmesi, balığın ileriye doğru hareket etmesini sağlar. Kasılan bu..." ifadesi balıkların yüzme prensiplerini,

"Mako köpek balığı, pasifik yelken balığı, mavi kılçık balığı saatte yaklaşık 100 kilometre; orkinoz, kılıç balığı saatte yaklaşık 70 kilometre..." ifadesi hızın türe göre değiştiğini,

"Balıkların suyun içinde yükselmesini ya da alçalmasını sağlayan ise vücutlarındaki hava keseleridir." ifadesi de derinlik seviyelerini nasıl ayarladıklarını göstermektedir.

Cevap A

6. I ve II. cümlede mikropların ortaya çıkışını ve insanların buna karşı aldığı önlemler anlatılırken III. cümleden başlanarak su ve temizlik amaçlı yapılardan söz edilmeye başlanmıştır.

Cevap B

7. V. cümlede "Buna rağmen, bulaşıcı hastalıklara bağlı büyük salgınlar tarih boyunca devam etti." ifadesinde su temin edilse de mikroplardan tamamen arınmanın mümkün olamadığı belirtilmiştir.

Cevap E

8. Parçadaki "... antibiyotiklerin yaygın kullanılışı ve yiyeceklerin buzdolabında saklanması gibi önlemler sayesinde, pek çok bulaşıcı hastalığın önüne geçildi." ifadesinde A seçeneğine,

"Buna rağmen, bulaşıcı hastalıklara bağlı büyük salgınlar tarih boyunca devam etti." ifadesinde B seçeneğine,

"Ülkemizin pek çok yerinde, hatta İstanbul'un ortasında Romalılar ve Osmanlılar zamanında yapılan su kemerleri bulunur." ifadesinde C seçeneğine,

"Bu kemerler tarih boyunca Anadolu'da büyüyen yerleşim yerlerine temiz su temin etti, bu sayede insanlar daha büyük şehirlerde yaşama imkânına kavuştular." ifadesinde E seçeneğine yönelik ifadeye yer verilmiştir.

Cevap D

9. Parçadaki "Bu yeni enerji kaynaklarının gelişmesi ve üretim teknolojilerindeki gelişmeler endüstriyel üretimin artmasına yol açmıştır." ifadesinde II. öncüle,

"İngiltere'de tekstil endüstrisinin keşfedilmesi gibi, bazı anahtar buluşlara dayanır." ifadesinde III. öncüle,

"Endüstrileşme, üç yüz yıl kadar önce Batı Avrupa'da ortaya çıkmış olan bir olgudur." ifadesinde IV. öncüle değinilmiştir.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

10. Parçadaki "İngiltere'de tekstil endüstrisinin keşfedilmesi gibi, bazı anahtar buluşlara dayanır." cümlesindeki "anahtar buluşlar" ifadesi endüstrinin gelişmesini sağlayan, yani itici güç olan unsurları kastetmektedir.

Cevap C

11. I. cümledeki "Endüstriyel toplumda, toplum ile doğal çevresi arasındaki ilişkileri anlayabilmek için..." ifadesinde toplum ile doğal çevre arasındaki ilişkileri anlayabilmenin koşulu verilmiştir.

Cevap A

12. Parçanın bütününde acının kişiyi uyararak çeşitli durumlar karşısında koruduğu, acı olmadığı zaman vücudun tehlikelere karşı savunmasız kaldığı cüzzamlı hastalar örneğiyle vurgulanmıştır.

Cevap C

13. Parçadaki "Ancak acının kaçınılmaz olduğu durumlarda, cesurca acı çekmeyi kabul edersek..." ifadesinde öneri,

"sadece birer oyuncakmış gibi" ifadesinde benzetme,

"Dr. Brand, acı hakkında incelemelerinden sonra 'Acıya minnettar olmamız bile gerekir.' demektedir." ifadesinde tanık gösterme,

"kederle yüz yüze geldiğimiz zaman" ifadesinde kişileştirme yapılmıştır.

Parçada herhangi bir tartışmaya yer verilmemiştir.

Cevap B

14. Parçada cüzzam hastalarının çeşitli organlarındaki hissiyatlarını kaybettiği bir oyuncak benzetmesi yapılarak anlatılmıştır. Burada hissiyatları kaybolduğu için organlar üzerindeki kontrol de kaybolmaktadır.

Cevap C

15. Parçadaki "Aynı bu şekilde ıztıraplar insanları birbirleriyle bütünleştirir, belki de ıztıraplarımızın ardında yatan nihai anlam da budur." ifadesinde bir durumun olası nedenine yer verilmiştir.

Cevap D

16. Parçanın bütününde eleştirinin sınırlarının ve tanımının net olarak ortaya konamadığı, eleştirmenlerce de farklı yaklaşımların ortaya konduğu üzerinde durulmuş ve eleştirinin inceleme türü olarak algılandığı ifade edilmiştir. Bu vurgu da C seçeneğine eleştirinin kapsam ve işlevinin tam olarak tanımlanamadığı şeklinde dile getirilmiştir.

Cevap C

17. Parçada "Edebiyatta eleştirinin yeri, kapsamı, çerçevesi gibi konularda yapılan tartışmaları izlendiğinde bunların belli bir konuda çıkmaza saplandığı fark edebilir." ifadesinde B seçeneğine,

"Bu noktada yaşanan belirsizlik daha derin bir sorunun, 'eleştiri' sözcüğüne yüklediğimiz anlamın, türün belli bir anına saplanıp kalmış olmasının anlatımı olarak görülebilir." ifadesinde C seçeneğine,

"Eleştiri ile inceleme türleri arasındaki ilişki ya da çelişkinin ne olduğu, bunun nasıl kavramsallaştırılması gerektiği bir türlü netlik kazanamamaktadır." ifadesinde D seçeneğine,

"Eğer 'eleştiri' sözcüğüne yüklenen anlam, yeterince kapsayıcı değilse, farkında olmadan ve istemeden türün gelişiminin önüne dikiliyor da olabilirsiniz." ifadesine E seçeneğinde değinilmiştir.

Eleştiri-sanat ilişkisine parçada yer verilmemiştir.

Cevap A

18. Parçanın bütününde son yıllarda çevre bilincinin arttığı ve allelopati yöntemiyle bazı bitkilerin kimyasal ilaçlar yerine kullanılabileceği konusunda Antep turpu örneği üzerinden B seçeneğinde belirtilen yargı vurgulanmıştır.

Cevap B

19. Parçadaki "son yıllarda toplumda artan çevre bilinci" ifadesinden II ve III. öncüle,

"etkili bir çözüm yolu olan" ifadesinden IV. öncüle ulaşılabilir.

Kimyasal kullanımının ekonomik boyutuna parçada değinilmemiştir.

Cevap A

20. V. cümlede "... önce tarlalarına Antep turpu ekip bu bitkiyi daha sonra toprağa karıştırmakta ve böylece" ifadesinde bir işlemin aşamalarına yer verilmiştir.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçada "Oyun insan hayatının hemen her evresinde var olan bir etkinlik olmakla birlikte özellikle hayatın ilk yıllarındaki temel yaşam deneyimleri ile ilişkilendirilir." ifadesinde oyunun küçüklere yönelik bir etkinlik olduğunun düşünüldüğü ifade edilmiştir. Bunu pekiştiren ifade de B seçeneğinde verilmiştir.

Cevap B

2. Parçada "yaşanılan çağın özelliklerinin, oyunla ilgili görüşleri de önemli ölçüde değiştirdiği dikkati çekmektedir." ifadesinde A ve B seçeneğine,

"Orta Çağ'da işle bütünleşmiş hem çocuklar hem de yetişkinler için beceri kazanmaya, rahatlamaya ve dünyayı tanımalarına yardımcı olan bir uğraş olarak kabul edilmiştir." ifadesinde C ve E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

3. VII. cümledeki " Hatta artık çocukların çalıştırılmamaları..." ifadesi VI. cümledeki durumu pekiştirmektedir.

Cevap D

4. Parçadaki "Günümüzde ise endüstri ve teknoloji ile şehirleşmenin sonucu olarak..." ifadesinde gerekçe belirtilmiştir.

Parçanın bütününde bilgi verildiği için anlatım biçimi açıklamadır.

"özellikle 19. yüzyılda sosyal bilinç gelişmiş" ifadesinde karşılaştırma yapılmış,

"dikkati çekmektedir", "önemli ve farklı bir dönemi" ifadelerinde yoruma yer verilmiştir.

Parçada öyküleyici anlatıma yer verilmemiştir.

Cevap E

5. Parçada "Diğer uygarlıklardan farklı olarak" ifadesinde A seçeneğine,

"kapalı bir kutu olarak nitelendirilmiştir" ifadesinde C seçeneğine,

"özellikle matematik konusunda etkilendikleri" ifadesinde D seçeneğine,

"Sarı Irmak civarında" ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap B

6. III. cümledeki "kapalı bir kutu" ifadesinde benzetme yapılmıştır.

Cevap B

7. Parçadaki "plastiğin ayrışabilmesi için yüzlerce yıl geçmesi gerekir" ifadesinde A ve B seçeneğine,

"Doğada bu çok daha yavaş bir şekilde gerçekleşiyor." ifadesinde C seçeneğine,

"bu pek ekonomik olmuyor" ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

8. Parçadaki "... bileşenlere ayrılmalarına değil, küçük parçacıklara bölünmelerine neden oluyor." ifadesinde plastiğin kolay yok olmamasının nedeni belirtilmiştir.

Cevap C

9. Parçanın bütününde Selçuklular Dönemi'nde bilim, edebiyat ve sanat alanında ilerlemeler olduğundan söz edilmiş ve parçanın kalan kısmında buna yönelik örnekler verilmiştir. Ağır basan anlatım türü açıklamadır.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

10. I. cümlede kent yaşamının gelişmesinin sonuçlarına,

III. cümlede mezhep çatışmalarının yoğun olmasının sonuçlarına,

V. cümlede Hayyam'ın buluşlar yapmasının sonucuna,

VII. cümlede, yine Hayyam'ın dünyaya şüpheci bakışının sonucuna yer verilmiştir.

Cevap D

11. Parçada "bir maymunun beynine" ifadesinden A seçeneğine,

"göz kırpışıyla televizyon kanallarını değiştirmekten yattığınız yerden araç kullanmaya" ifadesinden B seçeneğine,

"uzun zamandır insanların aklında yer eden bir konuydu" ifadesinden C seçeneğine,

"başta bilim kurgu edebiyatı" ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

12. V. cümlede "büyük bir heyecan dalgası" ifadesinde "heyecan" kavramı somutlanmıştır.

Cevap D

13. VIII. cümledeki "atalar kültü, su, yer, dağ, ağaç, orman..." ifadesi sayıp dökmeye örnektir.

NOT: Sayıp dökme, benzer kelimelerin peş peşe sıralanmasıdır.

Cevap C

14. IV. cümlede, erkeklerin önceleri kadınlara tabiî olduğu fakat daha sonra farklı işler de yaptıkları,

V. cümlede, yine erkeklerin kadınların yerine hakimiyet kurdukları yani çeşitli haklar kazandıkları ifade edilmiştir.

Cevap C

15. "Günümüzde, Türkiye'deki Müslüman Türkler arasında bile bu eski kültlerle ilgili..." ifadesinde I. öncülün cevabına,

"avcılığın yanında hayvancılık da yapmaya başladılar" ifadesinde III. öncülün cevabına,

"su, yer, dağ, ağaç, orman..." ifadesinde IV. öncülün cevabına yer verilmiştir.

Cevap A

16. "Bu yeni oluşan ataerkil erkek egemen yapıda Umay Tanrıça'nın yerini eril niteliklere sahip "Kök Tanrı" veya "Gök Tanrı" aldı." ifadesinden C seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir.

Cevap C

17. Parçadaki "çömleklerin üzerine yazılmış yazılar Anadolu'da en eski kültürün Yunan Helen kültürü olmadığını göstermektedir." ifadesine dayanarak B seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir.

Cevap B

18. Parçadaki "bazı alanlarda çok hızlı olduğu hâlde" ifadesinden A seçeneğine,

"Son yıllarda gelişen bilim dallarından" ifadesinden B seçeneğine,

"önce felsefe ve düşünce alanındaki kültürel değişikliklerin yaygınlık kazanması gerekmektedir" ifadesinden C seçeneğine,

"insanlık kültürünün geçmişteki kökleri keşfedilmektedir" ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

19. Parçada verilen rehberlik tanımlarının hepsinde bireye çeşitli şekillerde fayda sağlama amacı güdüldüğü belirtildiğine göre bu tanımlardan çıkan ortak sonuç, rehberliğini bireye yardım etme işi olduğudur.

Cevap A

20. Parçanın bütününde "Rehberlik nedir?" sorusunun yanıtı arandığı için parçanın konusunun rehberlik tanımı olduğu söylenebilir.

Cevap C

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Eğitim programları, yetiştirilecek insan tipinin belirleyicisidir" ifadesinde A ve D seçeneğine,

   "barış görüşmelerindeki konulardan biri de" ifadesinde B seçeneğine,

   "Eğitim ve öğretim sürecinin amacına ulaşması" ifadesinde C seçeneğine değinilmiştir.

   Cevap E

2. II. cümledeki "Eğitim ve öğretim sürecinin amacına ulaşması" ifadesine dayanarak B seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir.

   Cevap B

3. VII. cümlede barış görüşmeleri, VIII. cümlede ise Amerika'daki program değişiklikleri VI. cümlede belirtilen durumun örnekleridir.

   Cevap E

4. Boşluktan önceki "Bir başka deyişle" ifadesi ilk cümlenin tekrar edileceğini göstermektedir, yine "melez" kelimesi önemli bir ipucudur. Birinci cümleyi tekrar eden cümle de C seçeneğinde verilmiştir.

   Cevap C

5. Parçadaki "zaman içinde sanki yerlisi olmuşlardır" ifadesinden A seçeneğine,

   "Bunun zorunlu ya da kendi isteğiyle olması" ifadesinden B seçeneğine,

   "Buna karşılık mısır, patates Amerika kaynaklıdır" ifadesinden C seçeneğine,

   "hem yeni bir kültürü keşfetmeyi sağlamış hem o kültür içinde hor görülmeyi" ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap D

6. Parçanın bütününde göçler sonucu farklı yerlere gidenlerin bazılarının zor durumlarda kaldığı ifade edildiğinden kültürel etkileşiminin farklı sonuçları olduğu yargısına kesin olarak ulaşılabilir.

   Cevap C

7. III. cümleye kadar Uranüs'ün yapısı ve bunun sonucundan söz edilirken III. cümleden başlayarak Uranüs'ün diğer gezegenlerden ayrılan yönüne yer verilmiştir.

   Cevap B

8. Seçeneklerde verilen soruların yanıtları parçada şu şekildedir:

   A) Uyduları nasıl adlandırılmıştır?

   Uranüs'ün uyduları, adlarını Güneş Sistemi'nin öteki uyduları gibi Yunan mitolojisinden değil, Shakespeare'in karakterlerinden almış.

   C) Yapısını oluşturan unsurlar nelerdir?

   Uranüs, katı bir çekirdeği saran, donmuş ve gaz hâlindeki maddelerden, atmosferiyse büyük oranda hidrojen ve görece az miktarda helyumdan oluşur.

   D) Öteki gezegenlerden farkı nedir?

   Benzer şekilde, öteki gezegenlerin manyetik kutupları da coğrafi kutuplara yakındır ancak Uranüs'ünkiler 60 derece uzaktadır.

   E) Rengini nereden alır?

   Atmosferinde az miktarda bulunan metan, kırmızıyı soğurarak maviyi yansıtır; bu da gezegene mavi yeşil rengini verir.

   Cevap B

9. IV. cümledeki "Bu da gezegenin bir zamanlar büyük bir gök cismiyle çarpışmasının bir sonucu olabilir." ifadesinde tahmine yer verilmiştir.

   Cevap C

10. Parçanın bütününde dönem dönem detaylarıyla ekonominin gelişim aşamaları vurgulanmıştır.

    Cevap A

11. Parçadaki "Sekizinci aşamada iş bölümü doğmuş, toplumda belli kişiler belli işlerde sivrilmeye başlamışlardır." ifadesinde A seçeneğine,

    "Altıncı aşama yüksek rahiplik dönemidir. Bu dönemde bazı meslekler ve özellikle demircilik gelişmiştir." ifadesinde B seçeneğine,

    "Önce toplayıcılık döneminde, insanlar ekip dikmeden, doğal olarak yetişen ürünleri toplayarak geçimlerini sağlamaya çalışmışlardır." ifadesinde C seçeneğine,

    "Demirin kullanımıyla gerçek tarım dönemine girilmiştir." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

    Cevap D

PEGEM AKADEMİ

12. "Sivrilmek" mecaz anlamda diğerleri arasında sıyrılmak, ustalaşmak anlamlarında kullanılır.

"Belli işlerde sivrilmek" ifadesinde de işte uzmanlaşma vurgusu yapılmıştır.

Cevap B

13. Boşluktan sonraki "Tek yıllık bitkilerin ömrü 1 yıldan kısa olduğu için bu tür bitkilerle yapılacak çalışmalar da daha kısa sürede gerçekleşir" ifadesi tek yıllık bitkilerin üretiminin çok yıllık bitkilerin üretimine göre daha basit olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla boşluğa en uygun seçenek A seçeneğidir.

Cevap A

14. Parçadaki "Çok yıllık bitkilerin birçok üstünlüğü var." ifadesinde A seçeneğine,

"Böylece buğday gibi tek yıllık, kısa ömürlü bitkilerin kültüre alınması ve verimli ırklar elde edilmesi..." ifadesinde B seçeneğine,

"Bu özelliğe paralel olarak, çok yıllıklar atmosferden aldıkları gazları toprağa daha fazla miktarda bağlayabiliyor ve daha çok karbon üretiyorlar." ifadesinde C seçeneğine,

"Örneğin bir ıhlamur ağacı 20 yıl geçtikten sonra meyve üretebilir, o nedenle ıhlamur üzerine çalışma yapmak hayli zordur. Oysa buğday bitkisinin ömrü yaklaşık 110-130 gün arasındadır." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

15. Parçadaki "Oysa buğday..." ifadesinde karşılaştırma yapılmıştır.

Bu özelliğe paralel olarak, çok yıllıklar atmosferden aldıkları gazları toprağa daha fazla miktarda sağlayabiliyor.

Parçanın bütününde bilgi verildiği için anlatım biçimi açıklamadır.

"Tek yıllık bitkilerin ömrü 1 yıldan kısa olduğu için bu tür bitkilerle yapılacak çalışmalar da daha kısa sürede gerçekleşir." ifadesinde gerekçe sunulmuştur.

Ayrıca bitkilerin ömrüne yönelik sayısal veriler kullanılmıştır.

Cevap C

16. Parçadaki "Ancak, bazı hassas ve alerjik vücuda sahip kişilerde ve doğru şekilde kullanılmadıkları zamanlarda sağlık açısından riskli olabiliyor." ifadesinde A seçeneğine,

"Sentetik maddeler çok kısa sürede ve çok az miktarlarda etkili olmaları ve bazen de ucuz olmaları nedeniyle hızla doğal cilaların yerini alıyorlar." ifadesinde B seçeneğine,

"Binlerce yıldır atalarımız, sahip oldukları eşyaları parlatmak için bitkilerden yararlanıyorlardı. Günümüzdeyse gelişen kimya bilimi sayesinde birçok sentetik madde kullanılıyor." ifadesinde D ve E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap C

17. Parçada cilaların kimyasal olarak üretilebildiğinden söz edilmiş ve daha sonra yeşil teknikle üretilen cilalardan söz edilmiştir. Buradan yeşil teknik ifadesiyle anlatılmak istenenin doğal cilalar olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap C

18. II. cümlede, "çevreden gelen diğer maddelerin yüzeylerine yapışması sonucunda",

V. cümlede , "sahip oldukları eşyaları parlatmak için",

VI. cümlede, "gelişen kimya bilimi sayesinde"

VII. cümlede, "bazen de ucuz olmaları nedeniyle hızla doğal cilaların yerini alıyorlar" ifadelerinde gerekçe vardır.

Cevap E

19. Parçada "bazı hassas ve alerjik vücuda sahip kişilerde ve doğru şekilde kullanılmadıkları zamanlarda" ifadesinde koşula yer verilmiştir.

Parçanın bütününde bilgi verildiği için parçanın anlatım biçimi açıklamadır.

"Cila, bir maddeyi ya da bir nesneyi parlatmak için kullanılan maddelere verilen isim." ifadesinde tanım yapılmıştır.

"Günümüzdeyse..." ifadesinde karşılaştırma yapılmıştır.

Parçada ikinci kişili anlatım (sen, siz) yoktur.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

4 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "siste yol almaya çalışmak risk almak demektir." cümlesinden I numaralı, "Siste görüş mesafesi azaldıkça öncelikle hız düşünülmelidir." cümlesinden II numaralı, "yüksek konsantrasyonla gitmek... hata yapmalarına sebep olabilir." cümlesinden III numaralı yargı çıkarılabilir.

Cevap E

2. Bir durumun gerçekleşme sebebine gerekçe denir. Gerekçe aynı cümlede verilebileceği gibi farklı cümlelerde de verilebilir. Çünkü gerekçeli yargılar açıklama bağlacıyla birbirlerine her zaman bağlanabilir. Bu bilgi ışığında parça incelendiğinde III numaralı cümlede "Çünkü..." açıklama bağlacıyla II. cümledeki yargının gerekçesinin açıklandığı görülür.

Cevap A

3. Parçadaki "...her an bir şeyle karşılaşabileceğinizi düşünerek sürekli tetikte gitmek zorundasınızdır." cümlesinden I numaralı belirlemeye ulaşılabilir. Parçada II ve III numaralı belirlemelere dayanak yoktur.

Cevap E

4. Parçadaki V numaralı cümlede siste görüş mesafesi azaldıkça hızın da düşürülmesi gerektiği belirtilmiştir. VI numaralı cümlede ise sayısal değerlerle bu duruma örnek verilmiştir.

Cevap C

5. Parçadaki "...her zaman gözlenen bir olgudur." ve "... doğal bir eğilimle, çoğu zaman farkına bile varmadan." cümlelerine dayanarak parçada anlatılmak istenenin C seçeneğinde verildiğini söyleyebiliriz.

Cevap C

6. Parçadaki "... takınılan tavırlar da değişir." ifadesinde A seçeneğine, "...hayat değişimle yürür." ifadesinde B seçeneğine, "doğal bir eğilimle" ifadesinde C seçeneğine, "milletlerin hayatında her zaman gözlenen" ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

7. Parçadaki "...insan ancak aklını kullanabilirse deneyimlerinden yararlanabilir." yargısında I numaralı, "biriken değişim deneyimi sonucunda" ifadesinden II numaralı belirlemeye ulaşabilir. Parçada III numaralı belirlemeye dayanak yoktur.

Cevap C

8. Parçada değişim hakkında görüş açıklandığından A seçeneğine, "bugün de" ifadesiyle karşılaştırma yapıldığından B seçeneğine, "ayak uydurmak" sözü deyim olduğundan C seçeneğine, "doğal", "şaşkın" gibi sözcükler nitelik bildirdiğinden D seçeneğine ulaşılabilir. Parçada tanık gösterme yararlanılmamıştır.

Cevap E

9. Parçadaki "Özellikle maniler ve türküler, doğumdan ölüme hayatın her geçiş aşamasında yaygın bir şekilde kullanılırlar." ve "Çocuklar, tekerlemelerle dil yeteneklerini, bilmecelerle zihinsel yeteneklerini geliştirirken tarlada çalışan kadınlar, manilerle yaptıkları işi hafifletip keyifli hâle getirirler." ifadelerinde A, B ve D seçeneklerine, "Hem eğlence hem de çalışma hayatında kullanılabilen anonim şiirler, bir yandan halk kültürü değerlerini pekiştirirken diğer yandan iletişim aracı olarak işlev üstlenirler." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap C

10. II. cümlede "Mani veya türkü gibi anonim halk şiiri örneklerinde olduğu üzere bu şiirlerde de mahlas yoktur, şiirlerin kime ait olduğu belli değildir çünkü duygu ortaktır, ifade de ortak olmalıdır, halk kültürünü dokuyan da bu ortak duyuş ve anlatımdır."

III. cümlede "Halk arasında, geleneksel kültürü temsil ve ifade yeteneği taşıyan fakat adı sanı belli olmayan insanlar tarafından icra edilip sözlü aktarımla yayılan bu şiirler, dinî-tasavvufi halk şiiri ve aşık şiirine göre daha yaygındır çünkü bu şiirler halk hayatının hemen her alanında yer alırlar."

IV. cümlede "Özellikle maniler ve türküler, doğumdan ölüme hayatın her geçiş aşamasında yaygın bir şekilde kullanılırlar." ifadelerinde karşılaştırmaya yer verilmiştir.

Cevap C

PEGEM AKADEMİ

11. Parçadaki "İlk Hristiyan düşünürlerin, genellikle Yunanca bilen ve Yunan dilinde eserler veren kişiler olmaları bu iki kültür ve medeniyet odağı arasındaki ilişkinin ne denli köklü ve derin olduğunu göstermesi..." ifadesinde çıkarım yapılmıştır.

Cevap E

12. Parçada "Antik Yunan kültürünün kendine has pagan ikliminde gelişen felsefe, Hristiyan düşünürlerce üretilen yeni kavramların ve düşünme yöntemlerinin oluşumunda da önemli bir rol oynamıştır." ifadesinden başlanarak felsefenin Avrupa'da Hristiyanlık dinini yaymak isteyenlere yardımcı olduğu vurgulanmıştır.

Cevap B

13. Parçadaki "...sosyal politika ise devletin belirlenen toplumsal amaç ve hedeflere ulaşmak için" ifadesinde II. öncüle, "Latince bir kelime olan" ifadesinde III. öncüle, "... ülke insanının sağlığı, eğitimi, güvenliği, beslenmesi, korunması, barınması ve istihdamının sağlanması yönünde aldığı kararlar ve sürdürdüğü uygulamaların..." ifadesinde IV. öncüle değinilmiştir.

Cevap A

14. Parçadaki "... sosyal politika bilim dalını tanımlayamamaktadır." ifadesinde yetersizlik anlamı vardır.

Cevap E

15. IV. cümlede "Şimdi durum biraz değişti: Bir grup araştırmacı, son on yıl içinde Çin'in Liaoning bölgesinde bulunan birtakım fosillerin, bu kayıp halkayı bir ölçüde tamamlayacağı görüşünde." ifadesinde beklentiye yer verilmiştir.

Cevap B

16. Parçadaki "bilinen en eski ve en temel basamaklardan biri olarak kabul ediliyor." ve "bu kayıp halkayı bir ölçüde tamamlayacağı görüşünde." ifadelerinde A seçeneğine, "geniş kanatlı ve uzun kuyruklu" ifadesinde B seçeneğine, "Şimdi durum biraz değişti" ifadesinde C seçeneğine, "Tüyleri, bugünkü kuşlarınkine benziyor" ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir. D seçeneğine yönelik bir ifadeye parçada yer verilmemiştir.

Cevap D

17. V. cümleye kadar sivilcelerin hangi dönemde ortaya çıktığına ve bunların önlenmesinden söz edilirken V. cümleden başlanarak yaygın bir kanının yanlışlığından söz edilmiştir. Dolayısıyla V. cümleyle yeni paragrafa geçilebilir.

Cevap D

18. Parçada "meyve ve sebze ağırlıklı beslenmek" ifadesinde I. sorunun, "Bu durumlarda cilt, sabah ve akşam olmak üzere..." ifadesinde II. sorunun, "beslenmenin sivilce oluşumunda doğrudan bir etkisi olduğu kanıtlanamamıştır" ifadesinde III. sorunun yanıtı vardır.

Cevap B

19. Parçada "Ahlaklığının farklı tanımları olduğu gibi ..." ifadesinde A ve B seçeneğine, "davranışlarımızı yönlendiren" ifadesinde C ve D seçeneğine değinilmiştir.

Cevap E

20. Parçadaki "Bir bireyin ahlaki değerlendirmeleri öznel olabilir." ifadesinden B seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap B

PEGEM AKADEMİ

5 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. II. cümledeki "şüphesiz ki" ifadesiyle kesinlik vurgusu yapılmıştır.

   Cevap A

2. Parçadaki "1699 yılına kadar süren..." ifadesinde, I. öncüle,

   "Balkanlar'ın en batı ucuna" ifadesinden II. öncüle,

   "Üsküp Mahallesi denilen" ifadesinden IV. öncüle ulaşılabilir.

   Cevap A

3. IV. cümlede "sanıldığının aksine" ifadesinde bir kanının yanlış olduğu belirtilmiştir.

   Cevap C

4. VIII. cümlede "aşırı kilolu olan bir çocuk bu durumun sıkıntılarını yetişkinliğinde" ifadesinden A ve E seçeneğine, "beden yapısı ve kişilik özellikleri arasındaki bağlantının sanıldığının aksine" ifadesinden B seçeneğine, "son yıllarda popülerliğini kaybetmiştir" ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap D

5. Parçadaki "Akdeniz'in en büyük özelliklerinden biri" ifadesinde karşılaştırma, "her zaman ilave bir pay bırakmakta yarar var" ifadesinde öneri, "gelgitlerin Akdeniz'e girmesini bir bakıma engelliyor" ifadesinde gerekçe, parçanın bütününde bilgi verildiği için de açıklama vardır.

   Cevap C

6. V. cümlede "bunlara ritmik değişiklikler de deniyor" ifadesinde bir kavramın (küçük salınımların) farklı tanımına yer verilmiştir.

   Cevap B

7. Parçadaki "bir alçak basınç alanı ya da sağanaklar tarafından" ifadesinde A seçeneğine, "Cebelitarık Geçidi Atlas Okyanusu'ndan gelgitlerin Akdeniz'e girmesini bir bakıma engelliyor" ifadesinden B seçeneğine, "Gelgit tahminleri ortalama atmosfer basıncına göre yapılıyor" ifadesinden C seçeneğine, "Kayda değer gelgitler, sadece Tunus'taki Gabes Körfezi ile İtalya'yı Sicilya Adası'ndan ayıran Mesina Boğazı'nda yaşanıyor." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

   Cevap D

8. Parçanın ilk beş cümlesinde sözü edilen deponun amaçlarından söz edilirken VI. cümleden başlanarak deponun fiziksel özelliklerinden söz edilmeye başlanmıştır.

   Cevap E

9. Parçadaki "4,5 milyon bitkisel tohum örneğinin her birinden 500, yani toplam 2,25 milyar örnek" ifadesinde A seçeneğinden, "Depo, Norveç hükûmetince inşa edilirken" ifadesinden C seçeneğine, "Svalbard Takım Adaları'ndan Spitzenberg'de bulunuyor" ifadesinde D seçeneğine, "çelikten yapılmış dar giriş kapısıyla dışarıdan âdeta nükleer bir sığınağı andırıyor" ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

   Cevap B

10. II. cümledeki "kıyamet amban" sözünde ve VI. cümledeki "nükleer bir sığınağı andırıyor" ifadelerinde benzetme yapılmıştır.

    Cevap B

PEGEM AKADEMİ

11. III. cümlede "Her ağaç", IV. cümlede "tamamı", VII. cümlede "bütün" ve IX. cümlede "tümü" ifadelerinde genelleme yapılmıştır.

VI. cümlede genelleme bildiren ifade yoktur.

Cevap C

12. V. cümlede "yeterli ışık ve su bulunmadığından", VII cümlede "klorofil baskın durumda olduğu için" ve VIII cümlede "klorofiller azalmaya başlayınca" ifadelerinde gerekçe belirtilmiştir.

Cevap C

13. Parçadaki "Yapraklara yeşil rengi veren klorofil pigmenti" ifadesinde A seçeneğine,

"Havaların soğumasıyla birlikte yaprak içerisindeki klorofiller azalmaya başlayınca" ifadesinde B ve C seçeneğine,

"klorofil baskın durumda olduğu için yapraklar yeşil renktedir" ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

14. Parçadaki "Her ağaç da tıpkı bazı hayvanlar gibi" ifadesinde benzetme yapılmıştır.

Parçanın bütününde bilgi verildiği için anlatım biçimi açıklamadır.

"parlak turuncu ve sarı renkleri, bazı sarı yapraklar kahverengiye dönüşür" ifadelerinde betimlemeler yapılmıştır.

"renk cümbüşüdür" ifadesinde yoruma yer verilmiştir.

Cevap C

15. Verilen parçada geçen "Caminin merkezi, koca bir kubbeyle örtülüdür ve bu kubbe Osmanlı camilerinde kullanılmış en büyük kubbe olma özelliğine sahiptir. Mihraptaki çıkıntılar ve silmeler Osmanlı mimari geleneğiyle bağdaşmayan, aykırı bir tarzdır." ifadesinden A seçeneğine,

"Külliye'nin mimarı hakkında kesin bir bilgi elimizde olmasa da bazı kaynaklarda Rum olduğu sanılan, külliye başmimarı Simeon Kalfa tarafından yapılmış olduğu söylenmektedir." ifadesinden C seçeneğine,

"Nuruosmaniye Külliyesi'nde kullanılan barok ve rokoko bezemeler, Osmanlı ustalarının elinde farklılaşmış ve eşsiz sanatsal süslemeler olmayı başarmıştır." ifadesinden D seçeneğine,

"1749 Ocak'ından 1755 Aralık'ına kadar süren zaman diliminde inşa edilmiştir." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada külliyenin günümüzdeki kullanım şekline değinilmemiştir.

Cevap B

16. Verilen parça bilgilendirme amacıyla yazılmıştır.Gerekçe ve yorum içeren cümleler, betimleyici sözler içermektedir fakat parçada farklı görüşler karşılaştırılmamıştır.

Cevap E

17. Parçadaki "Böylece resmi yapılan nesnelerin detayları ortaya konmuştur" ifadesinden A seçeneğine,

"izlenimciliğin öncülerinden sayılmaktadır." ifadesinden B seçeneğine,

"bir yetkinlik arayışının ürünleridir" ifadesinden C seçeneğine,

"yorulmaksızın aynı konuları işlemiştir" ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada Chardin'in "özellikle natürmortları" ifadesi geçse de eserlerinin çoğunun natürmort tarzı olduğuna ulaşılamaz. Burada sadece natürmortlarının tarzı vurgulanmıştır.

Cevap E

18. Parçada "O dönemdeki gündelik yaşamdan alınmış bu konuların kısıtlı olması tablolarındaki bakış ve tekniği derinleştirmiştir." ifadesiyle Chardin'in tekniğinin nasıl geliştiği açıklanmıştır.

Cevap B

19. Parçadaki "...okyanuslar da özellikle tankerlerden bırakılan yakıtlarla kirletildi. Suların kirlenmesinin yanı sıra balıklar, kuşlar, mikroorganizmalar..." ifadesinden A ve D seçeneğine,

"gelecekte insanlarda ve hayvanlarda yapı anormalliklerine yol açıp açmayacağı bilinmemektedir." ifadesinden B seçeneğine,

"daha sonra hayvanlar, bu ilaçlara karşı direnç kazanmaktadır" ifadesinden C seçeneğine,

Parçada kirlenme sürecinin tersine çevrilemeyeceğine yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap E

20. Parçadaki "Büyüklüklerine karşın okyanuslar da özellikle tankerlerden bırakılan yakıtlarla kirletildi." ifadesiyle kirliliğin en büyük nedeni belirtilmiştir.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

6 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Sanat da bilim gibi amacı karşılıksız olan bir faaliyettir. Nasıl ki bilim, her toplum, yer ve zaman için doğru sayılması gereken bir hakikat için çalışırsa..." cümlesinde bilimin de sanatın da karşılık beklemediği anlatıldığı için yalnız "bir menfaat doğrultusunda yapılmamaları" ortak yöndür.

Cevap A

2. Parçanın bütününde doğrunun bilimle ortaya çıkarılabileceği fakat sanatın da bu konuda bilime en yakın etkinlik olduğu vurgulanmıştır.

Cevap B

3. Parçada Anday'ın günlük türünde daha başarılı olduğuyla ilgili bir ifade yoktur. "Anday'ın günlükleri ilk bakışta yayımlanmak için yazılmış izlenimi veriyor. Zaten kitaptaki dipnotlardan, şairin günlüklerindeki çoğu malzemeyi daha sonra yazılarında kullandığı anlaşılıyor." ifadesinden günlük tuttuğu ve özgünlük kaygısı taşımadığına, "...hem de bunu söylemeye 'cesaret edemediği' için!" ifadesinden bazı şeyleri söyleyemediğine, "Bilgece, yer yer gereğinden fazla akılcı bir üslup var; tıpkı Anday'ın şiirindeki gibi." ifadesinden akılcı bir üslubu olduğuna ulaşılabilir.

Cevap D

4. Parçada kişisel görüşlere (Bu da pek hoş bir durum değil.) dolayısıyla öznel anlatıma yer verilmiş, saptamalar (Anday'ın günlükleri ilk bakışta yayımlanmak için yazılmış izlenimi veriyor.) ve alıntılar (...Kudret Aksal'a diyor ki:) yapılmıştır. Parçada betimlemelere yer verilmemiştir.

Cevap B

5. "Zaten kitaptaki dipnotlardan, şairin günlüklerindeki çoğu malzemeyi daha sonra yazılarında kullandığı anlaşılıyor." ifadesiyle yazarın bazı eserlerinde kendini tekrarlamasına yönelik bir eleştiri yapılmıştır.

Cevap A

6. V. cümlede sporcunun sağlığına, uyku düzenine, beslenmesine, alkol ve sigara kullanmaya dikkat etmesi gerektiğine değinilmiştir. Parçada antrenman döneminde temiz hava alınmasıyla ilgili bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap A

7. VI. cümlede "dayanıklılık" ve "direnç" kavramları tanımlanmıştır.

Cevap E

8. Atlarla ilgili olarak
II. cümlede "...iri görünüşlü kısa kulaklı..." ifadesiyle fiziksel özelliklerine,
III. cümlede "...Gobi Çölü'nde..." ifadesinde yaşadıkları yerlere,
VI. cümlede "...Türkler tarafından..." ifadesinde kimlerce evcilleştirildiklerine değinilmiştir.
Parçada atın hangi amaçla kullanıldığına ilişkin (örneğin; orduda, tarımda, ticarette vs.) herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap C

9. Parçada VI. cümleye kadar Przewalski adlı özel bir at türünden bahsedilirken VI. cümleden itibaren genel olarak at türünün nerede ortaya çıktığından söz edilmeye başlanmıştır.

Cevap E

10. Parçada "birbirine güvenmeyen" ifadesinde A seçeneğine, "başkasının parası ve öğretisiyle oluşturulan sanal dünya" ifadesinde B seçeneğine, "en zengin üç kişinin varlıkları" ifadesinden D seçeneğine ve "...bir milyar üç yüz milyon çocuk okul eğitiminden yoksundur." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir. Verilen parçada, medyanın olumsuz etkilerinden ve gençlerin bu etkiye maruz kaldığından yakınılmamıştır.

Cevap C

11. Verilen parçada geçen "Uluslararası ortamda başarımızı sağlayacak sihire her şeyden önce ulusal dilimize, bilincimize sahip çıkabilmekle ulaşabiliriz." cümlesinde uluslararası başarının öncelikli koşulunun ne olduğu anlatılmıştır.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

12. "Kendine yontmak" deyimi "her fırsattan yararlanarak çıkar sağlamak" anlamında kullanılan bir deyimdir.

Cevap D

13. Verilen parçada toplumsal şiddetin ve silahlanma yarışının arttığından söz edilmemiştir. Yani II. ve IV. öncüllerde yer alan yargılara yönelik bir bilgi yoktur.

Cevap E

14. Parçada, Beypazarı'nın ne zaman kurulduğu ile ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir.

"Başkent Ankara'nın 98 kilometre kuzeybatısındaki derin göl havzasının kenarına kurulan Beypazarı, vadiye bakan engebeli yamaçlar üzerine yayılmış." ifadesinde A ve B seçeneğine, "İlk bakışta sıradan bir Anadolu kasabası izlenimi veren ilçe..." ifadesinde C seçeneğine, "Vadinin iki yakasına canlılık veren evler, film çekimi bittikten sonra kaldırılacak dekoratif birer set objesi gibi duruyor." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

15. Parçanın bütününde Beypazarı'nın konumu evlerinin özellikleri ve turistik yönü de olduğu konusunda bilgi verilmiş fakat ekonomik durumu hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap A

16. Parçada geçen "Perdeler arasından bakan al yanaklı mahcup bakışlar, Beypazarı evlerinin ruhsuz birer turistik maket değil, yaşayan ve soluk alan meskenler olduğunu kanıtlamaya yetiyor." cümlesinde yorum yapılmıştır.

Cevap E

17. Parçada "ateşin 37,5-38 dereceye yükselmesi, boğazın kızarması ve yaklaşık 10 gün süren kuru bir öksürükle ortaya çıkar. Daha sonra, hastalığa özgü, yorucu öksürük nöbetleri belirir. Hasta, nöbetin geleceğini hisseder; öksürük başladıktan sonra, arka arkaya soluk verme evrelerini soluk alamama evreleri izler.." ifadesinde boğmacanın belirtileri sayılmıştır. Bunlar arasında tansiyon yükselmesinden söz edilmemiştir.

Cevap A

18. Parçada "genellikle 4-6 hafta sürer ifadesinde A seçeneğine, "Çoğunlukla 2-5 yaş arasındaki çocukları ifadesinde B seçeneğine,

"10 gün süren öksürükle ortaya çıkar." ifadesinde C seçeneğine,

"Daha sonra, hastalığa özgü, yorucu öksürük..." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Parçada boğmaca hastalığının hangi nedenlerle ortaya çıktığına değinilmemiştir.

Cevap D

19. Parçadaki "bir tür avuntu ve kaçış sağlayan magazin gazeteler" ifadesinde B seçeneğine,

"uzmanlaşmış ticaret ve iktisat gazetelerinin yanı sıra konusu yalnızca spor olan günlük gazeteler de vardır." ifadesinde A ve D seçeneğine,

"bir görüşü savunan gazeteler bile" ifadesinde C seçeneğine değinilmiştir.

Edebiyat gazeteleri, bu parçada ele alınan gazete türlerinden değildir.

Cevap E

20. Parçada geçen, "Radyo ve televizyon izleyicilerinin çoğalmasıyla olayları sözlü olarak hemen iletebilen radyo ve televizyon haberleri, yazılı basınla rekabete başlamış..." cümlesinde radyo ve televizyon haberlerinin yazılı basınla rekabete başlamasını sağlayan etken açıklanmıştır.

Cevap C

21. Parçaya göre (...okura bir tür avuntu ve kaçış sağlayan magazin gazeteler yayımlanmaktadır. Bu tür gazetelerin etkisi öylesine güçlüdür ki ...) okuyucunun kendisini gerçeklikten uzaklaştıran magazine ilgi göstermesi farklı türdeki gazetelerin de magazine yer vermelerine neden olmuştur.

Cevap B

22. Parçada farklı türlerdeki gazetelerin içeriklerini toplumun isteklerine göre şekillendirdiklerinden söz edildiğine göre B seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap B

PEGEM AKADEMİ

7 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçanın ilk üç cümlesinde insanlığın eski çağlardan beri kullandığı hesaplama araçlarından söz edilmiştir. "Yeni bilim dallarının.." şeklinde başlayan cümleden itibaren yeni tekniklerden söz edilmiştir.

Cevap C

2. Parçada teknolojik gelişmelerin ihtiyaçlarla birlikte şekillendiğinden söz edilmiştir. Buna göre, parçadan "İhtiyaçların artması ve çeşitlenmesi bilim ve tekniğin itici gücüdür." anlamı çıkar.

Cevap C

3. Parçadaki "Onun şiirleri dans gibidir." ifadesinden A seçeneğine, "Duygularını sözcüklerden örülmüş..." ifadesinden B seçeneğine, "Millî Edebiyat Dönemi'nden sonra sade, temiz Türkçe ile..." ifadesinden C seçeneğine,"Önceleri kapalı, zor anlaşılır..." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada sözü edilen şairin kendine özgü (farklı, değişik, sıra dışı vs.) bir anlatımı olduğundan söz edilmemiştir.

Cevap E

4. I. cümlede şairin önceki ve sonraki şiirleri dilinin sadeliği açısından karşılaştırılmıştır.

Cevap A

5. Verilen parçada geçen "farklı bölgelerde değişik bitki türleri sepet yapımında kullanılıyor. Bitkilerin yetişmediği kutup bölgelerindeyse sepetler balina kemiğinden ve çeşitli memelilerin kıllarından yapılıyor." ifadesinden I ve III. öncüle ulaşılabilir. Parçada sepetlerin, günümüzde kullanımının azaldığına, fabrika üretiminin geleneksel sepet yapımını ortadan kaldırdığına değinilmemiştir.

Cevap D

6. Verilen parçada geçen "farklı bölgelerde değişik bitki türleri sepet yapımında kullanılıyor. Bitkilerin yetişmediği kutup bölgelerindeyse sepetler balina kemiğinden ve çeşitli memelilerin kıllarından yapılıyor." ifadesinden "Bazı ürünlerin üretim tekniklerinin ham madde kaynaklarına göre şekillendiği" yargısına ulaşılabilir.

Cevap A

7. Parçada geçen "Dünya genelinde, sepet yapımında en çok kullanılan bitkiler kargı ve kamış türleri. Bu türler kısa sürede büyüdüğü ve hemen her koşulda yetiştiği için sepet yapımında en çok yeğlenen türlerin başında geliyor." ifadesinden A ve C seçeneklerine, "Bilimsel adı phragmites australis olan kargı, dayanıklı yapısı, kolay işlenebilmesi ve hafif olması nedeniyle ülkemizde de en yaygın kullanılan sepet bitkisi." ifadesinden D ve E seçeneklerine ulaşılabilir. Parçada "kargı bitkisinin ucuzluğundan" söz edilmemiştir.

Cevap B

8. Parçadaki "Dünya genelinde, sepet yapımında en çok kullanılan bitkiler kargı ve kamış türleri. Bu türler kısa sürede büyüdüğü ve hemen her koşulda yetiştiği için sepet yapımında en çok yeğlenen türlerin başında geliyor." ifadesinden A seçeneğine, parçanın genelinden B ve D seçeneğine, "Ülkemizde en ünlü sepetler, Karamürsel, Rize, Samsun, Edirne ve Kırklareli'de yapılıyor." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir. Verilen parçada, sepetlerin hangi tekniklerle yapıldığına değinilmemiştir.

Cevap D

9. Parçadaki "Yetiştireceğimiz insanda bulunmasını istediğimiz, eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikli özelliklerdir; bu özellikler bilgi, beceri, yetenek ve alışkanlıkları kapsar." ifadesinden A ve E seçeneğine, "Dersin hedefleri ise herhangi bir dersin eğitsel açıdan ulaşmak istediği hedeflerdir." ifadesinden D seçeneğine, parçanın genelinden C seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap B

10. Parçada uzak hedeflerin toplumun siyasal hedeflerini de içerdiği belirtildiğine göre "Çağdaş uygarlık seviyesini yakalama" bir uzak hedeftir.

Cevap C

11. Parçadaki "Felaket senaristleri, bilimsel gerçekleri saptırarak 2012'deki kıyamet varsayımını destekleyecek savlar öne sürdüler." ifadesinden A seçeneğine, "Bilim adamlarının çoğu bu senaryoları ciddiye almadı." ifadesinden B seçeneğine, "Felaket senaristleri, bilimsel gerçekleri saptırarak 2012'deki kıyamet varsayımını destekleyecek savlar öne sürdüler." ifadesinden C seçeneğine, "Bu konu son üç yıl boyunca gazetelerde, televizyonlarda ve İnternet'te çok tartışıldı." cümlesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada kıyametin filmlere konu olduğuna yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

12. Verilen parçada geçen "Bu konu son üç yıl boyunca gazetelerde, televizyonlarda ve İnternet'te çok tartışıldı." cümlesinden "Kıyametin çok ilgi çeken konulardan biri olduğu" yargısına ulaşılabilir.

Cevap C

13. Parçada geçen "Bunda en büyük etmen, Anadolu yolları üstündeki konumunun, merkez rolü oynayabilecek bir kentin kurulmasına elverişli olmasıdır." cümlesinde Ankara'nın, yerleşimde jeopolitik konumunun dikkate alındığı anlamı vardır.

Cevap B

14. Verilen parçada geçen "Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olan Ankara topraklarına, milattan önceki tarihlerde yerleşilmiştir." cümlesinden A seçeneğine, "Orta Anadolu'da aşağı yukarı bütün kentler bir ova çevresinde, daha doğrusu, bu ovaları çevreleyen dağların yakınında kurulmuştur. Ankara da ortasından Ankara Çayı'nın geçtiği bir ova kenarında yer alır." ifadesinden B, C ve D seçeneğine ulaşılır.

Cevap E

15. Parçanın I. cümlesinde "Doğu ve Batı'nın bütünleşmesinin belki de yıllar süreceği" ifade edilmiştir. Dolayısıyla parçadan D seçeneği parçada anlatılan duruma ters düşmektedir.

II. cümleden A seçeneğine, III. cümleden C seçeneğine, IV. cümleden E seçeneğine ve V. cümleden B seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

16. I. cümlede "belki de" ifadesi cümlede yorum yapıldığını gösterir.

Cevap A

17. "Camdan ayrıca, elektrik (yalıtım) ve elektronik sanayilerinde, ilaç ve kimyasal madde laboratuvarlarında büyük ölçüde yararlanılır. Optikte, kullanım alanı oldukça geniştir." ifadesinden A, B, E seçeneğine,

"Kara taşıtlarında, kırıldığında az kesici binlerce küçük parçaya ayrılan, soğutma yoluyla sertleştirilmiş cam ya da kırıldığında parçalanmayan cam kullanılır." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada camın ambalaj olarak kullanımına yönelik bir bilgi yoktur.

Cevap D

18. Parçada camın çok farklı yerlerde kullanıldığından ve kullanıldıkları yere göre de farklı özelliklerle imal edildiğinden söz edilmektedir.

Cevap C

19. Parçadaki "...Böylece tüm Apollonia toprakları sular altında kalırken prensesin bulunduğu sarayın çevresi sularla çevrili birer ada olarak kalmış. İşte efsaneye göre Ulubat Gölü de böyle oluşmuş" cümlesinden A seçeneğine, parçanın bütününden B ve D seçeneğine, "Bursa'dan 42 kilometre uzaklıkta, Bursa-İzmir kara yolunun 37'nci kilometresinden güneye saptığınızda..." ifadesinden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap C

20. "Sarayın çevresi sularla çevrili birer ada olarak kalmış. İşte efsaneye göre Ulubat Gölü de böyle oluşmuş." cümlesinden A ve C seçeneği, "Odryses Çayı'nın bulunduğu yerde de Melde Krallığı kuruluymuş." cümlesinden B seçeneği, "Odryses Çayı'nın yolunu değiştirip Apollonia kentinin bulunduğu topraklara akmasını sağlamış." cümlesinden D seçeneği çıkarılabilir.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

8 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Örneğin, saf iç yağından, bitkisel yağlardan, parafinden, bal mumundan ya da bal mumu ve parafinden doğal mumlar yapabilirsiniz." ifadesinden A ve E seçeneğine, parçanın genelinden B seçeneğine, "Parafin mumlarınsa yapımı ve şekil vermesi kolay mumlar olurken parafin bal mumundan yapacağınız mumlar uzun süre yanabilen, hoş kokulu kaliteli mumlar olacaktır." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir. Parçada mumların nerelerde kullanıldığına yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap C

2. Parçada mum yapımına yönelik bilgiler verilmiş, kullanılacak malzemelerin nasıl temin edilebileceği anlatılmıştır. Dolayısıyla mum yapımının ustalık gerektirmediğine ulaşılabilir.

Cevap B

3. Parçadaki "Aslında daha önce birikmiş öfkemizin patlaması bu." cümlesi insanların küçük olaylar karşısında neden şiddet gösterdiğini açıklamaktadır.

Cevap A

4. Parçadaki "En basit meselelerden kısa sürede kavga çıkarmak hayra alamet midir?" ifadesinden A seçeneğine, "Çok kısa bir an için sabır göstersek saatler süren kavgalara sebep olmayacağız." ifadesinden B seçeneğine, "Ne yazık ki toplum olarak bu cinneti körüklüyoruz." ifadesinden C seçeneğine, "Aslında daha önce birikmiş öfkemizin patlaması bu." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada şiddetin görüldüğü toplumların eğitim durumlarına değinilmemiştir.

Cevap D

5. Parçada, bazı enzimleri engelleyen ilaçların özellikle aşı olunan günlerde alınmaması gerektiği vurgulanmıştır.

Cevap B

6. Parçanın son cümlesinde "...ateş düşürücü ilaçların alınmamasının önerilebileceğini söylüyor ." ifadesinde tahmine yer verilmiştir.

Cevap E

7. IV. cümlede söz konusu enzimin işlevinden ve alınmadığı takdirde meydana gelebilecek olumsuz bir durumdan söz edilmiştir. Bazı maddelerin nerelerden alınabildiğine yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap D

8. Seçeneklerde verilen sorulara ilişkin bilgiler şu şekildedir:

A) Günümüzde grip aşılarına talebin artmasının nedeni nedir?

"...grip ve domuz gribi tehdidiyle aşılara yoğun ilginin olduğu şu günlerde..."

B) Aşılarla ilgili deneyler sadece insanlar üzerinde mi yapılmaktadır?

"bugüne kadar hayvanlar üzerinde test edilen..."

C) Vücudumuz hastalıklara karşı kendini nasıl savunmaktadır?

"Vücudun korunması için çok miktarda antikor üretimine ihtiyaç vardır."

E) Soğuk algınlığı ilaçlarında hangi etken maddeler bulunmaktadır?

"...etken maddesi salisilik asit ve paracetamol..."

Parçada grip türlerine yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap D

9. Öncüldeki parçada, otomobillerin çevreye verdiği zararlardan, günümüzde otomobil sayısının ne kadar olduğundan, araçların neden olduğu zararlardan ve otomotiv sanayinin gelişmesinden söz edilmiştir. Buna göre; B, C, D, E seçeneklerinde verilen soruların cevabı parçada yer alır. Parçada, taşıtların en çok hangi sektörleri etkilediğinden söz edilmemiştir bu yüzden, A seçeneğinde verilen sorunun cevabı parçada yoktur.

Cevap A

PEGEM AKADEMİ

10. Öncüldeki parçada otomobiller ya da taşıt araçlarının çevreye verdiği zararlardan ve bunların nasıl azaltılacağından söz edilmektedir. Buna göre, A seçeneğinde verilen "Çevreye verdiği zararların azaltılması" üzerinde durulmaktadır.

Cevap A

11. Parçada otomotiv sektörünün doğaya verdiği zarar eleştirilmektedir. Parçanın bütününde de bu konuda bilgi verilmektedir. Eleştiriye yer verildiği için parçada öznel anlatım olduğuda anlaşılmaktadır. Ayrıca parçada sorularla düşünceyi geliştirme amaçlanmıştır. Öncülde verilen parçada tanım cümlesi kullanılmamıştır.

Cevap D

12. Parçadaki "Bukalemunlar normal olarak yeşilimsi renktedirler." ifadesinden A seçeneğine, "Boyları genellikle 30-60 cm arasında değişir." ifadesinden B seçeneğine, "Afrika'da, Madagaskar'da ve İspanya'nın güneyi ile Batı Asya'da yaşayan bukalemunlara" ifadesinden C seçeneğine, "düşmanlarına göre derilerinin rengi değişikliğe uğrar." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada bukalemunların beslenme şekillerinden söz edilmemiştir.

Cevap D

13. Parçada "renk hücrelerinin çeşitliliğine ya da düşmanlarına göre derilerinin rengi değişikliğe uğrar. Bu değişiklikler hayvanın ruhsal durumuna da bağlıdır. Sözgelimi, bukalemun korktuğunda renk değiştirir. Üreme döneminde erkeklerin renkleri parlaklaşır." ifadesinde bukalemunların renk değiştirmesini etkileyen unsurlara yer verilmiştir.

Parçada bukalemunların yaşadıkları yerlerin, renk değiştirmelerinde etkili olduğuyla ilgili bir bilgi yoktur.

Cevap E

14. B seçeneğindeki sorunun yanıtına parçada yer verilmemiştir. Diğer sorulara yönelik yanıtlar şu şekildedir:

A) Günlük türü, edebiyatımıza ne zaman girmiştir?

"...edebiyatımıza Batı'daki anlamıyla günlük Tanzimat'tan sonra girmiştir."

C) Bizim edebiyatımızda günlük ya da benzer türde eserler var mıdır?

"Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi, Yirmisekiz Çelebi Sefaretnamesi ya da Silahdâr Tarihi gibi kimi eserlerde bazı olayların günlük biçiminde anlatılmasını saymazsak..."

D) Günlük türünün edebiyatımızda geliştiği söylenebilir mi?

"... bu türün edebiyatımızda geliştiğini söylemek zor."

E) Günlük türü edebiyatımıza nasıl girmiştir?

"... günlüğün bize pek çok başka tür gibi Batı kanalıyla geldiğini gösteriyor.

Cevap B

15. Parçada "günlük" türü hakkında okur bilgilendirilmiştir. Dolayısıyla parçanın anlatım biçimi de açıklamadır.

Cevap C

16. Parçadakl "XIX. yüzyılın ikinci yarısında, çok sayıda yatak bulunmasıyla" ifadesinden A seçeneğine,

"İspanya'da gümüş ve pirit yataklarından az miktarda altın elde edildi." ifadesinden B seçeneğine,

"Ayrıca, maden çıkarma yöntemlerindeki gelişmeler, Rusya, Brezilya ve Hindistan'da altın üretimini artırdı." ifadesinden C seçeneğine,

"Kuzey Amerika'da (Kanada ve Alaska) altın yatakları bulundu." ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada altın yataklarının arttığından söz edilmiştir; fakat altının değerinde gerileme olduğuna değinilmemiştir.

Cevap E

17. Parçaya göre "Altının az olması, Avrupa'da ya yalnız gümüşe dayalı tek para sisteminin ya da altın ve gümüşe dayalı ikili para sisteminin benimsenmesine yol açmıştır."

Cevap C

18. V. cümleye kadar Akdeniz'in ekonomik yönü üzerinde durulurken V. cümlede turistik yönünden söz edilmiştir. Akdeniz'in jeopolitik önemi ya da tarihsel şehirlerine değinilmemiştir.

Cevap C

19. Parçada Akdeniz kıyılarında turizmden, demir-çelik fabrikalarından ve petrol rafinerilerinden söz edildiğine göre, parçadan kıyıdaki ülkelerin farklı geçim kaynakları olduğu sonucu çıkarılır.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

9 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçada Kennedy'nin Ay'a yolculuk projesine sahip çıkmasıyla ABD Kongresi tasarıyı onaylayabilmiştir.

Cevap B

2. Parçadaki "...21 Mayıs 1961'de ABD kongresi önünde" ifadesinden A seçeneğine,

"özellikle öngörülen 20 milyar dolarlık ödeneği" ifadesinden B seçeneğine,

"1961 Temmuz'unda Kongrenin ödeneği onaylamasıyla" ifadesinden C seçeneğine,

"16 Temmuz 1969 Çarşamba günü tan yeri ağ rırken" ifadesinden D seçeneğine ulaşılabilir.

Proje gerçekleştikten sonra dünyada ne gibi tartışmalara, tepkilere neden olduğuyla ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap E

3. Parçada Ay'a yolculuk projesinin kongre tarafından kabul edilmesinde SSCB'nin yer yörüngesinde ilk dönüşü yapmasının etkili olduğundan söz edilmiştir.

Cevap B

4. Parçada uyku bozukluğuna yol açan etkenler olarak "gündelik yaşamın sorunları ve uyunan ortamın şartları (temizlik, sıcaklık vb.)" verilmiştir. Hormonal herhangi bir etken dile getirilmemiştir.

Cevap A

5. Parçada bazı uyku bozukluklarının kısa süreli olduğu belirtilmiştir. Buradan I. öncüle ulaşılabilir. Uyunan ortamın şartları da uyku bozukluğunun nedenleri olarak ele alınabilir. Buradan II. öncüle ulaşılabilir. Parçadaki "...sinirlilik, öfke..." ifadeleri de psikolojik etkilere örnektir. Buradan IV. öncüle ulaşılabilir. Tedavi yöntemlerine yönelik bir bilgiye parçada yer verilmemiştir.

Cevap B

6. Parçada "Mesela sınavımız kötü geçmiş olabilir, eşimizle kavga etmiş olabiliriz..." ifadesi psikolojik etkilerin kısa süreli fizyolojik sonuçlar (uyumama) doğurabileceğini göstermektedir.

Cevap B

7. Parçadaki "Yeniliğe ve ileriye doğru atılımların yapıldığı, kendini kanıtlama ve kendi kimliğini ortaya koyma çabalarının yaşandığı çok özel bir dönemdir." ifadesinde A ve B seçeneklerine,

"Onura, başarıya, paradan çok değer verirler çünkü paraya gereksinimleri olmamıştır." ifadesinde D seçeneğine,

"...sıkı arkadaşlıkların, ilk sevgilerin yaşandığı..." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Gençlerin çabuk güvendiklerine yönelik bir ifadeye parçada değinilmemiştir.

Cevap C

8. V. cümlede "... tutkularının kölesi olurlar" ifadesinde kişileştirme söz konusudur. Çünkü bir insan, başka bir insanın kölesi olabilir. Bu ifadede "tutkular" kişileştirilmiştir.

Cevap E

9. Parçadaki "XVIII. yy.daki dini anlayış yalnızca portrelerin ya da aile tablolarının yapılmasına izin verdiği için" ifadesinde A seçeneğine,

"Resim sanatı bu yolda gelişirken, mimarlık da ulusal nitelik kazanan klasik bir sanat anlayışına yöneldi ve yeni Yunan üslubunda yapıtlar gerçekleştirildi." ifadesinden B ve C seçeneklerine,

"Kuşların yaşamına tutkun olan Audubon, kuşları gösteren renkli tablolar gerçekleştirirken, Martin Johnson da büyük deniz manzaraları yaptı." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Fakat kıtaya özgü resim ekolünün oluştuğuyla ilgili bir ifadeye parçada yer verilmemiştir.

Cevap D

10. Parçada "... dinî anlayış yalnızca portrelerin ya da aile tablolarının yapılmasına izin verdiği için çok sayıda ressam genellikle beceriksizce yapıtlar oluşturdu." ifadesi ileri sürülen yeteneksizliğin gerekçesini belirtmektedir.

Cevap B

11. Parçadaki "Kök sebzelerin çoğunda az miktarda da olsa toprak tadı hissedilir fakat toprakşı bir kokusu olmadığı gibi havuç, meyvemsi bir tada da sahiptir." cümlesinden A ve B seçeneğine, "Turuncu rengi ile iştahımızı kabartır, içimizi açar; sulu ve gevrek haliyle keyifle tüketilen bir kök bitki olarak sofralardaki yerini alır." cümlesinden C seçeneğine, "Mutfaklarda vazgeçilmez yoğunlukta kullandığımız sebzeler vardır, bir maydanozgil familyasından olan havuç da bu listenin başında gelir." cümlesinden D seçeneğine ulaşılır. Havucun sağlığa faydalarına yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap E

PEGEM AKADEMİ

12. Parçadaki "Mutfaklarda vazgeçilmez yoğunlukta kullandığımız sebzeler vardır; bir maydanozgil familyasından olan havuç da bu listenin başında gelir." cümlesinden A seçeneğine, "Turuncu rengi ile iştahımızı kabartır, içmizi açar; sulu ve gevrek haliyle keyifle tüketilen bir kök bitki olarak sofralardaki yerini alır." cümlesinden B ve D seçeneklerine, "Kök sebzelerin çoğunda az miktarda da olsa toprak tadı hissedilir, fakat topraksı bir kokusu olmadığı gibi havuç, meyvemsi bir tada da sahiptir." cümlesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap C

13. I. cümlede havucun hangi familyada olduğu anlatıldığı için havucun özellikleri birinci cümleden itibaren anlatılmaya başlanmıştır.

Cevap A

14. Tanık gösterme, düşünceyi pekiştirmek için alıntı yapılmasıdır.

Parçada herhangi bir alıntıya yer verilmemiştir.

Parçada "rüzgâr, yağmur, kar ve çamurla..." ve "kene, sivrisinek ve başka yüzlerce böcekle..." ifadelerinde sayıp dökmelere yer verilmiştir.

Parçada ünlem cümleleri, eksiltili cümleler, soru cümleleri gibi farklı cümle türlerine yer verilmiştir.

Parçada "soluğumuz kesilerek, avucunun içi gibi bilen" ifadeleri mecaz anlamıyla kullanılmıştır. Dolayısıyla yorum da içermektedir.

Cevap D

15. Parçanın bütününde örneklerle yaban hayatı çekimlerinin sanılandan daha zor olduğu vurgulanmıştır.

Cevap B

16. Parçada doğal yaşamın düzenine ilişkin bir bilgi yoktur. Yaban yaşamının ne gibi coğrafi şartlarda gerçekleştiği (Güneş altında saatlerce yürümek, rüzgâr, yağmur, kar ve çamurla baş etmek...) ve sözü edilen yapımların ne kadar sürdüğüne (Birkaç hafta ya da ay boyunca kamp yapmak, doğada yaşamak...) yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Cevap A

17. Parçada Katalonya'nın II. Dünya Savaşı sırasında savaşan uluslara silah satarak ülkeye sermaye sokulmasını sağladığından söz edilmiştir.

Cevap C

18. Parçadaki "nüfusunun çoğunluğu, kırsal kesimde yaşar." ifadesinden A seçeneğine,

"turizmde büyük bir atılım yapılmıştı" ifadesinden B seçeneğine,

"İkinci Dünya Savaşı'nda tarafsız kalan Katalonya" ifadesinden C seçeneğine,

"On bir yüzyıldır bağımsız yaşayan Katalonya" ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçanın son cümlesinde ülke nüfusunun başlıca gelir kaynağının turizm, içki satışı, posta pulu basımı ve sigara yapımı olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla D seçeneğine ulaşılamaz.

Cevap D

19. Bu tip sorularda kelime oyunlarına dikkat edilmelidir. Öncüldeki kelimelerle seçeneklerdeki kelimeler benzeyebilir. Önemli olan cümlenin anlatmak istediğini doğru anlamaktır.

Parçanın III. cümlesinde geleceğin mühendisliğini yapan stratejistlerin insanlara yönelik bir tespitinden söz edilmektedir. Bu mühendislerin izleyeceği stratejilere yönelik bir bilgi cümlede geçmemektedir.

Cevap C

20. Parçadaki "insanın her an, plana uymayacak bir hareket-te bulunma olasılığıdır." ifadesinde A ve B seçeneklerine, "Çünkü var olan diğer nesneler insan iradesine teslim olurken insanın kendisi, inatlaştığı zaman hiçbir kayda, sınırlama ve zorlamaya gelmez." ifadesinde de C ve E seçeneklerine değinilmiştir.

İnsanları toplumsal yaşama yönelik bakışlarına yönelik bir ifadeye parçada değinilmemiştir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

10 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "suların sarımsı olduğu görülür. Bunun nedeni, ırmakların taşıdığı elementlerdir." ifadesinde ırmak ağızlarının sarımsı olmasının gerekçesi açıklanmıştır.

Cevap C

2. Parçada "Suların mikroplankton bakımından yoksul olması ve ırmakların taşıdığı alüvyonların sınırlı bir alana yayılması nedeniyle Akdeniz, genellikle mavi ve berrak bir denizdir. Bununla birlikte, bazı yerlerinde suların değişik renkte olduğu görülür." ifadesinde B, C, ve E seçeneklerine, "Doğu Akdeniz havzasındaki suların, Batı Akdeniz havzasındaki sulardan daha saydam olduğu ortaya çıkmıştır." ifadesinde de A seçeneğine değinilmiştir.

Suların organik yapıları ile ilgili bir ifade kullanılmamıştır.

Cevap D

3. Afrika'da birbirine yakın sömürgeler arasında fazla irtibat olmamasının nedeni, verilen parçanın ikinci cümlesinde geçen "Avrupalılar kara yollarını ve demir yollarını, yalnızca Afrika'daki mülklerinin denetimini kolaylaştırmak amacıyla kullanmışlardır." ifadesinde açıklanmıştır.

Cevap A

4. Parçanın IV. ve V. cümlelerinde demir yolları ile ilgili karşılıştırma yapılmıştır.

Cevap E

5. Parçanın giriş cümlesinde dünya nüfusunun artması ve ölüm oranının düşmesi sonucu yetersiz beslenme ve açlık sonucu ortaya çıktığı ifade edilmiştir.

Cevap C

6. Parçada "... kalp hızında yavaşlamaya, atardamar basıncının (tansiyon) düşmesine yol açar. Biyolojik açıdan kanın pıhtılaşma süresi kısalır ve kandaki üre düzeyi yükselir." ifadesinde A, B, C ve D seçenekleri ifade edilmiştir. Yetersiz beslenmenin sonuçları arasında "şekerin yükselmesi"nden söz edilmemiştir.

Cevap E

7. Parçada "Bir kimsenin günlük yazması, kendisiyle ve çevresiyle hesaplaşmasıdır. Yaşadığı olayları, dönemi, toplumu önemli yönleriyle belgelemesidir. Oysa uzun dönem böyle bir gereksinimi olmamıştır bizim insanımızın." ifadesinde günlük konusunda geri kalmamızın nedeni verilmiştir.

Cevap A

8. Parçadaki "Günlük türündeki çoraklığın gerçek nedeni insanımızın yaşam karşısında aldığı tavırda aranmalıdır." ifadesinden A seçeneğine, "Ayrıca, yazarlarının iç dünyasını kurgusuz bir biçimde sergileyerek günlüğün sahibine ilişkin ayrıntılı bilgilere birinci elden ulaşmamızı sağladıkları gibi, yazıldıkları dönemin önemli olaylarına ilişkin tarihsel belgeler olarak da önem kazanır." ifadesinden B seçeneğine ulaşılabilir. Parçanın I. cümlesinde tanım yapılmıştır. V. cümlesinde örnek verilmiştir.

Cevap C

9. Parçanın bütününde günlük hakkında genel bilgilere yer verilirken VII. cümleden itibaren bu türün ülkemize çok geç girdiğinden söz edilmeye başlanmış, yani farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap E

10. I, II, IV ve VI. cümlelerle ilgili verilenler doğrudur. V. cümlede güneş yelkenlerinin bozulmasının değil, yakıtlarının tükenmesinin zor olacağı belirtilmiştir.

Cevap D

PEGEM AKADEMİ

11. Parçada günümüz şartlarında başka gezegenlere ulaşmanın zor olduğu fakat güneş yelkenleri gibi yeni teknolojilerle gelecekte bu durumun mümkün olacağı ifade edildiği için A seçeneğindeki ifade söylenebilir.

Cevap A

12. Kalite standartlarının olması gerektiği parçanın sonunda verilmiştir ama dinleyicilerin belirlemesi gerektiği söylenmemiştir.

Cevap C

13. Parçanın sonundaki "Kalite standartları getirilmeli. Dinleyiciyle irtibata geçip yönlendirme yapılmalıdır." ifadesinden B seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap B

14. Parçadaki "Bu noktada aile bireyleri okulla etkileşimli bir şekilde bir süreç izlemelidir. Çocuğun akranlarının hangi alışkanlıkları olduğunu, çocuğuna hangilerini aktardıklarını araştırmalıdır. Aileler çocuklarının geleceğini garantiye almak için bu çalışmayı yapmalılar." ifadelerinden A seçeneğindeki genellemeye ulaşılabilir.

Cevap A

15. Parçadaki "...onlar gibi davranmaya..." ifadesinden A seçeneğine, "İyi alışkanlıklarla karşılaşırsa ne âlâ ama kötü alışkanlıklarla karşılaşırsa geleceği tehlikede demektir." ifadesinden B seçeneğine, "Bu noktada aile bireyleri okulla etkileşimli bir şekilde bir süreç izlemelidir." ifadesinden C seçeneğine, "Aileler çocuklarının geleceğini garantiye almak için bu çalışmayı yapmalılar." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap D

16. III. cümledeki "Bu noktada aile bireyleri okulla etkileşimli bir şekilde bir süreç izlemelidir ki çocukları karşılaşacakları alışkanlıklarda olumlu olana yönelebilsin." ifadesi özetleyici bir ifadedir.

Cevap C

17. V. cümlede Millî Edebiyat akımına katılan sanatçılara örnek verilmiştir.

Cevap E

18. Parçada geçen "Yayımladıkları manifestoda sanat anlayışlarını 'Sanat şahsi ve muhteremdir.' şeklinde açıklayan topluluk uzun ömürlü olamamıştır." A seçeneğine,

"Topluluğun şiirdeki en büyük ustası Ahmet Haşim, bu anlayışla eserler vermeye devam ederken diğer sanatçılar Millî Edebiyat akımına katılmışlardır." B ve C seçeneklerine,

"Fecriâti Topluluğu, edebiyat tarihimizde bir manifesto ile ortaya çıkan ilk edebî topluluktur." D seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada Yakup Kadri'nin topluluğun dağılmasında başrol oynadığına dair bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap E

19. Parçadaki "...bu yazma günümüze birçok konuda ışık tutuyor." ifadesinden A seçeneğine, "Anlıyoruz ki söylemlerde de önemli değişiklikler yapılmış." ifadesinden B seçeneğine B seçeneğine, "...buna benzer daha birçok konuda bizleri aydınlatacak. Yeter ki bizler bu ve buna benzer yazmaları dikkate alalım ve gerektiği gibi inceleyelim." ifadesinden C seçeneğine, "O yıllarda insanların nasıl bir hayat sürdüklerini, birbirleriyle olan ilişkilerini, alışkanlıklarını, yeme içme kültürlerini kısacası hayatlarına dair birçok şeyi öğreniyoruz." ifadesinden D seçeneğine ulaşılır.

Cevap E

20. Parçanın genelinde yazmaların işlevlerinden söz edilmiştir. Buna göre, parça C seçeneğinde verilen sorunun cevabı olabilir.

Cevap C

PEGEM AKADEMİ

1 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sağladığı psikolojik etkiden yola çıkılarak, kendine güvenmenin bir yolu olduğu düşünülen dik oturuş, biyolojik olarak da oluşturduğu değişimle kişiyi hedefe yaklaştırıyor. (II) Yapılan araştırmalar; oturuşu değiştirmenin, liderlik konumuna yükselmede etkili olduğunu ortaya koydu. (III) Öğrenciler üzerinde yapılan incelemelerde, gerçekten de oturuş dikleştikçe bazı hormonlarda değişim görüldü. (IV) Omuzların ve çenenin dikleştirilmesi, kolların rahat bırakılması, sırtın esnetilmesi; vücuttaki hormonal değerleri, liderlerde görülen hormon dengesiyle aynı düzeye taşıdı. (V) Bu da oturuşun ve vücut dili kullanımının, psikolojik bir taktik olmanın yanında biyokimyasal bir etki de oluşturduğunu gösterdi. ---- .

1. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir çıkarım yapılmıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?**

A) Araştırmayı yapan uzmanlar, bir görüşme ya da sunum öncesinde güçlü bir duruş sergilemenin, görüşme boyunca performansı yüksek tutacağını belirtiyor

B) Hâlbuki insanın, yalnızca kendine inanarak bile çok şey başarabileceği düşüncesi, kısa bir zaman öncesine kadar dikkate alınmıyordu

C) Araştırmacılara göre, elde edilen verilerin güvenilirliği konusunda şüphe duymak mümkün ama sonuçlar gerçekten incelenmeye değer

D) Bütün bunlar gösteriyor ki bireyin kendine güvenmesi yalnızca dış etkenlere bağlı değil; kendisini nasıl yönettiğinin de bunda büyük payı var

E) Sosyal yaşamda sağlayacağı yararları henüz bilmediğimiz daha nice yol var ve keşfedilmeyi bekliyor belki de

3. ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Her insan için bir ölçüde doğal karşılanabilecek unutkanlık, sürekli tekrarlanıyor ve günlük yaşamı belirgin bir biçimde etkiliyorsa hastalık hâline gelmiş demektir. (II) Yaş ilerledikçe daha çok görülen unutkanlık hastalığı, genç yaşlarda da ortaya çıkabilmektedir. (III) Erken yaşlardaki unutkanlıkların temelindeyse çoğunlukla psikolojik sorunlar yatmakta ama bazı vitamin eksiklikleri, guatr hastalığı veya beyin tümörleri gibi nedenler de unutkanlığa sebep olabilmektedir. (IV) Özellikle şehir yaşamında uyaranların fazla olmasının tetiklediği unutkanlık, iki farklı şekilde ortaya çıkmaktadır. (V) İlki; yeni bilginin, ilk anda önemsiz görülerek belleğe aktarılamaması veya orada saklanamaması durumudur. (VI) Diğeriyse belleğe aktarılan bilginin, yanlış veya eksik kodlanmasından dolayı geri çağrılma aşamasında ortaya çıkan unutkanlıktır. (VII) Bir kişinin; yeni tanıştığı insanların ismini hatırlayamaması birincisine, yıllardır tanıdığı birinin ismini, dilinin ucuna geldiği hâlde bir türlü söyleyememesiyse ikincisine örnektir.

3. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Unutkanlık türlerinin nedenlerine

B) Yaşam koşullarının unutkanlık üzerindeki etkisine

C) Hangi durumlarda unutkanlığın bir hastalık olarak kabul edildiğine

D) Gençlerin ruhsal durumlarının unutkanlıkta belirleyici olduğuna

E) Yaşlı insanlarda unutkanlığı tetikleyen etkenlere

4. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen birinci ve ikinci tür unutkanlığın ortak özelliğidir?**

A) Gerek duyulduğunda bilgiye ulaşılamaması

B) Bilginin belleğe kaydedilememesi

C) Yeni bilgilerin önceki bilgilerle ilişkilendirilememesi

D) Belli bir yaşa kadar ortaya çıkmaması

E) Uzun süre kullanılan bilgilerin hatırlanamaması

PEGEM AKADEMİ

5. ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Çok işimiz olduğunda ve zaman darlığı yaşadığımızda "Başımı kaşıyacak vaktim yok!" deriz. (II) Oysa bazı insanlar ne kadar yoğun olurlarsa olsun gün boyunca başını kaşımaktan kendini alamaz. (III) Bir konuya odaklanmaya çalışırken durmadan başını kaşımak, saç derisiyle oynamak, dudaklarını ısırmak, tırnaklarını kemirmek bir alışkanlık hâline gelebilir. (IV) Genellikle sahibinden başkasına pek zarar vermediğinden dikkate alınmayan bu tür alışkanlıklar; tekrar edildiği ve fiziksel, psikolojik sorunlar oluşturduğunda hastalığa dönüşebilir. (V) Konuya ilişkin çok fazla araştırma bulunmamakla birlikte özellikle ikizler üzerinde gerçekleştirilen çalışmalar, bu hastalıkta kalıtımın % 40 oranında etkili olduğunu ortaya koymaktadır. (VI) Sorunun bilinirliğinin artması ve çözüm arayışlarının geliştirilmesi için yeni araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

5. **Bu parçada anlatılan hastalıkla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) İnsanların ruhsal durumlarını etkilediğine
B) Sosyal ilişkilere zarar verdiğine
C) Biyolojik faktörlerin etkisinin bulunduğuna
D) İnsanlar tarafından yeterince farkına varılmadığına
E) Hangi durumlarda ortaya çıktığına

6. **Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Türk mitolojisinde kaplumbağanın kubbe şeklini andıran sırtı, göğü ve alt kısmıysa yeryüzünü işaret etmektedir. (II) Böylece kaplumbağa, bir su üzerinde bulunan yer yüzüyle onun üzerindeki göğü temsil eden bir simge olmuştur. (III) Bu kozmolojik tasarıma göre kutlu bir hayvan sayılan kaplumbağa, aynı zamanda astrolojik bir simgedir. (IV) Onun dört ayağının birbirini izleyişi, dört mevsimin ahenkli bir biçimde birbirini takip edişine benzetilir. (V) Kabuğunun üzerindeki desen, kuzey gök yarım küresindeki bir yıldız grubuna işaret eder; sol gözü Güneş'i, sağ gözüyse Ay'ı temsil eder. (VI) Bütün kabuklu hayvanların reisi sayılan kaplumbağa, kışın hareketsiz kaldığı ve yazın kabuğunu değiştirip kabuğundan dışarı çıktığı için uzun ömrün ve sabrın simgesi sayılır. (VII) Uzun ömürlü oluşu ve sabrından dolayı da gücün, refahın, barışın ve mutluluğun bir işareti olarak görülür.

7. **Bu parçaya göre kaplumbağayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Hayvanlar içerisinde özel bir yeri olduğu düşünülmektedir.
B) Hareketi ve yaşayışı, mevsimlerin nasıl geçeceğinin göstergesidir.
C) Hem toplumsal hem de bireysel değerlerle ilişkilendirilmektedir.
D) Fiziksel özelliklerinin, astrolojide karşılıkları bulunmaktadır.
E) Birden fazla alanda simgesel özellikler taşımaktadır.

8. **Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde, kaplumbağanın temsil ettiği soyut kavramlardan söz edilmiştir?**

A) I ve II B) II ve IV C) IV ve V D) V ve VI E) VI ve VII

PEGEM AKADEMİ

9. ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sosyolojik olarak kültür; bizi saran, insanlardan öğrendiğimiz toplumsal mirastır. Kültürün oluşmasın da ikili bir süreç vardır; birinci süreçte insan pasif ve alıcı konumdadır. Belli bir coğrafi çevrede yaşıyor, beslenme ve barınma ihtiyaçlarını orada gideriyordur. Doğayla kurulan bu öncül ilişki, yani ihtiyaçları doğrultusunda edindiği bilgi, dili, davranışları ve maddi üretim ve tüketim aletleri kültürün yaratılmasında birinci aşama olarak karşımıza çıkar. İkinci aşamada ise insan alıcı konumdan çıkar ve üretmeye başlar; yani yaşadığı çevreye etkin ve aktif bir güç olarak katılır. Kültür birikimle birlikte ivmesi artan bir toplumsal yapı bileşenidir. Giderek her nesil miras aldığı kültüre maddi ve manevi bir katkı yapar ve onu kendinden sonrakilere miras bırakır. Fakat bazen miras bırakılan kültürel unsurlarda nicelikle nitelik ters orantılı olarak karşımıza çıkar.

9. **Bu parçada kültürle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Toplumsal bir kaynağı olduğuna
B) Birikimli olarak ilerlediğine
C) Her neslin katkısıyla genişlediği
D) Her toplumda benzer unsurlar taşıdığına
E) Çevrenin etkisiyle şekillendiğine

10. **Bu parçada "nicelikle nitelik ters orantılı olarak karşımıza çıkar" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Kültürel unsurların sayıca çok olmasına rağmen işlevsel olmaması
B) Her kültürün ait olduğu topluma has özellikler taşıması
C) Kültürel unsurların zaman içinde değişip geliştirilmesi
D) Kültürün toplumun gelişmesinin temel unsuru olması
E) Farklı toplumlarda benzer kültürel ögelere rastlanması

11. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Tarihlendirme; kabaca bir kalıntının, fosilin var olduğu dönemin hesaplanması, yaşının belirli aralıklara sığdırılmasıdır. Arkeolojik bulgularda tarihlendirme, kıyaslamalı ve mutlak olmak üzere iki biçimde gerçekleştirilmektedir. Bilim adamları buldukları fosilleri stratigrafik bir dizin içine yerleştirilebildiğinde etrafında bulunan diğer fosillere ilişkin olarak yaşlarını belirleyebilirler ki bu şekilde belirlemeye kıyaslamalı tarihlendirme denir. Özellikle bir tabakada bulunan fosillere ilişkin jeolojik özellikler ve tikel bitki ve hayvanların kalıntıları bize fosillerin oluştuğu iklim hakkında bilgi verir ve kıyaslamalı bir tarihleme yoluna gidebiliriz. Ayrıca buluntular üzerinde birçok metotla yaşının hesaplanması söz konusu olabilir. Böyle radyoaktif veya radyoaktif olmayan bir yöntemin kullanılmasıyla belirlenme de mutlak tarihlendirme olarak adlandırılır ve kıyaslamalı tarihlendirmeye göre daha sağlam bir yoldur.

11. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Açıklayıcı anlatım
B) Tanık gösterme
C) Olasılık bildiren sözler
D) Karşılaştırma
E) Koşul belirtme

12.

I. Kıyaslamalı tarihlendirmenin nasıl yapıldığı
II. Kıyaslamalı tarihlendirmenin kalıntılarda daha etkili olduğu
III. Fosillerden ne tür bilgilere ulaşılabildiği

Bu parçada yukarıdakilerden hangisine yönelik bir bilgi yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

2 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Siberpunk 1970'li yıllarda doğmuş, 1980'li yıllarda popüler olmuş bir bilim kurgu türüdür. (II) Bu kavramı, ilk kez John Toffler 1972'de yayımladığı *Siberpunk* adlı romanında kullanmıştır. (III) Daha sonra Donald Rice'nin yazdığı *Matrix Tuzağı* isimli romanla bu kavram, bilim kurguya yeni bir bakış açısı kazandıran bir edebi akımın adı olmuştur. (IV) Siberpunk, temelde insanların gelecekte teknoloji ile yaşayacağı problemleri ve bu problemlerle mücadelesini anlatmaktadır. (V) Klasik bilim kurgu eserlerinde teknoloji, toplumun hizmetindedir fakat Siberpunk ülkesinde teknoloji insan hayatını alt üst eder. (VI) Bilim kurgu eserlerinde kahramanların sorunlarını çözmeye yarayan teknoloji, Siberpunk kahramanlarının baş edemediği sorunlarla karşılaşmalarına yol açar. (VII) *Siberpunk*'ın klasik bilim kurgudan ve diğer edebiyat akımlarından ayrılan önemli bir özelliği de sadece edebiyat dünyası içinde kalmayıp toplumun bazı kesimlerince benimsenen bir alt kültür haline gelmesidir.

1. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?**

A) I ve II B) II ve III C) IV ve V
D) V ve VI E) IV ve VI

2. **Bu parçada Siberpunk ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Nasıl ortaya çıktığına
B) Nasıl bir işlevi olduğuna
C) Toplumda daha çok hangi kesimi etkilediği
D) Özgün yanları olduğuna
E) Teknolojiye karşı tutumuna

3. ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dünyada, cam üretimi dışında hiçbir işte, eritilen ham maddenin soğuması için geçen 15-20 saniye içinde tam bitmiş bir ürüne dönüştürülmesinin gerekliliğinden söz edilemez. 1500°C'de eritilen cam, su gibi akıcı hale gelir. Bu haliyle ona dokunmak mümkün değildir fakat çok kısa sürede ona şekil verilmesi gerekir. O kısa sürede ya başarırsınız ya da başaramazsınız. Cam işçiliği; tamamen risklerle dolu, zamana karşı yarış içinde yapılan ve tecrübe gerektiren bir iştir. Doğal camdan üretilen kum, istenildiği kadar eritilip yeniden biçimlendirilebilir. Değişik boyutlarda ve biçimlerde üretilebilir. Doğal hali renksiz ve saydam olan bir maddeden estetik bir ürün çıkarmak güç bir iştir. Bununla birlikte saydam bir nesne olması cama birçok avantaj sağlar. Bu özelliği sayesinde cam, ışığı geçirerek içine konulanı gösterir. İçine konulanların yapısını bozmadığı için parfüm, yiyecek, içecek gibi maddeler cam kaplara konulur.

3. **Bu parçada camla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Biçim verilmesi için geçen zamanın çok kısa olduğuna
B) İşlenmesinin uzmanlık gerektirdiğine
C) Üretim sürecinde hataya yer olmadığına
D) Verilecek biçimin üretim anında tasarlandığına
E) Yapısının getirdiği artılara

4. **Bu parçaya göre, ürünleri saklamak için cam kapların tercih edilmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili <u>değildir</u>?**

A) Her ürünün özelliğine göre üretilebilmesi
B) İçindekileri zarar vermeden saklaması
C) Üretiminin tecrübe gerektirmesi
D) İçindekini görme imkanı vermesi
E) Değişik boyutlarda ve biçimlerde üretilebilmesi

PEGEM AKADEMİ

5. ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yakın bir gelecekte yeryüzündeki bitki türlerinin sayısında sanılandan çok daha fazla miktarda azalma olacağı ortaya çıkmıştır. Son araştırmalar, dünyadaki bitki türünün beşte birinin tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Dünya Koruma Birliği, yeryüzünde tükenme tehlikesi yaşayan bitkilerin isimlerinin yer aldığı bir kırmızı liste hazırlamıştır. Fakat bazı bilim adamları, bu listenin özellikle tropikal bölgelerde tükenme riski yaşayan bitkilerin isimleri yönünden eksik olduğunu belirtmektedir. Tam olarak ispatlanamayan bu iddiaya göre sadece tropikal bölgelerde önümüzdeki 20 yıl içinde 180.000 bitki türü tamamen yok olacaktır. Bitki türlerinin azalmasında en önemli etkenlerden biri, nüfus artışına bağlı olarak bitkilerin doğal yetişme alanlarının yok olmasıdır. Tükenme riski taşıyan bitkilerin kurtarılması için bir an önce tedbir alınmalıdır.

5. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Nüfus artışının bitki türleri üzerinde etkisi var mıdır?

B) Gelecekte tropikal bölgelerde ne kadar bitki yok olacaktır?

C) Bitki türlerinin azalmasını önlemek için ne gibi tedbirler alınmalıdır?

D) Tükenme riski taşıyan bitkilerle ilgili kurumsal çalışmalar yapılmış mıdır?

E) Tükenme riski yaşayan bitki türlerinin oranı nedir?

6. **Bu parçaya göre, bitki türlerinin azalmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bitki koruma çalışmalarının yetersizliği

B) Bitkilerin kullanım alanlarının azalması

C) Bitkilerin yetiştikleri bölgelerin azalması

D) Bitki türlerinin sayılarının kesin olarak tespit edilememiş olması

E) İklim ve atmosfer değişiklikleri

7. ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İlk tarih çalışmaları öykülere benzemektedir. Tarih yazarı, geçmişteki olayları öykü gibi anlatmıştır. Daha sonra tarih, geçmişten ders çıkarmak için girişilen bir uğraş olmuştur. Tarihi yazanlar, tarihteki kişileri ve olayları gelecek nesillere örnek göstererek onları eğitmek istemişlerdir. Onlara geleceklerinin güzel ya da çirkin olmasının onlar gibi hareket edip etmemelerine bağlı olduğunu anlatmaya çalışmışlardır. Çünkü tarih tekerrür etmektedir. Buna rağmen, bu bilimsel bir anlayış değildi. Toplumların bir gelişim süreci içinde değerlendirilmesi ve olayların doğrudan doğruya kişilere değil, içinde bulunulan toplumsal koşullara dayandırılarak aktarılması yani tarihin bilim niteliği kazanması ancak 19. yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkmıştır.

7. **Bu parçada geçen "tarih tekerrür etmektedir" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Olaylar az çok değişse de nedenlerinin temelde aynı olduğu

B) Benzer olayların farklı sonuçlar doğurabildiği

C) Bugün yaşanan bir olayın gelecekte de tekrarlanabileceği

D) Toplumsal gelişme için geçmişten ders çıkarılması gerektiği

E) Çoğu olayda toplumsal koşulların etkili olduğu

8. **Bu parçaya göre, tarihin bilim niteliği kazanması aşağıdakilerin hangisiyle mümkün olmuştur?**

A) Olaylarla kahramanlar arasında ilişki kurulmasıyla

B) Olay kahramanlarının niteliklerinin dikkate alınmasıyla

C) Tarihi olaylardan ders çıkarılmaya başlanmasıyla

D) Olayların gerçekleştikten çok kısa bir süre sonra kayda geçirilmesiyle

E) Olayların toplumsal koşullarla ilişkisinin dikkate alınmasıyla

PEGEM AKADEMİ

9. ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Tarçının çok eski çağlardan beri Çin'de kullanıldığı ve Çinlilerin, yeterince tüketildiği takdirde bu baharatın ölümsüzlüğü sağlayacağına inandıkları bilinmektedir. Tarçın daha sonra, Çin'den Endonezya'ya götürüldü. Burada karanfille takas edilen tarçın, teknelerle Mısır'a taşınırdı. Mısırlı tüccarlar bu baharatı nasıl elde ettiklerini açıklamak yerine akla hayale sığmayacak öyküler anlatarak tarçın fiyatlarını diledikleri gibi yükseltirlerdi. Tarçın, etin bozulmasını geciktirmesi, çayının soğuk algınlığına iyi gelmesi, Avrupa'daki birçok ülkenin mutfağına girmesi, parfüm yapımında kullanılması gibi nedenlerle çok aranan bir baharat ve Orta Çağ Avrupa'sında saraylara gönderilecek kadar değerli armağanlardan bir olmuştu.

9. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçadan tarçınla ilgili olarak ulaşılabilecek sonuçlardan biri <u>değildir</u>?**

A) Nerelerde kullanıldığı
B) Avrupa'da, Asya'dan daha çok tüketildiği
C) Mısır'a deniz yoluyla götürüldüğü
D) Şifalı bir bitki olduğu
E) Hoş kokulu bir baharat olduğu

10. **Bu parçaya göre, tarçının çok aranan bir baharat olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Asya kökenli bir bitki olması
B) Çin'de kullanılmış olması
C) Çok eski çağlardan beri kullanılması
D) Kullanım alanlarının geniş olması
E) Karanfille takas edilmesi

11. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Monark kelebekleri, hayranlık uyandırıcı göçleriyle tanınır. Milyonlarca kelebek, sonbaharla birlikte 3200 kilometrelik yolculuk için havalanmaya hazırdır. Göç, ilginç bir biçimde, sonbaharda gece süresinin gündüz süresine eşitlendiği gecede başlar. Kanada'dan havalanan dev kelebek bulutunun hedefi Meksika'dır. Bu yolculukta izlenen rota son derece hassas ayarlanmıştır. Kelebekler, Meksika'da her defasında aynı dağların yamaçlarını bulur, kışı buradaki volkanik kayalarla kaplı arazide geçirirler. Burada aralıktan marta kadar hiçbir şey yemezler. Yaşamlarını vücutlarındaki yağ stoklarını kullanarak sürdürür, yalnızca su içerler. İlkbaharda açmaya başlayan çiçeklerden kendilerine bir bal özü ziyafeti çeker ve yola koyulmadan önce çiftleşirler. Koloni, tam gece ile gündüz sürelerinin eşitlendiği gün, geldiği yere dönmek üzere kuzeye uçmaya başlar.

11. **Bu parçada, monark kelebekleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?**

A) Ortalama ömür uzunluklarına
B) Kanada'da yaşadıkları bölgelere
C) Kışı geçirdikleri dağların yüksekliğine
D) Meksika'ya ne kadar sürede ulaştıklarına
E) Hangi mevsimlerde göç ettiklerine

12. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, monark kelebeklerinin göçünün ilgi çekmesinin bir nedeni <u>olamaz</u>?**

A) Göçe, gece ile gündüz sürelerinin eşit olduğu gün başlamaları
B) Çok uzun bir mesafe kat etmeleri
C) Göçe Kanada'dan başlamaları
D) Milyonlarcasının aynı anda göç etmesi
E) Her yıl aynı rotayı izlemeleri

PEGEM AKADEMİ

13. ve 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kimyasal, kimya ile ilgili yani maddelerin yapı ve özellikleriyle ilgili demektir. Bugün genel kullanımda kimyasal derken daha çok kullandığımız ürünlerin doğal mı yoksa maddelerin yapı ve özellikleri kullanılarak üretilmiş doğal olmayan ve hatta sağlık açısında güvenilir olup olmadığı kanısını anlatan bir terimdir. Mesela kullandığımız diş macunları doğal olmayıp bazı maddelerin özellikleri laboratuvar ortamında bir araya getirilerek yapılmışlardır. Dolayısıyla kimyasal bir üründür. 1980'lere kadar, keşfedilen kimyasal maddeler, çevre ve insan sağlığına etkileri kapsamlı biçimde araştırılmadan piyasaya sürüldü. O yıllarda piyasaya sürülecek kimyasal maddelerle ilgili testler; ürünlerin zehirli, patlayıcı, yanıcı ya da yalnızca insan sağlığına kısa sürede, doğrudan zararlı olup olmadığının belirlenmesi yönündeydi. Çevre bilincinin gelişmesiyle bu kimyasal maddelerin yoğun olarak tüketiminin bu zararlara yol açmasının yanı sıra, uzun sürede, bazı bitki ve hayvan türlerinin sayıca azalması hatta yok olması; ozon tabakasının incelmesi, canlı organizmalarda hormonları düzenleyen endokrin sistemin zarar görmesi, su-hava-toprak kirliliğinin artması gibi olaylarda da etkili olduğu ortaya çıktı. Bunun sonucunda, 1981'den beri, endüstrileşmiş ülkelerde kimyasal madde üreticilerinden bütün yeni ürünlerini pazarlamadan önce, sağlık ve çevre üzerindeki dolaylı etkilerini de incelemeleri istenmektedir.

13. **Bu parçada, kimyasal maddelerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?**

A) Laboratuvar şartlarında üretilmiş maddeler olduğu

B) Zararlı etkilerinin tahmin edilenden fazla olabileceği

C) Teknolojide gelişmiş ülkelerde üretildiği

D) Günümüzde kullanım alanlarının yaygınlaştığı

E) Bir kısmının sağlık açısından zararsız olabildiği

14. **Bu parçaya göre, üreticilerden kimyasal maddelerle ilgili daha kapsamlı inceleme yapmalarının istenmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kimyasal maddelerin kimi zararlı etkilerinin dolaylı ve uzun süre sonra ortaya çıkması

B) Endüstrideki gelişmelerin yeni kimyasal maddelerin üretimini zorunlu kılması

C) Araştırma tekniklerindeki gelişmelerin eski tekniklerle elde edilenlerden daha güvenilir sonuçlara ulaşmaya olanak sağlanması

D) Ülkelerin araştırma çalışmalarına daha fazla para ayırması

E) Kimyasal maddelerin etkileri üzerinde araştırma yapacak uzman sayısının artması

15. ve 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Organik bileşenlerin parçalanması, katalitik veya ısı ile bozunmasıyla elde edilen benzin, bugünün motorlarının çoğu için gerekli olan yüksek performansı sağlar. Benzin en fazla içten yanmalı motorlarda ve bir dereceye kadar da özel sobalarda yakıt olarak, organik kimyada ise çözücü olarak kullanılır. Yağ endüstrisinin ilk zamanlarında büyük ölçüde atılan benzin, otomobil sanayisinin gelişmesiyle büyük önem kazanmıştır. Fakat benzin fiyatlarının yükselmesi yüzünden benzinli otomobillerin satış oranının düşmesi, üretici firmaları üretim stratejilerini gözden geçirmeye zorladı. Bunun sonucunda, performansının benzinli otomobillere göre düşük olması, havayı daha çok kirletmesi ve çok gürültülü çalışması nedeniyle önceleri pek rağbet görmeyen dizel motorlu otomobiller, teknolojideki gelişmeler sayesinde yenilendi. Performansı yüksek olan, çevreyi daha az kirleten ve sessiz çalışan yeni tip dizel motorlu otomobiller, yakıt açısından daha ekonomik olmaları nedeniyle benzinli otomobillere tercih edilmeye başladı.

15. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi, dizel motorlu otomobillere talebin artmasını sağlayan etmenlerden biridir?**

A) Üretim maliyetinin düşmesi

B) Teknik özelliklerinin iyileştirilmesi

C) Aksesuvar bakımından zenginleştirilmesi

D) Yetkili servis sayısının artırılması

E) Olumsuz hava koşullarından az etkilenmesi

16. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen neden-sonuç ilişkilerinden bir değildir?**

A) Benzin fiyatlarının yükselmesi - Benzinli otomobil satışlarının düşmesi

B) Dizel motor teknolojisinin gelişmesi - Dizel motorunun daha sessiz çalışması

C) Dizel motorlu otomobil satışının artması - Benzin fiyatlarının düşmesi

D) Benzinli otomobil satışının düşmesi - Üretici firmaların üretim stratejilerinin değişmesi

E) Dizel motorlu otomobillerin performansının yükselmesi - Dizel motorlu otomobil satışının artması

PEGEM AKADEMİ

17. ve 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Mona Lisa (La Gioconda veya La Joconde olarak da bilinir) İtalya, Floransa'daki Rönesans sırasında Leonardo da Vinci tarafından kavak bir pano üzerine resmedilmiş 16. yüzyıl yağlı boya portresidir. Resim halen Paris'teki Louvre Müzesinde Francesco del Giocondo'nun karısı, Lisa Gherardini Portresi başlığı altında sergilenmektedir. Paris'e gidenlerin görmesi gereken şeylerin başında elbette Louvre Müzesi ve La Joconde tablosu gelir fakat sadece zevkli ve çok az insanın bildiği ikinci bir yer daha var: Cafe La Joconde. Sade ve şık dekorasyonu, geniş, gölgeli bahçesiyle Cafe la Jaconde, baharın gelmesiyle açılan kafelerden biri. Şehrin meydanında yer alan bu kafe, birbirine avluyla bağlanan iki ayrı binadan oluşuyor. İçeri girdiğinizde kendinizi şehirden uzakta, bir sahil kasabasındaki yazlık evinizdeymiş gibi hissediyorsunuz. Avludaki renkli objeler, açık mutfak, rahat koltuklar, hatta koridordaki zeytinyağı şişeleri bu hisse kapılmanızı sağlıyor.

17. **Bu parçadan, Cafe la Jaconde'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Her yaştan müşterisinin olduğuna
B) Dünya mutfağından yemekler sunduğuna
C) Deneyimli çalışanları olduğuna
D) Masa sayısının fazla olduğuna
E) Gelen insanlara huzurlu bir ortam sağladığına

18. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen yerle ilgili çelişkili bir durumdur?**

A) Kent merkezinde olmasına karşın kentten uzaktaymış hissini vermesi
B) Dekorasyonun sade olmasına karşın göze hoş görünmesi
C) İki binadan oluşmasına karşın bir avlusunun bulunması
D) Koridorda zeytinyağı şişeleri bulunmasına karşın dekorasyonun şık olması
E) Bahçesinin geniş ve gölgeli olmasına karşın baharda açılması

PEGEM AKADEMİ

19. ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Frig Kralı Midas'ın ardılları, onun için başkent Gordion'un hemen yakınında bir mezar yaptı. Bu mezar öylesine görkemliydi ki çağlar boyunca Anadolu'nun hatta tüm antik dünyanın en yüksek ikinci tümülüsü olarak bilindi. Bu tümülüste, Midas'ın sonsuz uykusuna çekildiği oda ahşaptandı. Sedir ve ardıçtan yapılma kirişleri büyük bir titizlikle yerleştirip bugün dünyanın en değerli mobilyaları arasında sayılan ahşap masaları, sehpa ve paravanları odaya koydular. Masaların üzerine üç büyük bronz kazan koyup içlerini kaplar, kepçeler, kemerler ve fibula denen çengelli iğnelerle doldurdular. Sonra bir daha açılmamak üzere odanın etrafını taş bloklarla çevirip üstüne toprak yığdılar. Bu tümülüsten çıkarılan kaplardaki kabartma süslemelerin bir benzeri hâlâ bulunamamıştır.

19. **Bu parçada Frigler hakkında aşağıdakilerden hangisine yönelik bilgi verilmiştir?**

A) Tarım yöntemleri
B) Hüküm sürdükleri yıllar
C) Ticari ilişkileri
D) Yaşadıkları yer
E) Nüfusları

20. **Bu parçaya dayanarak Midas'ın mezar odasında bulunan malzemelerin Friglerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verdiği <u>söylenemez</u>?**

A) Siyasi önemleri
B) Süsleme tarzları
C) Maden işçiliği
D) Değer verdikleri eşyalar
E) Yararlandıkları ham maddeler

21. ve 22. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Arılar, bu muhteşem gezegenin bitki örtüsüne bürünmesinde, canlı ve insan hayatında yeri doldurulamaz bir öneme sahiptir. İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana dünyamızı süsleyen, insanlığı hem özsuyuyla hem de bitkilerin üremesine katkısıyla besleyen minicik bir canlılardır arılar. Canlılara ve insanlığa hizmeti, cürmünü aşacak ve şaşılacak boyuttadır. Fakat arı türleri arasındaki ilişkiler enteresandır. Örneğin Avrupa'dan getirilen bal arıları için Japonya'daki eşek arıları tam bir baş belasıdır. Yağma için kovana saldıran 30 eşek arısı, üç saat içinde 30.000 bal arısını öldürebilir. Öte yandan Avrupa'dan getirilenlerin aksine, yerli bal arıları eşek arılarına karşı koyabilmektedir. Yeni bir koloni keşfettiğinde bunu hemcinslerine duyurmak için eşek arısının salgıladığı özel kokuyu yerli bal arıları da algıladığından, kovana bir eşek arısı yaklaştığında 500 bal arısı havalanıp eşek arısının etrafını sarar. Bedenlerini hızla titreştirerek vücut sıcaklıklarının artmasını sağlarlar. Bu sırada eşek arısı da ısınır. Bal arılarının dayanabildiği bu sıcaklık, eşek arıları için ölüm demektir.

21. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Türler arasındaki yaşam mücadelesini sayıca çok olan kazanır.

B) Belirli bir tür, aynı savunma mekanizmasını farklı çevresel etkenlere karşı kullanabilir.

C) Aynı çevrede yaşayan canlıların tümünde aynı savunma mekanizmaları gelişir.

D) Çevresel etkenlere karşı gelişen savunma mekanizmaları canlıların hayatta kalma şansını artırır.

E) Belirli bir türde, her çevre koşulunda aynı savunma mekanizması gelişir.

22. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?**

A) Bir konuyla ilgili karşıt görüşleri irdeleme

B) Bir bütünü ögelerine ayırarak daha kolay anlaşılmasını sağlama

C) Bir olayın nasıl gerçekleştiğini açıklama

D) Az bilinen bir olguyu daha fazla bilinen bir örnekle açıklama

E) Bir olguyla ilgili yanlış kanıları ortaya koyma

23. ve 24. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bayezid Camisi'nin kuzeybatısında yer alan ve II. Bayezid Külliyesi'nin bir parçası olan medreseyi yaptıran II. Bayezid'in güzel sanatlara, özellikle hat sanatına ilgisi fazlaydı. 16. yüzyılın başarılı hattatlarından Şeyh Hamdullah'a çok değer veren ve o yazı yazarken hokkasını tutacak kadar alçak gönüllü olan II. Bayezid, bu medreseyi Mimar Yusuf bin Papas'a yaptırmıştır. Tamamen kesme taştan yapılmış olan medrese 1506 yılında tamamlanmıştır. Merkezi bir dershanenin üç tarafına sıralanmış 19 odadan oluşan bu medrese, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore edildikten sonra 1984 yılında Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi adıyla Türkiye'deki ve dünyadaki tek hat sanatları müzesi olarak ziyarete açıldı. Yazma ve levha eserlerin yanı sıra üzeri yazılı taş, cam, kumaş, metal gibi çeşitli malzemelerin bulunduğu müzede toplam 277 eser sergileniyor.

23. **Bu parçaya dayanarak, II. Bayezid Medresesi'nin hat sanatları müzesi olarak kullanılmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?**

A) Hat sanatıyla yakından ilgilenen bir padişah tarafından yaptırılmış olması

B) Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore edilmesi

C) Bir külliyenin parçası olarak yapılmış olması

D) Çok sayıda eserin sergilenmesine elverişli bir mekân olması

E) Kesme taştan ve Osmanlı mimarisiyle yapılmış olması

24. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Yusuf bin Papas'la Şeyh Hamdullah'ın aynı dönemde yaşadıklarına

B) Şeyh Hamdullah'ın, II. Bayezid Dönemi'nin ünlü hattatlarından biri olduğuna

C) Hat sanatında kağıttan başka malzemelerin de kullanıldığına

D) Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesinin farklı bir önemi olduğuna

E) Müzede sergilenenlerin büyük bir bölümünün, 16. yüzyıla ait yazma eserlerden oluştuğuna

PEGEM AKADEMİ

25. ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

ABD'de, Akdeniz mutfağı kavramını lokanta kültürüne getiren ilk kuruluş, bu başlık altında topladığı menüsünde Akdeniz'i çevreleyen ülkelerin özgün lezzetlerine yer vermiştir. Örneğin; Tunus'un "birik"i, Kuzey Afrika ülkelerinin "kuskus"u, Doğu Akdeniz'in "kebap" ve "köfte"leri bu menünün çeşitleri arasındadır. Oysa Türkiye'de Akdeniz mutfağı denilince nedense yalnızca yeşillik, sebze ve balığı bir araya getiren menüler akla geliyor. Bu menüler, lezzetli olsa da Akdeniz mutfağını temsil etmede yeterli değil. Bu nedenle Akdeniz mutfağını uyguladığını iddia eden şeflerimizin Akdeniz ülkelerinin mutfaklarını araştırdıktan sonra mutfağa girmeleri gerekiyor.

25. **Bu parçaya göre, Akdeniz mutfağı kavramının ABD ile Türkiye'de farklı anlamlar taşımasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Amerikalıların Akdeniz mutfağını geç keşfetmesi

B) Amerikalıların bölgeyi bir bütün olarak ele alması

C) Türk şeflerin farklı menüler oluşturmak istemesi

D) Akdeniz mutfağının Akdenizli olmayanlar tarafından da beğenilmesi

E) Akdeniz ülkelerinin mutfaklarında benzer yemeklerin bulunması

26. **Bu parçada Türk şeflere aşağıdakilerden hangisi önerilmektedir?**

A) Yemekleri müşterilerin alışık olduğu tarzda pişirmeleri

B) Menüleri dengeli ve yeterli beslenmeye uygun biçimde oluşturmaları

C) Menülerini Akdeniz'deki başka ülkelerin yemekleriyle zenginleştirmeleri

D) Bilinen yemekler için kendilerine özgü tarifler geliştirmeleri

E) Yemeklerde lezzet kadar güzel görünüme de önem vermeleri

27. ve 28. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsanlık, 35 bin yıl önce kili yoğurmayı ve biçimlendirmeyi biliyordu. Ancak kilden kap kacak yapmaya Neolitik Dönem'de, yerleşik yaşama geçtikten sonra başlamıştır. İnsanlık tarihinde bir devrim olarak kabul edilen bu gelişmeyi sağlayan asıl etkenin insanın sulu yemeğe geçmesi olduğu düşünülmektedir. Hangi tür kilin, hangi sıcaklıkta, nasıl bir renk ve kalitede olacağını öğrenmesi, insanlığın geçirdiği yaratım sürecinin de aşamalarıdır. Tüm aşamalardan sonra bezenen kap artık kültürün bir parçasıdır. İnsanlık ona inancını, düşüncesini, zevkini, gördüklerini aktarmaya başlar. Saygınlık göstergesi olarak onu evinin başköşesine koyar ya da dinsel törenlerde kullanır. Dahası, üzerine çizdiklerinde soyutlamalar yaparak çeşitli üsluplar dener. Yazının olmadığı tarih öncesi çağlar, insanın ve yarattığı kültürün aynası olarak ayrı bir anlam kazandırır kaba.

27. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Kil, kap yapımından başka amaçlar için de kullanılmış bir malzemedir.

B) İnsanların sulu yemek pişirmeye başlaması Neolitik Dönem'de gerçekleşmiştir.

C) Kullanılan kil ve sıcaklık derecesi, yapılan kabın kalitesini etkiler.

D) Tarihsel süreçte kap, değişik amaçlarla kullanılmıştır.

E) Kilin kap yapımında kullanılması, yazının icadından sonraya rastlar.

28. **Bu parçada, "kabın kültürün aynası olması" ifadesiyle aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?**

A) İnsanların kapların renk, biçim ve desenleriyle hayata bakışlarını ve değerlerini ifade ettiği

B) Kap yapımının insanlık tarihinde bir devrim sayılacak kadar önemli olduğu

C) Kilden kap üretiminin oldukça uzun uğraşlar gerektirdiği

D) Kap yapımında kullanılan malzeme ve tekniklerin birbirine benzediği

E) Kilden kap yapmayla ilgili bilgilerin bir kuşaktan ötekine aktarıldığı

PEGEM AKADEMİ

29. ve 30. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Beyazıt'ta Gedikpaşa Camisi'nin karşısında yer alan çeşme, bir rivayete göre, III. Murat devri harem kethüdası Canfeda Hanım tarafından yaptırılmış. Bu yüzden onun adıyla anılıyor. Kitabedeki bilgilerden, haremden Hazinedar Şevkinihal Usta tarafından 1780'de tamir ettirildiğini öğreniyoruz. Kadın eli değdiğinden olsa gerek, çeşmenin mermer cephesindeki süslemeler hemen dikkati çekiyor. Gözden kaçmayan ancak zarafeti de elden bırakmayan işçilik, ışık gibi ruha sızıyor. Saçak altında, güneş motifli bir rozet içinde Abdülmecit'in tuğrası var. Hemen altına ise yedi satırlık kitabe kondurulmuş. Dört köşesindeki ay yıldız, yazılanların semavi bir güçle muhafaza edildiğini fısıldıyor sanki. Ayna taşına iliştirilen hayat ağacı formu ise hayatın sudan oluştuğunu hatırlatıyor bize.

29. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Ayrıntılara yer verilmiştir.
B) Betimleyici ögeler kullanılmıştır.
C) Öyküleyici anlatımla yazılmıştır.
D) Kişisel değerlendirmeler yer almıştır.
E) Açıklamaya başvurulmuştur.

30.

I. Kullanılan motiflerin neleri düşündürdüğüne
II. Onarım gördüğüne
III. Kim tarafından yapıldığına
IV. Yapımında kullanılan malzemelere

Bu parçada yukarıda verilenlerden hangilerine değinilmemiştir?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

31. ve 32. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Makarna, yüzde yüz durum buğdayının öğütülmesiyle elde edilen irmik ve sudan üretilen saf bir gıdadır. Elde edilen hamur kalıptan geçirilerek biçimlendirilir ve yüksek sıcaklıkta kurutulur. Makarna pişirmek basit gibi görünse de dikkat isteyen bir iştir. Tencere büyüklüğü, tuz, makarna ve su oranları önemlidir. İyi irmikten üretilmiş makarna, paketinde önerilen oranlar ve haşlama süresinde pişirilirse çok besleyici, doyurucu ve lezzetli bir yemek elde edilir. Diğer unlu gıdaların aksine, böyle bir makarnanın içerdiği karbonhidrat daha kolay sindirilir ve böylece kilo alma sorunu ortadan kalkar.

31. **Bu parçada, makarnayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?**

A) Üretim yöntemi
B) Saklanma koşulları
C) Pişirilmesinde dikkat edilecek noktalar
D) Besin değeri
E) Hangi maddelerden üretildiği

32. **Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Bazı unlu gıdaların sindirimi zordur.
B) Karbonhidrat içermeyen yemekler kilo aldırmaz.
C) Her gün makarna yemek insan sağlığı için faydalıdır.
D) Pişirmede kullanılacak malzeme oranları her tür makarna için aynıdır.
E) Hazır unlu gıdalar yerine evde yapılanları tüketmek daha sağlıklıdır.

PEGEM AKADEMİ

33. ve 34. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Güneş tutulmasının oluşabilmesi için Ay'ın yeni ay safhasında bulunmasının yanı sıra Dünya, Ay ve Güneş'in aynı doğrultuda olması gerekir. Tam, halkalı ve parçalı olmak üzere üç tür güneş tutulması vardır. Güneş tutulmasının tam veya halkalı oluşu Ay'ın Dünya'ya uzaklığına bağlıdır. Parçalı oluşu ise gözlem yeri, Ay ve Güneş arasındaki açıyla ilgilidir, yani her üçünün tam olarak aynı doğrultuda bulunmamasının bir sonucudur. Ay, Güneş'ten küçük olmasına karşın Dünya'ya daha yakın olduğundan Dünya'dan bakıldığında Ay'la Güneş aynı büyüklükte görülür. Bunun sonucunda Güneş'in tamamı Ay tarafından birkaç dakika örtülür ve "tam tutulma" olur. Tam Güneş tutulması, diğer tutulma türlerine göre çok daha önemlidir. Tam tutulma sırasında yapılacak gözlemlerde Güneş'in dış tabakalarıyla ilgili önemli bilgiler elde edilir.

33.

I. Uzaklık

II. Açı

III. Hava koşulları

Bu parçaya göre, Güneş tutulması türlerinin belirlenmesinde yukarıdakilerden hangilerinin rolü vardır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

34. **Bu parçaya göre, tam tutulma aşağıdakilerden hangisi bakımından önemlidir?**

A) Güneş hakkında araştırma yapılmasına olanak sağlama

B) Ay'ın yüzey şekillerinin oluşumu hakkında bilgi verme

C) Öteki tutulma türlerinden daha uzun sürme

D) Gündüz saatlerinde yıldızları görmeye olanak sağlama

E) Güneş tutulmasının izlendiği yerlerde turizm olanakları yaratma

35. ve 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nasıl roman yazarının eseri dünyaya eklenmiş yeni bir taş parçasıysa, okurun eylemi de öyledir. Yazarla birlikte okur da yontmaya başlar, taşın içinde gizleneni bulup çıkarmaya çalışır. Bu yüzden okuduğum romanların nasıl başladığına dikkat ederim hep. Çünkü okumak benim için büyüleyici bir şeydir; bir keşiftir, daha önce hiç çıkılmamış bir ada gibidir. Üstelik romanın tamamı yazarın fikri olsa da bir kısmı da benimdir; benim elimden, benim zihnimden çıkar.

35. **Bu parçada, "taşın içinde gizleneni bulup çıkarmaya çalışma" sözü okurla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?**

A) Romanın akıcılığına kendisini kaptırması

B) Anlatılanların gerçekliğini sorgulaması

C) Kendisini roman karakterlerinin yerine koyması

D) Yazılanları hızla ve atlayarak okuması

E) Yazarın asıl ne anlatmak istediğini araması

36. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Bir romanın nasıl bittiği, ilk cümlesinden tahmin edilebilir.

B) Günümüz roman yazarları farklı konu arayışları içindedirler.

C) Okur, yazılanları yorumlayarak onlara yeni boyutlar kazandırır.

D) Roman yazarları, eserlerinin tüm okurlarda farklı duygular uyandırmasını ister.

E) Okuyucu tarafından eleştirilen yazarlar, daha iyi eserler üretmeye yönelirler.

PEGEM AKADEMİ

37. ve 38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Fransız düşünür Paul Ricoeur, "Çeviri, kültürlerin çoğulluğu ve insanlığın birliği arasındaki yoldur." demiştir. Buna, çeviri yapan kişinin, yazarın bireysel duruşunu başka bir kültürün bireylerine aktarmayı üstlendiğini de eklemek gerekir. Yani çevirmen, bir kültürü tüm yabancılığıyla aktarmayı seçebilir ya da çevireceği dilde ona bir karşılık arayabilir. Örneğin, İngilizlerin çok alışık oldukları yemekleri "fish and chips"i Türkçeleştirirken bu yemeğin gerçekten ne olduğunu iletecek biçimde "balık-kızarmış patates" demek yerine, yarattığı duyguyu iletebilmek için "balık-ekmek" diyebilir.

37. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Fransa'da bire bir çeviriye çok önem verilmektedir.

B) Yemek konusunda yazılmış eserleri çevirmek çok zordur.

C) Bir çevirmen, beğendiği yazarların eserlerini çevirirken daha başarılı olur.

D) Bir dil ne kadar zenginse o dilde yazılmış eserler o kadar zor çevrilir.

E) Çeviride kültürel farklılıklara sadık kalmakla ortak değerleri yansıtmak arasında bir yol bulmak gerekir.

38. **Bu parçaya göre, çevirmenin çeviri yaparken aşağıdakilerden hangisi konusunda karar vermesi gerekir?**

A) Yazarın dünya görüşünü benimseyip benimsememek

B) Yazarın verdiği yerel örnekleri olduğu gibi aktarıp aktarmamak

C) Çevrilecek eserin bölümlerinin yerlerini değiştirip değiştirmemek

D) Çevrilecek dilde geniş bir okuyucu kitlesi olup olmadığını araştırmak

E) Yabancı dilde deyim veya terim kullanıp kullanmamak

39. ve 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1980'lerin başlarında, sanat ve kültür haberlerinin gazete satışlarına katkısı olmayacağı düşüncesi yaygın olduğundan çok az gazete, kitap eki çıkarılırdı. Son zamanlarda, neredeyse tüm gazetelerin kitap eki var. Hafta içinde ya da hafta sonunda verdikleri eklerde, farklı niteliklerde, düzeylerde ve farklı yaklaşımlarla da olsa bu konuya azımsanmayacak ölçüde yer ayırıyorlar. Kitap tanıtımlarının gazetelerin içeriğinde böylesi önem kazanmasının nedenleri ne olabilir? Okur sayısında çok büyük bir artış olduğunu sanmıyorum. Ama yayımlanan kitap sayısında artış olduğu kesin. Kitap eklerinin aldığı ilanlar, o eklerin yayım masrafını karşılıyor mu? Yayın piyasası bu kadar büyüyor mu? Bu soruların yanıtları ayrıntılı biçimde araştırılabilir. Ama sanıyorum ki kitap ekleri gazetelere her şeyden önce saygınlık getiriyor.

39. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?**

A) Gazete satışlarının son zamanlarda arttığı

B) Reklamı yapılan kitapların daha çok sattığı

C) Yayınevlerinin sayısının arttığı

D) Kitap eklerinin gazete çıkarma işini güçleştirdiği

E) Kitap eklerinin gazetelere değer kazandırdığı

40. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Gazetelerin kitap ekleriyle ilgili anlayış değişmiştir.

B) Basın dünyasına yeni gazeteler katılmıştır.

C) Yayınevlerinin teknolojik donanımları yenilenmiştir.

D) Okur sayısı, kitap sayısındaki artıştan etkilenmiştir.

E) Bazı yayınevleri hem gazete hem de kitap yayınlamaktadır.

PEGEM AKADEMİ

41. ve 42. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Denizanaları veya medüzler, Scyphozoa ve Cubozoa sınıflarında bulunan, serbestçe yüzen deniz canlılarıdır. Medüzler, yassılaşmış ve yüzmeye uyum yapmış varlıklar olarak tanımlanabilirler. Vücut şekli çoğunlukla yayvan ya da kubbeli bir şemsiye şeklindedir. Poliplerden daha karmaşık yapılı canlılardır. Yüzme organı olarak bir şemsiye gelişmiştir. Bu organ sayesinde hayvan ileriye doğru hareket eder. Kollarının mitolojideki Medusa'nın yılanlardan oluşan saçlarını anımsatması nedeniyle "medüz" olarak adlandırılan bu denizanası türü, su içinde serbestçe hareket edebilir. Vücudunun iç ve dış kısmını kaplayan doku tabakalarının arasında mezoglea denen jel benzeri bir katman bulunan medüzler, bu doku tabakalarıyla mezogleayı sıkıştırarak bir jet motoru gibi suyu döndürüp ağızlarından dışarı iter. Böylece, birbirini izleyen kasılma ve gevşemelerin sonucunda hareket edebilir.

41. **Bu parçaya göre, sözü edilen denizanası türü aşağıdakilerden hangisi dikkate alınarak adlandırılmıştır?**

A) Büyüklüğü
B) Beslenme yöntemi
C) Yaşam alanı
D) Hareket biçimi
E) Vücut şekli

42. **Bu parçaya dayanarak medüzlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Antik Çağ'dan beri bilinmektedir.
B) Hareket edebilmek için sudan yararlanmaktadır.
C) Derin sularda yaşar.
D) Hemen hemen her denizde bulunur.
E) Sudaki mikroskobik canlılarla beslenir.

PEGEM AKADEMİ

43. ve 44. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türk sinema tarihinde aşk filmlerinin hayli kabarık bir geçmişi var. Zengin kız-fakir oğlan ya da tam tersi eksende gelişen ve hemen hemen aynı acıklı olaylar örgüsüne sahip olan filmler sunuldu izleyicilere yıllarca. Şaşırtıcı olan, bu birbirinin kopyası filmlerin başka konulardaki filmlere göre daha fazla ilgi görmesiydi. Acı ve gözyaşı yüklü bu filmler neden seviliyor sorusu karşısında, bu hikâyelerin unutulmayan karakterleri, hatta bu karakterlerin ağızlarından dökülen özgün diyaloglar geliyor aklımıza. Belki de sinema izleyicisi, benzer bir durumda kendisinin ne tepki vereceğini, ne söyleyeceğini merak ettiği için ya da filmlerdeki gibi bir aşk hikâyesinin kahramanı olma özlemiyle ilgi gösteriyor bu hikâyelere.

43. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Türk sinemasında çekilen filmlerde konu sıkıntısı yaşanmaktadır.
B) Türk sinema izleyicisi izlediği filmleri kısa sürede unutmaktadır.
C) Aşk filmlerinde benzer karakterler hep aynı oyuncular tarafından canlandırılmıştır.
D) Türk toplumunda, yerli yapımlar yabancı yapımlara tercih edilmektedir.
E) Türk sinemasında dramatik konulu filmler daha çok sevilmiştir.

44. **Bu parçaya göre, filmlerin birbirinin kopyası olmasına karşın hep aynı ilgiyi görmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Karakterlerin inandırıcılığının yüksek olması
B) Anlatılan olayların yaşanmış gerçek hikâyeler olması
C) Filmlerin hep aynı mekânlarda çekilmesi
D) İzleyicilerin filmlerin karakterleriyle özdeşim kurması
E) Toplumda sinemaya büyük ilgi duyulması

45. ve 46. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Homeros'tan beri "ebedî mavilikler ülkesi" diye anılır Bodrum Yarımadası. Daracık sokakları, bembeyaz evleri, turunç kokan köyleri, çiçek saksısı gibi denize saçılmış adaları, eski uygarlık kalıntılarıyla bir zamanlar sükûnetin de sığınağıydı. Korunmasız bir şekilde açıldı dünyaya ve sancılı bir değişime sahne oldu. Kıyıları ve yamaçları, koyları ve köyleri yapılarla doldu. Sessizliğin mekânı, yerli ve yabancı herkes için eğlencenin krallığına dönüştü. Ama yarımada bitmez tükenmez güzelliklere sahip olduğundan onca kayba karşın koyları hâlâ insanları kendine çekiyor.

45. **Bu parçada, Bodrum Yarımadası'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) İklim özelliklerine
B) Yerleşim özelliklerine
C) Tarihî değerine
D) Turizmdeki yerine
E) Doğal güzelliklerine

46. **Bu parçada,** "Korunmasız bir şekilde açıldı dünyaya" **sözüyle ifade edilmek istenen durum aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bodrum'daki yapılaşmada nitelikli malzeme kullanılmaması
B) Bodrum'a gelen insanların çıkarlarını gözetecek düzenlemelerin yapılmaması
C) Bodrum'a gelenlerin sayısı artarken değerlerini korumaya yönelik önlemlerin alınmaması
D) Bodrum'daki yer üstü zenginliklerin tanıtımının yeterli olmaması
E) Bodrum'a gelen insanların burası hakkında yeterli bilgisinin olmaması

47. ve 48. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Fotoğraf makinesi, resim sanatını öldürür mü? Sinemanın icadı, tiyatronun sonunu getirir mi? Televizyon, sinemayı saf dışı edecek mi? Bu soruların hemen hemen hepsi zaman içinde ve zaman tarafından yanıtlandı. Fotoğraf resmi öldürmedi; kendine ayrı bir yer açtı, kendini kabul ettirdi. Tiyatro, sinemanın etkisinde, hatta gölgesinde kaldı kalmasına; ama ortadan kalkmadı, yeni yollar aradı buldu, sinemanın olanaklarını kullandı, yenilendi. Sinema da korkulduğu gibi yenik düşmedi televizyona, hem televizyonu besledi hem de televizyondan beslendi. Yine öyle olacak, bilgisayar kitabın yerini alamayacak, kitap biçim değiştirip varlığını sürdürecek.

47. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Yeni sanat dallarının zorlamaları, eski sanat dallarını yeni arayışlara yönlendirir.
B) Sanatta görülen değişimde sanat dalları arasındaki etkileşimin önemi büyüktür.
C) Yeni gelişmelerin, sanat dalları üzerindeki etkileri zamanla belirginleşir.
D) Değişime kapalı olan sanat dalları zamana ayak uyduramayarak yok olur.
E) Kimi sanat dalları, bir dönem izleyicisi azalsa bile zamanla daha da güçlenebilir.

48. **Bu parçaya dayanarak sanat dallarının çeşitlenmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) İnsan ilişkileri
B) Toplumsal değerler
C) Sanatçı duyarlılığı
D) Konu çeşitliliği
E) Teknolojik gelişmeler

PEGEM AKADEMİ

49. ve 50. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gerçeküstücülük ya da sürrealizm, Avrupa'da Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arasında gelişmiştir. Temelini, akılcılığı yadsıyan ve karşı-sanat için çalışan ilk dadaistlerin eserlerinden alır. 1924'te *"Manifeste du Surrealisme"*i (*Sürrealizm Manifestosu*) hazırlayan şair Andre Breton'a göre gerçeküstücülük, bilinç ile bilinç dışını birleştiren bir yoldur. Gerçeküstücülük akımı, gerçek dışı anlamında değil aksine gerçeğin insandaki iz düşümü şeklinde bir yaklaşımdır. Gerçeküstücülük (sürrealizm), romantizmden sonra yeryüzünde en çok yayılmış, tanınmış akım olmuştur. Japonya'dan Meksika'ya birçok ülkede etkisini gösterdiği gibi hemen bütün sanat dallarında temsilcilerini, yorumcularını bulmuştur. Birinci Dünya Savaşı ertesinde patlak veren gerçeküstücülüğün Batı'nın düşünce tarihindeki kökleri epey derinlere inmektedir. Bu kökleri nice sular beslemiştir.

49. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada gerçeküstücülükle ilgili olarak verilen bilgilerden biri değildir?**

A) Dünyanın pek çok yerinde bilindiği

B) Sanatta en son görülen akım olduğu

C) Düşünce tarihiyle ilgisinin bulunduğu

D) Birçok sanat dalı üzerinde etkili olduğu

E) I. Dünya Savaşı sonrasında önem kazandığı

50. **Bu parçadaki "Bu kökleri nice sular beslemiştir." sözü, gerçeküstücülükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?**

A) Zengin düşünsel kaynaklardan yararlandığı

B) 20. yüzyılın estetik değerlerini derinden etkilediği

C) Farklı kültürlerden sanatçıların bir araya gelmesini sağladığı

D) Yeni sanatçıların katılımıyla kendini sürekli yenilediği

E) Etki alanının gelişen olaylara paralel olarak zaman zaman değiştiği

51. ve 52. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşlanmayla birlikte, bütün deri hücrelerinde fazla miktarda serbest radikal oluşmaya başlar. Serbest radikaller, hücre faaliyetleri sırasında ortaya çıkan kararsız oksijen molekülleridir. Güneşin zararlı etkileri ve sigara gibi dış etkenlere bağlı olarak da üretimleri artar. İdeal koşullarda, deri hücrelerinde doğal olarak bulunan beta karoten, E, C ve A vitaminleri gibi antioksidan maddeler tarafından yok edilirler. Yaş ilerledikçe deri hücrelerinde bulunan doğal antioksidan maddeler azalır. Bu nedenle hücre içinde artan serbest radikaller, hücre zarına, proteinlere ve DNA'ya zarar vermeye başlar. Tüm bu hücresel ve moleküler olaylar cildin yaşlanmasına ve kırışıklık oluşumuna yol açar.

51. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Yaşlanma sürecinde en büyük rolü dış etkilerin oynadığı

B) Yaş ilerledikçe fiziksel hareketlerde yavaşlama olduğu

C) Cildin, yaşlılık belirtilerinin görüldüğü ilk yer olduğu

D) Yaş ilerledikçe vücuttaki kimyasal süreçlerde değişiklik olduğu

E) Yaşlanmanın fizyolojik sonuçlarının bireyden bireye farklılık gösterdiği

52. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi yaşlandıkça deri hücrelerindeki serbest radikallerin artmasının nedenlerinden biridir?**

A) Hücreler arasındaki madde alışverişinin yavaşlaması

B) Hücre zarında ve DNA'da yapısal bozukluklar olması

C) Vücuda alınan oksijen miktarının azalması

D) Değişen çevre koşullarına uyum sağlamanın zorlaşması

E) Hücrelerdeki doğal antioksidan maddelerin azalması

PEGEM AKADEMİ

53. ve 54. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Ansiklopedi hazırlama bitmeyen bir süreçtir ya da sonsuza kadar sürecek bir derlemecilik serüvenidir. (II) Bence bu ansiklopedi de her ansiklopedi gibi bitmiş değil, aksine henüz başlamış bir ansiklopedi. (III) Çünkü İstanbul'un kentsel zenginliği, her baskıda bu ansiklopediye yepyeni pek çok maddenin eklenmesini zorunlu kılacaktır. (IV) El atılan alanın sınırsızlığını düşündüğümüzde, şu anki hâliyle içeriğinde pek çok eksiğinin olması da çok doğaldır. (V) Dolayısıyla bu ansiklopedinin heyecan verici bir biriktirme sürecini başlattığını ve gelişerek yoluna devam edeceğini sanıyorum. (VI) Gelecek baskılarda her maddenin, söz konusu yöreyle ilgili gravür, illüstrasyon, desen ve motiflerle bezenmesi en büyük dileğimiz. (VII) Ne yazık ki bugünkü hâlinde bunlar hiç yok. (VIII) Bu durum, bu denli ciddi ve özenle hazırlanmış bir eserin değeriyle ilgili olarak akıllarda belirsiz de olsa bir kuşku uyandırıyor.

53. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden başlayarak eleştiri yapılmaya başlanmıştır?**

A) II. B) IV. C) V. D) VI. E) VII.

55. ve 56. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İbn-i Sinâ, her şeyden önce bir hekimdir ve bu alandaki çalışmalarıyla tanınmış, tıpla ilgili yazdığı birçok kitaptan özellikle kalp-damar sistemiyle ilgili olanlar dikkat çekmiştir. (II) İbn-i Sinâ dendiğinde önce aklımıza, onun adıyla özdeşleşmiş ve Batı ülkelerinde 16. yüzyılın, Doğu ülkelerindeyse 18. yüzyılın başlarına kadar okunmuş olan *El-Kânun Fit-Tıb* adlı yapıtı gelir. (III) Beş kitaptan oluşan bu ansiklopedik yapıtta, konuları sistematik bir biçimde incelemiştir. (IV) İbn-i Sinâ, tıp ve cerrahiyi iki ayrı disiplin olarak değerlendiren ve cerrahi tedavinin sağlıklı olarak yürütülebilmesi için anatominin önemini tarihte ilk defa vurgulayan bilim insanıdır. (V) Hayati tehlikenin çok yüksek olması nedeniyle pek gözde olmayan cerrahi tedaviyle ilgili örnekler vermiş ve ameliyatlarda kullanılmak üzere bazı aletler önermiştir. (VI) Önerdiği bu aletler günümüzde kullanılanlara öncülük etmiştir.

55. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

PEGEM AKADEMİ

54. **Bu parçada sözü edilen ansiklopediyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Geniş bir konu yelpazesinin olduğuna
B) Bir şehri tanıtmayı amaçladığına
C) Titizlikle hazırlandığına
D) Bilimsel doğruluğu kanıtlanmış bilgiler içerdiğine
E) Görsel malzeme yönünden eksikleri bulunduğuna

56. **Bu parçada İbn-i Sinâ'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Hangi alandaki çalışmalarla adından söz ettirdiğine
B) Bir yapıtının kimi özelliklerine
C) Araştırmalarında ağırlık verdiği konulara
D) Mesleğinde bir ilki gerçekleştirdiğine
E) Hangi bilginin yanlış olduğunu ispatladığına

57. ve 58. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bu yazarın okumaya çalıştığım ilk öyküsü *Ayna*'ydı. Ancak sarsıldığım için sonunu getirememiştim. Çünkü edebiyatı hayatın kenar süsü olarak görenler tarafından eğitiliyordum. Sinemaya gitmek, gitar çalmak, güzel manzara resimleri yapmak gibi bir şeydi okumak onlara göre. Tek tip insanlar yetiştirmek isteyen toplum, kitapların da bizi tek tipleştirmesini ve tartışılmaz değerleri benimsetmesini isterdi; kafamızı karıştıracak kitaplardan hoşlanmaz, onları kara listeye alırdı.

57. **Bu parçada geçen "edebiyatı hayatın kenar süsü olarak görme" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Hayatla edebiyatı birbirinden bağımsızmış gibi değerlendirme
B) Edebiyatı bir tür eğlence olarak algılama
C) Edebî yapıtları gerçek hayatla karşılaştırma
D) Hayatın güzel yönlerini görememe
E) Sanat ürünlerini anlayabilmek için zengin bir birikime sahip olma

58. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Kimi sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmamıştır.
B) Eleştirel bir yaklaşım benimsenmiştir.
C) Benzetme yapılmıştır.
D) Okuma alışkanlığı kazanmanın yolları anlatılmıştır.
E) Kişisel düşüncelere yer verilmiştir.

59. ve 60. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Somuncu Sokağı'nın merdivenleri yosun tutmuştur. (II) İster yaz olsun ister kış, yakınlardan bir yerden hep su sesi gelir. (III) Basamakları çıktıkça kediler çıkar karşınıza. (IV) İstanbul'un en vurdumduymaz, en tasasız sokak kedileri burada barınır. (V) Bu kedilerin gözlerinin nasıl bu kadar pek, karınlarının nasıl böylesine tok olduğunu yerdeki süt kapları, tavuk artıkları, kuru mamalar açıklar. (VI) Son basamağa vardığınızda, bir kedi vahasında buluverirsiniz kendinizi. (VII) Sokağın sonunda yıkıldı yıkılacak, terk edilmiş bir ev vardır. (VIII) Mesken edindikleri bu evin kırık pencerelerinden, kapı aralarından girer çıkar ve yemeklerinin gelmesini bekleyerek pinekler kediler. (IX) Hiç aksatmadan bu kedilere yemek götüren adama, sokak sakinleri "kedi peygamberi" adını vermiştir.

59. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?**

A) III. B) IV. C) VI. D) VIII. E) IX.

60. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) İnsana özgü nitelikler hayvanlara aktarılmıştır.
B) Betimleyici öğelere yer verilmiştir.
C) Merak duygusu uyandırılmaya çalışılmıştır.
D) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
E) Birden fazla duyuya seslenilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

61. ve 62. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kültürel mirasın korunması konusundaki yetersizlikler nedeniyle Mimar Sinan'ın eserlerinin bir bölümü ne yazık ki günümüze ulaşamadı. Fakat Rönesans Dönemi çağdaşlarının eserleriyle boy ölçüşecek kadar güzel olduğu kabul edilen pek çok eseri sapasağlam ayakta. Sinan'ın 16. yüzyılda kullandığı yapım tekniği, kendisinden önce var olandan farklı değildi. Başka bir deyişle, aslında yeni bir inşaat malzemesi bulmamıştı ve yapılarını yükseltirken attığı kemerler de önceki mimarların kemerleriyle aynıydı. Ancak mimarlık diline kattığı ve bu dili geliştiren işlevsel, biçimsel ve yapısal birçok yenilik, oluşturduğu yeni bir gramer vardı. Buna günümüzde inovasyon adı veriimektedir. İnovasyon Türkçede tam karşılığı olmayan bir sözcük. En basit anlamda, ortaya yeni bir şey koymak olarak tanımlanabilir. Ülkelerin gelişmesi için vazgeçilmez bir kavramdır. İşte Mimar Sinan da 16. yüzyılda mimarlık, bayındırlık, şehir planlamacılığı gibi oldukça önemli alanlarda inovasyonlarıyla mimarimize katkıda bulundu. O, yüzyıllar içinde gelişimini büyük oranda tamamlamış olan İslam mimarisi geleneğini, eserlerindeki özgün çözümlemeleriyle sürdüren bir deha olmakla kalmadı, yaptığı yeniliklerle sonraki mimarlara da önemli bir örnek oldu.

61. **Bu parçada Mimar Sinan'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Eserlerinin, hangi sanat döneminin ürünleriyle kıyaslanabileceğine

B) Mimariye hangi yönlerden yenilik kattığına

C) Mimaride, sonraki kuşaklar üzerindeki etkisine

D) Eserleri arasında en önemli yeri camilerin tuttuğuna

E) Birçok nitelikli eserinin günümüze ulaştığına

62. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) İnovasyon hangi yönden önemlidir?

B) Mimar Sinan'ın hangi eseri iyi bir inovasyon örneğidir?

C) Mimar Sinan, ülkesinde mimarinin gelişmesini sağlayan çalışmaları ne zaman yapmıştır?

D) Mimar Sinan'ın kimi eserleri niçin yok olmuştur?

E) Mimar Sinan'ın eserlerinin, kendinden önceki çalışmalarla ne gibi benzerlikleri vardır?

63. ve 64. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Seslendirme (bilinen ismiyle dublaj) film ve dizilerdeki konuşmaların Türkçeye çevrilerek filme montajı işlemidir. Bir başka deyişle bir filmde yer alan konuşmaların, müziklerin ve ses efektlerinin profesyonel stüdyo ortamında birleştirilip yeni bir kayda dönüştürülmesi işlemidir. Seslendirme işlemi, her ne kadar pek göze batmasa da, film oyuncularının canlandırdığı karakterlerin diksiyon ve vurguları açısından ele alındığında, tamamen kişiliğe yönelik bir betimleme olduğundan, aslında çok büyük önem taşımaktadır. Çizgi filmlerde çalışan seslendirme sanatçılarının işi, ekibin öteki elemanlarının yaptıkları işler kadar yaratıcılık ister. Homurdanmaktan tutun, kahkaha atmaya kadar pek çok farklı sesi çıkarmanın yanında, seslendirilen kahramanın kişiliğine uygun ses tonu da önem taşır. Stüdyoda yapılan seslendirme çalışmaları sırasında sanatçıların yüzü şekilden şekle girer; onları kimse görmeyecek bile olsa el kol hareketleri yaptıkları görülür.

63. **Bu parçada, aşağıdaki yargılardan hangisini destekleyen bir durumdan söz edilmektedir?**

A) Konuşmayı oluşturan ifadelerin ve sözcüklerin seçiminde, hitap edilecek grubun eğitim düzeyi dikkate alınmalıdır.

B) Konuşmada, yapılan hatanın düzeltilmesi yazmadaki gibi kolay değildir; ağızdan çıkan söz silgiyle silinemez.

C) İnsan bildiği ve hazırlıklı olduğu konularda daha rahat konuşur.

D) Konuşmanın gereğinden kısa ya da uzun olması, konuşmanın dinleyiciler üzerindeki etkisini azaltır.

E) Konuşma, yalnızca sözlerden ibaret değildir; beden ve yüz hareketleriyle desteklenip pekiştirilir.

64. **Bu parçaya göre, çizgi filmlerde seslendirme sanatçılarından beklenen yaratıcılık aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?**

A) Aynı filmde mümkün olduğunca çok sayıda kahramanı seslendirme

B) Kulağı tırmalamayan, dinleyene haz verecek sesler çıkarma

C) İzleyenlere olumlu mesajlar verecek sözler söyleme

D) Çıkardığı seslerle filmdeki kahramanın kişiliğini ve davranışlarını yansıtma

E) Çocukları seslendirme yapmaya özendirerek sanata yöneltme

PEGEM AKADEMİ

65. ve 66. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yale Üniversitesinden bir grup araştırmacı, Pasifik Okyanusu'ndaki Galapagos Adaları'nın ünlü dev kaplumbağa türleri üzerinde bir inceleme yaptı. Bunun sonucunda, bu kaplumbağa türlerinden birinin genetik çeşitliliğinin sınırlı olmasıyla eski ve şiddetli bir yanardağ patlaması arasında ilişki olduğu belirlendi. Üzerinde beş ayrı yanardağın bulunduğu bu adaların özelliği, her yanardağın eteğinde ayrı bir tür kaplumbağanın yaşaması. Araştırmacılar, Alcedo Volkanı'nın eteklerinde yaşayan kaplumbağa türündeki genetik çeşitliliğin, diğer türlere göre şaşırtıcı derecede sınırlı olduğunu ortaya koydu. Daha sonra, adalardaki yanardağların özelliklerini inceleyen ekip, yalnızca Alcedo Volkanı'nda yüz bin yıl öncesinde büyük bir patlama olduğunu, ötekilerinse sızdırma yoluyla yavaş yavaş lav çıkardıklarını belirledi. Araştırmacılar şu sonuca vardılar: Alcedo eteklerinde yaşayan kaplumbağaların büyük çoğunluğu patlamadan çıkan metrelerce kalınlıktaki kızgın kül ve lav örtüsü altında kalarak ölmüştür. Bu yüzden, günümüzde Alcedo'da yaşayan kaplumbağalar, hayatta kalabilen çok sınırlı sayıdaki o türün devamı olduğu için genetik çeşitlilikten yoksun kalmıştır.

65. **Bu parçadan Galapagos kaplumbağalarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Farklı yerlerde farklı türlerinin bulunduğuna
B) Yaşam alanlarının volkanik dağ etekleri olduğuna
C) En az yüz bin yıldır adalarda yaşadığına
D) Bazılarının genetik çeşitliliğinin azaldığına
E) Beslenme alışkanlıklarının farklı olduğuna

66. **Bu parçada kaplumbağa türlerinin genetik çeşitliliğiyle aşağıdakilerin hangisi arasında sıkı bir bağlantı olduğu vurgulanmaktadır?**

A) Volkanik patlamanın biçimi
B) Kaplumbağaların adalarda yaşamaları
C) Kaplumbağaların besin kaynaklarının kısıtlılığı
D) Volkanik faaliyetlerin sıklığı
E) Kaplumbağaların yaşam süresi

PEGEM AKADEMİ

67. ve 68. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Baron Pierre de Coubertin öncülüğünde, 1896 yılında kendi küllerinden doğarak tekrar bir başlangıç yapan modern olimpiyat oyunları, günümüzde, dünyanın en büyük ve en prestijli spor organizasyonu hâline gelmiştir. Dört yılda bir, dünyanın farklı kıtasındaki bir kentte düzenlenen bu oyunlara katılan sporcu ve ülke sayısı, her geçen yıl artmaktadır. 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları'na, 205 ülkeden on binin üzerinde sporcu katılmış, kent, oyunlar süresince bir milyona yakın turisti ağırlamıştır. Açılış töreni tüm dünyada dört milyara yakın kişi tarafından izlenerek, gelmiş geçmiş tüm spor organizasyonları arasında izlenme rekoru kırmıştır. Olimpiyatlar düzenlendiği kente ve ülkeye büyük bir prestijin yanı sıra, sponsorlar, reklam ve yayın gelirleri, bilet satışları sayesinde büyük bir maddi kazanç sağlamıştır. Olimpiyat oyunlarını düzenleyebilmek için, her yıl birçok kent aday olmakta, Uluslararası Olimpiyat Komitesi üyeleri arasında yapılan gizli oylama sonucunda, oyunları düzenleyecek kent, adaylar arasından seçilmektedir.

67. **Bu parçadan olimpiyat oyunlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) 1896 yılından önce de düzenlendiğine
B) Ev sahibi kentin dünya çapında ilgi çektiğine
C) Katılacak sporcuları Uluslararası Olimpiyat Komitesinin belirlediğine
D) En çok izlenen spor organizasyonu olduğuna
E) Organizasyonu düzenleyecek olan kentin nasıl belirlendiğine

68.

I. Yarışılan spor dalları
II. Katılan sporcu sayısı
III. Satılan bilet sayısı
IV. Gelen turist sayısı

Bu parçada, 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları'yla ilgili olarak yukarıdaki bilgilerden hangilerine yer verilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

69. ve 70. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Anadolu'da 3.500 yılı aşkın bir süredir tekstil ticareti yapılıyor. İlk kervanların geldiği zamandan beri Anadolu kumaşlarına rağbet var. Örneğin, asıl 15. yüzyılda yükselişe geçen Bursa kumaşı için o zamanlarda şehre her yıl beş ya da altı İran kervanı ipek getiriyordu. Çin'den dünyaya dağılan bu ham madde, Bursalı ustaların ellerinde birer sanat eserine dönüşüyordu. Moldova'dan Moskova Prensliği'ne, Polonya'ya kadar tüm hükümdarlar, tacirlerini Bursa kumaşı getirmeleri için görevlendiriyordu. Bursa'da sayısı bine ulaşan dokuma tezgâhlarında kadife, saten gibi ipekli kumaşlar işleniyordu. Bu kumaştan halı, peştamal, havlu, terlik, atkı, kaftan, minder yapılıyordu.

69. **Bu parçada Bursa kumaşıyla ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Ne tür ürünler üretilmiştir?

B) Dokumalarda kullanılan motiflerde nelerden esinlenilmiştir?

C) Dokumalarda hangi ham madde kullanılmıştır?

D) 15. yüzyılda Bursa'da kaç dokuma tezgâhı vardı?

E) Ürünleri kimler satın alıyordu?

70. **Bu parçaya göre, 15. yüzyılda Bursa kumaşının tercih edilmesinin nedeni, aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) İpekli ürünlerin başka ülkelerde bulunamaması

B) Avrupa'ya ulaştırılmasının daha kolay olması

C) Bursalı ustaların çok beğenilen, değerli ürünler dokuması

D) Verilen siparişlerin kısa zamanda hazırlanması

E) Bursa'daki ustaların, birbirini yetiştirmesi

71. ve 72. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Son dönemde televizyonlarda çok sayıda dizi yayımlanması artık can sıkıcı olmaya başladı. Birçok televizyon kanalında onlarca yerli dizi yayımlanıyor. Kanallar kendi dizilerini rakip kanalın dizisiyle aynı saatte yayımlıyor. Her birinin, sözüm ona, farklı bir senaryosu var. Önceleri farklı olduğunu kabul ettiklerim bile bir süre sonra monotonlaşıyor, ayrılaşıyor. İzleyicilerin bunu istediğini mi düşünüyorlar bilmiyorum ama hepsinde mutlaka silahlar patlıyor. Üstüne üstlük aynı oyuncu farklı dizilerde birbirinden tamamen farklı rollerde gözükebiliyor. Hâl böyle olunca da ne o karakterin inandırıcılığı kalıyor ne de dizinin izlenirliği...

71. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?**

A) Çok sayıda televizyon kanalı olması

B) Televizyon dizilerinin çokluğu

C) Dizilerde anlatılanların birbirine benzemesi

D) Bir oyuncunun aynı zamanda birden fazla dizide rol alması

E) Dizilerin yayım saatlerinin aynı olması

72. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi bir diziyi izlenebilir kılan faktörlerden biri olamaz?**

A) Farklı bir senaryosunun olması

B) Şiddet içermeyen konuların işlenmesi

C) Öteki dizilerden farklı saatte yayımlanması

D) Rollerin ünlü olmayan oyuncular tarafından canlandırılması

E) Zamanla özgünlüğünü yitirmemesi

PEGEM AKADEMİ

73. ve 74. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türkiye'nin son iletişim uydusu Türksat 3A, 13 Haziranda Fransız Guyanası'ndaki Kourou Uzay Merkezinden uzaya gönderildi. Türkiye'nin en geniş kapasiteli ve gelişmiş uydusu olan Türksat 3A'nın, aslında 31 Mayıs sabahı fırlatılması planlanıyordu. Roketin kontrol yazılımında çıkan bir sorun nedeniyle fırlatılması ertelenmişti. On beş yıl boyunca çalışacak Türksat 3A sayesinde, televizyon yayıncılığı, internet, ses ve veri aktarımı daha hızlı olacak. Türksat 3A uydusunda, önceki uydularda olmayan yıldız izleme özelliği bulunuyor. Öteki uydular Güneş ve Dünya'ya göre yerlerini saptarken, Türksat 3A, yıldızları izleyerek yerini hesaplıyor. Kontrolü, Ankara Gölbaşı Uydu Yer İstasyonunda yapılan uydunun proje çalışmalarına Türk mühendisler de katıldı. Böylece ileride Türksat AŞ için üretilecek uyduları Türk mühendislerin tasarlaması yolunda ilk adım atıldı. 2011'de Türksat 4A'nın uzaya gönderilmesi planlanıyor. Onun hem projelendirilmesinde hem de yapımında Türk teknik elemanlar yer alacak. 2014 yılında uzaya gönderilecek Türksat 5A, proje aşamasından üretim aşamasına kadar tümüyle Türkiye'de yapılacak.

73. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Türksat 3A'nın öteki uydulardan farkı nedir?

B) Türksat 3A'nın yaşamımıza nasıl bir etkisi olacaktır?

C) Türksat 3A ne kadar süre kullanılacaktır?

D) Türksat 3A uydusu neden gecikmeli olarak fırlatılmıştır?

E) Türksat 3A uydusunun kontrolünde kaç Türk mühendis görev almıştır?

74. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Uydunun kontrol edildiği yere

B) Gelecekte uyduların Türkiye'den fırlatılacağına

C) Türksat 3A'nın uzaya nereden gönderildiğine

D) Türksat AŞ'nin geleceğe yönelik planlarına

E) Türksat 4A'nın ne zaman fırlatılacağına

PEGEM AKADEMİ

75. ve 76. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Erzurum, Karasu Vadisi'nin genişleyerek açıldığı ovanın Palandöken'e yaslanan yamacında, bin yedi yüz elli sekiz metre yükseklikte bulunuyor. İl merkezi olarak denizden yüksekliği en fazla olan Erzurum, "Anadolu'nun çatısı" diye anılıyor. Zengin akarsu ağı, verimli ovaları ve çevresini kuşatan yüksek dağlarıyla Erzurum, tarih boyunca çekim merkezi oldu. Geçmişte, yalnızca doğunun batıya açıldığı bir kapı değildi Erzurum. "Bir tırtılın tarih yazdığı" İpek Yolu üzerinde, önemli bir konaklama ve ticaret merkeziydi. Günümüzde bir Avrasya haritasına bakıldığında Erzurum'un uluslararası yollar için ne kadar önemli olduğu görülebilir. Aynı zamanda kent, geçmişte önemli askerî yolların da birleşme noktasında yer alıyordu.

75.

I. Gelir kaynakları

II. Ulaşımdaki rolü

III. Yeryüzü şekilleri

Bu parçaya göre, yukarıdakilerden hangileri Erzurum'un geçmişten günümüze kadar gelmiş özelliklerinden değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

76. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?**

A) Öznel düşüncelere

B) Nesnel verilere

C) Açıklamaya

D) Tanık göstermeye

E) Somutlamaya

77. ve 78. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Büyük bir arkeolojik başarı olan Harappa ve Mohenjodaro yerleşim alanlarının ortaya çıkarılmasından önce şöyle bir görüş vardı: Hindistan'a ilk uygarlık Aryanlar tarafından getirildi, daha önce orada hiçbir şey yoktu. Hint Aryanlar MÖ 2 binli yıllarda kuzeyden gelip bugünkü Hindistan'da bulunan ovalara indiler ve izleri günümüze kadar uzanacak bir kültür oluşturmaya başladılar. Daha sonra ise burada Aryanlardan çok daha önce bir uygarlık kurulduğu belirlendi. Yirminci yüzyılın ilk yıllarında başlayan arkeolojik keşifler, Hintlilerin ataları olan İndus Uygarlığı'nın, Eski Mısır ve Mezopotamya ile birlikte insanlığın üç büyük uygarlığından biri olduğunu ortaya koydu. Böylece Aryanlardan çok önce bu kıtada gelişmiş toplumların var olduğu anlaşıldı. Ardından Hint alt kıtasındaki Büyük Veda kültürünün, Hint ve sonraki Buda inancının yaratıcısının yalnızca Aryanlar olamayacağı, bunların köklerinin daha eskiye dayandığı yönünde görüşler bilim dünyasında kabul gördü. İndus Nehri'nin ve başka nehirlerin alüvyonlarının yarattığı, sonra da üzerini örttüğü bu uygarlık hakkında giderek daha çok bilgiye ulaşılacağı düşünülüyor.

77. **Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?**

A) Keşifler, o zamana kadar bilinenlerin yetersizliğini gösterebilir.

B) Yerleşmiş bilgilerin doğruluklarının sorgulanması gerekir.

C) Birtakım çalışmalar sonucunda elde edilen bilgiler, eldeki bilgilerin sınırlarını genişletir.

D) Tarihî bilgilerle ilgili kesin yargılara varmak zordur.

E) Her yeni bilgi başlangıçta tepkiyle karşılanmıştır.

78. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Hindistan'da yaşamış olan topluluğa

B) Arkeolojik kazılarda ne tür kalıntılar bulunduğuna

C) İlk uygarlıkların isimlerine

D) Hindistan'ın geçmişiyle ilgili bilgilerin ne zaman değiştiğine

E) Hindistan hakkında bilinmeyenler olduğuna

79. ve 80. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ses tonunun kullanılma biçimi, sözlü iletişimin çok önemli bir yönüdür. İnsanlar arası ilişkilerde yaşanan en küçük gerginlik bile, kendini önce ses tonunda belli eder. Çoğu zaman, canlı, neşeli, enerjik bir ses tonu, insanlar üzerinde olumlu bir etki bırakır. Ortada bir gerginlik ve sorun varsa ses tonunun yumuşak ve sakin olması çatışmayı önler ve iş birliğini kolaylaştırır. Monoton, dinleyende bıkkınlık yaratan, kolayca dikkatin dağılmasına neden olan bir üslupla konuşan bir kişi, ne kadar ilginç görüşler ortaya atsa da ikna edici olmakta güçlük çeker. Sert ve kesin konuşma biçimi ise çoğunlukla dinleyenlerin savunmaya geçmelerine yol açar ve onlarda rahatsızlık hissi uyandırır. Ayrıca sesine özür diler gibi bir ton veren kişilerin istekleri kolayca geri çevrilir ve söyledikleri önemsenmez. Duygu ve düşüncelerinizi gereği gibi yansıtabilmek için beden dilinin sunduğu olanaklardan da yararlanılabilir. Dünyada değiştirilmesi en zor şeylerden biridir ilk izlenim. Bu nedenle insanlarda yanlış bir izlenim bırakmamak için beden dilini doğru kullanmak gerekir.

79. **Bu parçadan, ses tonunun kullanımıyla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?**

A) Farklı tepkilere neden olur.

B) İletişimde önemli bir unsurdur.

C) Kültürden kültüre farklılık gösterir.

D) Konuşulan kişiyi yönlendirir.

E) İçinde bulunulan ruh hâlini yansıtır.

80. **Bu parçaya göre, beden dilinin sözlü iletişime katkısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) İnsanın kendini doğru ifade edebilmesine yardımcı olur.

B) Konuşmada eksik kalanları tamamlamak için kullanılması gerekir.

C) Dinleyenlerin dikkatini dağıtmamaya özen gösterilmelidir.

D) Karşıdaki kişinin beden dilini nasıl algıladığı sürekli izlenmelidir.

E) Kişinin kendini sözcüklerle anlatamadığı durumlarda kullanılmalıdır.

PEGEM AKADEMİ

81. ve 82. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türk sanat müziğinin "dillere pelesenk olmuş" yapıtlarından değil de kıyıda köşede kalmışlarından biri olan bu şarkının usulü "düyek", makamı "nihavent" tir. Fazla süsü, inişleri-çıkışları olmayan, yorumcusuna sesiyle yersiz hünerler gösterme fırsatı vermeyen, zarif şarkılardandır. Bu tür şarkılar hiçbir zaman "hit" olmazlar belki, çoğu kez 45'lik plakların "B" yüzü şarkısı olarak kalırlar, ama hiç unutulmazlar, yıpranmazlar.

81. **Bu parçada geçen "dillere pelesenk olmuş" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sıradan
B) Söylenmesi kolay
C) Eskimiş, önemini yitirmiş
D) Değerini kaybetmiş
E) Herkesçe bilinen ve söylenen

82. **Bu parçadan aşağıdaki genellemelerin hangisine ulaşılabilir?**

A) Bazı şarkılar, bazı şarkıcılarla tanınır, onlarla özdeşleşir.
B) Ticari kaygılarla kimi şarkılar tekrar tekrar söylenmektedir.
C) Farklı sanatçılar, aynı şarkıları belli aralıklarla yorumlamaktadır.
D) Kitlelere mal olmamasına karşın unutulmayan özel şarkılar vardır.
E) Her sanatçı, her şarkıyı başarılı bir biçimde seslendiremez.

83. ve 84. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Uzun zamandır ürün vermediğimi fark eden bir arkadaşım, niye öykü yazmadığımı sordu. Ben de, son yıllarda okurların daha çok roman satın aldığını, romanın öyküye oranla -nedense- daha çok itibar gördüğünü söyledim. Ayrıca yayıncıların roman yayımlamayı daha çok tercih ettiklerini, eleştirmenlerin bile yazılarında öykü kitaplarından çok, romanlara yer verdiklerini belirttim. Bununla birlikte öykünün, hem yazan hem de okuyan için uzun zamandır unutulan değerinden, güzelliğinden, romanın gevezeliği karşısındaki zarafetinden dem vurdum.

83. **Bu parçada romana ilişkin olarak belirtilenler arasında aşağıdakilerin hangisi yoktur?**

A) Daha çok okunması
B) Öyküden daha değerli bulunması
C) Yazara daha fazla özgürlük tanıması
D) Edebiyat dünyasında gündemde tutulması
E) Daha çok basılması

84. **Bu parçada "romanın gevezeliği karşısındaki zarafeti" sözüyle öyküye ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi belirtilmek istenmiştir?**

A) Anlatılmak istenenin daha az sözle aktarıldığı
B) Gündelik hayatın konu edildiği
C) Daha geniş kitlelere ulaştığı
D) Olayları neden-sonuç ilişkisine dayandırdığı
E) Öğretici değil, eğlendirici olduğu

PEGEM AKADEMİ

85. ve 86. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilimin özelliklerini göz ardı etmeden, bu büyük serüvenin tarihsel, insani ve yaşayan yönünü öne çıkaran, gençler için hazırlanmış bir genel kültür kitabı bu. Bilimin yaşamımıza kattıklarından söz ederken anlaşılması en zor olan şeyleri bile herkesçe anlaşılır kılmayı amaçlamış yazar. Bu kitap, temel buluşlar ve bilimsel düşüncenin özünü anlatırken bilimi herkese, bilimle hiç ilgisi olmayanlara bile sevdirmeyi başarıyor.

85. **Bu parçaya göre, söz konusu kitap hangi amaçla yazılmıştır?**

A) Gençleri bilim insanı olmaya teşvik etmek
B) Bilime ilgi duyanların sayısını artırmak
C) Bilim insanlarının yaşamı hakkında bilgi vermek
D) Bilimin gelişmesine katkıda bulunmak
E) Her bilimsel çalışmayı ayrıntısıyla anlatmak

86. **Bu parçada sözü edilen kitabın bir "genel kültür kitabı" olarak adlandırılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Konuların özetlenerek anlatılması
B) Anlatılan konuların güncel olaylarla örneklendirilmesi
C) Ele alınan konuların basitleştirilerek açıklanması
D) Ulaşılmak istenen kitlenin gençlerden oluşması
E) Konuların tarihsel gelişimiyle birlikte verilmiş olması

87. ve 88. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Su içtiğiniz plastik şişeyi ya da markette tıka basa doldurduğunuz naylon torbaları çöpe atarken iki kere düşünseniz iyi olur. Çünkü bir plastik şişenin doğada tamamen çözünmesi 450 yıl sürerken naylon torba 500 yıl boyunca varlığını koruyor. Peki dünyamızı hızla kirleten bu atıkları verimli kaynaklara dönüştürmek mümkün mü? Bu duruma dikkat çekmek amacıyla 20 Martta ABD'nin San Francisco kentinden yola çıkan "Plastiki" adlı teknenin altı kişilik mürettebatına göre bu mümkün. Örneğin 20 m'lik bu tekne, 12.500 adet 2 litrelik plastik şişe sayesinde su üzerinde kalabiliyor. Teknenin yelken bezi, geri dönüştürülmüş plastikten; direği, geri dönüştürülmüş sulama borularından üretilmiş. Malzemeler bir araya getirilirken kaju fıstığı ve şeker pancarından üretilen bir yapıştırıcı kullanılmış. Gereken tüm elektriği güneş panelleri, rüzgâr türbinleri ile bisiklet dinamoları üretiyor. Deniz kirliliğinin neredeyse tamamına plastik atıkların neden olduğu, çok sayıda deniz kuşu ve deniz memelisinin plastik atıklar nedeniyle öldüğü hesaba katılırsa Plastiki'nin misyonu oldukça önemli. Öyle ki ABD'de kimi restoranlar Plastiki'den etkilenerek plastik şişe yerine cam sürahiler kullanmaya başlamışlar. Görünüşe göre "şişedeki mesaj" dünyaya ulaştı.

87. **Bu parçada "Plastiki" adlı tekneyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Yapımında kullanılan malzemelere
B) Gerekli enerjinin nasıl elde edildiğine
C) Yolculuğunun nedenine
D) Yolculuğu boyunca nerelere uğradığına
E) Ekibinin kaç kişiden oluştuğuna

88. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?**

A) Plastik atıklar geri dönüştürülerek tekrar kullanılabilir.
B) Plastik atıklar doğada çok uzun yıllar yok olmamaktadır.
C) Bazı sorunlara yaratıcı yollarla daha fazla dikkat çekilebilir.
D) Plastik atıklar bir kirlilik kaynağıdır.
E) Plastikten üretilen eşyalar günlük yaşamı vazgeçilemeyecek kadar kolaylaştırmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

89. ve 90. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İnsanın gen haritasının çıkarılabileceğinin anlaşılmasıyla tıpta yepyeni bir çağa girdik: Kişisel tıp. (II) Bu, "kişisel farklılıklar ne olursa olsun aynı hastalık için belli bir tedavinin uygulandığı dönem"in kapandığı, "tedavinin genetik yapı göz önüne alınarak uygulandığı" yeni bir dönem olarak nitelendiriliyor. (III) Son birkaç yıldır araştırmacılar DNA'nıza bakarak hangi hastalıklara yakalanabileceğinizi de belirlemeye başladılar. (IV) Araştırmacıların en önemli hedeflerinden biriyse her insanın gen haritasını çıkarmak. (V) Gen haritamız herhangi bir hastalığa yakalandığımızda hangi ilacın bize iyi geleceği ve hangisinin daha ağır yan etkileri olacağını dahi gösterecek. (VI) Bu gelişmeler sonucu yakın bir gelecekte doktora giderken kendi "vücudumuzun el kitabı" olan kişisel gen haritamızı da yanımızda götürüyor olacağız.

89. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümleyi açıklayıcı bir nitelik taşımaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

90. **Bu parçada gen haritasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Her insanda farklı olduğuna

B) Yeni ilaçların bulunmasına katkısı olacağına

C) İlaçların vücut üzerindeki etkisinin önceden belirlenmesini sağlayacağına

D) Hastalıkların, yakalanmadan tespit edilebileceğine

E) Aynı hastalığa yakalanmış farklı hastaların, farklı yollarla tedavisinin yapılabileceğine

91. ve 92. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Yetmiş yıldır Türkçe konuşuyor, elli yıldan beri de dille uğraşıyorum. (II) Ama belirtmeliyim ki bugüne kadar düşünürlerin, özellikle de dil bilimcilerin çabalarıyla aydınlatılabilen ilginç niteliklerinin yanında dilin gizleri, büyüsü bütünüyle gün ışığına çıkarılabilmiş değildir. (III) Tıpkı bütün özellikleriyle hâlâ aydınlatılmamış olan beyin gibi. (IV) Bu kitapta okurlar, bugüne kadar dilin ortaya çıkan yönlerinden büyükçe bir bölümünü özet olarak bulacaklar, ayrıca yazarın kendi saptamalarını okuyacaklar. (V) Kitap, bir yandan dil bilim konularını herkese seslenecek bir biçimde ele almak, bir yandan da dil bilim öğrencilerine, bu alanda çalışanlara ve dile ilgi duyan kimselere yararlı olmak için hazırlanmıştır. (VI) Bu nedenle kitabın sonunda, yararlanılan bütün yayınların değil bazı ana kaynakların verilmesi yoluna gidilmiş, okurun, çoğunluğu yabancı bir yığın akım ve araştırmacının adıyla karşı karşıya kalmadan başlıca konulara ve ana kavramlara ulaşması yeğlenmiştir.

91. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) II. B) III. C) IV. D) V E) VI.

92. **Bu parçada söz konusu kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Kolay anlaşılır bir dil kullanıldığına

B) Konunun kısaltılarak anlatıldığına

C) Kaynakçanın sınırlı tutulduğuna

D) Yazarın düşüncelerine yer verildiğine

E) Bu konudaki en kapsamlı çalışma olduğuna

PEGEM AKADEMİ

93. ve 94. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Tarihteki ilk örneğini MÖ 3.000 yılı başlarında Persepolis Sarayı platformunda gördüğümüz ve daha sonra sırasıyla Gordion, Assos, Teos, Eritre, Tarsus ve Bergama'da izine rastladığımız çakıl mozaik, deniz ve derelerde suyun yüzlerce yıl boyunca aşındırmasıyla eliptik formlara dönüşen çakıl taşlarıyla yapılıyor. (II) 18. yy. başında Akdeniz mimarisinin vazgeçilmez unsurlarından biri hâline gelen çakıl mozaik, dönemin yapılarında yoğun bir biçimde kullanılmaya başlanmıştır. (III) Halk dilinde "Podima döşeme, çakıl kakma, Rodos bezemesi, kalfato" gibi isimlerle de anılmaktadır. (IV) Çakıl mozaik sanatında kullanılan taşların tamamı, doğal form ve renklerde olup geçen 5.000 yılda olduğu gibi bugün de elle toplanıp tek tek elle dizilmektedir. (V) Özellikle sıcak bir günün sonunda, çakıl mozaik üzerine kova ile su döküldüğünde oluşan ani hava değişiminin insanı ferahlattığı eskiden beri bilinmektedir. (VI) Ayak tabanlarında rahatsızlık olanları mozaik döşeme üzerinde çıplak ayakla yürüterek yapılan masaj ise Çin'de binlerce yıldır uygulanan bir terapi tekniğidir.

93. **Bu parçada anlatılan çakıl mozaikle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Kullanıldığı yerleşim yerlerine
B) Halk arasında kullanılan diğer adlarına
C) Yapımında farklı türlerde taşlardan yararlanıldığına
D) Yapılış biçimine
E) Ortaya çıktığı döneme

94. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) I. cümlede, çakıl oluşumuyla ilgili bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, tercih ediliş nedeninden söz edilmiştir.
C) IV. cümlede, yöntem hakkında bilgi verilmiştir.
D) V. cümlede, koşul belirtilmiştir.
E) VI. cümlede, çakıl mozaiğin bir yararı açıklanmıştır.

95. ve 96. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Canlıların gen diziliminin değiştirilmesiyle elde edilen organizmalara "Genetiği Değiştirilmiş Organizma, GDO" adı veriliyor. Gen transferiyle tavuk geni taşıyan patates, balık geni taşıyan domates gibi tuhaf ürünler ortaya çıkıyor. Ayrıca ürünlerin genetik yapısına bazı genlerin "kapatılması" yoluyla da müdahale ediliyor, örneğin meyvenin yumuşamasına neden olan bir molekülün sentezinden sorumlu gen kapatılarak, olgunlaşsa da yumuşama engelleniyor, iklimsel etkenlerin ürün üzerindeki etkisini en aza indirmek ve gıdaların besleyici değerini artırmak GDO'nun artıları. Daha dayanıklı, daha gösterişli ürünlerin getireceği kâr, GDO'ların insan sağlığına olumsuz etkilerinin ve uzun vadeli sonuçlarının göz ardı edilmesine neden olabiliyor. Doğaya yapılan bu müdahalelerin doğuracağı sonuçlar da bilinmiyor.

95. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılabilir?**

A) Kimi bilimsel çalışmaların farklı alanlardaki etkileri öngörülememektedir.
B) Çevre dostu teknolojilerin maliyeti düşüktür.
C) Bilinçsiz uygulamalar doğanın dengesini bozmaktadır.
D) Yeni besinler beraberinde yeni sağlık problemleri getirir.
E) Kâr amaçlı olmayan teknolojiler kısa ömürlü olmaktadır.

96. **Bu parçaya göre bir gıda ürününü,**

I. raf ömrünün uzun olması,
II. albenisinin olması,
III. üretim maliyetinin düşük olması

özelliklerinden hangileri daha kârlı hâle getirir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

97. ve 98. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Türkiye nüfusunun yaklaşık % 26'sını oluşturan 0-14 yaş grubu, son yıllarda pazarlamacıların ve reklamcıların dikkatini çekmiş olmalı ki onlara yönelik pazarlama faaliyetlerinde çok önemli bir artış gözleniyor. (II) Günümüz çocuklarının marka bağımlılığı, alışveriş yapma özgürlüklerinin artması, ailelerinin satın alma kararlarında etkili olmaları çocuklara yönelik ürün pazarının büyümesine yol açıyor. (III) Bu pazara ait reklamlar, tüketicilerin ilgilendikleri ürünleri tanımalarını sağlıyor, üretici ve tüketici arasında köprü kuruyor. (IV) Ancak, özellikle, gereksiz ürünlerin alınmasını teşvik ettiği, çoğu zaman yanlış ve yanıltıcı bilgi verdiği için eleştiriliyor. (V) Ailelerin, çocuklara yönelik reklamların etkileri konusunda endişeleri de son on yılda önemli ölçüde artmış bulunuyor. (VI) Bilişsel ve sosyal gelişimlerini tamamlamadıklarından, reklamı yapılan ürünleri almanın onlar için tek mutluluk kaynağı hâline gelme düşüncesi, tartışmaların odak noktasını oluşturuyor. (VII) Bu nedenle ülkemizin de dâhil olduğu ülkelerde reklamların çocuklara olan etkisiyle ilgili birçok yasa bulunuyor. (VIII) Türkiye'de reklamlar kimi kurumlar tarafından denetleniyor ve çocuklar reklamların olumsuz etkilerinden korunmaya çalışılıyor.

97. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde reklamların çocuklar üzerinde nasıl bir etki bıraktığından söz edilmiştir?

A) II. B) III. C) V. D) VI. E) VIII.

98. Bu parçada, reklamları izleyen çocuklarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Satın alınma olasılığı bulunan ürünlerle ilgili olarak yanlış bilgilendirildiklerine

B) Gördükleri ürünü alma konusunda rahat davranabildiklerine

C) Reklamların kötü etkilerinden tek başlarına korunacak yetkinliğe erişemediklerine

D) İhtiyaçları olmadığı hâlde bazı ürünleri almak istediklerine

E) Bilinçli ailelerin, çocuklarını, reklamı yapılan ürünü almaktan vazgeçirdiklerine

99. ve 100. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Lazerler, tıbbın hemen her alanında kullanılabilen ışık kaynaklarıdır. Tıptaki uygulama alanlarının zenginliği ve önemi, lazerlerin kendine has özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Tek renkli, güçlü ve dağılmadan uzun mesafelere ulaşabilen ışınlar olması, lazerlerin akla gelen ilk özellikleridir. Ayrıca, doğal ya da yapay ışık kaynaklarından farklı olarak bir ya da birkaç dalga boyunda ışıma yaparlar. Zamansal ve uzaysal açıdan uyumlu dalgalar üretirler. Bu yüzden lazer ışını son derece parlak ve etkilidir. Lazerlerin başka bir özelliği ise optik liflerle taşınabilir olmalarıdır. Bu da büyük cerrahi girişimlere gerek olmasızın vücutta operasyon yapabilme olanağı sağlamaktadır. Lazerin uygulandığı dokuda ortaya çıkacak etkiler birçok etkenle ilişkilidir.

99. Bu parçaya göre lazerlerin aşağıda verilen özelliklerinden hangisi, büyük bir cerrahi girişimde bulunmaksızın vücut içinde operasyon yapabilmeyi olanaklı kılar?

A) Tek renkli olmaları

B) Bir ya da birkaç dalga boyunda ışıma yapmaları

C) Optik liflerle taşınabilmeleri

D) Uygulama süresinin kısalığı

E) Parlak olmaları

100. Bu parçada lazerle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı <u>yoktur</u>?

A) Ne tür özelliklere sahiptir?

B) Doğal ya da yapay ışık kaynaklarından ayrılan yönü nedir?

C) Işığının parlak ve etkili olmasının nedeni nedir?

D) Tıptaki uygulama alanları çeşitli midir?

E) İlk olarak ne zaman tıpta kullanılmaya başlanmıştır?

PEGEM AKADEMİ

101. ve 102. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Deneysel bilimler, hipotezlerin mantıksal sonuçlarını gözlemlerle ve deneylerle test eden bilimlerdir. (II) Deney sonuçları ya incelenen hipotezle bağdaşır ya da hipotezin tekrar gözden geçirilmesini hatta hipotezden bütünüyle vazgeçilmesini zorunlu kılar. (III) Bu durumda bilim insanının zihninde bir diyalog başlar ve bu diyalog, doğru olabilecek ile gerçekte olan arasında yani biri yaratıcı diğeri eleştirici iki ses arasındadır. (IV) Bu durum yalnızca deneysel bilimlere özgü olmayıp bütün araştırmaya dayalı süreçlerin bir özelliğidir. (V) Bu bir antropolog, bir sosyolog ya da tanı koymak isteyen bir doktorun benimseyeceği yöntem olduğu gibi otomobildeki bir arızayı bulmaya çalışan tamircinin de düşünce tarzıdır. (VI) Bütün bunlar, klasik tümevarım yönteminin bilgi toplama ve sınıflandırmasından çok uzaktır.

101. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi tanımsal bir nitelik taşımaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

102. Bu parçaya göre deneysel bilimlerle uğraşan bir bilim insanıyla aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilemez?

A) Ulaşılan sonuçların nesnel nitelikler taşımasını amaçlama

B) Çözmek istediği sorunları bütün yönleriyle inceleme

C) İleri sürdüğü düşüncelerin yanlış olabileceğini kabul edebilme

D) Var olan bilgi birikimiyle yetinmeyi isteme

E) Araştırmanın kontrol gerektiren bir süreç olduğunu bilme

103. ve 104. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hayat bana şehirler arası bir otobüs yolculuğu gibi geliyor. Sürekli hareket halindesinizdir ve camdan dışarı baktığınızda gözünüzün önüne gelen görüntüler hemen hemen aynıdır. Ama bazen tüm o sıradanlığın, aynılığın içinden sizi çekip çıkaran bir yerden geçersiniz. Yol boyunca uzayıp giden, kupkuru, sapsarı otlardan sonra kısa bir süreliğine yemyeşil, hayat dolu bir orman seriliverir önünüze sanki. Bu; kimi zaman bir başarı, kimi zaman bir kavuşma, kimi zaman da bir tanışmadır. Sonra o ormanı da geride bıraktığınızı fark edersiniz. İneceğiniz şehre varmışsınızdır artık. Demem o ki yolun başı sonu bellidir aslında. Bu yüzden önemli olan, yolculuk sırasındaki güzelliklerin farkına varmak ve geçirilen güzel anların, anılar haline gelmeden önce onların tadını alabilmektir.

103. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.

B) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.

C) İkileme kullanılmıştır.

D) Görme duyusuyla ilgili ayrıntılar kullanılmıştır.

E) Devrik cümlelere yer verilmiştir.

104. Bu parçanın yazarı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Geleceğiyle ilgili korkuları vardır.

B) Her işte sonucun önemli olduğunu düşünmektedir.

C) Geçmişe çok fazla takılıp kalmıştır.

D) Düşlere kapılıp gerçeklerden uzaklaşmıştır.

E) Yaşanılan anın değerini bilmek gerektiğini savunmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

105. ve 106. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Suları, 1960 yılından beri azalan Aral Gölü, 2007 yılında ilk yüz ölçümünün yüzde 10'u kadar kalmış ve üç parçaya ayrılmıştır. 2009 yılında güneydoğu parçası tamamen kurumuş, güneybatı kesimi de akarsuya benzer ince bir çizgi haline gelmiştir. Kuzeydeki parçasının suyu Kazakistan tarafından yapılan ve 2005 yılında kullanılmaya başlanan baraj sayesinde 2003 yılındaki seviyesine yükselmiştir. Bunun sonucunda sudaki tuzluluk oranı da azaldığı için balık sayısı artmıştır.

105. **Bu parçada Aral Gölü'yle ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?**

A) Balıkçılık, çevresinde yaşayanlar için geçim kaynağı mıdır?

B) Çevresindeki ülkelerin ekonomisine katkısı nedir?

C) Hangi akarsulardan beslenmektedir?

D) Yüz ölçümü bakımından dünyada kaçıncı sıradadır?

E) Suları ne zaman azalmaya başlamıştır?

106. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?**

A) Bazı deniz canlılarının çoğalması için gerekli koşula

B) Kara parçalarının oluşum biçimine

C) Akarsuların yıllık akış hızlarına

D) Barajların doğal afetleri önleme amacıyla yapıldığına

E) İnsanlığın ekosisteme zarar verdiğine

107. ve 108. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sahaftan aldığınız kitabın içinden zarfsız bir mektup çıksa ne yapardınız? "Dokunmazdım, bana gelmeyen mektubu asla okumam." demeyin sakın. Ben de herkesin yapacağını yaptım. Açtım, okudum. Önce kitaptan söz edeyim. 1974 yılında basılmış, yeşil ciltli bir kitap: *Meşhedi ile Devriâlem*. Yazarı Ercüment Talu. Mektuba gelirsek... Mumlu gibi kalın bir kâğıda yazılmış, tek sayfalık. Üst tarafındaki tırtıklardan kâğıdın mektupluk bir bloknottan koparıldığı anlaşılıyor. Dört de zımba deliği var üzerinde. Demek en az iki kez dosyalanmış. Çok değer verilmiş, özenle saklanmış, belli. Özenin, ilginin bir başka göstergesi kat yerlerine arkadan ince şeritler hâlinde kâğıtlar yapıştırılarak oralardan kopup ayrılmasının önlenmiş olması. Mektubun üzerindeki tarih 16.06.1946. Kitabın 1974'te basıldığını hatırlarsak mektup kitabın içine girene kadar neredeyse otuz yıl beklemiş. Öyle de güzel bir yazıyla yazılmış ki! Resim gibi...

107. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Öznellik söz konusudur.

B) Tahmin yürütülmüştür.

C) Anlamca kesinlik bildiren cümleler kullanılmıştır.

D) Konuşma havası taşımaktadır.

E) Tanık gösterilmeden yararlanılmıştır.

108. **Bu parçada söz konusu mektupla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Mektubun içeriğine

B) Zamana karşı direndiğine

C) Yazıldığı kâğıdın özelliğine

D) Yazısının niteliğine

E) Yazıldığı zamana

PEGEM AKADEMİ

109. ve 110. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir kozmetik firması tarafından İngiltere'de ve ABD'de yüzlerce kadının katılımıyla yapılan çalışma, her on kadından birinin çarşamba gününü haftanın en stresli günü olarak gördüğünü ortaya koydu. Çalışmaya göre çarşamba günü öğleden sonra enerji düzeylerinin dibe vurması, iş stresinin tavan yapması ve ev işlerinin biriktiği hafta sonundan kalan yorgunluğun tüm etkisini göstermesi sonucu kadınlar kendilerini yaşlı hissediyorlar. Çalışmaya katılan kadınların % 60'ının düşüncesine göre, kadınların kendilerini en mutlu hissettikleri gün ise cuma.

109. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Neden-sonuç ilişkisi kurma
B) Sayısal veriler kullanma
C) Karşıtlıktan yararlanma
D) Çıkarımda bulunma
E) Karşılaştırmaya başvurma

110. Bu parçadan, kadınlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Hafta sonu yorgunluğunun, onları haftanın başında psikolojik olarak etkilediği
B) İşlerinde daha verimli ve başarılı olabilmelerinin tek yolunun hafta sonu dinlenmek olduğu
C) Haftaya nasıl başlarlarsa devamında da kendilerini öyle hissettikleri
D) İş hayatı ile ev hayatı arasında bir tercih yapmalarının zorunlu olduğu
E) Hafta ortasında kendilerini kötü hissetmelerinin, iş ve ev hayatının getirdiği sıkıntılardan kaynaklandığı

111. ve 112. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Yazılım endüstrisi, dünyanın en büyük endüstrilerinden biri hâline gelmiştir. (II) Bu endüstrinin ürettiği programlar; cep telefonlarından bilgisayarlara, vatandaşlık işlemlerinden sağlık sektörüne, ticaretten enerjiye kadar birçok tüketim alanında karşımıza çıkmaktadır. (III) Günümüzde her alanda yer alması, bu endüstrinin önemini bir kat daha artırmaktadır. (IV) Bu durum, aynı zamanda güvenlik ve güvenirlik endişelerini de beraberinde getirmektedir. (V) Bilginin düzenli olarak saklanması ve iletişim ortamlarında güvenle kullanılabilmesi, sektörün geleceğini yakından ilgilendirmektedir. (VI) Hem üretici firmaların hem de tüketici durumundaki kurum ve kuruluşların beklediği standardın bir an önce oluşturulması gerekir.

111. Bu parçanın ilk cümlesinde belirtilen düşünce, numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak farklı bir yönüyle ele alınmıştır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

112. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, program üreten firmaların önemini artıran özelliklerden biridir?

A) Ortaya koyduğu ürünlerin yaygın olarak kullanılması
B) Ürettiği programların geleceğe dönük olması
C) Bilgi paylaşımında ve iletişimde güvenli bir ortam oluşturması
D) Teknolojiye ulaşmayı ve teknolojiyi kullanmayı kolaylaştırması
E) Kurum ve kuruluşlara düşük maliyetle hizmet sunması

PEGEM AKADEMİ

113. ve 114. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1960'tan önce aynalar daha ender bulunan eşyalardı. Paris'te 1581-1622 yılları arasında 248 evde yapılan mal sayımında sadece otuz yedi ayna tespit edilmiştir. Bunların yedisi Venedik camından dır; geri kalanı da tunç, bakır, çelik, lacivert taşı karışımıdır. Bunların dağılımı ise şu şekildedir: İki ayna soylu sınıfta, on beş ayna yüksek devlet görevlileri ve kral danışmanlarında, iki ayna adalet görevlilerinde ve hekimlerde, on ayna Paris burjuvalarında, bir ayna da işçi kalfalarında. Bu bağlamda dağılım ise şöyledir: Yirmi evde ayna salonda, beş evde de oturma odasındadır. Bu 248 evden sadece beşinde iki ayna vardır. Bu ortalamanın yanında bazı özel durumlar da dikkat çeker. Örneğin bir parlamento çalışanının evinde üç ayna bulunur. Bir kraliyet öğretmeni, çok değerli abanoz çerçeveli altı büyük Venedik aynasına sahiptir. Aynanın bulunmadığı evlerin sakinleri ise mutlaka yoksul veya dekorasyon zevkinden habersiz insanlar değildir. Ayna bulunmayan bu evlerin % 60'ı çok sayıda paha biçilmez tabloya ve ev eşyalarına sahiptir. Dolayısıyla bir evde ayna bulunması, gelir düzeyinden çok, anlayış ve hayat tarzıyla ilgilidir.

113. **Bu parçadan aşağıdaki genellemelerin hangisine ulaşılabilir?**

A) Zengin ve soylular; toplumda önde gelen, topluma model oluşturan insanlardır.

B) 17. yüzyıl modernleşme sürecinin başladığı ilk dönemdir.

C) Aynalar, insanlığın ilk dönemlerinden itibaren ihtiyaç olarak görülen eşyaların başında gelir.

D) Dünya tarihinin her döneminde ev eşyaları, ekonomik durumun en belirgin göstergesi olmuştur.

E) Kişinin düşünceleri ve hayat tarzı yaşamındaki ayrıntılarda gizlidir.

114. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?**

A) Sayısal verilere

B) Öznel düşüncelere

C) İkilemelere

D) Farklı cümle türlerine

E) Karşılaştırmaya

115. ve 116. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İnsanlık tarihinde varlığını ölümünden sonra da devam ettirmiş, hayatıyla ve eserleriyle arkasında güzel izler bırakmış pek çok büyük insan vardır. (II) Kimi kahramanlığı, kimi adaleti, kimi hakka hizmeti, kimi engin düşünce dünyası ile birer yıldız gibi parlamış olan bu kişiler, insanlığın gelişiminde birer rehber ve kilometre taşı olmuşlardır. (III) Mimar Sinan da insanda derin saygı uyandıran Osmanlı saltanatının en büyük şahsiyetlerinden biridir. (IV) Onun eserlerinin en belirgin özelliği, taşıdığı mükemmellik dışında eserin yapıldığı çevrenin de güzelliğiydi. (V) Sinan; küçük çaplı, zarif ve sanat yönü ağır basan eserlerinin çevresine büyük ağaçlar diktirerek eseri esrarlı bir güzellikle kaplarken büyük hacimli eserlerinin çevresine çiçekler ve küçük boylu ağaçlar diktirerek eserinin görüş ufkunu genişletti ve onlarda mekâna hükmeden bir etki meydana getirdi.

115. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) I. cümlede, öznel bir anlatım vardır.

B) II. cümlede, benzetme söz konusudur.

C) III. cümlede, karşılaştırma yapılmıştır.

D) IV. cümlede, örnekleme yapılmıştır.

E) V. cümlede, betimleme söz konusudur.

116.

I. Eserlerinde yaşadığı dönemin sanat anlayışını yansıtmıştır.

II. Eserlerini doğayla bütünleştirmiştir.

III. Kendinden sonrakilere öncülük etmiştir.

Bu parçaya dayanarak Mimar Sinan'la ilgili olarak yukarıdaki yargılardan hangilerine varılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

117. ve 118. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Işık, bir ortamdan diğerine geçerken bükülür diğer bir deyişle kırılır. (II) Işığın kırılımını, bir bardak suyun içine bir cisim koyarak da gözlemleyebilirsiniz: Işık sudan havaya geçerken bükülecek ve cismin su içinde görünen şekli değişecektir. (III) Çok eski zamanlardan beri bilinen bu olayın fiziksel bir etki olduğunun farkına varan bilim insanları, olayın matematiksel ifadesini bulmaya çalıştılar. (IV) İlk "kırılım yasası"nı da Mısırlı bilim insanı Batlamyus'un bulduğu düşünülüyor ancak Batlamyus'un kuramı çok güvenilir sonuçlar vermemişti. (V) Daha sonraları Arap bilim insanı İbnü'l-Heysem bu konuda araştırma yapmış fakat ışığın kırılım açısını hesaplayamamıştı. (VI) Problem, 1621 yılında Willebrord Snell tarafından, "Snell Yasası" olarak bildiğimiz, kırılım yasasıyla çözüme kavuştu.

117. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde tahmin söz konusudur?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

118. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Işığın hangi şartlarda kırıldığına
B) Kırılım yasasının bulunma sürecine
C) Işık kırılmasının kolayca test edilebileceğine
D) Kırılım yasasının henüz tam olarak anlaşılamadığına
E) Kırılım yasasıyla ilgili pek çok çalışma yapıldığına

119. ve 120. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İlkin bir film atölyesinde çalışıyordum. Ekipçe bir kısa film, sonra da belgesel çektik. O sırada iktisat okuyordum. "Sinemayla uğraşabilir miyim, bunu İzmir'de yapabilir miyim?" gibi korkularım vardı. Herkes "Film çekmek mi, yapamazsın." gibi şeyler söylüyordu. "Film çekmek özel insanların işi, onun için özel doğmak gerek." gibi şeyler. "Neden?" diye soruyordum ben de. Sonra yaptığımız belgesel ödül alınca o tutum birazcık değişti neyse ki. Esas o sıralar başladı benim de sinemayla ilişkim. O ara radyoculuk da yapıyordum. Bu ikisi belki de benim medya uyanışımı sağladılar. Bir de iktisadın o sıkıcı, maddeci yaklaşımı beni artık boğmuştu. Sinema bir kaçıştı biraz da. Sonra Prag'da bir çalışmaya katıldım. Sonrasında ise bavulu toplayıp İstanbul'a geldim. Filmlerde, reklamlarda yönetmen yardımcılığı yaptım. Şu anki yapım şirketimle tanıştım o arada. Onlarla da televizyon programları, reklamlar çektik. Sonra senaryomu sundum onlara ve buralara kadar geldik.

119. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Yeni film projeleriniz var mı?
B) Farklı bir alana yönelmek kolay oldu mu?
C) Neden iktisat okumaktan vazgeçtiniz?
D) Uğraştığınız işlerin sağladığı yararlar nelerdir?
E) Sinemada ne tür çalışmalar yaptınız?

120. **Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Birden çok uğraşı edinmiştir.
B) Etrafındakilerin desteğiyle belli bir noktaya gelmiştir.
C) Yurt dışında da çalışmalar yapmıştır.
D) Sorgulayarak çeşitli girişimlerde bulunmuştur.
E) Sinemaya çeşitli kaygılarla başlamıştır.

PEGEM AKADEMİ

3 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Freud'un psikiyatriye, özellikle de insan davranışının genel olarak anlaşılmasına en önemli katkısı, çocuğun yaşamındaki ilk yılların kişiliğinin oluşumunda ne denli önemli olduğunu bulmasıdır. Dünyayı tanımaya başladığı bu dönemde çocuk, yaşadıklarını anlamaya çalışırken hatalar yapabilir. Karşılaştığı birçok yeni nesne ve durum karşısında yaşadıklarını ayırt etmekte ve anlamakta yetersiz kalabilir. Sonuç olarak, ilk yaşlarında çocuk, çevresinde olup bitenleri yanlış yorumlayabilir ve kişilik yapısını yapay temeller üzerine oturtabilir.

1. **Bu parçada çocuğun çevresinde olanları yanlış yorumlamasına neden olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilmiştir?**

   A) Çocuktan kapasitesinin üzerinde başarılar beklenmesi

   B) Öğrenmeye istekli çocukların çabalarının yeterince desteklenmemesi

   C) Anlama güçlüğü olan çocukların kendilerini ifade etmekte de güçlük çekmesi

   D) Çocuğun karşılaştığı nesne ve durumları anlama güçlüğü çekmesi

   E) Çocuğun zekâsında yalnız çevrenin değil kalıtımın da etkili olması

2. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?**

   A) Çocuk davranışları Freud'un bütün çalışmalarının temelini oluşturmuştur.

   B) Psikiyatrinin ana çalışma alanı çocukluk dönemi sorunlarıdır.

   C) Çocuğun olayları yanlış algılaması kişilik gelişimini olumsuz etkileyebilir.

   D) Sağlıklı bireyler yetiştirebilmek için toplumsal kurallara uymak gerekir.

   E) Freud'un tıbbın psikiyatri dışındaki alanlarında da çalışmaları olmuştur.

3. ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dostluk, bir insana belleğinin doğru çalışmasını sağlamak için gereklidir. Geçmişi anımsamak, onu sırtında taşımak, insanın kendi "Ben"ini koruyabilmesi için gerekli tek koşul olarak görülebilir. "Ben"in çekip küçülmemesi, oylumunu koruması için anıları, bir saksı çiçeğini sular gibi sulamak gerekir. Bu sulama işi, geçmişin tanıklarıyla, yani dostlarla sürekli temas hâlinde kalmayı gerektirir. Onlar bizim aynamız, belleğimizdir. Onlardan hiçbir şey beklemiyoruz, yalnızca zaman zaman o aynayı parlatsınlar ki yüzeyinde kendimizi görelim.

3. **Bu parçaya göre, insanın "Ben"ini koruyabilmesinde dostluğun rolü aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Geçmişindeki kötü olayları unutmasını kolaylaştırmak

   B) Kendisiyle ilgili gerçeklerden kopmamasını sağlamak

   C) Gelecekle ilgili doğru kararlar alabilmesine yardımcı olmak

   D) Kendi çıkarlarına öncelik vermesini sağlamak

   E) Kendisiyle ilgili konulara daha az eğilmesini sağlamak

4. **Bu parçada "anıları sulamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Bazı anıları ötekilerden daha sık hatırlamak

   B) Dostlarla konuşmaktan zevk almak

   C) Sürekli hatırlayarak anıların canlı kalmasını sağlamak

   D) Bazı olayları olduğundan farklı biçimde hatırlamak

   E) Yaşlandıkça, uzun sürecek dostluklar kurmakta zorlanmak

PEGEM AKADEMİ

5. ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yazar, bu romanındaki kahramanları aracılığıyla toplumda oluşturulmaya başlayan tekdüzeliğe karşı çıkar; gelenekselliği savunmaktan çok, taşrada özgün kalabilen, kendi olmayı ve özgür olmayı amaçlayan bireyi savunur. Yazarın bireyselliklerini savunduğu ve roman kahramanı olarak seçtiği kişiler, çoğunlukla gençlerdir. Çünkü gençler, kendileri olma yolundaki kararlı çabalarıyla yazarın bu karşı çıkışını simgeler.

5. **Bu parçaya dayanarak, sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Sözü edilen romanda taşrayı konu ettiği

B) Genç yaşlarda roman yazmaya başladığı

C) Kahramanlarını çevresindeki kişilerden seçtiği

D) Çok sayıda roman yazdığı

E) Yapıtlarında özgün bir dil kullandığı

6. **Bu parçaya göre, sözü edilen roman kahramanlarının çoğunlukla gençlerden seçilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Toplumda genç nüfusa sağlanan eğitim olanaklarının sınırlı olması

B) Gençlerin dayatmalara direnerek bireyselliklerini koruma güçlerinin fazla olması

C) Gençlerin, yetişkinlerden öğrenecekleri toplumsal kuralları kendilerinden sonra gelenlere aktaracak kuşak olmaları

D) Yazarın bu romanla ulaşmak istediği okuyucu kitlesinin gençlerden oluşması

E) Gençlerin eski dönem modalarına ilgilerinin fazla olması

7. ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Tüketicilerde ilgi uyandırmayacağı düşünülen bir ürünün çekici hale gelmesi için, reklamında açlık, susuzluk, cinsellik gibi temel ihtiyaçları karşılayan nesneler ürünle birlikte kullanılmalıdır. Böyle bir reklam stratejisinde ürün sol, nesneyse sağ tarafta sunulmalıdır. Ancak bu sıralama, yazıyı soldan sağa okuyan toplumlara özgüdür. Yazıyı yukarıdan aşağıya okuyan toplumlarda ürünün yukarıya, nesneninse aşağıya konulması gerekir. Böylece bu tür ürünlerle ilgili verilmek istenen mesaj, izleyene reklamcının istediği biçimde ulaşır.

7. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Toplumun bir kesimi yeniliklere çabuk uyum sağlasa da büyük bir kesiminin bunları kabul edebilmesi zaman alır.

B) Bulunulan sosyal çevre, alım gücü ve pazardaki ürün çeşitliliği, kişilerin tüketim düzeyini etkiler.

C) Eğitim düzeylerindeki farklılıklar, kişilerin olaylar karşısında aldıkları kararlara yansır.

D) Kişinin bir uyarıcıyla ilgili algı ve yorumları, uyarıcının bir arada bulunduğu öteki uyarıcılara ve sunuluş biçimine bağlıdır.

E) İhtiyaç duymadığı ürünleri satın alan kişiler, reklamların hedef kitlesini oluşturur.

8. **Bu parçada anlatılan reklam stratejisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Psikolojik etkilerin dikkate alındığı

B) Okuma yazmanın yaygınlaşmasına katkıda bulunacağı

C) Piyasadaki benzer ürünlerin iyi bilinmesini gerektirdiği

D) Toplumsal olayların yakından izlenmesini gerektirdiği

E) Diğer stratejilere göre pahalı olduğu

PEGEM AKADEMİ

9. ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Girit mutfağını ve Giritlilerin yeme içme alışkanlıklarını Anadolu mutfaklarından farklı kılan temel özellik, yabani otlardan yapılan çok çeşitli yemeklerin varlığıdır. Nüfus mübadelesinden sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerine yerleştirilen Giritli Müslüman halkın bundan sonra yaşayacakları topraklarda yeni ve güçlü bir kimlik oluşturmasında mutfak kültürleri büyük rol oynamış; en önemli farklılaşmayı da yabani otların yoğun tüketimi ortaya koymuştur. Aslında tutumlarında katı olmayan ve değişmeye açık insanlar olan Giritliler, yemekleri söz konusu olduğunda kurallara son derece bağlı ve tutucu davranırlar. Onları, mevcut bir tarifi değiştirmeye, ufak bir ekleme veya çıkarma yapmaya ikna etmek mümkün değildir. Geldikleri topraklara ve geride bıraktıkları hayatlarına ait anılarını adeta yemeklerinde muhafaza eden Giritlilerin, yemek adetlerine bu aşırı bağlılıkları zorla kopartıldıkları topraklarına duydukları özlemden ileri gelir sanki. Ben, ailemde de diğer Giritli birçok ailede de gözlediğim yemeğe ve mutfağa düşkünlüğün, bu konudaki titizliğin ve kuralcılığın kökeninde hep bu duygunun yattığını düşünürüm.

9. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılan Giritlilerin özelliklerinden biri değildir?**

A) Yemek kültürlerinin otlara dayanması
B) Anadolu'ya sonradan yerleşmiş olmaları
C) Yerleştikleri bölgeye kendi mutfak kültürlerini aktarmaları
D) Genelde yeniliklere açık ve esnek olmaları
E) Değişik tatları denemek konusunda istekli olmaları

10. **Bu parçaya göre, Giritlilerin yemek kültürleri konusundaki kuralcılıklarının temelinde aşağıdakilerden hangisi yatmaktadır?**

A) Yemeklerinde yabani otları çok fazla kullanmaları
B) Yemek tariflerindeki değişikliklerin tadı bozacağından endişe etmeleri
C) Mutfak kültürlerinde çok fazla yemek çeşidinin olması
D) Eski yaşamlarına ve eskiden yaşadıkları topraklara özlem duymaları
E) Anadolu mutfağının kendi mutfaklarından çok farklı olması

11. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İstanbul'da karaların görünümü çabuk değişiyor. Hiç umulmadık bir anda bir yerden apartmanlar yükseliyor, ötelerden bir gökdelen... Yollar yön değiştiriyor, tepelere doğru gecekondu grupları yoğunlaşıyor bir kentsel egzama gibi. Öte yandan, denizler hiç değişmez zannederdik; ama yanıldığımızı zamanla anladık. İstanbul'un hiç kirlenmez dediğimiz denizi de bundan yirmi yıl önceki deniz değil artık. Eskiden sandalın başından eğilip baktığınızda dibi görünürdü denizin. Güneş ışınlarının dipteki kumlara dek ulaştığını, kumları açık sarı bir renge, yosunu sağlıklı bir yeşile, bir kaya parçasını unutulmaz bir kurşuniye boyadığını, bir karagöz sürüsünü ışıltı ve parıltıya boğduğunu görebilirdiniz. Deniz dibi ressamları has boyalar, temiz fırçalarla işe koyulurdu bundan yirmi yıl öncesinin denizini boyarken...

11. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada yazarın İstanbul'la ilgili olarak yakındığı durumlardan biri değildir?**

A) Hızla büyümesi
B) Kendine özgü dokusunun kaybolması
C) Hayat pahalılığının fazla olması
D) Denizinin kirlenmesi
E) Plansız ve kaçak yapılaşmanın şehri çirkinleştirmesi

12. **Aşağıdakilerden hangisi yazarın bu parçada dile getirdiklerinden biri değildir?**

A) Geçmişe özlem
B) Beğenmeme
C) Eleştirme
D) Hayal kırıklığı
E) Kabullenme

PEGEM AKADEMİ

13. ve 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir Afrika kabilesinde kadınlar hamile olduklarını anladıklarında, birkaç arkadaşıyla birlikte yabani çayırlara gider ve doğacak çocuğun şarkısını duyana kadar dua ederler. Onlar her ruhun dünyadaki amacını anlatan kendi titreşimi olduğuna inanırlar. Kadın şarkıyı duyduğunda o şarkıyı hep birlikte söylerler. Sonra da kabiledeki herkese öğretirler. Çocuk doğduğunda, eğitime başladığında, yetişkinliğe geçerken, evlendiğinde ve öldüğünde tüm kabile onun için bu şarkıyı söyler. Bunlar kişinin hayatının geçiş dönemleridir. Bu dönemlerin yanı sıra, kişi bir suç işlediğinde veya anormal bir davranışta bulunduğunda da kabile tarafından şarkısı söylenir. Çünkü, kabile uygunsuz davranışların düzeltilmesinde cezaya başvurulmaması gerektiğine inanır. Şarkıyı söylemek, kişiye kimliğinin anımsatılmasını ve ona duyulan sevginin gösterilmesini sağlar. Ancak bu şekilde kişiye, yaşamla ve amacıyla doğru ilişki içinde olup olmadığı gösterilebilir.

13. **Bu parçaya dayanarak, sözü edilen kabileyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>varılamaz</u>?**

A) Çevresel koşulların değişmesiyle sık sık göç etmişlerdir.

B) Kabile yaşamını düzenleyen belirli kurallar oluşturmuşlardır.

C) Kabile üyelerinin her birine değer verilmesi gerektiğine inanırlar.

D) Kişilere sevgi gösterilmesinin, cezadan daha etkili bir yöntem olduğunu düşünmektedirler.

E) Her bireyin yaşamının düzenlenmesinde kabile üyelerinin hepsinin sorumlulukları vardır.

14. **Bu parçaya göre, "hayatın geçiş dönemleri" olarak kabul edilen durumlarda, kişinin şarkısının kabile tarafından söylenmesiyle aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?**

A) Kişiye, ilk kez annesi tarafından söylenen şarkıyı tekrarlayarak anne sevgisinin öneminin vurgulanması

B) Tüm kabile tarafından öğrenilen şarkıların belli zamanlarda söylenerek unutulmasının önlenmesi

C) Kişiye, kendi şarkısı aracılığıyla yaşamdaki amacı hatırlatılarak bu amaca ulaşmasının sağlanması

D) Kabilenin karar alma sürecinde, kişiye tanınan hakların sınırlarının belirlenmesi

E) Kişiye bundan sonra alacağı kararlarda tüm kabile üyelerine danışması gerektiğinin hatırlatılması

15. ve 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dört farklı marka bisiklet lastiği, sürüş rahatlığı açısından karşılaştırılacaktır. Bu dört marka lastikten her biri, aynı marka ve modelde dört bisiklete takılmıştır. Lastiklere üretici firmaların önerdiği miktarda hava basılmıştır. Bedensel özellikleri benzer, lastikler arasındaki farkı ayırt edebilecek düzeyde deneyimli olan aynı yaştaki on iki erkek sürücü, aynı gün içinde peş peşe, her bir bisikleti aynı sürede ve aynı hızda, aynı pistte teker teker denemişlerdir. Bir bisikletin bir sürücü tarafından ötekilerden önce ya da sonra denenmesinin yaratacağı sakıncaları gidermek için, bisikletlerin denenme sırası her sürücü için farklı olacak şekilde ayarlanmıştır. Örneğin, birinci bisikleti birinci sürücü ilk sırada denediyse, ikinci sürücü dördüncü sırada denemiştir.

15. **Bisikletlerin denenme sırasının her sürücü için değiştirilmesindeki amaç aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Sürücülerin lastikler hakkındaki görüşlerini değerlendirmek

B) Sürücülerde oluşabilecek yorgunluğun etkisini dengelemek

C) Sürücülerin belirli bir sürede deneme işlemini bitirmesini sağlamak

D) Lastiklerde kullanımdan doğacak aşınmayı engellemek

E) Sürücüler arasındaki kullanma farklılıklarının etkilerini ortadan kaldırmak

16. **Aşağıdaki değişikliklerden hangisinin yapılması, karşılaştırma işleminin sonucunun başka koşullara genellenebilirliğini <u>artırmaz</u>?**

A) Farklı özelliklerde pistler oluşturmak

B) Sürücüleri, farklı yaşlardaki ve farklı özelliklerdeki kişilerden seçmek

C) Çok sayıda ve farklı özelliklerde bisikletler kullanmak

D) Her sürücü için deneme sürelerini farklı tutmak

E) Deneme sürüşlerini farklı hava koşullarında tekrarlamak

PEGEM AKADEMİ

17. ve 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşar Kemal denildiğinde akla özgün bir roman dili gelir. Okurunu hemen saran, güçlü, çarpıcı bir dildir bu, gürül gürül akan bir Türkçedir. Esas olarak halkın konuştuğu dile, sözlü halk edebiyatına dayanan Yaşar Kemal, bu yerel malzemeyi sanat yapıtının özgün diline dönüştürürken "çımgışmak", "döngele", "cikilti" gibi birçok yerel sözcüğü ortak dile taşır. Okur, onun Karacaoğlanlığına kapılır; yazdıklarını kullandığı sözcüklerin, deyimlerin, atasözlerinin üzerinde durmadan okur. Oysa yazar o tatlı anlatısına nice bölgesel sözler, söyleyişler katmıştır. Bunlar ortak bir dil düzeyine çıkarıldığından okur, anlamasa bile anladığını sanır. Çünkü bir ırmaktır akan, içindeki taşların, çakılların, kumların kimileri ilk kez görülmüş olsa bile bu hiç yadırganmaz.

17. **Bu parçaya dayanarak, Yaşar Kemal'le ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Yazdıkları başka dillere çevrilmiştir.

B) Unutulan deyim ve ifadeleri gün yüzüne çıkarmaktadır.

C) Yenilik peşinde koşmaktadır.

D) Toplumsal sorunları konu edinmektedir.

E) Yapıtlarında yöresel kültür ögelerine yer vermektedir.

18. **Bu parçadaki "Okur, onun Karacaoğlanlığına kapılır." sözü Yaşar Kemal'in hangi özelliğini belirtmektedir?**

A) Yapıtlarında yerel efsanelere, destanlara yer verme

B) Karacaoğlan'ın şiirlerinden alıntılar yapma

C) Karacaoğlan gibi devrinin ünlü bir aydını olma

D) Yapıtlarında halk dilini kullanma

E) Karacaoğlan'la benzer konuları işleme

19. ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kafka'nın en büyük isteği yayımlatmadığı kitaplarının yakılmasıdır. Ancak, bu işi kendi yapamaz da dostu Max Brod'a havale eder. Brod'sa sözünde durmayarak dünya edebiyatının özgün yazarlarından birini çıkarır ortaya. Bir başka özgün yazar Truman Capote'un son yayımlanan romanı da böylesi bir sözünde durmama sonucunda ulaşır okurlara. Capote'un avukatına bir müzayede evinden gönderilen *mektupta*, Capote'un eşyalarından oluşan bir koleksiyonun açık artırmaya çıkarılmak üzere kendilerine iletildiği belirtilmiştir. Koleksiyonda yayımlanmamış eserlerin müsveddeleri, birçok mektup, fotoğraf ve basılmamış bir romanın el yazmaları da vardır. Ki bundan kimse haberdar değildir. Capote'un 1950'lerde Brooklyn'de bir apartmanın bodrum katında otururken yazdığı, sonradan kapıcıya yakması için bıraktığı eşyaları arasından çıkmıştır bu roman. Kapıcı ölmüş, oğlu da ünlü yazardan yararlanmak istemiştir.

19. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi sözü edilen iki yazarın ortak özelliklerinden biridir?**

A) Yapıtlarında toplumsal konuları ele almaları

B) Kendilerine özgü tarzlarının olması

C) Üne kavuşmadan önce zor bir hayat yaşamaları

D) Çevrelerine uyum sağlayamamaları

E) Yapıtlarının çoğunun ölümlerinden sonra değerlenmesi

20. **Bu parçada, Truman Capote'la ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Yaşadığı yere

B) Yaşadığı döneme

C) Yazdıklarını yayımlatmasının zaman aldığına

D) Kimi yapıtlarının sonradan açığa çıktığına

E) Ürün verdiği edebî türe

PEGEM AKADEMİ

21. ve 22. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İlk insan ancak göz göze geldiğinde sözle haberleşebiliyordu. Telefonla birlikte uzak mesafelerle sözle haberleşme olanağı doğdu. Bilgisayarımıza yerleştirdiğimiz cihazlarla tekrar göz göze gelip konuştuğumuz günlere dönüyoruz. Günlük yaşantımızda yazının ağırlıklı yeri, belki uygarlığımızda bir ara dönem. Asırlarca mektuplaştıktan sonra, telefonla, kolayca silinen elektronik postayla tarihçilerin kıymetli malzemelerinden biri olan ve kendine özgü bir edebî tür sayılabilecek mektuplar tarihe karıştı. Eskisinden daha çok haberleşiyoruz. Yazdıklarımızı ve yaptıklarımızı dijital ortamlarda her zamankinden daha çok kayda geçirebiliyoruz. Aynı zamanda bu kayıtları kolayca ve çabucak yok edebiliyoruz. Yazdıklarımızı oluşur oluşmaz sildikçe geçmişimizden iz bırakmıyoruz.

21. **Aşağıdakilerden hangisi, yazarın bu parçada yakındığı durumlardan biridir?**

A) İletişim teknolojisindeki gelişmeleri izlemenin zor olması

B) Sözle iletişim sağlamanın ancak bazı cihazlarla mümkün olması

C) Belgelerin dijital ortamlara kaydedilmesi

D) Yazılı iletişimin giderek azalması

E) Eskiye oranla daha az sayıda belgenin saklanması

22. **Bu parçada mektubun "tarihçiler için kıymetli bir malzeme" olarak görülmesi aşağıdakilerden hangisinin gerekçesi olabilir?**

A) Yazıldığı dönemle alt pek çok bilgi içermesi

B) Haberleşme amacıyla giderek daha az tercih edilmesi

C) Yazılma amacına göre dilinin değişiklik göstermesi

D) Yazan kişinin üslubunu yansıtması

E) Bir araya getirilerek kitap hâlinde yayımlanabilmesi

23. ve 24. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın dünyasını en iyi biçimde 60'lı yıllar boyunca işletip 1970 yılında kapattığı Kitap Kitabevi yansıtır. Dağlarca, yeni yazdığı şiirlerini heyecanla, hiç bekletmeden vitrine asar ve okuyucuların karşısına bu şekilde çıkarmış. Bu kitabevini, istediklerini gerçekleştirmek için bir şans olarak görmüş. Dağlarca'nın dünyasının içine girdiğinizde karşınızda şiirlerini sergilemeye can atmasına karşın mesafeli ve soğuk bir adam buluyorsunuz. Onu anlamak için, öncelikle bu muammayı çözmek gerekiyor. Dağlarca, yazdığı şiirleri vitrine asarak yıllardır bekliyor. Bu dükkâna girip girmemek okuyucuya kalmış.

23. **Bu parçaya dayanarak Fazıl Hüsnü Dağlarca'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Yayınladığı kitap sayısının az olduğuna

B) Şiirlerini paylaşmaktan mutlu olduğuna

C) Şairlikten kazandığı paranın az olduğuna

D) İnsanlarla kolayca samimi olduğuna

E) Son yıllarda az sayıda şiir yazdığına

24. **Bu parçadaki "Dağlarca, yazdığı şiirleri vitrine asarak yıllardır bekliyor." sözüne dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Dağlarca'nın, okurlarıyla şiirleri aracılığıyla ilişki kurduğu

B) Dağlarca'nın, şiirlerinde kendine özgü bir dil kullandığı

C) Her şiir okuyucusunun Dağlarca'nın şiirlerinden farklı tat alacağı

D) Dağlarca'nın son dönem şiirlerinin öncekilerden daha çok ilgi gördüğü

E) Dağlarca'nın eski şiirlerinin derlenerek yeniden satışa sunulduğu

PEGEM AKADEMİ

25. ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Japonların "soo-nah-me" diye okudukları ve liman dalgası anlamına gelen tsunamiye, İskandinavlar "hayalet dalga" ya da "hortlayan dalga" adını vermişlerdir. Deniz altında meydana gelen depremler ya da volkanik patlamalar sonucunda harekete geçen milyarlarca metre küp su, tsunami denilen dev dalgaya neden olur. Tsunami dalgası açık denizde son derece belirsizdir. Örneğin büyük bir geminin altından geçerken gemideki insanlar onu fark edemeyebilir.Dalga kıyıya yaklaşırken derinlik azaldığı için hızla yükselmeye, sahilde bulunan sularsa geri çekilmeye başlar. Bir süre sonra dalga, saatte 800 – 900 kilometreye varabilen bir hızla kıyıya çarpar ve önüne çıkan her şeyi yok eder.

25. **Bu parçada tsunamiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?**

A) Farklı dillerdeki adları
B) Oluşum nedenleri
C) Deniz derinliğine bağlı değişimleri
D) Kıyı bölgelerindeki etkileri
E) Yakın geçmişteki örnekleri

26.

I. Yönü ve büyüklüğü önceden tespit edilebilir.
II. En çok Japonya kıyılarında görülür.
III. Farklı yüksekliklerde dalgalar oluşabilir.
IV. Oluşum süreci gözlenebilir.

Bu parçadan tsunamiyle ilgili yukarıdaki yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

27. ve 28. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Minyatür, anlatımı, kompozisyonu, renkleri, çağa ve bulunduğu yöreye göre değişiklikler gösteren, büyülerken dünden de haberdar olmamızı sağlayan bir sanattır. (II) Minyatür sanatı, kimi zaman askerî zaferleri, kimi zaman siyasi, sosyo-kültürel yaşamı, kimi zamansa padişahların özelliklerini konu edinirdi. (III) Eskiden, yaşanmış bir olay, tarihçi tarafından anlatılır, minyatürcü tarafından resmedilirdi. (IV) Böylece eserin gerçekle bağlantısı sağlanır, tarihî değeri artardı. (V) Türk minyatür sanatı, teknikleri, renkleri, çizim ve motifleri bakımından diğer İslam ülkeleri minyatürlerinden ayrılır. (VI) Anlatım tarzı açık ve gerçekçidir. (VII) Nigarî, Nadirî, Levnî, Nakkaş Osman ve Matrakçı Nasuh, eserleri günümüze kadar ulaşan ve Türk minyatür sanatının en güzel örneklerini veren ünlü ustalardır.

27. **Aşağıdakilerden hangisi, minyatürlerin bu parçada sözü edilen özelliklerinden biri değildir?**

A) Yapıldığı toplumun kültüründen izler taşıması
B) Günümüzde yapılan örneklerinin az olması
C) Gerçek olayları konu edinmesi
D) Farklı tekniklerle yapılan örneklerinin olması
E) Tarihî olaylar hakkında bilgi vermesi

28. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) III B) IV C) V D) VI E) VII

PEGEM AKADEMİ

29. ve 30. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Benim gibi düşünmeyenleri önemseyerek dinlerim. Ama bu, söylenenlere hemen katılacağım anlamına gelmez. Anlamaya çalışırım o kişinin söylediklerini. Üzerinde düşünür, araştırır, doğru olup olmadığını bulmaya çalışırım. Doğru olduğu sonucuna varırsam benimserim. Bir düşünceyi edinmek kolay olmadığından düşünceleri değiştirmek de kolay olmuyor.

29. **Bu parçaya göre, bir düşüncenin benimsenmesinde aşağıdakilerden hangisi önemlidir?**

A) Gerçeğe uygun olma
B) Yeni ve farklı olma
C) Güvenilir birine ait olma
D) Çoğunluk tarafından benimsenme
E) Güncel olma

30. **Bu sözleri söyleyen kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?**

A) Eleştiriye açık
B) Çevresindekileri yönlendiren
C) Hoşgörülü
D) Açık fikirli
E) Kendini beğenmiş

31. ve 32. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çin kökenli olan ve tarihi çok eskilere dayanan Go, uzun süren ve savaş meydanlarında sonlanmayan savaşların galibini belirlemek amacıyla oynanmış bir oyundur. Bu oyunda kurallar çok basit, strateji geliştirmek ve bunu uygulamak oldukça zor bir iştir. Düşünme gücü, sezgi ve deneyimler yardımıyla sayısız strateji geliştirilebilir. Go oynayabilmek için oyuncuda; dikkatini toplama, cesaret, kendini kontrol edebilme ve yaratıcılık gibi yeteneklerin fazlasıyla bulunması gerekmektedir. Bu yetenekler açısından düşünüldüğünde Go ile satranç birbirine yakın görülebilir, ancak yaratıcılığı kullanma konusunda Go ön plana çıkmaktadır. Go ile ilgili en çok vurgulanan söz şudur: "Satranç çatışma ise, Go savaşın kendisidir."

31. **Bu parçadaki altı çizili cümlede belirtilenlere göre, iyi bir Go oyuncusu olabilmek için,**

I. uzun süre aynı konu üzerine odaklanabilme,
II. duygularını başkalarına göstermekten çekinmeme,
III. birden fazla çözüm üretebilme,
IV. yeni yollar denemekten kaçınma

yeteneklerinden hangilerine sahip olmak gerekir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

32. **Bu parçadaki bilgiler göz önüne alındığında, Go oyunuyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Kazanmak için kurallarını bilmek yeterli değildir.
B) Savaşlarda ve ülke yönetimlerinde esin kaynağı olmuştur.
C) Kuralları ortaya çıktığı günden beri değişmemiştir.
D) Satrançla ortak kuralları vardır.
E) Dünyanın her yerinde bilinmekte ve oynanmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

33. ve 34. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1970'li yıllarda iyi cins bir krem deterjan markasının ürün müdürü, satışları artırmak için yeni bir pazarlama yöntemi uyguladı. O güne kadar alışık olunan yöntem, bazı krem deterjan kâselerinin içine çay kaşığı konarak ürünlerin satışa sunulmasıydı. Ürün müdürünün kendi markası için geliştirdiği yeni yöntemde her kâseye basit, ucuz ama ihtiyacı karşılayan bir hediye konacak ve bu hediyeler birbirinden farklı olacaktı. Çamaşır mandalı, saç tokası ve değişik plastik anahtarlıklar hazırlandı ve her kâseye birer tane kondu. Kâselerin üzerine "Her kâsede bir hediye, bizde boş yok." yazıldı. Bu kampanya ayrıca televizyon ve radyo reklamlarıyla da duyuruldu. Kampanya son derece başarılı oldu ve satışlar kısa sürede on kat arttı. Uygulamaya dört beş ay devam edildikten sonra hediye vermekten vazgeçildi ve ürünün üzerine yalnızca "İyi temizler." sloganı yazılarak ürün satışa sunuldu. Bu değişikliğe karşın satışlar çok az gerilemişti.

33. **Bu parçada sözü edilen ürünün satışlarının artmasının <u>asıl</u> nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Rakiplerin verdikleri hediyelerin kalitesiz olması

B) Piyasadaki öteki ürünlerden daha ucuz olması

C) Her kâsede farklı ve işe yarayan bir hediyenin bulunması

D) Piyasada ürün çeşitliliğinin az olması

E) Müşterilerin yeni çıkan ürünü denemek istemeleri

34. **Parçada sözü edilen promosyon uygulamasına son verilmesine karşın satışların çok az gerilemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Yeni bir slogan kullanılmaya başlanması

B) Bu piyasada tüketici tercihlerinin sık sık değişmesi

C) Tüketicilerin hediye verilmesinden hoşlanmış olması

D) Ürün kalitesinin tüketiciler tarafından beğenilmesi

E) Fiyatının diğer ürünlere göre ucuz olması

PEGEM AKADEMİ

35. ve 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ardıç, doğadaki birçok olumsuz koşula dayanabilen bir ağaç türüdür. Yaygın kök sistemleri sayesinde erozyon kontrolü çalışmalarında kullanılmaktadır. Ayrıca çürümeye, kurtlanmaya ve suya dayanıklıdır. Keçi otlatılması, aşırı kesim ve ardıç kuşunun avlanması nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan ardıç, 1994 yılında koruma altına alınsa da giderek azalmaktadır. Geçmişte üç milyon hektar olan ardıç ormanı alanı bugün 1,1 milyon hektara düşmüştür. Kalanların yüzde 92'si ise niteliğini kaybetmiştir. Eskiden çoğalabilmesi için tek yol, tohumlarının ardıç kuşu tarafından yenildikten sonra dışkıyla toprağa bırakılmasıydı. Ama bu ağaç artık yeni bir yöntemle çoğaltılabiliyor. Ardıç tohumları bilimsel çalışmalar sonucunda kimyasal yollarla çimlendirilerek fidan üretiliyor. Bu yeni yöntem, ardıç ormanlarının yeniden oluşmasında büyük önem taşıyor. Bu yöntemle ilk kez fidanlık koşullarında üretilen 40 bin fidan Burdur, Isparta, Ankara ve Antalya'ya dikildi.

35. **Aşağıdakilerden hangisi ardıç ağacının bu parçada değinilen özelliklerinden biridir?**

A) Ana vatanının Anadolu olması

B) İnsanların yanlış kimi eylemlerinden zarar görmesi

C) Farklı türlerinin olması

D) Diğer ağaçlara göre hızlı büyümesi

E) Mobilyacılıkta aranan bir malzeme olması

36. **Bu parçadan aşağıdaki genellemelerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Doğanın dengesini korumak için bilimsel çalışmalardan yararlanılabilir.

B) Doğada birbirini etkileyen pek çok olay ve durum vardır.

C) Bilinçsiz tüketim, öngörülemeyen sonuçlar doğurmaktadır.

D) Koruma altına almak, doğanın kendini yenilemesi için yeterli olmayabilir.

E) Doğa araştırmaları fazla zaman ve para gerektiren bir iştir.

37. ve 38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Karadeniz, dünyanın "en büyük oksijensiz su kütlesi olma" özelliğine sahip bir iç deniz. Derinliği yer yer 2000 metreyi aşan bu denizde 150-200 metrenin altında kimi bakteriler dışında canlı yaşamıyor. Bu iç denizin diğer denizlerle tek bağlantısı İstanbul Boğazı. Tarım etkinliklerinde çevreye duyarlı yöntemlerin azlığı, arıtma tesislerinin yetersiz kalışı, denize her yıl binlerce ton zararlı maddenin karışmasına neden oluyor. Buna ek olarak, tankerlerden denize salınan zararlı maddeler ekosistemi alt üst ediyor. 1970'lerden bu yana bu etkilere bağlı olarak balık çeşitliliğinde belirgin değişmeler, ekonomik değeri olan balık türü sayısında da önemli ölçüde azalmalar gözleniyor.

37. Bu parçada Karadeniz'le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

A) Kirlenme konusunda alınacak tedbirlere
B) Çevresindeki ülkelere sağladığı çeşitli yararlara
C) Öteki denizlerden ayrılan özelliğine
D) En çok hangi balık türlerinin yaşamasına elverişli olduğuna
E) Bulunduğu bölgenin iklimini etkilediğine

38. Bu parçaya göre Karadeniz'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Konumu gereği yalnız bir yerden öteki denizlere açılabilmektedir.
B) Son yıllarda avlanan balık miktarında azalma olmuştur.
C) Kirlenmesine yol açan birçok faktör vardır.
D) Belirli bir derinlikten sonra çoğu canlı türü yaşayamamaktadır.
E) Yoğun gemi trafiği güvenlik sorunları yaratmaktadır.

39. ve 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1970'li yılların ilk yarısında şimdikinden çok farklı bir Ankara'da yaşıyorduk. O günlerde Esat Caddesi'nde top oynayabiliyorduk. 10-15 dakikada bir geçen araçlar bizi çok da fazla etkilemiyordu. Şimdi beton yapılarla dolmuş olan Gaziosmanpaşa'nın büyük bir bölümü bizim için mesire yeriydi. İlkokuldaki çocuklar Kuğulu Park'a pikniğe götürülürlerdi. Ev gezmeleri de hayatın vazgeçilmez bir parçasıydı. Ayrıca televizyonlar bizi böylesine esir almamıştı. En büyük zevkimiz açık hava sinemalarıydı. "Kuruşlu" yılların Ankarasında çamur vardı, sıkıntı vardı. Yine de insanlar huzurlu ve mutluydu. Aradan yıllar geçti. "Kuruşlu" yıllar geri geldi ama —.

39. Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) o Ankara'dan eser kalmadı
B) o dönemde yaşananlar anı olarak belleğimizde yer etti
C) o günlerde hayatımızı kolaylaştıracak olan teknolojiyle pek tanışmamıştık
D) yaşananlar herkeste farklı izler bırakıyor
E) her dönemin kendine özgü güzellikleri var

40. Bu parçada, o zamanki Ankara'yı şimdikinden ayıran hangi özellikten söz edilmemiştir?

A) Artan trafik yoğunluğundan
B) Hava koşullarının değişmesinden
C) Semtlerin değişen yüzünden
D) Televizyonun sosyal hayata etkilerinden
E) Birlikte geçirilen zamanın azalmasından

PEGEM AKADEMİ

41. ve 42. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kurgu, kurgulama ya da kurmaca, gerçek dünyadan alınan malzemenin yazarın hayal dünyasında sanatsal bir biçime dönüşmesi; gerçekliğin, hayal gücüyle sanal, kurgusal, kurmaca bir âleme dönüştürülmesidir. Gerçeklikte, insan zihninden bağımsız olarak dış dünyada var olan olay, olgu, durum ve varlıklar söz konusudur. Kurmacadaysa sanatçı, gerçekliklerden işine yarayanları alarak soyut, güzel, estetik, kendi içinde uyumlu, yeni bir bütün oluşturur.

41. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?**

A) Bir görüşü örnekler vererek açıklama
B) İki kavram arasındaki çelişkileri belirtme
C) Bir kavramı açıklarken başka bir kavramdan yararlanma
D) Farklı görüşleri ortaya koyma
E) Bir düşünceyi aşamalı olarak anlatma

42. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Kurmaca, gerçek değildir ama gerçeklerden kopuk da değildir.
B) Yazar, yapıtını oluştururken kendi dünyasıyla dış dünyayı harmanlar.
C) Yazar, gerçekliği, yapıtında belli ölçülerde kullanır.
D) Yazar, yapıtlarını, okurlarını anlattıklarına inandırmak kaygısıyla oluşturur.
E) Kurgu, yapıtın bütün yönleriyle uyum içinde olmalıdır.

43. ve 44. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Köprü Irmağı'nın Bolaşan Köyü ile Beşkonak Köyü arasında oluşturduğu yarma vadi, on dört kilometre uzunluğu ve yüz metreyi aşan duvarlarıyla bölgenin en uzun kanyonu. Bu kanyona adını veren Oluk Köprü ise MS 2. yüzyılda yapılmış. Yani yüzyıllardır Köprü Irmağı'na kafa tutarak ayakta durmakta. Eğer Akdeniz'in bu asi çocuğuyla dans etmeye hazırsanız mutlaka burada rafting yapmalısınız. Fakat dikkat edin, bu asi çocuk başınızı döndürebilir.

43. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?**

A) Kanyonun benzerlerinden ayrılan bir yönüne
B) Vadinin her yıl çeşitli etkinliklere ev sahipliği yaptığına
C) Köprünün uzunluğuna
D) Irmağın derinliğine
E) Kanyonun yakınındaki köylerin özelliklerine

44. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Uyarı yapılmıştır.
B) Sayısal değerlere dayanan bilgiler verilmiştir.
C) Yer yer öznel bir anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Öneride bulunulmuştur.
E) İkilemelerden yararlanılmıştır.

PEGEM AKADEMİ

45. ve 46. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Robot teknolojisi, çağımızda ortaya çıkan birçok bilimsel ve teknolojik gelişmenin, robot adı verilen teknolojik ürünlere dönüşmesidir. Robot dendiği zaman akla insan gibi hareket eden, düşünen ve karar verebilen makineler geliyor. Bunda izlenen bilim kurgu filmlerinin çok büyük etkisi var. Bu filmlerden hareketle günlük yaşamda olmasa da fabrikalarda robotlar kullanılmaya başlandı. Bu robotlar, düşlendiği gibi insan görünümündeki robotlardan çok farklıydı. Bunlar ağır parça taşıyan, boya ve kaynak gibi güç işleri zorlanmadan yapan robot kollardı. Gelişen teknolojiyle birlikte zaman içerisinde robotlar, yalnızca robot kol olmaktan çıkıp çevresini algılayabilen, çevresine tepki verebilen ve bir noktadan başka bir noktaya gidebilen makineler hâline geldi. İnsanı yaşamına benzetildiğinde, robot teknolojisi, emekleme çağını henüz tamamlayarak iki ayağı üzerinde yalnızca bir iki adım atabilen küçük bir çocuk olarak düşünülebilir. Yetişmiş bir insan olarak ulaşacağı düzeyi düşündüğümüzdeyse gelecek nesilleri nasıl bir teknolojinin beklediği tahmin edilebilir.

45. **Bu parçada robotlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?**

A) Uzay araştırmalarında kullanıldığına
B) Eğitim alanında yararlanılabileceğine
C) Yapabileceği iş çeşidinin gittikçe artacağına
D) İnsanın yaptığı bütün işleri yapabildiğine
E) Karşılaştığı her soruna kısa sürede çözüm bulabileceğine

46. **Bu parçaya göre robotlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?**

A) İlk yapılanların sanayi alanında kullanıldığı
B) Zaman içinde gelişip değiştiği
C) Bilim kurgu filmlerinin etkisiyle tasarlanmaya başlandığı
D) Kullanımı yaygınlaşınca insana gereksinim kalmayacağı
E) Kimi işlerin yapılmasını kolaylaştırdığı

47. ve 48. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kâzım Karabekir'in en önemli yapıtı olarak görülen *İstiklal Harbimiz*, eksiksiz olarak ve kendi elinden çıktığı biçimiyle ilk kez tarih meraklılarıyla buluşuyor. İlk baskısı esas alınarak hazırlanan kitabın tamamı eski harfli el yazısı orijinalleriyle karşılaştırılmış, ilk baskıdaki eksikler tamamlanmış ve yüzlerce yanlış okuma düzeltilmiş. 1960 tarihli ön söz dışında kitaba hiçbir ekleme yapılmamış, metinden hiçbir şey çıkartılmamış.

47. **Bu parçaya dayanarak Kâzım Karabekir ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Birden fazla yapıtı vardır.
B) Söz konusu yapıtı eski harflerle yazmıştır.
C) Söz konusu yapıtında tarihî olayları anlatmıştır.
D) Söz konusu yapıtının birden fazla baskısı yapılmıştır.
E) Yapıtlarını anı türünde kaleme almıştır.

48. **Bu parçaya dayanarak *İstiklal Harbimiz* adlı yapıtın yeniden basılmasında, kitabın ilk baskısının,**

I. günümüze ulaşamamış olması,
II. eski harflerle yazılmış olması,
III. eksiklerinin bulunması

nedenlerinden hangilerinin rol oynadığı ileri sürülebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

49. ve 50. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Atasözlerimizin kısa birer hikâye gibi olması, bu sözlerin yaşanan olaylardan sonra söylendiğini, yani ortaya çıkışlarının belli bir olaya dayandığını düşündürmüştür bana. Örneğin, "Düşenin dostu olmaz." sözü durup dururken söylenmiş olamaz bence. Ya dara düşüp en yakınındakilerin bile terk ettiği biri tarafından ya da sözcüğün gerçek anlamıyla, atından ya da eşeğinden düşüp de hiç yardım alamayan biri tarafından söylenmiş olmalı bu söz. Bununla birlikte, zıt anlamlı atasözlerimiz de yok değil. Ama bu durum bile birer yazınsal ürün olan atasözlerinin ortaya çıkışına ilişkin düşüncemi destekliyor. İnsan, hayatı boyunca her türlü olayla karşılaşabilir, o anki duruma göre olaylar karşısındaki duruşu, yani söyleyeceği söz de değişebilir.

49. **Bu parçaya dayanarak atasözleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Atasözleri de edebiyatın sınırları içinde yer alır.

B) Bir atasözünde övülen bir davranış, bir başkasında yerilebilir.

C) Atasözlerinin ortaya çıkışlarına ilişkin kesin bilgi mevcut değildir.

D) Kimi atasözleri zamanla farklı anlamlar kazanmıştır.

E) Atasözleri yaşanan birtakım olaylar üzerine söylenmiştir.

50. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen atasözleri zıt anlamlı <u>değildir</u>?**

A) Düşenin dostu olmaz. / Dost kara günde belli olur.

B) Ev alma komşu al. / Komşu komşunun külüne muhtaçtır.

C) Fazla mal göz çıkarmaz. / Azı karar çoğu zarar.

D) Eğri otur doğru söyle. / Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.

E) Öfke baldan tatlıdır. / Öfkeyle kalkan zararla oturur.

PEGEM AKADEMİ

51. ve 52. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Filmlerimde hep şiddet ve ölüm konusunu işlediğimi söylüyorlardı. Gerçekten de o zamana kadar yaptığım filmler arasında şiddet içerenler içermeyenlerden daha fazlaydı. O dönemde, şiddete yer vermeyen birçok senaryo da yazıyordum. Ama yine aynı eleştirilerin yöneltildiği Havai Fişekler adlı filmden sonra artık farklı bir yapıt ortaya koymanın zamanı geldiği düşüncesiyle herkesi şaşırtacak bir film yapmaya karar verdim. Bu düşünceyle yaptığım Kikujiro'nun Yazı, bilinen bir film türüne ait değil. Bu filmde klasik bir öyküyü ele alıp kendime ait bir forma dönüştürdüm. Bu bir meydan okumaydı âdeta ve bana çok çekici geldi. Sanırım sonuçta imzamı taşıyan farklı bir film ortaya çıktı.

51. **Bu parçaya göre yönetmenin farklı bir film yapmasına aşağıdakilerden hangisi neden olmuştur?**

A) Usta bir yönetmen olduğunu kanıtlamak isteme

B) İlginç filmlerin daha çok para kazandırdığını düşünme

C) İsminin aynı tür filmlerle özdeşleşmesini engellemeye çalışma

D) Şiddet içeren filmlere olan ilginin gün geçtikçe azaldığını fark etme

E) Farklı türde bir film çekerse daha çok seyirciye ulaşabileceğine inanma

52. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Havai Fişekler adlı film şiddet öğeleri içeren bir filmdir.

B) Yönetmen bir ara sürekli benzer konuları işlemiştir.

C) Yönetmen aynı türdeki filmleri yüzünden eleştirilmektedir.

D) Yönetmenin farklı türde senaryoları da vardır.

E) Yönetmenin şiddet içeren filmleri daha çok beğenilmiştir.

53. ve 54. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İçinde bulunulan koşulların kişiye uygun hâle getirilmesine "ergonomi" denir. Makine ve insan arasında artan ilişki, ofiste oturularak geçirilen uzun saatler ve kullanılan araç-gereçlerin çokluğu, günümüzde ergonomiyi zorunlu hâle getirdi. Artık yalnızca fiziksel koşulların ergonomisi değil, bilgisayar yazılımları ve internet siteleri gibi ögelerin de insana uyumlu hâle getirilmesi önem kazandı. Zihinsel algılamayı kolaylaştıran kullanıcı dostu bilgisayar programları ve kolay kontrol edilebilen aygıtların geliştirilmesi de giderek kaçınılmaz oldu. Ergonomi başta mühendislik, mimarlık, tıp, psikoloji ve sosyoloji olmak üzere birçok bilimsel disiplinin ortak çalışma alanıdır. Amaç, insana en iyi şekilde uyum sağlamış sistemler geliştirmektir. Doğal olarak bu amaç yalnızca insanın kendisiyle barışık, uyumlu bir çevrede mutlu olarak çalışması ya da yaşaması değildir. Ergonomi araştırmaları, aynı zamanda verimliliği artırarak insan gücüne dayalı üretimin niteliğinin de artırılmasını amaçlar. Ergonomi araştırmacıları, iş yerlerinde ergonomik düzenlemeler için yapılan her bir dolarlık harcamanın bir yılda 2000 dolarlık tasarruf olarak geri döndüğünü belirtiyor.

53. **Bu parçada ergonomi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Çağımızda neden gerekli olduğuna

B) Gelişmiş teknoloji kullanan ülkelerde daha çok önem verilen bir konu olduğuna

C) Hangi disiplinleri ilgilendiren bir alan olduğuna

D) Hedeflenen yararlarının neler olduğuna

E) Araştırmalardan ne gibi yararlar sağlandığına

54. **Bu parçadan ergonomi ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?**

A) Çalışmaların, bedensel güçle yapılan işler kadar zihinsel güçle yapılan işleri de kolaylaştırmaya yönelik olduğuna

B) Çalışanların, ergonomik ürünlerin kullanımları hakkında bilgilendirilmesi gerektiğine

C) İş yerlerindeki tasarrufların yalnızca ergonomik ürünler aracılığıyla sağlanabileceğine

D) Kullanılan araç-gereçlerin hâlâ ergonomi gözetilmeden yapıldığına

E) Ergonomik ürünlerin her zaman, her yerde kolaylıkla bulunabileceğine

55. ve 56. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Oyuncaklar düş dünyalarını geliştirmek, oyalamak, mutlu etmek amacıyla alınır çocuklara. (II) Bazen de suçluluktan... (III) Yoğun iş temposunun ardından eve yorgun dönen anne-baba, çocuğuyla zaman geçirip onu dinlemek, onun duygularını paylaşmak yerine onu oyuncağa boğuyor. (IV) Aslında çocuklar için, satın alınan oyuncaklar dışında başka şeyler de bir oyuncak ve oyun malzemesi hâline gelebilir. (V) Ayrıca, doğru seçilmiş bir oyuncak da çocuğun yaratıcı düşünme becerisini desteklemeye yardımcı olduğu gibi, motor ve sosyal gelişimine de katkıda bulunur.

55. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi eleştirilmektedir?**

A) Oyuncak seçimlerinin doğru yapılmaması

B) Çocuklara gereğinden fazla oyuncak alınması

C) Vicdan azabıyla çocukların her isteğinin yerine getirilmesi

D) Çocukların hiçbir şeyin değerini bilmez hâle getirilmesi

E) Çocukların çevrelerine karşı duyarsızlaşması

56. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre "Oysa, uzmanlar çok oyuncak almak yerine yeterli miktarda oyuncak alıp onlarla birlikte zaman geçirilmesini öneriyor." cümlesi getirilebilir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

PEGEM AKADEMİ

57. ve 58. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Daha otuz yaşına gelmeden, dil bilim alanındaki çalışmalarıyla bir anlamda devrim yapan Noam Chomsky, dilde cümlelerin oluşturuluşunu kesin bir biçimde açıklayan matematiksel kurallar ortaya koymaya çalışmıştır. (II) Öyle kurallar ki bir makine bile sadece onları kullanarak cümle üretebilsin. (III) Çünkü Chomsky, zihinsel özelliklerin, insanların eylemlerini, özellikle konuşma eylemini açıklamada çok önemli olduğuna inanmıştı. (IV) Ne var ki bu düşünce, 1950'lerin psikologları arasında Chomsky'nin bir bilim insanında bulunması gereken niteliklerin hepsine sahip olmadığı görüşünü yaygınlaştırmıştı. (V) Chomsky'yi deneyler yapmadığı ve doğayı yakından gözlemlemediği için, daha çok, bir filozof ve bir matematikçi olarak nitelendiriyorlardı. (VI) 1940'lı ve 1950'li yıllarda, zihin konusundaki farklı düşünceler hakkında Chomsky ile Amerika'nın en etkili psikoloğu kabul edilen Skinner arasında ünlü bir tartışma yaşandı. (VII) Skinner, dilin, tümüyle çevrenin şekillendirdiği bir alışkanlıklar bütünü olduğunu, konuşmayı açıklamak için içsel özelliklere ilişkin kurallara gerek olmadığını iddia ediyordu. (VIII) Chomsky, Skinner'ın bu görüşlerini eleştiren yazılarıyla onun psikoloji alanındaki yerinin sarsılmasına yol açtı. (IX) O dönemden sonra psikoloji, zihinsel kurallarla derinden ilgilenmeye başladı ama popüler basın, bir süre daha Skinner'ı Amerika'nın psikoloji devi olarak yansıtmaya devam etti.

57. **Bu parçada sözü edilen bilim insanlarının savundukları bilimsel görüşler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**

A) II. ve V. B) III. ve VII. C) IV. ve VIII. D) V. ve IX. E) VI. ve VII.

58. **Bu parçaya göre Skinner'ın aşağıdakilerden hangisini savunması beklenir?**

A) Dil öğrenmenin hem biyolojik hem de psikolojik yönü olduğunu

B) Zekâ seviyesindeki farklılıkların konuşmaya başlama zamanını etkileyeceğini

C) Konuşma becerisini ruhsal etkenlerin yönlendirdiğini

D) Aynı koşullarda yetişen çocukların dil becerilerinin de aynı olacağını

E) Dil öğrenme mekanizmasının, zamanı gelince kendiliğinden harekete geçtiğini

59. ve 60. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ünlü tarihçi Ammianus Marcellinus: "Dünyada hiçbir kent, ne topraklarının bereketi ne de ticaretteki zenginliği bakımından bu kenti geçemezdi." Sözleriyle tanımlar Antakya'yı. MÖ 1000'den günümüze kadarki sayısız uygarlığın, kültürün ve inancın izlerini taşıyan Antakya, tarihî zenginliğiyle görenlerin hayran kalacağı kentlerin başında gelir. Özellikle 1930'lu yıllarda yapılan kazılarda ortaya çıkan mozaiklerde Antakya'da yaşamış uygarlıkların görkemli dönemlerinin izleri görülmekte. Bugün Hatay Arkeoloji Müzesinde daha çok MS 2. ve 5. yüzyıllar arasında yapılmış Roma ve Bizans yapılarından çıkarılan mozaikler sergileniyor. Müzede sergilenen mozaikler, sayılarının çokluğu, kalitesi ve büyüklüğü açısından dünyada çok önemli ve değerli bir yere sahip. 35 binden fazla tarihî yapıtın bulunduğu müzeyi her yıl yerli ve yabancı çok sayıda turist ziyaret ediyor. Müzede, yaklaşık iki metre karelik alanları kaplayan mozaik panolar, lahitler, seramikler, camdan yapılmış süs eşyaları, paralar ve irili ufaklı heykeller bulunuyor.

59. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?**

A) Tanık göstermeye

B) Nesnel verilere

C) Kişisel görüşlere

D) Karşılaştırmalara

E) Kişileştirmeye

60. **Bu parçada Antakya'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Kültürel miras açısından zenginliğine

B) Müzedeki mozaiklerin çoğunun ait olduğu döneme

C) Çıkarılan yapıtların aynı dönemdeki benzerlerinden farklı olduğuna

D) Müzenin uluslararası boyutta ilgi çektiğine

E) Bir dönemde ortaya çıkan yapıtların niteliğine

PEGEM AKADEMİ

61. ve 62. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Role uygun oyuncu seçmek çok zor bir iştir. (II) Bu seçim, yönetmeni iyi ya da kötü yapan unsurlardan biridir. (III) Yönetmenin iyi bir film çekebilmesi için herkesin kendini "aynı" filmin içinde hissetmesi gerekir. (IV) Çok yetenekli olduğu bilinen bir oyuncu, filmin içinde sanki başka bir filme ait gibi durabilir. (V) Bu konuda yönetmeni yönlendirecek bir rehber yoktur. (VI) Yönetmen bunu ancak algı gücüyle sezebilir.

61. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde söylenenler, kendisinden önceki cümlede söylenenlere çok yakındır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

62. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "koşul" belirtilmiştir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

63. ve 64. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İstranca derelerinin Karadeniz'e kavuştuğu yerlerde geniş kumsallar vardır. Akarsular denize ulaşabilmek için bunları aşmak durumundadır. Ne var ki Karadeniz'in sert rüzgârlarının harekete geçirdiği kum yığınları çoğu zaman derelerin ağzını tıkar, böylece suların denize boşalmasını kısmen veya tamamen engeller. Bu durumda dereler, yatakları boyunca geriye doğru şişer, genişleyip derinleşir ve uzun, kıvrımlı bir göl meydana gelir. Birçok dere zaman zaman fazla sularını boşaltma imkânı bulsa da daimî olarak bu biçimi alır. Ancak, kumsalın gerisinde düz veya çukur alanların bulunması hâlinde farklı bir durum ortaya çıkar. Kabaran dere suları ormanlarla kaplı bu arazileri işgal eder. Ağaçlar, çalılar ve ormanaltı bitki örtüsüyle kaplı bir göl meydana gelir. Derinliği bir metreyi aşan bu göller uzun bir süre ormana girmeyi engeller.

63.

I. Rüzgâr
II. Bitki örtüsü
III. Kum

Bu parçaya göre, yukarıda verilenlerden hangileri bölgede akarsuların gölleşmesinde etkili olan faktörlerden değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

64. Bu parçada sözü edilen bölgeyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Göllenmenin çevreye etkisine
B) Coğrafi oluşumlara
C) Göllerin şekline
D) Göllerin derinliğinin ne kadar olduğuna
E) Göllerin hangi mevsimde oluştuğuna

PEGEM AKADEMİ

65. ve 66. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Muhteşem bir şey. Sanki büyük bir laboratuvar!" diyordu komşum gördüğü serayı imrenerek anlatırken. "Her şey bilgisayar kontrolünde. İçeride ne rüzgâr ne güneş ne de toprak var! Domatesler su kültüründe yetişiyor. Bizim tarladan aldığımız verimin on katını alıyorlar neredeyse." Komşumun bu sözlerine oldukça şaşırdım. Halbuki bu günlerde sıkça sorulan, "Nerede o mis gibi kokan güzelim domatesler?" sorusunun gerisinde, "Bir zamanlar yaşadığımız doğa nerede?" kaygısı olmalı. Binlerce yıldır doğanın dengesi, çeşitli müdahalelerle bozuluyor. Çünkü üretici için öncelik, ürettiği ürünün sağlıklı ve besleyici olması değil, verimi, raf ömrü ve albenisi oluyor. Bunun sonucunda gıdanın üretim biçimi de gıdanın içeriği de değişmeye başlıyor.

65.

I. Yüksek besin değerine sahip olması

II. Uzun süre dayanması

III. Güzel ve düzgün olması

IV. Kendi doğal ortamında yetişmesi

Bu parçaya göre, yukarıda verilenlerden hangileri üretici açısından bir üründen beklenen özelliklerdendir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III

D) II ve III E) III ve IV

66. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi eleştirilmektedir?**

A) Teknolojiden yeterince yararlanılmaması

B) Elde edilen ürünle ondan sağlanan kazanç arasında denge olmaması

C) Üretimde yalnızca ticari kaygının güdülmesi

D) Tüketicinin bilinçsiz olması

E) Her üründen aynı miktarda verim alınamaması

PEGEM AKADEMİ

67. ve 68. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Son günlerde dünyanın en fazla konuştuğu isimlerden biri Jamaika'nın yarattığı son efsane Usain Bolt. Uçan adam, rekor canavarı, hız makinesi ve daha birçok lakap... O bunların hepsini fazlasıyla hak ediyor. 2009 yılında Berlin'de düzenlenen Dünya Atletizm Şampiyonası'nda 100 metrede 9,58 saniye ve 200 metrede 19,19 saniye ile kendisine ait olan dünya rekorlarını alt üst etti. Bolt'un bu başarıları, daha 2000'li yılların başında "Bolt, 100 metrede 9,50'li değerlere ulaşamaz." diyen sayılı atletizm otoritesini ve bu konuyu araştıran bilim adamlarını bile şaşkına çevirdi. Şimdi bu otoritelerin yeni araştırma konusu, insanlığın değil ama Usain Bolt'un bu rekorları nereye kadar taşıyabileceği. Uçan adam Bolt, şimdiye kadar alışkın olduğumuz kısa boylu, kısa ama hızlı adımlarla koşabilen hız koşucularından çok farklı. İki metreye yakın boyu ve uzun bacakları sayesinde rakipleri 100 metreyi 45-46 adımda koşarken, o 41-42 adımda yarışı tamamlıyor ve saniyede 10 metreden daha fazla mesafeyi koşabiliyor. Şimdiye dek böyle bir koşucuyla karşılaşmayan atletizm dünyası, şimdi de bu kadar uzun boylu bir insanın nasıl bu kadar hızlı koşabildiğini merak ediyor.

67. **Bu parçadan Usain Bolt ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?**

A) Farklı mesafelerdeki yarışları kazanmıştır.

B) Takılan lakaplar genellikle hızı ile ilgilidir.

C) Rekor kırmasında uzun boyu ve bacaklarının etkisi çok fazladır.

D) Kısa mesafe hız koşucularının kısa boylu olması gerektiği düşüncesini değiştirmiştir.

E) 2000 yılından beri 100 metre dünya rekorunu elinde bulundurmaktadır.

68. **Usain Bolt ile karşılaştırıldığında, bu parçada sözü edilen öteki hız koşucuları için**

I. Boyları daha kısadır.

II. Antrenman yoğunlukları daha azdır.

III. Ortalama olarak bir adımda kat ettikleri mesafe daha azdır.

IV. Yaşları daha büyüktür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

69. ve 70. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir antropolog için, insanlığın yaşam öyküsü açısından, geçmişte yaşamış toplumların genel sağlık durumu, geçirilen hastalıklar ve bu hastalıkların kemik üzerine yansıyan izleri önem taşır. Çünkü insan kemikleri, bireylerin geçirdikleri hastalık izlerini uzun yıllar taşıyabilmektedir. Hastalıkların kemik üzerine bıraktığı izler ve kemik deformasyonları antropolojinin bir alt kolu olan paleopatoloji adlı bilim dalının konusu. Paleopatoloji, hastalığın hem yapısıyla ilgileniyor hem de değişik etkenlerin hastalık üzerindeki rolünü ortaya koyuyor. Bazı hastalıkların hangi nedenlerle belirli bölgelerde, belirli kimselerde ortaya çıktığının; aynı hastalığın, ortaya çıktığı yere göre, hangi nedenlerle son derece farklı kimliklere büründüğünün yanıtını veriyor. Bu yanıtlar da kazılar sonucu ortaya çıkarılan insan kemiklerinin incelenmesiyle elde ediliyor.

69. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?**

A) Antropoloji geçmişte yaşamış bireylerin sağlık sorunlarıyla değil, bütün toplumu etkileyen sağlık sorunlarıyla ilgilenir.

B) Paleopatoloji, antropolojinin bir alt dalıyken, gelişerek ayrı bir bilim dalı hâline gelmiştir.

C) Geçmiş dönemlerde yanlış ilaçların kullanılması kemik deformasyonlarına neden olmuştur.

D) Eski çağlarda sıradan hastalıklar bile pek çok insanın ölümüne yol açmıştır.

E) Antropolojiye olan ilgi günden güne artmaktadır.

70. **Bu parçaya göre paleopatoloji adlı bilim dalı, hastalıklarla ilgili olarak**

I. hangi bölgelerde ortaya çıktığı,

II. kişiden kişiye neden farklılıklar gösterdiği,

III. nasıl tedavi edildiği

sorularından hangilerine yanıt aramaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

71. ve 72. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çalıştığım gazeteye her gün birçok kitap geliyor. Yayınevleri, okuyup beğendiklerimizi köşe yazılarımıza taşımamızı, bir anlamda reklam yapmamızı istiyor. Oysa gönderilenlerin çoğu, hiç yazılmasa daha iyiymiş dedirten cinsten... Kitapların yazarlardan ya da editörlerden kaynaklanan eksiklikleri ve yetersizlikleri kendini hemen belli ediyor. Örneğin Mevlana ile Şems-i Tebrizî yakınlığını eksen alıp aşk romanı yazan biri, konuşturduğu karakterlerden birine, "Kavanoz dipli dünya." dedirtiyor! Bu gidişle yarın bir başkası Sultan Süleyman döneminde geçen bir roman yazar, padişahın tahta çıkışını duyan bir yeniçeriyi, "Vay anasını sayın seyirciler..." diye konuşturur. Sığlığın sonu yok. Son günlerde sahafları mesken tutmam bu yüzden. O tozlu raflarda, editörlerin titizlendiği, yazarların işini ciddiye aldığı dönemlerin yayınlarını arıyorum.

71. **Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?**

A) Yayınevlerinin, köşe yazarlarını reklam aracı olarak görmesinden

B) Son dönem romanlarında, tarihî gerçeklere ters düşen konuların ele alınmasından

C) Tarih konulu romanlarda, tarihî kişilerle ilgili yeterli araştırma yapılmamasından

D) Son dönemde kaleme alınan romanlarda konunun ayrıntılı olarak işlenmemesinden

E) Kimi yapıtların yazımında anlatıma özen gösterilmemesinden

72. **Bu parçaya göre, bu köşe yazarının sahaflara gitmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nitelikli kitaplar okumaktan hoşlanması

B) Okumak istediği kitapların yeni baskılarının yapılmamış olması

C) Yazacağı yazılar için kaynak araştırması yapması

D) Bir kitabın farklı yıllardaki baskılarını bulmak istemesi

E) Tarihî bir olayın farklı yazarlarca nasıl ele alındığını karşılaştırmak istemesi

PEGEM AKADEMİ

73. ve 74. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Paskalya Adası'nın simgesi olan maoi, taştan oyulmuş büyük heykellere verilen isim. 1250 ile 1500 yılları arasında yapılan maoiler, bu adanın Rano Ranaku bölgesinde toplanmış. Tıpkı Mısır'daki Piramitler gibi, bu dev heykellerin yapılışı ve dikilişi de merak konusu. Bu büyüklükteki taş heykellerin yapılması, taşınması ve yerleştirilmesi için ileri derecede bilgi, yaratıcılık ve fiziksel güç gerekiyor. Dikili en uzun maoi olan Paro, tam 10 metre uzunluğunda ve 75 ton ağırlığında, en ağır maoi ise daha kısa ama 86 ton geliyor. Bu heykellerin yüzleri ve vücutlarında herhangi bir detayın görülmesi neredeyse imkânsız. Pek çok kişi bu heykellerin tıpkı Nemrut Dağı'ndakiler gibi sadece başlardan oluştuğunu sanabilir. Fakat, zaten çok kısa ve biçimsiz olan vücutları zaman içinde erozyonlar sebebiyle omuzlarına kadar toprağa gömülmüş. Bu yüzden heykeller, vücutlarından oldukça büyük kafaları ile ünlüdür.

73.

I. Kimler tarafından yapıldığı

II. Ne zaman yapıldığı

III. Görünümleri

IV. Nasıl yapıldığı

Bu parçaya göre maoilerle ilgili yukarıda verilenlerden hangileri bilinmemektedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve IV E) III ve IV

74. **Bu parçada maoilerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Doğa olaylarından etkilendiğine

B) Yapımında kullanılan taşların cinsine

C) Bazılarının öne çıkan özelliklerine

D) Bulundukları ada için önemine

E) Görünüşlerinin yanılgıya yol açtığına

75. ve 76. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bu yazar edebiyatımızdaki özgün yerini, popüler kültüre tutsak olmadan, kendi çizgisini koruyarak yazdığı öykülerle sağladı. Okurlarına, kimi zaman karamsar gibi görünen bu yapıtlar, aslında insan gerçeğine yönelik bir arayışın sonucudur. Bunlar, incelikli çözümlemeleriyle ve bireyi toplumsallık içerisinde göstermeye çalışırken öne çıkardığı ayrıntılı betimlemeleriyle ilgi çekicidir. Usta yazarın büyük kitlelere ulaşamayışının nedeni, kolaycılıktan uzak ve okurdan emek isteyen bir anlatım ortaya koymuş olmasıdır.

75. **Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?**

A) Birçok türde yazılmış yapıtları vardır.

B) Yapıtlarında gerçekle kurmacayı ustaca kaynaştırmıştır.

C) Konularını işlerken detaylara önem vermiştir.

D) Az sözle çok şey ifade etme çabasındadır.

E) Öykülerinde her kesimden insanın sorunlarını ele almıştır.

76. **Bu parçaya göre, yazarın, okurunun çok olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Olayları karmaşık bir sırada ele alması

B) Popüler kültür hakkında fazla bilgi sahibi olmaması

C) Daha önce hiç denenmemiş anlatım biçimleri kullanması

D) Sıradan konuları ele alması

E) Zor anlaşılır olması

PEGEM AKADEMİ

77. ve 78. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Simyacıların maddeleri altına dönüştürmek için giriştikleri çabalar onları, keşfettikleri ve kullandıkları kimyasalların özelliklerini araştırmaya yöneltti. (II) Hakkında bilgi sahibi olunan elementlerin gittikçe artması, kimya biliminin gelişmesini sağladı ve elementleri sınıflandırma gereksinimini ortaya koydu. (III) Daha sonra, elementlerin isim ve özelliklerini içeren, işlevlerini ifade edecek kadar esnek yapıda yeni bir şifreli dilin gerekliliği ortaya çıktı. (IV) Bunun için çeşitli tablolar hazırlandı ama ilk modern periyodik tablo Rus Kimyager Dimitri Mendeleyev tarafından 1869'da geliştirildi. (V) Tablo, kimyayı anlama yolunda atılan çok önemli bir adımdı. (VI) Tablonun "periyodik" diye nitelendirilmesiyse benzer özelliklere sahip elementlerin aynı periyotta olmalarından kaynaklanıyordu. (VII) Var olan elementlerin kimyası hakkında pek çok bilgiyi özetleyen bu periyodik tabloya bakıldığında, elementlerin temel nitelikleri görülebilmektedir.

77. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde neden-sonuç ilişkisi vardır?**

A) I. ve III. B) II. ve V. C) I., II. ve VI.
D) II., IV. ve VII. E) III., V. ve VI.

78. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Elementlerle ilgili araştırmalar ne gibi gelişmeler doğurmuştur?
B) Periyodik tablonun başlıca özellikleri nelerdir?
C) Simyayla ilgili çalışmalar hangi alanın gelişmesine katkıda bulunmuştur?
D) Periyodik tablo son hâlini ne zaman almıştır?
E) Tablonun "periyodik" olarak adlandırılması neye dayanmaktadır?

79. ve 80. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dünya, milyonlarca insanı ekran karşısına çeken ve gelmiş geçmiş en iyi televizyon dizilerinden biri olarak kabul edilen "Lost"un sonunu büyük bir merakla bekliyor. Tamamen kurguya dayalı, ıssız bir adada geçen bu diziye, sürekli yeni karakterler eklenerek, ölen karakterler hikâyeye yeniden alınarak ve karakterlerin hikâyeleri geçmiş, şimdi ve gelecekte birbiri içinde işlenerek dizinin temeli olan merak ögesi sürekli canlı tutuluyor. Kendi kültürünü yansıtan yapımları beğenip yabancı dizi izleme alışkanlığı olmayanlar, popüler kültürü sevenler, yeni medya araçlarını sonuna kadar kullanmayı bilen yeni kuşak, bilim kurgu ve mitoloji meraklıları "Lost" dizisinin izleyici kitlesini oluşturuyor.

79. **Bu parçaya göre, "Lost" dizisinin izlenme oranının yüksek olmasında,**

I. karakterlerdeki çeşitlilik ve değişim,
II. hikâyenin ıssız bir adada geçmesi,
III. karakterleri canlandıran oyuncuların tanınmamış olması,
IV. hikâyede farklı zaman dilimlerinin iç içe geçmesi

özelliklerinden hangileri etkilidir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

80. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisinin "Lost" dizisi izleyicisi olması beklenmez?**

A) Çağdaş bilimin verileriyle düş gücünden yararlanılarak oluşturulan ürünlerden hoşlananlar
B) Yaşanmış gerçek olayları izlemeyi sevenler
C) Evrenin doğuşuna ya da dinsel olaylara dayalı hikâyelere düşkünlüğü olanlar
D) Toplumun geniş kesimlerine seslenen gelişmelere ilgi duyanlar
E) Yerli yapımları izlemeyi sevenler

PEGEM AKADEMİ

81. ve 82. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğu Karadeniz kırsal bölgesine ilk kez gidenler, özellikle turistler, gördükleri ufak tefek ahşap yapıları, çocukların oynadıkları ağaç evlere benzetirler. Serender adı verilen bu yapılar aslında ev değil, yiyecek saklamak amacıyla yapılmış yerlerdir. Ahşap çatmayla yapılanı da var, boğaz geçmeyle yapılanı da; kerestesi çam olan da var, kestane olan da... Bu çeşitliliğe karşın serenderler aslında basit bir mimariye sahiptir. Bunlar toprağa çakılı dört ayak üstüne oturtulmuştur. Yiyecekleri kemirgenlerden korumak için yerden iki-üç metre yüksekte inşa edilen bu yapıların, iş bittikten sonra toplanıp kaldırılabilen merdivenleri vardır. Ayrıca yiyeceklerin havadar bir ortamda, bozulmadan saklanabilmesi için bir dizi küçük oymalı penceresi bulunur.

81. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi serenderlerin bir özelliği <u>değildir</u>?**

A) Yılın belirli bir döneminde kullanılması
B) Kiler olarak kullanılması
C) Görünümlerinin farklı bir şeyi çağrıştırması
D) Değişik malzemelerden yapılabilmesi
E) Yapımlarında farklı tekniklerin kullanılması

82.

I. Pencerelerinin olması
II. Yerden yüksek olması
III. Portatif bir merdivene sahip olması
IV. Basit bir mimariyle yapılmış olması

Bu parçaya göre, serenderlerin yukarıda verilen özelliklerinden hangileri "önlem" amacı taşımaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve III

83. ve 84. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bayramlardan bir gece önce, içimdeki küçük kız çıkıveriyor ortaya. Yatağının baş ucuna koymak için, kabarık, kısa bir etek, yeni açmış nar çiçeği renkli bir gömlek, altına siyah rugan ayakkabı ve kıvırcık saçlarını iki yandan tutturacak parlak taşlı tokalar istiyor benden. Sürekli yanımda olmasını isteyip de bulamadığım o küçük kızın gönlünü etmek, bu tek başına geçirilen günlerde öylesine zor geliyor ki bana... Eminim benim gibi daha niceleri var üstelik. Çocukluğumdaki bayramları özlüyorum! O bayramları anımsamak, o günleri aramak eskimiş olmak mı, diye düşünüyorum sıklıkla. Gelenekleri yadsımanın neredeyse erdem sayıldığı günümüzde, bayramları bile eskiten biz değil miyiz aslında? Geçmişten bugüne neler değişti de bayramları bayram gibi yaşayamaz olduk?

83. **Bu parçadan aşağıdaki genellemelerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Çocukluk yıllarında yaşanan bayramların verdiği zevk farklıdır.
B) Bayramlar, birlikte geçirilen zamanlar olmaktan çıkmıştır.
C) Zaman içinde bayramların insanlar açısından anlamı değişmiştir.
D) Toplumsal uzlaşma için fırsat olan bayramların değerlendirilmesi gerekir.
E) Toplumun değer yargıları zamanla değişebilir.

84. **Bu sözleri söyleyen kişi aşağıdakilerden hangisiyle <u>nitelendirilemez</u>?**

A) Küskün
B) Duygusal
C) Eski günleri özleyen
D) Üzgün
E) Geleneklerine bağlı

PEGEM AKADEMİ

85. ve 86. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Elden kaçıveren zamanı henüz yakalayan olmadı. Mezopotamya, Mısır, Yunan, Roma, Çin, Celali, Rumi, Hicrî, Miladî, Gregoryen takvimleri... Firari zamanın peşinden her kültür kendi takvimini yaptı. Çünkü zaman çok değerliydi ve kendi yaptıkları takvim ne kadar çok kişi tarafından benimsenirse o kadar söz sahibi olabilirlerdi. Bir takvimin kitlelerce kabul görmesi ancak, onun zamanın en küçük bölümlerini belirleyebilmesiyle sağlanabilirdi.

85. **Bu parçaya göre, kültürlerin kendi yaptıkları takvimlerin yaygınlaşmasını istemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kullanıcıları arasındaki ortak kültürü temsil etmesi

B) Her kültürün, kendi yaptığı hesabın doğru olduğuna inanması

C) Egemenliğini başkalarına kabul ettirmek istemesi

D) Takvimdeki hataların fark edilip düzeltilmesini hızlandırması

E) Döneme ilişkin kayıtlardaki karmaşanın bitirilmek istenmesi

86. **Bu parçaya göre, bir takvimin yaygın olarak benimsenip kullanılabilmesi için aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olması gerekir?**

A) Kullanımının kolay olması

B) Kültürel değerleri önemsemesi

C) Herkesçe anlaşılır bir dille oluşturulması

D) Son dönemde icat edilmesi

E) Zamanı olabildiğince ayrıntılı olarak göstermesi

87. ve 88. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

2000 yılında, Etiyopya'nın Dikika bölgesinde, 3,3 milyon yıl önce yaşadığına inanılan üç yaşındaki bir çocuğa ait fosil bulundu. Bu fosilin Australopithecus afarensis türüne ait olduğu ve bu türe ait bugüne kadar bilinen en eski fosil olan Lucy'den yüz elli bin yıl önce yaşadığı tahmin ediliyor. "Selam" adı verilen bu kız çocuğunun fosilinin eksik parçalarının bulunması dört yıl sürdü. Bütün kemik parçalarının bulunmasının ve onun bir çocuk olmasının, insanın evrimiyle ilgili önemli ipuçları vereceği düşünülüyor. Araştırmayı yapan bilim adamlarına göre, ayak kemikleri ve diz yapısı çocuğun kesinlikle iki ayak üzerinde dik yürüdüğünü, kol kemiklerinin dizlere kadar inmesi ise tırmanabildiğini gösteriyor. Parmaklarının da çok daha kıvrımlı olması bu teoriyi destekliyor. Ayrıca kafatasının küçük olması beyninin küçük olduğunun bir göstergesi.

87. **Bu parçada "Selam" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Ne tür yiyeceklerle beslendiğine

B) Hangi türün özelliklerini taşıdığına

C) Kol kemiklerinin özelliğine

D) İskeletinin tamamının bulunduğuna

E) Kafatasıyla beyninin büyüklüğü arasındaki ilişkiye

88. **Bu parçaya göre "Lucy" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Parmak kemiklerinin daha kıvrımlı olduğu

B) İki ayak üzerinde dik yürüdüğü

C) Daha erken dönemde yaşadığı

D) Boyunun daha kısa olduğu

E) Ağaçlık bir alanda yaşadığı

PEGEM AKADEMİ

89. ve 90. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sık sık yanıma öğrenciler gelir. Edebiyat öğretmenleri ödev vermiştir, "Bir şair ya da yazarla röportaj yapın." Gelirler, hep aynı soruları sorarlar, "Hayatınızı anlatır mısınız? Kaç kitap yazdınız?" gibi... Sorulardan, okuma alışkanlıklarının olmadığını hemen anlarım. "Aç şu kitabımı oku." derim öylelerine, oturup yaşam öykümü mü anlatayım uzun uzun? Ama geçen gün iki liseli kız öğrencinin bana yöneltiği şu soru birden bir ışık yaktı içimde: "Okura yetişmek, ondan geri kalmamak için ne yapıyorsunuz?" Öteki soruları da ilgi çekiciydi. Ama kafam takıldı bu soruya. Okurun gerisinde kalmak demek, çağın beğenisinin, toplumun özlemlerinin, isteklerinin dışında kalmak demektir. Ben de onlara "Ne mi yapıyorum? Önce iyi bir okur olmaya çalışıyorum." dedim. Eskiden bazı ünlü yazarlar, "Ben okumam, yazarım." derlerdi, bu yüzden okunmaz oldular.

89. **Bu parçada yazar özellikle aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?**

A) Öğrencilerin röportaj yapmak için sürekli kendisini seçmesinden

B) Yazdığı yazıların, yayımlanan kitaplarının okunmamasından

C) Öğretmenlerin hep aynı konuyla ilgili ödev vermesinden

D) Kendisine kalıplaşmış, sıradan soruların yöneltilmesinden

E) Yoğun çalışma hayatı boyunca başka işlere zaman ayıramamasından

90. **Bu parçada yazar, bazı ünlü yazarların okunmaz hâle gelmesini aşağıdakilerden hangisine bağlamaktadır?**

A) Başkalarının yazdıklarıyla ilgilenmemelerine

B) Çok sayıda ürün verememelerine

C) İlgi çekici konular seçmemelerine

D) Gelenekçi yapıda olmalarına

E) Yazdıklarının anlaşılmamasına

91. ve 92. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Amerikan sineması eskiden hikâye anlatmada çok başarılıydı, şimdiyse en kötüler arasında yer alıyor. Çünkü artık hikâye değil, durum anlatıyor. Filmlerin büyük çoğunluğunda, neler olacağı ilk on ya da yirmi dakikada anlaşılıyor. Bu hikâye anlatmak değil. Hikâye kıvrımlarını yavaş yavaş açar, telaşla bir sağa bir sola savrulmaz.

91. **Bu parçaya göre, Amerikan sinemasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) İyi senaryo bulmakta güçlük çekildiği

B) Filmlerin gereğinden uzun olduğu

C) Yüksek gişe getirisi olan filmler çekildiği

D) Teknolojinin olanaklarından aşırı ölçüde yararlanıldığı

E) Filmlerin, izleyicinin merak duygusunu canlı tutamadığı

92. **Bu parçaya dayanarak iyi bir sinema filminin,**

I. trajik olaylardan uzak olma,

II. daha önce işlenmemiş konuları seçme,

III. olayları önceden kestirilemeyecek bir yönde geliştirme

özelliklerinden hangilerini taşıması gerekir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

93. ve 94. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nesnelerin kaydını tutma gereksinimi, sayı sistemlerinin gelişmesini sağladı. Dünyanın birçok bölgesinde yazının gelişiminden önce görülen bu sistemler, soyut bir kavramı şifrelemek için kullanılan ilk örnekler olmayı bugün de sürdürüyor. Bundan 30 bin yıl kadar önce avcı topluluklar, tahta veya kemikten yapılma çetele çubukları kullanıyordu. Amaç, büyük olasılıkla öldürülen hayvanların sayısını kaydetmekti. Mezopotamya'da Sümerlere ait MÖ 3400 yılından kalma sayma işinde kullanılan kilden yapılmış markalar, stok tutma ve muhasebe sisteminin başlangıcını oluşturur. İnsanlar basit sayma işlemlerinde genellikle el ve ayaklarından yararlandıklarından sayı sistemlerinin çoğu ondalık basamak sistemini temel alır. Mayalar, Aztekler ve Keltler 20'lik sistemi, Mezopotamyalılar 60'lık sistemi benimsemişlerdi. Sayıların harflerle gösterildiği alfabetik sayı sistemleri, Yunanlılar, Romalılar, İbraniler ve sonraları Araplar tarafından geliştirildi. Ancak, şimdi dünyanın her yerinde "Arap" sistemi kullanılıyor.

93. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Avcı toplulukların kullandıkları sayma aracına

B) Markaların hangi malzemeden yapıldığına

C) Ondalık basamak sisteminin nasıl ortaya çıktığına

D) Günümüzde hangi sayı sisteminin kullanıldığına

E) Yazının bulunmasının sayı sisteminin gelişmesini nasıl etkilediğine

94. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi arasındaki amaç-araç ilişkisinden söz edilmemiştir?**

A) Öldürülen hayvan sayısının kaydı - çetele çubukları

B) Stok tutma - markalar

C) Sayma - el ve ayaklar

D) Ölçme - rakamlar

E) Şifreleme - sayı sistemleri

95. ve 96. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sap ve başlıktan oluşan bir tıraş bıçağı en fazla ne kadar geliştirilebilir ki? En keskin tıraş bıçağı daha ne kadar keskinleşebilir? Televizyonlarda gösterilen tıraş bıçağı reklamlarından söz ediyorum. Çok da uzun olmayan aralıklarla "geliştirilen" yeni bir modelin reklamı yapılıyor. Her yeni modelin elden kaymayı engelleyen "yeni" bir sapı, yüzü daha az tahriş eden "yeni" bir başlığı oluyor. Gerçekte değiştirilen şey sadece sapın rengi ya da bıçağın tasarımı olduğuna göre, bu reklamlar, sektördeki yoğun rekabetten kaynaklanıyor olsa gerek. Üstelik bu reklamlar gösterilirken firmanın önceki modelleri piyasada satılmaya devam ediyor. Böylece firma bu son reklamıyla daha önce reklamlarda aynı şekilde tanıtılan önceki modellerinin o kadar da iyi olmadığını kabul etmiş oluyor.

95. **Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yenisi çıkan bir ürünün, eskisinin satış miktarını düşürdüğü

B) Kimi televizyon reklamlarında gerçeklerden uzak bilgiler verildiği

C) Tüketicilerin, reklamların doğruluğunu araştırmadan ürün satın aldıkları

D) Firmaların ürünlerini sık sık geliştirerek piyasaya sundukları

E) Tüketicilerin ürün satın alma kararlarında reklamlardan etkilendikleri

96. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarına ait bir düşünce olabilir?**

A) Firmalar yaptıkları reklamlarla eski ürünlerini dolaylı olarak kötülemektedir.

B) Teknolojik gelişmelere ayak uydurmak zordur.

C) Piyasada yaşanan yoğun rekabet tüketicilere yarar sağlamaktadır.

D) Firmalar arasındaki rekabet arttıkça reklam için harcanan para da artmaktadır.

E) En etkili reklamlar, televizyon aracılığıyla yapılanlardır.

PEGEM AKADEMİ

97. ve 98. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ben romanlarımı planlayarak yazmam. Kurgu, yazmanın bana verdiği bütün coşkuyu, zevki yok ediyor. Bana göre kitap yazmak, otların arasında parlak renkli bir ipin ucunu bulup ipi heyecanla kaynağına kadar takip etmektir. Bazen ip kopuverir ve ortada öylece kalıverirsiniz. Ama ip bazen de -şanslı, cesur ve kararlıysanız- sizi bir defineye götürür. Ve define hiçbir zaman o kitaptan kazanabileceğiniz para değildir; define, yazdığınız kitaptır.

97. Bu sözleri söyleyen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Yazdıklarıyla, okurun kafasında soru işaretleri belirmesini amaçlamaktadır.

B) Romanlarında gerçek ve düş iç içe geçmiştir.

C) Kullandığı dil kolay anlaşılır değildir.

D) Romanlarında anlattıklarını bir sonuca bağlamamaktadır.

E) Yazma, severek yaptığı bir iştir.

98. Bu parçada yazarın "ip kopması" olarak nitelendirdiği olay aşağıdakilerin hangisi olabilir?

A) Masa başında aralıksız çalışmaktan sıkıntı duyması

B) Yapıtın içerik yönünden zengin olmaması

C) Yazarken bir noktada tıkanıp kalması

D) Düşüncelerini anlatırken uygun sözcükleri bulmakta zorlanması

E) Yaratıcılığını yitirdiğini sanması

99. ve 100. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Satranç şampiyonu Garry Kasparov 1996 yılında "Derin Mavi" adlı bilgisayarla satranç maçı yapmıştı. (II) O sırada ben, "Gün gelecek insanlık karmaşık problemleri insandan çok daha kısa sürede çözen bilgisayarı satrançta yenemeyecek." demiştim. (III) Bir arkadaşım ise, "Bilgisayar insan yapımı olduğu için insanlık daima bilgisayara galip gelecektir." görüşünü savunmuştu. (IV) Sosyoloji eğitimi almış olmama karşın ben makineyi üstün bulurken matematik eğitimi almış olan arkadaşımsa insanı üstün bulmuştu. (V) Konuştuklarımızı duyan bir akademisyen bu konunun araştırılmaya değer olduğunu söylemişti.

99. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde karşılaştırma yapılmamıştır?

A) I. ve III. B) I. ve V. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

100. Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Sosyoloji ve matematik, farklı temeller üzerine kurulmuş disiplinlerdir.

B) Sosyoloji eğitimi almış kişilerin aynı zamanda iyi bir matematikçi olmaları beklenemez.

C) Temeli matematiğe dayanan bilgisayarlar, insanın yapamayacağı her şeyi yapabilme özelliğine sahiptir.

D) Teknolojinin gelişmesi, insana olan gereksinimi giderek azaltacaktır.

E) Kişiler, yüksek öğrenimde edindikleri bilgilerini günlük yaşamda uygularlar.

PEGEM AKADEMİ

101. ve 102. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Savaşçı uçurtmalar; Hindistan, Pakistan, Afganistan gibi ülkelerde özel günlerde ve bayramlarda uçurulan uçurtmalardır. (II) İnce bir kâğıt ve bambu kullanılarak yapılır. (III) Ötekilerden farklı olarak biri dikey diğeri yatay olmak üzere iki çıtası vardır. (IV) Kuyrukları olmadığı için savaşçı uçurtmalar dengesizdir ve rüzgârda kendi hâlinde uçmaya bırakılırsa sağa sola dönüp durur. (V) İstediğiniz yöne gittiğinde ipini hızla çekerseniz yatay çıta arkaya doğru esner ve uçurtma düz uçuş yapar. (VI) Böylece savaşçı uçurtmalar birbirlerine saldırıp iplerini kesmeye çalışırlar.

101. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde koşul belirtilmiştir?

A) I. ve V. B) II. ve IV. C) III. ve VI.
D) IV. ve V. E) V. ve VI.

102. Bu parçada savaşçı uçurtmalarla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

A) Ne zamandan beri kullanılmaktadır?
B) Diğer uçurtmalardan hangi yönleriyle farklıdır?
C) Yapımında, neden bambu ve kâğıt tercih edilmektedir?
D) Uçurmayı öğrenmek zor mudur?
E) İlk olarak nerede uçurulmuştur?

103. ve 104. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Günümüzde metropollerin çoğunda mevcut su kaynakları hızla artan nüfusun gereksinimini karşılayamaz hâle geldi. Özellikle park ve bahçelerin büyük ölçüde şehir şebekesinden alınan suyla ve gelişigüzel sulanması yaz aylarında su tüketimini ciddi miktarda artırmakta. Park ve bahçelerin çoğunda suya çok gereksinim duyan egzotik bitkiler kullanılması ve geniş alanlara, düzenli sulama gerektiren çim ekilmesi bu sorunun daha da büyümesine yol açıyor. Ayrıca maliyet karşılanamayacak boyutlara ulaştığında da yeşil alanlar ölüme terk ediliyor.

103. Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

A) Ana kentlerde su sıkıntısı yaşanması
B) Sulamada şehir suyundan yararlanılması
C) Fazla sulama gerektiren bitki türlerinin seçilmesi
D) Sulamada bilinçsizce bir yol izlenmesi
E) Çevre koruma çalışmalarının yetersiz kalması

104. Bu parçadan,

I. Peyzaj düzenlemeleri mevcut koşullar dikkate alınarak yapılmalıdır.
II. Bölge koşullarına uyum sağlayacak bitkilerin yetiştirilmesi, harcamaları azaltır.
III. Yabancı bitkilerin yaygın olarak kullanılması çevrenin doğal görünüşünü bozar.
IV. Var olan çevre düzenleme uygulamaları sorunlara yol açmaktadır.
V. Bakımı zor olan bitki türlerinin bir arada yetiştirilmesi daha uygun olur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I., II. ve IV. B) I., III. ve V. C) II., III. ve IV.
D) II., IV. ve V. E) III., IV. ve V.

PEGEM AKADEMİ

105. ve 106. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Astronomi en eski bilim dallarından biridir ve bu alandaki çalışmalar matematik, fizik, kimya gibi birçok bilim dalının gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. (II) Astronominin, bilim insanlarına çok büyük ölçekte bir laboratuvar ortamı sunması, onun bir özelliğidir. (III) Astronomi gözlemleri yalnızca astronomi adına yapılmamaktadır. (IV) Bu gözlemlerle Genel Çekim Yasası gibi fizikteki belli başlı kuramların doğrulanması için önemli bilgiler de elde edilmektedir. (V) Astronomi hesaplamaları, trigonometri ve logaritma gibi matematiğin çeşitli dallarının gelişmesine de yardım eder.

105. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

106. Bu parçada astronomiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

A) Ne zaman ve nasıl ortaya çıktığı
B) Çalışmaların günümüzde hangi düzeye ulaştığı
C) Doğuşundan günümüze kadar geçirdiği aşamalar
D) Diğer bilimlerle nasıl bir ilişkisi olduğu
E) Önemli keşiflerin astronomiye etkileri

107. ve 108. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) "Kendini bilme ilmi"ni öğrenmek isteyenlere öncülük etmiştir Yunus Emre. (II) 13. yüzyılda yaşamış bu arif kişinin, şiirleriyle verdiği, yüzyılları ve ülkeleri aşan mesajlar öyle sevilir ve benimsenir ki edebiyat tarihimizde birçok Yunus Emre yer alır. (III) 15 yerde makamı ya da türbesi vardır. (IV) Sabahattin Eyüboğlu: "Anadolu'da binlerce ağızdan söylenmiş ve söylenen bir Yunus korosu var." demiştir. (V) Taptuk Emre' nin deyişiyle "Bizim Yunus", yaşadığı toprakların harcına sevgi ve hoşgörü katmaya devam ediyor. (VI) Sözü, Anadolu'nun sözü olmuş bu büyük ozan, bugün de dilimizin ve edebiyatımızın mimarları arasında sayılıyor.

107. Bu parçada Yunus Emre'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Anadolu'nun birçok yerini dolaştığına
B) Yol gösterici olduğuna
C) Şiirlerinin, güncelliğini koruduğuna
D) Şiirlerinde neleri yansıttığına
E) Şiirlerinin evrensel bir nitelik taşıdığına

108. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde Yunus Emre'nin görüş ve düşüncelerinin geniş bir coğrafyada benimsendiği vurgulanmaktadır?

A) I., II. ve V. B) II., III. ve V. C) II., IV. ve VI.
D) III., IV. ve V. E) III., V. ve VI.

PEGEM AKADEMİ

109. ve 110. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Öğretmenlik günlerimde şiire hevesli öğrencilerim vardı. Yazdıkları şiirleri getirir, değerlendirmemi isterlerdi. Bakardım, şiirle uzaktan yakından ilgisi olmayan gelişigüzel bir araya getirilmiş söz öbekleri... Bunların şiir olmadığını nasıl anlatabilirdim onlara? Onlardan şu iki şeyi yapmalarını istemiştim: Behçet Necatigil, Cemal Süreya, Cahit Külebi, Edip Cansever gibi şairlerden birini seçip onun bir şiirinin yazılış özelliklerini saptamalarını ve kendi şiirlerinde ne anlatmak istediklerini düz yazıya dökerek bana getirmelerini... Yapmışlar mıydı? Hayır. Denemişler, şiir yazmanın hiç de kendi yaptıkları gibi kolay bir iş olmadığının ayrımına varmış, vazgeçmişlerdi. Acaba böyle yaparak heveslerini mi kırmıştım? Sanmıyorum. En azından iyi bir şiir okuru olmadan şair olunamayacağı gerçeğini anlamış olduklarını umuyorum.

109. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Şiir yazmak, öncelikle edebiyatçıların işidir.

B) Şiir yazmak isteyenler, başarılı örnekleri irdeleyip anlamaya çalışmakla işe başlamalıdır.

C) Şiir yazmak isteyen herkes, dil bilgisi kurallarını iyi bilmek zorundadır.

D) Kalıcı şiirler herkes tarafından beğenilen şiirlerdir.

E) Güzel şiir yazmak, usta sanatçıların başarabileceği bir iştir.

110. Bu parçadan aşağıdaki sonuçların hangisi çıkarılamaz?

A) Şiir yazmaya yeni başlayanların, bu konuda bilgisi olan kişilerin görüşüne başvurması yararlı olur.

B) Yazılan her şiirin başarılı olduğu söylenemez.

C) Şairliğe özenen bir insanın, başka şairlerin şiirlerini okumaması düşünülemez.

D) Beğenilen kalıcı şiirler insanları etkileyen, onlarda coşku uyandıran şiirlerdir.

E) Şiiri anlayabilmek özel bir donanım gerektirir.

111. ve 112. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilimsel bir çalışma için 99 denek seçildi ve onlara, bilgisayar ekranında üç boyutlu, karmaşık bir labirent problemi verildi. Yapılması gereken, çıkış noktasına en kısa sürede ulaşmaktı. Deneklerin, labirentin yerleşimini öğrenebilmeleri için bir saat boyunca deneme yapmalarına olanak tanındı ve bu sürenin sonunda başarı durumları kaydedildi. Bir saat sonunda denekler iki gruba ayrıldılar. İlk gruptakiler 90 dakika uyudu, diğer gruptakiler ise uyanık kalarak konuyla ilgili birtakım sessiz aktivitelerde bulundular. Labirentteki ilk denemeden beş saat sonra aynı labirent sorusu, çözmeleri için tekrar deneklere verildi. Oldukça çarpıcı sonuçlar ortaya çıktı. Uyumayanlar eskisine göre herhangi bir gelişme gösteremediler. Uyuyarak rüyasında labirent sorusu dışında şeyler görenlerle rüyalarını hatırlamayanlarda bir miktar, rüyasında labirent sorusu ile uğraşanlarda ise önemli ölçüde bir gelişme görüldü.

111. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Kaliteli ve düzenli uykunun beden sağlığı açısından önemi büyüktür.

B) Çalışma aralarını uyuyarak değerlendirmenin, kişinin düşünsel performansı üzerinde olumlu etkisi vardır.

C) Niçin ve nasıl rüya görüldüğü yönündeki çalışmalar sonuçlanmamıştır.

D) Bir bulgunun güvenilir olması için araştırmanın farklı araştırmacılar tarafından yapılması gerekir.

E) Kaygının ve yapılacak işlerin çokluğu uykunun niteliğini etkiler.

112. Aşağıdakilerden hangisi bu araştırmanın sonuçlanmasında rolü olan denek gruplarından biri değildir?

A) Uyumakta zorluk çekenler

B) Gördüğü rüyayı anımsamayanlar

C) Rüyasında, aklındaki sorunu çözmeye çalışanlar

D) Uyumayıp işiyle ilgilenenler

E) Herhangi bir rüya görenler

PEGEM AKADEMİ

113. ve 114. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çocukların her şeye kolaylıkla inanmaları nedeniyle onlara yönelik reklamların satın alma davranışı oluşturma gücü, yetişkinlere yönelik reklamlarınkine göre oldukça yüksektir. Çocuklar bir kez bile görmüş olsalar reklamın içeriğini hatırlayabilir ve o ürünü alma isteği duyabilirler. Ayrıca, tekrarlanan reklamlar çocuğun ürünle ilgili isteğinin güçlenmesine neden olabilir. Özellikle çocukların özdeşleşmek istediği bir süper kahraman, çizgi film ya da oyun karakteri kullanılarak yapılan reklamlar, özendirici içerikler ve doğru olmayan bilgilerle çocuk zihninde ürünle ilgili gerçek dışı ve yanlış imajların oluşması için yeterlidir. Örneğin, reklamını seyrettiği çok şekerli ya da yağlı atıştırmalıklar, yenmesi gereken, kendisi için uygun ürünler olarak çocuğun zihnine yerleşebilir ya da çocuk, yaşına uygun olmadığı hâlde reklamda gördüğü oyuncağı ısrarla alma isteği duyabilir.

113. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

A) Reklamların çocuklara zarar vermeyecek biçimde hazırlanması gerektiğine

B) Çocukların alışveriş yapmayı çok sevdiklerine

C) Çocukların deneme-yanılma yoluyla daha kolay öğrenebileceğine

D) Çocuklarda, tanıtılan ürünleri objektif olarak değerlendirme yeteneğinin gelişmemiş olduğuna

E) Anne ve babaların, çocukların erken yaşlardan itibaren televizyon izlemelerini engellemesi gerektiğine

114. Aşağıdaki sorulardan hangisi çocukların, reklamı yapılan ürünle ilgili olarak verilen mesajları sorgulama becerilerini geliştirmeye yöneliktir?

A) Sana bu şekerden almazsak üzülür müsün?

B) Kahvaltı için artık reklamda gördüğümüz peynirden mi alsak?

C) Televizyonda gördüğün robot adam ile senin robotun birbirine benzemiyor mu?

D) Daha önce aldığımız örümcek adam kostümünü beğenmedin mi?

E) Bu çikolatayı yiyerek süper güç kazanan arkadaşın var mı?

115. ve 116. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Türk tüketiciler arasında yapılan bir araştırmaya göre çevre kirliliği nedeniyle sağlığın bozulma riski % 88, trafik kazasında yaralanma riski % 87 ve gıdalar yoluyla sağlığın bozulma riski % 86 olarak görülüyor. (II) Oysa AB ülkelerinde benzer bir araştırmaya katılanların % 40'ı sağlıklarının alınan gıdalar nedeniyle bozulabileceğini düşünüyor. (III) Bu düşüncelerin kaynağını, Türk tüketiciler için bilim insanları ve doktorlar, Avrupalılar için ise tüketici örgütleri ve doktorlar oluşturuyor. (IV) Uygun koşullar sağlansa bile gıdalar tüketiciye ulaşana kadar ürünü olumsuz yönde etkileyecek koşullar oluşabilir. (V) İnsan sağlığını tehdit eden pek çok kimyasal madde de zaman zaman ürünün doğal yapısını bozabilir. (VI) Hatta uygun işleme teknikleri uygulandığında bile ham maddenin besin değerlerinde ve biyo yararlılığında bir azalma söz konusu olabilir.

115. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

116. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İkileme kullanılmıştır.

B) Nesnel veriler kullanılmıştır.

C) Koşul bildiren cümleler kullanılmıştır.

D) Olasılıklar belirtilmiştir.

E) Benzetmeden yararlanılmıştır.

PEGEM AKADEMİ

117. ve 118. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Güneş sisteminin uzak bölgelerinde bulunan, gaz devi diyebileceğimiz gezegenlerin çoğunda elverişsiz hava şartları hüküm sürüyor. Biri dışında: Uranüs. Soluk mavi renkli bu gezegende Satürn ve Jüpiter'in yüzeyini birbirine katan kasırgalardan eser yok. Uranüs, bitimsiz sükûnetin tek adresi. Acaba neden? Güneş'ten uzak oluşuna bağlayabilirsiniz ama sebep bu değil. Çünkü gazdan oluşan gezegenlerdeki hava olaylarının kaynağı Güneş değil kendi ısıları. Örneğin Güneş'e olan uzaklığı Uranüs'ten daha fazla olan Neptün'de belirgin hava olayları göze çarpıyor. Buna karşılık Uranüs'ün sakin bir gezegen oluşunu açıklamaya çalışan bazı astronomlar, Uranüs'ün kendi sıcaklığını alıp götüren şeyin Dünya büyüklüğündeki bir gök cisminin Uranüs'e çarpması olabileceğini düşünüyorlar. Söz konusu çarpışma kuramı, ilk bakışta yana devrilmiş gibi duran Uranüs'ün dönüş eksenindeki sıra dışı açının varlığıyla da güç kazanıyor. Böylesine belirgin bir eksen yatıklığına kocaman bir gök taşının yol açmış olabileceği düşünülüyor.

117. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?**

A) Neptün'ün yapısı gazlarla biçimlenmiştir.

B) Uranüs'ün büyüklüğü, sıcaklığı üzerinde etkilidir.

C) Güneş sisteminde yer alan gezegenler Güneş'in etrafında döner.

D) Dünya ile Uranüs'ün eksenleri aynı derecede eğiktir.

E) Kimi hava olayları güneş sistemindeki çarpışmaları tetikler.

118. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Hangi gezegenle Güneş arasındaki uzaklığın Uranüs'ün Güneş'e uzaklığından daha fazla olduğuna

B) Uranüs'ün, güneş sistemindeki öteki bazı gezegenlerden hangi yönleriyle ayrıldığına

C) Satürn, Jüpiter gibi gezegenlerin neden çok sıcak olduğuna

D) Gök cisimlerinin çarpışmasının neye yol açabileceğine

E) Kimi gezegenlerde oluşan rüzgârların şiddetine

119. ve 120. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğu Anadolu'da 10 yılımı geçirdim. Gezi, yüzey araştırması ve kazılarla geçen bu dönemde, bölge insanının boncuklarla yüzyıllardır süregelen ilişkisini keşfettim. Yapılan kazılarda çok çeşitli taş ve cam boncuk bulmuştuk. Takı ve boncuklarıyla gömülmüş bir iskeletin yattığı mezarın açılışına tanık olmak; boyun, el ve ayak bileklerini süsleyen, etrafa dağılmış boncuk tanelerini toplamak çok heyecan vericiydi. Bölgede yaşamış olan toplumların sosyokültürel ve sosyoekonomik yapısını ortaya koyabilecek bir dünyaydı boncuklar. Her biri Anadolu kültürlerine ışık tutacak şifreleri saklıyordu. Tarihin bu renkli tanıkları üzerine yaptığımız araştırmalar, sohbetler bizi bölge boncukçuluğu üzerinde çalışmaya yöneltti.

119.

I. Yaşam şekli

II. Nüfus yapısı

III. Ekonomik durum

Bu parçaya göre boncuklarla ilgili araştırmaların toplumlara ilişkin olarak yukarıdakilerden hangileri hakkında bilgi vereceği söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

120. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Terim kullanılmıştır.

B) Açıklama yapılmıştır.

C) Farklı türde cümleler kullanılmıştır.

D) Öznellik söz konusudur.

E) Alıntıya yer verilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

121. ve 122. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Aşk, ölüm, hastalık, özlem, umutsuzluk gibi evrensel konuları işleyerek yüreğimizin ince tellerine dokunur tangolar. Başlangıçta mutsuzların, dışlanmışların, başarısızların yakınmalarını anlattığı için yadırganan tango, daha sonra öylesine beğenilip tutuldu ki yalnız vatanı Arjantin'de değil tüm dünyada sevildi. 1915'te tango müziği ve tango dansı Paris'e, oradan da tüm dünyaya yayıldı. Tangonun dünyayı kasıp kavurduğu 1940'lı yıllarda ülkemiz de bu akımın dışında kalmadı doğal olarak. Tangonun çok sevilmesi, tango plaklarının çok satılması üzerine ülkemizdeki sanatçılardan kimileri tango müziğine Türkçe sözler yazmaya başladılar. Esin Engin, Erol Büyükburç, Orhan Avşar gibi isimler, tango zincirinin günümüze uzanan altın halkaları. "Papatya gibisin beyaz ve ince", "Sevdim bir genç kadını", "Kemanımla ona bir ses verebilseydim eğer" gibi unutulmaz şarkılar, dilimize sanki birer özdeyiş gibi yerleşiverdi.

121.

I. Başlangıçta niçin benimsenemediği
II. Hangi duyguları yansıttığı
III. İlk olarak nerede ortaya çıktığı
IV. Kendine özgü bir dansının olduğu
V. Günümüzde niçin unutulduğu

Bu parçada tangoyla ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangileriyle ilgili bilgi yoktur?

A) Yalnız III B) Yalnız V C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

122. **Bu parçada Türkiye'deki tango müziğiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Ne zaman tanınmaya başladığına
B) Hangi sanatçıların ilgilendiğine
C) Unutulmayan yapıtlar ortaya konulduğuna
D) Özgün tango müzikleri yapıldığına
E) Çok ilgi gördüğüne

123. ve 124. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ünlü ressam Henri Matisse, "Başkalarının etkisinde kalmaktan hiçbir zaman kaçınmam. Etkilenmeme telaşını, korkaklık ve zayıflık olarak görürüm. Ama onların yaptıklarını da aynen benimsemem. Sanatçı kişiliğimin, başka kişiliklerle karışarak ve çatışarak gelişeceğine, güçleneceğine inanırım. Sanatçı kişiliğim bu süreçteki kavgalarımdan sağ çıkamazsa yazgısı böyleymiş derim." demiş.

123. **Bu sözleri söyleyen Henri Matisse ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Farklı sanat anlayışlarına yabancı kalmamayı yeğlemektedir.
B) Sanat anlayışını farklı sanat dallarından yararlanarak oluşturmuştur.
C) Resimlerinde sade ve içten bir anlatımı amaçlamaktadır.
D) Sanatçı kişiliğini başka başka kimliklere bürünerek oluşturmaktadır.
E) Sanatında düş gücü ve gerçeklik çatışma hâlindedir.

124. **Bu parçada ressamın "kavgadan sağ çıkamamak" olarak nitelendirdiği olay aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Ressamın olumsuz eleştirilerle karşılaşması
B) Resmin doğru yorumlanmaması
C) Başkalarının etkisinde kalması
D) Sanat eseri üretmekten vazgeçmesi
E) Konu seçiminde tutucu davranması

PEGEM AKADEMİ

125. ve 126. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hafızadaki bilgiyi geri çağırma yani hatırlama yöntemiyle öğrenilen bilgilerin, çeşitli akış şemaları ve kavramsal haritalar kullanılarak öğrenilen bilgilerden daha kalıcı olduğu saptanmış. Bu sonuca, "hafızadaki bilgiyi geri çağırma alıştırması" ile "kavram haritaları kullanarak detaylandırıcı çalışma" yöntemlerinin karşılaştırıldığı bir çalışmayla ulaşılmış. Bu çalışma için 200 öğrenci seçilmiş. Bu öğrenciler iki gruba ayrılmış. Bir grup, verilen konuyu kitaba bakarak, kavram haritaları ve akış şemaları kullanarak öğrenmeye çalışırken öteki grup, aynı konuyu geri çağırma yani hatırlama yöntemiyle çalışmış. Bunun için önce, verilen kaynaktaki bilgiyi okumuş, ardından bu bilgileri hatırlamaya çalışmış. Uygulanan testler sonucunda iki grubun da hatırladığı bilgi miktarının eşit olduğu görülmüş. Bir hafta sonra bilgi düzeyleri tekrar ölçüldüğünde hafızadan geri çağırma yöntemiyle çalışanların öteki gruba göre % 50 daha başarılı olduğu görülmüş.

125. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Öğrenmede hangi yöntemin daha etkili olduğunu öğrenciler kendileri belirlemelidir.

B) Eğitimciler genellikle öğretim tekniklerinden biri olan detaylandırıcı çalışma yöntemlerini kullanırlar.

C) Bilimsel konuları öğrenmede öğrenciler arasında farklılık görülür.

D) Her çalışma yöntemiyle edinilen bilgi aynı ölçüde kalıcı olamaz.

E) Çalışırken kaynak kitap kullanan öğrenciler, konuyu daha iyi öğrendiklerini düşünürler.

126. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) İki çalışma yöntemi arasındaki farka

B) Çalışmanın hangi amaçla yapıldığına

C) Çalışmayla ilgili ayrıntılara

D) Araştırmanın kaç öğrenci üzerinde yapıldığına

E) Çalışan öğrencinin her yöntemle aynı başarıyı yakalayabileceğine

127. ve 128. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Son yıllarda evlerimizdeki elektronik aletleri daha az enerji harcayanlar arasından seçiyoruz. Mobilyaların çevre dostu malzemelerden üretilenleri ilgi görüyor. Ama bunlar yeterli değil. Çevreyi daha fazla koruyabilmek için ekolojik bir evde yaşamak çok daha önemli. Peki nedir ekolojik ev? Kendi enerjisini kendi üretebilen, su ve atık sistemlerinin çevresel etkileri dikkate alınarak tasarlanmış evler... Ekolojik evlerde, insan sağlığı ilk sırada geliyor. Ekolojik evi oluşturan temel ögeler, doğal, dönüşebilen, sürdürülebilir, atık üretmeyen, insan sağlığına zarar vermeyen ve enerji kaybettirmeyen malzemelerdir. Bunun için toksik madde içermeyen, seramik, ahşap, toprak, metal, bambu lifi, cam, keten, kök boya, hasır gibi malzemeler tercih ediliyor. Ekolojik evler temel enerji olarak güneş, su ve rüzgârı kullanıyor. Ayrıca bu yapılar, üzerinde bulunduğu arazi parçasına düşen güneşin enerjisinden en üst düzeyde yararlanmaya çalışıyor. Kullanılan suyu arındırıp depoluyor. Aynı zamanda, rüzgârdan elde edilen elektriği depolayıp gerektiği zaman kullanabiliyor.

127. Bu parçada ekolojik evlerin sahip olduğu özellikler arasında aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

A) Mimari yapısına

B) Kullanılan enerji kaynaklarına

C) Çevreye olumsuz etkileri en az olacak malzemeyle yapıldığına

D) İnsan sağlığına uygun olarak üretildiğine

E) Üretiminde kullanılan malzemelerin neler olduğuna

128.

I. Tüketilen enerji miktarı

II. Üretilen evsel atık miktarı

III. Kullanılan malzeme miktarı

Bu parçaya göre ekolojik evlerde, yukarıdakilerden hangilerinin ekolojik olmayan evlere göre daha az olması beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I ve III

PEGEM AKADEMİ

129. ve 130. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sanıyorum *Simyacı* bugün yayımlansaydı o kadar da büyük bir ilgiyle karşılanmazdı. Çünkü artık piyasada bu türden pek çok kitap bulunuyor. Her sorunun çabucak çözümlenebileceğini düşünmemizi sağlayan, sadece romanın değil hayatın da akışına kendimizi bırakmamızı öneren kitapların devri geçiyor. Kayıtsız şartsız herkesi, her şeyi sevmemizi isteyen, katıksız sevgiyle dünyanın güllük gülistanlık olacağını iddia eden yüzlerce psikolojik telkin kitabı artık yalnız kariyer kitapları adı altında okuyucuya ulaşıyor ve doğrusunu söylemek gerekirse hiç de ilgi çekmiyor.

129. **Bu parçaya dayanarak Simyacı adlı kitabın ilk yayımlandığında büyük ilgiyle karşılanması aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?**

A) Gerçek hayatta yaşanan olayları konu edinmesine

B) Bu tür kitapların ilk örneklerinden biri olmasına

C) Ele aldığı sorunlara mantıklı çözümler önermesine

D) İnsan psikolojisini anlamaya yönelik olmasına

E) Benzer kitapların yayımlanmasına önayak olmuş olmasına

130. **Bu parçada anlatılan durum aşağıdaki deyimlerden hangisini akla getirmektedir?**

A) Söz altında kalmamak

B) Unu eleyip eleği asmak

C) Suyu çıkmak

D) Ucu birine dokunmak

E) Bin dereden su getirmek

131. ve 132. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bugün Kamboçya, Tayland, Laos ve Burma sınırları içerisinde kalan Angkor, Khmer uygarlığı tarafından oluşturulan, dünyanın en önemli tapınaklarının yer aldığı bölgedir. MS 9. yüzyılda kurulan Angkor'un ana yerleşimi 1000 kilometre karelik bir alana yayılıyordu ve sanayi dönemi öncesinde kurulan en büyük yerleşim yeriydi. Şaşırtan bir mimari anlayışla kurulan kanallar, Angkor'da su taşıma ve depolama sisteminin can damarıydı. Bu kanal sistemi her şey yolundayken kusursuz çalışıyor ve Angkor'un gelişmesini sağlıyordu. Fakat zamanla kalabalıklaşan Angkor bölgesinde, insanlar ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle geldi. Altyapıyı ihtiyaçlara uygun hâle getirmek için doğa tahrip edilmeye başlanmıştı. Bölge 15. yüzyıldan sonra bir gerileme dönemine girdi. 19. yüzyılda yeniden keşfedilerek bölgeyle ilgili bilimsel çalışmalar başlatıldı. NASA'nın aldığı radar ve uydu fotoğrafları ve ultrasonik incelemeler yardımıyla yapılan çalışmalarda tapınaklar, yüzlerce ev ve kanal ortaya çıkarıldı. Bu çalışma Angkor'un yok oluşunda, insanın doğayı durmadan tüketmesinin etkili olduğunu gözler önüne serdi.

131. **Bu parçada Angkor bölgesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Nerede bulunduğuna

B) Ne tür mimari yapıların bulunduğuna

C) Bilgi edinmek için yapılan araştırmalarda nelerden yararlanıldığına

D) Ticari açıdan taşıdığı öneme

E) Araştırmalar sonucunda ne tür bulgulara ulaşıldığına

132. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Öykülemeye başvurulmuştur.

B) Karşılaştırma yapılmıştır.

C) Deyim kullanılmıştır.

D) Amaç bildiren cümle kullanılmıştır.

E) Kişileştirmelerden yararlanılmıştır.

PEGEM AKADEMİ

133. ve 134. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yunanistan, Bulgaristan, Arnavutluk ve Sırbistan arasında sıkışıp kalmış bir ülke Makedonya. Ohri kenti, bu Balkan ülkesi için âdeta bir vaha. Denize kıyısı olmayan Makedonya'da Ohri'yi vazgeçilmez yapansa kentle aynı ada sahip, eşi benzeri olmayan bir göl olması. Bir yakası Makedonya, öbür yakası Arnavutluk sınırları içinde kalan Ohri Gölü'nün suyu, Fethiye'deki Ölüdeniz'i aratmayacak derecede mavi ve berrak. Sahip olduğu güzelliklerle turistleri kendisine çeken eşsiz bir göl. 1979'dan beri UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nde. Burada karşılaştığınız manzaranın bir denize değil de göle ait olduğunu, ancak suya girip tuzlu su yerine tatlı su olduğunu fark ettiğinizde anlıyorsunuz. Göldeki koylardan birinde, suyun üzerinde çok ilginç bir müze bulunuyor: "Su Üstündeki Müze". Bu müze, 1997-2005 yılları arasında yapılan su altı arkeoloji çalışmalarında ortaya çıkan buluntularla oluşturulmuş. Çalışmanın yapıldığı koya da bütün bu buluntulara gönderme niteliğinde bir isim konmuş: Kemikler Koyu. Müze bazı kaynaklarda "Kemikler Koyu Müzesi" diye de anılıyor. Çalışmalar sonucunda, tarih öncesi çağlardan Maden Devrinin bir bölümüne kadarki döneme karşılık gelen MÖ 1200 - 600 yıllarına ait bir yerleşimin varlığına rastlanmış. Ohri Gölü kıyısındaki müze, Kemikler Koyu'ndaki bu tarih öncesi yerleşimin yeniden inşa edilmiş hâlini ziyaretçilere sunuyor.

133. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Müzede sergilenenlerin su altından ne zaman çıkarıldığına

B) Ohri Gölü'nün hâlen UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer aldığına

C) Ohri Gölü'nün Fethiye'deki Ölüdeniz'e hangi yönden benzediğine

D) Su Üstündeki Müze'nin günümüzde de ziyaretçiye açık olduğuna

E) Müzenin inşa edilmesinin kaç yıl sürdüğüne

134. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Su Üstündeki Müze'de sergilenen buluntular, Kemikler Koyu'ndan çıkarılmıştır.

B) Ohri Gölü'nün iki ayrı ülkeye kıyısı vardır.

C) Maden Devrinden kalma bir uygarlık, Ohri Gölü kıyısında 600 yıl boyunca yaşamıştır.

D) Müzede, tarih öncesi yerleşimlere ilişkin kaya resimlerine rastlanmaktadır.

E) Ohri kenti, sınırları içinde yer alan gölden dolayı turistlerce ziyaret edilmektedir.

135. ve 136. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bildiğimiz turnadan daha küçük ve zarif olan telli turnanın tepesinde kırmızılık yoktur. Başındaki ve boynundaki siyah tüyler göğsünden aşağı sarkar. Gözünün gerisinden çıkan beyaz tüyleriyle diğer akrabalarından ayrılan telli turna, dünyadaki en yaygın ikinci turna türüdür. Ne var ki artık bu türe Türkiye'de çok az rastlanıyor. Çünkü telli turnaların üreme alanı olan, aynı zamanda nisan-eylül arasındaki göçleri sırasında konakladıkları Doğubeyazıt sazlıkları ile Muş Ovası çevresindeki sulak çayırlar yıldan yıla azalıyor. Doğu Anadolu'daki akarsu vadilerinde, 20-30 çift telli turnanın ürediği tahmin edildiği hâlde, konuyla ilgilenen bir dernek tarafından ancak 11 telli turna bulunduğu belirlenmiş. Hangisi doğru olursa olsun bu rakamlar, barındırdığı 465 kuş türüyle kuş bilimciler ve gözlemciler için bir cennet olan Türkiye'de telli turnaların neredeyse yok olduğu ve acilen önlem alınmazsa çok yakın bir zamanda yalnızca türkülerde yaşayacağı anlamına geliyor.

135. **Bu parçada telli turnanın Türkiye'de az bulunması aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?**

A) Mevsim değişimlerine uyum sağlayamamasına

B) Türkiye'nin, göç güzergâhı üzerinde yer almamasına

C) Yaşamalarına ve üremelerine elverişli yerlerin azalmasına

D) Üreme bölgelerinde tarımsal faaliyetlerin artmasına

E) İnsanlar tarafından bilinçsizce avlanmasına

136. **Bu parçada telli turnayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Başka türden kuşlarla benzerliğine

B) Öteki turnalardan farkına

C) Ne zaman göç ettiğine

D) Bulunduğu kimi bölgelere

E) Kültürel değerlere yansıdığına

PEGEM AKADEMİ

137. ve 138. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1990'lı yıllarda Nuh Tufanı'yla ilgili tüm tezleri alt üst eden yeni bir kuram ortaya atıldı. Karadeniz'de araştırmalar yapan William Ryan ve Walter Pitman adlı Amerikalı iki jeofizikçi, Nuh Tufanı'nın MÖ 5600 civarında Karadeniz'de meydana gelmiş çok büyük bir afet olduğunu ileri sürdüler. Onlara göre, Karadeniz bundan 7500 yıl önce bir tatlı su gölüydü. Asya'yı Avrupa'dan ayıran İstanbul Boğazı henüz oluşmamıştı. Ancak Buzul Çağı'nın sonlarında buz dağları eridi ve bütün dünyada denizler yükseldi. Atlas Okyanusu'ndan beslenen Akdeniz, artan tuzlu suyunu Çanakkale Boğazı'ndan Marmara'ya boşaltmaya başladı. Karalar Marmara'nın Karadeniz'le birleşmesini önlediği için bu denizin yüzeyi deniz seviyesinin 130 metre altında kalmıştı. Pitman'a göre, büyük depremlerden sonra Asya ile Avrupa birbirinden ayrılınca İstanbul Boğazı'ndan günde 10 milyon metre küp su, iki yıl boyunca devasa şelaleler hâlinde göle dolmaya başladı. Karadeniz, bu sular yüzünden günde 15 santim yükseldi. Gölün çevresinde yaşayan çiftçilerin büyük kısmı yükselen sular nedeniyle hayvanlarını alıp kaçtılar. Amerikalı bu iki bilim insanına göre "Büyük Tufan" efsanesinin kökeni buydu.

137. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin nedeni belirtilmiştir?**

A) Bilim adamlarının Nuh Tufanı konusunda farklı görüşlerde olmasının

B) Çanakkale Boğazı'nın oluşmasının

C) Akdeniz'in sularında tuzluluk oranının artmasının

D) MÖ 5000'li yıllarda buzulların erimeye başlamasının

E) Tarihin bir döneminde denizlerin seviyesinin yükselmesinin

138. **Bu parçada sözü edilen teze göre aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?**

A) Karadeniz'in MÖ 6000'li yıllarda herhangi bir denizle bağlantısı yoktur.

B) Yapılan son araştırmalar, Nuh Tufanı'yla ilgili bütün kuşkuları ortadan kaldırmıştır.

C) Nuh Tufanı'ndan önce Karadeniz çevresinde tarım yapılmaktaydı.

D) Asya'yla Avrupa, bir zamanlar tek bir kıtaydı.

E) Akdeniz Nuh Tufanı'ndan önce de sonra da deniz niteliği taşıyordu.

139. ve 140. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Paganizmin yaygın olduğu devirlerde insanlar doğanın kutsal olduğuna, doğada gözlenen olayların da tanrıların yansıması ve işaretleri olduğuna inanırlardı. (II) Bu düşünceyle, bir hasat mevsimi verimli geçtiğinde, o mevsimin sonunda tanrılara şükranlarını sunmak için kurban adarlardı. (III) Ağustos ayı ortalarına denk gelen bir dönemde, tanrılara yakın oldukları düşüncesiyle kutsal kabul ettikleri yüksek dağların zirvesine çıkarlardı. (IV) Bu, bir sonraki sezonun hasat açısından nasıl olabileceğine dair bilginin de alınabileceği "uygun" bir zamandı. (V) Çünkü göksel mesaj olarak düşünülen gök taşı yağmurları özellikle ağustos ayı ortasında çok yoğun olurdu. (VI) Paganlar için mevsimlerin dönüm zamanları, ay ve güneşin safhaları da dinî törenlerin yapıldığı önemli zamanlardı.

139. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlede belirtilenlerin sonucudur?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

140. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?**

A) Benzetmeye

B) Eleştiriye

C) Açıklamaya

D) Çağrışımlara

E) Kanıtlamaya

PEGEM AKADEMİ

141. ve 142. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde binlerce yıllık tarihî birikimine ve doğal güzellikler yönünden zenginliğine karşın Türkiye'den, yedisi kültürel, ikisi karma (kültürel ve doğal) olmak üzere yalnız dokuz miras bulunmasının farklı nedenleri var. Akla ilk gelen, restorasyondaki kalitesizlikler, şehirleşmedeki düzensizlikler veya koruma bilincindeki eksiklikler gibi yetersizlikler, aslında alt sıralarda yer alıyor. Uzmanlara göre Dünya Mirası Listesi'nde iyi temsil edilemememizin asıl nedeni, yönetim ve projelendirme konularındaki birtakım eksikliklerdir. İstanbul ve Göreme'nin 1985 yılında, diğer yedi mirasın ise sonraki iki yıl içinde listeye alınmasının ardından, 1990'lardan itibaren listeye alınmak için Dünya Mirası Adaylık Dosyalarının hazırlanması zorunluluğu getirilmiştir. 2000 yılından sonra da bu tür kültürel koruma alanlarının yönetiminin net bir şekilde ortaya konulduğu orta ve uzun vadeli planlar yapılması ön şart olarak ileri sürülmüştür.

141. Bu parçaya göre, Dünya Mirası Listesi'nde Türkiye'den az sayıda mirasın bulunmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Listeye girebilmek için gerekli koşullara uyan eserlerin bulunmaması

B) Listeye girecek eserlerde aranan niteliklerin son dönemde yapılan bir çalışmayla değiştirilmiş olması

C) Türkiye'de yer alan varlıkların doğal değil kültürel yönlerinin ağır basıyor olması

D) Türkiye'de çevre koruma bilincinin ancak 2000'li yıllardan sonra gelişmiş olması

E) Listeye girebilmek için birtakım yeni koşullara uyma zorunluluğunun getirilmiş olması

142. Bu parçaya göre bir kültürel veya doğal varlığın Dünya Mirası Listesi'ne girebilmesi için aşağıdakilerden hangisinin yerine getirilmiş olması gerekir?

A) Tarihî öneminin uzmanlarca belirlenmesi

B) Dünyaca tanınmış olduğunun belgelenmesi

C) Türünün ilk örneği olduğunun kabul edilmesi

D) Korunması için yapılmış bir planının bulunması

E) Restorasyondan geçirilmesi

143. ve 144. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

2004 yılında Asya'nın doğusunda ortaya çıkan ve kuş gribi olarak bilinen H5N1 virüsü, insanlar arasında kolayca yayılmadığı için şimdiye kadar pandemi yani dünya çapında bir salgın yaratmadı. O dönemde 600 kadar kişi kuş gribine yakalandı ve bunların % 60 kadarı hayatını kaybetti. Milyonlarca kuşta, bazı kedi ve çiftlik hayvanlarında hastalık görülmesine rağmen virüsün memeliler arasında kolayca yayılabilen bir çeşidi ortaya çıkmadı. Ancak yapılan yeni bir araştırmada, virüsün sadece beş geninde gerçekleştirilen mutasyonlarla virüse memeliler arasında yayılma yeteneği kazandırıldı. Üstelik virüs, öldürücülüğünden bir şey kaybetmedi. Uzmanlar elde edilen yeni virüsün mevsimsel grip kadar etkin biçimde yayılabileceğini söylüyor.

143. Bu parçadan yola çıkılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Kuş gribi, mevsimsel gripten farklı özellikler taşımaktadır.

B) Asya'da küçük çapta salgına neden olan H5N1 virüsü laboratuvar ortamında yaratılmıştır.

C) H5N1 virüsü yalnızca bazı Asya ülkelerinde görülmüştür.

D) H5N1 virüsünün, kanatlı hayvanlardan insanlara kolayca geçtiği düşünülmektedir.

E) H5N1 virüsü daha çok evcil hayvanlarda görülmüştür.

144. Bu parçaya göre, bir virüsün pandemik salgın yaratabilmesi için,

I. laboratuvar ortamında genleriyle oynanmış olma,

II. insanlar arasında hızla yayılma,

III. öldürücü olma

özelliklerinden hangilerine sahip olması gerekir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

145. ve 146. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ağrı konusunda hastasının tarifine güvenmek zorunda kalan doktorlar için ağrıyı ölçmek ve izlemek ileride mümkün olabilir. Yapılan bir araştırmada önce sekiz kişinin, ısı hissi verildiğinde ağrı hissettikleri ve hissetmedikleri durumlardaki beyin aktiviteleri görüntülenmiş. Ardından on altı yeni katılımcıya ağrılı ve ağrısız ısı hissi verildiğinde bu kişilerin ağrı hissedip hissetmedikleri % 81 doğrulukla tespit edilebilmiş. Araştırmacılar bunun henüz bir ön bulgu olduğunu belirterek subjektif bir olgu niteliğindeki ağrının karmaşıklığını ve deneyin küçük bir grupla gerçekleştiğini vurguluyor. Yine de bu çalışmanın, tamamen öznel olduğu düşünülen ağrının aslında nesnel olarak ölçülebilecek özelliklere sahip olduğuna dair bir kanıt sunduğu söyleniyor.

145. Bu parçada bahsedilen araştırmanın,

I. denek sayısının az olması,

II. ağrı eşiğinin kişiye göre değişmesi,

III. deneyin yalnızca ısı hissi üzerine kurgulanması

yönlerinden hangileri açısından geçerli olmadığı iddia edilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

146. Bu parçaya göre, ağrı nesnel olarak ölçülebilirse aşağıdakilerden hangisi sağlanabilir?

A) Ağrının yol açtığı diğer rahatsızlıkların önlenebilmesi

B) Ağrıların kaynağı konusunda daha geçerli bulgular elde edilebilmesi

C) Hastalardan bilgi almaya gereksinim duymadan ağrının değerlendirilmesi

D) Ağrıya erken müdahale sayesinde ilaç kullanımının azaltılması

E) Önleyici müdahaleler yoluyla ağrı oluşumunun baştan engellenmesi

PEGEM AKADEMİ

147. ve 148. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaptığım resimleri satarak kazandığım parayla dünyayı dolaştım. Baktım İtalyanlar İtalyan gibi, Fransızlar Fransız gibi resim yapıyor ancak ne yazık ki bizim ressamlarımızın resimleri bizi yansıtmıyor. O zaman anladım ki bizdeki Batı özentisi henüz bitmemiş. Batılılaşma ile çağdaşlaşma arasındaki fark bilinmiyor. Ben bu memleketin ressamı olarak New York'taki gökdelenleri çizecek değilim ya. Kendimden olanı çizeceğim ve bunun karşılığı var. Ayrıca kolay olan da bu...

147. Bu parçada ressamın eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çağdaşlaşmanın yalnızca resim alanında öne çıkarılması

B) Dünya çapında ün kazanma uğruna kültürel değerlerin yok sayılması

C) Tanınmış yabancı ressamların çalışmalarının kopya edilmesi

D) Kimi ressamların, resimlerinde kendi kültür ögelerini konu edinmemesi

E) Resim sanatında kolaycılığa kaçılarak yeniliklerin göz ardı edilmesi

148. Parçada ressamın "karşılığı var" dediği durum aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Yerel kültürü yansıtan resimlerin sanat dünyasında beğeni toplayabileceği

B) Dünyayı gezerken gördüklerini konu edindiği resimlerden daha çok para kazandığı

C) Çağdaş resme konu olabilecek birçok olay, yer ve durum olduğu

D) Özgünlüğün, resmin değerini daha da artırdığı

E) Millî değerleri sanatına konu edinen sanatçıların çok olduğu

149. ve 150. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Korkarım, ben de büyüdükçe küçüklüğümde kimi yönlerden kızdığım büyükler gibi olmaya başlıyorum. (II) Ve belki de çocuklarım, torunlarım olduğunda şunun gibi kalıp sözleri ben de kullanacağım: "Bizim küçüklüğümüzde böyle şeyler neredeyse hiç yoktu, kıymetini bilin elinizdekilerin." (III) Tıpkı benim o zamanlar büyüklerimin ne demek istediğini anlamayıp bu "yersiz" sözleri sarf ettiklerine içten içe öfkelendiğim gibi benim çocuklarım da öfkelenecekler. (IV) Ama haksız mıyım yani? (V) Bizim çocukluğumuzda böyle çeşit çeşit, renk renk şekerler mi vardı? (VI) Bakkallarda top şekerler olurdu, hani şu saplı olanlardan; dondurma gibi yalardınız. (VII) Pazardan akide şekeri alınırdı, o da haftada bir... (VIII) Bir de mahalleden sokak satıcıları geçerdi. (IX) Bir sepetin kenarına dizdikleri horoz şekerleriyle elma şekerlerini satarlardı. (X) Ne yalan söyleyeyim, yine de benim kuşağımın daha şanslı olduğunu düşünüyorum.

149. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçadaki genel düşünceyle çelişmektedir?

A) II. B) IV. C) VI. D) VIII. E) X.

150. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir şeyin yetersiz olduğu sezdirilmiştir?

A) I. ve III B) I. ve IX. C) III. ve V.
D) II., V. ve VII. E) III., VI. ve IX.

151. ve 152. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Fransız İhtilali'nin 200. yıl dönümü nedeniyle düzenlenen etkinlikler çerçevesinde oluşturulan bir halk mahkemesi, İhtilal Mahkemesince ölüm cezasına çarptırılan Fransa kralıyla kraliçesini yeniden yargıladı. Aradan iki yüzyıl geçtikten sonra çıkan karar bu kez beraat oldu. Yeni kanıtlar mı bulunmuştu? Hayır. 20. yüzyıl Fransası, vatana ihanet kavramı konusunda 18. yüzyıl Fransasından farklı düşünüyordu. O hâlde, kralın ve kraliçenin suçluluğunu ileri süren tarihçilerin tezleri doğruluğunu yitirmiş mi sayılacaktı? Bu soruya hemen evet demeden önce, sorunun nasıl sorulduğuna bakmak gerekiyor. İki yüzyıl önceki İhtilal Mahkemesi, hanedanlar arası ilişkilerin devletler arası ilişkilerden önce geldiği bir Avrupa'da, kralla kraliçenin başka hanedanlardan, yani yabancı güçlerden yardım istemelerini vatana ihanet saymıştı. Halk mahkemesiyse olaya iki yüzyıllık bir uzaklıktan bakmanın sağladığı ayrıcalıkla doğru soruyu sorarak yoruma gitti.

151. Bu parçaya göre, sözü edilen mahkeme kararlarının birbirinden farklı olması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Günümüzde ülkelerin demokrasiyle yönetilmesinin sağladığı serbest ortamın etkisiyle
B) Konuyla ilgili yeni belgelere ulaşılmış olmasıyla
C) Çağdaş toplumların, idam cezasına yaklaşımının değişmesiyle
D) Zaman içerisinde, yaşanan olaylara yönelik bakış açısının değişmesiyle
E) Radikal kararlar konusundaki onaylayıcı yaklaşımın bugünün toplumlarında ortadan kalkmasıyla

152. Bu parçaya göre, İhtilal Mahkemesinin Fransa kralıyla kraliçesine ölüm cezası vermesinin asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krallık rejiminin yıkılarak tasfiye edilmesi
B) Halkın isteklerinin göz ardı edilmesi
C) Ülke çıkarlarını hiçe saydıkları düşüncesi
D) Suçlarının halk tarafından da sabit görülmesi
E) Ülkeyi darboğazdan kurtaramamaları

PEGEM AKADEMİ

153. ve 154. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Her ne kadar sözlüklerde adı artık sahaf olarak geçse de asıl adı sahhaflık olan mesleğin pirleri hâlâ anılır. Özellikle Beyazıt'taki çarşıda yaşananlar, kurulan meclisler, dükkânların ziyaretçileri ve dükkân sahibi sahaflar meşhurdu. Sözünü ettiğimiz sahaflar öyle sandığınız gibi sınavlara hazırlık kitapları veya çok satan kitaplarla ilgilenmezlerdi. Dahası, birçoğu eski harfli metinleri rahatlıkla okudukları gibi Latince, Rumca gibi dillere de hâkimdi. En önemlisi de dükkânları, dönemin aydınlarının sık uğradıkları noktalardan biriydi. Sahaflar sarraflaşmadan önce, ünlü akademisyenlerle bile tartışacak kadar bilgi sahibiydiler.

153. **Aşağıdakilerden hangisi yazarın, sahafların günümüzdeki durumuyla ilgili olarak eleştirdiği konulardan biri değildir?**

A) Entelektüel düzeylerinin düşmesi
B) Sattıkları kitapların niteliklerinin değişmesi
C) Mesleği çok iyi bilen yeni temsilcilerinin olmaması
D) Meslekleriyle ilgili olabilecek dilleri bilmemeleri
E) Eski sahaflar kadar tanınmış olmamaları

154. **Bu parçada, "sahaflar sarraflaşmadan önce" sözüyle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kitapçılardan bir farklarının kalmaması
B) İşin ticari boyutunu öne çıkarmaları
C) Mesleklerine önem vermemeleri
D) Kendilerini geliştirmemeleri
E) İşlerini sevmemeleri

PEGEM AKADEMİ

155. ve 156. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Bugün eski kimya veya simya olarak adlandırılan, demir ve bakır gibi madenlerden altın ve gümüş elde etmeyi amaçlayan çalışmalar İlk ve Orta Çağ'da ilgi çekmekteydi ve epeyce yaygınlık kazanmıştı. (II) Günümüzde Yapısal Dönüşüm Kuramı diye adlandırılan bu çalışmaların özünü metallerin, aynı temel maddelerin birleştirilmesinden meydana geldiği ve dolayısıyla birbirlerine dönüşebilecekleri savı oluşturmaktaydı. (III) Bu konuyla ilgilenen bilim insanlarından biri de Kindi'dir. (IV) Kindi, yaygın ve yerleşik bu anlayışın aksine böylesi çalışmaların bir aldatmaca olduğunu savunmuştur. (V) Ona göre, doğada bulunan madenlerin her birinin kendine özgü nitelikleri vardır ve birinin diğerine dönüşmesi veya dönüştürülmesi mümkün değildir. (VI) Dolayısıyla çeşitli işlemler aracılığıyla demir, bakır veya kurşun gibi değersiz madenlerden altın ve gümüş gibi değerli madenler üretilemez. ----.

155. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kendinden önceki cümlede belirtilenlerin sonucu dile getirilmiştir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

156. **Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?**

A) Kindi'nin bu düşüncesi, kimya biliminin gelişmesine ve doğru bir madde anlayışının yerleşmesine önemli katkılar sağlamıştır
B) Kindi'nin dikkat çeken bir diğer çalışması da meteorolojiyle ilgilidir
C) Tartışma mantığını çok iyi kavramış olan Kindi, dönemin dar ve sığ görüşlü bilginlerini eleştirmiştir
D) Kindi, felsefeden tıbba, matematikten astronomiye, psikolojiden ahlaka kadar her alanda eser vererek geleceğe zengin bir literatür armağan etmiştir
E) Kindi, bu alanlardaki çalışmalara katılmış, uyguladığı yöntem ve kullandığı terminolojiyle kimyadan felsefeye geçişi sağlayan ilk İslam filozofu olmuştur

157. ve 158. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Jules Verne olmak hiç de kolay değildir. (II) O, okuru bir çuvala koyar, oradan kimsenin çıkmasına olanak tanımadan anlatmak istediği hikâyeyi o karanlığın içinde anlatır. (III) Öyle çok zeki olmaya gerek yoktur onu okuyabilmek için. (IV) Yazar, bütün olasılıkları hesaplar ve çuvala davet ettiği herkese muhakkak hikâyesini belletir. (V) Karakter değişimleri, biri zannettiğiniz karakterin bir süre sonra başka birine dönüşmesi... (VI) Sonunda o karakterin bambaşka bir kurguyla, hiç de dönüştürülen kişi olmadığı gerçeğiyle yüzleşmemiz... (VII) Kısacası nefis bir sarmalla bizi baş başa bırakan, incelikli, bir çırpıda okunuveren bir kitapla karşı karşıyayız.

157. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, III. cümlede belirtilen düşüncenin nedeni açıklanmıştır?**

A) II. B) IV. C) V. D) VI. E) VII.

158. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Jules Verne'in bir özelliği değildir?**

A) Okurda şaşkınlık yaratan ayrıntılar üzerinde durması
B) Ortalama insana seslenmesi
C) Yapıtlarının sürükleyici olması
D) Genellikle bilim-kurgu ve macera türünde yazması
E) Olayların yorumunu okura bırakmaması

159. ve 160. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yıkılan imparatorluğun enkazı altında kalmış sanatçılardan biridir Ömer Seyfettin. Yaşam öyküsünün hâlâ filme alınmamış olması şaşırtıcı. Kısacık ömrü boyunca dava adamı kimliğinden taviz vermemiş bu kahraman adamın yazdığı öyküleri ruh karartıcı olarak nitelendirenler ya da eleştirenler, onun yaşadığı çağda iç açıcı hiçbir şeyin var olmadığını nedense görmek istemezler.

159. **Bu parçaya göre Ömer Seyfettin aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?**

A) Gündemden düşmeyen
B) İnandıklarını sonuna kadar savunan
C) Sıkıntılı bir dönemde yaşayan
D) Gerektiği kadar değer verilmeyen
E) Eserleri olumsuz bir tutumla değerlendirilen

160. **Bu parçaya göre yazarın "görmek istemezler" sözüyle eleştirdiği kişiler, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?**

A) Subjektif
B) Gerçeklerden uzak
C) Neden sonuç ilişkisi kuramayan
D) Ön yargılı
E) Çok boyutlu düşünen

PEGEM AKADEMİ

161. ve 162. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İhtiyaç duyduğumuzda parmaklarımızın uçları birer ışıldak gibi yanıp sönseydi ne kadar pratik olurdu değil mi? (II) Karanlıkta çantamızda evimizin anahtarını ararken, yolumuzu bulmaya çalışırken ya da en kötüsü elektrikler kesildiğinde karanlığın ortasında öylece kalakalmışken fener gibi yanan parmak uçlarımızın olması ne çok işimize yarardı. (III) Her ne kadar bizler kendi ışığımızı kendimiz üretemesek de bazı canlılar biyolüminesans denilen kimyasal tepkime sonucunda kendi ışıklarını yayıyor. (IV) Ateş böcekleri, fener balığı, ahtapotlar, mercanlar bunlardan bazıları. (V) Peki bu canlıların kendi ışıklarını üretmesini ve yaymasını sağlayan şey nedir? (VI) Bunun yanıtı enerji. (VII) Çoğumuzun bildiği gibi kimyasal enerji, ısı olarak açığa çıkabilir, tıpkı yediğimiz besinlerin vücut ısısına dönüşmesi gibi. (VIII) Biyolüminesans canlılarda ise kimyasal enerji, ışık olarak açığa çıkıyor.

161. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

162. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sorularla anlatıma doğallık kazandırma
B) Açıklama
C) Örnekleme
D) Benzetme
E) Alıntı

163. ve 164. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Goethe, 1749'da Frankfurt'ta doğmuştur. Küçük yaşta Fransızca, Latince ve Eski Yunanca öğrenen Goethe; şiir, drama, otobiyografi, estetik, sanat ve edebiyat teorisi, doğa bilimleri olmak üzere çeşitli konularda birçok esere imza atmıştır. 1775'te elçilik danışmanlığına atanmış ve 1782'de "von" unvanını almıştır. 1786'da Roma'ya giderek güzel sanatlar alanında incelemeler yapmış, Almanya'ya dönüşünde Schiller'le tanışmıştır. Yaklaşık on yıl süren dostlukları sırasında iki yazar, olumlu anlamda birbirlerini her yönden etkilemiştir. Siyasi karışıklıklar ve toplumsal patlamalara, 1805'te Schiller'in ölümü de eklenince çok sarsılan Goethe, bunalıma düşmüştür.

163.

I. Eserlerinin beklediği yankıyı uyandırmaması
II. Sosyal yaşamdaki olumsuzluklar
III. Schiller'den yeterli desteği görmemesi
IV. Gerektiği kadar anlaşılmadığını düşünmesi

Bu parçaya göre yukarıdakilerden hangileri Goethe'nin bunalıma düşme nedenlerinden biridir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve IV E) I, II ve IV

164. Bu parçada Goethe ile ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Tek bir alanda mı yoksa birden fazla alanda mı çalışmalar yapmıştır?
B) Yaşadığı dönemin özellikleri nelerdir?
C) Neden "von" unvanı verilmiştir?
D) Yetkinleşmesinde nelerin etkisi vardır?
E) İnsanlarda coşku ve hayranlık uyandıran alanlarla ilgilenmiş midir?

PEGEM AKADEMİ

165. ve 166. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Alpin tundralarındaki bitkilerin dayanmak zorunda olduğu fiziksel koşulların başında düşük sıcaklıklar, güçlü rüzgârlar ve düşük nem oranı gelmektedir. (II) Rüzgârlar aşındırıcı etki yaparken buharlaşma, terleme yoluyla su kaybını artırır. (III) Su kaybı ise toprağın donmuş hâlde olduğu zamanlarda sorun oluşturur. (IV) İşte bu şartlar altında bitkiler, kar biriken kuytu yerlerde yetişir; bu şartları bulamadıklarında ise kısa boylu olurlar. (V) Bazı bitkiler fiziksel yapılarıyla soğuğa karşı direnç geliştirir. (VI) Bunu, büyük ve tüylerle kaplı yünsü yapraklarını içeriye doğru bükerek gerçekleştiriler; böylece bitkilerin, büyüme konisinin ucu örtülerek soğuktan korunduğu görülür. (VII) Donmaya karşı korunmalarını sağlayan başka bir özellik ise yapılarında bol miktarda bulunan doymamış yağ asitleridir. (VIII) Bitkilerin zar yağları bu yağ asitleri sayesinde sıvı olarak kalır ve böylelikle bitki yaşayabilir.

165. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) II. B) IV. C) V. D) VI. E) VIII.

166. **Bu parçaya göre tundra bitkilerinin yaşamını,**

I. kuvvetli hava akımları,
II. havadaki su buharı miktarı,
III. toprağın yapısı

etkenlerinden hangileri zorlaştırır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

167. ve 168. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kafka, "Sinemayı seviyor musunuz?" sorusuna, "Filmler demirden panjurlar gibidir." diye cevap verir. Roman ve hikâyelerinde görselliği ön planda tutan yazar, bu sözünü şöyle açıklar: "Bir göz insanıyım ben. Sinema ise görme eylemini kısıtlıyor. Hareketlerdeki çabukluk ve görüntülerin hızla değişmesi, insanın, gördüklerini yarım yamalak algılamasına neden oluyor. Bakışlarımız görüntülere değil, görüntüler bakışımıza hâkim oluyor. Böylece bu görüntüler, roman ve öykülerdeki görselliğin aksine bir taşkın gibi bilincimizin üzerine oturuyor."

167. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?**

A) Benzetmeye
B) Değerlendirmeye
C) Tanımlamaya
D) Karşılaştırmaya
E) Açıklamaya

168. **Bu parçada geçen "bilincin üzerine oturmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çağrışımlar oluşturmak
B) Karşıt düşüncelere yönlendirmek
C) İşlevsiz hâle getirmek
D) Sınırları zorlamak
E) Hayal gücünü harekete geçirmek

PEGEM AKADEMİ

169. ve 170. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Küresel ısınmanın neden olduğu kuraklığın, havadaki karbondioksit yoğunluğuyla ilişkili olduğu biliniyor. (II) Bilim insanları, karbondioksit gazının atmosferin yapısını etkileyerek yağışlarda hızlı değişikliklere yol açtığını; küresel ısınmayla kuru bölgelerin daha kuru, nemli bölgelerin daha da nemli hâle geldiğini belirtiyorlar. (III) Bu sorun her geçen gün daha da önemli bir hâl alıyor. (IV) Bilim insanlarına göre havadaki karbondioksit yoğunluğunun artması yağışı baskılıyor. (V) Bunun tersi olarak karbondioksit yoğunluğunun azalması da yağışı artırıyor. (VI) Çünkü havadaki karbondioksit gazı, ısıyı atmosferin ortasına hapsetmekte ve ısınan havanın atmosferde yükselmesini engelleyerek yağmur ve fırtına oluşmasını sağlayan hava hareketlerini önlemektedir.

169. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi yoktur?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

170. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Yağış miktarlarının, atmosferdeki karbondioksit oranına bağlı olarak değişebildiğine

B) Havada karbondioksit gazının yoğun olmasının, kurak bölgelerde kuraklığı artırdığına

C) Küresel ısınma sonucunda bazı bölgelerde yağışların arttığına

D) Atmosferde karbondioksit oranının fazla olmasının küresel ısınma üzerinde etkili olduğuna

E) Çok yağış alan bölgelerde yağışları dengelemek için havadaki karbondioksit gazının yoğunluğunu azaltmak gerektiğine

171. ve 172. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yoğun iş hayatından, sorumluluklardan, şehir hayatının kargaşasından kaçmak isteyenlerin giderek daha çok ilgi gösterdiği bir doğa sporu var: Oryantiring! Bu sporu yaparken her şeyden önce doğayla baş başasınız; hem bedeniniz hem de zihniniz üzerinde etkili bir spor. Toplu olarak yapılıyor ve bir altyapı gerektirmiyor. Bir takıma katılmak zorunda değilsiniz. İsterseniz ailenizle birlikte de yapabilirsiniz. Bu sporun temelini; sporcuların, hem kendilerinin hem diğer sporcuların hem de içinde bulundukları arazinin özelliklerini dikkate alarak en doğru kararı en kısa sürede verebilmeleri oluşturuyor. Bedensel ve zihinsel performansınız birlikte söz konusu olduğundan bu spor dalında yarışmacıların şansları eşit sayılıyor. Bir lidere ve belirlenmiş bir parkura gerek görülmüyor bu sporda. Yarışmacılardan beklenen; koşarak, yürüyerek, bisikletle, kayakla veya engelli araçlarıyla, özel hazırlanmış haritanın ve pusulanın yardımıyla, verilen hedefe en kısa sürede ulaşmak. Koşarak oynanan satranç diye anılan oryantiringde yaş sınırı da yok.

171. **Oryantiring sporuna ilişkin olarak bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?**

A) Tek başına yapılmamaktadır.

B) Doğal bir ortamda gerçekleştirilmektedir.

C) Seçilen rota önem taşımamaktadır.

D) Oyuncular varacakları noktayı kendileri belirlemektedir.

E) Kişinin anlayış ve kavrayış gücünün gelişmişliği önem taşımaktadır.

172.

I. Her yaştaki insan tarafından yapılabilir.

II. Yardımcı araç gereç kullanılmaktadır.

III. Yapılan ortamın şartları önemlidir.

IV. Uzmanlık gerektirir.

Bu parçadan, oryantiring sporuyla ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III D) II ve IV E) I, III ve IV

PEGEM AKADEMİ

173. ve 174. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İklim bilimciler, meteorolojik şartları, karaya gelen güneş ışınlarıyla karadan uzaya doğru yayılarak giden enerji arasındaki kararlılığa bağlamaktadırlar. (II) Bu nedenle iklim araştırmalarında sera gazı salım miktarları; okyanus yüzey sıcaklıkları ve toprak ölçümleri yapılmadan hesaplanamıyor. (III) Küresel ısınmanın başlamasından bu yana yaşanan değişikliklerin belirlenmesi, günümüzdeki durumun ve gelecekte olabilecek değişikliklerin hesaplanması da bu tür çalışmalarla yapılabilmektedir. (IV) İklim araştırmalarında, iklim değişiminin olumsuz etkilerinin en düşük düzeye çekilmesi hedeflenmektedir. (V) Bu nedenle, tarih öncesi dönemde yaşanan doğal süreçlerle tarih sonrası yaşanan süreçlerin ve insan etkeninin devreye girdiği süreçlerin kıyaslanmasıyla hem bölgesel hem de küresel veriler elde edilmektedir. (VI) Bu konuda dünyada pek çok proje yürütülmekte ve çok sayıda bilim insanı araştırmalarını sürdürmektedir.

173. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

174. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Meteorolojik şartların hangi etmenlere göre biçimlendiğine

B) İklimle ilgili yapılan çalışmalarda neyin amaçlandığına

C) Bazı doğa olaylarının belirlenmesinde gerekli olan ölçütlere

D) Anî iklim değişimlerinin nasıl en aza indirileceğine

E) Bazı bilgilerin karşılaştırma yöntemi ile elde edildiğine

175. ve 176. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İlk kez otuz iki yaşındayken izlediğim Nostalgia adlı filmi şimdi altmışıma geldiğimde yeniden izledim. (II) Nostalgia'nın otuz iki yaşındaki izleyicisi ile altmışındaki izleyicisi arasındaki farkı yalnızca, yıllar içinde oluşmuş birikime, görgüye, artan deneyimlere bağlamamak gerek. (III) Bu fark, aynı zamanda kişide ortaya çıkan değişiklikler, gelişmeler ve ölçülerinde, ölçülendirişinde kullandığı merceklerin farklılığı nedeniyle ortaya çıkmaktadır. (IV) Bir eserin daha önce sizi sarsmış bazı özelliklerini artık fazla bulabilirsiniz. (V) Buna karşılık bir eserde daha önce ilginizi hiç çekmeyen bir boyutun bugün farkına varmanız da mümkündür. (VI) Öte yandan insanı anlatan bir film, değerini her zaman korur.

175. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, kendisinden önceki cümlede belirtilenlerle ilgili bir açıklama içermektedir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI

176. Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir eserle ilgili beğenme düzeyi, izleyenin o andaki ruhsal durumuyla ilişkilidir.

B) Bir film, yaşanılan döneme değil de ileride yaşa nacaklara ışık tuttuğu için başarılı bulunabilir.

C) Bir eseri değerlendirmede zaman içinde başkalarınca belirlenen yeni ölçütler, kişilerin düşüncelerini etkiler.

D) Eski bir film, ilk izlendiği zamandaki duyguları yeniden yaşatır.

E) İnsanların bir sanat eseriyle ilgili düşünceleri zaman içinde değişebilir.

PEGEM AKADEMİ

177. ve 178. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bütün kuşlara "kuş", bütün balıklara "balık", bütün ağaçlara "ağaç" diyen insanlarız artık. Daha da kötüsü, o adlarla birlikte renkleri ve tatları da yitiriyoruz. Daha az sözcük, daha az çeşit ve daha az tat... Bilinçsiz kentleşmenin kaçınılmaz sonucu bu olsa gerek. Öyle ya, kentlerde kuşlar, balıklar, ağaçlar gittikçe azalıyor. Olanlar da hayatın dışında kalıyorlar. Soframıza geldiklerinde görüyoruz onları. Hangi meyve hangi ağaçta yetişir, hangi balık hangi denizlerden gelir, hangi kuş hangi mevsimlerde uçar, bunları bilmiyoruz. Burada Sait Faik'in bir cümlesini söylemeden geçmek olmaz. Usta öykücü işini beğenmediği birinden söz ederken şöyle diyordu: "Öyle öykücü mü olur, daha balık adlarını bile bilmiyor!"

177. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Alıntıdan yararlanılmıştır.

B) Öznellik ağır basmaktadır.

C) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.

D) Tahmin söz konusudur.

E) Farklı düşünceler karşılaştırılmıştır.

178. Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Çevre bilincinin oluşmaması, bazı toplumlarda, yaşamı tekdüze hâle getirir.

B) Dile önem verilmemesi, onun yanlış kullanılmasına yol açar.

C) Dış dünyadaki ayrıntıları önemsememek, insanın düşünce evrenini ve yaşamı yoksullaştırır.

D) Doğada görülen değişiklikler, kentte yaşayan insanları etkilemektedir.

E) Söz dağarcığını geliştirmek için ayrıntılara inmek gerekir.

179. ve 180. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ne zaman duygularımı inciten bir haber okusam veya izlesem bunun içime ağdığını, yayıldığını hissediyorum. Unutamıyorum, aklıma geliyor durup dururken. Unutamıyorum, bir yargılevine dönüşüyor yüreğim. Başlıyorum, haberde anlatılan olayın öznelerini sorgulayıp yargılamaya. Bunları uykularıma, düşlerime taşıdığım da oluyor.

179. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Şart cümlesi kullanılmıştır.

B) Birleşik kelime kullanılmıştır.

C) Devrik cümlelere başvurulmuştur.

D) Kanıtlayıcı verilere yer verilmiştir.

E) Yinelemeye yer verilmiştir.

180.

I. Duyarlı

II. Alıngan

III. Hayalperest

IV. Kötümser

Bu parçaya dayanarak, kendisinden böyle söz eden bir kişiyle ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve IV E) III ve IV

PEGEM AKADEMİ

181. ve 182. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Koca bir imparatorluğun, Osmanlı'nın XIX. Yüzyılda yapılmış saraylarından sadece biridir Dolmabahçe. Sultan Abdülmecit'in mimarlarından Karabet Balyan'ın eseri olarak bilinen bu muhteşem yapı, Osmanlı sarayları içinde en büyüğü ve en güzelidir. Boğaz'ın kıyısında, büyük bir bahçenin çevrelediği bu sahil sarayı; mimari görünümü, iç ve dış dekorasyon zenginliği ile de göz kamaştırır. Dolmabahçe Sarayı'nın bulunduğu alan, bundan dört yüzyıl öncesine kadar Osmanlı kaptanıderyasının gemileri demirlediği büyük bir koydu. Geleneksel denizcilik törenlerinin yapıldığı bu koy, zamanla bir bataklık hâline gelmiş; XVII. yüzyılda doldurularak padişahların dinlenme ve eğlencelerinin düzenlendiği has bahçe olarak kullanılmıştır. Farklı dönemlerde bu bahçeye inşa edilen köşkler ve kasırlar topluluğu, uzunca bir süre Beşiktaş Sahilsarayı adıyla anıldı. Sultan Abdülmecit, burada bir süre oturduktan sonra, o ana kadar tercih edilen klasik saray yapısı yerine; ikamet, sayfiye, misafir kabul ve ağırlama, devlet işlerini yürütme amacıyla Avrupai plan ve üslupta bir sarayın inşasına karar vermiş ve Dolmabahçe Sarayı'nı yaptırmıştı.

PEGEM AKADEMİ

I. Konumunun özelliklerine

II. Mimarının sanat anlayışındaki değişime

III. Bulunduğu bölgenin çok önceleri ne durumda olduğuna

IV. Alışılmış Osmanlı mimarisinden farklı özellik taşıdığına

Bu parçadan Dolmabahçe Sarayı'yla ilgili olarak yukarıda verilenlerin hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) III ve IV

182.

I. Öteki saraylardan üstünlüklerine

II. Günümüzde hangi işlevde kullanıldığına

III. Kaç padişaha ev sahipliği yaptığına

Bu parçada Dolmabahçe Sarayı'yla ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

4 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Coğrafi Keşifler'in yapıldığı dönem olan 1400-1600 yılları arasında, insanlık tarihi açısından çok büyük değişiklikler yaşanmıştır. Bu dönemde insanlar daha önce bilmedikleri kıtaları keşfettiler, dünyayı ilk kez deniz yoluyla dolaştılar, ticaret dünya çapında bir gelişme gösterdi ve ilk kez okyanus ötesinde sömürgeler oluşturuldu. Bütün bunlar sonucunda ortaya çıkan servet, Avrupa'nın ticari, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişimine kaynak olarak aktarıldı. Bu gelişmelerin etkileri günümüze kadar yansıdı. Günümüzde birçok gelişmenin temeli Coğrafi Keşifler dönemine dayanır. Bu yüzden günümüzdeki ticari, siyasi, sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik olguları sağlıklı biçimde değerlendirebilmek için Coğrafi Keşifler dönemi, bu keşiflere yol açan etkenleri ve bu keşiflerin sonuçlarını çok yönlü biçimde ortaya koymak gerekir.

1. **Bu parçada Coğrafi Keşifler'in etkilediği alanlar arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmamıştır?**
   A) Siyaset
   B) Ekonomi
   C) Ticaret
   D) Sanat
   E) Teknoloji

2. **Bu parçada, Coğrafi Keşifler dönemiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**
   A) Hangi ülkelerin öncülüğünde başladığına
   B) Ne tür gelişmelerle ortaya çıktığına
   C) Günümüzdeki bazı olguları anlamak için etkilerini değerlendirmek gerektiğine
   D) Hangi yılları kapsadığına
   E) İnsanlık tarihinde önemli değişikliklerin yaşanmasına neden olduğuna

3. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi Coğrafi Keşifler'in doğurduğu sonuçlardan biri değildir?**
   A) Bazı devletlerin topraklarını genişletmesi
   B) Okyanus ötesi deniz yolculuklarının başlaması
   C) Kıtalar arasında ticaretin gelişmesi
   D) Yeni meslek dallarının ortaya çıkması
   E) Avrupa devletlerinin gelişmesi için kaynak sağlanması

4. ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yalnızca Afrika'da yaşayan çeçe sinekleriyle bulaşan bir tür parazitin neden olduğu eski bir tropikal hastalık olan uyku hastalığı, Kongo, Angola ve Batı Afrika'da yaşayan altmış milyon insanı tehdit ediyor. 1950'li yılların sonlarına kadar sürdürülen, hastalığa karşı savaş ve sistematik tedavi sonucu bu gölgelerde uzun yıllar uyku hastalığı görülmedi. Ancak, 1970'te hastalık, daha önce ortaya çıkmış olduğu bölgelerde yeniden yayılmaya başladı. Hastalığın yeniden ortaya çıkmasının nedeni konusunda uzmanlar arasında görüş birliğine varılamamıştır. Bir grup araştırmacı, Afrika'yı sarsan savaşlar nedeniyle hastalık etkeninin denetimindeki ve tedavi uygulamalarındaki aksaklıkların hastalığın yeniden ortaya çıkmasında etkili olduğunu söylüyor. Diğer bir grup, iç göçlerin artması sonucu, hastalığa bağışıklık kazanmamış kişilerin hastalık etkeniyle karşılaşmasının bu kişilerin uyku hastalığına yakalanmasına neden olduğunu savunuyor. Başka bir grup ise hastalığın farklı bölgelerde yaşayanlar üzerinde farklı etkiler yaratmasını parazitin mutasyona uğramasına bağlıyor.

4. **Bu parçadan, uyku hastalığıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**
   A) Belli bir bölgede etkili olduğuna
   B) Etkeninin, çeçe sineği tarafından taşındığına
   C) Tedavi edilebildiğine
   D) Ölümle sonuçlandığına
   E) Eskiden beri görülen bir hastalık olduğuna

5. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi uyku hastalığının yeniden yayılmasına yol açtığı öne sürülen etkenlerden biri değildir?**
   A) Afrika'da savaşlar olması
   B) İç göçlerin artması
   C) Parazitin mutasyona uğraması
   D) Tedavinin aksaması ve yetersiz kalması
   E) Nüfusun azalması

6. **Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**
   A) Farklı görüşler ortaya konmuştur.
   B) Savunulan görüş, başkalarının benzer görüşleriyle desteklenmiştir.
   C) Bir görüşün yanlışlığı kanıtlanmaya çalışılmıştır.
   D) Karşıt görüşlerin eksik ve hatalı yanları belirtilmiştir.
   E) Bir görüşün birbiriyle çelişen yönlerine dikkat çekilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

7. ve 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Geleneksel guletler, Anadolu'nun batı ve güney kıyılarında yüzlerce yıldır balıkçılık ve taşımacılık amacıyla kullanılan özgün planlı teknelerdir. Tamamen el yapımı olan gövde ve iç bölmelerde çam, kestane ve maun gibi ağaçların kerestesi kullanılır. Guletler, Halikarnas Balıkçısı Cevat Şakir Kabaağaçlı ve onun yakın dostları olan Azra Erhat, Bedri Rahmi Eyüboğlu gibi seçkin yazar ve sanatçıların başlattığı mavi yolculuklarla yeniden keşfedilmiştir. Geleneksel çizgilerini korumakla birlikte, günümüz insanının gereksinimlerine göre yeniden tasarlanan guletlerde konforlu kamaralar, dul, tuvalet bulunmakta ve deneyimli mürettebat yolculara hizmet vermektedir. Teknelerin kıç güvertesi yemek ve dinlenme amacıyla, ön güverte ise güneşlenme terası olarak kullanılır. Guletler ağır olduğu için seyir motor gücüyle sağlanır. Ancak, elverişli hava ve deniz koşullarında yelkenle seyir de mümkündür. Spor amacıyla kullanılan hafif yelkenli teknelerin aksine, guletlerin suyun altında kalan ve dengeyi sağlayan bölümü (salma) fazla uzun değildir. Bu nedenle guletler kıyılara yanaşmaya ve sığ sulara demirlemeye oldukça elverişlidir.

7. **Aşağıdakilerden hangisi guletlerin bu parçada değinilen özelliklerinden biri değildir?**

A) Gövdesinin ve iç bölmelerinin el yapımı olması
B) Farklı büyüklüklerde üretilmesi
C) Hem motor gücüyle hem de yelkenle seyredebilmesi
D) Eskiden beri kullanılmakta olması
E) Gövdesinin ahşap olması

8. **Bu parçaya göre, guletlerin tasarımının yenilenmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?**

A) Kullanım amaçlarının çeşitlenmesi
B) Üretiminde modern tekniklerden yararlanılması
C) Gerekli malzemenin sağlanmasında güçlük çekilmesi
D) Eski teknelerin onarılarak yeniden kullanılması
E) Belli bir yöreye ait olması

9. **Aşağıdakilerden hangisi, guletlerin gezi teknesi olarak tercih edilmesinin nedenlerinden biri olamaz?**

A) Kıyıya yakın sığ sularda seyredebilmesi
B) Konforlu olması
C) Ünlü kişilerce yeniden gündeme getirilmesi
D) Gereksinimleri karşılayacak bir ekibin olması
E) Salmasının olması

10. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Okuma yazma bilmeyen, haberleşme araçlarından yararlanamayan ve derdini açıkça dile getiremeyen Anadolu kadını yüzyıllardır kederini, sevincini, özlemini, sevgisini, nefretini ve hemen hemen tüm düşüncelerini çevresindekilere oyalarla iletti. Kadınlar arasında, çeşitli motifler ve renklerle oluşturulan bu gizli iletişim aracı günümüzde, kırsal kesimde yaşayan kadınlar tarafından kullanılmaya devam etmektedir. Oyaların konusu genellikle çiçeklerdir. Bunun nedeni ise çiçeklerin özünde bulunduğu düşünülen doğal güçlerdir. Oyaların dilini araştırırken yörenin bitki örtüsü, inançları, gelenek ve görenekleri, oyayı yapan kadının yaşı, oyanın kullanım amacı gibi öğeleri göz önünde tutmak gerekir. Örneğin, Akdeniz Bölgesi'ndeki portakal çiçeği oyası, İç Anadolu'da domates çiçeği veya elma çiçeği oyası olur. Aynı oyayı yapan bir genç kızla yaşlı bir kadının, ona verdikleri isim aynı olsa da yükledikleri anlam farklıdır.

10. **Bu parçaya göre, Anadolu kadının Akdeniz'de portakal çiçeği, İç Anadolu'da domates çiçeği veya elma çiçeği oyası yapmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çevrede en çok görülen bitkilerden esinlenilmesi
B) Çiçek motifleri yapmanın kolay olması
C) İletilmek istenen duygunun farklı olması
D) Oyaların kırsal kesimde daha yaygın olarak yapılması
E) Motiflerin anlamının yaşa göre değişmesi

11. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi oyanın Anadolu kadınları arasında gizli bir iletişim aracı olmasının bir nedenidir?**

A) Motiflerde, kadınların yetiştirdiği bitkilerin kullanılması
B) Çiçeklerin gücünün, sorunlara çözüm olacağına inanılması
C) Çiçeklerin kadınları mutlu etmesi
D) Duygu ve düşüncelerin açıkça söylenmesinin hoş karşılanmaması
E) Motiflerin yöreden yöreye farklı anlama gelebilmesi

12. **Bu parçaya dayanarak, aşağıdakilerden hangisinin oyalarla aynı işleve sahip olduğu söylenebilir?**

A) Türkü yakma
B) Toprak ve samandan kerpiç yapma
C) Bitkilerden ilaç yapma
D) Dua okuma
E) Bitkileri aşılama

PEGEM AKADEMİ

13. ve 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

19. yüzyılın sonlarında Viyana'da, yaptıkları müzik açısından birbirine rakip görülen iki büyük besteci vardır. Bunlardan biri valsleriyle tanınan Johann Strauss, öteki kankan besteleri yapan Jacques Offenbach'tı. O dönemde gerek müzik dünyası gerekse gençler, vals dinleyicileri ve kankan dinleyicileri olarak ikiye ayrılmıştı. Viyana'da aynı saatte iki bestecinin de konseri düzenlenmişti. Bu kez, her haftakinden farklı olarak, orkestraları bestecilerin kendileri yönetecekti. Viyanalı gençler, sevmedikleri bestecinin konserine gidip taşkınlık yapmayı ve orkestrayı susturmayı planlıyordu. Konserlerin başlama saati geldiğinde, herkes neler olacağını büyük bir merakla bekliyordu. İşte tam o sırada elini kaldıran Strauss "Offenbach, kankan", Offenbach da "Strauss, vals" dedi. Orkestralar şeflerinin işaretiyle parçaları çalmaya başladılar. Bu sürpriz karşısında önce şaşıran izleyiciler daha sonra gülerek bestecileri çılgınca alkışladılar.

13. **Bu parçada sözü edilen bestecilerin konsere birbirlerinin bestesiyle başlamasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Konserlerin aynı gün ve saatte olması nedeniyle, izleyici sayısının az olması

B) Farklı bestecilerin yapıtlarından oluşan bir repertuarın izleyicileri hoşnut edeceğini düşünmeleri

C) İzleyicilerinin çoğunlukla gençlerden oluşması nedeniyle, hareketli parçaları tercih etmeleri

D) Rakip olarak görülmelerine karşın birbirlerinin sanatına saygı duyduklarını göstermek istemeleri

E) Hayranlarının, besteciler arasındaki çekişmeden rahatsızlık duyduklarını dile getirmeleri

14. **Bu parçaya dayanarak 19. yüzyıl sonlarındaki Viyana'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Müziğin önemli bir yeri olduğu

B) Besteci sayısının az olduğu

C) Genç nüfusun fazla olduğu

D) Konser salonlarının yetersiz olduğu

E) İzleyicilerin müzik konusunda eğitimli olduğu

15. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Her orkestra şefi aynı zamanda bestecidir.

B) Her müzik türü, kendi izleyici kitlesini oluşturur.

C) Günümüz bestecileri arasında rekabet ortadan kalkmıştır.

D) Gençler, konserlerin devamlı izleyicilerindendir.

E) Müzik, duygu ve düşünceleri kitlelere ulaştırmanın en etkili yoludur.

PEGEM AKADEMİ

16. ve 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bugünkü Adıyaman, Kahramanmaraş ve Gaziantep topraklarında, MÖ 162 - MS 72 yılları arasında hüküm süren Kommagene Krallığı, Roma İmparatorluğu ile Pers Krallığı arasında sıkışmış, Fırat Nehri kıyısında kurulmuş bir devletti. Bu uygarlığa en parlak devrini yaşatan Kral I. Antiokhos, Doğu ile Batı'yı uzlaştırmak, bir kültür reformu gerçekleştirmek istiyordu. Bu nedenle, Kommagene tanrılarına hem Yunan hem Pers adları verdirmişti. Kendini tanrı ilan eden Antiokhos, Nemrut Dağı zirvesinde kayaları oydurarak bir mezar odası yaptırdı. Burayı, taşlarla oluşturulan, 50 m yüksekliğinde dik bir tepeyle kapattı. Bu tümülüsün Doğu ve Batı teraslarına 9 - 10 metrelik taş bloklardan oluşan, kendisini ve tanrıları tahtta oturmuş olarak gösteren heykeller diktirdi. Bu heykellerdeki tahtların arkasına, Helenistik üslupla, vasiyetnamesini kazıttı.

16. **Bu parçaya göre, Kral I. Antiokhos'un kendi heykelini tanrı heykelleriyle birlikte tümülüsün teraslarına diktirmesi, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

A) Ölü gömmedeki gelenekleri devam ettirmesiyle

B) Kültür reformu yapmak istemesiyle

C) Hem Doğu hem de Batı inançlarından etkilenmesiyle

D) Heykel sanatına değer vermesiyle

E) Kendini tanrı-kral olarak görmesiyle

17. **Bu parçada Kommagene Krallığı'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Hüküm sürdüğü yerlere

B) Kurulduğu döneme

C) Sınır komşularına

D) Geçim kaynaklarına

E) En parlak dönemine

18. **Bu parçaya dayanarak Kral I. Antiokhos'un aşağıdaki uygulamalarından hangisinin Doğu ile Batı'yı uzlaştırma isteğinin bir göstergesi olduğu savunulabilir?**

A) Mezarını kayaya oydurması

B) Kendi heykelini yaptırması

C) Vasiyetnamesini yazdırması

D) Tanrıların heykellerini yaptırması

E) Tanrılara Yunan ve Pers adlarını koydurması

19. ve 21. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1960'lı yıllarda başlayan uzay yolculuğu çalışmaları pek çok aşamadan geçerek günümüze ulaştı. Bugün insanları uzaya götüren ve sonra geri getiren iki pahalı yöntem kullanılıyor. Ruslar, görev bittikten sonra bir paraşüt yardımıyla geri dönen kapsüller fırlatıyorlar. Ne var ki bu, her seferinde roketlerin kaybedilmesine ve kapsüllerin de hurdaya çıkmasına yol açıyor. Buna karşılık Amerikalıların uzay mekikleri birçok kez kullanılabiliyor. Ancak bu yöntem de fazla yakıt harcandığı için çok pahalı. Çünkü kullanılan yakıt çok pahalı. Uzay uçuşlarının ticari bir geleceği olacaksa maliyetin düşürülmesi gerekiyor. ABD'de, yalnızca alçak yörüngeye uydu, astronot ya da yük taşıyan mekikler yerine, uzaya turist taşıyabilecek, 36000 km yüksekteki iletişim uydularına bile ulaşabilecek kapasitede, kaza riski düşük yeni uzay araçları yapmak için yoğun çalışmalar yürütülüyor. NASA, bakım ve onarım masraflarını düşürmeyi, yakıt olarak da pahalı hidrojen yerine Rusların kırk yıldır Soyuz roketlerinde kullandığı çok daha ucuz olan yakıtı kullanmayı planlıyor ve bu yeni uzay araçlarını 2012 yılında devreye sokmayı hedefliyor.

19. **Bu parçaya göre, halen kullanılmakta olan uzay araçlarının değiştirilmeye çalışılmasının nedenlerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Uzay aracı sayısının az olması
B) Yakıt teknolojisinin değişmesi
C) Mevcut yöntemlerin pahalı olması
D) Farklı özelliklerde uzay araçlarının olması
E) Uzay araçlarının sefer sayılarının sınırlı olması

20. **Bu parçada uzay yolculuklarının hangi yönünden söz edilmemiştir?**

A) Uçuş güvenliğini sağlayacak önlemler
B) Maliyeti artıran etmenler
C) Yapılma amaçları
D) Geliştirmek için yapılan çalışmalar
E) Kullanılan teknolojideki farklılıklar

21. **Bu parçada, Rusların uzay araçlarıyla Amerikalıların uzay araçları arasında,**

I. kullanılan yakıt türü,
II maksimum uçuş yüksekliği,
III. tekrar kullanılabilme,
IV. uzayda kalma süresi

özelliklerinden hangileri bakımından karşılaştırma yapılmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

22. ve 24. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sinemaya geçmeden önce tiyatro yönetmenliği yapan Elia Kazan İhtiras Tramvayı'nı sahneye koyarken oyunun yazarı Tenesse Williams provalara gelmiş ve eserinin sahnelenişini beğenmemiş. Ama yönetmene bunu söyleyerek onun sanatını eleştirir duruma düşmek yerine şöyle demiş: "İyi ya da kötü insan yoktur. Herkes birbirini kendi egosunun çatlaklarından seyreder. Dolayısıyla hayat bir yanlış anlaşılmalar bütünüdür."

22. **Bu parçaya göre, Elia Kazan'la ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Romanların tiyatroya uyarlamalarını kendisi yapmıştır.
B) Tiyatro yönetmenliğinde, klasik eserleri sahnelemeye ağırlık vermiştir.
C) Tenesse Williams'ın diğer eserlerini de sahnelemiştir.
D) Tenesse Williams ile aynı çağda yaşamıştır.
E) Yönettiği oyunlar seyirciler tarafından çok beğenilmiştir.

23. **Bu parçada, "birbirini kendi egosunun çatlaklarından seyretmek" sözüyle aşağıdakilerden hangisi ifade edilmek istenmiştir?**

A) Başkalarını değerlendirirken kişinin kendi benliğinin etkisinde kaldığı ve yansız olamadığı
B) Herkesin kendisinde kusur bulma eğiliminde olduğu
C) Her olaya farklı bir açıdan bakılması gerektiği
D) Karşılaşılan kişilerin olumsuz özelliklerinin daha kolay hatırlandığı
E) Eleştirinin, kişinin kendini geliştirmesinde etkili olduğu

24. **Bu parçaya göre, Tenesse Williams'ın, eserinin sahnelenişini beğenmediğini yönetmene söylememesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Oyunun tiyatroya değil, sinemaya daha uygun olduğunu düşünmesi
B) Kendi fikirlerine önem verilmeyeceğini düşünmesi
C) Yönetmenin, yönetmenliğine saygı duyması
D) Fikrini söylediğinde başka eserlerinin sahnelenmeyeceğinden endişe etmesi
E) Kendi eserinde bazı eksiklikler olduğunu fark etmesi

PEGEM AKADEMİ

25. ve 27. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İstanbul'un yaz-kış gezilen şirin ilçesi Şile, Karadeniz kıyısına boylu boyunca uzanmış; denizin, kumun, yeşilin, tarihin kucaklaştığı bir yer. Şile Rumca'da mercanköşk anlamına geliyor. Bir zamanlar Şile bu güzel kokulu çiçekle kaplıymış. 1859 yılında Fransızlara ait Fenerler İdaresi tarafından yaptırılan ve Şile'nin sembolü olan tarihî deniz feneri, Türkiye'nin en büyük feneri olarak biliniyor. Deniz seviyesinden 60 metre yükseklikte yer alan fenerin ışığı, 20 deniz mili uzaktan görülebiliyor. Şile'yi tüm dünyaya tanıtan en önemli kültür varlığı ise teri emdiği için son derece sağlıklı olan bezi. El tezgâhlarında üretilen Şile bezinden yapılan ürünlerin satışı, önemli miktarda turizm geliri sağlamaktadır.

25. **Bu parçada Şile'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Turistik bir ilçe olduğu
B) Karadeniz kıyısında yer aldığı
C) Adını bir çiçekten aldığı
D) Nüfusunun hızla arttığı
E) İstanbul'a bağlı olduğu

26. **Bu parçada Şile beziyle ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?**

A) Kullanılan motiflerin özel bir anlamı var mıdır?
B) Neden sağlıklıdır?
C) Hangi renklerde dokunmaktadır?
D) Üretim aşamaları nelerdir?
E) Yüksek fiyatla mı satılmaktadır?

27. **Bu parçada deniz feneriyle ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi <u>yoktur</u>?**

A) Kesme taştan yapıldığı
B) 19. yüzyılda inşa edildiği
C) Türkiye'deki en büyük fener olduğu
D) Fransızlar tarafından yaptırıldığı
E) Işık menzilinin 20 deniz mili olduğu

28. ve 30. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Laos, Lao dilinde "bin filin ülkesi" anlamına geliyor. Dağlar ve geçit vermez ormanlar yüzünden, Laos halkı taşımacılıkta, tarımda, turizmde en çok fillerden yararlanıyor. Doğasının çetin olması ve denize kıyısı olmaması nedeniyle sanayi yatırımını ülkeye çekemeyen Laos, tüm ümidini turizme bağlamış durumda. Başkent Vientianne, ülkeye gelen turistlerin ilk uğrak yeri. 1990'lı yılların başlarında ulaşım zorluğundan dolayı oldukça fakir bir kasaba olan Luang Phrabang, turizm sayesinde zenginleşen kentlerden biri. Doğa yürüyüşleri, göletlerde yüzme, kanolarla nehir gezileri, fil safarileri gibi etkinlikler ve ülkenin çeşitli bölgelerinde keşfedilmeyi bekleyen 600'den fazla mağara doğa tutkunlarına oldukça çekici geliyor. Halkın ibadet ettiği Budist ve Hindu tapınakları ve farklı özelliklere sahip çok sayıda Buda heykeli sayesinde din turizmi de canlılığını koruyor.

28. **Bu parçadan Laos'la ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) İnanç biçimi
B) Gelir kaynakları
C) Doğal yapısı
D) Turizm olanakları
E) Nüfus özellikleri

29. **Bu parçaya dayanarak, ülkenin Laos adını almış olması aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?**

A) Hayatın sürdürülmesinde fillerin önemli rolü olmasına
B) Ülkedeki kutsal mekânların çok uzun süredir korunmasına
C) Bölgede en çok konuşulan dilin Lao dili olmasına
D) Ülkenin çeşitli yerlerinde mağaraların bulunmasına
E) Doğasının çeşitlilik göstermesine

30. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine bir örnek vardır?**

A) Spor etkinliklerinin hem vücut sağlığını hem de kişiler arasındaki ilişkileri güçlendireceğine
B) Farklı kültürlerden kişilerin aynı amaç için birlikte çalışabileceğine
C) Olumsuz ekonomik koşulların kişilerin psikolojisini olumsuz etkileyerek toplumsal gerginliğe yol açabileceğine
D) Olumsuz olarak nitelendirilen bazı koşulların iyi değerlendirildiğinde olumlu sonuçlar doğurabileceğine
E) Günümüzde turizmin, tarım ve endüstriden daha fazla gelir getireceğine

PEGEM AKADEMİ

31. ve 33. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Son yıllarda sanat tarihçilerinin değerlendirmeleriyle dikkatleri üzerine çeken ve Bursa'nın simgesi olmaya aday nitelikte olan Irgandı Köprüsü, eriyen kar sularının coşkun akışını Bursa Ovası'na yönlendiren Gökdere üzerindeki ikinci köprü. 1442'de Irgandılı Hoca Musluhiddin'in babası Pir Ali tarafından yaptırılan köprünün üzerinde 30 dükkân, han, ahır ve depolar bulunuyormuş. Irgandı Köprüsü, yüzyıllar boyunca yolculara geçiş sağlamanın yanı sıra doğuyla batı arasında ticari ve kültürel alışveriş köprüsü olarak da bir işlev üstlenmiş. Bu özellikleriyle ele alındığında köprü dünyanın, üzerinde çarşı bulunan dört köprüsünden biridir. Uzun süren ilgisizlikten sonra, aslına uygun olarak restore edilen köprüdeki çarşıda hat, ebru, minyatür, tezhip, ahşap oymacılığı gibi geleneksel Türk el sanatlarının güzel örnekleri sergilenmektedir.

31. **Bu parçaya dayanarak Irgandı Köprüsü'yle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Eriyen kar sularından olumsuz etkilenmiştir.
B) Uzun süre bakımsız kalmıştır.
C) Yapıldığı dönemde ünlü gezginler tarafından ziyaret edilmiştir.
D) Yapı malzemesi olarak taş kullanılmıştır.
E) Yörenin en büyük köprüsüdür.

32. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi, Irgandı Köprüsü'nün geçmişteki işlevlerinden biri değildir?**

A) Doğu ve Batı kültürlerinin buluşmasına zemin hazırlamak
B) Yolcuların alışveriş yapabilmelerine olanak sağlamak
C) Tüccarlara ve yolculara konaklama olanağı sağlamak
D) Yöre insanı için geçim kaynağı olmak
E) Türk el sanatlarının unutulmamasını sağlamak

33. **Bu parçaya göre, Irgandı Köprüsü hangi özelliği bakımından dünyanın dört köprüsünden biridir?**

A) Üzerinde dükkânların yer alması
B) 15. yüzyılda yapılmış olması
C) Gökdere üzerinde bulunması
D) Adını, yaptıran kişinin memleketinden alması
E) Restore edilerek yeniden canlandırılması

34. ve 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Salep, bazı yabani orkide türlerinin kök yumrularının bir dizi işlemden geçirildikten sonra öğütülmesiyle elde ediliyor. Salebin bileşiminde, elde edildiği yöreye göre değişen oranlarda glikomannan, nişasta, şekerler, azotlu maddeler ve su bulunur. Salebin etkili maddesi glikomannandır. Glikomannanın bir gramı, 200 ml suyu emer. Glikomannan bu özelliğinden dolayı bazı besinlerin, özellikle dondurmanın kıvamını artırmak ve geleneksel hekimlikte kabızlık gibi rahatsızlıkları gidermek, kanın serum ve lipid düzeyini düzeltmek amacıyla kullanılır. Glikomannan besinlerle tüketildiğinde suyu tutma özelliğinden dolayı besin emilimini geciktirerek tokluk hissi oluşturur. Kış aylarında içecek olarak yararlanılan salebin üretiminde çoğunlukla glikomannan içermeyen çayır salebi kullanılır. Ticari amaçla kullanılan başka bir salep çeşidi olan yayla salebi, 700-1300 m yükseltideki yerlerde yetişir.

34. **Bu parçaya dayanarak, saleple ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Dondurma yapımında kullanılır.
B) Tüm türlerinin besin değeri aynıdır.
C) Kalitesini, yetiştiği bölgenin iklim özellikleri belirler.
D) Bazı türlerinin üretimi yapılır.
E) Gıda maddesi olarak tüketimi Türkiye'ye özgüdür.

35. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerin hangisi salebin, glikomannan içermesi nedeniyle etkili olduğu durumlardan biri değildir?**

A) Kanın serum düzeyini ayarlama
B) Tokluk hissi oluşturma
C) Kış aylarında içecek olarak kullanılma
D) Kabızlık tedavisinde etkili olma
E) Kanda lipid düzeyini ayarlama

36. **Bu parçaya göre, salebin kıvam artırıcı olarak kullanılmasında hangi özelliği etkilidir?**

A) İçeriğinde şeker bulunması
B) Su tutma kapasitesinin fazla olması
C) Geleneksel hekimlikte kullanılması
D) Bir dizi işlemden sonra elde edilmesi
E) İçeriğindeki maddelerin oranlarının değişmesi

PEGEM AKADEMİ

37. ve 39. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Portekizli ünlü denizci Macellan, Kolomb gibi hayatını baharat zengini adalara ulaşmaya adamıştı. Macellan, emrindeki beş İspanyol gemisiyle birlikte Güney Amerika'nın ıssız koylarında, bölgenin soğuk havasına karşın beş ay geçirdi. Macellan ve arkadaşları, hiçbir canlının yaşayamayacağını düşündükleri soğuk ve acımasız coğrafyada bir sürprizle karşılaştılar: Burada insanlar yaşıyordu. İnsanların soğuğa direnmek için yararlandığı yol, onları daha çok hayrete düşürdü. Üzerlerinde, yorgan gibi örtündükleri postlardan ve ayaklarına kat kat sardıkları hayvan derilerinden başka bir şey yoktu. Denizciler bu "ayakkabı"lara gönderme yaparak yörede yaşayanlara "patagonas" yani "büyük ayak" adını taktı. Bundan sonra iklim koşullarının çok ağır olduğu 40. paralelin güneyine Patagonya, yani "Büyük Ayaklılar Ülkesi" denecekti.

37. Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Güney Amerika'da çok tenha yerlerin bulunduğu

B) İnsanların zor iklim koşullarında da yaşayabildiği

C) Güney Amerika'nın baharat bakımından zengin olduğu

D) Güney Amerika'da kürkünden yararlanılabilecek hayvanların bulunduğu

E) 40. paralelin güneyinde sert iklim görüldüğü

38. Bu parçada sözü edilen bölgeye Patagonya denmesinde aşağıdakilerden hangisinin rolü olmuştur?

A) Bölgenin bulunduğu yerin Avrupa kıtasına uzak olması

B) Bölgenin yer altı zenginliklerine sahip olması

C) Güney Amerika'nın koylarının ıssız olması

D) Macellan'ın ünlü bir denizci olması

E) Denizcilerin yerli halkın görüntüsünden etkilenmesi

39. Bu parçaya göre, Güney Amerika'daki yerlilerin giyimleri karşısında denizcilerin hayrete düşmelerinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Postları giysi olarak kullanılan hayvanları daha önce görmemiş olmaları

B) Giysilerinin bölgedeki şiddetli soğuktan korunmak için yetersiz olduğunu düşünmeleri

C) Bölgenin sahip olduğu yer üstü zenginliğinin beklentilerinden uzak olması

D) Giyim tarzlarının estetik değerlerden uzak olduğunu düşünmeleri

E) Giysi yapımında kullandıkları malzemenin tümüyle doğal ürünlerden oluşması

40. ve 42. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Leonardo da Vinci ressam, heykeltıraş, müzisyen, mimar, bilim insanı ve mucitti. İncelemek amacıyla yaklaşık 30 insan vücudunu kesip parçalara ayırdı. Bu sayede, daha önce yapılmış olanlardan çok daha gerçekçi vücut resimleri çizdi. Taslak defteri, uçma makinesi de dâhil birçok makine tasarısıyla doludur. Bugün bu makinelerin birçoğunun çalışmayacağını biliyoruz, fakat ortaya koyduğu tasarılar onun ayrıntılı gözlemleri zengin bir düş gücü ile birleştirme konusundaki yeteneğini açığa vurmaktadır. Leonardo'nun büyük kavrayış gücüne ve yaratıcılığa sahip olmasına karşın, yaptıklarının bilimin ilerlemesine çok az katkısı oldu. İncelemelerini kendini tatmin etmek amacıyla yapmıştı, çağdaşlarının çoğunun bunlar hakkında hiçbir bilgisi yoktu. Birçok taslağı ve defteri ölümünden sonra dağıldı ve yüzyıllar boyunca büyük ölçüde bilinmeden kaldı.

40. Bu parçaya göre, Leonardo da Vinci'nin insan vücudunu parçalamasının sağladığı yarar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tıp bilimine katkıda bulunması

B) Çevresini kuşatan dünyayla ilgili yeni fikirler geliştirmesi

C) İnsan vücudunu ayrıntılı ve doğru bir biçimde çizmesi

D) İnsanla diğer canlıların bedensel özelliklerini karşılaştırması

E) İnsan heykellerini kusursuz yapması

41. Bu parçaya göre, Leonardo da Vinci'nin bilime katkısının az olmasında temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başkalarını çalışmalarından haberdar etmemesi

B) İncelemeleriyle ilgili düzenli kayıt tutmaması

C) Aynı anda birden çok konuyla ilgilenmesi

D) Çalışmalarında gözlemden çok hayal gücüne ağırlık vermesi

E) Sanatsal çalışmalara bilimsel çalışmalardan daha fazla ağırlık vermesi

42. Bu parçadan Leonardo da Vinci'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Çalışmalarına yardımcı olan çıraklarının olduğu

B) İyi bir gözlemci olduğu

C) Düş gücünün ürünlerini kâğıda aktarabildiği

D) Farklı alanlarda çalışmalar yaptığı

E) Tasarılarının bir kısmının gerçekleştirilmediği

PEGEM AKADEMİ

43. ve 45. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Tropikal yağmur ormanları, karaların yaklaşık % 6'sını kaplamasına karşın, dünyadaki toplam tür sayısının üçte ikisini barındırır. Ekvator çevresindeki bol yağışlı bölgelerde bulunan bu ormanlar, yüksek, geniş yapraklı ve yaprak dökmeyen ağaçlardan oluşur. Ilıman bölgelerdeki yağmur ormanlarına göre daha sık olan, daha fazla ağaç ve hayvan türü içeren tropikal yağmur ormanlarında aşırı nemden dolayı kaya ve topraklarda kimyasal ufalanma daha fazla olur. Toprak yüzeyi ağaç dalları, sürgünler ve yapraklarla kaplıdır. Zemine yakın yerlerde besin maddesi az olduğundan, kuşlar, maymunlar, böcekler dahil pek çok hayvan türü sürekli ağaçların üzerinde yaşar. Ormanın geniş yapraklı ağaçlardan oluşması nedeniyle güneş ışınlarının toprağa yakın kesimlere ulaşması zordur. Bu loş kesimde yaşayan hayvanların gözleri olağandan iridir ve işitme duyuları görme duyularından daha fazla gelişmiştir.

43. **Bu parçada, tropikal yağmur ormanlarının diğer yağmur ormanlarından farklılıkları arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmamıştır?**

A) Ağaçların sıklığı
B) Topraktaki kimyasal ufalanma hızı
C) Ağaç türü
D) Ağaç boyları
E) Hayvan çeşitliliği

44. **Bu parçaya göre, tropikal yağmur ormanlarında pek çok hayvan türünün ağaç üzerinde yaşamasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmaktadır?**

A) Bölgenin jeolojik yapısı
B) Hayvan sayısı
C) Beslenme olanakları
D) Mevsimler arası sıcaklık farkları
E) Üreme olanakları

45. **Bu parçada, tropikal yağmur ormanlarıyla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Kimyasal ufalanma hızı neden daha fazladır?
B) Kimi hayvanlarda görülen bedensel farklılıkların nedeni nedir?
C) Yeryüzünde ne kadar yer kaplar?
D) Dünya'nın hangi bölgesindedir?
E) İklim üzerindeki etkileri nelerdir?

46. ve 48. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Uçurtma, kendi kendinize yapabileceğiniz bir oyuncak. Yapım aşamasındayken evde, uçururken de dışarıda sizi oyalayabilecek bir hobi. Aynı zamanda sizin ---- sağlıyor. Yani hava durumu, rüzgâr, mevsimler önemli olmaya başlıyor. Yapım aşamasında bireyi düşünmeye, araştırmaya ve yaratmaya yönlendiriyor. Bir şeyler yaratma olanağı sağlayarak çocukları televizyon karşısından, büyükleri günlük koşuşturmalardan uzaklaştıran bir araç. Uçurtma bir süre çocukluğumuzda kaldı. Sonra internet sayesinde öteki ülkelerde yapılan farklı uçurtma tiplerini görünce yeniden gündeme geldi. Artık uçurtma festivalleri bile düzenleniyor. Bu festivallere yaklaşık 25 ülkeden uçurtmacılar katılıyor ve gökyüzü tamamen uçurtmalarla kaplanıyor. Uçurtma yarışmaları, şovlar, senkronize uçurtma gösterileri gibi inanılmaz güzellikte etkinlikler yapılıyor.

46. **Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?**

A) doğanın farkında olmanızı
B) insanlarla kaynaşıp sosyalleşmenizi
C) yapmak isteyip de zaman ayıramadıklarınızın farkına varmanızı
D) çocukluk günlerinize götürüp eski, güzel günleri anımsamanızı
E) ailenizle birlikte olmanın önemini anlamanızı

47. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı vardır?**

A) Uçurtma uçururken neler hissedilir?
B) Uçurtma uçurmanın ne gibi yararları vardır?
C) Festivallere hangi ülkeler katılıyor?
D) Uçurtma yapımında hangi malzemeler kullanılıyor?
E) Eski uçurtmalarla günümüz uçurtmaları arasında ne gibi farklar var?

48. **Bu parçada uçurtmayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?**

A) Büyük şehirlerde yaşayan insanların ilgisini daha çok çektiğine
B) Yapım aşamalarına
C) Uçurmak için ilkbahar mevsiminin uygun olduğuna
D) Festivallerde ne tür etkinlikler düzenlendiğine
E) En çok hangi türlerinin sevildiğine

PEGEM AKADEMİ

49. ve 51. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Lazer ışığı 1960 yılında Theodore H. Mainman tarafından keşfedilmiştir. (II) Çoğumuz lazerle ilk kez daha çocuk yaşta bilim kurgu filmlerindeki ışın kılıçları ve lazer tabancalarıyla tanıştık. (III) Lazer ışığı normal ışıktan farklı bir yapıya sahiptir. (IV) Normal ışık her tarafa yayılırken lazer tek bir doğrultuda yayılır. (V) Normal ışık tüm renklerin karışımıyla oluşurken lazer ışığı hangi dalga boyunda oluşturulmuşsa o dalga boyunun renginde ya da renksizdir. (VI) Işınların, frekanslarının hassas bir şekilde kontrol edilmesi, düzenli yayılması ve olağanüstü yoğunluğu nedeniyle teknolojinin ve günlük yaşamımızın neredeyse vazgeçilmezleri arasına girmiştir. (VII) Lazer ışığı, günümüzde iletişimden gök bilimine, sağlıktan sanayiye, bilimsel araştırmalardan askerî uygulamalara hatta evlerde kullandığımız cd çalarlara kadar birçok yerde yaygın olarak kullanılmaktadır.

49. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

A) III. B) IV. C) V. D) VI. E) VII.

50. Bu parçada lazer ışığıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Özelliklerine
B) Kullanım alanlarına
C) Nasıl bulunduğuna
D) Yaşamımızın hangi döneminde karşılaştığımıza
E) İlk kez hangi biçimiyle tanındığına

51. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>?

A) Karşılaştırma
B) Açıklama
C) Örnek verme
D) Bilimsel verilerden yararlanma
E) Öneride bulunma

52. ve 54. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kitap, tutkunları için bambaşka bir dünyadır. Onlar edindikleri her kitapla aslında duvarlarına bir tuğla daha koyar, kendilerine yeni duvarlar örerler. Kütüphaneleri, artık evlerinin bir bölümü değil, merkezi olmuştur. Onlarınki, kendi evlerinde bir tutsaklık, vazgeçemedikleri bir bağımlılıktır. Kitap biriktirmeyi aşırıya vardıranların, başkalarıyla ortak bir yaşam sürdürmesi de zordur; bakış açıları farklıdır. Kitap tutkunu olmayan biri için kütüphane "düşman bölgesi" olduğundan kitap tutkunları genelde yalnız yaşamayı tercih eder.

52. Bu parçada anlatılan kitap tutkunları aşağıdakilerden hangisiyle nitelenebilir?

A) Her kitabı okumayan
B) Güncel sorunlara ilgi duyan
C) Kitap sevgisini yaymaya çalışan
D) Dış dünyayla ilişkisini kesmiş olan
E) Gelişmeleri yakından takip eden

53. Bu parçaya göre, bir kitap tutkununun yalnız yaşamayı tercih etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kalabalık ortamlardan hoşlanmaması
B) Kitaplarına zarar verilmesinden korkması
C) İşlerinin yoğunluğundan başkalarına ayıracak zaman bulamaması
D) Kitaplarını başkalarıyla paylaşmak istememesi
E) Kitaba düşkün olmayanlarla ortak noktalarının bulunmadığını düşünmesi

54.

I. Kütüphane
II. Tuğla
III. Kitap
IV. Ev

Bu parçada yukarıdakilerin hangileri arasında benzetme yapılmıştır?

A) I. ile II. B) I. ile IV. C) II. ile III. D) II. ile IV. E) III. ile IV.

PEGEM AKADEMİ

55. ve 57. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İstanbul Boğazı'nın altından geçecek Marmaray için hazırlanan proje kapsamında tarihî yarımadada kazılması en kolay yerin Yenikapı olduğu düşünülüyordu. Zira 19. yüzyılın başlarına kadar faaliyette olan Lykos Deresi'nin denize döküldüğü bu alanın zaman içinde dolduğu sanılıyordu. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. Buranın, tarihî yarımadanın güneyindeki altı limandan biri olan Theodosius olduğu anlaşıldı. Bu yüzden Marmaray çalışmalarının yapıldığı bölge, Türkiye'nin en büyük arkeolojik kazı alanı hâline geldi. Bulunan batıkların sayısı yönünden bu antik liman, birinci sıraya yerleşti. Liman, yelkenlileri, amforaları ve Eleutherius'un heykeliyle birlikte, çoğunluğa göre Lykos Deresi'nin getirdiği alüvyonlarla zamanla, kimine göreyse tsunami nedeniyle birdenbire karanlığa gömüldü. Vurulan her kazma, çalışmaları, nefes kesen bir arkeolojik maceraya dönüştürüyor. Ayrıca kazı yapılan bölgenin kuzeyinde bir kilise, batısında bir Bizans yapısı, surun altında ise bir dehliz bulundu.

55. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Bir amaç doğrultusunda başlanan çalışmalar beklenmedik sonuçlar doğurabilir.

B) Bilimsel çalışmaların sonuçları tartışma yaratabilir.

C) Bilimsel çalışmanın hızı, çalışmanın niteliğine göre değişir.

D) Yapılacakları önceden planlamak çalışmaları hızlandırır.

E) Önemli çalışmalar deneyimli kişiler tarafından gerçekleştirilmelidir.

56. **Bu parçada Yenikapı'yla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Eskiden ne olarak kullanıldığına

B) Çalışmaların kaç yılda tamamlanacağına

C) Tahminlerin yanlış çıktığına

D) En çok kalıntının çıkarıldığı antik liman olduğuna

E) Çıkarılan buluntuların neler olduğuna

57. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Nesnel verilerden yararlanılmıştır.

B) Çeşitli görüşler açıklanmıştır.

C) Atasözü kullanılmıştır.

D) Karşılaştırma yapılmıştır.

E) İkileme kullanılmıştır.

58. ve 60. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir şairin hayatının çeşitli dönemlerinde sevdiği şiirleri üzerinde durmak, onun davranış ve eğilimlerini anlamaktan yana vazgeçilmeyecek ipuçları verir. Şairin beğendiği şiir, onun o güne kadar yazdığı şiirlerin en güzeli, en başarılısı olmasa bile, bazen kendisinin de açıklayamayacağı şekilde kendisini yansıtan, kısacası tüm hayatının bilançosu olan bir şiirdir. Şair, tarafsız bir gözle bakamaz o şiire; kusurları varsa göremez. Yalnız, o şiirin herkesten çok kendisine bir şeyler söylediğini, onun bir zaman parçasını yok olmaktan kurtarmış bir fotoğraf, bir ayna olduğunu bilir. Şair, ileride yazacağı bir şiiri şairlik imzasını taşıyabilecek daha kıymetli bir eser olarak görebilir. Şairin bu değişimi bizim açımızdan olumludur. Çünkü şairi meşgul eden meselelere, onun sanatını damgalayan özel durumlara biraz daha yaklaşmış oluruz.

58. **Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?**

A) Hayatın belli bir anını somutlaştırmak

B) Yaşananı olduğu gibi yansıtmak

C) Geçmişi bir düş perdesinde göstermek

D) Saklı hayatları gün yüzüne çıkarmak

E) Gelecekle ilgili hayalleri işlemek

59. **Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Şiir zaman içinde değişik yorumlara açık anlam katmanlarına sahiptir.

B) Her şair, yaşadığı çağın ölçütleri ile değerlendirilmelidir.

C) Şairleri anlamak için o dönemin koşullarını da bilmek gerekir.

D) Şairin farklı dönemlerine ait şiirler, onun hayata karşı aldığı tavrı anlamak açısından önemlidir.

E) Dünün şairinin, bugünün şiirine sunacağı önemli bir birikimi vardır.

60. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?**

A) Bir şairden, şiirlerini her zaman için nesnel değerlendirmesi beklenmemelidir

B) Bazı şiirler şairin duygu dünyasına ışık tutan, âdeta onu özetleyen niteliktedir.

C) Şairin şiirleriyle ilgili değişik değerlendirmeleri, onun tutarsızlığını gösterir.

D) Şairin zaman içindeki değişimi, sanatını daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

E) Şiirde şairin de yorumlamakta zorlandığı, iç dünyasının yansımaları bulunabilir.

PEGEM AKADEMİ

5 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kanlı İspanyol istilasından önce Güney Amerika'nın görkemli uygarlıklarından biri olan İnkalar, "yazısı olmayan tek büyük uygarlık" damgasından kurtulacak gibi gözüküyor. Çünkü İnkaların khipu denen düğümlü sicim demetlerinin yalnızca bir hesap aracı değil, aynı zamanda üç boyutlu bir yazı dili olduğu yolundaki düşünceler güçlenlyor. Hatta khipuları ikili sayı sistemini kullanan ilkel bir bilgisayara benzetenler de var. Khipular 0,5-0,7 cm kalınlığında bir sicim üzerine tutturulan ve sayıları 100 ile 1500 arasında değişebilen, üzerinde irili ufaklı düğümler bulunan daha ince sicimlerden oluşuyor. 1997 yılında bir tekstil uzmanı, yün ya da pamuktan yapılan bu sicimlerin son derece karmaşık eğirilme, dokunma ve boyanma biçimleri olduğunu, sicimlerin her birinin farklı yapı ve boya kodu taşıdığını ortaya çıkardı. Bu uzmana göre bilginin % 90'ı, daha düğümler atılmadan sicime yüklenlyordu. Bu teori üzerine çalışan bir araştırmacı da sicimlerin dönüş yönü, eğimi, demetteki sicimleri ana sicime bağlayan düğümlerin yönü gibi ayrıntıları ortaya çıkardı.

1. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

   A) Güney Amerika'da İspanyol istilasının etkileri günümüzde de sürmektedir.

   B) İnkaların ikili sayı sistemine benzer bir sistem kullandığı düşünülmektedir.

   C) Eski toplulukların hepsinin kendine özgü bir yazısı vardır.

   D) Güney Amerika'daki uygarlıklar hakkında her şey keşfedilmiştir.

   E) İnkalar dokumacılıkta çok gelişmiştir.

2. **Bu parçadan, İnkalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılabilir?**

   A) Komşularıyla ilişkilerinin zayıf olduğu

   B) Khipuları tapınaklarında sakladıkları

   C) Savaşçı bir toplum oldukları

   D) Farklı malzemelerle sicim yaptıkları

   E) Uygarlıklarının uzun sürdüğü

3. **"Bilginin % 90'ının daha düğümler atılmadan sicime yüklenmesi" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Khipularla basit matematiksel işlemlerin yapıldığı

   B) İnkaların bilinmeyen tarihlerinin khipuların çözülmesiyle ortaya çıkarılabileceği

   C) Khipulardaki bilgilerin İnkaların çoğunluğu tarafından okunabildiği

   D) Khipularda yer alan düğümlerin farklı niteliklerde olduğu

   E) Sicimlerin renk, dokuma türü, eğirilme biçimi gibi özelliklerinin de anlam taşıdığı

PEGEM AKADEMİ

4. ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Katı atık sorununun çözümü için bazı sistemler geliştirilmiş olmakla birlikte, bunun temel bir sağlık ve kamu hizmeti olarak kabul edilmesi oldukça yenidir. Belediyelerce toplanan çöplerin imhasında genellikle gömme, yakma, denize veya ırmağa dökme gibi yöntemler kullanılmaktadır. Ancak denize veya ırmağa dökme yöntemi çoğu zaman canlılara zarar verecek doğa kirlenmesine yol açtığından pek çok ülkede yasaklanmıştır. Çöp yakma yöntemindeyse yanma sonucu çıkan zehirli gazların filtre edilerek temizlenmesi önemlidir. Çöp gömme yöntemi özellikle büyük kentlerde yer sıkıntısı nedeniyle işlevsel olamamaktadır. Metal eşya, cam, gazete kâğıdı gibi atıkların toplanarak üretim sürecine yeniden katılması işi, ciddi biçimde ilk olarak II. Dünya Savaşı sırasında başladı; 1970'lerin başından bu yana da önem kazandı. Örneğin, ABD'de bazı eyaletlerde şişelere depozito ücreti uygulanmasının karayollarındaki şişe sayısını önemli ölçüde azalttığı görüldü.

4. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Çöplerin imhası konusunda her yönüyle sağlıklı ve işlevsel bir yöntem bulunamadığı

B) Günümüzde çöp kaynaklı salgın hastalıkların giderek arttığı

C) Toplumların günümüzde çöp konusunda daha az duyarlı olduğu

D) Atık imhasında en gelişmiş sistemin ABD'de olduğu

E) Çöp imha tesisleri yapımının günümüzde yerleşim yerleri dışında yoğunlaştığı

5. **Bu parçada sözü edildiği gibi, yeniden kullanılabilir atıkların değerlendirilmesinin II. Dünya Savaşı sırasında başlamasında,**

I. savaşan devlet sayısının ikiden çok olması,

II. savaşa katılan ülkelerde, düşmana direnen sivil örgütlerin kurulması,

III. savaş koşullarının zorluğu nedeniyle eldeki olanaklardan olabildiğince fazla yararlanmak istenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

6. **Aşağıdakilerden hangisi atık imhasının sağlık açısından önemli bir hizmet olarak algılandığının kanıtı olabilir?**

A) ABD'lilerin, şişeleri depozito karşılığı iade etmeleri

B) Atıkların yakılması sonucu çıkan zehirli gazların filtre edilmesi

C) Yeniden kullanılabilir atıkların kullanıldığı ürünlerin yaygınlaşması

D) Çöpleri gömmek için büyük kentlerde yer sıkıntısı yaşanması

E) Atık toplamada her belediyenin kendi belirlediği bir yöntemi kullanması

PEGEM AKADEMİ

7. ve 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bence 20. yüzyılın önemli buluşlarından biri de sinemadır. Sinema, uzantısı olan televizyonla birlikte dünyayı iç içe getirip iletişimde devrim yaratmış, iletişim dünyasını değiştirmiştir. Sinemanın yüzyıllık geçmişi aynı zamanda 20. yüzyıl tarihinin de yansımasıdır. Hangi sanat dalında olursa olsun geçmişi mutlaka bilmek gerekir. Geçmişi bilmezseniz bugünü kavrayamazsınız. Edebiyat, resim, mimari gibi alanlardaki başyapıtlar yüzyıllarca önemlerini koruyabilmektedir. Sinema için de böyle olması gerekir. Oysa sinemanın en önemli sorunu bir başyapıt bile olsa filmlerin ancak gösterildiği sürece sıcak kalmasıdır.

7. **Bu parçada, bir filmin "sıcak kalması" sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gündemde olması
B) Sinema klasikleri arasına girmesi
C) Sonraki filmlere konu olması
D) Eleştirmenlerden iyi not alması
E) Yıllar sonra yeniden çekilmesi

8. **Bu parçada sinemayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) İletişim alanında yaşanan çok önemli bir gelişme olduğuna
B) Televizyonla yakından ilişkisi olduğuna
C) Kültürel alışverişin önemli bir aracı hâline geldiğine
D) Diğer sanat dallarından daha yeni olduğuna
E) Tarihiyle ilgili kaynakların yetersiz olduğuna

9.

I. Sessiz filmlerden sesli filmlere, siyah-beyaz filmlerden renkli filmlere, sabit kameralardan hareketli kameralara geçilmesi
II. Kurtuluş Savaşı, Kennedy Suikastı gibi tarihi olaylarla ilgili belgesel filmlerde gerçek görüntülerin yer alması
III. Güncel konuları ele alan filmlerde kullanılan müzik, giyim, mobilya, otomobil gibi ayrıntıların filmin çekildiği yılın modası hakkında bilgi vermesi

Yukarıdakilerden hangileri bu parçada değinildiği gibi sinemanın geçmişinin 20. yüzyıl tarihini yansıtmasına örnek olarak gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Enfeksiyon hastalıklarıyla savaşta başta aşı olmak üzere pek çok yeni ve gelişmiş yöntem bile bu hastalıkların önünün tamamen alınmasında yeterli olmamaktadır. Bu durumun başlıca nedeni bazı bakterilerin önceden duyarlı oldukları antibiyotiklere zamanla direnç geliştirmesidir. Ayrıca hastalıklara yol açan yeni bakterilerin varlığı da ortaya çıkarılmıştır. Bu nedenle bilinenlerden daha etkili tedavi yöntemlerine gerek duyulmakta, yeni antibiyotik üretmek için araştırmalar devam etmektedir. Ancak bazı hastalıklarda, gerekli olmadığı hâlde antibiyotik kullanılması, gerekli durumlarda kullanıldığında ise yanlış dozda, yanlış zamanlamayla ya da yanlış türde antibiyotik kullanılması bakterilerin antibiyotiklere direnç kazanmalarına yol açmaktadır. Bu tür bilinçsiz tüketimler olduğu sürece yeni antibiyotiklerin de etkisinin kısa sürede azalacağı bir gerçektir.

10. **Bu parçada antibiyotiklerin yanlış kullanımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Yan etkilerinin göz ardı edilmesi
B) Gereksiz yere kullanılması
C) Gerekenden farklı miktarda alınması
D) Kullanım saatlerine dikkat edilmemesi
E) Bakterinin türüne uygun antibiyotiklerin kullanılmaması

11. **Bu parçadan, bakterilerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) İnsanlarda tedavi edilemez bozukluklara neden olabildikleri
B) Değişen koşullara uyum sağlayabildikleri
C) İnsanlığın başlangıcından beri var oldukları
D) Kolayca çoğalıp yayıldıkları
E) Bazı türlerinin zararlı, bazı türlerinin zararsız olduğu

12. **Bu parçaya göre, bakterilerle gereğince mücadele edilememesinde,**

I. hastalık etkeni olan yeni bakteri türlerinin ortaya çıkması,
II. bakterilerin zamanla tedaviye direnç kazanabilmesi,
III. antibiyotik üretiminin gereken miktardan az olması

durumlarından hangileri etkili olmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

13. ve 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsanlar alışık olmadıkları şeylere meraklıdır. Örneğin, bu genç köşe yazarı, yazarlık geçmişi çok kısa olmasına karşın bugün en çok okunan, tartışılan ve gündem yaratan kişiler arasında. Ben böyle gazetecileri severim, hele bunlar gençse ve yeni yetişiyorsa onları teşvik de ederim. Çünkü ben de öyleydim. Birlikte çalıştığımız bir usta yazar bana şöyle demişti: "Düşündüğünü yazacaksın. İlk sansürcün kafan olmayacak." Bu usta yazar, yazılarımızı dikkatle okur, Türkçe yanlışlarımızı ya da varsa mantık hatalarımızı düzeltir, ama düşüncelerimize asla karışmazdı. Yanlış yazdığımızda bile... Ama yanlışımızı ertesi gün anlatırdı. Dayanamayıp bir gün "Dün baskıya girmeden önce neden uyarmadın?" diye sorduğumda bana "O zaman çekerdin yazını, yazın çıkmazdı. Sen de bugün bu tepkileri almamış olurdun. İnsanı geliştiren yanlışlarıdır, birinin ilerlemesini istiyorsan onun yanlış yapmasına izin vermelisin." dedi.

13. **Bu parçaya dayanarak, sözü geçen genç köşe yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Gazeteciliğe köşe yazarlığıyla başlamıştır.

B) Yazıları haftalık bir dergide yayımlanmaktadır.

C) Seçtiği konular ve onları ele alış biçimi diğer meslektaşlarından farklıdır.

D) Yazdıklarını kaleme alırken meslek büyüklerini örnek almaktadır.

E) Düşünceleri yüzünden sık sık eleştirilmektedir.

14. **Bu parçanın yazarı, genç köşe yazarıyla kendisi arasında aşağıdakilerin hangisi bakımından bir benzerlik kurmuştur?**

A) Gazeteciliğe genç yaşta başlama

B) Kendi fikirlerini yazmaktan kaçınmama

C) Bir konuda yeterince araştırma yapmadan yazmama

D) Yazılarda yanlış yapmamak için çaba gösterme

E) İyi bir gazetecilik eğitimi alma

15. **Bu parçaya göre, usta yazarın genç meslektaşlarının yanlışlarını ertesi gün söylemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Yapılan yanlışları onemsememesi

B) Yazılara okuyuculardan gelecek eleştirileri önceden tahmin edememesi

C) Hataları düzeltmek için yeterli zaman olmadığını düşünmesi

D) Okuyucuların gelecek eleştirilerin daha öğretici olduğunu düşünmesi

E) Gençlerin, yapacağı eleştiriler karşısında gösterecekleri tepkilerden çekinmesi

16. ve 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bakırcılık da yemenicilik, sedefkârlık ve yorgancılığın kaderini paylaştı en sonunda. Oysa tarihte ilk olarak Anadolu'da başlayan bakırcılık, Osmanlı döneminde doruğa çıkarak doğu sanatının en önemli eserlerinin üretilmesini sağladı. Daha yirmi yıl öncesine kadar Sahaflar Çarşısı'yla Kapalı Çarşı arasındaki koca caddede onlarca dükkânıyla yer alan Bakırcılar Çarşısı'ndan geriye tek bir dükkân bile kalmadı. Bakırın kap kacak olarak kullanımının sona ermesi ve mutfak eşyalarının alüminyum ve plastikten üretilmeye başlamasıyla kalaycılık da bitti. Çünkü bakır kapların kalaylanma zorunluluğu vardı. Ancak 70'li yıllarda turizmin gelişmesiyle diğer el sanatlarında olduğu gibi bakır da, hediyelik ve dekoratif eşya olarak Türk motiflerini dünyaya tanıtmak üzere tezgâhlarda yerini aldı; bununla da kalmadı önemli bir ihraç ürünü hâline geldi.

16. **Bu parçaya göre, bakırcılığın diğer el sanatları gibi yok olma tehlikesiyle karşılaşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Teknolojik gelişmelerin farklı malzemelerle eşya üretimine olanak sağlaması

B) Çırak yetiştirecek bakırcı ustalarının azalması

C) Bakırdan üretilen eşyaların büyük bir kısmının ihraç edilmesi

D) Bakırdan üretilen eşya türünün ve kalitesinin değişmesi

E) Ham madde sağlamanın zor ve pahalı olması

17. **Bu parçada aşağıdaki neden - sonuç ilişkilerinin hangisinden söz edilmektedir?**

A) Yemeniciliğin sona ermesi – Bakırcılığın sona ermesi

B) Bakırcı dükkânlarının kapanması – Bakırcılığın sona ermesi

C) Bakırın dekoratif amaçla kullanılması – Turizmin gelişmesi

D) Mutfak eşyalarının alüminyumdan üretilmesi – Bakır eşyaların ihraç edilmesi

E) Bakırcılığın sona ermesi – Kalaycılığın sona ermesi

18. **Bu parçaya dayanarak bakırcılıkla ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Talebi karşılayabilmek için seri üretime geçilmiştir.

B) Çok eskiden beri sürdürülen bir zanaattır.

C) Anadolu'dan dünyaya yayılmıştır.

D) Osmanlı dönemindeki önemini kaybetmiştir.

E) Kültürel özellikleri içinde barındırmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

19. ve 21. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çocukluğumdaki "teyzeler ve amcalar dünyası" şimdiki dünyadan kesinlikle daha iyiydi. Şimdiki dünyada hırs ve yetinmezlik, insanları kötü, çirkin ve cimri kılıyor. Modernite, geleneği yıkmaya çalışırken onun yalnız kötü yanlarına saldırmadı, iyi yanlarını da yıktı ve o iyiliklerin yerine kendi kötülüklerini koydu. Şimdi biz de o yolda hızla ilerliyoruz. Kitleler komşuluğu, dayanışmayı çoktan unuttu. Ellili yıllarda oturduğumuz sokakta herkes birbirini adıyla tanırdı. Birine bir şey olsa herkes yardıma koşardı. Köylerde, kenar mahallelerde hâlâ böyledir. Bugün apartmanlarda oturan eğitimli, meslek sahibi insanlar birbirlerinin adlarını bilmedikleri gibi birbirleriyle selamlaşmıyorlar bile. Hatta göz göze gelmemek için çabalıyorlar. Asansörde sessizliğe gömülmüş insanları gözünüzde canlandırın. İnsanlar bir arada olmaktan ne kadar tedirgin.

19. **Bu parçada yazarın çocukluk dünyasını "teyzeler ve amcalar dünyası" olarak adlandırmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yalnız yakın akraba çevresini tanımış olması

B) Çevresinde yaşıtlarından çok büyüklerin olması

C) O devirde herkesin birbirini tanıması

D) Nüfusun az olduğu bir yerde yaşaması

E) Olaylara hâlâ küçüklük gözüyle bakabilmesi

20. **Bu parçada yazarın "Şimdi biz de o yolda hızla ilerliyoruz." sözüyle eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Teknolojik olanakların gelişmesine karşın geçim sıkıntılarının devam etmesi

B) Göç nedeniyle büyük şehirlerde kültür farklılıklarının yaşanması

C) Kalabalık şehirlerde insanların kendilerine ayırdıkları zamanın az olması

D) Modernleşme sürecinde güzel örf ve âdetlerin kaybolması

E) Kuşak çatışmalarının insanları birbirinden uzaklaştırması

21. **Bu parçaya dayanarak ellili yıllardakiyle bugünkü toplum arasındaki <u>en önemli</u> farkın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?**

A) Bireyselleşmenin ön plana çıkması

B) Yaşam alanlarının kalabalıklaşması

C) Aile üyelerinin birbirinden uzakta yaşaması

D) Büyüklere gösterilen saygının azalması

E) Kişilerin yüklendikleri sorumlulukların artması

PEGEM AKADEMİ

22. ve 24. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hatay'ın Dörtyol ilçesi yakınlarındaki Kinet Höyük'te yürütülen arkeolojik kazılarda ortaya çıkarılan bir küpün üzerindeki yazı, Doğu Akdeniz'in kültürel tarihiyle ilgili yeni keşifler yapılmasını sağladı. Araştırmacılar, MÖ 740-720 yıllarına tarihlenen küpteki "Şarmakaddanis" sözcüğünün bir erkek ismi olduğunu belirtiyor. "Şarmakaddanis'e ait" anlamına gelen bu yazı Fenike dilinde, Fenike harfleriyle yazılmış. Fenike harfleri, bugün dünyada yaygın olarak kullanılan Latin alfabesinin atası olarak kabul ediliyor. MÖ 9. yüzyılda Doğu Akdeniz'de öne çıkan bu yazı biçimi, Arami, Yahudi, Frig, Yunan, Etrüsk ve Roma kültürleri aracılığıyla günümüz Avrupa'sına dek yayılmış. Dünyada ender olarak ele geçen Fenike yazılarının yer aldığı buluntu, aynı zamanda Kinet'in binlerce yıl önceki sakinleri ve onların kökenlerine ilişkin bilgiler vermesi açısından önemli. "Şarruma", MÖ 2. binde Güneydoğu Anadolu ve Batı Suriye'de birbirleriyle karışmış olarak yaşayan Huri ve Luvi halklarında bir tanrı adı. Dolayısıyla buluntunun sahibi Şarmakaddanis'in soyu da büyük olasılıkla kendisinden yüzyıllar önce varlık göstermiş bu topluluklara dayanıyor. Bu durum, Huri ve Luvi halklarının MÖ 8. yüzyılda da bölgede varlıklarını sürdürdüklerini gösteriyor.

22. **Bu parçaya göre, yapılan araştırmalar, bu küple ilgili olarak**

I. büyüklüğü,

II. kullanıldığı coğrafyada konuşulan dil,

III. hangi yıllarda kullanıldığı,

IV. yapılış amacı

bilgilerinden hangilerini <u>kesin olarak</u> ortaya çıkarmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

23. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?**

A) Şarmakaddanis ne işle uğraşmaktadır?

B) Fenikeliler hangi toplumların devamıdır?

C) Kinet'te hangi tanrılara inanılmaktadır?

D) Fenike alfabesini kimler kullanmıştır?

E) Fenikeliler kimlerle ticaret yapmışlardır?

24. **Bu parçadan aşağıdaki genellemelerin hangisine ulaşılamaz?**

A) Toplumlarda kültürel etkilerin izlerine uzun yıllar sonra da rastlanabilir.

B) Kazılarda genellikle benzer eşyalar bulunmaktadır.

C) Arkeolojik kalıntılar tarihte yaşamış toplumlar hakkında bilgi verir.

D) Yazı, tarih boyunca değişimlere uğrayarak bugüne gelmiştir.

E) Bir devlet ortadan kalksa da halkı varlığını sürdürebilir.

25. ve 27. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Antik dönemlerde, çok güzel ve bereketli bir bölgede kurulan, birlik ve beraberlik içinde yaşayan, komşularıyla iyi geçinen, haklının yanında olan, sürekli bir şeyler ortaya koyan, çalışkan ve dürüst insanların ülkesi olan Karya, "Dağların Ülkesi" olarak ünlenmişti. (II) Bugünkü Muğla ilinin tamamını ve Aydın ilinin bir kısmını kapsıyordu. (III) Ülkenin kuzeyinde sınır oluşturan dağlar yüzünden dışarıya kapalı bir coğrafyada yer almıştı. (IV) Dinine çok bağlıydı Karyalılar. (V) Her yıl belli zamanlarda kutsal merkezlerinde toplanır, tanrılarına tapınırlardı. (VI) Kayralılar için en kutsal yerse baş tanrı Zeus'a adanan Labranda'ydı.

25. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

26. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?**

A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

27. **Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Kayralıların özelliklerinden biri değildir?**

A) Sanata düşkün

B) Adaletli

C) Barışçıl

D) Üretken

E) Doğruluktan ayrılmayan

PEGEM AKADEMİ

28. ve 30. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Superman ilk olarak 1938'de, bir çizgi roman dergisinde ortaya çıktı. Uzaydan gelmişti, insanüstü güçlere sahipti, uçabiliyordu, trenden hızlıydı, demiri bile bükebiliyordu. Ortaya çıktığı dönem onun basit bir insanüstü güç değil, bir kültürel konu olarak da değerlendirilmesini sağladı. Çünkü o dönemde insanlar heyecan verici şeyler yaşamak ve yaşamdaki karmaşadan kurtulmak istiyordu. Böyle bir zamanda doğan kahraman, okuyucularca çok sevildi. Superman sadece bir çizgi roman yıldızı olarak kalmadı; filmleri, çizgi filmleri, televizyon dizileri, üzerine o ünlü "S" logosu basılmış binbir çeşit eşyasıyla popüler kültürün parçası, çağdaş bir mit, modern bir ikon hâline geldi. Superman bir adalet savunucusu, cezalandırıcı, iyi vatandaş ve süper kahraman olarak duyarlılıklarımızı gösterdi, tanımları nasıl yaptığımızı örnekledi. Ondan sonra ortaya çıkan süper kahramanlar da insanlara, kötülerin cezalandırılacağı güvencesini verdi, düzenin devam ettiğini ve işlerin yoluna gireceğini gösterdi.

28. **Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin cevabı yoktur?**

A) Superman hangi tür yayın organları aracılığıyla hayranlarına ulaşmıştır?

B) Superman insanlarda hangi düşüncelerin gelişmesini sağlamıştır?

C) Superman niçin sevilmiştir?

D) Superman hangi kavramların temsilcisi olmuştur?

E) Superman hâlâ eskisi kadar ilgi görüyor mu?

29. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Superman'in başlıca özelliklerine

B) Süper kahramanlara en çok kimlerin ilgi duyduğuna

C) Superman'in ortaya çıktığı koşullara

D) Süper kahramanların ortak yanına

E) Farklı alanlarda Superman ile ilgili ürünler ortaya çıktığına

30. **Bu parçaya göre Superman ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) İyi reklam yapıldığı için çok tutulduğuna

B) Yaşanmış olaylardan hareketle ortaya çıktığına

C) İnsanların boş zamanlarını değerlendirmesinde yararlı olduğuna

D) Benzer kahramanların yaratılmasında esin kaynağı olduğuna

E) Yaratıcısına çok para kazandırdığına

PEGEM AKADEMİ

31. ve 33. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kuzey Kutbu'ndan Güney Kutbu'na kadar uçabilen göçmen kuşların, yüzlerce kilometreyi geride bırakan yarasaların ve bir okyanustan ötekine göç eden balinaların varlığını biliyoruz. Ne var ki minyatür kanatlı kelebekleri dünya göç şampiyonları arasında görünce şaşırıyoruz. Kuzey Amerika Kral kelebeği göç sırasında Kuzey ve Orta Amerika boyunca 4000 kilometrelik bir mesafeyi kat ediyor. Büyük Göller Bölgesi kıyılarından kıtayı aşmak üzere eylül ortası havalanan bir kelebek, kimi zaman kalabalık topluluklar içinde kimi zaman tek başına günde 75 kilometre yol alıyor. Bütün Orta Batı'yı ve ABD'nin kurak güneybatı eyaletlerini geride bıraktıktan sonra Meksika'nın iç kısımlarındaki dağlık bölgeye varıyor. Koskoca Amerika kıtasında yüz ölçümü Midilli Adası'ndan bile küçük, yaklaşık 1000 kilometre karelik bir bölgeye yerleşiyor. ABD Kongresinin bir zamanlar ulusal böcek ilan etmeyi düşündüğü bu kelebek acaba yönünü nasıl belirliyor? Bunu incelemek için sonbahar göçmeni Kral kelebekleriyle ilgili olarak bilim insanları deneyler yaptılar. Önce normal çevre koşullarında, sonra yapay olarak değiştirilmiş manyetik alanlarda ve en son her türlü manyetik etkiden tümüyle arındırılmış ortamlarda yapıldı bu deneyler. Kral kelebekleri doğal koşullarda her zaman yaptıklarını yaptılar, güneybatıya yöneldiler. Manyetik kutuplar yapay olarak tersine çevrildiğinde tam tersi rotayı benimseyip kuzeydoğuya yöneldiler. Manyetik etkilerden tümüyle arındırılmış ortamda ise yönlerini tamamen şaşırdılar.

31. **Kral kelebeklerinin izleyecekleri yolu bulmalarıyla ilgili olarak yapılan deneyin sonuçları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Değiştirilmemiş koşullarda yönlerini her zamanki gibi kolaylıkla bulmuşlardır.

B) Yapılan üç deneyden ikisinde doğru yönü bulamamışlardır.

C) Uçarken yerkürenin manyetik alanından yararlanmışlardır.

D) Güneşi esas alarak gidecekleri yere ulaşmaktadırlar.

E) İçsel bir yön bulma yeteneğine sahiptirler.

32. **Bu parçada Kral kelebekleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Göçlerinin nereden başlayıp nerede sonlandığına

B) Göçlerinin neden şaşkınlık yarattığına

C) Hangi ayda kışlık bölgeye göç ettiklerine

D) Göç edilen bölgenin özelliklerine

E) Neden zorlu bir yolculuğu göze alarak göç ettiklerine

43. ve 45. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Milyonlarca kişi kitap okuyor, müzik dinliyor, tiyatroya ve sinemaya gidiyor. Neden? Oyalanmak, dinlenmek istiyorlar, demek yeterli bir cevap olmaz. İnsanın bir başkasının hayatına, sorunlarına gömülmesi, kendini bir resim, bir müzik parçası ya da bir roman, oyun, film kişisi ile özdeşleştirmesi neden oyalayıcı, dinlendirici, eğlendirici olsun? Böyle gerçek dışı olaylar neden gerçekmiş gibi değerlendirilsin? Eğer, "Kendi yaşantımızdan daha renkli, doyurucu bir yaşantıya geçmek istiyoruz." dersek o zaman yeni bir soru ortaya çıkıyor. Yaşantımız neden yeterli değil? Belli ki insan kendini aşmak istiyor. Başkalarında, kendi yaşantısı olabilecek yaşantıları görüp onları kendinin kılarak çevreyle bütünleşebileceğini seziyor.

43. **Bu parçaya göre insanın sanatla ilgilenmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Hoşça zaman geçirmek istemesi

B) İletişimin, insan için önemli bir gereksinim olması

C) Kültürel etkinliklerden uzak kalmak istememesi

D) Kendi yaşantısıyla, içinde bulunduğu koşullarla yetinmemesi

E) Gündelik yaşamda karşılaştığı olaylardan kaçması

44. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Sanat, onunla ilgilenen insanlar sayesinde değişir, gelişir.

B) İnsan, başkalarından görüp öğrendiği davranışları özümser.

C) İnsan değişime açık bir varlıktır.

D) İnsanlığın ortak uğraşları vardır.

E) Sanat eserleri gerçeği yansıtmayabilir.

45. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Söyleşiye yaklaşan bir havası vardır.

B) Anlatımda tekdüzeliği kırmak için devrik cümleler kullanılmıştır.

C) Sorular sorularak dikkatin konu üzerinde yoğunlaştırılması sağlanmaya çalışılmıştır.

D) Yoruma yer verilmiştir.

E) Bazı düşünceler gerekçeli olarak sunulmuştur.

46. ve 48. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Şehir merkezinden beş-altı kilometre uzakta bulunan ve zamanında Beyazıt Sancağı'nın yönetim merkezi olan İshak Paşa Sarayı, 7600 metrekarelik bir alan üzerine kurulu. İshak Paşa Sarayı, barok ve rokoko tarzı taş işçiliğinin ve kabartma ustalığının en özel örneklerini barındıran bir yapı. Klasik Osmanlı mimarisi dışında, Selçuklu ve Acem mimarisinin izlerini de taşıyan, dönemine göre çok gelişmiş bir mimari anlayışla yapılmış olan İshak Paşa Sarayı'nın en şaşırtıcı özellikleri, merkezî ısıtma, kanalizasyon ve su sistemlerinin bulunması. Yapıldığı ve kullanıldığı dönem açısından bu, oldukça ilginç. Özellikle belirli bir yerde ısıtılan suyun kanallar aracılığıyla dolaştırılmasına dayalı ısıtma sistemi, hayret uyandıracak ölçüde günümüzdeki kalorifer tesisatına benzemekte. Sarayın yapım aşamalarıyla ilgili olarak da filmlere konu olabilecek öyküler anlatılmakta. Doğal koşullar nedeniyle yıpranan sarayda uzun zamandır devam eden restorasyon çalışmaları sona ermek üzere. Yağmur, kar ve güneş ışığından oldukça etkilenen sarayın iç restorasyonu tamamlanırken bu etkileri en aza indirecek, sarayı tamamen içine alacak cam bir örtü hazırlanıyor. Örtü için kullanılan cam, kırılmaz olmasının dışında güneşin zararlı ışınlarını önleyici filtrelere sahip.

46. **Bu parçada, İshak Paşa Sarayı'nı özel kılan aşağıdaki özelliklerin hangisinden <u>söz edilmemiştir</u>?**

A) Mimari yapısından

B) Üzerindeki el işçiliğinden

C) Sahip olduğu alt yapı sistemlerinden

D) Yapılışı sırasında yaşananlardan

E) Pek çok yapıya esin kaynağı olmasından

47. **Bu parçada İshak Paşa Sarayı'yla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Ziyaretçi sayısının giderek arttığına

B) Kapladığı yere

C) İdari açıdan tarihteki önemine

D) Çevresel koşullardan olumsuz yönde etkilendiğine

E) Yapıyı korumak için alınan önleme

48. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Karşılaştırma yapılmıştır.

B) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.

C) Terimler kullanılmıştır.

D) İnsana özgü nitelikler cansız varlıklara aktarılmıştır.

E) Öznel düşüncelere yer verilmiştir.

PEGEM AKADEMİ

49. ve 51. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Edebiyat dergilerindeki "kitap tanıtma yazıları"nın son zamanlarda eskiye göre epeyce azaldığı, bilinen bir gerçek. Buna karşın, yayımlanan kitapların yazarlarıyla yapılan söyleşilerde büyük bir artış var. İlle de birini ötekine yeğlemek gerekirse ben, bir kitabın nesnel biçimde tanıtıldığı yazılardan yanayım. Söyleşi yazıları bana oldum olası "işin kolayına kaçmak" gibi gelir. Aslında, yazarına sormak üzere bir kitaba ilişkin sorular hazırlamak gerçekten çok emek ister. Ne var ki bizde bu iş, "Günün hangi saatlerinde yazarsınız?", "Nasıl yazıyorsunuz?" türünden sıradan sorular aracılığıyla yapılmaya çalışılıyor. Söyleşide asıl çabayı, yapıtı ortaya koyan yazar gösteriyor. Yargı yüklü soruları yanlış anlaşılma endişesiyle yanıtlayarak, yapıtının avukatlığını yaparak... Buna karşın kitap tanıtma yazılarında çaba göstermesi gereken, tanıtma yazısını yazan kişidir. Tanıtacağı, eleştireceği kitabı dikkatle ve sıradan bir okurdan farklı bir göz ve birikimle okuyacak, aynı türdeki başka örneklerle birçok bakımdan karşılaştıracak, yazısını buna göre yazacak. Az gerilim, az çaba değildir bu. Öte yandan "kitap tanıtma, eleştirme işi"ni nesnellikle yapanların, haklı olduklarına inandığım bazı korkuları var ki bu olgu, edebiyat dünyasını ciddi olarak tehdit etmektedir: Yazarın hışmına uğramak! Bazı yazarlar "Zamanını bana ayırmış, okumuş, didik didik etmiş, emeğini esirgememiş." diye düşünmek yerine eleştiriyi, eleştirmeni küçümsemeyi, yok saymayı ve hatta aşağılamayı yeğliyor.

PEGEM AKADEMİ

49.

I. Yeni yayımlanan kitaplar hakkında tanıtım yazılarının hazırlanması yerine kitabın yazarıyla söyleşi yapılmasının daha çok tercih edilmesinden

II. Yazarların eleştirilere, eleştirmenlere katlanamamasından

III. Kitap tanıtma yazısı yazma işini yapanların ele alınacak kitabı seçerken nesnel olmamalarından

IV. Yeni yayımlanan kitapların yazarlarıyla söyleşi yapanların, eserin edebî yönünü yeterince vurgulamamalarından

V. Kitap tanıtma yazılarını hazırlayanların, kitabın satışını etkileyeceklerinin farkında olmamalarından

Bu parçada yazar yukarıdakilerin hangilerinden yakınmaktadır?

A) I, II ve III B) I, II ve IV C) II, III ve IV D) II, III ve V E) III, IV ve V

50. **Bu parçada, "ya[redacted]zarın, yapıtının avukatlığını yapmas sözüyle anlatıl[redacted]ak istenen aşağıdakilerden hang sidir?**

A) Sorulan so[redacted]ularla ilgili notlar alarak gerekli de şiklikleri ya[redacted]ma

B) Yapıtını ba[redacted]kalarınınkilerle karşılaştırarak öne karmaya ç[redacted]ışma

C) Yapıtında [redacted]eğindiği konuları ve düşüncele açıklamaya[redacted] girişme

D) Yapıtını ge[redacted]iş kitlelere duyurmaya çalışma

E) Eleştirmen[redacted]erin eleştirilerini önemsememe

51. **Bu parçanın a[redacted]tımıyla ilgili olarak aşa den hangisi sö[redacted]nemez?**

A) Alıntıya ye[redacted]verilmiştir.

B) Eleştirel bi[redacted]aklaşımla yazılmıştır.

C) Karşılaştır[redacted]yapılmıştır.

D) Öne sürül[redacted] sav, nedenleriyle açıklar

E) Kişisel gör[redacted]lere yer verilmiştir.

52. ve 54. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

MÖ 500'lü yıllarda Mezopotamya'nın kuzeyinde bir halk yaşıyordu. Bu dağ halkı Perslerdi. İmparator Dara zamanında ülke, Mısır'dan Hindistan sınırlarına kadar uzanan koca bir imparatorluk olmuştu. İmparator ülkeyi kendi istediği gibi yönetiyordu. Buyruklarının, ülkesinin her yanına aynı zamanda ulaşabilmesi için yollar yaptırdı. Fakat Anadolu'nun batı sahillerinde yaşayan İyonlar, böyle buyruklara uymaya alışık değillerdi. Ne bir başkasının uyruğu olmak ne de Pers kralına haraç ödemek istiyorlardı. Perslere karşı ayaklanan İyonlara Atinalılar da destek oldular. Bu durum İmparator Dara'nın hiç ama hiç hoşuna gitmedi. Önce İyonları susturdu sonra da Atina üzerine yürüdü. Maraton denen yerde yapılan savaşta düşmanının ordusundan yedi kat büyük bir orduya sahip olmasına karşın Pers ordusu yenildi ve kıyıdan uzaklaşmaya başladı. Ancak Atina ordusunun komutanı, Pers gemilerinin karadan tam uzaklaşmadıklarını ve Atina yönüne doğru dümen kırdıklarını gördü. Ne var ki Maraton'dan Atina'ya deniz yolu ile gitmek kara yolundan daha uzun sürüyordu. Komutan, askerlerinden birini bir an önce Atina'ya ulaşıp durumu bildirmesi için görevlendirdi. Haberci o uzun mesafeyi koşarak geçti ve Atinalıları uyardı. İşte ünlü Maraton koşusunun kaynağı, tarihteki bu olaydır.

53. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Pers İmparatorluğu'nun büyüklüğüne

B) Pers kralının yollar yaptırmasının nedenine

C) Pers ordusunun İyonlarla yaptığı savaşta neden yenildiğine

D) İyonlara, Perslerle yaptıkları savaşta kimlerin yardım ettiğine

E) İyonların yaşadığı bölgeye

54. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?**

A) Atinalıların savaşta olağanüstü bir başarı elde ettiği

B) Perslerin Mısırlılarla çok iyi geçindiği

C) İmparatorların zorba insanlar olduğu

D) İyonlarla Atinalıların komşu ülkeler olduğu

E) Tarihte savaşların günümüzdekilerden kısa sürdüğü

Perslerin onlardan zorla para alması

Kıyı ticareti yapmalarının engellenmesi

Başkalarının egemenliği altında bulunmaktan rahatsızlık duymaları

arçada İyonların Perslere karşı ayaklanmasıedenleri arasında yukarıdakilerden hangileri nıştır?

nız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

PEGEM AKADEMİ

55. ve 57. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Mantık, doğru düşünme ve akıl yürütme biçimlerini araştıran bir bilim dalı olarak tüm diğer bilimlerin yararlandığı bir alandır. (II) Çünkü her bilim dalı doğrulara varmak için yanlışları elemek, bunu yapabilmek için de mantığa başvurmak zorundadır. (III) Doğru bilgi ve düşünce üretmek için mantık gereklidir. (IV) Matematik bilimi, mantığın sembolik dilini ve ispat yöntemlerini kullanır. (V) Böylece mantık ve matematik, olgusal dünyanın doğrularıyla değil ideal dünyanın doğrularıyla uğraşarak kesin doğruları bulur. (VI) Doğa bilimleri ise gerçek ve olgusal dünyada kendi doğrularına ulaşırken deney ve gözlem yöntemlerini kullanır. (VII) Fakat bu yöntemler mantıksal düşünmeyle daha güvenilir hâle geldiğinden doğa bilimleri de mantığı güvenilir ve nesnel olmak için kullanır. (VIII) Günlük yaşamda ise mantık bilen insan, bilgilerini daha bilinçli kullanır. (IX) Tartışmalarda daha geçerli çıkarımlar, önermeler ve varsayımlar öne sürer. (X) Öyleyse mantık, her çeşit tartışmanın ve eleştirel düşüncenin de temelini oluşturur.

55. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) III. B) IV. C) V. D) VII. E) IX.

56. **Bu parçadan mantıkla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine <u>yanlamaz</u>?**

A) Mantık bilimi, insan ilişkilerini düzenlemede tek başına yetersiz kalır.

B) Bilim olarak mantığın ve matematiğin ortak bir simgesel dili vardır.

C) Mantık da matematik bilimi gibi ulaşılmak istenen üstün niteliklere sahip dünyanın gerçeklerini araştırır.

D) Mantık, insanlara tutarlı düşünmede ve doğru çıkarımlar yapabilmede yardımcı olur.

E) Gerçek dünyanın olgu ve bilgilerini araştıran doğa bilimleri de mantıktan yararlanır.

57. **Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bilimsel bulgulara ulaşmada deney ve gözlem yoluyla elde edilen bilgilere güvenilemeyeceği

B) Mantığın diğer bilim dallarından üstün olduğu

C) Mantığın bilimsel doğrulara ulaşmada gerekli olduğu

D) Mantık ve matematiğin nesnel veriler sunduğu

E) Eleştirel düşüncenin mantıktan beslendiği

PEGEM AKADEMİ

58. ve 60. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilgisayar programlarının düşünceyle kontrol edilmesi fikrine dayanan robot teknolojisi, yeni geliştirilen bir yöntemle daha da ilerledi. Bu yeni yöntemle beyin sinyallerini ve düşünceyi taklit ederek hareket edebilen protez robot kol yapıldı. Doğrudan beyin yüzeyi üzerine yerleştirilen elektrotlar aracılığıyla beyindeki elektriksel aktivitelerin ölçülmesi prensibine dayanan yöntemle insan beyninin makinelerle iletişim kurması sağlanmış oldu. Çalışmanın laboratuvar aşamasına dördü felçli; üçü omuz, kol ve el sinirleri hasar görmüş hasta katıldı. Araştırmacılar, yerleştirilen elektrotlarla istemli hareketleri kontrol eden beyin zarındaki aktiviteleri inceledi. Hastalar yapabildiklerinin en iyisini yapmaya çabalayarak dirsekleriyle, elleriyle, kollarıyla, parmaklarıyla kendilerinden istenen hareketleri gerçekleştirdiler. Uzuvlarındaki hasar durumuna göre birbirinden farklılaşan sinirsel aktiviteler bu elektrotlar kullanılarak kaydedildi. Böylece hastaların çeşitli uzuvlarını oynatabilme düzeyleriyle ilgili güvenilir veriler elde edildi. Bu veriler ışığında uzmanlar her bir hareketin örüntüsünü belirledikten sonra bu hareketleri uygulayabilen bir bilgisayar programı tasarladılar. Programın bu örüntüleri tanıyıp robot kola ilgili hareketi yapmak üzere talimat vermesiyle protez robot kolun, felçli dört hastanın tüm hareketlerini başarıyla tekrarladığı görüldü.

58. **Bu parçaya göre, bahsedilen laboratuvar aşamasında sağlıklı denekler kullanılmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Sağlıklı insan uzuvlarının normal işleyişlerinin zaten biliniyor olması

B) İnsan beyninin her yönüyle araştırılmak istenmesi

C) Amaçlanan hedefe yönelik veriyi sağlayabilecek katılımcıların engelli bireyler olması

D) Araştırmaya katılacak gönüllü sağlıklı birey bulunamaması

E) Kullanılan bilgisayar programının yalnızca engelli bireylerin beyin aktiviteleriyle uyumlu olması

59. **Bu parçada bahsedilen laboratuvar aşamasında, farklı özelliklere sahip hastalar kullanılmasının temel amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Protez robot uzuvların hangi hastalarda daha iyi sonuçlar vereceğini anlamak

B) Yeni teknolojinin geliştirilmesinde hangi özellikteki hastaların daha iyi bir denek olduğunu saptamak

C) Kullanılacak bilgisayar programına tanımlamak üzere hasarlı uzuvların çalışma ilkelerini tespit etmek

D) Çalışmaya katılacak hastaların farklı durumlarda verecekleri tepkileri ölçmek

E) Deneye katılanlardan elde edilecek verileri birbiriyle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol etmek

60. **Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?**

A) Böylece gelecekte birçok felçli hastanın hayatını kolaylaştırabilecek protez vücut parçalarının tasarlanabileceği umudu doğdu.

B) Sonuç olarak; kaynak yapma, ağır malzemeleri taşıma gibi amaçlarla sanayide kullanılan robotların güncel hayata girmesi de sağlanmış oldu.

C) Üstelik araştırmaların dayandığı fiziksel deneylerin acı verici olduğu gerekçesiyle bazı insan hakları dernekleri projeye tepki gösterdi.

D) Yalnızca felçli hastalara odaklanılarak diğer hastaların göz ardı edilmiş olması araştırmanın geçerliliği konusunda tartışmalara yol açıyor.

E) Henüz araştırma aşamasında olan projenin maliyeti, protez uzuvların yaygın bir biçimde üretilmesinin önündeki en büyük engel olarak görülüyor.

PEGEM AKADEMİ

61. ve 63. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kitap ön sözü hazırlamak keyifli bir iştir. Yoğun bir çalışma döneminin sonuna gelindiğinin göstergesi olan bu aşama artık ürünün ele alınarak sayfalarının çevrilmesine az bir zaman kaldığını müjdeler. Hele bu ön söz birinci değil de dördüncü, beşinci baskı içinse çalışmanın asgari bir ilgi görüp görmeyeceği, takdir edilip edilmeyeceği konusunda endişeli bir bekleyişe gerek yok gibidir. Bu kitabımın bundan yalnızca iki yıl önce hazırlanan bir önceki baskısının bazı açılardan "eskimiş" olması, kitabın yaşanan gelişmelerden ve değişmelerden uzak kalmaması adına yeniden ele alınmasını zorunlu kıldı. Elinizdeki baskı, ele aldığı konulara olan bakış açıları ve ortaya çıkan yeni yaklaşımların müthiş değişkenliği nedeniyle bazı yerlerine eklemeler yapılarak, bazı yerleri ise sıfırdan yazılarak hazırlandı. Yüksek bir enerji, yeniliğe açık bir anlayış, anlamlı ve kalıcı olan yenilikleri ayırabilecek tecrübe gerektiren bu süreç, en az ilk baskıya gösterilen kadar özen gerektirdi.

61. **Bu parçaya göre, kitaplar için ön söz hazırlamanın keyifli bir iş olmasının nedeni ön sözün aşağıda verilen özelliklerinin hangisinden kaynaklanmaktadır?**

A) Yazımının, kitabın bittiğine işaret eden aşama olması

B) Her baskı için yeniden yazılmasının istenmesi

C) Kitabın içeriği ve önceki baskılardan farkıyla ilgili bilgiler veren bölüm olması

D) Yazımının, kitabın asıl bölümlerine göre daha kolay olması

E) Kitabı, içeriğiyle birlikte bir bütün hâline getiren bölüm olması

62. **Bu parçaya göre, kitabın ilk baskısına ön söz yazmanın, sonraki baskılara yazmaktan zor olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kitabının sonuna gelen yazarın, zihinsel olarak yorgun düşmesi

B) Yazarın, kitabın beğenilip beğenilmeyeceğiyle ilgili kaygılar taşıması

C) Kitabın sonraki baskılarının yapılacağından emin olunması

D) Kitabın konu ve içerik olarak çok değişken bir alanda yazılmış olması

E) Yazarın, kitabın sonraki baskılarının da ilgi görüp görmeyeceğini merak etmesi

63. **Bu parçadan yola çıkılarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?**

A) İçindeki bilginin güncel olması, bir kitabın uyandıracağı ilgiyi artırır.

B) Yazarlar, kitabın yazımı aşamasında karşılaştıkları güçlükleri kitabın ayrı bir bölümünde dile getirirler.

C) İlk kez yazarlık deneyimi yaşayan birinin kitabın içeriğine özen göstermemesi, beklenen bir durumdur.

D) Kitabın geliştirilmesi, yazarının özel niteliklere sahip olmasını ve yazarın bu niteliklerini kitaba yansıtabilmesini gerektirir.

E) Kitapların ilk baskısı için harcanan emek, sonraki baskılar için harcanandan her zaman daha fazladır.

PEGEM AKADEMİ

64. ve 66. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Cep telefonu kullanıcıları, telefonlarını ellerine alıp kısa mesaj yazarken parmaklarının hareketlerine bağlı olarak telefonun farklı yönlere doğru hafifçe eğildiğini fark etmişlerdir. İşte bu küçük hareketlerin, cep telefonunun ekranına o an ne yazılmakta olduğunu tahmin etmek için kullanılabileceğini biliyor musunuz? Yeni nesil cep telefonlarının harekete duyarlı uygulamalardan oyunlara kadar birçok alanda kullanılan algılayıcıları, sahibi cihazı hareket ettirdikçe cihazın serbest uzayda hangi eksene doğru hareket ettiğini gayet hassas bir şekilde raporlamada kullanılabiliyor. Yapılan bir çalışmada, hareket algılayıcılardan gelen verileri takip ederek ekrana ne yazıldığını tahmin eden bir yazılım denendi ve numerik tuşlarla yazılan metin % 71,5 doğrulukla tahmin edilebildi. Yazı cep telefonunun ekranına klavye ile yazıldığındaysa bu oran düştü. Bu durum cep telefonuyla yazılan herhangi bir şifrenin, hareket verileri yardımıyla ele geçirilebileceği sonucunu doğuyor, özellikle de yalnızca rakam içeren şifreleri...

64. **Bu parçada ifade edildiği gibi numerik tuşlarla yazılan yazıların, klavyeyle yazılanlara göre daha kolay tahmin edilebilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Rakam kullanılarak oluşturulan şifrelerin genellikle daha kısa olması

B) Bilgisayarlarda kullanılan klavyelerin Q, F, A gibi farklı tiplerinin olması

C) Cep telefonlarında yalnızca on adet numerik tuş olmasına rağmen klavyede daha fazla tuş bulunması

D) Kullanıcıların şifre olarak kolay tahmin edilebilir rakamlar belirlemesi

E) Klavyeyle yazılan yazılarda kelimeler arasına boşluk konulması

65. **Bu parçadan yola çıkılarak cep telefonu ekranına yazılan yazıların hareket algılayıcılarla tahmin edilmesi, aşağıdaki yöntemlerden hangisiyle diğerlerine göre daha zorlaştırılabilir?**

A) Yazıda sembol ve kısaltmalar kullanılması

B) Yazının, rakam ve harfler birlikte kullanılarak yazılması

C) Yazıda kullanılan kelimeler arasında boşluk bırakılmaması

D) Yazıda ç, ı, ğ, ş, ü gibi Türkçe karakterler kullanılması

E) Yazının, cep telefonu düz bir satıh üzerinde sabit konumdayken yazılması

66. **Bu parçadan yola çıkılarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?**

A) Hayatı kolaylaştırmak için üretilen bazı teknoloji ürünlerine, yüksek fiyatları nedeniyle erişim sınırlıdır.

B) Teknolojik gelişim hızının yüksek olması nedeniyle ürünlerin modası çok çabuk geçmektedir.

C) Teknolojinin gelişimi, daha da küçük boyutlu aygıtların üretilebilmesine imkân vermektedir.

D) Yeni nesil cep telefonları, iletişim sağlama işlevinden farklı amaçlarla satın alınmaktadır.

E) Yeni nesil bazı teknolojik aygıtların, güvenlik açığı oluşturma riski vardır.

PEGEM AKADEMİ

67. ve 69. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir araştırmada, 90-100 desibellik ses düzeyinin işitme organı üzerindeki etkileri incelendi. Bu ses düzeyine bir diskoda maruz kalan insanlarda önemli bir zarar oluşmazken aynı süre boyunca aynı düzeyde sesten etkilenen fabrika işçilerinde ciddi işitme sorunları oluştuğu saptandı. Bu durumun nedenini ilk bakışta anlamak güç olsa da işitmeye zarar veren asıl şeyin ortalama ses düzeyi değil fabrikalardaki ani ve yüksek ses olduğu biliniyor. Yüksek enerjiye sahip bu sesler, iç kulaktaki ses almaçlarını tahrip ederek işitme kaybına neden olabilir. Ses düzeyini ölçen aletlerin çoğu, işitme organı gibi tasarlandığından fabrikalarda görülen ani, kısa süreli, yüksek şiddetteki sesleri tespit edemez. Bir saniyenin beşte birinden daha kısa bir süre boyunca kulağa gelen sabit bir ses, gerçekte olduğundan daha az şiddetliymiş gibi algılanır. Bunun nedeni beynin önce sesi incelemesi ve bazı işlemler yapmasıdır. Bir ses çok kısa sürmüşse inceleme tamamlanmaz, böylece ses gerçekte olduğundan daha az şiddetliymiş gibi algılanır. İç kulağı yüksek şiddetteki seslerden koruyan işitsel refleks olayında, 80 desibelin üzerindeki ses düzeylerinde, titreşimleri iç kulağa aktaran kulak kemikçiklerinin sertleşip sesi daha az iletmesiyle işitme organı korunur. Yani yüksek şiddetteki seslerin verdiği zararın nedeni, sesin ani ve kısa süreli olmasından dolayı işitsel refleksin harekete geçememesidir.

PEGEM AKADEMİ

68. **Diskodakilerle aynı ses düzeyine maruz kalmalarına rağmen sadece fabrika işçilerinde işitme sorunları oluşmasının nedeninin anlaşılamaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

A) Fabrikalarda, sesin olduğundan daha şiddetli algılanması

B) Fabrika işçilerinin yaş ortalamasının, diskoya gidenlerden yüksek olması

C) Ses düzeyini ölçen aletlerin ani ve kısa süreli olan yüksek şiddetteki sesleri tespit edememesi

D) Bulunulan ortamların fiziksel koşullarının birbirinden farklı olması

E) İnsanlarda işitsel refleksin bulunması

67. **Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>varılamaz</u>?**

A) İnsan kulağı, belirli frekanslar arasındaki sesleri işitir.

B) Bazı aygıtlar, canlıların özelliklerinden yararlanılarak geliştirilmiştir.

C) Duyu organlarının algıladıkları, gerçek dünyadakinden farklı olabilir.

D) İnsanda, dış çevreden gelen etkilerden korunmayı sağlayan bazı mekanizmalar gelişmiştir.

E) İşitme kaybına yol açan tek etken, yüksek ses düzeyi değildir.

69. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı <u>yoktur</u>?**

A) İşitsel refleks nasıl gerçekleşir?

B) İşitme kaybına neden olan minimum ses düzeyi kaç desibeldir?

C) Hangi özellikteki sesler, olduğundan daha az şiddette algılanır?

D) İnsanda bazı seslerin olduğundan az şiddette algılanmasının nedeni nedir?

E) İşitme kayıpları sesin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

70. ve 72. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İlk kez MÖ 6500'lü yıllarda Anadolu topraklarında keşfedilen kurşunun, ağır metallerin en zehirlilerinden olduğu bilinmektedir. Bu metal, tarih boyunca su borusundan makyaj malzemesine ve gıdaya kadar pek çok ürünün elde edilmesinde kullanılmıştır. Kurşun, yıpratıcı ve hatta öldürücü etkisiyle tarihin akışını bile etkilemiştir. Kolay bulunup işlenebilen bir metal olmakla birlikte eski çağda yüksek sınıf tarafından kullanıldığından, kurşunun öncelikli kurbanları saraylılar olmuştur. Halk tabakaları ise bu metalden mahrum kaldıkları için zehrin etkisinden bir ölçüde korunmuşlardır. İlk kez Yunan Botanikçi Nicander, kurşun zehirlenmesinin karın ağrısı ve felce yol açtığını ortaya koymuştur. Yunan Doktor Dioscorides de metalin akli dengeyi bozduğunu belirlemiştir. Romalılar da kurşunun insanı delirtecek ya da öldürecek nitelikte olduğunu bilmelerine karşın azar azar kullanıldığı takdirde zararlı etkisinin azalacağına inanırlardı. Ancak şunun farkında değillerdi: Her gün vücuda belli miktarda alınması, akut yani çabuk ilerleyen zehirlenmenin korkunç etkilerini ortaya çıkarmaz ancak kronik yani süreğen, iyileşmeyen zehirlenmeye yol açar. Kronik zehirlenme ise böbrek hastalıklarına, hipertansiyona, kısırlığa ve gut hastalığına neden olur.

PEGEM AKADEMİ

70. Bu parçaya göre tarihte kurşun zehirlenmesinin yüksek tabaka arasında yaygın olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Halkın, kurşunun nerelerde kullanıldığını bilmemesi

B) Kurşunu kullanma olanağına soyluların sahip olması

C) Kurşunun, zenginliğin simgesi hâline gelmesi

D) Halk arasında zararlarından endişe duyulması

E) Kurşunu işlemeyi yalnızca soyluların bilmesi

71. Bu parçada kronik kurşun zehirlenmesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Yaygınlaşmasının bütün çabalara karşın engellenemediğine

B) Kurşun hakkındaki yanlış ve eksik bilgiler yüzünden ortaya çıktığına

C) Kimi rahatsızlıklara yol açtığına

D) Etkilerinin akut zehirlenmeden farklı olduğuna

E) Azar azar ama sürekli olarak kurşuna maruz kalmaktan kaynaklandığına

72. Bu parçada kurşunla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nelerin yapımında kullanıldığına

B) Zararlarını kimlerin ortaya çıkardığına

C) Nasıl bir metal olduğuna

D) Kullanımından kaynaklanan sorunlara

E) En çok hangi bölgeden çıkarıldığına

73. ve 75. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Biyomalzemelerin pek çok türünün bol miktarda kullanıldığı alanlardan biri de diş hekimliği. Amalgam adı verilen bir alaşım, diş çürüklerini veya travmatik nedenlerle hasara uğramış dişlerdeki sert dokuları onarmak için kullanılan koyu renkli bir dolgu maddesi. Bakır, gümüş, kalay ve çinkodan oluşan amalgam tozunun cıva ile karıştırılması sonucu hazırlanan sert ve dayanıklı bir malzeme olan amalgam, 100 yılı aşkın süredir kullanılmakta. Ancak son yıllarda, alaşımın içerdiği cıvanın istenmeyen etkilerine dikkat çekilmekte. Cıvanın doğa ve insan vücudu için zararlı bir element olması, bazı Kuzey Avrupa ülkelerinde amalgam kullanımını büyük ölçüde azaltmış bulunuyor. Bu nedenle son 40 yıldır, dişin doğal renginde ve çevre açısından güvenli dolgu malzemelerinin geliştirilmesi için büyük çaba harcanıyor. Bu amaçla geliştirilen ilk malzeme "kompozit rezin" adıyla kullanıma sunulmuştur. Bu malzeme 460-480 nm dalga boyundaki görünür ışık (mavi ışık) ile çok kısa sürede polimerleşerek sertleşir. Ne var ki bu malzemenin ancak polimerleşme sonucu büzülebilmesi, dolgunun kenarlarında mikro düzeyde de olsa açıklıklar oluşabilmesine neden olmaktadır.

PEGEM AKADEMİ

73. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Geliştirilen malzemelerin önceden belirlenemeyen olumsuz yanları açığa çıkabilir.

B) Yeni keşfedilen malzemeler, eskilerin kullanımının sonlanmasına neden olmuştur.

C) Uzun zamandır kullanılan malzemeler yeni yöntemlerle işlendiğinde çok başarılı sonuçlar elde edilebilir.

D) Yeni yöntemler geliştirilse de eski yöntemlerin terk edilmesi uzun yıllar almaktadır.

E) Bilimsel çalışmalar sonucu ortaya çıkarılan ürünler, hiçbir doğal ürünün yerini tutmaz.

74. Bu parçaya göre diş tedavisindeki gelişmelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Çoğunluğu ilgilendiren sağlık problemleri üzerinde daha çok çalışma yapıldığı

B) Biyomalzeme araştırmalarına ayrılan bütçelerin giderek arttığı

C) Bilimsel bulguların tedaviye yönelik yeni malzemeler üretmeyi gerektirdiği

D) Geliştirilen yeni malzemelerin uygulanmasının daha kolay olduğu

E) Yeni malzemelerin üretilmesinin zorluğu nedeniyle diş tedavisinin pahalı olduğu

75. Bu parçaya göre kompozit rezinin amalgama tercih edilmesi,

I. estetik yönden üstünlük,

II. dayanıklılık,

III. doğa için tehlike oluşturmama

özelliklerinin hangilerinden kaynaklanmış olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

76. ve 78. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) 1596'ya kadar dünyada, Osmanlıları ilgilendirmeyen bir uluslararası politik sorun söz konusu değildir. (II) 1519'da Habsburglardan V. Karl ile Fransa Kralı I. François, Mukaddes Roma-Germen İmparatorluğu tahtına adaydı. (III) İkisi de Avrupa'nın bütün güçlerini Osmanlılara karşı seferber etme sözü vermişti. (IV) Alman Elektör prensleri V. Karl'ı daha uygun buldular; seçimden kısa bir süre sonra 1521 martında, bu iki Avrupa hükümdarı birbiriyle savaşmaya başladı. (V) Avrupa'nın bölünmüş olması, Osmanlılara büyük yarar sağlıyordu; I. Süleyman, Orta Avrupa'nın kapısı Belgrat'a yürümek için bu zamanı seçti. (VI) 29 Ağustos 1521'de Belgrat düştü; 21 Ocak 1522'de Akdeniz'in kapısı Rodos fethedildi.

76. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden "Osmanlıların, 16. yüzyıl sonuna kadar yakından izlediği dünya siyaseti üzerinde etkili olduğu" anlaşılmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

77. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "Osmanlıların, Avrupa'daki karışıklıklardan yararlanarak topraklar kazandığı" belirtilmektedir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

78. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinden Avrupa'da siyasi birlik sağlanamadığı anlaşılmaktadır?**

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I. ve V.
D) II., III. ve IV. E) II., IV. ve V.

79. ve 81. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Alman bilim insanı Friedrich Sarre'nin 1895 yazında İç Ege, Göller Bölgesi ve Konya civarında yaptığı geziyi anlatan kitap ülkemizde *Küçük Asya Seyahati* adıyla yayımlandı. (II) Kitabın bir bölümünde yazar aynı bölgeye gidecek Batılı gezginlere birtakım pratik bilgiler veriyor. (III) Bu satırları okurken zamanımız gezginlerinin ne kadar şanslı olduğunu düşündüm. (IV) At sırtında saatlerce süren zahmetli yolculuklar, şimdi arabayla birkaç saat sürüyor. (V) Yetersiz han odalarının yerini tertemiz oteller aldı. (VI) Yalnız o dönemin yemeklerinde aklım kaldı. (VII) Grubun aşçısının yolculuk sırasında avladığı kuşların etlerinden yaptığı yemekleri bugün bulmak olanaksız.

79. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak isterse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

80.

I. Yolculuk süresinin kısalması
II. Kalacak yerlerdeki konforun artması
III. Yemek çeşitliliğinin artması

Yukarıdakilerden hangileri şimdiki gezginlerin geçmişteklere göre sahip olduğu avantajlardandır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

81. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde öznellik yoktur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) VII.

PEGEM AKADEMİ

82. ve 84. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Bu sinema sanatçımız, *Beş Hasta Var*'la ilgili çok acıklı bir anısını anlatıyor bu kitapta. (II) Sanatçı ile annesi, o dönemde filmlerde figüranlık yapıyorlarmış. (III) Sultanahmet'te sefil bir medrese odasında yaşıyorlarmış. (IV) Bir gün, ceplerindeki son parayı yol parası yapıp bulunduğumuz film şirketine gelliyorlar. (V) O gün ana kız figüranlık yapıp akşam eve yiyecek bir şeylerle dönmek ümidindeler. (VI) Güya ben, gelen figüranlara bakıp bazılarını seçmiş, onları ise geri yollamışım ve Beyoğlu'ndan Sultanahmet'e ağlayarak, yayan dönmek zorunda kalmışlar. (VII) Bunların uydurulduğunu sanmıyorum. (VIII) Beni yardımcımla karıştırdıklarını ve herhâlde filmdeki kötü kadın karakterlerini gerçekçi olarak yansıtamayacak kadar güzel oldukları için onlara rol verilmediğini düşünüyorum. (IX) O şimdi zengin ve ünlü ama hikâyesinin beni bu satırları yazarken bile fazlasıyla üzdüğünü söylemeliyim.

83. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "İddia edilen şeyin doğruluğuna inanılmadığı" belirtilmek istenmiştir?**

A) I. B) II. C) III. D) V. E) VI.

PEGEM AKADEMİ

82. **Bu parçada konuşan kişi, aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?**

A) Bir konunun yanlışlıkla kendisine mal edilmesinden

B) Sinema sanatçılarının yerli yersiz açıklamalarından

C) Sanat dünyasındaki değerbilmezlikten

D) Sıkıntılar yaşamadan tanınmanın zor olmasından

E) Sanat kaygısıyla zaman zaman genç sanatçıların üzülmesinden

84. **Bu parçada hayat hikâyesine değinilen sinema sanatçısıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Sanat dünyasına figüran olarak başladığı

B) Yoksul bir ailenin çocuğu olduğu

C) Karşılaştığı olumsuz bir durumu anılarında dile getirdiği

D) Fiziksel özelliklerinden dolayı bazı rollerde oynamak istemediği

E) Sonradan, varlıklı ve tanınmış sanatçı durumuna geldiği

6 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bazı sanat tarihçileri, alışageldikleri bir anlayışla; kitaplarında resimleri bütün detaylarıyla anlatırlar. Oysa o eser, resimle okurun görebileceği şekilde okuyucuya sunulmuştur zaten. Okur, yazıyla anlatılanları resimde rahatça görmektedir. Fotoğrafın olmadığı dönemlerde kitapta anlatılan eseri uzun uzun anlatmanın bir anlamı vardı elbette. Fakat anlatılan eserin fotoğrafının kaliteli bir baskıyla kitaba aktarılabildiği günümüzde kitapta anlatılan eserleri, "Sağ tarafı şöyle, sol tarafında şu var." diye sözlerle tasvir etmenin ne gereği var? Bir sanat tarihçisinin asıl yapması gereken, incelediği dönemin eserlerini tarihsel bağlar içinde değerlendirmesidir. Bunu yapmak için de görünenin arkasındakini de görüp anlaması gerekir. Çünkü tarihi eserde semboller vardır. Bu semboller, o eseri oluşturan toplumun ve çağın bir görgü tanığı olarak tarihi aydınlatır.

1. **Bu parçada "görünenin arkasındakini de görüp anlamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Eserlerdeki teknik özellikleri anlatma
   B) Eserleri, sanatçısından bağımsız bir varlık olarak değerlendirme
   C) Gerçek sanat eserlerini, taklitlerinden ayırabilme
   D) Aynı döneme ait eserleri birlikte değerlendirme
   E) Eseri, oluşturulduğu dönemin toplumsal koşullarını dikkate alarak yorumlayabilme

2. **Bu parçada, bazı sanat tarihçilerinin hangi anlayışı eleştirilmektedir?**

   A) Sanat eserlerinin görünen biçimlerinin anlatımına gereğinden fazla yer vermeleri
   B) Sadece belli sanat eserlerini inceleyip ötekileri göz ardı etmeleri
   C) Bir eseri farklı sanat dallarının bakışıyla değerlendirememeleri
   D) Kitaplarda sözlü anlatımla birlikte fotoğraflara yer vermeleri
   E) Sanat eserlerinin sadece bazı bölümlerini değerlendirmeleri

3. **Bu parçaya göre, sanat eserlerindeki sembollerin tarihi aydınlatmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Aynı eserde bir çok sembolün bulunması
   B) Üretildiği toplum ve dönemin özelliklerini yansıtması
   C) Her sanatçının kendine özgü semboller oluşturması
   D) Günümüze ulaşan sanat eserlerinin sayısının çok az olması
   E) Sanatçının üslubunu yansıtması

4. **Bu parçaya göre, günümüzde sanat eserlerinin incelenmesinde uzun tasvirlere gerek kalmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Okurların çoğu eseri zaten görmüş olması
   B) Birbirine benzer eserlerin artması
   C) Eserlerin sergi ve müzelerde görülebilmesi
   D) Eserlerle ilgili çok sayıda yayın yapılması
   E) Eserlerin fotoğraflarının kaliteli baskılarla okuyucuya ulaştırılabilmesi

PEGEM AKADEMİ

5. ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Su altı mağaraları, hayatlarını ışıksız ya da çok az ışıklı ortamda sürdüren pek çok canlıya ev sahipliği yapar. Su altı mağaraları dışında görülmeyen bu canlıları tanıma arzusu mağaraların gizemini keşfetme isteğiyle birleşince dalgıçların dayanamayacağı bir çekim gücü ortaya çıkar. Ancak sportif amaçla da yapılsa mağara dalışları, dalışın tüm kategorileri arasında en tehlikeli olanıdır. Dalış konusunda çok bilgili ve deneyimli olmak mağara dalışı yapabilmek için yeterli olmadığından mutlaka bu konuda eğitim alınması gerekir. Mağara dalışlarında, normal dalış malzemelerine ek olarak bu dalışlara özgü malzemeler de kullanılıyor. Kılavuz ipi, su altı feneri ve kask, mağara dalışlarının vazgeçilmez ekipmanı. Kılavuz ipiyse bu malzemelerin en önemlisi. Dar geçitli mağaralarda, dalgıç tabana yaklaştıkça palet darbeleriyle dipteki silt denen tabakayı kaldırabilir. Bu tabakanın hareketlenmesi görüş mesafesini düşüreceğinden dalgıç mağaranın içinde kaybolabilir. Bu yüzden mağaranın girişinden itibaren bağlanan kılavuz ipi, geri dönüş yolunu bulabilmek için hayati önem taşır. Mağara içindeyken elindeki fenerin pili biterse dalgıç paniğe kapılarak çıkış noktasını bulamayabilir. Bu yüzden mağara dalışı yapan her dalgıcın riski azaltmak için en az iki fenerle dalması gerekir. Kask da mağara içindeki dikit ve sarkıtların dalgıç için yaratacağı tehlikeyi azaltır. Dalgıcın bu malzemeleri gerektiği gibi kullanmasının yanı sıra sakin ve gözü pek olması da dalışın güvenli bir şekilde tamamlanmasını sağlar.

PEGEM AKADEMİ

5. **Bu parçada, mağara dalışı yapmak için aşağıdakilerden hangisinin gerekli olduğundan söz edilmemiştir?**

   A) Soğukkanlı olmak
   B) Su altı mağaralarını merak etmek
   C) Mağara dalışı konusunda eğitim almak
   D) Mağara dalışı için gerekli malzemeleri bulundurmak
   E) Konusunda uzman biriyle dalmak

6. **Bu parçaya göre, mağara dalışları için özel malzeme kullanılmasının temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Mağaranın fiziki yapısından kaynaklanan hayati riskleri en aza indirmek
   B) Mağara içindeki su altı canlılarını yakından izleyerek tanımak
   C) Mağara içindeki çevresel koşulların değişmesini önlemek
   D) Mağara dalışlarında daha az fiziksel güç harcamak
   E) Mağara dalışlarını daha keyifli hâle getirmek

7. **Bu parçaya göre, mağara dalışında,**

   I. kılavuz ipi,
   II. su altı feneri,
   III. kask

   malzemelerinin hangilerinden yön bulmak için yararlanılır?

   A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
   D) I ve II E) II ve III

8. **Bu parçaya göre, dalış konusunda bilgili ve deneyimli olmanın mağara dalışları için yeterli sayılmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Mağara dalışlarında uzun süre sualtında kalınması
   B) Mağara dalışlarının ekip olarak yapılması
   C) Mağara dalışlarının daha tehlikeli olması
   D) Mağara dalışlarında ortamla ilgili bilgi toplanması
   E) Dalınan mağaralarda su altı canlılarının yaşaması

9. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sibirya halklarından biri olan Evenlerin yaşadığı bölgede ulaşımın ana yolları donmuş nehir ve göller olduğunda ulaşımı sağlamanın, eşya taşımanın bir aracı da geyiklerdir. (II) Yolculuklar sırasında birçok kızak ve bu kızakları çeken geyikler birbirine bağlanarak uzun konvoylar oluşturulur. (III) Bu sistem tüm kafilenin birbirini kontrol ederek hareket etmesini sağlar ve bir çobanla idare edilebilir. (IV) Evenler geyikleri özelliklerine göre ayırırlar ve "eşya taşıyan", "dağlara tırmanan", "düz alanda koşan" diye tanımlarlar. (V) Dağlara tırmananlara daha çok değer verilir, bunlar arasında kadın ve çocukları taşıyacak olanların daha sakin olmasına dikkat edilir. (VI) Düz alanda koşanlar özellikle bacak boyları uzun olan, seri hareket edebilecekler arasından seçilir ve uzun yolculuklarda kızaklara koşulur. (VII) Eşya taşıyanlar ise dağlara tırmananlar kadar güçlü ve dayanıklı olmasalar da ağır yükleri taşıyabilecek güce ve dayanıklılığa sahiptir.

9. Bu parçadan aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Toplumların yaşam biçimlerinin oluşmasında doğal koşullar etkilidir.

B) Başka toplumlarla ilişkileri zayıf olan toplumların dilleri, sözcük dağarcığı yönünden fakirdir.

C) Bir toplumun değişmesi, ilişkili olduğu diğer toplumları da etkileyebilir.

D) İletişim teknolojisindeki gelişmeler toplumsal farklılıkları ortadan kaldırmaktadır.

E) Kültürel farklılıklar toplumlar arasında anlaşma sağlanmasını güçleştirmektedir.

10. Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Evenler, geyikleri yapabildikleri işe göre sınıflandırmaktadırlar.

B) Geyikler, huyları bakımından farklılık gösterebilmektedir.

C) Evenlerin kızaklarla konvoy oluşturmaları daha az kişiyle iş yapılabilmesini sağlar.

D) Evenlerin yaşadığı bölge, soğuk iklim koşullarına sahiptir.

E) Evenlerin yaşadığı bölgede motorlu araç kullanılmamaktadır.

11. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

12. Bu parçada geyiklerin hangi özelliğine değinilmiştir?

A) Ticari değerleri

B) Besin kaynakları

C) Yaşam süreleri

D) Fiziksel özellikleri

E) Sürüler hâlinde bulunmaları

PEGEM AKADEMİ

7 PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR ÇIKMIŞ SORULAR

1. ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hiçbir şekilde kimyasal ilaç ve gübre kullanmadan yapılan ekolojik tarımda (organik tarım) doğal ve sağlıklı ürünler elde edilebiliyor. Ancak bunun tarladan kaldırılan ürün miktarında bir düşüşe neden olduğu da biliniyor. (I) Ürün kaybına karşı çiftçilerin yan bir gelirle desteklenmesi düşüncesiyle bir proje geliştirildi. (II) 2004 yılında hayata geçirilen "Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi ve Tecrübe Takası" projesi kırsal kalkınma, üretim tüketim zinciri ve tüketici bilinci sayesinde ekolojik yaşam kültürünü yeniden oluşturdu. (III) Bu kültürle, doğal yapısını koruyarak topraktan daha uzun süre yararlanmak, kâr ve verim artışı gözetilmeksizin ürün almak hedefleniyor. (IV) Aslında bu uygulama Anadolu'nun yüzyıllardır sahip olduğu kültürden pek farklı değil, esası çok eski bilgilere dayanan geleneksel bir yaşam. (V) Böylelikle proje, geleneksel bilgiyi hatırlama ve hatırlatma yönüyle de değer kazanıyor. (VI) Sofralarımıza gelen ürünlerin nerede ve hangi koşullarda üretildiğini bilmediğimiz, merak dahi etmediğimiz bir ortamda yaşıyoruz. (VII) Çocuklar ekmeğin neden ve nasıl yapıldığını görmeden, sütün kola gibi fabrikada yapılan bir içecek olduğunu zannederek büyüyor. (VIII) Bu projeyle kentlerde yaşayan insanların ekolojik yaşam kültürü içinde ağırlanması ve ekolojik tarımla ilgili genel bir bilgi edinmesi de sağlanmış oluyor.

PEGEM AKADEMİ

1. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragrafın ilk cümlesi aşağıdakilerden hangisi olur?**

   A) III B) IV C) V D) VI E) VII

2. **Bu parçaya göre, "Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi ve Tecrübe Takası" projesinin asıl amacı aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Tarihî veya turistik önemi bulunmayan bölgelerin turizme kazandırılması

   B) Ekolojik tarımla gelir kaybı yaşayan çiftçilere yeni bir kazanç olanağı yaratılması

   C) Kentte yaşayanlara çiftlik hayatını yakından tanıma olanağı sunulması

   D) Çiftçilerin yeni üretim teknikleriyle ilgili bilgilerini diğerleriyle paylaşmaları

   E) Tarım çiftliklerinde çalışmayı düşünen kişilere iş eğitimi verilmesi

3. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi, ekolojik tarım yöntemlerinin ekolojik olmayan tarım yöntemlerine göre üstünlüklerinden biri <u>değildir</u>?**

   A) Kimyasal ilaç ve gübre kullanılmaması

   B) Daha sağlıklı ürünler elde edilmesi

   C) Topraktan daha uzun süre yararlanılabilmesi

   D) Alınan ürün miktarının az olması

   E) Doğal dengenin korunması

4. **Bu parçadan aşağıdaki genellemelerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

   A) Tüketici taleplerindeki değişim üretim biçimine yansımaktadır.

   B) Üretim biçimindeki yenilikler her zaman olumlu sonuçlar doğurmayabilir.

   C) Çevre bilincinin gelişebilmesi için öncelikle üretim sürecinin bilinmesi gerekir.

   D) Teknolojideki gelişim zamanla doğal çevrenin korunmasını zorunlu kılmıştır.

   E) Geleneksel yöntemlerle yapılan üretim, talebi karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

5. ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yapılan bir araştırmaya göre Güneybatı Asya'daki, özellikle Himalayalar'daki karların iklim değişikliğine bağlı olarak azalması, daha az güneş ışınının uzaya geri yansımasına ve karadaki sıcaklığın artmasına yol açıyor. Kara ve deniz arasındaki sıcaklık farkının artması muson rüzgârlarını güçlendiriyor. Daha güçlü esen muson rüzgârları, Umman Denizi'ni karıştırarak besleyici maddeleri yüzeye taşıyor ve fitoplankton patlamalarına yol açıyor. Yüzey sularında yaşayan bu canlılar gözle görülemeyecek kadar küçük. Ancak denizlerde trilyonlarca fitoplankton var ve bunlar toplu hâlde uzaydan bile görülebiliyor. Sudan büyük miktarda erimiş karbondioksidi alıyor ve küresel fotosentezin yaklaşık yarısını yapıyorlar. Öldüklerindeyse içlerindeki karbonun bir kısmı deniz dibi tabakalarına gömülüyor. Böylece yüzey sularında erimiş karbondioksit miktarı azalıyor, atmosferden suya karbon geçişi artıyor. Sayılarındaki büyük çaplı artışlar bir sera gazı olan karbondioksidin atmosferdeki oranını değiştirerek dünyanın soğumasına neden olabilir. Ayrıca araştırmacılar, fitoplankton artışlarının balıkçılık verimliliğini fazlalaştıracağını ancak çok yüksek artışların, derinlerdeki oksijenin tükenmesine ve balık ölümlerine neden olabileceğini belirtiyorlar.

6. **Bu parçadan aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılamaz?**

A) Muson rüzgârları mevsimsel olup sıcaklığa göre yön değiştirir.

B) Doğada iklimi etkileyen pek çok etmen vardır.

C) Dünyadaki en küçük varlıkların bile doğal dengenin oluşmasında rolü vardır.

D) Atmosferle deniz yüzeyi arasında gaz alışverişi olmaktadır.

E) Deniz dibi tabakaları karbon içermektedir.

7.

I. Boyutları

II. Yaşam süreleri

III. Balıkçılık üzerindeki etkileri

IV. Besin kaynakları

Bu parçada fitoplanktonlarla ilgili yukarıdakilerden hangileri hakkında bilgi vardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

PEGEM AKADEMİ

5. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen neden - sonuç ilişkilerinden biri değildir?**

A) Karların azalması – Sıcaklığın artması

B) Sıcaklık farkının artması – Rüzgârların güçlenmesi

C) Karbondioksidin azalması – Sıcaklığın düşmesi

D) Fitoplanktonların artması – Karbondioksidin azalması

E) Oksijenin tükenmesi – Fitoplanktonların artması

8. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Bir olayın olumlu ve olumsuz sonuçlarını açıklama

B) Bir olayın gerçekleşmesindeki aşamaları belirtme

C) Bir olaya etki eden etmenleri sıralama

D) İki olayı benzer ve farklı yönleriyle karşılaştırma

E) İki olayın birbiriyle olan ilişkilerini ortaya koyma

9. ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1816 yılında Doktor Laënnec, genç bir kadını muayene etmeye giderken hastanın derdini nasıl anlayacağını kara kara düşünmektedir. Çünkü o zamana kadar kalp ve akciğer muayenelerinde kullanılan "elinle sırtına tık tık yap, kulağını hastanın göğsüne daya" yönteminin pek de bilimsel olmadığının farkındadır. Ayrıca hastası oldukça kilolu ve utangaç biridir. Bu durumda doktorun onun kalp atışlarını duyması çok zor olacaktır. Ama tesadüfe bakın ki doktor hastayı muayeneye giderken sokakta bir ağaç kütüğüyle oynayan çocukları fark eder. Çocuklardan biri kütüğün bir tarafına vururken arkadaşları da öteki ucuna kulaklarını dayamış, çıkan sesleri dinlemektedirler. Doktor seslerin çok net geldiğini fark eder. Hastanın evine vardığında da bir defter ister. Defteri rulo yapıp bir ucunu hastanın göğsüne öbür ucunu da kendi kulağına dayar. Gerçekten de kalp atışları çok daha belirgin bir biçimde işitilmektedir. Doktor bu yöntemle diğer organların da dinlenebileceğini düşünür. Laënnec, daha sonra bu yöntemi geliştirmeye çalışır. Cam, metal gibi çeşitli malzemelerle deneyler yapar. En iyi malzemenin ağaç olduğuna karar verir, çeşitli ağaçları silindir biçimine getirir. İçlerinde farklı çaplarda kanallar açarak araştırmalarını sürdürür. 1818'de, keşfettiği bu aletin adını "steteskop" koyar.

PEGEM AKADEMİ

9. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Bilimsel olmayan yöntemlerle doğruya ulaşmak zordur.

B) Buluşlar, ihtiyaçlar sonucunda ortaya çıkar.

C) Bazı buluşlar, rastlantılar sonucunda yapılmıştır.

D) Deneme yanılma yoluyla doğrulara ulaşılabilir.

E) Yeniliklere, başlangıçta tepki gösterilir.

10. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?**

A) Bir durumla ilgili farklı görüşleri ortaya koyma

B) Bir kuramın doğruluğunu ispatlamak için kanıt sunma

C) Bir sorunun çözümüne yönelik bilgi verme

D) Bir görüşle ilgili olumlu ve olumsuz eleştirileri irdeleme

E) Bir olay hakkında yanlış bilinenleri açıklama

11. **Bu parçada adı geçen doktorla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) İyi bir gözlemcidir.

B) Koyduğu teşhisler çoğunlukla doğrudur.

C) Sorunların çözümünde başkalarından yardım beklemektedir.

D) Tedavide doğadan yararlanmaktadır.

E) Alanındaki tüm gelişmeleri yakından izlemektedir.

12. **Bu parçada stetoskopla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?**

A) Bulunuşunun tıp alanında yarattığı etkiye

B) Kullanımının ne zaman yaygınlaştığına

C) Hangi hastalıkların teşhisini kolaylaştırdığına

D) Adının nereden geldiğine

E) Hangi malzemenin en iyi sonucu verdiğine

13. ve 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşam biçimlerindeki değişim sonucunda el sanatlarımız da değişti, hatta giderek kaybolmaya başladı. Ne yazık ki Türkiye'de bu sanatları korumak için şimdiye kadar kapsamlı bir çalışma yapılmamış. Hiçbir el sanatımızın envanteri çıkarılmamış. Bu sanatların nasıl ortaya çıktığı, nasıl geliştiği, hangi koşullarda ve nasıl yok olduğu araştırılmadığı gibi birçoğuyla ilgili örnek de toplanmamış. Bugün bize düşen, yaşayan el sanatlarımızın toplanıp envanterinin çıkarılması, bu yolla gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. Bu çalışmalar sayesinde Türk kültürü hem kendi halkımıza hem dünyaya tanıtılabilir. El sanatlarının tanıtıldığı etnografya müzeleri şimdi daha çok gerekli. Halkın kendi sanatının müzesi olmadan ulusal bellek oluşmuyor. Nitekim birkaç yüzyıldan beri Batı sanatını tekrarlayıp duruyoruz, kendi kültürümüz bir adım ileri gitmiyor. Küreselleşme arttıkça sizi diğerlerinden ayıracak, size ait olan, kendi kültürünüzün ürünleri daha çok önem kazanıyor. Sanayi üretiminde böyle bir şey mümkün değil. Bugün dünyanın neresine gitseniz aynı ürünleri bulabiliyorsunuz. Aynı kalıptan çıkmış yüz binlerce eşya...

13. **Bu parçadan, el sanatlarıyla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?**

A) Üretecek ve yeni çıraklar yetiştirecek usta sayısı azalmıştır.

B) Ait olduğu kültürün özelliklerini yansıtır.

C) Yabancılar tarafından beğenilmektedir.

D) El yapımı olduğundan her bir ürün kendine özgüdür.

E) Giderek daha az gereksinim duyulmaktadır.

14. **Bu parçada yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanayinin çok sayıda ve çeşitte mal üretmeye elverişli olması

B) Günümüzde üretilen el sanatları ürünlerinin değişikliğe uğraması

C) Küreselleşmeyle birlikte yerel el sanatlarına da ticarî gözle bakılması

D) El sanatlarına yeterince ilgi gösterilmemesi

E) El sanatlarının eski örneklerini sergilemenin zor olması

15. **Bu parçada etnografya müzelerinin gerekliliği aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?**

A) Halkı kendi kültürleri konusunda bilinçlendirme

B) Üretilecek yeni sanayi ürünlerine model oluşturma

C) Araştırma yapacaklara kaynak sağlama

D) Turizm gelirlerini artırma

E) El sanatları çalışmalarını hızlandırma

16. **Bu parçada el sanatları hangi özelliği bakımından sanayi üretimine göre üstün sayılmıştır?**

A) Üretiminin yoğun insan emeği gerektirmesi

B) Az sayıda üretildiğinden pahalı olması

C) Kültürel özelliklerin korunmasını sağlaması

D) Her ürünün, onu yapan ustadan izler taşıması

E) Küçük bir yatırımın, üretim için yeterli olması

PEGEM AKADEMİ

17. ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Arnavutluk dışarıya açılacak." deniyor. Eğer bu "dışarıya açılma", gelecek birkaç milyon turist için kıyılarda beton bloklar yapılmasına, ülkenin otoyollarla kuşatılmasına, egzoz kokusuna ve plastik atıkların oluşturacağı çöp dağlarına yol açacaksa yalnız bu ülkede yaşayanlar değil herkes iki kere düşünmeli. (I) Şehirlerde ve kırlarda kuş seslerini motor gürültüsü bastıracaksa, sokaklardan çöp diye kimyasal atıklar süpürülecekse bu ülkeye yazık olur. (II) Çünkü Arnavutluk'un el değmemiş yemyeşil ormanları, güzel manzaralı göl kıyıları ve turistleri rahatsız etmekten kaçınan bir halkı var. (III) Orada, sokakta dolaşırken karşılaştığım birine sorduğum bir soruya, biri Fransızca cevap verirken öteki yanındakiyle İtalyanca konuşuyordu. (IV) Başkentte tanıştığım memur ve akademisyenlerin içinde, beş altı dili kusursuz konuşanların sayısı oldukça fazlaydı. (V) Bunları düşündüğümde, Arnavutluk'un dünyaya kapalı kaldığını söylemenin çok da doğru olmayacağı kanısına vardım.

17. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. **Bu parçanın yazarı,**

I. doğal ortamın bozulacağı,

II. ulaşımda sorun yaşanacağı,

III. turizm sezonunda nüfusun artacağı

gerekçelerinden hangileri nedeniyle ülkenin dışarıya açılması fikrine olumsuz bakmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

19. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel düşünceye yer verilmemiştir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. **Bu parçanın yazarı, Arnavutluk'un sanılanın aksine dışarıya kapalı bir ülke olmadığını,**

I. yabancı dil konuşanların sayısının fazla olması,

II. doğal çevrenin korunması,

III. kültürel etkinliklerin çok olması

durumlarından hangilerine dayandırarak öne sürmüştür?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

21. ve 24. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Tarihî "mis meyve sabunları" aslında bildiğimiz sabun. (II) Edirne'ye özgü bu sabunlar, Edirneli kadınların kazanç kapısı. (III) Bu kadınların kimileri elmada kimileri armutta uzman. (IV) Bildiğimiz sabuna elle şekil verdikten sonra üzerini gıda boyasıyla boyuyorlar ve koku ilave ediyorlar. (V) Süs sabunu olarak aldığınız bu ürünün kokusu ve boyası altı ay sonra çıkıyor. (VI) O zaman da bunları normal sabun olarak kullanabiliyorsunuz. (VII) Çilek, muz, şeftali, portakal, elma, kavun ve karpuz şeklinde olanlar, o meyveler gibi kokuyor. (VIII) İki girişimci genç, Türkiye'de kurdukları stantların ilgi görmesi üzerine bunları Amerika'da da satmaya karar vermiş. (IX) Önce, niyetleri Noel döneminde dört-beş stant açmakmış. (X) Fakat düşündüklerinden çok talep edilince toptancılığa başlamışlar. (XI) Üstelik şimdilerde, Amerika dışındaki ülkelere de satmaya hazırlanıyorlarmış. (XII) Bu arada farklı figürler de geliştirmişler. (XIII) Örneğin Amerika için Cadılar Bayramı'nda satışa sunmak üzere bal kabağı şeklinde sabunlar hazırlamışlar. (XIV) Gençler, süs sabunlarını ilk kez gören Amerikalıların tutumunu şaşkınlıkla anlatıyorlar: "Bir keresinde, stantta gerçek sanılarak ısırılıp geri konmuş erik biçiminde sabun bulduk."

21. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde beklenmeyen bir durumun ortaya çıktığından söz edilmektedir?**

A) II. ve XI. B) IV. ve VI. C) V. ve VIII.

D) VII. ve XII. E) X. ve XIV.

22. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) IV. B) V. C) VII. D) VIII. E) XII.

23. **Bu parçaya göre, Amerika'da satışa sunulan mis meyve sabunlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Amerikan kültürüne uygun olarak çeşitlendirildiği

B) Daha çok, özel günlerde satıldığı

C) Özellikle genç kuşağın beğenisini kazandığı

D) Yeni talepler karşısında ürün yetiştirilemediği

E) Satışlarının, kurulan standın büyüklüğüyle ilişkili olduğu

24. **Bu parçada sözü edilen sabunlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Kimi ailelerin, geçimini bunlarla sağladığı

B) İçeriğinin sabundan farklı olduğu

C) Yapımının insan emeği gerektirdiği

D) Taşıdığı meyve kokusunu aylarca koruduğu

E) Gerçek meyvelere ayırt edilemeyecek kadar benzediği

PEGEM AKADEMİ

25. ve 28. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Yenikapı'da yapılan kazılar yine olağanüstü bir keşifle kendini hatırlattı. (II) Deniz seviyesinin altında bulunan 8 bin yıl öncesine ait ayak izleri, İstanbul için bir ilk ve dünyada çok az rastlanan bir buluntu. (III) İzlerin, suyla taşındığı anlaşılan deniz kumuyla örtülmeden önce kuruduğu ve bu sayede korunageldiği görüldü. (IV) Anadolu topraklarında Kula'dan sonra Yenikapı'da insana ait ayak izlerine rastlanması kültür tarihi açısından ve tüm arkeoloji dünyası için heyecan verici. (V) Peki, 8 bin yıl öncesinin ayak izleri bilim dünyasını nereye götürüyor? (VI) Uzmanlar, görüldüğü kadarıyla, izlerin "sandalet" giymiş insanlara ait olduğu ancak çıplak ayakla bırakılmış izlere de rastlanması durumunda daha fazla bilgiye ulaşılabileceği görüşünde. (VII) Aynı uzmanlar, "Basış şeklinden yola çıkarak dönem insanının vücut ölçüleri ve morfolojisi hakkında somut verilere sahip olabiliriz ve böylece o insanlar gözümüzde etli, hacimli hâle gelebilir." diyorlar. (VIII) İzlere bakarak sandaletlerin hasırı andıran organik bir malzemeden yapıldığını düşünen uzmanlar, "Belki de Neolitik Dönem insanının şimdiye kadar yalnızca hayal edebildiğimiz giyimi kuşamı hakkında bilgi sahibi olabileceğiz." diyorlar.

25. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) IV. C) V. D) VI. E) VIII.

26. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tanımlama
B) Terimler
C) Alıntı
D) Koşul bildiren cümle
E) Nesnel veriler

27. Bu parçada, söz konusu buluntuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ülkemiz ve dünya açısından önemine
B) Günümüze kadar nasıl gelebildiğine
C) Nelerin gün ışığına çıkmasına yardımcı olacağına
D) Benzerlerine daha önce de rastlandığına
E) Kazılarda ne tür bir çalışma yöntemi uygulandığına

28. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Buluntuların mutlaka objektif bir bakış açısıyla değerlendirilmesi gerekir.
B) Yeni buluntular, söz konusu döneme ait bilgilere yeni bir boyut kazandırmıştır.
C) Bir çalışma yapılırken ortaya çıkan buluntular ana çalışmanın ertelenmesine yol açabilir.
D) Buluntuların, çıkarıldığı bölgeye göre sınıflandırılıp saklanması gerekir.
E) Bilimsel kazılarda, elde edilenlerden beklenen sonucun alınması için buluntuların ilk kez ortaya çıkarılmış olması gerekir.

PEGEM AKADEMİ

CEVAP ANAHTARI

Söz Öbeklerinde Anlam Test-1

1.C 2.C 3.D 4.E 5.B 6.D 7.E 8.D 9.A 10.B 11.C 12.B 13.B 14.D 15.A 16.C 17.D 18.D 19.A 20.C

Cümlede Anlam Test-1

1.B 2.D 3.A 4.C 5.D 6.C 7.C 8.D 9.C 10.C 11.B 12.C 13.D 14.B 15.D 16.D 17.B 18.E 19.E 20.D

Cümlede Anlam Test-2

1.B 2.D 3.C 4.B 5.C 6.B 7.E 8.B 9.D 10.C 11.E 12.C 13.B 14.E 15.C 16.B 17.B 18.A 19.D 20.C

Cümlede Anlam Test-3

1.C 2.D 3.C 4.E 5.C 6.C 7.D 8.D 9.A 10.A 11.A 12.C 13.C 14.D 15.D 16.C 17.D 18.B 19.D 20.C

Cümlede Oluşturma Test-1

1.B 2.E 3.C 4.E 5.C 6.B 7.C 8.B 9.A 10.B 11.D 12.B 13.D 14.E 15.C 16.D 17.E 18.A 19.E 20.D 21.D

Paragrafta Anlatım Test-1

1.C 2.C 3.C 4.E 5.D 6.E 7.D 8.E 9.E 10.D 11.E 12.B 13.B 14.D 15.A 16.D 17.C 18.A 19.E 20.A

Paragrafta Konu - Ana Düşünce Test-1

1.B 2.B 3.C 4.C 5.B 6.B 7.C 8.B 9.C 10.C 11.C 12.A 13.B 14.B 15.C 16.C 17.A 18.B 19.D 20.A

Paragrafta Konu - Ana Düşünce Test-2

1.B 2.A 3.A 4.D 5.C 6.B 7.B 8.D 9.A 10.B 11.B 12.B 13.A 14.B 15.B 16.C 17.C 18.B 19.A 20.B

Paragrafta Konu - Ana Düşünce Test-3

1.C 2.A 3.C 4.C 5.E 6.A 7.D 8.A 9.E 10.B 11.C 12.D 13.C 14.D 15.C 16.C 17.B 18.B 19.A 20.A

Paragrafta Konu - Ana Düşünce Çıkmış Sorular Test-1

1.B 2.E 3.C 4.B 5.E 6.A 7.C 8.E 9.A 10.C 11.C 12.A 13.B 14.A 15.A 16.D 17.C 18.B 19.E 20.B
21.B 22.A 23.C 24.D 25.B 26.A 27.B 28.A 29.D 30.B 31.A 32.B 33.D 34.E 35.A 36.E 37.A 38.B 39.B 40.E
41.A 42.D 43.A 44.B 45.D 46.E 47.C 48.A 49.E 50.C 51.A 52.B 53.E 54.B 55.A 56.B 57.C 58.E 59.D 60.C
61.B 62.A 63.A 64.D 65.A 66.B 67.C 68.B 69.B 70.C 71.C 72.D 73.A 74.A 75.B 76.B

Paragrafta Konu - Ana Düşünce Çıkmış Sorular Test-2

1.A 2.B 3.D 4.B 5.A 6.A 7.A 8.E 9.A 10.C 11.C 12.D 13.C 14.A 15.B 16.C 17.B 18.A 19.C 20.B
21.D 22.E 23.C 24.A 25.B 26.A 27.E 28.D 29.E 30.B 31.C 32.A 33.A 34.B 35.E 36.A 37.C 38.B 39.D 40.C
41.A 42.B 43.E 44.E 45.C 46.E 47.D 48.C 49.E 50.E 51.B 52.D 53.C 54.A 55.C 56.E 57.A 58.E 59.B 60.C
61.A 62.B 63.D 64.D 65.A 66.C 67.D 68.A 69.D 70.D 71.C 72.B 73.A 74.D 75.D 76.C 77.C 78.C 79.D 80.C
81.E 82.D 83.D 84.E 85.C 86.D 87.A 88.A 89.E 90.B 91.C 92.D 93.A 94.B 95.D 96.B 97.D 98.C 99.A 100.C
101.B 102.C 103.D 104.B 105.D 106.C 107.A

Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-1

1.E 2.E 3.D 4.E 5.E 6.C 7.C 8.D 9.D 10.C 11.B 12.E 13.C 14.B 15.A 16.D 17.E 18.E 19.C 20.D

Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-2

1.E 2.D 3.D 4.C 5.E 6.C 7.D 8.C 9.E 10.C 11.D 12.A 13.A 14.E 15.E 16.A 17.D 18.E 19.A 20.E

Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-3

1.E 2.B 3.A 4.B 5.D 6.C 7.E 8.D 9.C 10.E 11.C 12.D 13.E 14.C 15.E 16.E 17.D 18.E 19.B 20.D

Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkmış Sorular Test-1

1.A	2.B	3.C	4.B	5.C	6.D	7.E	8.A	9.B	10.C	11.A	12.C	13.D	14.C	15.B	16.A	17.D	18.B	19.E	20.A
21.D	22.C	23.A	24.A	25.D	26.C	27.B	28.E	29.D	30.A	31.C	32.B	33.E	34.C	35.A	36.A	37.E	38.D	39.B	40.C
41.E	42.E	43.A	44.B	45.C	46.D	47.E	48.B	49.D	50.A	51.A									

Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkmış Sorular Test-2

1.E	2.E	3.C	4.D	5.B	6.C	7.A	8.B	9.B	10.B	11.C	12.E	13.E	14.D	15.A	16.E	17.C	18.E	19.E	20.C
21.E	22.D	23.B	24.D	25.A	26.D	27.B	28.A	29.E	30.B	31.B	32.E	33.C	34.E	35.A	36.D	37.C	38.E	39.E	40.D
41.A	42.D	43.B	44.A	45.C	46.E	47.D	48.D	49.B	50.D	51.C	52.A	53.E	54.C	55.E	56.D	57.C	58.B	59.E	60.C

Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkmış Sorular Test-3

1.C	2.E	3.D	4.C	5.E	6.E	7.D	8.C	9.E	10.B	11.A	12.D	13.D	14.B	15.E	16.C	17.D	18.E	19.D	20.B
21.C	22.E	23.D	24.B	25.E	26.A	27.C	28.E	29.B	30.A	31.E	32.D	33.A	34.B	35.A	36.C	37.D	38.B	39.C	40.D
41.A	42.B	43.E	44.E	45.A	46.C	47.E	48.B	49.D	50.E	51.D	52.A	53.E	54.B	55.E	56.A	57.B	58.A	59.E	60.B
61.D	62.E	63.C	64.E	65.A	66.E	67.A	68.D	69.B	70.D	71.D	72.C	73.B	74.E	75.C	76.B	77.B	78.E	79.C	80.D
81.A	82.D	83.A	84.A	85.E	86.D	87.D	88.D	89.C	90.D	91.B	92.E	93.E	94.A	95.E	96.E	97.A	98.D	99.B	100.B

Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Test-1

1.B	2.C	3.A	4.D	5.C	6.E	7.C	8.B	9.B	10.D	11.B	12.B	13.E	14.E	15.C	16.D	17.B	18.E	19.A	20.E

Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çıkmış Sorular Test-1

1.D	2.D	3.D	4.D	5.E	6.B	7.E	8.D

Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çıkmış Sorular Test-2

1.A	2.C	3.D	4.B	5.E	6.B	7.D	8.D	9.C	10.B	11.C	12.C	13.D	14.B	15.D	16.B	17.D	18.A	19.D	20.C
21.E	22.D	23.B	24.B	25.C	26.A	27.E	28.A	29.E	30.E	31.D	32.B	33.B	34.E	35.D	36.C	37.A	38.D	39.C	40.B
41.E	42.D	43.D	44.C	45.E	46.B	47.A	48.E	49.B	50.B	51.C	52.E	53.D	54.E	55.B	56.E	57.C	58.A	59.D	60.D
61.E	62.A	63.D	64.C	65.D	66.A	67.D	68.E	69.A	70.A	71.C	72.C								

Paragrafta Boşluk Tamamlama Test-1

1.C	2.C	3.A	4.B	5.C	6.D	7.B	8.B	9.B	10.D	11.A	12.C	13.A	14.E	15.C	16.C

Paragrafta Boşluk Tamamlama Test-2

1.A	2.D	3.B	4.B	5.A	6.A	7.E	8.B	9.D	10.C	11.D	12.C	13.D	14.C	15.E	16.A

Paragrafta Boşluk Tamamlama Çıkmış Sorular Test-1

1.B	2.C	3.D	4.C	5.B	6.A	7.B	8.D	9.E	10.C	11.E	12.E	13.A	14.B	15.C	16.A	17.C	18.B	19.D	20.C
21.A	22.E	23.D	24.C	25.B	26.C	27.A	28.B	29.D	30.D										

Paragrafta Boşluk Tamamlama Çıkmış Sorular Test-2

1.A	2.A	3.A	4.C	5.D	6.B	7.A	8.D	9.C	10.A	11.D	12.A	13.B	14.C	15.D	16.B	17.C	18.A	19.C	20.B
21.C	22.A	23.D	24.E	25.B	26.A	27.A	28.A	29.B	30.E	31.C	32.D	33.B	34.D	35.C	36.A	37.C	38.B	39.D	40.D

Paragrafta Yer Değiştirme Test-1

1.B	2.E	3.C	4.C	5.C	6.B	7.B	8.A	9.E	10.C	11.C	12.C	13.B	14.B	15.E	16.A

Paragrafta Yer Değiştirme Test-2

1.A	2.B	3.B	4.D	5.B	6.C	7.E	8.C	9.B	10.D	11.B	12.B	13.D	14.C	15.C	16.C

Paragrafta Yer Değiştirme Çıkmış Sorular Test-1

1.D 2.C 3.D 4.A 5.D 6.D 7.C 8.D 9.E 10.A 11.A 12.C 13.D 14.C 15.B 16.D 17.A 18.C 19.D 20.D
21.C 22.B 23.A 24.C 25.E 26.D 27.D 28.C 29.A 30.D 31.B 32.B 33.C 34.C 35.D 36.A 37.E 38.D 39.B 40.D
41.A 42.E 43.D 44.E 45.C 46.E 47.A 48.D 49.E 50.B 51.D 52.B 53.A 54.B 55.B

Paragrafta Yer Değiştirme Çıkmış Sorular Test-2

1.B 2.B 3.C 4.D 5.C 6.E 7.A 8.C 9.B 10.D 11.C 12.E 13.B 14.B 15.D 16.B 17.D 18.A 19.C 20.C
21.B 22.D 23.D 24.A 25.B 26.C 27.A 28.D 29.C 30.B 31.B 32.D 33.B 34.C 35.C 36.A 37.D 38.B 39.E 40.D
41.B 42.B 43.A 44.C 45.D 46.B 47.E 48.A 49.B 50.D 51.E 52.C 53.D 54.C 55.B 56.C 57.E

Paragraf Oluşturma Test-1

1.D 2.C 3.A 4.D 5.D 6.B 7.B 8.E 9.D 10.C 11.D 12.D 13.B 14.D 15.E 16.A 17.C 18.B 19.A 20.D

Paragraf Oluşturma Çıkmış Sorular Test-1

1.C 2.A 3.A 4.B 5.D 6.A 7.E 8.D 9.B 10.E 11.B 12.E 13.C

Paragraf Oluşturma Çıkmış Sorular Test-2

1.B 2.E 3.C 4.E 5.D 6.C 7.A 8.D 9.D 10.E 11.D 12.A 13.B 14.D 15.C 16.C 17.E 18.A 19.C 20.D

Paragrafta Çoklu Sorular Test-1

1.C 2.D 3.A 4.C 5.A 6.B 7.E 8.D 9.A 10.C 11.A 12.C 13.B 14.C 15.D 16.C 17.A 18.B 19.A 20.E

Paragrafta Çoklu Sorular Test-2

1.B 2.D 3.D 4.E 5.B 6.B 7.D 8.C 9.A 10.D 11.D 12.D 13.C 14.C 15.A 16.C 17.B 18.D 19.A 20.C

Paragrafta Çoklu Sorular Test-3

1.E 2.B 3.E 4.C 5.D 6.C 7.B 8.B 9.C 10.A 11.D 12.B 13.A 14.D 15.C 16.C 17.C 18.E 19.E

Paragrafta Çoklu Sorular Test-4

1.E 2.A 3.E 4.C 5.C 6.D 7.C 8.E 9.C 10.C 11.E 12.B 13.A 14.E 15.B 16.D 17.D 18.B 19.E 20.B

Paragrafta Çoklu Sorular Test-5

1.A 2.A 3.C 4.D 5.C 6.B 7.D 8.E 9.B 10.B 11.C 12.C 13.D 14.C 15.B 16.E 17.E 18.B 19.E 20.A

Paragrafta Çoklu Sorular Test-6

1.A 2.B 3.D 4.B 5.A 6.A 7.E 8.C 9.E 10.C 11.D 12.D 13.E 14.D 15.A 16.E 17.A 18.D 19.E 20.C 21.B 22.B

Paragrafta Çoklu Sorular Test-7

1.C 2.C 3.E 4.A 5.D 6.A 7.B 8.D 9.B 10.C 11.D 12.C 13.B 14.E 15.D 16.A 17.D 18.C 19.C 20.E

Paragrafta Çoklu Sorular Test-8

1.C 2.B 3.A 4.D 5.B 6.E 7.D 8.D 9.A 10.A 11.D 12.D 13.E 14.B 15.C 16.E 17.C 18.C 19.D

Paragrafta Çoklu Sorular Test-9

1.B 2.E 3.B 4.A 5.B 6.B 7.C 8.E 9.D 10.B 11.E 12.C 13.A 14.D 15.B 16.A 17.C 18.D 19.C 20.D

Paragrafta Çoklu Sorular Test-10

1.C 2.D 3.A 4.E 5.C 6.E 7.A 8.C 9.E 10.D 11.A 12.C 13.B 14.A 15.D 16.C 17.E 18.E 19.E 20.C

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-1

1.E	2.C	3.E	4.A	5.B	6.C	7.B	8.E	9.D	10.A	11.B	12.B

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-2

1.D	2.C	3.D	4.C	5.C	6.C	7.C	8.E	9.B	10.D	11.E	12.C	13.B	14.A	15.B	16.C	17.E	18.A	19.D	20.E
21.D	22.C	23.A	24.E	25.B	26.C	27.E	28.A	29.C	30.A	31.B	32.A	33.D	34.A	35.E	36.C	37.E	38.B	39.E	40.A
41.E	42.B	43.E	44.D	45.A	46.C	47.D	48.E	49.B	50.A	51.D	52.E	53.E	54.D	55.C	56.E	57.B	58.D	59.B	60.C
61.D	62.B	63.E	64.D	65.E	66.A	67.C	68.D	69.B	70.C	71.A	72.D	73.E	74.B	75.A	76.D	77.E	78.B	79.C	80.A
81.E	82.D	83.C	84.A	85.B	86.C	87.D	88.E	89.A	90.B	91.C	92.E	93.C	94.B	95.A	96.D	97.D	98.E	99.C	100.E
101.A	102.D	103.B	104.E	105.E	106.A	107.E	108.A	109.D	110.E	111.C	112.A	113.E	114.C	115.D	116.A	117.C	118.D	119.A	120.B

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-3

1.D	2.C	3.B	4.C	5.A	6.B	7.D	8.A	9.E	10.D	11.C	12.E	13.A	14.C	15.B	16.D	17.E	18.D	19.B	20.C
21.E	22.A	23.B	24.A	25.E	26.E	27.B	28.C	29.A	30.D	31.B	32.A	33.C	34.D	35.B	36.E	37.C	38.E	39.A	40.B
41.C	42.D	43.A	44.E	45.C	46.D	47.E	48.C	49.D	50.B	51.C	52.E	53.B	54.A	55.B	56.C	57.B	58.D	59.E	60.C
61.C	62.B	63.B	64.E	65.D	66.C	67.E	68.B	69.A	70.C	71.E	72.A	73.D	74.B	75.C	76.E	77.C	78.D	79.C	80.B
81.A	82.E	83.D	84.A	85.C	86.E	87.A	88.B	89.D	90.A	91.E	92.C	93.E	94.D	95.B	96.A	97.E	98.C	99.B	100.A
101.D	102.B	103.E	104.A	105.A	106.D	107.A	108.C	109.B	110.D	111.B	112.A	113.D	114.E	115.C	116.E	117.A	118.C	119.B	120.E
121.B	122.D	123.A	124.C	125.D	126.E	127.A	128.D	129.B	130.C	131.D	132.E	133.E	134.D	135.C	136.A	137.E	138.B	139.A	140.C
141.E	142.D	143.A	144.B	145.E	146.C	147.D	148.A	149.E	150.D	151.D	152.C	153.E	154.B	155.E	156.A	157.B	158.D	159.A	160.E
161.B	162.E	163.B	164.C	165.C	166.D	167.C	168.C	169.B	170.E	171.D	172.B	173.C	174.D	175.B	176.E	177.E	178.C	179.D	180.A
181.B	182.A																		

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-4

1.D	2.A	3.D	4.D	5.E	6.A	7.B	8.A	9.C	10.A	11.D	12.A	13.D	14.A	15.B	16.E	17.D	18.E	19.C	20.A
21.B	22.D	23.A	24.C	25.D	26.B	27.A	28.E	29.A	30.D	31.B	32.E	33.A	34.A	35.C	36.B	37.C	38.E	39.B	40.C
41.A	42.A	43.D	44.C	45.E	46.A	47.B	48.D	49.D	50.C	51.E	52.D	53.E	54.C	55.A	56.B	57.E	58.E	59.D	60.C

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-5

1.B	2.D	3.E	4.A	5.C	6.B	7.A	8.E	9.E	10.A	11.B	12.D	13.C	14.B	15.D	16.A	17.E	18.A	19.C	20.D
21.A	22.C	23.D	24.B	25.C	26.B	27.A	28.E	29.B	30.D	31.D	32.E	33.A	34.E	35.A	36.D	37.A	38.D	39.C	40.B
41.E	42.D	43.D	44.A	45.B	46.E	47.A	48.D	49.B	50.C	51.A	52.D	53.C	54.A	55.B	56.A	57.C	58.C	59.C	60.A
61.A	62.B	63.D	64.C	65.E	66.E	67.A	68.C	69.B	70.B	71.A	72.E	73.A	74.C	75.D	76.A	77.E	78.E	79.B	80.C
81.A	82.A	83.E	84.D																

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-6

1.E	2.A	3.B	4.E	5.E	6.A	7.D	8.C	9.A	10.E	11.C	12.D

Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmış Sorular Test-7

1.D	2.B	3.D	4.E	5.E	6.A	7.B	8.D	9.E	10.C	11.A	12.E	13.B	14.D	15.A	16.C	17.C	18.A	19.C	20.A
21.E	22.D	23.A	24.B	25.C	26.A	27.E	28.B												